

Čy-li spēwał,
Piłnje dželał,
Strowja cze
Čswójbnj statok,
A twój šwjatok
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Lubošč ma;
Bóh pał šwěrnj
Pičes spał měrnj
Čzerjtwosč da.

ČACE ŠCJ

UDYČIČ.

Mječ ty spēwał,
Čswěrnje dželał
Wščědne dny;
Džeł pał šwjat,
Dušči daty,
Wotpocził ty.

S njebeš mana
Mječ čzi kmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotščerw cze!

F.

Szerbiske njedželiske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Čsmolerjez knižicziščerje w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostać.

Na nowe lěto.

Bialm 86. 11.

Rozwucž mje, Čnježe, šwój pucž, so bych ja kłodzil
šwój pucž, so bych ja kłodzil w twojej prawdže; šakhowaj
moju wutrobu pšči tym jěnym, so bych ja šo twojeho
mjena bojał! Šamjeń.

S tajkej pšalmistowej próstwu, wy lubi čžitarjo
łopjena „Bomhaj Bóh“, nowe lěto nastupče a šebi Bože
hadne žnohuowanje wuprosčeže ja našče „Bomhaj Bóh“
a ja waš a našch drohi šerbiski lud. Kiž ma bėh wščitkich
lět w šwojej ruzy, pšched teho trón stupny, wy kłodzi
šmjertni ludžo! Čnješabudžmy, so wón je! Čajki bohaty
muž je pšalmista byl se šwojej wutrobu hnujajej boha-
bojošču, njedk tež bėšče hewał hubjeuy a kłodny, kaž šam
praji w přenjej šchtucžy. Na tajkim mužu widžišch: niz
pjenjeuy, čzeleč a derjehicze čžinja čžlowjeka bohateho, ale
bohabojošč je bohatstwo, nahromadžene w čžěžlich čžabach.
Čso wšchón Bohu dowěricž — to bėšče pšalmistowe
žiwjenje, wón šo modli: Rozwucž mje, Čnježe, šwój pucž,
so bych ja kłodzil w twojej prawdže; šakhowaj moju
wutrobu pšči tym jěnym, so bych ja šo twojeho mjena
bojał.“ A wón njeje hiščče teho šnał, kotryž je prajił:
„Šbóžni šče wy kłodzi, pšchetož njebeške kralestwo je
wašče.“ (Luk. 6, 20.) Wy teho šnajemy.

Wščelake nadžije maja ludžo, tež wščelake dobre
prjódčwacža w hladanju do pšchichodneho lěta. Čóždy

drje ma něšto, ja čžimž je se wščeš šwojej mozu štał,
ale radžilo šo jemu hiščče njeje — hacž nowe lěto jo
pščinjeke? Čěkotržkuliz čže něšto wotbncž, šchtož
čžežo na jeho ramjenjomaj abo na jeho šwědomuju leži
— hacž nowe lěto jemu to wotwošnje?

Bytaj šwoje nadžije pola Boha, jo njeby šo
š wopacžnymi džěčžaznymi nadžijemi a myšlicžkami šabjerał!
Bytaj to jene, šchtož je nušne: bohabojašnu wutrobu,
wodacže do Božich huadnych wodženjom. Čnješowy pucž
je tam, hdžež kłodlišch w Božej prawdže a hdžež pšči
wšchēm, šchtož šo tebi radži abo njeradži, lubi abo njelubi,
twoja wutroba tola pšči tym jěnym šakhowana woštanje,
so by šo Božeho mjena bojał.

Ach porucž Bohu šwěru
Čswój pucž a šrudobu
A wopomni š prawej wěru:
Bóh knježi na njeby,
Wón lóšt a wětry wodži,
Tež wščitke mróczele,
Pucž, po kotrymž šo kłodži,
Tym šwojim šjewicž wě.

Džěčžo šo štaršchimaj dowěri, š jeho wócžka hlada
šwětka nadžija, hacž runje — a to niz jenož přenje lěto
— ani to najmjeńšče w šwojej mozy nima. Na to —
mješ druhim — je Ješufowe šłowo wotměrsene: „Če-
li šo šo njewobrocžicze a njebudžecze jako džěčži, dha wy
do njebeškeho kralestwa nješpšchidžecze.“ Čako džěčži Bože

dyrbimy s džeczazym doměrjenjom po tym puczu hieč, po kotrymž naš wodži našch njebeſki Wóczez, kiž ma naš a wſchitke našche wězy w ſwojej ruzy. Guſto blyſchich abo tež ſam prajich: „My njeſimy doſeč proſyli.“ To je wopač, hdyž je prajene w mēnjenju, io Bože domapytanje wotwiſuje wot našcheje pobožnoſće. Njeje ſawěſće wěrnó, ſo Bóh tón Knjeſ kóždziejkeho hinač wodži hač wón proſy? „Wičetož my njewěmy, ſchto proſyčyč dyrbimy, jako ſo ſalezi“, tak piſche ſwj. Pawoł (Romſt. 8, 26). Kóžda próſtwa teho dla, k kotrejž njechajch pſchiſtajicž: „Twoja wola ſo ſta“, je bładna, a Jeſuſ praji: „Ty njemēnich, ſchtož Bože, ale ſchtož čłowječne je.“

Boži pucž — to dyrbi čłowječ wufnyč — je wſchitko to, ſchtož naš w žiwjenju (a we wumrjeczu!) potrechi, woſebje pač tež to, ſchtož nam ſpožčene njeje. Čhzeſch-li w Božej prawdže kłodžicž, dha proſch, ſo by tón Knjeſ čje roſmuczil ſwój pucž, to reča: ſo by tebe roſmuczil we wſchēch wězach jeho wodženje ſpótnacž a čzeſčicž a ſebi dačž lubicž a k lepſchemu klužicž.

„Tym, kiž Boha lubuja, wičitke wězy k lepſchemu klužu.“ (Romſt. 8, 28.) Hamječ.

+ Ja a mój dom čzemy temu Knjeſej klužicž.

Tak dha je ſo nowe lēto ſpočžalo a stare k rowu donjeſlo. Hdže dny a hodžiny ſańdženeho lēta wostachu? Hdže ſu našche ſłowa a ſkutk, hdže wſchē ſjewjenja ſmutſkowneho a ſwontowneho žiwjenja? Hdž na to ſpominamy, dyrbimy wuſnacž: Wičitko je ſachodne, wičho jako ſón, wſcho kucžomne. Tola nē, w kóždym naſtupanju tak njeje. Nowolētno ſčzenje (Lut. 2, 21) nam mjeno „Jeſuſ“ mjenuje, kotrež ſo ženje njeſhabla, ženje njejańdže, kotrež wostaje, hdyž tež njebo a ſemja ſahinjetej; pſchetož Jeſuſ Khrjſtuſ wčžera a dženſa a tónſamy do wěčnoſće. A ſchtož je ſebi tole mjeno do wutroby ſapiſal, ſchtož twjerdže do njeho wēri, tón budže žiw, hač wón runje wumrje. Duž wobantimy twjerdy ſwjaſt k tymle wěčnym mjenom a čžimy to k tym kľubom: „Ja a mój dom čzemy temu Knjeſej klužicž.“

Wohladajmy w tychle ryncžkach najprjedy na teho Knjeſa, kotremuž čzemy klužicž, a potom na tu kľužbu, kotruž čzemy jemu wopofaſowacž.

Žadny džen kľutny a ſtarocžiwym duſcham tak wjele roſpominacž njedawa, kač prēni džen noweho lēta. Nam je, jako by wobraſ žyheho lēta je ſwojim ſwētkom a ſčženom do ſchpihela tuteho prēnjeho dnja jaſtupowač. Wičes wotkjad stareho lēta na njewobſtajnoſč wſcheho čžaſneho žiwje dopomnjeni, ſebi praſchenja ſtajamy: Kač póndže ſo mi w kóždym tuteho lēta? Wudu hiſčje pſchi žiwjenju, ſmēju hiſčje ſwojich lubych, kotſiž ſu w tu kľwilu mojeho žiwjenja radoſč? Wokľudžu abo wobohacžu ſo, niž jeno na pjenjeſach, ale tež na kľube luboſče a mēra? Wostanu ſtrowy, abo ſchorju na čžele abo po duſchi? Smēju ſo ſe ſtarocžiwymi bēdžicž abo pſchēndu bjeſ nich do pſchichodneho noweho lēta? Tak a hinač ſo wutroba praſcha na nowolētnym ranju. A runje ſa tole kľutne ranje ſo nam najkrotiſche ſčzenje podawa. Tola pſchi wſchej ſwojej krotkoſči wopſchija wono žro a jadro žyheho ewanĝelija: to mjeno, kotrež je wſchē hreſchniſam ſbóžna a wjeſela powjeſč; to drohe Jeſuſowe mjeno, na kotrež wóžojō čžafachu, kotrež Boži jandžel jako wulke wjeſele hreſchnemu ſwētej pſchipowjedajche. Krotke je ſčzenje, ale wulke je Jeſuſowe mjeno w nim. W tymle mjenje bydli dže wſchitka poľnoſč bójſtwa čželnje, kraſnoſč jenicžkeho narodženeho wot Wótza; w tymle mjenje wotpočžuje žyhe čłowječtvo, k podobnoſči na Boha kľužicž; w tymle mjenje ſu wopſchijate kralowſke jaſtojſtwa, do kotrychž Wótza ſmilna luboſč ſyna kraſnoſče ſadrajcži, pſches kotrež ſyn w ſwojej kľwi wěčne wujednanje ſažōžō a potom jako ſrēdnik a ſudnik wſchitku mōž w njebeſach a na ſemi do ſwojeju rukow wſa. Kóžda bójſka dotonjanōſč a kóžda čłowſka čžitoſč ſo nam k tuteho mjena napſchecžiwu blyſčje. Tcho dla dyrbja ſo tež wſchitke kolena w njebeſach a na ſemi w tutym mjenje pokľawacž a wſchitke jaſtyki pótnacž, ſo Jeſuſ Khrjſtuſ tón Knjeſ je, k čžecži Boha teho Wótza.

S nowolētnym poſtrowjenjom tuteho mjena čže nam potajkim Bóh prajicž: Tchole Knjeſa ſebi wuſwolcže, jemu w nowym lēče kľužcže, ſa nim jako jeho prawi wučžobnižy kłodžcže! A kaſki troſcht poſticžža tole poſtrowjenje Bože našchej njemērnej a ſe ſtarocžiwymi wobcžeženej wutrobje! Bóh je nam drohe Jeſuſowe mjeno jako poſtrow ſwojeje luboſče dač, čžeho dyrbjeli dha ſo bojecž? Wuſwolimy ſebi Jeſuſa we wērje ſa ſwojeho Knjeſa a ſbóžnika, dha ſmēmy tež ſtarocži wutrobom k brónju ſłowa napſchecžiwu ſtupicž: „Kotryž je nam ſwojeho ſyna dač, kaſa by wón tež njechal k nim wſchitko nam hnadnje dač!“ Wičetož jeho ſa Knjeſa wuſwolicž, to reča, jemu bliſko pſchicž, wot jeho možy njeſeny, wot jeho luboſče ſchitowany byč. A tónle Jeſuſ, twój Knjeſ, je kral wſchitkich kralow, knjeſ wſchitkich knjeſow. Njebo je jeho trón a ſemja jeho nohom podnožk. Do jeho rukow je wſcha mōž w njebeſach a na ſemi data. A pſchi wſchēm tym wón njeje wot tebe džēlony; nē, wón je čži ſe ſrēdnikom, bratrom a pſchecželom. Mjeno „Jeſuſ“ reča: Bóh pomha; pſchetož w Khrjſtuſu je ſo hreſchnemu čłowječtvo pomoz Boža doſtala. Tcho dla nowolētno poſtrowjenje Bože pſches Jeſuſowe mjeno taſle k nam rēcži: Njeſtrachuj ſo, Bóh pomha; tón, kiž je twój hreč, twuju kľudobu, kľudjenoſč a ſrudobu njeſč, je nētko k prawyžy Božej powyſcheny a je tam twój ſrēdnik, kotryž čže pola Boha jaſtupuje. Duž precž ſe ſtarocžiwymi myſlemi; wuſwol ſebi Jeſuſa ſa ſwojeho Knjeſa a ſbóžnika, ſo by ſo prawi Boža pomoz w tymle nowym lēče nad tobu žiwa wopofaſowala.

Wohladajmy nētko hiſčje na tu kľužbu, w kotrejž mamy tutemu Knjeſej klužicž.

Kak dyrbimy tule kľužbu woſnamjenicž a ſe ſłowami wu- prajicž? Duſcha, kiž ty wēriſch, ty wēſch, ſo twoja kľužba, ſbóžnikowej wopofaſana, jeno w ſłowach njewobſteji. Čhtōž mje lubuje, praji našch Knjeſ, tón budže moje ſłowo džerjecž. To pač je luboſče kľuboka woſebitoſč, ſo je wona ſłowo a ſkutk a ſo podacže žyheho žiwjenja, poſwječjenje žyheho byčja pſches ſaſoluboſč ſam u jako prawi wopor, Knjeſej pſchinjeſeny, pótnawa. Duž je to woſebitoſč twojeje kľužajeje ſaſoluboſče, ſo ſo wona do ſchule wēry ſtaja a w tej wſchēdnje horje pohladuje k temu, kotryž naš prjedy je lubowač, a kóždy čžah a kóžde ſnamjo jeho ſwjaſteje luboſče, k našchemu wumožanju ſjewjenjeje, pſchipodobnicž ſo próžuje. To je to wyſſoſe njedowprijomne byčje Khrjſtuſoweje luboſče byč, a tam wjedže ſe kľabej krocželu našche ſčžehowawſtvo w luboſči, jeli je toſamo prawi do ſchule wēry jaſtupilo a tamne kraſne kľubjenje doſtalo: Wēč do Knjeſa Jeſom Khrjſta, dha budžejch ty a twój dom ſbóžny.

Hlej, ja a mój dom čzemy čži,
O Knježe, wſchōn čžaſ žiwjenſki
Tu k čželom, k duſchu klužicž.
Ty dyrbijch w domje kľužicžom byč;
Daj, ſo ma to wſchē kľužbu tyč,
Kiž mēč twój čžedža wužicž.

To budž našcha wotmočwa na nowolētny poſtrow našcheho Boha, kotryž je nam drohe Jeſuſowe mjeno pſchinjeſč. Joſua, wjednik Iſraela do Kanaana, ſložō ſwoje wjedniſtvo k tym kľubjenjom: Ja a mój dom čzemy temu Knjeſej klužicž. Tón Knjeſ ſam dyrbjeſche potom kľužicžom ſwojeho luda byč. A my, kotſiž mamy w Khrjſtuſu prawi wjednik do wěčneho Kanaana, jaſtupmy na ſpočžatku noweho lēta do kľužby tuteho Knjeſa kľužicžom: Ja a mój dom čzemy temu Knjeſej klužicž! Dom je ſwójba, kotraž ma, pſches wēru wuſwječžena, hēta Boža na ſemi byč. Wón je wužicž žiwjenſki ſwjaſt, kotrehož ſtawy maju w jenej wērje a luboſči k wěčnemu domej pokojnje pucžowacž. Kľužicžom dom dyrbi na tón rōžny kľužicž natwarjeny byč, kotryž ſu čžēplojo jačſiſli, kotryž pač bu wot Boha ſa rōžny kľužicž wuſwoleny. Wón dyrbi wēru do Khrjſtuſa ſa ſwój ſkalny ſaklad mēč a wobarnowacž. Ja a mój dom, — o ſtejmy ſa tym, ſo byčmy temu jenemu Knjeſej kľužicž! Ja a mój dom, — nan a macž, ſyn a džowka, knjeſ a wotrocžk, o ſwječje ſo k ſhromadneje Knjeſowej kľužbe w tymle lēče! Hlej, tón ſa nowolētny poſtrow nam wot Boha daty je našch wulki pomoznik a čže mjeſ nami kľužicžom byč. Duž dyrbi dom, nan a macž, džecžō a wotrocžk jeho we wērje ſwojeho Knjeſa mjenowacž. Kiž by ty ſwoje žiwjenje ſa mnje woprowač — tak njech ſo wēra modli — ſwoje žiwjenje čži ſaſo dan, tebe do ſwojeje wutroby pſchijimam, tak ſo moja dowēra a nadžija jeno na tebi jako na ſakladje wēry a žiwjenja wotpočžuje.

Za chzu czi swojeho žiwjenja móž t woporej pschijnjeć, tak so pschezo jeno sa tym honju, twój prawy wučobnik bycz. W sbožu a radosći budže to jeno moje sbožo, so by mi ty Božu pomoz pschiwobrocził; w horju a srudobje chzu na tule stalu Božeje pomozu postupicź a njecham tschepjetacź a so strachowacź; w dźele a prózy spomnju na twoje trwawne bédženje a njesabudu, tak droho by mje wufupil.

Sa a mój dom chzemu temu Rnjesej služicź — pójće žem, saspucze do sbratrowanja sa tónle uwolětny slub. D so bychu wschě wutrobny dženka tuto slubjenje scziniłe a wschě domy wobfankle, žebi tele lětno napižmo dacź! Pschistupcze wschitzu žem; my chzemu slubicź: shromadnje wěricź, shromadnje so modlicź a lubowacź, shromadnje thwalicź teho miłosćiweho Rnjesa, kotryž je nam se swojej bójskej pomozu blisťo w kóždy čas. Potom móžemy teho wěsći bycz, so budža mroczele jeho hnady tež w tutym lěće swoje žohnowanje na hona nascheho žiwjenja wuliwacź!

K. A. Fiedler.

Pomhaj Bóh k nowemu lětu.

Sažo je so pominyło
Zene i semskich lětow nam
A so i Bohom dokonjalo
Stopa bliže k wěcznym dnjam.

Nowe lěto nastupimy
W Božim mjenje, i Jesužom;
Wot Boha žej wuprošymy,
Njech je Jesuž i wodžerjom.

Duž dha, moji lubi, nětko
Pomhaj Bóh! wam pschiwolam;
Sa wam pscheju dobre wschitko,
Daj Bóh sbože! praju wam.

Bóh waš žohnuj i nowa sažy,
Spozecź wam strowosć, wječeloscź,
Měr a jednotu wschě časny,
W wěrje daj nam stajnje rojcz.

Bóh wam žohnuj wasche pola,
Ssyny na nich sžerz wam wschě;
Prošymy, so je jeho wola,
So jaž' mamy rjane žně.

Hdyž my khlěba wužiwamy,
Dha so Bohu džakujmy;
Wot njeho my wschitko mamy,
Čžeicź jom' i thwalbu spěwajmy!

Pschede wschěm pak swarnuj dale
Nas psched wohnjom, drohotu;
Njech nam nje-pschidže žmjerz nahle,
Swarnuj nas psched thorosću.

A hdyž khdó žmy dokonjeli
Naschob' semskob' žiwjenja,
Wot Boha žmy sawolani
A róněj teho jehujecza.

Ach, so bychmy hódni byli
Sstychecz kłowa Jesuža:
„Póječe žem, wy prawje žwěrnj,
Ebóžnosć budž wam wěczna mřda.

Ernst Helaf.

Puczowanje po Božim pišmje

abo

fajle myšle nadeněžech, Bože kłowo cžitajo.

Podawa žwěrnj cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Wójsažowe, 31 staw.

(Potraczowanje.)

Srěczniwy běšče Laban a sawěsće wulki ludak! Hdže je Laban se swojimaj džowkomaj, a hdže stej džowzy i nanom lubosćiwje wobkhadžaloj? Hdže bě Labanowe smyšlenje k pschichod-

nemu žynej lubosćiwje a poczećowaze? Skóncžnje pak žewi ž^o jažnje, sčto je tutemu cžlowjekej do mamonoweje služby žyle ponurjenemu najlubšče a najšmanjšče — jeho domjaze božki —! So by te sažo dostal, naložuje njemalo prózy.

31. Žakub wotmolwi a džesche k Labanej: Sa so bojach a žebi myšlach, so mohł žnadž mojej džowzy mi wsacz; nješwolizu do teho, so byschtej so mnu do mojeho wótzneho kraja cžahnylej, mohł jej i mozu pschi žebi sčhowacź; teho dla rošbudžich so, so sčradžu cžeknych.

32. Pschi kotrymž ty pak mješ nani twoje pschibohi, wo kotrychž ty mēniš, so žmy je žobu wjali, namafasch, tón njech wumyje tu psched naschimi bratrami, a njech tak šaruna žwój nje-škutk se žmjerzcu tu psched woczemi žwojich pschiwusnych a pschedzelow, kotrychž žy žobu pschiwjedł a kotřiz žu tež moji krejni pschedzeljo. Wytaj žwoje pola mje a wmi jo žebi, ja wo tute pschibohi njerodžu; ty móžesč je lubjerad sažo žobu wsacz, namafasch-li je.

Žakub njewjedžesche, so bě je Rahel franža, hewak njeby wón předy do teho šwolil, nětko pak njeby i tajkej dowěru rěczal.

33. Na to džesche Laban, so by wscho pschekladowal, do Žakuboweho a do Lejineho a do wobeju džowzyncju stanow, ale njenamka ničzo. A džesche i Lejineho do Rahelineho stana.

34. A Rahel wja Labanowe pschibohi a položi je pod wjel-kludowe žlanje, abo lěpje: pod wjelkludžaze žedlo, kotrež mējesche na puczu jěchanja dla, a kotrež bě tak wulke a pschihódne, so móžesche je w stanje sa wotpocził naložowacź, a žyny so na njo. Laban pak wobmaža žyly stan a wscho, sčtož bě w nim, a njenamaka ničzo.

35. Pschischedšchi pak tež k njej chzysche wjelkludžaze žedlo, na kotrymž wona žedžesche, pschepntacź. Duž džesche wona k žwojemu naněj: Mój knježe, njehněwaj so, pschetož ja njemóžu postanycz psched tobu, ale dyrbyu žedžo wostacź, pschetož mi so dže po žonjazym waschnju. Tak nje-pschepntajžy wjelkludžaze žedlo, dofelž mējesche sa njemóžne, so wona w tajtim padže na jeho bohach žedži, njenamaka pschibohi, keltož tež pntasche, so tu nětko wohańbjemj stejesche. Tak pak bě prawo, drugeho našwaricź, nětko na Žakubowej stronje.

36. A Žakub so rošhněwa a žwarjesche Labana a džesche k njemu: Sčto žym ja ške cžinił a šhrěščil, so žy so tak na muje rošhněwal, so žahasch sa mnu rošhorjenu jako sa wohidnym paduchom a nječrašnikom?

37. Ty žy wschitke moje wězy pschepntal: sčto dha žy ty namafal wot wschittich twojich wězow i twojeho doma? Polož je tu psched mojimi a twojimi bratrami, so mješ namaj wobemaj žudža, na kotrej stronje je njeprawda.

38. Ničzo tu njemóžesč položicź! — Ale kaž tu, tak je stajnje twoje waschnje te mni było — njedoměriwy, žebicžny cžlowjek se žurowej wutrobu! tajki žy byl. Dwazyczi lět žym pola tebe byl, žym twoje stadla pažl a hladał — a tak žym tebi služil! Twoje wowzy a košy nježbu pomjetale, dofelž žym je stajnje žwěru hladał, a borany twojeho stadla ja nježym jědl, kaž je to pastyrjej, kotryž husto ničzo druge nima, dowolene, a kaž to tež njeprawni pastyrjo cžasto cžinja, potom pak žwojemu knjesej narěcza, so žu rubježne šwěrjata roštorhali, sčtož žu žami šjedli.

39. Ak pak žy so ty te mui mēl? Sčtož je wopravdže wot šwěriny roštorhane było, nježym tebi pschijnješl, žym jo dyrbjal saplacicź, bych-li jo tež roštorhane — so bych tak wěrnosć žwojich žłowow wobšwědečil — pschijnješl a jo tebi psched woczji položił; ty žy wot mojej rukow žadal, sčtož žu padušchi franžli, njedžiwajžy na to, sčtož lubosć pschikafuje, njech je, so je žo mi wodnjo abo w nozy franžlo.

40. To wscho žy cžinił, a tola žy wjedžal, tak hórku službu žym mēl a tak nježebicžiwje žym ju jastawal. Wodnjo mje horzota thšesche a w nozy žyma, a nje-pschidže žane španje do mojej woczow, a ty šnajesč, tak so horzota se žymu w lěče mēni, so so cžasto se straschnje horžymi dnjemi žalobnje žymne nozy wotmēnjeju, so dyrbišch so w nozy kožuch a cžopku draštu woblež.

W Mesopotamskej je druhdy tak horzo, so šwěrina na polu husto ležo wostanje. Cžim cžoplišče pak žu dny, cžim žymnišče žu nozy, kaž wschudžom w narańšchim kraju. Špal Žakub njeje, so by tajke nješboža, fajkež je horka našponuil, wot Labanoweho stadla wotwobrocził.

41. Tak žym ja tebi dwazyczi lět w twojim domje služil,

schtynacze wo twojej dzowzy a schescz wo twoje stadlo, ja msdu, kotruz mejach wot twojeho stadla dostacz; a ty by mi ja tute schescz let moju msdu dzefacz kroc pschemenil.

42. Njebn-li mojego wotzowy. Boh, Abrahamowy Boh, a Ssaakowy strach so mnu byl, ton, kotrehoz so Ssaak jako swojeho Boha boji a jeho czesczi, ty budzische mje netk prbidneho wot so pusheczi. Ale Boh je na moje hubienstwo, kotrez hym w twojej fluzbje czerpil, a na prazu mojemu rukow, na wschu niesprawnoscz, kotruz hym s twojeje burowoscze nashonil, pohladał, a je tebe sachodnu noz wo hnje swaril.

Sakubowe flowa hibaja so s mozu a s nadobnosczu jeho sacuczow, jako pefnjerske flowa. Wone rezu tez Sabana se swojej wernosczu do wutroby; tola w sledowazym we so s nowa wupyschicz, jako by pshecziwo Sakubej se wschem prawo mel, a jako by jeho jeniczy luboscz k dzowkomaj a k jeju dzeczom jeho nuczila, so swoje prawo njenalozi. So hebi won dale prawdzity swjast s Sakubom zada, sjewi s nowa, so je won czlowjek s niedowierzazym, wulzy wschednym smyhlenjom. Ludzo po jeho waschuju kudza stajuje po hebi wo druhich, boja so wschudzom steho a njewerja ani zanemu czlowjesej, najprjedy ma wscho bycz podpiżane a podshglowane. (Potraczowanie.)

Pshestup do noweho leta.

Sdychnjeniczko.

Jesuf, Jesuf be to mjeno
We tym lecze jańdzemym,
Jesuf, Jesuf njech je jeno
Tez we lecze pschichodnym;
Jesuf je nasch wodzeť byl,
Won nař dale wodzicz chyzł.

Jesufa khwal nascha duscha,
Won nař dotal idzerzał je;
Jesufa czescz, kař so kluřcha,
Psches twoj' zyle žiwjenje,
Jesuf je byl hwěza ham,
Won chyzł dale hwěczicz nam.

Duž dha chzemy stroschnje sařy
Nicz do leta noweho;
Njech pschindu ste, dobre czařy,
Dzerzmy Boha lubeho,
Won nam hwěrnny wostanje
Psches leto, hacz k kónzei dze. Ernšt Delař.

Wschelake s bliska a s daloka.

— 31. dezembra dokonja so 25 let, so kn. farať Garbať w swojej Koteczanskej wořadze se žohnowanjom skutkuje. Duž so tež zyla wořada na jubileju swojeho duchowpastyrja s wutrobnym dzakownym dzelbraczom wobdzeli. Na jubilejskim dnju shromadzichu so sastupjerjo wořady pod wodzenjom knjesa rycerfublerja Wilhelmiya nad Kotezami, kař knjes kantor se schulskimi dzeczimi na farje, Tez knjes schulski inspektor Bach s Lubija bešche pschischol. Schulste dzecz sjanjeřechu kwjedzeński khěrlusch, kař tež deklamaziju pschednořychu. Knjes kollator so s wutrobnymi flowami na jubilara wobroczi a wořadne dary pschepoda: krařny wobras: Jesufowe predowanje na lódzi a drohotny flěborny dar. Knjes schulski inspektor wupraji swoje sbožopshecze. Knjes kantor pschepoda swojemu knjesej duchownemu s wutrobnym postrowjenjom postawu žohnowazeho Khrystuřa wot Thoraldsena. Knjes jubilar so s huntej wutrobu podzakowa. K jubilejei bechu s bliska a s daloka mnohe sbožopshecza došche. Wotrejne hejmanstwo jako konsistorialna wyschnoscz bešche w rjaných pschipsnawazych flowach sbožopshecjaze piřmo hwěrnemu duchowpastyrjei pōřtalo. Džen 2. januara pschindzechu sastupjerjo herbsteje hlowneje konferenz: farať rycer Sakub, fararjei Wrořakaj s Budestez a s Grodzischca, farať rycer Kencz s Ketzli a farať Gólcz s Budyschinka. Knjes pschednyda farať rycer Sakub mejesche rjanu wutrobu hnuzazu recz na knjesa jubilara, w kotrejz spominašche, kař hym my wschitzu pastyrjo nascheho najwyschscheho pastyrja — a jemu žohnowanje ja pucz do pschichoda pschejo lubemu sastojnstemu bratrej Bože žohnowanje wudzeli a pschepoda rjane knihe, pred-

wanja wo sczenjach. S hnutymi flowami so knjes jubilar podzakowa. Tez Budyska konferenza duchownych bešche rjanu wobras Desuka jako nascheho hwěrneho pastyrja pōřtala. Wjele druhich darow hwědczachu wo luboscz, kotruz je hebi knjes jubilar w swojim hwěrnym skutkowanju dobył. Boh žohnuj jeho dale w jeho žohnowanym duchowpastyrstwie w jeho wořadze.

Hdyž swjaty wječor swoni.

S radosczu podamy tonle khěrlusch jako dopomnjeťku na njeboczischeho pefnjersja po jeho kmjerczi.

Estlyšcze, kmjertny swón netk swoni
Morwom' kmjertny spěw,
S wječora so želnje shoni,
Schto je wón tu byl,
Wschitzu morwi stanu živi
Wulki kudny czař,
Kom'z bu tu row wocziniłi,
Njeb'dze stanecz sař.

Duscha, klych te zunje synki
Luboh' psheczela,
Twojeho mjes rowow rnyki
Tudy pohrjebaja,
Wón kař jandzel cze je samkal
Esej na wutrobu,
Radzo czi, kař ty by nam'kal
Schczektu rózojtu.

Dy by klychal s jeho hubow
Ssłowa wuczerse,
Sny na waznoscz jeho flubow
Dal to flubjenje,
So chzesch w dobrym khodzicz hwěrnje,
Twoju seinstu czet.
Hacz tam, hdzež na wječor mernje
Kandzesh sbóžny mēr.

Ach, kař hym joh' wuczby stare
Lenje sazpiwal,
S placzom stupju psched joh' mary,
So jom' Božmje dal.
Sswěrnischi budz namakany,
Wón mi wotmolwi
Ach, ton psheczel wufwonjany
Be — džen dženischi. Gusta Satař †.

K nowemu letěj!

Do noweho leta hym sańdzemu řriedu sastupili. Tez nasche „Pomhaj Boh“ je do noweho leta stupilo. My so psheczelam, kotřiz bu nam pschi wudawanju nascheho kopyena pomozni byli, sa jich hwěrnoscz a psheczelnoscz dzakujemy, s kotrejz bu nasch skutk podpjerali. My jich prořymy, so bychu nam tež w nowym lecze k pomozu stejeli pschi dobrej wězy, s kotrejz chzemy duchownemu sbožu nascheho herbšeho luda kluřicz. S dobom pak tež prořymy lubych czitarjow, so bychu nam hwěrnni wostali a so bychu tež nowych czitarjow nam dobyli, so by nasche „Pomhaj Boh“ leto a dale bylo njedzelski psheczel naschich herbšich domow, kotřiz kóždu herbšu hwójbu strowi se herbšim postrowom „Pomhaj Boh“ a ju wubudza k njedzelskemu natwarjazemu czitanju a rospominanju. Khudym my rad „Pomhaj Boh“ darmo dany, hdyž swoje žadanje swojemu knjesej duchownemu wosjewja. Duž dha wutrobne „Pomhaj Boh“ do noweho leta!

J. Gólcz, redaktor.

Dalšche dobrowólne dary sa wbohe armenishe řyroty:

Hodowne dary s Kacežanskeje wořady psches k. far. Gólcza:	
2 s Komorowa	10 hr.
2 s Kacež	10 =
1 s Kacež	1 =

Hromadze: 21 hr.

W mjenje wobohich řyrotow praji wutrobný dzak

Gólcz, redaktor.

Esy-li spěwał,
Pitnje dželał,
Stromja cze
Sswójbnj statof,
A twój šwjatof
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšches spał měrnj
Čzeritwošč da.

Nječ ty spěwałš,
Sswěrnje dželaš
Wšchědne dnj;
Džen pał šwjath,
Dušchi datj,
Wotpocžj ty.

S njebeš mana
Nječ czi šmana
Žiwnošč je;
Žima woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Szerbiske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Ssmolerjez knihiczišcežerńi w Budnjšinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

1. njedžela po tsjoch kralach.

Rom. 12, 1—8.

List na Romskich je s jeneho wulkeho pohanskeho města do drugeho pižany, s Korintha do Roma. Sswjaty Pawol chze „šlužownik Jesušowy Šhrystušowy bycz njes pohanami, so bychu pohanjo wopor byli Bohu spodobny, šwjeczenny pšches šwjateho ducha“ (Rom. 15, 16). We tajkim šwojim šwjatym powołanju wón w naškej dženzniškej epistoli pšhecziwo wašnju pohanskeho šwěta, wošebje pšhecziwo njerosomnej pohanskej Božej šlužbje rěczi. Pšched wěrnym Bohom, pšched Jesušowym Wotzom, šu wschite wopory kniczomne, šhiba tón jedny niz: šwoje czeło podacž sa živy, šwjaty a Bohu spodobny wopor, to rěka: se šwojej zylej parschonu Bohu pšchišlushecž, hrěchej pał wotemrjecž.

Mjes pohanami płaczi to czełne, jěšč a picž, w nječiznych wješelach žiwjenje wuziwacž, we wulkich theatrach hrosnosćam pšchihladowacž a po móžnosći nicžo njedželacž, to rěkašche w Romje derjehicze, rjane žiwjenje, šbože. Wty w našim czašu tajke smyšlenje materialismuš mjenujemy a šmy šabyli, so to nicžo druge njeje hacž pohanstwo. Wě šo, so tole „šbože“ njemóže kóždemu spožcžene bycz, a komuž je spožcženny, tón šo bórny dobrny dnjow naměwa, jemu šo woštudzi, a to w tym šamym žiwjenju, w kotrymž běšche šo jemu přjedny tak lubiko. Šak móže šo šwět w cziłowškimaj woczomaj tak pšcheměnjecž? tón šamy šwět? přjedny tajki rjany a nětko hrosny? Teho

dla, dokelž je šo cziłowjet pšcheměnik. Wón je wotucžik kaž s rjaneho šona, wón pošnawa, šo jeho žiwjenje njeje žane wěrne cziłowške žiwjenje bylo. Wón je tu tamnu štronu šwojeho byčža šapomnik, kotraž šwoje „ně!“ praji t wschemu, šchtož je czełne a škocžaze. Teho wutroba je roštorhana a njespošojna, je napjelnjena s tjšchniwym bėdženjom. Šdže je pomoz a wumóženje? Še-li šo žadny wumóžnik njeje, dha šmy pšchi najrjenschim czełnym derjehicju šhubjeni a njesbožowni sa czaš a wěcžnosć.

Jesuš pšchinješe wumóženje se šwojim šłowom a se šwojim škutkom. Wón rěknj: „Duch je, kiž cziwi žiwny; czeło nicžo njepomha“ (Jan. 6, 63), a wón je šwoje czeło podal sa živy, šwjaty a Bohu spodobny wopor w žiwjenju a we wumrjecžu na šchizju. Teho žiwjenje běšche Boža šlužba w najwyschškej myšli. Tu móžesch widžecž, šchto je „rosomna Boža šlužba“; tu wuknjesch „šwoje myšle wobnowjecž“ a „šo pšcheměnjecž“, tu šo czi šjewi „dobra a spodobna a dokonjana Boža wola“. „Wótče, niz moja, ale twoja wola šo štaň“, tak dyrbimy s Jesušom prajecž a rošlamacž šwoju cziłowšku wolu, šo by we wschěch wězach Boža wola našcha wola była, šo Boža wola štała „kaž w njebešach tak tež na šemi.“

Pohanjo šlužja tež šwojim boham, haj woni cziwja jich s drjewa abo se šlota, a cziw krašnišchi templ, cziw wjetšchi a móžnišchi běšche tón w nim czeščowany bóh.

Wěrnj Bóh njebydli w templach, kiž šu s rukomaj natwarjene (Šap. šf. 7, 48); to bėchu židža w Jesušowym

čjašu sabyli. Jesuſ ſtorži: „Bodarmo woni mi ſlužā, dofelž wučā tajſe wučby, kotrež ničō njeiſu khibā čłowſke pſchifaſnje.“ „Tōn lud ſo ſe mni pſchibližuje ſe ſwojimaj hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mnje“ (Mat. 15, 8, 9). Mōžemy my kħudži, hrēſchni ludžo temu bohatemu, ſwjatemu Bohu ſlužicž? trjeba wōn naſchu ſlužbu? Martha je ſlužila, ale Marja ſedžo po-ſluhaſche a doſta kħwalbu. „Čłowjeka ſyn njeje pſchiſchol, ſo by ſebi dał ſlužicž, ale ſo by wōn ſlužil“, Mat. 20, 28. Naſcha Boža ſlužba teho dla wobſteji w tym, ſo Jeſuſej ſebi ſlužicž dany, jenož pſcheſ Jeſuſa mōžemy Bohu ſlužicž, Bohu pſchiſluſhecž a Bože džecži byčž. Wſchitko je hñada, ničō njeje naſch ſkutt. Hamjeñ.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

tajſe myſle nadeněžech, Bože ſłowo čitajo.

Bodawa ſwěrnj čitač „Bomhaj Bōh-a“.

I. knihi Mōiſajowe, 31. ſtam.

(Potračžowanje.)

43. Laban wotmolwi a džeſche k ſakubej: Džowzy ſtej mojej džowzy, a džecži ſu moje džecži, a ſtadla ſu moje ſtadla, a wſcho, ſchtož tu pſched ſobu widžiſch a ſa ſwoje maſch, je moje, wſcho wukħadža wote mnje; tač bych ja pſchecžimo ſwojemu čželu a pſchecžimo ſwojemu kublu wojował, bych-li ja čžyl ſo na tebe walicž, jačo bych drje mohł. Čšto čžu ja dženža mojimaj džowkomaj abo jeju džecžom čžinicž, kotrež ſtej wonej porodžikej? Wōtžowſka wutroba wježe mi ruzy; teho dla čžu ſo radſchi ſ tobu ſjednacž, ſo njebych ſam ſeſchodžil, hdyž bych nēſchto ſ twojeho wobſchodžil.

44. Bōj dħa ſem, a ſčžimōj ſlub, ja a ty, kotryž budže ſwědčenje mjese mnu a mjeſ tobu a pomnił, kotryž pōdla poſtajimj, njech je wopiſmo ſa to, ſchtož ſebi pſchilubimōj.

45. Do tajſeho namjeta ſwolowſchi a hnydom ruzy do džela ſložizy wſa ſakub kamjeñ a poſtaji jōn ſa ſnamjenjo.

46. A ſakub džeſche k ſwojim bratram, Labanowym ſynam, kotryž bēchu ſ nanom pſchiſchli, jcho ſwafam a tež k druhemu pſchecželſtwu: Najbēraječe kamjenjom a poſtaječe tač tež wy ſobu ſnamjo naſcheho ſluba. A woni naſbērachu kamjenjom, a ſčžinichu hromadu, a jēdžichu na tej ſamej hromadže, dofelž bēchu ſyđla naſkladli, ſo njetrjebali ani rano ani wječžor na ſyrej, ſymnej ſemi ſedžecž.

Tajſe waſchne knježi hiſchče dženz w naraſchich krajach.

47. A Laban narjekny pomnikej po ſwojej Aramejſkej rēcži ſegar Sahadutha = hōrka ſwědčjenja, ſakub pač mjenowaſche ju ſame mjeno do ſwojeje hebrejſkeje rēcže pſcheložimſchi: Gilead.

W Meſopotamſkej, we wōtžnym kraju ſtarych wōtžow, rēcžachu aramejſku abo kħaldejſku rēcž, w Kananejſkej pač hebrejſku. Tule rēcž ſu wōtžoj pſchijeli pſchiſchediſchi do Kananejſkeho kraja, domiž njeiſu Izraelſke džecži 1000 lēt poſdžičho w Babelſkim jaſtwje ſo k aramejſkej narēcži wrōcžile.

48. Duž poſtajimſchi hromadu kamjenjom džeſche Laban jačo tōn, kotryž bēſche naſtorł ſa ſlub dał: Tuta hromada kamjenjom budž dženzka ſwědł mjese mnu a mjeſ tobu — teho dla bu hiſchče dženzniſchi džēñ Gilead mjenowana —

49. a budž ſtraža je ſwojim ſtolpom wo ſrjedža, ſahazym jačo ſtražna wēža k njeju, pſchetož wōn džeſche: Njech Knjeſ hlada ſtejo na tutym ſtolpu kač na ſtražowazej wēži do wobeju ſtronow a njech tač je je ſtražnikom mjese mnu a mjeſ tobu, hdyž mōj ſo roſeñžemōj jedyn wot drugeho a jedyn tam a drugi druhdže budžemōj byđlicž.

50. Wōn njech njeſchpuſchecži, ſo by ſo jenemu ſ naju pſcheſ drugeho ſchidwa a njeprawda ſtala. Teli ſo ty potajkim mojimaj džowkomaj budžeſch ſchidwu čžinicž, abo jeli ſo budžeſch druge žony wjazy ſebi k mojimaj džowkomaj pſchidwacž, dħa njech Knjeſ to na tebi wječži. Tu njeje žadyn čłowjek pſchi nimaj, kotryž mohł hladacž, hačž ty ſwōj ſlub tež ſwěru džeržič; ale hlaj! Bōh je ſwědł mjese mnu a mjeſ tobu, kotryž njeje jejničžy naju ſlubjenja ſlyſchal, ale kotryž budže tež je ſudnikom a wječžerjom, njeby-li ty čžinił, jačož ſy mi ſlubil.

Tamna naſkladžena hromada bē tež mjeno Mizpa = ſtraža (ſerbſke wjeſne mjeno Strōža) doſtala, a teho dla je ſo poſdžičho mēſto tam natwarjene, Gadowemu ſplahaj ſluſchaze, wobhydjenje ſeſthowe, tač mjenowala.

Mjeſabēra ſo čži Laban kač najpobožniſchi čłowjek? Haj, bjeſbōžnje ſmyſleni ludžo mōža čžasto wulzy ſwjedženſzy a kħutnje rēcžecž, hdyž maja druhim jich pſchiſluſchnoječe roſpowjedacž a jim jich njeprawdu wujaknicž; ale ſo mēli ſo po ſamej mērje budžicž a ſo krucže Božeho ſwjateho ſłowa džeržecž, to jim do jich moſhow njecha.

51. A Laban nētko tež ſam na ſo ſo dopomniwſchi dale k ſakubej džeſche: Hlej, to je ta hromada, a hlej, to je to ſnamjo, ſ njeje k njeju ſahaze, kotrež kħm poſtajił mjese mnu a mjeſ tobu.

52. Hromada budž ſwědł, a ſnamjo budž tež ſwědł napſchecžo mi, ſo ja njeponđu k tebi dale pſcheſ tu hromadu a tele ſnamjo, abo napſchecžo tebi, ſo ty tež njeponđeſch ſe mni dale pſcheſ tu hromadu a pſcheſ tole ſnamjo w njeſchecželſkim ſmyſlenju k ſchodže.

53. Abrahomowy Bōh, a Mahorowy Bōh, a jeju wōtžow bohōjo, wot kotrejuž mōj wobaj wukħadžamōj, ty pſcheſ Abrahama a ja pſcheſ Mahora, njech budža mjeſ namaj a njech wotſtronja wſchē njeſchecželſke ſmyſlenja wot naju pſchecžimo namaj.

W hebrejſkich ſłowach njerēcži ſo tu wo jejničžkim Bohu Wjeſchchym. Laban wola ſo k bohām ſwojich wōtžow wo pomoz. So wōn tutych bohōw čžeſčjeſche, njebēſche ſa njecho ſadžewł, ſo njeby pōdla tež Boha Wjeſchchneho, kotrehož Abraham čžeſčjeſche, ja ſwojeho boha mēł; bjeſ dwēla mējeſche Laban hižo žyle pohaniſke ſmyſlenie.

54. A ſakub ſo jemu pſchiſahaſche pſchi ſwojeho wōtža ſaakowrm ſtrachu. A ſakub doſkonawſchi ſwoju pſchiſahu woprowaſche tač pſchiſahu wobkručejo rēcžny wopor na horje, a wſa ſwojich bratrow k jēdži, k wopornej hoſčiznje, ſo by kōždy ſpōjnal, ſo je wōn ſ nimi a ſo ſu woni ſ nim ſe ſwjaſtom ſwjaſani.

Tajta woporna hoſčizina ſlėdowaſche wſchelatiſm woporam. Dofelž njebē ſo Labanowa ſchlachta doſtal hiſchče wot ſlužby wěrneho Boha wotrjekla, dħa mōžeſche jich ſakub pſcheproſyčž, ſo bychu ſo wobdžēlili pſchi jcho woporu a pſchi jcho wopornej hoſčiznje.

A pojēdžimſchi wotſtachu pſcheſ nōž na horje.

55. Naſajtra pač ſtany Laban jara rano, wokoſchowaſche ſwojich ſynow a ſwoje džowki, a žohnowaſche jich; a woteñdže, a wrōcži ſo ſažo na ſwoje mēſto do Harana.

Bratrowſki dom Meſopotamſki podawſchi ſtarym wōtžam mandželſke je tač ſwōj nadawł ſkonjał, a teho dla mōže ſo nētko ſawrjecž. Čſurowa ſlužba ſakubowa w Meſopotamſkej pač, jcho ſkōncžny wukħod ſ bohatiſtwom a ſ pſchecžēhanju po pucžu wotſnamjenja nam pſchichod Izraelowy w Egiptowſkej.

Tam, hdyž ma ſwōjba ſe ſlubjenjom Božim ſwjaſana roſroſč na wulki lud, ſahaju nētko ſwjate ſtawimj.

Staw 32, ſchucžka 1. ſakub pač čžehniſche tež ſwōj pucž ſ Gileadſkich hōr dale a ſtejeſche nētko žyle bliſto pſchi mjesech ſwjateho kraja. Tu ſebi njeje ſamjelcžal, ſo wōn — lėdna ſwojeho pſchichodneho nanowym pſchecžēhanju ſ Božej pomozu wucžeknywſchi — njeſchecželej hiſchče wo wjele ſurowiſchemu napſchecžo dže, Čſawej ſ ſakubom hiſchče njeſjednanemu. Ale ſamy Bōh, nēhdy pſchi čžēlanju ſ Kananejſkeho kraja, jcho ſ jan-đželſkim widženjom ſylnjazy a jcho ſe žohnowanjom na pucž pōſłazy, ſjewi ſo jemu nētkole ſ podobnym widženjom, tola tōn kōcž niž wo knje: Boži jandželjo ſetkachu jcho. Wocži bēchu jemu wotewrjene, ſo wuhlada na jene dobo nad ſwojej hłowje dwē wojžy wojowariow, brōnjonych na bitwu.

2. A wuhladaſchi jeju a ſpōjnamſchi hnydom ſ Božim roſ-ſwětlenjom, kajzy wojownizy budža w pſchichodnym boju ſa njecho wojowacž, džeſche wōn: To ſu Bože wōjſka a mjenowaſche to ſame mēſtno, hdyž bu poſdžičho mēſto natwarjene: Mahanaim = dwoje wōjſke lėhwo.

Čda ſo, ſo bēchu wōjžy jene pſched a druge ſa ſakubowej čžrjōdu ſwojej lėhwje poſtajiłej, pſcheku pſchecžimo Čſawej, ſady pſchecžimo Labanej a wſchēm ſtracham ſ Meſopotamſkej jemu hrožazym.

Tež Bōh waſ ſhladaſ ſ mozu,

Wy lubi, pſched ſtej nozu,

A ſacžēč paduchow;

Bōh daſ wam: dobre ſpanje

A fivérne stražowanie
Tych lubnych fivjatnych jandželow.
(Potracžowanie.)

Khrystuß, sahrodnik.

We sahrodže Anjes khodži,
Hdžež tyžaz rózow feže,
Se hladacž, kaž šo hodži,
Wón jenož lubuje.
Deščez mity jenyum dawa
A druhim flónza doščez;
To próza reła prava,
Duž dyrbya fežecz a roščez.

We myšli lubošezimej
Wšchě lóšchtne fakčezja
A chzyle i pychu živej
Kad wobpleščz plodžerja;
Wón kladže, hdžž dže k fónzej,
Ešej wšchě na wutrobu,
Se nježe k rješichom' flónzej,
Hdžež šbóžni, fromni šu.

Do paradisa rjenje
W raj Boži nožy je,
Kiž, jako našch fwět, ženje
Do procha njespaduje;
Tu knježi wuhafženje,
Tu šorno sešnicž ma,
Tam placži rošt a fezenje,
Kiž wěczuje wostawa.

Ty sahrodnito mity,
Daj slóšchtu pobožnoščz,
So kóždy žiwj, čžily
Móhł k njeju fežecz a roščz.
Daj frostlinam jich włóhu,
So kražnje steja tu,
Epožez flabym móž na drohu
K tom' wěcznom' nalěczu.

Nawukú „ně“ prajicz.

Man da šwojemu šyuej na šmjertnym ložu mjes druhim napominanjom tež dobru radu: „Mój šyno, nawukú „ně“ prajicz!“

Wopomnjecze tehole napominanja dobre plody nješeše. Ešny bu wubjerny muž a wušna pošdžišcho, šo ma šo ša najwjetšchi džěl žohnowanja, kotrež je Bóh jemu wobradžil, pošlednjemu napominanju šwojeho nana džakowacž.

Šunu nježelu pšchińdže na pšch. na pucžu fe mšchi nimo wjazy hólžow.

„Šhorla, nječasch šobu k režy hicž? my chzemy ryby lojicz.“

Šhorla khwilu mjelczesche, potom flabje a bojašlwyje wotmolwi: „N—ě.“

„Wě šo! To prawje njeje, njewěčno? Macžeri nješměšch ženje njeपोष्लušchny byčž“, přeni i hólžow se šměchom šnapšhecžimi.

„Ně!“ Šón krocž běšche to „ně“ jašnišche a žana njewěštoščz wjazy w nim.

„Mó, pšchińdžesch abo nješchińdžesch?“

„Ně!“ šawola Šhorla. — Tole „ně“ běšche i mozu wuprajene, kotrež wo šprawnej a roščudženej wutrobje šwědcžesche, kotraž nječasche njeprawo čžinicž. Šhorla kručze dale fe mšchi krocžesche kaž něchó, kiž je dohycze měł.

Tak nawukny hólž „ně“ prajicz, a tak bu jeho wutroba wobtwjeržena, šo by pošdžišcho šmuzicze prawy pucž šchol, hdžž chzychu čžezke špytowanja mlodženza do hrěcha wabicž.

Kelto mlodnych ludži je, kiž šo najpředny po šdacžu małym špytowanju poddadža a potom w khutnišchich wobštejnoščezach tež napšhecžzo stejecž njemóža. Woni dadža šo pšchi wšchěm šnutsownym poročowanju šwědomja pšches wopacžnych pšhecželow šobu torhnyčž, jenož dofelž wopacžne hanibowanje jim khrobloščz bjerje we wěštych padach i roščudženjom „ně“ prajicz. Šchto njeby we wšchitkich žiwješkich wobštejnoščezach tajte pady šnal, hdžež by

roščudžene „ně“ w prawym čžazju pšched wjele hóršchim šachowalo. Štrowoščz, pomolanje, čžerstwoščz — wšchitko čžerpi pšches nje-roščudženoščz, pšches kotruž šo dowolene mjesy k čžezkejši škodže pšchekrocža.

A najwjetšche špytowanja nješchińdu wot wonka, ale i našcheje wutrobny. Šraji-li pak wutroba: „Šoddaj šo!“ dyrbitejši šwědomje a wola móžnišchejši byčž a „ně“ prajicz. A tón, kiž móže k šlemu „ně“ prajicz, móže tež „haj“ prajicz, hdžž jeho pšchiflušchnoščz wola. Šón ch z e i Božej pomožu twjerdy wostacž, to je potajnišwo jeho wušpěcha.

Wšchelaka i bliska a i daloka.

— W tych dnjach šwjeczesche našch šerbški wótcžinz Šan Šjela, wšchichy wučer emer., šwój 80 lětny narodny džěl. Šerbske Nowiny podachu wobraš šwěrneho šerbškeho wótcžinza, kotruž šo hiščezze w šwojich wyšochich lětach jako špišacžel próžuje ša našch šerbški lud. Našch žyly šerbški lud šwjeczzi šobu jeho narodny džěl i džakownej wutrobu, šo je Bóh jeho nam šdžeržal hacž do džehnišcheho dnja. A wón džěl je hiščezze jedny i tych někotrych muži, kotřiž šu nam hiščezze i tamneho čžazja wotuczazeho narodneho žiwjenja wostali. Kaž je w šwojim šastojništwje jako wučer na Židowje i wulkim žohnowanjom škutkowal a wěščze wšchitzy, kotřiž šu na Budyškim gymnasiju byli, i wulkim džakom na jeho dobru wučžbu w našchejši macžernej šerbškejši rěčži špominaja, tak je šwoje mjeno pšcheco šapišal do šlawišnow našcheho šerbškeho luda jako ludowy špišacžel a pěšner. Tež našche „Šomhaj Bóh“ je i jeho wuštojucho pjera w šańdženym lěčze čžitarjam rjane pomjedancžka pošficžilo, kotrež šo hiščezze jako wošebita knižka wudadža. Duž je našche wutrobne pšchecze: Bóh luby Anjes chzyl nam šwěrneho wótcžinza hiščezze dale čžileho šdžeržecž k dobru našcheho šerbškeho luda!

— Wutoru wječor je w Budyščinje wumrjel knjes Šan August Šarbař, bywšchi žyrkwinski wučer w Minakale. Šón je hacž do wyšochich lět se žohnowanjom škutkowal w Minakalškej wošadže. Bóh pak je jemu hacž do wyšochich lět štrowoščz šdžeržal, šo móžesche šo dołhe lěta mēra a wotpožinka po špróžnimym šastojniškim škutkowanju šwjekelicž. W 91. lěčze je jeho nětko tón Anjes k wěcznemu mērej wotwolał. Šón mēšesche hiščezze tu radoščz krotko do šwojejši šmjercze, šo jeho najštaršchi šyn, knjes šarař Šarbař w Škotežach šwój 25 lětny šastojniški jubilej jako duchowny šwojejši wošady 31. dezembra šwjeczesche. To běšche jemu wěščze hiščezze rjana šwětkla pruha flónčžka, přjedny hacž šo jemu flónčžko tuteho žiwjenja šhowašche.

— Na měšto šemrjeteho 1. wučerja na Židowškej šchuli je šo dotalny druhi knjes wučer Šjech wušwolil. Duž je wučerške měšto na Židowje wupročdžijene a nadžijomnje šo tam šerbšzy wučerjo šamolwja, dofelž ma to tola wjele wužitka, hdžž móže šwójba w šamejši blisťoščži měšta Budyščina bydlicž.

— W Šchmjecžezach, hdžež běšche šo w šańdženym lěčze nomo natwarjena žyrkwicžka ša ewangeliškich pošwjecžila, je šo tež nětko mlodny duchowny jako wikar pšches knjesa wšchicheho žyrkwinskeho radžicžela Meiera šapofašal. Duž je nětko dołholětno žadanje ewangeliškich w Šchmecžezach a wokolnoščži dopjelnjene, šo maja šwoju ewangelištu žyrkej a tež šami šwojeho duchowneho.

— Šažo je šo nješbože na želešnižy štalo a to w šamejši blisťoščži, na dwórnišchczu w Žitawje. Kaž šo pišche, njemóžachu špěšchny čžah šastajicz, dofelž běchu pšches włóžne wjedro kolije pšchekladke a lokomotiva do telegrafownje nuts šajědže. Boži džiw je, šo šo njeje žadny pucžowar moril, a šo šu šo jenož jedny čžezko a někotři lóžo šraniłi.

— Šusto doščz flušchimy škoržicz, šo je šama wobčeznoščz, tak je wašchnje nowolětnych šbožošchecžow šo roščchěřilo. A wěščze je tole wašchnje we wulkej mērejši jenož šwonkownoščz. Šchto pak šo k nowemu lětu woprawdže lištow roščezzele a šchto maja ua pošče džělacž, wo tym měšto Šarlin jašne šwědcženje dawa. W Šarlinje je šo k nowemu lětu 12 milijonow nowolětnych lištow rošnjeklo a to wot 30. dezembra wječor hacž do 1. januara wječor. Ššchi tym pak šu šo jenož lišty ličžile, kiž šu šo w mēščze Šarlinje šamym na pošť dale a běchu do Šarlina adrešowane, niž te, kiž wot wonkach pšchińdžechu a do druhich měštom džěchu.

Něti žiwjenja,

ī nětotrych wošebnych šchpruchow šwjateho pišma wumjedžene.

Jan 4, 50.

Žesuf džesche k njemu: Dži, twój šyn je živy. Tón čłowjek wěrjesche temu šlowu, kotrež Žesuf k njemu rjekny, a džesche.

To je w šcheščizianstwie prawje šdobna wěž, temu šlowu wěrjeć. Čzujesche-li twoje hubjenstwo a šfaženje, pošnajesche-li, kak šy wšchitkeje hnady njedostojny, a kak hódny by byl, hdy by čže Bóh wot šwojeho woblicža šastorcžil, čže čži šakón, Móššaf, twoje šwědomje teho dla štyšne ščžinicž prajizny: Twoje hrěchi šu wjetšche hač šo bychu šo čži wodacž mohle. Wumoženje tebe njenastupa, pšchetož šy jara hruby hrěšnik, šy dolho čžakal, hnadu škomdžil a wot šo štorlal, abo šchtož by šebi hewal wjazny we šwojej wutrobje pšhecžiwu šamemu wumyšlicž mohle: Džerž šo teho šłowa, wěr temu šlowu! Tak wěrje hač živy šym, praji tón Šnjes, nimam špodobanja na šmjercži hrěšnika, ale šo by šo wobrocžil a živy byl. Šlej, tudy je našč Šnjes tebi k luboščži to š pšchibahu wobtwjerdžil, šo by pšches dwě wobštajnej wěžy, šlub a pšchibahu, šylny trošht mēl. Šsy-li hewal w někajšej nušy a štaroščži, njewěšch-li šebi žaneje rady, hžže won abo nuts, dha wěr šlowu Božemu, pšchetož wón je prajil: Ša čže nochžu wopuščžicž, ani čže škomdžicž. Ně, ně. Wón wšchaf čže nihdy nochže wopuščžicž, ani na tebe šabyčž. Čžitajch-li něhdže jene šlubjenje, kak wyšofu mašch to čželčž w Šchryštušy, kak šy š nim wutrobnje šjenocženy, to je wón šam prajil: Tón Šnjes je mój pomoznik, a ja šo nochžu bojecž, šchto móže mi čłowjek čžinicž? (Šebr. 13, 7). Ša šym jim dal tu krašnowicž, kotruž šy mi ty dal, šo bychu wšchitžy jene byli runje jako ty, Wótčže, we mni šy a ja we tebi, šo bychu tež woni we nami jene byli, ja we nich a ty we mni. (Šan 17, 21. 22. 23.) Njewěrnó, k temu šluscha šylna wěra? Šdy by to rt wěrnoščže njeprajil, ja to žanemu čłowjekej wěril njebny. Ale tu šteji tak a ja wěrju temu šlowu. Š krotka: Šrjebajch jenož w bibliji čžitacž, šrjebajch na šwědcženje šwjateho Ducha w twojej wutrobje šedžbowacž, dha šhonišch, šo je w twojim žylm žiwjenju, we wšchelu a šrudobje, w šedženju, w šchizju, w nadbēhanju a špytowanju šleho ducha, we wšchēm šłódfim tróšchtu a šacžucžy twojeje wutrobny, we wšchēm wjedženju bójšchego žiwjenja tebi to najwošebnišche: Wěr temu šlowu, dha šy šbóžny. Pšchetož wšchitke Bože šlubny šu we nim k Božej šhwalbje pšches naš.

Móže Bóh tež w lěčže murje twaricž?

Šsyn bēšche do wójny čžahnyl, do šrawneje bitwy ša škala a ša wótžny kraj. Doma pak šedžesche luba macžerka, a čžim wótšišcho w dalokej Čžejškej hrimot bitwow šlincžesche, čžim bóle šebi wona doma na šwojeho šyna myšlesche, a ras k džowžy rjekny: „Ša šebi pšchego na šwojeho šyna myšlu a praju: murju wokolo mje čžyl twaricž.“ Šaj, myšlesche šebi džowka, to je tež moja myšl; kak pak čže šo nětko tajka murja natwaricž, kaž šo w tamnym špěwje š wójny špěwa, hdyž bēšche Bóh w nožy še šněhom murju wokolo šhēže na tule proštwu natwaril? Bēšche džē lětny čžaf.

To bēšche w čžafu bitwy pola Šraloweje Šradža. Šši mile wot bitwišchčža maršchērowašche šyn rano šahe š pruškim wójškom a tošta mhlā jich pšchifrywašche, šo woni ani do bliškosčže ničžo njewidžachu. Šalle ša hodžinu šo mhlā na hōrkach, hžžž awštrijške wójško štejesche, roščžeže a jenož hišchže w dolinach ležesche. Šrušžy widžachu wot šłóncžka wobšwědcženych njepšchecželow, ale tučži wot mhlā pšchifrynych Šrušow njewidžachu. Těho dla bu awštrijške wójško na prawym šoku wot Šrušow tak čžěžko pšchewatane a tež šyn, ša kotrehož macž doma prošesche, bē mjes dohčžerškim wojowarjemi, kotšž šo do předka dohčchu. Mhlā bēšche murja, kotruž bēšche tón Šnjes na macžernu proštwu natwaril.

Něšchto k rospominanju.

Wóz Božeho šłowa.

Wobštarny twjerdže we wěrje do Božeho šłowa štežy duchowny nowšchego čžafā, šnathy Šrummacher, kotryž š wulkeje šrudobu na špocžinanje tych hladašche, kotšž na to džiwachu, šo na bibliji pohōrčhowacž a pšhecžiwu jeje wěrnoščži rěčžecž, šawola

do šłudow jich šjesbóžneho žiwjenja to wěrne šlowo: „Pšchego šhdajčže, wy drjewjani pišmanucženi, ša wašchimi puštami a špytajčže dopošačž, šo tón abo drubi šrch Žesajafa, Daniela, ščženikow wot mužow Božich njēšy špšane. Šdyž wy na šuchich šoščach rymšacže, tamne džēle biblije pšches šmjertne pola čłowještwa jēšdža a powrōčža temple pšchibohow. Šenož rěčžče wo ewangelškich šhōrijach jako wo prošdných bajkach; hdyž je ša tajke wudawacže, widžimy je w šjawnej šhōriji našchego čžafā š nowa do žiwjenja štupicž. Še tón čłowjekowžracžl tež bajka, kiž bēšche wčžera hišchče kaž džiwje šwěrjo, džēnša pak, hdyž je to šlowo šapšchimnyl, kotrež wy wonjecžejčžicže, jako nowe štworjenje pšched Šchryštušowym šchizom šlecži?“

Šnjesowa modlitwa ša šhōrych.

Džeržu wjele do teho wašchnja, kaž štara šlepa žona Šnjesowu modlitwu nałožowašche. Wona ležesche na šhorožožy a ničžo njemēšesche, š čžimž by šebi čžaf pšhecžinila. Duchowny šo jeje woprašča: „Njewoštudži šo wam?“

„D ně, knjes duchowny,“ wotmolwi, „mam džē šwój wótčženasch.“

„Šaj,“ džesche duchowny, „to je tež krašna modlitwa, ale ja wam njerošymju, kak ju nałožecže, šo šo wam woštudžilo njebny.“

„Duž čžu to knjesa duchowneho wučžicž“, rjekny štara pobožna žona. „Šleječe, hdyž rano wotucžu, šebi ružy štyknu a šapocžnu: „Wótčže našch, kiž šy w njebješach“. Nětko mam dobru šhwilu a duž dolho woštanu pšchi ščždym šlowje. Šaj=prjedy podnurju šwoju dušchu do šłowa „Wótž“, duž je tola džiwnušchke, šo je wón mój Wótčž a ja jcho lube džēcžo a wšchu jcho luboščž pšhecžiwu mi čžuje moja dušcha je šnutškwōnym džakom. Šotom du k mašemu šlowu „našch“, a duž k temu došdu, na wšchēch šratrow a šotry w tym Šnjesu šebi pomyšlicž, na šhudnych tu delka a tam horka, a to dawa wjele žohnowaných wopomnjecžow. Duž woštanu dolho pšchi ščždym šlowje. Šchidželi šchto ša mnu hladačž, tak dolho pšchēstanu, a hdyž je šašo woteshol, šapocžnu, hžžž šym šašala. Ša ženje njēššym ša jedyn džēn žyle hotowa še šwojim Wótčženaschom, ale šotom na drubi džēn šokracžuju, a pšchi tym čžu woštačž. Pšchetož w tej modlitwje šym nawukla, šo je moja wina wodata, moja dušcha wumožena, Bóh mój a ja jcho a budže mje wumōž wote wšchego šleho a pšchinješčž do šwojeho njebješchego šraleštwa.“

Ša pohrjebnišchčžu.

Šcheščizian powjeda: Šlas njedželu džēch še šwojim šynom na pohrjebnišchčžo. Šokelž njebēch še mšchi šchol, čžyčch šo tam natwaricž, njemyšlach pak šebi na to, šajke móžne předowanje budže mi tón Šnjes tam džeržecž pšches rt mojeho džēščža. Šomalu štupachmoj mješ rowami, čžitachmoj napišma, a ja mojemu šynkej powjedach wo tych, kiž tam špachu. Duž pšchidžechmoj k rowej š krašnym pomnikom, hžžž šbrat a šotra ležeschtaj, jenicžkej džēšči bohateju widžaneju štaršchēju. Šonle row bēšche mi hižo rošpominacž dal wo prošdnōšči wšchego šemšchego blyšchčža. Šjedžach, šo bēšche wutroba štaršchēju pšches šmjercž wobeju džēšči wšchu šodpjeru a radoščž šhubila a šo šo šomalu na tule wutrobnu ranu wukrawitaj. Duž štejo woštach a čžitach hižo hušto čžitane napišmo: „Šank a Maška, wój hōrdoščž a jenicžke wješele šwojeju štaršchēju, čžeho dla štaj tak šahe šrjedy šchloj?“ Duž mój Šermank, 7 lēt šary šynk, še špodžiwanjom na mje hladašche: „Čžeho dla, nano, šmēmny šo prašchecž — čžeho dla? hdyž Bóh něšchto čžini?“ Ša wocžichnych, bēch napišmo hižo hušto čžital a jenož na šadwēlowazu bološčž štaršchēju šebi pomyšlicž — moje džēcžo pak jo hlubje šapšchimny a mi š tym prašchenjom wěrnoščž šjewi.

„Šombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchowných, ale tež we wšchēch pšchedawarňjach „Šerb. Šowin“ na wšach a w Budyšchinje doštačž. Ša šchtwōrcž lēta plačži wón 40 np., jenošliwe čžiščla šo ša 4 np. pšchedawaju.

Esny-li spěwał,
Přilnje džěłal,
Strowja cze
Eswójbny statok,
A twój hwjatok
Stadny je.

Sa staw spróznny
Raposj móznny
Lubosěz ma;
Bóh pak hwrěny
Přiches spať měrnny
Čerstwosěz da.

Njěch ty spěwašch,
Eswěrnje džěłasch
Wschědne dny;
Džěń pak hwjatny,
Duschi datny,
Wotpocžij ty.

S njebjěš mana
Njěch czi thmana
Žiwnosěz je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotřichew cze!

F.

Sěrbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Esmolerjez knihicziščerěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu přichedplatu 40 np. dostacž.

2. njedžela po třoch kralach.

Čfej. 5, 8.

„Wy běšćeže přjedy cžemnosć, nětk pak scze šwětkosć w tym Anjesu. Rhodžće jako džěczi teho šwětkla.“

Sernicžka po nóznej cžmi,
Kotraž wschóu šwět roššwěczi,
Jesu mój! ke mni pój,
Nje tež roššwěcž, so šym twój!

Hwěšda, kotruž běchu czi mudri w rańšim kraju widželi, džěšće přjedy nich, hač wona dóndže a stejo wosta wysche doma, w kotrymž to džěcžatko běšće. Jako woni pak tu hwěšdu widžachu, swjěšeliču šo jara wulžny a džěchu tam a namakachu to džěcžatko a padnywšchi dele modlachu šo k njemu a wobdarichu jo se škotom, i wyruchom a i maru.

Hlaj, niz jenož tuta hwěšda tych mudrych je stejo wostala wysche Betlehema. Wschě hwěšdy šlubjenjom wostanu stejo wysche teho města, w kotrymž to džěcžatko je. A wschitko, šchtož starý šlub ma jako škoto wěry, wyruch modlenja a maru pokuty, položij wón dele k nohomaj teho džěšća. Na nim škhadža tón Anjes a jeho krašnosć da šo widžecž na nim. A pohanjó budža w jeho šwětkle rhodžicž, kiž w cžemnosći a ščěnje šmjercze šedža.

Nam džěcžom noweho šluba dawno a rjenje šwěczi sernicžka pošna hnady wot Boha. Duž rhodžmy jako džěczi teho šwětkla!

Šsame šklóncžne šwětko na njeju wujajni, roššwětkli a wohrěwa šemju a žylu štwórbu.

Teho runja Bože šwětko hnady we wutrobje roššwětkli wscho wokolo naš a w naš, tak šo wěrnosć na džěń přschidže a njeplódně škutki cžmy budža šjawue, wot šwětkla domjedžene. Dale pak šklóncžno nam wutrobu šhrěwa, šo dobrocžiwij šmy přšecžiwio zusej nusny a nješmilni přšecžiwio našim hrěšnym bracham. — Dwe wošebnosći ma šwětko, šhrěwacž a šwěcžicž. Čžopłota bjes šwětkla je kaž štuchly pincžny powětr, šwětko bjes čžopłoty kaž šymua šewjerna abo pošnóžna jašnosć. Šola Boha je žiwe žórlo a w jeho šwětkle widžimy to šwětko.

Kaž pucžowacž i wulkim napinanjom šwojich dale a bóle wotpjatnych mozow přšes horny a došny pnta dozpicž wotšknjenu šklóncž šwojeho pucžowanja, tak je cžłowški duch džěłal, šo by pošnacžne dobreho a šleho, šwětkla a cžmy w duchownym rošomje wunamakal. Ale wěrne šwětko a prawu mudrosć a woprawdžitu wěrnosć njeje hišćeže žadny cžłowški duch wunamakal, ani doščahnył ani dozpicł. Čžłowjeka šameho cžělny duch šo hiba w jebařškich šonach. Přšes wschě cžakny a ludny šo wospětuje Šilatušowe praščenje: Šchto je prawda, šchto je wěrnosć? Šich wjele je, wošebje w našim cžaku, kotřiz maja ša wucžinjenu wěz, šo w šwědomuju cžłowškeje wědomosće šwětkosć a wěrnosć ležitej. Ale na najwyschšche a najwážnišche praščenja našcheje wutrobny a našcheho šwědomuja žana wědomnosć njewotmolwi ani je njewujajni. Kaž wážna je tež wona ša pošnacžne šemškich wězow a ša cžłowške

wustojnosće hewał. Schtož śwět śwětło abo wěrnośc mjenuje, je njezły a sa śwětło huady saczemujeńske. A tak huadny je dobytk, kiž wutroba i człowiskeho widzenia czępa? Esu wedomosće spomóżne, naś nascheho Boha wěstych sczinič? Pokašuja wone nam puč i woadaczu hrěchow, i wěrjazemu žiwjenju a i sbožnosći? Wobrocza hrěschnika, trošchtuja hubjenych, srudnych a mrějaznych? Tak daloko jich śwětło njedobaha. Wschě człowiske widzenia bu drje tež śwětke pruhi, ale pruhi śwětka, kotrež je symne, mješ tym, so dyrbjalo wohrjemacž. Wěrne śwětło je dar Božeje huady. Bóh je Wótž śwětka.

Tamne wěrnoścje, kotrež naś wobsoža a jašne śwětło w naschich błudach, njesachodne bohatstwo w naschey khudobje a śwět pschewinjazu móž we wschey naschey klabosći sticza a teho dla hluboke jimanje w śwědomju sbudža a lohke splečenja i człowiskim duchom namakaja, njeišu dobytk a plód człowiskich spósnacžow a rozmyšlenjow, ale bu Boži hodowny dar. W Betlehemje je rańsche śwětło śwětej seshadžalo.

To wěcžne śwětło sšhadža tam,
Sjewi nowu śwětłoscž nam,
Tež w nozy jašnje śwěczi so
A da nam Bože džěcžatstwo.

Hdžez njeje Bože džěcžo, tam tež njeje žane Bože džěcžatstwo a žane wěrne śwětło. Nasch sbožnik Jesuś Chrystuś je wěrne śwětło śwěta. Prjedy — do njeho — běšche na śwěcže duchowna czěmnośc. A hdžez jeho śwětło so dženska hišče nješwěczi, tam knježi czěmnośc. Jesuś je sšewjenje Božeho śwětka.

Sswětło je nam wobzah a wopšchimujecže wscheho dobrego a wscheho zohnowanja, wscheho žiwjenja a sboža. Hdž w nalěcžu Bože klóncžto žyła stwórbu i czopłymi pruhami wohrěwa, wschudzom nowe, wješeke, plódune žiwjenje sšhadža a roscže. Kaž je w stwórbje, tak tež w kralestwje huady. Tež sa šwoje duchowne žiwjenje njemóže ničtón bjes roššwětlenja wostacž. To śwětło je Jesuś, wěrny Bóh.

Bóh šam je po šwojim bycžu śwětło. Sswětłoscž je jeho drašta, i kotrež je woblecženy. Wón bydli w śwětle, do kotrehož ničtón stupicž njemóže. „Budž śwětło“ — bě přenje šłowo, přeni postrow, přeni škutk Boha stworicžela. „Daj, ja pschińdu bórš!“ je pošlednje šłowo je rta Jesuśa w sšewjenju: šlubjenje wěcžneho śwětka! To je tež přenje Bože šłowo w Božim šłowie: „Budž śwětło!“ S tym napominanjom ma šo kóždy wumóžetški škutk a kóždžicže Bože hibanje w dušchi šapocžecž. Sswětło je špocžatk a kónž wscheho noweho duchowneho žiwjenja. „Daj šo roššwětlicž!“ šo jako přenja nusua pschikašnja a hlowne wuměnenje hrěschnikěj pschiwola. „Rhodžče w śwětlje!“ šo tym pschikasa, kiž bu šo i nowa psches ducha šchrystuśoweho narodžili. „Wěcžne śwětło śwěcž nam!“ šo jako pošledni postrow tym do rowa ščeke, kiž bu w śwětle khodžili.

Kaž klóncžo na njebju wschelake pruhi dele ščeke, šlabšche a šylnišche a śwětlišche, tak wukhadžaja tež i Božeho śwětka wschelake postupne sšewjenja, ale wschě šo śwěcža w jenym śwětle a wschě mējachu a maja šwjaty nadawł, šo bychu w czěmnyh śwěcže hwěšdy byle, hacž by džěn šašwital a sbožna hodowna hwěšda sšhadžala we wschěch człowiskich wutrobach. Ma to je šo Jesuś narodžil, šo by wopravdže śwědčil. Wo nim, kiž je jašnosć Božeje krašnosće a podobnosć Božeho bycža,

šam w sšewjenju praji: „Jeho woblicžo šwěcžesche jako jašne šlónzo.“ Hdž je tebi sbožna huada Boža seshadžala a hdž šy ty, luby czitarjo, Jesuśowe šwjate woblicžo spósnal jako tež tebi šwěcžaze šlónzo? Šswj. japošchtol Pawol, kiž Efesiškim pschiwola: „Rhodžče w śwětlje!“, bu nahle wobrocženy. Jeho wobšwěczi nahle wulka śwětosć i njebješ. Hdž šy ty šo wotwobrocžil wot czěmnoścje twojeje šebicžnosće i lubosći a śwětku Jesuśowemu? Hacž je tebi Jesuśowe klóncžto nahle sšhadžalo abo hacž bu na tebe jednotliwe rańsche šera pošwěcžile a cže pschego móžnišcho a jašnišcho pschemohle — na tym njeleži; jenož šo by šapocžal se španja štawacž a wotpožicž škutki czěmnoścje a šo woblez brónje śwětka. Rhodžče jako džěczi śwětka! potajim je to šame, šchtož šwj. Pawol Romškim radži: Woblecžče šo Knjesa Jesom šchrysta, kiž našchu hrěschnu czěmnośc wotkryjo wam „šwěczi i žiwjenju“ a wutrobu wam šhřeje i modlenju, i pošucže a i šwjecženju, kiž wam prawe pošnacže wěrnoścje, Božeje šwjatosće a prawdosće, ale tež Božeje huady, a wascheho škaženja a hubjenšwa wobradži.

„Nětk šče śwětłoscž w tym Knjesu!“ To předuje nam i nowa nětežišchi cžaš šchrystuśoweho sšewjenja wótšje. Štawaj a roššwětluj šo; pschetož twoje śwětło pschińdže! Šchtož widomny śwět a žyła stwórbu by bjes šlónza byla, to budžišche człowiški narod by bjes teho, kiž je prajil: „Ša šym śwětło śwěta, šchtož ša mnu dže, njebudže khodžicž w czěmnośc, ale šměje śwětłoscž žiwjenja“, a bjes tych, kotrymž plačži: „Rhodžče jako džěczi teho śwětka.“ Šswětłoscž w tym Knjesu je sšewjenje teho Knjesa a žiwjenje w tym Knjesu. Kaž klóncžne pruhi šo štajuje hibaja, tak cže tež šchrystuśowe sbožne śwětło šo jako žiwjenje a hibanje a śwětłoscž šjewicž, w czistym śwětkym khodženju roššwětleného žiwjenja: w śwětle wěrnoścje, w kotrymž Boha, śwět a šebje šameho spósnajesch, w śwětle huady, w kotrymž spósnajesch, tak šwojich hrěchow woadacže dobywasch, w jašnosći prawdosće, kotruž šo woblekamy, kiž prjedy czěmnośc běchmy, nětk pa džěczi teho śwětka a džěczi t ho dnja, woblecženi i šhabatom wěrny a lubosče a i šklobukom nadžije i sbožnosći; w śwětle mudrosće, kotrež šo do błudzaznych a jebaškich nahladow, mēnenjow a wrótnosčow człowiskeho ducha i požerjaznu wohenjom dobywa, w śwětle žiwjenja, kotrež nam psches czěmny doł tyšchosčow a šlónčnje šmjercže šwěczi. Derje temu, kiž wo tutym sbožnym śwětle wě a jako džěcžo teho śwětka pravu śwětłoscž ma. Derje temu, kiž i Davidom špěwa: „Tón Knjes je moje śwětło a moje šbože, cžeho dyrbjal šo bojecž? Tón Knjes je móž mojeho žiwjenja, psched kim dyrbjal ja šo štróžicž?“

Dušcha, šchto šo próžujesch? Šgtaj Knjesa Jesuśa, wschitto druhe njepomha! W nim bě žiwjenje, a to žiwjenje bě człowjekow śwětło. Šamjen. J. R.-K.

Pučžowanje po Božim pišmje

abo

šajle myšle nadenžech, Bože šłowo cžitajo.

šodawa šwěrny cžitar „šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššakowe.

(šotracžowanje.)

32. šta w.

šakubowa bojosć, modlitwa a bēdženje.

I. Šchucžka 3—8. Š Mahanaima poščeke šakub pošłow do šeiršeho kraja, šo bychu ššawa, tam bydlažeho, šjednali.

Woni njepichinješu žaneho wotmolwjenja wot njeho ale powjesež, so žo Esaw bliži se sčtyri stami mužemi po sđaczu i wotpohladom, so by žo nad Sařubom wjecžil.

3. Sařub pař psches šjewjenje jemu runje spožčene Božje pomogy i nowa wěste, tola i njeho tež šhudajžu, so ma hórke bėdženje docžakacz, pōžla pōžlow prjedy žo k swojemu bratrej Esawej do Seirského kraja, do Edomskeje strony.

Do tuteho kraja bėsche žo Esaw sa cžaj Sařuboweho wotbalenja wobrocžil, so by tam žyle njewotwiřny wot wótzneho doma mohł po hoitwje řhodžicž na dživich horach, a so by i pomozu nekajseje cžrijōdy, kotraž bė žo sbėžala i jeho wotrocžkow, i pschuwuřnych jeho mandželstich a se wischelaticħ dyrdomdejnikow, kotřiz bėchu žo jemu pschidali, se sařydlenyhmi wobydlerjemi wojowal. Esaw bėsche žo do teje strony podal, kotruž je pořdžicħo po dostatym řlubje tež wobřydlił, a kotrejž řu pořdžicħo po jeho druhim mjenje narjelli Edomske hona.

4. A poruczi jim a džeřche: Tak powjedžeže mojemu knjesej Esawej a řtrowizy jeho rėcžcže mi řhroble tak, so hižo i prėnich řlowow pōřnaje, tak wulžy ja jeho sa nascheje řwōřbinu řlowu mam a jeho sa řwojeho knjese pschipōřnawam, a potom powjedžeže jemu w mořim mjenje: To praji twōj wotrocžł Sařub: ja řym pola Labana byl a pola njeho pschewywal hacž do teho cžajša.

5. A mam wot-tam wořy a wōřny, wowzy, wotrocžkow a džowfi; tak dha řo domoj njewrōcžu i wotpohladom, so bych nanowe namrėřstwo i tobu cžyřl džėlicž; nė, mi řo řtyřcže sa wřchėni i mojeje řwōřby a tutōn řtyřł honi nje domoj; a řym nėtko pōřlał tutyř pōřlow, kotryřž tu psched řobu wohladasch, so bychu tebi, mojemu knjesej, po kotryřž řo wořebje ředžu, so bych jeho řařo wohladal, powjedžili, so bych hnadu namakal psched twōřimaj wocžomaj.

Wurajaj „knjes“ a „wotrocžł“ mōžetej drje i poniřnosče narařischeho kraja wuřhadžeč. Tola i wotpohladom drje je Sařub i tutymaj wurajomaj cžyřł Esawej jařnje řpōřnacž dacž, so řo njecha prawa sa prėnjeho narodženeho, kotryřž ma byčž i knjesom nad řwōřbu, mozowacz. S tym wōn nihdy na nihdy njeje pokasal, so cže řo wōn i bořosežu, wuřhadžajej i njewėry, dostateho řohnowanja widacz, ale jenož so wōn, kručze řladajžu na Bože řlubjenje, je wořebje sa řwořich potomnikow w Kananejskim kraju postajene ma, a so teho dla njetřeba nicžo řebi řadacz wot Esawa po wořobje. Haj, runje i tym mēseřche řo wōn wuřpytwacz, so je řo jemu po wořobje runje nawopak řtalo, hacž to, řchtož bė řo jeho potomnikam řlubilo. Žyle podobnje kaž pola Abrahama.

6. Cži pōřli pschidžechu po nėřchto cžajřu řařo k Sařubej a džachu: Sřmy pschisřli k twōjemu bratrej Esawej a řmy jemu wřcho řwėdomliwje řdžėli, řchtož řy nam porucžil, tola wōn nam njeje ani wotmolwił; a tak dha řo pschihotuj na njepřchecželike řetkanje i nim, pschetož wōn tež tebi napřchecžo cžeřnje se řchtyri stami mužemi.

7. A Sařub řo jara bojeřche a jemu řo řtyřkasche, hdyř jemu hroženje se řtawa 27, 41 se wřchėm řtrachom wutrobu pinasche; tola pschi tajkim řtyřku njeje wobřladniwoseče řbył; wōn rořdžėli lud, kotryřž bėsche i nim, wotrocžkow a džowfi, řony a džėcži, wowzy, wořy a wjelbludy do dweju řtadłow, kaž bė tež Bořich jandželow rořdžėlenyř do dweju cžrijōdow wuhladal.

8. Pschi tym wōdžeřche jeho tale myřł: Pschidžė-li Esaw k jenej, k prėnej cžrijōdže a řbije ju, dha budže řbyřkna — řadna — cžrijōda mōž cžėřnyč, a k tej řmėju řo řam se řonami a džėcžimi.

Tež w nėtcžicħich cžajřach džėla řo karawany řusto tak, so njeby řo řtalo, so řo řim wřcho nadobo wurubi. Stanje-li řo rubjeřniřki nadpad, dha mōže řo pokojza wuřhowacz.

(Pokracžowanje.)

Maczerny wobras.

To bėsche wjeczor w juliju. Na Łobjowym mōcže w T. řhodžeřche mlōdženž, nėhdže 20 lėt řtary, pomalu tam a řem. Wojasliwje a řpłōřchuwje řladasche na ludži, kotřiz wot řwojeho wuřhodžowanja domoj řhwatachu; potom řařo pschi mořtownym wobřrodženju řtejo wořta a řrudnje a cžmowje do rėři řladasche, potom řo řadwėlowanje a řařtrōženje na jeho woblicžu pokasaj. Šchto je tōn řamotny, njeřbořowny mlōdženž? Šchto wobcžežuje jeho duřchu? Šchto cže tu hiřcže w tak pōřdnej wjeczornej řodžinje? — Šchto wōn cže, řnyřdom widžicħ. Pořledni ludžo řu nimo; mōřt je wot ludži wopuřchėřny. Mlōdženž řo do

wřchėch bokow rořhladuje a jako nikoho wjazy njepytuje, wōn rořřudženy k wobřrodženju řtupi, řo jeho i wobėmaj řufomaj pschinnje a psches njo řkocži — so by da rėři řkocžil. Tola řchto to je? Cžeho dla wōn řwoje wotmyřlenje njewuwjedže? Cžeho dla wōn nadobo řařo nasad řtupi a na wřchėch řtawach řchepota? Sa řhwilku řo wobrocži, i mořta woteřdže a do mēřta řhwata, so by w hořczenzu psches nōž wořtal.

Jan Wołacz to je, řny nahladneje řwōřby pruskeho řařtořnika i maleho mēřta. Wōn bėsche pschekupřtowo wuřnył a najlėpsche wopřima dostal; potom je jako dobrowōlniř lėto pola wojakow řluřil a řařo do řwojeho powołanja řařtupił. Nėtko pař cžeřke řpyřtwanje na njeho pschidžė. Dživadželniřy do mēřta pschidžechu. Jan řusto do dživadřla (theatra) řhodžeřche, tež bōřny nėkotryřch mlōdnyř dživadželnikow a dživadželnicže řesna; jich wobřhad a řwobodne řiwjenje řo jemu řpodobasche. Bōřny řo jemu jeho pschekupřke powołanje, hdyřž dyrbeřche džeř wote duřa wot ranja hacž do wjeczora w klamach řtacž, wjazy njelubjeřche. Wōn řo rořřudži, tež do dživadželnikow hičž, a prořchėřche řaricħej, so byřchtaj do teho řwoliłoj. — Šaricħej bėřchtaj wřchaj pschekwapřnenaj, a nan praji, so do teho řenje njeřwoli. Njeřbořowne wotmyřlenje pař bėsche řo hižo pschekřuboko do mlōdženžoweje wutroby řařorjenilo. Wōn drje řhwilu mjelėžeřche a řaricħej řo nadžeřchtaj, so řmėja jeju řhutne napominanja wuřpėch. Tola nadobo řo řadanje po řařajanyř płodže i nowa pschedobny, so řkōcžnje wřchitke řyřny a prořtwy maczerje řaneho pucža k jeho wutrobje wjazy njenamakachu. Šene ranje, jako bėřchtaj jeho řaricħej se řnėdanjom dořho na njeho cžakaloj a do jeho komorki džetaj, je řo wōn řhubil a i nim tež nėřchto pjenjeř i nanoweho řhamora. Šedny džeř po druhim řo miny — Jan řo njewrōcži. Wōn je i pjenjeřami cžėřnył. Wřcho wobřonjenje řrudnej řaricħej bėsche podarmo, řaneho řlėda sa njeřbořownym řynom njebė namakacz. Tola dořho njetrajese, dha jeju řiřt se řtyřkniwje njewėřoseče wutorže, ale so by jeju do wjele řařkōřniřcheje wėřtořcže řtajił. W řiřcže řny řdžėli, so njebudže wjazy řiwny, hdyř řiřt dořdže; řaricħej njech řo dale njepřařchataj, dokelž by to podarmo bylo, pschetož w dalokim mēřcže řwoje pschedewřasče wuwjedže a řwojemu řiwjenju řōnž řėřini. — Njeje trjeba, řařoseč řaricħej wopřacz. Nan wopłakowasche hōřko řwoju řrutořcž, hdyř bėsche tola jenož řbože řwojeho džėcža we wocžomaj mēř.

Tola pschewodžmy řny dale. Šwōj wōřny dom wopuřchėřiwřchi pucžowasche bjeř wėřteho wotřkřnjeneho řōnza do wřchelaticħ mēřtow, so by do dživadželnikow řařtupił, tola wřchitke jeho prořzowanja bėchu podarmo. Wōn njebu pschijaty. Duř do mēřta M. pucžowasche, hdyřž bėsche psched řrōřkim jeho řotra wumřjela. Wopyta jeje row. Pjenjeřy, kotrejž bė nanaj wřal, k řōnzej džėchu. Bjeř wėřteho wotmyřlenja poda řo na dwōřniřcže, pschelicži pjenjeřy a woblicži, tak daloko i nimi hiřcže pschidžė. Šato řōnž jeho pucžowanja, pjenjeř a — jeho řiwjenja řdasche řo jemu mēřto T. pschi Łobju — tam cžyřsche do wody řkocžicž. Tak řo rořřudži. Prjedy hacž wotřėdže, řpomijeny řiřt na řaricħej napřša. Nėtko řebi řhartku ja řwoju pořlednju řėřbu řupi a do T. pschidžė. řnyřdom řo na mōřt poda, so by mēřtno sa řwoje řařkōřne pschedewřasče wupřtal. Psches mēřto řhodžo a pschezo řařo řo k mořtej wrōcžo pschecžini nėotre řodžiny hacž k wokomitej wuwjedženja řwojeho řtutka, kotryřž pař řo psches Božu hnadu njedopřelni. Kaž wėřny, wōn tu nōž w hořczenzu wořta. Pořledni řbyřł jeho pjenjeř runje dořahasche, pschenozowanje řapłaczicž. Šchto pař nėtko? řiwjenje řebi wjazy wřacz njecha. Wōn řo řhraba, so cže k duchownemu hičž. Wōh jeho pokasa k muřej, řiz mēseřche řrořymjenje a wutrobu pōřnu řmilnosče sa nusu bratrow. Mlōdženž jemu wupowjeda řwoje řyle řiwjenje, nicžo wo řwořich řabludženjach a hřėchach njesamjelėřawřchi, a wo řrudobje, kotruž je řwořimaj řaricħimaj nacžinił. Najbōle řnuřaje pař je, hdyř wōn powjeda, řchto je jeho w pořlednim wokomiku wot wuwjedženja řařkōřneho řtutka wotdžeržalo. Wōn powjeda: „Hdyř řo nakhilič, so bych do řōřmow řkocžil, řtejeřche mi wobras mojeje maczerje psched duřchu, řaj, psched mořimaj wocžomaj, kaž by nje wrōcžo řdžėřcž, nastrožicž cžyřł, a ja njemōřach řtutł wuwjeřcž“ — Duchowny řadasche řebi najprjedy adressu mlōdženž, so by řaricħimaj řhėřke psches depeschu trořch pschijelł a řo pschekřwėdčil, hacž je wėřnosč rėčal. Jan pař řwořimaj řaricħimaj piřasche, w řnyřajnyř řlowach řo řwojeje winy wřna a wo wodacže prořchėřche, so mohł řo domoj wrōcžicž. Řajki řacžicħcž depescha a potom řiřt w řaricħiřkim domje cžinjeřchtaj,

ho wopisacj njeđa. Esnu, kotrehož bēschaj sa morweho mēloj a s hlubokej bolosczu woplakowalaj, bēsche žiwj a sažo namakany!

Sa něfotre hodžiny wotmolwjjenje na depeschu dōndže. Wone wobtruczi wěrnoscj teho, sčtož bēsche powjedal. S dobom pschijenje powjescz, so mōže hebi na pōsče pjenjesy k domoj puczo- wanju wotewjacj. Hyschje tōn hany džen ho na pucz poda. S prōstwu shubjeneho hyna: „Nano, hym shrēschił w njebjeschach a psched tobu, njeschym dale hōdny, so bych twōj hyn rēkał“ — fastupi do starschisheho domu. S wjele hylfami hōrkeje bolosče a hwyateje radosče bu doma witany. Kajt dyrbjesche ho jemu nētko macžernej wobras idacz, kał wona shubjeneho hyna wrōczo nje- storeži, ale sažo namakaneho se hwěrnej macžernej lubosczu wo- pschija? — Haj, wjekele budže — nuz jenož na semi, ale wjele bōle hyschje w njebjeschach pola jandželow Božich nad hrēschnikom, kiz pokutu čini.

Luboscz k bližšemu.

Schtōž hwētnic kubla wobšedzi
A khudnych widzi tradacz;
Schtōž hlōdnych bratrow njeschjezi
A braschnych nochze hladacz:
Tōn stōmōdži služby kichesčzanjske
A Božu luboscz njesnaje.

Schtōž bližšeho čzesč podrywa,
Nad ma, hdyž stōje w nej toczji,
Tež hdyž ho wōn hnadž pschehlada,
To k dobrom' njewobroczi
A trjeba hubu pschijōdnu:
Tōn nima luboscz k bližšemu.

Schtōž s radu, trošchtom, se schkitom
Tu bratrej nochze služicz,
Hdyž kichiz a horjo jeho dom
Chze sa hwoj pschebnyk wužicz;
Schtōž tehdy dli ho s pomozu:
Tōn nima luboscz k bližšemu.

Schtōž hatle čzaka, hacž ho tu
Schtō s prōstwu psched nim kloni,
A nochze khwatacz s pomozu
Tam, hdyž bratr hylj roni
A čzēpi tajnu srudobu:
Tōn nima luboscz k bližšemu.

Dre pschezo w stutkach njemōžesch
Ty luboscz pokasowacz,
Měj wolu pał, so radny chzesch
Tōn počint hebi sthowacz,
A wo mōž k temu prōzuj ho:
Dha smējesch lubo bližšeho.

Hdyž pał tōn počint wošlabnje,
Prosč, so ho s nowa hori;
Praj: Bōh je luboscz, kotryž nje
Esč k podobnosczji stwori.
Haj, Božo, sčtož hym, tvoje je,
Duž mam bycz džēczo lubosče!

K. A. Fiedler.

Wschelake s bliska a s daloka.

— S wulkim pschewodom khowasche ho sādženu hōbotu w Budyschinje knjes kantor emer. Garbał. Minakalska wošada, w kotrejž bēsche dolhe lēta s bohathym žohnowanjom stutkowal, bēsche w džaknym wopomnjeczu hwojich fastupjerjow pōšlala, jemu pōslednju čzesč wopokasacz. Tež wjele jeho prjedawschich schulerjow bēsche ho k jeho pschewodženju jesčlo. Sich a nasche wschitkich pschecza na jeho row: Spi smērom, ty hwěrnj služobniko, po sprōznowym džēle hacž na džen wēczneho ranja!

— S radosczu čzitachmy sažo w zyrkwinskich powjesczach, so hu ho Eserbja w mēczje Budyschinje bydlazj w khorosczji

herbskim duchownym Michalskeje wošady wopravjecž dali. W lubej macžernej rēczji hebi hwoje pōslednje duchowne fastaranje pschējachu a to žadanje ho jim tež rad dopjelni, runjež bēchu stawy nēm- sčje Petrowskeje wošady. Hdyž je to swjēšclaze, njechamy tež stōmōdžicž drubich Eserbow nēmstjeje Budyskeje wošady na to kēdž- bliwych sčžinicž, so ho jim na žadanje rad prōstwa dopjelni, hdyž chzedža w lubej macžernej herbskej rēczji hwjate wotkasanje wužiwacz.

— W Lipsku w tu khwilu s Eserbja duchownstwo studuja: ff. Wiczežk, Rēsbał a Kaplet. Wsychje teho studuje hyschje knjes Kychcz s Delneho Wujesda na unwersicze w Tūbingach. Prawo studuja ff. Kubiza a bratraj Gōlcžaj, mjes tym so knjes Wrosaf s Budestez na lēkarstwo studuje.

— Sakski hejm hacž dotal wažnijich sakonjow domuradžil njeje, ale hyschje w polnym džēle steji. Sakoñ wo dawku na wyschje samoženje je we wubjerku hotowy a ho najsterje w bliž- schim čzaku wot zylcho hejma pschiwosnje. Najczēžsčje je sa nē- čžischi hejm, so dyrbi statej nowe žōrka dołhodow wottamknyčž, dokelž na pjenjesach pobrachuje. To pał je tež s pschicžinu, so ho twar nowych wjetšich železnizow wobsamknyčž njemōže. S twarom hižo pschiswoleneje železnizy s Wōsborka do Radworja ho w tutym lēče sapocznje a ho sa nju dalsche pjenjesy k twarej pschiswola. So ho dalschich nusnych železnizow nētko njetwari, na tym je tež twar hlowneho dwōrnisčezja w Lipsku wina, kotryž chzetaj Salsta a Pruska hromadžje twaricž a kotryž dyrbi na 100 milionow hriwnow plačicž. So je tajke dwōrnisčezjo dobre a wužitne, na tym ničto njedwēluje, ale druhe prajchenje je, čžeho dla dyrbi drubi kraj psches tajke drohe twary čžerpicz, so nusnych železnizow njedostanje. Duž budža ho wschelake prōstwy wo twar nowych železnizow, kotrež hu na hejm pschisčle, na bok položicž a je tež sažo nadžija na nowu železnizu wot Kalez do Hrodka na dlēschi čžas sničžena.

— Druhi džen hodow ho w Goczje 300 lētny narodny džen wōjwody Ernsta Bobožneho hwjeczēsche, kotryž je ho wošebje čžas hwojeho knježenja sa zyrkwinske žiwjenje w hwojim kraju staral. Na hwjedženju ho tež khēžor wobdželi. Wōn je pschi tym wažnu rēcz džeržal. Wošebje wažny je tōn wotdžel jeho rēczje, w kotrymž khēžor „wyskoti wottuknjeny kōnz“ hwojeho žiwjenja mjenuje „ijednocženje ewangelskich zyrkwjow nēmsteho khēžorstwa“. Hdyž wōn w sčawnosczji hyschje sa tōnle kōnz wustupil njeje, pschi- čžina jenož w tym leži, so je wōn „wot teho sdaleny, tež jeno w pschecžach a nadžijach samostatnosczji drubich pschēblisko stupicž.“ Žyła rēcz je nješena wot hlubokeho nabožneho pschēšwēdcženja a wona ho wote wschitkich sprawnych kichesčžijanow s wulkim spokō- jenjom čžita.

Či najrjēnsche kwētki žiwjenja.

Schto hwjatoscz ma najwjetšchu na hwēczi?
Schto w smjertnym pschēbnyku je žōrto mēra?
Schto k jandželam naž tu žno towaršchi?
To ducha schaz najkrašnijchi — je wēra.

Psches čžo hmy bōjšy, s njebješ rodženi?
Schto bōjšy hlōdke smili semisku hruboscz?
Schto pschichod rōžowy nam saruczi?
To sbōžne hnuče wutrowow — je luboscz.

Schto horjo s trošchtom mile polōža?
Schto pomha, rōže sčēčpliwosče hadžecž?
Schto njebo nam tu hižo wotewrja?
To manna njebjeske to je: ho nadžecž.

Dalischje dobrowōlne dary sa wbohe armeniske hyroty:

S Budešczanskeje wošady psches k. fararja Wrosafa:
Wudowa K. s Mnischōnza 1 hr.
S Koteczanskeje wošady:
Wot njemjenowaneje psches k. fararja Garbarja . . . 15 =
Hromadžje: 16 hr.

W njenje wbohich hrotow praji wutrobny džal
Gōlcž, redaktor.

Šy-li špěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Šwójbnj statot,
A twój šwjatot
Šradny je.

Sa šlaw špróznj
Napoš mójznj
Lubošć ma;
Bóh paš šwěrnj
Pšes špaš měrnj
Čerštwošć da.

Njěch ty špěwałš,
Šwěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěš paš šwjatj,
Dušji datj,
Wotpocžj ty.

S njěbješ mana
Njěch czi šmana
Žiwnošć je;
Žywa woda,
Kiž Bóh poda,
Wofšew cze!

F.

Šerbske njedželske koptjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmošerjez knižiczišćeršni w Buduščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 up. došćać.

3. njedžela po ššoch kralach.

1. Kor. 9, 24. 25.

„Njewěšće wy, šo czi, kiž wo wjetu běža, běža wšchitzy a jednu wošnje dobyće? Dha běžeće taš, šo jo došahnjecze.“ Ščesćijanam grichiškeho města Korinthu šwjatj japošćot taš pišće. Woni hnydom wjedžachu, ššto wón j tym mēšesche. Woni kóžde dvě lěczi widžachu, taš šo młodženzjo j jich města a luda pšched mēšezanštimi wrotami šhromadžichu, šo bychu pšched woczomaj ušpšelicžomneje byty ludy šwoje mozy a šwoju wuštojnošć we wšchelakich hrach špntali, njes druhimi teš j bēženjom wo wjetu. Woni wjedžichu, taš nēšćto wulke to bēšche pšchi dobyću. Tamnym bēžerjam ničto njebj trjebaš napominajo rjez: „Bēžće taš, šo je došahnjecze.“ Šwojim ščesćijanam mēšesche japošćot taš prajecš ša jich ščesćijanški bēš. Teš dženska je trjeba jich tašle namoškjecz. Dobyć tu uššachodnu křonu, kaškuliž šo mjenuje, kóždu ju šnaję a by ju rad wšak. Čzeje žadanje njebj byto ša uššachodnym pšchekrašnjemym čžetom, ša palnami a čžeknej křonu wēžneho žiwjenja, jeho čžesću, krašnošću a šbóžnošću? Wšes bēženja paš je ničto njedostanje. Bēženje paš prózu a napinanje žada. Napinanje je nušne, šo by w bēhu ščesćijanškeho žiwjenja dale pšchišćot. Napinacž mašć šo, šo by twoja wěra na mozy pšchiběrała, a twoje ščesćijanške křodženje na šwjatofćzi, napinacž, šo by w modlenju šebi wobštajnošć dobył a w bēženju šwěrnofćz. Napinacž mašć šo, šo by jednu

křuch pucza po druhim, jenu pšchecžiwnošć po drugej pšchewiunš a czi dale, czi dale došonanišchi był a czi křatišchi ša njebješa. Pšchepntaj šo młodženzjo, pšchepntaj šo dwóžjz, kiž wobšredž abo hižo na křonzu šwojeho šemškeho bēha štejšich, taš daloko šy dožpił.

Šwjatj japošćot teš na pucž połaže, po kotrymž móže ščesćijan do přědka a k křonzej pšchicž. Wón praji: Kóždu, kiž šo bēžji, šžeržji šo wšchitlich wēzotw. Šchorinthšzy ščesćijenjo šnajachu, taš mējachu tamni bēžerjo a bēžerjo pšched jich mēštom šžeržliwi byč w čželny muziwanju, taš mējachu myšł a mōž šhromadžicž na bēženje a dobyće. Šdy bychu to ščesćijenjo ša šwój telko wjele wažnišchi bēš šebi wopomili šo šžeržecž wšchitlich wēzotw, kiž šy njewuščne, na pucžu abo šamo šchódne. Šdy bychu šwoju myšł šhromadženu džerželi a pntali najpředny Bože křalešćwo. Ty trjebašć šemške kubla, ale šžerž šo jich taš, šo tebe ša šo nuts njewošnje. Ty trjebašć čžesće w žiwjenju, tola džerž šo šwobodny wot čžesćelatomušće. Ty móžešć šwoje wjekele na šemi mēč, tola hladaš šo, šo by šo wot njeho šwjafacž njedał. Šišće křoczel dale, pntaj, šo by niž jenož wot šemškeho šo šwobodny šžeržal, ale teš wot škeho šo džęš a bóle wušwobodžil. Wopomj: Kóždu džęš, na kotrymž njebj nēšćto dobreho čžinił a nawuškyl, je šhubjenj. Šelko je tu wuknyč a šwucžowacž, šo by wotbył, šštož tebi pšchimišuje, njedj je čželny lōšć, njedj čželne šhorjenje w hūwje a naškćzi, a šawišću a njepošćecž. Nawukj myšle a janył na wušdže džeržecž.

ta žona džesche. „Budzišče wy i nim wo tym rěčeli, budzišče wón so franjenty czuł, a wón budzišče so wjele hórski sczinił dyžli prjedy. Sdy byšče wy pschichli, bėšche wón i wješčha runje jedyn frėbnyl a druhdy hišče bleschu w ruzny džeržal. Pšched dwėmaj mėřazomaj nėtk bėšče wy řařo pschichli. Rař rucze bėšče wy prjecz, wón k mojemu řpodziwanju bleschu wřa a palenz na řemju wula.“ „Serta“, wón prajesche, „wopłofaj bleschu prawje. řa mam jeho dořcz. řa tehole muřa pohladanje dlėje řnjescz njemőžu.

R ř h i ř.

Dom řo njeřu i řchizom řwojim
Ř wėřjazemu řtadleschu,
Řnježe řeřu, řa tobu,
Řořnluj mje ř řchizom řwojim,
řo bych, řař řy řchifajal,
řeř tőn mőj rad na řo brał.

Řař teř chyzł tu derje pobhec
Ř pucz nam'facz do njeřa
Řjes řylřow a řjes řchiza?
Řrőny njem'ze niřtő dobhec,
Řiř tu njeje wojowal
Ř pod řchizom řbity řtal.

Řotorjenje, poniřenje,
Řsnyřowanje, řtyřkanje
Řėfa pucz, řiř horje dže,
Řotom řschindže powyřchenje,
Řbőžue řwėtko po teř cřmi,
Řaradis po puřcřini.

řaf řy řam, ty řoři řwojaty,
Řėhdy w řwojich cřłowřkich dnjach
Řluwal w řylřach, řyřchnořcřach,
ř řchiza k paradisej wřaty,
řy dom řchol do řrařnosće,
řdyž bė nimo czerpjenje.

řych-li ř teje wėry panył,
řerje by mi njebyło,
Řiř minutki rucřiřcho
Řjebyř i mojoj' řchiza cřahnył,
řle řoha rořhnėwal
Ř mőj trořcht řej řařypal.

řsamoprawne morřotanje
ř řohom jenoř rořtorja,
Ř wutraczu mőz pořlabja,
řo njeř' řane dowolanje
řořej' lubej' pomozu —
Řė, řa njeřu řczerplimny!

ř řchizom na ramjenju radu
řotřal řicz, duch řchijwoli,
řėpje budže w řalemi,
řmi mje bėřny jeno ř hnady,
řeřu, k řebi, řa tobu,
řo tam řbőžny docřahnu.

ř. ř.

Wődny muž.

Wődny muž je nuřna twőrba našcheje myřhologije. řdyž cřłowjek řwjercz w řolmach pyta, řtanje řo to porjadnje na řakim mėřtnje, řotrež je jako byđło wődneho muřa řnate. Ř byrje prjedy řnate njebyło, řo ma na tym řamym mėřtnje wődny muž řwőj dom, dha w řpomnjenym padže wo tym wėřtořcz dořtanjemy. řdyž nėřtő ře řamřnej ruku řwojemu řiwjenju řőnz cřini, dha je to řtuff njecřłowřti, djabořki. řwőn řo njeřnjeře ř našchim myřlenjom, ř moraliřkim řaczuřom. řuř ludowa filolořija řtuff, řo by nař i nim řferje řjednała, potajnje řtuffowazym, řrařchnym řchirodnym mozam řchipiřuje, řotrymř niřtő wuczerknyř njemőže. řořkoba, řudy mőz řchirodnu řařupowaza pak je — wődny muž, řotryř řwőj wopor řada.

řa džeczi je řchi wodže wėřče řchczo řtrach, řo bych řchcř njedohladnořcz nuř padnyłe a řo řepile. řdyž džeczu to řyle po prawym rořkladžcřch, řchipořłucha dře cři ředźbnje, ale myřli:

ja řižo řo na ředźbu wořmu — a řaf cři řyle rořwuczenje niřo njepomha. řrajřch pak džeczu: „řchi wodže řafa wődny muž. řdyž řo bliřich, dořahnje cze je řwojimi dořhimi pařorami, řczerhje cze do wody, řuřa cze, rořtorha a řczerje cze“ — řrr, to je nėřtő druhe: nėtk mőřcřch wėřty bycz, řo džeczo k wodže njepőndže.

Wődny muž byđli we wodowych džerach, w hatach a řekach. řam nimo řhodźazyřch wabi k řupanju a řepi (řatepi) jich potom. řbőžde řeto řada wėřtu řiczbę woporow řudži a řkotu. řruhdy najřpodziwniřche řredki k wabjenju wuřiwa. řaf řo w řlowej řřny pola řcřwacřidla powjeda.

„Řėhdže řchtwőrcz řodžiny k pořdnju wot řoleřchowřce řubrawki namafaj na řupjansřich řeřomnořcřach wulki řluboki řat, řolo wokoło i řėřom wobdaty. řař řo je řtaryř czařom powjeda, wuřdžechu nėhdy řti řerbřke řolzny je řpomnjeneje wřy, řo bych řu w bliřkim řėřu řebi nėřtő trawy řa řwőj řkőt wuřnjale. řė pak to w tym czařu, řdžeř mėřesche wődny muž teř w řamniřchich wodach hišče řwoje řnjeřřtwo. řako wone do bliřkořce řpomnjeneho řata řchindžechu, wuhladachu řchi břiřny řti řjane czerwjene cřiřcřzane rubiřřka na wodže řlowajo. ře pak řo řim řara řubjachu. řuř podachu řo te řti řoleřki do řata po te rubiřřka. řola te řchczo dale a dale prjedy niř řlowachu; řoleřki pak řahachu wutrobicze řa nimo, řo bych řebi je popadnyłe, řacz řo na pořledku rubiřřka a řoleřki řhubichu. řuteho podawřa dla řeka řpomnjeny řat řacz do džerjansřchego dnja řoleřki řat.

řo řamo powjeda řo wo řdzerjansřim řoleřim řacze, ale i tym rořdźelom, řo je řow jenoř jene a to řidžane rubiřřto po řacze řlowalo.

řusto řo teř wődny muž pořařuje nėřtő czařa, prjedy řacz nėřtő do řwojeho morřeho řrařcřtwa řczerhje.

řola papjernika na řidowje bėři řprewja nimo řkalořteho břiřoha. řole mėřtno mjenuje řo řkőpa. řidowřke řolczata řo tam řady řupaja, dořeř je tam řluboko. řoni řaja řebi, řo tam we řlubokořcři do řkaly dořhe a wulke řinzy wjedu, w řotryřch ma wődny muž řwoje byđło. řudzc řu jeho teř na břiřny widželi: maleho muřika w czerwjenym řabacze. Ř kőždy řař, řdyž řo wőn tam pořařa, řatepi řo bėřny nėřtő w řprewi.

řruhdy pořařa řo wődny muž jako řchėry muřik, řruhdy teř w bėlej drafce.

ř komorowřkim řacze njedaloko řařřobja bėchu nėhdy njedželu řemorowřke řolzny w trawje. řa dobo řo řchched nimo we wodže řiřane cřelo walesche. řo řo řim po prawym njedra. řuř prajachu: „řchzemy radřcho domoj řicz.“ řdyž pak řo k břiřnej wobrocřichu, dha tam bėly muž wokoło řhodžesche a řolzny i řlaka njemőžachu. řich řbože pak bėšche, řo řařřobjansřny řolzy k temu řchindžechu, řched řotrymř wődny muž czeruny.

Řařcřařcřichu pak ma wődny muž czerwjeny řabat, czerwjene abo mődre řholowy, czerwjene řchtrympiřny a na řlowje czerwjenu czařku. řule řu řudžo řruhdy teř řamny po řacze řlowacz widželi. řařto je wődny muž řořny. ř řyla řo wot cřłowjeka řchcř niřo njerořdźeli, řacz řchcř to, řo ma řholowy řacz do řolen morře.

řola teř druhu řacz cřłowřtu podobu mőže na řo wřacz.

Řėhdy bėšche w řlinje muž, řotryř řady do řybor řhodžesche, a řebi řeho dla řusto řwőj řaf i darami wődneho muřa napjelni. řle řkőncžnje dořahny wőn wődneho muřa řameho. řwőn džesche mjenujzy nėhdy, řař řewal, je řczeru, je řaczkom a i wudami k řekam wřřche řliny, řiř řo „řadobny“ mjenuja. řė wokoło řchipořdnja a řaczł bė řižo řčėtro pořny, dořeř mėřesche nařch řyřal tőn džėń wőřebne řbože. řapořledk pak popadže hišče njemőžnje wulkeho řharpa — ale tőn bėšche řjes wopuřche! řwőn jeho i wjeřelom do řyřjazeho řaczłka řyřny, cřiřny řaczł řchcř ramjo a cřiřysche domoj woteńcz. řjes tym pak bu řunje řchipořdnjo a řyřny řo k wobjedu wolachu. řu a tam nařta řluřřotanje a řyřny řebi řchiwolachu: řőjczę — řőjczę — řőjczę! řako bėchu w řromadže, řchelicřichu řo, řacz tu řola wřchitke řu. ř jenym dořom pak řa pořza wolacz: „řwulka řyřa řjes wopuřche, řdže ty řola řyř? řwulka řyřa řjes wopuřche, řdže ty řola řyř?“ Ř hlej, řuř řo řa wulka řyřa w řyřakowym řaczłku i řylej řchiju wotwola: „řa řym w řaczłku, řchi řchczipatym řaczłku! řa řym w řaczłku, řchi řchczipatym řaczłku!“ řo řo řola nařchemu řyřakej řochu džiwno řeřda, a wőn cřiřny na mėřcze řaczł i řybami a i řakami řařo do wody a cřiřjesche, řo domoj řchindže. řrořa jeho řchewřa, řchetoř wőn bėšche wődneho muřa řameho w řaku pořeł, řiř bė řo do wulkeho řharpiřka řchewobrocził.

Řař podobu, řaf teř řwoje byđło řchewnėnja. řola wopuřcři mėřtno řtareho řnjeřřtwa njerařny a jenoř nuřowanu.

Sdyž komorowſke haty puſchczachu, dha czeſny wódný muž ſ jeneho hwiſdajo, ſ druhého plakaſo.

Na hněwſczanſkich paſtwiſchczach je luža, hdžež huſny picž khodža. Wona beſche prjedy wjetycha. Nětko ſo pſchczo bóle a bóle ſawožuje. Wona je hižo nimale wobroczena. Tam je wódný muž ſwoje ſchaty plokaf a je na brjoſny kuſchik. Pſchi teje luži ſu ludžo něhdy wós ſtejo widželi, na tón je wódný muž je ſwojej žonu nadobu kladl. Sdyž pak je wós polny byl, ſu jón ludžo do „Měſchczankow“ wjeſcz widželi. „Měſchczanki“ reka luſa, pſches kotruž ſchczekla wot Deluſeje Górki do Hněwkež wjedže. Na tym měſtnje je Sprewja, kotraž tam nimo běži, bjeſ dna a tam je ſo tehdy wódný muž je ſwojej nadobu ſhubil.

(Boſracžowanje.)

Sſaſojte ſpěwaſke.

Wo wſny beſche awkzija byla. Stary czeſny kowaf beſche wumrjel. A dokeľ žanych bliſſchich ſawoſtajenych wjazny njemějeſche, bu zylc ſawoſtajeniſtowo po poſtajeſnju njeboczicžkeho k lěpſchemu khudnych na pſchekadžowanje pſchedawane. Popoľdnju poſdže kupžny ſwoje nakupowane poklady domoj njeſechu. Tež stary wuczeľ je wſny beſche na awkziji byl a nětko pomaľu po pučžu k bliſtej ſchuli džěje. Duž jeho burik doſczěže, kiž kupjene kožo na farje wjejeſche.

„Dobry wjecžor“, knjeſ wuczerjo, „ježe tež něſchto kupili?“

„Wjeſch pomaly, pſchczekle! haj, a to prawy poklad.“

„Bokažeže jón tola raſ!“

Tamny kedžbliwje do ſaka maſny a stare ſpěwaſke wuczeže.

„To je mój poklad.“

Burik džiwajo ſebi knihi wobhladuje. Wone ſu khětro trjebane, tež ſchpatuje jwjafane a k temu cziſče wot ſaſow ſczornjene. S hlowu tſchajžo je naſad poda a ſebi ruzy trějeſche. „Tajſele něſchto stare!“ wón praji. „Na tym tola hiſchče poľ kowarja wiſny.“

To je mi runje prawe a natwarjaze. Wny drje teho kowarja bliže njěječe jnali? Ně wſchaf. Wny ježe hiſchče nowy w tej krajiny. Duž chzu wam wo nim něſchto powjedacž.

Gleječe, tón muž, kiž je taľ ſamotny wumrjel, mějeſche pſched wjele lětami wjetychu ſwójſbu, duſchnu žonu a pječ pěknych lubnych džěczi. Duž jemu žona, tſi dny khora pobhwjchi, na jahorjenje pluzow ſemrije. To beſche žaľoſne potrjehenje, ale wón ſo je ſwojimi džěczi troſchtowaſche, kiž bechu nětk jeho zylc ſbože žiwjenja. Taľ tſi lěta ſaňdžechu, duž tež jeho džěczi ſemrjechu, wſchitke pječ na diſteritiſ. Sa ſym k temule mužej tehdy huſczjicho khodžil. Wón beſche wſchón ſamyſleny a mějeſche myſle, ſebi ſam žiwjenje wjacž. Jedny džeň, jako je jemu cžert radžil, ſo by ſebi poſtronk wſaf, je jemu, kaž by drugi hłob w nim nutſkach radžil: Wimi ſpěwaſke. To je cžiniľ. Nětkotru nóz je po hodžinach nad knihemi ſedžil a plakaľ a proſyl a ſkóncžnje khrobloſež doſtaľ ſwój kichž njěcž.

Toľ hiſchče lěta dolho je ſo bėdženje měry ſe ſadwělowanjom bėdžil. Druhdy, hdy by pſchi naľowje ſtejaľ a do myſljenja pſchichol dla ſwojeje njewurjekujeneje ſamotnoſče a wopuſchczenoſče, by jemu tajſa cžěpnota wutrobu wobjala, ſo by dyrbial hamor wotpoľozič a ſebi prjedy troſchtny khěrluſch cžitacž hičž. Duž je na poſled knihi ſobu do kowarnje wſaf, wocžiniľ a pódla ſebje poľožil. Taľ mějeſche troſcht hnydom k ruzy. Gladaječe jenož jow: Hdžež khěrluſche wo ſchizju a ſpytowanju ſteja, njetrjebacže haľle dolho pytačž. Hdžež je wſcho cžorne wot ſakurženych rukow, tam měcže ſteji: „Ach porucž Bohu ſwěru“ — a „Schtož cžini Bóh, wſcho dobre je“. Dha ſym ſebi knihe ja džěpacž nowykh kupil. Sa pak wam praju — ſ džěpacž tolerjemi wone ſaplacžene njěſbu.

Taľ prajeſche ſwěrný wuczeľ a tamnemu ruku k rožžohnowanju poda.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Njedželu 26. t. měpaza ſwjeczi knjeſ ſaraľ Gólcž w Raſczach ſwój 40 lětný ſaſtojniſti a woſadny jubilej.

— S wulkej radoſczju ſlyſchimy, ſo je ſo na Budyſkim gymnaſij k jutram wjazny ſerbiſkich mlodženžow ſamolwilo.

— Dofeľ maja ſo nětko wólby do ſchulſkeho prijódkſtejeſtwa, dyrbinny ſ nowa na to pokafacž, ſo móža ſo jako ſchulſžy prijódk-

ſteječerjo po ſchulſkim ſaſonju wot 26. haprleje 1873 § 26 jenož ſobuſtawny gmejniſkeje rady do ſchulſkeho prijódkſteječerſtwa wuſwolicž. Dofeľ ſo pſchczo ſaſo ſtawa, ſo ſebi myſla, ſo móža tež druhich do ſchulſkeho prijódkſteječerſtwa wolicž, my ſakoſte poſtajeſnja ſ nowa wuſbėhnyemý, dofeľ ſu wſchě hłobny njepłacžaze, kotrež na tajkeho padnu, kiž w gmejniſkej radže njěje.

Něſchto k roſpominanju.

Džěczazy rt.

Schulſka rjadownja beſche w lěczu popoľdnju wulět cžiniľa, ale wjekele bu džěczom kažene, dofeľ hrimanje pſchiňdže a ſhlny deſchczil je womacža. Bórny po tym ſkóncžko ſaſo cžopke a mile ſwěczěſche, mokra draſta ſaſo wuſhny a ſwjedžeň ſo wjebeľy miny. Maczerje domach pak ſo ſtarachu, a jako džěczi domoj pſchiňdžechu, je ſ wobžarowazyhmi ſłowami witachu: „Ty drje ſy prawje mokry a tebi je ſyma, mój ſynko, a wy drje ječe maľo wjebeľa měli?“

„A toľa, macže“, wotmolwi ſynk, „mokry drje, ale ſkóncžko je naſ bórny ſaſo wuſuſchilo a ja ſebi hnydom myſlach: Kiž je mje mokreho cžiniľ, tón mje tež ſaſo wuſuſchi.“

W džěczazyh ſłowach leži wulka wěrnocž a wucžba ſa naſ ſtarſchich. Na deſchczil pſchiňdže ſkóncžne ſwětko a na nóz ſwětko ranje. Erudoba a nuſa ſo minytej, a ničto hiſchče njěje kónž wſaf, kiž cžinjěſche, kaž w rjanym ſchpruſche reka: Woľaj ſo te mni w cžaju teje nuſny, dha chzu ja cže wumóz a ty dyrbiſch mje khwalicž. Tón, kiž raný ſbije, móže a cže tež raný jahojicž, pſchetož wón njěje jenož naſch knjeſ, ale tež naſch Bóh a Wóczez, kiž ſo na ſwojich džěczoch ſmili w prawym cžaju.

Kónž wuſmėwza.

We wježny ſo kwap ſwjeczeſche. Saľo beſche wěrowanje w zyrkwi nimo a kwaparjo wot wěrowanja džěchu, ſo pſchi zyrkwinych durjach nawoženja, hjeſbóžny cžlowjek, wobroczi a k zyrkwi wobroczený ſawola: „Dženſa ſym jow poſledni kóncž pobyl!“

Kwapny džeň ſo miny a na druge ranje džěſche wón do podkoptow na ſwoje džělo. S wjeczeri chzyſche doma byčž. Włoda žona beſche jemu w prawym cžaju wjeczeľ ſhotowala, ale wón njepſchiňdže; wona cžakaſche a cžakaſche. Skóncžnje widžeſche wós pomaľu po wſny dele jěcž a pſched khěžu ſaſtačž. Podkoptowi džělaczerjo, kiž na woſu ſedžachu, něſchto dolhe ſ woſa ſbėhnychu; cžiſche jo do jſtwny njěbechu a wobžecže prječ wſachu. Žona tam pohlada — to beſche jeyny muž, blėdy a morwy. Kruch ſkaľy beſche ſo w podkoptach wottorhnyľ a jeho ſaraſnyľ. Na tſeczi džeň bu wón khowany a po tehdomniſchim waſchnju bu kaſchcz do zyrkwje pſched woltaľ njěſeny. Schtyri dny po tym, ſo beſche te Boha hanjaze ſłowa wurěczal, beſche nětko tam, hdžež njeběſche ženje wjazny pſchiňcz chžnyľ. — „Sa, tón knjeſ, twój Bóh, ſym ſhlny, ſurowy Bóh.“

Pomyſlenki.

1. Sserbſke pola, jara dobre pola: wone tež ſwojich njepſchczelow žiwja.
2. Džiwny lud we ſerbiſkim kraju: někotry ma tu ſerbiſki žoľdľ a němſki jayľ.
3. Sserbſti kopol njěje wot němſkeho roſeſnacž.
4. Schtož nima lóſchta ſwojich žadoſczow ſo wotrijež, namaka pſchczo wurěcz jim doſczěcžiničž.
5. Cžorne fruwy ſu w Němzach a Sserbach, wſchitke jenaf cžorne.
6. W holi je wſchitko bóle we ſwojej woli, w horach je bóle w ſačžinjnyh dworach.
7. Němſke ſwětko ſchłórnje tež cžiſchczka kaž ſerbiſke maſane.
8. Holan pėſacžny polan, horaľ tucžniſchu bróľdu woraľ.
9. Wuňdže do Cžěſtej' a Budyſkej' ſoľobika pytačž: A ſady pježy je ſpěwaľ.
10. Eſlėbrocžyſtu da Bóh wodu žórlicž, ale jeje ſudobje ju womaſa.
11. Sdyž je ſo zuſny proſchecž ſerbiſkeho khłėba najėdľ, počžina taľ ſ korbom mjetacž, hačž khłėb ſ njeho lěta.
12. Bóh mje ſwarný pſched darniwocžju bohatnyh ludži a pſched ponižnocžju nowykh ſemjanow.

Šy-li spěwał,
Bilnje džěłal,
Strowja cze
Šwójšny statok,
A twój šwjatok
Šradny je.

Sa staw špróžny
Mapoj móžny
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnny
Wšes spať měrnny
Čerštwosć da.

Njeh ty spěwałš,
Šwěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džeń pať šwjatny,
Duški daty,
Wotpoczi ty.

S njebeš mana
Njeh czi kmana
Žiwnosć je;
Žywa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!
F.

Šeršike njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmołerjež knihičiszczerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Seragesima.

2. Kor. 11, 23.

Woni šu Šhryštufowu služownizy, (ja hlupje praju) ja šym drje wjazy. Ja šym šo wjazy prózowal, ja šym wjazy pukow czerpił, ja šym husćišcho w jastwach, husto w šmjertnych nufach był.

W Šhoriuthiskej wošadze bėchu někotři šwjateho japoštolu Pawołowu czešć pšimali a jeho niže druhich japoštolow šajili. Wón je nufowany šwoje dobre mjeno a dostojnosć šchitowacž a pokaze, šo w niežim šady nich njesteji, wošebje niz w tym, šo je Šhryštufowu služownik. Šhryštufowu služownik bycž to ma ša najw. tichu czešć jako japoštol a kšesczijan. Wón je šo jako tajki wopokasał w šwojim šwěrnym prózowanju. Prawy služownik šwój czaš a šwoju móž do služby šwojeho Šnješa štaji. Šak je japoštol lěto wot lěta wokołoczahal a wjekeku powjesć wo hnadze Wožej w Šhryštufu pšchipowjedał. To bė jeho powołanje. Jeho uoha džěšche wot jeneho měšta do drugeho, wot jeneho kraja do drugeho, š Afisfeje do Šuropy, a wot tam šašo do Šerufalema, a to wospjet. Šak je jeho pucž wjedł pšes štrachi pušćinow, rěkow, rubježnikow a morjow. Tam, hlejeje, jenemu drašty dele torhije, šo bychu jeho dla czeškeho pšestupjenja š kšchudom šchwikalı a jemu dali tšinacze pukow na lěwe, tšinacze na prawe ramjo kaž tež hišćeje na wutrobno. Pawołej je šo wospjet tak šchlo. Hlejeje, jeho do jastwa šamknjeneho, haj, w šmjertnej nufy šdychowazeho — tak

tam w Šistriji jeho šamjenjuja a mėnja, šo je morwy. Haj, hlejeje, kšchiz pola Šroma, tam je pječa wotprawjeny — jako šwěrnny služownik Šhryštufowu.

Šwěrnny kšesczijan je šwěrnny služownik Šnješowu. Ach, tajka czeška wšchak našcha služba njeje, kaž bė služba japoštola. Ženož šo pšchi našchim powołanju w domje a na dworje, w fabrizy a na polu teho Šnješa š woczow a myšlow njepušćezimy. Ženož hładajmy na jeho pšchifasnje, mjes kotrymž je ta wo lubosći najwyschšcha. Ženož njecziimy službu hrěšćneho czeła, ale šapřejmy šo šami. Šchtóž chze mi služicz, praji tón Šnješ, tón kšhodž ša mnu. Ženož budžmy hotowi jako jeho služownizy tež pšchecziwosće šujescž. Ššnadne nam budž pornjo temu, šchtož je šwjaty japoštol špytal, hdnž šmy pola druhich trochu šazpjeni, njerad widženi abo š boka wobhladowani, abo hdnž mamy něšchto wot falschnych bratrow czerpicž, kaž tež šwjaty japoštol, to je wot tajkich, kiž drje šo šwonkowuje š kšesczijanštwu pošnawaja, tola šo pšchi škladnym czašu jako Šhryštufowu pšchecziwizy wupokasaja.

Wiele ludži na šwěće chzedža wulzy bycž, woni chzedža kšnježa rětarč — š wjeticha je pšchi šwětnej wulkošći šdatosć a hordosć pódla. Šchto je tón najwjetšchi w njebeškim kraleštwje? Tón, kiž je najšwěrnjšchi wotročk Šhryštufowu we wšchej ponižnosći. Wty wěmy, tak Šešub džěcžo šawola a postaji jo kšjedža mjes wuczownikami a džěšche: Šchtóž šo šam poniža jako tute džěcžo, tón je najwjetšchi w njebeškim kraleštwje. Pawoł je wulki služownik šwojeho Šnješa, ale tak ponižny je pšchi

tym! Wón njespomina na to, kelko městow je wopytał, kelko wošadow jakožik, kelko tyžaz dušchom sa swojeho Anjesa dobył, niz na čješćepořny wunošćk swojeho služenia, ale jenož na hórke šhonjenja, kiž bliže wobhladane wopokáže, so je wón bóle Ahrystužowu služownik byl, dnžli drusy. Wón na to won pschińdže: Dyrbju-li ja so khwalicž, dha chzu so swojeje słabošće khwalicž. A wobšamtnjenje jeho služby je: Ja šym wjele wjazy dželał, dnžli woni wšchitzy, niz pak ja, ale Boža hnada, kotraž je so mnu. My šchesczijenjo, šmy šnadni služownizy porujo temu wulkemu, my džeczi porujo temu rjekei, nimamy my wšchu winu ponižni bječ, pschi našchim služenu, haj, so hańbowacž? Tu je telko słabošće, tež njeuwizivanja Božeje hnady: Šhtož pak šmy dokonjeli, položmy so pokornje swojemu Anjesej k nohomaj a prajmy: Džak tebi sa tvoju hnadu, džak tebi, so tvoja hnada njeje podarmo na mni byla, a so šym tež něšto bječ šměl k twojej čješći. Šdžerž a pošylá mje w twojej hnadže. Šamjeń.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

šajle myšle nadeněžech, Bože słowo čitajo.

Podawa šwěrnny čitač „Šomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móšafowce, 32. staw

(Potracžowanje.)

IV. Šchtucžka 23—32. Špodžiwny podawł, pschi kotrymž so Šakubej nowe mjeno spožči, nastaji so tu jako pošledni šamjeń wšchěm podawšam přjedawšeho Šakuboweho žiwjenja. Š bojošću wobjaty je Šakub swojemu bratrej pošłow napschecžo pošłal, ale hrožazy štułt bē wotmolwjenje na to; nětko čini wón, kiž je njebrónjenny, wšcho, šchtož móže, so by swojeho bratra šjednal. To dokonjawschi wostanje š Bohom lutki šam. Tu ma wón wulzy špodžiwne šjewjenje. Njesnaty čłowjek jemu nješchecželszy napschecžiwno štułt wšchi bēdži so š nim, so by jeho wo šemju wrješnył. Tola Šakub wojuje pschecžiwno njemu a wostanje š dobywarjom. Njesnaty pak wuwinyje Šakubej žiku š bjedra, so tutón klaza. Nětko ma š bēdženjom šonza. Šakub, šajaty psches nadobnošć teho, kiž je so na njeho šaměril, prošy jeho nutnje a naležnje wo jeho žohnowanje. A njesnaty, pošohnowawschi jeho, da jemu nowe mjeno, kotrež ma jemu podawł wujafnicž, hdyž wón na praschenje njeha wotmolwicž, so by Šakub š hroju psches potajnošć a špodžiwnošć pschi tutym podawku byl wšchón wobjaty.

My nimamy šebi myšlicž, so je tutón podawł byl něšajle wīdjenje, kotrež je so jenicžy Šakubowemu pschedštajenju šdželile, tež niz sa wšchědnu štamšnu; bēšche to podawł, kotryž je so jemu na powyšchěnym štejišchěžu podal (podobnje temu, hdyž je so našch šbōžnik wušpytował abo pschekrašnik). Šchto chzyšche podawł šjewicž, mějesche so jemu wotkryčž, hdyž rošpominašche šwoje dotalne a šwoje něčzišche žiwjenje, šwoju štyšnosć a šwoju modlitwu (9. šchtucžka), a hdyž čzuješche, so klaza; pschetož tole bēšche tež pošdžičcho sa wopomnjecž wobšhowal, so njeje jenož wīdjenje mēł, ani wotzucženny, ani wo šnje. Bóh bēšche dotal štajnje psches podawki š nim rēcžal, tak je tež nětko činił. Šdyž je Šakub šajaty š bojošću psched šwojim bratrom Ššawom, hdyž so dopomni na wšcho, šchtož je nad šwojim bratrom šhrěšchil, a hdyž čzuje, so mohł bratr š prawdu jeho nadbēhacž, dha pošbēhuje so na dobo jeho dotalny jenicžki šchit a pokoj š nješchecželom: Bóh šam, jemu šdželizy: Twój prawdžity nješchecžel šym ja, pschewiń mje, dha nima twój bratr tebi šchłodžicž. A wón pschewinyje jeho na potajne wašchnje, niz se šwojej mozu, to dopokáže jemu Bóh š tym, so je jemu žiku š bjedra wuwinył, ale š modlitwu a š tym, so so Božeho žohnowanja mozuje. A š tym wušlecž wón wšchě šwoje stare žiwjenje; wučžičženny a wušwječženny psches Bože špodžiwne šnadne wōdženja, nima wjazy po šwojej ležnosći se štarym nješkwjathym mjenom Šakub mjenowanu bječ, ale po šwojim bēdženju a dobyčžu w najhōřschim špytowanju ma so jemu narjež, w kotrymž jeho njeje ničzo, šhiba došpolne šadwēlowanje na šebi ša-

mym a kruta doměra do Božeho šlubjenja mohla jeho škonjecž sa pschewinyerja niz jenož čłowjekom, ale Boha šameho.

Bože wīdžomne šjewjenje njeje jemu se šchłodu bylo, jeho dušcha je wunožena, a klaza-li tež na bjedro, dha jemu tola šlōncžko žohnowanje pschpowjedajzy šhadža.

Šaž bē tutón podawł wulzy wāžny sa Šakuba, tak wōšnamjeni so me nim doprēdnje bēdjenje a dobyčže, wšchěm wojowarjam Božim šachowaně, w jich najhōřschich špytowanjach, hdyž so jim mjenujzy pokoj se šjednocženja š Bohom psches wēru minje, a hdyž jim Bóh hrošy jako nješchecžel se šakonjom, hrěšchnych čłowjekom wobškoržowazym. To štanje so čžasto w rošbudžazy chžach jich žiwjenja, hdyž jich hōřke šwotkowne abo šnutsčowne štrachi nadbēhuja, a hdyž maja š nahej wēru džeržecž so jenicžy Božeho šlubjenja nješachuwajzy, ani pokoja ani wōšchewjenja. Nunje to pak šu tež te chžy, hdyž Bóh so šaměri, so by šwojich šwěrnnych wojowarjom šronował, so by jim jich wutrajnošće a njewustawazeje šwěrnnošće dla nowe mjeno dal a jim žyle nowe štejišchěžo k njemu wobradžil, a jich šlōncžnje wuwjedł mērnje a čžicho se wšchěch šchmatańžow a njedōštatčow, kotrež šu jich pošdžičle.

23. A wōšta lutki šam, na šewjerny Šakubowy brjōh so wrēcžiwšchi, hdyž bēšche wšcho psches rēču. W štowarštwje, pschi šwojim džele, na drōšy a na wīfach móžesh šwoju modlitwu wušpewacž, ale bēdžicž so š Bohom móžesh jenicžy w šamotnošći.

24. Šapocžawšchi šwoju wutrobu, se štyškom a se štarōšćemi pinanu, šašo psched Bohom š modlitwu wotkryčž a wo wupomhanje jeho prošnyčž, bēdžeshche so š nim muž, Anjes, se škotremuž bēšche so wolał, štupi jemu š mužskej poštwu napschecžiwno a šaměri so, hacž runjež Šakub nětko hīšchěže njebē špōšnal, koho ma psched šobu, so byšchitaj mjes šobu wojowaloj a so bēdžiloj. Dofelž chzyšche njesnaty Šakuba wo šemju wrješnyčž abo tola š jeho města wutlōčicž, Šakub pak so se wšchej mozu šepjerasche a so ani njedāšche čžičnyčž, ani wutlōčicž, dha mēwasche so šajke bēdjenje dlējšchi chžy, doniž mlody džēń nješwitašche.

Wōž pak mějesche pschi tutym podawku potajnošć powyšchicž, š dobom pak bēšche tež wobras sa Šakubowu šnutsčownošć.

Šaž hīžo horjeka pschi šawodnych šłowach našpomnichmy, njeje Šakubowe bēdjenje bēdjenje wo šnje, ale je so štalo š duchowno-čželnej prawdžitošću, napinanje sa duch š čželnyš napinanjom. Teho, š kotrymž so bēdži, nima w e šebi, ale psched šobu. Tola Šehowa, kotryž so tu jemu w mužskej poštwje šjewi, nima ani čželo ani šōšć; wón nałōžuje mōž porunjo mozy po mozy, kotruž ma duch nad čželnyš, jako tež ma našch čžłowšči duch, kotryž nima ani čželo, ani krej, tola čželo po šwojej woli šiba. Šo pak Šakub Boha Anjesa pschewinyje, je š tym móžno, dofelž je Bóh jenož wotmēřjenny džel jeho wšchěhomozy jemu napschecžiwno štajil.

A čžeho dla šaměri so wón tak nješchecželszy na Šakuba? Teho dla, dofelž so nětkole do šetanja š Ššawom žyle šajnje šjewi, so je šebi wón žohnowanje sa přēnjeho narodženého š hrěšchnym womasanjom pschīšwōjil. Teho dla so wón nadbēhuje niz jenož psches šwoje šwēdomje, kotrež pschecžiwno hrěchēj šwēdēži, ale psches Boha šameho, kotryž da jemu hrěch šacžucž. Alle wēra w Šakubje wunuri so š najšklubscheje šlubiny psches hrěch a šlabošć a špytowanje, pschewinyje poroč, kotryž je š tutym potajnym mužom čželnu poštwu pschijal a jeho nětkole nadbēhuje, pschimuje so psches nješchecželske machanje tuteho muža jeho šmilnošće a wotdobudže jemu š nowa žohnowanje, šotremuž šamicženje hrošy. Šot wšcheho hrěcha wūjedženny a pschekrašnjenje doštwawšchi je š nowa jako čžisty Boži dar, a to jako dar š hnady. Tola š tym, so so Šakubej bjedro wuwinyje, ma wón šacžucž, šat njemōžny je wšchědny čžłowjek w tutym bēdženju, š kotrehož wēra dobywaršy wūidže.

25. A jako wón, tutón potajny wojowal, wīdžeshche, so wón w porjadnym boju jeho njemōže pschemōž, wón pak nětko, hdyž rańšche šerja šhadžachu, so dyrbješche bēdženja wšdacž a so šašo přecž mēčž — pschetož štułt Boži nješmē čžłowjek, k šmijerczi ššudženny, se šwojim hrěšchnym wōšom wobhadacž —, dha dōtkny so žily na jeho bjedru, teho města, hdyž jabluko wot šōšće tołšteje nohi so w pōnoji pschi bjedru šiba; a žila w Šakubowym bjedru so wuwiny pschi bēdženju š nim, jako chzyšche Šakub š bēdženjom poštracžowacž.

Tak špōšna Šakub, so ma so nětkole dalšcheho bēdženja wōštajicž. Alle š dobom so jemu tež roššafni, šchto je jeho pschecžiwnik; pschetož bjedro so wulzy porēdko wuwinyje a je jenož móžno, nałōži-li so špodžiwna a wūrjadna našylnošć, a šteji-li

człowiek tak, jako Jakub pschi bédženju, dha je nimale njemóžno, so ho bjedro wuwinije. Tu pak bé ho stało, jako bé ho potajny pscheczimnik Jakuba jenož dótknył. Tehdy powóby ho, dofelž njemóžešche ani stejecz ani bježecz, se wschej mozu na swojeho pscheczimnika a wobja jeho tak se swojimaj rukomaj, so dyrbejšche pscheczimnik jeho njescz.

26. A Knjes, wot Jakuba sejnaty a kručze wobjaty, džesche: Puschez mje i tuteho wobjecza, so bych swój pucz dale schol, pschetoz rańsche sera sthadzeja. Alle Jakub tež i czelnej schodu w kručstoczzi a wutrajnosczzi njewustawazy wotmolwi: Sa cze njepuschczu, khibo so mje požohnujesch.

Spodživne bédženje, saczišczez nadobnosczze, kotraž njejnateho sczéhujje, boloscz psches wuwiniene bjedro, wscho pohoni Jakuba, so jeho njeby puschezil, domiz jeho tutón hylnišchi a wjetšchi njeby požohnowal.

27. Tón pak džesche: Kac tebi rěfaju? Mij trasch teho dla, so njeby Jakubowe mjeno znał, ale teho dla, so by wuprajnišchi swoje mjeno ho dopomnił, schto wone wošnamjeni, a so by spóznał, kajki je dotal živy byl. Wón wotmolwi: Jakub!

Tak dha wusnaje ho i tym swojich dotalnych hrěchow a pschicziny swojeje nětezišcheje bojosczze.

(Bofraczowanje.)

Troschtujće, troschtujće mój lud!

W paczeriskej wuczbyje běšche duchowny Knak mjes swojimi lubnymi džeczimi kaž nan. Woni hrěbachu wuczby ewangelija i jeho rta. Suntrócž běšche swoje paczeriske džeczzi i khtunosczu a lubosczu napominal, so dyrbja ho psches strážowanje a modlitwu pscheczimno spytowanju wobronicz, so pak njebychu, hdyž fu jeno psches jich winu podležale, sadwelowale, ale pokutnje pucz k khrystušej ho wrócžili.

Schtyri lět běšche ho wot tamneje hodžiny minyło, duž požol k Knakej pschińdze, so chyzł do khorownje pschińcz, hdyž czežto-khora na njeho žedziwje czafo. Wón tam džesche a namala — jenu swojich paczeriskich holzow, stamjenu na czele a na dušchi. Wona běšche dobreju, nahladneju starscheju džeczzo a na nje bėchu ho najrjeńsche nadzije stajale, nětko tu tčesche w hańbje, rubjenstwo hujereze. Sako swojeho lubowaneho duchowneho widžesche pschińcz, i bolosczu a hanibu swoje wobliczo i rukomaj pschitry a wótsje plakasche. Knak sobu plakasche. Sako chyzsche jej ruku podacz, praji wona: „Knjes duchowny, ja teho hódna nješym. Sa nješym hódna. Sa šym nadzije mojeju starscheju smiczila; ja šym jeju wuczby sabyla. Sa šym nješimczomna, pschegara nješimczomna. Alle Wy seze psched schtyri lětami na paczeriskej wuczbyje prajil, so tón Knjes Mariju Wladenu sastorcžil njeje, budze dha wón, mže dha wón tež mje hišcheze pschijecz?“ Duž duchowny Knak jeje ruzy do swojeju wsja a rěczesche jej wo lubosczzi sbóžnikoweje, kotraž ho nad wschěmi hrěschnikami hmiti. Wona pak wotmolwi: „Sa niczo ja mnje njeje! Sa šym wot džeczastitwa w Božim słowje roswucžena; ja šym pschenjekničomna; ja mnje wodaczja njeje!“ „Wěrišch ty, so je wschitko, schtož w bibliji steji, Bože słowo?“ „Haj.“ „Wschlišch šebi, so Wóh kži.“ „Ně.“ „Nó, potom steji ja tebje pižane: „Sa krej Isom khrysta, Sšyna Božeho, naš wuczijczzi wot wschitkich hrěchow“ — a „schtož budze ho k mjenu teho Knjesa wolacz, tón budze sbóžny!“ „Alle Wy, knjes duchowny, mžecze Wy mi wodacz? Ach, Wy seze ho tak wo mnje prózowal“ — hylly ho jej i woczow lijachu — „a mojej starschej, moja macz, ach, moja luba macz, ta jow pschińcz njemže; wona dyrbi ho wo mnje hańbowacz a mój nan to nihdy njeczini!“ Wschitzy w salu sobu plakachu a Knak mješesche ja kóždeho słowo. Potom, hdyž běšche modlitwu wuspěwal, džesche runy pucz k starschimaj njesbožowueho džesczza. Wbohej maczeri chyzsche ho wutroba stamacz; nan pak sawola: „Wona je hańbu a hmech na naš pschinješla; my bėchmy ludžom k hmechaj!“ Knak nanej pschiklad nana a shubjeneho hyna priódkžeržesche; wón pak wotmolwi: „Do mojeho doma wona wjazy njepschidže!“ Duž Knak khtunje praji: „Ně, do Wascheho doma wona wjazy njepschidže, pschetoz wona je na hujercz khora. Alle, luby pscheczelo, wufonjejeze bójske prawo wodaczja! Wascha wutroba tola hinał rěczzi hacz rt. Mój chzemoj tam hromadze hicz!“ Duž ho nanowa wutroba smjehczzi. Kajtke běšche to sašowohladanje, wo tym niczo powjedacz njemóžemy. Wona hišcheze se starschimaj hujate wotkasanje wužiwasche a bóršy po tym wumrje, wodaczja swojich hrěchow wěsta. Knak džeržesche jej czelnu rěcz a skónczi ju se

słowami: „Tak budze wješele w njebjebach na hrěschniku, kiž pokutu czini, psched džewjecz a džewjecz džefacz prawymi, kiž pokuty njetrjebaja.“

Schto fu widžili we twojim domje?

2. wot frat. 20, 15.

Schto fu we twojim domje widžili?

A namafachu lute powitanje,

Czi Boži pólili, kotrychž pólilach czi:

Džen, nóz a wješele a žarowanje?

Czi pólili, kotřiž šbože nješechu

A sawdawł Božej' hnady tebi dachu,

Kaž czi, kiž pschińdžechu se frudobu

A drohe jemške kublo tebi wsachu. —

Schtoha fu widžili? Hacž bėšche tam

We Božim mēre wošadžiczka Boža,

Hdyž njeplaka we horju nichtón kam,

Hdyž kóždy i druhim dželi dary šboža?

Hacz nan a macz a pēfne džeczatka

Njestomdža proščenje a džakowanje,

To hujate plomjo wschědnoh' wopora

Na czihi hujatol a na hwětk ranje?

Ssu widžili, so mlodych czrjódžiczka

Se starymi do Božej' hěty džesa,

A doma Bohu pilnje dželaja,

A mēr a prawdoscz ho tam wokošcheja?

Hacz kichinu, khamor, istwiczi pschestupacz

Bjes komdy mōžachu we Božim mjenje,

Schtož nastork pak a pohórsch mōhlo dacz,

Sich wócžko njenadeńdze nihdže, ženje?

Ssu wohladali miłoscz, pobožnoscz?

A haja džeczzi wótzow hujate herbstwa?

D, wobarnuja wschudžom hwěruje došč

Něcz, narod, waschnje, mješy, prawo Šserbstwa?

Hacz pódla bėšchtej „prut a jabluczko“

Kaž starschich prošy wuczba Lutherowa,

A njeje ho tež ženje jabylu

Sa bėdných, khudných staroscz Jesušowa?

Ze ho ta hwěza Boža hwěczila,

Kiž njehańnje, hdyž kóžda druga hańnje?

Wě dušche khlěba tam a škarštwa

A kliczi psalm a Boža harfa jańnje?

Ze tež to mjeno tam bjes runjecza?

Kschiz: šnamjo mēra, dobywanja, šboža,

A rěbl Jakuba sa njebjeja

A dušchow woschewjenje, studžen Boža?

Schto budža widžicz na twój hujertny dženi?

Hacz hwěni pscheczeljwo cze woplakuja,

Hacz wopuschczeny czujesch hujercze scžen,

Hacz Boži jandželjo cze wobarnuja?

Hacz próšny, nahi, khudy pschińdžesch dom

A klapasch podarmo wo Bože durje,

Hacz dobre hnoy nješesch i khwalenjom

A widžich Božoh' mēsta šlote murje?

Ty człowške džeczzo, njestomdž, njemyl ho!

Hacz tola šleho jama twój dom njeje?

D praschej, wopomú to najhwěnišcho,

To słowo wimi do dušche najhłubšcheje!

Schto fu we twojim domje widžili?

Cžehú i Božej hnady pucze czaša, hwěta,

So wo tebi twój Knjes kam wobhwědczi:

„Slaj, pola człowškich džeczzi Boža hěta!“

San Waltar.

Wschelake i bliska a i daloka.

Njedzeli 26. januara hujeczesche knjes farat Wblcz w Rakezacy swój 40lětny jasťojnski a wošadny jubilej. Džakowna wošada

běšče jemu w luboſczi tónle ſwjedzeń, kotryž jich mało doczafa, nanajrjeńſcho wuhotowala. Hižo rano w 7 hodź. pſchińdžechu ſlepi ſ Małeczaniſtego wuſtawa, kotrychž duchowne ſaſtaranje w jeho ruzy leži, a kotſiž ſ hnujazej luboſczi na ſwojim duſchowpaſtyrje wiſbachu. S piſtanjom ſwojeje hudźby hnuty ſhěrluſch ſ rjanymi jaſnymi hłobami wuſpěwachu a na to woſebity ſpěw, kotryž hěſche ſlepa pėſnička ja tón džen pėſniła, pſchednoſchachu. Sa dar pſchepodachu podobijnu Małeczaniſtego wuſtawa ja ſlepuch. S hnutej wutrobu ſo jubilar ja wopolaſanu luboſcž a pſchwiſliwoſcž podžakowa. W 9 hodź. ſhromadźichu ſo zyrkwiniſzy pſchedſtejičzerjo na ſarje a meſtopſchedſyda knjeſ tyſcheſki miſchtr Senda wupraji jubilaraj wutrobne ſbožopſchecza. Jako ſwjedzeńſki dar pſchepoda zyrkwiniſke pſchedſtejičzerſtwo wulki wobras knjeſa jubilara, kotryž ma ſ ſtajnemu wopomnjeczu ſwoje meſtno w draſtkomorí namakacž. W 9 hodź. hibacze ſo cžah, wjedženj wot ſyna jubilara knjeſa ſararja Gólcza ſ Budyſchinka, pod ſwonjenjom ſwonow do kraſnje wupyſcheho Božeho doma. Knjeſ jubilar džeſche ſrjedža najſtarſcheju zyrkwiniſkeju pſchedſtejičzerjow. Knjeſ jubilar poſynny ſo pſched woltarjom a wokolo njecho jecho lube zyrkwiniſke pſchedſtejičzerſtwo. Kemichenje dzeržeſche na žadanje zyrkwiniſtego pſchedſtejičzerſtwa knjeſ ſarar Gólcž. Wón dzeržeſche nutrnej woſadže, kotraž běſche ſo w bohatej ličzbe ſeſchła, ſo w ſerbskej Božej ſlužzbe žaneho ruma wjazy njebėſche, předowanje ſ ſwjedženjej na ſažoſku nježelſteje epiſtole 1. Kor. 9, 24—27. Po předowanju ſpěwachu knježa wučerjo ſwjedzeńſki ſhěrluſch na rjanu ſwjedzeń. Po tym ſtupi knjeſ ſarar Gólcž ſ Budyſchinka na woltar a mejeſche hnujazu rēcž pokaſujo wróczo na bohate žohnowanje, ſ kotrymž je tón Knjeſ jubilara žohnował, ſo je mohł ſ tajtim bohatym žohnowanjom w ſwojej lubej woſadže 40 lět jako ſwěrnny duſchowpaſtyr dželacž. S swjedzeńſka rēcž ſtónčzi ſo ſ požohnowanjom, kotrež ſo jubilaraj pſchi woltarju teho Knjeſa wudželi. Na to ſame waſchne mejeſche ſo nēmſke ſwjedzeńſke kemichenje w 11 hodź. a běſche na njo tež wobſedžer Stróžaniſtego ryczerſtubla knjeſ baron ſ Löbenſtein ſ Zaſa ſe ſwojej ſwójbu pſchijel. Druhi džel ſwjedženja wotně ſo popołdnju. Hižo rano běchu ſbožopſchecjaze liſty ſe wiſchěch wotow doſchle, a zły džen pſchilhadžachu telegramy. Knjeſ ſarar Zaſub, wodžer naſcheho ſerbskeho duſchowpaſtwa a dołholětny ſužod jubilara pſchijel pſchipołdnju, hacž runje mejeſche tón džen wjele ſaſtojniſtego džela, ſo by rtuje ſwoje ſbožopſchecze wuprajił. Wotrijeſne hejtmaniſtvo jako konſiſtorialna wyſchnoſcž pōſla wutrobne ſbožopſchecjaze piſmo, w kotrymž ſaſlužbu ſwěrneho ſkutkowanja jubilara ſ ſhwalobnymi ſłowami pſchipoſnawa. Popołdnju w 2 hodź. ſeſtupa ſo ſwjedzeńſki cžah, wobſtejazy ſe ſchulſkich džeczi 1. rjadownje, ſaſtupjerjow woſady a towarſtwow. Se ſnutami hudźby a ſ ſhorhojemi pſchicžezechu na ſarſki dwór a pſchepodaſchaj přeni hólz a holza rōžowy korbiſ ſe ſbožopſchecjaznymi ſłowami. S wulkej radoſczi běſche tež tón pſchichoł, kotrehož běſche knjeſ jubilar pſched 40 lětami přenjeho wukchecžil. Běſche to knjeſ twarił miſchtr Ssuchy ſ Rólanow. W hnutych ſłowach pſchepoda ja ſwjedzeńſki dar rjanu ſchleńzu, na kotruž běſche napisačž dał ſamyſł ſwojeho dara jako přenjeho wot ſ jubilara wulſcheczeneho džecžca. W mjenje wučerjow wobroczi ſo knjeſ wučer Handrik w Małeczach na knjeſa jubilara a džakowaſche ſo ja pſchecželnoſcž, ſ kotrež je knjeſ ſarar Gólcž ſtajnje ſ wučerjemí wobſhadžal. Album ſ wobraſami knjeſow wučerjow, kotſiž ſu ja cžah ſ jubilara w Małeczaniſkej woſadže ſkutkowali, položi jako ſwjedzeńſki dar do rukow ſ jubilara. Hnujazu rēcž mejeſche knjeſ kantor Rjelfa a pſchepoda w mjenje zyleje woſady jako ſwjedzeńſki dar ſberku woſady, kotraž ſo jako „ſararja Gólcžowe wuſtajeſnje“ do ruki knjeſa jubilara položi, ſo by ſwobodnje roſſudžil, ſa kaſku ſmilnu wěz ma ſo lětne dań nałožicž. W rjanaj ſelenej mapje běchu mjena daricželow ſapiſane. S wutrobnyimi ſłowami ſo knjeſ jubilar wſchitkim podžakowa ſa wulku wopolaſanu luboſcž a pſchwiſliwoſcž. Wjeczor wohnjowa wobora hiſchcže ſwojeho duſchowpaſtyrja ſ ſaklowym cžahom počejczi. Zyrkwiniſzy pſchedſtejičzerjo a druhy ſaſtupjerjo woſady kaž tež knježa wučerjo ſhromadźichu ſo wjeczor ſ knjeſom jubilarom ſ pſchecželnemu hromadžebyczu, pſchi kotrymž ſo knjeſ jubilar ſ nēkotrym wutrobnyim ſłowom počejczi. Tu ſo tež poſtaji, ſo maja ſo jako trajne wopomnjecze a wopomnjeczi dar ja ſ jubilara předowanje a wſchitke rēcže, kotrež ſu ſo na žohnowanym ſwjedženju dzeržale, w malej knižzcy wocžicžecž, ſo bychu tež woſadni wopomnjecze ſchowali, kotrež ſu ſwojemu lubemu duſchowpaſtyrjej ſ jecho 40 lētnemu jubilejej we wutrobnej džakownoſczi wuhotowali.

Knjeſa wučerja Łódneho w Kluiſchu je ſchulſke pſchedſtejičzerſtwo we Łupoji ja zyrkwiniſkeho wučerja wuſwolilo.

Wopuschczeny hólczez.

Na krutym ſymſkim dnju mały hólz wokolo ſydom lēt ſtary pſches haſy meſta Pariſa bludžeſche a ſo ſtónčzije mucžny na jemu lawku byže. Teho blēdej ličzcy a módrej hubje ſhudobu pſcheradžeſchtej, tola bóle hiſchcže jecho hubjene ſdraſcženje. Dyrkotajo tu ſedžeſche a w runej mērie ſ ſchēremu ſymſtemu njeby horje hladacze, pſchi cžimž jecho woblicžko wēty njemēr pokaſowaſche. Nichtón jecho ſedžbu njemējeſche, kōždy ſhwataſche, wot ſymy hnaty, ſo by domoj pſchichoł. S temu njeje ſymu mēraje a hubjenje ſdraſcžene džecžo tež nēchto tajke žadne w meſcže kaž Pariſu.

Duž wócžto jeneho muža, kiž nimo džeſche, na njecho pany; a hndom tón ſpōſna, ſchtož njebėſche žadny druhi widžal: So temu džeſczi běſche ſyma, ſo běſche wone plakało, ſo běſche hlōdne a — hacž runje hiſchcže tał mlōduſchke — wopuschcžene. Wón běſche jedny wot tamnych mało ludži, kotrychž ſobucžerjenje je pſchezo žiwe, a kotrychž dobra wutroba ſpēchniſcho bije, tał rucže hacž na ſwojim pucžu nēkaſteho njeſbožowneho widža. Teho dla ſo ſ temule hólczezej pſchibliži a ſo wopraſcha:

„Schto jow cžimich, mały? Čakaſch na nēkoho?“

„Haj“, wón wotmolwi, „ja cžakam, ſo luby Bōh by po mnje pſchichoł.“

„Schto chzeſch ſ tym prajicž?“ ſo tón Knjeſ dale na- praſchowaſche.

„Wón je hižo ſańdžene lēto po mojeho nana a mojeho maleho bratra pſchichoł a jej do ſwojeho njebjeſkeho domu wſal, a wčera je mi macž w ſhorach kheži rjeka, ſo dyrbi tež tam hič, ale ſo mje Bōh cžije wēcže wopuschcžicž njebudže. Nētk na ſemi niſoho wjazy nimam“, tał wón pſchitaji, a wulke ſylſy ſo jemu po ližach fulachu, „kiž ma mje lubo a mi jēcž da. Duž na lubeho Boha cžakam, kaž je mi moja macž prajila. Dołho hižo do njebjeſk hladam, ale ničzo njewidžu! Tola wón hižo pſchińdže, hdyž hiſchcže ſhwilku cžakam. Njeje wěrnno, knježe?“

„Wēcže moje džecžo“, tón knjeſ hluboko hnuty džeſche. Bōh njeda podarmo na ſo cžakacž. Wón je mje pōſlał ſo ja tebe ſtaracž. Bōj ſo mnu, tebi na ničim nuſa byčž njedyrbi!“

Hólczezowej wócžcy ſo počejſchtej ſwēcžicž a kaž pruha dohycža pſches blēde mjeſiwocžo ſjedže, jako wón džeſche:

„Sa derje wjedžich, ſo luby Bōh pſchińdže abo tola nēkoho pōſcžele; pſchetož moja macž je wiſchaf to prajila, a wona njeje ženje hlala.“

Wſchitko na woczomaj leži.

Sedyn wučer ſwojich małych ſchulerjow do wjeczora, wot mēſacžka jaſnje roſſwētleneho, won wjedžeſche. Kōždy mejeſche liſtino papjern a kruch cžorneje krdny. Wón jich woſebje ſeſtaja a nētko kōždemu ſamemu ja ſo — mēſacžkej na papjeru ryſowacž da. Sedyn jón kaž džecžazy bal, druhi kaž kehelowu kulu, tſecži kaž klobuk molowaſche; ſchtwórtu ſwoju zylu papjeru trjebaſche. — Žadyn temu druhemu runy njebē; jedny ſchuleť ſamo ſawoła: „Knjeſ wučerjo, na moju papjeru mēſacžk njewulēje!“ — a tón ſamny bē wěrnocžzi najbliže pſchichoł. Wučer pak ſo ſmējeſche a rjekny: „Hlajcže džecži, mēſacžk je kaſkiž je; wón je kōždeho jenaf wulki; wſchitko pak na tym leži, ſ kaſtimaj woczomaj na njón hladacže. Wſchitko na woczomaj leži! To wēcžne žiwjenje, kotrež ſo wot horjeka dele ſwēcži, ſo nēkotremu tał wulke ſda, tał pſches mēru kraſne, ſo ani do jecho wutroby njeńdže, ani na wobkuf njebjeſow njemohlo ſo ryſowacž. Nēkotry pak ma jo ſa rjanu mēſacžk w nozy tyſchnoſcže, hdyž je ſo ſlōnzo ſemſkeho ſboža a derjehicža ſchowalo. Saſo druhemu ſo kaž mala hwēda w dalotej dalinje ſwēcži, kotrež hałe ſo prózy njeplacži horje ſhladowacž. Wjele pak jich je, kotſiž we wēcžnym žiwjenju dale ničzo njewidža hacž jeno — ſamny kurjamu abo ničzo. Tał maſch pſchede wſchēm wo to jene proſycž: „Knježe, ſcžiń mojej woczi jaſnej a prawej!“

M. H.

Daliſche dobrowólne dary ja wbohe armeniſke ſyrotu:

M. M. ſ dalſchemu woczehnjenu wbohich ſyrotow . . . 5 hr.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobny džaf

Gólcž, redaktor.

Esny-li spěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja cze
Szwójbnny statok,
A twój šwjatok
Stradny je.

Sa staw spróznny
Napož móžny
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnny
Pšches spať měrnny
Čerstwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Szwěrnje džěłáš
Wšchědne dny;
Džeń pať šwjatny,
Duschi daty,
Wotpoczju ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žywa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Szerbiske njedželiske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyšchinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Estomihi.

Jan. 11, 16.

Čzechńmy tež šobu, šo bychmy š nim wumrjeli.

Wóštny čaš šo pšchibližuje. Šašo knjes Jezuš pšched nami kaž pšched šwojimi wuczobnikami w džěnknišchim ježenju (Luk. 18, 31.) šteji a k nam rjeknje: Šłaj, my džemy horje do Jerusalema. Jeho puč je puč k čzerpjenju. Pšched krótkim jeho jato dwanaćelětne džěcžo na puču do Jerusalema widžichmy. Tehdy wón połny wo-čakowania a radosće šwjatemu městu šo pšchibližuje; nětko do Jerusalema dže kaž hołb k hušdu kraholza. Jerusalem budže šwojeho profetu, wot Boha jemu pošłaneho, moricž. Pšched Knjesowym wokom leži Gethsemane, Gabbatha, Golgatha; wón wě, šo budže wušměšchenny, hanjenny a šaplwany, šo budža jeho krjudowacž a moricž.

Alle hdyž Jezuš do přědka wě, šo na njeho tajke čzwile w Jerusalemje čakaju, čžeho dla dha tam dže? Čžeho dla šo to jehnyo mješ krjelacžne wjelki poda. Jezuš tam dže w poškušnosći napschecžo šwojemu Wótzej. Šchtož běšche dawno přjedy pišane wo hadowym do pjaty kałnjenju, wo korjenju se šucheje semje, wo čzerwju a šmėchu čłowjekow, wo šanicžowanym a najhubjenšchim mješ ludžimi, wo mužu bolosćow, kiž wě khorosć, wo jehnjecžu, kotrež šo k rešanju wjedže, wo wowzy, kotraž woněmi pšched šwojim šfiharjom: to wšchitko čžyšche wón w poškušnosći napschecžo Božej radže dopjelnicž. Bóh džěšche k šwojemu Ššynej: Čžadž žada moju hnadu; dži

na semju mój najlubšchi, daj kħudym šbóžnu radu. Šim pomhaj š hrěšchneje štyštnosće, wjedž jich se šmjertneje hórkosće, šo š tobu žiwi budža. Ššyn bě Wótzej poškušny, wón na semju šem pšchindže, haj, wón da šebi šwólniwje ruzy šwjacž, do woblicza bicž, wón wupi kħelich čzerpjenja hacž do pošlednjeje kapki.

Šchto dawa jemu mój k tajkemu pučej w poškušnosći? To bě jeho lubosć. Lubosć maczerje, kotraž pšchi ložu šwojeho kħoreho džěcža šedži a měr wo dnjo a wotpoczint nozy šwojemu džěcžu woprjuje, je něšchto rjane. Lubosć šwjateje Šilže, kralowškeje džowki, kotraž kħudych hospodowšche a kħornych hladášche, wušadnych kumpášche a šemrjetnych myješche, bě rjenšcha. Alle najrjenšcha je ta lubosć, kotraž je ša naš do Jerusalema, do šmjercze šchła, šo bychmy my wot hrěchom wuczíščeni, prawi a šbóžni byli, haj, tuta lubosć nima šwojeho runjecža.

Ššwój martraški puč čžze Jezuš w běhu tuteho tydženja šašo nastupicž. Šuba duscha, wón dže jón ša tebe. Šwoje hrěchi, šwoju kħorosć, šwoje bolosće, šwoje kħostanje čžze wón na šo wšacž. Šyrbi wón šam hieč, bješ tebe? Ně, čzechńmy tež šobu, šo bychmy š nim wumrjeli. Wotštron wšchitko, šchtož čžze czi se šadžewkom byčž, š nim šobu čžahnyčž. Šdyž šo lětny džěń wróczi, hdyž štaj czi nan a macž šemrjetoj, ty wo šwětne wješela njerodžišch. Šładaj šo wšcheho rošpróšchenja, kotrež mohlo cze wotdžeržecž, š šwojim ša tebe čzerpjaznym šbóžnikom šobu čžahnyčž. Pšchewodž jeho na jeho martraškim pučowanju, šapschimń jeho kšchizž, šładaj na jeho rany,

bedźbuj na jeho poslednje sdychowanja. Sdyż jeho rosbite wobliczo so cze prajcha: To cżynjach ja sa tebe, sdyt cżynjach ty sa mnie? Daj tutemu prajchenju febi psches wutrobu hicz. Pod syntami póstnych kherluschow, kotrež sažo tať khtutnje a trofchtnje twoje wucho trjehja, pod předomanjemi wo křichu Křystusowym, kotrež so czi w tutym czařu bohacziřcho poskiczuja, pod pscheproschenjom k wotewrjenym ranam twojeho sbožnika w Božim wotkasanju czeħn i nim sobu. Wotwobrocž so wot swojeho hrěřneho waschnja. Sdyż jeho sa tebe czerpicž a wumrjecž widziřch, wuħn swoje czeħo křichowacz a swoje ste lóřhty a žadojče moricž a pschecziwo swojej křoblej a bojařnej wutrobje wojowacz. Sdyż jeho w najħlubřim czerpienju tať sczerpliweho a cziweho widziřch, hańbuj so swojeje njesczerpliwořće w swojim czerpienju. Sdyż je wón sa nař bjesbožnych wumrjel, so by nam wěcne wujednanje dokonjať, poskicž tež swojemu njespscheczelej swólniwje ruku k jednanju. Haj:

S Jesuřom nam dajče czaħnyčž,
Hladacz jeho stopjenjom
A wot swěta w swěcze stanycž,
Hicž kaž wón je přjedy řchoť,
A njebjesam so ja nim řlědžicž,
W swěcze byčž, ja njebjom řtačž,
Prawje wěricž, lubowacz
A so řtajnje prawje ředžicž.
Wostań, Jesu, i ģnadu tu,
Dħa, ģdžęž džęřch, du ja tobu.
Samjeń.

Sslepy pakazěr.

Rjana parolódž „Sirena“, towařtwu „Rubattino“ ģlusřaza, bęřche Neapolitanske morjo pschęjčła a jędžęřche nětko we wulřim kole nimo kupy Řřchia k řewjeru, řmuhu Civita Vetchia — Livorno — Genua džeržo. Na lóđzi bęřche bjes měru wjele luda wřhelakich narodow. Řich wřřitřich bęřche i města rjanosęče a wjeřeleho žiwjenja jeničłe řłowo řtróželow polne wuhoniło: Řholera! Alle nětko, ģdyž bęřchu so řtrachocze řminřli, bęřchu woni i wjeřřcha wjeřřeli, radowachu so módnoho podlětneho njeħja a ģluboko módreho, měrneho morja, a rořřęčowachu so, tať derje ģacz to řamožichu, i ģłořom so řmějo, ģarowachu a mařachu i rukomaj, pschetož řich najwjařy bęřchu rođzeni Neapolitansřy. Řenož jeničłta řnjeni řtejesche i boła wjeřřelcho žiwjenja; wona řarowasche, mějesche czerwjenęj wupłakanej woczi a ģladasche prosto bjeje wřřęje nadžije pať pschęd so na řemju, pať řažo na řtronu, ģdžęž bęřche so runje řlyřčęzate měřto řa ģorami řhubiło.

„So wřřęm je so řtało!“ řdyřny wona ře řblędnjenymaj ģubomaj, „wřřcho je wumrjelo, wřřcho je so řanicžilo. Řana nadžija mi njeje wostała, řadyn řamřřł řa žiwjenje — řdyt je žiwjenjom ģiřčęče řapocziwu? řdyt so tež řa mnu prajcha? Řomu mohła řa ģiřčęče i něčim byčž? řdyt ģže řemřjeta ģiřčęče mješ žiwymy? Řch, ģdy by tola tež řižo po mnu było!“ — a řrudnje ģladasche wona pschęř wobřrođenje do jařneje ģlubiny tam dełeka. Řch, řajřa řdasche so wona řpróřna, řajřa bęřche wona polna ředženja. Na dobo wotwobroczi ředžiwej woczi wot wabjařęje ruini, wóřje a řrucze prajřwřři, jaťo by řebi řama řrutu pschřřařnję pschřwolała: „Řalle w ģenuesřřim pschřřtařje řmēm řa wumrjecž; řžu ģromadže ře řwojimi ľubymy polřowana byčž.“ Řotom řřowawřři řwoju řjanu ģłowu do wobęju řukow řłakasche wona ģórko.

Řapitan ģladasche i dala na nju. Wón řnajęřche, so mějesche wona czeħe řwojeho mandželřřeho a jeničłeho řyna řobu na lóđže. Wobaj bęřřtař w Neapoli na řřuř wumrjeloj, tón bęřche ģrořny řadajęř, a bęřche we wjeřřęm měřče i domom a řa něťotre ľęta řnano wjařy woporow řadajřł, dħřli tamny řuřy, řpęřřny ģóřčž i bđle nařtróřazym mjenom. Řakazęřam pať njebęřche so něčo wo tutymaj němymaj řobupucžowarjomaj prajřlo. Ř cžemu

řim tež wjeřřele a radořčž mucžicž? Řiřtło řad i czeħami nje-pucžuje.

Řucžowarjo bęřchu řřoncžnje wospróřnyřli i ģladanjom na řrařnosęče tutnych wobřbožennych brijohow; duž džęřchu nětkole dełe do lóđže k bohatemu řnędanju. Řižo bęřche řpęčęř dojędžena, a runje řřřřchu ģořčžo řapocžęčž, so ře řadom wosřřęwicž. Na jene dobo řta so něřajřa wolařza a džiwi ropot ģorřa na lóđzi. Řnjeřwo so řtróřichu, řnjenje wobłędnřchu.

„Ře so něřdyt řtało!“

„Řam tola řtrach njeħrořny?“

„So so tola njeje nješbože řtało?“

„Bjes dwęła, nješbože je so řtało!“

„Dřuħa lóđž je do nařčęje řaložila!“

„Lóđž řměje džęřu.“

„Wohęń je w řřładach wuřřchoť!“

„Řotol je rořbüchnył.“

„Božo, Řnježe, my řmy řhubjeni, po nami je. Řnjeř řapitano! Řnjeř řapitano! — Řomoz, wuħowajęče nař, řnjeř řapitano! řmilčę so! Řařčę žiwjenje řmy wasčęj řwędomliwořčęi do wěřili a wy tu ředžicę a so ani njeħibnyčę ...“

„Řnjeř řapitano! řlyřčicę dħa?“

Řapitan ředžęřche na ģornim řónzu řa blidom i nješħablazym měřom džęł juřneho řabluka do ģuby řřřnywřři. Řón řóřřiwřři řjekny wón měřnje: „Ři njeje so řane wosřęwjenje dořtał. Duž tež so njeje něčo řtał.“

Ř řamym wolařku pokajř so morjať w durjach wosřęwjo: „Řnjeř řapitano, my řmy we wuħlownych podřopřach něřdyt na-đęřřli.“

Řeho mješwocze bęřche bjeře wřřęje měřy řměrne, ģaj řamo wjeřřole a řnano by so pokřmaj, njeħ-li wón pschęd řapitanom řtejal. Řnjenje pať njeřřnyřchu něčo wo tutej cziwej wjeřřeloczi, ale něřajřa wolařza, wo nařtróřenju řwędęčaza, bęřche mješ nimi řlyřčęčž: „Dynamitowu řatronu! — Řelřku nařrawu! — Torpedo! — Řny wřřitřy do powętra řłęčimř!“

Tola nětkole řřocžichu wřřę tute řnjenje ře řwojich řřolow a bęžachu po řřhodže ģorje do řjaneho, řřoncžneho, polodniřřeho powętra. Duž dħa dħřbjęřche so řapitan řa nimi podacz. Wón so woprawdže nětko řam bojęřche, so ře so něřajře nješbože řtał, a to řajře, kotrež je pschęř pucžowarjom nastala. Na lóđžimym wjeřřchu řtejesche cziřoda morjaťow wokoło něčęřho, řdyt bęřche bjes dwęła namařana węž. Sdyž řapocžachu řónřte řalocžicž, morjaťojo ģnyřom řóřno řřupřichu, a wuħladacz bę tu řpodžiwnje jednora a tola řara řajimala węž: bjes měru řjanę, něħdže 7łętny ģólčęž w najřřřaniřčęj ale tež najřřřtorħaniřčęj dħařčę na řemi.

„Sa dwaj tola, řdyt dħa je mi to tola do pucžowarja!“ řawola řapitan, řuřy do řřolowow řřřnywřři, ģladajo na tuteho mlodeho pačola. ģólčęž řytasche řřřit pola tamneho morjaťa, kotřęž bęřche jeho w jeho řřowanzę wuřřłędžřł a jeho na bęly džęřł wucžahnył; řa jeho ruku džeržęřche so řrucze.

„To je tať mjenowaný řlepy řobupucžowar“, rořpřawjeřche morjať, „tón pačolł bęřche so řyle řady na wuħłach řřřowal, — dħřbjach jeho i mozu řa wucho wucžahnyčž.“

„ģólčę, řať dħa řy so tam nuts namařal?“ řawola řapitan řrucze, „a ģdže mařř myřřle dojęčž?“

Řmalý pačolł bęřche so mješ řym něřal řřřabał, so žiwje wotmolwi: „Do Řoma k řwjatemu wóřzej!“

„A řdyt ty tola tam řžęřč?“

„Řpęwacz řžu tam na wuħłnyčž.“

„Ty dħa řy mi wřřka! Wuczi dħa řwjatę wóřž řpęwacz?“

„To řa. nje wēm! Alle řa řym ģólčow w řřřřwi řpęwacz řlyřřal, a řeli so bęřchu prawje řjenje řpęwali, řjeknyřchu ľudžo: Řimale tať řjenje, jaťo řpęwarjo pschř řwjatym Řęřje w Řomje pola řwjatęho wóřza. — Řeho dla řžu řa pola nješho řpęwacz na wuħłnyčž.“

„S wotřal dħa ty węřř, so nařčę lóđž do Řoma jędže?“

„To wřřal řa nje wēm, ale ľudžo praja: Wřřę pucže wjedu do Řoma. A dale řebi myřřłach, so řnjeřna tež do Řoma jędže, kotřař tať řjenje řpęwa, so řym řyřly džęřł pod jeje wotřami ľęžal, so byř na nju pokřłuchal, a tať dħa řebi myřřłach: Řa dře tež řže k řwjatemu wóřzej.“

„A twojęj řarřčęj, ty njedocžinko a czeħanzo, řdyt teř do teho prajřaj?“

„Řicžo, řaj řtaj mi wumrjeloj.“

„Wumrjeloj? — Wboħe džęčžo! — Wobaj?“

„ģaj, wobaj, na řřolęřu.“

Hólz prajesche tele nastróžaze płowa bjes stracha a bjeje wo-
 bebiteje bolosče, haj i wěstej hordosče. To tež njeje malicžkosč,
 hdyž by tajtemu klemu njeprscheczelej wšcheho człowjestwa do wofa
 pohladał. Dolhe mjelčenje nastá a morjazy a pucžowarjo hla-
 dachu i dwojotnymaj czucžomaj, se kóbuželnosčeju a czichim wohi-
 dženjom na hólza. Skóncžnje sarčča kapitan sažo:

„A sčto je tebi dowolił na łódž pschincž a i nami kóbu
 jecz?“

„Nichtón mi to njeje dowolił.“

„Masch ty jědny liscžik po pjatej kłafy, — we wuhlowyeh
 składach?“

„Nimam žaneho liscžika, dokelž pjenjes njemějach.“

„Dha dyrbimy tebe do wody cziknyč; pucžowarjow bjes
 jědneho liscžika njejměm kóbu bracz.“

„Čłowjeka pał njejměsch do wody cziknyč, hdyž wón ani
 pluwacz njemóže, dokelž by so we wodže tepil a by wumrjel. Za
 pał njemóžu pluwacz.“

To dyrbjesche kapitan pschipsnacž a duž so kówojich kurowyeh
 samerow sminy.

„Derje!“ rjekny kapitan, „wšchako móžemy tebe tež do fu-
 rježa tyknyč; potom dyrbisč kóžde ranje sahe kaž kapon spěwacz,
 so bychu hólzy na łódži wotuczili a maschinu tepili.“

„Spěwacz kaž kapon ja hižo chzu“, wotmolwi hólz dobro-
 czinje, „ja to derje móžu, pošlchajče jenož!“

To prajiwšchi saspěwa wón i jažnym hłóšom kaž žitwy kapon
 a tola tež po hudybje rjenje: „Kikeriki!“

„Eslawa!“ jawoła kapitan, „hłóš masch, to je woprawdže
 wěrnó.“

„S nim chzu ja spěwacz, kaž tamna rjana knježna; ta spě-
 wasche stajnje najrjeńsche spěwy, najprjedy wješole, potom šrudne
 a pschezo mjenje a skóncžnje žane wjazy. A nětko je wotjěla.“

„Alle sčto dha je ta rjana knježna? Widžiš ju trašch tu
 mjes pschitomnymi knjenjemi?“

Hólz roshladowasche so, kóweru pytažy. „Ně“, rjekny wón
 skóncžnje šrudnje, „wona tu njeje. Alle wotczakicže jenož, ja chzu
 ju sawołač; ja sanježu jedny i jeje spěwow, potom hižo pschindže.“

A so nješomdžizy a njebojasnje sanježe wón czežtu ariju a
 spěwasche ju rjenje bjeje wšcheho poroka, hdyž tež i tamnym šchě-
 rokim, psches nób kłincžazym syntom Neapolitanow. Pschipošlu-
 charjo do rukow plazachu, hdyž mlody wumělž kówoj struchly spěw
 skóncži; tola wón to lédma saklyšcha, ale sajuška na jene dobo
 wšchón swjebeleny, a wudoby so se kówojich pschipošlucharjow. Tam
 běsche so mjes tym, wabjena wot kłódkich syntow, czorna žóniška
 pschiblizila: to běsche tamna nješroschtna mloda wudowa.

„Moja rjana knježna!“ sawoła hólz wšchón jahorjenty, „moja
 rjana knježna, kotraž spěwa!“

Se šylsojnymaj woczomaj hladasche wboha knjeni dolho na
 njeho, jeho malu hłowččku i rukomaj dzeržo. Potom rjekny wona
 i czicha k njemu: „To běsche pošledni spěw, kotryž staj mojej
 njebočicžkej i mojeho rta saklyšchaloj. Hólče, chzesch so mnu
 kóbu hieč a pschi mni wostacz? Chzu tebe hiščeže rjeńšcho spě-
 wacz nawucžicž.“

Hólz pokimny i hłowu, wšchón i wješelom roshorjenty.

„Njeplataj“, rjekny wón skóncžuje, „chzu tebi tež hiščeže
 wjazy spěwacz; dopomni so, jedny i wješelnych spěwow!“

Tehdy kóschesche jeho knjeni wutrobnye na czolo a na hubu
 a šdychny: „Esnano mohla tola hiščeže ja nětoho i něczim byčž.
 Tole džeczó trjeba moju pomoz, wone ja mnu woła, wone chze
 mje lubowacz. Duž dha nimam hiščeže khwile, so bych wumrjela.“

A. z. Hr.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

čajte myšle nadeněžech, Bože kłowo czitajo.

Podawa šwěrnny czitat „Kómhaj Bóh-a“.

1. knihi Mójšakowe, 32. staw

(Potracžowanje.)

Schtuczka 28. Wón džesche: Tebi njedyrbja wjazy Šakub —
 tón, kotryž so wopjecžizy pjaty pschimnje a leknosče pschedže —
 rěčacz; tónle wodžel twojeho žiwjenja je so i dženzniškej nozu
 minyl na wěcznje: ale Šrael = bójški bėdžer, budže nětko twoje
 mjeno. Ty by so i Bohom a i człowjekami bėdžil, dotal i człowje-
 kami, kotriž chzychu tebi twoje powołanje a wušwolenje sarjež:
 i Šawom, i Šsaakom, i Šabanom, ale dženska w nozy tež i Bo-
 hom šamym, kotryž mějesche so i pschecžiwnikom tebi napschecžiwno

štipicž hrěcha dla, do kotrehož by šwolił, bėdžizy so i człowjekami,
 a by dobył wobej bėdženi, jene i dowěrjenjom do mojich kłowow
 a šlubjenjom, druge psches njewustawazu modlitwu a ponižne a
 pokorne proščenje.

A Šakub je dobył! Tak je wón nětk prawy bójški bėdžer,
 bėdžer ja Woha tu na semi, sčtož móže mjeno Šrael tež wosna-
 mjenicž. Sa to bu Šraelski narod pošdžišcho powołany, sa to je
 tež duchowny Šraelski narod wšchěch czašow powołany, hdyž budže
 hakle bėdženje dokonjenja dobėdžicž.

Božohnowanje, Šlawej i leknosčeju franjene, njemóže byčž
 korjeń, i kotrehož kówojaty narod šrosče; žohnowanje ma so wudo-
 konjecž k tajtemu i wěru Bohu wunusowanemu; a tajte je wone
 i tutym bėdženjom, i kotrymž je Šakub i dobyčerškim mytom sa
 kówoju wěru i nowa dostanje, a i kotrehož wón i nowym mjenom
 wuidže, kotrež jeho wosnamjeni sa wótza kówojateho naroda.

29. A Šakub so jeho woprascha a džesche: Šowjedž wšchaf
 mi, čajte masch ty mjeno? Wón pał rjekny: Čžeho dla praschesch
 so ty ja mojim mjenom? Čžeho dla chzesch ty potajnosčž pschi
 tutym podawku do šwonkowneho a widžomneho swjesčž, požadajo
 šebi mjeno ja teho, kotryž je so i tobu bėdžil? Nješroschmisch dha
 ty šam, sčto je tón byl? A wón, wrócžiwšchi so wot tuteho
 prasčenja k prjedawišchej proštwje, jeho požohnowa.

Dokelž je Bóh na wyschšchim šthodžektu — dylži prjedy —
 so i tutym podawkom Šakubej šjewil, dha chzyšche wón ja Woha,
 jemu so džer a bóle bližazemu, tež mjeno i wjetšchim wopschij-
 jeczom mēcž.

By-li Bóh jemu chzył wotmolwicž, dha by wotmolwil: „Še-
 hova“. S wotmolwjenjom pał Bóh so komdži, doniž so wone
 ja nětotre lėštotti Mójšakowej njedostanje.

30. A Šakub mjenowasche to město, hdyž bėsche tak špo-
 džiwneho nashonił, Šniel = woblicžo Bože; pschetož, džesche wón,
 měštnu tak narjeknywšchi, ja šym Woha wot woblicža k woblicžu
 widžal, a mje Boža majestočž njeje šanicžila, ně, moja duscha je,
 dostawšchi wulke šbože a mnoho pokoja, wumožena.

31. A hdyž wón nimo Šniela pschindže, šthadžesche jemu,
 so měl wobras i wulkotnym wopschijeczom, šlonzo; jemu mějesche
 po nozy šrudoby a šchepotanja šesthadžecz džer wješelosče a
 wyškanja. A wón klazasche na šwoje bjedro.

To je šnamjo ja jeho njemóž, so njeje psches kówoju móž
 dobył. Wón mějesche tele šnamjo hiščeže něšchto cžaža pschi šebi
 nošycz, so by so stajnje dopomnił, sčto ma jemu tónle podawč
 wosnamjenicž. Tak sawostanje šchescžanej, pschewinje-li a wutra-
 je-li tež w najhórschim bėdženju we wěrje, něčajte šnamjo jeho
 šlabosče a njemožy, kotrež jeho dopomni na kniczomnosčž jeho
 mozy, kaž blušna wot hlubosče rany, cžašto człowjeka i bolosčemi
 hiščeže křjuduja.

Šakub hakle wotšhadžizy špósna, so je so jemu bjedro w nóz-
 nym boju wuwinylo. Napinajzy tehdom wšchitke šwoje mozy,
 njebė to šaczul, kaž so na wójnje stawá, so šranjeni cžašto hakle
 po bitwje so dohladaja, so krawja.

Tele bėdženje je sa naš šnamjo duchowneho boja, kotryž ni-
 mamy stajnje i czělom a i krowju abo je šlymi duchami pod nje-
 bjom, ale i Bohom šamym w šchizju a czěknosčach wojowacz.
 Tehdy ma so wón cžašto jako žyle zušy k nam, haj, jako by byl
 i našchim pschecžiwnikom, kotryž chzył naš hnydom wo šemju czik-
 nyč, kaž je so tu tajki i Šakubom šetkal, abo čajtiž je chzył Mój-
 šaka šadajicž. Wón naš kručže a šurowje pschimnje, so i Davi-
 dom šchimi a wulzy šthileni šhodžimy; wón njeda so nam špó-
 šnacž se šwojim hnadnym mjenom, t. j. se šwojej milosčeju a šmil-
 nosčeju; wón naš pschimnje, hdyž hižo težimy se štyšnosčeju a
 štróželemi w czěmnej nozy i šchizjom.

My pał mamy tež dale i teho podawka krašny pokoj czěracž,
 so chze Bóh Knjes, kaž so tu w czělnym boju psches Šakuba da
 pschewinycz, kotrehož by hewal móhl jako šahubjazy woheń špó-
 žeracz, w tutym duchownym boju so nam se wšchej hnadu a
 šmilnosčeju podacz, so wot naš pschewinycz dacž, a so njecha nam
 wjazy napoložicž, šhiba sčtož móžemy šnjescž, a so chze tak šjaw-
 nje špóšnacž dacž, so njemóže móž i wěry jenož czerta a šwět
 pschewinycz, ale so móže šama nad šylnym Bohom dobywacz.
 Teho dla dyrbimy so i našchey modlitwu jeho džeržecz, wošebje
 w czěmnej, šmjertnej nozy, dokelž je tutón bój i wjetšcha naj-
 hóršchi. Duž dha, nješomdžimy so, pschewinimy, so dónđemny k kraš-
 nym šeram šthadžazeho wěczneho žiwjenja! A temu dopomhaj
 nam šwojata Trojiza, šhwalena do wšchěch wěcznosčow!

32. Špominajo na tónle podawč, njejedža šraelske džeczí po

fastařny hujeczenym wařchnju žily na šhibadle pšchi bjedrach hač do dženšniškeho dnja, sčtož plačzi sa našch čař hiščeže runje tať, jako sa Wobřapowu, dokelž bęšche žila na šhibadle pšchi Sakubowym bjedreje huata a tať wšchędna mōz sa njeczista wosnamjenjena.

(Potracžowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

Knjes wokrębnj hejtnan se Schlieben a knjes wyschichi zyrkwinski radžicel Meier staj njedzeli tydženja Grodžiščezanski Boži dom wopytałoj. Sejnu wopyt šwiřuje s nowotwarom Grodžiščezaniskeho Božeho doma, kotryž ma šo w tym lęče šapocžecž. To budže sašo nowy rjany Boži dom w našchich šerbšich stronach nastacž. Kaž šlyščachmy, šu šo šastupjerio nimale jenobšwšnje sa twar wuprajili. To je rjane wopokajmo šchęščezianškeje myšle, hdnž šu wořadni šwōlniwi a hotowi wopor pšchinješč sa luby Boži dom.

— Šakski šejm je nowy samoženjowy dawł pšchijał. Dawł položi šo na samoženje, kaž tež na wobšedzene grunty. Dobry šacziščež pšchi wuradžowanju njeczinjęšche, šo najbohatšchi šo najbōle wobarachu pšchecžiwō šakonjei, hačrunje budže jim lōžo hač šhudym dawł plačzičž, šich wobaranju jim tež ničzo njepomhašche. Šakōn bu s wulkej wjetřinn pšchiwšaty.

— W Šalschtromje bęšche šandženu njedzeli wulki woheń. Knježi hrōd šo wotpali. Woheń je pjećza s wušenja wušchol.

— Šollandiška bęšche šo na Šendželstu wobrocžila s tym pšfikčenjom, šo chze s burami jednacž, šo bychy s wōjnu pšchęstali a wo męrnnych wučinjenjach wuradželi. Šendželsta je drje dobru wolu Šollandiškeje pšchipsnala, ale pšchi tym wostanje, šo žaneho šřędniskeho škutkowanja zuseje mozy njepšchiwōsmje. Šendželsta drje je hotowa s buršimi wyschikami do wuradžanja štipicž, to pať dyrbjało šo w Štrizy štacž. Šrudoby doščž je wōjna sa dolhe męřazy pšchinješla a je s žylei wutrobu pšchecž, šo by krejpschelcęža bōřny šōnž bylo.

Knjes wyschichi farať.

S poliziškich šapistow wulkeho męšta.

Ša wyschicheho šararja pšchi wulkej Šętrōwškej zyrkwi w Š. bęšche pšchęd mnohimi lętami šlawny přędar Š. powōlany. Wōn bęšche šebi, kaž nimale wšchitzy šararjo tuteje bohateje wořady, wjele pjenješ nahromadžil. Wōn tež męješche nahladnoščž a bęšche čęšęčeny w šwojej wořadže. Šeho šarika štwa bęšche s čęžka hdy přōšdna; ludžo, kotřiz pomoz pytaču, pšchihadžachu k njemu se wšchęch woršchtom, a šawęšęče, ničtō njeby tam pobyl, šo njeby s trošchtowazym šłowom abo s nękajkim darom domoj šchol.

Šunu, jako šarať šhorowatošęče dla doma šędžišche, pšchindže męšchęžanška žona k njemu a pšchęšęche jecho, šo by šo nad nej šmilil. Wona powjedatšche, šo je se šwojim mandželškim, kotryž bęšche se šlōtnikarjom, haťle njedawno do Š. pšchihčla. Wōn je šo tu šařndil a šařluzi tež rjany pjenješ, ale jeju mandželštwo je jara njęšbožowne, wōn ju trjuduje, šo je to sa šchęščezanškeho čłowjeka pšhi a hařba, a wona njemōže šo hinať wobaracž, šhibo šo wšcho šęčęřpliwje šnježe.

Wyschichi šarať wobžarowatšche, šo njemōže šhorowatošęče dla se šstwy hieč. „Pšchiwjedęče tola šwojeho muža ke mni!“ rjekny wōn.

„To budže s čęžka mōžno!“ rjekny žōnška. „Šeli šo wōn pytnje, šo je na wopominanje šamęřjene, dha wōn njepšchindže! Šę, wo tym wōn ničzo wjedžecž njecha! Šle jeli bych ja jemu prajila, šo chęčęče jemu nęšchto wot jecho šlōtnikarškich węzow wotkupicž, dha wōn šuano pšchindže.“

„Šō!“ rjekny šararjež knjes, „to šo derje trjęchi, pšchęju šebi došpolne čajowne šudobje.“

„Š runje ma mōj mandželški tajke jara rjane hotowe“, wotmolwi žōnška.

„Derje, dha jemu to rjekęče!“

Žōnška šo porucži.

Ša druhi džen pšchindže šlōtnikar s jara rjanym kašchęžikom a s nim tamna žōnška. Šararjež knjes drje šo džiwašche, šo bęšche žōnška tež šobu pšchihčla; pšchistupi pať k šlōtnikarjei a rjekny: „Š tať, šlēborne šudobje!“

„Šaj, wšchōdostojny knježe, na wašche pšchęčę šym wam tule šlēborne šudobje pšchinješč.“

„Šať je derje, rjekny šararjež knjes, „tola pšschu, pōjčę šobu do mojeje šudowanškeje štwy!“

Šdnž tu šamaj bęšhtaj, šapocža šararjež knjes kručę wo pšchihčlušchnoščach mandželškeho ręcčęč a rošpowjeda jemu s jadriwymmi šłowami šwjatōšč pšchihčahi, kotryž staj šebi mandželškej pšchęd wōltarjom šlubiloj. Šlōtnikar šo teho malo njedžiwašche a chęřšche wōšpjet jemu do ręcčę padnyčž. Tola šararjež knjes pšchęšęche jecho, šo by jemu najprjedy doręcčęčž dal. „Š šchto“, tať wōn ššōncži, „mōžęče wy nętko k šwojemu šamolwjenju prajicž? Šchto je na tym wina? Šy, lubšchi pšchęčęlo, macže tať mile a dobročęiwne mješwocžo, tať je to mōžno, šo šęče wy tať šchpatny mandželški?“

„Šle wjeledostojny knježe, dowolčę mi tola jenicžke šlowo! Ša šym —“

„Wēm, šnaju, šchto chęčęče prajicž, wy šęče hewať dobročęiwny kaž jehnjatko, ale w tutym nastupanju nahly, to šo štawa, ale šo šwoju žonu bijęče!“

„Wjeledostojny knježe, wy šo šawęšęče we wořobje mylicže, njejšym ženje šwoju mandželšku bil.“

„Šy přęčęče, to njeje šhwalba!“

„Dokelž“, praji tamōn, „ja ani mandželškeje nimam.“

„Šchto? wšchato wona w pōdłanškei štwicžzy šteji.“

„Šchto? moja mandželška? Šy šo mylicže, wjeledostojny knježe, njejšym woženjem, wšchato je tamna žōnška wašcha hošposa.“

„Šchto wy mi tola ręcčicže? Šale žōnška je wčęra ke mni pšchihčla a prajila, šo je wona wašcha mandželška a mje pšchihčla, šo bych wam do šwędōmnja ręcčal.“

„Š tale žōnška“, wotmolwi šlōtnikar, „bęšche dženša pola mje a powjedatšche, šo je wona wašcha hošposa a šo ma porucžnoščž, mje pšchęčž, šo bych hnydom se šlēbornym čajowym šudobjom k wam pšchihčol.“

Šararjež knješej pocža džiwnje byčž.

„Šať budže, wona je štroweho rořuma šbyla.“

„Šbo pšchęšępana jębaręčza!“ rjekny tamny.

Wobaj wręcžišhtaj šo do pšchędštwy. Ša bęšche přōšdna. Žōnška bęšche šo s kašchęžikom, šlēborne šudobje šhowazym, šhubila. Wōnaj bęhašhtaj, wōnaj pytašhtaj, a tež polizija da šo do pytanja sa jębaręčzu. Wšcho bęšche podarmo, wšcho wōšta njewušlēdžene. Ššlēborne šudobje bęšche šo šhubilo a je tež šhubjene wōstalo.

Tōnle podawł wabi k wšchelakoremu pšchęmyšlenju. Šebaňštwo bęšche tať pšchęšępaniřny wumyšłenc, šo by drje šo tež najwobhladniwišchi šjebacž dal. Šlōtnikar bęšche šwoje šudobje po šararjowej porucžnoščži w pšchędštwe wōstajil pod šchitōm po šdaczu hošposy; šararjež knjes pať porucži, šo by šlōtnikar do jecho šudowanškeje štwy šastupil, a šlēborne šudobje pod šchitowanjom žōnškeje wōstajil. Šdnž by šo dyrbjało šudniřny wuprajicž, šchto męł šchłodu šarunacž? Tola doštojnny šararjež knjes njeda tať daloko pšchindž; wōn šo nad šlōtnikarjom šmili, kotryž męješche wot šwojeju rukow džęla šo šęžiwicž. Š dokelž bęšche wōn šam šohaty doščž, šo mōžęšche šchłodu na šo wšacž, dha ju tež wša.

Pomyšlenki.

1. Šchtož ma čęžki męch pjenješ šhowacž, pola teho je špęwanja a wješkolōšęče šōnž, a šchtož na nim lęha, leži na twjerdym a nima męra.

2. Nękotryřkuli čłowjek a twarožk mataj to pšches jene, šo štaj štarei lępšchei hač sa mlode.

Dališche dobrowōlne dary sa wbohe armeniške šyroty:

Pšches knješa šararja Šichizana:

Šařowa s Šobliř	1 hr.
Š. se Šp.	2 =
Š. Š. se Žicženka	3 =
Šreidžina se Žicž.	2 =
Šur s Delnjeho Šunjom	6 =

Šromadžę: 14 hr.

W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobnny džak

Šōlcž, redaktor.

Porjedženka: W 1. šchtučžzy šhęrluřcha w pōšłednim čęřšle dyrbi niř lute powitanje ale **lube powitanje** ręcčaz.

Essy-li spěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja cze
Sswójbnj statof,
A twój šwjatof
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoř mójznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwałch,
Sswěrnje džěłach
Wšchědne dny;
Džen pať šwjatj,
Duschi datj,
Wotpoczj ty.

S njebeš uana
Nječ czi šmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Riž Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjež knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Invocavit.

2. Kor. 6, 1.

My napominamy waš pať, jako šobupomoznikow, šo byšchcže hnadu Božu podarmo njebrali.

Podarmo! Kať wjele šrudoby, rudženja a starosće njeleži w tutym jejnizkim šłowje! Něchtó je w najwjetšim štrasche šo tepicž; wot brjoha jemu powjas pšchiczišnu; wón šo jeho pšchimnje a hižo jeho bliže ł brjohaj cžahnu; ale ruka šczetpnje a powjas pušchczi; wšchitzy na městno hladaju, hdžez bē nješbožowny pošledni krocž widžecž, njeje-li šnano tola žaneho šlěda wo nim; hłubina je jeho pōžrjela a czi, kotřiz chzychu jeho wumōž, dyrbja napōšledku želniwje šdychncž: nasche próžowanje bē podarmo. Njeje to šrudnje? Tam džecžo pobožneju a šprawneju štaršchaju na hrěšchny pučž a do štracha cžafneho a wěczneho škaženja pšchindže; šhutnosć nana a lubosć maczerje špyta šabłudženemu džěšču hišchcže pšches pošlednje napominanje na prawy pučž dopomhacž; štoro šo šda, jako chžyl šo pošledni pošpyt radžicž, jako chžylo džecžo do šo hičž — duž šo štaršchimaj wutorhne, napominaze šłowa, kotřez šo hižo jeho wutrobny jimachu, wottšchaje a ł šhwatkom šo na šwój hrěšchny pučž wróczi; žalosćo a ruzy łamajo štaršchaj škoržitaj: wšchitko bē podarmo. Njeje to šrudnje? Tam šo cžłowjeť šwojemu Bohu pšchego bóle wozušbnje, pať, šo tež šwonkownje do hrosnych nješmanštwow šapadnje, pať, šo nješmjertna duscha pšchi šwonkownej cžeknosći šo pšchego hłubje do šachodnych, šemškich kubłow podnōrja. Bóh jemu se

šwojim ewangelijom, ł pšchipowjedanjom wo wujednanju pšches najwjetšich wopor šwojeje lubosće blišto štupi, kať mózne hřimanje jemu praschenje napschecžiwu kłinczi: Nječach dha wěricž, šo ma Bóh tež tebje lubo, šo chze tež tebje šbožneho šczinicž? To jemu ł wutrobje dže, hižo je na tym, šo Božu hnadu šapšchimnje; ale wón wumōžerštu ruku přecž štorczi a — wón je Božu hnadu podarmo brať. Podarmo — w tutym šłowje šo hłubina škaženja pšched nami wotewrja.

Teho dla kēdžbuj na tute šhutne japošchtolške šłowo: „My napominamy waš, šo byšchcže hnadu Božu podarmo njebrali.“ Kať pšchecželniwje šo nam Boža hnada pšchibližuje! Njes pohanami je tať někotry mēniť, šo móže pšchihilenje šwojich pšchibohow šebi jenož ł wulkimi woporami dobyčž; šamowólnje šu šebi najžalošnišche cžwile pšchihotowali, šo bychu šwojich wumyšlenych bohow šebi šwólnych šczinili. Nē, pšches próžypolne škutki ani pšches hōrke bolosće šebi Božu hnadu njemōžesch dobyčž. Kať w tamnym krašnym pšchirunanju nan šhubjeneho šyna šo domoj wrócžazeho hižo ł daloka wuhlada, jemu napschecžiwu bēžesche, jemu wokoło šchije padže a jeho wokošcha: tať Bóh hrěšchnikej se šwojej hnadu napschecžiwu pšchindže. Bohu je radosć a wješele nať wušlyšchecž a nam pomhacž, kať je to hižo profeta Žesaias, kotřehož šłowa tež Pawoł tu trjeba, wuprajit: Ša šym cze w špodobnym cžaku wušlyšchal a šym czi w tym dnju teho šboža pomhal.

Čžaf, hdžez móže Bóh cžłowjela, kotřyz šo ł próštwu na njeho wobroczi, wušlyšchecž, reka špodobny cžaf; dženi,

hdžež móže šhubjehého hrěšchnika wumóz, rěka džen sboža. Niz jako by Bóh wošebity czaš postajil, hdžež próstwu wušlýchča, a czaš, hdžež to njeczini. Ně, po jeho radže a woli njeje dnjom sboža pódla dnjom njesboža, wón je pschezo polny hnady a šmilnošče; ale my psches šwoju tórnoščež dokonjamy, so žaneho wušlýchčenja a sboža nje-dostanjemy, dofelž mjenujzy pschezo sašo wotstorkujemy, šo žyle sa wěru a pošlýchnoščež rošbudžicž. Teho dla naš Bože šlowo napomina: Dženša, hdyž jeho hlóš šlýchčicže, nještwerdžcže šwoju wutrobu! A Šawoł tu praji: Hlaj, nětk je tón prawy špodobny czaš; hlaj, nětk je tón džen teho sboža. RUBY šchesczijano, šbóžna hnada Boža je šhadžala wšchitkim cžlowjekam, tež tebi, ty móžeš šbóžny bycž. Čžeho dla čžesch ty to hagle jutije, čžeho dla niz dženša, na tutym dnju sboža? Boža hnada je tak pschečelnawa, mohł ty to psches wutrobu pschinješcž, ju wotstorcžicž?

Alle podarmo je Božu hnadu brał niz jeno tón, kotryž je tu sašo a sašo poščicženu pschezo š nowa wot-pokašak, ale tež tón, kotryž šo njeje prózował, šwoje powołańe a wušwolenje twjerde ščiničž. Judasch je š Šejusom š ruku w šchli macžak a bu tola džecžo škazenja; tamny hóšcž je sa kralowym blidom šedžak a bu tola do najhlubšcheje cžemnoty won cžibujeny, dofelž njeměješche kwašneje drašty; Šesuf wo tajlich rěcži, kž bėchu halosny winoweho pjeńka, a tola buch u přecž cžib-njeni a dyrbja šo špalicž! Šchtóž ma wušchi pošluchacž, tón pošluchaj: šo byšcže hnadu Božu podarmo njebrali! Teho dla, šo by něhdy Božu hnadu mėl, jeje hišcže na pschezo nimasch. Wšchėdnje masch šebi ju wuprošycž, wšchėdnje š nowa šapšchimnyčž. Kaž wšchėdnje se šchtwórtėj próstwu prošymy: našch wšchėdnny šhlėb daj nam džensha, šo bychmy š džakom šwój wšchėdnny šhlėb š šebi brali, tak mamy tež pschezo sašo prošycž wo šhlėb žiwjenja, šo dobre do naš plodži a š njebjekam naš wodži.

Wudžerž tu,

Zion, wudžerž šwěrnosč tu;

Njebudž liwke, šbėh šo špěšchne,

Škoro pschindžesch š dobytku;

Šbėh šo, wostaj wšchitko hrěšchne!

Zion, we tym šmjertnym bėdženju

Wudžerž tu!

Šnježe, jeno niz podarmo! Šamjeń.

Pučowanje po Božim pišnje

abo

šajle myšle nadeněžech, Bože šlowo cžitajo.

Šodawa šwěrnny cžitak „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššajowe, 32. šlaw

(Šotracžowanje.)

Tak měješche šo š tutym prašarym wšchnjom (niz š pošta-jentym šakonjom) wopomnjecže na tutón podawł šakhowacž, hdžež je š wótzom šraelski narod šam wušwjećene mjeno dostal.

Šo Šakubej tež dale hišcže se šwojim přjedawšchim mjenom narjeknu, a šamenu narodej cžasto w šwjatocžnej rěcži šo „Šakub“ narjeknuje, hdyž šo tola Abrahamej, hdyž bė Bóh jemu takle narjekł, ženje wjazy Abram njerěka, wušhadža š teho, šo mjeno Abram se žanym wěšcžatym podawłom š jeho žiwjenja nješwišuje, ale šo bė to cžekne mjeno; w lešcži teho, kotryž drugeho ša pjatu hrabnje, šjewi šo, šak Bóh wšcho wodži a šakhowa, hdyž je tež š cžlowškim hrěchom šmėšchane.

Tutón podawł š Šakuboweho žiwjenja runa šo š tamnym podawłom na horje Šorija š Abrahamoweho žiwjenja. Niz trach jenicžki ras je Šrael Boha pschemohł: šo šo jemu mjeno nastajnje špožcži, šjewi nam, šo mamy tu špocžakł wobštajneho

wobšhadza š Bohom, šo je Šakub nowy ššhodžek dozpił, šo je tute dobyče se špocžatkem ša dolhi rjad šlėdowazych, kotrež bėchu se šwojimi šhochorkami hžo š tutym přenim wobjate, a kotrež mējachu je ša pódložł.

Ša dwójzy šydom Šakubowych škžobnych lėt w Šraešškej je šo Šrael po cžėle narodžil, w tamnej nozy, hdžež je šo Šakub ša Šakobom š Šehovu bėdžil, je šo Šrael duchownje narodžil. Šlėd š tuteho bėdženja njebėšche niz jenož mjeno ša šarošakónški lud Boži, ale š dobom š mjenom tež šakozenje wšcheho jeho naj-šnutštownišcheho wšchnja a Bóšškeho šakonja ša jeho šlawišny. Šraelowe wšchnje je wušwjećene po wšchėdnosčži, wušwjećene š tym, šo Šrael wošřjedž Božeho hnėwa nad hrěchom, š kotrymž je wšchėdnosčž womašana, š modlėškej mozu š wěry Božu žohnowazu hnadu kručže šapšchimnje, kotrež šo tajka wšchėdnosčž špodboda. A šakon ša Šraelske šlawišny je tón, šo pschindže Šehova štajnje a štajnje sašo je šudnikom nad Šraelom, šo drje Šrael wušaty a wuwěty š jeho šudženjom wuńdže, tola štajnje tak, šo je šamopašchnoščež jeho šjedra hnuta. Šrael njedobywa, jako druge narody; Šrael dobywa hagle pschewinwšchi plakajzy a prošizy Boha; štajnje je špóšnajomne, šo njeje se šwojej mozu, ale šo je jenicžzy psches Božu hnadu š dobywarjom było.

Šak dospolnje hinajšche je bėdženje, kotrež w nowym šakonju bėdženju Šakubowemu pschi Šakobu porunjo šteji: bėdženje Šech-šemanejške! Tam bėdži šo tón, kotryž je Abrahamowe šymjo na wječchu dospolnosčže, š wulškim wołanjom a se šylšami (Šebr. 5, 7) š Bohom; jemu pał šo niz jenož šame šjedro wuwinjne, ně, wón ma šo škžowacž a je šwólniwy, šo by šmjertny napoj wupil, a šo by mrežazy nad Božim hnėwom dobywał a šo by š morwch wušchol ša přeného narodžehého. Tu njeměješche šo jenož šame wšchėdne wušwjećicž, ale tu měješche šo wšchėdne š nowa narodžicž psches šmjerečž. Tu njeměješche šo jenož žohnowanje přeného naroda dozpjecž, nad kotrymž mėl šo wušwjećeny narod šakozicž, ale tu měješche šo přenjoťne žohnowanje něhdy š hrěchom šhubjene š nowa dobyčž ša špocžakł ša cžlowjestwo š uowa narodžene, a Boža prawdosčž njeměješche šo přjedy pušcžicž, doniž njebhchu rańšche šera š hnadu šwitale a šlėncžko lubosčže šesthadžako. Dokonjane je! Ššlėnzo, Šakubej ša Šnielom šesthadžaze, ma š napšhecžza šhadžaze šlėnzo njedželškeho ranja, jako šbóžnik š morwch štamj!

Šlaw 33.

Šakubowe wujednanje š Šlawom.

I. 1—16. Bóh je š Šakubom wujednanj; Šakub ma nowe mjeno. Bóh šwjedže, šo Šlawowa dobročžiwosčž wotžucži, a šo wón tak Šakubej wodawa, a šo ponižnje jemu poščicžene dary pschijimuje. Šakub pał nješwoli, a to š mudrosčžu a šwjatej wobhladniwosčžu do teho, šo by blisšo pschi šwojim džiwim bratru bydlil, kotryž njeměješche š nim w Šananejškim kraju bydliečž, a kotryž njebė tajki, šo mohł žohnowanje w joho narodže šakhowacž.

1. Šakub pschisčedschi š šwojim šadłam, šo by š nimi dale pučžowal, pošbėhny šwojej wocži, a widžišche, a šlej, jeho bratr Šlaw pschicžahny a šchtyri šta mužow š nim, wo kotrychž bėchu jemu jeho pošbli pomjedžili. A wón rošdžėli, njeboješche-li šo tež wjazy se štyštnej bojosčžu jako wčžera, dha tola hišcže hórke šetkanje pschezo hišcže wocžakowajzy, šwoje džecži š Šeji (Šubena, Šimevna, Šewija, Šudu, Šašchana, Šebulona a Dinu) a š Šaheli (Šosesa) a š wobėmaj džowłomaj (š Šilšy: Dana a Šaphalija, a š Šilpe: Šada a Ššera);

2. A postaji, rjad, kotryž mējachu w jeho wutrobje, ša-wróčžiwšchi džowzy a jeju džecži dopřėdka, a potom Šeju š jeje džecžimi, a Šahelu š Šosedom do pošledka, šo by jeho najdrožšchi poškad Šlawowy hnėw hagle napošledk špóžeral abo šo jeho trach žyle šminył, hdyž je mješ tym trochu šo šmėrowal.

3. A wón, šo by jako šwójšna hlowa šwojich se šwojim žiwjenjom šakital, džėšche šam psched nimi, a hdyž bėšche šo nje-pschecželški cžah došcž pschiblizil, pošhilešche šo šydom kručž š šemi, doniž š šwojemn bratrej nješpschindže.

(Šotracžowanje.)

W o m ł o d ž a z a š t u d ž e ŋ .

Šsonjena bajka.

Bėšchtaj něhdy štaraj mandželštaj, Šurij a Šana. Šchtyrzcėži lėt bėšchtaj žiwaj bylaj w mandželštweje po wšchej lubosčži a po wšchej šwěryje; a je-li tež wšcho šemške njedospolne, dha měješchtaj tola wšchu pschicžimu, šwój wošbud šhwalicž.

S wykofej starobu pŕichindžechu paŕ tež bėdny a tynŕhwoŕŕe k nimaj, woŕbeje k muŕej, na wopyt, a tehdy bėŕŕe jeju wjeŕole wobliczo huŕto doŕež tež poŕhmurjene, a k wŕŕemu temu ŕaczmifŕŕej ŕo ŕurjowej wočzi džen a bóle. Teho dla njemőzeŕŕe tež wjazy ŕwoju ŕluŕbu ŕaŕaracž. Sa hajnika bėŕŕe ŕluŕil ŕwoje žiwe dny na wulkim Muŕaŕowŕkim tuble. Tola ŕŕto chzeŕŕe ŕebi i hajnikom, kotryž czi na ŕto krocžel njemőze roŕdželicž, ŕŕto je ŕornik a ŕŕto ŕorna? Eŕo wė, Muŕaŕowŕŕe knjeŕŕtvo bėŕŕe ŕo poŕtaralo, ŕo hajnik duŕy na wumjeńŕ ŕlėbornu medalju doŕta. Sa wumjeńŕ paŕ bėŕŕe jemu khezku pŕŕi holi pŕŕipokaŕalo, dofelž mėjeŕŕe w hajnikowni nėtkole jeho naŕlėdnik bydlicž. Tón paŕ bėŕŕe i dobom mandželŕŕi hajnikėz jenicžŕeje dŕowki. Tak njemőzeŕŕe ŕo ŕary na wumjeńŕ pőŕlany hajnik na ŕurowy woŕbud hōrŕŕicž. Wječza 60lėtny bėŕŕe hiŕŕeŕe žiweho ducha; tak bėchu jeho hōrko ŕranili, ŕo mėjeŕŕe nėtkole bjeŕ wole lėnika paŕež; ŕwojej dobrocziwej, ŕeŕepliwěj mandželŕŕej wuŕŕorži ŕo huŕto doŕež i hōrŕimi ŕlowami. Eŕedžeŕŕe-li pŕŕed wječworom na lawzy pŕŕed kheznyimi durjemi, wuhlada dŕiwinu, kaŕ wona i hole na luŕu, i mėŕacžkom poŕwėcženu, pŕichindže. Tehdy njemėnejŕŕe hinaŕ, ŕo chze tuta ŕmėrna ŕwėrina, taŕ bliŕto pŕŕi nim na paŕtwe kłodŕaza, jeho ŕa blaŕna mėcž, dofelž derje ŕnajesŕe, ŕo je pŕŕed jeho kulku wuŕhowana. Woŕbeje tehdy, hdyž jelenje ŕaŕobjene na ŕo kłodŕa a hdyž w noŕy dŕiwje po holi ruŕa, njemőzeŕŕe do mlodeho ranja wuŕhnyč. Nikomu ŕo njewuŕnawŕŕi, cžeho dla je ŕtajnje huėwmy, ŕkoržeŕŕe jenož na ŕwoje drjenje w ŕtawach. Tehdy, hdyž bėŕŕe w ŕurowje ŕymnej, wŕhororjei noŕy na paduchow kaŕaŕ, kotŕiž do knječeho drjewa kłodŕachu, a pōdla tež na jelenja abo ŕornu ŕo ŕamėriču, bėŕŕe ŕebi ŕam po drjenje pobyl. Tež na ŕoldk mėjeŕŕe huŕto ŕkoržicž, kotryž by ŕa mlode lėta mōhl rjež ŕamusŕŕi pŕŕetkaŕ. Nėtko paŕ ŕoldk wŕŕėdnyje taŕ ŕkwiŕeŕŕe, ŕo drje ŕo ŕadny wobjed njeby minyl, po kotrymž njeby ŕary hajnik na ŕwoju ŕanu ŕwaril, ŕo njebė pŕawje a derje warila a pjeŕta.

Stara ŕana drje by tež mōhla wjele ŕkoržicž, wŕŕaŕo tež ju bėchu lėtka potulile. Wona paŕ mėnejŕŕe taŕ: doŕež je, hdyž w ŕarym mandželŕŕej jedny mandželŕŕi ŕtajnje ŕkorži a ŕkwiŕi, ŕŕto by bylo, hdy byŕŕtaj wobaj chŕyŕoj taŕ cžinicž? Wona wŕŕaŕ mėnejŕŕe tež ŕtajnje dobre a wuŕpŕtowane ŕaŕbicžŕi a wodžicžŕi w domje, i kotrymž ŕebi njeńŕŕe a wjetŕŕe bėdnoŕŕe ŕtajnje ŕahna, ŕo mōzeŕŕe ŕo ŕtajnje wo mandželŕŕeho, wŕŕėdnyje ŕdnychowazeho a ŕkwiŕazeho a druŕdy tež ŕelazeho, poŕtaracž.

* * *

Taŕ ŕedžejŕtaj wobaj ŕaraj cžlowjeŕaj nėhdy naŕymu pŕŕed wječworom pŕŕed durjemi; ŕŕŕla, i kotrejež bėŕŕtaj wječworjaloj, ŕtejeŕŕe hiŕŕeŕe pŕŕed nimaj na bliđe. ŕana mėnejŕŕe nohajzu w ruŕomaj; wŕŕaŕo njemőzeŕŕe ženje ŕwojemu ŕurjei doŕež ŕŕėrofe a doŕež cžopke nohajzu ŕa jeho wot drjenja ŕacžeklej noŕy naŕŕŕyŕlowacž. ŕanŕ by ŕo pŕŕi kŕachlach na lawku lehnyl, a mėnejŕŕe noŕy do cžopleje konjazeje pŕachty ŕawitej. ŕurjo paŕchajŕe mōdrojte mŕocžele do powėtra, ruŕjež ŕo to ŕanje nje-lubjeŕŕe. Dofelž bėchu jeho bolosje nėtko trochu wopuŕŕežile, dha by drje mōhl ŕo ŕwojeho žiwjenja wjeŕelicž, njeby-li ŕo na to ŕwucžil a i tym ŕwoju wutrobu ŕwjerdnyl, ŕo ma na ŕtajnje ŕo ŕa njeŕpokojneho mėcž.

Tehdy wuhladaŕŕtaj na pučzu pŕŕi lėŕu jėdnu, ŕŕwiŕnu ŕōnŕtu w bliŕŕeŕatny na ŕlėbro wodžecžu, i klobucžkom i doŕhim bėhym pjerom na jaŕnych, kuderawnych wloŕach. Sa njej na mlōtobėhym mulu jėchajŕe hōlž, draŕeženy kaŕ konjazy pachol. ŕjana ŕōnŕŕa, ŕaŕawŕŕi pŕŕed ŕtareho hajnikowym domom a ŕkocžiwŕŕi i konja, pŕŕiŕtupi i pŕŕečelnyim woblicžom k ŕarymaj mandželŕŕimaj.

„Dobry wječwor tež wamaj!“ ŕarėčza. „Eŕym bludnicžka ŕečejawka; ŕym pŕŕiŕŕla, ŕo bych pohladala, kaŕ ŕo wamaj plecze. Pŕŕed wjele lėtami, hdyž bėŕŕe ŕo ŕurij narodžil, ŕtejach pŕŕi jeho kolebzy; jeho luba macž, i kotrež bėch ŕpŕečelena, bėŕŕe mje pŕŕepŕŕyŕla, ŕo bych kmōtŕila jeje jenicžtemu ŕynkej. ŕmōtriny dar ŕym jemu tehdy ŕawjaŕala: papjerku ŕe ŕapŕanjom na ŕbože. Nėtko, hdyž je ŕo tež jemu žiwjenje naŕhiliŕo, bych pohladala, kaŕ je ŕo jemu moja dobra wola ŕkucžila.“

Stary ŕwoju cžapku ŕejmowawŕŕi njemőzeŕŕe ŕtanječ, dofelž jeho i nowa w noŕy hroŕnje drėjeŕŕe a ŕŕečipajŕe. Stara hajnikėz macž paŕ bėŕŕe wŕŕa naŕŕōžena do iŕtwy dobėžala, ŕo by najŕhmaniŕŕi ŕtoŕ won donjeŕla pŕŕed durje. Se ŕŕōrŕuchom jōn wutrewŕŕi poŕtaji jōn, ŕo by ŕo woŕbeŕny wopyt na njōn poŕhdyŕl.

„Eŕeje, lubŕŕa kmōtra“, ŕarėčza ŕary hajnik, „ŕama wohla-

dacze, kaŕ ŕo mi plecze: ŕym ŕary, ŕym bėdny, njemōžu ani ŕam ŕebi pomhač, wot hlowy hacž k nohomaj cžwiluja mje khorosje a bėdnoŕŕe, ŕym kaŕ džėcžatko w kolebzy: iŕŕlicžka mlōta je ŕa mje jenicžzy kŕmana jėdž. Žiwjenje, kotrež chŕyŕŕe mi wobŕbo-žicž, ŕaŕiwam wŕŕėdnyje ŕto krocž; ŕrudnych lėt, kotrež mi pŕŕichod traŕŕ hiŕŕeŕe lubi, bych ŕo lubjerad ŕminyŕ, bych-li je mōhl ŕa-mėnicž na jenicžle lėtko ŕwojeje mlōdneje mlōdoŕŕe.“

„Ej, ŕurjo“, ŕarjekny bludnicžka ŕečejawka, a ŕe ŕŕizu do ŕŕŕlė hrabajzy a drjejeńŕi kŕlėba i tučneho mlōta cžahajzy po-wjedajŕe dale: „Tajŕe mlōto njeje czi nicžo hlupeho; kaŕ mōhl drje je ŕazpjecž, hdyž mōzeŕŕe je i mėrom a i pokojom pŕŕed cžim wječworom je ŕwojej mandželŕŕej ŕebi ŕeŕlōdžicž dacž. Wŕŕo kŕmane na ŕemi ŕo nėhdy minje, a tōn ma pŕŕicžinu, ŕwoje ŕbože kŕwalicž a na nje ŕo hordžicž, kotryž mōže wobrocžizy ŕo pohladacž na doŕhe žiwjenje, pŕŕhenc ŕe ŕpŕawnyim džėlom a wje-ŕelom bjeŕe wŕŕeho poroka. ŕi ŕo ŕda, tebe njeŕŕu podesŕŕe ani hōrke woŕudy, ani hrėŕŕne ŕabludjenja, ŕy-li tež ŕhonicž a woptacž mėl, kaŕ kōždy ŕmjertny cžlowjeŕ, ŕo ŕo ŕtajnje wotmė-njuja luboŕne dny ŕe ŕrudnyimi. Njedyrbjaŕo tebi wjeŕela ŕabawa byč, nėtko, hdyž tebe bėdnoŕŕe, ŕe ŕarobu ŕwjeđene, na ŕtoŕ pŕŕiŕowaju, hdyž pomjatŕ wobnowja pŕjedawŕŕe, nėtko ŕa tebe minjene dny, hdyž ŕy knježil jaŕo kral nad lėŕnej ŕwėrinje, ŕy-li tež nėtko mėl ŕo ŕwojeho trėna wŕdacž.“

„ŕiane mi knjeŕŕtvo, hdyž knjeŕŕich nad iŕludnej ŕwėrinje! ŕamorŕota ŕary. „Eŕwoju kožu mōhl ŕebi ŕdrecž i huėwom, po-myŕliwŕŕi ŕebi, kaŕ wŕŕėdnyje je ŕo mi žiwjenje minyl, kaŕ ŕym ŕwoje mlode moŕy w tutej ŕamotnoŕeči pŕŕeparal ŕe wŕŕėdnyim džėlom, mjeŕ tym ŕo druŕy pŕŕeŕhodŕa ŕwėt, ŕo bėđza ŕe ŕtrachotami a wuńdu ŕe ŕlawnyim doŕhėčom. Ezi drje, ŕu-li ŕo ŕeŕarili a ŕeŕėdžiwili, radži ŕpominaja na ŕwoje ŕkufŕi, na zuŕe kraje, kotrež ŕu pŕŕeŕhodžili, na morjo, po kotrymž ŕu pojeđžili, na lu-bych pŕŕečelow, kotrychž ŕu hdyžekuliz nadelŕli. Sa paŕ — nō haj wŕŕaŕ, moja mandželŕŕa je ŕo ŕwėrinje ŕe mui mėla, a pŕawda je, i luboŕeču ŕym ŕebi ju wŕaŕ. ŕle to wŕŕaŕ tež njebė nicžo wurjadneho, wŕŕaŕo ŕmōj ŕo lėdma jeŕnaŕoj i mlōdym pacholom a i luboŕnej holecžku, a taŕ drje ŕo ŕe ŕemje minjemoj, njeŕpōŕnawŕŕi, kaŕ ma ŕo ŕe ŕemŕim žiwjenjom, a ŕmjereč budže nam witany towarŕŕ, wuŕwobodžazy naju wot drjenja w ŕtawach a wŕŕeje ŕlāboŕeje w ŕarym ŕoldku.“

Luboŕnje ŕo poŕmėwŕotajo bėŕŕe bludnicžka ŕečejawka poŕlu-čala, ŕŕto ŕary jej powjeda; ŕkōcžnyje ŕarėčza wona taŕle: „Taŕ dha ty mėniŕŕ, ŕo njeŕŕy ŕwoje wėrne ŕbože nadesŕol? Eo by ŕebi i molom mudriŕŕo ŕaradžil, mōhl-li hiŕŕeŕe raŕ womlōdžicž, a njetrebaŕ-li džen wote dnja poŕlučacž, kaŕ lėŕ ŕchumi? Nō, k temu wŕŕaŕ mōžu czi dopomhač. Chŕyŕla paŕ jenicžzy ŕnacž, hacž ŕebi twoja ŕana ruŕje taŕ mŕŕli, kaŕ ty, a hacž by ŕo ŕa-wjeŕelila, mōhla woŕpjet byč ŕara ŕydomnacze lėt, a jaŕo taŕ nėžna a luboŕna, jaŕo bė tehdy, hdyž ŕy ŕo i njej jeŕnal?“

„O hnadua mi bludnicžka ŕečejawka“, ŕdnyŕy ŕara, „to kŕōble mi njenacžin tola! Eŕym wŕŕa ŕpokojena i tutym jenym žiwjenjom, kotrež ŕu, kaŕ ŕy pŕajila, pŕŕewodžale pŕōzy a bėdnoŕŕe a roboty a wŕŕėdne a wŕŕelakore bolosje a mnohe wjeŕela we wutrobje. Eŕi džėcžatka je Wōh mi wobradžil; pŕėnje njebė wŕŕaŕ žiwe, kaŕ Wōh jemu kaŕajŕe, je wuŕŕle do ŕwėta, je tam wu-mrejeŕe ŕe ŕtaženej duŕchu, njewėm ani, hdy ŕu je poŕhowali. Tola Wōh budž jemu hnadny nėhdy na ŕudny džen! Eŕylŕy, kotrež ŕym jeho dla wuronila, nė, woŕpjet je nječala pŕaŕacž. ŕ jeho bratra, kaŕ kraŕny bėŕŕe wōn tola mi pachol, a kaŕ jeho dŕrbjach-moj ŕaŕe poŕhowacž do ŕyreje ŕemje, jeho, naju wjeŕele a radoŕeč; nėžna bėŕŕe wōn tehdy mi roŕtina; ŕurowe ŕymŕŕe wėtry, po holi wujaze, njebėchu ŕa njeho, Womyŕlach ŕebi, ŕo hōrku ŕudobu wo njeho njeŕŕewinu, tola poŕdže je mi Wōh hiŕŕeŕe holecžku a i njej telko radoŕečow a wjeŕela wobradžil. Taŕ je ŕo mi po jeho woli doŕež lubeho a doŕež ŕrudoby doŕtalo; pŕŕeju ŕebi jenicžzy hiŕŕeŕe telko mozow wot Wōha, ŕo mōhla nėhdy ŕwojemu ŕurjei wočzi ŕańdželicž. By-li mje Wōh do njeho ŕe ŕemje wotwoŕal, bylo to pŕŕeŕurowa hōrkoŕe ŕa njeho, ŕam wŕŕaŕ njewė, kaŕ by ŕebi pomhaŕ. Eo bych hiŕŕeŕe raŕ womlōdžila, to wŕŕaŕ ŕo mi nje-ŕečze. Hiŕŕeŕe raŕ tajŕe hodžiny, wutrobu mi pinaze, kaŕ tehdy pŕŕi ŕmjertnyim ložu ŕwojeho ŕynka, nė, te nječala jaŕo pŕŕe-čerepicž, a wŕŕė wjeŕela a radoŕeŕe druheho žiwjenja njemōhŕe mi tule hōrkoŕeč ŕpokojicž.“

„Mėj dha ŕo rjenje“, djeŕŕe bludnicžka ŕečejawka poŕta-nywŕŕi. „ŕōždemu nječ ŕo doŕtanje po ŕwojich pŕŕečach. Tu, w tutym bōlcžku“ — to pŕajiwŕŕi, wuczeže ŕlėborny bōlcžk, —

„je kufaršta brčzka; i njeho wupij, doniž so na nózny mēr po-
dajch, tsi krjepki i wódneje schleizy. Wo brjedz nozy shonisch
dalsche a pschihadzeich potom k womłodzazej studni; i nej bu-
džeich so wunbricz nowy mlody człowjeł, jeniczy wobjimany wot
wopomnjeczow přenišeho žiwjenja. Wo staru towarštku hwo-
jeho přenišeho žiwjenja njeczín wšchaf hebi žanych starošczow;
wo nju so ja či postaram. A nětko dha měj so rjenje a sbože
budž tebi miły towaršch na dalšich puczu!“

To prajiwšchi a so pscheczelniwje pozmějawschi strowjesche
wobaj staraj człowjekaj a skoczí na konja. Sa wokomil bēšche so
je hwojim małym pschewodnikom minpla, pschewodžana wot czrjōdy
pišanych lēšnych holbjow, kotrež bēchu so psches jeje plēborny
hlōb wabicž dale, hdyž bēšche se starymaj człowjekomaj rēczala.

* * *

Wobřjedz nozy wotzuczi Surij i njemērneho spanja, do fo-
trehož bēchu jeho tsi krjepki i bludnicžynneho bólczka ponurike.
Wón wuplyšcha i daloka synt swónczkw a konjazy tupot; bližesche
so a jasta psched domom. Snydom dopomni pať so, so bēšche
jemu kmótra hlibila, so chze po njeho pschijecž a so chze jeho
k womłodzazej studni dacž dowjesč. Nadšcho by drje wón nětkole
w czoplym ložu ležo wořtal, hacž so dyrbesche nětko i nohomaj
połneju bolosčow so won podacž do hymneje našymsteje nozy,
njepschewodžany wot hwojeje hwērneje wothladowarfi. Wón wu-
hlada mile stare mjeswočzo pōdla hebie; i czichim pokojom tu
wotpoczowasche; wón hebi pschemyšli, hacž njeby ju trasch tola
wubudžil, a hacž njeby hnadž tola hiščeze spytal, ju na wješeke
pucze narēczecž. Czichu klapasche so wo durje; i prózu a stona-
njom i borla postanyšchi a so swoblekawšchi schynkajsche won
i durjemi. Wonka stejesche bludnicžynny mały pohonež pōdla lōh-
teho wosyčzka, do kotrehož bēšche bēly mul šapschēnjeny. Nje-
ščerpliwje kopasche mul semju i nohami a swonjesche se swóncz-
kami. Ani hłowczka njeprajiwšchi pomhasche jemu pohonež na
wosyčž a hdyňiwšchi so k njemu na wós, jēdžeschtaj dale do
czēmneje nozy nimo džiwinny, na pastwje khodžazej. Se spōdži-
wanjom hlōwu posbēhnyšchi, hladachu swērjata sa wosyčzkom.

Stary Surij mēł so sa wšchelakim wopraschecž, hacž je
hiščeze daloko, hacž budže woda k wufupanju jara hymna, hacž
pschi tym žanych bolosčow njesmēje. Ale i kolebanjom na woju
a i roshladowanjom po zusy ch krajinach, psches kotrež jēdžeschtaj,
bēchu so jemu wšchē myšle šajale. Tak bōrsy šašo šdremny a
špizy wužlyšcha šajnje mulowe zunje swónczki a czichy šchum po-
sbēhneného šchuda.

Surij halle wotzuczi, hdyž bē wós jastal; wurhbowa hebi
woczi a roshladowasche so. Rašsche plōnzo wobšiwēłli schēroku,
lubojnu dolinu; delka w dole bēšchtaj wulaj hataj, i kotrejuž so
czērwnjene rašsche plōnzo blyščežesche. Sa hatomaj šahachu nahe
a nahle škalu k njeby, i kerkami, w symje a lēče selenymi, i myr-
tami a oleandrami. Wošdže našymu drje hižo bēšche a tola kēž-
jachu tam hiščeze mjes kerkami najrjenšche rōže we wšchēch bar-
bach. Šsřjedža mjes nimi rošdajesche hoborika kamjēntna lawšta
hlōwa hwoju klamu; i njeje žōrlesche so šajnje plēbrojta woda
a wuliwasche so do jenicžkeho rēcznišczca, do hatow. Woda so
žōrlesche se syntom, jako bychu tam holczki i dala lubojnje špēwale,
a ptaczki hwišdachu a czikotachu w huřtych schtomach i wodu na
pschemoh. Psched kōždym hatom bēchu dolhe tšēchi na štolpach
šestajane. Bēšche drje hiščeze rano jara šahe a tola mjeřwjesche
so tu hižo se štarymi mužemi a štarymi žonami, kotsiž so tu wu-
khodžowachu; někotsi bēdžachu so dale i kijom w ruzy, abo tež
i kijomaj pod ramjenjomaj, druhich wožachu na štolzach abo tež
na wosyčžkach. To bēšche štonanje wšchudžom a šdychowanje a
kajchlowanje, a žalōženje bjes kōnza. Tam šašo heždžachu a
pscherybowachu a pschetokachu hebi hwoje štawy; najpišanišche
drašty bēchu tu widžecž; se wšchēch krajow bēchu štari, najštaršchi
ludžo hem ššēdžowali; czežu hwojich štarych lēt chzychu tu wotbyčž.

(Potracžowanje.)

Wšchelake i bliska a i daloka.

10. a 11. februara mējesche so na Budyškim krajnostawškim
seminarje lētusche pschijimanšte pruhowanje. Wot 78, kotsiž bēchu
so samolwili, mōžesche so 60 do seminaru pschijecž. Čzi, kotsiž
do präparandy, do pschihotowanšteje rjadownje khodžachu, so so
wšchitžy pschijwali. To je tež wšchitkim štaršchim radžicž, so hwojich

hynow najprjedy lēto do teje rjadownje dadža, hdyž najlēspsche
pschihotowanje na seminar namafaja, so je dobra nadžija, so potom
pruhowanje wobsteja. Šacžrunjež hacž dotal žaneje pomjesče
njedostachny, hmy tola w dobrej nadžiji, so je mjes tymi wuczom-
zami, kotsiž so do seminaru pschijeli, tež nětko Šserbow, so
by tež sa našche kērbške schule starane bylo. Tak budže nětko na
seminarje w 7 rjadownjach so 201 mlōdženzow na wučerške
šastojnštwu pschihotowacž.

— Šakški hejm bēšche so pscheczíwo finanžnemu ministrej
wótrje wuprajil, dokelž dyrbesche sa jenicžku železnizu, sa kotruž
bēšche hižo pjenjesy pschiswolil, hiščeze 3 milliony hriwnow do-
pschiswolicz, kotrež so wot ministerštwu pschi přenim naczišku
wudawkow ani woblicžike njebēchu. Duž hebi hejm žadāsche, so
dyrbi ministerštwu pschidacž, so je to pscheczíwo štatnym šašadam,
a so so na tajke waschne prawo hejma podrywa. Ministrojo
pať to pschidacž njechachu a dokelž hejm tež na hwojim štejišczu
štejo wosta, so žyke ministerštwu rošbudži se hlužby štipicz. Dokelž
pať so nješpokojnosč hejma jenož pscheczíwo finanžnemu ministrej
mērjesche, kral do wotšupjenja wšchitlich ministrow šwolil njeje,
ale je jenož do wotšupjenja finanžneho ministra šwolil. Šsejm
ma se hwojim wustupjenjom šakški lud šady hebie. Pschetož to
ležesche kaž czēmna nroczalka na ludže, so so pjenjezne naležnosče
našcheho kraja wobhladuwje dočž nješarjaduja, dokelž je pschezo
nowych dawkow trjeba. Wšēčeze wšchaf so tež dokhody w pošlednich
lētach hubjenšche byle. Nadžijomnje so nowemu finanžnemu
ministrej Rūgerej poradži šašo našche finanzy do lēpschich kolijow
dowjesč.

— 3400 ewangelskich mišionarow a mišionarkow štukuje
w Čhinje a Šapanškej. Š nich pschidže na Čhinu 2629. Wot
pošlednišchich pschislužcha němškemu ewangelskemu mišionštwu 130.

— W Dobroscheczach hwojecšesche pōndželu 10. februara knjes
wumjenkar Kunath se hwojej mandželškej šloty kwap w dobrej
štrowošči a czikoseži. W bližichim cžaku budže tež pošta lēt, so
je wjeřny rychtar. Teho runja je wón dolhe lēta hwojej wšy
jako gmejnski, žyřkwinski a šchulski pschedšejicžet hlužil.

Sso horjaza lubošč.

Šhudy šchewz w Indiškej hlyšchēsche wo hubjenštwje pohanow
w Indiškej. To jeho huujesche, wón sa nich prošesche, a czim
wjazy so modlesche, czim bóle to wabjenje cžujesche, šam k nim
hicž. Ale kať dyrbjal wón, šhudy šchewz, to wuwjesč, jako cžisče
njewucženy muž to hiščeze nawuknyčž, šchtož bēšche sa to wšhōte
powołanje niyne! Ale wón so njeda wottrašchicž. Wón na-
wufny wufnyčž, a wufny pschi hwojim šchewzowanju schtrvi rēče,
nahromadži hebi potom nětko pjenjes pola pscheczelow, kotsiž so
jemu hmejachu, a pucžowasche potom se žonu a džēcžimi do Indi-
škeje. Wón pschidže do Bengalskeje, nawufny tamnišche rēče,
štukowasche sa mišionštwu w duchu a mozy a bu po nēcžim
profesor Šanskritšich a druhich rēczow na wustawje w Šeram-
porje, džēlāsche 41 lēt i wubjernym wušpēchom, a jako wón 72
lēt šary w lēče 1834 wumrje, šawostaji wón 4 hynow, kotsiž
tež jako mišionarowo wulzy šašlužbnje džēlachu. Tōn něhdyšchi
šchewz je šlawny dr. Šorey, i kotrehož wustawow je 24 biblišchich
pscheložkow w indiškich rēczach wuhadžalo: Wón štukowasche pschi
pscheloženju noweho štestamenta we wjazy hacž 40 rēczach, a bēšche
grat Woži pschi plōdženju 25 šchēscžijanskich wošadow i pohanow.
Tajke nětko mōža dary ducha džēnša hiščeze štukowacž, hdyž
so wutrobny wot Šešufoweje lubošče šahorjene a wot hwojateje
horliwosče napjelnjene, jemu žiwe byčž, kotruž je sa naš wumrjel.

Něštko k rospominanju.

Wupróšchena?

Na hwojbnny hwojedžen bēšche tež wjeřny šarar pscheproscheny.
„Se pschihotowane?“ so hospodar hwojeje mandželškeje woprascha.
— „Wšchitko je hotowe, ty mōžesč knjesa šararja šawolacž“, špřōž-
niwa Marth wotmolwi. — „Knjes šarar so pschezo sa bibliju
prašcha; je tež našcha hwojbnna biblija wupróšchena?“ — „Ša-
wšēčeze, to bych pschi šanym šabyła, to by mi mjeršaza wēž była,
hdy by knjes šarar našchu bibliju tať šapřōschenu do rukow do-
štal“, šaštrōžena macž rjēny.

Kak šteji i twojej bibliju, luby cžitarjo?

Esy-li spěwał,
Přilnje džělal,
Strowja cže
Eswójbný statof,
A twój šwjatof
Eradny je.

Sa staw sprózný
Naposj mózný
Lubosč ma;
Bóh pať šwěrný
Přes špať měrný
Čzerstwosč da.

Nječ ty spěwałš,
Eswěrnje džělaš
Wšchědne dny;
Džěti pať šwjaty,
Duschi daty,
Wotpocžiti ty.

S njebješ mana
Nječ cži šmana
Žiwosč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wofšchew cže!

F.

Serbske nježelske łopjeno.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicizhežerńi w Budyschinje a je tam ja šchwěrtlětnu přichedplatu 40 np. dostacž.

Reminiscere.

Sebr. 5, 8, 9.

Hdyž chze šwjaty Pawoł jadro zylého ewangelija i krotka wupraječ, rjeknje wón: Mny předujemy teho šchizowaneho Khrystuša (1. Kor. 1, 23). A nasche japoschtolske wěruwušnacze, hdyž je rěčalo wo Jesušowym narodze, psches kotryž je wón jako Boži šyn šo šjewit, hnydom i tamnymi šjomi šlowami „čzerpil pod Poncijom Pilatom, šchizowany, wumrjet,“ jeho čzerpjenje a wumrjecze wušběhnje, njespominajo na jeho wulke, mózne, lubosne wšchelate profetiske škutkowanje. — A kaž šlowo wot šchiza w šrijedžisnje wšcheho šchesczijanšeho wušnacza a předowanja šteji, tak je šchiz nětš šnamjo šchesczijanštwa. Šajte přchemějenje je šo i tutym šnamjenjom štalo wot teho čzaša, šo je Jesuš na nim wišal a šwoje žiwjenje wostajil! Přjedy šnamjo haniby a poklecza, haj, šchibjeńza štareho šwěta; nětš šnamjo dobyčza, šaložna twórba Božich domow, pycha wěžow, kiž i nješju potajuje, mšda a šnamjo čzesče na wutrobje smuzitych, nješebicžnych a wo derje-měčzu šobukrajanow derje šašlužbných mužow, šnamjo naj-šrašnišeho trošhta na rowach našchich lubowaných nje-bocžicžkich!

Šoštny čzaš tu šašo je a hnyje naš wošebje nětš : Jesušowemu šchizej horje pohladacž. Čzeho dla dha pať je předowanje wo šchizu jadro zylého ewangelija? Šswjate pišmo nam na to wotmolwi: „Hacž runje běšche Boži šyn, je wón wšchaf i teho, šchtož čzerpješche, tu

poškuschnosč wufnył; a jako wón došonjany bē, je wón wšchitkim, kotšiz jemu poškuschni šu, pomhał i wěčnej šbožnosčzi.“ (Sebr. 5, 8, 9) Šotajkim psches šmjercž na šchizju

- 1) bu Jesuš šam došonjany,
- 2) je wón nam pomhał i wěčnej šbožnosčzi.

1) Jesuš bu došonjany psches čzerpjenje a wumrjecze; pschetož „hacž runje běšche Boži šyn, je wón wšchaf i teho, šchtož čzerpješche, tu poškuschnosč wufnył.“ Mny nješniěmy šo na tym džiwacž, šo tež wón poškuschnosč wufnyčž měješche. Šaž nětajkemu njepoškuschnemu, to jemu trjeba njebē, ša to bē Boži šyn. Ale hacž runje bē „wěrný Bóh, wot Wótza we wěčnosčzi porodženy“ bjes hrěcha a winy, dha bu tola tež — špytowany. Tež Jesuš „pschibjerašche“ na mudrosčzi a na lětach a na hnadže pola Boha a ešlowjekow (Luf. 2, 52). To rěka: Tež jemu tutón hrěšchny šwět napschecžiwio štupi, kiž wšchudžom tak bliško položiti a lóhte čžini, wot Božich pucžow šo minyčž; kiž tež ša najčžisčžišču wolu je pošny špytowanjom. To tež wón wē, to tež wón je pytnył a šhonit; teho dla je šwojich wucžownikow wucžil šo modlicž: Mjeweđž naš do špytowanja! A jeho pschibjera-nje je to psches-jene-wostacze se šwojim nješestim Wótžom, je to wobštacze we wšchěch špytowanjach, je wobštajna poškuschnosč pschecžiwio Božej woli; kaž teho dla tež wot njeho pišane šteji, šo špytowany je we wšchitkim runje jako my, ale bjes hrěcha (Sebr. 4, 15). Šajwyschšchi šthodžent pať došahał a došonjany bē wón hašle, jako wón tež w najčžezšchim wojowanju bē dobył, a jako wón Bohu

najwyschsi wopor pošluschnoscje bě pšchinješl, mjenujzj wopor šwojeho žiwjenja.

Šwjate ščenje na njedželu Invocavit rěči wo Jesušowym špytowanju. W špocžatku poštneho čaša mamy š tym šebi rošpominacž, kaš wón šo šaprě, šo by Bohu pošluschny byl. Teho žyše žiwjenje drje je dołhi rjeczaš tajteho šo šaprěca; a tola hašle tehdy, jako wón šo na pucž šwojeho čžerpjenja podawa, jeho šprawnu, na pošluschnoscž derje šwucžowanu dušchu tajte špytowanje wocžafuje kaš ženje prjedy. Wón pocža šo rudžicž a štyšknuty byčž, a jeho dušcha je šrudna hačž k šmjercži. Tróžny padnje na šwoje woblicžo š horzej modlitwu, tróžny wón šo šwojeho Wótza woprašča, hačž tola móžno nijeje, šo by tón šhelich wot njeho prjecž šchoł. Š jeho čžerpjenjom hašle najčžejše pruhowanje a špytowanje šo šapocžuje. Wón, knješ a kral nješješkeho kraleštwu, podaty do možy nješpšecželow, do čžwile a haniby, do najwjetščeje šmjertneje nušy šwojeje dušče, w kotrejž dyrbi wuwolacž; „Eli, Eli, lama šabachthami?“ t. j.: „Mój Božo, mój Božo, čžeho dla šy mje wopusčezil?“ Štubje dele wón nje móže wot šwojeje nješješkeje wyšokofčže. Ale tež tu jeho heššo woštanje: Niž moja wola, ale twoja wola šo štaň! Druhu pošluschnoscž wjazy wufuňčž nje móže, wón je jene je šwojim Wótžom, wón bě dokonjany.

2) Šhto dha paš nam to pomha?

„Jako wón dokonjany bě, je wón wšchitkim, kiž jemu pošluschni šu, pomhaš k wěcznej šbóžnošči.“

Jesuš je jene š Bohom. Šrěšchny čžlowješ paš je wot njeho dželeny, wuštorčženy se šbóžneho towašštwu je šwojim nješješkim Wótžom, se šjednocženštwu se žiwym Bohom. Kaš paš by čžlowješ, kiž šwoju winu derje čžuje, kotrehož šwědomnje je wotucžilo, šebi šwažil, pšched šwjate Bože woblicžo šupicž, hdyž w nim šuroweho šudnika widži, kiž jeho šacžišbunčž a šatamacž dyrbi? Ně, hrěšchnikej je pomoznik, šarěčnik, šrědnik nušny. Teho dla praji lišš na Šebrejškich, šo, kaš w štarym šlubje wyschšchi mešchnik by kóžde lěto wopor wujednanja pšchinješl, kaš je Šhryštuš, tón prawy wyschšchi mešchnik, kiž je wjetšchi dnyžli wšchitžy profetojo a najwyschšchi duchojo, wjetšchi šamo hačž Mójšaš a Aron se šwojim mešchnštwom; wyschšchi mešchnik, kiž je šo šam woprowaš. „Šhryštuš je pšchišchoł, šo by wyschšchi mešchnik byl. Tež nijeje wón pšches kóšlazu a čželazu krej, ale wón je šam pšches šwoju krej junu do teho šwjateho nutššchoł a wěczne wumóženje namakaš. Tuto je wón junu čžiniš, jako je šo wón šameho woprowaš.“ Tuta šmjercž na šchizju je šawdawš ja to, šo nješješki Wótž hrěchi wodawa. „Wón, kotryž tež šam šwojeho šyna nijeje pšchepuščezil, ale je jeho ša naš wšchitkich podaš; kaš by wón tež njechaš š nim wšchitko nam hnaduje dacž?“ To tež tamny štary šchěščžijanski šhěrlušch wupraji, špěwajo:

O jehnjo Bože šwjate
Na šchizju šarěšane;
A tej šmjercži ša naš date,
Naš šhoja twoje rany.
Wšchón hrěch šy na šo wjašo,
To žiwjenje nam dašo.
Ššmil šo nad nami, o Jesu!

Šaj, šmil šo nad nami, daj nam twój měr, o Jesu! Taš mamy jeho tola šašo š nowa prošnyčž, pšchetož hrěch woštanje móž. kiž pšchezo šašo naš do špytowanja wjedže. Wěrjazym drje ručuje tón šbóžnik se šwojej šmjercžu, šo

jim wina wodata budže, ale tola jenož potom, hdyž jemu pošluschni šu: Šhtož pšchecžiwu hrěchej njewojuje, tón nima žaneho džela na wodawanju, a woštanje hrěchow wotrocžk. Duž tež našch tekst njepraji, šo je Jesuš wšchitkim k wěcznej šbóžnošči pomhaš, ale wšchitkim, kiž šu jemu pošluschni. Šohož Jesušowa luboščž hnuje a pšchima, kotrehož wutroba je pod čžejškim brēmjenjom hrěcha šwěta šo šlamala: kiž se štroželemi je pošnaš a šdyčuje:

Ja šym to šawinowaš,
Šhtož ty šy pšchecžetwil;
Te puš šy ty ššhowaš,
Kiž ja bych šašlužil.
Ja škóštnik šteju tudy,
Mje nješbudž šurowje;
To prošču hrěšchnik šhudy,
Čžin šo mnu po hnadže!

tón budže hrěchi hidžicž a Jesušej pošluschny.

Wišionarej, š mjenom Rauch, powjedášče wobrocženy Indianški: Najprjedy pšchindže k nam, kiž chžyšče nam dopokašacž, šo Wóh je. Teho šmy wušměšcheli: Ty blašny, mēnišch ty, šo to dawno njewěmy? Šotom pšchindže druhi, tón napominašče naš, šo njebychmy našchich bližšchich wobthali, ani mordowali, ani kranjli. Teho šmy prjecž poššali: Dži a powjedž to najprjedy twojim bělym bratram, a hdyž woni po tym čžinjjo, potom pšchindž šašo! Škóncžuje šy ty pšchišchoł, bratišje, a šy nam předomawš wo Jesušowej šmjercži na Golgatha, wo krewi, kotruž je wón na šchizju ša naš pšchelaš. A tutón šchizj je našču wutrobu dobyš!

Taš je šłowo wo šchizju móž noweho žiwjenja w Bošy.

Nječ tola tež nam šwjaty poštny čžaš, kiž Jesušowu nješšocžnu luboščž nam pšched wocži štaji, wutrobu hnuje, šo bychmy džaka pošni wušnali:

Čžecže wjedžecž, šhtož ja wēm?
Dyrbju wam to prajicž wšchēm,
Šcho mi nětko pšche wšcho dže,
A šhto moja šhwalba je?
Jesuš Šhryštuš na šchizju! Šamjeň.

G. Voigt=Retlicžanski.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

tašle myšle nadeňdžech, Bože šłowo čžitajo.

Šodawa šwěrnny čžitaš „Šomhaj Wóh-a“.

1. knihi Mójšašowe, 32. šlaw

(Šotracžowanje.)

Šo wašchnju w naraššchich krajach pošhilachu šo ludžo, šo bychu druhemu šwoje pocžezčowanje wopokašali a jemu jako šwojemu knješej abo kralej holdowali, pšched nim něšotre raš, tróžny abo šydom raš, a to taš hluboko k jemi, šo by šo čžoko nimale se jemju dótkalo, pošledni krcž drje by šo štawalo, jako tu, šo by šo čžlowješ pšched druhim na šamu šemju lehnyl.

Tajšele šwontowne pošžowanje Šakubowe je wuras šnutštowneho se šacžucžom šwojeje winy. Ššaw šo mjenje šabjera, dokelž ma poměrnje šhmanšče a pošdla mjenje něžne šwědomje.

4. Ššaw paš na dobo wšchón hñew šabywšchi jemu napschecžo bēžejše a wokošča jeho; a padnywšchi jemu wokoło šchije, wopšchija jeho a wokošchowašče jeho. A wonaj plakašchtaj wobaj š wječeloščžu — Ššaw, šo je bratra po dołhim dželenju š nowa doštaš, Šakub, šo bě knješ taš špodžiwnje jeho pšchecžiwitowu wutrobu pšchemēň.

Šo wobaj plakašchtaj, š tym bēšchtaj tutaj šštarjenaj mužej š nowa dwójnikaj.

Ššawowe lubošne wašchnje bě ša Šakuba přēni plód jeho bē-

dženja, prěnje wuspýtowanie jeho mjena; wažność tuteho bėdženja ƚo saniczi, mēnisch-li, so je Esaw se wscheho spoczatka byl mērnje smyŝlenn, a so njeje tamnych muŝi ƚobu wsal, so by ƚo s nimi na Sakuba samērik. By-li wschōn strach sa Sakuba jenoŝ wusdaty byl, tak by potom Bōh mohl prajicŝ, Sakub je s Bohom a s cŝlowjekami ƚo bėdŝil a je byl s dohnywarjom, tak by mohlo dohnyće nad Esawowej wjecziwośću ƚo khwalicŝ jako myto sa bėdženje s Bohom?

Sako nam ƚwjate piŝmo wschē ƚlabośće, na ƚwjatnych ƚo pokajowaze, bjeje wscheho wotkrywa, tak pokasuje nam teŝ wschē lubońnośće, kotreŝ wuhladaŝch na tajlich, kotŝiŝ steja hiŝchē psched ƚlubom s Bohom. Zidŝa s pōsdiŝichich cŝaŝow ƚu ƚo pohōrŝchowali, soj je Esaw ƚwojeho bratra koŝchil, a tak ƚu ƚłowa: „a wotŝcha heho“ w jara starych rukopiŝach pobrachowale.

Pharisejszy se sputanej wutrobu, kotŝiŝ ƚu tule ŝtucŝku wotpiŝali, njemōŝzachu wulkosć Bōŝeje wutroby ŝapŝhijecŝ, kotryŝ teŝ w tych, kotŝiŝ njechadŝa jeho dŝeczi bycŝ, ŝnamjenja ƚwojeho wobraŝa nam da widŝecŝ.

S tuthm Esawowym powitanjom dosta ƚo Sakubej s dohom teŝ wohańbjazy porok prjedawŝichich hrēchow dla.

5. A Esaw polōŝi po nēcim ƚwoju pschepōlnu wutrobu, puŝchēzi bratra, poŝbēhny ƚwojej woczi a wuhlada ŝony, sa Sakubom ŝtejaze, s jich dŝeczimi, a dŝesche pschi tutej ŝkladnoŝci, so by ƚo s Sakubom do pscheczelniwnych rēcŝow dal: „ŝchto ƚu czi tu pschi tebi? Kak wone t tebi ƚłuscheju?“ Wōn wotmolwi: To ƚu dŝeczi, kotreŝ je Bōh twojemu wotrocŝej sa cŝaŝ, so je dolho pschi Labanje pschewywal, wobradŝil.

6. A hdyŝ bēŝche Sakub jimaj pokiwnyl, pschistupisŝtej dŝowzy se ƚwojimi dŝeczimi, a pokhilisŝtej ƚo psched Esawom.

7. Reja teŝ pschistupi se ƚwojimi dŝeczimi a pokhilowasche ƚo psched nim. Potom teŝ pschistupi Joseph a Rachel a pokhilisŝtaj ƚo teŝ psched nim.

8. A wōn dŝesche dale, rēcŝ na dary ŝwjedŝizy, kotreŝ bē Sakub jemu napscheczo pōŝlal, a kotreŝ wōn s hneiwom njebē pschijal, kotreŝ pak nētko, pschetworiwichi ƚo dospōlnje we wutrobje, sa wobkėdŝbowanja hōdne mējesche: ŝchto chŝesŝ je wschitkim tym ŝtadlom, kotreŝ ƚym jetkal? Wōn wotmolwi: So bych hnadu namakal psched mojim knjesom, teho dla ƚym je teŝ po wschej ƚwērje se wscheho ƚwojeho ŝtadla wubral a ƚym je psched ƚobu pōŝlal.

9. Esaw dŝesche: Sa mam doŝcŝ, mōj bratsje, njecziń ƚebi ŝchodny moje dla, ale ŝchowaj ƚebi, ŝchtoŝ maŝch.

10. Sakub wotmolwi: Ach nē, njesarjekŝ ƚo mi tola; je-li so ƚym hnadu namakal psched tobu, dha wopokaj mi tule luboŝcŝ a wsmi mōj dar s mojeje ruki; pschetoz ja widŝach twoje woblicŝo, jako bych Bōŝe woblicŝo widŝal; a njech ƚo to tebi derje spodoba wote mnje. Na twojim woblicŝu je ƚo mi Bōŝa pscheczelniwoŝcŝ a miłosć ŝjewila, ty ƚu byl miŝy ke mni, a tak pschihotujesŝ mi prawdŝite wŝesle, pschijesŝ-li woprowańŝi dar, kotryŝ bych chŝyl psches tebe Bohu woprowacŝ. Bōh je tebi tajke smyŝljenje ke mni do wutroby dal, so by ƚo tebi tak rjany dar dostał.

11. Wsmi wschaf poŝohnowanje wote mnje, kotreŝ ƚym tebi pschinjeŝl; pschetoz Bōh je mi to wobradŝil, a ja mam wschitkeho doŝcŝ. Tak wōn jeho pschinuczi, so wōn to wsal.

Sda ƚo, so je wuras s wotpohladom wubranj, jako chŝyl Sakub na kranjene ŝohnowanje dopomnicŝ a prajicŝ: Kak daloko je mi tele ŝohnowanje pschitomne a ŝemŝke kubla ŝarukowale, a kaŝ daloko ma sa tebe waŝnoŝcŝ, tak daloko je tebi wrēcŝu.

Esaw bē prajil: Sa mam doŝcŝ; Sakub mōŝe bjes pschewnacŝa jeho pschewahacŝ, wjedŝizy, so je ŝehowa jeho Bōh, a teho dla prajizy: Sa mam wschitkeho doŝcŝ.

12. A Esaw, dofelŝ chŝyŝche teŝ Sakubej nēkajku luboŝcŝ wopokasacŝ, dŝesche: ŝchēnimoj nētko dale a dŝimoi, hdyŝ by ty chŝyl, ja chŝu sa tobu cŝahnycŝ, so bych tebe s mojim muŝŝtwom pschewodŝal, so njeby nichōn ani tebi, ani tym twojim nēkajŝeje ŝchiwodny njeczinil.

Wōn pak, wscho derje rospominajzy, chŝyŝche ŝadŝewacŝ, so by Esaw s nim do Kananejskeho kraja cŝahnyl, a nēcnie na bratra dŝiwajzy chŝyŝche jemu najhłubŝchu pschiczinu, so njechasche jeho poruczenie pschijecŝ, ŝamjelcŝecŝ, a teho dla ŝtaji pschiczinu, psches dŝiwanje na ŝemŝke bōle kaŝanu, do prēdka, prajizy: Mōj knjeŝe, ty wēŝch, so mam małe dŝeczatka ƚobu, a wowzy a dōjne kruwy, s nimi njemōŝu sa cŝahom twojich wobronjenych khwatacŝ. S dŝeczimi drje by ƚo hodŝalo ƚebi po nēcim ŝaradŝicŝ, hdy pak bychu wone, dōjne wowzy a kruwy, jedyn dŝeń pschewnate byle, by mi zŝle ŝtadlo ŝemrjelo.

Hdyŝ je Joseph ƚo narodŝil, jako bē Sakub 91 lēt stary, dha bē wōn nētkole nēhdŝe 6 lēt stary, Dina pak njebē wjele ŝarŝcha.

14. Mōj knjeŝe, cŝehŝ wschaf prjedy twojeho ƚłuzōmnik: ja chŝu pomalu ŝtadlo sa tobu hnacŝ, kotreŝ je pschede mnu, sa tym hacŝ dŝeczi a ŝtadlo pōndu, doniŝ njepŝchidnu na kōnz ƚwojeho pučŝowanja a potom wot tam njepŝchidnu junu na wopyt t ƚwojemu knjeŝej w Seirje.

Sakub pschilubi se ƚłowom wopyt w Seirje, kotryŝ ƚo poŝdŝiŝcho wjazy njenaspomni. Sakub je drje to wōŝebje teho dla cŝinil, so by Esawej kruzŝe ŝdŝelil, so wōn w Kananejskim kraju wōŝtanje, a so chŝe tam bydlisŝ. Pōdla wscheje poniŝnoŝeje psched ƚwojim bratrom dŝerzi ƚo tola kruzŝe Bōŝeho ƚlubjenja, kotreŝ je ƚo jemu psches poŝohnowanje sa prēnjeho narodŝencho doŝtalo. A runje teho dla ma sa ƚwoju pschizłuschnoŝcŝ, podobnje jako nēhdny Abraham porunjo pjecŝ kralam, runje nētko porunjo Esawej ƚwoju ƚamoŝtatnoŝcŝ ŝakitowacŝ, so njeby s dŝakom, jemu winowatym, s nowa ƚo s nim ŝapletł.

Wopomŝ, so njemōŝa „prawi w wērje“ je „ƚwjatymi se ŝtutkow“ khodŝicŝ. Pschetoz wērjazy khodŝi s cŝichim duchom, ƚwjatny se ŝtutkow pak ƚo naduwa se ƚwojimi ŝtutkami po Bōŝim ŝakonju.

15. Esaw dŝesche: dha chŝu ja tola s najmjeńŝcha pschi tebi wostajicŝ nēkotrych s mojego luda, kotŝiŝ ƚu so mnu; czi mēli ƚo zŝle po tebi a po twojich potrebnosćach ŝłozowacŝ, so njetrebal nihdy na nihdy khwatacŝ. Wōn wotmolwi: A cŝemu je to trjeba? Sa njetriebam pschewoda, pučŝ je bjeje wscheho ŝtracha, njebych wjedŝal, kajke ŝtrachi mi mohle hroŝecŝ. Njech jeno hnadu namakam psched ƚwojim knjesom; wōŝtań mi pschihileny a hnadny, s tym ƚym ŝpokojeny.

16. Tak cŝehniŝche Esaw tōn dŝeń ŝaŝo ƚwōj pučŝ do Seira.

So je Sakub jeho tam wopytal, wo tym ƚo nam nicŝo njepowjedŝi, wschaf to teŝ sa ŝawisny Bōŝeho kraleŝtwa ŝaneje waŝnoty nima; ale hdyŝ ƚu ŝsaaka khowali, nadeńdŝemoj wobaj bratraj w pētnej pschesjenosći pschi ƚebi. Tak dha bē wujednanje teŝ ŝprawne a trajaze.

(Pofracŝowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Lecŝaze kopjeno sa kollektu ŝnutŝowneho miŝionisŝtwa, kotraŝ ƚo prēni pokutny dŝeń hromadŝuje, je ƚo teŝ ŝaŝo w ŝerbisŝej rēczi wudalo. Wone chŝe ŝaŝo nasche wutroby ŝahoricŝ sa waŝny ŝtutł ŝnutŝowneho miŝionisŝtwa, so bychu ƚo teŝ ruki wotewrite t bohonym darom. Na lecŝazym kopjenu ƚo teŝ lubym ŝserbam s nowa nasche „Pomhaj Bōh“ jako ŝerbisŝi cŝaŝopiŝ ŝnutŝowneho miŝionisŝtwa porucŝuje. Na lecŝazym kopjenu je poŝledni dŝel tutych ƚłowow njesaŝny w cŝiŝchēŝu. Duŝ te ƚłowa t porjedŝenju a t roŝjaŝnjenju tudny podamny: „Nasche njedŝelŝke kopjeno „Pomhaj Bōh“, kotreŝ je s dohom cŝaŝopiŝ ŝnutŝowneho miŝionisŝtwa mjes ŝserbami, ƚo pschi tej ŝkladnoŝci wschitkim lubym ŝserbam s nowa porucŝuje. Wone plačzi 40 up. na 1/4 lēta a je psches knjesow ŝararjom, kaŝ teŝ we wschēch pschedawarujach „ŝserbisŝich ŝłowin“ doŝtacŝ.“

— A ŝlotemu kwaŝej knjeŝa wumjeńkarja Kunatha w Dobroschczach, na kotryŝ ƚo hiŝo w poŝlednim cŝiŝle ŝponni, ma ƚo hiŝchēŝe dodacŝ: Na dnju ŝłoteho kwaŝa buŝhtaj t. Kunath a jeho mandŝelŝka wot knjeŝa ŝararja Handrika domach ƚwjatocŝnje poŝohnowanaj. ŝeho Majeŝtoŝcŝ nasch lubowanj kral Albert je jimaj waŝnemu dnjej ƚwōj wobras jako dar ŝpoŝeŝil. Na hornim wobłuku je ŝnamjo kralowŝkeho dara kralowŝka kōna. Knjeŝ Kunath je stary veteran s lēta 1848, s kotrychŝ je jenoŝ hiŝchēŝe jara malo ŝiwnych. Wōn w lēcŝe 1848 w Draŝdŝanach pola regimenta „Kōnprynŝ Albert“ jako wojak ƚłuzŝisŝche, hdyŝ revoluzija wudyri. ŝehdom mējesche jako podwysŝil cŝeŝcŝ, krala w hrodŝe ŝtraŝowacŝ. W tej ƚamej nozy pak je krala na kōdŝi na twjerdŝinu Kōnigstein pschewodŝal. S rjanym darom je nasch lubowanj kral ŝtareho ƚwērneho wojaka cŝeŝcŝil a ŝwjeselil.

— Sapocŝatł tydŝenja rēcŝesche ƚo na ŝaŝkim ŝejmje wo nowej ŝelesnizy, kotraŝ ma ƚo s Wōŝporka do ŝadworja natwaricŝ. Sapōŝlanŝ Hāhnel ƚo s dohrym prawom wobcŝezowasche, so twar tejele ŝelesnizy jara pomalu pofracŝuje. Nowy finansny mińŝter pschilubi, so budŝe ƚo sa lēpsche ŝpēchowanje twarjenja ŝelesnizy ŝtaracŝ. Duŝ nadŝijomnje ƚo s twarom w najblisŝim cŝaŝu ŝapocŝnje. S dohom je ŝaŝo ƚłushecŝ, so chŝe pruska wyschnoŝcŝ nowu ŝelesnizu wot Kakeŝ dale do Hrodka twaricŝ. Tale ŝelesniza,

na kotruž so hižo dolho čzafa, je jara važna a nušna. Ale dokelž je nadžija pshezo sažo spadovala, so tež tón króč sažo bojiny, so k wumjedženju njedóndže.

— Sa noweho sakfkeho ministra prava je so tajny justizny radžiczel dr. Otto pomjenowal.

W o m l o d ž a z a s t u d ž e ŋ .

Šsonjena bajka.

(Potracžowanje.)

Š runymaj nohomaj pschiběža kupjelski dohladowar, so by šdychowazemu a stonazemu Šurjej i woso pomhal; jemu so sa- stujka, so dyrbi so se wšchem tutym zušym, jemu nješnatym ludom sejnacž a stowaršicž. Wón pomaha do saka, so by maľemu po- honczej nekajki pjemšes sa napitk dal; tón pat běšche so hižo i wo- som a mulom šhubil. Na dohladowarja so jeprěwšchi dónđže Šurij pod tšechu a njeměšche njemalu staroščž, hacž tež to pje- njesh jemu dožahnu, so mohl kupjele placžicž. Wo tym pat nihtón ani njerěčejšche, nihtón so jeha njeprashesche, telko mēl wón trasch pjenješ. Dowjedžechu jeha do komorcžki, hdžez jemu kajachu, so by so wušlekal; wšcho to stawašche so i nēmym ma- chanjom, tola wulžy lubošnje; tač dha poča so jemu tu spodo- bacž, a jenož so kajesche, so njebēšche šwoju Šanu šem šobu wšal.

Š komorcžki džěšche po šhodžiku do wulkeho hata, hdžez so hižo mnošy, kotšiz bēchu do njeha šem pschischli, kupachu. Na šmēchi džěšche naschemu Šurjej, wuhladažy wšchēch tutych hacž do pol žiwota we wodže; nekotš bēchu czi šušchi, jako žerdki pschi plocže, sešušcheni mužicojo; drušy bēchu brjuchaczi, jako bychu šebi piwomy šud sa brjuch pschijwajali, a wšchitzu tuczi hromadže w jenej wodže a jentym hacže, a wšchitzu šdychowachu a stonachu a wujachu šebi i tšchepotatymi rukami šwjadke a sešhjnene stawy. Šlót, wušokli jako najwjetšchi cžlowjek, džěšche žónške kupjele wot mužškich. Šurij wšchaf njebēšche ani prěšhka wežipny, so by po- hladač chžyl, kajke šu kupjele tam sa plotom. Wojašliwje šalēšy ššoncžnje do jašneje wody, kotraž i milej cžoplotu jeha stawy, i drjenjom cžwilowane, koschēsche, a hižo sa krótki cžap šacžuwajšche dobrotu wofšchemjazych kupjelow.

Bēchu jemu kafali, so by pomalu hat pschēschol a so by pilnje so pod wodu nōril. Šošluschny jako wozza cžinjēsche wón po dostatej kafni, njehladažy ani na prawu ani na lēwu štronu, doniz njebēšche hacž do šrjedž hata pschischol, hdžez džěšche jemu woda hacž do šhije. Tu so rošhladowajšche, a njemōžesche so dodži- wacz tu: njebēchu tu ani wjazy mužicojo i plēchom na hłowje, ani šchēdžiwzy, ale šróšni mužicojo i bruunymi, cžornymi a nažolēž wlo- žkami; duž pomaha šebi šam na hłowu a hlej, kajke wješele, hłowa bēšche jažo polna i wloškami, kajtuž bēšche mēl sa šwoje mlode lēta. Šo jeha cžēle žolmjēsche jažo cžopla krej a wšchē jeha bo- lošče bēchu so šhubile. Šajradšcho by nētko i runymaj nohomaj i kupjele wušlocžil, špokojiwšchi so, nabuwajžy telko noweje žiwjen- škeje možy. Ale žunje a mōžne žolmy honjachu jeha do prēdka se wšchēmi druhimi, doniz njepršchidžechu na drugi brjōh. Tu nje- wērjēsche šwojimaj woczomaj, hdžž kupjelski šlužownik powitawšchi jeha, jeha do štwicžki dowjedže, so by tu w šchpihelu šwoju psche- mēnjenu postawu wuhladač. Šunajšche so wón tola hacž na po- šlednju wlošku tamnemu hajnikēj, kajkehož bēšche jeha molet, hdžž bē i nawoženjom byl, molowal. Šschipucžowawšchi do wšy, mē- jēsche molet špodobanje na mladym šróštnym hajniku. Šurij nje- mōžēsche so na šebi ani dohladač wot horka hacž dele k palzo- maj na nohomaj. Šošpschestrjēsche šylnej, mjašneje ruzy, mašajšche šebi do kudžerjawnych wloškow a šmējēsche so i wotewrjenej hubu, so by šwoje wješele mēl nad šwojimi rjanymi bēšymi šubami. Tež hdžž bēšche so i noweje draštu, sa njeha pschihotowanej, wodžel, mējēsche wulke špodobanje šam na šebi. Drašta bēšche podobna na jeha draštu, w kajfejž bēšche wón — 24lētny mladženž — šhodžil; tež i tym bēšche žyle tač, jako jeha drašta tehdy, so w ža- nym saku ani plēšniweho pjenješka njenamaka. Šdžž pat chžyšche kupjelnštemu šlužownikēj šahantbjeny šwoju šhudobu wuškoržicž, dha tón i hłowu wjēsche. Wšcho bēšche sa njeha hižo šaplacžene, a Šurij njemōjēsche šebi teho dla žanych štaroščžow cžinicž.

* * *

Wješely, kaž mlody jelen, wuštupi wón se šwojeje kupjele; w šo sa njeha šamo wot so rošumjēsche, so tež i druhich kupjel-

škich komorow mladzi ludžo wuštopowachu, kotšiz so wšchitzu — šōždy po šwojim špodobanju — nad šwojeje nabutej mlōdnošcži šwješelicu. Tola njemōjēsche žaneho požadanja, so by so jenemu i nich pschitowaršchil; jeha wutroba, kaž so jemu šdajšche, bješe wšcheje nadžije, žadašche šebi, so by šwoju „wjewjercžku“, kaž bēšche Šanje sa mlode lēta narjekl, jažo wuhladač. Šchetož to jeha bolešche, hdžž so dopomni, so wona nētko šmorschēžena, šwjad- njena, šchēdžiwja žōnka po domje šhodži, a wón nastupi wšchōn cžerstwy a cžily drōhu do šchērokeho šwēta. Š phtajžymaj wo- cžomaj pohlada lēbor na žōnške kupjele. Šam wumjērwi so runje pišana šyla womlōdženych žonow a šarych mladych holzow; i wje- šelymi woczemi sa hōlžami hladajo šchichotachu a šmējachu so. Ale bēchu wone tež wšchē rjanki, bēchu tež wješele, mējachu wlošky rjane kaž žolte šloto abo cžorne kaž najrjēnšche wuhlo — wlošky mējachu wšchē rošplecžene, so bychu w ranjšim wēštku wuššhnyle po kupjelach — dha so tola njemōžēsche žana mēricž i tamnej nēžnej, cžeknej burštej holzu, kotruž bēšche sa šwoje žiwjenje je- nicžžy lubowal.

Tola i lōhkej myšlu i nowa dostateje mlōdošcže wotbu wón bōrny wšchē tute wopomniētki a cžehnišche wješely po šchērokej drōhy dale, wot womlōdžajeje studnje do wulkeho mēšta wjedžajeje. Šchto mēl najprjedy šapocžecž, so by šprawnje so živil, to jeha nētko hišchēže nještarašche. Wón špušchēžēsche so na šwoje šbože a na šwoju cžerstwošcž a cžilōšcž, jahnišda šebi a wušlešche šebi, nekajke džēto nadenđže šawēšče, kotrež by so sa njeha hodžalo. Š woprēdka wšchaf njenamaka ničō, šhiba jenu i womlōdženych holzow, kotraž bēšche so do njeha šahladača, a kotraž teho dla pomalšcho džěšche. Došchahnywšchi jeha, woprashča so, hacž by dowolil, so by so jemu pschitowaršchila, dokelž je tu žyle šama- lutka w wulkej cžrjōdže. Wona šmējēsche so tač lubje na njeha a bēšche tač nēžne, rjane štworjēncžto, so so Šurij njemōžēsche jeje dowobaracz. Duž dha wša jeha sa ruku, a dužy po pucžu po- wjedajšche jemu, kač je wona wežera hišchēže stara šmorschēžena wōwka byla, kač šu ju wo wšy mēli sa šhodojtu, hacž runjež so njeje cžap šwojeho žiwjenja i cžertom stowaršchila. Šotom šu ju chžyli sa kuslānicžy palicž, kač je ššoncžnje wšchemu štrachej šo- minyła a kač je žylu nōž bēžala, doniz njeje ššoncžnje na wulke šbože k womlōdžajeje studni pschischla. Š nētko chžyšche šebi mu- drišcho šaradžicž, njechajšche wjazy šprawnje džēlacž a so drēčž a so ššoncžnje wobrēčžecž dacž, so je kuslānicža, dokelž je jenicžki šub w hubje a ššoncžny nōš mēla. Šnētko chže so šawjēšelicž a rjaných mužow woblušlowacz, kaž je wón tajki; a sa to dale ničō njetrjebajšch, šhiba rjanej lizy a blyšchēžatej mlōdej wōcžžy.

Šo wšcho wona tač lubošnje rēčjēsche, so Šurij šawēšče nje- mōžēsche hnēwny na nju byčž; a so so bōle a bōle k šwojemu towaršchej lišchēžēsche, mējēsche šwoju pschicžinu w tym, so šebi rady njewjedžēsche w zušym kraju. Šurij pat šapocži so pod klo- bulom, a rad by ju wotbył tutu rjanku, kotruž jemu wšchelazny, i kotryniž so dužy po pucžu šetkajšche, šawidžachu. Š džēla ji- machu jeha štrachi pschi nowym towarštwije, dokelž pod rōžojtym mješwoczom mlōdeje kuslātki wōtry wobraš štaruchi wuhlada, ko- traž bē jenož i nusu šchēžepowžej wucžekla. Š tola njechajšche hrušje nēžnosčž a lubošcžiwōcž wotpošacž, kotraž bēšche so jemu njewohladažy pschinucžila. Š tač džēšchaj wobaj kaž wšchitzu drušy po dwu po drōhy dale.

(Potracžowanje.)

Š rospominanju.

Šwulkej hromadže šanki twarjenje tvojeje wutroby, jeno jim malo wotewr šhēžne durje, hišchēže njenje druge ištwy, jim naj- mjenje tvoju najšnutškwonišchu komorku. Ale tón šnješ njech hlada wot šwišlow do najšnutškwonišcheho kucžika; jeha šwētko budž tebi wšchudžom witane!

* * *
Šžeho dla so mi njednrjajalo derje hicž, hdžž Šōh na mōj hrēch njecha hladač.

Dališche dobrowōlne dary sa wbože armeniške šhroty:

R. R. i B.	10 hr.
R. i B.	3 "

Šromadže 13 hr.

Š mjenje wbohich šhrotow praji wutrobny džal
Šōlcž, redaktor.

Essy-li spěwał,
Bilnje džělal,
Strowja cze
Esmójbny statof,
A twój šwjatof
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoje móznj
Lubojeć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pišes spať měrnj
Čzerstwošč da.

Nječ ty spěwašch,
Esměrnje džělašch
Wšchědne dnj;
Džěń pať šwjatj,
Dušchi datj,
Wotpocžń ty.

S njebieš mana
Nječ czi šmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Niž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Serbske njedželiske kopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmolerjez knihicziščetni w Budušinje a je tam ša šchwórtlětnu pišedpłatu 40 np. dostacž.

Oculi.

1. Pětr. 2, 21.

Šhrystuš je ša naš čerpiť, wostajiwšchi nam wopišmo, šo bychmy šlědžili ša jeho stopami.

Zyly póstny časš nam čerpijazeho Šbóžnika pišed woczi staja. Kaž my hody jeho žlobit widžimy a jandželow wjekele strowjenje šlyšchimy, tak pokasuje nam póstny časš jeho šchiz a dawa nam hrosneho luda witanje: Šschizuj, šchizuj jeho! šlyšchecž. Šhrystuš pať njeje čerpiť, kaž my čerpinj, dla šwojeje winy, pišchetož wón žareho hrěcha njeje činil. Próch šo na wšcho našadžuje, tež na najčijiščishe stopo; tak hrěch na wšchěch čłowškich wutrobach leži, našch Šbóžnik šam pať běšche bjes winy. „Šchtó mješ wami móže mi hrěch dowjesč?“ tole prašchenje staji něhdy Šhrystuš na ludži šwojeho čašša — a woni dyrbjachu šo wotmjělkuncž. Tole prašchenje hišchěže dženska wobšteji, a ludžo na njo hač do wěčnoščezje ničžo wotmolwicz móž njebudža. Těho dla je šjawne, šo Šhrystuš njeje šwoje dla, ale ša naš čerpiť. Powjašj, š kotrymž šu jeho wojazy wuwjašali, krjepj krawneho potu, kiž šu trawu Gethsemanšteje šahrody krjepile, hošdže, kiž šu šo pišes jeho stawy drěle, jeho štyš a bolosč, wšcho to staja czi pišed woczi to šlowo: ša tebje! Kaž nan rano šahe stara a zyly džěń w počze šwojeho woblicza džěla a w tajkim džěle wostanje, doniž pišedžělane stawy štoro wjazy šběhacž njemóže — a to wšcho ša šwoje džěczi čini, šo bychy wone ša pišchod

šastarane byle, tak je našch Šbóžnik ša naš čerpiť, šo bychmy ša wěčnošč derje šastarani byli.

Kóždy pať nětko wě, hdyž je nan šynei wjele nahromadžil, šyn pať šo po nanowej šmjerczi šam prózowacž njecha, ale lěnje žiwjenje wjedže a šwoje namrěte kublo pišchězinjecž počina, dha bóršy wotkudnje a wšcha nanowa próza běšche ša šyna — podarmo. Těho dla dyrbinj my, hdyž ša naš Šhrystušowe čerpijenje podarmo byčž nješmě, po tym činicz, šchtož je nam w našchim šlowje prajene: Wón je nam wopišmo wostajil, šo bychmy my šlědžili ša jeho stopami. Wopišmo je nam wón wostajil. Pod šlowom „wopišmo“ je tu mēnjene pišmo, kiž šo pišarjej pišedpłoži, šo by wón te šame runje tak rjenje wotpišal. Našche žiwjenje ma potajkim runje tajke pišmo byčž, kažtež běšche Šhrystušowe. W nim njedyrbi ničžo štacž wot šehlařnosčezje, šakomnišwa, škupoščezje, njepóžeziwosčezje, nješmilnosčezje, jebanišwa atd. Wjele bóle dyrbja šo w nim lute počinki, kažtež je na Šhrystušu widžimy, namakacž. Haj, ale njeje to čezžke, w šwojim žiwjenju tole pišacž? D wěščezje, ale šbóžnosčezje tež žane tajke šnadne kublo njeje, kiž by šebi něchtó próšdnj šhodžo na puczu namakal, šo šo trjebał jenož škhičez a šebi jo šběhuncž. To je kublo, kiž je prózy hódne. Kať šo tola małe džěcžo prózuje, hdyž pišacž wufnje, šo by pišmiki prawje pišale! A hdyž w prózowanju njewustanje, na wučerjowe pišmo šwěru šedžbuje a po nim pišche, dha pišchezo lěpje pišche a ma š kóždnj lětom mjenje šmyšlow, hačž škóncžnje čziščezje bješe wšcheho šmyšla pišche. Tak mamy šo tež my prózowacž a hdyž

trjeba, czerpicz, so bychmy pšhezo lěpsche žiwjenje wjedli, hačz bychmy na posłedku w njebješčach cziščze bjes poroka a postorka byli. A našch Sbožnik nam tola tajke sa nim šlědženje lóhko čini. My mamy šlědźicę sa jeho stopami, t. r. my mamy do jeho stopow štupacę. Hdyž je w noży wulki šněh padnył a ty šo rano na pucę podašč, dha šy jara wješkely, hdyž je šchtó po tym pucę hižo prjedy tebje šchol; pšchetož nětko móžeš ty do jeho stopow štupacę. Šchtóž chze w hórškich krajach na wyšoku, se šněhom pšchifrytu horu, tón šebi wodžerja najima, a tón šamy dže prjedy pucęwarja, pomaku štupajo, a pucęwar dže sa nim a štupa do jeho stopow. Š wobedu bokow šu hluboše hlubiny, pucę je hladki, ale pucęwar njehlada ani na prawizu, ani na lěwizu, ale jenož na šlěd šwojeho wodžerja a štupa do jeho stopow a tak šminje šo wón wšchěch strachotow a dóndže na wyšoku horu. Kunje tak dže Šhrystuš prjedy naš. Š wobedu bokow hroža nam hlubiny hrěcha, šmjercę a hele. Ale my štupamy do Šhrystušowych štopow: my džeržimy šo kaž wón š Bohu a jeho kašnjam, my modlimy šo kaž wón š Bohu, my pytamy w jeho šwjatym šlowje, šhodžimy š Božemu blidu a džeržimy šo š jeho šwjatemu domej a činimy wšchudžom we wšchěm po nim — hlaj, dha tež my pšched nješbožom wukhowani woštanjemy a škóncznye na najwyšchšchu horu dóndžemy, na horu — njebješkeho Jerusalema. A hdyž je tajki pucę czežki — haj, kotry pucę na horu njeby czežki byl? — dha chzemy š Šhrystušom czerpicę, wšchako my sa šo, š šwojemu šbožu, czerpimy, a tuto czerpjenje je tola jenož czašne, plód pak tajkeho czerpjenja je wěczny.

Dom šo nješu š šchizom šwojim
 Š wěrjazemu šadleščku,
 Šnježe Šesu, sa tobu,
 Šošylujuj mje š šchizom twojim,
 Šo bych, kaž šy pšchitašal,
 Tež tón mój rad na šo brał! K.
 Šamjen.

Pucęwanje po Božim pišnje

abo

šajke myšle nadědžech, Bože šłowo čitajo.

Šodawa šwěrnny čitač „Šomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móšajowe, 32. šlaw

(Šotracęowanje.)

II. Šchtucęka 17—20. Šošžohnowawšchi šo š Šlawom, czehnje Šakub najprjedy do Suchotha, šo by tam dlějšchi czaš pšchewywał, bjes dwěla, šo by je šwojimi šo wuwotpocęował, došonjawawšchi šwój daloki pucę. Šotom, šašydlawšchi šo w Šichemje, šupi wot Šemorowych džečzi tamnu rolu, hdyž šu pošdžišcho Šosephowe kóšče šhowali.

17. Šakub pak czehnje na nawjeczornym Šordanowym brjošy š polnožy do Suchotha abo do teje štrony, hdyž je pošdžišcho bylo měšto Suchoth twarjene, a natwari šebi šhěžu, došelž měješche myšle, šo by tu woštal, a činješche šwojemu škotej hěty. Šeho dla, po tutych hětach, rěšaju temu měštu Suchoth.

Suchoth šu „štany (zety) se šelenych halošow“. Šajke pak nješku w cęoplych krajinach sa wowzy trěbne, tež by to bylo pšchecęiwo wawšchym narašchich krajow. Šeho dla dyrbišch šebi na wobhrodženja š halošow a cęeršow myšlicę; hdyž šo šajke wobhrodženja poštajo, tam ma paštyč myšle, dlějšchi czaš pšchewywał.

Špodžiwne nam je, šo šo Šakub do polnožneje štrony wobrocęi a šo tak wot wótzneho doma w Šebronje šdaluje, šo by tam dlějšchi czaš pšchewywał. Šak pak mozuje šo wón šlubjeneho kraja, kotryž móže nětko, došedžawšchi bój š Šnješom a wujednawšchi šo š Šlawom, sa šwoje a sa šwojeho šymjenja šwójštwomeč. Šón mozuje šo kraja po šamym pucęu, po kotrymž je šo

něhdy Abrahamej kraj doštal, kotryž je po šdacęu tež pšhes Šuchoth do Šichema pšchišchol; do Šichema poda dha šo tež Šakub bórny, šo by šebi tam ležomnošč kupil.

Ššo pocęahowawšchi na tónle podawš, wošnamjeni pšalmista wobaj krajnej džełaj — nawjeczorny a narašchich pšchijordanšchi kraj — wo Šuchothu a Šichemje rěčšo, š tym, šo je Šananejški kraj jeho šwójštwomeč, kotrež šo jemu wšacę njemóže, š kotrymž móže šebi po šwojej woli šaradžicę.

Šawěščze je bjes dwěla, šo je Šakub tež šwojeho nana Šaaka w Šebronje wopytal; se šwojim domom pak šo njemóžešche jemu pšchidacę, došelž bješche nětkole tež wótzowšku šamoštatnošč dožpil. Šsaak bē hiščeže živy, a po nim škožuja šo šlawišny, š Šakubom pak naštok sa dalšchi pošup doštawaju.

18. Šotom — něhdže dwē lěče pošdžišcho — czehnje Šakub, pšchecęiwošchi Šordan pšdla Bethšcana a pucęowawšchi něhdže 4 hodžiny š wječšoru š Salemej, š Šichemowemu měštu, kotrež leži w Šananejškim kraju — hdyž bješche, wrocęiwšchi šo šašo š Šešopotamišce, na šonz šwojeho dalokeho pucęa pšchišchol — a poštaji šwój štan pšched měštom.

Še Šichemom, po kotrymž je šo pošdžišcho měštu šamemu mjeno doštalo, šesnojemy šo na 34. šlawje.

Ššerbška biblija škožuje šo w 18. šchtucęzy po Šutherowym pšcheložku. Někotři pšcheložuja po šłowach š Šebrejškeho šwjateho pišma tež: „Šotom pšchidže Šakub **derje šakhowany** š Šichemowemu měštej.“ A šawěščze, tole šo derje š temu hodži, šchtož bješche Šakub šebi na 28, 21. šlawje wot Šoha wupročyl. Šole bješche šo nětko štalo; Šóh bješche jeho š měrom (derje šakhowaneho) šašo domoj pšchijwedł.

Škožuješch šo pak na šłowa našcheje ššerbške biblije, dha doštanješch druhi šnamjenity pocęah: Šerusalem a Šichem, tamnej měščze, kotrež štej š Šerobešamowych cęašow hačz do Šhrystušoweho cęaša kručęe napschecęiwo šebi štalej, štej š wopředka jenajke mjeno měšej. Šerusalem bē wopravdže měšto mēra, Šichem pak to jenož ludasche. Šichem pak došta w nowym testamencęe (šč. Šana 4, 5) mjeno Šichar = měšto š cęumpatymi a šelhašnikami.

19. A šo by šebi tu, hdyž bē šo něhdy tež Šabraham šašydlil, šwój štatok štajił, šupi šebi š ranju wot měšta kručęe pola wot Šemorškich džečzi, Šichemoweho nana, sa što šlěbornikow, něhdže sa 1050 hr. Šam štaji wón šwój štatok.

20. A natwari tam woštal a da jemu mjeno: móžny Šraelški Šóh, kotryž je šo šašo tajki pšchekrašnik a je Šakubej nowe mjeno dal.

Šak je Šakub šwoje šlubjenje (28, 20) wukonjal; pošdžišcho wukonja jo tež na šamym měščze, hdyž bješche Šóh jemu šo šjewil (35, 6).

Šmēr a pokoj nješchewodžataj jeho dolho, pšchetož džeš našhila šo š wječšoru a cęemna nóz pšchecęiwo.

Šola leži mješ přenim pšchifhadom do Šichema a podawku š 34. šlawje hiščeže cęaš něhdže 8 lět.

Šo bajkach leži Šakubowe šupjene polo pšchi škótšonarašchim šonzu Šichemškeho doła, hdyž šo rušina šchēri. Šam pošajuje šo hiščeže dženšja Šakubowa šudžen a něhdže 2—300 šrocęel dale š polnožy mušamedanški row sa Šosefowy row.

(Šotracęowanje.)

Dwē wutrobje.

Šaršš powjeda wo wobrocęenym pohaju, kotryž š šwojemu mišionarej pšchidže a jemu š horzymi špšami škorčesche: „Šajke to je? Šako bēch hiščeže pohan, mējach jenicęku wutrobu, cęornu; nětko hdyž šym šchecęišan, mam dwē wutrobje, cęornu a bēlu, a wonej štej pšhezo napschecęiwo šebi. Čęorna wutroba chze štajnje, šchtož čęert chze, a bēla wutroba chze štajnje, šchtož Šóh chze. Bēla wutroba rjeknje: „Dži a modl šo!“, cęorna rjeknje: „Dži a džełaj; š modlenju šhwile njeje.“ — Bēla wutroba rjeknje: „Dži šemšchi!“ Čęorna pak pšchecęiwo temu wojuje a praji: „Dži na polo a špi kuf!“ — A tak to dale dže; pšhezo wojujetaj cęorna a bēla wutroba hromadže a nimataj ženje jemu myšl.“

Šmišionar praji: „Dži, mój šyno, wojuj dale a njedaj šo myšlicę! Kunje teho dla, došelž mašch dwē wutrobje, šy šchecęišan; pohanjo maja jenož jenu. Wojuj dale a hladaš, šo bēla wutroba pšhezo došchęe wobšhowa; šotom šteji derje a ty škónu wěčzneho žiwjenja doštanješch. Hdyž šy ty šotom pola Šešufa, šotom je cęorna wutroba cziščze prjecę.“ — Ty šnajješch wěščze tež wěčzne pšchecęiwojenje w šebi! Šdy by te nješnal, by hubjenje wo tvoje

snutskowne žiwjenje stało. Pola kohož wojowanie fastanje, tón je morowy w swojich hrěchach; pola teho je hrěch tajse knjeistwo dostał, temu je swědomnje wotemrjelo. Šchtóž pak je žiwý křesćijan, dyrbi wojowacž. Wón wěšće cžlowjek njeje, kiž je nutnišcho se swojim sbóžnikom swjasany byl, hacž Pawol. Tónle ryczeť wěry nam na 7. stawje lista na Romskich tole wojowanie tak wopisuje: „Sa wěm, so we mni, to je w mojim cžele, njebydli ničo dobreho. Pšchetož tu wolu ja derje mam, ale so bych dofonjał to dobre, to ja njenamakam. Pšchetož ja njeczinju to dobre, kotrež chzu; ale to šle ja cžinju, kotrež ja nochzu.“ „Sa widžu drubi sakoń w swojich stawach, kotryž so pšchecžiwí sakońej w mojej myšli a jima mje pod hrěchow sakoń, kotryž je w mojich stawach.“ — Šak šdychuje Pawol w tymle wojowanju: „Sa hubjem cžlowjek, šchtó chze mje wumóz i teho cžela teje kmjercze?“

Šdyž bě Pawolej cžežko wojowacž, mamy so džiwać, so my w tymle wojowanju wustanjemy. Ale my jo na žane waschnje wostajicž nješmēmny. Křesćijienjo so k wojowanju. To by wschať jara komodne bylo, hdy bychmy, hdyž šmy teho sbóžnika we wěrje šapšchimnyli, i hrěchom ničó wjazy cžinicž njeměli. Ně, cžim nutnišcho i tym sbóžnikom šrosčemy, cžim wjazy je wojowanja, dofelž bywa swědomnje cžim mjehšče. Tak pónđe hacž do fónza. Křesćijan dyrbi pšchezo roscž. Niz jako bych jo hižo šapšhijał abo hižo dofonjany byl; ja honju pak ja tym, hacž bych jo šapšhijał, kaž ja tež wot Křystuša Jesuša šapšhijaty šym.“ Duž njehmēmny ženje wustacž. My džě mamy šulneho pomoznika k bokei. Jesuž je našcha šylnoscž. Wón tym swojim da móž pšchewinycž. „W tym wschēm pšchewinjemy dale bóle pšches teho, kiž naš lubował je.“ — Š Křystušom my dobudžemy. To dyrbimy my wěrícž. Šrašne to dobyče, kotrež nam junu šywa: Šróna prawdosčže, wěčne žiwjenje. Ale daj šebi hiščeže juntrócž prajicž: „Wjes wojowanja — žane žiwjenje!“

Šch wojuj! šchtóž njewojuje,
Tón frónowany njebudže.

Wschelake i bliska a i daloka.

Pšches 500 wumucženych knjesow wučerjow jutry je šakšich seminarow wustupi. Tola pšchi tym wschēm je hiščeže wučeršta nusa tak wulka, so dyrbi so hiščeže jara wjele seminaristow 1. rjadownje k wučenju mon šlacž. Tola pak i létami pšchi tajkej licžbje létuje wumucženych nusa pšchestanje, so budža potom wumucženi wučerjo na šastojnstwo cžakacž dyrbjecž. Pola naš Šserbow nadžijomije k tajkim wobštejušcžam njedónđe, ale našchi šerbšy wučerjo tež šastojnstwo w šerbšich škulach namašaja.

Twar žyrtwe w Šrodžišcžu šteji pod wodženjom knjesa architekta Quentina i Širny, kiž je w swojim cžahu tež ryšowanje ša Budyšku a Šlukšchansku žyrtwej wudželał. Wón ma po swojej wuštojušcži dobre mjeno po našchim kraju a móžemy wěšćeje nadžije bycž, so budže tež Šrodžišcžanski nowy Boži dom jedyn i najrjenšich Božich domow našcheje šerbške Šužy.

Njedželu Vátare šmeje so přenje šerbške kemščenje w šchiznej žyrtwi w Draždžanach. Duž lubi Šserbja! pišajče tym swojim w Draždžanach a wokolnošcži, so móža so na kemščenje w lubej macžernej rěcži w prawym cžahu hotowacž.

Cžah je bliško, so létušche pacžerše džěcži pšched Boži woltať šupja. Šmótija jim dadža na pucž šobu šmótijazy dar. To je rjane a dobre waschnje. Njesabudžmy pak jim tež duchowny dar šobu dacž do wojowanja žiwjenja. Lubi šmótija! položče k druhim darom tež rjane natwarjaze a modlerše knihe i tym napomianjom, so njebychu šabylí w nich cžitacž, hdyž šhodža wošrjedž šphtowanjom tuteho šwěta. Tajse rjane konfirmaziške dary ša dušchu mlodnych dostanjecže wot našcheho ewangelišto-lutheršeho knihowneho towaštwa a šoždy knjes duchowny je wam k radži a je wam rad wobštara.

Bratr našcheho šhěžora, prynž Šendrich, pšchewywa w tu šhwilu w Amerizy, hdyž je pšchi pošwjecenju šhěžoroweje šódže pšches ruku prašidentoweje džowki šhěžora šastupil. Wón bu w Amerizy wschudžom najpšchecželnišcho powitany. Šeho wješba po morju bēšche jara njeměrna, dofelž cžežke wichory knježachu, so wón 20 hodžinow pošdžišcho do Ameriki dojedže, hacž bēšche předy wotmyšlene a wulicžene. Šacž budže so nadžija, kotraž so pšchi tymle pucžowanju haji, dopjelni, so šepšcha pšchecželnošcž mjes našchim wótznyim kraju a šjednocženymi Amerikanskimi štatami šastupi, wěšće njeje. Pšchetož šwój wužitk pšchi pšchedawanju amerikanskich wupłodow a wudželkow do wutkaja drje amerikanske šjednocžene štaty nješpšchcža. To pak je štajna pšchicžina byta roškorjenja wobeju štaw.

Šrudna je powjescž, kotraž pšchidže i města Šchemacha, hdyž je so cžežke šemjerčenje mělo. Tu widžimy, šelko móže šemjerčenje šchody nacžinicž, hdyž i tajkej šylnoscžu wustupi. Přenje dwaj štoršaj měješhtaj so, hdyž so žony a džěcži po muhamedanskim waschnju runje šupachu. Š žyla bu 11 kupjelnych jštrow ničženych; w šoždej bēšche něhdže 42 žonow a džěcži; jeno jich malo móžesche so wulhowacž. Šich najwjazy pod rošpadankami šmjercž namaša. W rusko-tatarškej šchuli wučer a 12 šchulerjow wo žiwjenje pšchidže. Pšchi cžele dweju džěň do šemjerčenja šemjeršteju Tartarow bē so k šhowanju něhdže 50 žonow šeschto, kotrež wschitke pod rošpadankami šapšpjeneho twarjenja šmjercž namašachu. Wošheja (šurkowiška šwjatniža), kotraž 800 lét šteješche, je so šapšpla, runje tak je horny džěl grichiškeje žyrtwe, kiž je 50 lét wschelake šemjerčenja pšchětrał, padnył. W armeniškim a ruskim měšchcžanskim džele šu nimale wschitke šamještne twarjenja wobšchodžene, jenož drjewjane twarjenja nješju šchodowale.

Womłodža za šudže.

Šsonjena bajka.

(Šotracžowanje.)

Měštej so bližo, šlyjšchšhtaj hižo našdala šchwórcženje a bórcženje, jako by so wulka cžyjóda ludži šeschla; tšělby wrješkotachu; a woprašchawšchi so ludži šhonješhtaj, so je pšched měštom wulki šwjedžěň, dofelž wozazy jutse na wójnu počahnu.

Bórsy pšchidžeshtaj do rjada štanow (šeltow), w kotrychž so i cžyjódami wupyšchenych měšchčanow je žonami a džěcžimi mjeršwješche. Wschelazy šedžachu ša šlidami pšched štanami, piwo a jědžo, druhy štejachu pšchi tšelnišcžju, hdyž wozazy na šabawu je šamymi tšelbami tšelachu, i kotrymž chžychu so bórsy na njepšchecžela šaměricž.

Šurij bēšche so wot šwojej towaštvi, kotraž kaž šlěchče na nim wišasche, k štanej dowjescž dał, hdyž piwo točžachu. Wobaražy so, njehašche so tam na šawku šydnycž, dofelž žanych pšenes njeměješche, so wobł šebi a jej porjedžicž dacž. Wona šmēješche so, jeho do ruki šchžipnywšchi, a šchepšasche jemu: „Šlupe šóšlatko, ja mam došcž ša dwejoch, ja ša tebe šaplacžu.“ Tola Šurij njemžesche so roššudžicž, so by so wina napil, wot njeje ššasaneho, a dofelž wona so šama i wulkej šchšlešzu na jene dobo docžahny, a i ruku jeho pod pažu wšawšchi so wupšerašche, jako chžyła jeho pšched wschēmi ludžimi wokolšhecž, dha štorcži wón ju njelubje wot so, prajizy, so chze najpředy na tšelnišcžwo dónč, so by pohladał, hacž njemóhl šebi šlěbornu šhanku wutšelicž, so njeby tu šedžal a so cžul, kaž prošchet a wotpalem.

To wušlyšchawšchi, pšchecžahowasche wona nób a hubu; bórsy pak so šašo i lohkej myšlu šmēješche, hdyž mlody měšchčan k njej pšchistupiwšchi so woprašcha, hacž je tu pšchi šlidže hiščeže měššacžka ša njeho.

Šurij šdychny, wuhladawšchi, so je rjanka po jeje požadanjach šastarana a džěšche nětko tam, hdyž so wješele tšelesche. Ša po-nižnu proštwu podachu jemu tšelbu; wóčžy so jemu šabššnyšchtej, witašche ju kaž pšchecžela, kotrehož je ša dołho hižo šhubil, šamēri so, so by mišchtržy wutšelił. Šo dołhich cžahach móžesche so přeni ras šawješelicž, so šašo widži wótrje kaž šchšrahólž; i tym bēšche wšcho druhe šabyl, šchtož so šóbla njeho štawasche. Wón žyly džěň jenož tšelesche a mēješche i tym tak nujnje, so šebi šedma cžah poššcha, so by dórtk šhšlěba jědł a šchšlešzu wina wupil.

Šdyž wječor pošdže ššoncžko domežt džěšche, wupofasa so, so bēšche Šurij je wschitkich tšelerjow najšepje tšelal. Šacž runjež jemu to domjazy wozazy šawidžachu, dha njemóžachu tola šinať, šhiba jo nješnateho žušobnika wulowachu ša šrala mjes wschitkimi tšelerjemi.

Šrala domjedžechu pšched štan, rjenje wupyšchemy i šhorhojčškami a wēnzami, hdyž najrjenšcha knježna i města, měšchčanostowa džowka, i cžehnyimi holčškami šedžesche. Šbožownemu dobnwarjej mišchtrješche so pšched wocžemi, koleni jemu tšchepotaschtej, hdyž tuta rjana knježna poštany, so by jemu dobnčža podala: šlěborny šarancžk, najjelnyeny je šwēšlymi šlotymi puškami, a nowu tšelbu i dwēmaj roškomať, wumēšžy džěštanu. Wēšche šebi šrótku narēcž, nawukla, so by jeho powitala ša šrala a so jemu pšchedšajila ša šralownu. Šdyž pak so dohlada, šak wón runu šmuhu se šwojimať mišymať wóhnošymať wocžomať jej do mlodeho mješwocžja: hlada, dha so ji we šlowje nucžesche, so njemóžesche šwoju rēcž, dorēcžecž. Šan pšchidže ji na pomoz, so by dorēcžal šlawu na:

krala, kotryž njeje frónu psches narod dostał, ale kotryž je šebi ju dobył psches šwoje šašlužby.

Š piškanjom a š wolanzu tyžazornych šhromadženyh poddužy šo džaf, kotryž běšche frónowanj i prostymy šlowami wuprajil. Bohhilowšchi šo na miłu ruku, kotraž běšche jemu wšče dary podala, wokošča ju. To rošhori jemu hiščeže bóle krej, dnyžli šwoje dženške wino, kotrež jemu se wšchěh stron pschipiwachu. Potom džěšche se šwojej kralowmu psches šwojedženške naměsto, hdžež jemu wšchón lud š wulkim počesčowanjom holdowasche. Štónčnje šo tak daloko šhraba, šo šo je šwojej něžnej towaršchu do rěčow poda, a bórnj běšchtaj šo tak šarěčaloj, jako běšchtaj po čzihej holi šchloj, hdžež nihtón na jeju rěče njelafa.

Šajpriedy woprašča šo, fak wona rěfa.

„Kustarška Štónnikoz rětam“, wotmolmi wona.

Potom šo Šurij ša jeje šwóšbu naprašchowasche. Wona běšche jeničše džěčšo šwojeju šaršcheju, macž běšche ji hižo psched někotrymi lětami wumrjela.

Hdnyž pať chyzšche wona wjedžecž, šchtó je wón a š wotkal je pschichol, dha šo wón je šwojim wotmolwjenjom trochu wijesche a komdžesche, a hdnyž šo jeho prašesche, hacž wostanje w měsče, dha běšche jeho dobyče a mnohe wužite wino tak šhróblilo, šo wotmolwi: „Ša njepóndu priedy wotšaf, doniž ty mi wšchu nadžiju njewošmješch, šo mohł twoju wutrobu a twoju ruku na wěčnje dobyč.“

Šjana horda knježna tuteje rěče dla ani šo njedžiwasche, ani šo njerošhorjesche; šdajšche šo, jako by šo tajfa rěč wot njeho šlušchala a wotmolwi, woczi šandželowšchi, šo ma tajfu próštwu knjesa krala ša wulku čšesč. Šimo teho je jemu jara pschihilena; tola wona běšche šebi šlubila, šo jeničžy i tajšim mužom psched šnjefowj wotšaf pónđže, kotryž je w něčzišchej wóšnje šlawu dobył, a kotryž ma wulke šašlužby wo wóžny kraj.

Šurij, njepntnywšchi, šo bėchu tajke šłowa jeničzi lešny wupucž, dokelž šubłana pryuzšča zušobnifa bjes mjena šazpivasche, hacž runjež šo ji jeho wošoba špodobasche, pschija tajke wotmolwjenje jako frute šawěščenje jeho pschichodneho šboža. Wón njepožadasche ša ničim šhmanšchim, šhiba šo mohł jutse šobu na wóšnu čzahnyč; tež mėnjšche, šo šawrienzowj wěnz ša njeho šawěšče pschewyšoko njewišy, hdnyž i tajkej ššelbu na wóšnu počehnje. Wón ponižnje prošysche, šo by jemu něšajke šarukowanje šobu dacž chyzła na wóšnu, šo by wěšče wjedžaf, šo bėchu jeje šłowa šprawnje mėnjene. Š dokelž šo wón štajnje a frucžišcho k nej lišchčesche, a woheń jeho mlodošče štónčnje tež jeje šymu krej šhrě, dha šo štónčnje šaroczi, šo chze na njeho čšafacž, doniž šo i wóšny njebj wrócził; je-li by šo na wóšnje i čšecžu wušnamjenil, potom chyzšche jeho byčž na wěčnje.

Š tym běšche šo najšhróblishe pschecže mlodeho krala dopjelnil, a wón běšche pod šwojim šbožom tak wješely a luboščiwj, šo wšchittich šwojich poddanow, telkož jich šo jemu tež bližesche, wobkušła, tež šwoju i čzicha šlubjenu, hdnyž ju pod hwěšdojnym njebjom pschewodžesche do wóžneho doma, šo njemóžesche jemu wobaracž, hdnyž ju psched durjemi wokošchi.

(Potračowanje.)

Ernst Pobožny.

Wóšwoda Ernst Šalko-Gothajti, kotryž dla šwojeje wulkeje pobožnosče čšestne pschimjeno „Pobožny“ dosta a kotrehož 300-lětny narodny dženi druhi dženi hodow w pschitomnošči našcheho šhěžora w Gocze šo šwjecžesche (faž šmy to šwojim čšitarjam hižo našpomnili), mėjesche wutrobu pošnu džěčžajeje wěry, faž jich mało jeho runjecza, a šo we wšchěh wobštejnosčach žiwjenja teje wěry trošchtowasche. Šako běšche w bitwje pola Lützena w lěče 1632 kral Šustaw Šdolf padnył, a wot Šappenheima šo nowe wóška do bitwj wjedžechu, běšche to wóšwoda Ernst Pobožny, kotryž psches šwoje šmužite pschecžiwjenje šchwedštemu wóštu štónčnje dobyče dobu. Ššamo do wóšniškeje hary běšche wjerchowškeho rjeka jeho pobožnosč pschewodžila. „Šod harowanjom šubonow a trubjelow“ — tak wobšwědčža — „wjerch šwoje porjadne nutrnosče njestomdži; jeho štan (zelt) běšche faž žyrtej, hdžež šo k Božemu mjenu wolašche a Bóh šo čšesčesche.“ — Ššwoje žyłe žiwjenje čšafasche wón na pschidženje šmjercže faž na wopnt dobreho pschecžela; a jako na šmjertnym ložu ležesche, wón w šwojej dolhej šhorosči wo ničim druhim njerěčšesche, šhiba wo šłódkej radošči wěčneho žiwjenja a wo lubošči ššesom Šhryšta,

a šo wokoło štejaznych prašesche, hacž je jim wučžba wo wěčnym žiwjenju runje tak lubošna faž jemu? Šrótko do šwojeho šónza wón šawola: „Ach, šo bychmy tola teho Šnješa Šesufa prawje lubo mėli, fak budže šo našča wutroba wješelicž?“ Šemu šo wotmolwi: Šón Šnješ je špokojom, hdnyž jeho tak lubujemy, faž nam wón hnady k temu špožči. Duž modlesche šo wón šlafajo: „Ach, wutrobnje lubuju ja tebe, o Šnježe! Ša prošču, ty njechal daloko wote mnje byčž i twojej pomožu a hnadu!“ — Š tym wotomiknjenjach, jako trošchta a radošče šwjateho Duča njecžujesche, pošylni šo i Božim šlowom, tež junkrócž i Šutherownych wuprajenjom: „Wišchē šo tola njestara, hdnyž tež w šymje wšcha šymna šteji. Ša šym špokojom, šo ja wēm, šo je Šhryštuf w šłabnych móžny.“

Šhubjene dnj.

Šón dženi je šhubjenu, na kotrymž ničšo i Božeho šłowa nawuknył njeshym. Wšchědnje dnyrbjeli my šebi šwjate pišmo wšacž, a faž hušto je wošmjemy, i njeho něšchto ša šebje wšacž.

Šón dženi je šhubjenu, na kotrymž ničšo wo towarštwje i Bohom njeshym šacžul. Wone je žiwjenje dušche a modlitw wodnyh, i kotrymž šebi dušča žiwjenje šđerži.

Šón dženi je šhubjenu, na kotrymž njeshym něšchto dobre čšinił. To móže šo w šwucžnym šhodže mojeho wšchědneho powołanja štacž a ja dnyrbjal Bohu džakowny byčž, šo mi telko škladnosče ššiczi jemu šlužicž. Dušchi pomocny byčž je lěpše hacž čšelaj; tola dnyrbjeli my to jene čšinicž, to druge niz wostajicž.

Šón dženi je šhubjenu, na kotrymž njeshym w něšajšim nastupanju nad hrěchom we mni dobył. Ššajenje, fiž w naš bydli, móže šo jenož i pschezo wošpjetowanym próžowanjom wutupicž. Štu wobužnosč pschewinnyč, hrěščne pošhilenje šaprēcž je lěpsche hacž šeništi dobył teho dnja. Ššóžny hrěch, fiž šy wotbył, je faž wotbyty punkt, fiž je čše pschi bėchu ša wěčnym dobyčšom wobčšezowal.

Šón dženi je šhubjenu, na kotrymž žane šrocžele na pucžu k njebššam do přědka njeshym čšinił. Šucžowat ma š prawom ššóžny dženi ša šhubjenu, na kotrymž dnyrbi šmėrom ležo wostacž, hdnyž dnyrbjal po prawom dale pucžowacž.

Šak wjele šhubjennyh dnjow šteja tež w protyžny mojeho šrudženeho žiwjenja! Žiwjenje je šrótko, wěčnosč i ššóžny dnjom bliže pschidžče. Šjednyrbjal dha ššóžny dženi wukupicž, šo bych telko dobytkfa faž móžno i njeho čzahnył. Š njednyrbjal i tym bjes komdy a hišchče džensča šapocžecž?

Š rospominanju.

Ššlawny hwěšdar Šewton praji na šwojim šmjertnym ložu k tym šwojim: „Dwoje šym w šwojim žiwjenju nawuknył: to jene, šo šym wulki hrěšnik, to druge, šo je Šesuf Šhryštuf hišchče wjeshči ššóžnik.“

* * *

Šněw je woheń, kotryž žane želeso žehliwe njecžini a žaneje šštwj njeshreje; wón rěfa, šweče a mori a nihtó njewě, hdže móže dowješčž.

* * *

Šola Š. šteji ššchiz pschi pucžu, na kotrymž po jenym šoku napiššane šteji: „Šchto chze šón ššchiz, fiž pschi pucžu šteji? Wón chze pucžowarjej, kotryž nimo dže, to wulke šłowo trošchta prajicž: Šón Šnješ je twoju winu njesh.“ — Po druhim šoku šteji: „Šchto chze ššchiz, kotryž pschi pucžu šteji? Wón chze pucžowarjej, kotryž nimo dže, to wulke šłowo nadžije prajicž: Ššchiz tebe k njebššam ponješ.“ Po ššecžim šoku: „Šchto chze ššchiz, kotryž pschi pucžu šteji? Wón chze pucžowarjej, kotryž nimo dže, wulke šłowo mudrosče prajicž: Ty dnyrbšch twój ššchiz ša tym ššóžnikom njesh.“ Na šštwórtym šoku: „Wot teho čšafa, šo je mój ššóžnik na ššchizu wumrjel, je mi wšchón ššchiz loški. Duž chzu jón njeshčž bjes žakosčjenja: junu džě budže mój wš k njebššam.“

Bibliški pucžnik 1902.

Ššjenšy ša rošpschodate „Bibliške pucžniki“ njech šo pschecželniwje ščelju knjesej šararjej Šarjenfej w Šhwacžizach (Ššarrer Šaring in Quatz, Post Werka i. Š.).

Ššafub.

Šy-li špěwał,
Pilyje džělal,
Strowja čje
Šswójbny statot,
A twój šwjatot
Šradny je.

Ša šlaw špróžny
Napoř mójny
Lubosč ma;
Bóh pať šwěrnny
Pšes špať měrnny
Čzeršwosč da.

Nječ ty špěwałš,
Šswěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džen pať šwjatny,
Dušchi daty,
Wotpoczni ty.

Š njebjěš mana
Nječ čji šmana
Žiwosč je;
Žywa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchew čje!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihicziščeženi w Budušinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 ny. dostacž.

Lätare.

Jes. 56, 6.

Ša šchtrafa leži na nim, šo bychmy my měr
měli a pšes jeho rany šmy my šahojeni.

Profeta Jesajas, kiž je tole šlowo wjele štow lět do
Šhryštuša rěčal, šo „ščenik mjes profetami“ mjenuje.
A to š polnym prawom; pšchetož wón je Šhryštušowe
čzerpjenje a wumrjećje tak jašnje do přědka widžal a wo-
pišal, kaž budžishe š Janom a Šhryštušowej maczerju
šam pod kšchizom štal. Bóh šam je jemu to wšcho do
přědka widžecž dať, šo by jo šwójemu ludej šjewit a tutón
lud w šwójim čzašu do Šhryštuša šterje wěrit, jako do
teho, kiž pšchincž mějesche. Ša šchtrafa leži na Šhry-
štušu. Šo prawom wona na nim ležecž njednrbjala,
ale na tych, kiž šu hrěšchili, mjennjž na naš. Šeho je
wšy šebi wšchnosč pšched šud nježada, kiž njeje niczo
njeprawe woběšot, šo by jeho kšostala, ale teho, kiž je
něšchto škucžit. A hdy by wšcheje wěžy nēczeji šyn tón
šłóšnik byl a jeho nan by šynowu winu na šo wšal a
by šhať a prajit, šo je wón šam, tón nan, tu njeprawdu
čžinil, dha wšchal by šyn kšostanju wucžeknył; by pať
wšchnosč ša tutej lžu pšchichla, potom by šyna dla jeho
nješkutka a nana dla jebanštwa kšostala; pšchetož kať móže
hrěšchny čžłowjek drugeho winu nješcž? Šinat je to
pola Šhryštuša. Wón, kiž njeje čžłowjek, ale Bóh, kiž
njeje hrěšchny, ale bješ winy, móže šam drugeho winu
na šo wšacž a ša nju čzerpicž a ju wotpofucžicž, šo ju

tón drugi wo prawdže wjazy nima. Šaž šłónzo, hdyž
wšchische štupa, wšchu šymu na šo ščenje a ju šahubi, šo
šo šwjaski lodu na hatach a rěčach rostorbaju a šmjerš
na roli šo roššwježe a bóršy šo šemja je šwójimi kwětkami
kčžejazej njewješe čruna, runje tak je Šhryštuš našchu
šchtrafu na šo wšal a wot hrěchow naš wumohl. A
nětko je našcha wutroba tež kčžejaza šahrodka; pšchetož
nětko mamy my měr.

Měr, tuto šlowo ma lubošny šynk. Šchtož je tu hižo pšched
31 lětami byl a šwědt teho byl, kať šo tehdy po dolhej wójnje
měr ščžini a kaťku radosč tutón měr po wščem kraju
wubudži, tón wě, kaťki lubošny šynk ma to křótke šlowečžo
„měr“. Šo je něšchto podobne, kať hdyž šo jatemu durje
wotewrja a wón šmē š jaštwa won, abo hdyž kšory po
dolhej kšorošči šašo přeni křócž š domu wuńdže a na
šahrodku wušupi. Šajke něšchto je šo nam pšes Šhry-
štuša dostalo: my mamy měr. Šeho dla nětk niczo
njeje, šo by šatamalo tych, kššiz w Šhryštušu Šešu šu
a po čžele nješhodža, ale po Duchu. Čžłowške najwjětšche
nješbože njeleži w tym, šo mamy my wjele próžy, abo
malo dobytka, wjele hněwanja abo tež wjele kšorošče,
malo čžesče pšched ludžimi, ani w nēcžim podobnym.
Čžesč nješbožowneho widžecž, dha dži š tajtemu, kiž do
Šhryštuša njewěri, kiž po jeho kaťnjach nječžini, kiž šo
jeho wujednařšeho wopora njedžerzi. Šón je w čžěžkej
wójnje. Šeho šwědomnje trašchi jeho a njeda jemu
žaneho pokoja.

A najwjětšche šbože njeleži w tym, šchtož našche wěčžo
widži, ani w tym, šchtož našcha ruka šwopšchimuje; naj-

wjetſche ſbože leži w naſchej wutrobje. Šchtóž do Šhryſtuſa wěri, tón ma mjenujzj we wutrobje ſloty mēr. Šdnž hlada na ſańdžene žiwjenje, dha je wſcho ſhladkowane pſches Šhryſtuſowe čžerpjenje. Hlada do pſchichoda, dha je pucž runy pſches Šhryſtuſowu ſaſlužbu. Pſchindže jemu ſudny džen do myſli, kiž nětohožkuliz hižo na ſemi kaž ſapate plómjo traſchi a pali, dha ma wón je ſwojej wutrobu pod ſchizom Šhryſtuſowym tola polny mēr, kaž ſo ptacž w hałofach tołſtego ſchtoma w njewjedrje ſhowa, hdnž njewjedro ſ wíchorom hroſny.

W pſches jeho rany ſmy my ſahojeni.

Lěkar mohł ſebi ranow nabicž dacž, keltož by čžnył, dha ſ tym žanemu ſranjenemu jeho rany ſažile njebychu. Ale Šhryſtuſ, Boži ſyn a ſwjatoſež ſam, ſa naſ ſranjenu, je ſ tym wſchě naſche duchowne rany ſahojil. Šchto dha bęſche to do ranow? Šchto je nam je nabił? Šchto je naſ widžil, ſo ſmy ſ nich krawili? To ſtwjelzo je węſeže ſhore, kiž drje jeńdže a ſhwilku roſeže, bórny pak ſwjadnje a žaneho ploda nima. Tak ſu tež čži ſhori, kiž drje ſu žiwi a dželaju a pjenjeſny hromadža — ale pak žanych plodom praweje ſylneje wěry nimaju, ſo bychu Boha lubowali a jeho kaſnje dđerželi a bližſchemu ſlužili. Kottſiž pak do Šhryſtuſa wěrja, maju tajkich plodom a ſhodža w prawym bohobojaſnym žiwjenju. Woni ſo runaju ſchtomikej, kiž bęſche drje ſadženy wot ſahrodnika, kiž pak bu wot ſteho čžłowjeka nalemjeny, ale ſahrodnik je rany ſwobalał a je ſchtomik hladał, tak ſo rjenje dale roſežeſche a plody njebeſche. Bóh je naſ wſchitkich do ſahrodki tuteho ſwěta ſadžil, ſly njeſcheczel pak naſ nalemit — ale hlaj, pſches Šhryſtuſa ſmy my ſahojeni. My hladamy ſo hrěcha, my honimy ſa wſchěm dobrym a čžebnym a Bohu ſpodobnym. Duž roſežny a njeſmy pſchezo wjažny plodom, ſo bychmy na poſledku tež kóžny ſwoje měſtaczko doſtali — w njebeſkim Edenje!

S ſchizom na ranjenju rady
Wotſal hiež, duch pſchiswoli,
Lěpje budže w Salemi,
Wimi nje bórny jeno ſ huady,
Jeſu, k tebi, ſa tobu,
So tam ſbóžny docžahuu!

K.

Samjeń.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

ſajle myſle nadeněžech, Bože ſłowo čžitajo.

Podawa ſwěrnny čžitar „Bohaj Bóh-a“.

1. knihi Moſſaſowe, 34. ſlaw

(Potracžowanje.)

Dinine ſlěhanje ſwjedže krejroſlecže.

I. Šchtučka 1—24. Podawł, kaž ſečehowazj, pokaže nam dokladnje wſchě ſabludžjenja, do kotrychž je ſo wěra, ſo je iſraelſki narod wuſwoleny pſchede wſchěmi narodami, ſabludžila, ſu-li čželne ſmyſleni čžłowjekojo ſo tajſeje wěry mozowali. Čžucže, ſo ſu woni, ſakubowi ſynojo, wuſwoleny narod, ſo ma ſo ſurowiſcho wjeczež, je-li ſo jich čžeſež ſeſchidžila, ſo njemóže ſo ani ſarunanje ſwjeſež, ſu-li ſchidžerjo tež wobreſanje pſchijeli: tole je ſłowna myſl, kotraž je ſakubowych ſynow wodžila. Žich ſurowe waſchnja njehodža ſo k ſakubowej ſlaboſeži. Niž jenož je ſlaboſežu, ale ſ prawdžitym wohidženjom pſched hrěchom ſatama wón jich ſkuff (ſlaw 49, 6. 7.)

To, ſchtož nam tale ſlawiſna pokaſa, budžiſche ſo ſ iſraelſkim narodom ſtalo, njeby-li Boži Duch pſches měſchnikow a wopory, kaž tež pſches proſejtom jón ſtajnje ſ nowa na prawy pucž wróčzo wodžil.

So je Moſſaſ, Levijowy potomnik, tónle njeſkuff ſapižal ſ poſlecžom, wot ſakuba teho dla nad nim wuprajnym, je ſa-

węſeže wopomi, kaſ njeſtronije je ſwjate piſmo a ſwědł ſa ſwobodnu hnadu, ſ kotrejž Bóh wulzy ſtaženy narod hiſcheže dale wo pytuje.

1. Dina pak, Lejina džowka, kotruž wona bęſche ſakubej porodžila, a kotraž bę nětko něhdže 15 abo 16 lět ſtara, wuńdže něhdny, najſkeſcho, hdnž ſu Sichemeženjo někaſki pohaniſki ſwjedžen ſwjecžili, a hdnž bę pſchi tajkej ſkladnoſeži wjele widžecž, je ſchlitowazeho dohladowanja we wóžnym domje, ſo by krajne džowki wohladała a ſo by ſo ſ nimi ſtowaſchila.

2. Hdnž bęſche do města pſchichla a hiſcheže prjedy, hačž bę ſo holczkam ſ jeje ſtaroby pſchitowaſchila, wuhlada ju Siche, Hemorowy, Hejweſſkeho mužowy, ſynu, kotruž bęſche ſ knjeſom tu w kraju, a kotremuž bę ſakub polo wotkupil, a wón wja ju a ležeſche pola njeje a ſlěha abo wumozowa ju.

Wona měla doma woſtacz, jako japoſchtoł kaſa: pſchetož mlode holzy a mandželſke žony maja dom paſež!

Šchtóž njecha ſmoknyč, njeſmē ſo ſtupiež, hdnž wot tjechi kapa. Młoda holza, ſtajnje po pucžu, a mlody hólz, ſtajnje ſa ſhachlemi — wobaj njeſtaj nicžo hódnaſ.

Dina je wulzy wažny a hrožazy pſchiklad ſa wſchón mlody lud, kotruž je bjeſe wſcheho naſhonjenja, a pſches wotuczowazu wóž čželnych loſchtow a pucžow dwóžny do ſawjedženja podaty. Straſchne, dwóžny ſtraſchne pak je, hdnž mlodži ludžo w tutych lětach, kottſiž ſu ſo mēli w domje pobožnej ſtarſcheju po ſcheſežijaniſkich waſchnjach a po čžichim žiwjenju ſložowacz, na dobo wuſtupja do ſcherokeho ſwěta a pod wliw tamneho ducha, kotruž je ſ knjeſom w tutym ſwěče, a do wabjenjow, kotrež ſo woſebje ſchěrja pſchi ſwjedženjach. Někottſi drje mēnja, ſo ſu tajzy mlodži ludžo kryeži a wuſchowani pſched ſawjedženjom pſches krute waſchnja, po kotrychž mējachu ſo dotal ſložowacz, a pſches čžucže ſa to, ſchto je ſdobne, a pſches wohidženje pſched hanibnym, na čžož ſu ſo ſwucžili. Tajke nahladny ſu do žyla wopacžne; ſu-li tajzy dobročini wot naroda, dha nawali ſo ſwětny loſcht, pſchihryty ſ hladkimi ſłowami, ſ čžim wjetſchej mozu; a naſhonjenje naſ wuczi, ſo ſu mlodži hólzy a mlode holzy, kotrež bęchu dotal ſ čžicha žiwi byli, ſo bjeſe wſcheho roſuma a ſaprečža podali do kužoka, ſo puſolazeho je ſwětnymi loſchtami, a ſu ſrěbali ſ nopača, kotruž je ſwět jim ſkiežil, jako čžyli to doſhwatač, ſchtož ſu dotal ſkomdžili, a ſchtož je ſo jim ſaprečo.

3. W jeho duſcha ſo k njej dđeržeſche, a mējeſche tu holzu lubo, a rěčeſche wutrobneje ſ njej, ſo by ju ſmėrowal teho dla, ſchtož bęſche ſo ſtalo, lubjo ji žėntwu.

4. W Siche je ſwojej pſchilubjenej žėntwu tež ſprawnje mēnižy džeſche k ſwojemu naney Hemorej: Wſmi mi tu holzu ſa žonu; a dokelž tón do teho ſwoli, ſshowa Siche Dinu hnydom w ſwojim domje.

5. W ſakub ſhoni, ſo jeho džowka Dina, njewróčizy ſo wot ſwojeho wopnta w Siche, bęſche wohańbjena a ſlěhana; a jeho ſynojo bęchu ſe ſkodom na polu; a ſakub mjelčeſche teho dla, ſhoniwſchi tajku hańbu, doniž woni njeſchidžechu; pſchetož wón čžyſche ſebi ſ nimi ſradžicž, dokelž mējachu woni po waſchnju tehdomniſcheho čžaža tež ſwoje ſłowo do ſottſinych naležnoſežow rěčež, ſchto mēlo ſo nětko čžinicž.

6. W Hemor, Sicheowoy nan, džeſche won k ſakubej, dokelž mējeſche tón ſwój ſtatok wonka pſched měſtom, ſo by ſ nim ſynoweje žėntwy dla porěčal.

7. Duž pſchidžechu ſakubowi ſynojo ſ pola a bęchu pódla, hdnž Hemor k jich naney pſchidže. W hdnž woni ſlyſchachu, ſchto je ſo ſtalo, mjerſaſche to tych mužow (bratrow). Woni bęchu nětko 19—21 lět ſtari, potajkim w tych lětach, hdnž je čžłowjet woſebje nahly a naſnyly. W dokelž ſo ſa wulzy ſranjenych mējachu, roſhnėwachu ſo jara, niž jenož teho dla, ſo bę to čžinił, a ſo bę ſwjate prava hoſpodliwoſeže hroſnje ſranił, ale ſo bę ſ wotpohladom tajku hanibnu wēž na iſraelu ſežinił a njeſkuff na ſwjatej woſobje teho, kotruž bę ſtowaſchenu ſ Bohom, ſo bę jeho džowku ſlěhal; pſchetož tak to njedyrbjeſche byež.

To jich woſebje roſhorjeſche, ſo bęchu ſo hroſny pſched jich ſwójbu, kotruž wot wobnylerjow w kraju ſa Boži wuſwoleny narod žadachu, takle ſchpatnje wídali, a ſo bęchu ſ jich kotru čžiniłi, jako ſ někaſkim holczkſtom.

8. W Hemor rěčeſche ſ nimi a džeſche, ſo by huėw, ſo puſolazy, ſmėrowal: Mojeho ſynowa, Sicheowowa, wutroba ſebi žada waſchu džowku; ja proſchu waſ, dajče ju jemu ſa mandželſku.

9. Žeńče ſo ſ nami; dajče nam waſche džowki, a bječče ſebi naſche džowki.

10. A pschebnywajeże pola nań niz wjazy jako zuřomnizy, ale jako domjazy a nascheho runjecza. Nasch kraj budze wam wotewrjeny; bydleže a pschedawaježe a dobywaježe febi ležomnosježe we nim, zyle po waschim spodobanju, chzemy wař mječ sa fwojich a chzemy wam fawe prawa s nami spožeziež.

Tak by Sraael byl s pohanami jedyn narod. To be wulki strach sa Zakubowy dom, so by fwoje pomolanje sabyl, fo s pohanami smeschawšchi. Zakubowych fynow njeskuff mejesche tu w ruzy Božeho dohladowanja fkužicz, so by fo tonle fuf rosrubnyl.

11. A Siche, kotryž be s nanom fobu abo tola borsy po nim pschischol, dzesche s Dininemu naney a bratram: Njech hnadu pola wař namakam, a daježe mi waschu dzowku sa mandželifu; sčtož wy mi budzeže prajicz, a fajkež wuměnjenja budzeže mi postajicz, to chzu ja wam dacž.

12. Pomjenuježe mi jenož throble a nježadaježe pschemalo pomozy a darow, ja chzu wam je dacž, faj wy mi budzeže prajicz: jenož daježe mi tu holzu sa mandželifu.

Esłowo, tu „pomoz“ pscheložene, wofnamjenja wufupny pjenes, kotryž mejesche nawozenja njewjesezinemu naney placzicz; „dary“ pak dostawasche njewjesta a jeje bratija a drusy w domje.

13. Duž wotmohwicu Zakubowi fynojo Sichej a jeho naney Semorej jebatizy, jako chzyl fo po jeho namjecze sčowacz, jako tola w fwojej wutrobje na wjeczenje fo samerichu, teho dla, so jich fotra Dina be slchana, a dzachu s nimaj:

14. Wy to njemözemy ezinicž, so bychmy naschu fotru njewobřesanemu mužej dali; to by nam s hanibu bylo.

15. Dha wschaf tola chzemy do teho swolicž: jeli so chzeže nam podobni byč, a wschitko, sčtož mužste je mjes wami, wobřesacz.

Bychu-li woni s tutej radu sprawnje menili, dha by wona byla s dopokasom, fak swonkownje woni myřlachy wo fnamjenju sa towarřstwo Bože.

16. Tehdom chzemy wam nasche dzowki dawacz, a wasche dzowki febi bracz, a pola wař bydlicz, jako sčze namjetowali, a chzemy jedyn lud s wami byč.

17. Se-li so wy pak nochzeježe swolicž, fo wobřesacz, dha chzemy naschu dzowku, je-li trebne, s naszylnosczu wsacz a prjecz ezahnycz, so bychmy wopušczizli tule stronu, hdzež je fo nam tajfale hařba stala.

Tu fo s nowa sjewi, s fajkej fweru a fak njestronizy nam fwjate piřmo wschě podawki powjedzi. Semor a Siche wobrasujetaj fo nam s luboscziwjeje a fawej nadobneje strony, a se fawym wotpohladom wusbehuje fo, sčtož sa njeju rēczi. Na Zakubowych fynach pak spofnawamy leřnu sčaklošč a hrubu furowoscz a hrořnoscz. To je podobny rosdžel, jako fmy mjes Esawom a Zakubom spofnali. Ale tam faj tu sjewi fo nam, so fo Wobh ani psches pschirodženu luboscziwoscz fwetnych człowjekow njeda tak riez nawabicž, ani psches fylne wrótносče fwojich wobhnadženyh njeda wot pucz a wotwješč, kotryž je nastupil. Tak sjewi fo nam njeskuff Sraelowych fynow ezim hrořnišchi, s dobom pak tež Bože wschudžom skuffowaze dohladowanje ezim nadobnišche, dokelž nje-džiwa, fudžo człowjekow a dokonjejo fwoje myřle sa sbožnoscz, na tajfe fchmanosče.

(Wofracžowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

Wobydlerjo wřow wokolo Kubschiz s Budestezam fu ezisče nascherjeni a nabojeni psches wobnja, kotrež fo tam nimale wschodnje sčozuju. Bohužel hacž dotal možno bylo njeje, teho sčstnika wuřledžicz. Po sčaczu je to jene sčstniške pařmo, kotrež mernym ludžom jich statoki sčapala, pschetož wobnja fo pschezo w tych fawych stronach pokasuja. Wutroba tajkeho człowjeka je tola wscha sčazena, fiž samoze fwojemu bliřšchemu, fiž je w nožnym mēre, wohen do jeho statoka položicz, so ledma faw fwjertnemu strachej wuczefnje. Duž je pschecz, so bychy sčstnika borsy wuřledžili, so njeby hišče wjazy njesboža uaczinil, a so njebychu ludžo kōždy wjeczor trebali w strasche a bojoscz byč.

Na Budyřkim gymnasiju mejesche fo w poslednich dnjach wotřadne (maturitatne) pruhowanje. 21 gymnasistow fo na pruhowanju wobdželi. Wschitkim fo wopiřmo řalosče sa uniwersitu spozezci. Mjes nimi je tež jedyn Eserb knjes Handrif, fyn knjesa ararja Handrika w Maleřezach. Wōn chze prawa studowacz.

Psched pruhowanřkej komiziju sa duchownych w Lipsku je fo

35 kandidatow s pruhowanju pschipschezilo. S nich 2 do piřnych wedomostnych dzelow wrōcz sčupisčtaj, dwaj druhaj busčtaj dla njespokojaznych piřnych dzelow wrōcz pokasana. S tych 31 6 druhu zensuru, 21 tježu a 4 sčtwortu zensuru dostachu. Na-dzijomuje woni sčto prjedy do duchowneho sčstojniřwa pschindu, dokelž je licžba na duchowniřwo studowaznych w poslednich lētach wotebjerala. Mjes tymi, kotřiz fu pruhowanje nētko w Lipsku ezinili, ton kōcz žadny Eserb njeje.

W nowinach fo staršchim, fiž chzedža fwojim dzeczom rjemjeřli-niřwo nawuczicz dacž, Budyřka schula sa industriju a pschemyřlo poruczije. Wy teho dla tež naschich řerbškich staršchich na tule schulu, kotraž je fo psched kōtkim s nowa sčozila, kēžblivnych jezimimy. Pola knjesa direktora je wycho dalřche sčonicž.

Hdyž bešche w starym dobrym czasfu waschnje, so w postnym czasfu wycho fwetne wjeřele mjelczesche, je fo to w nowšchim czasfu pschemenilo, dokelž ludžo bjes řawnego fwetneho wjeřela byč njemōža. Tak mjenowany „samfujeny czas“ sčocznje fo hagle pschichodnu njedželu. Wot teho dnja hacž do jutrowniczki je wotdzerženje rejom sčasane. Konzerty a džiwadlo pak mōža fo tež w tym czasfu wotmēcž.

S wulkim holdowanjom fu prynza Hendricha do Ameriki witali. Wulke krasne fwjedzenje fu jemu wuhotowali a pschi tym je fo wobfucžilo, fak pscheczelnje smyřlena je Amerikanřka pscheczivo nam. Wy fo nadzijamy, so fłowam tež skuffi sčezhuja; pschetož w poslednich lētach fmy malo wo pscheczelnym smyřlenju Amerikanarjow pscheczivo naschemu ludej naschonili. Prynz Hendrich je wjetřche amerikanřke mēsta wopřtal. Wschudžom bu s tym fawym poczeščezowanjom powitany.

Psched kōtkim fu sčto burjo Zendzeščanow sbili a jim pokasali, so febi na to njepomyřla, fo poddacž. Za powješč je wschudžom wulke wjeřele sčudžila, pschetož kōždy temule sprawnemu ludej, fiž sa fwoju fwobodu wujuje, dobyče pscheje. To pak tež je pschecz, so by krejpschelecza borsy kōnz bylo. Pschetož wōjna traje nētko hižo dwē lēče.

Womłodžaza studzeń.

Esonejna bajka.

(Wofracžowanje.)

Teho nadžija, so na druge ranje, prjedy hacž poczehnje jako wulehnjeny wojak s wōřkom na wōjnu, hišče dostanje postrow wot fwojeje njewjesty, fo jemu njedopjelni. Snježnicžku njemy-lešche ani bubonow wrjeskot, ani piřkarjow trubjenje w ranřchim řpanju; pomyřliwšchi febi na wczerawšchi fwjedzeřski džen, kole-basche fo w fławje, kotryž bešche žnjala psches fwoju rjanoscz a njemējsche žaneje starosče teho dla, so bešche pēkneho człowjeka, kotryž be jej fwoje žiwjenje podal, fnano do řmjereče pōřkala.

Seje wobras pschemodžesche Surja stajnje a wschudžom, a na-džija, so ju dobudze, honješche jeho do najřrobliřchich skuffow. S tak wurjadnej rjaney mēšezanku njeby fo Surij s holarřkeho pēřka nihdy a ženje mēricž mohł; teho dla dzakowasche fo s wutrobu fwojej fhmōtije třřaz kōcz, so be fo wo to postarala, so fo jemu tajfale radoscz nētko dostawascha.

Na dalřche mejesche wschě třřnosče a strachi wuczefnjecz, kotrež řurowa wōjna smjedze, wōřebje w řymje. Wschitzy jeho wōjnizy towarřchojo njemōžachu fo dodžiwacz, fajke skuffi thro-blosče wōn na wōjnje wukonješche; tak bu hižo po prēnej bitwje sa wyschla pomjenowany, a po drugej hižo dosta fo jemu czešč pōlneho hejtmana. Sako tajki nawjedowasche wōn fwōj wojerřki wotdžel psched njepscheczestim hłownym mēřtom, kotrež mejesche njepscheczestim wōjiko nadbehowacz, dokelž njepscheczest throble fo sčitowasche, a nihdy na nihdy njechasche fo poddacž. Tehdy pak poradzi fo naschemu Surjej, kotremuž fo tak po fwojej kusčazy žedžesche, so ani wo dnjo, ani w nozy wjazy mēra njenamata, so sčitarjow na fłabym mēřtnje lepi: se fwojim wotdželom wali fo do mēřta, so dyrbješche fo njepscheczest poddacž. S tym mejesche wōjna kōnz.

Tajki skuff bešche fwojeho myta hōdny. Sčisče řamōn džen, hdyž fo mēř sežini, pomjenowachu Surja sa wōjwodu. Tež pōřlachy jeho s kralej, so by jemu tutu smjedelazu powješč wofjewil. Kral witasche jeho s wulkej czešču a pschitřim jemu se fwojej ruku řjad na wutrobu. Wschto tole sbožo mejesche pak sa fnadne, pomyřliwšchi febi na radoscz a wjeřele, kotrež smēje, hdyž fo se fwojej lubowanej sčto wohlada. Dženřa sčasche fo jemu lubosniřcha a rjenišcha, hacž tamōn wobras, kotryž bešche febi

w konach pŕchi wobnjnu w lŕhwje wobrasowal. To drje jaczu, so wona jeho nahle wjeŕele trochu haczeſche; tola teho ſo njedomaga, ſo ſo wona ſama pŕchi ſebi kaſe, ſo je ſo jemu ſarocziła, dofelž mejeſche jeho wobnjſku ſlawu ſa ſnadne ſarunanje ſa jeho tajny wukhad. Nadscho hacž jemu by ſo jenemu ſ jeje wujow wudała, koſiž wukhadzachu ſ najnahladniſchich mejezanſkich ſwójbow. Tuczi wuwłoblowani knjeſykojo drje bechu ſo paſli, ſwój židžany kaba- cził ſ wobnjſkimi brónjemi mēnicž. Duž dha bē wona na ſwojim wērowanſkim dnju naluzy ſtruchla njewjeſta. Wſchitzy mejachu to ſa ſnamjo jeje knježniſkeje pōzežiwosče.

Seje hnēw pať dokroczi najwſchſchi ſthodžeńt, hdyž jeje man- dželſki po kwaſu ji ſjewi, ſo wōa na wotpoczińt pōńdže, ſo by ſo dale ſ czeſnym dželom žiwil. Erudobu a žaloſč, kotruž wōjna ſwjedže, — pohladajo na franjenych, koſiž po ſamych ſtach bitwi- ſchežo pſchikrywaju! — krjudowachu jeho w nozy wo ſnje, a wſcha czeſč a ſlawu, kotruž ſebi ſ njecžom dobudžeſch, njemōže ſarunacž tajkule žaloſč!

Włoda mandželſka, kotraž by w ſwojej hordosčezi ſkōncžnje hiſcheže ſo ſpokojila, by-li wona mandželſka generalneho abo pōl- nehō marſchala byla, njeby-li wōn tež ſenjanſke mjeno mēł, roſ- hōri ſo hacž do wutrobny, ſo ma mandželſkeho, kotruž je hiſcheže mjenje, hacž jeje nan, knjeſ meječanōſta; jako ſurij ſkōncžnje nēłajke „mējtacžko“ je ſnadnymi dokhodami doſta, dha jeho krjudo- waſche hacž na koſče. Wōn ju ſam w ſwojej wutrobje ſamol- wjeſche, ſnajo, ſo je kōždžicžka žōnſka horda a hlupikoſta, ſo jenož ſa pŕchu hlada; hinať wſchať beſche jeho dobrocžiwa a ponižna ſana byla; lubowala beſche jeho jeničžny jeho dla. Tež tu w jeho ſaſtojniſtwje ſo wulzy pōzowawſche, ſo jemu bōrny lēpſche mēſto dachu; tať mōžeſche ſo wēježe nadžecž, ſo budže raſ meječanōſta. To wſcho pať jeho mandželſku ani njejimaſche.

Wona wobkhadzeſche ſ ſurjom, jako byl wōn jenož domownik, kotrehož hnady dla w ſlužbje wobkhowaju. Hwito doicž dhrbjeſche ſhonicž, ſo je khudeho naroda. Wona bē žiwa, jako njemēla man- dželſkeho, khodžeſche ſe ſwojimi wujemi na hoſčiny a na reje a wudawawſche ſ hōlym njeroſumom pjenjeſy ſa ſkōtniſke dželu a drohotne draſty.

To wſcho dhrbjeſche najcheho ſurja wulzy ranicž; tola wōn teho wſcheho hiſcheže njeby ledžbu mēł a by to pſched ſobu ſa- molwił, wjedžo, ſo bē ſwoja žona wot jeje młodoſče ſem wſchu wolu mēla a woprawdžite pōhanſtwo ſe ſwojej rjanosčeju hnała. Wuhladawſchi pať, ſo wona wo ſwojej dwē malej hōlcžzy, kotrejuž bē Wōh jimaj wobradžil, ſo njepoſtara, ſo ma ſo wo ſthorjenej dželčzi jenož czeledž ſtaracž, a ſo tať wōbej na jedyn džen wu- nrjeſchtej, ſo ſa nimaj ani ſylſu njewuroni a ſo ſa nēkotre nje- dzele po pohrbjeje na nēłajki ſwjedžeń ſ wulkim ropotom a hōł- kom dželche, ſo by tam ſ kralownu byla — dha ſtwjerdnj jeho wutroba, kotraž beſche ſo nēhdy pŕeni raſ na nju pohladajzy roſ- ſchkrēla kať wōſt; wōn ſo roſſbudži, ſo chze puta roſlamacž, ko- trychž dhrbjeſche ſo bojecž, ſo jemu wſchōn žiwjeńſki dnch ſaduſcha.

Tať ſo roſſbudžiwſchi, ſtany wōn po tutej ſa jeho mandželſku wjeſkolej nozy rano ſahe; wſawſchi ſwoju tſelbu, nēhdy pſchi tſe- lenju na pſchemoh dobytju, a mejeſch je ſkōlymi putkami, tehdny do- bytnymi, prajeſche, hdyž mandželſka, wot rejow ſpōzna, hiſcheže ſpaſche, jako byla ſabita, ſwojim czelednikam, ſo na hōntwu dže a ſo do pōdneho wjecžora dom njepſchińdže.

Wōn pať njepſchińdže ſebi do lēba, ale duzy ſ meječanſkich wrotow dželche po ſchērofej dōſny dale. W pſchichodnej wſny kupi ſebi konja, ſo by dojechal daloto a ſchēroko do ſwēta a njewo- hladať wjazy tele ſrudne mēſto a ſwój wo wjele ſrudniſchi dom.

„Tať daloto je ſo czi dōſchlo!“ wuſna ſebi. „Nimaſch wjazy ani domiſny, po ſwēče maſch broſdžicž; wuſpēch wſcheho twojeho žiwjenja je naſhōnjenje, ſo njeſy ani pſches wōnjſti ropot ani pſches ſprawne pōzowanje ſa czať mēra ſo wobſbožil. Po mandželſkim žiwjenju ſ rjanč horzo požadanej mandželſkej žedžicž ſo ſa twojej pŕjedawſchej domjazej czeſčeju. By-li tež dženka pučž k nej naſtupil, njeby pŕjedawſche czihe ſbožo tola nihdy wjazy nadejſchoł. Czerſtwy cžlowjeť by dženka w najkħmańſchich lētach, kať džiwnje by ſo wubjerať pōdla ſejuſchenej pŕjedawſchej man- dželſkej. Twoja kħōtra, bludnicžka ſečējawka, je czi hroſnje ſe- hrała, wukonjawiſchi tebi twoju pōſtwu. Nēłť ſtaraj ſo, tať ſ two- jim womłodžennym žiwjenjom nēłat wujēdžeſch.“

Tať wobſkoržuju ſo khwataſche dale. W nozy pſchińdže do hole, hdyž wuhlet wuhlo paleſche. Pſchi nim ſo nēłat wuwot-

pocžowa. Namo, doniž bē ſlōnzo ſeſthadžalo, khwataſche dale, ſo by bōrny pſches krajne mjēſy pſchiſchoł a ſo tať wukhowal.

Sechajzy po dōſny, pſchińdže nimo hrodu, kotruž ſluſcheſche jenemu ſ najbohatschich hrabinſkich ſwójbow. Nēčziſcheho hrabju ſurij derje ſnajeſche; na wōjnje beſche wōn pod nim we wojach pobyl, a na bitwiſchežu beſche wōn ſnamjenja pōlneho hejtmana doſtať. ſurij pať ſebi njepiſchejeſche, ſo by ſo hrabja ſ nim ſetkať. Pſches khrobloſč a woſebite dary beſche ſo ſtajnje na bitwiſchežu wuſnamjenjať; a tola ſo žyłe wōjſko pſched nim bojeſche, dofelž ſ kōždym ſurowje ſaſhadžeſche, kotruž by nēłat nēſchto ſawinowal.

ſurij ſo njemalo ſtrōži, hdyž wuhlada, ſo woſebny knjeſ pſched hrowoſkej ſahrodu ſteji ſ wjelečzimaj pſhomaj, kotraž beſchtať jeho tež na bitwiſchežu ſtajnje pſchewodžaloj. Czapku ſejmowawſchi chzyſche ſurij nimo jēchacž. Hrabja pať na njeho ſawoła, a nu- czeſche ſtareho wōjnſkeho towarſcha, ſo by ſ konja ſkocžil. Se ſpōdžiwnej miłosčeju napraſchowaſche ſo, hdyž pučž jeho wjedže.

Pŕjedy hacž beſche ſurij praweho rojuma nabył, ſo by ſebi nēłajku bajku wumyſlił, beſche hrabji poſtrōžany wſchu wēroſčž wupowjedal. Tať mōžeſche jeho ſurij ſkōncžnje jeničžny pŕoſyčž, ſo by hrabja wo wſchēm mjelcžal, a bychu-li ſo honjerjo ſa nim na pučž naſtajili, ſo by jich na wopacžne puče pokajať.

„Chzu ſo ſa tebe poſtaracž“, wotmolwi hrabja. „Nēhdy pſched hodžinu ſym ſwojeho ſchoſarja wuhnať, kotruž je mi ſ nje- ſwērnym wotrocžkom byl. Saſtuť na jeho mēſto, doniž ſo czi khmańche mēſto njenadeńdže. S wulkimi kubłami, kotrež k hrodu ſluſcheja, ſmejeſch wſchať wulku pōzju, dofelž mam najekow na nich; jim ma ſchoſat jenož kručze na poſty hladacž. Tať mēł hiſcheže czať doſč, we wulkich lēbach na hōntwu khodžicž. Tole budže tebe bjeſ dwēla wabicž, dofelž by wuſtojnny tjełcť. Hdyž by tu je ſchoſarjom, njētrejabaſch ſo ſwojeje wopuſchčzeneje žony bojecž; ta wē ſebi hižo kať kōžda wupikoſta žona bjeſe wſcheho cžucža bōrny ſama pomhacž.“

ſurij njemējeſche ani khwile, ſebi wēž pſchemyſlicž. Wſawſchi jeho ſa ruku, dowjedže hrabja jeho kať wōjnſkeho jateho pſches želeſne durje do ſahrodu, ſo by je ſa nim ſaſo ſamknył. Do ſlē- borneho rōžka, kotruž mejeſche ſa powjaſ na khribječe wigajo, trubjo, ſawoła wſchitkich ſwojich czelednych a njewōlnych robo- cžanow ſem ſ polow, brōžnjow a hrodžow, ſo by jim pod zuſnym mjenom ſurja ſa noweho ſchoſarja pſchedſtajil, kotremuž mēli po- ſluſchacž we wſchēm.

ſurij njewjedžicſche, hacž je žiwny, abo hacž je ſo jemu ſe- ſdało, hdyž beſche ſkōncžnje ſam w ſchoſarijomym domečtu pōdla ſahrodniſka. Pōcžeſčowaze a jeho wukhowaze powołanje beſche tať nadeſchoł, a tola wunuri ſo w jeho wutrobje ſtara hida pſche- cžiwo knjeſej w hrodže, a nēłajki hōłſch ſchepaſche jemu, ſo tež tuta jeho kraſnoſč njemēje dołhu nohu.

Seho ſaſtojniſtwo bē lōžicſche, hacž bē ſebi to ſam myſlił, dofelž wſchitzy, ſ kotrymiž mejeſche wobkhadžecž, pſched hrabjom tſchepotachu, kať pſched ſlym duchom a ſ wotrocžkowſkej bojoſčeju ſo pōzowachu, ſo bychu ſwoju pſchiſluſchnoſčž dokonjeli, kať derje jenož mōžachu. S teho wſcheho pať ſlēdowaſche, ſo kŕjachu ſame cžēmne urōczele wſchē knjeſowe kubła: nihdy, na poli abo na luzu, njeby wuhladať ani wjeſkeho woblicža, ani ſpēwazeho cžlo- wjeťa. Spłōſchivje pohlada kōždy na druheho, dofelž mejeſche kōždy ſwojeho bližſcheho jenož ſa tajkeho, kotruž ſa knjeſa na dru- heho kať.

(Pōtracžowanje.)

R rospominanju.

W nabožniſkej hodžinje ſo wuczeť ſwojich ſchuletkow wopraſcha, jako jim wo Jeſuſowym czeſpjenju w Gethſamane powjedajche, czeho dla je drje jandžel teho ſbōžnika poſylnil, dofelž reka: „N pſchińdže jandžel ſ njebeſ a poſylni jeho.“ Duž mala hōlcžka ruku ſbēhny a praji: „Jandžel je temu ſbōžniſkej duſche wſchitkich tych pokajať, kiž ſu pſches jeho ſmjercž wumōzene.“ — Džecžo, kotrež tole wotnōtwjenje da, beſche wēcže, tať ſebi myſliſch, džecžo pobožneje ſtarſcheju a ty ſo myliſch. Knjeſ ma mōž, ſchtož je mudrym a roſonnym potajil, njeroſonnym ſjewicž.

Daliſche dobrowōlne dary ſa wbohe armeniſke ſyrotu:

R. R. ſ S. 5 hr.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobny džať

Gōlcž, redaktor.

widzęc a błyskac njetrjebajch, hdžež twojej nutrnosczi nichtón njesadžewa a njewobara. — Tam dži. Wopomni, Jesuŝ na tebe czaŝa. Tam khodž. Tam cziŝni to brémjo wŝcheho, ŝchtož hlówu napjelni, wutrobu a ŝwědomnje wobczęzi, dele, tam poŝbėhuj ŝwojej woczki k tym horam, wot kotrychž wŝcha pomoz pŝchindže; tam w ŝwjatej czihocze, hdžež dyrbi ŝwět mjelczęc, njech twoja wutroba po wabjenju ŝwjateho Ducha a po ŝwojim Bóŝkim žadanju po žiwjenju a ŝbóžnosczzi Jesuŝa, ŝwojeho Šbóžnika pyta. — Jako hwěŝdy na njebjeŝach a jako pęŝt na morjowym brjoŝy je ŝyla tych, kotřiž hacž dotal Jesuŝa pytali a k njemu pŝchichli ŝu. Kajkižkuliz ludzi je pŝched ŝwojim wobliczom widžal! Š wotkal pŝchindžechu a ŝchto męjachu wŝchitko na wutrobach! Kajke ŝpowědanja, wuŝnacza, próŝtwy a modlitwy, wolanja a ŝdychowanja je ŝkŝŝchal! — Jesuŝ wuhlada, ŝo wulki lud k njemu dže. Ty ŝy, ŝo nadžiju, tež mješ tutym ludom, kotryž k njemu žadanje ma. Ale ŝchto pola njeho chzeŝch? Šchto cze tam honi? Šbože ŝ czežka, ŝpokojnoŝcz a hordoczež wěŝczę niz. Š njeměra czežkaŝ a ŝe ŝtarocze pŝchindžeŝch! Je to, ŝo ŝ nalėtnym wožiwjenjom wonkach tež ŝtaroczež wo rolu, ŝywy a žně je w twojej wutrobje wožiwika a cze ŝtroži ŝ tym praŝchenjom: Wotkal khlėba woŝmjemy? Haj, ŝam ŝebi jón dacž nje-móžeŝch, wěŝch, ŝo tón, kiž loŝt a wětry wodži, tež wŝchitke mroczele, naŝch wŝchėdny khlėb w ŝwojej ruzy dzerži a wudželi taŝ malo abo wjele kaž chze. Pytaj teho, wot kotrehož wuŝkŝŝcheny budžeŝch. Wón ma wjazny jako khlėb ŝa czeło. Khlėb, kiž duŝcham móž dawa k wěcznemu žiwjenju, rovdželuje w ŝłowje a ŝakramentomaj wŝchitkim, kiž do njeho wěrja. Šchto bjerje ŝ jehow rufow tutón khlėb? Kiž ŝpróžny a wobczęženy pola njeho wotŝchewjenje pyta, kiž ŝwoju khudobu a hubjenoŝcz, njeprawdu a nje-ŝhmanoŝcz je ŝrudobu ŝacžuwa a by tola taŝ rady wumóženy byl wot czerowŝkich ŝwjaŝkow, wot ŝwětneho ŝtaženja a hrėchneho ŝatamaŝtwa a cziŝnje ŝo Jesuŝej k nohomaj, ŝ hlubiny wolajo: „Jesuŝo, Šŝyno Davidowy, ŝmil ŝo nade mnu! — jehow Jesuŝ ŝbėhnje ŝ pŝcheczelnym napomnjanjom: „Njeboj ŝo, wět jenož!“ Temu pokaže ŝwojej ruzy a ŝwój boŝ a troŝchuje: „Tež ŝa tebe date a pŝchelate k wodawanju hrėchow!“ — teho ŝa rufu woŝmje a cziŝni, ŝo wě tón pucž k žiwjenju, hdžež je wjeŝelocze doŝcz a luta rjanoczež po jehow prawizy wěcznje. „Šbóžni ŝu czi, kiž hlódni a lacžni ŝu po prawdoŝczzi, pŝchetož woni budža naŝyczeni“ — a „ŝa ŝym tón khlėb teho žiwjenja“, praji tón Anjeŝ, „ŝchtož ke mni pŝchindže, tón njebudže hlódnny.“ Hamjeń. K.-L.

Pucžowanje po Božim piŝmje

abo

ŝajke myŝle nadenđžech, Bože ŝłowow cziŝtajo.

Podawa ŝwěrnny cziŝtaŝ „Bohaj Bóh-a“.

1. knihi Wóŝŝaŝowe, 34. ŝtawo

(Potracžowanje.)

Šchtucžka 18. Tamna rėcz ŝo Ĥemorej a jehow ŝynej derje ŝpodobajŝe. Dofelž bėchu je ŝwojej pobožnoŝczu a nabožnoŝczu wulzy liwzy, dha bėŝche jimaŝ wŝcho jenaf, hdžž męjachu ŝo pŝchi tajkim, jako tu požadany waiŝnju ras wobdželiež.

19. Tehdom njewoczakowajŝe mlodženž dlėje, to cziŝnicž, ale ŝwoli hnydom do požadaneho ŝa ŝwoju woŝobu, dofelž ŝakubowu džowku lubowajŝe, a bėŝche mjese wŝchitkimi najczękniŝchi w ŝwojeho nanowym domje.

Wón bėŝche woŝebity lubuŝch w domje; teho dla ŝwolicu tež druŝy muŝžy do wobreŝanja, ŝo bėchu jemu taŝ dopomhali, ŝo by ŝo jemu po jehow požadanju ŝtało. Tola hiŝczę bė trebne, ŝo

bėchu ŝo tež druŝy Ĥichemczenjo po pŝchitkadže ŝwojeho wjetcha ŝkožowali.

20. Na to pŝchindžeŝchtaj Ĥemor a jehow ŝyn Ĥichem pod męŝczanŝte wrota a rėczęŝchtaj ŝ męŝczanami w ŝwojim męŝczę a džeŝchtaj:

21. Czi ludžo — ŝakub a jehow ŝynojo — ŝu mėrni ŝ nami a chzedža w kraju pŝchewnacž a wŝlowacž, ŝo bėchu ŝo ježiwili, a hlej, naŝch kraj je doŝcz ŝchėroki ŝa nich ŝ jich ŝtadlami, po paŝtwach khodžazy; teho dla njechamy jich ŝ kraja honicž, ale chzemy ŝebi jich džowki ŝa mandželŝte bracz, a jim naŝche džowki dawacz, ŝo bėchu taŝ cziŝm ŝchėŝcho pŝchi naŝ wotŝtali — ŝ teho ŝmėjemy wulki wužitk.

22. Ale tehdom chzedža woni nam ŝwolicž, ŝo bėchu pola naŝ bydlili a jedyn lud ŝ nami byli: jeli ŝo chzemy wŝchitko, ŝchtož je muŝŝte mješ nami, wobreŝacz, runje jako ŝu woni wobreŝani.

23. Czeho dla njedyrbjeli do tajkeho wumėnjenja ŝwolicž? ŝich ŝtót a kubla a wŝchitko, ŝchtož woni maju, budže naŝche a ŝ tym budže naŝcha mloda, pŝchiroŝtka wulzy potrebna župa pŝchibycz: jeli ŝo my jenož jim k temu ŝwolicmy, ŝo budža pola naŝ pŝchewnacž a ŝo budža jedyn lud ŝ nami.

Ša Abrahamowy czaŝ njebė Ĥichemŝka župa hiŝczę ŝaložena; na 12, 6 rėczzi ŝo jenož wo męŝtnoŝczzi Ĥichem. Traŝch je Ĥemor tule malu župu ŝaložil a ju po ŝwojim ŝynu-lubuŝchu pomjenowal, ŝa kotrehož tu móžnje rėczzi, ŝo bėchu ŝo jemu jehow pŝchecza ŝtało.

Wobreŝauje njeje ŝo jim jako nowa Boža ŝluŝba woŝnamjenika, ŝ kotrymž mėli ŝaŝtupicž do towarŝtwa ŝ iŝraelskim Bohom, ale jenož jako nėkajke ŝwonkowne waŝchnje. Šda ŝo, ŝo je taŝ w ŝaŝtarŝku jedyn lud wot drugeho tele waŝchnje pŝchijał, njeŝwjaŝawŝchi na tajki ŝtutk ŝtajnje nėkajke nabožne ŝmyŝlenje.

Špodžimne je, ŝ kajkej wuŝtojnoŝczu Ĥemor a Ĥichem to, ŝchtož bė jenož ŝ wažnotu ŝa njeju, ludej jako wuŝpėch ŝa wŝchón jich kraj wobraŝujetaj.

24. A woni poŝkuchachu Ĥemora a jehow ŝyna Ĥichema, kotrajž bėŝchtaj jim tutu naležnoŝcz ŝ najwjetŝchim wužitkom ŝa nich ŝtowaŝchenu woŝnamjenili, wŝchitzy, kotřiž ŝ męŝczanŝkimi wrotami won a nuts khodžachu; a wobreŝachu wŝchitko, ŝchtož bėŝche muŝŝke, ŝchtož ŝ męŝczanŝkimi wrotami won a nuts khodžeŝche; tež Ĥemor je ŝwojimi ŝynami a ŝ muŝŝkimi ŝtawami w jehow domje wuŝtonja wobreŝanje na ŝwojim czele.

II. 25—31. Na ŝczęzi džeń, jako Ĥichemczenjo ŝahorjenja dla, ŝ ranow naŝtateho, khori ležachu, nawaliŝchtaj ŝo Simeon a Levi do jich męŝta, ŝo byŝchtaj wŝchėch muŝŝkich ŝadajiloj; po tym pŝchindu jeju bratŝja, wurubja męŝto a wotwjeddu žony a džečzi. ŝakub, naŝtrožawŝchi ŝo tuteho ŝuroweho njeŝkutka ŝwojich ŝynow, boji ŝo ŝtych ičėhwkow; woni pał powołaju ŝo na ŝwoje naŝdate prawo.

25. A na ŝczęzi džeń, hdžž jich boleŝche, hdžž bėchu rany woŝebje bolocne, ŝo njemóžachu ani wojowacz ani ŝo wobaracz, wŝaŝchtaj dwaj ŝakubowaj ŝynaj, Simeon a Levi, Dininaj bratraj, kotrajž bėŝchtaj na tónle džeń jenož czaŝaloj, a kotrajž bėŝchtaj, ŝo byŝchtaj tajki czaŝ ŝwjedloj tamne wumėnjenje wobreŝanja dla jenož ŝajiloj, kóždy ŝwój mjecz, a džeŝchtaj je ŝwojimi wobronjenymi wotrocžkami do męŝta, ŝurowaj a ŝ khrobłocžu, wjedžizy, ŝo ŝo Ĥichemczenjo žaneho nadpada njeboja a ŝo njemóža ŝo pŝchecziwo nim wobaracz, a ŝtónzowajŝchtaj wŝchitko, ŝchtož bė muŝŝke.

Wobreŝanje njebė žana ŝnadna wėzka; njeŝtanje-li ŝo wone ŝ wobhladniwoŝczu a wuŝtojnoŝczu, dha móže ŝo cžłowjek wukrawicž, abo pŝchindže-li woheń do rany, móže taŝ wumrjecž. Doroŝczeni dyrbja ŝo ŝŝi dny ŝ mėrom do loža lehnęcz; doŝpołne ŝa hosenje ŝtanje ŝo hagle ŝa pječ abo ičėŝcz njedžel, a ŝ wjetŝchu njeje tajki wobreŝany ŝ njedžel dolho khodžicž mohł.

26. Tež moriŝchtaj wonaj Ĥemora a Ĥichema, jehow ŝyna, na kotrejuž bėŝchtaj ŝo woŝebje ŝamėrikoj, dofelž bėŝchtaj wonaj ŝwójbnu czeŝcz ŝakubowu wohańbiloj, ŝ wótrym mjeczom, ŝo ŝo jeju hnėw woŝebje nad nimaj wupuŝoli; a wŝaŝchtaj ŝwoju kotru Dinu ŝ doma Ĥichemoweho, pŝchetož tón bėŝche ju wumozowawŝchi ju pŝchi ŝebi ŝchowal; a wonaj, wuŝonjawŝchi mjeczenje do ŝyteje wole, woteńdžeŝchtaj.

ŝakubowa leŝnoŝcz je ŝo w Simeonu a Lewiju do ŝaŝalkoŝczę wuŝonjala, a ŝahorjenoŝcz ŝa nadobne powołanje wuŝwolenemu narodej pŝchidželene, je ŝo ŝabludžila do hrėcha. Tutón podawł roŝjaŝni nam, ŝajki ŝtrach ŝakubowym ŝynam hrozęŝche, ŝo budžichu ŝame džiwochki byli, a kelko ŝanaanŝteje krowe w jich žilach czečęŝche.

27. Duž pŝchindžechu druŝy ŝakubowi ŝynojo, kotřiž drje ŝo dotal njebėchu wobdželili, ale tola wo wŝchėm wjedžachu a je

wšchem spofojom bęchu, t sabitym a wurubichu męsto, so bęchu taf teź woni wobudlerjam po wšchem prawu farunali, so woni bęchu jich kotru slęhali.

(Pofraczowanje.)

Na póstny čas.

Stóh: Wjebel ho, o moja ducha.

Wutroba by saczuwała,
 Esy ty jasnje spósnala,
 Rajte sbože w ranach dawa
 Khrystus, kiž cze lubo ma?
 Žiwjenje je w Khrysta kwi!
 Wutroba duž do ho dži!
 Tón kiž je w smjerczi pobyl,
 Sa naš žiwjenje je dobyl.
 Gladaj horje t wjekeleježu!
 Ssedžo t noham sbóznika,
 Hlej, te bolosče, tu czwilu,
 Sbóznosče wšchaf twojej' dla,
 Hlaj, kaf wón cze warbowa,
 Hdyž mrje, winy wodawa;
 Hlaj, tón, kiž je czerpil sa naš,
 Se swój mēr teź pschijebł na naš.
 Hdyž ty proschesche, wón woda,
 Wón 'schče wšchędnje wodawa,
 Mori, schtóž ho jemu poda,
 Zadosčiwne hręchenja,
 Njech ho twój duch posbėhnje,
 Zeho lubosč sapał cze,
 Wón, kiž je ho sa mnje podał,
 Se nam wšchitke hręchi wodał.
 Njeboj ho w tej swětnej mišy,
 Njeboj ho teź czerpjenjom,
 Hdyž cze hręch a tyschnosč dužy,
 Grosy tebi smjercz a hrow,
 Hlaj, schtóž wėri, njewumrje,
 Psches Khrysta dom t Wótzej dže.
 Khrystuž je w smjerczi pobyl,
 A węcžnom' žiwjenju naš dobyl.

Ernst Delaž.

W o m l o d ž a z a s t u d ž e ů .

Ssonjena bajka.

(Pofraczowanje.)

Tež wo hrabiny rěčachu čzeladni jenož se strachom, so bebi Jurij, kotryž bešche mlodu žonu jenož nělotre dny porėdko a t da- lša wuhladał — hdyž by druhdy na wutwarfu ředžala — bebi hi- at njemyšlesche, so teź wona kručze a bjese wšcheho czucza knježi. Duž dha njebešche malo pschewapnjenu, hdyž junu rano, hdyž bešche saže stanył, dylki druge dny, w řahrodže žónsku t blėdym woblicžom řetka, kotraž ho jemu na jeho postrowjenje t lubosnje řrudnym hlořom podžakowa.

Jurij pak řebi njeswaži, so by ho t nej do rěčow dał, teź niz na druge ranje, hdyž bešche ho prózował, so by ju sažo řetkał. Ženicžy jeje mjeswoczjo, stajnje jenaf lubosne, chzysche wuhladač. Na jene ranje swaži řebi, ji wonjeřchto najřeřschich rōži posřicžicž, kotrež bešche t wulfej prózu a wobhladnimosčju swjasaf. Sacžer- wjeniwšchi ho, podžakowa ho hrabinka, wosta pschi nim řtejo a da ho t nim do rěčow. Wily řynk jeje hlořa wožiwu jeho wutrobu. Šnadnje hłowu pohiluwšchi, jemu řkónčnje božemje praji. Tehdy pschibliži ho jemu stary řahrodnik wšchón rořhorjenu, taf so be řchořat hižo na řwarje ho pschihotował, dopomnjo ho, so je řebi w řahrodže rōže t richelej wotřchėzupał. Stary řahrodnik pak do- wjedže jeho, ani řlowežka t nim njerěčjo, najřjedy do řstwy, řa- wrė tam durje a wofno, a praji jemu potom, so dyrbi ho pschi- chodnje řhroble hladacž, so njeby řebi wjazy tajte něřchto psche- cžiwjo řwojej knjeni řwažil. Podobneho, žyle njewinowateho po- cžejčowanja dla bešche knjes řjedawšcheho řchořarja wu- hnał. Řrabja by ho wupjerał kaf džiwi, hdy by tajte něřchto wuhladał; kōždy džen řamfnje hrabinku do jeje řtwy, kaf ptacžka do řkoteje řlėtki, a teź řrōtku řwobodu rano řahe njeby ji pschi- řwolil, njeby-li ho kōždy wječor wokoło polnozy pjany kaf cžop do řoža lehnyl a potom řpał kaf sabity, so jeho řlōnzo hagle je

řpanja wubudži, hdyž je hižo wyřkolo na njebeřki wobluť potro- cžilo. Taf ma wobuhřchka hrabinka hōrki řchiz njecž. Tež pomje- dachu, so je řwojemu mandželřtemu řutu podala bjese wšcheje lu- bosčje. Zeje cžejčelakownej řarřchej beřchtaj ju na to nufowalej, dokelž chzysčtaj řwojemu džeřču t tym blřschčate sbože wobradžicž.

*

*

*

Jurij posřluchajche na tele řłowa t rořčazym rořhorjenjom. Šchtož bešche starosčiwny stary řahrodnik se řwojimi řłowami chzyl dozpjecž, njebešche ho jemu poradžilo; řahowacž chzysche jeho psched hrabjowym wjecženjom, by-li něřajki řakar řhonil, so ho řchořat kōždžicžte ranje t hrabinku w řahrodže řetkuje. Zeje wob- ras t řhutnym pohladanjom a řrudnym wurajom wokoło huby pschewodžešche řurja wšchudžom, a řajki džen měješche řa řhubjenu, kotryž njebešche t tym řapoczal, so by ju ponižuje postrowil w řa- hrodže a něřajke řlowežto t jeje huby wuřřchaf.

Řodarmo rořrywale řebi mořy, kaf mořł ji pomhacž, ji jeje řhlōdu polōžicž, ju trah wuřwobodžicž. To pak řdajche ho bjese wšcheje nadžije, kaf teź na hrabju t pjařčemi hrožejche a ře řubami řchijesche, hdyž be ju řažo řetkał a wuhladał, kaf bešche wona řažo potajnje řylly řoniła.

Nėtk pak řta ho něhdy rano, so wona plakale, hdyž jeho řetka, a so ho njemōžesche řmėrowacž, a so teź mōž njemėšesche, řwoje řylly potajicž. Řhroblischo dylki hdy řjedy bliřesche ho ji řurij a proschesche ju t cžichim hlořom, so by jemu prajiła, cžeho dla ho taf rudži, a so mōže řebi wot njeho řlūžbu řadacž, řajku- řkuliž řebi jenož pschjeje, so chze rad řa nju cžinicž, řchtož by teź był, mořł-li jenož něřaf pomhacž.

Beřchtaj ho řetkałoj, hdyž huřte řerki pschi pucžu řtejachu, so njemōžesche jeju ničto t hroda widžecž. Řrabiny bešche, jako by jeho lubosčiwne postaraje jeje posřednje mozy rubile; wona řha- blašche t řawzy, kotraž tam blisřo řtejesche; řařnwšchi řebi wōčžka t rubiřchom, wobřuny ho a by bjes dwėla padnyła, njeby-li wón ju se řylnej řutu pschimnył a na řawku dowjedł. Wón řyže ho t nej na řawku, a dokelž wona njesařta řdychowacž wřa ju, kaf macž male džečjo, rěčejche ji něžne řłowa do wucha, so by ju řpokojil, a řoschesche ju na řrōnje a na lizo.

To wrōčji jeje řosum, so řasta plakacž a řo kručze ale niz njepřchecželnije wšchė jeho nahle lubosčiwosčje wotpofařa. Hdyž pak ho řurij potom psched nej posřakny a ju proschesche, so by jemu jeho řhroblisč wodała, dha chzysche wona plakajzy ho na njeho posřnjecž a chzysche jeho t tajteho pomžowanja posbėhnecž. Štanuwšchi a pomalku dale duzy wuřna jemu, cžeho dla je taf řrudna: jeje mandželřki, hdyž be byl napity je řlōdkim winom, by ho wšchōn džiwi na nju hręřchil, by ju řa wlořy torhał a jeje hrořyl, so jeje t nožom řchiju pschereřnje, jeli by teź wo jenicžki wrōřchł była řwojim pschibřlūschnosčam njepřwėrna.

Šso wė, wuřpawšchi ho, budže hrabja wšchė tute dživje řłowa a řkutki řaprėč; ale řchto by jeje řarukował, so ho tajtele řřjudowanja a hroženja njewospjetuja a so ho wón řkōncžnje psched řamym řrwawnym wuřhodom njenařrōži? Wona nima niřoho na pomoz, niřoho řa pschecžela, kotryž by ju wumohž t tuteje ha- nibneje řhlōdy.

„Macže wy něřchto tajte řa mōžne?“ woprařcha ho řurij, ko- tryž bešche pschi jeje rěčji pak wobłėdnył, pak ho řacžerwjenil. A dokelž wona jemu hnydom njewotmōłwi, ale wōtrje na njeho po- hlada, dha ho wón řřhroblu a ho jeje wuřna, so chze ju t cžėlom a řiwjenjom wumōž, a so řebi řane druge myto njepřchjeje, řhibate, kotrež chze wona jemu po řwojej miłosčji a hnadže řpožčicž.

Tajtele wuřnacže bešche hnadnej knjeni wšchė řylly wutřelo. Wona jemu ho wuřna, so njeje niřdy řwėrnisčeho pschecžela mėla, řhibate njeho; duž ho njekomdži, so by ho jeho řchřitej dowėriła. To pak mėlo ho hnydom řtacž, dokelž je mōžno, so nima ho ani ho- džinu dolho wjazy řwojeho řiwjenja řawjeřelicž. Chze-li wón jeje njepřčowne řiwjenje wuřhowacž t rěčejřkej řhroblisčju, dha mėl řebi wo dnjo pucže a řrėdki řa to wumyřlicž; wo řřjedž nozy pak mėl psches hłowne wrota do hrodu pschincž. Hdyž hrabja řpi, chzysche jemu durjowe řlucže řradnyč. Wo wšcho dalřche mėl ho řurij postaracž a wšchewiłosčiwny Wōh, kotryž budže řřjudowanu njewinowatosč řchřitowacž a poradjenje řpožčicž.

*

*

*

To prajiwšchi a hiřchje řas kaf na řwoje řbože na njeho pohladawšchi woteńdže hrabinka. řurij pak bešche kaf řame sbože we wutrobje, pomyřliwšchi řebi, so jemu řřekowřte řkutki a nje-

wuprajomne myto kiwa, kaŝ by ſebi ſ czeŝka hdy ſwaŝil wumyſlicy. Tak bęſche zylly dzeń wjeſely, ſo ſebi czeŝadni ſheptachu, ſo je ho hižo rano naiſſerſcho bylnje napil. Kaŝ teŝ wutroba jemu poſta-
komaſche, myſl woſta jemu tola jaŝna. Wón pſchihotowa wjcho, ſchto ſdaſche ho jemu trębne a nuſne ſa nůzue czeŝkanje, ſkaſa ſebi w huſnodnej wſy naiſſpęſchniſchi wōſ, prajizy, ſo ma ſa hrabju ſa-
pucŝowacz, ſrjadowa wſchę ſwoje knihi, kotreŝ męjachu ſwędczicę, kaſ je ſa ſwojeho knjeſa dŝętal a czaſaſche potom njeſczerpliwje na dwanatu nůznu hodŝinu.

Dwanacze czepeſche. Wętr howrjeſche. To bęſche Turrej wulzy witane. S ſęſbu na ſhribjecze, ſ hońtwjerſkim noŝom ſa paŝom dŝęſche do hroda. Piſches ſchleńcŝane durje wuhlada, ſo ho delka hižo ſwęza miſchtri. To bę ſnamjo, ſo hrabinka tam na njeho czaſa. Wōtrje pſchimny ho duri a wotewri. Tola o będa! Se ſtółza pōdla duboweho blida, na kotrymŝ ho ſmęcŝka miſchtrje-
ſche, ſtany hrabja a ſ nim wobaj jeho pŝaj, kotrajŝ njemdrje ſa-
ſchęzowkaſchtaj. Hdŝyŝ jimaſ knjeſ poſiwny, lehnjſchtaj ho po-
ſluſchujaj pod blido.

(Potracŝowanie.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

Ŗ poſlednej powjeſczi wo pruhowanju w Budyſkim gymnajiju ma ho hiſchęze dodacz, ſo je mjeſ tymi, kotryŝ ſu pruhowanje wobſtali, teŝ hiſchęze druhi Eſerb: k. Riſchŝan ſ Maleje Prahi, kotryŝ chze lękarſtwa ſtudowacz. Teho runja je Michala ſańdŝe-
neho lęta w Budyſchinje R. Woiz pruhowanje wotpoŝoŝil, kotryŝ theologiju w Lipſku ſtuduje. We wyſchſchrej rjadowni gymnajiija, kotrajŝ pſchichodne jutry poſlednje pruhowanje wotpoŝoŝi, je jedyn Eſerb, ſyn knjeſa ſararja Mrōŝaka Grodŝiſchęzaniſkeho.

— Dotalny druhi wuczeń w Klukſchu, knjeſ Łōdm, je ſapoczat tuteho mębaza ſwoje nowe ſaſtojnſtwa jako zyrkwiniſki wuczeń we Łudwj naſtupil.

— Pręnje ſerbſke ſemſchenje męjeſche ho ſańdŝemu njedŝelu Łātare w ſchiznej zyrkwi w Draŝdŝanach. Wjedro, kaŝ hižo pſchi poſlednim ſemſchenju druheho adventa ſańdŝeneho lęta, bęſche hroſne a njelubojne. Bjeſ pſcheſtaŝa dŝęſche ho deſchęzil a knęh ho mjetaſche. Eŝim rjeńſche je dopoſaſmo, kaſ Eſerbja w Draŝdŝanach a wotolnoſczi ſwoje ſemſchenja w macŝernej ręczi lubuja, hdyŝ bęſche ho bohata ſerbſta woŝada k ſemſchenju 1/2 12 hodŝin w ſchiznej zyrkwi ſhromadŝila. 195 bęſche ſpowjednych, mjenujzy 73 mužow a 122 ŝonow. Spowjednu wucŝbu męjeſche wodŝer naſchich ſerbſkich Draŝdŝaniſkich ſemſchenjom, knjeſ ſarar ryczeń ſakub ſ Njeŝmacŝidla a prędowanje dŝerŝeſche knjeſ ſarar Matet ſ Duceŝimy.

— Głowne bibliſke towaſtwa w Draŝdŝanach je ſaŝo lecŝaze łopjeno roſpōŝtalo ſ tej prōſtwa, ſo bychmy ho pſchi zyrkwiniſkej kollekcze na waŝny a nuſny ſkutk bibliſkeho towaſtwa dopomnili, kotryŝ ho ſa tunje roſſchęrenje ſwojateho piŝma ſtara a je teŝ ſhudſchim ŝamo darmo do rukow dawa. Kelto ŝohnowanja je ho hižo do naſchich domow pſchinjeŝlo pſches ŝohnowane ſkutkowanje bibliſkeho towaſtwa. Ŗ my węmy, ſo ho ſaŝo nowy wudawł naiſchęje ſerbſkeje biblije we wjeſchim cziſchęzu pſchihotuje, ſa kotryŝ chze bibliſke towaſtwa wulke wopory pſchinjeſcę. Duŝ wopoŝaŝmy teŝ my Eſerbja pſchi jutrownej kollekcze, ſo ſmy tajſcho wopora hōdni a podpjerajmy bibliſke towaſtwa pſchi waŝnym ſkutku k roſſchęrenju Boŝeho ſłowa ſa duchowne ſboŝe naiſchęho luda.

— W Sprembergu pola Nowoŝalza je ho ſańdŝemu njedŝelu ſwjatocŝnje nowonatwarjemy Boŝi dom poŝwjeŝil.

— Barlińſke męſchęzaniſke miŝionſtwa, kotreŝ ſ bohatym ŝohnowanjom ſa hubjenych a ſabludŝenych wulkeho męſta ſkutkuje, ſwjeczeſche 9. męrza ſwōj 25 lętny jubilej. Wone ſteji pod wuſtojnym wodŝenjom k duchowneho Stōckera a jemu, temu muŝej, kiŝ je wjele pſchęſcęchanejow ſnjeſcę dyrbjał, ho pſchi tej ſkladnoſczi wiſchelake ſaŝlŝene pſchipoŝnacze doſta. Wōh ŝohnuj teŝ dale waŝny ſkutk, kotryŝ ma bohate a czeŝke dŝęlo w ſpytowanjach a ſtrachotach wulkeho męſta. Schtōŝ je na miŝionſkim ſwjedzenju w Bulezach pſched nęlotrymi lętami był a ſlyſchal ſ rta knjeſa duchowneho Stōckera powjedacz wo wulkej duchownej nuſy we wulkim męſcze, ma węſcze ſahorjenu wutrobu ſa tole czeŝke, ale nuſne dŝęlo męſchęzaniſkeho miŝionſtwa.

— Wulke poraŝenje ſu ſaŝo ſendŝelczenjo w Afrizy po-
czerpili. Burſki general Delarey je ſ 1500 mužemi generala Methuena,

jeneho ſ naiſhmańſchich jendŝelſkich generalow, ſbil a pſches 1000 ſendŝelczanow ſajał, mjeſ nimi generala Methuena. General Methuen bu teŝ w bitwje franjeny. ſendŝelczenjo dyrbja nętko-
cŝucz na ſwojim czele tu njeprawdu, kotruŝ ſu ſ tutej wōjnu cŝinili.

Sczenje Lukafcha 24. ſlaw, 45.—41. ſchtucŝka.

Tak je piŝane, a tak dyrbjeſche ſhryſtuŝ czerpicę, a na ſcęzi dŝeń horjeſtanycę wot mormych, a dacŝ prędowacz w ſwojim mjenje pokutu a hręchow wodacze mjeſ wiſchitkimi ludŝimi a ſa-
pocŝeŝ w ſerufalemje.

Schto dha je teho krala wiſchitkich kralow nuſowalo, takle czerpicę? Njeŝiſchęzi to tebe na twojej wutrobje? Ty by to był! Ty by jemu tak wjele dŝęla a prōzy ſ twojimi hręchami nacŝinil. — Ale cęho dla? Schto ſu jehw naiſche hręchi naſtu-
pali? Hlaj, hdy by wón njeŝerpił, dha bychmy my to wiſchitko węcŝnje wotpokuczicę dyrbjeli. ſemu je tebe ŝel był, a teho dla je jehw luboſcę k tebi nucŝila, radſcho ŝam wumrjecę, hacŝ tebi wumrjecę dacŝ. Se to tebi nje wopſchijomne? Wi teŝ; ale tak ſteji piŝane, to je doſcę.

Ale tak derje, kaŝ to piŝane ſteji, ſo ſhryſtuŝ wumrjel a horjeſtanyl je, a na niŝim pobrachowalo njeje, ſo njeby dopjel-
njene był, tak derje dyrbi teŝ to węrne bycę, to mjeno ſejuŝ jo ſobu pſchinjeſe, ſo nętk to ewangelion praji: Dofelŝ waŝ tōn Eŝyn Boŝi wot wotrocŝkowſtwa teho cęerta a hręcha ſwobodnych je ſcŝi-
nil, pſches to, ſo je tych hręchow winu a ſhōſtanje na ho wſał, injeŝl a pręcę wotnjeŝl, je ſ tym tej prawdoſczi Boŝej doſpolnje doŝęcŝinil, tak ſo niŝ cęert a niŝ waſcha wutroba ho ſakonja a Boŝeje prawdoſcze wjazy ſhowacz a waŝ ſ tym naſtrōŝecę njemōŝe, dofelŝ my pſches bojoſcę teje ſmjercze, we ŝylm žiwjenju wjazy wotrocŝzy hręchow bycę njeſmjercze; a ſ hręchami niŝo wjazy cŝi-
nicę, ale dajęe ho pſchemęnicę na wutrobje, w ſkutkach a myſlach. Njemęjęe niŝo wjazy ſ waſchimi ſtarymi hręchami cŝinicę, woni ſu ſabŝe, woni ſu wodate! To ho wam praji, to ho dyrbi wam prędowacz.

Schtōŝ niŝo lubſche na ſwęcze njeſlyſchi, hacŝ: ſejuŝ je ſa mje wumrjel, tōn mōŝe węricę, moje hręchi ſu mi wodate. Piſchetoŝ to jene njemōŝe bjeſ teho druheho bycę. Komuŝ pał ſu hręchi wodate, tōn wiſchal je wjeſely, ſo je wot nich wuſwobo-
dŝeny, a njebudŝe chzycę w nich wjazy woſtaŝ.

Tudy dŝęli ho ta ertna węra a ta ŝiwa węra. Eŝłowjeŝ, kiŝ je w hręchach ŝiwy, hiſchęze njeje to prędowanje teho ſakonja, teŝ niŝ teho ewangeliona prawje ſlyſchal; piſchetoŝ tōn ſakon wopo-
kaŝe ſawęſcze ſwoju morŝazu a tamazu mōŝ, hdyŝ pſches to prędowanje wo ſhryſtuŝowej ſmjerczi na ſchizju ſwoju prawu jaŝnoſcę doſtanje, a to ewangelion je mōŝ Boŝa, ſbōŝnych cŝinicę wiſchitkich, kiŝ do njeho węria.

Schtōŝ pał je w hręchach ŝiwy, je njeſboŝowny; tōn teŝ njewę, kaŝ wjele je ſejuŝ cŝinil, ſo je wumbōŝeny; temu ho teŝ potajkim njemōŝe wodacze hręchow pſchipoŝjedacz.

Tak rucŝe pał, hacŝ wón jeno to Ewangelion wo ſhryſtu-
ŝowej ſmjerczi a horjeſtawanju prawje ſlyſchi, tak rucŝe hacŝ jemu pſches Boŝu hnadu tak w myſli je, kaŝ by to jehw teŝ nęſchto naſtupalo, dha budŝe teŝ hnydom jemu mōŝ wopoŝajacz, mjenujzy, teho morweho ſbudŝicę a woŝiwicę a temu naſtrōŝanemu hręchniſkej troŝch do wutrobny pſchipoŝjedacz: w mjenu ſejuŝa leŝi to wo-
dacze twojich hręchow.

Schtōŝ to cŝita, tōn kędŝbuj na to, a njehladaŝ na to ſhjeno ſejuŝ jeno tak ſwjęcŝunje, ale pytaj je ſnutska, jako jedyn, kiŝ chze rad ſbōŝny bycę wot ſwojich hręchow; dha budŝe wón wo-
dacze hręchow, ŝiwjenje a ſbōŝnoſcę we nim namaŝacz.

Daliſche dobrowōlne dary ſa wbohe armeniſke ſyroty:

Ŗ Michaliſkeje woŝady pſches knjeſa ſararja ſādnu:	
W. a S. w Eŝichonŝach (kōŝdy po 3 hr.)	6 hr.
L. w ſeńkeŝach	2 =
Wud. ſr. w Budyſchinje	4 =

Gromadŝe 12 hr.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobny dŝał

Gōlcę, redaktor.

Esy-li spëwał,
Pitnje dżëłaf,
Strowja cze
Sswójbny statof,
A twój śwjatoł
Sradny je.

Sa staw sprózný
Najpoj mózný
Luboscz ma;
Bóh pak śwërný
Pšes spał mërny
Czerstwošč da.

Nječ ty spëwałš,
Sswërnje dżëłafš
Wšchëdne dny;
Džen pak śwjaty,
Dušhi daty,
Wotpoczú ty.

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwnošč je;
Žywa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

Szërbiske njeđzëlike łapjena.

Wudawa ƒo łóđu ƒobotu w Smolerjež knihicziščërni w Budyšcinje a je tam ja šchtwórtlëtnu pšchedplatu 40 up. dostacž.

Palmarum.

Na prënju njeđzëlu palmow spominam. Do mësta Jerusalem ƒwjeđzëniški czał czehnje. Wulki lud je ƒo šhromadził. Galosy je šchtomow rubaju. Palmy na pucz sczëlu. Hosianna ƒo spëwa. Pšched pjecz lësttotëkami bë profeta Sacharja wëšcëził: „Wjebel ƒo jara, ty Zionska dżowka a wystaj Jerusalemska dżowka! Slaj, twój kral pšchindze ł tebi!“ Tuto wëšcëzenje ƒo dopjelnja. Džen šboža tu je. Mër na wobliczu, šmilnošč we wóczu, luboscz we wutrobje, tak Jesuř, Zionski kral, do ƒwojeho mësta Jerusalema czehnje.

Tež dženka je njeđzëla palmow. Lud ƒo šhromadžuje. Swony swonja. Młodzi a stari kemschi khwataju. W duchu widžu druzi ƒwjeđzëniški czał a niz jenož jedny. Hdzežtuliz ƒo w lubym šërbškim kraju ewangëlška zyrkej šbëha, tam dženka do njeje cziřódy abo cziřódku lubych paczerškich dżëczi czałnu. Starscheju modlitwy je pšchewodžeja. Wofadnych dobroprošënja ƒo sa nje ł njebješam šbëhaju. Njewidomny, ale tola pšchitomny je ł nimi Jesuř Khrustuř, kral wscheje mozy, naschich dušchow dobry pařny, naschich dżëczi najšwërnischi pšchëczel. Hosianna ƒynej Davidowemu! Hosianna we wyřokosczë!

A wam chzu tu dženka wořëbje rëczëcz, wy lube paczerške dżëczi nascheho pobožneho šërbškeho luda. Tamne ƒyly w Jerusaleme ƒu po nëkotrych dnjach to Hosianna pšchewobrocžile do „kšchizuj jeho!“

Kšchizuj! wolajo wscho praji
Nazarenštok' Jesuřa!

Budže pola wař tež tak? Bóh šwarnuj! Nutenu horzu proštwu mam ja wař. Mòhl ju wam tola, paczerške dżëczi, je zëhlwymy piřnikami do wutroby šapizacz.

W šjewjenju ƒwj. Jana 2, 10 šteji moja proštwu napizana:

„Budž šwërný hacž do šmjerëze.“

Tute ƒłowa ƒu šapoczatk pošlednjeho šchprucha ł wascheho šchulškeho katechizmuřa. Sswërnoscz Bóh žada, krtutu, njełhablažu, wobstajnu šwërnoscz. Hdzež pak Bóh žada, wón stajnje najprjódzy dawa.

1. Bóh bë wam šwërný.

2. Budžë Bohu šwërne.

1. Bóh bë wam šwërný. So byšcëze tutu wulku, ƒwjatu wërnoscz pošnale, mòhl horje ł njebješam pošacz. Hdzež Bóh ƒwojemu ƒłónzu nam šwëczicž dawa, ƒo tutón radořny džen ƒwječimny. Ja mòhl pšes bibliju wař wješč, lube paczerške dżëczi, wot Mójjařa hacž ł profetam, wot profetow ł scženikam, wot scženikow ł japořtolam, kiž ƒu tola wšchitzy šwëdcojo njewurjekniweje luboščë, šmilnosczë a šwërnosczë Božeje. Ja mòhl dženka pšchi šapoczatku czičëho, hnadypolneho martrowneho tydžënja wař wješč pod wolijowe šchtomy w šahrodže Gethsemane, do Pilatuřonëje ƒudneje kžëže, do Kaifawëho hrodu, mòhl wař stajëcz w duchu pod kšchiz na Golgatha, wam pšchivolajo: „Slajëze, tak je tón hacž do šmjerëze nam šwërný ƒyn Boži sa nař ƒo bëdžil a czerpil, krawil a wumrjel!“

Šižcëze radšcho pak dženka druzë knihi pšched wami wotewrju. Ja mënju knihi wascheho žiwjenja, wy starschi

a džěczi. Stronu po stronje w nich s wulkimi, njewuhaš-
niwymy piškami napisane widžu: Bóh je šwěrnny!

Kak je wón waš šđerzał pschi wschittkich strachach!
Kak je wón waš wutorhnył se wschelakich nufow! Kak je
nad wami, lube paczerške džěczi, šwoju schitowazu ruku
wupšhestrjemu džerzał po czele a po duschi, wo dnjo a
w nozy wot tamneje hodžiny, w kotrejž waš starschimaj
wobradzi, hdyž t nimaj džěsche: Pastaj moje jehnjo, doniž
je s wascheju rukow jako nježadani! Wo jnym paczerškim
džěscju je mi luba macz, khuda džělaczerka, pomjedala:
Moje džěcžo bē wjele khore. Nēhdy na wječzor bē nusa
najwjetscha. Bēch šama. Nan bē hišheže woutach na
polu. Šedžach pschi mojim džěscju. Jeho wojowanje
bē czežke. Šrudnje bē pschihladowacz. Bološez bē wulka,
wjetschi hišheže bē mój štyst. Njewjedžach šebi radžicz.
Tehdy šym šo na malu khwiku wot džěscža wottorhnył.
Se jstwy džěch do komorki. Tam šo w kucziku poklaknych.
W šwojej nusy šo t Bohu wolach. Jenož wofomiknjenja
bēch w komorzy. Potom jako t ložu stupich. Džěcžo bē
wócžy wotewrilo. „Nětk je mi lōžo“, tak te mni džěsche.
Strach bē nimo. Šhorosēz je šaschla. Bōry šo blēde
woblicžo jako s czerstwej, czerwjenej barbu barbjesche.
Dženša tuto džěcžo jako paczerške džěcžo šobu psched
woltarjom kleczi. Tak je Boža šwěrnosēz nad wami
rukowala.

Bóh je šwěrnny! Njeje wón wam, paczerške džěczi,
starschich ja woderjow postajil, kiž šu ja waš džělali a
špěwali, ja waš šo prózowali a wachowali a s bohatej
lubosēžu wam khleb sa czeło a duschu škiežili? Je wón
na waš šapomil, wy šyrotj njes paczerškim džěczi?
Njeje wón druhich šastararjom wam pošlak, džěda abo
wowku, juatych abo pscheczelow? Njeje wón, hdyž šo
starschiski dom wam šamkny, drugi dom wam wotewril,
w kotrymž šče dobru khowanu namakali?

Bóh je šwěrnny! Jeho wócžto je wošebje wachowalo
na waschej duschi. Prjedy hač šče rēcžez mōhli, je wón
w šwjatej šcheženizy kōždemu njes wami šlubil: „Nichtó
če s mojeje ruki njewutorhnye. — Škerje budža hory šo
nucz a hōrki šo šwōcžez, ale moja huada njedrybi wot
tebje šo wrōcžicz a tōn šlub mojeho mēra njebudže šo
wot tebje prjecz nucž.“ Kak je wón domach a wošebje
w šchuli waš wuhotowacz dał se šlotymy šchpruchami,
s bōjškimy wuczby, s njebjesfej mudrosēžu. S pschitwar-
kow šakonja je wón waš wjelez kasał do wulkeho domu
štworicžela, do šwjatnizy wumōžnika, do cziheje džělaczerne
šwjateho Duchu. S hlubiny hrēchow je wón w šakra-
mentomaj wam pucz pschihotowal t žiwjenju a wēcžnej
šbōžnosēži.

Saměšče, Bóh je šwěrnny. Duž wotucz dženska
wasch khērlišch džaka, wasch psalm khwalenja! Budž
khwalba Bohu šamemu! Kaž pak nětk se šlowami, tak
džakujče šo Bohu cžaš žiwjenja se škutkom.

2. Budžče Bohu šwěrne! Šswjate prjōdkwjačža
wam dženska, lube paczerške džěczi, wutrobu napjelnjeja;
šwěrnosēz žada, šo je dopjelnicze. Wasch, nēhdy pschi
šcheženizy wot kmōtrow ja waš daty šcheženiski šlub
chžecze wobtwjerdžicz; šwěrnosēz šebi žada, šo jōn dopjel-
nicze a šakhowacz. Ššifrocžne šwjatocžne: „Šaj!“ tu
chžecze waschemu Bohu dacž. S nim jemu šlubicze, šo
chžecze na šažōžku ewangelskeje wēry wobštajnje šawoštacz,
hrēchow šo hladacz a w modlitwach a s Božim šlowom,
w Božim domje a ša Božim blidom wasche žiwjenje

wjelez. Šswěrnosēz šebi žada, šo na tuto šwjatocžne,
ššifrocžne: „Šaj“ psched šnješowym woltarjom we wschēch
špytowanjach špominacze a kōžde tutych šlubjenjom hač
do pošlednjeho šdychomanja džeržicze. Waschu wēru
wusnajecze dženska; šwěrnosēz šebi žada, šo je tuta wēra
štajnje wascheho žiwjenja mōž a juu wascheho wumrjecz
trošcht. Bože kasnje šče wulle a Boža wola je wam
šnata, šwěrnosēz šebi žada, šo w kōždym wofomiknjenju
waschu wolu ponižnje podčiznjecze Božej woli. Wšcho to
wot waš žadam w šesušowym njenje, hdyž waš prošcu:
Budžče šwěrne!

Špytowanjom je w šwēcze jara wjele. Tež ša waš
na nich njebudže pobrachowacz, wošebje mlōdym šchešči-
janam, kaž wy šče, strach ša jich duschu hrošy. Šusto
njeje lōhko, pod špytowanjem žiwjenja šwojemu Bohu
šwěrnny wostacz. Wšchudže ma cžert šwojich wotrocžtow
a šlužownikow, šo by cžłowške dusche škasyl. „Tōn žnył
šwēt leži w šlym.“ Šwonka naš je njepšhecžel, ale tež
šnutschach w naš. „Cžłowška wutroba je psches mēru
khrobka a jara bojasna. Šchtō mōže ju pošnacž?“ „Wyšł
cžłowškeje wutroby je šla wot mlōdosēže.“ Někotryžkuliz
šawjednik šo wam do pucz štaji. Tu chžedža waš ša-
šlepicz se šwētnym wješelom. Tam chžedža waš šatraschicz
s hanjenjom wscheho teho, šchtož je wam šwjate. Drušy
ššōncžnje budža šo psched wami hordžicz s mudrosēžu
šwēta, „kotrejž je šlowo wot šchiza hluposēž“. Potom
šo dopomnicze na wasch dženz wobtwjerdženy šcheženiski
šlub! Lube paczerške džěczi, potom wostaicze Bohu
šwěrne! Džicze šawjednikam a špytowanjam s pucz.
Šdžez je strach ša waschu wēru, ša cžistosēz a poščimowēz
wascheje dusche, tom njewoštanicze. Šdyž šetr pschi wōhny
njes njepšhecželemi šesušowym šedžesche, je wón jeho
ššifrocž šapřek.

„Wachujče a modlče šo tak, šo do špytowanja nje-
pschidžecze!“ Domach šu šarschi ša waš wachowali.
Wjele njes wami w tutych dnjach je šarschiskeho domu
wustupi. Šich wócžto waš wjazny njewidži. Kak nusne
budže wam wšchēdne wachowanje. Psched někotrymi lētami
cžehnjēsche luby paczerški hōlz je wšy do mēsta. Šako
wuczomž šastupi do zuseho domn. Jeho knjes bē wēryžny
muž, ale bē khory a njemōžesche šo wo šwoje powołanje
štaracz. Mlōdženz bē jeho šastupjerjej do ruki daty a
jeho pomoznikam pschewoštajeny. Šad chžyšche po pucz
šarscheju psches žiwjenje hicž. Šswōj šcheženiski šlub
chžyšche štajnje šwjatny džeržecz. S šelko cžžkotami pak
mēšesche w přēnich dnjach wojowacz! Njehašbite, hanjaze
šlowa jemu w kōždej hodžiny do wucha klincžachu. Šdy
pak by njedžela pschishla, njebē ša šemsche žaneje khwile.
Šad chžyšche, kaž bē šlubil, popōdnju katechismužowu
wuczbu wopytacž. Šdy pak by tu cžaš ša nju byl, bychu
jemu jeho šli towaršchojo hromadu džela nadawali, šo
jenuž njebny šemšchi hicž mōhl. Šdy by pak na žyrkwinskej
wēži popōdnju ššōch bilo a wuczba ššōncžena byla, potom
bychu na njo rejeli: „Dha džij nětk, ty šwjate džěcžo
Bože!“ Šlakajo je pobožny mlōdženz husto do šwojeje
komorki wšchol a pschi ložu šo poklaknyšchi na khērlišch
špominak, kiž bē na paczerjach wuknył:

Mi šo na tym pucz ššyšheže,
Wón je dolhi, pomhaj šhryšheže,
Šo jōn derje došonjam,
Še šwētom šo njesmasam.

Wičinu-li hdy podobne hodžiny ja waš, budźće
 śwérne wašchemu Bohu. W brédkach swojeje huady
 pošlyni wón waš ja wšče bitwy a wojowanja se słym
 njepšeczelom. Wažće sebi je jako wašche najdróžšce
 kubla. Budźće wobstajne w modlitwje! Jezuš Khrystuš
 dze prjedy waš, słysćeže jeho, hdyž waš woła. Śwér-
 nym kiwa króna, dobywarjam króna, pšcheminjerjam króna,
 wěczneho žiwjenja króna.

Ty pak dobry paštrjo našich dušchow:

Pošlyni twoje džěczy Khrystyše,
 Hdyž so jim w spytowanjach stysćeže,
 Wišak i twojej krowu so kupjene.
 Czini naš i nowa wožiwjenych
 A t śwérnym próstwam wobudženych,
 Hdyž wutroba nam spadnyč chze.
 Móz ducha twojeho
 Lij na naš dele so.
 Sahor lubošę;
 So pšchi tebi šmy wobstajni
 We žiwjenju a we šmjerći.
 Hamjeń. D.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

tajke myšle nadeńdžech, Bože słowo czitajo.

Podawa śwérny czitač „Pomhaj Boh-a“.

I. knihi Mojsašowc, 34 staw.

28. A wšachu jich wozny, woły, wóšly, a šytož běšce
 w mječze a na polu;

29. A wšakitko jich kublo, wšchitte džěczy a žony wšachu woni
 jate; a wurubichu, šytož běšce w kžěžach.

W tamnych stronach mjenja, so je bratr pšches teho, kotryž
 kotru slěha, hišćeže bóle wonjeczšeny, hacž muž pšches žoninu
 njekwěru. Pšchetož, tak praja hišćeže dženša Urabowje, muž móže
 so wot swojeje žony džělicž, a potom wona njeje wjazny jeho;
 kotra a džowka pak wostanjetaj na wěcznje kotra a džowka.

W tutym podawku wuhladašch šurowe žedženje naranšich
 narodow ja wjeczenjom we wšchey šylnočzi, kaž móžesč tajke
 dženša hišćeže nadeńč; dale pak tež czělny pohanski nahlad, so
 maja ja wječchowj (kralowy) nještut wšchitzy wobudlerjo w župje
 šobu czěrpč.

30. A Šakub džesche t Simeonej a Levijej, hdyž pšchidž-
 šchtaj domoj a wo šwojim po šdaczu nadobnym štutku powje-
 daschtaj: Wóš staj mi nješboža nacžinikoj, so ja šmjerdžu pšched
 wobudlerjemi w kraju, pšched Šananejškimi a Šharijejškimi; a ja
 mam porunjio jim, i mojim domom mały lud pšchi sebi. Wychu li
 woni so šhromadžili pšchecziwo mi, so bychu Šichemžanow, pšches
 waš sabitych, wječžili, dha budža mje šabicž, a dokelž maju woni
 namóz, njemóžu so pšchecziwo nim wobaracz. Tak budu ja ša-
 himyč se šwojim domom.

Mětkole rěczy Šakub t šwojim šynam jenož wo šwonkownych
 sežehwčach, jemu a jeho domej jich nještutka dla hrožazych, dokelž
 móžesche jich czělny šmyšlenje jenož tele sežehwki špšnacž; tak pak
 je wón tónle nještut we wšchey hrošnojčzi špšnal a tak je jón
 štajnje šazpival, dopokaže nam jeho pošlednje šakliwaze šlowo,
 t Simeonej a Levijej rěczane (49, 6. 7).

Š dobom so tele šlowa ja dopokaš naložnja, kat špodžiwnje
 je Boh tutu mały šazpjenu czřjódžicžlu wukhowal, so so njeje ani
 šmēchala i pošhanami, ani pšches nich šahubila. Šchtóž ma du-
 chowne widženje a šmyšlenje a štary šotoń šrosumi, temu budže
 tónle štaw wošebje hnujazy a natwarjazy.

Móššak njeje šawěšče po czěle, ale jako šrědnik šwjateho
 Ducha rěczal, dokelž njeje, šam i Levitom, šwojeho wótza wumyl,
 a njeje so komdžil, so by jeho i wěcznej hańbu wošnamjenil.

31. Wonaj pak wotmolwišchtaj: Dyrbja dha woni i našchey
 kotru jako i kurwu czinicz?

Špodžiwnje, tutón Šichemski „šrawony šwaš“ we wšchěch
 šwojich jenotliwoščach ma šwoju podobišnu w najhrošnišchim nje-
 štutku šchječžijanišeho rōšhorjenja, w

„Šarižškim šrawonym šwašu“.

Lěta 1509 bē so Šan Šalwin w Šohonje w šrawonškim
 kraju Šikardie narodžil. Šižo ja mlode lěta bē so t Šwingliowej
 nowej wučbje wušnal a tak reformazište šymjo w Šrawonškej
 wušnywal, so so reformazija tam šapoczja šakorjenicz. Lěta 1534
 pak bu Šwingli i Šrawonšceje wuhnaty, šakydli so lěta 1541
 w Šenfu, hdyž je lěta 1564 wumrjel.

Ššurawje czwilowachu šrawonški kral Šranž I. a jeho na-
 šlědnizy pšchiwškarjow nowoje wučbje, kotrychž bēchu Šuge-
 nottow pomjenowali, a tola rojčesche jich liežba lěto a bóle.
 Těhdy šyže so lěta 1560 džěščazlětny Šhorla IX. na štol šraw-
 onškich kralow, ja kotrehož jeho macž, Šhata i Medizi, knježesche.
 Šóbla prózowaschey so najwošebnišchey šwóbjce w kraleštwje, Šui-
 sojo a Šourbonojo, so byschtej wliw dostał na knježestwo. Do-
 kelž bēschtej pšches wěru, i woběju štron wšchelako wušnatu, džě-
 lenej, dha powjetšchi so roštora mješ wobemaj štronomaj džěń a
 bóle. Šuisojo mjenujzy wušnawachu wěru po wašchnju w kathol-
 išej, Šourbonojo pak po wašchnju w reformiškej žyrtwi. Šwada
 mješ tymaj móžnymaj narodomaj je ja Šrawonšku šurowe wóžny
 mješ krajnymi poddanami šwjedla; tola žana štrona njeje šamohla,
 so by rašne dobyče dobyla.

Kralowa macž, špšnawšchi, so njemóže Šugenottow i našyl-
 nošęju podtkočicž, nastupi pucz wujednanja. Wona woženi šwoju
 džowku Margaretu Šaloišku i Šugenottškim prynžom Šendrichom
 i Šavarra. Džěń 18. augusta 1572 bu šwaš w Šariju šwječzeny.
 Šugenottšzy nawjednizy, prynž i Šondě a admiral Šoligny i mno-
 himi šwojimi wěrybratrami bēchu šobu na šwašu, a jich bēchu
 i wošebitymi czěščemi witali. Škral, admiral šameho wobjimawšchi,
 je jemu wobkružil, so je tutón džěń najšbóžnišchi w jeho žiwjenju.

Wjetšchi džěl i Šuišeho roda pak hladašche na tule žěntwu
 a šwječlenja pšchi šwašu i potajenym hñěwom. Pšchidwóřzy
 ludžo poštorfowachu so wošebje na tym, so mlody kral štareho
 admirala šjes měru czěščesche, a so bē i nim wšchón pšcheczelny.
 Ššama kralowa macž pocza so pohóřchowacz, a jako bē Šoligny
 nětkotre šlowečta kralej šchepnył, so by nětko dorowšzeny so i ma-
 czěrneho wliwa wukwobodžil, dha pšchizahasche kralowa macž jemu
 a wšchěm Šugenottam šrawone wjeczenje. Wona nadbēhowasche
 šwojeho šyna, so by šwolil, so bychu so wšchitzy Šugenottojo ja-
 mordowali, a so bychu so tak wšchitzy njepšcheczeljo jeho króny
 na wěcznje wutupili. Na špoczatku wobarašche so kral pšchecziwo
 tajkim mordaiškim šmyšlenjam i macžěneje štrony. Šako pak wona
 jemu na to pšchizahasche, so je Šoligny šbēž pšchecziwo kralowštemu
 štolej a pšchecziwo wšchěm katholicškim pšchihotowal, dha šawola kral:
 „Pšchi Božej šmjerći, šamordujče niz jenož admiral šameho, ale
 tež wšchěch Šugenottow, so njeby ani jedyn i nich pšchi žiwjenju
 woštal, kotryž mohł nam pošdžišcho porokowacz.“

Šnydom štawachu so pšchihoty ja powšchitkowne šamordowanje,
 pšchi kotrymž měješchtaj so jenož Šendrich i Šavarry a prynž
 i Šondě wukhowacz, tola wonaj měješchtaj šwolicz, so katholicu
 wěru pšchimošmetaj. Móz wot 23. do 24. augusta 1572 bē so
 poštajila, hdyž měješche so mordowanje wukonjecž. Šwón na
 Šowru, štarym kralowškim hrodže w Šariju, měješche šnamjo pšche-
 bivač, a bēly powjas pšchi lěwej ruzy měješche šnamjo byč, i ko-
 trymž chzychu so katholicsojo ššnacž.

Hdyž šmērki padachu, pukotasche kralej wutroba, a je štyštom
 woczatowasche poštajenu hodžinu. Šeho macž, štajnje pšchi nim
 pšchebnawa, pšchirěčza jemu šhroblošę. Tola pšchitas so by Šou-
 vrestli šwón pšchebnawal, dyrbjachu jemu wumujowacz. Š njeměrom
 na ššitniku so šjewjazym, dóńdže kral t wolnej a tšchepotajo hla-
 dasche won. Tak czinjěšchtaj tež jeho macž a jeho bratr, a tež
 wonaj tšchepotajšchtaj, dokelž njeběšchtaj sebi wěštaj, t šakšemu
 šónzej wšcho dóńdže. Ššončnje so něhdyže tščli, ale bórny po tym
 bē wšcho šako czicho. Še štyštnošęzi sebi pšchējachu, so by so
 mohla šješbóžna pšchizaha wróčicž; ale t temu bē pšchepošdže: ša-
 mordowanje bē so hižo šapoczalo.

Wušlyšchawšchi poštajene šnamjo, bēchu 300 mužojo w žele-
 ňnych šabatach do Šolignyšoweho doma šakročili. Hdyž šawolachu:
 „W kralowym mjenje!“ dha so jim kžěžne durje wotewrichu a
 hižo ležachu domjazny czeladni morwi na šemi. Šotom walichu so
 mordarjo do admiraloweje štwy. Wušlyšchawšchi přeni šokł, bēšche
 admiral štanyl; i šhribjetom na ščženu šlehujeny tam šteješche, jako
 mordarjo šastupichu.

„Šy ty Šoligny?“ šawola jedyn i nich.

„Ša šym“, wotmolwi admiral, „mlodženzo, njecžesčišch ani
 tele šchědžiwe wlošny?“

Rubnymſchi jeho ſ mjeczom bęiche jemu wotmoſowa; druſy rubachu a kaſachu potom teſ do njeho. Roſrubane a roſkaſane cęelo cęiſnychu ſ wotnom won.

Mjes tym bę ſo teſ mordowanie na haſach ſapoczalo. Naſtrózeni pſches hoſk, njejabzy naſtaty, khwatachu Hugenttojo ſ domow a bęzachu taſ ſwojim mordarjam do rukow. Se wſchęc ſtron bę ſlyſhecę, kaſ mordarjo reja, kaſ pſchescęehani woſaju a proſcha, kaſ nręjaze ſaloſęza, a pódla praſkotachu tſelby a ſchęcęcachu mjecęze. Žana ſwójba, žana ſtaroba, žadny cęlowjeſ njeje huadu nadeſchol. Marſchal Tavannes bęhaſche krejlačny po dróhach a woſaje: „Rubajęze žily, to je w auguſęze runje taſ dobre, taſ w meji!“ S haſow dohvachu ſo do domow, tu ſ morderwanjom pokraccęuję.

(Pofracęowanie.)

Na póſtuy cęaſ.

ſlób: Khrystuſ, kiſ naſ wuſtrowi.

Sa mnje teſ mój ſbóžniko,
 A cęerpjenju ty dęeſche,
 A teſ ſwólnje podda ſo,
 Hdęž ſo modlit bęſche,
 A cęękim ſwjaſtam hamjenju,
 Widęſche ſmjercę nętko,
 Wſchitko ſnjeęe ſ luboſęzu,
 Cęerpjeſche rad wſchitko.
 Njeſęy cęekny ſtrachocęi,
 Kiſ cęe k ſmjercęi jimo,
 Hdęž ſo ſchtunda pſchibliži,
 Cęrjódla tebe pſchima,
 Ty ſo poda ſwólniwje
 Njeſchęcęelow rukam.
 Woſta pſcheco wobſtajny,
 Njewobaraſch ſwjaſtam.
 Wucę mje, taſ ty cęiſche dęeſch,
 A cęerpjenju taſ ſtroſchtnje,
 Kaſ ty ſ twojej radu chęeſch,
 So bych wuſchol ſbóžuje,
 Pokylki mje, hdęž junu jow
 Nręjo k tebi ſdęchnu,
 Hdęž mam hieč pſches ſmjercę a row,
 Bjeſ ſtróželow rjeknu:
 Dęaſ, o Jeſu, dęaſ budę cęi
 Sa cęerpjenja twoje,
 Pſches to warbowa ty mi.
 Njebjeſa wſchaſ ſwoje,
 Nętk ja węc, ſo we ſmjercęi
 Njewumru ja węcęnje,
 Wujednany ſ Bohom mi
 Da mi ſbóžnoſę węcęze.

Erniſ Delaſ.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

Knjeſ Rubiza, ſny knjeſa ſararja Rubizy w Buſezach, je ſwoje juristiſke pruhowanie w Lipſtu khwalobnje wobſtał. Na prawa ſtudujetaj w tu khwilu dwaj Eſerbaj, k. bratraj Gólcęaj ſ Katez. Na duchowniſtwo ſtuduja k. Wicęęk, Nęſbart, Kapleſ, Kichžan a Boiz. Na lékařiſtwo ſtuduja k. Pſuhl, Laraſ, a k nimaj ſtupi knjeſ Kichžan ſ Maleje Prabi, kotryž je ſwoje maturitatne pruhowanie pſched krótkim w Budęſchinje wobſtał.

Na ſeminar w Budęſchinje ſu ſo pſchi pſchijimaznym pruhowanju 4 Eſerbjo pſchijeli.

Knježa pomozni wucęerjo ſo jutry, taſ ſlyſchimy, taſ pſchepadęa: Knjeſ Albert pſchindęe ſ Budęſtez do Gucęiny, Gucęinjanſki knjeſ pomozny wucęer do Budęſtez, knjeſ Wiederwach ſ Minalala do Klufſcha a knjeſ Kopta do Minalala. Do Bórka pſchekydlu ſo k jutram knjeſ Volk ſ Hermanęz a knjeſ Krawę, kotryž bęſche hacę dotal ſ wucęerjom w Bórku, je ſo ſa ſtatneho wucęerja w Wlyſchęcach wuſwolil.

Saſo je wulki woheń byl, a to na Židowje wutoru wjecęor. Wotpalile ſu ſo bróžen ratarja Maręa, twarjenja ſwud. Ramiſchoweje a twarjenja kowarja Mlynka. Saſo je kóſtniſka ruka woheń ſałožila. Pſchęcę je, ſo by bórny na ſwęcło pſchijęlo, kotra to kóſtnikowa ruka, kotraž je w naſchęj wokolnoſęi telko njeſboža

nacęinila. Wyſchnoſę je teſ teho dla pſchitaſala, ſo maja na wſach wyſche nóžneho ſtražnika muſojo w nozy ſtražowacę.

Dęiny w pſchirodęe cęlowjeſow ſo pſcheco ſaſo pokafuja. Tajki žadny dęiny je 33lętny ſkamjenjeny muſ, kotryž ſo w tu khwilu w hoſęęenzu Gambrius w Budęſchinje pokafuje. Wón je ſ Numaniſkeje. Nimalo žyle cęelo je taſ kamjeń twjerde. Wulki profeſor lékařiſtwa Virchow, kotryž je žadneho muſa w lęcęe 1894 w Barlinje widęal, tehdy wupraji, ſo ſo ſkamjenjenje ſpody kože ſtawa. Pręnje ſkamjenjenje ſo pola teho muſa 1888 pokafa. Cęeleſnje (dęaſna) ſo wjazy njehibatej, taſ ſo je muſ dęrbjal, ſo by jęſę mohł, ſebi po prawym boku w hubje wjazy ſubow wulamacę dacę. Pſchi tym paſ ma ſo tón muſ cęiſęe derje.

Epheliſkich 1. ſlaw, 7. ſcht.

Na kotrymž my mamy to wumoženje pſches jeho krej, tych hręcchow wodacęe, po tym bohatſtwje jeho huadny.

Hdęž ty ſebi myſliſch, luby cęitarjo, ſo maſch wumoženje na ſebi abo we ſebi, a ty ſo njeſęy Jeſuſa woblekł jako draſtu, ſo budęſch ty w Jeſuſu namaſany, dha ſy ſjebany. Na nim mamy my to wumoženje, pſches jeho krej. — Pſchedſtaj ſebi tuto ſłowo je ſacęiſchęcęom we jeho žylym wopſchijecęu. Na pſchiklad ſo praji: Sa mam dęel na tutej roli, na tym kuble mam ja dobru žiwnoſę: ale maſch ty na Jeſuſu to wumoženje? — Eſhto dha ręka wumoženje? Sa ſebi njetriebam haſle prózu dawacę, tebi to prawe ſroſymjenje teho ſłowa wopiſacę. Tón japoſchtoł pſchitaji k temu: Wodacęe hręcchow. — Taſ jo maſch, ſ jonym ſłowom. Na Jeſuſu maſch ty we nim abo pſches jeho krej wodacęe tych hręcchow. — Chęeſch paſ ty hiſchęze jaſniſcho wjedęecę, kaſ a cęeho dla? dha pſchemyſł ſebi, ſchto je ſo ſtało: Wón, Jeſuſ, je naſche hręcchi na ſwojim cęele ſam woprowal na drjemje, ſo bychmy hręccham wotmręli a prawdoſęi živi byli, pſches kotrehož rany ſmy my ſahojeni. 1. liſt Pętra 2, 24. A dokelž je Khrystuſ junu ſa naſche hręcchi cęerpil, tón prawy ſa tych njeprawnych, ſo by naſ Bohu woprowal; je morjeny po cęele ale wſchał wožiwjeny po duchu. Staw 3, 18. Hlaj, Jeſuſ je twoje hręcchi na ſwojim cęele męł, a ſo ſam Bohu woprowal. Ty ſy po tajim twoje prawo wobſtał. Ty ſy tu miſdu twojich hręcchow doſtał. Ty ſy morjeny we a ſ Khrystuſom po cęele; ale ſchtož wumrjel je, tón je prawy ſęžinjeny wot hręccha. — Eſy ty nętk w Khrystuſu wumrjel, dha paſ ty teſ nje- dęrbijch taſ dęiwnuſchki byčę, a ſam ſa ſo hiſchęze junkróč wumrjecę chęęę. — Praj ty jeno twojej wutrobje a ſwęcdomnju, praj Mójſjaſej, praj temu cęertej: Sa ſym junkróč prawy cęinjeny, ja ſym we Khrystuſu wucęiſčeny. — Tón hręcch, ſ kotrymž ſo ty cęwilujęſche, je teſ ſobu na Khrystuſowym cęele woprowany. Eſhto dha je twoja njewęra? ſchto je twoja njeſwęcnoſę? twoja lohka myſł, ſchto twoja wotrocęlowiſka bojoſę, twoje njeſchęcęeſtwo? kiſ ty hiſchęze we ſebi a twojich cęelnych myſlach ſacęujęiſch, ſchto je twoja wyſoka myſł, hnęc, loſcht, njepopſchęcęe, hidęenje, kę, njepoſlyſchnoſę, hejchleſtwo, pſchibóſtwo, ſamoluboſę, cęlowjeſow bojoſę, cęlowjeſkam-ſpodoſnoſę, njewobſtajne byčęe, ſtruchloſę, jenotliwoſę, ſamowuſwolena Boža ſlužba, pobožnoſę, dobre ſkutki? Eſhto je twoja ſla wutroba, kotraž we twojim cęele bydlu, ſchto je tón korjeń, ſymjo a plód hromadęe; węcch hiſchęze nęſchto? jenož wupraj ſam: wſchitke ſe myſle ſłowa a ſkutki? Njeſęu to hręcchi? Haj wſchał, Khrystuſ je te hręcchi woprowal. O jene ſłowo! Wodacęe hręcchow. Eſchto kaſe tebi jene wumſacę? — Wlyſliſch ſuano, ſo je jedny ſapomnjeny? haj, hdę by Khrystuſ tajki cęlowjeſ byl taſ ty ſy. — Ale wopomni, Wóh bę w Khrystuſu, a wujedna tebe ſam je ſobu. A dokelž wujednanja trjeba, dha węc jeno jednorje, taſ jo tu ſteji, tebi ſu twoje hręcchi wodate — we Jeſuſu.

A roſpominanju.

Hdęž pucę pſches cęerpjenja dęe, woſmje ſchęcęęian ſ nich to naſhonjenje, kotrež je w jonym cęerpjenju cęinił, ſobu do drugeho. Eſady kóždeje pſchętrateje ſrudoby ſteji pomnit Božeho pſchepomhanja: „Hacę ſem je tón Knjeſ pomhal.“

Daliſche dobrowólne dary ſa wbohe armeniſte ſyrot:

S Gorno-Khołmcęanſkeje wohady pſches knjeſa ſararja Wendta: S. S. w Ptačęezach.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobny dęaſ

Gólcę, redaktor.

Esni-li spěwał,
Pitnje dželał,
Strowja' cze
Sswójbnj statok,
A twój šwjatok
Sradny je.

Sa šlaw sprozny
Napoj mózny
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čzerštwosć da.

Njed ty spěwałš,
Sswěrnje dželaš
Wšchědne dny;
Džen pak šwjaty,
Dušchi daty,
Wotpoczni ty.

S njebež mana
Njed czi šmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchew cze!

Szerbiske njedželike łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihičiziczejni w Budyšcinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Intry.

Mat. 28, 7.

Šhryšt je horje stanył
A je wschej' martry czahnył,
S teho šo mamy šradowacž,
A Šhrystuš chze uaš troštowacž. Halleluja.

Ješuš tón šchizowany je horje stanył wot mormych! To je to wulke ewangelijon, to je ta wyšoka, wješela powjesć, kotraž nětk hižo džewjatnacze lěstotetkow pšes zny semju kinczi, wošebje móznje w czašu šwjatnych šutrow, kaž nětko. Šnješowy jandžel pšchipowjedatše tule wješelu powjesć pobožnym žónškim pšchi wotewrjenym rowje teho, kotrehož pytachu, na kotrehož šwjatym wobliczu chznych hišcže juntrócž šwoje dušche wotšchewicž, kotremuž chznych pšes šwoje wotmyšlene žalbowanje w jeho rowje lubosć wopokajacž. Kaž tudy po horještanjenju, tak bešche tež po narodže našeho šbóžnika Šnješowy jandžel, kiž pobožnym pastyrjam na polu š tymi šlowami pšchistupi: „Šlaj, ja pšchipowjedam wam wulke wješele, kotrež šo wschemu ludu doštanje; pšchetož wam je šo dženska tón Šbóžnik narodzil, kotryž je Šhrystuš tón Šnješ!“ — Jandželjo šu czi přeni ewangelistojo. — Ješuš tón šchizowany — to najwješche wohańbjaze šlowo we rcze Ješušej njepšcheczělného šwěta, ale tež to najšwječizicze czešne mjeno we rcze jandžela, kotryž přeni doštwarizny horještanjeného tak mjenowatše: to najwošebnišche czešne mjeno we rcze wschitkich, kiž šu móž Šhrystušowego šchiza na šwojej dušchi našonili a teho dla, kaž Pawoł

wošebje Ješuša teho šchizowaneho pšched woczomaj maja, teho šchizowaneho pšched šwětom pošnaja a pšchipowjedaja. — „Ješuš tón šchizowany je horje stanył wot mormych!“ — Šo šwjatnych šczenikach poda šo to tak: Běšche rano šabe na přenim jutrownym dnju: Šlaj, duž šta šo wulke šemjerjenje; pšchetož Šnješowy jandžel pšchindže š njebež dele, pšchistupi k rowej, wotwali kamjen wot rowomych durjow a šudny šo na njón. Wajchtarjo štrožichu šo a bechu jako mormi. Šlakaze žónške pšchindžechu, tež czi wuczomizy šo pšchiblizachu. Šetr pohlada do prošdného rowa, hdžež hišcže ruby ležachu. Na to wuhladachu teho Šnješa šameho, šlychachu jeho postrow, padnychu pšched nim k uohomaj. Šajke bechu to šaczucza! Ach, šo bychmy jo my tež šaczuwacž móhli. Wšchitka štarosć be šo šhubila, wschitke šulny bechu šetrene, jich placz šo do wyškanja pšchewobroczi, jich zyle byče bešche wot najwješcheho wješela pšchekrašnjene. „Wulke wješele“ mjenuje jo šwjate pišmo. Šako tajke šaczuwatše šo tež w žiwjenju šwjatnych japoštolow, šwěrných šwědkow Ješušomych, hdž woni š wješelosću a š rošjašnjonym wobliczom, kaž Šchježepan pšched šwojimi šudnikami štejachu, šjawnje wobšwědcžichu: „Teho šeršchtu žiwjenja šeze wy morili, kotrehož je Bóh wot mormych šbudzil! Šlaj, ja widžu njebeža wotewrjene a cžlowišeho Ššyna šedžo na prawizy Božej!“ — Woni šo njeprašachu ani ja njebežami, ani ja semju, pšchetož woni mějachu teho Šnješa. Šole wješele šo wot nich njewotwobroczi; pšchetož tón Šnješ, kiž je šmjerczimóz wšal a žiwjenje a nješachodnosć na šwětko pšchinješl, be kóždy czaš jich wutrobnj trošcht. Nětk šu woni pola teho

Knjesa kóždy czaß a widza jeho kraßnosć a wjeßela ßo s njewurjeknjonym wjeßelom. — Sbožny woßud! O, hdy bychmy tež my, hdy bychy tež wschitzy cżłowjefojo teho dźelomni byli! Kóždy cżłowjef móže k temu pschicć, je sbožnym sacźucóm prajicć: „Jesuf je žiwý, jeho sbože je moje!“ Ale ach, kať je tola wulke jutrowne wjeßele mnohim tať wjele njesnate! Kať wjele jich hißceže žaruje, jako njebny žadny sbožnik, žane žiwjenje, žane horjestawanje! Kať wjele ßo jich hißceže s wopacžnym troßchtom troßchtuje, kiž rany wutrobny njehoji a dußchi mēr njeda! Wina je: Woni klyßcha wjeßelu powjeicć, so je Khrystuf horje stanył wot mormych, jara derje, ale woni njewērja. Woni njewērja Knjesowym kweßkam, hacž runje woni jako s jeneho rta jim pschwołaju: „Tón Knjes je wopravdže stanył!“ Woni hißceže dwelujaja, hacž runje jich Domasch hacž na najdoßpołnißcho pschewēdžzi a psched nimi k Jesußej temu horjestanjenemu pschwołaja: „Mój Knježe a mój Božo!“ Tež Jesußowe ßamßne ßłowa: „Ja mam mój ßwoje žiwjenje wostajicć, a mam mój te ßame saßo wsacć.“ „Košwalče tón tempel a w tßjóh dnjach chzu ja jón saßo stajicć!“ jim nicžo njepłacžja. Najwjetßche ßnamjo, s kotrymž je njebjeßki Wótž Jesußa Khrystußa jako wujednarja a wumóžnika hrēßneho ßwēta pschwoßnal, jeho horjestawanje woni sazpija. Wjele jich je, kiž ßo wudawaja, so wērja, maju pať tule wērnu jeno we rcže; pschetož woni njeroßymia to ßłowo: „Jesuf tón kchizowany je horje stanył!“ Wón je jim hißceže zußa woßoba. Shtož je Jesuf na kchizu ja nich cžinił, njebju ßebi hißceže k wutrobje wsali, dokelž njebju hißceže do ßo jchli a spóßnali, wot cžeho ßu padnyli a w kassim ssaženju woni leža. Teho dla je jich wutroba proßdna wot ßwjateho jutrowneho wjeßela. Pofutu woni njecžinja, teho dla tež njemóža wēricć a kchescžijanßkeho wjeßela dźelomni bycć. Pschetož bjes pofuty a wērny njemóžesch ty ani hody, ani cžichi pjatt, ani jutry abo hewat žadny kchescžijanßki ßwjedžen ßwjecžicć. Shtož pať w kacžu a rudženju steji, so je wón Knjesowe kraßnosće kchizował a jeho w ßwojej wutrobje jako Khrystußa, jako wēczneho wßchßkeho mēßhnik, profetu a krala sacžuje a spóßnaje, tón sanjeße je sbožnym sacźucće do dobyčērßkeho spēwa kchescžijanow na jutrownym ranju:

Khryst je horje stanył
A se wscheß' martry cžahnył.

A tute ßwjate wulke jutrowne wjeßele pschekraßui jemu žyłu pschirodu a jeho žyłe žiwjenje. Teho wutroba bje žiwischo, wōcžko cžepi w ßylßach. Wßchitko ßjewi ßo jemu we wjeßelým hibanju. Duž ßo nam dživuje sdač njetrjeba, so starßchi ßwojim dźecžom praja, so na jutrownym ranju ßłōncžko postakujjo sßhadža.

W sbožnym sacźucću njebmjerťnosće kchodži wēřjazy na semi, jako pucžowať w zußbje, droheje domisny wēßty, wón lubuje žonu a dźecži, bratrow a pschecželow niz wjazy ja ßwój wužitt, je semiskej luboßcžu, ale je ßwobodnej, cžistej, njebjeßkej luboßcžu, kiž niz jenož ja tutón, ale wjele wjazy ja tamny ßwēt lubuje a cžerpi, wēri, ßnjeße, ßo nadžija. Sdnyž jeho cžerpjenje potrjehi, dđeržo jo s Pawo-łom, niz hōdne kraßnosće, kiž ßo nad nami ßjewicć budže. Chze-li jemu sßyßno bycć, chze-li wobßforžer jeho dußchu wobßforžicć, praji wón s Pawołom: „Shtó chze jatamacć? Khrystuf je tudy, kiž wumrjet je. Haj, hißceže wjazy: kiž tež sßbudženy je.“ Chze-li jeho row naßtrožicć, wón widži jón wotewrjeny, a we wotewrjenym rowje ßwojeho

sbožnika. Chze-li strach a rjenje ßmjercče jeho dußchu sapschimnycć, wón s wjeßelom praji: Khrystuf je moje žiwjenje; wumrjecče moje dobyčje! Ssmjercć, hđže je twoje žahadło? Hela, hđže je twoje dobyčje? Kchwaleny budž Wōh a Wótž nascheho Knjesa Jesom Khrysta, kiž je naß po ßwojej wulkej ßmilnoßcži s nowa porodžil na žiwu nadžiju psches to horjestacče Jesom Khrysta wot mormych k njefachodnemu a k njefmasanemu herbßtwu, kotrež wam sßhowane je w njebjeßach.

O, kať dyrbjalo nam we wutrobje bycć, hdyž my tule sbožnosć wēßtu nimamy, kotruž nam Boža huada w tutych ßwjatych dnjach prjōdßtaja! „Sbožni ßu cži, kiž njewidža a tola wērja!“ praji tón Knjes Jesuf k Domaschej. To ßłowo tež nam płacži! Niz widžecć, ale pať tola wēricć! Pschibližujmy ßo we wērje a w pofucče k temu, kiž je žiwý a wjazy njewumrje, kiž je pola naß hacž do sßōncženja ßwēta a prajmy k njemu: „Do blusnow twojeju rukow ja moje porßty njepołożu, do blusnow twojeho boka ja moju ruku njepołożu; ale ty by mój Knjes a mój Wōh!“

„Shtož tu mój Jesußoweje ßmjercče njefapschimnje“, praji hrabja Zinzendorf, „tón tež njefapschimnje kraßnosć jeho žiwjenja, a njemóže s wērnoßcžu prajicć: „Ja ßym jeho, ja ßym jeho wobßedženßstwo a chzu w jeho kraleßtwje pod nim žiwý bycć, a jemu ßlužicć we wēcznej prawdoßcži, njewinoßcži a sbožnoßcži!“ Tón je njefbožowny, kiž to prajicć njemóže, wón wumrje druhu ßmjercć, hdyž tudy cžahnje wumrje. Tón budže žiwý, kiž wēri, kiž ßo na niežim druhim njewjeßeli hacž na Sbožniku a jeho stawanju, a ßo prjedy njefmērjuje, a ßwoju hłowu mērjuje njepołożi, doniž wón s wēßtoßcžu njewē: Haj, Hamjen, ja budu žiwý. Hamjen. Ernst Helaß.

Jutry.

Mój Jesuf žiwý stany
Dženß s rowa cžēmneho,
O budž mi powitany
Ty klyny rycžerjo.

Na njepschecželach doby,
Ssmjercć, helu pschewiny,
Sdnyž s nimi w bitwje pobu,
Sich swjaßki rostorhny.

Mje njemóže wjaz' sßróžicć
Tej ßmjercče strach a row,
Mje Jesuf budže wodžicć
Psches row do njebjeßow.

Na dnju tych ßnopow pōndže
Psches pola rowowe,
Tu kóždy s rowa wuādže,
Kiž bēßche semrjetu.

Ssmý živi w domēřjenju,
My Knjesej wumrjemy,
Psches wēru k wohladanju
Do njebja dōndžemy.

Tam ßmy my wumoženi
Psches jeho wumrjecče,
Wot njeho wußwolemi
Psches jeho žiwjenje.

Dženß Jesuf s rowa stany,
Mi row wjaz' njefßkodži,
My psches njoh' wēßtoßcž mamy
K tej wēcznej' sbožnoßcži.

Puczowanie po Bożim piśmie

abo

tajke myśle nadędzech, Boże słowo czytajo.

Podawa kweru cžitar „Pomhaj Böh-a“.

I. knihi Wójskowne, 34 staw.

Bože słónczko sřhadžešche a hladasche na hrošnosće, tajtež bėchu Ńo stale w minjenej nozy. Wřchudžom ležachu cžėła na hařach, mnohe pař wlecžechu i domow po hařach, Ńo bychu je do rėki cžisřnyli.

Bėřche-li teŃ kral do spoczatka třchepotal, dha bė Ńo tola bėřny řam rořhorit. Wospjet je i wotnom won wołal: „Samorduj, řamorduj jenoŃ!“ Powjeda Ńo, Ńo je řam i třėlbu do cžėfanřow třėlal, kotřiž chzřchu rėku přchepłuwajo Ńo wukhowacž. Hřchėže dwaj dnjej trajesche tajteke mordowanje. Potom přchėthodži kral Řhorla IX. je řwójimi dwėřstimi ludźimi hařny, i cžėłami napjel-njene; jeho wocži řadowachu Ńo, wuhladajřny tajte řwawne hroř-nosće. TeŃ Řolignyjome cžėło je wón namakal; rořhorjenny lud bė je na wřchė jenoŃ nėřal mőžne wajřnje wonjecžesčıl a řłóncžnje řa nohi na řchibjenzu powėřnyl. Ĺako Ńo nėřotři i dwėřřkich ludži hrořneho wonjenja dla wotwobrocžichu, dha přchřřtupi kral hřchėže bliže, prajřny: „Morwy njeřchecžel řtajnje derje wonja!“

Řiz jenoŃ w Řariřu, ale nimale po zylej Řranřwoskej řu Ĺugenottow po řkralowej porucžnosći řamordowali. ĹenoŃ nėřotři řkralowsřny řařtojnřny mėřachu dořč řwėdomnja, řo řkralowsku přchřř-fařnju njewukonjachu.

Tutej řakostnej nozy, hđžež je řo hřese wřchėho řónza mordo-walo, řu narjėli, dořelž bė na druhi džeř džeř řwřateho Ĺart-romja, Ĺartromřřka nőž, abo teŃ, dořelž bė bėřny po přnyřowym řwřku, Řariřřřki řwřawny řwřř.

Podawř řu tehdy w nėřotřnych řrajach i wjeřelom witali, druhđže řu Ńo i wohidženjom wot tajřich hrořnosćow wotwobro-cžili.

Wotwobrocžiwřchi řo i nimi wot tajřich hrořnosćow mjes řchėřčijjanami, podamy řo řařo do Ĺakuboweho řtatoka pődla Ři-chema.

Staw 35.

Rahel wumrje přchi porodže.

I., 1—9. Podawř, nam we 34. řstawje wupowjedany, je Ĺa-kuba a jeho dom i nařhřnosću zyle džeřil wot řanaansřich naro-dow a je jeho tař zyle Ĺohu podal. Ĺ tutőn podawř naložuje nėřko Böh ř temu, ř cžemuž bė řőn wot wřchėho řpoczatka postajil, řo by Ĺakubowu řwőřbu jenoŃ řebi pořwřecžıl, dořelž mőžesche jenoŃ wón ju nėřkole řchřitowacž. Wřchřitke přchřibőřřtowo řo nėřkole po Ĺakubowej přchřřfařni wotřroni, a wón cžėhuje do Beth-Ĺla, řo by tam, hđžež je w řwowej třchřnosći přėnje wukhowanje w Ĺohy namakal, řwőř řlub, Ĺohu nėřdy daty, wukonjal. Ĺale pořluřch-nosć mřtjuje řo jemu i boharym řohnowanjom. Ĺtrach přchėd Ĺohom pına wřchė male narody řolo wokolo, kotřėž, wuhladawřchi wotřronjenje tuteje řwőřby wot wřchėho — jako nėřdy wřchė řohnowanja — řo boja, řo bychu řim nėřal řchřřwđžili.

1. Ĺ Böh, řo by Ĺakuba a jeho dom přchėd wřchėm řtrachom, přchėd kotřymž bė řo tőn bojal, wukhowal, a řo by jeho na řlu-bjenje, dotal hřchėže njewukonjane, dopomnil, džeřche, najřřčřřcho wo řuje, ř Ĺakubej: Ĺtař řhėřje a dži je řwójimi wotřal, dořelž tudy je řwójimi njeřřny wřazo wukhowany, a podaj řo do Bethela, a bydl tam; a řchřř tam wołtal řemu Ĺohu, kotřymž tebi řo řjewi, hđyž cžėřasche přchėd řwójim bratřom Ĺřawom.

Ĺa řym wřcho řwėru řkonjal, řchřtož řym tebi tehdy řlubil; duŃ je nėřkole na cžaku, řo by teŃ řy i najmjeřřcha po nėřajřej mėřje nėřko cžinil, řchřtož řy řlubil, a řa budu tebe přchėwodžecž a tebe wukhowacž, jako řym tebe nėřdy přchėd Ĺřawom wu-řhowal.

Ĺakubowe řiwjenje řteji na rořpucžu. Tu ma jeho nabořřinřtowo řapocžecž. Ĺako řo w nowym řakonju cžasto wo „Ĺohu mėra, pořoja a nadžije“ rėři, řőřdy pař je ředyn a tőn řamőn Böh, ale kotřymž je řo cžłowjesej přchi nėřajřej řřladnosći řiwje řjewil jako Böh mėr, pořoj a nadžiju řpocžřzřny, tař džeřži teŃ wėra řarych wőřow Ĺoha řa jeho jenotřlwe řjewjenja; wón je tőn Böh, kotřymž je řo w Betheli řjewil, a njeje tola řadym druhi, řhřba tőn Böh, kotřymž je řo w řaju Ĺamre řjewil. Böh pař přchřřpőřřnawa řo tu řam ř tajřemu řrutemu, řiwemu pocžřhej wėřny do njeho. Ĺař cžesčřřimy mř teho Ĺoha, kotřymž je řo w řbőřřniku Ĺesřku Řhřřřřřku řjewil, w kotřymž bydl wřchėhota ĹoŃa po wōřobje.

(Potracžowanje.)

Ssmjertna ruka.

Ĺchřtož řmjertna ruka wuřřwala je, —
Ĺař wucži mudřosć řtaroh' řchřřřřř' řłowa, —
To rořčė, řrawi, tře spodřiwnje,
Ĺa tajřich řnopach řčėje radořč řujowa.
Tu ruku řnjeřřny džeřnje řohnuja
Ĺ řhwala jejnu řhmanosć, pilnosć, řwėru,
Ĺ přřchřa, řo jej ĹoŃa mřłosć da
Ĺot řwőřny' řboŃa natłocženu mėru.

Ĺřy wopomnil, mőř luby řchėřčřano,
Ĺo řunu w rowje hladasch cžřřche ř ranju?
Ĺřy wopomnil, řař bėřny řřřř řo
TeŃ twoja ruka cžřřche ř řmjertnom' řpanju?
Ĺ wukupřřch řwőř cžřř džeř wote dnja?
Ĺ řhřřch dořny řřw na ĹoŃej řemi,
Ĺo twoje řorno řrařne řłōřři da
Ĺa džeřčřđžečři a mjes přchėčřelemi?

Ĺař bėřny řnadž, řo twoji lubi teŃ
Přchi twojej hėřřy řlecžo pačřė přřchřa;
DuŃ řřwny řhř a tajte řwřřřř řwřč,
Řiz tebi wėčřnje doře řłody nořchř.
Ĺaj, džeřaj, řpėwaj, řař twőř řbőřřnil chze.
Ĺ njech pod řchřřřom twoje cžėło tłaje,
Ĺha řmjertna ruka — řřwa ruka je,
Ĺ jejne řohnowanje wėčřnje traje!

Ĺan Ĺařtař.

WomłodŃa za řtudžeř.

Ĺsonjena bajka.

(Potracžowanje a řłóncženje.)

Ĺa wotomil mjelecžesčřtaj wobaj. Potom řarėčřa řrabja ř mėř-nym řłōřom: „Ĺchořarjo, řy přchřřřol po moju mandžėřřku? Ĺej budže řel, řo njemőže tebe powitacž. TeŃ ři njeje lubo, řo dnyřbu řo i tobu a řiz i njeř rořřčřowacž; tola chzu wřcho i řłōřřimi řłowami prajicž, hđyž řy tař řnadny, řo mi prajřřch: dnyřbi tebe mőř Ĺyřař abo Ĺiger powitacž, řař řy řebi řařřřřř, abo —“ wón pořbėřny řřhowanu řřėbicžřku a jeho njemdrojč wuwali řo teŃ i jeho řłowami — „abo dnyřbu tebe řařřėlicž, řař řařřeneho řřa!?“

„Woboje“, řarėčřa Ĺurij, řymnu řrej řařo dořawřřchi, „by řo řa cžłowjelow hodžřlo, kotřymž mőže řwője řemjanřke mjeno tař wo-njecžesčřicž, řo řłabu, njewinowatu řonu řřjuduje. Ĺomhřřčře řebi pař, řnježe řrabja, řo řo wam wėž řnadž tař njeřřřa, řař řebi mřřřlicze. Mőřno, řo řo wam nimo řuli, hđyž teŃ řřaj na mije honicze a i dořom teŃ řřėlicze. Ĺřo w cžmowej nozy i řřėbicžřku na cžłowjeka řamėřicž je řara njewėřta wėž, a řa mam řłōřdu rořku i řulku nabitu a wőřny nőž řa pařom. Ĺacze-li hřchėže přřchřřa řemjanřteje cžesčře w řwójim řiwocze a dopomnicze-li řo, řař nje-přchėčřelaj, kotřajř řtaj wobaj wobronjenaj, tajřu řwadu řłóncžitaj, dha přchřřđžeče won pod hōle njeřjo; řřėlenje tam i najmjeřřřcha řrodowřtej řnijeni mėr njeřařny.“

Ĺa wotomil řtejesche řrabja řamhřřleny. Potom řo i řłōřom řmėřesche. „Wo řutőn mėr řo řhřoble njeřřarajčė“, řřėřny řłóncžnje. „Ĺchřto to wo to? Ĺčė wořař byl, duŃ njecham teho ředžbu mėčž, řo njeřřčė njeřřchecžel mi runy a řhmany, řo mohł wař pořhōřřacž jako njewőřneho cželadnika. Ĺbőřčė, řo bychřwőř wřcho řhėřřje na řónž dořwjedłoj!“

Wōn dōřđže ř wotewřřenym řchřłėncžřnym řurřam, řřaj řtaj-nje řa nim, a chzřřsche Ĺurřa najpřředy wuřč dacz. Ĺjemėjo do-wėru ř njeřřchecželej, řomđžesche řo Ĺurij. Dopomniwřchi řo na řrabjowe řłowo, řo ničřtőn řrabřřřny mėr njemőže řařřč, řřchř-řesche jeho řřma. Ĺrabja pař njedasche jemu tař wjele cžřřa, řo mohł řo wopřařchecž, řař řřžo chzřřche. Wobaj dōřđžesčřtaj do řahřody. Přchřřchėřřchi na mėřto, hđžež řtare řrabny řteřachu, řařřa řrabja a džeřchė: „Tu! Tu je daloko dořč, řo řo řamėřimoj, a řwėřtlo i hřwėřđojteho njeřja je řhmane, řo řo řamėřřře, jako chzřřli na tarcžu wuřřėlicž. Ĺam řo řřupčė, tam je wařche mėřřno a tu moje. Ĺo řpőřnajecze, řo cžřřny řař řemjan ř wami, řmėřecze cžesčř licžicž: ředyn, dwaj, řři! Ĺehř řo, řyřařo! Ĺchřtož řo tu řřawa, njeje řa tebe!“

Ĺurij řřupi řo na přchřřpōřřajane mėřto, řrabja dōřđže na druhu řřronu. Ĺđyž Ĺurij „řři!“ řawoła, pořbėřnyřřchřtaj wobaj

brón. Jeniczki wutšěl sablŕstny, — s tšělbičzki. Surjowa tšělba bē ŕo ŕaprēta, wón swjesh ŕo pŕchi tolstym ŕhtomje na semju; krew czečejsche s rany s tolstje nobi wysche kolena do pēša.

„Měj ty dobrou nóz, khorobŕy ryczerjo!“ wuŕmēchomasche jeho hrabja. Dženŕa spožču czi žiwjenje, nětko drje czi wjazy na to njeponđže, ŕo by chžyl putane huadne knjenje s khlōdy wuŕwobo- džicž. Lēpje budže ŕa tebjē, ŕo ŕebi ŕa stare dny kij pod ramjo tyknješch, ŕo mohł pŕches ŕwēt ŕchtnkacž, hačž ŕo ŕo s hoitwjerškej tšělbu hordžisch, kotraž wutšěl ŕaprēje, hdyž ju nušnje trjebasch. Měj ŕo rjenje a postrow mi tež ŕwoju staru mandželsku!“

ŕ wōtřym ŕmjecžom woteđže hrabja w cžmowocze wyŕoflich ŕhtomow.

*

*

Na ŕyrcj semi ležejsche Surij s ranjenym cžēlom a s bolosežemi we wutrobje; wón hanješche tamuu hodžinu, kotraž bēšche jeho ŕem do hroda swjedla, hanješche wscho ŕwoje womłodžene žiwjenje je wschēmi lubošnym i hōrkimi podawkami. Boloseže w roššēlenej nošy, kotrež pŕchibērachu, a krew, s rany czečežaza, dopomnichu jeho, ŕo dže s nim na kōnz; wumrjecž mējsche s krjudowanymi myŕ-lemi, ŕo je ŕmjercž nadobneje žōnšteje ŕawinowal. Mjeje-li man- dželški ju tež trašch s prēnim rošhorjenjom ŕadajil, dha ju ŕawēšče nětko na ŕmjercž krjuduje. A Suriej bēšche nješbože tuteje žōn- šteje žel bylo; myŕle, ŕo mohł ŕemjanšku knjeni s khlōdy wumōž, bēchu jeho ŕabludžile. Lubowal, — to nětko ŕpōšna, — bēšche wón jeniczzy ŕwoju pēšuu, staru Hanu, a ta bēšche daloko, jara daloko. By-li wón nětkole wudychal, dha njemohł ŕo jej podžako- wacž ŕa wschu lubojsč a dobrotu, kotruž bē jemu něhdy ŕa ŕwoje prjedawšche žiwjenje wopokajala, a njemōžēsche jej wotproŕyčž, ŕo bē hjes njeje pučžowal do womłodžaznych kupjelow.

„Dubšcha Hana!“ ŕdychny hōrkw, „hdy by tola kušlarńicža ŕčžejalka, moja kmōtra, tebjē jenož na něotre wofomiti ŕem swjēčž mohla, ŕo bych jenož hiščeže ras twōj khlōŕ mohł ŕašly- ŕchecž, a tebi hiščeže ras ruku dacž; potom bych rad wuŕnył je ŕpokojazej wēštosčju, ŕo tale miła, luba ruka mi wōčžto ŕađželi.“

Na dobo ŕarēčža něchtōn bliŕko pŕchi nim: „ŕchto mi tola do kłupoščow rēčžisch, Surjo!? Wŕchako tu ŕym pŕchi tebi, to twōju kmōtru njetrjebasch; wotewi jenož ŕwojej woczi. Wēšch dha tež, kač je nětko na cžafu? Spaw ŕy hačž do ŕameho bē- ŕeho dnja na tute ŕpodžiwne krepki; a njebychu-li tebjē boloseže w nošy wubudžile, dha drje by nětkole hiščeže dlēje spał. Mēt- kole pač je tola ŕkoro cžaf, ŕo ŕo je ŕwojeho borla poŕbēhašch. Wŕchako je dženŕa njeđžela, Marja pŕchiđže je ŕwojimi džēčžimi k nam na wobjed, ŕy dha ty tole žyle ŕabył? A Jan je prjedy runje hiščeže ŕajecžka pōŕkal. ŕchto tač proŕty na mnje hladašch? ŕsu dha tebi tamne krepki trašch do hlōwy ŕajēle?“

Surij bē ŕo we kōžu ŕhnył a mējsche nušu, ŕo by ŕo na wscho dopomnil

„Tole potajkim bēšche wutšěl a hrabjowa tšělbičzka“, bōrbo- tašche wón. „A rana na nošy — je to woprawdže jenož moje stare drjenje? Hlej, Hana, nihdy njebych ŕebi myŕlicž mohł, ŕo mōže mje moje drjenje a ŕchžipanje w nošy tač ŕawjēšelicž, jenož ŕo moja stara Hana pŕchi mni ŕteji a žana mloda hrabinka. ŕo- hladaŕ na mnje, Hana! Mōžžu czi prajicž, Hana, ŕo ŕo mi dženŕa runje tač ŕpodobašch, jač pŕched ŕchtyrčeczi lētami, nimašch-li tež tajše kłote wōŕŕki pod starej khapu, jač moja druha mandželška kušlarńicža rođžena ŕlōtnikēž. A nětko praj mi, ŕo mi wschitke moje prŕšle a njeŕwērnosčje wodašch, a ŕo mohł temu tež wēricž, dha wofojch mje, to mje bōle wobŕboža, dyžli blēdeje hrabinžyna lubojsč.“

„Surjo, Surjo!“ ŕawōla stara Hana, hdyž ju Surij wofojcha, „mi ŕo ŕda, ŕo ŕy někač kłupikožty! Ty ŕy dženŕa hōrŕchi, dyžli ŕa nawoženške dny; ŕy dha ŕawēšče we womłodžazej ŕtudni pobył, wo kotrež je tebi kmōtra narēčžala?“

Surij ju puščeži, rybowasche ŕebi khoru nohu a rjekny: „Haj, Hana, kušlarńku wodu ŕym na ŕwojich ŕtawach ŕačžul; tola je ŕchłodu mi to ŕawēšče njeje bylo; wuhojila je mje wot mojeje wrōtnosčje, a teho dla mam ŕo ŕwojej kmōtrje podžakowacž. Kač pač je ŕo to ŕtalo, wupowjedam, hdyž s naschimaj džēščžomaj ŕa- jecžka wobjedujemoj. Pŕchetož to mōže tež druhich powucžicž, kotřž ŕy njeŕpokojni s tym, ŕo ma kōžda ŕtaroba ŕwoje brēmjo, a ŕo mašch ŕo Bohu džakowacž, hdyž mašch drjenje a ŕchžipanje jeniczzy w ŕtawach, a ŕo czi nježerje kač točžazy cžerw tež w ŕwēdomnju.“

Podal A. s Hr.

Wŕchelake s bliska a s daloka.

— ŕsrjedu po jutrach je ŕaŕo našch ŕerbŕki džen, na kotřymž wotbřwa ŕo w Budyšchinje nalētujā ŕhadžowanka, kač tež ŕo wotřady Macžizy ŕerbŕŕeje ŕeđu a popoldnju wotđžerži ŕo hlōwna ŕhromadžina Macžizy ŕerbŕŕeje. Lubi ŕerbja, duž hotujmy ŕo na wažne ŕhromadžiny, na našch ŕerbŕki džen.

— Wulke nješbože je ŕo ŕađžemu njeđželu w Budestezach ŕtalo. Pŕchi wuŕwonjenju cžēla bu mlodženz Pēšcha, kotřž bu rano konfirmowan, wot palnizy do hlōwy trjeheny a ŕa něotre mjeŕŕchiny wumrje. To je ŕaŕo napominanje na džēčzi, kotrež ŕwonja, ŕo bychu wobhladniwi byli pŕchi ŕwonjenju, dofelž mōže ŕo lohko nješbože ŕtačž.

— Knješ wučer Lahoda ŕo s Džiwocžiz do Huski pŕchēšydli. Duž je ŕaŕo Džiwocžanŕke wučerŕke mēštno wuprōšdnjene. ŕso prajcha, hačž tam je ŕaŕŕeje ŕerbŕki wučer ŕo ŕamolwi, dofelž tu w tu khwilu žadny njeje. Wobžarowacž pač by bylo, hdy by ŕaŕo s Pruskeje wučer do ŕaŕŕeje pŕchēstupil; pŕchetož w Pruskej je nuša na ŕerbŕŕich wučerjach hiščeže wjele wjēšcha hačž w ŕaŕŕej a je ŕo pŕches pŕchēšydlenie telko prusŕich wučerjom do ŕaŕŕeje jara powjetŕchila.

— ŕaŕŕi ŕejm je wobŕamnył, ŕo maja wojeŕŕy invalidojo na ŕwoju penŕiju ŕwobodni byčž wot dawkow. Tole wobŕamŕjenje je po wschēm kraju powŕchitkowne pŕchihlōžowanje namakalo. ŕenož wobžarowacž je, ŕo njeje jačōn hnydom do mozy ŕtupil, ale ŕo hačle wot noweho lēta plačzi. Mašchim ŕarým wojakam je wēšče tole polōženje s wutrobu popŕchecž.

— ŕaŕo ŕy w poŕlednim tydženju wulke wohenje byle a to w ŕhelnje, w Hrodžišchēžu a najwjeŕŕchi w ŕalschtrōwje, hdyž je ŕo dolhi rnył brōžnjow (13) wotpalil. Džiw njeje, ŕo ŕy ludžo w ŕtajnym ŕtrašche, hdyž wjecžor lehnycž du.

— W poŕlednim ŕchtwōrcžlēcze 1901 je ŕo ŕa žyrkwinske naležnosčje w ŕaŕŕej 1,673,250 hr. wuŕtajiło. To je wēšče rjane wopokajmo kŕchēčžijanskeje lubosčje, kotrež pač tež tym, kiž je mōže, pŕchiwōla: „ŕžiñ teho runjecž!“

— W ŕfrizy maja ŕo w tu khwilu mjes Burami a ŕendžel- cžanami wujednanja dla mēra. ŕadžijomnje hjes wuŕpēcha nje- wostanu a ŕendželeženjo tež ŕwoju hordosčž, ŕo Buram jich žadanu ŕwobodu pŕchiwōla, kotruž kōždy temu ŕmužitemu a bohabojaŕnemu ludej pŕchjeje.

Palmarum a cžichi pjatk.

Nētko je ŕaŕo nimo, tōn wulki, cžichi tydžen, kiž, kač žadny druhi cžaf w lēcze, je huadny cžaf, kotremuž njeđřbjeli njewuži- wanemu nimo hičž dacž. D niz, ŕo by tōn knjes ŕesuŕ tež đřbjal na naŕ plakacž, kač na tōn ŕaŕlepjeny ŕerusalem; nē, my chžemy wopomnicž, ŕchtož k našchemu mērej ŕluži. Duž dajče nam pod Božej pomozu to wulke pōšne ŕlōwo wopomnicž. ŕchtraŕa leži na nim, ŕo bychmy my mēr mēli.

Pŕches ŕesuŕa my mēr mamy,
Wutrobu jom' woprujemy,
ŕesu, dušche k ŕebi wŕmi,
Dha ŕmy wēčžnje pŕchi tebi.

Ernŕ ŕelaŕ.

A rospominanju.

Prēdar ewangelija mējsche wot mēšchčžanosty ŕwojeho mēšta wjele cžerpicž. ŕedny džen jeho tōn ŕawōlacž da, ŕo by jemu nowe wobčežnosčje do pučža položil. Wōn praji: „Hlejče tōnle mały porŕt! Kač dolho budu tōn hibacž mōž, budu pŕtačž Waŕ a Waŕcheho runjecža podcžišchēčž.“ — „Haj“, praji prēdar, „ja widžu Waŕch małušch, a ja widžu tež ŕylmu ruku, kotruž wy nje- widžicže. Kač dolho je wulka ruka Boža nam k lēpŕchemu po- ŕbēhnjena, Waŕch małušch ŕa naŕ nicžo naŕtrōžazejo njeŕmēje.“ A ŕwērnny ŕwēdł ŕesuŕowny a jeho wēž wobŕhōwašchtej dobyče.

Wōh je wēšče našch Wōtz a našch Wōh; ale tole woboje niz hinač, khiba pŕches ŕhryŕtuŕa.

Daliske dobrowolne dary ŕa wobohe armeniske ŕyroty:

M. N. s B., jutrowny dar, 5 hr.

W mjenje wobohich ŕyrotow praji wutrobny džak

Gōlcž, redaktor.

Essy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Eswójbny statok,
A twój hwyatok
Eradny je.

Sa staw spróžny
Napoje móžny
Lubosć ma;
Bóh pak hwerńy
Pšches spać merny
Čerstwošč da.

Nječ ty spěwaš,
Eswěrnje džělaš
Wšchědne dny;
Džen pak hwyaty,
Dušchi daty,
Wotpoczú ty.

S njebješ mana
Nječ czi hmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotfchew cze!

F.

Szerbiske njedželike łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmolerjez knihičishečěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Quasimodogeniti.

1. Jan. 5. 4.

„Wšhitko, šchtož šo wot Boha je narodžilo, pšchewinje šwět, a našcha wěra je to dobyče, kotraž šwět je pšchewinyła.

Grichiski mudry běšche junu prajił: „Daj mi twjerdy dypk (punkt) i wonka šwěta, dha chzu zlyh šwět i hokow wušběhnyč“. Běšche na zlyhm šchěrofim šwěče po tajkim punkče pytał, ale namakał jeho njeběšche. Šdžěžkuliž jeho wóčžko pohladowasche, wšchudzom widžesche jenož kčěče a šwjadnjenje, porodjenje a wumrjeće, nastacze a šhinjenje. Halleluja, je jedyn twjerdy punkt i wonka a i wjercha tuteho šwjadnjeneho, mrějazeho, hinjazeho šwěta, a tutón punkt rěka Jesuž Khrystuž, wčžera a džęža a tónžamy do wěčnosče, kotrųž morwy běšche a hlaj wón je žiwy wot wěčnosče hacž do wěčnosče. Šchtož je jeho namakał, tón je móž namakał, i kotrejž šwět i hokow wušběhnyje. Pšchetož w Khrystužu je byče namakał, kotrejž pšchi wšchěm nastaczu wostawa, nalěczo, kotrejž nješwaduje, žiwjenje, kotrejž njewumrje. W Khrystužu, tym horjestanjnym, wě wón šwoje najšnutštownišche žiwjenje wuřhowane, a šwój najhłubšchi mēr wobarnowany, kaž Pawoł praji: „Našche žiwjenje je postajene i Khrystužom w Bosy“, a wot tuteho punkta bęži jemu jutrowna móž do wutrobny, kotraž jeho wysche šwěta pošběhuje. „Pšchetož tón, kiž w naš je, je móžnišchi dylžli tón, kiž na šwěče je,“ wyska šwjaty Jan.

Teho dla móžemy prajicž: Esw hšchče jutru, pšchetož wěra do horjestanjeneho hšchče dobywa. Kšchescžijanška wěra pak njeje jenož ša-wěrne-džerjenje nekajteho skutka, ani jenož pšchijecze nekajteje wučžby; njewěrimy do stawšnow, njewěrimy do wumyřlenjow, ale wěrimy do parschony, do Jesom Khrysta, kotrųž žiwy je a šwoje žiwjenje tym šobudzěli, kiž do njeho wěra. Wěra njeje nabožinske šdacze, ale hromadujamkjenje wot wutrobny k wutrobje, wot ducha k duchej, wot parschony k parichonje. Wěra je mohł rjez tón štok, i kotrųž wutroba je wšchěch žolmow a nawalnoščow teho czaša šo wumóže na tón twjerdy punkt i wonka šwěta, kotrųž rěka Jesuž Khrystuž. Teho dla šo šwjaty Jan prajcha: „Šchto je hewak, kiž šwět pšchewinje, khiba tón, kiž wěri, šo je Jesuž šyn Boži?“ Pšchetož Jesuž móže tamny twjerdy punkt jenož byčž, hdyž wón Boži šyn, hdyž towařstwo i nim je towařstwo i Bohom, hdyž wěra do njeho bójške, wěčžne, šwět pšchetrjaje žiwjenje šobudzěli. To je Janowe jutrowne wyřtanje, šo ta wěra do šyna Božeho naš šynow a džěczi Bože cžini, kaž našch tekštny šlaw šo šapocžnje: „Kóždy, kiž wěri, šo Jesuž je Khrystuž, tón je šo wot Boha narodžil“ a našche tekštně šłowo nětł dale praji: „Wšhitko, šchtož šo wot Boha je narodžilo, pšchewinje šwět.“ Bóh běšche w Khrystužu a šjedna — Khrystuž je pšches wěru w kšchescžijanach a pšchewinje šwět.

Pšchecžiwnił wěry njeje po tajkim žadny šnadnišchi — dylžli šwět. Džiwne šłowo, tak huřto wopacžnje wuřožene a šrosumjene! Šdže leži tutón šwět a šchto mjenuje jeho mjesy? Luby pšchecželo, to ždny je hłupe cžinjenje,

porit posbėhnycz a prajicz chyzcz: To je śwēt, a tamne njeje śwēt. Pšchetoz woboje je werno: „Zyly śwēt leži w slym“ a na wopaf: „Wšhitko Bože stworjenje je dobre a niczo njeje k saczišnieniu, sctoz s dzakowanjom pšchijima. Pšchetoz wone so wuřwjeczi s Božim słowom a s modlitwu.“ Chzemy-li prawje rėczecz, dha dyrbinu prajicz: Szwēt je wšhitko, sctoz pšchecziwo śwjatemu Duchej je. To je tón śwēt w nař, mjenujzj nařch staru Gadama s jeha lóřchtami a slymi žadořczemi, a to je tón śwēt s wonka nař se śwjotim wabjenjom a śwjarenjom. Ale to najwažniřche je, so ty spóřnajeřch, kajke so to tebi bycz sda, sctoz śwēt rėka, hdze pola tebe tón punkt je, na kotrymž twój śwēt, to, sctoz ja tebe śwēt je, so s hokow wuřbėhnycz dyrbi, njech je wulke abo małe. Pola Esaua bėřche śwēt hokowe warjenje, pola Simřona Delila, pola Judascha móřchniczka. Teho dla spytuj řebje, hdze twój pšchecziwnik je, kotrehož ma twoja wėra pšchewinycz, na kotrym řranlwyym punkczje chze cze śwēt pšchimacz, njech je se śwjotim lóřchtom abo se śwjotim hroženjom.

A pócziuje-li czi řtyřkwo bycz pšchi tajkim bėdřenju s tak móžnym njeřcheczelom a prajchecz-li so bojařnje: kak móžu ja řlabe džeczo śwēt pšchewinycz? dha hladař na řhryřtuřa, kak wón k řwjotim wuczomnikam řtupiwřchi džejche: „Budžecze řtrořchni, ja řym tón śwēt pšchewinyč.“ Wufn na řhryřchczje, kak wón je śwēt pšchemóhř. Wón je śwėtny lóřcht pšchewinyč tam w puřczinje, hdnyž jeha řpyřtowař wabjeřche: „Szy-li Boži řym, dha rjekn, so tute řamjenje řhlėb budža; to wšhitko chzu czi dacž, je-li so dele panyřchi so ře mni modliřch.“ Wón je śwėtnu hrořu pšchewinyč tam w Gethjemane, jako tón hórki řhelich pijeřche, a tam na řřchizju, jako hłóř řpyřtowařja se řta hanjazyřch njeřcheczelom rjekny: „Szy-li Boži řym, dha řtup dele s řřchizja“. Wón je wobaj řařaj pšchewinyč, pšches to, so pšchi Wótzu wořta, so řo jemu po lóřchczje řwėta nochzyřche, so wón śwėtnu hrořu řeczerpřwje pšcheczerpi.

Řamjen.

Puczowanie po Božim piřmje

abo

tajke myřle nadeřdžech, Bože řłowo cziřaja.

Podawa řwėrnny cziřar „Řomhaj Wóh-a“.

1. řnhi Móřřagowe, 35 řtaw.

Wřocziwřchi řo s Mesopotamiřceje, njebė řakub trařch teho dla tak bórřy do Bethela cžahnyč, ale bėřche 10 řet pak w Suchothu, pak w Sichemje pšchewywal, s džėla, dokelž drje cžujejche, so móže řo halle potom na tak řwjate mėřto pšcheczydlicž, hdnyž je najprjedy wřchón řwój dom hacž na dno wobnowil, s džėla dokelž teho dla řo njemóžejche rořřudžicž, so by wot řwojeju řonow tajke ponowjenje hacž na dno řadal.

2. Tehdom džejche řakub k řwojemu domu a k wšhitkim, řiž bėchu s nim, niž jenož k řwojimaj řonomaj, pšchicořnizomaj a džeczom, ale tež k řwojej czeledži: Wřdajczje řo řuřch bohow, kotřiž řu mjeř wami, tamnyřch bořłow, kotrež řcze řobu pšchinjeřli s Mesopotamiřceje a kotrež řcze řotal mjeř řobu czerpili, a cžiszczje řo pšches řwjate myczje, a pšchemėncze řwoje drařty s nowym, dokelž njebyřchczje řo wucziszczili, byřchczje-li řwoju řotalnu drařtu chzřli jenož wumycz.

Řnejřmy řižo řhonili, so bė řahel nanej domjazeho bořka, řherařima, řladnyřka? Sa wřchė cžahny je řo mjeř řraelskim džeczimi je řluzbu, wėrnemu Bohej pořwjeczenej, wjele pšchibóřřtwa řjenoczilo. Řjewėra a řiwkocž pyřajchrej řepjery a pomoznikow w nuřy. Řunje tak je řiřchczje dženkř pšchi řunim pšchibóřřtwe, do kotrehož řwėrne džeczi řwola, a tam, hdzež řo řamym cžłowjekam wjazy řyřli bóřřka cžescž wopofařuje.

W tutej řchtuczřy nařpomnija řo řřeni řař řwjate myczja, řotrež řu řo pořdžischo cžasto pšchi wawřnyřch, pšches řakon pořta-

jemyř, nałožowale. S tehole wawřnyřa wuřhadža řchecziřjanřka řcheczeniza. S tajkim wawřnyřom mėřachu řo řnutřkownje a řwonkownje wot wřchejje njecziřřocze, s pšchibóřřtwa wuřhadžajeje, wucziřczicž.

Tež drařtu mėřejche řakub řa womasanu pšches pšchibóřřtwa. Řižo tehdy bė wawřnyře, so řo řwonkownje na drařczje wřchelake řwjate řnamjenja wőřnamjenichu.

3. A řmy-li potom wřcho, sctoz je pšchibóřřke a hřčchne nad nami, wotbyli a řmy-li řo řyle nařchemu prawemu Bohu wuřwjecziřli, dha řtanywřchi pójmy do Bethela, so byřch tam woltař řwaril temu Bohu, kotryž mje je wuřřlyřchal řa cžah mojeje řyřchocze, a je řo mnu byl na puřczu, po kotrymž řym cžahnyč.

4. Na to dachu jemu wřchė řuře bořki, kotrež bėchu pod jich řufomaj, a řnyřli na jich wuřchomaj ře řłowami a řuřarřřimi hřoncžkami popiřane, kotrež bėchu řa řchřitowarjom a wuřchowarjom we wřchėch nuřach a řtrachach wuřř řebi wřřili; a wón wřcho řahřeba pod dub, kotryž w řaju pódla Sichema řtejeřche, řnawo řonřamón, pod kotryž bėřche nėhdy řbraham řwój řtan pořtajil, a pódla kotrehož bėřche potom tež woltař natwaril.

Řnyřli na wuřchomaj, s řuřarřřimi hřoncžkami popiřane, mėřachu cžłowjeku wuřchowacz, so řo jemu njeby pšches řnyřli „řtalo“.

Řřodne mėřto pod tutym řchřtomom bė řwjatoczne mėřto, hdzež je tež řosna pořłedni řejm wotmėwajřy řamjen pořtajil. Dubej pak řėřachu po řakubowym řřtřku, tu nam řdžėlenym, řiřchczje řa cžah řudnikow „řuřarřři dub“.

Řdzež je nařcha biblija „dub“ pšchelořowala, mařch řebi řuřto na terebintu myřlicž; to je wřřokli, wřchėdnje řeleny řchřtom s řolřřym cžėłom a wjele haldjami, s rořkwėřanej, řchėrej řkoru a prořřřym, řwėczřřřym řelenym řiřczom. Řeje řłody řu wőřjechi, w řitřkach wřřaze, s kotryřchž řo prawdžity řerpentiu dořtala. Tutón řchřtom ma, řaž nařch dub, dořhe řiwjenje. Prawdžity dub nadeřdžemy tež w řwjatym piřmje; wőřebje řnate bėchu řařanřke hory pšches dubowe řaje.

5. Dokonjawiřchi tajke wucziszczjenje a wuřwjeczenje, czeřnichu wot tam prjecž. A Boži řtrach, bořocž wot Boha do nich řłodžena, pšchidžje na mėřta, řoko wokolo nich řėžaze, so řo, hacž řunjež mėřachu wjetřche mořy a bėchu tak řohko mohli řadajemyř Sichemczanow wjeczič, tola njeřonjachu řa řakubowym řynami, o řo řo bořachu, řřraelowemu domej nėřajku řchřwdu cžinič.

6. Tak pšchidžje řakub wuřchowany se řwojim řřlym domom 7 mil k połodnju do řuza w řkanaanskim řraju, kotrež řo Bethel mjenuje, se wřchřřřim řudom, kotryž bėřche s nim, s wotrocžkami a řluzobnym řižowřkami a se řwojimi řtadłami.

7. A natwari tam woltař, pšchemėni řamjen, pšched 30 řetami tam pořtajem, po Božej řařni do woltařja, a mjenowawřche mėřto řl Bethel, to je: řethelřři Wóh, teho dla, so řo jemu tam Wóh bėřche řjewil, hdnyž wón pšched řwojim řratřom cžekawřche.

Řamnyřł tutyřch řłowol njeje podawř řamón, ale jeha řecžhwł. A cžemu je wón w Božej řuřy řluzil, na to dopiřowarř hlada, niž pak na cžłowřře řawinowanje. Řelko bėchu řakubowi řnyřo hódni, wo tym maja drury řudžicž.

W hebrejsřich řłowach řteji mnohota: teho dla, so řo jemu tam „bėchu Bohojo řjewili . . .“, to je Wóh w mnohoczi, njebjejke řjewjenje, w kotrymž je wón Boha a řelko řandželow wohladał. Wóh (hebrejsřy: řłohim) je wurař řa Boha niž po wőřobje; teho dla móža řo s tutym wurařom Wóh a řandželjo na dobo, s řřla wřchřchje bóřřke byczja wőřnamjenicž. Řenož řandželam njenarjetnje řo řenje řłohim; woni řėřaju řłohimowi řnyřo. Ale njebjejke byczja, w kotryřchž řo Wóh hjeř wřchcho řmuczenja pšches hřch cžiřty a hjeř řřėdnika řjewi, řapřchimuřja řo řuřto do njebjejkeho a bóřřkeho, so řo se řłowom „bóřřtwa“ wřchė njebjejke byczja, Wóh a řandželjo, řapřchimnu.

8. Řdyž bėchu do Bethela pšchřřchli, wumřje řebora, řebekřřna dóřka, a pšchewodžana wot wulkeje řrudoby w řakubowym domje řu pohřebana w dole pola Bethela pod dubom, kotryž řu pomjenowany řarowanřři dub, řarowanja dla, pšchi řhowanjju wuřřkorženeho.

Řebora (= řeřokřa — řjane mjeno řa řóřdu řluzobnu) bėřche nėhdy s řebekřřu, se řwojej řnjenju, do řkanaana cžahnyřla, po jeje řmjerczi pak, wo kotrež řo nam niczo njedžėli, bėřche řo najřřerřcho řa řakubom do řarana podařa a bė potom w jeha domje n-ořtala a je řo k řebekřřřym wnučřłam mėřla, doniž njeje w Bethelu wumřjeka. řřławny dub niže Bethela, kotrež mėřto je potajřim na hory řėžalo, mėřejche na řeboru řpomnacž.

Wo Deborje piša Luther: Za mam ja to, jo je tuta Debora byla mudra a bohobojsna žónka, jo je ju czeledž jako wowku czeležiła, kotraž je Safubej služila a radžila, a nahadžachu jeho hórke strachy a tyschnosće, dha je hebi hušto wot njeje pokoj do wutrobny rěčecž dał. Pšchetož žony, kotrež bohobojsnosć lubuja, měwaja tež wošebitu hnadu, jo móža druhich trojchtowacž a jim jich bolosće polóžicž, a žónke rěče bóle cžłowjeka jimaja, hacž mužšte.

II. 9—15. Safub bě cžaš, ja kotryž so měješe wucžiježicž, nětko zyle pšhetrał, jeho dom běše nětko zyle Snjesow, nětko móžeše zyle pšchewidžecž, kak bě Bóh jeho dotal wodžil. Nětko dha bě na cžašu, jo so jemu mjeno Israel šwjatocžnje wobkruczi, a so so šjewjenja, Abrahamej něhdy date, jemu wošpjetowachu, a so by so tak jako dospólny požohnowany Abrahamow potomik a jako namrěčž Božich šlubjenjow pšchipožnal. Safub pak špójnaje š tajkeho pšchipožnacža pokiw, so šu nětko wšchě wuměnenja ja jeho něhdusche šlubjenje dopjeljene.

9. A Bóh so šašo Safubej šjewi, jako wón bě š Mešopotamiškeje pšchichoł, a runje jako bě so jemu šjewil, hdyž pšchod 30 lětami tam pučowasche, tehdom wo šnje, nětko š widžomnej wošobu wo dnju, a požohnowa jeho a postaji jeho, dokelž běše Bože wodženje w Safubowym žiwjenju nětko š wěstemu kónzei došchlo, ša teho, kotremuž maja so wšchě šlubny dostacž.

10. A Bóh džeše š njemu, š woprědka jemu te mjeno, kotrež měješe jeho wošebite štejšečžo w štawisnach, nam wo štarych wótčach powjedazyč, a dale jeho wošebite štejšečžo š Bohu wošnamjenicž, kotrež pak běše so š podawkami w Sichejme hrošnje womórale, jemu wucžiježene wrócžo dawšči: Tebi Safub rěčaju po tym, šchtož je tebi pšchinarodžene, a ty šy tež Safub po lešnosći šwojich šynow; ale tebi njedyrbja wjazy Safub rěcač, ale Israel dyrbi twoje mjeno bycž, kaž šym tebi něhdy prajil, a nětkole hdyž šy š potutu a wěru hrěch, so šchěrjazy, wot šebje wotpožožil a šy so ponowil w šwojim duchu, dha tebi to š nowa wošpjetuju. A tak jemu Israel rěčaju.

Pšchicžinu ša mjeno, kotraž je so nam 32, 29 šdžělila, ma špižacžel tu ša šnatu. Bóh pak tele mjeno tu wobkruczi, dokelž je to mjeno, kotrež je Safub ša šwjašt nětko šwjašomny dostal.

Safub je hebi nětko tele mjeno pšchipožil: ale tež šwjate pišmo nałožuje nětko tele mjeno cžašto, wošebje tam, hdžež Safub jako bėdžet š Bohom a cžłowjetami wuštupuje.

11. A Bóh na ponowjene mjeno tež ponowjene žohnowanje šwjašajzy a šlubjenje, něhdy Abrahamej date, po šlowje a po wošpšchiječžu tež na njeho šložžy džeše dale š njemu: Za šym wšchekomóžny Bóh, plodž so a pšchipožej so w twojich šynach a w jich potomikach; ludy a šplahi pšchindu wot tebe, a kralojo wuńdu š twojich šjedrow.

Tak měješe so Safub dopomnicž, jo Bóh nětko wulki hnadny šlub, něhdy š Abrahamom šwjašany, wobnowja.

12. A kraj, kotryž šym Abrahamej a Šaakej dał, chzu ja tebi dacž, a chzu jón twojemu šymjenju po tebi dacž.

13. Tak špi Bóh wot njeho — jako něhdy wot Abrahama — wot teho měštna, hdžež běše š nim rěčał.

14. Safub pak, kotryž bě kamjeń, něhdy tam postajeny a š wolijom wobkrjepjeny, hižo do prawdžiteho woltarja pšchetworil, postaji druhe kamjeńtne šnamjo na tym měštaje, na kotrymž wón běše š nim rěčał; a šim na nje picžny wopor š wina, a woškrjepi jón š wolijom.

Š wjetšcha bėchu wopory š picžnym woporom š wina šjednocžene. Tak měješe so picže Bohu pošwječicž, a pšches tajke podacže chzychu cžłowjekojo so Bohu šamemu podacž, kaž pšches šfótne a mufowe wopory zyrbu. Picžne wopory wuliwachu so š wjetšcha pšchi woltarju.

15. Safub narjekny temu měštu, hdžež běše Bóh š nim rěčał, Bethel.

W 7. šchtucžy je Safub mjeno Bethel jenož š počahom na prjedawšche Bože šjewjenje wobnowil; nětkole pak wurošče tele mjeno š jeho wutrobny, kotraž je pšchepjeljena je šjewjenjom, kajtež je so jemu runje doštalo. Tak je so ša tele měšto stare mjeno šwjatocžnje wobkrucžilo.

III. Šchtucžka 16—20. Safub wucžehnje š Bethela do Ephrata; po pučžu wumrje jemu Rachel, šwojeho drugeho šyna Benjamina porodžiwšči.

16. A wóni cžehnjechu po cžašu š Bethela; wšchato jeho Boža šajnja njebě na pšchego, ale jenož tak dołho chzyla šwjašacž, doniž njeby šwoje šlubjenje zyle wufonjał. A hdyž běše hiščeže

jene hono pola, něhdže 1 hodžina, wot Ephrata, 2 hodžiny š porodnja wot Jerusalema ležazejo, dha porodži Rachel, kotraž běše po 16 lětach š druhom rasej šamodruha.

17. A měješe cžežki porod. A hdyž tak cžežko na porodže džělāsche, džěšche baba š njej, so by ju š nowa šchroblila: Njeboj so, pšchetož teho šyna tež šmeješch; twoje džěčžo je šašo šynš, džěčžo š wošebitej hódnosćju.

18. Hdyž pak š dušcha wuńdže a wona cžujesche, so ma wumrjecž, narjekny wona narodženemu šynškej Ben-oni = džěčžo močich bolosćow, ale jeho nan, so njeby jemu mjeno se štajnym a štajnje nowym dopomnecžom był, jo je macž šhubil, mjenowasche jeho runje na wopak Benjamin = šyn je šbožom, pšchetož wón, muž š nadžiju, měješe ša to, jo jemu tele džěčžo hiščeže wjele šboža a wježela šwedže, hdyž tež Rachelina šmjercž jeho wulzy jara potulešche.

(Potracžowanje.)

Wšchelake š bliska a š daloka.

— Šsrjedni mějachny šwój šerbski džěń w Budyščinje dopođnja po 10 hodžinach měješe so w „Wšchězej jamje“ nalětnja ššhadžowanka, w kotrejž so wošebje jednasche wo rošpšchedacže Šejlerjowych špišow. Šnjes profesor rycžer Wuka, šarať Šandrik-Ššlepjanški a šaplan Šudriški dawachu dobre pokiw ša tule naležnosć. Ša měšto pšchichodnjeje šlowneje ššhadžowanke je so Šlukšch postajil. Po škónčženju ššhadžowanke wotewri šnjes profesor Wuka ššromadžinu rěčejšpštneho wotryada. Šnjes šarať Šandrik-Ššlepjanški džeržešche dwoji pšchednosč, š přenja wo wudacžu pruskeje šerbskeje agendy a š druga wo šwójbnych mjenach w šwojej Ššlepjanškej wošadže. Šnjes šarať Wólč š Budyščina je redakciju němšto-šerbskeho ručneho šlownika na so wšal a so jemu jako pomozna komižija pšchi šymle wulkim džěle postaji šnjes wšchšchi wucžer Šiedler a šnjes šeminarški wucžer Wicžas w Čžopawje. Ša rěčejšpštny ščěšowasche narodopišny wotryad, hdžež nam tež šnjes šarať Šandrik rjany pšchednosč wo ludowym špěwanju pšchi wšchelakich šwjatocžnosćach w šwojej wošadže pošćiczi.

Posledni toler.

Daj mi šajchčil š šamora, Šarka, cžerwjeny šajchčil, ty drje wěšch, so šu tam hiščeže pjenješy nutštach. Ty dyrbišch po mufu hič; my mamy jenož hiščeže malo bėrnow. Ach, jeno so bych šašo móhla plófacž šhodžicž!

Tak šdychowasche štara wudowa Ššellmannowa, kotraž je šwojim wnucžkom wšhoko w šomorzy pod ščěhu bydlesche.

Šarka cžerwjeny šajchčil pšchinješe, hebi rubišcho wotoło blědeho woblicža šwjaša a šorb na rufu wša. Wona so š wowzy štupi, kotraž štary toler, šajliž nětko wjazy njewohladasch, mjes porštami džeržešche a jón šrudna wobhladowasche, kaž by so wot njeho džělēcž njemóhla. —

„Ach džěčžo!“ hdy by šonle toler powjedacž móhł, ty by so džiwala. Dołhe lěta šym jón šwěru šhowała, hušto wobhladowala, a na šandžene cžašu hebi pomyšlila. Ale šchto to pamha, mój dyrbimoj tola žiwaj bycž.“

Šchto dha je š tym tolerjom, wowka?“ so šolečka praschěšche, nješmēm to šhonicž?“ A pšchi tym majšasche wowzy šrudne woblicžo.

„Ach ju, džěčžo! Čžehodla njedyrbjala to wjedžecž šmēcž, to džě je šama šistorija wo lutej Božej hnadže a šmilnosći, wona so bóršy wupowjeda. A hdyž masch tule šymu na pacžerje šhodžicž a budžesch škonfirmasiwana, njech je tebi tale šistorija napominanje, jo masch Boha pšched wocžomaj a we wutrobje a so hladašch do hrěcha šwoliecž a cžinicž pšchecžiwu Božej šajni.“

Šlaj, ja bėch něhdy tak štara kaž ty a mějach tež na pacžerje šhodžicž, duž mi štary džěd toler dari, jo móhla hebi rjanu bibliju ša škonfirmasiju šupicž. Wón šam běše štary pobožny muž, kotryž šwoje běle wlošny ščěšču noschěšche a šam šložny džěń štam w bibliji cžitasche. Ša bėch hiščeže mloda haložka a moja wutroba běše na wjele drugeho šhiba na bibliju šložena. Druhe šolzy bėchu hižo powjedale wo pižaných židžaných bantach a wo blychčatnych jehlach a šchizach, na to džěšche mi myšl. Ša so tehodla rošbudžich, darjenny toler šamjelčecž a hebi něšchto blychčateho ša to šupicž. Šušto štejach pšched wofnami, hdžež bėchu te rjanewěžny na pšchedacže wuštajene, jene rješiche hacž te druge; najradšcho bych hebi wšchitko šupila, ale ša toler lėdy židžany bant a nekajtu jehlu dostach. Drje we mui šlób wolašche: Ty njeprawo

cziniach! Ty by na tym puez! — ale ja na ujon njeపోမ္မလွှာ, ja bebi bibliju njeကုပ္ပိခ် a nikomu niczo wo tym tolerju njeမိမိခ်, kotryz do dwojateje papjery sawaleny w futni noschach. Tola tez to druhe kupowanje wot jeneho dnja na drubi wotstorkowach, to mejesche hischeze dolho khwile.

Duz mje czezka thorozej popadze, to drje besche scharlach. Sa w najwjetsej hezy lezach a bludnje powjedach. Posdzischo mi moja macz powjedajche, so hym pschezo wo dzedze powjedala, kiz je hrozo pscheczino mi ruku posbehnyl a wo bibliji, kotryz bych kupicz dyrbjala a wo muddnych a czerwjennych bantach, kotrez bechu so mi wokolo nohow a rukow sashmjatale a wo jehlach, kotrez bechu mje kalale. A jako besche wona tolet w mojej futni namakala, besche na sjawne pschischlo, kat so ta wez mejesche.

„Sako bu mi saho lepje, lezesche pschi mojim lozu rjana nowa biblija, ale tolet moja macz wudala njebesche, ale mi jon drubi kroc na konfirmazijim dnju dari a praji mi podla dobre, khutne slowo, so dyrbyn jon pschezo thowacz a bebi jon husto wobhladacz a pschi tym prohecz: Njewjedz nas do spytowanja!“

„Netko dzi, ja bych tebi tez rad tolet na twojim konfirmazijim dnju darila, Marka, ale dyrbimy muku mecz. Dzi khwatajzy — ja chzu Boha lubeho Knjesa prohecz, so namaj pschepomha. Won dobre pucze wshudze a pomoz wudze!“

Marka srudna po sthodze dele dzesche a delka stejo wosta, bebi tolet hischeze juntrocz wobhladowasche je zelniwymaj woczkomaj; jej besche, kat by jej prajil: „Njedaj mje prjecz! Sa chzu pola was wostacz.“ Ale schto pomhasche. Wuka dyrbjesche bycz. Delfach ju pienjezny postnik setka, na nju pohlada, kat by so jeje nescho wopraschecz chyz, niczo pak njepraji a horje dzesche.

Sako so holeczka ja pol hodziny wroczy, muku w torbje, nadeidze wowku se styknjenymaj rukomaj ja blidom, na kotrymz rynn stotny lezesche. Sazne byly radosche hijachu starej zony psches faldate wobliczo a i jejnych woczow kmesche so radoscz, ale prajicz niczo njemzesche, wona jeno i ruku horje pokasowasche a dzafnu modlitwu spewasche temu njebjestemu pomocnikaj i nuly. Ssyn, kiz besche do Ameriki wuczahnyl, besche so na swoju staru macz dopomnil a jej 100 hrimnow poflak. —

Alle netko ton posledni tolet! ton posledni tolet! ton besche prjecz daty. — „Ach so bychmoy jeno hischeze schtworez hodziny woczaktoj!“

„Wowka“, praji Marka, „ja ke khlamarzej pobehnu, won jon hischeze w swojich pienjesach smije, ja wem, hde je jon tyknyl. Sa hym tu hndom saho!“

Wona po sthodach dele czerjesche, — potom po hasy horje, psches torhowschezo, so wshitzny ludzo ja tej holeczku hladachu; skoncenne stejesche wicha bjes dncha w khlamach, dzegacz hrimnowski stoty na blido polozi a wo tolet proschesche, kotryz besche tam runje saplaczila. Khlamar so wshon dziwasche, won swoj kaschczik woczini a pienjesy na blido polozi. „To je, to je!“ wolasche Marka a chyziche saho prjecz bezecz, bebi na to njemyhlo, so je dzegacz hrimnow wjazzy hacz tolet. Khlamar pak ju sa rukawy dzerzesche a jej sbyttne pienjesy da.

Worin stejesche saho pschi wowzy a jej tolet do rukow polozi.

Na konfirmazijim dnju Marka ton tolet dosta i tym hamym napominanjom, i kotrymz besche jon wowka dostala, ale i tym pschistajenjom:

„Boh je swerny, won budze tebe pohylnicz, a wobarnowacz psched stym!“

Kemshikhodzenje njekomdz.

Pruski kral Bjedrich Wylem III. by prajil: „Njedzela wuczini tydzen a nochyl-li ke mishi khodzicz, by mi tez swjedzeniske nje-dzeliske smyslenje a i nim to najlepsche zykeho dnja pobrachowalo.“ Duz by won porjadnje njedzeli ke mishi khodzil je swojej swobju a rosunjesche wshitko, schtoz by jeho mohlo wotdzerzecz, idalowacz. Won, kiz mejesche telko dzelacz a wostaracz, nusneje khwile namaka. Tcho dla tez swojim sastojuikam porokowasche, hdyz so i kemshikhodzenjom komdzachu, a hdyz bychu prajili, so khwile nimaju, by to njekniczomne samolwjenje mjenowal.

„Czaj, kotryz w zyrkwi k natwarjenju pschewyasch“, by kral hujschichy prajil, „njeje shubjenny; psches njon wofschewjenny a pohyljenny czlowjek lozo a lepje dzela.“

Tak jich Bohu zel wjele njemyhli. Tak bebi tez tamny schewz njemyhesche, kiz njedzeli wot njedzele na swojim stolzu bedzo dzelajche. Wobahojaimy pschepuz, kotryz i napschecz a w hojszenzu

bydlesche, besche jeho i wofna wobfedzbowal, kat won njedzeli fle-pajche. Tez po Bozej sluzbje hischeze pschi swojim dzele bedzesche. Pschepuz bebi nelajku pschiczinu wumyhli, do khlamow stupi a swuju njespojnoscz na njedzelskim dzelanju wupraji. Schewz wotmolwi:

„Moj luby knjeze, ja hym khudy, duz dyrby njedzeli dzelacz, hewal wobstacz njemozu.“

Pschepuz wotmolwi: „Zadyn dzim, so scze khudy; ruuje teho dla scze khudy, dofelz njedzeli dzelacz. Njemescze wy, so wo swjatym dnju pikane steji: Boh pozohnowa jon? — Sa chzu i wami kontrakt sczinicz; pschestancze njedzeli dzelacz a swjeczche ton dzen, kat so kheschizijanej salezi. Najdleje sa leto jow saho pschindu a potom wam wschu schtodu saplaczu, kotryz scze mel, hdyz wot netka njedzeli wjazzy njedzecz a hdy by tez sto tolet wuczini.“

Schewz besche i tym spokojom, won njedzeli dzelacz pschesta a ja to porjadnje ke mishi khodzjesche.

Sa pjecz mefazom pschepuz saho pschindze a so prashesche:

„Mo, mischtrje, scze kontrakt dzerzal?“

„Haj, moj knjeze!“

„Mo, kat wjele dyrby wam wuplaczicz?“

„Wuplaczicz? — niczo, do zyka niczo; so njedzeli wjazzy dzelal njesym, to mi zaneje schtodu pschinyhlo njeje, swjeczenje njedzele pak je mi wjele zohnowanja pschinyhlo; pschetoz psched pjecz mefazami nihde njedohahajche, netko hym bebi kamo fruwu kupil a ja wschu niyu je postaranc!“

Wopomni, luby czitarjo: Sdzez je wola, tam je tez pucz! — Schtoz ma wopravdze teho Knjesa a jeho slowo lubo a chze hlob swojeje dusche stajicz, ton tez hredki, pucze a khwile ja Bozu sluzbu namaka. Czaj, kiz Bohu woprujesch, so njeshubi. Sdnyz pak tudy delfach zaneje khwile ja teho Ebodzika nimasch, won tez khwile ja tebe njesmije we wecznoscz.

Khumscht, prawje wjebele a swozownje zivy bycz.

Schwedski kanzler, hrabja i Drenstierna, kiz je i historije 30-letneje wojny snaty, so w poslednich letach swojeho ziwjenja wot sjawnoscze wroczy sczeze. A jendzelskemu poflanzej Whitlokej, kiz jeho w jeho kamotnoscz i wopyta, won pschi dzelenju praji: „Sa hym wjele na sweczje nashonil a netoru wjebelu hodziny mel; ale khumscht, prawje wjebele a swozownje zivy bycz, njesym prjedy rosunil, hacz netk. Sa so mojemu Bohu dzafuju, so mi khwile da, jeho a mje kameho prawje jesnac nawukmecz. Moje jeniczke wjebele, kotrez ni wjazzy placzi, hacz wschu, schtoz moze swet dacz, je pofnacze lubosche Bozje a czitanje jeho krasneho slowa. Wy, moj knjeze, stejicze netko w kezjazyh letach ziwjenja a w nahladnoscz i pola kralow a wjetchow, macze najwaznische wezy wobitaracz a wuwjedzecz wschu w polnej strowoscz i mozy; ale wshitko to was junu wopuscheci. Potom budzecz moje slowa lepje rosunicz a ja werne pofnac; potom budzecz pofnac, so wjazzy mudozecz, trofcha, wernosche a wjekelosche w czichim Bohu podatym ziwjenju a w czitanju jeho slowa so namaka, hacz pschi wshch kralowski a wjetchowskich dworach a we widzenoscz i nahladnoscz i psched czlowjekami.“

K rospominanju.

W Stargardze steji wulka Marina zyrkej. We dalofich rumach je duchowny jenoz tehdom rosunicz, hdyz won runje na Khrystu-bowe snamjo i napschecz a kletki hlada. — To chze nam prajicz, so moze jenoz tajke predowanje do wutrobny so dobycz a drubich do predka pschinyhlo, hdyz pschepowjedat ewangelija na Tesuza hlada we werje.

* * *

Jene kamo wot skazenja wumozje: Tesubej zivy bycz, Tesubej wumrjecz.

* * *

Schtoz chze k prawemu wjebelu pschincz, dyrbi swuju bibliju do rukow wsacz.

Daliche dobrowolne dary sa wbohe armeniske khroty:

M. M. i Kh. 4 hr.

W mjenje wobohich khrotow praji wutrobny dzaf

Golecz, redaktor.

Ess-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja cze
Eswójbnj statof,
A twój swjatosf
Eradny je.

Sa staw spróznj
Naposj móznj
Luboscz ma;
Bóh pať swěrnj
Piches spať měrnj
Czeriwoscz da.

Njecz ty spěwałš,
Eswěrnje džěłáš
Wschědne dnj;
Džeń pať swjatosf,
Duschi daty,
Wotpoczń ty.

S njebjek mana
Njecz czi kymana
Žiwnoscz je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotkcherw cze!

F.

Szerbike njeđzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Esmolerjez knihiczišcežerni w Budnschinje a je tam ja schtwórtlětnu pichedplatu 40 np. dostacž.

Misericordias Domini.

Sebr. 11, 6.

Bjes wěry njeje móžno so Bohu spodobacž. Nicžo njecžini cžłowjeka njesbožownišeho tu a tam hacž njewěra. Cžłowjek bjes wěry móže wschať tež wuhotowany bycž se wschelatimi darami ducha a rosuma, kotrež wě wón swěru nałożowacž, tak, so w swoufownym bóle do přědka pschindže, hacž tykaz druhich. Cžłowjek bjes wěry móže jara mudry a wuczeny bycž w swětnych wězach a po swojim widženju a pójnaczu wulku cžescž mēcž daloko a schěroko, wón móže bycž jara bohaty a samóžity, kiz tež swojim bližšim dobrotu cžini a wudžěluje cžescže dla, wón móže bycž wulki wojeřski wyschichi, kiz krašne škutki dočonja k lěpschemu zylěho wótzneho kraja, a tola je wón bjes wěry jeno khudy, blašny a njesbožowny. Wón je khudy psched Bohom, pschetož wón nima tych njebjekich kubłom, kiz mole a šersawz njeřkaža, wón nima tych pjenes, kiz kóždy cžas najwyschschu dań pschinješu na jemi a we wěcžnosczzi, wón nima tych rjaných pocžinkow, kiz jeno s wěry wukhadžeja a na kotrychž Bóh swoje dobre spodobanje ma. Sčto dha by tež cžłowjeki pomhało, hdy by wón runje zylj swět dobył a pať na swojej duschi schodował, hdy by wón khudy we wěry a lubosczzi, khudy we wschěch dobrých kichescžijanskich pocžinkach žiwy byl a wumrjel. Cžłowjek bjes wěry móže so tež wschědnje derje mēcž w krašnym wjeřelu a šebi wschitko popschecž, sčtož šebi wutroba požada. A hdyž je huřto došč widžecž, so tajki njewěryžny so hordži se swojej

mozu a strowosczu, se swojim kubłom a samóženjom, je swojim rosumom a pójnacžom a lute dobre dnj wužiwa, mješ tym, so wěryžny a pobožni se wschěm swojim bohabojasnym žiwjenjom so jara hubjenje maju a so pschescžěhuja a podtlóczuju wot tych, kiz Boha a jeho słowo, wěru a kichescžijanstwo spochi šazpiwaja, dha móže tež wěryžnemu wutroba druhdy bojasna a njewěsta bycž, hacž je hišcže prawy Bóh w njebjekach. Tehdy móže wschať tež tón kichescžijan, kiz we wěry šteji, pschi šebi šdychowacž: ja šym po prawym tola jeno blašny cžłowjek, pschetož sčto dha mi pomho, so na Bože słowo pošlucham a so prózju tež cžinjeť teho słowa bycž a Bohu šlužicž we wěry a lubosczzi? Wschacž so tola šda, so so cžłowjek lěpje mo, hdyž bjes wěry khodži po schěrokim pucžu teho šuěta hacž we wěry po wuřkim pucžu Božich džěcži! To so pať jenož tak šda, ale woprawdže temu tak njeje, ně cžłowjek bjes wěry je khudy, pschetož wón nima kubla, kiz hišcže psched Bohom placža we wěcžnosczzi, a wón je blašny, došč njecha ženje pójnacž, sčto jemu k lěpschemu šluži tu cžasnje a tam wěcžnje.

Khudy, kiz šmilne dary njerodži, khory, kiz po šekarja njepóščěle, šrudny, kiz trošhta njepyta, je blašny a njerosunny a runje tak blašny a njerosunny je njewěryžny we wězach šboža a šbožnosczže. Wón widži wschědnje, so je šprawy kichescžijon psches swoju wěru a swoje dowěrenje k Bohu wjeřely a šbožowny, wón widži, so šezini wěra cžłowjeka hotoweho k wschěmu dobremu škutkej a jeho polěpschuje, ale šam šebi njewěryžny tajke polěpschenje njepšcžeje. Sdyž móže wón wjeřela wužiwacž, po kotrychž

wón žadanje ma, ale dušche žadanje po mērie a sbožu njespokojene wostaji, njeje dha wón potom šašo njerofomny? Hdyž wón šebi ženje njespchemyšli te hórke płody šwojeho žiwjenja w njewērie wjedženeho, šebi ženje njerospomni, hdyže njewēra jeho napošledk dowjedže a dowjesčž dyrbi, njeje dha wón tehdy jara njerofomny? Šchtó dha bē wjetšchi blašni njes japoschtolami w Jerusalemje njewērijazy Domasch, abo czi drusy japoschtoli, kiž šwoje sbože a Bože dobre špodobanje bēchu namakali w tej wērie: Šhrystuš je stanyl, je živy a knježi do wēcznosče a je pola naš wšhitke dny hacž do šfónczenja šwēta? Čłowjek bjes wēry, kaš khudy, kaš blašniwy a tež kaš njesbožowny, dokelž nima mēra a trošhta w czerpjenju a wumrjecžu.

Šwontownosčž šwētneho sboža móže drje tež čłowjek bjes wēry šebi ja pjenješy wjele kupicž a šhotowacž, jenož jene niz: wumoženje se šmjercže, kotraž jeho cžwiluje, pšchetož tež bludna myšl njewēry, šo po šmjercži nicžo wjazy njeje, njemóže jemu pšhes šmjertne štrožele pšhepomhacž, a wumoženje š hrēcha, kiž jeho cžiwčži. Hdyž junu pošledni džen pšchindže, hdyž budže Bóh š njemu prajicž: hacž šem a niz dale, dha njewērijazy njemóže džen a žane wofomknjenje šwojemu žiwjenju pšhistajicž, a hdyž dyrbi wón nēhdy do wēcznosče pšhed Boži šbudny stol, tehdy njemóže žadny pšhecžel jeho šastupicž, ale jeho dušcha dyrbi šama ša šo štacž. Kaš njesbožowna paš dušcha, kiž šebi njeje š cžašom prawe bohastwo pytała a njeje praweho šbóžnika a wumóžnika Jesom Šhrysta namakala pšhes šprawnu pokutu a džecžazu wēru. Kaš njesbožowny čłowjek, kiž je šo w šwojich hrēchach šestarił a w šwojich hrēchach wumrjel, kiž w šmjercži wšhitko šhubi, na cžimž bēšche wón wišal š žylej wutrobu a nadžiju na wēczne žiwjenje njesnaje. Tajkemu njemóže potom tež žadny wótz Abraham wjazy pomhacž a žadny bratr Lazaruš njemóže jeho wjazy wofšhewicž w heli a w cžwili. Duž dha prošhny Boha, šo by nam wēru šdžeržal, pošhlyjal a pšhšporjal a štejny kóždy cžaš twjerdže a nješhablajzy we wērie do našheho Boha, kiž je naš štworił, we wērie do šwjateho Duchu, kiž naš pošhlyjuje š wšchemu dobremu a pokazmy šwoju wēru se šfukom a žiwjenjom, šo bychmy Bože dobre špodobanje namakali, šbožowni a šbóžni byli tu a tam.

Šamjeń.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

tajle myšle nadeńdžech, Bože šłowo cžitajo.

Šodawa šwēry cžitac „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššajowe, 35 šlaw.

Šódla teho móže mjeno Benjamin tež rēfacž: šyn, kotryž je šo Šakubej w štarych létach narodžil.

Rahel wumrje pšchi Benjaminowym narodže, runjež kaš mēješche štary šlub wocži šandželicž a šo do rowa podacž, poro- džiwšchi šbóžnika.

Čžišlo israelskich wótzow je š Benjaminowym narodženjom došpolne. Šotowy a došpolny mēješche Šakub domoj pšhincž, Šnjesowe žohnowanje mēješche hižo došpolne šobu pšhincž do wótzneho doma.

Šo paš je šo jemu šubowana mandželšta wšala, š tym drje čžyšche Bóh jeho pšhewulku pšhikšhiloščž š nej porjedžicž; kaš dha Bóh šwojim hušto šubla wošmje, kotrež woni pravje njena- ložuja.

19. Šak wumrje Rahel w šwojim powolanju, pod šhčizom, kotryž je Bóh žonam napoložil, a bu pošhřebana pšchi pucžu do Šphratha, kotremuž nētk Bethlehem rēfaju, nēhdyže 300 krocželow š pravizu wot dróhi.

20. Š Šakub postaji šnamjo š wopomnjenju na jeje row; to je šnamjo na Raheliny rowje hacž do dženkšnišheho dnja.

Bethlehem = šhlēbowy dom leži w płódnej krajnje nēhdyže milu š połodnja wot Šerufalema. Džješch-li dženkša š Bethlehema do Šerufalema, dha wuhladajch ša poš hodžiny pucža na šewizu pšchi dróhy do Šerufalema „Raheliny row“ — Kubbeth Rāhil. Še to male, šchtyrčžojte kamjeńtne twarjenje š poškulu pošhjedža; nutška pošasa šo tebi row jako kóždy wšchēdny muhamedanški row. Šele twarjenje drje njeje štare, hdyž šo tež ša nowšchi cžaš ničto wo nje njeje poštaral; ale šo njeby to Raheliny row byl, na tym nimamy dwēlowacž, dokelž nam Móššajowe šapiski ša wērnosčž šwēdeča.

IV. 21. 22a. Šakub postaji šwój štan šady Šederšteje wēže; tam womasa Šuben nanowe mandželške šožo, šlēhawšchi Šilhu.

21. Š Šraelu cžehnišhe wotšal, hdyž bēšche Rahel pošhowal, a štaji šwój štan tamnu štronu wot wēže Šder, kotraž bē natwa- rjena, šo bychy paštyrjo pšhikšhadžaze rubježne cžrijódy š našdala wuhladawšchi šwoje šladla wuhlowali. Pošdžišcho šu šo pšchi wēži tež ludžo šašydliši a taš je tam šydliščžo nastalo.

Šakub njemóže tam wostacž, hdyž je hruba šmjercž najdróž- šchi pošlad jeho wutrobje wšala. Wuhlada-li jeje row, dha ronja šo jemu šylšy š wocžow a šrawna šrepta cžecže jemu š wu- troby. Šo by šrudobu šabyl a šo by šwoju wutrobu pšchemohl, mēni wón šwoje šydlo.

22a. Š šta šo, hdyž Šrael nēkotry cžaš w tamnej štronje bydlešche, šo Šuben, jeho přeni narodženy, wulzy loško šmyšlem, ale pošdla tež dobročžiny čłowjek, džješche a špašche pola Šilhe, šwojeho nanoweje pšhiložnižy; a to bu Šraeljej powjedžene. Šón paš nētkole tajkeho nješfuka dla mjelčješche, Šubena paš pošdžišcho wot prawa ša přenjeho narodženeho wušamny.

Kaš bēšche šo w Šichemje hanibna wēž na Šraelu pšhes žušych štala, taš tu pšhes jeho šyna. Móššaj rēfa w tutej hi- štoriji Šakubej Šrael a dopošaže š tym, šo čžert njeje nišomu wjetšchi njespšhecžel, šhiba rycžerjam Božim: njemóže jich šamnych šmotacž a powalicž, dha wohańbi jich džecži.

Š jara štarych cžašow šem nakhadža šo w tutej šhtucžzy šnamjo, šo je tu nēšhto wumostajene; štary hrjekški pšheložk je tu pšhistajil: „a to bēšche šle pšhed nim.“ Móžno, šo šu tu tele šłowa šawēšče štala; tola je tež móžno, šo je wopacžna myšl, šo ma nēšhto pošrachowacž, dokelž šo Šrael tajkeho nješfuka dla njeje roššudžil, pšheložerja na tamny pšhidawš wabila. Šrunje š tym, šo wón wšcho šhoniwšchi mjelčži, pšhichotujemy šo na pšchi- chodny šwar. Šakubowi šynojo šu džiwuchi, šo šo Šakub šlabny cžuje, šo by jich putal.

V. 22b—29. Šakub pšchindže je šwojimi dwanačže šynami do Mamre pošdla Šebzona; tam pošhreba wón se šwojim bratrom Ššawom šwojeho nana Ššaka.

22b. Šakub paš, kotryž jenož š šijom w ruzy bē š wótzneho doma w Šeršabje wuežahnył, mēješche nētko, hdyž bē bliško pšchi Šebzonje, šo by nanowe namrēštvo nastupil, dwanačže šynow.

Tu šfóncži šo přeni džel Šakubowych šlawišnow; nētko wu- štupi Šoseph. Šeho dla poda šo nētko na šonzu hišheče došpolny šapik Šakubowych šynow.

23. Šejini šynojo bēchu: Šuben, přeni narodženy Šakubowy šyn; Šimeon, Šewi, Šuda, Ššaschar a Šebulon.

24. Rahelinej šynaj bēšhtaj: Šoseph a Benjamin.

25. Šilšynaj, Rahelineje džowžynaj šynaj bēšhtaj Šan a Šaphšali.

26. Šilpinaj, Šejinceje džowžynaj, šynaj bēšhtaj: Šad a Ššer. Šo šu Šakubowi šynojo, kotšiz šu jemu narodženi w Šesopota- miškej, abo tola, jako Benjamin přjedny, doniž je šo Šakub wot tam do wótzneho kraja wróčžil.

Šot šhtoma šemitskeho šplaha, kotremuž je šo šlubjenje špožčžilo (9, 25), je šo jenotliwa halosa (Ššabram) wotkožila a do druheje šemje (do Šananejškeho kraja) pšhēšadžila, tam šo wona hajena wot šahrodniša šakorjeni (Ššak), tam šo ji wšchē džiwje wuroštki (Ššimael a Ššaw) wurēšaju a rošrosče potom do dwa- nacže móžnych halosow.

Šicžby, w šwjatym pišnje cžašto šo wošpjetowaze, maju šlubšchi šamnyšl. Šižo w šlawišnje wo štworjenju šwēta šetkamny šo š licžbami šši, šydom a džekacž a š džekacžornym: „Bóh džješche“. Šele licžby šu wēcznje wažne; na nje a po nič šložuja šo mnohe štworbny w pšchirodže: we wšchēdny čłowškim žiwjenju, wošebje pšchi čželny rošwivanju a tež pšchi šhoroščžach maja licžby 3, 7, 10, 12, 40 žyle wošebitu wažnotu. Š šlawišnacy

Božeho kraljestva je 3 imajo bójšleho byčja, a 4 je licžba sa šwēt. Po tym je 7 (= 3 + 4) imajo, so je Bóh se šwētóm s'jednoczeny, a tak je 7 licžba sa šlub i Bohóm; licžba 12 (= 3 · 4) je imajo sa lud, i Bohóm šlubjeny, kotryž ma Boha sa šwoje šjedziščežo.

27. A Šakub pšhetrijebawšchi se šwojimi wšchelafimi pučžowanjemi, hdyž bē se Sichema wučzahnyl, něhdže lēto čžaša pšchiūdže t šwojemu naney Šaakej do Mamra, Araboweho mēsta, kotrej je Hebron, w kotrymž staj Abraham a Šaak z'ufomnikaj byloj, a hdyž bēšchtaj tež škōnczije, pšchepučžowawšchi šlubjeny kraj, dōšchloj, so byšchtaj tu šwój šemški bēh škōncziloj.

Hdy je šo Šakub do Hebrona podal, šo nam njepowjeda: trajš tehdy, hdyž bē Šaw i wótzneho doma w Bersabje wučzahnyl a bē šo do Sejirškich hór podal, hdyž bē Rebecka wumrjela a hdyž bē jeje dōjka Debora šo do Šarana t Šakubej podala.

Sawējče šo nima prajčž, so Šakub sa wšchōn čžaš, so pšchebywašche w Kananejškim kraju, šwojeho nana jenož pučž někotrych dnjow wot njeho bydlazeho, njeby wopytal; ale sa pošledni čžaš Šaakoweho žiwjenja je šo se šwojimi stadlami žyle do jeho bliskofče podal.

Schtož šo nam nětko na 28. a 29. šchtuczžy powjeda, je šo hake štalo, hdyž bēšche šo podalo, schtož nam 37., 39. a 40. štaw powjeda. Šakub, pšchijšchedschi do Šarana, bēšche 108 lēt štary a je se šwojim nanom hiščeže dwanacže lēt živy byl; Šoseph pač bē tehdy hižo nimale 17 lēt štary; tehdy pač šu jeho bratšja pšchodal, a potom je wōn i džēla w Šotipharowym domje, i džēla w jaštwe pšchebywał.

28. Šaak, dokonjawschi šwoje powołanje sa štawišny Božeho kraljestwa, hdyž bēšche šo Šakub do wótzneho doma wrōčzil, so šo teho dla powjesež wo jeho žiwjenju hnydom škōnczi, bē što a wōšom džebacz lēt štary, a je tak najštarschi mjes šjom i wótzami.

29. A wotbjerashche, a wumrje a bu šhromadženy t šwojemu ludu, štary, so bē jemu žiwjenje šyte. A jeho tehdy 120 lēt štaraj šynaj Šaw, kotryž bēšche, šhoniwšchi, so šo nanowa šmjerež bliži, šem pšchijšchol se Sejirškich hór, a Šakub, kotryž bē hižo nanowe namrēštwo nastupil, pohrjebajšchtaj jeho w jamje Makbela pola Hebrona, hdyž bēchu hižo Sarah, a po njej Abraham, a pošdžišcho tež Rebecka šhowani.

Šaak je wumrjel lēta 2888 po štworjenju šwēta = 1717 do Šhryštufoweho naroda. Šeho žiwjenje je šo škōnczilo, pšchifryte i hōrkej, njewujajšnjenej čžemnotu w šrudobje.

36. štaw.

Šjawowa i chlachta.

I. 1—5. Nad nanowym čžēlom štaj šebi Šaw a Šakub hiščeže raš ruku podaloj; potom šo jeju puče džēlitaj, so šo njebyšchtaj nihdy wjazh šetkaloj. Doniž pač šo Šaw se štawišnow Božeho kraljestwa minje, wuhladamy, tak šo Bože šlubjenje i tym nad nim dokonja, so šo jeho potomnižy t wōšebitemu narodej rošmnoža. To šawjedžizy šlēduje tu najpriedy šrotka powjesež wo Šjawowych žonach a džēcžoch.

1. Tuto pač šu Šjawowe narody, kotryž je Šdom.

2. Šaw, wša šebi, jako bēšche 40 lēt štary a jako bēšche hiščeže doma wo wótznym domje w Bersabje, žony i Kananejškich džowkow, mjenujžy Basmath abo, kaž ji jako mandželskej žonje narjefnychu, Abdu, Šlonowu, Šethiškeho mužowu džowku; a Abalibamu, kotrejž sa prjedawšche čžažy Šudith rēfachu, Anowu abo Berijowu džowku, kotraž bēšche Šibeonowa wnucžka i Šewejškeho šplaha.

Wšchelake i bliska a i daloka.

— Kaž hižo pšchi wuprōšdnjenju Džiwocžičanškeho šhulškeho mēštna prajichmy, je šo do Džiwocžiz jenicžki šerbški wučžer i Pruskeje šamolwił. To je tola jara wobžarowacz, so tōnle pšchēhōd i Pruskeje do Šaksteje nješchēstanje; pšchetož kajke šu to šrudne wobštejnošče w pruskich šerbških šhulach, hdyž jedyn wučžer po druhim woteūdže! Kaž šlyšchimy, pšchiūdže tež do Šornjeho Wujēda šerbški wučžer i Pruskeje. Šdyž šo to tak dale plecže, nješmēja w pruskej šerbškej Šužizy škōnczije žaneho šerbškeho wučžerja wjazh. To pač šu tola nještrowe wobštejnošče, a pod tymi našch šerbški lud najbōle šchoduje. Duž je i wutrobu pšchecž, so by šo bōršy mjesa štajila.

— Š hlowneje šhromadžiny Macžizy Šerbškeje ma šo wu-šbēhnyčž, so šo na dotwarjenje Macžičneho domu pšchihotuja a so budža šo t temu podžēlne listna šamožičžišchim Šeršbam wudawacz, so wōhl šo rjany twar dotwaricž. Mjeje džē tež žaneho štracha; pšchetož i rošprawy šarjadnika Macžičneho domu bēšche šlyšchecž, so šo dom derje dani.

— Šrodžiččžanška žyrkej šo wottorha a nowy Boži dom šo natwari. Twar je šo do rukow knješa twarškeho mišchtra Šilijana we Wōšborfu položil a šo hižo šapocžal.

— Šandženy tydžen je knižka wuščla: „Wopomuješke šopjena na 40 lētny šastojski a wōšadny jubilej knješa šararja Šōlcža w Kakežach.“ Knižka, wot knješa šararja Šōlcža w Budyšchinku šestajana, podawa pšchedrēcž wot teho šameho, kaž tež wšchitke rēcže a prēdowanja šwjedžēškeho dnja. Ššwjedžēška rēcž je w šerbškej a němskej rēcži wocžiččžana. Knižka je sa 20 np. dostacz.

— 1. meje šmēje šo, kaž šlyšchimy, šwjedžen šnutškwneho mišionštwu w Šodžizju. Šerbške prēdowanje je t šarar Matel w Šarcže na šo wšal.

— Našch šerbški krajan, knjes šeminarški wučžer Dta Wicžas i Šhwacžiz, je šo i Draždžan do Šžopawy pšchēhōdil a nětko po jutrach šwoje nowe šastojsstwo nastupil. Knjes Wicžas je pšched šrotkim pruhowanje sa pādagogiku najšhwalobnišeho wobštal, so pravo dostanje, wo wšchēch rjadownjach w pādagogizy rošwucžowacz.

— Šakski šejm je w pošlednich dnjach wo prōštwach wo želešnižy wuradžal. Šenož malo želešnižow je šo i džiwanjom na nětcžišche pjenježne wobštejnošče wšchnošči t rošpominanju pšchepodalo. Mjes nima je tež daletwar želešnižy wot Madworja pšches Šamjenž do Wulkeho Šajna. Wo daletwarje želešnižy t pruskim mjesam šo w šakškim šejmje ničšo špomnilo njeje. W pruskim šejmje pač je šapōšlanž žedjenje wuprajil, so by šo želešniža wot Šrodka pšches Wōjerežy do Kakež bōršy natwarila, a kaž šo šdajche, njeje tež pruska wšchnošč wotšhilna, w pšchichōdže tule želešnižu twaricž. Nowy wotmyšl želešnižy i Budyšchina do Bēleje Wody, sa kotruž bēšche šo prōštwu šestajala, je, kaž bē do prēdka widžecž, do wody padnył. Pšchetož w nětcžišchim čžažu hiščeže jenu želešnižu i Budyšchina twaricž, kotraž by do teje šameje štrony šchla, by tola pšchewjele žadane bylo, hdyž dyrbi šo twar dla pobrachowaznych pjenježnych šrēdkow po možnošči wobmješowacz. Tež twar želešnižy i Wōšborfa drje hiščeže tak jara špēchowacz njebudže, dokelž prēnja komora šakškeho šejma hiščeže žyly pjenješ sa tule želešnižu pšchishōwila njeje, ale je pošlednju žadanku na pšchichōdny šejm, kotryž sa dvě lēcže šhromadu štupi, wotštorčžila.

Wjeplakaj!

Šotulena džēšche popōdnju 12. janjara 1893 mloda lēdma 26 lētna žona wot šwojeje štareje macžerje pšchewōdžena do šwojeho bydla na hōrikej hašy. Mjēlcžo po šthodach horje štupašche. Šako wōčžko šlubofo žarowazeje žony pšchi wocžinjenju duri na napišmo mjena padže, šapocža wōšje plakacz a hlowu t wutrobje šwērneje macžerje šloži.

Mlūž, kotrehož mjeno bēšche runje čžitala: dr. Šlmenreich, bēšche pšched 3 dnjemi wumrjel a nětko šo mloda wudowa i jeje macžerju wot jeho rowa wrōčzi.

To bēšche čžežki šōn — podawki pošlednich dnjow. Pšched dwēmaj njeđzelomaj bēšche dr. Šlmenreich hiščeže wješele a žortujo je šwojej žonu domoj pšchishōl; potom wšchaf bēšche na bolōšče škoržil, ale njebēšche wēž kručže wšal a bēšche wušnył. Na druge ranje i wulkimi bolōščemi štany, jemu bēšche wēšte, so je na šahorjenje plūzow šthoril. To bēšche prēnja mrōčžalka w mandželskim žiwjenju, jako špšchecželeny lēkar myšl šhoreho wobkručzi. Šodžinu wot hodžiny bu čžemnišcho, jako horzota a bolōšče pšchibērachu. Pšchihūdžechu čžežke nožy, hdyž šhory w šludach ležēšche a bjes pšchēstacža powjedajšche, i wjetšcha wot šwojeje žony a wot šhynka Wilyja. — Ša džewjecz dnjow bēšche mōž mlodeho mužš šlemjena, a lēkar mlodej žonje šamjelčecž njemōžēšche, so je tu wšcha čžlowiška pomoz podarno.

Šlmenreich bēšche špišaczel. Prjedy bēšche čžežko mēl. Pšched 4 lētami dosta prēni šrotčž na šwoje džēlo 800 hrinnow. Šōlny wješela šhwatašche t šwojej njewjeseče a jej šwoje šbože wupowjeda. Nětko mōžēšchtaj šo wōženicž. 10. junija 1889 šwjecžēchtaj šwōj kwaš. Pšchecžel šarar Wērk jeju šwērōwa a jemu paštyšski špaln (23.) sa Bože wōdžēške šłowo šobu na pučž da.

Nětko pschińdžechu ižoŕowne lěta ja wobaju. Hana ŕo ſa ſpřihy ſwojeho lubeho muža ſajimowasche; wona je ſe ſwojim rjanym piſkmom ſa ſtajerjom w cziſchczerni wotpiſowasche.

Botom jeju dom nadobo wožiwi, jako ſo jimaj ſynt narodzi, kotryž jeju ižože wudospolni. Macz wſchaf nětko pschezo khwile njemějesche, mužowe wudžělki wotpiſowacz, dofelž mējesche ſo ja lube džěczo ſtaracz. Seju ižože bēsche wulke. Hdyž wonaj wjeczor w jeho džělanſkej ſtwi ſedžeschtaj a kōnz dnja je ſwojich ſpěwarſkich khērlušch cžitajchtaj, tehdy bēsche, kaž by ſo Boži mēr na mlode ižože lēhal.

To bēsche nětko wſchitko, wſchitko nimo! Płakajo bēsche bēsche mloda wudowa pschi piſaku ſwojeho muža na kolenje padnyła; tam bēsche tajke ižoŕowne hodžiny pschebyła; duž ju bōl ſamotnoſće nanajſtubje ſapſchimny. — Macz k njej ſtupi, položi ruku na hlōwu czežko pruhowaneje džowki a proſchjesche: „Lube džěczo, ſpytaj nětko kuſt wotpoczowacz twojemu džěčzu k luboſczi!“ Cziſche poſluchajo Hana ſwoju žarowazu draſtu wotpoloži — duž mały Willy nuts pschibēža a wolasche: „Maczi, luba maczi, ja k tebi pschińdu, njeplakaj!“

Wona k ſwojemu lubuſchkej khwatasche, jeho koſchjesche a na ruki wſa. Dolho ſ nim horje a dele khodžesche. Mały bēsche ſprōzny a chyzſche do loža. Na ſwjedženſkich dnjach by ſo hewaf mōhl w nanowej iſtwi do loža hotowacz, nětko wſchof žadyn ſwjedženſki džen njebēsche, ale mloda macz ſo wot iſtwy ſwojeho muža džělčez njemōžesche. A hdyž ſebi nětko na ižoŕowne hodžiny pomyſli, kotrež bēsche taſ huſto wokolo wjeczorneho czaſa pschebyła, ju boloscz ſ nowa pschimny a wona ſ jenej ruku ſebi wobliczo płakajo kryjesche, ſ druhej džeržesche lube džěczo. Dolho wona tajta ſedžesche. Duž na dobo mala rucžka ſa njej pschimny a mały hōlcžk proſchjesche: „Maczerka, njeplakaj!“ — Wona wopſchija to džěczo, to najdrōžſche, ſchtož bēsche jej woſtało. Žako bēsche jo k mērej pschinjeſka a ſ nim paczerje wuſpěwala, k lubowanej maczeri khwatasche, k najſwērniſchkej podpjerje w czežkich dnjach. Wona namata ju w khutnym roſrēczenju ſ ſararjom Werkom, kotryž jej ruku ſapſchimnywſchi rjekny: „Ža dyrbjach dženska wjeczor hiſchče juntrōcz k Wam pschińcz, a ſ Wami wo tym powjedacz, ſchtož naſchu wutrobu hnuje.“ — Woni ſo ſ mērom w iſtwi ſemrjeteho ſežydachu. Duchowny wſa nowy teſtament, kiž bēsche něhdy ſwojemu pscheczelej daril a kotryž bēsche tōn pilnje wužił. Wōn woczini Jan. 20, 11 a cžitasche: „Marja pał ſtejesche psched rowom a płakasche —“. Žako k tym ſłowam pschińdže: „Žōnſka, ſchto płacžesch ty?“ a bēsche ſ tymaj žōnſtimaj wo ſērſchče žiwjenja a pschewinjerju ſmjercze rēcžal, ſo ja klavēr ſydzje a cziſche wot njebočicžeho woſebje lubowanu khērlušch ſapšewa:

„Jeruſalem, ty mējto wſhōte,
Ach byl ja we tebi!“

A jako ſ tej ſchtucžku ſtōnczi:

Hdyž ſ tymi ja ſo budu ſtwarſchicž
We paradisu tam,
Dha Boža czečez nje budže naſhycžicž,
Hdyž wēcžnu radoſcz mam.
Do hornje halleluja,
Do wēcžnje žōrli ſo,
Schtož hortach ſanoschuja
Se ſynka cziſteho.

wobej žonje ſobu ſapšewaschtej. Žako ſo ſwērny duſchowpaſtyrj ſ nimaj roſžohnowasche, ſrožymi wudowa jeho roſžohnowaze ſłowo: „Njeplakaj!“ a pschezo klineſesche w jejnej wutrobje, ſchtož bēsche jej přjedy jejne džěczo, nětko duſchowpaſtyrj pschiwołal: „Njeplakaj!“

Cžeho dla ja tež pschi wētſiku a deſchcziku ke mſchi du?

1. W bibliji ničō njeſteji, ſo maſch jenož pschi rjanym wjedrje Bože ſłowo ſkſchecž.
2. Ža woczakuju předarja na klěžy a bych ſo jara džiwaf, hdy by deſchczika dla domach woſtal.
3. S kemschikhodženjom ja wuſnaju, ſo do teho Rnjeſa wērju a jeho lubuju; cžim njeluboſniſche wjedro, cžim wažniſche a ſnano mōžniſche je tajke wuſnacž.
4. Woſtanu-li domach, wabju druhich tež domach woſtacž. Žak ſo ſnano bohate žohnowanje ſhubi a mam winu.
5. Wſchēdny džen pschekupž pschiwſchēm deſchcziku do ſwo-

jeho fontora dže a hdyž je džiwadlo a ſu reje, ſo tež njebadža psches deſchczik wotdžeržecž.

6. Ža ſebi myſlu, jara wjele ſamolwjenjom na nježeli budže tōn Rnjeſ runje taſ kručze wotpoſafacz, kaž te ſamolwjenja Luk. 14, 18.

K rospominanju.

Žſi woſebite pokladu ma ſchecžijanska žyrtej, kaž Kingsberg juntrōcz praji, mjenujžy „bibliju, pschpowjedaku ſwobodnoſcže; ſchczenižu, rukowaku runoſcže; Božu wjecžer Rnjeſowu, ſwjaſt bratrowſtwa“. Cžłowſtu doſtojnoſcž, cžłowſke prawa dawa a ſdžerži nam ſchecžijanska nabožina ſama.

* * *
Rſchecžijan runa ſo mēſaczkej, kotryž ſ mērom njeſteji. Pał wōn wotebjera, pał wōn pschibjera. A kaž mēſaczk, kiž ſam ſwētka nima, ſwoje ſwētlo wot ſlōncžka doſtawa a bywa psches to ſam ſwēža, taſ bywa tež ſchecžijan, hacž runje je wot naroda cžēmny, hdyž wōn w ſwētke ſwojeho ſbōžnika khodži a ſo wot njeho roſ-ſwētlicž dawa, ſa druhich ſwēža, kotraž jim troſcht a wofſchewjenje dawa a cziſche pucz k njebjesam poſafuje.

* * *
Wōjwoda Ernſt Gothaſki ležesche na ſwojim ſmjertnym ložu. Poſlednja hodžina pschińdže. Schpruch: „Taſ je Bōh tōn ſwēt lubowaf, ſo wōn ſwojeho jeničkonarodženeho ſyna dał je“ bēsche w jeho wutrobje a w jeho pomjatk. Duž pschimoła tym, kotſiž wokolo jeho loža ſtejachu: „Tutōn jedyn ſchpruch nochžyl ja ſa tykaz ſwētow dacž.“

Sahrodnikowe rōže.

Sahrodnika ſo něhdy wopraſchachu, taſ pschińdže, ſo ma pschezo najrjenſche rōže. Na to wōn wotmolwi: „Dofelž je taſ jara lubuju.“ A tola žadyn ſahrodnik w žylym mēscze njebēsche, kiž by ſwoje rōže ſ wōtřym nožom bōle wobrēſowaf, hacž tutōn.

* * *
Dofelž tōn ſmilny Bōh twoje hubjenſtvo widžecž njemōžesche, ſo jemu jeho wutroba pschecžiwu tebi ſlama, ſo dyrbjesche ſo na tebi ſmilicž. Tcho dla je Rchryſtuſ ja naſ bjeſbōžnych, kiž bēchmy ſłabi, wumrjel, ſo bychmy ſylni byli k nowemu khodženju.

* * *
Schto ma horžyſche wojowanje hacž tōn, kotryž ſa tym ſteji, ſo ſam pschewinycž.

* * *
Wērjazy ſu na ſemi wojowarjo; hdyž njeſu ſtajnje we wojowanju, ſu tola ſtajnje na bitwiſchczu.

* * *
Najlěpſche ſłoto pschińdže ſ najhoržyſcheho tygla; najſwētliſchi blyſt ſwēczi ſo ſ najczmowiſchewe mrōczalki; najcziſczijſcha wēra pschińdže ſ najcžezijſcheho cžerpjenja.

Daliſche dobrowōlne dary ſa wbohe armeniſke ſyroty:

S Roſaczicžanſteje woſbady psches k. ſararja Wicžafa:
R. R. 6 hr. 50 np.
R. R. 20 = =

Šromadžje: 26 hr. 50 np.

W mjenje wobich ſyrotow praji wutrobny džak

Gōlcž, redaktor.

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola ſnjeſow duchownych, ale tež we wſchēch pschedawarňjach „Sſerb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtacž. Na ſchtwōrcž lěta płaczi wōn 40 np., jenoſtliwe cžiſla ſo ſa 4 np. pschedawaju.

Esy-li spěwał,
Bilnje džěłal,
Strowja cze
Sswójbnj statof,
A twój hwjatof
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Lubośeј ma;
Bóh pak hwrny
Pšes ipač mernj
Czerstwosę da.

Nječ ty spěwałš,
Sswěrnje džěłáš
Wšchědne dunj;
Džer pak hwjatj,
Duschi datj,
Wotpocęń ty.

S njebeš mana
Nječ czi hmana
Žiwnosę je;
Žywa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóđu šobotu w Smolerjez knihicizšchęćni w Budušinje a je tam ša šchwórtlětnu pšedpłatu 40 np. dostacę.

Jubilate.

Jan. 12, 24.

Sawěrnje, sawěrnje, ja praju wam, jeli šo pšchěćne šorno do semje njepadnje a nje-
wumrje, dha wostanje wono šame, hdyž pak
wumrje, pšchinješe wjele płodom.

Wšchudžom widžimy nětko, šo šo ratač prózuje, šwoje
polo wobdžělacę a šwoje šymjo wušywacę a šo mlode
šymy hižo se semje šhadžeja. Šóžde lěto tutón džiw
š nowa widžimy, šo se šemrjetešo šornjatta nowe žiwjenje
wukhadža, tutón džiw wšchekomóznešo Boha, do kotrehož
ratač wěri, hdyž šwoje šymjo do semje pohrjeba. Ale
se šmjercę k žiwjenju, tajki šakon njeplacę jenož
w šwonkownym, ale tež w duchownym, w kraleštwje
Božeje hnady. Se šmjercę k žiwjenju, to šo něhdy
dopjelni tež pšchi šmjercę našeho Šbóžnika a šo hišće
pšchezo dopjelnuje wšchitkim tym, kotřiz jako Šhryštušowi
šlužobnizy hrěchej a šwětej wotemrjeja a junu pšes
čęerpjenje a wumrjećę šańdu k wěćnej krašnosęi. Duž
dha: Se šmjercę k žiwjenju.

1. to šo šta pšchi šmjercę našeho Šbóžnika,
2. to šo šta pšchi šmjercę našeho starešo čłowjeka.

1. Grichojo do Jerusalema pšchšchedschi, chyzchu
Šesufa wohladacę, šo bychu jemu čęešę wopokasali, a
wuczobnizy wješelichu šo, šo šo tajka čęešę jich mištrej
dosta. Šesuf šam pak džęše na to, čęaš je drje
pšchšchol, šo čłowški šym nětk čęešęny a pšchekrašnjeny
budže, ale wjedža dha woni tón pucę a budže dha šo

jim tutón pucę lubieč, po kotrymž wón k šwojemu pšchekrašnjenu dónđe? Šlaj, jenož pšes bęđenje k dobęcę,
pšes šmjercę k žiwjenju. Sawěrnje, ja praju wam, jeli
šo pšchěćne šorno do semje njepadnje a nješemrje, wo-
stanje wono šame, hdyž pak šemrje, pšchinješe wjele płodom.
A njebē dha žyłe žiwjenje Šesufowe na šemi mohł rjež
štajne wumrjećę, mješ tym, šo wón žyłu šwoju wolu
podežišnje woli šwoješo njebešęšo Wótza a jemu po-
šlušchny bē hacę do šmjercę na kšchizę? Wšchak Šnjes
Šesuf derje wjedžeše: Boža wola je, šo bych šwět wu-
mohł a tutón wumožerški škutk nješodzi šo dokonjeć, kšiba
š čęerpjenjom a wumrjećę. Teho dla šo tež tón Šnjes
šmjercę njeboješe a wotpokasa Šętra, kiz chyzšche jemu
wobaracę, do šmjercę hič, teho dla nješchęše wón
jeno: Wótče, pomhaj mi š teje nušy, ale tež: Wótče,
pšchekrašń šwoje mjeno! Ale je šmjercę k žiwjenju!
To šo dopjelni nětk na tym Šnjesu pšes to, šo šmjercę
šwajški jeho džęžecę njemóžachu a šo wón živy a štanjeny
š rowa wuńđe jako dobęčęer nad šmjercę a šo móžeše
nětk jako do semje padnjene a šemrjete šorno wjele płodom
pšchinješę. Šdyž je wón šwoje žiwjenje k woporu ša
hrěchi podal, dha budže nětk šwoje šymjo widžecę, pšchetož
jako šo jeho ewangelij pšchšchjedasche, wobrocęichu šo
čłowjekojo š hromadami k njemu a tak je Bóh jeho, kiz
bē šo šam ponižował, powyščil a jemu mjeno dal, kiz
pšchę wšchitke mjena je, tak šo nětk wšchudžom wušawaja, šo
Šesuf Šhryštuš tón Šnjes je k čęešęi Boha tešo Wótza.

Se šmjercę k žiwjenju, to šo šta pšchi šmjercę
našeho wumóžnika, to šo pak pšchę hišće štawa pšchi

Smjerczi našeho stareho człowjeka. Kottiz chzedža Khrystuſej pſchijſluſchecz, dyrbya i nim tež wumrjecz. Dzenka drje njeje wot naſſ žadane, ſo dyrbimy, kaž něhdn přeni ſcheczijenjo ſa teho Knjeſa po czěle wumrjecz w frwawnej Smjerczi, ale wot naſſ wſchittich je pſchezo hiſchče žadane, ſo bychmy duchownje a wſchědnje hrěchej wotemrjeli a Bohu žiwi byli a ſwoje ſamſne myſle a najrjeiſche požadania a nadžije do Smjercze podali, ſo bychmy taſ i žykej wutrobu w Božej woli wotpoczowali. Lohke wſchad taſke wſchědne wotemrjecze ſlabemu człowjeki na ſemi njeje. A tola tež jemu płaczi: jeli ſo pſchěnczne ſorno do ſemje nje padnje a njeſemrje, dha woſtanje wono ſame, hdyž pak ſemrje, pſchinjeke wjele płodow, jeno ſe Smjercze k žiwjenju, k žiwjenju w Boſy a k žiwjenju pola Boha. Płodow prawdoſeže, płodow bohobojoſeže a pobožnoſeže njemóžemy pſchinječ Bohu k čzejezi, człowjekam k wužitku, ſami ſebi k ſbožu, khiba ſo je přiedy naſch ſtary człowjek wumrjel a hiſchče pſches wſchědne roſtace wumrje ſe wſchěmi hrěchami a ſkymi loſchtami a ſo wſchědnje wojujemy pſchecziwo hrěchej w naſſ a wokolo naſſ a ſbožowni w žiwjenju a ſtroſchtni we wumrjeczu a ſbožni we wěcznoſezi njebudžemy, khiba ſo ſo i žykej wutrobu do Božej wole poddamy. Sbožny pak kóždy, hdyž ſo po Smjerczi stareho człowjeka nowy człowjek narodži pſches huadu a pomoz teho Knjeſa, nowy człowjek, kiž roſče a pſchibywa na wſchěm, ſchtož je dobry počink a dobra kħwalba pſched Bohom w njebeſach.

Jeno i pomozu teho Knjeſa a ſwjateho Ducha pak móžemy ſo ſe Smjercze k žiwjenju pſchecziſcheczeč. Schtož je hižo juntróc pſnawſchi ſwoje hrěſchne hubjeiſtwo ſwěru ſpytal nowe žiwjenje ſapoczecz, tón je tež i wěſtoſeču hižo ſhonil: ſam ſe ſwojej mozu ja taſke njemóžu, pſchetož ja k temu wjazy potrebam hač wſcheho dobrego přjódčwjačža w mojej wutrobje, wjazy hač ja ſam ſebi abo někaſki człowjek mi dacž móže, ja k temu potrebam pomozy i wyſſoka, wujednarja a wumóžnika, kiž mi woſnje, ſchtož mi wutrobu wobčežuje a ſwědomnje mi poroſuje, kiž mi nowe žiwjenje a nowe ſmyſlenje do wutroby płodži a mi k dopjelnenju mojeho přjódčwjačža a ſlubjenja dopomha. Hdyž pak je něchtó hač dotal bjes Jeſuſa, bjes pomozy ſwjateho Ducha ſpytal, ſam ſe ſwojej mozu žiwy byč po Božich kaſnjach, tón ſo wěſeže ſrudnje wuſnaje: ja njeſym dalofo pſchijſchol, pohladajo na to, ſchtož ſym hač dotal dozpił, ja drje ſym někotrežkuliz dobre přjódčwjačže mēł, někotrežkuliz pokutnu kħylſu wupłakal, ſym žnawo tež někotrežkuliz dobry ſkutk činił, ale k ſtajnemu něrej wutroby a k doſpołnemu wobnowjenju žiwjenja a k trojatemu wuſwjeczenju njeſym hiſchče doſchol a je wſchěm ſwojim bēženjom woſtanje tola płacžaza ſrudna wěrnosč: činič to dobre ſym ja derje chyzł, ale doſonjecz to dobre, kotrež ja chzu, to ja njeſamóžu! Schtož pak je taſke ſhonil, tón pak njech w pokucze a we wěrije k temu Knjeſej kħwata a jeho proſy wo huadu a wodacze, wo pomoz a radu k wſchemu dobremu a wón budže tež žonicež, ſo ſo tón Knjeſ pſchezo hiſchče po hrěſchniſach porjebjerje, jim wodawa a ſo jeho móž tež w ſlabych móžna budže. Tež naſſ chze wón wuhotowacž i duchom wpoſluſchnoſeče, i duchom luboſeče k Bohu a k człowjekam, tež do naſcheje wutroby chze wón wuliwacž ſwoje bójſke žiwjenje, tež naſſ činič nowych człowjekow. Schtož žadny Moſaſ ſe ſwojim hroženjom, žadny człowjek ſe ſwojim wucženjom a i dobrym přjódčwjačžom njeſamóže, to doſonja

Khrystuſ je ſwojim duchom w tych, kiž chzedža jemu we wěrije a wpoſluſchnoſezi ſwěrní byč. Hdyž ma teho dla duſcha ſprawne žadanie po wobnowjenju ſnutſkowneho człowjeka, po wpoſluſnjenju k wſchemu dobremu, po nowym žiwjenju w Boſy tu a tam, dha wuproſch ſebi tež jako najlěpſchi dar ſwjateho ducha jako wpoſluſnjenju k wſchemu dobremu ſkutkež, a tež wona ſo napoſledk pſchecziſcheczi je žaloſečenja k wyſtanju, ſe ſrudoby k wjeſelu, ſe Smjercze k ſbožnemu žiwjenju.

Samjeñ.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

taſke myſle nadeñdžech, Bože kłowo čitajo.

Podawa ſwěrný čitač „Bombaj Böh-a“.

I. kniha Moſaſkowne, 36 ſlaw.

(Wotracžowanje.)

3. A poſdžiſcho wuhladajzy, ſo jeho nan tutej Kananejſkej žonje njerad wiđzi, dofelž wonej jemu a Rebežy jenož ſrudoby pſchihotowawſchtej, wſa ſebi ſa tſecžu mandželſku Baſmath abo Mahalath, ſmaelowu džowku, Nebajothowu kotru.

Ludžo w naraſchich krajach mjenuja ſo čaſto ſe wſchelaſimi mjenami; i džela ſu woni wot wſcheho ſpoczatka někotre mjena doſtali, i džela ſu pſchi waznych podawſchach ſa ſwoje žiwjenje nowe mjeno pſchijeli. Wokobje ſtawa ſo taſ, hdyž ſo žónſke woženja, tež hdyž ſo wudowy woženja, a ſamo, hdyž i jeneje kħlužby na druhu čahnu.

Mhalibama je poſdžiſcho, dylži Uda, ſwojich potom pomjeno- wanych kħnow porodžila; teho dla je wona tu haſle na druhim měſeče pomjenowana, runjež je ſo Eſaw i nej bjes dwēla přiedy woženil.

4. A Uda porodži Eſawej Eliſa, ale Baſmath porodži Reguela.

5. Mhalibama porodži Jehuſa, Saelama a Korahu. To ſu Eſawowi kħnojo, kottiz jemu bēchu narodženi w Kananejſkim kraju, hdyž wón hiſchče pſchi ſwojim nanu bydleſche.

II, 6—8. Eſaw pſchchydli ſo do Sejirſkich hór.

6. A Eſaw wſa ſwoje žony, kħnow a džowki, a wſchitte duſche, wotrocžkow a džowki, do ſwojeho doma kħluſchaznych, ſwoje kublo, a wſchitón ſwój ſkót ſe wſchěm ſwojim ſamoženjom, kotrež wē w Kananejſkim kraju dobył, a čehnjeſche, hdyž Saſub hiſchče pola Labana w Meſopotamiſkej kħlužeſche, do Sejirſkeho kraja, přjecž wot ſwojeho bratra Saſuba; jemu Kananejſki kraj woſtajiſchi. pytaſche ſebi nowu domijnu.

7. Pſchetož jeju kublo bēſche, kaž wón to nětko hižo ſpſna, runjež ſo bratr hiſchče i zuſby wrócžil njebē, jara wulke, ſo njemóžeſchtaj hromadže bydlicž, a kraj, w kotrymž ſtaj zuſomnilaj byłaj, a hdyž ſo njemóžeſchtaj dale ſchēricž, khiba jimaj wobydlerjo pſchihwolichu, njemóžeſche jeju ſnjeſč, jeju wjele ſkotu dla, budže-li Saſub domoj ſo wrócžiwſchi nanowy ſtatok naſtupicž.

8. Taſ bydleſche Eſaw na Sejirſkich horach a doby ſebi tam Edomſku ſtronu, hdyž je, kaž hižo 32, 3 wuhladachmy, Saſub i Meſopotamiſkeje ſo wrócžiwſchi, ſwojich pſkłow pſkłal. A Eſaw je Edom, po kotrymž je ſo poſdžiſcho Sejirſkej krajnje a Sejirſkemu ludu mjeno Edom doſtalo.

Tole ſo teho dla taſ huſto woſpjetuje, dofelž je Edom wſchědne mjeno ſa namjeſny lud pſchi južnych mjesach, kotryž wē poſdžiſcho ſa Iſraelſki narod wulzy wazny.

III, 9—30. E Eſawoweje kħwóby wuhladža w Sejiru zyła byla wjerchow a župnikow, kottiz měſto ſtarych wjerchow a župnikow w Horitſkim ſplahu naſtupja a ſebi jich kublo a jich móž a nahladnoſeč pſchikħwoja.

9. To ſu Eſawowe narody, i kotrychž je ſo Eſawowy narod dale roſmnožil; Eſaw pak je Edomſkich nan, kottiz ſu po Horitſkim ſplahu na Sejirſkich horach bydliłi, w tamnej horojtej krajnje mjes Morwym Morjom a alanitſkim móſkim ſaliwom.

10. A taſ wēlachu Eſawowym džecžom, kotrež je wón, ſo pſchchydliſchi, kħbu pſchijjedł do Sejirja: Eliſa, Adžiny, Eſawoweje drugeje žoniny kħn; Reguel, Saſmatſhny, Eſawoweje tſe- czeje žoniny kħn.

11. Eliſawowi kħnojo pak bēchu čzi: Theman, Omar, Zepho, Gartham a Kenas.

12. A Thimna, Lothanowa, Horitskeho wjerchowa šotra, bē Elisafowa, Esawoweho šynowa pschiložniza, kotraž jemu Amelita, wótza Amelikow, porodži. To šu Adžini, Esawoweje drugeje žonini šynojo (wnukojo).

Amalekitišy naspomnu šo hižo 14, 7, tehdy pať njebē hiščeže tuteho šplaha, kaž tu šhonimy; tam je šo tamnej stronje po pošdžičich wobydlerjach, kotrychž je Mójšaš wohladať, narjekło. Wotdžělwišči šo šahe wot Edomšich a wutworiwšči šo k wošebitemu narodej, šašydliwšči šo w pošodnišich stronach w Judowych harach hacž bliže Kadeša, roššydlichu pať šo pošdžičo po wšchej petrejšej Arabiji, wot Šrile hacž do Sura a wuštipichu njepšhecželizy pshecžimo Šraelskim džěčom, jako tuczi i Egiptowškeje do Kananejšeje šo pschěšydlichu.

13. Reguelowe, Esawoweho drugeho šynowe džěči pať šu: Nabhath, Serah, Samna, Mija. To šu Basmathyni, Esawoweje šmaelitischeje žonini šynojo.

14. To pať šu Abalibamini, Esawoweje přenjeje žonini, Anoweje džowžyni, Zibeonoweje wnucžyni šynojo, kotrychž je wona Esawej porodžila, jako bēšchtej tamej žonje jemu hižo kōžda šyna porodžitelj: Šehuš, Šajelam a Korah.

Šo šu woni šynow mēli, šo nam nješdželi, dolelž šu woni, kaž w 18. šchtucžy šhonimy, šami i knješami byli a dolelž je kōždy i nich šam šwōj šplah šaložil.

15. Tole nětko šu knješojō mješ Esawowymi džěčimi, wjerchōjo nad šplahami, i džěla wnukojo, i džěla šynojo:

Elisafowe džěči, kotryž bē i přenim Esawowym šynom, bēchu, kaž daloko šu šo i nimi šplahi a narody šaložile, tute: knješ Thema, knješ Dmar, knješ Bejo, knješ Kenas.

16. Knješ Korah, šyn jeneho i Adžinych wnutow, kotryž ma rošdžělčič i Abalibamowym šynom se šamym mjenom, knješ Gaetham, knješ Amalek. To šu knješojō wukhadžazy wot Elisafa w Edomškim kraju: a šu Adžini šynojo (wnukojo).

17. A to šu Reguelowi šynojo, kotryž je i Esawowym druhim šynom byl, šu byli i knješami nad šplahami: Knješ Nabhath, knješ Serah, knješ Samna, knješ Mija. To šu knješojō wukhadžazy i Reguela w Edomškim kraju a šu Basmathyni šynojo, Esawoweje žony.

18. To šu Abalibamini šynojo, kotraž bēšche i Esawowej přenjej mandželischej: Knješ Šehuš, knješ Šajelam, knješ Korah. To šu knješojō, wukhadžazy i Abalibamy, Anoweje džowfi, Esawoweje žony. Woni rošdžěla šo se šynami wot drugeje a tšecžeje žony i tym, šo bēchu hnydom i knješami nad šplahami, dolelž šu pošdžičo narodženi ša cžak šo narodžili, hdyž bē nanowa mōž a nahladnošć najwšichšči šhodžěnt dokročila.

19. Čžile, wot 9. šchtucžki šem pomjenowani, šu Esawowi šynojo (hromadže 5 šynow a 10 wnutow) a wot 15. šchtucžki šem jich knješojō, knješazy nad narodami, hromadže šchtyrnaczo. Wōn je Edom a šaložer Edomšich knješitwow.

20. Sejirowi šynojo abo potomizy, kotryž i tutym potomnikami w Edomšich kraju bydlesche, a kotryž je tež krajinje mjeno dať, doniž njeje Esaw přenje wobydlerstwo i džěla šahubil, i džěla šwojim narodam šjednocžil, šu cži: Lothan, Sobal, Zibeon, Ana, Dijon, Ezer a Dijan.

Sejir bēšche Šorejški cžlowjet, cžlowjet w jamje bydlazy. W Edomšich horach nakhadža šo wjele jamow, kotrež hodža šo i malej prōzu ša cžlowjecže wobydlenie napraviež. Wobydlerjo tajlich jamow rēkaju i žužym šłowom troglodntojo. Tež Šot, kotryž bē pošdžičo do moabskich hōr wucžeknyl, bē tam se šwojimaj džowtomaj živy jako troglodnt.

Pošdžičo mējachu šo Šraelszy dopomnicž na dobyče, kotrež je Edom tať šahe na mnohich šplahach Šorejškich i Kananejškeho šplaha wukhadžazy, dobyť, šo bychu tať šamu šhroblošć mēli na wōjnje pshecžimo narodam, w Kananejškim kraju bydlazym.

21. To šu Šorejšzy knješerjo, džěči abo potomizy Sejiřske, kotryž šu do teho w Edomškim kraju i knješerjami byli a i kotrymž šu šo Edomšzy i woprēdka ššwatowali, doniž nježbu jich škōncžnje žyle wutkōžili.

22. Ale Lothanowi šynojo bēchu cži: Šori a Šeman; a Lothanowa šotra bē Thimna, kotruž je šebi Elisaf, Esawowy přeni šyn, ša pschiložnizu wšal.

23. Ššynojo Sabalowi bēchu: Alwan, Manabhath Ebal, Šejo a Dnam.

24. Zibeonowi šynojo bēchu: Mja a Ana. To je tōn Ana, kotryž je w puščinje mule namakať, pschipušchěžiwšči wōšļa k koble, hdyž šwojeho nanowe, Zibeonowe wōšly pašesche.

W hebrejškeji bibliji šteji šlowo „jemin“, kotrež jenož na tutym mēšče nadešdžesch. Luther a po nim šerbški pscheložer je šo tu po židowškich wukladowarjach šložowal, kotryž prajachu: „Esawowa šlachta bē šo štomarščila, kaž njebē Bohu špodobne, a wona šawjedowasche k tomu tež šwērinu“, a cži mēnja šo je „jemin“ = mule. Mōjšafowj šakon je pošdžičo tajke šmēšchenje mješ šwērinu kručže šakasať.

(Potracžowanje.)

Wšhelake i bliska a i daloka.

— W šandženyj tydženju mējšche šo lētny šwjedžen šnutsfowneho mišionstwa w Draždžanach. Šlowna šhromadžišna mējšche šo wutoru a na njej džeržesche knješ tajny žykwinški radžičel Šeller pschednošch: „Še najsche šnutsfowne mišionstwo wopravdže mišionstwo?“ Školleka pošutneho dnja šo na wšhelake wušrawy škutka pomhazeje šchěščijanskeje lubošče rošdžěli. Bohu žel je školleka pošno šandženemu lētej šažo wotebjerala. W lēče 1900 wunježe 25,049 hr. 1901: 23,738 a lēšja 23,373 hr. Šotřebnošć ša šwjaty škutk šnutsfowneho mišionstwa je lēto a wjetšči a pschi tym tola dary Bohu žel wotebjeraju. Šnutsfowne mišionstwo, kotrež šabludženyj, hubjenym a šhorym pomha, pošpjeracž pať je pschiplušchnošć kōždeho šwērneho šchěščijana. Duž je pshecž, šo bychu šchěščijenjo, hdyž je školleka telko wotebjerala, i dobrowōlnymi šmilnymi darami šwjaty škutk pošpjerali a je redaktor „Šomhaj Bōha“ rad šwōlnivy, dobrowōlne dary ša šnutsfowne mišionstwo pschijimacž a dale wobštaracž. Šajke wulke polo škutkowanja ma šnutsfowne mišionstwo a šajke wopory šo wot njeho žadaja, to nam šažo lētna rošprawa šnutsfowneho mišionstwa roššajni. Šnutsfowne mišionstwo je šažo wudawalo w 33. lētniku šwoje twarške šamjenje. Ša twar noweho Bethlehemškeho wuštawa w Augustowych šupjelach pola Kadeberga je 70,000 hriwnow poščičž dyrbjať, kotrež ma nětko wotplacžowacž. W Malym Wachowje, hdyž šu džěči na padawu šhorošć cžerpjaze, je tež dyrbjať nowy dom natwaricž, dolelž šo štary wotpali. Do Tobiašoweho mlyna, kiž žony bješ domišny pschijimuje a jim wucžek pshecžimo duchownym štrachotam poščičuje, bu 44 pschijatyč. Ša špomōžerške domy šo štarasche a bēšche na pschiklad w špomōžerškim domje w Morizburgu 84 džěči wotšladacž. Ša žonjazy mlodžinu džeržachu šo w Draždžanach pschednošchki k rošwucženju a mējšche šo tež hodowny šwjedžen ša Draždžanske pišcžizy. Šowarštwu mlodych holzow dostachu pošpjeru, teho runja šowarštwu ša mužow a mlodženzow. Šospody k domišnje pučžowazym uōžny pschěbyť poščičachu. Mišionstwo ša kōžnikow nasche šajške šnutsfowne mišionstwo i druhimi šowarštwami ša tōnle škutk lubošče pošpjerasche. Čžěže ale tež plōdnywe bēšche wojowanje pshecžimo šo roššchěrjazej njepōžčiwosčiji. Šohlad na to wulke polo džělanja šnutsfowneho mišionstwa wotemrja a my njemōžemy liwzy wostacž, ale radlubje šwōj lētny dar ša šnutsfowne mišionstwo wopruiemy.

— Šamožerški šakon šo w tu šhwilu na přenjej šomorje w Draždžanach wuradžuje. Druha šomora bēšche jōn pschijala, ale přenja njecha do teho šwolicž. Šnježerštwu čžyjšche dawť na ležomnošče šbēhnyč a tež do šamožerškeho dawškeho šakonja tōnle dawť pschijecž. Do teho pať přenja šomora šwolila njeje. Wobžarowacž pať by bylo, hdy by žly šakon špadnyť, pošom bychu šo nušne pjenjeh pschěš dokhodne dawki šbēracž dyrbjať. Šamožerški dawť na wjetšche šamoženja ma wēšče šwoje dobre prawo.

— Šchtwōrtk je šo nowe šudniške jednanje pshecžimo dragunaršej Martenej w Šumbinnenje počžalo, kiž je winowanj, šo je šwojeho rytmišchtra Šrosigla šajšeliť. Šřeni wojeřski šud bēšche jeho wwinowal wot mordaštwu. Wšchjichi wojeřski šud pať jeho k šmjercži wotšudži. Šbēžorštwowj wojeřski šud w Šarlinje je pať tole wušudjenje šbēhnyť, dolelž njebēchu šudnižy prawje pošmjenowani. Duž je šo nowe wušudjenje šchtwōrtk šažo w Šumbinnenje šapocžalo. Šo tymle wušudženju je šo hižo wjele pišžalo a rēčžalo. Prawišnizy šo ša to wuprajichu, šo šo Šarten šašudžicž njemōže, dolelž šo jemu mordaštwu dopošacž njemōže. Duž by derje bylo, hdy by nēčžiče wušudjenje myšl luda špokojilo. Šichetož hdyž je mōžnota, šo je cžlowjet njewinowanj, je tola čžěže wobmyšlenie na njedopošasane wobšoržowanja nětko k šmjercži wotšudžicž.

— Šaložny šlow je pošdželu rano mēšto Šarlin pošrečkil. Šažy bēchu wšchē pošwodžene. Šelekrište želešnizy wjazy po hažach jēšdžicž njemōžachu. Telko wody drje hiščeže mēšto Šarlin widžžalo njeje. Bēšche šamo štrach, šo twarjenja hromadže šo šypnychu.

Domaphtanje pšes wodu je najčežšče a čłowjek móže ƚo pšecziwo njej hubjenjcho wobaracz hacž pšecziwo wohnjej.

— Merowe wujednanja w Afrizy po ƚdacžu žaneho wuspěcha nimaja; pšchetož do zylého wujednanja je ƚo pšchetorhujenje dało. Sendželczenjo se ƚwojeje hordosče dele njechadža a buram ƚo ničto džiwacz njemóže, ƚo do hordostunych žadanjow nješwola, hdyž ƚu tak dolho smužicze we wójnje pobyli. Wóh pak chyzl dacž, ƚo by frejpschelecža bórny tónz bylo.

Wšhitko nimo — po ƚdže.

Wny powjedamy lubym čitarjam podawł, kotryž ƚo husto podawa a tola pšchemalo wobfedžbuje w žiwjenju.

Duchowny w fabrikim mješče bješche ƚyšchal, ƚo je dželaczér M. czežko sƚhoril. A to bješche tón, kotryž bješche jemu hižo telko ƚrudoby nacžinil a pšchi wšchem napominanju ƚo polěpschowacz njechajše. Štať, hdyž jeho Wóh nětk do ƚwojeje schule wja?

Duchowny ƚo kštije na pucz nastaji t thoremu. Wo durje ƚaklawišchi ničo nješlyšesche. Škónčnje wón ƚam durje woczini: w masanej jstwi, hdyž štoro ničo nješesche, njebješche žadyn čłowjek. Wot ščženow bješche ƚak wotpadał. Wšchudžom bješchu džery w ščjenje. Wšcho ƚo w blěče a njerjedže horjesche. Šinať njebješche w pódlanisej komorzy. Tam štejeschtej dwě nješlancj loži, hižo wjazny lapy, a barba bješche bóle čorna hacž běla. A w jenyum ležesche thory muž, kotrehož chyzicze duchowny wophtacz. Šeho hlóš bješche hiščeže rošumicž, ale hižo jara ƚlabny a bjes šynka. Duchowny jeho wutrobne strowjesche a jemu ƚwoje džel- braczje wupraji. „D, tak šle njeje, to budže bórny lěpje.“ Dale nadžija bješche jeho jenicžki troscht. Wboha žona bješche šchla ƚa- ƚlužicž; dofelž jejny muž wot ƚwojeje ƚašlužby pjenježka domoj njenošesche, mješesche ƚo hižo dolho ƚama ja ƚwoje džeczi staracz. Tak ležesche muž husto hodžiny dolho ƚam — a w hubjenym powětrje, kiž ƚo wopibacz njeda. Čzerštwy powětr tam wješče mješazy dolho nuts pšišchol njebješche.

Duchowny mješesche ƚa ƚwoju pšišlyšenošč, thoreho wo jeho thorošči rošajnič a ƚapocža jemu powjedacz wo wječnosčzi a ƚmilnosčzi Božej. To po ƚdacžu na thoreho ƚačyšesča činjesche. Wo ƚdacžu wón ƚam se ƚobu wojowasche, škónčnje i wulkej prózu te ƚłowa wučyšesča: „Še po ƚdže!“ Ššlynišcho jeho dušchowaštyni napominasche hnadu phtacz. Ale wón pšchi tym wosta: „Še po ƚdže!“ Šrudny duchowny škónčnje podarmo wšhitko sphtawišchi postany a prašesche ƚo se ƚylami we woczomaj: „Njedrbju ƚo i naj- mješšcha modlicž. prjedy hacž woteńdu?“ Duž mješazy hlówu t ščjenje wobroczi a praji: „Še po ƚdže. To mi tola ničo wjazny njepomha. Ša drje bych chyzl, ale ja njemóžu.

Čyšiche dušchowaštyni woteńdže ƚebi pót i čžola trějo. Čžichi a ƚamotny ležesche šadny njeho šmjertny dom, hdyž čžesče ƚwědomje štwjerdžencho hrěšnička šhutny a pošledni hnadny hlóš; ƚwojecho Boha ƚyššesche: „Čžiu rachnowanje wot twojecho hospodarštwa! Tu nóz budže twoja dušcha wot tebje žadana.“

„D wječnosčž, ƚłowo hrimanja!

D mjecz, kiž dušchu pšchekala!

D spoczatk bjes škónčjenja!“

Ma druhe ranje štwasche duchowny hiščeže juntrócž t šmjert- nemu domej. Tam štejesche žona a powjedasche — bjes wošebiteho rudženja — wo šmjerczi ƚwojecho muža. Šako domoj pšchindžech, ležesche thory šmėrom a po ƚdacžu spizy, ale wón žalošnje jachlesche. Ša t njemu doběžach a ƚo prašach, hacž durbju jemu picž dacž. Duž ƚwojeje woczzi šchėroko woczini, ruzy horje šbėhny a šawola i napominanjom ƚwojeje pošlednjeje mozy: „Nětko čžert po mije dže.“ Ač ja ƚo štróžich, ƚo na wšchěch stawach tšchepotach a won běžach moje džeczi šawolacz. Ale jako do komory pšchindžechmy, bješche hižo wšhitko nimo. Wny pšchindžechmy po ƚdže!

Wšhitko nimo — po ƚdže.

Še twoja macž hiščeže žiwa?

Bješche njedželu a ludžo džechu kemšchi; pšchetož bješche hižo kemšchi wotšwonilo. Prěki bješche torczma a pšched njej ƚedžesche matroja, zigaru w hubje a ƚo čyšiche šmješesche, ƚak ludžo kemšchi džechu.

Duž pšchindže tež muž, špėwarike pod pažu, a nimo matrošy džesche, pšchpadnje na njecho pohlada a matroja tež šmješotajo na njecho pohlada, ƚaž by ƚebi myšlil: ty šrudnišchi čłowjecžko, čžeho dla kemšchi bėhasch! Muž tole pohladanje derje šrošumi a

ƚo njerošhėwa, ale štejo wosta a praji: „Wšchecželo, njeńdžech ƚobu na předomanje?“ „Ně!“ bėrcžesche matroja, ƚo wohladny a ƚur do lósta dujesche. — Muž i tym ƚo nješpokoji, ale dale powjedasche: „Wšchecželo, ty drje ƚy šle dny mėl; — je twoja macž hiščeže žiwa?“

Matroja wšchón ƚastróženy zusemu do woblicža pohlada a mjelčesche.

Tón pak dale rěčesche: „Šdy by twoja macž jow byla, ta by jara šrudna byla!“ Dale wón ničo njepraji a džesche se mšchi. Matroja pak wšchón ƚastróženy pšched ƚo hladasche a šamyšlenny ƚedžesche. Botom wón štany, zigara jemu i ruki padže; wón pomału pšes hažu džesche a — i zyršwiny mi durjemi nuts.

We wutrobje bješche ƚo něšto štalo! Šchto? Wny drje jo čžujemy. To jene ƚłowo macž bješche jeho dušchu trječhilo.

Šubuježe ƚwojich nješchecželow.

W jenyum lěšu nawjecžorneje Ruskeje bė hiščeže pšched někotrymi lětami šprawny a dobrny hajnik žiwy se ƚwojej mlodej mandželskej, i dwėmaj šynkomaj a někotrymi hajnikimi. Tu bydlesche w lěšnej čyščinje, šdaleny wot wšcheho šwėtneho hólka.

Ale tež hacž t njemu bė ƚo bórny powjecz rošnješla, ƚo je w rašchich dželach Ruskeje tholera wudyrila, ƚak šurowje šmjercž mjes ludom ƚahadža a i šajkej špěšchnošču ƚo hižo pšchiblišuje. Šeho dla bė ƚo tež našch hajnik i čžadžom na wšchė móžne waschne je wšchėmi šredkami pšchecziwo šlej thorošči šastaral, a runje bė w njedalofim mješče pobyl, ƚo by ƚebi prajicž a rošklasčž dal, ƚak ma ƚo šadžerjecž, a ƚo by ƚebi něšto šrejkow ƚobu pšchijesč. Šdyž bė ƚo lėdma i mēja wrócžil, hajniki se šrudnej nowinku pšchindže, ƚo je wo wšy, něhdže hodžinu šdalencj, tholera wudyrila a hižo wjele woporow ƚebi žadala. Šnydom wšchitzy wobydlerjo hajnikownje wobšamknychu, ƚo chzedža ƚo kóždeho wobłhada i ludžimi tamneje wšy šdalowacz a truczje na to ƚedžbowacz, ƚo njeby žadny zušnik do jstwy štupil. Mjes tym ƚo tak wšcho hacž nanajšepje šradowachu, ƚo bychu hižo i woprėdka šanježenju thorošče šnapšchecziwili, ƚo wjecžor pšchibliši.

Macž ƚo, ƚwojej mólíčkej do kóžka domjedžiwšchi, ƚa šchachle na štolž šyny, ƚo by hiščeže i mandželskim wo někotrejškuli na- ležnosčzi a starosčzi popowjedala. Tu na dobo pšy šašchčowšaju a jedyn hońtwarški do jstwy šastupi prajizy: „Wonka je młynk je šušobneje wšy a praji, ƚo je tam šurowa tholera wudyrila, a prošy wo hošpodu. Mi bė žyle bojšnje w jeho blisčosčzi. Še-li wam prawje, wušchčuwam pšy na njecho, dofelž jemu wėra njeje.“ Hajnik wšchal derje wjedžesche, i fim ma čžinicž, młynka pšched ƚobu mėjo, dofelž jeho hižo dawno jako dobroczinjerja šnajesche: wot tcho čžaja šem, hdyž ƚebi hajnik Marju, kotraž durbjesche mloda młynkowa byčž, ƚa mandželsku wša, bješche młynk pšchego na to šmyšlenny, ƚak mohł domjazu pšchesjenoščž a šbože mlodeju mandželskeju ššajucž. „Šeho dla njebych“, wotmolwi hajnik, „ƚo jeho wophta nadžal, dofelž hižo ƚa šchtyri lėta njeje jako mój naj- hóršchi nješchecžel do našchego domu šastupil. Ale“, džesche dale, „nješbože špšchecželuje! Hižo nětk ma dowėru t nam, šnadž lubuje naš i wutrobnej lubosčžu, hdyž jemu pšchecželnije hošpodu pošćicžiny?“

Š hlówu wijo woteńdže hońtwarški, a bórny do jenož šchpatnje pošwēcženje jstwy dolhi čłowjek štupi, pšched kotrymž by ƚo šnadž naštróžal, jeho w čžichim lěšu natrječiwšchi, njemėl-li w ƚwojej wutrobje praweje šchescžanšeske wėry a lubosčže. Ša dolhimi čžornymi wlošami thowa ƚo hluboke šmoršchčene čžoko, šizy štej blėdej a šapadnjenej, hubow mlódna čžewjenoščž je wotemrjela, a i čžorneju hluboko ležazeju woczow bješbóžna, čžorna dušcha hlada. Šeho toleni šhablatej, bė ƚo i dycha wuběžal. Wo lubosčziwe pšchijšaczje prošcho, ƚwojej šuchej ruzy hošpodarcej napšchecžo tyka a tón — runjež wšchal šhėtro poráženy — tola nježofa; ale praji, ƚo čže jeho proštwu dopjelnicž. Ani ƚłowczka wo šandž- nyh čžadžach nješpomni. Š dobroczijnym dželbranjom powjeda hajnik wo něčžiškej nušy a wo wšchelafich šrudnych podawkach, jenož porėdka a čžėnnje młynk wotmolwja. Mjes tym je špróžniwa žona wlošchewjazu wjecžer pšchihotowala a pošleschčžo i čžištej plachtu nawoblekla; a hdyž bė tak wšcho nowemu hoščej ščžinila, jemu dobru nóz pšchesjesche a džesche do čžicheje komorki ƚo lehnecž, hdyž hižo nan a džeczi špachu. Tu ƚo Bohu w nutrnej modlitwje džakuje ƚa wšchė žohnowanja šandženeho dnja, ƚo do Božeho šchłita poruczi a ƚa wbohu młynkowu dušchu ƚo pomodliwšchi, bórny wušny. (Šofracžowanje.)

Essy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Sswójbny statot,
A twój śwjatoł
Eradny je.

Sa staw sprózny
Kapoł mózny
Lubojeć ma;
Bóh pał śwěrnny
Pšes ipač měrnny
Czerstwojeć da.

Nječ ty spěwałch,
Sswěrnje džělašč
Wšchědne dny;
Džěit pał śwjaty,
Duschi daty,
Wotpoczi ty.

S njebiež mana
Nječ czi thmana
Žiwnojeć je;
Žywa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchew cze!
F.

Szerbiske njedželike łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščezěni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Cantate.

Isa. 1. 16, 17.

Njebłudźće so, moji bratšja, wschitkón
dobry dar a wschitkón dokonjany dar pšchindže
i wykosjeće dele wot Wótza śwětka.

Nalěcžo tu je! Wschitko je k nowemu žiwjenju
wotucžilo. Žita so selenja, štomny so pułaja. Róžiczi
fatežewaju. Wtaczki šwoje najriěnsche hłošy sanošuju.
Bože mile płónczko semju wokoščuje, so wona k nowej
plódnosci spodžiwne mozy dobywa. Zadyu džiw, so czo-
wjeł, wot wschellich nušow, starošczow stuleny, saž noweho
žiwjenja, žohnowanja, radoščje so nadžija. Je nam tola,
jako by tež tón najšrudnišchi nětko i wješelom sobu
spěwacž dyrbił. Ale tu nam šwjate pišmo pšchwoła:
„Njebłudźće so, moji lubi bratšja!“ Čeho dla dha?
Njerěka dha: so bludźić je po cžłowškim? S tajkim
samolwjenjom pał škodu njewotštronimy, kotruž nam blud
nacžini abo pšchinješe. Pšched tym budžemy jenož šakitani,
hdyž blud wotpołožimy a k prawemu pšnacžu so dowjesč
damy. Sswjaty Jakub čže to rady pšes tute powucžaze
šłowa. Čžemy šebi je k wutrobje wsacž, so njebychmy
so bludžili najprjedy w tym, šchtož nam nušne je. —
Wnyšlimy šebi tola, so šchtož nam nušne je, to je to
šeniške a cželne. Mamy pola a žita. Te maja so radžić;
to je nušne, hewak žaneho khlěba nimamy. Wny mamy
dom. Tón ma so wutwaricž. Wny mamy cžěło; wono
dyrbi štrome a cžile byčž. To wscho je nam nušne, a

hdyž to wscho mamy, mamy došč. Praji tola šwjate
pišmo: „Hdyž my žiwnojeć a draštu mamy, dha nječ
šmy špokojom.“ Ale tola, je-li so tak šmyšleni šmy, so
bludžimy. Wschitko to je nam wschał tež nušne, ale niz
to najnušnišche. To je něšto druhe. Sswjaty Jakub
praji dale: „Bóh je naš plodžil po šwojej woli, so
bychmy czi přěnišchi byli jeho štworjenjom.“ To je tón
nadawł, kotruž cžłowjekeje je wotnyšnyeny. A temu je naš
wón štworit, jako naš k šwojej podobnosći ščinił běšche.
A temu je naš wón, jako my so škasyli běchmy pšes
hrěch, i nowa porodžil na žiwu nadžiju, hdyž našche cžěło
a krej na so wska a ja naš wurje. To bychmy wo-
prawdže přěniczi byli jeho štworjenjom, to je nam to
najnušnišche. To pał ženje njebudžemy, je-li so jenož jěmy
a piemy, džělamy a wotpocžnyemy abo wjazy tajkeho
šeniškeho dokonjamy. To ženje njebudžemy dozpicž, hdyž
jenož našche pola nam nješu, našche žita so radža, našch
dom w dobrym porjedže je, a my so dobreje štrowošče
wješelimy. Ale to budžemy jenož, hdyž Bože šłowo
w naš škutkuje a Boži duch so w naš šylny wo-
pokasuje. W 21. šchtucžy praji šwjaty japoschtol: „To
šłowo móže wasche dusche šbózne ščinič.“ To je tón
pošledni wotnyšnyeny kónž, ja kotruž so honicž mamy:
so bychmy šbózni byli. To so pał nam ženje njedostanje,
je-li so jenož cželne a šeniške kubla a ničzo wot njebieškich
njepytamy. Šdžez ničzo njeje, tam tež tón šniš napošledk
ničzo dacž njemóže. Dyrbi-li pał naš škóncžnje šbóžnych
ščinič, dyrbi tež to njebieške hižo tudy w naš byčž.
A šeniškim njeje došč, a runjež bóle bohaczi a žohnowani

i nim byli. „Njebkudžće ſo, moji lubi bratſja, w tym, ſchtož wam nuſne je!“

A potom tež niž w tym žórle, i kotrehož to, ſchtož wam nuſne je, bęži. Wulki džěl luda, ſamo ſcheczijenjo ſu teho męnenja, ſo, ſchtož nam nuſne je, wot deleka horje, potajkim bjeſ woſebneje hnady Božeje, ſo jim žórla ſe jemje plody i žiwnoſczi a i potrebnoczi. Jenož ſo rola dobra a plódna je a je ſo derje wobdželala, potom Božeje hnady i horfa dele trjeba njeje. Žiwjenje a ſtrowoſcž ſchadža wot deleka po wěſtych ſalonjach natury abo pſchirody: Božich hnadnych darow pſchi tym trjeba njeje. Kaſ wjele hoſpodarjow a hoſpoſow ſo njechadža dacž powuczič, w ſwojim bludže, ſo pſchipoſjenje kubla jenož wot wobhladnwoſcže muža a wuſtojnoſcže a ſwěrnocže žony wotwiſuje. A kaſ wjele ſcheczijanow ſo ſjebaju, dokelž ſo njechadža dacž powuczič a pſchi tym woſtanu, ſo tón nowy čłowjeſ i čžiſtoſcžu a prawdoſcžu pſched Bohom ſamo wot ſo ſe ſwojeho roſoma a mozy ſo narodži: Jenož ſo ſo wſchě mozy nałožuja a prawa kędž- bliwoſcž a ſwěrnocž ſo hiba, dha tež hinaſ bjež njemóže, ſo my bjeſ poroka a naſtorfa pſched Bohom namaſani a junu ſbóžni budžemy. — „Njebkudžće ſo, moji lubi bratſja! Wſchitkón dobry dar a wſchitkón doſonjany dar pſchińdže i wyſokocže dele!“ Wot deleka ničžo, khiba ſchtož tón Anjeſ ſam dele dawa: žohnuje wón pola a rolu, dha tež bohacze njeſu, hewaſ niž. Twari wón naſch dom, dha tež roſcže, hewaſ niž. — „Njebkudžće ſo, moji lubi bratſja, wſchitkón dobry dar a wſchitkón doſonjany dar pſchińdže i wyſokocže dele!“ Wot deleka tón hrěch. Sly jaſyſ, hněw, njeczſtoſcž a ſlócž, wſchitke hrěchi pſchińdu wot deleka, wot naſ. Wſchitko ſwjate paſ, wucho ſa prawdu woczińjene, wócžto ſa rjanoſcž jaſne, nowa wutroba, ſwjate wobęńdjenje, to wſchitko i wyſokocže dele. Je-li, ſo nam i wyſokocže dele date njebudže, i luteje wótzowſkeje hnady a ſmilnoſcže be wſcheje mojeje ſaſlužby a doſtojnoſcže, dha jo ženie njedoſtanjeny. Žórlo, i kotrehož wſchitko, ſchtož je nam nuſne, i nam dele bęži, je jejničzy tón Anjeſ ſam. Bjeſ njeho ničžo! —

ſdny to pſnajeſch, ſchto maſch činič? Kaſ maſch ſo ſadžerčecž? Horje ſo naſtaj ſe ſwojimi myſlemi, ſe ſwojej wutrobu, ſe ſwojim rtom, ſe ſwojim jaſyſkom, ſe ſwojim džakowanjom, ſe ſwojim modlenjom a proſchenjom! Horje twoje wucho, ſo by jeho ſłowo ſlyſchalo. Horje twojeho ſnutſkowneho čłowjeka, ſo by polny byl jeho ducha: ſo by ſo i nowa narodžik. Horje twoje žadanja, ſo by cze tón Anjeſ napjelnik ſe ſwojim ſwětłom, a ty ženie wjazny po čimje njekhodžik, ale ſo powołany ſacžuk i jeho ſpodžiwnemu ſwětlu.

To je potom to prawe nalęczo, hdžež tón nowy čłowjeſ, po Boſy ſtworjeny, tež i nowemu žiwjenju wotuczi i prawemu wjeſelemu „Cantate“, to rěka: Spěwajcže temu Anjeſej nowy kherluſch, pſchetož wón čini džiwy!

Hamjen.

Kaſ mamy ſo ſa džeczi ſtarač?

ſa chžyl ſnacž teho nana, kotremuž by wſcho jene bylo, hacž ſu džeczi pſcziwne abo njeduchniki. Pytaj jeho po ſwěcže; ſawěcže lohžy jeho njenadenželch! Nječ je ſam pſcheczy, kajtiž chze, ale to hiſcže jeho tola trochu hrjeba a ſtara, ſo by duſhne džeczi měl. — Nječam ſo jemu džiwač. — ſdnyž je džeczo tajke dobre ſelo, ſtary nan na wumjenku ſtoro wucžuje, ſchto to rěka, njeduchnych džeczi nan bjež — a huſto drje ſebi macž mjelcžo byſlu tręje na ſwojej jtwicžy. — Haj, čim wſcho móžne, ſo ſo čži njebny taſ ſtalo; to rěka: wocžehi ſebi ſwoje džeczi derje!

Dobre, pſcziwne džeczi ſu ſbožo ſa ſtarſchcju, tola niž jeno ſa njcju, ale tež ſa wſchitkch, kiž wobkhad i nimi maja abo jmęja.

Praju dale, dobry čłowjeſ bjež je najwjetſche ſbožo na ſwěcže. ſchto mi nochžyl prawje bjež dacž! Starſchi paſ lubuja ſwoje džeczi a chzedža, ſo by ſo jim derje wjedlo. ſa chzu jim wupowjedacž, ſchto maja činič. Nječ je derje wocžahnu a potom ſu po ſwojej móžnoſczi najbóle ſo wo jich ſbožo poſtarali — a hdyž nęhdy tu njebudža wjazny na tutym ſwěcže, „Budž džak do węcžnoſcže!“ budža wſchědny pacžer ſwojich džeczi klyſhecž a derje budže ſa nich a derje ſa džeczi. — Dobry čłowjeſ je ſam ſwoje ſbožo. — Njeje temu woprawdže taſ?

To rjenje ſpſnajemy, hdyž na ſlſtneho hladamy a widžimy, taſ jemu je. Tón, kiž ničžo ſleho ſebi wědomy njeje, móže derje bjeſ ſtracha bjež. ſchto dha móže ſo jemu ſtač taſ jara ſleho! Tajkeho ſleho tu ſa njeho na ſwěcže njeje, ſo njekhodžalo ſo ſabneč, ſo njemohł ſo troſchtowacž ſe ſwojim lubym Bohom.

Tón paſ, kiž je wſchelke węczi ſworał, ſo ſpochi boji, ſo ſo jemu to wot druhich ſtanje, ſchtož je ſam načinił druhim a nima wjele męra ani wodnjo ani w nozy — a ſo boji pſche ničžo a ſa ničžo huſto doſcž. ſłowcžto ſaſlyſchawſchi, i ruſu machanje wuhladawſchi budži dužny taſ a hinaſ, ſo wo nim powjedaja; ſo ničžo dobrego, to je wěſte a czeho dla? Teho dla, ſo dobrych pocžinkow nima. — Kaſ jeho to pali; wſcho wjazny widži, hacž je. — To je mi rjany mę. — ſdnyž dale dže a polępſchenja njekhada, njemęra njeje ženie mjenje; ſamemu ſebi wſchaf wucžekncž njemóže a byrnjež ſo do ſtudnje ryl. Wſbohi to čłowjeſ a wob- žarowanja hódny! ſa męrnym wjeſelom žada a trada wutroba — a ſwoje wjeſele ſpochi i nohomaj tepta. — Kaſ rady by ſo ſawjeſelił; ale to ſcherjenje, wón ſam, wot njeho ani njepopuſcžež — a i nim je wſcheho wjeſela kónz. Podtłócžicž dyrbi wſchě ſwoje dopomujcže; potom hiſcže je najižožowniſchi, hdyž ničžo wo ſebi njewé. To je mi rjane ſbožo a wjeſele! Teho jemu tež ſlſt ſawidžal njebny. —

ſtawimy rěča wo ludžoch, kiž ſu ſe ſtrachom męli, kiž ſu w nozy ſe ſobu džělali a je ſwojej ſlſcžu a na ranje njekhu męra pomęli, kiž ſu bęhali męto wot męſta, ſo bychu ſebi ſamemu wucžekli, doniž ſebi njekhu njecž i wutrobje ſlſli w myſlach, ſo ſo taſ wuhlowaja ſurowym čwilam. — Wſbohi! — Tam jim njebudže lępe, ale budže wjele hſrje. — ſtaj, hdyž móžeſch, węcžnje živy kužol ducha, kiž ſa wjeſelom dže a ſbožo ſpochi chze! Ty budžeſch ſo podarmo ſapjeracž a podarmo gwałtowacž. Ty chzeſch ſbožowny bjež — to w tebi nutſka tež, hlubſcho hacž ſchto druge. ſdny by čži do přędka ſo prajiło: „ty budžeſch węcžnje njekbožowny“, čžma by byla na dobo wokoło tebe a ja njemóžu wugruntowacž teje ſrudobny, kotraž by cze wobjała. Ale węcž — to by byl w heli. Kaſ by žadał, kſždy ſtawicžk na tebi, ale njemóžno — to je to ſłowo, kiž helu taſ ſatraſchnu čžini — njemóžno. ſa njekchal twojej woczi widžecž, kotrež byſchtej chžylej ſe ſwojeju džerow wuſtupicž! Podarmo! — by ſo ſažo wotwołalo ſurowje a ſadmęlowanje by bylo kónz, a tola ſažo niž kónz, ale ſapocžatk noweje čžwile. — ſ teho wſcheho drje je widžecž, ſo je dobra a nuſna węc, džeczi derje wocžahncž, dokelž wot teho wot- wiſuje naſche ſbože a ſbože džeczi. Ale je to tež naſcha ſwjata, fruta winowatoſcž; — dokelž je Boža kaſnja. Čžim bóle naž wjaſa, čžim bliže i nim ſtejimy. Nječ ſu ſtarſchi, njecž ſu wuczerjo — ſtare prajenje je, ſo dyrbja hrěchi ſwojich džeczi ſobu njecž. Starſchi a wuczerjo ſu čži, kotrymž Boh tón Anjeſ te male pſchipoſucža. Wón je wam je dał njewinowate, hladajcže ſo, ſo njebnychu i waſchej winu trjyk nawukle a ſe ſlſcžu pohrajkale. To je jęd, wjetſchi hacž je ſwět hdy widžal. — Kaſ paſ móže ſo temu wucžekncž? ſwět je ſlſcže polny, wſchudžom ſo roſdžera. ſchtož ma woczi, dyrbi paſ widžecž. Ale widjenje njecžini hižo ſlſcž, ſymjenje hižo i temu ſlyſcha. Tutemu njedaj dóncž do wutrobny; ale warnuj ju, hladaj ju a wobdželaj ju. — ſdnyž rolu puſtu ležo woſtajiſch, njetrijebaſch ſo wo njerjad ſtaracž. — ſchto mamy čžinič? Starſchi, hladajcže ſwoje džeczi! To by byla přęnja kaſnja. ſchto paſ je i tym prajene? Pſchede wſchěm ničžo druge hacž: „budžeſe ſami pſcziwi, kaž chzečje, ſo bychu wone byle.“ Wone wot waſ ſpochi wuknu rěč a pocžink wſchelki a njedyrbjałe tež wot waſ nawukncž wſchědny waſch ſatr, wſchědnu waſchu ſlſcž? O hladajcže na nje, hdyž maja ſwój hrajk — a bórnj wuhladacže, taſ wſcho po waſ čžinič doſonjeja. Maja fruwy a konje, a njekstaraj ſo, ſo rěcže doſcž njemęja. — Nęcže, kotrež by lędma i huby puſcžik, ſo možuja a hižo doſcž wuſchitkne trjebaja. A i rěcžu po čžaju ſobu wuknu myſl. — Maja klamy

a njevjedža domukhwalicz wężu, kotreż maja na pschedań. Echto by je sa tak mudre měl, małe schibaki! Kajtke bylo to dżiwanje, bychmy-li spochi a hacž do dna je wobkledźbowacz móhli! Sich zyłe žiwjenje je nasche žiwjenje a schtož my bmy, to by wone — mały kuff mjeńsche by — to je to zyłe. —

Njech je mjes starschimi njeprichesjenošč, saweicze wukhowana njewoštanie džeczom. „Komu by dobry?“ hdyž by mólczkeho woprachesch, wón budže czi wjedžecz swoju portu dzeržecz a „nanej“ abo „maczeri“ smejesch wotmolwjenje — a ma swoje winy ta mała głowa. Čzafaj, móžesch duzy wobladacz! Macž je jeho bila a nětko bëži t naney a nan jemu počnje pomhacz a majka jeho. Tu masch tu winu. A hdyž je swada nastala mjes małyimi; „Čzafaj, ja budu maczeri rjez“ a twochnje tam, hdžež wě, jo budže jemu pomhane. „Mały filosof“, bychmy rjekli a je t hmečham hušto došč, ale srudne řobu, hdyž widžimy, kak ike na ike sežehuje, kak roščje a řo řymjeni.

Haj, macži, na to njehladařch, schto řebi woczehnjesch; a potom, hdyž je kopřhwa wulka wurořka, řo t Bohu wolařch: „Sřym řebi to řakluřka?“ — Hdy by do džěřca hladacz mohla a wřcho pschehladacz, kak je to wot přenjeho bëhanja řem hacž do džěniřcheho dnja t temu dořchlo, schtož je — ty by wotmjekla, wěř mi. Albo njevěřch trasch řo dopomnicž na to abo tamne řłowczko, na tón abo tamny njedobry počink? je řo tebi wěřo tak wuřumylo; a hladař, nětko masch, schto je tu t njeho wurořka! Ženo na řwoju wutrobu řo bij a wuřnaj řo: „ja řym wina“, a někotryřkuli nan njech pschistaji: „ja řobu.“ —

To njeje jenož řeczane ja starschich, ale tež ja kóždeho drugeho, řiž ma t džěczimi wobřhad — ja cželedž. Njech idžerži pschi řebi řwój nje počink a řwoju njehańbitu řecz — won wutwochnyřchi psched džěczimi je jim pohorřch. Albo njevjedža řo dopomnicž na řurowe řłowa, řiž je řeřuř řarečzał na tych, řiž pohorřchka dawaju mólicžkim; a wřchón druhi wotroščeny lud njech cžini tež po tym a njech přjedy řwědomicze wobhladařje, schto řeczti a hdže je.

To maja hušto řwoje wjeřele, jo małe wuwuczuj a tym abo tamny — ale saweicze, wřcho bychu tež řařo wrócili, hdy jeno by móžno bylo. Džěczi do koreřmow řobu bjeru a to maja řwoje wjeřele t nimi, dawaja t picžu a řmēja řo jim. Džěczo měni, jo prawje cžini — a wě drje lepje? wbohe!

Lěta řu řo minyłe a wěřch, hdže masch jeho pytač, řwojeho lubeho řynka? Na poščěńju tam ředži řapity — wodukawny; ale budž řměrom a njestawaj na njeho, přjedy řebi řam pschepowjedaj, schto by řawinył.

Wěricze trasch wy, jo je temu derje, řiž je wopily? To jeno řebi njedajče narěczecz! Kak hušto je hižo pschi řebi porěczal: „Ně, čžu pschestacz. Sřo řameho řebje hańbuj, jo řym kaž řkoczjo a řo t nim w blócje walam.“ Njech ma nětko řwój kónž. To je džěniřa řeczane a jutje — mēniřch drje, jo budže džeržane? Ně, je hōrje wopity, dyžli hdy přjedy. Echto je wina teho? Wina teho je, dofelž je jeho wola řłaba, a schto je ju řobu řłabil? — a wina teho je, dofelž je jeho lōřcht móžny, kaž torhaze řwěřjo — a schto je jemu t temu dopomhal?

O wostaj wřchu řkōřžbu a woplakuj radřcho řwoju winu, hacž jo plakařch na řwoje hubjeńřtwo, a řterje budže czi pomhane. Daj temu Bōh!

(Potracžowanie)

Zubujče řwojich njepricheczelow.

(Potracžowanie a řkōncjenje.)

Ženož kōřtki cžaj řpachu hajniřez ludžo, tu wubudži jich klepanje do komornych duri.

„Mlynk ma řurowu řholeru“, tak řawola jedyn hajniřki. „Dowolče, řnježe, jo jeho won donjeřemy, jo njebyřche tež wy ře řonu a džěczimi řahinyli!“ — „To pak řo nihdy na nihdy njestanje! psched tym řwaruj nař Bōh wjeřřchny!“ řnapřcheczimi hajniř. „Wothladařče mi řhoreho, kaž řym wam pschporucžil, hnydom řam pschińdu!“ Tak džěczi t kōřka do hornjeje komorki donjeřewyřchi řhwata dele t řhoremu. Bōřny sežehuje hajńkowa. Ale tak srudny, hrořny napohlad řo jim tu pořkicža! Wot najhōřřchich bolosčow cžwilowany mjeta a wala řo mlynk po řwojim lěhwje, hižo pokasuje zyłe jeho cželo wřchě řnamjenja řleje řhorosčje. Njes tym pak řda řo hiřcheže jene druge, hiřcheže móžniřche wojowanje w jeho wutrobje byčž. Čžim wjetřchu próžu řebi hajniř a jeho mandželřka bjerjetaj, cžim bōle wón jeju woblicžjo hidži. Pak řhowa řwojej woczti pod řahłwi, pak cžepje řo je řapřchimnjentymaj řjajeřomaj do cžola, pak řo wohiduje powmēchuje.

Nětko řkoczti t lěhwa t wutřym hłōřom wolařny: „Njedōtkajče řo mje, cžihicze mje won, jo bychu wjelki a rapaki moje cželo řeřrale. Wřchetań, řurowy jandželo řmjercze, njeportoryń mje do wěczneho helřkeho wohenja, přjedy čžu hiřcheže porěczecz! Majhōřřcheho řadlawza, kotryž w puřčini je řwojeho runječza nima, wy hořpodujecze. Sřlyřchče: Sanicžazu řhorosčž w cžele, bëžach polny řkōščje řem — jo bych wař wřchitřich je řwojej řmjercžu řahubił. Ale nětk! — ach řurowa njeuprajomna bolosčž! o řprawny řudniř! njeje řana řmilnosčž pola tebe?“ A do zyła řłaby mlynk padže řařo na řwoje kōžo. Sřlyřnyřchi ruzy je řylřojřymaj woczomaj tu řteřitaj hajniř a hańkowa. Ale wěczny řudniř, řnjeř žiwjenja a řmjercze, řwojemu jandželej řiwa, jo by řchol nimo domu řprawneho.

Do hłubokeho řpara padnyřchi počina řo řhory počicž, tak jo řo pōt jenož tak wot njeho řije. Wotucžiwyřchi widži, kak řebi hajniřczy próžu dawaja, jemu tak derje kaž móžno pořkuzecz. A hlej! přeni kōřcz ja zyłe žiwjenje modli řo mlynkowa duřcha.

Potom kōřczi ruzy řwojich dobročerřow na wutrobu, na hubu, a řylřny řjednanja, džaka a lubosčje řo po řizomaj rowja. Sa někotre dny mlynk řhore kōžo wopuřčježi, řtrowy a tež wumōženy řa njebjeřa.

Mots nan a řynk Jan.

Mots nan džěda žortny puka,
Staroh' řhadlu mjenuje;
Sřmėjo řynk Jan na to kuka,
Bōřny wudma wjedžesche.

Starý Mots řo njehańbuj
Džěda kōjicž na řłowach,
Psched řankom je pschekepřuje
Wjeřōly na přyřelach.

To řo řanka rucze pschija,
Wuřnje džědej podrořujecz;
A hdyž džěd řo pschimuje řija,
Čže řo řhory woiččerjecz.

Čschepotaty džěd tón řida,
Řank řej žortny wuhlada,
Njelečjo řleje řpodny blida,
Džěda t lubu řestorka.

Džědej řřhomasč kijeřch jeho,
Na kotryž řo řepjera,
Čžini řanka wjeřelřcheho,
Druhdy jōn tež rořřeřa.

Tak řank džědej t lubu cžini,
Hdyčž to wě a řamōže,
Njeřmēdžesche pak byčž w wini,
Hdyž džěd na njoh' řkoržeřche.

„Wucz toh' hōřza, řhibuj jeho!“
Hušto džesche t naney džěd,
„Kopřhwa won kuka t njeho,
Pōleřacz je džěczom jěd.“

„Řaprlapap!“ Mots nan džesche,
„Mōžesch tyřacz rowjoma
Do tych řhadlow?“ a řo řmēja,
„To je hlypořcz džěczaza.“

To bë řankej na mlynk woda,
Hōrje t džědom řakhadža,
Džědej prut řam na řo poda,
Čžeka a řo woschčerja.

Řapōřledku řank řo řwazi
Džěda t kōščezom řeřmyřacz,
Nōždy džěń jom' hōrje praži —
Ře to Mots móhł pschehladacz?

Haj, haj! jeho řlepa lubořcz
Džerži wřchitřko t dobročzi,
Njewidži tu řkōščž a hřubosčž,
Řiž řo hłubřcho řorjeni.

Řank bë dorōřł. W řwojim cžajřu
Mots jom' řiwnořcz pschepoda,
Wumēńtar po jeho kwaru
Starých lět tež dočžaka.

W řakřich cžesčzach Mots je ředžal?
Kak nětk řudžesche řwój hřech?
„D, bych ja to přjedy wjedžal,
Řankej řchiju řwinył bych!“

Wřchetož kaž řank paril bëřche
Džědej, tak tež naney je;
Schpatnje, řle řo Mōřej džesche,
Džěda řchiz tež njeřesche!

Wōřtan teho dopomnity:

Sřud řo kōji řa pjaty;

S cžimž řy hřeřchil, t tym řy bity

Přjedy abo pořledy!

Wřchelake t bliska a t daloka.

— Kral Albert řwječesche řřjedu řwój 74 lětny narodny džěń. Wřřtanje džesche psches wutrobny nascheho řakřkeho luda, jo je Bōh jeho hnadnje nam řařo lěto řdžeržal t řbožu nascheho luda a kraja. Tole wřřtanje je cžim wjetřche, dofelž je lubowany kral we wyřkōřich lětach, a dofelž mējachny řo w pořlednim cžajřu huřčyřcho wo jeho řtrowosčž bořecz. Nūtrna modlitwa w wyřazowrych hłōřach t wutrobom džakowneho luda řlinečesche: „Krala Bōh pořohnuj!“ Tež nasch lubowany řhēžor bëřche do Drazdžan pschijel t nařchemu řralej, kotryž je řam řivy wōřtal t wulřich muři a řobutwarzow nascheho wōřzneho kraja, řbože pschecz.

— Dofelž je druha komora tež pořtajanju přenjeje komory

Šny-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Sswójbnj statot,
A twój šwjatof
Sradny je.

Sa staw sprózny
Napoј mózny
Luboscz ma;
Bóh pat šwěrnj
Pšches spař měrnj
Čzeršwoščj da.

Njech ty spěwašch,
Sswěrnje džělašch
Wichědne dny;
Džěi pat šwjatny,
Dušchi datny,
Wotpoczju ty.

S njebešč miana
Njech czi křmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Njž Bóh poda,
Wofšchěw cze!

F.

Szerebiske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždny šobotu w Smolerjez knihiczišczeri w Budyschinje a je tam ja šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Rogate.

1. Łež. 5, 17.

Bjes pšchestacžja šo modlcze.

S njedzeli Rogate šo šwjatfownemu šwjedženju pšchuwobrocžamy. Sswjaty duch, tón trošchtar, kiž do wscheje wěrnosczje wodži a Jesuša a naš pšchekrašnja, chze šo i nowa do našchich wutrobow wuliwacž. Wo to dyrbinj Boha proščycž. Ale našche žyke žiwjenje dyrbi wobstajna modlitwa bycž. To chze nam Patwol džěšja se šwojim šlowom prajicž a my chzemy jo šwěru wopomnicž. Pšchi tym šlyšch dwoje prašchenje:

1. Modlišch šo i žyła hišcze?
2. Šak dha šo modlišch?

1. Praj, mój luby, šy w minjěnym tydženju šo modlił? Ššobotu wječor, pšchi wobšamknjenju stareho, a njedzeli rano, pšchi šapoczatku noweho tydženja, šy dha šo k Bohu wołat? Pšches žyłu bibliju namakašch napominanje k modlenju, a to sa wschittich, sa muža a žonu, sa starych a mlodych. Tu budže modlitwa pomjenowana džěcžo wěry, kotrež pat šobu šwoju macžer sežiwi. „So bychu wasche modlitwy šatorbnjene njebyle“, tak Pětr teho dla tych šwojich napomina. „Wachuječe a modlcze šo“, tak Jesuš tych šwojich proščy. A šchtož šebi wot nich žada, je šam šwěru cžinił. Wo dnjo a w nožy, w templu a w šchulach, haj, bjes pšchestacžja je se šwojim Wótzom rěcžal. Šajke krute napominanje na naš k modlenju, šajke warnowanje, šo njeby tola ničtón šo kšchěcžijan njejenował, kiž šo wjažy njemodli.

Žiwjenje kšchěcžijana je modlenje bjes pšchestacžja. A šchto ma rjeišche šlubjenja hacž modlitwa? „Proščycze a wom budže date“, praji Jesuš. Modlitwa je klucž, i kotrymž wotamknješch šchazkomory twojeho Wótzja, je klij, na kotryž šo šepjerašch w dole šylšow, je harša, i kotrež šebi wschitte czežke myšle wotehuawašch, je prof Dawitowy pšchecžiwow škemu nješcheczelej. Modlišch dha šo hišcze? D, šak je wobžarowacž, kiž šo wjažy njemodli. W šwojej blašnosczji tak někotry praji: „Modlitwa je jenož sa džěcži!“ Šchto, njeje šo Luther šwěru modlił a jenož tak wobnowjenje žyrtwje dokonjal? Njeje našch nješapomnity kšěžor Wylem I. šwěrnj modler był? A wschelatich druhich móhl czi pomjenowacž, mjes nimi tež našcheho wulkeho Bismarka, njejšu dha czi mužojo byli druhim i dobrim pšchikladom? D, modl šo šam a i tymi šwojimi, daj šwojim džěcžom šobu na pucž jako drohe kublo modlitwy; šczel sa nimi do žušby šwoje šduchowanja k Bohu. Šchto myšlišch, njeby to se žohnowanjom było, hdy by do šwojeje modlitwy wobšamknyl kšoreho abo hubjeneho abo šabludženeho šwojeje wšy, haj, hdy by se šwojim modlenjom pšchewodžal wschitte towařstwa kšchěcžijanskeje lubosczje, kož n. pšch. šwonfowne mišionstwo abo Gustav-Adolffske towařstwo? D, modl šo bjes pšchestacžja. Čžin twój dom dom modlitwy. Njech šu tebi twój Wózi dom a rowy twojich lubych měštna, hdyž šwojej koleni šhibuješch pšched tym šnješom. Wěš mi, na tutyh šwjatych měštnach šu hižo někotremu rōže noweho žiwjenja a šmyšlenja narostle w šymnej a šrudnej wutrobje a nješapomnita je wostala džěcžju hodžina, hdyž štaj nan abo macžer.

w templu Bożim jemu pod modlenjom bożemje prajtkoj. O, modl so bjes pschestacza. Alle, hdyž so modlišch, modl so tež prawje.

2. Kak so modlišch? Twoje modlenje nješmē niczo swoutowne bycz, sčtož so se rtom czini a niz i wutrobu. Wěsch sam, sčtož wschēdnje czinišch, husto so tak stanje, so nješch i myšlemi pōdla. O, kak wjele modlitwow nimaju žaneho žohnowanja, dokelž so na njeprawe waschnje spewaju. Kak so modlišch? Ty mašch w Jesuškowej modlitwje pschiklad sa prawe modlenje a twoja modlitwa ma so stacz w Jesuškowym mjenje, to reka niz jenož po jeho pschiklani a w dowěrjenju na jeho sašlužbu, ale wošebje w jeho duchu a po jeho waschnju. Kaž Jesušk dyrbišch i nutroščezu swoje modlitwy spewacz a i ponižnej wutrobu a i tej wěru, so cze Bōh šlyšchi a czi dama, sčtož je czi dobre, a kaž wōn czini, tak dyrbišch do wišeho swolicž a hdyž hnydom nješlyšchi, dale so k njemu wolacz. Sčtož tak so modli, tōn je sbožowny: tajke modlitwy Bōh wušlyšcha. Dha tež nasche pošlednje idychowanje so dopjelni: „Anježe Jesu, wimi ty moju dušchu horje.“ Spewaj pak tež džakne modlitwy, kaž je to twōj Sbožnik czinik. Džakowne džeczi su wulke wješele sa staršich, jim so i nowa wobradža a džakowne džeczi lubuje tež nasch Bōh psche wišcho, je dale žohnuje a sčtituje. Tak spewaj sa blidom džaknu modlitwu, džakuj so temu Anješe, hdyž je czi wjele wobradžik, budž pak tež sa to knadne džakowny. Potom tebe Bōh njewopusčezi, derje sšchowanu su do wišcheje wěcznosče w jeho šmilnosčezi a dobroče.

Duž, Wōtče, nochnyl dacž mi tradacz,
Hdyž we Šhrystužu ruzny pošbēhnu;
Mi i jeho polnosče chzynl nadacz,
Sčtož šluži k sbožnemu mi žiwjenju.
O derje, psches njeho šmēm šhroblicž so,
Bjes hrosny k Bohu šaicz do šwjateho.
Šamjeŋ.

Syhora, šaraŋ w Minakale.

Kak mamy so sa džeczi starač?

(Potracžowanje a škōncenje.)

Druha kasnja by byla sa staršich: „wuczeče swoje džeczi!“ Sčto mašch wišcho wuczeč male štworječko? W kolebny leži a šlawczka hibacz nješamōže. — Zny šhumišch jeho je plakanje — to je na šwēt šobu pschinyšch, kaž by rjeł k wopomnječu na šhubjeny paradis. — Šajku mašch haru i malym šurjatkōm; jēcz dyrbišch dawacz do maleje hubki a potom mōžesch jemu nōžki štajecz. — Nēczišch na nje, a njewē sčto chzesch. Šo czašnu pak pōcznje po tebi czinicz — je k šmēcham husto došč — kajkeje prōžy a mozy k temu trjeba. — Šorusch duha je so tak rjez pschimnyl a nētko žada žyrbu. — Žyrbu duha je wucžba; sa tu so staraječe! — „Šajkež šynješchto šynješch, tajki šmēsch rōst“, to pak pschi tym tež derje wopomnječe! —

Albo trašch wy tu štejice a njewēšče, šajku wucžbu byšcheče nješmjertnym dušcham dawali? To tola bycz njemōže, abo wy nješnajecze šwēt a jeho powołanje a wy so tepicze šobu w bludach, kotrež wišeho duha k šemi czašnu, prjecž wot teho, kiž jeho štworiczeč je; a jeho putaja do šrutych putow, wot kotrychž wot- torhnenja njeje a wot kotrychž wuškubodženja njeje, ale i nini šlubje nuts rje so duch do teho „niczo“. i kotrehož je wuščol, — to reka — do teho, sčtož jeho (jeho wolu a špōnacze) nje- špokoja, ale dale bōle mori. — Wbošy! — „Woni šebi rija žištorny mašaneje wodny, kiž wuškubuje i jutšichim dnjom, a wēcznje žiwy šužol su wopusčežili, kiž je Jesušk Šhrystuž!“ — Jesuškowa wucžba je wucžba nješmjertnych dušchow — to je tōn šužol, kiž, hdyž we wutrobje žōrlo namaka, so dale žōrli, hacž tuta šemja je šwojimi nročzelemi šaha, k temu, wot kotrehož je wišcho žiwjenje wuščlo. — Šaj, mašch cžlowječko, mōžesch so k šlōžu pošbēhnyč?

Ty by mi byl! Šospytaj a padašch šašo k šemi — to je šōnž — ty njemōžesch k šlōžu; — mošl šhodžicz a šrocžicz džēŋ jako džēŋ, a by mēł pscheyz jenał daloto k njemu a jenał blišto. — Njedokonješch. Al runje tak njedokonješch k Bohu so pošbēhnyč je šwojim mišernym rošomčkom, kiž runje wē 2 a 2 je sčtyri a šebi Bōh wē sčto na to bycz šda. — Nē — dyrbi czi nēchtō pomhacz abo wēcznje cžerchaszch po šoliji tejele šemje. Al woprawdže Bōh tōn šnjes, a pschede wišchem Šesušk Šhrystuž je twōj pomožnik, kiž czi ruku šficža, so by cze wjedl. — Wōn je na šwēt pschinyšch wješele pošokštwo a wotkryl je nam Bože pucže a lubošče. Wōn je nam wotkasał šwoje šlowo k wopominanju: „Ša šyni pucz, šwētlo a žiwjenje.“ Čziŋmy tak po nim! — Šata šwoje šurjarka pod šwoje šchidle šerje, so by je wukhowala; tak tež dyrbi cžlowječtwo so šhowacz pod šchit Šesuškowy abo pōndže pucz šahubjenja. — Teho dla, lubi staršchi, cžerpajče i tuteho šužola! Ša wēm, so w našchim czašnu tōnle šužol bōle a bōle so šamlewa w nētotrežkuli wutrobje, ale i tym rje so row wišchemu wješelu, a šōšchy a žadošče jenož hišcheče potom na šwili wuškewjeja tajku wutrobu, kaž oash na wulkej, wulkej, nješmērnje wulkej pucžinje. — Njedajče so mylicž i tajkimi rēcžemi! Tak, luba maczi, pōj jow a roštajej šwojemu džēščezu wucžbu wērnosče! Tebe najbōle pošlucha — ale tak prawje i nutrnej wutrobu to cziŋ! Njewērišch, kak wjele to wucžini. Šslowo, kiž je w twojej wutrobje žiwjenje nabylo, wōžmja tež w malej wutrobje; wēŋ mi! — Šowjedaj jemu, kak je Šesušk-džēcžatko w žlobje bylo, šlabušchto, šhude, so njeje wjedžalo, hdyž šwoju šlowu položicz a tola je bylo wišehomōžny Bōh. Šschitaj i rjanym, nutrynym šlowom, so je wišchitko i nim, i twojim džēščezom, pschesjene mēlo; kak je šwojimaj staršchimaj pošluchne bylo. Dale šponi wo tym, so je Šesušk na šchiznu sa naš wumriek. — Šoškladuj jemu tu lubošč, napominaj je tak prawje lubošnje, so dyrbi tež tak pošluchne bycz a wišcho cžinicz i lubošče k lubemu Šesušk-džēcžatku, a ja bych chzynl rady wjedžecz, hacž nješmējšch wješełosče nad šwojim džēščezom. — Čziŋ to šōždy džēŋ rano a wječzor a wušpewaj i nim nutryny pobožny pacžer; to je šlužba k Božej cžesčzi! Čziŋ i lubošču a budžesch nēhdy rjez mōž a twoje džēczo i tobu: „Bohu budž džak.“

Alch wy njewēricze, kak wola mozy nabywa, hdyž so špochi a wot małosče šem wuczi. — Šow pak njedyrbi hrošne šlowo a puf bycz i wucžbu šlowašchenny; ale lubošč a ščerpnošč, kotruž wēra wobšhowa, njech matej šlowo; wonej budžetej je wjedžecz wješč, kaž so šlušcha. Ty wēsch, kajkeje mozy šle nawucženje nad cžlowječkom nabywa. Usus tyrannus. — Šy trašch so husto šurwje na tule wērnosč dopomnicž dyrbiak a šy na so plakał a šy tola šašo podležal, a wēsch, pscheczelo, sčto by byl, hdy by wot džēcžazych dnjow šem so štajal? Tehdy to hišcheče tak wulka cžezja njebē. — Ša chzu czi rjez: „by stal kaž sčtom we wichorach a njeby so šhibowal kaž šyčšimny i šōždym šadunjenjom wēšika šwojich šalōšchtowanjom. — Šaj, wy njewēricze, šajku mōž ma našch wišchēdnny šutt! To je kaž šulusch, kiž i šōrki bēži; trjeba hižo šhētreho šamjenja, so by šatal a šhētreho šapjeranja. Teho dla wuczeče swoje džeczi i czašom, a wuczeče je na prawe waschnje.

Ša chzu tu jenož na najwažnišche pošacz, na czož mēlo so pschede wišchem najpriedy šladacz. Pošluchnošč, ščerpnošč a pschede wišchem lubošč dyrbi so do mašch wutrobow šašchēšpicž. To su po mojim šdacžu wobluški, kotrež šwēt džerža, a hdyž su so pusčežile, tam pōcznje so wješč a jecz, pomaku — ale jēdže tola. — W našchim czašnu mēlo so to rošpominacz a dyrbiak so šašo i nowa špinacz tele wobluški a to pschede wišchem w šchuli a w šwōšbje. Ššwjata bojošč dyrbi šašo bycz psched staršchimi a psched tymi, kotrychž je nam Bōh tōn šnjes pschedšajik, kaž je to priedy hdy bylo.

Štara macž a šary nan na to škoržitaj, kak šyn, šnjes, na njeju štawa, ale štaj tež šamaj wina. — Mašy je šajštrēcžal, a ty šy k njemu škōžila, maczi; wōn je šwojeje wole byl, a ty šy jemu k woli byla; wōn je trōžkał a i nōžkomaj a i rucžkomaj wokolo so bil, a ty šy jeho pōczala prošneč, so by pschestał. Še to tola šlabošč byla! Tu wucžbu je wōn k šebi brał a i šōždym lētom je šōrchi byl — a wjetšchi šnjes. Šruta šy so dyrbiak pschimacz. Šrēša je najlēpsche šelo na šloby, a runje by bolako; šlōječka dyrbi so šhibnyč. Wēŋ mi, so so tak džēczi šerje na šōrki žiwjenja pschuwczja, kotrež wišchaf tež pscheyz tak mjedowe njeje. — Šrut njech wuczi pošluchnošč a ščerpnošč.

Najwažnišche pak je a šaklad wišchēch drubich pōczimowščezom

— lubosc. Tu wuciez do konja macz kama a nijeje trjeba, so ju powuczu. Czego dla? Teho dla, dofelz kwoje dzeczo lubuje. —
 — Lubosc „korjen“ czeri pupki „lubosc“. — Ale to chzu czi rjez, maczi, kajta twoja lubosc je, tajta budze w dzesczu a teho dla dopomni so pschi tym na wazuu kasuju nascheho Knjesa: „Ty dnrbiš Boha teho Knjesa lubowacz i zylej kwojej wutrobu, i zylej kwojej duschu a i zylej kwojej myšlu.“ —
 A tak Bozemje, luby pscheczelo; dnrbimoi so na rozpucze dacz. Boh njech by dal, so so strowaj sažo wohladamoj! —

Khrystof Kolumbus.

Po nemstim.

K Schpaniskemu kralej Ferdinandej a kralowej Isabeli pschiudze leta 1484 zusnuif. Dziwna be wina tehole wopyta. Zusnuif projchescze wo nectre loddze, i kotrymiz mohł so do scherofcho, tehdy hišcze njesmateho morja pušcizic; jeho wotmyšl be: najkrotšchi pucz do bohateje Indiskeje namakacz. Won klubi, so chze wiche nowe kraje, kiž knadz wušledzi, ja schpaniskeho krala wobhadzic a dobycz. Be hebi mjenujzy wotmyšlil, so pschezo runu schczezku k wjeczoru pojedze, a be kručze pschewedczemu, so dnrbi tam nehdze tež morjo kwój kónz mecž a so dnrbi tam tež nekajki kraj bycz. Hižo stare ludy powjedachu hebi, so je nehdze i tamneho boka morja wulka kupa a rekachu jej Atlantis. Stary grichiški filosof a spisaczel powjeda nam wo kupje, so je wot Schpaniskeje a Afriskeje k wjeczoru nehdy wulka kupa byla. Wšcho, schtožkuli može hebi cžlowjek krašneho a wošebneho na semi wumyšlic, je tam bylo. Kralojo a wječhojo tuteje kupy su kwoju moz scheroko po kwecze rosnjegli, jenož pscheczimo Athenam njesku niczo wuczinič mohli. Ale pschiudzechu cžahy sahuby a frudoby. Dofelz wobhdlerjo w kwojim bohastwoje a sbožu na Boha sabychu, a jenož hrěschachu a njeskutki dokonjachu, khostasche jich sprawni Boh i powodzenjemi a semjerzenjemi, tak so morjo zyłu kupu sa jedyn jeniczi džen a ja jenu jeniczu nož pohrjeba.

Hdže pak je po prawom kupa byla, to stare ludy kame došč pravje njewjedzachu. Je možno, so je to Amerika byla. Tola njech je temu kaškuli, w sapoczatku kriedžneho lěstotka bechu ju cžiscze wotesnali. — Jenož wokoło leta 1000 najedzechu Normanojo ranšchi brjoh polnoznejje Ameriki a wopytowachu, po morju puczujy, dlěšchi cžah nimo Seleniskeje cžasto tež tele kraje. Tež mjes Romanštimi ludami (su to wošebje Wlochojo, Schpanjenjo a Franzosjo) so ženje myšliczka, so tola tež wjeczorna polkula nascheje semje ženje bjes kraja bycz njemdže, shubila njebe. — W 15. lěstotku mējachu Portugisjo wulke sbože na wodze. Hišcze wjetšche pak cžakasche na kyna Genueskeho loddnika, kiž be hižo jako hólčez na strašnym morju kaž doma; lédma mlodzenz wuměrjowasche pschi knihach a pschi khartach daloke pucze na wšche rózki kwěta. Won be pschewedczemu, so je semja kulowata, duž hebi myšlesche, so tež do Indiskeje pschiudze, je-li runu schczezku k wjeczoru dale jedze; pucz do tamnych žohnowaných krajow by tójšchtó krotšchi byl, dužli wokoło zykeje Afriki jědžic, kaž Portugisjo dotal cžinjachu.

Kolumbus myšlesche hebi, so je zyly pucz lédma pol taf daloki, kaž wopravdže je; ištó wě, hačz by hewak taf swažliwy ištut hebi iwazil. Schtož be hebi wotmyšlil, chzysche tež wopravdže wuwjescz. Ale i wotkel loddze, i wotkel ludzi, i wotkel pjenjes nabracz? — Pschedpoloži zyly wěz najpriedy kwojej wotczinje Genuje, — ale njewerimje wijachu k temu i hłowu; to be mšda jeho dobreje wole. Tajta njedowěra drje jeho jara frudzi, tola njewottrašchi, so kwoje sbože hišcze druhdže spytal njeby. Wobroczi so na jendželskeho krala Hendricha VII., — tež tu njeseudze so jemu niczo lepje. Někto nadžijesche so, so swažliwa Portugalska něšchtó jčini; ale podarmo! Tež to jeho njesmota, ale borsy sažo rēczi jenak horliwje na schpaniskim dworje sa kwoju wěz. Takle wobstajneho muža widžišch drje malo hdj! Wobom let be pak bojanje njewerj, pak žadlaweje sawisče, pak pscheklepaneje njekhmanosče dla khodžo prošyl, někto halke dosta wot kraloweje — tšči male loddze a 120 muži na tajki pucz! — Hdjž bechu na kwjatoczne waschnje so tal šrecželi, so Kolumbus sa hebe a sa kwoju kwójbu (be so i džowku Portugiškeho loddnika woženil) naměstnistwo we wšchěch nowých namakanych krajach a džežaczinu wšchěch dokhodow doštanje, — pušczi so 3. augusta leta 1492 i pschistawa Palos. Někotšči so jemu dživachu, drusy mējachu i wobohim mužitom, kiž hebi po jich šdaczu telko podarmeje prózy cžini, kobjuzelnoscz, šeczi so jemu kmējachu.

S wopredka džěsche na morju došč žlepje, dofelz bechu so na kanariškich kupach i cžerstweje wodu jastarali. Ale hdjž pak potom na morju, dotal njesnatny, 21 dnjow dolho pschezo w runej měrje dale jedzechu a niczo kšiba njeby a wodu wokoło so wuhladachu, hdjž zyroba dale bole wotebjerasche, be džen a hórje. Nadžija wošlabjesche, jeni dmelowachu, czi kwarijachu, drusy morkotachu, njespokojny lud kažesche tež lepšich, lédma mōžesche jich Kolumbus se wšchēm kwojim wliwom a se kwojej rēcziwosczu trochu směrowacz. Dziwne šnamjenja, kotrež jeho kameho šatrašchachu, pschisporjachu njeměr: Magnet w kompašu so wo zyly grad wotkšili. Dofelz be morjo zyly i trawu šarjczene, bojachu so, so knadz nehdze do škalow, kiž pod wodu widžecz njesku, šaloža. S njeměra bu šbēž, a jeho ludžo žadachu hebi dowolnoscz, so kmědža so wrócizic: Tu pschelětowachu cžrjody ptakow nad loddžemi. „Šim napšchecz!“ pokasowasche kšrobly wjednik — „wone njesku pōšelitwo i blisheho kraja!“ Bojanšči so sažo šmužichu, — ale stara bojosc so wróczi, hdjž so potom ja došhe cžahy wjazy ptaczki njepokasachu. Najdžiwišchi a hrubišchi hrožachu Kolumbej se kmjerczu, je-li dompucz i dobrým njepšchiswoli. „Tšči dnj mi jenož hišcze dowolče!“ jich proschescze — „a je-li so kraj tež potom hišcze njepokasa, kym wam po woli!“ Temu, kiž so přeni na njón dohlada, klubi myto. S bojoscju kachu na kónz šecžeho dnja. —

Be w kriedž nozy, hdjž i přenjeje loddze šallincža: „Šraj!“ a wjele štow krocž so wotwoła: „Šraj!“ Kolumbus mjelčesche; be hižo wjeczor psched tym (11. oktobra) kwojim najblížšchim pscheczelam brjoh i porštom pokasał. S mjeczom w prawizy, i kšorhoju w lěwizy štupi Kolumbus přeni na nowu semju, wobhadzi ju sa kwojeho krala a mjenowasche ju k wopomnjeczju pschestatnych štrachow St. Salvador. Wohašbjeni klecžachu towaršchojo psched nim projcho, so by jim wšchu njeprawdu a njelubosnoscz wodał. Wobhdlerjo kupy šhromadžowachu, so wokoło zusnuifom a widžerachu pschekšlapnjeni na nich. Borsy pōsnachu, kať so Schpanjanam šloto lubjesche, cžehož dla jim pokasowachu, so dale k poldnju do kraja pschiudu, kiž ma šloto došč. Nahrabni Schpanjenjo njedachu hebi to dwójzy kasacz, a jedzechu kwoje pucze runu schczezku dale a dojedzechu šloty kraj, kajkiž hebi pschejachu. Dale po wodach cžahajo namakowachu kupu po kupje. Šenej narjeknychu domišnje k cžesczi Španiola, druhej Kuba. Kolumbus be tola do Indiskeje pschijecz chzyl; be po tajkim na tym, so be nowy kraj Afiska, a mēšesche jón sa to hačz do kwojeje kmjercze. Halle po nim radži so druhim wokoło nowje semje do Afiskeje pschječcz. A hišcze dženknišchi džē rekaja štari wobhdlerjo Ameriki: Šindianojo a kupy w kriedžnej Amerizy: Wjeczorna Šindija. — Kolumbej be so pschi kamym štalo, so so na pošledk i noweho kwěta wjazy domoj wrócizic mohł njeby. Mēšesche džē se kwojich šjoch loddžow jenož hišcze jenu. Druha be do štaly šaložiwšchi so rošbika. Šecža be so na šerofim morju wot tameju wotšalila a ženje wjazy k nimaj njewrócizila. Duž natwari nasch admiral i powostankow rošbiteje loddze drjewjanu twjerdžišnu, hdžž dobrowólnje 30 mužoj wostachu; i tamnymi wróczi so Kolumbus do Štropy. Bjes mala pak šniczi njesbožo po puczju wšcho, schtož be dotal dobył. Wšchor so šbēšasche, — a štoro by po nich bylo. Nasch wjednik be na wšcho pschihotowany, jenož niz na to, kať by hebi kamemu žiwjeičto šdžezal a i mōdřym wokom woteschol. Najbole bojescze so teho, so mohla so powjescz wo nowym wotkřitym kraju šhubicz. Wostateho dla w kwojej štwicžzy, šapiša wšcho, schtož be so jemu po puczju štalo, na pergament, položi jón do šudka, šašmoli wšche šchmarj a pschepoda jón žolmam, so nadžijeso so drje jón nehdze na brjoh šanješku. Tu wopšchestachu wšchorj, šhlōdne wētšiki poduwachu mērnišcho. A — 15. mērza leta 1493 postrowichu namakarja noweho kwěta hrimize kanony, škincžate šwony a wjele štow wčžipnych pschihladowarjow wołajo w Šalofškim pschistawje. So puczju hačz na kralowski dwór cžesčzachu jeho wšchudžom na wšche mōžne waschnje. Lubje witašchtaj kral a kralowa tajkeho muža. Pschi trōnje štajichu jemu štol a šedžo rošmōwjesche so i kralom, kotryž jeho kwjatoczne sa schpaniskeho Šranda pomjenowa. Tola wjele lubšcha dužli tajta cžescz, be jemu dowolnoscz, so kmě so saž do džiwich morjow wrócizic. A temu dachu jemu 17 loddžow a 1500 muži šobu. Nasymu kamšneho leta pušczi so druhj krocž na pucz do druheje wotcziny. —

(Pōtraczowanje)

Wschelake s bliska a s daloka.

S Godzija. Schwörtl 1. meje kwječeske so kwjedzei suuts-
towneho mišionstwa w Godzijskej wošadze. Hdyž tež wot ranja
wjedro njehojeje, so tola popoldnju roszajni a bloncžo mile
kwječeske, hdyž so kwjedzeiški czah psched faru festupa. Do 2 hodž.
hibasche so kwjedzeiški czah, wobstejazn i młodžiny, wjeřnych towar-
stwow, wohnjoweje wobory a wošadnych sastupjerjow do Božeho
doma. Psched faru knježa duchowni do czaha sastupichu, i kotrychž
běšche 17 w měšniškej drafcze a jim so zyrkwinižny pschedstejiczerjo
pschisamknychu. Njany Boži dom běšche wot nutrych kemšerjow
wšchón pschepjeljony. Woltarnu Božu službu mějeschtaj na berbskim
kemšerjow knjes farar Mirosl-Grodzišcžanski a pschedšyda nascheje
berbskeje konferenzy knjes farar ryczeř Zakub. Předowanje dzeržeske
nam knjes farar Mateř-Bartski. S hnutymi hlubokosacžutymi słowami
wjedzejsche berbsku wošadu do wažneho skutkowanja suutstowneho
mišionstwa. W rjanej berbskej a ja kóždeho sroymliwej rěči nam
rošajni, kať je nam wšchitkim skutk suutstowneho mišionstwa wot
teho Knjesa na wutrobu položony. W swojim předowanju nam
wuloži na sałožku texta Mat. 10, 5—8: Kať nař Jesuř do služby
suutstowneho mišionstwa wola, hdyž pokazuje 1. na polo, na kotrymž
ma so skutk suutstowneho mišionstwa stacž; 2. na brědkaj, kotrajž chze
wón naloženaj męcž; 3. na smyřlenje, kotrež řebi wot kóždeho džělaczerja
suutstowneho mišionstwa žada. Po předowanju pschednjče zyrk-
winski khor kať na berbskim tať tež na němškim kemšerjow rjane
wutrobu jimaze řpěwanje. Němške kemšerjenje řapocža so popoldnju
w 4 hodžinach. We wulkej woporniwosći běšche knjes wšchšchi
konsistorialny radžiczel Dr. Dibelius i Draždžan kwjedzeiške předo-
wanje na so wšal. Sslawny předař dzeržeske nam po swojim
waschnju krařne wutrobu jimaze předowanje. Wutroba so nam
horjejsche, hdyž jeho žalbowane słowa řlyřchachny. Na sałožku texta
řioba 35, 10 wuloži: Bóh czini řpěwanje w nožy: 1. wo
teřscze, kotryž Bóh ř tajfemu řpěwanju wobradža, so rošmyřlmy;
2. po tym hłogu, kiž so jemu řpodoba, řaspěwajmy tajki řhěrlušch;
3. ř starym řhěrlušcham pschisřpěwajmy ř Božej pomozu nowe řhěrlušche.
Woltarnu Božu službu dzeržeschtaj na němškim kemšerjow knjes
superintendent Řhežor, kotryž běšche tež pscheczelniwje na kwjedzei
pschijěl, a knjes primarius Wjazka i Budyščina. Sahrjani řa
řwjaty skutk mišionstwa tež nutri kemšerjo bohaty dar w řwje-
džejškej kollekcze darichu. 420 hrinow bu w řmilnej lubosći
woprowanych. Kemšerjow pschisamkny so nutnosć, kotrajž mějesche
so w řpomozěřskim domje, kiž lětřa 25 lětny kwjedzei řwojeho wob-
stacža řwjeczi. Knjes farar Zakub jako městpschedšyda provinzialneho
towařstwa mějesche tam hnujazu rěč řpominajo na řohnowanje
tehole wustawa, kotryž bu psched 25 lětami psches knjesa řararja
řmiřcha řaložony. řeho wobras běšche w domje ř wěnzom džakownje
wobwity. Provinzialne towařstwo běšche džeczom wustawa řnibi na
jubilejški džej dariko. Knjes městpschedšyda wustawa, řarar Řschizan,
wřjewi wšchelake řbožpschecža, wustawej na jubilejški džej řpřlane, a
pschepoda wot řnjani řrabinki ř Lippe džeczom řarjene řnibi. ře
řpěwanjom „Nječ Bohu džakuje“ wobřamkny so řjana nutnosć
w řohnowanym wustawje suutstowneho mišionstwa. W hospodliwym
řarřkim domje wunjeře knjes farar Řschizan řlawu na kwjedzeiškej
předarjow, kať na řastupjerja provinzialneho towařstwa řa suutstowne
mišionstwo, knjesa řararja ryczerja řakuba, kať na 25 lětneho řobu-
řtawa pschedšyřstwa knjesa řkonomiškeho radžicžela řeřera nad
Delnej řinu. Krařny běšche kwjedzei suutstowneho mišionstwa.
Bóh dař, řo by to řohnowanje w našchich wutrobach wostalo jako
řiwny wohen řmilneje lubosće řesuřoweje, kotryž njewuhajnje, ale
nař czěri a wodži, pomhacž hubjonym a řabludžonym bratram.

— Dječzi džej řwjatkow řwjeczi so kwjedzei bibliřkeho
towařstwa w Minakalkej wošadze. řerbške předowanje řmėje
popoldnju w 2 hodž. knjes farar Waltar i Wóřlinka a potom
w 4 hodž. němške předowanje knjes farar řita i Řoczembrody.

— 4. julija řjedu řwjeczi so Gustav-Mdolřski kwjedzei
w Hornim Wujesdže. řerbške předowanje řmėje knjes farar řr.
Řencž i řjelecžina a němške knjes archidiaonus řařř i Budyščina.

— řa drugeho wučerja w Hornim Wujesdže je řc knjes
řantor řarar we Wulřich řdžarach wuřwolil.

Wunjeřkar.

řa řym ř jeneje řolanřeje wřny blisřo pschi řrusskich řjesach.
Mój njeboh nan běšche tam ř wučerjom a mějesche řhětro czeřke
řiwjenje. Mdy bě malo a řoblařřkich dokhodow, kať je tehdy

kollegojo mojeho nana mějachu, bě tať wjele řať řadny. řjeř bě
řara řhuda. Řheže řu řať je to ř wjeřřcha w řolanřřich wřach,
w dwěmaj dolřimaj řynřomaj natwarjene, ř prawizy a ř řewizy
řchěrořkeho řucža, kiž psches wjeř dže.

řschitke řhežki běchu tehdy řisčezje řlinjane ře řlomjanej řřechu.
řenož wřbjedž wřny řtejesche domřke ř řyhelow natwarjene. ř nim
hospodarjesche řětranzez řurij.

Běšche to džiwnje wudokojany řharakter, řutón řary řětranž,
řať jeho řjenowachny. řa řaneho drugeho řerbřkeho řura řesnal
njeřřym, kiž by so řenož něřak ř nim pschirunacž hodyřal.

Hdyž řyřch řuřodža ředny drugeho wobřoržicž, — řary
řětranž řich řjedna; hdyž so řurja wotwřakowachu, řucž twaricž
ado mój řorjedžicž, — wón řich ř tomu nawabi; hdyž řyřřche
řchula rořpadnyč, a řurja ř twarjenju řjenjeř dawacž nočyřch,
— wón wjedzejsche řadu. řdyž bě so řmejšta řtudžeř řjedž
wřny řařřpnyřla, řary řětranž wřjewi, řchto ma řu řařo rycž, a
potřecheni, hdyž tež na njeho řwarjo, ale woni řu řyřachu.

řichřo řak so řomu njedžiwajšche, pschetož řětranž bě řať
tež wřchitzy derje řpřnachu, wjele mudřřchi dyřli řrny wřchitzy
řromadže.

řle tež řary řětranž to derje wjedzejsche a bě njemalo hody
na řwoju „dobre řlowu“. řón řenje řifomu řřeni „řomhaj Bóh!“
njeřřaji, řenje do řaneho řuřeho domu řwoju řobu njestaji.
„řchako tola ře mni pschidnu, hdyž nje řřebaju“, mějjesche wón.

řenicžy ř nam na řchulu wón pschitřadžowajšche. Mój nan
jeho řara czeřesche; pschetož řětranž bě jeho řwěrnny řomozniř
był we wřchitřich řuřach a řradanjach jeho wučerřkeho řiwjenja.

řtareho řětranžowny džej bě něřdže řola řhorjelza w řwojim
czaju wučerř a řchewř był, řať to tehdy řinat byčž njemóžesche.
řětranzez nan bě potom řako džělaczerř do nascheje wřny pschi-
czahnyř, a jeho řym řurij řczini so psches řwoju wutrajnu řhutu
džělawosć a ř pomozu něřkotrnych řtow toleř, kotrež bě jemu njeboh
řona řobu pschijesřla, řomalu najřohacžišchi řur wo wřny, móže-
li so na našchich řěřach ř řyřla wo bohatsřwje rěczecž.

řeho řona bě ře řuřodnje wřny byřla. řdyž mějesche řětranž
w řwojim waschnju řnawo pschewjele řrutořcže a řurowosće,
mějesche jeje řjes dwěřa řětranžowa pschewalo. řona řenje řru-
heho mějjenja byčž njemóžesche, řacž jeje mandželski, kiž řebi, řať
so ři řda, czas řiwjenja na to řomysřliř njeje, řo je mandželřtvo
řwjast, w kotrymž matej wobě řtronje řune prawo. řětranzez macž
běšche dobre řospořa, ale řa to so ře jej ničřto řodžakowal njeje.
řětranž bě pschewědcženy, řo w jeho domje ničřto řrubi řařřuřby
řima dyřli wón řam. řón bě ř holec řolo řcziniř, wón bě řuř
pschisřpiti, wón bě dom natwaril a řahrodu wobřadžal. „řonjaze
dželo“, by wón řrudy řjeřl, „řaneho řrořřka hody njeje; to řo
kóždy džej řobu řje.“

Wobřadžowajšche řak wón ře řwojeř Madlenu — řať řětranž-
zoweř řěřachu — řara řahodnje. řona běšche wjele njeniřcha a
řlabřcha, řacž řewak řerbřke řony řu, a po tym, řo bě řwojemu
muřej mateho řiřchala řorodžila, běšche řajnje řhorowata.

S řutym řiřchalom řym řa do řchule řhodžil, a wón bě nimo
řorczmarjeř řurja mój najřbliřřchi towarřch. řchicžiny řak řuteho
towařřwa běchu řrube něřli řola řorczmarjeř řurja. řořledni
běšche řrawna, wotewřjena řuřcha. řón so cžasto rořhņewa a
móžesche řřchi řym kóždeho tež najřlěpscheho towarřcha řadławje
pschicžicž; ale wón bě řhěřje řařo dobre a řrořřesche řotom wo
wodacže a njepřchesta řjedny řwoju macž wo řabluka abo woryčchi
nadběřowacž, domž jemu je njeda. ř tute wón wřchitke pschebitemu
towařřchej ř pomiznej wřřřtwu pschinořchowajšche.

řětranzez řiřchal řak běšche řotajny, řcharnny, řchibař holecžez,
kiž řenje řifoho njebijejsche, ale řebi tež, řchtož řa wěm, řenje řanyř
řufow njekřdyže, doklež řajnje něřak wuřřocžicž wědžejsche ře řch-
arřřtwom abo něřajřim řchibařřtwom.

řascha macž nje pschezo řwarjesche, hdyž běč ř řurjom
řromadže był, a řczelšche nje ř řětranzez řiřchalej. ři řak so
řda, řo bě řomu pschicžina řětranzez bohatsřwo; macž njechajšche,
řo byčž so řa ř řorczmarjeř řurjom „přecž njeřal“. řary řorcz-
marř bě řhudy a, řunjeř řozor řěřasche, řměrnny cžłowjeř.

řascha towarřřnořcž so řhětro řořřchawe, řako řo nam řo-
warjeř řarřa wřchěm řřjom řhětro lubicž řocža.

řa potom řorřy do řeminara pschidžech, a řerbřka řarřa bě
řorřy „pschewinjene řtejšcžo“.

(řotracžowanje.)

Esy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Sswójbnj statof,
A twój swjatosf
Sradny je.

Sa staw spróznj
Najoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Pšes spaj měrnj
Čzerstwosć da.

Njeh ty spěwajch,
Sswěrnje džělat
Wschědne dnj;
Džen pak swjatosf,
Duschi daty,
Wotpocžij ty.

S njebjes mana
Njeh czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knihizšeczejni w Budušinje a je tam ja šchwórtlětnu pšedpłatn 40 nr. dostać.

Gradi.

1. Pětr. 4, 8—10.

Teho dla budžeze strósbj a wachujeze k modlitwam. Pšchede wšchitkimi wězami pak mjejeze mjes sobu bylnu lubosć; pšchetoz ta lubosć pšchikryje hrěchow hromadu. Sslužeze šebi jedyn druhemu i tym darom, kotryž kóždy dostał je jako czi dobri sastojnizy wšchelakeje huady Božeje.

Njedzela pšchihotowanja na swjatkji je naša njedzela. Do přědka naše wóčto hlada; na ruzy my hladamy, kotrejž stej so k požohnowanju pošběhnylej pšchi k njeju-špiczu a swjatoczniczku šwoje dary na wošadu wuliwatej. „Zako wóczy tych motroczkow hladatej na ruzy šwojich knježich, tak hladatej našej wóczy na teho Knjesa, našeho Boha, hacž so wón nad nami šmili.“ Wuštyšch, Knježe, wuštyšch — to je hlóš našeje njedzele Gradi.

Tři kruchi pšchihotowanja na swjatkji nam šwjate pišmo mjenuje:

1. Modleze so.
2. Wotewrče šwoje wutroby bratrowskej lubosćzi.
3. Budžeze dobri sastojnizy wšchelakeje huady Božeje.

1. Modleze so. To je přenja, derje mēnjena japosch-
tolška rada, so my tola njebychmy njepožohnowani wostali,
hdyž pošlednjemu wulkemu rócžnemu czašej napschecžimo

džemy. Wo šame naše swjatkowne žohnowanje so jedna;
wo to chzemy prošecž. Bože kralestwo a Boži duch drje
bjes našeje proštwy pšchindžetej, ale kóždy dyrbi prošecž,
so byšchtej tež k njemu pšchikškej.

Modlitwa je najwyschšche a najlěpšche, ichtož Bože
džeczi maja. Modliš so ty tež? Modliš so rad? To
wšchak njeje šymna pšchikšchwošć, ale šbóžne prawo, so
šmēmny my w kóždej hodžinje pšched trón šwojeho njebje-
škeho Wótza pšchikš a jemu wšchitko prajicž. A kak
nušnje my modlenje potrebamy! Bjes Božeje bliskosće
šmy my khdži, hubjeni, njespokojeni. Knjesowa pšchitom-
nosć pak je žohnowanje a wofšchewjenje. Šdyž my rano
stanjemy, dha my Bože žohnowanje k šwojemu džělu
trebamy. Šdyž so my wječor lěhamy, dyrbi nam tón
Knjes mēr špóžcicž. Njeh my džělamy abo wotpocžuje-
my, jēmny abo pijemy: wšchitko dyrbimy my do modlitwy
wofšamkucž. To nowu wješelosć a móž dawa. Duž
modl so, prošch! Prosch Boha wo myšle wěrnosće, wo
pošnacze hrěcha, wo wodacze winy, wo mēr a šwjeczenje,
wo šwjateho Ducha, wo ducha modlitwy, wo nowe, wob-
nowjaze swjatkowne žohnowanje. Njemyšl šebi tež, so je
dosć. jenož w Božim domje so modlicž. Twój dom
dyrbi dom modlitwy bycž; duž dyrbicze so my rano, pšchi-
pošdnju a wječor hromadže modlicž, a hospodar dyrbi
šwojeho doma mēšchnik bycž. Šdžež žana šhromadna
modlitwa w domje njeje, tam tež žane žohnowanje njeje.
Šdžež so pak domjaze žiwjenje se šwojej prózu a starosćzu,
se šwojej šrudobu a wješelom pšched trón Božeje huady nošy,
tam je wješele a žiwjenje.

Ach, so bmy my tak lěni a liwzy w modlenju! Swět swonach naš wot modlenja wotczahuje, šama našcha njeměrna wutroba modlenju sadžewa. Teho dla japoschtol rjeknje: Budźće strosbi, a wachujće k modlitwam. Měru džerzecz we wužiwanju a wješelu, to je nufne k modlenju. Schtož w jedži a picžu měru njedzerzi, ša čželnymi lošchtami honi, tež jenož w myšlach, tón šo modlicž njemóže. Duž wachujmy, pšchetož čžert khodži wokolo kaž rujazy law a pyta, kohož by póžrjel. — Ale tež w modlitwje šamej je měra a strosbóšč nufna. Našch Šbóžnik naš napomina, šo bychmy njebórbotali pšchi modlitwje. Wón chze, šo šo my jednorje a mudrje modlimy. W našchim čžaku je tam a šem mēnjenje nastalo, šo móže čžlowjek kóždu khorošč, kóždu tyšchnošč přecž modlicž. To je wopacžne. Boža wěž to je, kaš wjele wot našchich modlitwow wón wušlyšchi. Šara derje móže Boža wola byčž, šo my čžerpimy. Duž daj šwojej dušchi pšched Bohom woczichnycz a potom šo modl.

2. Pšchede wšchitkimi wězami paš mējče mjes šobu šylnu lubošč. Na tym dyrbi šwět póšnacž, rjeknje tón Šnješ, šo wy moji wuczobnizy šče, hdyž wy lubošč mjes šobu macze. A šašo: nowu pšchifasnju ja wam dam, šo byščeže šo mjes šobu lubowali, runje jako ja waš lubowaš šym. Tež w šwěče šo šprawna lubošč namaka, w domje a wošadže. Ale hdyž je tuta lubošč jenož šemška a šwětna, dha wona šylna došč njeje. Prawa lubošč pšchidže š Boha, kotryž je šam lubošč. Hdyž tuta lubošč njeje, tam je našcheho žiwjenja šbože na pšštwarjene. Někotry por je pšched woltarjom stal, lubošč we wutrobje, pšchifahu we rcze; po někotrych mēžozach bēšche roštora w domje, dokelž wěrna lubošč pobrachowašche. — W někotrym domje je mjes šaršchimi a džēcžimi lubošč, kaž dolho wšchitko derje dže. Hdyž paš šo nan šestari a šym dyrbi jemu šhonjenu lubošč pščezč, dyrbi ša nana šo štaracz a šašlužicz, potom lubošč pšchestanje. Ně, lubošč dyrbi šo horicz pšches móž šwjateho Ducha. Wo tutej luboščzi japoschtol rjeknje, šo wona hrěchow hromadu kryje.

Wy zušy hrěch njedyrbimy pšchewidžicz, ale my dyrbimy jón woadacz. Wy njedyrbimy mēr woadacz, hdyž žádnj mēr njeje, niz šle dobre a šikale škódkē mjenowacz, ale zušy hrěch pšched druhimi šamjelczecz, pšched nami šamymi šamolwječ, niz kóždu maliczkošč ša šlo wšacz, to je, šchtož šebi japoschtol wot naš žada. Tak jo šwět nječžini. Ššam šwój hrěch wón pšchifrywo, zušy wón wotkrywa. Ššame šwoje brachi wón šamjelczuje, zušy wón powjetšchuje a š radošču dale powjeda. Šinaš našch Šbóžnik. Wón ženje w luboščzi njeje wošpróžnik, wón je hrěchi a šlaboščze šwojich wuczobnikow š wulkej ščezpliwošču nješš. Tež šwojeho pšcheradnika mjenuje wón hiščeže šwojeho pšcheczela. O, šo móhli tež my š japoschtolom pražicz: Lubošč Šhryštušowa naš čžeri.

3. Ššlužče šebi jedyn druhemu š tym darom, kotryž kóždy doštal je, jako čži dobri šaštojnizy wšchelateje hnady Božje. Wy šmy šaštojnizy. Wobšedžer je Bóh šam. Našche šemške šubla, našche duchowne dary šlyšcheja temu Šnješej. W našchej šwobodže to nješteji, hacž my je ša njeho trjebacz čžemy abo niz, my dyrbimy to čžinicž. Šchtož my dželamy, my š jeho možu čžinimy; šchtož my druhim darimy, njeje našch, ale jeho dar. Wěrišch ty to? O, hdyž bychu to wšchitzny ludžo wěriš, dha bohacz šwoje millijony nješmēli tak twjerdže šamkacz a khowacz, dha

dyrbjalo ša žyrkej a jejne wušrawy, ša khudyh a jich hubještwo lēpje štarane byčž hacž nětk. Wopomú jo jenož prawje, twoje šublo njeje twoje; ty ničžo do wěčžnoščze njemóžeš šobu wšacz, žádnj kamješ š twojeje khěže, žádnj plód š twojeje role, žádnj šloty š twojeje móšchne. Wšchitko dyrbišch ty jow delkach woštajicz ša čžlowške džēczi, kotrež šašo wumru kaž ty, šuano ša šmējatych herbom, kotřiz šo tebi ani njepodžakuja. Duž štejmy ša tym, šo bychmy je šwojim šublom a šamóženjom, je šwojej možu čžela a dušche, je šwojej wěru, lubošču, nadžiju, jedyn druhemu šlužili.

Tón Šnješ wubudž našche dušche k wšchitkim dobrym kručam pšchihotowanja, šo bychmy njeplódni namafani njebyli. Duž hotuječe wašche dušche k modlitwje, wotewrče wašche wutrobny k bratrowškej luboščzi, štažče wašche žiwjenje do šlužby wašchich šobučžlowjekow. Boži Duch šam pšchihotuj našche wšchitkich wutrobny ša požohnowane šwjatki! Šamješ.

Šhryštoš Šolumbus.

Šo nēmštin.

(Šotracžowanje a ššončjenje.)

Ale šawišč — šlu towaršchku wšchěch wulkich wušpěchow — bē šebi w štarej domišnje Bohu žel šawoštajil. Šli njepšcheczēljo kašachu jenož na prawu hodžinku, hdyž bychu Šolumbej šelchodžecz móhli. — Šolonija, kiž bē, Šameriku přēni kručž wopuščezimšchi, na Ššpanioli šaložil, bē šo šhubila. Na mēštnje, hdyž bē štala, šaložil k čžezčzi kralowe mēšto Ššabela. Šotom džěšche šmužičze na nowe wunamafanja. Ale njeležachu wšchudžom, kaž bēchu šo nowi towaršchojo nadžijeli, šlote a wšchelate druge poklady bjes prózy a š hromadami, — a šebany nahrabny lud počža mortotacz. Š temu hiščeže pšchidže, šo Šolumbus wo šrijedž šwojich próžowanjow ššhori. Šajkeje škladnoščze wužichu nješpošojni a póšlachu do Ššpaništeje žadlawy lišt, w kotrymž ani nitki dobreje na nowym šwěče njewoštajichu. To bē Šolumbowym njepšcheczēlam mjedowa pomaska a woni šchifnychu pola krala tak daloko, šo Šolumboweho najhóřšeho njepšcheczēla, Šguado-a, ša nim póšla, šo by wěž kručze pšchepntaš. Šolumbus mējēšche ša njepšchitšojne, jako kralowšti namēštnik w šwojim kraju šo nekajšemu šudej podčžijnyč. Šomjenowa teho dla šwojeho bratra ša namēštnika, a wróčzi šo šam do Ššpaništeje. Ale pšchi tym ščžini šebi to wopaš, šo roškašda, kiž drje bē jeho wotpohladam pšchiměryem, ale kajřiz ničto šhwalicz njemóže: wobydlerjam wšcho šloto šebrazč; a runjež pšchi tym tak šurowy njebē, kaž jeho naššednikojo, bē tale njeprawda tola šapoczatš a pšchicžina mnohich druhich šrudnych podawškow. Še šehnathmi pjenjēšami wróčzi šo wobštorženy domoj a — pšchepoša šwojich njepšcheczēlow. Š tym paš jich na wěčžne nješmērowa, ale hdyž šebi ša ščezze pucžowanje š jaštwow ludži na kóžče žadašche, dokelž šo druhim do zušych krajow njechasche, jemu šhwatajžy njeshožownu proštwu dopjelnichu. W juliju lēta 1498 wotjēdže ščezži raš, a po wšchelatic wuštatych štrachach a nowe rjane kraje namakawšchi niz jenož na šupach, ale tež w Šamerizy šamej, wróčzi šo do štareje kolonije. Tu paš bē hižo šašo nješporjad a njemēr wšcho podryš. Wutroba jemu krawjēšche, hdyž tole wušlada; porjedžēšche, šchtož šo hodžēšche. Tu kručze wuššupuju, tam dobročžiwje porořuju šawjedže šašo k nušy na šhwilku porjad. Wón rošdžēli kraj a ludži, šo by tak džčlacžerjow došyl, ale šaložil Bohu žel pšches to pošdžiče wotročžlowštwow. Niz š lubošnym šlowom, je šurowymi pšchēščēhanjemi, š podčžijščezowanjom, š wóžnu a je šahubu poššrowi šтары šwēt nowy. Wložemy šebi myšlicž, kaš šu ludžo, kotřiz bēchu šebi w Ššpaništej hižo dawno šmjercž šašlužili, nětko jako šnježa a poručžizy š wobohimi wobydlerjemi šašhadželi. A kraj bē pošny tajkich šamžow. Šiščče dolhe lēta pošdžičho bēšche tam tajkich njedoczžinkow š hromadami; bēchu po wotřšanych wuchach derje špóšnacž. — W Ššpaništej bē mjenujžy wašchne, šo najhóřšchim ššššnikam wušchi wotřšowachu. — Kaš rad Ššindianojo Ššpanjenjow mējachu, widžimy š powjedancžka, kiž nam mižionar Las Šajas powjeda: „Š šmjercži wotřudženeho Ššindiana bēch ššoro do žyła ša šchēščžanštwow došyl. Do šchēščžizny paš šo mje hiščeže woprašcha, hacž šu w nješjēšach tež Ššpanjenjo. Šdyž jemu wotmolwlich, šo kóždy, kiž je dobrny,

do njebjęch pŕichindze, njeda ŕo ŕŕheczęcz, ale rjekny, ŕo nihdze pŕŕhincęz nochze, hdzeŕkuli by jeneho ŕ tehole ŕaklateho ludu tręchil." Wo tajkich wobŕtejenjach ŕhonichu teŕ Kolumbowi njepŕheczęljjo a ŕheczuwachu bjes pŕheŕtačza. Šchoŕ hęcheze werno njebę, do- częnichu ŕ hroŕnym i kęzi. Węcznje bę kralowa Szabela pŕhe- pofaŕana byla, ŕo je Kolumbus njewinowaty; pŕhezo bę jeha ŕakitowala, tola nętko ŕama wona niczo dale ŕa njeha częnicęz nj- mōŕeŕhe. Bobdilla bu wotpōŕlant, ŕo by hladał, kał ŕo to po prawom ŕ Kolumbom ma. — Wōn pŕŕhincęz, ŕtaŕa namęŕnika k ŕebi, a hdęŕ tōn ŕ dobręm ŕwędōmnyom k njemu pŕŕhincęz, jeha ŕaja, ŕa rjekzaję ŕwjajęcz da a tał ŕepinaneho do Šchpaniŕeje pōŕla. Teŕ tajku haŕbu ŕnjeŕe ponęznje. Pŕoŕheŕhe jenoŕ, ŕo by ŕo pŕheč kralom ŕamęm ŕamolwjęcz ŕmęł: To ŕo jemu ŕta. Po jeha ręczi a ŕadŕeręzję pōŕna kral bōrę, ŕo bę ŕo jemu nj- prawda ŕtała, a pŕhepoda jemu ŕ nowa ŕtare ŕaŕojęŕtowo. Alle zęla Šchpaniŕka ŕabywaŕhe dale bōle, ŕa czōŕ męjeŕhe ŕo Kolumbej dŕakowacz. Dwę lęcze ŕandŕeŕhej. — Tu pōŕklachu — niŕ Kolumba, ale jeneho druheho do Szpaniōle, ŕo by tam na porjad hladał. Szlubofo drje częjeŕhe we wutrobje Kolumbus njedŕak, tola jeha to njeporaŕę. Njehladaję dŕę dŕaka ŕwojeha kęjeŕerja, ale ŕo by ŕapocęate dŕęlo dofonjal.

Š tym ŕpōlojom, ŕo jemu tola ŕ nowa ŕchtyri hubjene kōdŕe domęrichu, wujędŕe w męrzju 1502 ŕchtwōrtę kŕōczę na morjo, ŕo by, kał bę ŕo nadŕak, pucę po wodŕe do Szdiŕeje namakał. — Węnjęŕhe dŕę, ŕo je nęhdze wokoło Čhineŕeje abo Szpaniŕeje pobęł. — Pŕheczęwo jeha woli pał ŕahna jeha wętr na brjōb noweje kolonije. Tu pał njepuŕheczęch jeha ani do pŕŕŕŕtawę, hdzeŕ čhęŕhe ŕajęcę, ŕo by ŕebi kōdŕe wuporjedŕęcę dał a hroŕaze njewjedro pŕheczękał. Węchōr pŕŕheczęze a najŕ admiral ŕebi hinał pomhacz njemōŕeŕhe, hacę ŕo kōdŕe w nękaŕej khowanzę tał derje kał bę mōŕno khowaŕhe. Bōrę po tym ŕadŕewajęhe jemu nowę węchōr, ŕo wujęcę njemōŕeŕhe. Pŕheč wocęomaj roŕčęepjęchu ŕo jemu wŕchę kōdŕe, a jenoŕ ŕ wulkej niŕu radŕi ŕo jemu ŕ towaŕ- ŕehemi do Szamaiki je žiwjenjom częknyęcz. Tu pŕheczęni nj- ŕboŕowny rjek zęle lęto.

Bę to žiwjenje w ŕamej niŕu, žiwjenje ŕarōŕčęow a mjerŕa- njow. Šchpanjenjo, kotęz bęchu ŕ nim k tradanjju a k częrpjenju wotŕudŕeni, na njeha ŕawachju a hroŕachju, ŕo čhędŕa jeha ŕkōnzō- wacz; wobędŕerjo, kotęchŕ bęchu kħroble roŕmjerjali, njepopŕchachju jim niŕ najmjenŕheho. Šmjerčę ŕdaŕhe ŕo wŕchęm węŕta, ničtō njenadŕijęŕhe ŕo radę a wumōŕenja, kħiba Kolumbus. Wōn bę wulicęk, ŕo ŕo męŕaczę ŕa kŕōtki częŕ ŕaczęmi a węŕheczęŕhe na njōn pofaŕajo Szpaniōlam, ŕo budŕa bōrę na njebęŕach ŕnamjo Bōŕeha hņęwa widŕęcę, je-li zuŕbnikow njęczęŕę. Tu ŕaczęmi ŕo męŕaczę — a naŕŕōŕeni Szpaniōljo pŕoŕchachju jeha na kolenach, ŕo by jim njeluboŕnoŕčę wodał; rad lubje dawachju wŕcho, ŕchtoŕkuli ŕebi ŕadajęhe. — Hęcheze męŕazy ŕo jemu w tajkim hubjenŕtwej minęchu, donę kōdŕnikaj, kotęrejuŕ bę Kolumbus wupōŕklał, ŕkōncęnje ŕ wjęŕŕhej kōdŕu pŕŕhincęczęŕhej. 28. junija 1504 wopuŕheczę wōn Ameriku pōŕledni raŕ a nawrōczę ŕo po mnohich wuŕtatęch częrpjenjach kħorę do Šchpaniŕeje, hdzeŕ bę mjes tym jeha ŕakitaŕka Szabela jęmęjela. Szabytę a wopuŕheczęny wot njedŕakneho ŕwęta ŕwoje žiwjenje a ŕwōj dōnt roŕpominajo ŕemrę tu namakał Ameriki 20. męje lęta 1506, 59 lęť ŕary. Jeha pōŕlednja wola bę, ŕo bychu jeha częlo pŕheŕ morjo na nowu ŕemju pŕhewjęŕli a jemu puta, ŕ kotęrymę bę nęhdę wuwajajany był, do rowa ŕobu dali. Tał ŕo ŕta.

Jeha njęboŕe njemęjeŕhe hęcheze teŕ tu kōnza, dofelę nowę ŕwęť ani po nim njepomjenowachju, ale po nękaŕkim Szlorentiŕkim ŕemjanu Amerigo Vespucci, kiŕ bę kęzku wudał, w kotęreŕ Ameriku wopŕŕowajęhe, runęz ŕam dale pjęzę pŕŕhincęch njebęŕhe.

Hdęŕ bychmy Kolumbowu ŕlawu wuŕbęhujō powjęŕcheli, bychmy jeha wopomnjęczę kħiwdu częnili. Teŕ najkŕōtŕhe ŕawęny jeha žiwjenja ręcza mōŕniŕhe, dęŕli rjane kħwalaze ŕłowa, mōŕniŕhe, dęŕli bęŕŕheczaty pomnił, kałkiŕ jemu pōŕdŕijęcho w Szewilli ŕajichu.

Tu mohlo nękomu na męŕl pŕŕhincęz: Hacę teŕ to je jeha pŕęnja męŕlicęka na wunamakanje woprawdŕe tał wulka ŕakŕuŕba? Ma to wotmolwi nam najraŕniŕhe powjędaŕčęto wo jeju Kolumbowęm. — Hacę nowemu ŕwętej nahrabny, ŕurōw, ŕary ŕwęť wulke ŕboŕo pŕchęnjęhe? Hacę njepocęęni ŕareho ŕwęta ŕ pokladom noweho nowu zęrobu a nowę jęd do ŕarych ranow njedōŕtachju? — To pŕaŕheczę ŕo Bōŕu pŕhečwidŕōmnoŕčę, kotęraŕ wŕcho runa, ŕudŕi a wodŕi; ŕe žiwjenjom wulkeho muŕa, kotęreŕ ŕ kŕōtkę wō- pŕŕachmy, ŕ jeha mudroŕčę a dobrej woli tałke pŕaŕhenje ničzo

częnicęz nima. Čłowjeka pał njębudŕi to, ŕchtoŕ je ŕo bjes jeha wole ŕtał, ale to, ŕchtoŕ je wōn čhęł.

Aljes jutrami a ŕwjatkami.

Njany częŕ, hdzeŕ ŕemja naŕchōh' Bōha
Kał ŕahroda kęze w pōlnej kŕaŕnoŕčęi,
Hdzeŕ mi, hdzeŕ ŕupi nętko moja noha,
To nalęczo ŕo ŕmęwa w pŕŕhincęzi.

Njany częŕ, hdzeŕ kōŕda kŕęka mila
Nętk rjane jutrne kħęrlŕhe ŕajpęwa,
Hdzeŕ nutroŕčę je ŕaŕo ŕ nowa žiwa
A ŕahorjenoŕčę wŕchitkich ŕajŕhima.

Jutry ŕejady a ŕwjatki pŕędku,
Kał njęŕuja tu częŕę na ŕwęcę!
Duŕ kōŕdn ŕarę teŕ ŕwęru pęta kłętku,
Šom' derje je pŕŕi ducha hoŕčęnię.

Šorje hladajo kał wucęobniŕę
Ša k njęjuŕpicę ŕwjęcę Szōŕnika,
Dha ŕu mi ŕnadne wŕchitke tałke węzę,
Kiŕ je mi ŕemja wulke ŕjewila.

Hęcheze dęnję ŕo ŕehli ŕe ŕhonjenja
Węŕchŕchōh' žiwjenja mi ŕtara wutroba,
Njemęł jutrowneho wōŕjewjenja,
Šotajne mi byle jeno bolenja.

Męnju wŕchak, ŕu jeno ŕnadne ŕłowa,
Kiŕ mōj duch wo Duchu Bōŕim wuręcęi,
Hdęŕ nam jandŕel Szęŕŕowoh' rowa
Durjow ŕęgle wŕchitke njęŕemi.

Jutry ŕlicę ŕwjatkam pŕuhi ŕwoje
A tał ja mōŕu hałle ŕ wętoŕčę
Šej węcęne wobraŕę tu częnicę moje,
Kiŕ ŕ wŕchŕchich ŕtron Duch ja męje pōŕklał je.

Mohł wjękelicę ŕo duŕhe pōŕbęhjenja,
Hdzeŕ na ŕamęje ŕwojoh' žiwjenja
Ša njemęł kħwilku wobŕarowanja,
Niŕ pŕuhu ŕ lępŕchich ŕwęťow ŕ daloka?

Kał ŕłabe ŕu te kħidla ŕahorjenja,
Hdzeŕ njębęhņe je jutrow nadŕija!
Tōn čłowjek nima žanoh' pōŕhlnjenja,
Naŕch niŕes a Szōŕnik wŕchitko dofonja.

Šej twarju hętu ŕwojoh' częcho męra
We kŕaŕnym ŕwętle ŕłōnza jutrownoh',
Šlej, potom wjedŕe ŕwjatkowna mje węra
Do domow žiwjenja tam węcęneho.

Ernst Delaŕ.

Wŕchelake ŕ bliŕka a ŕ daloka.

Porjedŕenje: Niŕ 4. julija, ale **4. junija** ŕwjęcę Szlopoŕke pobocęne Guŕtav-Abolŕŕke towaŕŕtowo ŕwōj ŕwjędęen w Šornęm Wujędŕę.

— W Szwitawje ŕo nowę Lutherōwę Bōŕi dom twari a ŕ twarom ŕo w bliŕŕkim częŕu ŕapocęnje.

— Wulke njęboŕe na ŕeleŕniŕę je ŕo w bliŕŕčęzi Szpŕka pola ŕtazije Čortaw męlo. Čęŕ ŕ kolijow wujędŕe, pŕęŕŕhe wōŕę ŕo ŕwŕōczęchju, lokomotiva hęcheze nęŕchto ŕtow mętrov dale częŕjeŕhe. Dwaj pucęowaręj, jedęn kħęŕorŕtowoŕ ŕejmęki ŕapōŕlantę a jena ŕona, buŕchtaŕ morjenaj a wjazę wōŕobow częŕto a lōŕo ŕranjenęch.

— Šrōnpręnz naŕchheho kħęŕorŕtwa je pŕheč kŕōtkim ŕwōj 20 lęťny narodny dŕęn ŕwjęcęk. Wōh ŕchituj jeha dale k ŕboŕu naŕchheho wōtŕneho kŕaja.

— W kħęŕorŕtowoŕm ŕejmęje je ŕrudne wōjowanje. Šwōbōdo- męŕli a ŕozialdemokratojo pętaju wōŕŕamŕnjenje wot pŕaweje ŕtrōny podpęeranych ŕakonjow ŕ tym ŕadŕewaczę, ŕo wulka licęba ŕ nich je ŕejmōweje ŕale kŕōtko do wōthłōŕowanja won dŕe a potom woni ŕadaja, ŕo by ŕo wulicęk, hacę je jow telko ŕa- pōŕlantow pŕchitōmęch, kiŕ dęrbja tam byčę k płaczōmnewu wōŕŕamŕnjenju. To ŕu wobŕarōmne pucę, kotęreŕ ŕo kħodŕa, a pŕŕi tym dęrbi naŕch kħęŕorŕtowoŕ ŕejm wŕchu nahladnoŕčę w ludu a kŕaju ŕhubicę.

— Šo buŕchtaŕ Marten a Šickel we wōjęŕkim pŕoŕęku w Šumbinnenje wuwinowanaj, je powŕchitkowne ŕpōlojenje po kŕaju ŕbudŕilo; pŕchetoŕ nowe jednanje pŕheč ŕudom je hęcheze ŕjawniŕhe wopofaŕalo, ŕo ŕo jimaj dopofaŕacz njeda, ŕo ŕtaj rŕt-

mischtra Krosigka moriloj. Dopokasacz so jimaj to njehodzesche, duž so tež sajudzić njemóžeschtaj. Człowjek njemóže dale budzić, hacz se swojim pósnuaczom jašnje widzi. Sduž mataj něšto na swojim šwědomnju, potom Bože khostanje na njeju čzaka.

— W Niederlandstej je w ludu wulki strach. Wot zpleho luda lubowana kralowa Wylemina je čzežko na tyfus sšhorila a je nětko tež hiščeje w swojej khorosći sahe porodžila. Ššes sazny porod bu strach čzim wjetschi, dokelž běchu mozy khoraje hižo khetro wotebjerale. Wny prošnyj s zplym niederlandskim ludom, so čzyl Bóh milosčiwje lubowanu kralowu pschi žiwjenju šžeržecz.

W u m j e ů k a ů .

(Potracžowanje.)

Wotpožiwšchi swoje pruhowanje běch něšto nježel doma. Šutrowničku džech s nanom do kušodneje wšy te mischi, hžez mi knjes kantor na piščečelach hrač dowoli. Wjedžach šebi njemalo wjele, jako kemscherjo hlomy hromadu tyfachu a wo mni šebi powjedachu. Dužy dom džech s Kozorjez Šurjom, kiž bē jako feldwebel na wotpušku. Rowarjez Marka, kiž tež s naschey čzjodu džesche, bē zyle pschešlapnjena wot rjanosče, mudrosče a šmužitosče forczmarjez wojaka. Ššetranjez Michala pak to njemolesche; na jeho woblicžu bē jašnje widžecz, so je jemu Marka wšta.

Něšto dnjom do mojeho wotjěda na přenje wučeršte městno pschindže stary Ššetranz k mojemu naney a pscheprošy jeho, so čzyl jako šwědk pódla byč, hduž budža „grychty“ pola njeho wumješt wuczinjecz. Wóš nan šo njemalo štroži. Ššetranz — najšylnišchi a najmudrišchi muž wo wšy — a na wumješt, to jemu do hlomy njehasche. Stary Ššetranz pak pschi tym wošta, so je šo došč na dželak, a so móža nětko drušy hospodarječ. Ššchi tym wón wošewi, so šmėje jeho Michal bórny s Rowarjez Marku kwaš.

Sduž „grychty“ pschindžechu, džech ja šobu k Ššetranzejom. Štwa bē wobelena a čžišta wumyta; blido bē s nowym rubom pschifryte, a na nim ležeschtej biblija a špěwarške. Stary Ššetranz bēšche kšutny mjelczazny, jeho postrowjenje krute a krotke. Michal bēšche škludny, bojšny a čzinješche, šchtož móžesche naney na woczomaj wothladacz.

Wóš nan wobročzi šo hiščeje junu k hospodarjei a džesche: „Ale, lubny pscheczelo, šče dha šebi tu wēz tola tež prawje derje pschemyšliš? Hiščeje je wšchitko wasche, wy šče knjes a hospodar, a bórny šmėje jow drušy roškasowacz.“ Ššchi tutych šłowach mojejho nana šo Michal njeměrnje po lawje tam a šem šuwasche a pohlada s nahrabnym woczkom na nana. Stary Ššetranz pak rjekny pomalu a wo swojej mozy pschewědčeny: „Wšcho je moje, a roškasowacz jow ničtó njebudže, dužli ja, doniž budu ja živy!“ Na Michala ani njepohlada. Potom wobročzi šo k aktuarej: „Se wšcho hotowe?“ Tutón šwny, so je hotowy. Duž pokaja Ššetranz s porštom na listno papjerny, kiž na blidže ležesche, a pschitasa truce: „Duž dha pišaječe:

Ša, Šurij Ššetranz, wotedawam s tutym swoje kublo je wšchitkimi polemi a holemi, lukami a hatami, pastwami a pušczinami, se wšchitkim štotom a se wšchěmi žnjemi swojemu šynej Michalej a wuczinjam šebi ja bydlenje hornje šwy swojeho noweho domšeho; wšchitku zyrobu pak, tak derje jēž kaž tež picje, ma mi nowy wobšedžec w došahazej niere a dobroče darmo dawacz, kaž budu šebi to žadacz hacz do swojeje šnjercče. Wot pežolow dostawam položju mjedu, wot šadu na šahrodže pak šeczinu.

Šo šym ja tuto w dobrym rošumje a pschi polnej štrowosći wobšamšnyš, wobšwědčuju: . . .

Šako bē tuto wšcho napišane a podpšžane, kaž šo šluscha, šastupi Michal se swojej mlodej žonu. Wobaj šupišchtaj psched Ššetranza. Wón pohlada na njeju s hordosčju tyranšeho dobročzerja a pschitasa hrubje: „Nětko podžakujtaj šo!“ Michal a Marka džeschtaj dyrtotajo: „Měječe džak, nano!“ a žyla zeremonija ššončzi šo pschi šwinjazej pječeni, piwje a palenzu.

Sduž s nanom domoj džech, wužlyšchach, fak tón pol wótije pschi šebi prajesche: temu Michalej wón pschewjele wěri, to ja čziniš njebych . . .

(Ššončjenje.)

Šasche khodjenje je w njebešach.

Šchere a polne mróčelow ležesche njebo na daloschich, čzornych šahonach. — „Maczi, nješny štoro hotowi?“ praschesche šo mašy Šandrij, kotryž šobu bėrny šberasche.

„Tón mēch hiščeje polny.“ praji macz; „potom džemy domoj; čzmi šo hižo a potom hnydom je čzaj modlenja, hduž šo šwjatof šwoni; potom ja domach čzoply kšofej šwarju. Ty šy špróžny a ššodny, šchto?“

Wona pilnje dale dželasche, mjes tym šo tón mašy swojej mokrej, šymnej ruzy do šholowow tyfny a šamyšleny k wječornemu njeju hladasche. Tam šo čšerwjena, šwēcžata šmuha šybolesche, hduž šo nžny ščžn hižo na šemju lēhasche. Duž wote wšy pschewasche. Macz šo na swoju motwu šepjerasche, ruzy štyfny a praji: „Šandrijo, špěwaj modlitwu!“ Mašy šebi swoju čzafku ščeže a woczki njemotwobročenej wot tamreje šwětkeje pruhi na mróčnych njebešach, modlesche šo: „Šomhaj nam, Božo, do wēžneho žiwjenja! Šamješt.“

„Macze.“ praji won po mašej šwilyžy, hduž šo macz domoj hotowasche, „maczi, šchto je wēžne žiwjenje?“

„Šo je, hduž je čšłowjek wumješt.“ šnapšeczšwi macz.

„Šaj, to pak je w njebešach?“ šo hólž dale praschesche.

„Šaj, w njebešach je,“ wšpjetowasche macz se špróžnym šyntom, „niž na šemi.“

Někotry wječor bēšche hiščeje Šandrij s maczerju wonkach na polu a modlesche šo pschi pschewianju: „Šomhaj nam, Božo, do wēžneho žiwjenja! Šamješt.“ Š kóždy krotč hladasche k wječornemu njeju, hžecz ššončžo na mróčnym dnju jenož jako čšerwjena šmuha šo šyboło abo na jašnym lētnym wječorje w šwětkej módrinje šo kšowasche. Šajrejšcho pak bēšche, hduž šo šady šo žolmjazyh horow čšerwjenje šo šybolazyh mróčakow šhubi. Potom šo šdasche, kaž bychu šo škote wrota pschi njebešach wotewriše, čšłowjeka nuts puščežicz. „Šam dyrbi wēžne žiwjenje byč. Š šchto by tam wóhš!“ wón pschi šebi myšlesche, a móžne žedjenje jeho pschewša.

Š čžiščinje jednoreho žiwjenja wón wotročeje. Wyscha šchula pomhasche maczeri, šchtož móžesche; wona njebēšche šylna žona a dyrbjesche tola dželacz kaž muž, šo by kublešchto w porjedže šžeržala. Sduž wšchitko derje džesche, móžesche kóžde lēto šwoju daš w prawym čzaku wotedacz a ša šebje a šwojeho hólza kupicz, šchtož ša žwnošč a wobšfanja šo trjebasche. Sduž ranje šwitasche, by štanyla a hušto šo wječor hiščeje jejna lampa šwēcžesche, hduž dyrbjesche se špróžnymaj woczomaj draštu platacz. Potom hladasche Šandrij se šwojeho kóža do jejneho blēdeho, čžicheho woblicža a myšlesche šebi: Sduž budu ja wulki, macz wjazny tak wjele dželacz nješnje, jenož tak wjele, kaž rad čže, potom ja wšcho na polu šželam a w hródzi; potom dyrbi šo derje mēč!“ Š s tajšimi myšlemi by wješčly wušnyš, hduž macz hiščeje dołho šchijesche.

Tak po nēcžim čzaj dōndže, hduž dyrbjesche Šandrij na paczerje kšodžicz; tehdom nowy šwēt psched nim šelhadža. Šedny džēš praji šarar: „Dženka mamy tón šchpruch wufnyč: Šak je Bóh tón šwēt lubowal, šo wón swojeho jeničžo-narodženeho šyna daš je, šo bychu wšchitny, kiž do njeho wěria, šhubjeni njebyli, ale wēžne žiwjenje mēli. Wēžne žiwjenje“, wón dale powjedasche, „wēčeje tež wy, šchto to je? Ty, Šandrijo, šchto myšlišč? šchto je wēžne žiwjenje?“

„Šo je, hduž je čšłowjek wumješt“, Šandrij s maczeršnymi šłowami wotmolwi.

Šarar šo šmēšesche: „Ty čžesč prajicz, hduž je něčtó wumješt, pschindže do wēžneho žiwjenja, njeje wěrnó?“

Šandrij šwny s hłowu: „Šaj, a hduž je dušchny byl.“

„Něšto wšchak mašch prawje, ale niž žyle“, šnapšeczšwi duchowny. „Šlaj, šnjes Šesuš praji: šo bychu wšchitny, kiž do njeho wěria, wēžne žiwjenje mēli, niž hake dostali. Š wón tež praji: Šchtož do šyna Božeho wěri, tón ma wēžne žiwjenje — po tajšim nětko hižo. Nětko čžemy w paczerškej wučšbie wufnyč, fak móžemy wēžne žiwjenje dostacz. Bože šłowo nam puč po-kaže a Bóh čzyl temu swoje šohnowanje dacž!“

(Ššončjenje.)

Dalšche dobrowólne dary ša wbohe armeniške šyroty:

Š Šrodžiščezaniškeje wošady psches knjesa šararja Mróšaka 1 hr.

Š mjenje wbohich šyrotow praji wutrobny džak

Šólcz, redaktor.

Esy-li spěwał,
Pitnje dželat,
Strowja cze
Eswójbnj statof,
A twój swjatoť
Eradny je.

Sa staw spózny
Kapoj mózny
Lubosć ma;
Bóh pať swěrnj
Pšches spať měrnj
Ezerstwosć da.

Nječ ty spěwajš,
Eswěrnje dželatš
Pšchědne dnj;
Džeň pať swjaty,
Dušchi daty,
Wotpoczň ty.

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Szerbiske njedželiske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmolerjez knižiczišchczereni w Budyšcinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Sswjatkj.

Efest. 1, 15—18.

Bóh našeho Knjesa Jesom Khrysta, tón
Wótz teje cžesće, daj wam ducha teho rosoma a
šjewjenja. Hamjeň.

O najwješeliche, o najšbóžnišche
Šnady polnicžke šwjatki wy!

Troshtarja mamy,

Ežesć jemu damy!

Wješel, wješel šo, zyrkej ty!

Eswjatkj tu šu! Lubosne, wješele šwjatki! Wo
ežim pať dyrbju k wam rěčecž? Dyrbju waš na to
dopomnicž, šo je šo nětk dopjelniło, šchtož Bóh, luby
Knjes, šlubil běšche pšches rót Šoela: „Šlaj, ja čzu wot
mojeho ducha wulecž na wscho cželo, a budže šo stacž, šo
kóždy, kiž šo k mjenu teho Knjesa woła, budže šbóžny.“
Je trjeba wo tym powjedacž, kak je šo wulecže šwjateho
Ducha stalo a kak bu š tym kšesćizjanska zyrkej šaložena?
Kak buchu wučžomizy po Knjesowym šlubjenju na tutym
dnju kšesćeni je šwjatym Duchom a š wohenjom a
š wyšoka wuhotowani na šwoje wulke powołanje a šu
nětk šchli po wschej jemi. A šlaj, Šesufowa zyrkej,
podobna w šwojim špoczatku žonopowemu šornu, kotrež
je to najmjeňšche mjes wschitkimi šymjenjemi, je narostla
wulki šchtom, kotrehož hałošy w našchim cžasbu šapoczinaja
došahacž pšches žyłu semju. S prawom šu pošlednjemu
lěštotetku narjekli lěštotetk mišionštwa: žadny lud škoro,
do kotrehož njebudžichu hižo mišionšy pošli šwoju nohu

štajili, žadny kraj škoro, w kotrymž njebudžišche šo ša-
štyšchala lubošna powjesć wo Khrystu. Šesufowa zyrkej
podobna kwašu, a šlaj — kusk kwaša pšchekišche žyke
cžěšto. To je šwonkowne rošćenje.

Alle šlaj, tu šu duchowne plody, kotrež wulaty Duch
tych šwjatkow šobu pšchinješe. Nješbu te, kotrež Bóh
pšches profetu Ezechiela wěšchćil a šlubil je: Šlaj, ja čzu
wam nowu wutrobu dacž a čzu wam noweho Ducha do
waš dacž; a čzu kamjentnu wutrobu š waschego cžela
wsacž a čzu wam mjašnu wutrobu dacž. Mój luby
kšesćizjano, ty šu, kajtaž twoja wutroba je; wutroba
ežini ežlowjeka. Šchtož ma nowu wutrobu, tón je nowy
ežlowjek. Tajkeho čze Bóh šwjaty Duch tebe ščiničž, šo
by nětk w prawdošći a cžištošći pšched Bohom žiwy byk.
Alle šlaj, šwjaty Duch čze wuproschenty byčž. Teho dla
špomina šwjaty japošchtoł Pawoł w šwojej modlitwje na
šwojich lubnych Efešičich, šo by Bóh našeho Knjesa
Jesom Khrysta jim dał ducha teho rosoma a šjewjenja
k šwojemu šamemu pošnacžu.

1. Boha pošnacž, šchto njeby to čžył! Nješbu
mudri tuteho šwěta pšches lěštotetki a lěttawšynty šwět-
neho wobštacža to ežinili, nješbu jich wjele cžas šwojeho
šemškeho žiwjenja ša tym štali, šo bychu Boha wušlědžili
a namakali, ale kotry je namakal? Žabeho Boha njeje
ničto š nich namakal. Dla bludne wotpuče šu pšchischli.
Šišchće dženš je wěrnó šwjate Pawołowe šlowo: tón
šwět pšches šwoju mudrosć njeošnajje Boha w Božej
mudrosći, rěka: wschón našch rosom š mudrosću — je
ežma; my šmy bludne džeczi, hdyž twój Duch naš

ī jaſnoſcju — ſwojoh' ſwětka njerofwęczi. Tón Duch pſchepnta wſchitke węży, tež hlubofocjz teho Bóſtwa; tuteho roſoma a ſjewjenja bęſche tón Anjeſ ſwojim wuczobnitam ſlubil, prajo: hdyž tón Duch teje wěrnofcze pſchińcž budže, tón budže wam pucž do wſcheje wěrnofcze poſajacž. Tuteho Ducha wuproſy ſebi ſwjaty japoſchtol Pawoł wot Boha, ſo by Bóh naſcheho Anjeſa Jeſom Khrýſta, tón Wótž teje čzeſcze, wam dał ducha teho roſoma a ſjewjenja k ſwojemu ſamemu poſnacžu.

2. Što pať rěka: Boha poſnacž? to rěka: Božu luboſcž ſpoſnacž. Wſchelake kraſne woſebnoſcze ſu we ſwjatym Bóſtwe namaćacž: ſwjatoſcž, prawdoſcž, wſchekomóz, węcžnoſcž atd. Ale kajki maſch ſ nich wužitk? Ja čzi praju: žaneho! Wjele bóle dyrbiſch ſo jich jara bojecž. Ty hrěſchniko! Boža ſwjatoſcž, prawdoſcž a wſchekomóz budže tebe węcžnje ſatamacž! Tſchepotaj! Ale Bóh je luboſcž, njebóž ſo! Wjeſel ſo! Hdyž ſo me praſcheſch, ſchtó je Bóh, njebudu čzi wotmolwicž, ſwjatoſcž atd., ale luboſcž je Bóh. Luboſcž je najrjeńſcha, najkraſniſcha woſebnoſcž Boža, a w čzim je nam ſwoju luboſcž wopokaſal? Słyſch! Tak je Bóh tón ſwět lubował, ſo wón ſwojeho jenicžteho narodženeho ſyna dał je.

Hdyž wy nětk tule luboſcž Božu ſpoſnajecze, dha macze ſ dohom roſſwětlenej woczy waſcheje myſle, ſo byſcheže wy poſnali, kotra je ta nadžija waſcheho powolańja a kotre je to bohatſtwa jeho kraſneho herbſtwa. Kať ſmy my ſchecžizienjo tola bohaczi: naſche njebeſke powoľanje, wot naſ na ſemi derje dopjelnjene, dawna nam kraſnu nadžiju, nadžiju węcžneho žiwjenja, węcžneho jjenocženſtwa ſ Bohom. Kraſne herbſtwa je nam wotpoľožene a ſiwa tym ſwjatym Božim. Njeſmy bohaczi, my wuſwoleni Boži?

O ſo by ſwjaty Duch nam wſchitkim dał tónle roſom a tole ſjewjenje! Tón Duch ſwęczi ſ naſchim duchom, ſo Bože džeczi ſmy; ſmy my pať džeczi, dha ſmy my tež herbojo a ſ waſ herbojo Boži a ſobuherbojo Khrýſtuſowi.

Samjeń.

Sencž.

Jednu rjannu hlóſž naſchich ſerbſkich křerluſchowych knihow.

Podal K. A. Fiedler.

Wſched wjazorymi lětami mje ſnaty hudžby-wuſtojny ſerbſki knjeſ duchowny prufeje Hornjeje Lužicy na woſebje rjannu hlóſž křerluſcha čzo. 139: „Duſcha, ach duſcha, ty njeſnajecſch ſo“ kędžbliweho ſčini, prajizy, ſo wón tónle křerluſch huſto w ſwojim Božim domje ſpěwacž dawna, dokelž ſo jemu jeho hlóſž wubjernje ſpodoba; tola ſ wobžarowanjom wón pſchiſtaji, ſo ma ſpomnjeny křerluſch jara wjele wopacžnych aſzentow, kotrež pſchi ſpěwanju wulzy jara mola. Za potom domach w choralnej knižy ſa tym hlóſkom pytač, hdyž jón pod čziſłom 214 namaćach a widžach, ſo je wón kompoſizija naſcheho wulzy jaſlužbneho hudžbneho miſchtra k. kantora Kozora w Ketižach. S wulkim ſpodobanjom hrajač jeho choral a tekſt křerluſcha ſ hudžbu pſchirunowach, pſchi čzimž ſo polnje pſchewęcžich, kať prawje bę ſpomnjeny knjeſ duchowny budžil. Pod móžnym wobarnowanjom originala pſchiprawich nětko tekſt hudžby ſ tym, ſo w nim 19 porjedženkow wumjedžech. Křerluſch ſo w tutej formje nětko derje ſpěwacž hodži a takle rěka:

Duſcha, ach duſcha, ty njeſnajecſch ſo;
Hdy by ty ſnala,
Kajka bę prawa
A tajka nětk jažo by ježinila ſo!
Prjedy bę ſwjata,
Nětk lubujecſch ſlo,
Ale ach duſcha, ty njeſnajecſch ſo.

Hdy by ty ſnala, ſchtó na ſebi ma,
So ſy wot Boha,
Semu tať droha,
Wſches krej a ſmjercž Khrýſta tež wufupjena:
Saměcze, ty by
Szo ſahorila,
Hdy by ty ſnala, ſchtó na ſebi ma.

Glaj, kať twój Wócžez tať lubo čze ma,
So tebi dawna,
Šchtóž ſawoſtawa,
Kať hnadu ſa hnadu čzi pſchiwobrocža;
Ale to wſchitko
Pať Jejuſa dla;
Glaj, kať twój Wócžez tať lubo čze ma.

Duſcha, ſchtóž ſmějecſch, to wot Boha maſch;
Wſcho, ſchtóž Bóh ſtwori,
Tu wěſtoſcž twori,
So wot njeho wukhadža wſchitko, ſchtóž maſch;
Sa to wukń ſwěru,
So Wótzej čzeſcž daſch;
Wſchetož ſchtóž ſmějecſch, to wot Boha maſch.

Wſchať džecžo poſluſchne ſtarſchim čzeſcž da,^{*)}
Hdyž wono widži,
So nan to hidži,
Šchtóž pſchecžiwu pſchifaſnjam ſtarſchich ſo ſta.
Duſcha, tať dyrbi
Byčž Bóh twoja mſda,
Wutroba jemu njech čzeſcž wſchu tež da.

Štworjenje kóžde ſo pſchiwucžuje
Lutzny wſchať k temu,
Šchtóž hoji jemu,
A runja to k njemu ſo towarſchuje;
Duſcha, tať pſchiwucž
Szo k Bohu, hidž ſle,
K njemu njech twoja myſl wobſtajnje dže.

Duſcha, ach hladaj wſchať ſ wopjecžizu,
Šchtó ma na ſebi,
So Bóh da tebi
Tu mudroſcž, tu prawdoſcž a ſwjatoſcž, kiž ma.
Wopomń to ſbože,
Čžekń njeſbožu tu,
Do přědka ſtupaj, niž ſ wopjecžizu!

W u m j e ſ k a ſ.

(Škóncženje.)

Tſi lěta bęchu jaſchle. Podach ſo k ſtarſchimaj, ſo bych přoſdniny pola njeju pſchepnł. Wſchi poldra ſta tolerjač mjdny na lěto nanowu křlěb pſchepzo hiſchcže derje ſłodžecſche. Njebęch pať tſi lěta dolho domoj pſchichol; ſo wě, wjedžach, ſo doma tež tať jara na jenu hubu wjazy njecžakaja.

Džech pęſchi pſches holu. Hižo bliſko pſchi wſy wuhladach mjeſ křójnami ſtareho ſtuleneho ſchědžiwza, kiž njewęcze tam a ſem křelpaſche. Wčzipty, ſchtó móhl to byčž, na njeho džech. Wuhladach žyle ſeſtarjeneho muža ſ dolhimi wloſami w maſanej hrubjanej draſcže; wón do ſtareje džeraweje kobjele hriby ſberaſche. Ale hdyž bliže pohladach, pytnych, ſo je najwjazy muchoriſnow a njeſničomnych hribow w kobjeli. Starz na munje ani njepohlada. Prajač jemu „pomhaj Bóh!“ — a wón ſo njedžakowaſche. Duž žyle bliſko pſchitupich a ſo maľo njeſtróžich, ſpoſnawſchi — ſtareho Pětranza. „Ale Pětranzo“, ſo wopraſchach, „ſchtó dha wy tola čzinicze? waſche hriby džę ſ džerami ſažo won padaju ſ kobjele; a pſche čzo tež tajke ſberacze, kiž tola k ničemu njeſku?“ Pětranz pohlada je ſrudnym wócžkom na munje a rjekny čžicho: Dži praſchej ſo Michala! ja ſ tobu ničžo čzinicž nimam; woſtaj mje!“ S tym ſo w kęřkach ſhubi.

Doma ſhonich, ſo je Michal ſe wſcheho ſapocžatka, ſložujo ſo na ſwoje prawo jaťo hoſpodať, nanej jene ſa druhim ſapowjedžal. Wucžinjene ſtwy bę bęſy mloda žona ſa ſo wſala; jedž bę ſo wumjeńkarje podawała ſe ſtajnym hřerſchenjom, ſo hdy by tón čžežki wumjeńk njebył atd. atd. Mjedu a ſadu ſtary Pětranz ženje žaneho doſtal njebę. Michal bęſche to wſcho dozpil pſches mērne ale krute ſapowjedženje wſchěch žadanjom nana. Tutón drje

*) Pěpje: poſtupně na wěcjo čžeraj křerluſchowych kniž.

běšche s wopředka haru hual na zylu wješ, stónczujne pak so do noweho porjadka tak swuczil, so, hdyž žebi wón nowu kobiel kupi — wón běšche so do lěša nawuczil — jemu ju hospoša hnydom wotemsa je słowami: Sa waš je tola stara dobra došč; wšchalo mōžecze džery spruczkami jatykacž; a khwile, bych rjetka, macze došč k temu.“ S jenyum słowom, stary hobrski, kruty, hordy Pětranz běšche so zyle flabe, wot zuseje wole wotwizne džeczo sežinil.

Běšche njedželu popoldnju. Ssedžach s nanom na kanapeju a kurjach jeho tobač. Tsi dny hižo so deszczit džěšche. Macž kosej warješche a mēješche njemalo nušno: njemōžěšche so do-praschecž, tak so mi tola dže, a sčto cžinju zylu džě, hdyž hym doma, a hacž tola tež ke mšchi khodžu, a sčto mi wari, a sčto schulu njecze atd. Praschěšche so wona jara khětje a ja wot-mołwjach tež spěšchnje došč, so bych mēr mēl, hdyž je wšcho šhonila; ale ja so boju, ja mohł dwě njedželi tak žedžo kuricž a wot-mołwjecž, a pschezo hšchcze praschjenja kōnz bylo njeby.

Kunje běšche macž s kosejowej khanu do kuchiny so kunnja, tu so nasche stwine durje schěroko wotewrichu, a s nimi so nēlajka schěra hromadka nutš wali. Wona so hnydom pschi durjach na lawu cžapny a wustorcži njejabž tajke hluboke a wōtre šdychnjenje, so so mōj s nanom wobaj njemalo nastřōžichnoj. Nan rucze pschikocži a jawola: „Ale Pětranzo! kajki dha wy tola seže!“

Pětranz bě zyle pschemoknjeny, masany, sapluskany, blōčžany. Tsi dny a tsi nozy běšche w lěžu byl. Wón jastona: „Amōtije, dajcže mi dobru radu! Se to prawje psched Bohom, so je mōj Michal mje tak daloko pschinješt? Nimam statoka; njeradži dawaju mi jěcž; khodžu w lapach; schulste džeczi maju mje ja blajna...“ Seho hlōž běšche flabny kaž džecžazy, ale hrošny a khutny kaž řudnika hlōž.

Nan s krotka wōtmolwi: „Ně, Pětranzo, to njeje prawje.“ Kaž by jeho nēchtō prasnył, postocži stuleny stary muž jašo s lawny, pschi cžimž mējach skladosč, jeho roshorjene mješwocze a hrošnje řapazej wōcžžy wuhladacž. Chyžchmoi njewocžakaneho hoščža šdžeržecž, so by so wuhušchil a nēšcto cžopłeho wupil, ale wón naju słowa najšerje ani njejařlyšcha.

Duž pōřla nan řotru, so by pohladala, hdyž Pětranz dže; hdyž pak so wona s powjesežu wrōcži, so je do korežmy šchol, so špokojichmoi. „Sčto budžěšche žebi to psched šjomu lētami myřli!“ džuch k nanej; tutōu pak snapschecžiw: „Hubjene wocžehjenje řyna a hordocž nana stej mje pschezo bolilej; ale dadža dha žebi tajzy ludžo hdy sčto prasč?“

* * *

Sašo hym řobu ke mšchi šchol. Kunje kantor běšche mi pschcžele pschepodač a so s zyrkwe wotřalil. Kunje hrjach:

Sčto wē mōj kōnz? wón řnadž je blisfo.

Cžas minje so, řmjercž pschilhadža...

Wōřada špewasche nutrije a běšche, kaž so mi řdasche, s mojim piřkanjom špokojom. Tu na jene dobo štrōžele wšchěch wobjachu, hdyž s wēže na woheń pschewasche. Sa nēkotre mješschiny běšche zyrkej prošna. A so so pschi wšchěch štrōželach a pschi wšchey cžišchcženy žane nješbože w zyrkwi nješta, drje mējachmy so nimo Božeho huadneho řwariwanja wōřebje řemu džakowacž, so řony s mērom ředžo wostachu, doniž so muřojo rořeschli njebēchu. Samtnych Boži dom a pschcžich so je řylawu, kotraž runje wotjēdže, do nascheje wřny: tam so palešche. Masdala so mi řdasche, so so schula pali; bēch wo tym tak kručze pschewēdcženy, so hižo na to myřlach, hdyž mohle so džecži rořwucžowacž, a hdyž mohł wucžer bydlieč, doniž so nowa schula njenawari.

Hdyž pak dojedžechmy, so wukopa, so je Pětranz dom w plomjenjach. Hižo palešche so zyla tšcha. Zyhele so pukachu a w powēřje wokōlo lētachy, tak so nēkotre džeru do hlowny wuraschychu. Hižo bēchu wšchē hrjady widžecž; hižo je woheń se řwojim tyřazorym woblišowasche; cžerwjemy honacž štocži na ponořch a wyřkajo se řwojimaj plomjenjojtymaj řchidłomaj klazasche.

Michal šteješche na dworje a řhladowasche na řwoje palaze bydlo s woblicžom blēdym kaž řmjercž.

Na jene dobo jeho pocža kaž s widlišcžemi wokōlo mjetacž, a wón jawola s dybawym hlōžom: „Dha pōjčže tola dele, nano!“

Nētko halle wuhladach řtareho Pětranza, zyle rořtorhaneho a s řwawymaj rukomaj. Wón mjetasche zyhele s tšchi a torhasche s njecžłowski mozami žehliwe lathy a mjetasche je dele.

Hdyž hlōž řwojeho Michala řařlyšcha, wón řchēdžiwu, s řwju řapanzanu a je řasami řamasanu hlownu je řwiřlazym woknom won wutřny a s mōžnym hlōžom jawola: „Chyř tola wjedžecž,

sčto ma tu prawo? Tu mam ja rořkajowacž a dale ničto, kaž dołho řym ja řiwu!“

Sašo hrabny wón so palazu deřtu a řchwyrny ju dele wołajo: „Ja řym cže twarił — ja cže jašo torham.“

Mješ tym tež mōj nan pschibēža. „Surjo!“, wón s mōžnym hlōžom jawola, pōj dele a wšcho budže jašo dobre!“

Sašo so Pětranzowa hlowna wuhny, ale tōnkrocž s woknom přenjeho posthoda. Durje wot řhoda na najřtwu bēchu kručze řawrjene, so ničto horje njemōžěšche. Stary Pětranz běšche woheń na hornjej lubi řaložil a so, hdyž běšche jemu pod tšchu pocžalo pschecžopło byč, na najřtwu dele podač.

Hdyž Pětranz mojeho nana wuhlada, so w jeho mješwocžu nēšcto hibny, kaž by so postřōžil. Potom so hubje wuhmēwł-nyřchtej, hlowna so jašo řhubi a ruka wutřny wulku horščcž žehliwych tšřkow, kotrež wón na wokno položi, so so tež wokno řapali.

Sřytawa pocža se řwojim dołhim wodowym řutom woheń řchwicacž; ale plomjenja twochnywřchi na jenyum mēščze wot wody pschewinjene, na druhim cžim wješelscho hrjastachu a postakowachu a dale bōle wokōlo so hrabachy.

Hižo bēchu cžěřlojo delnje řhodowe durje pschelamali; ja durjemi pak wulki cžěři řhamor šteješche, řiž dyrbješche so tohorunja pschelamacž, chyřsche-li sčto na řhōd. Tajku křutu twjerdžijnu běšche žebi stary Pětranz natwarił. Tež hornje řhodowe durje bēchu řawrjene. Kunje pschēchny nasch cžěřliřki miřchtr mōžnu řekeru, so by durje pscherařyl, tu so tšcha s wrješkotom a prasłotom pschewali, a — wřcha próža bē podarmo.

Masajtra řu řtareho Pětranza zyle cžorneho a pol řpaleneho s powostankow jeho doma wucžahnyli. Michal da jeho pohrjebacž.

Pětranz mēješche wšcho řawēščene. Michal je džęřa naj-bohatřchi muž wo wřny, — wēšo tež najbōle widžany wote wšchěch. Stary Pětranz je řabyty. Ničto žebi nješwēri wo nim piřnyč, — tež mōj nan niž.

Mješ mi tutōn pōřledni řa řto nima, so řabycž a řanjelcžecž nočžny a njemōžach nješbožowneho řtareho Pětranza, — wopor řerbřkeho wumjēřakřtwa.

Wschelake s bliska a s daloka.

— 3. řwjaty džęř řwjatkow řwjecži so, kaž hižo naspomnichny, bibliřki řwjedžęř w Minakale. Šerbske řemšchenje řapocžnje so popoldnju w 2 hodž. a budže řnjęř řarar Waltar s Wōřlinka předowacž. W nēřřkim řwjedžęřřkim řemšchenju so w ¼ hodž. řapocžazym je řnjęř řarar řieta s Řōřřchenbrody předowanje na řo řjal. Bibliřki řwjedžęř chže wam řašo k wutrobje wješč, sčto mamy w naschey lubej bibliji, na lubym Božim řłowje, kotrež nam pucž k řbōžnojčži pokasuje a nař dopomina na řohnowane řtutkowanje bibliřkeho towarřtwa, kotrež so řa to stara, so by kōždy řa tunje řjenjeshy bibliju dostač, so by řwētko lubeho Božeho řłowa pucž namakalo do kōždeho doma. Duž je tež tute towarřtvo naschey podpjerazeje lubošče hōdne. Duž lubi Šerbjja, pschindžęže na bibliřki řwjedžęř do Minakala, niž jenož s Minakalřteje wōřady, ale s zyleje wokōliny. Wř řmēščęže bohate duchowne řohnowanje wot wařneho řwjedžęřa.

— Šřjednu po řwjatkach dopoldnja w ½10 hodž. řeńdže so kaž kōžde lēto řerbřka předatřka řonferenza k řwojej hlownej řhromadžijnje we winowej řicži w Budyšchinje. Kaž řlyřchiny, řmēje wona wjele wařneho a wobřchēřneho wuradžowanja. A hlownej řhromadžijnje řonferenzy řerbřkeho duchownřtwa pschisamtnje so pschipołdnju na tym řamym mēřtnje hlowna řhromadžijnja ewangelsko-lutherřkeho řerbřkeho řnihowneho towarřtwa, w kotrež so tež lēne řlicžbowanje poda. Popoldnju řmēje so po řwucžęřnym wařchnju hlowna řhromadžijnja towarřtwa k pomozu řtudowaznyř Šerbow. Wōřebje na tule řhromadžijnju lubnyř Šerbow pschepřořchujemy s tej proštwu so bychu so w bohatej licžbje řeschli; pschetož tole towarřtvo ma tōn wařny nadawł, wobdarjennyř řynow řhudnyř řerbřřch řarřchich podpjeracž, so mohli na wyřoku řchulu pschicž a řtudowacž. S tym so to towarřtvo řa pschichod nascheho luda řtara. Pschetož w tym řteji pschichod nascheho luda, hacž řmējemy wōřebje řerbřřch duchownnyř a wucžerjow. Duž je pschisřlyřchnojčž, so wón tole towarřtvo podpjeruje s tym, so so jako řobustaw řapřacž da. A temu njetřeba do Budyšchina řhodžicž, ale kōždy řnjęř duchowny to wobřtara. Pschinoschł k towarřtwu pomozu řtudowaznyř Šerbow pak njewucžini na zyle lēto wjazy hacž 1 hr.

— W přenjej řomorje je so nētko wujasnił, so řa daletwar

železnizy wot Nafcz do Srodka wuhlady tak hubjene njejšu. Hdyž je w prusskim hejmje so tonle twar wyschnoscezi k rospominanju pschepodal, knjes wyschski meschczanosta Reubler i Budyschina rasiuje ja twar wustupowasche a wyschnoscezi proschschesche, so by do noweho jednanja i prusskej wyschnoscezi dla tejele železnizy stupila. Sastupjer wyschnosceze wupraji, so budze k temu hotowa, hdyž pruska wyschnoscezi pschihilnoscezi k twarej pokasa. Duž je nowa nadžija na twar tejele wažneje železnizy.

— Sańdžemu njeđzeli pschihotowa Budyske ewangelske mlodženzowe towarštwa Buseczaniskej wožadze rjany wječzor. Towarštwa besche knjesa duchowneho Reglera, kiž je dolhe leta jako misionar mjes Burami skutkował, dobył sa pschednoscht wo „wojowanju Buraw sa hwoju hwohodnoscezi“. So besche powšchittowne jahorjenje wo tym hlyscheczi, sa to besche sjawne dopokajmo, so besche hoščenzowa jala pschemala, so mohli tam wšchitzy ruma namakacz, kiž bescu pschihili na sajimawy pschednoscht pošluchacz. Knjes farať ryczeť Kubiza postrowi i wutrobnymi hlowami knjesa duchowneho Reglera. Ma to knjes duchowny Regler pschednoschowasche wo wobstejnoscach w južnej Afrizy a be jasnije pošnaczi, so je won ham kraj a ludzi jesnal. Nchdže poldra hodžiny won pschednoschowasche a tola bychu rad hišchecze dljeje na njeho pošluchali. Sajimawe bescu žiwe wobrašy se žiwjenja Buraw, kotrež hoboštawy mlodženzowego towarštwa pschedstajachu. Wulzy spokojeni wrócizichu so wšchitzy domoj. Tonle pschednoscht hlyscheczi budze tež Serbam w druhich stronach jara žadana a witana wcz. Duž je nam swjebelaze, so hlyschimy, so chze knjes duchowny Regler tež druhdže w Serbach hwoj pschednoscht dzeržeczi. Najskerje budze won w najbližichim czaku we Wjeliz hoščenzu w Malešchczach pschednoschowacz. Jeho pschednoscht budze tež tam hwojich jahorjennyh pschipošlucharjom namakacz.

— Dwe frudnej powjescezi stej w sańdžonym tydženju doščlej i Franzowškej — jena powjeda wo žaložnym njesbožu — druga wo pscheklepanym jebanštwje, wo kajtimž drje dolho hlyscheczi bylo njeje, pschi kotrymž so wo 56 milionow frankow jedna. Wo tutych frudžomnych podawkach lubym czitarjam krotku powjescezi podamy: 1. wo žaložnym njesbožu, kotrež je so meło w franzowškich kolonijach, na kupje Martinique a blislich kupach, kotrež k ranju polnožneje Ameriki leža a k tak mjenowanej wječzornej Indiskej hlyscheczi, hdyž je nehdy Kolombus přeni krotcz nohu na kraj noweho hweta stajil. Ma kupje Martinique je woheń pluwaza hora Mont Pelée. Eso nadžachu, so je wona woczichla, dofelž na 50 let ničzo wot hwojeje kažazeje mozy pokajala njeje. N netko je na dobo wudyrila a na hróšbne waschnje hwoju sanicžazu mocz hewila. Kražne a lubošne mešto tam ležesche pschi morju St. Pierre — a netko je tam sa malo hodžinow wšcho hromada popjela a rospadankow. Nchdže 25,000 człowjekow je žaložnu hmyrczi namakalo psches žehliwu lawu, kotraž so wšchudžom žolmjesche, abo psches woheńjowy deschczit a žehliwe kamjenje — a so prascha, hacž tale licžba pscheništa njeje. Wohužel so tež wulkany na blislich kupach hibaja. Tež na kupje St. Luzija je woheńpluwaza hora Soufrière wudyrila a nehdy 1600 ludzi morila. Žaložne to njesbože, kajtez dolho njepomnimy, kotrež pak naž sažo dopomina na našču człowšku hlaboscezi, kak my i našchim rošomom a wunamafanjom tola ničzo njesamožemy pschecziwo mozy i wyškofceze. Tole njesbože naž dopomina na wudyrjenje Besuwa w lécze 79, hdyž bušhtaj italskej meščzi Pompeji a Herkulanum sašypnjenej. Pschecziwo tajkim mozam dženža hišchecze runje tak hlabi stejimy, kaž tehdom.

2. Dale pak pižaja wo wulkim jebanštwu, psches kotrež je so franzowški lud na 25 let wot žonskeje sašlepicz dal. So je so franzowške hudištwa do pašlow popadnyč dal, po wšchých krajach hubjenny saščičez čžini a nahladnoscezi franzowškeho hudištwa njeshluzi. Prosty człowjek je pschekwapjenny, hdyž dyrbi hedi myšliczi, so je tajlele jebanštwu w našchim czaku hišchecze moczne a tola je hola wernoscezi. Wcz ma so nehdy tak: W meštaczku hrijedžneje Franzowškej beschtej dwe botšje i mjenom Murignak žiwej, kotrež žonjaze klobuki dželaschtej. Ženej bescche tole jednore žiwjenje wostudle — wona chžnišche bohata a widžana bycz. Duž so najprjedy žama semjanku sežini, so mjenujo i Murignak. Potom hedi rjanu bajku wumyšli, kak by hedi hwoje žiwjenje po hwojich žadanjach sežiniczi mohla: žaložneje bohaty Amerikanski do jejnyh hklamow saštupi, tam bu jemu na dobo hubjenje, wona i nim do Stalskeje puczuje a jeho w khoroscezi hlada; pod jejnymaj rukomaj won wumrije a jej njelicžomne samoženje jawostaji. Eščtož bescche

hedi takle wumyšlila, wona netko sa wernoscezi wudawa; bohaty semrjety dostanje to mjeno Kramford, testament je pjećza 6. sept. 1877 w Rizza (w Stalskej) jestajany a jawostajenštwu wuczini 100 millionow. Ludžo hlyšcha, so džiwaja, ale — wercja. Bohata herbowka namaka widžaneho nawoženju, Humberta, hyna prjedawšcheho prawišniškeho ministra Franzowškej. S tej žentwu do najwošebniškeho towarštwa saštupi. So by to jebanštwu dla testamenta wobtruczila, da dwemaj wujomaj semrjeteho bohateho Amerikancija wustupicz, kotraž so po šdaczju na drugi testament powolataj, po kotrymž knjeni Humbertowa jenož letnu rentu dostawa. S tutymaj wujomaj so wona po hudištwach wokoło besczi. Wščelake wušudy jej wobtruczazu sšladnoscezi pošliczuja, ludžom i požczonkami 56 millionow wuzhacz, dofelž jej wercja, so wona woprwdže 100 millionow wobšedzi. Wščalo wona i tymaj wujomaj wo te 100 millionow škoržesche, duž dyrbjachu jow tola bycz a wona dže bescche widžana žona. Duž je ščonežne hišchecze nehcto pódla sašluzicz. Wščitke banke jej pjenjesh podtykowachu a wona rošumjesche přenjeho wercžela psches nowe požczonke spokojicz. Haj, wona žamo nowiny, jawescžaze towarštwa a dobročelste wustawy sažoz — jejne mjeno so wšchudžom mjenowasche. Ale hdyž bescu netko te 100 millionow — hdyž ton poklad. Ton ležesche w hrodze knjeni Humbertoweje. Tam stejesche želešny kaschczit, w kotrymž bescche po wudawanju woprwdžity testament a te 100 millionow, a kotryž bescche so po hudiškim wurunanju na schibalske waschnje wot teju dweju wujow, kotrež ženje nichto wobladał njeje a kotraž staj so jenož psches rēcžnikow saštupicz daloj, Humbertowej do khowanja dal i tym wuměnjenjom, so so pschi šhubjenju wšchitlich prawow do pšacziweho ščoneženja prožeka woczinjecz njehmje. N franzowški hudi je woprwdže tonle želešny kaschczit sašglował so njepraščejo, hacž tež nehcto w kaschcziku je. Won so tež njeje sa woprwdžitym testamentom prašchal a je i wotpisłami so spokojil. Wo 56 millionow je so franzowški lud wot schibaleje žony sšebacz dal. Přjedy hacž sa jebanštwom pschidžechu, je Humbertowa je hwojim mandželškim so i prócha meła a nichto njewč, hdyž hu. N šcho bescche w želešnym kaschcziku, hdyž jon hudištwa woczini? Nimo druhich papjerkow, kotrež ani pjenjčka hódne njejšu — kholowowy knesl. To dyrbi žnawo wušmšchenje bycz na hlyposcezi jejnyh wercželow, kotřiz hu so tak sa nož wodžicz dali. Šrudne to wopokajmo, so može so tajke jebanštwu w franzowškim ludu štač a to psched woczomaj hudištwa. Wohužel to sa to hwedcziz, so hu ludowe smuštowne wobstejnoscze w Franzowškej jara nakazene.

— Psched krotkim hlyschachmy, so je nadžija, so so mjes Žendželškej a burami ščonežne mčr sežini. Žednanja hacž dotal k žanemu kónzej dowjedle njejšu — a Bohu žel tež njedowjedu, pschetož Žendželčzenjo drje najprjedy w hwojich czščnoscezach buraw wabiczi dadža, so bychu jednanja sapoczeli, ale potom sažo hordostuje se hwojimi žadanjami wustupuja. Burjo w hwojej smušitoscezi pak so njedadža do mecha tyknyč, ale hwoju njewotwišnoscezi hedi žadaja. K temu je sažo na sjawne pschischlo, so hu burjo w pošlednich dnjach wažne dobyčza čžinili. Wot Žendželčanow to wšchal šhoniczi njeje, pschetož woni stajnje selharne powjesceze wo wójnje do hweta trubja. Šrudnje je, teje krawnej dolhej wójnje pschihladowacz, ale wč so tež, kóždy buram pschecze, so bychu hwoje prawo dozpili a Žendželčzenjo pravu mšdu sa hwoju njehčžomnoscezi dostali.

K rospominanju.

To so njehodži, luby człowjecze, so je tvoje wobliczo k njehješam wobrocžene a ty chžyl wutrobu horje wobrocžicz. Wjele bóle dyrbi wutroba sa woczomaj hladacz.

*
*
Ahrystuž ma hwoje prawo w njehješach: najprjedy, dofelž je jenicžkonarodženy hyn Woži a herba nade wšchem; i druga, dofelž je njehješa psches hwoje czčerpjenje a wumrjecze dobył. Žene prawo na njehješa žam sa so šhowa, druge dobyte prawo dari won nam.

Daljšche dobrowólne dary sa wbohe armeniške hžyoty:

N. N. i K. dar lubošceze sa wbohe džeczatka 3 hr.

W mjenje wbohich hžyotow praji wutrobný džat

Gólcž, redaktor.

Essy-li spěwal,
Pitnje džělal,
Strowja cze
Sswójbny statof,
A twój šwjatof
Sradny je.

Sa staw spróžny
Napoř móžny
Lubosć ma;
Bóh pař šwěrnny
Pšes spai měrnny
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwajš,
Sswěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěni pař šwjaty,
Duschi daty,
Wotpocžni ty.

S njebeš mana
Nječ czi šhmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!
F.

Szerbiske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smollerjez knihicziščezěni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Sswjedžen šwjateje Trojizy.

Hnada našeho Knjesa Jezom Khrysta a lubosć Boža a dostatk šwjateho Ducha budž i wami wščitkimi! Hamjeń. (Jes. 6, 3.)

Rom. 11, 36.

Sswjaty, šwjaty, šwjaty je Bóh tón Knjes Zebaoth; wščitka semja je jeho czešće polno. — Wot njeho a pšes njeho a w nim šu wšitke wězy. Jemu budž czešć do wěčnosće. Hamjeń.

Haj: Wty Wótza, Ssyna Božeho
A teho Ducha šwjateho
Nětk czešćimy a šhwalimy,
Tež hamjeń i wěru prajimy.

„Hamjeń i wěru“ prajimy džěka na šwjedženju šwjateje Božej Trojizy, kiž je šam to „hamjeń“ wšitkich tšjoch wyšokich šwjedženjow ššesćizjauštwu, tónž šwjedženškeho czaška zyrkwe a zyrkwineho lěta, jednota bjes hodowneje hnady, jutrowneho žiwjenja a šwjatrowneho Ducha wulecža. Hdž tež šwět tutemu ššóncznemu šwjedženju žanu wošebitu wažnosć a žane wušběhoze džělbracze njedawa, dha je zyrkej jemu tajku móž pšichopoložila, šo šo wšchě njedžele pšes žyłu druhu polojžu zyrkwineho lěta mjenuja po šwjatej Trojizy. Šo tym, šo šmy šwjecžili šwjedžen Wótza, mjenujž hody, pšchetož tak je Bóh šwět lubowal, šo je šwojeho jeničškeho narodženeho šhna dal, a potom šwjedžen Ssyna, jutry, pšchetož Khrystuš je našchich hrěchow dla podaty a našeje prawdosće dla

šbudženy, a wóndano šwjedžen šwjateho Ducha, šwjatki, pšchetož jako džěni šwjatrow dopjelny bješce, buch wóni wšchitzy polni šwjateho Ducha, praji džěnišcha njedžela trojakemu šwjedženštemu pšichowjedanju tšjoch wyšokich rócžnych czašow nětko „Hamjeń, Hamjeń“ to je: wono šo tak je štalo, a teho dla špěwamy i jandžemi a je wšchěm njebeškim wóšškom: Sswjaty, šwjaty, šwjaty je našch Bóh tón Knjes Zebaoth; wščitka semja je jeho czešće polna!

D kajka hlubokosć teho bohatštwu, woboje teje mudrosće a wědomnosće Božej. Čłowški duch njeje šhmanny, šo by teho Knjesa myšl a Bože bješce a pucze dopóšnat. Alle Bohu budž džak: šwjaty Duch bu nam i nowa daty a pšichowjedany. Wón plodži wěru a pšes nju do wšcheje wěrnosće wjedže jako duch mozy a lubosće a stroweje myšle, jako dostaty džěcžazy duch, pšes kotrehož wołamy: „Abba, lubny Wótče!“ Krucze na tym pošnajemy, šo my w Bohu wostanjemy a wón m naš, šo wón nam wot šwojeho Ducha je dal. To pař je duch lubosće a žiwjenja.

Teho dla jenož i woczomaj živeje lubosće jašnje hladamy do wyšokosćow a hlubokosćow šwjateje Božej Trojizy, do wodženja Wótza w njebešch, do šmiljenja Ssyna na ššizju a do ššutkowanja Ducha we wutrobje!

Žane šmjertne čłowške wóčžo njeje ženje polnosć šwětla wohladało, i kotrež je šo Bóh tón Wótž wobdal; žana čłowška noha njeje ženje štala pšched Božim trónom, hdžez jenož jandželjo a wumoženi duchoj šo šhromadžuja. W nozy njebeška šwoje wulkotne wrota wotewra a

pobožny čłowjek ma tej woczi, i kotrymajž wón hlada pšches tute swonkowne njebjesa do wěcznych njewidomnych njebjes, hdžež Bóh bydli. Wěrjaze wucho kšyshi kóžde nalěczo Boži stworiczelski hlóž. A šhto dha zyla stwórbu předuje lěto wot lěta? Bóh je lubošć. A teho runja tebi twoje žiwjenje džen wote duja šwědźi: Bóh je lubošć. Bóh šo šwojim džěczom, kiž k njemu se wšchěm šwojim naleženjom, se šwojimi starošćemi a nušami jako k šwojemu Wótzei i džěczazym doměrjenjom a i pytažej lubošću pšchifhadžeja, we wjele tawšynt hwěšdžiczkach šwojeho wobarnowanja, wódženja a šđerženja jako Wótž šjewi. Šhtóž chze Bože wšchědne žobnowanje spóšnacž, dyrbi jeho lubowacž a šo jemu jako džěczo doměrěč. Šhtóž tak jeho lubujo w jeho wšchěhomóžnej lubošći wotpocžuje, tón w šbóžnym sacžuwanju i Ašaphom šo wušnaje: Hdž ja jeno tebe mam, dha ja ničžo njerodžu wo njebjesa a wo semju. Hacž runje mi čžělo a dušcha sawutlítej, dha wšchaf ty šy, Božo, kóždy čžaš mój wutrobny troscht a mój džěl.

Kak nježakowne pak šmy my čłowške džěczy hušto pšchecziwo našchemu Bohu! Našcha nježakownošć je šebi derje šašlužila, šo by Bóh dawno šwoju wótzowšku ruku wot naš wotčahnył. A šhto je semja? Ze wona Božeje čžescze polna šrjedža w kšchescžijanstwoje? Njeje wona tež tu pšches čłowšku winu niz město Božeje šwjatosće a čžescze, wěry, bohobojošće a lubošće, ale wšchelakeje šłóšće, wulkeho hrěcha a póžerazeho škaženja? Njebjesa drje wupowjedaju Božu čžescž a twjerdžišna pšchipowjeda škuff jeho rukow. Ale čłowški jasnt hušto mjelczi, mies tym šo dyrbjal kaž i tawšynt jasntami wušbėhacž te wulke, krašne wězy wšchě, kiž Bóh tu nad nami ščinił je.

Wěra šjednoci i Bohom, lubošć i čłowjekami. Do Božeje wótzowškeje wutroby jenož tón hlada, kiž jeho wopravdže lubuje. Wěra je koržen wšcheje wopravdžiteje wobšbožajeje lubošće. A šhtóž we wěrje a lubošći woštanje, tón woštanje w Bošy a Bóh w nim. Wšchě dobre počžinki a wšchě Bože kasnje šu w lubošći wobšamknjene. Šhtóž Boha njelubuje, pyta pomoz a špokojenje pola štworjenjom. To pokasuje powšchitkowne pšchibóžstwo wšchěch čžašow. Š lubošće k Bohu pak wurošće nadobna čłowška lubošć. Pšchetož šhtóž šam njemóže šwojemu bratrej woadčž a hidženje a nješchecželitwo w šwojej wutrobje haji a nješe, tón drje nješapšchimuje, čžeho dla Bóh njeje dawno njewěrjazny šwět šanicžil a šo šwojemu šłóžnu dawa škhadžecž na štych a na dobrých a dawa dešchčž na prawých a njeprawých. O hladaš do twojeho šhonjenja: Bóh hišchče čže njeje šabyl ženje, duž nješabudž joh, wutroba! Hladaš do šwojeje wutroby, měj jeno šchricžku tajkeje lubošće, kaž macž ju čžuje ša šwoje džěczo, šo njeby k nješbožu pšchischlo, a ty budžesh šrošmicž wufnyčž lubošć teho, kiž šwěrnisho lubuje hacž žana macž, a šlubicž:

Ja chzu čže, Božo, i wutrobu,
Haj i žylej mozu šhwalicž
A wšchudžom i twojej pomozu
Čži džakny wopor palicž.
Mój duch a moja wutroba
Ze k twojej čžescži hotowa.
Čžescž Bohu šnješej dajče!

Bóh pak bě w šhryštušku! Teho dla šteji pižane: Šhtóž pošnaje, šo šesuš Boži šym je, w tym woštanje Bóh a wón w Bošy. šesuš je potajšim jasnošč Božeje

krašnošč a podomnošč jeho byčža, kaž šam je wobšwědčžil: Šhtóž nje widži, widži teho Wótza. Hladašny horje k šwojemu njebjesemu kralej, kiž naš bjes pšchestacža šastara je šwojimi hnadami a duchownymi kublami, a lubujny jeho! šesuš je žiwy, njech wšchitko tež nrje: wón je i kralom, njech wšchitko tu leži. Wón je našch jenicžki šrednik i Bohom, jemu je data wšchitka móž w njebjeschach a na šemi. šeho šmilenje na šchizju, jeho horjestacže a k njebjju špicže je wěšty šawdawš našcheho šboža a twjerdy šažož našcheho žiwjenja. Hdže je žadny, kiž je, kaž wón, pšchi rowje Lazaruša prajil: Ja šym to žiwjenje — abo druhi krocž: Ja šym ta wěrnošć — abo šašo: Ja šym ta lubošć — abo dale: Čłowški šym njeje pšchischol, šo by šebi dał šlužicž, ale šo by wón šlužil a šwoje žiwjenje dał k wunóženju ša jich wjele? Haj, Bóh bě w šhryštušku a šjedna tón šwět šam je šobu a nješchizpi jim jich hrěchi. šeho lubošć, kotraž je pola naš wšchitke dny, prošy: póče ke mni wšchitzy, ja chzu waš wofšchewicž — a na šchizju: Ša waš — došonjane je! Tak hišchče njeje žadny rěčal ani předy njeho, ani po nim; po nim, kiž jako šsyn wot wšcheje wěčnošč wot Wótza plodženy, wěšchčicž móžesh kaž žadny druhi prošeta, haj, kiž bě wěšchčeny wot wšchitkich prošetow, kiž šhorych hoješche a morwých šbudžowajche k nowemu žiwjenju, kiž morjo šmėrowajche; wón, do kotrehož lud wěrjeshche a wěrěč budže hacž do šónza šwěta, kiž wšchitko, šhtož měješche, niz šłoto a šlēboro, ale šwoju njebjesku krašnošč a šwoju bóžku lubošć woprowajche po šwojim šwobodnym nješšoncžnym šmilenje a šhudym darjeshche, jim mēr pšchipowjedajo pšches ewangelion, haj, kiž šhudy bu, hacž runje bėšche najbohatschi, šo bychmy my bohaczi byli pšches jeho šhudobu; kiž wot žaneho hrěcha ničžo njewjedžeshche, ale bu ša naš k hrěchej ščinjeny, šo njebychmy dale hrěschili; kiž njebjesa wopušchčzi, raj šwjatych šherubinow a šerajnow, a na tutu šhudu šemju pšchindže, šo by naš wot šemje k njebjju čžahnył. Wón wjedže naš wot dobyčža k dobyčžu. W žanym druhim njeje ta šbóžnošč, tež njeje žane druge mjeno pod njebjjom date čłowjekam, w kotrymž móhli šbóžni byčž! Pšches šesuša Bóh rěczy.

Kajka hlubokošč teho bohatswa! Boža wótzowška lubošć, kotraž je šesuša nam šhubjenym hrěschnikam pošłala, šo bychmy šbóžni byli, a šsynowa lubošć, kiž je njebo roštorhnyła, šo dele pošchčžila do hubjenšwa a na šchizju šo šmilila, njeje dwojaka, ale jena. Hušto našch šbóžnik šwědčzi, šo je wot Wótza pošłany a šo chze šwjateho, wot Wótza a šsyna wukhadžazeho Ducha pošłacž, šo by wo nim šwědčžil, a jeho japošchtoł i wěrjazeje wěštosče praji: šijo šu, kiž šwědčža w njebjeschach, tón Wótž, to šłowo (šhryštuš) a tón šwjaty Duch, a čži šijo šu jene. šji bóžške paršchony jenajkeje wšchěhomozny, hnady a šwjatjšče, ale jedny Bóh. šji šwězy, ale jene šwětlo. šswjaty japošchtoł šawoł to hluboke šbóžne potajštwow Božeho trojenicžkeho byčža šjamnje a jasnje wupraja: My mamy jeneho Boha, teho Wótza, wot kotrehož wšchitke wězy šu a my w nim, a jeneho šnješa šesom šhryšta, pšches kotrehož wšchitke wězy šu a my pšches njeho! A ničto njemóže šesušej šnješ rěfacž, šhiba pšches šwjateho Ducha.

Potajšim kaž šesuš Boha, Wótza a šnješa njebjeshow a šemje, čžesczi a šjewi, tak šwjaty Duch wěrjaznych k šesušej a k jeho prawemu pošnacžu wodži a pšchi nim

šdzerži, jich i čemnosceje a stynka hrěcha do šbóžneho
šwětla w šchrystušu pschešadžejo, křescezijanski zyrkej
i jejnym hnady polnym a žohnowanym wudželenjom
nubješneho khlěba, wot Boha šaloženym, na rózknym
kamjenju k šwjatemu templu w tym Knješju a kóždžiczkju
jemu wotewrjenu wutrobu k Božemu wobhydlenju duchownje
twarjo. To je šo nam šwjatki i nowa pschipowjedało. —

Kajte praschenje šwjateje Trojizy na kóždeho
křescezijana staja? Niz jenož: Šak pschindžesch k pšnacžu
trojenicžkeho Boha, ale: Šak pschindžesch k žiwjenju
w trojenicžkim Bošju? Žiwjenje w nim plodži hlubšche
pšnacže wo nim. Lubošč je žiwjenje.

Šle šwědomnje přeje Boha a šo tola prascha: Šdže
pšndu psched jeho duchom? a hdže móžu četnyč psched
jeho woblicžom?

O šo njeby nihdy do wěčnosceje šwjaty živy troje-
nicžki Bóh žanemu wot naš prajicž durbjal: Ty šy
lubošč Wótza, hnadu Šyna a dostatk šwjateho Ducha
i nohomaj poteptal; ty šy šo mojeho pšnacža a žiwjenja
šminyl!

Šbóžni šy čzi wumóženi a wušwoleni, kiž tu a tam
špěwaju:

My Bohu Wótzewi
A Šynej křwalbu damy,
Tež Duchu šwjatemu,
Wot kotrohž wšhitko mamy:
Tej šwjatej Trojizy,
Šaž bě wot špocžatka,
A nětko pschezo je
A budže hjes kónza.
Šamjen!

J. R.-R.

Pučžowanje po Božim pišnje

abo

šajle myšle nadeńdžech, Bože šłowo čitajo.

Šodawa šwěrnny čitac „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Wóššajšowce, 36 šlaw.

(Šotrəcəžowanje.)

Šnowšchi špišowarjo mjenja, šo ma šłowo „jemin“ čzopke žórta
wošnamjenicž, kotrež šo kónž Šorweho Šorja nathadža. Šele
žórta je šna jako přeni namakal a po tym je dostal mjeno Šeri
= „študnyžny muž.“ Wóžno, šo šy jeho wóšly, kotrež je pašl,
k čzoplym žórkam dowjedle, kaž šo na psch. powjeda, šo je čzopke
žórta w Šarlownych Šarach hońtwinski poš křěžora Šarla IV. na-
makal, kotryž je hońizy ša jelenjom do horzeho žórta padnyl.

25. Šnowe džěczi pak běchu: Šison a Šhalibama, Šnowa
džowka, kotraž je šo hižo wošpjat našpomnita, dokelž běšche Šja-
wowa mandželšta.

26. Šisonowi šynojo běchu: Šemdan, Ššban, Šethran a
Šhoran.

27. Šzerowi šynojo běchu: Šilhan, Šawen a Štan (tež Šakan
abo Šaetan).

28. Šisanowaj šynaj běšchtaj: Šl; a Šran.

Šdnyž i tym pschirunašch 1. knihi kónikow 1, 38—42, dha
namakajšch tam wšchelašch druhe abo nowe twórbny ša šame mjena.

29. Šo šy, šo bychmy jich hiščeže ras wopomnili, Šoritšy
knježerjo: Šnježer Šothan, knježer Šešal, knježer Šibeon,
knježer šna,

30. Šnježer Šison, knježer Šzer, knježer Šisan. Šo šy
Šoritšy knježerjo, kotšiz šy knježili w Šeistim kraju, doniž nješku
Šdomšy knježerjo (šcht. 15.—18.) jich knježerstwo powalili.

Šoritšy běchu pošdžišcho šanjerožene ludžišto, wo kotrychž
nam Šiob (24 a 30) piša, dokelž běšche jich šam wohladal a
špšnal.

V. 31—43. Šo šdacžu mějachu Šdomišy knježerjo hižo
šah ša wužitne, šo bychu wšchitzy pod jenym knježerjom živi byli,
a šo šo tak jich lud njeby rošpróščil do mnohich šplahow; tak

nasta w Šdumejštej kraleštwu hižo ša čšaš, hdžež šy šo mješ
Šraelskim narodom hiščeže létotki minyle, doniž tež tu krala
doštachu. Šu pomjenuja šo nam přeni 8 kralojo, pošla kotrychž
šy tež župnižy (wjerchojo jenotliwých šplahow) wěštu šamostatnosč
a nahladnosč šachowali. Šdžež šy tuczi ša Wóššajšowcy čšaš
šyblili, wopowjeda šo nam hiščeže škóncžnje.

31. Škralojo pak, kotšiz šy w Šdomškim kraju knježili, přiedy
dnyžli šy Šraelske džěczi kralow měli, šy čzi:

Wóššajš tu i wěštožču wo kraleštwu mješ Šraelskim narodom
rěczi. Šo je jemu wěšte, dokelž běšche šo Šbrahamej a Šakubej
šlubilo (17, 6. 16; 35, 11), a dokelž je wón do předka widžal,
šo ma i dospolnej Šraelskej wošadu tež kralowške knježerstwo
šjenocžene byč. Š žyla šy wšchitzy w Šraelu, kotšiz běchu roš-
šwětleni psches šwjateho Ducha, hižo do šaloženeho kraleštwu pschi-
chodneho Božeho žabowaneho na krala wěčžneho kraleštwu a tak
tež na jeho přiedownika, na čšašneho krala, šhladowali. Šak šo
njetrešbamny džiwacž, hdyž šo tu wo pschichodnym Šraelskim kra-
leštwu i tajkej wěštožču rěczi. Šdnyž pak je Ššawowcy narod telko
přiedy kraleštwu měl, dnyžli wušwoleny narod, dha wobtruczi šo
nam i tym wšchědne našhonjenje, šo njerjad špěšchnišcho rošče,
dnyžli pscheža.

Šalwin tu pschipišche: „Šmamy tu wopomnicž, šo wšchitzy
i Božeho towarštwu wušamfujeni a wuštorčženi křěšče šacžěja, šo
bychu bórny šahnyli, jako trawa na tšěšche křěšče šrošče, dokelž pak
nima korjenjow, tež bórny šahnje. Woběmaj Ššakowymaj šynomaj
běšche šo tale krašnosč šlubita, šo tež kralojo maju i njeje wu-
šhadžecž. Šajšich nathadžamy pak najpřjódzy mješ Šdomiškim,
a Šraelski narod šteji tak ša tamnym bratrowškim. Šola šawišny
naš wučža, wo telko šhmanšcho je, šo šo najpřiedy hluboko do
šemje šakorjenicž, hacž šo hnydom krašnosč dozpiješch, kotraž šo
bórny minje. Šak njetrešbaja wěryžy pomalu poštracžujzy tamnym
šawidžicž, kotšiz křěšče pošupuja; pschetož wo wjele wažnišche je
štajne šbože, šajšez je Šnješ jim šlubit.“

Šraelowe šbože je roštko pod čžerjemi a křěžinu pomalu,
tola wono běšche pošdžišcho křěže šaložene a wěčžne; Ššmaelowe a
Ššawowe šbože je křěšče šesthadžalo, je pak tež křěšče šahnylo
jako šwětla.

32. Šela bě kral w Šdomje, šy Šeorowcy, a jeho měštu
rěšachu Šinhaba.

33. A hdyž Šela wumrje, bu na jeho měšto Šobab kral,
Šerahowcy šy i Šazry.

Tutaj kralej bušchtaj wušwolenaš; knježerjo nad šplahami běchu
jeju wušwolili. Šeho dla nješčěhuje ženje šyn nana, ale štajnje
něšajki drubi, še Šawlom (šcht. 37.) šamon wukrajny. Šo běšche
tež i pschicžinu, šo kóždy nowy kral tež w šwójim měšče bydlešche.
Šošdžišcho mějachu w Šdomje tež kralow po namrěštwu. Šich
knježitwo je Šavit psches šwojeho pošneho hejtmana Šoaba
powalil.

(Šotrəcəžowanje.)

Šasche křodženje je w njebjěšach.

(Škóncženje.)

Šaž wo Šydiji rěta: „Šón Šnješ wotewri jej wutrobu“ —
tak wón tež šhudemu burškemu hólzej wutrobu wotewri, šo wón
kěžbowajšche, šchtož jeho šwěrnny dušchowašny wučžěšche a šo to
šłowo šo šakorjeni w dobrej pěšnej wutrobje.

Šo běšche džěš do Božeho špicža. Šandrij běšche i macžerjo
wonka na polu a pošhajšche jej šyčženu trawu hromadže hračč
a na malý wóš klacž, ša kotryž běšche křawa šapschěnjena. Šak
pišnje wobaj džěšajšch, šo byšchtaj do nožy hotowaj byšoj, šo jimaj
pót wot čžola běžěšche. Ššukodžo k prawizy a šewizy běchu hižo
domoj šchli a šolo wokoło běšche wšchitko čžicho. Škóncžnje běšche
wšchitko dohrabane a na wóš škladžene, hdyž pschewajšche. „Šandrijo,
špěwaj!“ praji macž kaž psched létami, a nutrnje špěwajšche Šandrij:
„Šomhaj nam Bóh do wěčžneho žiwjenja. Šamjen!“

Šaloka runina ležěšche w hlubokěj čžmowocže; ale wjšche
hórki, hdžež šo škóncžko šhowa, blyšchczi šo hiščeže kaž šłoto.
„Šmaczi“, praji hólz, hdyž běchu pošlednje šynki šwona wuklincžale,
„maczi, wěčžne žiwjenje šo halle nješapocžnje, hdyž šmy wumrjeli;
wono šo hižo tudny šapocžnje, je knješ šaracž prajil — jeno šo by
ty to šobu blyšchecž móhla! Šomyšl, wěčžne žiwjenje šo pola
kóždeho čžłowjeka šapocžnje, hdyž čže Bohu pschikřěšchecž a
k njemu šo modli a čže jeho šajšnje džěžecž. Šohodla durbimy
nětko šchprucž wušnyčž: „Šchtož do mnje wěri, šón ma wěčžne

živjenje." A knjes farar je prajil: Hdyž bebi cžlowjet we wutrobje po Božy žada, bo wěczne živjenje pola njeho sapoczne, hnydom nētk, a hdy by to njewjedzil a jeho živjenje cžiježe khudusche bylo a polne prózy a džela a hdyž tež hišcže wjele hlabojcže a hrēcha pōdla, wěczne živjenje wōn tola ma, hdyž wōn teho Knjesa pyta a bo jeho džerži."

Macž bo hdyže a bebi ruzy stufny. „Ach Sandrijo“, to je dobre słowo sa staru, hubjenu žonu! Mi je pschezo bylo, kaž by tajke słowo bycž dyrhjało, so by nam psches živjenje pomhala.“

„Haj, macži, ja hym bebi hnydom na Waš myšlil a wošebje dženska sažo, hdyž je knjes farar prajil, dofelž je knjes Jesuš runje kaž my jako cžlowjet na semi živy byl a jako cžlowjet horještanyl a do njebeš schot, je nētko pucž scžinjeny wot semje k njebeškam a my cžlowjekojo nētko hižo nuts hlušchamy. Toho dla je nam knjes farar na Bože stpicže tōn schpruch dal: Nāšche khodjenje je w njebešach, wotžal tež na Sbožnika woczakujemy, teho Knjesa Jesom Khrysta.“

Bjes tym bēšche nōž pschischla; na cžemnym njebju potaja bo jena hwēda po druhej. Tak sapoczja bo tež hwēczicž a sybolicž we wutrobje khudeje wudowny, hdyž wona pōdla tramoweho wosa džēšche. W stwiczny bo hišcže, hacžrunje bēšche pošdže, lampa sažwēczi a Sandrij dyrbešche macžeri schpruchi cžitacž, kotrež mēšesche wufnycž.

Macž praji: „Sa w hwojim živjenju hišcže widžala nješkim, so je to nēšcto tak wažne i trošctom i k njejustpicžom, ja hym bebi pschezo jenož myšlila, ja teho Knjesa Jesuša, haj, ja njeho je rjane a krašne bylo, do njebeš hiež prjecž wot hrēšchneho hwēta; ale sa cžlowjekow by tola wjele rješcho bylo, hdy by pschi nich wostał. Ale hdyž tak je, so je nam cžlowjekam se hwojim k njejustpicžom tež njebeša wotewril a my nētko hižo tam hlušchamy — a potom je wjele lēpje tak! Potom njebeša wjazny tak wyšoto wysche naš a tōn Sbožnik wjazny tak daloko wot naš njeje, kaž je bo to mi pschezo došlo. Bohu džakowano, so je tak a my prajicž mōžemy: Nāšche khodjenje je w njebešach!“

Bože stpicže rano, hdyž hōncžto schadžesche, hēdžeschtaj wobaj psched khēžu pod scžējazej jabluczynu a hladaschtaj do mejšteje krašnosče: „Se tež na semi kaž wulki, wulki hwjedžen!“ jawoła Sandrij; potom spēwasche rjany khērlusch na Bože stpicže, kotryž bo i tej rjanej myšlu stōncži: „My hladamy horje, wōn hlada dele, hacž my junu hromadu pschindžemy.“ „Hamjen, Bōh to daj!“ praji macž a jej hylsy i woczow bēžachu. „Kak derje to je! Kōždy džēn chzu bebi na to pomyšlicž, to rēka: My hladamy horje, wōn hlada dele, hacž my junu hromadu pschindžemy.“

Wysche žitoweho pola sady sahodki posbēže bo schowroncžt do powētra a wyskasche spēwajo k jašnemu njebju horje a wot wēže salincžachu ranšche swony psches scžējazu krajinu, kaž bychu do wšchēch wutrobow nuts wolacž chzyl: Wješclcže bo! Wōn je do wyšotofcže stpil a knježi psche wšcho! Nāšche khodjenje je w njebešach!

Troscht.

Žolmy wulke, nawalne
Schumi morjo howrijate:
Njestrachuj bo, wutroba,
Bōh je twoja skaloba!

Miroki cžorne padaju,
Wschitke hwēdy hašle hu:
Njestrachuj bo, wutroba,
Bōh je twoja hwētlina!

Koleni bo khablatej
Pod schižom, kiž lōžki njej:
Njestrachuj bo, wutroba,
Bōh je twoja sepjera!

K. A. Fiedler.

Wschelake i bliska a i daloka.

Hlabotošrudžaza powjesč klicžesche tšeczi džēn hwjatkow psches hērbški kraj. Knjes farar Mrošak bēšche drubi hwjaty džēn wjecžor wot Božeje rucžki sajaty nahle wumrjel. Gorzo lubowany wot hwojeje wošady bu wōn tak nahle wšaty se hwojeho hwērneho dušchowpastyršteho skutkowanja. Wo njeho žaruje jeho wošada a my wšchitžny, kiž hym tej iprawnej drohej dušchi blisko stjeleli. Šylyšny džaka a lubofcže plakamy pschi twojim rowje, ty drohi a luby bratišje! Luby semrjetny narodži bo 18. oktobra 1841 we Wulkich Sdžarach, hdyž bēšche jeho nan i fantorom. W lēcže 1853 pschindže wōn na gymnazij w Budyšchinje a je sa 7 lēt žyly gymnazij pschethodžil. W lēcže 1860 džēšche na universitu a je

w Gali a Wrotšlawju studował. Wo stōncženyh studijach wurucžowasche 1½ lēta w pēdatškim seminaru w Witenbergu. W lēcže 1867 powoła bo jako farar do Radschowa. Wot tam mēšesche juntrōčž jastupne pēdowanje w Budesčezach. Tole pēdowanje cžinjēsche tajki hlaboki sacžisčez na Budesčezanski wošadu, so po lubeho Mrošaka pschindžechu, hdyž bo Budesčezanski mēštno wuprōdmi. W lēcže 1874 pschēhdyli bo jako farar do Budesčez. S njesprōžniwej hwērnosčžu je wōn hacž do hwojeje hwjercže w hwojej wošadže lubowany a cžesčeny wot hwojich wošadnyh skutkował. Džak jeho lubeye wošady dže sa lubym dušchowpastyrjom do wēcznosče.

— Rjany bibliški hwjedžen mēšesche bo 3. džēn hwjatkow w Minakale. S bliska a i daloka bēchu nutri kemscherjo pschischli, wutrobny bebi sahorjecž sa drohe kublo Božeho słowa, kotrež namy w našch lubej bibliji. Šhwjedženški cžah sestupa bo do hērbškeho kemschenja psched faru. Wrenja džēšche wōhnjowa wobora i Minakala kaž tež i Adolfsoweje Hēty, po tym wojetške towaštvo, mlodoščž, wošadni pschedstjecžerjo a knježa duchowni, kotrychž jich 9 w mēšchniškej draščže do hwjedženškeho cžaha jastupi. Dwoje cžēnc wrota bēchu bo na pucžu stajile a woltaš bēšche bo nanajrješcho wot kollaturškeho knještwa wupyschil. Na hērbškim kemschenju pēdowasche knjes farar Waltar i Wōšlinka wo Wf. 73, 16. 17. a wuložesche „Biblija a cžlowška wutroba 1. wobej štej wot teho Knjesa 2. jena sa druhu wot teho Knjesa postajena, 3. wobej bo wrōcžitej temu Knjesej“. Na nēmskim kemschenju bēšche pēdowanje knjes farar Hida i Kōczenbrody na bo wšal. Sa tekst bēšche bebi wušwolil Wf. 119, 89—97. Wōn rēczesche k nutrym pošlucharjam „Wo khwalbje Božeho słowa 1. našcheje wēry hwēza, 2. našcheho horja wofschewjenje, 3. našcheho živjenja lubofcž.“ Na wobēmaj kemschenjomaj pschednoschowasche mēšchany khor hnuzazy spēw. Kak bēchu bo wutrobny sahorike psches krašne słowa hwjedženšteju pēdarjom, wo tym hwēdcžesche tež bohata kollekt, kotraž 166 hr. wunježe.

Se šrudnej wutrobu šēndžechmy bo hjednu k wuradženju našcheje konferenzny hērbških duchownych. Winył bēšche bo nam nahle našch luby mēštopschedhnda, knjes farar Mrošak i Budesčez. Hdyž bēšche knjes pschedhnda w nutrynej wotewrjazej modlitwje na droheho semrjeteho špēminat, postanychmy k jeho cžesčzi se žarowazej wutrobu. Bratr lubeho semrjeteho, k. farar Mrošak-Srodžisčezanski, jdzēli nam porjad khowanja. Wudacže noweho bibliškeho pucžnika tak derje nēmskeho kaž hērbškeho je knjes farar Matel w Hucžinje na bo wšal. Knjes pschedhnda rosdawasche papjerki, na kotrež hu lētne hērbške Draždžanski kemschenja napizane, kotrež bo lubym Šserbam dadža, kotšiz do Draždžan a wokolnosče pschecžahnu. S džakom špominasche bo na pschednoscht knjesa tajneho žyrfwinškeho radžicžela Kellera, kotryž je w towaštrowej khēži w Draždžanach wo „Luzižny“ džeržal a w kotrymž je i pschecželnimymi słowami na našche hērbške wošady špominat. Knjes pschedhnda rošprawesche wo hērbškej bibliji. Bēšche prjedy wotmyšlenje w lēcže 1903 i wudacžom i nowa pschēhladaneje biblije we wulkim cžijcžžu sapoczecž, ale dofelž je džēlo tak wulke, so bo hacž do teho cžaka dokonjecž njemōže, chzemy i pschihotami dale pokračowacž, ale cžijcžž ham bo na pojdžishe lēta wotštorčži. Sa to pak bo nowy wudawš schulškeje biblije w lēcže 1903 cžijcžži, pschi kotrymž budže bo na wotštronjenje rēcznyh smylkow džiwacž. Knjes pschedhnda cžitasche nam prōštwu žyrfwinškich wučerjow, w kotrež prošča, so chzyl bo ja to staracž, so bychu sarjadowane jastupowanje pschi žyrfwinškej hlužbje dostali. S radoščžu bo pschipōšna, so hu na hwojich duchownych bo wobrocžili, kotšiz najlēpje juaja, tak maja bo žyrfwinšny wučerjo wošebje we wulkich wošadach cžēžko, kotšiz maja wob tydžen wucžicž a potom ani hwobodneje njedžele nimaja. Sich žadanje, so mēli jastupjerja niz jenož w khoroščzi, ale tež sa druhe jim pschewostajene njedžele, bo sa prawe powištrownje pschipōšna a jenohlōžnje bo wobšamny, so chzemy w žyrfwinškich pschedstjecžerštwach sa to skutkowacž, so bychu našchi žyrfwinšny wučerjo tajke jastupjenje dostali. A wēšcže budža tež žyrfwinšny prjōdkstjecžerjo rad šwōlnimi našchim žyrfwinškim wučerjam pschihwolicž, jchtož i dobrym prawom bebi pscheja. Nāšch luby knjes pschedhnda wōdžesche našche wuradžowanja se snatej žiwosčžu a rasnosčžu, hdyž mējachmy hwoje wažny wuradženja, kotrež na 3 hodžiny trajachu. Semu bo wutrobny džak praji.

(Rosprawa wo pošedženju knihowneho towaštwa a towaštwa pomozny sa studowaznyh Šserbow pschichodnje.)

Šny-li špěwał,
Pitnje dželał,
Strowja cze
Šwójbnj statoł,
A twój šwjatol
Šradny je.

Sa staw špróznj
Napoř móznj
Lubošč ma;
Bóh pał šwěrnj
Pišes spał měrnj
Čerštwošč da.

Nječ ty špěwaš,
Šwěrnje dželaš
Wšědne dnj;
Džeń pał šwjatol,
Dušči daty,
Wotpocziń ty.

S njebeš mana
Nječ czi šmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šerbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicziščerńi w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pišedplatu 40 np. doštač.

1. njedžela po šwj. Trojizy.

1. Jan. 4, 16.

Bóh je lubošč, a ščož w luboščzi woštanje, tón woštanje w Bošy a Bóh w nim. Šamjeń.

Ščo Bóh je, na tym šu mudri tuteho šwěta dołho a podarmo hudali — jowle mašch krotke a šjawne wotmolwjenje: Bóh je lubošč! Šenož tji šłowa to šu, ale ščož je w nich wopšchijate, to cžłowšči jašył wurěczěč njemóže, to šhwala njebešny wobndlerjo tu zplu lubu wěcznošč.

Bóh je lubošč! Je pał tež wěrnó? Haj wšchał, w mejškim czařu žiwjenja, hdyž šy mlody a strowy, abo hdyž czi wšcho po woli dže, hdyž mašch w domje šbože a wjekele a wotkach na polach šteji czi Bože žohnowanje, tehdy njeje cžežko wušnacž: Bóh je lubošč. Ale praškej šo druhich, hladař dale! Dži tam, hdyž na amerikańskich kupach šemja šo tšchaše a morjo šo wari a š ruřaznych horow płomjenjowe trubjele šapaja a še šwojim wohnjowym deščezom a šchwablowym dymom dalofo a ščěrofo wšcho žiwjenje šahubja a ludžom šo šeznje pšched štrachom a wocžakowanjom tyh wězow, kiž hišcže pšchińež dyrbja, dži a pŕtaj tam, hacž mješ tymi morwymi cžělami a na tym žahłym popjele, kiž wšy a mešta pšchitrywa, tež hišcže to šłowo napiřane namałajšch: Bóh je lubošč. Ale ščo do dalofo hladamy? Šow bliřko je dom, hdyž je dajerška šmjercž staršchimaj jeju jenicžke lube džěcžo morila po krotkim, ale cžežkim bėdženju; tam je wboha bėdžerka, kiž hižo lěta dołho na bolořnym łožu ležo

šlawežka hibnecž njemóže a podarmo šdychuje: „Ach pšchindž wšchał, ščtunda mojej šmjercže, dnjo wumožjenja, pofhwataj!“ A tam nan a šastarał šwojich džěczi, kiž je do nješboža pšchiščoł a na wobej woczi wošlepil — ty wbohi, ščo budžesch ty prařicž, hdyž czi dženska twoja žona, twoje džěcžo tole šłowo jow cžita: „Bóh je lubošč!“?

A tola — njewěsch ty? nješny ty šłyschał a hižo na pacžerjach wuknył:

Šeho ščtrařy, jeho pruty,
Šdyž to prawje wopomnju,
Šdadža šo mi runje krote,
Štanu šo mi k lěpšchemu;
Wone woprawdže nješchodža,
Bóh mje tehdy lubuje,
Šdyž prut na mnje pošcžele,
Wot šwěta mje k Bohu wodža.
Na šwěcže wšcho šahinje,
Boža lubošč woštanje! —?

Mařlubšči cžłowjecže, ščož tebe tež potrjechi, njedaj šebi žanemu cžertej š biblije a wutrobny wudrapacž tele tji šłowa: Bóh je lubošč.

Ty šnajesch tola najwjščije šwědčenje jeho luboščje? „Šeho Šny jom' njeř tak luby, wón joh' ša mnje k šmjerczi da.“ „Tak je Bóh tón šwět lubował, šo je šwojeho jenicžkeho narođeneho Šny na dał, šo bychu wšchitzy, kiž do njeho wěrja, šhubjeni njebyli, ale wěczne žiwjenje mełi.“ S tym je wón nam šwoje najšnutškonišče bycže šjewil, š tym je nam šwoju wutrobu wotkrył, a ščož tu neř w nej widžišch, hlaj, to je žořmjaze

morjo lubosce, teje lubosce, fiz niczo tak jara njepta, hacz twoju sboznosc.

Bóh je luboscz! Derje tebi, hdyz tole werysch, hdyz mozeich so Bozeje lubosce i zylej wutrobu troschtowacz. „Kak sboznny bym, hdyz wotpoczujju, mój Jesu, w twojej luboscezi.“ Jenož wostań potom tež w luboscezi! pschetož: „sch tóž w luboscezi wostańje, tón wostańje w Bosy a Bóh w nim.“

W Bosy wostacz — to dawa duschi mēr a pokoj. S wonka njeho a bjes njeho njeje žane prawe sbože, bjes njeho by shubjenn. Bóh je naš k šebi, k šwojemu towarštwu štworil a našcha wutroba je njespokojna, doniz njewotpoczujje w nim. „My štworjeni bym k temu, w rukach ležecz jemu, wón šam je našch mēr tu a tam.“ Duž dyrbiich w Bosy wostacz; tak wostańjeich w luboscezi, pschetož Bóh je luboscz.

Alle móžu dha tež woprawdže wostacz w luboscezi? Hdyz so tež druhdy psches Božu hnadu plomjeschto lubosce w mojej wutrobje hori, kak bórny wono jako hašnje, kak rucze je moja wutroba jako wustudla! Někto je mjehka w luboscezi a potom jako tak twjerda a samšniena w nje-luboscezi! — To drje je wērno, haj! Alle by dha tež hižo pravje wopomnil, w kajkej luboscezi mašch pschede wšchēm wostacz? w tej luboscezi, i kotrejž chzeich ty Boha lubowacz, abo w tej, i kotrejž Bóh tebje je lubowal? Wēr šhroble, wot našcheje lubosce my njemóžemy žiwi bycz, ale jenož wot Bozeje lubosce. „W tym wobšteji ta luboscz: niz, so my Boha lubowali bym, ale so wón naš je lubowal a póšlal šwojeho Šsyna, so by wón šjednanje byl ja našche hrěchi.“ Jeho luboscz k nam, kotruž je wón nam šjewil w Šhryštušbu Šesušbu, ta je našche žiwjenje, w tej dyrbinny wostacz. Tu dyrbi wšchēdnje našcha paštwu bycz, do teje mamy so wšchēdnje se šwojej myšlu podnórjecz, tu mamy šebi wšchēdnje psched woczi štajecz a džakownje we wutrobje wopomnicz. Tak wostań w jeho luboscezi; dha budže potom na tajkej Bozej luboscezi tež twoja luboscz k njemu so pschezo i nowa šahoricz a tebje pschezo kruzšicho i nim šwjašacz a šjenocicz.

Ty w Bosy a Bóh w tebi — to je najšbóžnišche šjenoczenje. Šwjaš tajkeho šjenoczenja paš je luboscz. Šnježe, mój Božo, wulij šwoju luboscz tež do mojeje wutrobny!

Šamjen.

Puczowanje po Božim pišnje

abo

tajke myšle nadeńdžech, Bože šlowo czitajo.

Podawa šwērny czitar „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššajowe, 36 šlaw.

(Šokraczowanje.)

34. Hdyž Šobab wumrje, bu i kralom na jeho město Šufam i Šhemanskeho kraja.

35. Hdyž Šufam wumrje, bu i kralom na jeho město Šadad, Šedadowy, kotryž Šidianskich šbi na Šoabskim polu; a jeho městu rěčachu Šwith.

36. Hdyž Šadad wumrje, šnježesche Šamla i Šmafeka.

37. Hdyž Šamla wumrje, bu i kralom Šawl i Šehobotha, někto Šechabeh, pschi wodže, mjenujžy pschi rěžy Šuphrat, tam hdžež so rěka Šhaboras do njeje wulwa.

38. Hdyž Šawl wumrje, bu i kralom na jeho město Šaal-Šanan, Šchborowy šyn.

39. Hdyž Šaal Šanan, Šchborowy šyn, wumrje, bu i kralom na jeho měšče Šadar, a jeho městu rěčachu Šagu, a jeho žonje rěčachu Šehetabeel, fiz bēšche Šatredžina džowka, kotraž je Šesahabowa džowka byla.

Bjes dwēla je Šadar tón kral, i kotremuž je Móššaj póšlow póšlal, so bychu i nim jednali, dokelž chžychu Šraelske džēczi psches jeho kraj czahnycz. W 1. knihach kónikow 1, 43—50 rěčaju jemu Šadad, tam doštanjenn tež powjescz wo jeho šmjerczi; so so to tu hižo nještanje, je nam i dopošajom, so je wšcho to nam Móššaj powjedzil.

40. Tak šu byli mjenowani někto — jako je Móššaj tole pišal — šnježerjo abo šhajšojjo wot Šawa, kotřiz nad šplahami šnježachu i dobom i kralom Šadatom, po jich narodach, po jich městach, a po jich mjenach. Šnježer w měšče Šhimna, kotremuž bēchu po Šliphašowej pschiložnižy Šhimna narjekli, dale šnježer w měšče Šlwa, šnježer w měšče Šetheth,

41. Šnježer w měšče Šhalibama — tež temule městu bēchu po jeho žonje, po Šawowej mandželskej, narjekli, šnježer w měšče Šla, šnano tamne město Šilah pschi Šlanitškim mórškim šaliwje, a šnježer w měšče Šinon abo Šhunon (4. kn. Móšš. 21, 10),

42. Šnježer w měšče Šenas, po Šliphašowym šynu po-mjenowanym, šnježer w měšče Šheman, šnježer w měšče Šibzar,

43. Šnježer w měšče Šmagdiel, šnježer w měšče Šram. To šu Šdomšy šnježerjo, kaž šu bydlili w šwojim namrēnym kraju. Š Šaw je Šdomšich nan; i nim je so Šdomški narod i jich šnježerjami a kralami šaložil.

S tym je nam šžēlene, k čzomuž bē Šaw powołany; dale maja so nam jenož štawišny Šakubowe a jeho šynow šžēlicz a Šdom budže so jenož tam hiščeže našpomnicz, hdžež je i Šraelo-wymy štawišnami šaplecženy.

37 šlaw.

Šosef budže je šamiježu wot šwojich bratrow pschedaty.

I. 1—11. Tu šapoczina so nowy, wažny wotdžel w štawišnach Božeho kralštwu. Š doma a i patriarchoweho štana, i maleho šwójbneho kola ma šlubjene sbože šastupicz do žiwjenja zyleho luda. Šichethód k temu šu Šosefowe štawišny. Šutón štaršchi, dolho wotczakowany šyn najšbole lubowaneje mandželskeje, najšnamjeniczišchi mjes Šakubowymy džēczi, kotryž i wotewrjennym wotom ša šnutštowny, wšchšchi šwēt wulki pošlad šemškeje mudrosce šjenoczi, mišy a čzucžiwny, ale tež pobožny a wulžy šwēdom-livy mlodženz, je tež nanowy lubuščf. Hdyž jemu Bóh přeni ras wažne šony špožeci, dha wuhladamy, so wón bratrow kaž njepošlušchne džēczi pola nana wobštorža, a so so i Božimi šjewje-njemi psched nimi hordži, haj, so je i tym šamemu nanaj wob-čzeženy. Š Boža dohladnoscz, kotraž je jeho ša tak wažne po-wołanje pošajila, dyrbi tež i nim pucz psches poniženje do po-wyščenja, psches šahubjenje wšcheje nadžije k wēštemu dopjel-njenju wšchēch šlubjenjow nastupicz; šnješ, psched kotrymž maja so něhdy štarškej a bratřja poškonjecz, budže pschedaty ša njewól-nika; a tež tu ma, lēdma psches wušchitnoscz a mudroscz trochu pošbēnjenn, pod hōrkimi čzerpjenjemi šwēru k Bohu a k čzłowjekam wušpntowacz. Šakle potom, hdyž je šnutštownje hōdny, pošbēnje jeho Bóh nihdy a ženje na njeho nješabymšchi i procha.

1. Šakub paš nastupiwšchi šwoje namrēštwu bydlešche šdaleny wot šwojeho bratra Šawa, kotryž bē so na Šdomšich horach šažhdil, w kraju, w kotrymž bēšche nan žušomnil byl, w Šananej-škich kraju, a to w Šamre pōdla Šichema.

2. Š to šu narody Šakubowe, podawki i čzaša jeho patriar-chališkeho žiwjenja, mjes tym so to, šchtož je so nam na 28.—35. šlawach powjedalo, hiščeže do Ššaakoweho patriarchališkeho žiwjenja šlišcha, hdyž tež so jeho mjeno pōdla njenašpomni: Šosef bēšche šydomnacze lēt šary, jako wón škót pažesche se šwojimi štaršchimi džēšaczimi bratranu; a tón mlodženz bēšche pola Šilšnych a Šil-pinych, nanoweju žonow, džēczi: Šan a Šaphtali, Šad a Ššfer; dokelž bēchu čžile pōdla njeho najmlōdšchi, bu wón jim ša pašty-škeho hōlza pschidaty, so by pod jich dohladom mały škót, wowžy a kofy, pašl. Šu próžowajžy so ša čžescz wōtžneho doma šapoczja wón šedžbowacz na šwojich bratrow a powjedajšche nanaj, hdyž bēšche šle powjestwo wo nimi.

Šo kotrym pucz Šakubowe štawišny pōńdu, šhonimy hnydom i přenjeho šlowa. Šone šapoczju i Šosefowym mjenom a štarobu; tak budža Šakubowe štawišny šaplecžene i Šosefowym. Šak njemóžemy po prawym wo Šosefowych štawišnach rēczech, hdyž tež wón někto šrjedža šteji; wón njeje hiščeže šamoštatny a jeho njemóžemy pōdla ššoch patriarchow pošajicz; wón je a wo-štanje šyn i Ššraeloweho doma; to tež i teho špōšnajesch, so so jemu ani jene Bože šjewjenje njedostanje.

Šako přjedy Ššaak w štawišnach šnježesche, Šakub paš je dale hnuješche, tak je někto Šakub wobšnježi, Šosef paš je dale hnuje.

Wo fakonju Bože wodženja a dohladowanja w starym, kaž tež w nowym fakonju njeje pšubjenty kraj, ale zůsba město, hdžež ho wožbada narodži a wotroscje. Zůsba staro-fakonstej wožbade pšchipořafana je Egdptowiska. So by prjedy, dnyli Fakubowa frowjba tam dōschol, so by nastawazemu Sraelskemu narodej tam městnosć pšchihotował, to je Zosefowe wysoke, njesapomnite powołanje. Do Egdptowiskej pšchedaty pšchihotuje wón Fakubowemu domu pucž do Egdptowiskeje, a tón kraj, hdžež wón k mužej wotroscje, hdžež do klody pšchindže a hdžež k krajsnosći dōndže, je ja jeho frowjbu kraj, hdžež wuroscje k ludu, hdžež czerpi pod wotrocztwom a hdžež ho jemu dostanje wumoženje.

Khrystuž je wojnamjenjenty w Zosefu: nanowy lubužyk, pōblany wot nana k frowjim bratram, njewinowaty, pšchedaty wot frowjich bratrow ja 20 pšlōbornikow a s tym jich knjes, jich sbože a sbože ja zůsych, haj ja wschōn frowt, sychtož ho njeby stalo, njebychu-li woni jeho cžyly sahubicž, njebychu-li jeho pšchedali a sa-cžibnyli. W klōdže je Zosef njewinowaty mjēs dwēmaj kōstnikomaj, Zesuf na kchizju mjēs dwēmaj njetražnikomaj; Zosef sjewi jenemu jeho sbože, druhemu jeho frowjercž pšchi frowej pšchicžinje, Zesuf Khrystuž wumōže jeneho a wostaji drugeho na satamanstwie po frowym njeskutku. Zosef prožy teho, kotryž ma ho s jastwa wumōž, so by na njeho spomnił, hdnyž je ho na frowju cžescž wrōcžil; a tón kotrehož je Zesuf wumohl, prožy jeho, so by na njeho spomnił, hdnyž je ho na frowju cžescž wrōcžil; a tón, kotrehož je Zesuf wumohl, prožy jeho, so by na njeho spomnił, hdnyž pšchindže do frowjeho kralestwa.

Zosef je jako rjana jažna hwēsda, jako frownicžka w Fakubowym domje, s kotrymž njehodža ho hrubi pastyrjo, jeho bratřija, ani pšchirunowacž. Wōn je sprawnosć a cžeknosć lubował, je nana lubował a je jemu pōsluchal, so njeje jemu nicžo mohł samjelcžecž, hdnyž bēchu jeho bratřija nēscho sfucžili, s cžimž bēchu druhich frowili abo s cžimž by mohł nanowy narod do ludžaznych kleskow pšchicž a mōhl bycž wohaňjenty.

3. Srael pak Zosefa bōle lubowafche, dnyli wschitke frowje džecži, teho dla, so bēsche jeho w starosći pšodžil, cžakawski dolho na džecžo wot frowjeje lubowaneje Kabele. Dale cželna lubosć pak roscžejche, cžim bōle ho Zosef ja wšcho nabožne frowimowafche a ja wysoke powołanje wufwoleneho naroda sahorjesche. A Fakub ježini jemu, tak po njewobhladnimym waschnju frowju lubosć tež frowntownje pōřafajzy, rjanu piřanu frownju.

Bēsche to frownja s piřanymi frowhami, w fajlichž ja Samuelowo cžakž wořebni hōlcžata a hōlcžata kchodžachu. Eda ho, so je Fakub wotpohlad mēł, so by Zosefej prawo přenjeho naroda pšchidželil, dokelž bē Ruben pōřafal, so je njehōdny tajkeho prawa. (Pōtracžowanje.)

Kajke budže wjedro?

Pō cžestim.

Njebudže frowadž nychto, sychtož by frowi njepřchał, so mohł do předka wjedžecž, fajke wjedro budže; wořebje wjeřnjenjo bychu tajke pšofestwo witali. Setka-li ho bur s burum duzy wotemšche, je přenje: „Wujō, witaj wotemšche“, a potom „Božo pomhaj, hdny by jeno tola jenicžki tydžen kufł Božeho pšlōncžka sařwēcžilo, so bychmy nasche Bože žita domoj wsacž mōhli, fu hižo kaž hnoj a pōcžnu roscž“; abo „wujō, macža dha pola wař tež takle?“ Ma-li burowka na farje sychto wucžinicž, njetrebasch dolho na pšachenje cžakacž: „Knjes fararjo, njebudžemy hišcžezke storo sa wjedro pšofecž? — Se tola tak mokro.“ Wrōcži-li ho student s zůsby domoj, nima na nicžo prjedy wotmolwecž, khiba „kaž ho jemu wjedže“ a „je tam horjeka abo deleka tež tajka mokrota kaž pola nař?“

Sychto po tajkim wēmny wo wjedrije do předka, abo mōžemy s žyła sychto wjedžecž?

Senō malto abo lēpje nicžo. Malo, mēnimy-li wjedro, kotrež ma w najblisžich cžaku jastupicž; nicžo, hladamy-li dale do pšchichoda. Wřchaf mamy protyfi — te podawaja nam wjedro na žyle lēto: ale kēlko nam wona prawje wēsčezži? — Protyfa je motyfa, — podawa prawdu a njeprawdu. By-li mjenujzy wšcho řza była, sychtož piřa, by cžlowjek pšchezn wjedžal, po cžim ma ho řkōžowacž; by džē potom jeno wšcho řwobrocžecž trjebał. Pšchezo njewērnosć rēcžecž, je runje tak cžezžko, kaž spochi s prawdu jnacž — ho wē w protyžy. Protyfi mudruja jeno, dokelž cžzedža ludžo to mēcž — powjedaja wjele a hdnyž je kōlo wokoło, njeje nicžo s wēsčozcžu pšajene, khiba so na Žana frownē njepřchindže a wokoło

hōb žane krupy. Hewaf je „protyfa motyfa a sychtož do njeje wēri, kōpōł“.

Tola protyfa dnybi wjedro dželacž, hewaf jeje ani njefupuja. Tak frowi cžlowjek wjedro wēsčezži, wēsčezži frowi na lēto, abo na hišcžezke dlēsčichi cžakž, ale wjedro je fajkež cžze.

„Bōh řam řař wobřamkun
Po frowej woli wōdžicž
Wētr, mrowcžele a řlōncžne dny,
So mohla řemja pšodžicž.
A ludžom piřacž dowoli,
Řaž cžzedža, jenož protyfi
A dale nicžo wjazy.“

Niz wjele lēpje řchlacžezži ho, hdnyž cžzesch na krotřchu řhwilu wjedro do předka pōřnacž, řnadž na pōł abo na řchtwōrcž lēta, cžzesch-li na pšch. po tym, fajkaž je nasyma, abo fajki je řapocžatf řymy, řpōřnacž, fajki budže kōnz řymy, po horzocžezke w lēcžezke řymu w řymje mēricž abo po řrostu řhibow řastup řymy wjedžecž. Pšofeta pōwōla ho pšchi tym cžasto na frowju naschōnjenořcž, pšajizy: „nēhdny bē tež tajka nasyma a po njeje tajka řyma.“ Mařch prawo, nēhdny bē tak: ale s wotkel mařch prawo rjez, so budže tež nētko tak? Mōže ho řtacž, so budže podobnje, ale cžijezke tak njebudže, to mōžemy wēsčezke rjez. Tak dolho hacž řwēt řteji, njebēsčteji hišcžezke ani dwē lēcžezke, kotrež byřchteji, sychtož wjedro nastupa, cžijezke jenajteji byłej. Njeřku džē liřcža s jeneho jenicžkeho řchtooma jenajte, tak by mōhlo to pšchi wjedrije bycž, hdžež telko řjawnych a tajnych nam jnatych a njefnatych winow řobu řkutuje! Womylfrowi jenož wēsčifi — wēmny, fajkeho wliwa maja na wjedro — sychtož cžze wēsčezke pšajicž, s wotkel a kaž budže wētr jutřje w tym a tym cžaku řtacž; njehodži-li pak ho to ani na džēni s wēsčozcžu wuprajicž, kaž hacle na mēřaz, na řchtwōrcž lēta abo hišcžezke dlēsčichi cžakž?

Nēkōtři wobrocžezka ho, njedowērjo frowej řamotnej mudrosćzi, k mudrosćzi řwērjatom mēnjo, so maju te wjazy řosoma. S tym cžezcža pak řwērjata, kaž frowi to njefabřuža. Se-li řwērjo nēscho po wjedrije cžini, cžini to jeno po wjedrije, fajkež runje je, niz pak teho dla, dokelž je cžakža cžuje. Šzuma-li ho řastozcžka pšched deschcžom pšchi řemi, řuma ho jeno teho dla, dokelž muřchki a brucžki, s kotrymž ho řimi, niz wysoke w powētřje, ale niřko pšchi řemi abo pšchi wōdže lētaja. Podobnje je tež se řabřami, s mrowjemi, se řwjerbjenjōm bolazeho abo s bolenjōm a s drje-njom w řtawach, s drjewjanyhmi muřkami a řōnkami w malych řhēřkach, fajkež mamy rad we wofnach wřkajo. Tele řhēřki řu tak natwarjene, so dwē řigurje na řijeřchu abo kōlestku řteji, kotrež ho wokoło frowjeje wōřki wjercžecž hodži; sa nje je jena truna tak pšchipinjena, so wona ho nacžahnywřchi, kōlestko tak řawjereži, so řōnka je frowjim pšchedesčeznikom s durcžkow wufstupi, řcžehnjeli pak ho do hromady, — so muřik frowju řhowanku wopuřcžezži. Truny pak nacžahuja ho, hdnyž je powētr wōřžny, runje tak kaž drjewo nabubni a tež wōřžy ho podlēsčaja; pšchi řuchim pak ho truny a wōřžy řcžahnu a drjewo ho řeřuřchi. — Džecžezke dželaja frowi tež rad wjedrowych pšofetow a nalōžuja na to kochty bacžoniznyh řymjeřchlow (Storchschnabel), kotrež we wōřžnym powētřje ho dale rořwijeja, w řuchim pak ho do hromady cžahnu. Tež řchleňzy, řiž wjedro pōřafuja, njepřchradžuja po prawom dale nicžo hacž wjetřchu abo mjēřichu wōřžnotu w powētřje. Dokelž pak lōhzy deschcžil pšchindže, hdnyž je powētr wōřžny, pšajimy, so řchleňza na deschcžil lēje.

Sařparnosć abo lōřosć muchow njepocžahuje ho řenje na pšchichodne, ale na pšchitōmne wjedro, kaž wšcho, wo cžimž dotal rēcžachmy.

Řak malo mōža pšacžki, wo kotrychž horka powjedachmy, wjedro prjedy cžucž, to pōřafuja nam tak prawje ho pšchecžahowaze pšacžki (Zugvōgel). Njeřtawa ho s ředka, so pšacžki, řažnej nalētnej cžopłocžezke wērjo, ho k nam wrōcža, potom pak, hdnyž řyma s nowa řatřchēřka, řařo cželajaja abo řmjerřnu. —

A sychto s mēřacžkom? — na njōn řhladuja tež mnořy frowi myřlo, so ma nēřajřu potajnu mōž nad wjedrom, a ho nadžijejo, so s mlōdym mēřacžkom ho tež wjedro pšchemēni. Njeřebaja tajke myřle ludži? řhladajmy! řhdnyž je mlōdny mēřacžk, njeje to jeno pola nař, ale je to po žyle řemi. Wjedro by ho potom po žyle řemi jenaf mēnjecž dnyřajalo. Se pak to mōžno? Nihny. Šlōncžneho wjedra a deschcžezka je na řemi řtajnje nimale jenaf wjele, ale nēhdže je w řamřnym cžaku jene, druhdže tamne, druhdže mēnja ho wo prawdže runje — ale hdže? Mēnja ho džēnřka tu, jutřje tam, sa jutřichim řařo druhdže. A tak njeje wob lēto ani jeneho

dnja, hdyž by ſo w nękaſkim rōžku njeprchemęnalo. Sęhto paſ mamy i teho, ſo węmy, nęhdze na ſęherofej jemi ſo wjedro męnja, hdyž tola njewęmy, budze-li pola naſ ſo męnjecz a w kotrym czaſu?

Haj ale khibo ſo ſo wjedro na mlody męſaz huſęziſcho a rucziſcho męnja? Tež to węno njeje. W nęlotrych wulkich męſtach ſu hwęſdarńje, hdyž hižo wjele ſakrańjonych lęt dolho dzeń wote dnja rano, pſchipołdnju a wječzor ſapińuja, fajke je wjedro. Wſchitzu, kę tajku wulkotnu prōzu na ſo wſachu, ſo tele ſapiſki wot wjele kop lęt pſchehladachu, ſo bychu ſhonili, fajkeho wliwa ma po prawom męſaczę na wjedro, wuſlędzichu, ſo drje ſo wjedro na pręnim dnju mlodeho męſaczęka męnja, ale ſo runje taſ tež na druhim, tſeczim a kōždym druhim, ſo tež na polnym męſaczęku, na pręniej a poſledniej ſęhtwōrczi niczo hinaſ njeje, po taſkim w kōždym czaſu jenaſ. —

Mō hdyž to i węſęczenjom po męſaczęku taſ hubjenje dze, ſęhto mamy to halle wo węſętych dnjach rjez, po kotrychž ſo tež wjedro węſęczy, taſ na pſch. „Njany ptaczę kwaſ lubi dobre a plōdne wjedro“; „czopły, kwętky ſwj. Sakub — ſymne hody“; „Se-li na kwęczę Marje rjenje a jańje, budze dolha ſyma“! So ſo na wſęch tele prawidła ſpuſęczecz njemōžemy, njebudžemy halle dopoſajowacz trjebacz, wſęch je czrjōdka tych, kotſiž jim węria, jenož mała; a mjeſ nimi njejſu roſomni hoſpodarjo, ale „ſtare žony“. —

Tola paſ je mjeſ prawidłami, fajkež ſebi wjeńny lud powjeda, tōjſęhto, kotrež maja woprōwdze nęſęhto ſa ſo a na ſebi. „Hdyž na ſydom ſpanzow deſęczuje, budze ſydom abo tola ſęhtyri njedzele deſęcz.“ „Hdyž ſo na domapńtanju deſęczit dze, budze drje ſęhtyri njedzele dolho deſęcz.“ „Wjedro na ſydom bratrow traje ſydom njedželi dolho.“ Se-li na tutrych dnjach hrońje, panza i wjęſęcha dlęjſęchi czaſ, to paſ niž teho dla, dokelž bę runje na ſpomnjenym dnju njelubofne wjedro, ale dokelž w tym czaſu i zyla rad macza, hdyž junu ſapocńnje. — (Poſtraczowanje)

Wſęhelake i bliſka a i daloka.

— Sańdženy pjatk męjeſche ſo w Budeſtezach ſwjatocńne khowanje njeſapomniteho kņjeſa ſararja Mroſafa, kotryž bu taſ nahle nam wotwolany. Khowanje bęſęhe ſjawne a rjane kwędczenje, i fajke hnutęj luboſęzu Budeſęzanſka woſada na ſwojim duſchowpaſtryju wiſy. Se wſęhittich kōnzow žolmjachu ſo woſadmi, ſo bychu ſwojeho ſwęrneho duſchowpaſtryja k poſlednjemu wotpocńinkej pſchewodželi. Kaſ bęſęhe mjeſ ſwojimi ſaſtońſkimi bratrami częſęczeni a lubowany, ſa to bęſęhe žiwe kwędczenje, ſo bęſęhe jich 33 duchownych k jeho częknemu khowanju pſchichlo. Mjeſ nimi bęſęhe tež kņjeſ wyſęchſchi zyrkwinski radžicel Meier. Węſęczenſka rada jako kollaturna wyſęchnoſę częſęcęſche ſemrjeteho pſches kņjeſa radžineho radžicęla Reichardta a kņjeſa fabrikantu Okwalda. W 3 hodžinach ſo kaſęcz lubeho ſemrjeteho pſched ſaru donjeke, hdyž bęſęhe ſo wulka žarowaza woſada ſeſupala. S towarſtwom bęchu pſchichle Budeſęzanſke a Hornjo-Hōrczanſke wojerſke towarſtvo, taſ tež Budeſęzanſke ſpęwanſke towarſtvo i khorhojemi. Hdyž bęſęhe ſo wuſpęwalo: „Sęhtō wę mōj kōnz? Wōn ſnadž je bliſko“, džeržęſche ſpowjedny wōtz lubeho ſemrjeteho kņjeſ ſaraſ dr. Kenež-Wjeleczanſki i hnutęj wutrobu wotproſęhenje, ſpominajo na nahlu ſmjercę kņlneho, njeſpōzuwęcho, duchopōlneho duſchowpaſtryja a pſchęczęla. Na puczu do lubeho Božeho doma ſpęwaſche ſpęwanſke towarſtvo troſęhtny kherluſch. Zyrkwinszy pſchedſtejicęerjo njeſęchu kaſęcz ſwojeho lubeho duchowneho. W Božim domje ſo kaſęcz pſched woltarjom ſtaji. Boži dom bęſęhe wſęhōn pſchepjelnjeny. Kņjeſ ſaraſ rycęer Sakub jako pſchedſynda ſerbſęje duchowneje konferęncy džeržęſche jemu jako męſtopſchedſynda konferęncy hlubokoſaczutu ręcž a ſpominaſche na poſlednje žohnowanje, kotrež je luby ſemrjetny ſwojey woſadze drugi dzeń ſwjatkow wudžęlił, kotrež paſ je nam tež i troſęhtom pſchi jeho kaſęczu. Kņjeſ primariuſ Wjazka džeržęſche nęmiſtu częlnu ręcž. S rjanymi a hnujazyimi ſłowami pſchedſtaji žarowazęj woſadze žiwjęńſki wobraſ lubeho ſemrjeteho a kņjeſ ſaraſ Kſchizau-Hodžijſki wulozi i hnutęj wutrobu, taſ naſ wſęhittich a jeho pſchęczęlow jeho ſahe minjenje hluboko tyſęchi, taſ paſ ſwōj troſęht mamy we „węrie, luboſęzi a nadžiji“. Wſchitzu duchowni prajichu pſchi kaſęczu ſłowo ſwjateho piſma jako poſlednje Božemje. Mjeſ nimi bęſęhe tež ſaraſ jeho prjedawſęęje Wulko-Radſchowſęje woſady, kņjeſ ſaraſ Hāſler. Zyrkwinski chor ſpęwaſche rjane troſęhtowazę ſpęwy pod wodženjom kņjeſa kantora Ssmolny. Poſledni wotpocńin bęſęhe lubemu ſemrjetemu pſchihotowany pſchi zyrkwi, pſchi ſęczęzzy, po kotrež

taſ dolhe lęta khowęſęche do lubeho Božeho doma. Pſchi rowje jemu męſtopſchedſynda zyrkwinskeho prjōdſtejicęstwa, kņjeſ Mēt i Raſchowa, hlubokohnuty džak woſady do rowa wupraji. Kņjeſ ſaraſ Waſtaſ praji jemu w kherluſchu, jemu poſwęczenym, Božemje do rowa. Kņjeſ kanoniſuſ ſcholaſtikus Skala džakowawſęhe ſo jemu i wutrobnyimi ſłowami ſa wſęhittko, ſęhtō je ſa ſerbſki lud czinił, woſębeje jako męſtopſchedſynda Maczizy Sserbſęje. Kņjeſ ſaraſ dr. Kenež-Wjeleczanſki wudžęli lubemu ſemrjetemu poſlednje po-žohnowanje. Wōn tōn luby tam nętko ſpi w ſwojey ſparnej komorzy, ale jcho wopomnjećę wōſtanje w žohnowanju.

— Ssrjedu po ſwjatkach męjeſche ſo po ſkōnczenju ſerbſęje prędarſęje konferęncy hlowna ſhromadžina lutherſkeho kņihowneho towarſtwa. Kņjeſ pſchedſynda ſaraſ rycęer Sakub pſchedpōlozi nam lętnę ſlicžbowanje, kotrež bęſęhe i wulkim prōzowanjom woporniwje ſam jeſtajał. Slicžbowanje ſo jenohlōbńje ſa prawe pōſna a wupraji ſo kņjeſej pſchedſynda ſa jcho woporniwę ſkutkowanje naj-wutrobniſęchi džak. Tōn džak njeplaczę jenož jcho njeſpōzuwęmu ſkutkowanju, ale tež tym wulkim woporam, kotrež je darniwje ſa naſęhe towarſtvo pſchinjeſł. Jemu mamy ſo džakowacz, ſo je towarſtvo i wulkich częknōſęczow ſo wuſbęhńlo, ſo žaneho dolha wjazzy nima a ſo mōže nętko i dobrej nadžiji do pſchichoda hladačę. Kaſka kņiha ſo w pſchichodnym lęczę wuda, ſo w naſęmſkim poſędženju poſtaji. Kōnz lęta ſaſo kōždy ſwōj bibliſki pucznik doſtanje, hačž runje ſo w tym lęczę žadny lętny pſchinoſęch ſberał njeje. —

— Ssrjedu po ſwjatkach popōłdnju męjeſche ſo hlowna ſhromadžina naſęheho wažneho towarſtwa k Pomozy ſa ſtudowaznych Sserbow. Kņjeſ ſaraſ Kāda wotewri ſhromadžinu a ſdžęli, ſo wažnych wuradženjom nimamy, dokelž ſo tež nimaju žane nowowōlby ſtačę. Kņjeſ piſmarwjedęer kanoniſuſ ſcholaſtikus Skala poda nam lętnu roſprawu, kotruž tudny podamy, dokelž je ſo nam pſchęczęlnje k wotęziſęczęj pſchewoſtajiła:

Towarſtvo pomozy ſa ſtudowaznych Sserbow je lętko 22. lęto ſwojeho wobſtačęa dokonjał. Po hlownej ſhromadžinje, kotraž bę kaſ kōžde lęto ſrjedu po ſwjatkach 29. meje ſtaj pſchedſyndſtvo a wubjerł 26. junija lońſęheho lęta poſędjenje męloj, w kotrymž bu pomoz ſa ſtudowaznych Sserbow wudžęlena.

Samolwili bęchu ſo wo pomoz 11 ſtudowazny. S nich mōžachu 9 ſtudowazy pomoz wudžęlenu doſtačę; dwaj dyrbjeſęhtaj po ſarjadowańſkim porjedze ſo mjeſ tym wotpōſajacz, dokelž bęſęhtaj hiſęczę w najniſſchimaj rjadownjomaj ſeminara. Do 9 ſtudowaznych mōžęſęhe ſo 430 hriwnow roſdžęlicę. Doſtachu 3 ſtudenti na univerſitach, 1 gymnafiaſt a 5 ſeminariſęzi pomoz.

Po częžkej poražzy, kotruž je towarſtvo pomozy tamw lęto pocęerpiło, mōžęſęhe kņjeſ pſchedſynda ſaſo wjeſęlu powjęczę woſjemicę, ſo je njenujzy Towarſtvo wot njeboh Hertzy Stiilleroweje w Budyſchinje legat 900 hr. namręlo.

Njech i nowa wožiwę a ſačęžęje naſęhe Towarſtvo, ſa częſtne wobſtačę Sserbowſtwa taſ wažne a nuſne. To nam ſpōczę niłoſęcziny Bōh!

Kņjeſ pokladnik poda lętnę ſlicžbowanje, kotrež ſo pſchipoſna. Dale wobſamtny ſo, ſo maja ſo pſchichodne ſlicžbowanja na lęto wot 1. januara hačž do kōnz dezebrea czinicę a niž wot hlowneje ſhromadžiny do hlowneje ſhromadžiny. Pſchi daſęchim roſręcžowanju ſo wutroby ſmęrowachu w tej nadžiji a myſli, ſo częmy po naſęchich mozach naſęhe towarſtvo podpjeracz, ſo by ſo dale a bōle roſroſtlo a wjazzy křędkow doſtalo wot naſęheho luda, ſo bychny podpjeracz mōhli mlodych ſtudowaznych Sserbow ſa pſchichod naſęheho luda.

K roſpominanju.

Jako Napoleon I. nęhdy wyſęchſchemu wōjuſkemu jara częžki nadawł da, tōn wotmolwi: „Sire, to je njemōžne“ — „Nje-mōžne?“ Inapſęczęziwi Napoleon, „tōn wuras ja njeſnaju a kōždemu ſmužitemu wojakej dyrbjal wōn njeſnaty byčę.“ Kaſ kħroble ſo tež tole wuprajenje ſda, wone tola węſtu podpjeru na powſęhittownych prajidmach namata: „Se ſkutkom roſęęe kņlnoſęčę.“ „Mōž wole pucęe twari.“ — Jeſuſ lubuje bjeſ pſchęſtačę. Ty widžięch, taſ wjele wulkich a małych ſo prōzuję, tebe, Kņježe, wot ſo ſtorczicę. A tola, hdyž ſebi myſla, ſo ſy ty wotehnaty, wołaję: Tow kņm ja, ač dajęęe ſo tola lubowaczę.“

Porjedženla: 5. ſęhtucęka kherluſęha, w 20. czękle wocęiſęczęneho, by ſo lępje taſle ſapocęala: Poſkluſęne džęcęzo częſęčę ſtarſęhimalj da.

Ess-li spěwał,
Pitnje dželat,
Strowja cze
Szwójbnj statof,
A twój swjatoł
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoł móznj
Lubosć ma;
Bóh pał swěrnj
Wšes spał měrnj
Czeriwosć da.

Nječ ty spěwašch,
Szwěrnje dželašch
Wšchědne dnj;
Džen pał swjatoł,
Duschi daty,
Wotpoczń ty.

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotfchew cze!

F.

Szěrbske njedželske łopjeno.

Wudawa so kóždy hobotu w Smolěrjez knihczišczerńi w Budnschinje a je tam sa schtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

2. njedžela po swj. Trojizy.

Sat. 1, 21—25.

So njeby sawutlil na swojim hušto czežkim puczo-
wanju, cźlowjeł wšchědnje nomu zprobu trjeba sa swoje
cžeto a cželne žiwjenje. Nunje tak trjeba wón tež sa
swoje duchowne žiwjenje wšchědnje nomu dostatk njebješkich
mozow, so jeho duscha njeby wotstawnjla w próšce
stwěta a pod czežkotami žiwjenja. Tute mozy dostanje
kchesczan wotšebje i tych hnadnych šredkow modlitwy a
Božeho słowa. A shtož je swuczeny, se wšchěni swojimi
naležnosćemi wšchědnje psched swojeho Boha stupicz, tež
wě, so so pschezo hišcže šnjese wotšubjenje dopjelni: sa
cžož wy teho Wótza prošcž budžcže w mojim mjenje,
to budže wón wam dacž. Ale kaž tón Wócžez w njebješ-
kach swoje džeczi pscheczelnje klyšchi a hnadnje wušklyšchi,
hdnž my so k njemu modlimy w Jesuškowym mjenje,
tak tež my durbimy jeho rady klyšcž a jemu swólniwje
poškuchacž, hdnž wón k nam rěczi w słowje. Na to
dopomni swjaty japošctoł, hdnž nam pschiwola: budžcže
cžinjerjo teho słowa, a niz jeno poškucharjo, i kotrymž
wy so sami šebacže. Wón pokaze, kajkich poškucharjow
a kajkich cžinjerjow žada Bože słowo. To přenje, shtož
je nušne, je klyščenje; pschetož czi, kiž Bože słowo nje-
klyšcha abo to samo šazpija, a potajkim tež šbžnosć a
žohnowanje tuteho słowa wjazny nješhonia, czi tež njebudža
swoje žiwjenje po tutym słowje šarjadowacž. Ale shtó
chžyl přecž, so je tež mješ tymi, kotřiž to słowo klyšcha,
tajkich došcž, kotrymž to klyščenje tola nicžo njepomha,

žadny wužitk njenješe, žane plodny nješchinješe, kotřiž
pucž wot klyščenja k cžinjenu njenamafaja a lěto sa
lěto a šnano žnje žiwjenje jenož poškucharjo wostanu.
Wo tym praji swjaty japošctoł: i tym wy so sami
šebacže; a bėda tym, kotřiž tak so šebaju hacž do kónza.
Lěpje póhan bycž, kiž njeje ženje škladnosć měl, Bože
słowo klyšcž. hacž kchesczan, kiž je jo cžoš žiwjenja
klyšchal a tola ženje žadny prawy cžinjer njebudže. Wón
padnje pod šud šnjesewego słowa: tón samy wotrocžk,
kiž swojeho šnjese wolu šnaje a njeje so pschihotowal,
njeje tež cžinil po jeho woli, tón budže jara šchwikany.
Wón je mēnjeny, hdnž swjaty japošctoł praji: hdnž shtó
je poškuchar teho słowa a niz cžinjer: tón je podomny
muzej, kotryž swoje cželne woblicžo w šchpihelu wobhlada;
pschetož hdnž so je wobhladał, dže wón přecž, a šabudže
na mēscže, kajki bēšche. Haj, tajki jašny a wótry šchpihel,
kiž czi pokaze, kajki ty šny, je Bože słowo. Bože słowo
je šchpihel, kiž czi pokaze te hrosne blaki na tebi, kotrež ty
sam njenamafajch a šnano twój najlěpschi pscheczel czi
wotkrycž njecha; šchpihel, kiž czi wotkryje wšchitku nje-
cžistosć a słosć, kotraž so w twojej wutrobje hišcže
namafa; šchpihel, kiž czi pokaze, hdnže ty tón wótry wu-
cžiscžazy nōž trjebacž mašch, wotštronicz te šte myšle a
šchłodne žadosćcže; šchpihel, kiž czi pokutu předuje, kaž
Nathan něhdy Davitej; šchpihel, kiž twoju samyšlenu
prawdosć czi šaniczi a czi hnudom jenu lěpschu, kotraž
psched Bohom placzi, pokaze w tym, kiž nam wot Boha
šcžinjeny je k mudrosćczi a k prawdosćczi, k wuškuchanju a
k wumōženju, w šchrystušku Jesušku. Tutón šchpihel pschezo

šwoju winojtošć cžini; jenož cži, kotřiž do njeho hladaju, ju njecžinja. Abó hdyž šchtó Bože šłowo šłjchi, a to šamo potaže jemu jeho bludy, jeho hrošnosće, jeho nješmanošće, jeho hrěchi, a pod jeho šacžišćezom počnuje dušča njeměrna byč, počnu rošćaće a šepšće přjódšwacža šo hibacž; ale to wšitko je šašo šabyte, hdyž wón š cžišćiny Božeho doma wuštupi do šwětueje hary: cžini dha tón šwoju winojtošć? Njedyrbi na tajke wašćnje šćoncžnje jena šahorna, šamospokojna, šamoprava wutroba nastacž, kiž bjes pokuty a wobrocženja, bjes nadžije duchownej šmjercži šapadnje? Njeruna šo tajka wutroba tej twjerdej roli, hdyž žane Bože šłoncžko šo wjazy přšedrecž a šo šakorjenicž njemóže? To je to jebařšće šłjšćenje, přšed kotřymž šwjaty japoschtol tak frucže wamuje. Duž pruhuj a prasčej šo, hacž ty šo njetriebašć trječeny šacžucž wot japoschtolšćeho napominanja, dofelž šwucženy nješšy, tak do ščpihela Božeho šłowa hladacž kaž tamny muž, kiž, hdyž je šo wobhladał, šabudže, šařki běšće; abó hacž twoje šwědomnje cže tola hišćeže wobšćoržuje, šo by wot nětko tajki pošłuchar był, kaž šwjaty japoschtol a Bože šłowo žada. A šajzy pošłucharjo to šu, wupraja wón, hdyž pišće: šchtóž pał nutšpohlada do teho dokonjaneho šakonja teje šrejoty, a w nim wošćanje, a njeje šapomnity pošłuchar, ale šćutki cžinjec: tón budže šbóžny w šwojim šćutku. To wón wot prawny pošłucharjom Božeho šłowa žada, šo bychu pytali tu Bóžšću prawdu pišćezó bóle a hlubje šrošymicž, šo bychu pišćezó dokonjenišći byli w špóšnacžu šćhešćijansćeje wěrošće, pišćezó špokojnišći š Božej radu a š Božimi pučćemi. Tak roštu woni pišćezó bóle nuts do Božeho šłowa, šo tuto šłowo je šwojimi přšćifasnjemi, šlubjenjemi, warnowanjemi jim žadny nješujebšly špšćah wjazy njeje, kiž by jim wšćudžom na pučžu šćal, ale kaž tón lošt, kiž woni šćebaju. Šchtóž je tak Bože šłowo do šo horje wšćal a jo w šebi nošy jako dokonjany šakon šrejoty, a potom, wodženy wot Duchy lubošće, hinał njemóže hacž Bohu šłuzicž a ša Jesuřom šćhodžicž: tón je potom pošłuchar, kaž cže jeho Bože šłowo mēcž, šbóžny pošłuchar, kiž wšćitke mozy a žohnowanja teho šłowa na šebi šhoni a na druhimi wopokaže, kiž šwoje šćhešćijansćtvo njewopokaže jenož pišćes wěru, ale tež pišćes šćutki: tón je cžinjec šłowa. Pišćezó a wšćudžom šmě šo pražicž: šařki pošłuchar, šařki cžinjec. Ty njemóžešć žadny woprawdžity cžinjec byč, nješšy ty šprawy pošłuchar; a šašo: žadny prawy pošłuchar, kiž tež nješy šprawy cžinjec był. W žiwjenju šćhešćijana šo šłjšćenje a cžinjenje šłowa dželicž njemóžetej; wěra a šćutki, šmyšćenje a šćhodženje tak njedžělomnje hromadže šłuscha, kaž šćtom a plody, kaž žórlo a woda, kaž šłónzo a šwětlo. To je hubjene šćhešćijansćtvo, kiž drje šwojeje wěry šo šćwali, ale najwažnišće šabudže: pokutu, šapřecža šameho šo, wušćwjećenje, lubošć. Tón je hubjeny šćhešćijan, kiž drje porjadnje kóždu njedžělu w Božim domje šćedzi, šwój šćerlušć šobu špěwa, šwoje přědowanje šłjšći: ale hewał w domje a we žiwjenju je wón nješwěrnny maudžěšći, hubjeny nan, njerodny šastojnił, hrošny šušćod, njelubošny gramnił bjes šacžucža ša nuřu šćhudeho. Ně, w Božim domje kaž w komorzy nutrnje wokoło Božeho šłowa šo hromadžicž, jeho powucženja twjerdže džeržecž šć dobytkej ša šćnutšćowne a šćwonšćowne žiwjenje, š njeho cžěrpacž šwětlo ša ducha, trošćt ša wutrobu, wucžišćenje wot hrěćow, pošlyšćenje šć wšćemu

dobremu, a tak přšćibjeracž na wšćem, šćtož nješćki počinił, nješćka šćwalba je, tak rošć w wšćitkim na tym, kiž ta šłowa je, Šćhryřtuř: to řěka: cžinjec byč, kaž Bože šłowo jeho žada; to řěka: šbóžny šo cžucž we šwojim šćutku a jo woprawdže na šebi šćonicž, šo to ewangelijon móž Boža je, kotřaž šbóžny cžini wšćitšći, kotřiž na to wěřja.

Šamjen.

Pučžowanje po Božim pišćnje

abó

šajke myřle nadědžecž, Bože šłowo cžitajo.

Šodawa šwěrnny cžitac „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Bóžšćowe, 37 šćaw.

(Šćofracžowanje.)

4. Šato to pał jeho bratřja widžachu, šo jeho jich nan bóle lubowašće, džiłi wšćitšći jeho bratřom, hidžachu jeho, a njemóžachu š nim žaneho lubošneho šłowa řěčecž.

5. A temu tež šo Šofej junu šón džijesće, a dofelž mějescće jón ša wažny, powjedašće jón šwojim bratřam; woni pał mēnizy, šo je šón wušćadžal š jeho naduteho wašćnja, šu jeho ša to hišćeže bóle hidžili.

6. Pišćetož wón džěšće šć nim a pařajowašće drje tež pišćes muras, š kotřymž powjedašće, šo je jeho wutroba naduta šć hordom: Pořłuchaježe wšćal na mój šón, kotřiž je šo mi džal.

7. Šlej, mi šo džijesće, šo my hromadže šćopny wšćachny na polu, a šlej, mój šćop pošćany a šćejšće, a wašće šćopny wokoło šo pošćilichu přšćed mojim šćopom.

Šo šu šćari wótzojo pódla pařćyřćtwa tež řolu džěłali, dopokařa nam pódla tuteho šona hižo 26, 12: tola woni jenož telko šćnjachu, jako ša šwój dom runje trjebachu.

8. Na to džachu jeho bratřja šć njemu: Budžěšć ty řal nad nami, a nad nami řněžicž? Ty šo bjes dwěla šć tajkej nadutošćju nařadžěšć, hewał nješbychu šo tebi tajke šćony džale. A hidžachu jeho hišćeže cžim bóle jeho šćonow dla, š kotřymž jim wotrocžšćtvo wěšćežěšće, a jeho řěčow dla, š kotřymž šćewi, šo jim tajke tež njepotaji.

9. Šotom džijesće šo jemu hrdom po tym hišćeže druhi šón, kotřiž wón šwojim bratřam tež powjedašće, běšćeli tola widžal, šć hrořnje běchu jeho přćni šón witali; tola po šwojej njewinowatošći njemějescće teho ředžbu, ale dofelž bě šćam móžnje pišćes to, šćtož bě ša Bože šćewjenje šćónal, šapšćimnjeny, mēnjescće, šo dyrbja tež bratřja řebžbowacž na radu, kotřez je Bóh ša jich šćwójbu pošćajił, a džěšće: Šlej, mi je šo šašo džalo: mi šo řdašće, šo šo šłónzo a mēřaz a jednacže hweřšćow přšćede mnu pošćilachu.

10. A jako to jeho nan a jeho bratřam běšće powjedžene, šćwarjescće jeho nan a džěšće šć njemu, šo by šćonjerjowe nadute myřle podušćyl: Šařki je to šón, kotřiž je šo tebi džal? Nješpóšćajescć, šćal je wón hlupy a řćežomny? Dyrbju ja a twoja macž a twoji bratřja přšćiřć, šo bychmy šo přšćed tobu pokorjeli hacž šć šćemi?

Šofej je šón šwojim bratřam powjedał, hdyž běšće nan pódla. Wón je šwojimi myřćemi mjenje na šwoju wořšobu džiwwašće, ale bóle na to, šćto drje šo jeho domej dořćanje, dofelž šón šćnjje na podawki pokajowašće, kotřez mějachu šo žyřćemu domej dořćacž.

Šaž Abrahawemu a potom Šafubowemu žiwjenju Bože šćlubjenje jako přšćedmjec přšćedřćadža, tak tež Šofejowemu žiwjenju: je to jeho dwójny šón. Šaž pał Abrahamowa nadžija je šo dolho řomdžila, tak řda šo tež ša Šofesa, šo budže šć nim runje nawopał, kaž šu šćony jemu šćewile.

Ša nješšym pošćlany, šo bych šćony mēł, abó šo bych tajke wušćadł, ja tež nješćadam ša tajkej wušćiřćnošćju a ša šćajkim wumjěřćtвом, a šćym šć Bohom šwojim Šajšćom šćlub řćžinił, šo mi nočžnył pošćlacž ani widženja, ani šćony. Pišćetož ja šćym šć tšćym darom šćpokojom, šo mam šćwjate piřćmo, kotřez mje bohacže powucži a mi šćewi, šćtož mam wjedžicž ša tuto a tež ša přšćiřćodnje žiwjenje. Ša wěřju, šćtož tuto šćwjate piřćmo praři a šćym šć tym šćpokojom, šćym tež teho wěřty, šo šo njemóžu šć nim řćebacž, — praři Luther.

Hdyž w druhim šćonje pod mēřacžćom tež Šofejowu macž wušćadamy, kotřaž bě hižo morwa, dha mamy šć přćnja wopomnicž,

so mamy tu hón, hón pak njeđiwa na to, so ho wschelafe i praw-
džitojczu njeruna, kaž tež kóžde pschirumanje w něčim klaza. So
by hón rjane kólo był, bē sa njón tež měšaczk trēbnj. Tež nje-
wustupi tu Rabel jako jenotliwa wóhoba, ale jako sastupniža wo-
šebiteje myšle, a jako tajka šluscha hiščeže do prawdžitojče, kaž
ju tež posdžijcho prophet Seremiaš widži, so wona je hwojeho
rowa wuńdže a na Romaslich horach płacže dla njesboža, kotrež je
podeschło jeje džeczi.

11. A jeho bratija hidžachu jeho, a jich hidženje rošroscje
t kamej sawiŕczi, kotraž chze pschecziwnika sahubicz, dokelž hebi tola
sarjez njemóžachu, so tutaj honaj sawěšcže sjewjenje wo pschichodže
Sakuboweho doma kryjetaj. Ale jeho nan to tež sacziwniči sšhowa
wšchitke šłowa.

Ze-li tež Sakub Josefca wuřwaril a jeho myšle chzyl wot
honow wotwobroczič, dha je tele tola w hwojej wutrobje sakh-
wal, a to čzim bóle, dokelž je drje hižo dolho ho i myšlemi no-
šyl, hacž drje njebudže Josef, kotryž bē zyle hinaf smyšleny dhyžli
druhy hynojo, wot Anjesa něhdy sa přenjeho w hwojbyje a sa teho
wuswoleny, na kotrehož maja Bože šlubjenja a sjewjenja psche-
thadžecž.

II. 12—36. Šida, i nanowej lubojczu wubudžena, psches
honaj t hurowej sawiŕczi pschecziwno Josefey rošroscžena, nadeńdže
bórsy škladnošcž, ho našyczič. Šdyž bēšche Sakub něhdy Josefa
i porucziwošcžu t bratram póšlal, roššudža ho woni i wopředka,
so chzedža jeho sadajicž, dadža pak ho potom psches Rubena na-
mołwojecz, so hwoju ruku na njeho nješloža, pschedadža pak jeho
tola ismaelskim pschepuzam a pójczelu nětko jeho šufnju, do křwě
sarčianeho kóšola čžihnjenu, naney i pomjescžu, so hu šufnju tajku
namakali, so je bješ dwēla džiwje šwěrjo Josefa roštorhało. Sakub
žalojczzi, šhubiwšchi po šdaczu hwojeho lubušcha; teho pak dowjedu
do Eghptowšcže, so bychu jeho jako njemólnika pschedali.

12. Šdyž pak jeho bratija i Šebrosnich štron woteńdžechu,
so bychu pakli škót hwojeho nana w Sichemje, hdyž měšecze
Sakub ležomnošcž, džesche Šrael t Josefey, i kotrymž wón traich
nětko křuczišcho wobthadžesche dhyžli předy, so by naduwaze myšle
w nim traich šhadžaze poduřyl:

13. Njepařu tvoj bratija škót w Sichemje? Wšchalo h
wot hwojeho 8.—16. lēta tam pschewwal, duž ho tam šnajesč.
Bój, ja chzu cze t nim póšlacž. Wón pak džesche: Šlej, tudy
hym ja.

14. A wón džesche t njemu: Dži wšchaf a pohladaj, hacž ho
derje dže tvojim bratram a škotu; a powješ mi, kak steji. A wón
jeho póšla i dolha Šebrosa, a je pschischol 12 mil dale do Sichema.

Sakub drje ho hiščeže štrachowasche, dokelž bēchu jeho hynojo
tam psched lētom Sichemitom samordowali; hdyž bēchu ho woni
i throblojczu mlodženzow šašo dom podali, boji ho nan doma wo
jich žiwjenje a wo hwoje šadla.

(Potracžowanje.)

Šajke budže wjedro?

Po čžestim.

(Potracžowanje.)

Nětko pak pohladajmy, kak je i wěšcženjom na najbližšchi
pschichodny čžař, na džeu, na dwaj abo na pol dnja. Šó, tu
hodži ho hižo šnadnišcho něšcho rjez a někotryžkuli pastyr, ratař
abo šódžnik nař wo tym bórsy powuczi. Bórsy drje, bješ wjele
pospřtow, ale drje niz štajnje njesmylnje. Šóždy wē, kak je ho
hižo šam w tej wězy čžasto myšil. Šróčel je hotowa, ničžo wjaz
hacž ho wukidnyč, deščcž je wěšty: ale na dobo wobroczi ho
wētr a sa něšcho hodžiu je město deščcziŕa jařne njebo. Druhdy
jašo šbēhnje ho na rjanyh šłóncžnym dnju njejabžy wichor abo
njewjedro a tola bē předy zyle čžicho bylo. Š tym ho tež wjedro
pschemēni, předy hacž ho dohladamy.

Potajkim nimamy ženje dospolneje wěštošcže, ale wšchudžom
dyrbimy pschistajicž: „najšerje“. Maš-li wjele škladnošcže, so
móžesč štajnje wjedro wobkēžbowacz, h-li prawje nařonjeny wo
tym, kak dyrbišch šchto wobhladowacz, wěšch-li wšcho, šchtož ma na
wēz něšajšeho wliwa, derje wobliczič, a šnajesč-li sjewy, w kotrychž
ho wjedro šame do čžaba wosjewja, potom drje móžesč tak něšaf
prajicž, šajke budže sa džeu abo sa dwaj dnjej wjedro.

Šajke sjewy hu rašiche a wječorne šerja, roža, myšla a šur,
sa tym hacž padatej abo ho šbēhatej; potom hacž hu šdalene
wječichki wěžow abo šchtomow derje špóšnacž abo niz; wjetšcha abo
mjenšcha hyla hwěžtow w jařnyh nozach; hacž je šłóncžko abo
měšaczk w kole; wšchelafa čžoplota po deščcžu atd.

Wječorne čžerwjene šerja wěšcžeza rjane, rašiche pak hubjene
wjedro, tola jebatej nař wobej rad; tež nimasch šapřhane, so ho
wob džeu deščcziŕa njepšchidže, je-li wjele rožy wustupilo.

Rožy je wjele w jařnyh čžichich nozach. Wustupuje-li hižo
rožy hižo do šhowanja šłóncžka, hu wēčnje tež wječorne šerja.
Šłóncžne šwětlo dyrbi ho mjenujžy psches paru pschedobhwacz,
kotraž je jemu runje na pucžu a njeje potom wjaz tak čžiste bēle,
ale rjane čžerwjene. Ze-li pak w powēšje wjele wložnoty, našhda
ho wona na šymne lišcže a trawu, šchtož potom rožu mjenujemy.
Duž je bješ džiwa, so hu šoro pschezo, je-li wječor roža wubila,
tež wječorne šerja. Dokelž pak i tym, so ho roža tworil, wjele
pary i powētra wustupuje, móžemy ho nadžijecz, so našajtra wob
džeu deščcziŕ njepšchidže.

Tola je móžno, so pschi wšchej wječornej a nóžnej rožy
hiščeže došč rožy w powēšje wostanje, tak so móža tež hiščeže
rašiche šerja nastacz, i čžehož móžemy potom šudžicž, so šnadž
bórsy deščcž pschidže.

Wo myšli rēka, so, ho šbēhajo, deščcž, padajo, šłóncžne wjedro
lubi. Šo prawym ho wšchaf mšha pschey šbēha, ale jeno druhdy
tak, so my to widžimy, hdyž je mjenujžy tež wyschichi powētr hižo
i paru našycženy. Njeje-li pak temu tak, štupa drje myšla tež,
ale hwojeje židkoscže dla ju njewidžimy; dokelž pak ho tola po
něčim šhubja, myšlimy hebi, so wona pada. Šofajuje-li po tajkim
wložnišchi a našycženy powētr šerje na deščcziŕ dhyžli šuchi abo
njenaschženy, mamy po padazej rožy rjane wjedro, po štapazej
hrojne wocžakowacz.

Šdyž šur pada, je to na deščcziŕ. Še to mjenujžy dopořas
ja to, so ma powētr hižo jara wjele pary we hebi.

Ze-li njebo dotal dlějšchi čžař jařne bylo a powobczahuje-li
ho nětko i bēšmi pjerjořnymi pruhami, kotrež do dolhošcže a
šcherošcže roščo pomalu zyle njebo šacžahnu, dopořasuje to, so
ho we wyřkosczi wječorny abo křótkowječorny wētr wuwjwa, a
tón pschinoscha w lēcže deščcž a w šymje šněh a tacže. Šóule
křyw, sa kotrymž je njebo ššhowane, je tež wina, so ho wokoło
měšacžka dwór čžini. Ale je tež móžno, so pruhi a čžmowy
pokřyw do wowřtow pschēdu; deščcž njebudže, wyřkoko horjeka
nastaty wētr njeje hiščeže došč wložny, so mohł pokřyw tak po-
šylnicž, so ho wjaz pschetorhnyč njeby hodžal. Šowžki pařu ho
na njeju jenož pschi rjanyh wjedrje, kotrež wobštajnošcž lubi.

Ze-li po deščcžu čžopló, budže i nowa deščcžowacz; dokelž
je wētr (wjeczorny abo rašichi) t pošdnju wotškocžil.

Ze-li powētr tužny, wocžakujmy hrimanje. Šužnota pschi-
šhadža i teho, so je powētr i paru našycženy, čžehož dla i našcheho
čžēla wuparu (ausdünstung) pschijimacz nochze, kotruž by čžēlo rad
wotbřlo. Šeho dla je čžēlu čžēžko a wuško. Čžichota, šajšaj ho
i wjetšcha tužnošczi pschitowascha, ma w tym hwoju winu, so
dwaj wētraj abo wēššikaj napschecžo hebi šejitaj a ho na ho
šapjerataj. Šak pak to dolho njewostawa, jedyn druhého pschemoži
a dohycžer šahowri se wšchej mozu a i nim njewjedro. Šacž
njewjedro runje na tym měšcže tež štejo wostanje abo ho něhdy
šchto wē hdy na bok winje? Šaž je se wšcheho widžecž, rēči
wēššik do teho najwjazy, i wotšelž šteji a na kotry rožk ho wobroczi.
Šamer a wječzenje wētra pak pořasuje nam wēššikowa šhorhojczka.

Šaž wēššik, móže ho tež wšcho druhe špomnjenja hódne, šchtož
ho w powēšje štawa a šchtož ma wliw na wjedro, se wšchelafim
pschiprawami wobkēžbowacz, kaž na psch. čžoplota i termometrom,
čžēžtošcž powētra i barometrom, wložnota i hngrometrom. Ale
pschi wšchej šedžbliwošczi móžesč tola jenož to šhonicž, šajke runje
wšche tebe je, niz pak, šchto je druhdy. A runje to je wařne.
Njetwori džē ho wjedro runje w jenej krajnje šamej, ale šjenocžene
i wjedrom wšchēch druhich krajnow. Wšchelaforc wjedro wšchēch
krajow je jedyn žylk. Šowētr je tak rjez powšchittowna džēlařnja,
kotraž psches žylu šemju dořaha a w kotrejž ho w jenym a tym
šamym čžařu wšcho móžne džēla, tu šyma, tam čžoplota; tu
mokřota, tam šuchota; tu njewjedro, tam čžiščina. Wšchēch wjedrow
— je-li šmēm tak prajicž — je na šemi kóždy čžař jenaf wjele;
ale tola hu šmjercž wšchelafko rošdžēlene: tu je moje dla deščcž,
tam rjane wjedro a jašo druhdy wētr. Móžesč je pschirumacz
i wulkimi wahami, kotrež, hdyž i jeneho hoka padaja, i druhého
ho šbēhaja; je-li na jenym šónzu šmjercž mokřo, je sawěšcže na
druhym šucho, je-li tu šyma šchēška, šmudži a praži tam šłóřto.
A to wšcho šwiřuje je šobu kaž wójmadla njepšchetorhjeného
rjecžasa, řiž ho wokoło žyleje šemje čžehnje. Š tymle rjecžasu
njemóže ho žadyn šawczk hibnyč, šhiba so ho i nim tež wšchē
druhe mēnjeja. Š teho widžimy, bychmy-li chzyl wo pschichodnym

wjedrje něšto druge powjedac, dyrbjeli tón zły rjećas psche-
widžec. To pak njemóžemy a tež ženje móz njebudžemy. Tola
mamy w nowišim čašu nadžiju, so budžemy móz, hdyž tež niz
zyle, tola kruch teholec rjećasa pschehladac. A tu móžnojež po-
sticzeja nam telegrafy. (Skónčeuje pschichodnje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

S Gorujeho Wujesda. Sańdženu brjedu popołdnu Biskop-
ske poboczne Gustav-Abolffske towarstwo w našej zyrkwi swój
létuški swjedžen a s dobom swoju generalnu shromadžinu wot-
džerža. Pod wodženjom našeho lubeho knjesa fararja běchu
wošadni wšcho hacž na najrjeišcho na swjedžen pschihotowali. Čžejne
wrota psched kěchowymu durjemi a zyrkwi, wšchudžom nastajene
mejki, wošebje pak wulkotne wuhotowanje zyrkwi a woštarja
s pletwami a wěnzami kaž tež korhowje, kiž na wěži a wšchelafich
domach smahowachu, to wšcho jara lubošny napohlad posticzejeche.
Popołdnu w 2 hodž. swjedženiski čas, kiž s hudžby, schulskich
džeczi, mlodžiny a wojejskeho towarstwa wobstejejeche, psched faru
pschiczeje, hdyž do njeho duchowni, kotrychž běše 15 na swjedžen
pschischlo, jastupichu. Wot tam so čas do zyrkwi na herbiku
Božu službu poda. Zyrkwi bě jara derje wopytana. Sswjedženiski
pređar bě kn. farar dr. Njencž s Wjelecžina, kiž na podložku
Mat. 10, 1. wuložowajeche: Najlich našch Knjes swojich
póšlow won sczele: 1. Wuhotowaných se swojim duchoni, 2. Wobronjených se swojej mozu, 3. Napjelnyých s nadžiju na
dobycze. Předowanje běše krasne a wošada s najatej nutrnoscju
na njo wot spoczatka hacž do kónca kědžbowajeche. Woltarne
wotspěwanje mějeshtaj knjes farar lie. Njencž s Kettliž, a knjes
farar Jakub s Njehwacžidla. Sara porjeišchena bě Boža služba
psches jara rjenje wuručženu a pschednježenu ariju, kiž schulste
džeczi pod najjedowanjom kn. kantora Kubizy spěwachu. Na to
so čas jašo k němskej Božej službe sestupa. Sswjedženiski
pređar běše kn. archidiakon Haaf s Budyschina, kiž po Ejew. 3, 11.
k nam wo tym rěčejeche, so mamy 1. žami žebi swoju kónu
sdžeržecž a 2. tež ju druhim sdžeržecž pytač, ja kotrychž je strach,
so ju šhubja. Tež jeho předowanje, s rjanymi pschikladami wu-
debjene a na žive waschnje pschednošchene, hluboki sacžisheč
czinjeseche a ja woporniwosčž ja werybratrow w rospřoščenju
šahorjejeche. Sswjedženistaj liturgaj běšhtaj knjes farar Wjazka
s Budyschina a knjes farar s Trent s Wjasonžy. Tež němsku
Božu službu spěwana motetta porjeišchi. Kollektu běše, hdyž
na to spominamy, so ma Wujesd jenož 1528 dušchow, wopravdže
wulkotna; pschetož wona wučžini něhdže 321 hrinow. Po němskej
Božej službe mějachmy ludowu shromadžinu a s dobom tež
generalnu shromadžinu Gustav-Abolffskeho towarstwa na šahrodže
„herbsteho hoščenja. Wona so wotewri s wuspěwanjom thěrlišcho
„Ach wostan pschi naš s huadu“, na čžo pschednyda towarstwa,
kn. farar dr. Wetzel s Biskopiz krotke biblište žlowo wuložowajeche;
po tym towarstwomju pokladnik, kn. měšchczanski wučer a kantor
Wolf s Biskopiz šlicžbowanje poslednjeho lěta poda, s kotrehož
widžachmy, telko je so w žanej wošadže ja samery Gustav-Abolff-
skeho towarstwa woprowalo. Nětko wošadžiny duchowni, knjes
farar Wjazka, hdyž běše pschitomnych postrowil, rosprawjejeche
wo tym, kotrej ewangelskej wošadže w rospřoščenju mēla so
swjedženiska kollektu pschikowafacž; pschi czim wón namjetowafche,
so mēle ju 4 jenaf potriebne wošady, mjenujžy 2 w Čžeštej, 1
w Bruskej a 1 w Rašawstkej, kóžda po šchtwórtym dželu, dostacž.
To so tež wobšamny; wšche teho so do klobuka hiščeje na
31 hr. žmilnych darow ja 5. potriebnu ewangelsku wošadu nawda.
Tež rosdželi towarstwo se swojich žrědkow na tři wošady po
80 hr., wo kotrychž knjes farar Langa s Bóžtowow krotku rosprawu
poda. S wuspěwanjom šhtucžki so tuta shromadžina wobšamny.
Sswjedžen, kotremuž běše luby Bóh rjane wjedro spožčil a na
kotryž bě wjele hošczi se žužodnych, wošebje se herbšlich wošadow
so šeschlo, je so wulzy derje poradžil. Bóh sdžerž tež dale wšchē
ewangelske wutrobny Gustav-Abolffskemu towarstwu a jeho nusnemu
dželu pschikšilenc!

— Sańdženu njedželu mějesche so w Budeštecžanskim Božim
domje wopomnjeiške kemschenje ja žwěrného dušchowpastyrja knjesa
fararja Mróšaka. Wošada běše we wulkej licžbje pschischla,
swojemu njesapomnitemu dušchowpastyrjej po žmjerczi swoju lubosčž
a pschikšilnosčž wopokafacž, so běše w herbškim kemschenju wulki

Boži dom nimale hacž na poslednje město napjelny. Wo-
pomnjejške předowanje džeržecje knjes farar Gólcž s Budyschintka.
Na wjazore žadanje budža so w bližšim čašu knižki wudacž,
w kotrychž budže wobras lubeho semrjeteho, kaž tež jeho žiwjenjo-
bēh, k temu rěče, kotrej žu so pschi jeho šhowanju džeržale. To
budže wěseje jeho wošadže, kaž tež jeho pschecželam lube a drohe
dopomnjeje.

— 24. junija smēje so swjedžen swonkowneho mižionstwa
we Wóšlinku. Šerbske předowanje je knjes farar lie. Njencž-
Kettlicžanski na so wšal. My lubych Šerbow hižo nětko na tón
swjedžen kědžbliwnych czinimy, so bychu so w prawym čašu na
njón hotowali. Njekomdžmy so, ale šhwatajmy tam, so by so
nam wutroba s nowa šahorila sa swjaty štuť mižionstwa mjes
wobohimi pohauami.

— Sańdženu njedželu mějesche provinzialne towarstwo šnuts-
kowneho mižionstwa swój swjedžen w Polcznicach. Předowanje
džeržecje knjes profesor Niczel s Lipska. Kollektu wunješe 344 hr.
W šhawnej shromadžiny, kotraž mějesche so po kemschenju, džako-
wafche so městpschednyda provinzialneho towarstwa, knjes farar
ryčerž Jakub, dotalnemu pschednydže, knjesej tajnemu radžiczelej
Hempelej ja woporniwu lubosčž a žwěrnosčž, s kotrejž je towarstwo
nawjedowal. Knjes farar Ditrich džeržecje šajimawy pschednošch
wo „roschčerenju kšchecžijanskich špišow“ a towarstwomju duchowny
knjes Weidauer pokafa nutryne pošluchaznych pschitomnych na nowe
pucze šnutskowneho mižionstwa. Wulžiške spěwanste towarstwa
pschednošchachu mjes tymi pschednošchami rjane spěw a knjes
farar Scholta s Polcznicy podžakowa so na pošledk wšchitkim, kiž
běchu w bohatej licžbje na swjedžen pschischli a wšchitkim, kiž běchu
k temu pomhali, so běše so swjedžen rjenje poradžil. Sswjedžen
běše žohnowan, Bóh daj, so by tež žohnowan wostal na
wutrobach tych, kiž žu so tam šahorile ja wazne dželo na našchich
šhubjených a hubjených bratrach a šotrach a plodny nješebicžneje
štulowazeje lubosčže nješl.

— Naštróžaza powjesčž džěche w poslednich dnjach psches
šakski kraj, so je lubowan kral Albert, kotryž w tu šhwilu
w Sibyllenorče pschebnywa, šako na swoje stare czerpjenje šhoril.
Naž pak dženska k našchemu šmērowanju žlyšchimy, je so strach
bórsy šako minyl, tak so je so šako mohł na powětr dowjesčž dacž.

— Mjes tymi 8 mižionarami, kotřiž bychu w swjatkownym
tydženju pschi létym swjedženju Lipsčanského mižionstwa do
pohanow wupóšłani, je tež w žrěnich lětach štejazy duchowny
Blóga, napohledk w Ziegra pola Döbelna, kiž je 6 lět na němskich
a šchwajcarskich uniwěršitach studowal a je w Baselu tež lékařske
pruhowanje wobštal, k temu je so tež s twarstej wědomosčju šuaty
šczinil. Wě so, mižionstwo wulke nadžije na teholec muža štaja,
kiž je we wšchēch wědomosčžach domach a ma tajke bohate na-
šhonjenje. Wón je mjes Dschaggami w narańškej Afrizy.

— Bóndželu so swježelaza powjesčž po wšchem žwěče
rosnješe: W Afrizy je mēr šczinjeny. Šastupjerjo Šendželskeje a
burow žu wučžinjena mēra podpřali. Šwježelaza běše ta
powjesčž, so je dołhich lětach nětko krejspscheczeža kónz. Wobžarujemy
pak, so nješbu burjo to dozpili, šchtož žebi šašlužichu pschi swojim
prawym wojowanju ja swoju swobodnosčž, kotruž chžychu jim
štolocžni Šendželcženjo pschecžiwu wšchemu ludowemu prawu
rubicž. Woni žu so poddali a s tym swoju žamostatnosčž šhubja.
Tak wjele je wēste, so je čžescž Šendželczanow w tej wójnje wulzy
jara šchtodowala, hdyž žu telko podleženjom wot teholec maleho
luda pocžerpicž dyrbjeli. Burjo pak žu čžescženi a wostanu
čžescženi pschede wšchem žwětom. Teho pak so wježelimy, so je
mēr po dołhej krawawnej šitwje. Boža rada je džiwna, ale jeho
nādrosčž štajnje krasna.

K rospominanju.

Štacžki, kiž wšhoko lětaja, so njepopadnu.

* * *

Wutrobu w nježebach, nježeba we wutrobje.

Daliske dobrowólne dary ja wobohe armeniske žyroty:

M. M. s R. 5 hr.

W mjenje wobohich žyrotow praji wutrobny džak

Gólcž, redaktor.

Esy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Sswójbnj statot,
A twój hwjatoł
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoł móznj
Lubosč ma;
Bóh pač hwěrnj
Pšches spač měrnj
Čzerjwošč da.

Njěch ty spěwašch,
Sswěrnje džělašch
Wšchědne dny;
Džen pač hwjaty,
Dušchi daty,
Wotpoczú ty.

S njebješ mana
Njěch czi kmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotšchew cze!
F.

Szerbiske njedželike kapjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Ssmolerjez knižiczišchczeni w Buduščinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 up. dostacž.

3. njedžela po šwj. Trojizy.

Jan. 16, 33.

Na šwěcze macze wy czěšnosč; ale budžcze dobreje nadžije, ja šym tón šwět pšchewinył.

Dara pobožny, šwěrnj kšchesczijan je ras prajil: „Ewangelijon bjes czěrpjenja klišcha do njebješ; czěrpjenje bjes ewangelija do hele; ewangelijon i czěrpjenjemi na semju.“ Derje a krótko je šo i tym njebješke, helste a šemške žiwjenje i malo šnamješchkami wošnamjenilo. Šchtóž ma duchowne šrosumenje, to lóhko šrosymy a njetrjeba dolho wo tym šo rošmyšlicž. — Wo tajkim nam na semi klišcha ewangelijon i czěrpjenjom. Čžeho dla? Dofelž šmy, kajzžž šmy a dofelž šemja je, kajkaž je. Tež i našcheho šwjateho šłowa kšinczi nam tutón šynk. Runje běšche knjes Ješuf šwojim wuczomnikam šłódke šłowo prajil: „Do šame šym ja i wami rěčal, šo bjšchcze we mni pokoj měli“, a nětko doda k temu: „na šwěcze macze wy czěšnosč.“ —

Šokoj a czěšnosč — šda šo, šo šo to hromadže štowaršchiež njehodži, tak malo, kaž šo woda a woheń hromadže šnješetaj. A tola praji Ješuf tym šamym ludžom, šo woni w tym šamym čašju pokoj a czěšnosč šmėja, pokoj njenujzj w nim, czěšnosč pač wot šwěta a na šwěcze. Čžěšnosč bydli w dušchi, hdyž wona šebi žaneje rady wjazj njewě, hdyž wona špóšnaje, šo je jej wšcha pomoz šapowjedžena a kóždy wupucž šatylkany, hdyž wona ani šwětkošcze njenamaka, ani dycha nima; potom wona šdychuje a šo rudži.

Na niczo druhe tež tu myšlene njeje. Lědma běšche šo Ješuf k prawizy Božej šydnyl, lědma běchu japoschtoli šapoczeli Ješufowi šwědkojo bycz, duž pšchindže tež na nich bėdjenje a czěšnosč. Nětk dyrbjachu wuczomnizy pšchi wšchitkej šlabošczi do bėdjenja a wojowanja štipicž i mudroščju a wědomošcju, i wužmėšchenjom a lešnosčju šwěta, je šwonkownej šurowej mozu, haj, wojowacž mějachu i njewěru a šjawnej njepšcheczelniwoščju pšchecziwo Bohu a i czěmnej pšchiwěru. To kapachu šyljy i woczom, krej šo pšcheliwašche, to mějachu jaštwo a rječajy, šjawne kšostanje, krawne šudy a kščiže — i jenyj šłowom: czěšnosč a nišu na czele a na dušchi bjes kónza!

Šo pač Ješufowi wuczomnizy šrjedža w czěšnosčzi šwěta mēr w šebi mějachu, šu woni cžasto wopokasali. To njemóže ničto přecž, kotryž cžita, šchtož šu w japoschtolškich škutkach a w listach pišali. Žim běšche jara derje šnate, šo to, šchtož jim njemēr a czěšnosč cžinjěsche, ani tak mózne ani tak trajaze njeběšche, kaž tón, w kotrymž mēr a pokoj mějachu; woni wjedžachu, šo šwět, hacž runje šo šwonkowuje šurowy a šašakly nastajěsche a pokasowašche, tola šnutškownje pšchewinjeny je wot teho, kotremuž šlužachu. Teho dla Pětr w jaštwoje derje špi; hacž runje běšche jemu šłóšč njepšcheczelow jara derje šnata; a japoschtoljo w mazedonškim jaštwoje, hacž runje běchu jim kšribjet i puškami krawny šbili, šrjedž nozj Boha kšwala a šo jemu džakuj. A tak wješety a bohaty w šwojim pokoju a mērje je šawol w šwojim dolhim jaštwoje w Čšareji, šo wón šwojim cžwilowarjam

pschivola: „Bóh chzynł, so byšcže wy wšchitzy byli kaž ja.“ (Zap. št. 12, 6. 16, 25.)

Alle t čzemu wjazy pschikladow, hdyž tola kóžde kopjeno w japoschtolfskich skutkach a w listach to wosnamjeni a wobšwědžezi. Wažnišče je, so šo praschamy, hač my, kotřiž to čzitamy, to tak prawje srojumimy, to reka hač my to je šamšneho šhonjenja srosumimy. Ša njepraju: šchto čžěšnosč je; — ach, to drje nimale wšchitzy čzłowje-kojo snaja a nihto šebi po njej nježada. Ně, ale šchto to reka: mēr mēč šrijedža w čžěšnosčzi, a w čžěšnosčzach a bēžzenjach tola šmērny a štrošchniwy byčž, dokelž je Šesuf pschi naš, kotryž wšchitko, wšchitko t žiwjenju wodži —, to jenož jich mało snaje a do mało wutrobom jenož je to šapifšane.

A my, šmy my to tak prawje šhutnje nashonili? Ach, kaš husto hlada čzłowješ tola jenož na to, šchtož je psched woczomaj; na šwonkowny blyšcž a na rjanosčž; ale hladajmy radšcho na tamneho krawneho muža, kotryž wšchitko t šwojemu šchizej čžehnje, štarych a mlodych, móžnych a šlabnych, wyšokich a niškich. Šak wērnyje wón nam tola wšchitkim praji: „Ša šym tón šwēt pschewinył“ (Zan. 16, 33). A my wēmny, so pschindže junu tón džeš, na kotrymž to žyke čzłowještvo špōšnaje a došhoni: „A ja, hdyž powyšcheny budu wot šemje, počahnu ja wšchitkich t šebi.“ (Zan. 12, 32.)

Šotom paš budžemy widžecž, so wšchitko, šchtož je šo wot dnja Šesufoweho šchizowanja a wot jeho t njebju špicža štało, ščōncžnje tola jenož t temu šobu pomhacž ma, so by jeho kraleštvo mēra na šemju pschischlo a so wšchitko, šchtož je čzłowški duch wunamakal, šo do jeho šwjateje šlužby štajicž ma, t roššchěrjenju jeho kraleštwa a mozy.

Dha ščelcže pschewinjerjej palmy!
Šnjes Šesuf Šhryštuš dobył je!
Šsej wješ'le šanoschujcže psalmy,
Šdyž plakali pod šchizom šče!
Wón dobył je! Něšš žusomnizy
Tu čžerpja š nim a dobudu.
D šwjecžcže, wumoženi wšchitzy,
Něšš šhērlyšch t čžejcži jehnjecžu!

A tajkej krašnosčzi dobyčzerja něhdy našch Šbōžniš dōšdže; a wón je tola tón šamy, kotryž w šwojich čžerpjenjach a w nušach štona, na pschiklad tam w šahrodže Gethjemane, hdyž krawny pōt jeho šwjate woblicžo kryjesche, hdyž wón na šwojimaj kolenomaj w prošche leži a woła: „Moja dušcha je šrudna hač t šmjerczi.“

Šchtož paš najwjetšchi trošcht nam je a dobru nadžiju dawa, je tola wēštosčž: „Tón Šnjes snaje tych šwojich“. A kaš wón naš snaje! Šinaš hačž čzłowje-kojo! Ššches šwonkowne rēcže a po šdacžu pobožne wašchnje, blyšcžate škutki njeda šo našch Šnjes ššebacž, ale wón hlada nuts hačž do našcheje najšlubšcheje wutrobny. Šamaka wón tebe šprawneho? Albo dyrbi wón ša tym pschincž, so šy na wopacžnym pucžu a so wšchitke twoje džēlo a žiwjenje hōdnosčže nima, dokelž je něšchto čžinjene a šwonkowne?

D duž dži štajnje t šwojemu Šbōžnišej a hladaj na njeho: kaš wón šo bēžži a čžerpi, so by tón šwēt pschewinył; hladaj na njeho a prošuj šo, so by tež w tym tola někaš ša jeho štopami šlēdžil! Njepraj, ja to nje-dokonjam: moja móž je šłaba. Wērno drje je: „Šly štary nješšchecžel, wón jara móžny je“, ale šu tež šwēt,

našche čžēlo a čžert šhlyni a móžni, Šesuf je tola móžnišchi, wšchaf je wón tón šwēt pschewinył. A pola njeho budžemy my junu domach, tam hladamy na jeho šwjate woblicžo, a šchtož nētko wēriny, tam šo nam šjewi. Duž, luba dušcha, wobšhowaj šwojeho Šnjesa pschi šebi, dha šo ničeho bojecž njetrijebašch; dha je twōj najšwērnišchi pschecžel a najšhlynišchi pomozniš pola tebe. Tež pošledni nješšchecžel, šmjercž, ničžo njesamōže.

Šamjen.

M. Kencž=Šjelšecanski.

M ó j k š c h i ž .

(Š lēta 1871.)

Šdyž je želešnym šchizom debi
Šso wutrobity wojowaš,
Dha tajki wušnam waži šebi
A ma jōn ša najwyschšchi dar:
Wšchaf tale pycha wot krala
Bu mišoščiznje špožčžena.

Tež ja šchiz želešny tu noschu,
Kiz wšchitkich kralow kral mi da;
Ša jeho šchčedru ruku kōschu,
Šo špožči mi rjad šchščžana,
Kiz wjele rješšche šnamjo je,
Šač wšchitke rjady kralowške.

To njesčž, šchtož Boži šhu je nošyl,
Šdže wjetšchu čžesčž jow nadešdu?
Wón šam je mi te čžernje wošyl,
Š nich paš šej rōžow wotžnēju.
Še jeho ruša šranika,
Dha wšchaf tež balsam podawa.

Mōj šchiz wón šobu na šo šladže,
Ach, njeje dha to trošchta doščž?
Šdyž ša nim kracžu w tajkej hnadže,
Mi š horja ššhadža wješšelōščž;
Šaj, š krawnym šchizom Šbōžniša
Šso mōj šchiz prawje pošwjecža.

Duž šwōj šchiz jako šnamjo čžesčže
Tež dale čžišche ponježu.
A šym jōn škožil — dha mi njesčže
Šchiz t pošlednjemu byšlencžku;
Mi na row štajcže tōn panier,
Šo mōj proch kryje Boži mēr.

Ššym psches šchiz dōšchol tudy t mēr,
Špiu wōžow španje we rowje
A džeržu Šhryšta šchiz ja šwēr,
Dha row nje šhowacž njebudže.
Wšchaf jutry tōn trošcht přēduju,
Šo dže šo psches šchiz t žiwjenju!

K. A. Fiedler.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

šajše myšle nadešdžech, Bože šłowo čžitajo.

Šodawa šwērny čžitar „Šomhaj Bōh-a“.

1. šuši Mōššagowe, 37 štaw.

(Šotracžowanje.)

15. Dokonjawišchi pucž do Šichema, njewuhlada Šosef nišdže šwojich bratrow. Duž namaka jeho muž, so šo šludžesche na polu; tōn šo jeho praschesche a džesche: Šoho pytašch?

16. Wón wotmolwi: Šytam šwojich bratrow; prošchu čže, powješ mi wšchaf, hdyž woni pažu.

17. Muž džesche: Woni šu bjes dwēla wōžal přecž wotešchli a nješšku wjazy w tutej štronje; pschetōž ja šhlyšchach, so woni džachu: Šōjmy do Dothana. A Šosef džesche ša šwojimi

bratrami a namaka jich něhdže 5 abo 6 hodžin dalofo t polnozy w Dothanje tam, hdžež so Zefreelska runina sapocznye.

Josef pyta swojich bratrow a namaka tam swojich furowych njeprcheczelow, mordarjow lačnych ja krmju. Tak so často stanje, so pyta khory lčarja a nakhadža kmjercž; prawdoščę psched budnifom a namakasch njeprawdu, wěnoščę a jańdžesč do kow, pscheczelow a setkasch so i njeprcheczelemi.

18. Jato woni jeho nasdala widžachu, prjedy dyžli wón blifko t nim pschindže, radžachu woni, so bychu woni jeho morili.

19. A džesche jedyn t druhemu: Hlej, konaczł tudy dže.

20. Teho dla dha pójče, a sabijmy jeho, a čizimny jeho čželo do jamy, a rjekimy doma, so je ste swěrjo jeho sežralo; tak budžemy widžecž, sčto so jeho kony. Man pak, budželi so tež něsčto čžaža wo swojeho lubuška rudžicž, dha budže so tola skóncžnje dyrbječž směrowacž.

Hlej, kajka žalofna hrěšna hlubina! Sakubowych kymow nje-wobjimuje jenicžny bratrowstwo, jich njedžerži jenož kama krew hromadže: woni maja towarstwo i Bohom, pschetož woni so kymnojo Božeho kšubjenja a woni maja namrěčž Bože žohnowanje. Woni so Israelski dom, požohnowanj i Božej hnadu. Dale nješbu tucži kymnojo wotrostli w pohansej nozy; pschetož woni wjedža wo Abrahamowej wěrje a wo Abrahamowej pošluschnošči, woni so wohladali Saaka a so kšuscheli se rta Sakuboweho šjewjenja Bože, woni so hladali na Sakubowe wušwječene žiwjenje, kotrež mělo jim kšwēcizč do wscheho žiwjenja. A tola je samijež Sakubowych kymow tak roshorila, so so womasaja i kwrju njewinowateho hólza, kotryž bč jich bratr, a hrošne hidženje je wschč jich smyšlenja tak šputalo, so nimaja ja hrěch, so sčedžiwne nanowe wlohy do rowa dowjedu.

21. Rubenej pak bčšche nješkcha wutroba pschinarodžena; a wón so dopomni, so ma wón wošebite samolwjenje, dokelž bč i přemim narodženym nješ bratrami; duž chyzsche wuškychawšchi, sčtož bčchu bratija šebi srěčželi, jeho i jich rukow wutorhnyčž prajizy: Njesabijmy jeho.

22. Wojizy so, so jich roshorjenje hiščeže bóle šbudži, by-li byl žyle napšchecžiwneho smyšlenja, a so so skóncžuje bratrowšči hněw na jeho njewali, džesche Ruben dale t nim: Njeprcheliče krew, čizimče jeho do jamy, kotraž je blifko w puščiznje, a nje-šložče ruki na jeho; tak jeho tež wotbudžecže, dokelž dyrbi w jamje skóncžuje tola tež wumrjecž, ale swojej ruzy nješče wo-majali i bratrowškej krmju. Wón pak nochyzsche, so by wón trašch w jamje kónž wšal, ale chyzsche jeho jenož i woprědka i jich rukow wutorhnyčž, so by jeho pošdžišcho, bychu-li woni druhdže šadžahnyli, šradžu wučahnyšchi t swojemu nanej šašo pschijwedł, kotrehož chyzsche prjedawšcheho nješkutka (35, 22) dla po něčim šašo šjednacž.

23. A sta so, hdyž pschindže Josef t swojim bratram, wušleknjchu jeho jeho dolhu pišanu šutnju, kotruž na šebi mějesche, na kotruž bčchu so štajnje wuhladajzy ju hněwali.

24. A mozowachu so jeho i hrošnymi šłowami: pscheradniko, nještrašniko! hacž runje bč jich na kolenomaj klecžo prošyl, a čizimjchu jeho do jamy. Sama pak bčšche prošna a njebšche žaneje wody w njej.

Tak je Bóh jeho wušhowal, so njeje so tepil; pošdžišcho pak je jeho tež wušhowal, so njeby tam hlodu wumrjel.

Tajke jamy nakhadžesč často w puščiznje; jich dno je na wschč što štopnjow ščeroke, horka pak so wuske. W nich hromadža paštyrjo wodu pschi deščezikach; njeńdželi pak so ja dolhi čaš deščezika, dha so woda w jamach šhubi, tola na dnje wostanje hrošne blóto a žumpa ležo, a sčtož měl tam pschewyacž, by byl pomozu hódny. Tajke jamy naložowachu so často ja klódy (bčrtliny).

Bjes dwěla je Simeon, kotryž bč tež tamny nješkut w Si-chemje škucžil, swojich bratrow narěčžal, a kotryž je byl přemim pschi škutku. Teho je tež pošdžišcho Josef wuwšawšchi psched bratrami, ja rukowanje wobšhowal (42, 24).

Hdyž pak bčchu bratija Rubenowy namjet pschijeli, woteńdže wón. Pschi Judowym namjecže, so bychu Josefa pschedali, njebč wón pódla. Tak bč možno, so je so pošdžišcho (42, 22) na kwoju njewinowatoščę powoáčž mohł.

25. Dokonjawschi šwój nješkut šhdnychu so do trawy, a nje-štarajzy so wo bratrowe šrudne a štyšne štonanje chyzchu poščęž. Šenož Rubena Josefowe štyški do wutroby bolachu, so njemóžesche dlěje na nje pošluchacž; duž wopuščeži swojich bratrow, so by šebi škladny čaš šhladal, hdžež mohł Josefa i jamy wučahnyčž.

Wjes tym pošbėhnychu bratija swojej wocži a hladachu, a hlej, šadło ismaelskich abo arabskich pschekupzow pschindže i Gileada, se šajordanskich krajnow bohatty na krašnych paštwiščezach a derje-wonjazyh šelach. Blifko tam bydlachu i džela Šmaelitowi potom-nizy. A pschekupzy se swojimi wjelbludami nješechu korjenje, wonjazu žalbu a maru a čžehnichu do Egyptowskej.

Tucži Šmaelszy rčaju pošdžišcho Wídžianizy; wobaj šplahaj štaj Abrahamowi potomnizy, tamni Šagarini, tucži Šeturini. Tucži bčchu džiwje halošy na ščtomje, kotremuž bčšche so ššubjenje do-štalo. Dokelž bčchu džiwje halošy, buchu hižo šahe do wuššechtrje-nych naraššich krajnow wuhnacž; tam dostachu po čžašu šhro-madne mjeno „džecži t ranju“ a šjednocžichu so, dokelž wukha-džachu wot jeneho wótza a dokelž bčchu živi po něškim wušchnju, kaž t šamemu powočanju. Dokelž pak bčchu nještajnemu a psche-menjazemu pschihileni, šabčrachu so hižo šahe i wukowarštwom.

Gileadstu krajnu so pošdžišcho Rubenowy, Šadowy a pošljoza Manasšoweho šplaha ja swoje šhdliščča dostali; po čžašu Babel-škeho šajecža rčasche krajina Šerejška.

Tucži pschekupzy pschindžechu po pušču, kotryž i Gileadsteje niže Genezaretšeho ššora psches Šordan a potom psches Zefreelsku runinu džesche a škóncžnje dale Dothana so i wulkej dróhu, po kotrež karawany i Damaškuža do Egyptowskej šhodžachu. My šnajemy, so so wot praštareho čžaža šem wukowarške karawany do bohateje Egyptowskej krajiny šhodžili a so so šami kralojo je wošebje šarjadowali.

26. Tehdom džesche Šuda, dokelž njebč w jeho wutrobje hida psched šamordowanym bratrom hiščeže žyle wotemrjela, so wón wuhladajzy pschekupzow najpřemim šebi pomyšli, tak mohli Josefa wotbyčž, jemu žiwjenja šahowajzy, t swojim bratram: Ščto nam pomha, so my swojeho bratra morimy, a jeho krew potajimy? Morili šmy jeho tola skóncžnje, dany jemu w jamje wumrjecž, a jeho krew budže wobškoržizy naš t njeby wólacž, potajimy-li tež wscho nanajšepje.

(Šofracžowanje.)

Wschelake i bliska a i daloka.

— Pschichodnu njedželu šmėje so šerbške kemšchenje w Draž-džanach. Wodžer našchich šerbškich kemšchenjow, knjes šarač rycžer Šakub, špowjednu wučžbu džerži a knjes šarač rycžer Šubiza předomanje.

— Na Šana, 24. t. m., budže mišionški šwjedžen we Wóšlinku.

— Knjes šarač Šandrik w Malešchezach šwječesche 10. junija šwój 25 lětny šastojuški jubilej. Wutrobne woplašma pscheczelneje lubošče dostachu so jemu na šwjedženškim dnju. W mjenje našcheho šerbškeho duchownštwu pschindže deputazija pod wodženjom knjesa šararja rycžerja Šakuba, kotraž jemu i wutrobnyšm šbožo-pschecžom rjanu dar pschepoda. Wily Bóh chyzł jemu žohnowanje špožčičž na dalšchi pučž jeho dušchowpaštyrškeho škutkowanja. Wošebje chyzł jemu wuhojenje wot wocžazeho čžerpjenja, pod kotrymž ma so tyščicž, wobradžicž!

— Wulka radoščę dže psches šatški kraj, so so i lubowanym kralom Šlbertom i Božej pomozu šašo poššchuje a so mamy rjanu nadžiju, droheho muža hiščeže t šbožu našcheho wótžneho kraja šdžeržecž.

— Šatški šejm je so rošeschol. Šuradžanja šejma so tež šrudne pošnacže pschijesčle. Šajšrudnišche bčšche, so bčchu so pjenježne wobštejnoščę w Šatškej ščetro ššubjenšchile, tak so nje-móžesche so wšele ja ššawne naležnoščę, wošebje ja želesnizy, pschišwolicž. Dokelž šejm teho winu dotalnemu šinanznemu ministrej dawašche, je tón wot swojeho šastojuštwu wotšupicž dyrbjal. Pschi tyščle pjenježnych wobštejnoščezach bčšche nušne, pučž pytačž, so by štat wjazy dokhodow dostal. Duž dyrbjesche so nowy dawšowy šakoš namjetowacž. Šo nacžišku tehole šakonja so dawł na šamoženje kaž drje w pjenješach kaž w gruntach pošlži, so pak dotalny gruntowy dawł španje. Šajški šakoš so tež wot drugeje komory pschija, ale wot přemim šadžizny. Pschi ššromadnyšm jednanju so potom šamoženški dawšowy šakoš na hotowe pjenješy pschija, niž pak na ležomnoščę. Gruntowy dawšowy šakoš wostanje a t dokhodnemu šakonjej so hiščeže 25 procentow pschidyrri. Šolóženje dostawa so šwóšbnemu nanej, kiž ma wjazy džecži. Na kóžde džecžo móže 50 hriwnow wocžahnyčž a wón so i naj-mješšcha wo jenu klašnu niže štaji. Ša powyščenje dokhodow štatnyh šastojuškow so bohuzel pschi tyšč wobštejnoščezach ničžo pschišwolicž njemóžesche, šhiba so šastojušny w městach malu pomoz

č pláczenju bydłow dostanu. Zelesnizow je so jara mało pschiswolilo. Sa naschu Łužicu so ani jena pschiswolila njeje. Sdnyž so nadžachmy, so budže nětko tola zelesniza wot Wósborta do Radworja dotwarjena, mamy tež hišče pšes dvě lěče čačac, dokelž ma ja dvě lěče so jendžazy sejm hagle pošlednje pjenjej ja twar trěbne pschiswolicež. Lěpše so so wuhlady sežinile ja daletwar zelesnizy wot Rakež do Hródk, dokelž je jakska wyschność wuprajila, so je rad swólniwa, do jednanja i Pruskej wo teje zelesnizy stupicž.

Rajke budže wjedro?

So čžeštin.
(Stónčenje.)

Sapocžatk je hižo rjany a dobry. W fěwjerneje Amerizy na pich. we Washingtonje dostawa Smithsonski wustaw kóždy džen pomječe wo wjedrje se wschěch róztkow wschěrofik, dalofik „sienoczenych fěwjerne-amerikanškich statow“. Kóžde wichelake wjedro wosnamjenja so na malej kharče krajiny, hdžež runje tole wjedro je, se wschelakej barbu; tele kharťki pschilěpja so na wulku kharťku, kotraž we wustawskej sali wiša. Tu móžejš i jonym pohladnjenjom pschewidžecž, kajke je po zylej republizy na wschěch móžnych róztkach wjedro, potom pak tež, kak wjedro postupuje, to rěka, kajke bě wčera, ja wčerawšim a přjedawšim dnym. Powščitownje wukhadža wjedro wot wječora a rošchěrja so wot tam dale a dale. Tak hodži so čžešče derje wjedro na dwanaće hodžin do čaža prajicž.

Tež w Europje sažojuja so podobne stazije, wošebje w Senczelstej, Hollandstej, Franzowskej a druhich pschimórskich krajach. W Senczelstej na pich. kóždy džen rano mjes wošmej a džewjatej hodžinu se wschěch stron do Londona telegrafuju, kak hdže i wjedrom steji, kak wložny je powětr, kajki a kak hylny wěšit duje, hacž je samróčene abo jagne. Tež do Parisa telegrafuju to, sčtož so we hłownych pschimórskich městach stawa, kaž saž na wopak i wjetšich franzowskich městow do Londona. Wopoldnju mjes drugej a tšeczej hodžinu pschikhadžaja powječe i Amsterdama a Lissabona. Sčtož so tak nashoni, jestaja a napišuje so hnydom. Njetreba-li so na nicžo wošebite čačac, je dželo Londonstehe meteorologiskeho observatorija, kaž tajkim stazijam rěkaja, stónčene. Sinaf pak je, hdž je hdže njewjedro nastalo abo nastacž hrošy, tu telegrafuje so hnydom na wschě pschimórste stazije, so bychu snamjenja wutylki, kotrež maja ludži na hrošne wjedro kěžbnych čžinicež. Tele snamjenja so wulke čžorne plecžene korby. Tajki korby wupowěšuje so na wyšoku žerdž, so by daloko po morju widžecž byl, runjež niz i njewobronjenym wóčtkom, tola i dalokowidom. Wot telegrafnych stazijow du hnydom skoku póšly i wschěm pschibrojžnym strážam, so bychu tež tu tajke snamjenja wupóšcheli. Tak wě w krotkim čžaku zly Senczelstei brjóh wo njewjedrje, kiz hrošy, a lódže, kotrež chychu wujecž, wóčaknu w pschistawje na lěpšich čžaf. 6. februara 1861 dachu tak přeni krocž snamjo, so so njewjedro bliži. Ludžo drje so i woprědka k temu smějachu, tola to je so jim hižo dawno wostudžilo a nětko so meteorologiskim stazijam jara džakowni.

Tež w Budyschinje mamy i najnowšeho čžaka tajku staziju, wot rataškeje schule sažoenu. Pschispominam, so je tole observatorium pschewidžecž městom na rašskej stronje mjes Tuchorjom a dwórnišchczom. Tu so wěz tak sarjadowali, so na wyšoku žerdž tji plecžene bubony abo korby wutylku, je-li hrošne wjedro wočžaknuja, dwaj, je-li so pschemenjateho a jedyn, je-li so rjaneho wjedra nadžijeja. Njewjedža-li nicžo praveho, njewutylku nicžo.

Hornž smilnošče.

Tam widžišč žony po hašy stupacž, na khibjecze korby polny kulojtych hornžow. Wulke kulojte hornžy maja w Indiskej. Hornž placi 12—15 np. Hornčej je swoju žonu i čžeškim korbon wočžejil a ju i njelubosčiwym napominanjom nicžo rošbicž wupóšlak. Ssnano je jej žamo puki lubil, hdž wschitko njerospšcheda.

Hornžy drje wjele se smilnošču čžinicež nimaja, hdž naschu smilnošču na to licžimy, i čžimž na wobohu stulenu pohanku hladamy.

Wona je do wšy dósčla. Sej so derje pschedawa. Na jejne wolanje: „Hornžy, hornžy!“ hnydom i přenjeje kěže žona wuńdže. Wona je derje swobledana. Duž je widžecž, so tam bohacž ludžo

bydla. Wona pak wola: „Wny trjebamy hornž smilnošče.“ Sdny bychmy pol hodžiny, přjedy pschisšli, bychmy wadženje a šwarjenje šlyšecž móhli. Žona běše na pschewodženje swojeho nana šapucžowana byla. Žako so po 3 njedželah domoj wróczi, doma došć hněwanja namaka. Wboha pschichodna džowka, bojasne džěcžo wot 11—12 lět, běše džě hižo pschezo po tym, so běše ju jejny 16 lětny mandželski ja žonu do domu pschiwjedl, bicž a storkacž dacž dyrbjala. Dženka pak šakhadžesche pschichodna macž kaž džiwja. Njenužy so pokasa, so běše mala Nuttanel hornž smilnošče rošbila a so teho dla winojty wopor, rajš, Brahmanam so pschijekł njeběše. Stara šakhadžesche a harowasche. Nětko so wěšo šweczi mužojo rošhněwaja a ja šwójbu wjazy njepšcha. A kajke budže to nješbože!

Pohanjo w Indiskej maja njenužy to waschnje, wschědnje pschi rajšwarjenju horstku do wošebiteho hornža sežinicež. Nahromadženy rajš so wob tydžej juntrócž Brahmanam pschepoda. Ssamo kładzi, kotřiz dyrbjaja sebi to wotlutowacž, tón wopor tamnym hordym, derje so žiwjazym mužam pschijekł. A to pohanjo smilnošču njenuja; a i tym myšla sebi šbože dušchow šaklužicž.

Slej, tam jednora žyrkwicžka, žadny napohlad w pohanskim kraju, kotryž je polny pschibojškich templow. Šobla steji šnadna kěžka, w kotrež čžornobruny krajny předač bydli. Nutška je čžicho a žane šwarjenje šlyšecž njeje. Žow je wschelake wjele hinasche hacž w pohanskim domje. Najstarscha džowka, 17 lět stara, je hišče nježenjena — ja pohanow žalóšna myšl. Wona chze wučerške pruhowanje čžinicež. Njane holzy a hólzy so druge džěczi. Šak šlyšecža so čžorne wóczi w radošči nad čžestnym wopntom bělych mišionškich pschecželow.

Rady bych powjedal, sčtož so 4. adventa 1890 w tajkim šarskim domje wschitko wuhladač. Tola to so žuma dla njehodži, tak pišche mišionar. Duž jenož to jene. W kuchinje so mi rajšwarjenje wukladowasche. Duchowny praji: „A to je našy hornž smilnošče“, kaž by wo něčim rěčal, sčtož so žamo wot šebje rošumi. Ža prošach wo rošjajenje. Žow so kóžda horstka rajša ja kładny na bok sežini. Mi běše hašba. Tajke porjadne, kšesčžianste dobrotucžinjenje pola naš njeje. Njemóhli něšchto wot indiskich kšesčžianow nawutnyčž?

Hagle pošdžičo so žonil, so je waschnje i pohanišwa. Duž sebi myšlach: w mišionštwje tón šnješ husto šwoje šlowo dopjelni: Šlaj, ja čžinju wschitko nowe.

K rospominanju.

Mišionar Samuel Hebich běše po swojim wróczenju i Indiskeje juntrócž na mišionškim šwjedženju w Baselu pschitomny. Wo swojim waschnju wječor w šahrodže mišionškeho doma někotrych mišionškich wučomžow ja khorat wša a so jeneho po druhim prašesche: „Šy ty tež twoju wutrobu temu šbožnikaj dal?“ Pschi tym pschidže tež k mišionštemu hošče, kiz nětko w mēje spi. Na to prašenje: „Šy ty swoju wutrobu temu Šbožnikaj dal?“ wotmolwi tón: „Ně!“ Hebich se špodžiwanjom a nimale hněwny na njeho hladašche. Duž mišionški hošč dale praji: „Wón je mi ju wšak.“ Hebich so smějese a běše i tym wotmolwenjom jara špokojny. Mišionški hošč drje běše sebi na to šlowo myšlil: To njewišy na někoho honjenju a behanju, ale na Božej smilnošči abo na to druzi: „Wón bě mi pschěšlyny.“

Sčtož chze i pschěžy tykajž mēč, dyrbi najpřjedy nalěče wóčžakacž.

Na prašenje jeneho šeršchty: „Sčto myšlicze wo Šesufu?“ wotmolwi roššwěllený muž: „Sčto myšlicze wo wutupjenju Šerusalem?“

Wot škeho šwědomnja čžwilowana wutroba, to je hela: ale wěrna wutroba, to je paradiz.

Pschecželow šejnaješ w nušy.

Dalšche dobrowólne dary ja wobohu armeniske šyroty:

M. N. sa wobohu džěczi hjes šarschich 10 hr.

W njenje wobohich šyrotow praji wutrobný džal

Gólcž, redaktor.

Esy-li spěwał,
Bilnje džěłat,
Strowja cze
Sswójbnj statot,
A twój śwjatoł
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoł móznj
Lubosć ma;
Bóh pał śwěrnj
Wšes spać měrnj
Czerstwość da.

Nječ ty spěwałš,
Sswěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džěł pał śwjaty,
Dušči daty,
Wotpoczi ty

S njebjěš mana
Nječ czi kmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!
F.

Sperbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa so kóždy sobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Jeho Majestoscž kral Albert sakski je džen 19. junija wječor po wožnich hodžinach w swojim Sibyllenortskim hrodze w Schlesynskej czišce wužnył.

Wšěón sakski lud a s nim tež našch šerbiski narod steji s hłubokim želenjom pšchi marach swojeho lubowaneho krajneho wótza, s kotrehož šnjerczu je prawdosćiweho a milosćepolneho knježerja šhubił. Wón wotpoczi w měrje a wěcžne šwětko jemu šwěcž!

4. njeđzela po šwj. Trojizny.

W. 37, 5.

Porucž temu Knjesej šwoje pucže, a měj nadžiju k njemu; wón budže wščitko derje cžinicž.

Jedyn najkrašnišchich šhěrlušow, kotrež je Pawoł Gerhardt pěšnik, je: „Ach porucž Bohu šwěru šwój pucž a šrudobu.“ Kał wjele cžłowškim džěcžom, cžwilowanym wot nušy, hubjenštwu a šrudoby, je tutón šhěrluš hižo trošcht do wutrobny dał! Snate je, so šo wón na horkach špomnjeny bibliški šchpruch W. 37, 5 šałoži. Wo nastacžu tuteho šhěrlušcha je šo powjedańcžko roššěrilo, kotrež drje šo je jako bajka wupołajalo, ale tola hódne je, so šo wospjet powjeda. Po tej je pjećza Pawoł Gerhardt, jako běchu jeho wot jeho duchowneho šastojńštwu w Bar-

linje wěry dla wotšadzili, šwój pucžowariški kij do ruki wšal a je s Barlina prjecž cžahnył, njewjedžo, hdže móhl šo wobrocžicž (1667). Někotre dny hižo běšche jeho mała šwójbnu cžrjódka cžoplotu pucža a wobcžěžnošcže pucžowanja šnješla, jako do hospody bliško sakskich mješow šastupichu, so bychu tu pšchenozowali. Pawoł Gerhardt mějěšche dobru doměru, ale jeho šwěrna mandželska šapocža šadwělowacž we wulkej nušy. Wón špytašche ju trošchtowacž a wotšewicž s rjanym šłowom: „Porucž temu Knjesej šwoje pucže a měj nadžiju k njemu; wón budže wščitko derje cžinicž.“ Dokelž pał špóšna, so jej to tola tak prawje k wutrobje njeđzěšche, džěšche do šahrody a pěšnješche tam pod jašnym hwěšdnym njebjom krašny šhěrluš, s kotrymž cžyšche towaršchtu swojeho žiwjenja pošylnicž a pošběhnyč. Jako do štwy šastupi,

namaka tam dweju zůsnych, kotrajž bēšchtaj runje pšchischloj a jemu pomjedajchtaj, so mataj po wufajni wójwody Kšheščizijana Saksteho-Merseburgsteho do Barlina šo podacž, so bŷšchtaj tam wotšadženeho předarja pytaľoj, sa kotrehož chze šo wójwoda staracž. To bēšche wofšchewjaza wješela powjescž sa nješbožownu šrudnu šwójbu, tak šo woni wšchitžy i horžym džakom a i wješelým hľošom wufšnawachu: nječizničze šwoje dowěrjenje přjecž, kotrež ma wulke šaplaczenie." (Šebr. 10, 35.)

Mój drohi kšheščizijanski pšhecželo! Ty šo tež husto starajch a hladajch i maľowěru do pšchichoda a tola wěšch, šo twój njebješi šnjes tvoju nušu šnaje a šo ša tebje stara. Šchto je jeho na šemju čžerilo? Šsama luboščž a šmilnoščž, kotrežž našche hubjenštwa, čželne a duchowne, šnajetej. Mješteji wón dženša hičheže pola naš a njeplacžzi pšchezo jeho šłowo: ja šym pola waš wšchitke dnj hacž do ščonczenja šwěta?

Teho dla špěwa šamšny Pawoł Gerhardt krašnje a nutnje:

„Čže nicžo njeje hnaľo do teho hubjenštwa;
Wšcho bohasttwa bē maľo, to luboščž doľonja.
Šdnž žyľy šwět bē padnyľ do wulkej žalošče,
Šsy ty jón i njej wučahnyľ; o šchto to wurēcžzi.“
(54, 5.)

Kaž šo šłoncžne pruhi na wšchitke hory, doliny a pola šemje wupšchestrěwa, tak šo tež Šhryštůšowa luboščž a jeho šnajomnoščž wupšchestrěwatej na wšchitke hľubiny a kuty našcheje nušy. Wón šnaje tvoju potrebnoščž, tvoje šyľny a žedzenie. Kaž šahrodniľ w šwojej šahrodže wšchitke šchtomny a rostliny šnaje, k kotrymž ma šo žerdka abo kiješch pšchijawacž, šo njebnyhu padnyľe a šo rošlamale, tak šnaje tón šnjes wšchitke wudowny a šyrotny a jemu woprawdže na podpjerje njeobrachuje; a hđžež čžłowjek šhory ležo šo k njemu woľa, tam ščzele wón kaž k Lazarej šwojeho jandžela. Wón šnaje kóždu tyšchenu, rošbitu a naštróženu dušchu a jeje woľanje a prošchenje wo huadu a měr pšchindžetaj hacž k jeho wuchu. Šle jene nješměšch pšchi tym šapomnicž: čžaš a hodžinu, hdy wón pomhacž ma, dyrbišch jemu pšchewoštajicž a tež to wašchuje, na kotrež pomhacž ma. Teho dla čžakaj ščžerpľiny na šwojeho Boha a Šbóžniťa; w šwojim čžašu šo jeho krašna pomoz tebi wěšče šjewi.

Duž džimny šhrobli do přědka a Bóh šwarnuj, šo njebnychny w maľowěrje ženje i wopjecžizu šchli.

Šchtož šo pať pšchi tym wot naš žada, a šchtož našch nadawť je, šo šo na šwoje kšheščizijanske powoľanje pšchezo dopomnjamy, to řeťa, šo twjerdže štejimy w kóždym čžašu k temu šnjesej we wěrje a šwěrnoščžzi a niž šo jenož na jeho dopomnimy, hdyž šřjedža w nušy šmy a potom hacľe woľamy: „Bomhaj, šnježe, my šo ponórimy!“ Šně, pšchezo njech našche woblicžo k njebju pohľaduje a my w šhutnej šwěrnoščžzi woštwamny w dobrnych kaž w šľnych dnjach, šo podawajo do Božeje wole.

Kaž Bóh chze mēcž, tak chzu tež ja,
Šso w nicžim njedam molicž;
Še mrócžno tu a toľsta čžma,
Čhze to a tamne holicž,
Šhaj, mucžzi šo
Šna šwēcžze wšcho,
Šbóh budže pomhacž rjenje.
Škaž wón chze mēcž,

Tak dyrbi bnyč,
Duž njeboju šo ženje.
Šamjen.

M. Kencž-Wjelecžanski.

Šsaln 91.

Mjes knihemi šwjateho pišma šľuscha kniha šsalnow šobu k najwadžnišchim. Wona je wošebna pastwa ša čžłowške dušche. Wšche nabožne wobštejnoščze a šačžuwanja we šwojej wšchelafščžzi doštwawaju w šsalnach wuras, a to i tajkej jednowoščžzi a wěrnoščžzi, i tajkej wutrobnoščžzi a hľubofščžzi, kašřuž ju hewat w žanych modlitwach a šhěrlušchach njenamakajch. Šchtož wutroba w čžłowjeku, to je kniha šsalnow w bibliji. Štemu mamy pšchispomnicž, šo šo šsalny ša wšche pady čžłowšeho žiwjenja hodža, a šo móže kšheščizijan jich wopšchijecže jara derje na šebje šameho naložecž. Žohnowanje tajšeho pšchizpřiwanja šwjatych šsalnow je hižo něčtra wěrjaza dušcha našhoniťa. Wošebje pomnjecža hódny je wľim, kotryž mějše 91. šsaln na ruššeho šhěžora Šlexandra I. Šwecžor pšched šwojim wotjěšdom i Šetersburga w ľecže 1812 poda jemu hrabina Šolstowa jene pišmo, kotrež wón w myšľi, šo je to něťajka proštwatwa, do dnyšaka tyľny. Šacľe w šwojim přěnim nóžnym wobnydlenju je šašo i njeho wučahny a w nim k šwojemu špodžiwanju 91. šsaln namaka. Wón jón i radoščžzi pšhecžita; bójške wopšchijecže teho šameho šměrowa jeho njeměrneho ducha, a jeho wutroba jemu i čžicha rjetny: „O šo bnyhu tele šłowa na mnje šľožene byľe!“ — Šola něťajke šadžěwanje da jemu na to šašo šapomnicž. Šhětro doľho po tym jemu w Šloštwje ras šwjašľ Šažnoweho pšcheložka šwjateho pišma i bľida padny a šo pšchi padnyjenju wotewri. Wón jón šběhny a ša wotewřenej štronu pohľadawšchi tón šamny šsaln namaka, kotryž bē jeho něhdy tak pošyľniľ. Šu špóšna wón hľoš, kiž jeho woľasche, a rjetny teho dla: „Šu šym, šnježe, řeč k šwojemu wotrocžkej!“ Wón čžitašche, naloži čžitane šłowa na šo a namaka, šo šo kóžde šłowo ša njeho hodži. Šacž do šwojeho pošľednjeho wudnyhnyjenja nošchěšche wón wot teje šameje hodžiny šem špomnjeny šsaln pšchi šebi, nawukny jón i hľowny a špěwasche jón rano a wjecžor pšchi šwojej modlitwje. — Ššwěťka pruha jemu do dušche padže, won šapocža nowe žiwjenje, čžitašche wot teho čžaša nješpšchěštwawajžy w Božim pišmje, špóšnawasche šwoju šľabofščž, woľasche šo štajnje k Bohu a šhoni njebješku pomoz. Wopšchijecže tamneho, jemu podateho pišma, kotrehož šo wón nitomu dóťknyčž njeda, namakachu hacľe po jeho šmjercžzi, a bu to šamo šobu do jeho kaščeža položene.

K. A. Fiedler.

Pučžowanje po Božim pišmje

abo

šajke myšľe naděndžech, Bože šłowo čžitajo.

Šodawa šwěrnny čžitať „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Šłóšřadowe, 37 a 38 šlaw.

(Šotracžowanje.)

27. Šbójče, a pšchedajmy jeho Šmaelitskim, kotřžž tamľe je šwojimi wjelbľudami pšchicžahny, šo šo našchey ružy na nim nješpšchěřšchitej; pšchetož wón je našch bratr, a šam našche čžěľo. „O Šuda, ty nješšy tola čžisty! Šchtož ty tu prašišch, to je hřěšchnje, hdyž tež derje po talmudšku abo židowšku řečžane“, pšchispomni Šuther. Š woni jeho pošľuchachu po Božim wodženju.

Bóh je hižo tu, hđžež hišchče wšcho po čžěmnyh šhodži, špřóžnimy na šwojim mēcžze, šo by wšcho řjadowat a wodžit, kaž ma šo po jeho šwjatej woli štacž. Šamón čžłowjek, kotryž je Šofesa, bľudžazeho po krajinje pódľa Šolhana šetkaľ, bē nadoba w ružy Božej. Šo je dale Šuben, kotryž bē po šwojim hřošnym, nješšwarnym škutku i poraženym šwědomnjom šo bľudžit, žalofšne wotpohľadanje šwojich bratrow šačžuje a wboheho hľoža špřta wuřhowacž, — šo bratřja jeho pošľuchaju a — šo bē jama runje prošdna, — šo Šuda wuhľadajžy pšchekupžow radži, šo bnyhu Šofesa pšchedali, — a šo pšchekupžy runje ša tule hodžinu nimo du: wšcho to je Boža wšchehomóžna šwěrna, ale potajna ruťa, kotrajž nam še šwojim škutkowanjom šłóďki pošoj podawa, šo hižo w najčžěmnišchich hodžinach, šo hižo wofřjedž nješpšchecžěšľich škutkow a radow Boža křuta ruťa wodži a knježi, a to hľadajžy na šónž, kotryž je šebi poštajit; a to je — šhwalene budž jeho krašne mjeno! — jenož šama šwěťkofščž a štajna šwěťkofščž.

28. A jako Midiansky kupcy nimo czechnichu, hdžež bratsja hčedžachu a hdžež bčchu nomu radu hčbi šradžili, dha wuczahnychu jeho š jamy a pšchedachu jeho Šmaclskim sa dwazyczi hčbornikow; čzi pšchijedžechu jeho do Egyptowskeje, so bychu jeho tam sašo pšchedali.

1 hčbornik = 2,625 hr. Tak šu woni sa Josefa po našchich pjenjesach 52,50 hr. šaplacžili. Telko placžachu tehdy sa hčlza a mlodženza, 5—20 lčtneho, hdyž tež bč hrnja placžijna sa njewčl-nika tehdy nčhdže 78,75 hr.; šo wč, šo čzychu Midiansky pšchi hčwojim pšchepštwije tež šwoje wozki šfihacž.

29. Šako paš Ruben sašo š jamje pšchidže, wot kotrejež bčchu šo bratsja mjes tym wotšalili, šo wčn mčnjese, šo mčže Josefa nčtko šradžu š kčdy wumčz, njenamala Josefa w nej; duž rostorže hčbi š hčrkej bolosčzu šwoju šufnju pčdku na wutrobne.

30. A pšchidžedšchi sašo š hčwojim bratram džeše wčn: Młodženš tu njeje, šhto dyrbju čzinič?

Bratsja paš jemu ani njewotmolwichu, ale šu jemu plštu na hubu wotkžili: Mčjelč, pomhaj potajicž, abo djaš nječ pšchidže po tebe." (Luther).

31. A woni wfachu Josefowu šufnju a šaršachu kčla, a w-macžachu šufnju w kwi.

32. A pčblachu pišanu šufnju do Hebrona a dachu ju pšchi-njesčž šwojemu nanej a prajicž: Tu šmy namafali; pohlej wfchat, hacž je to twojeho šynowa šufnja abo hacž njeje?

33. Wčn paš ju pčjna a džeše: To je mojeho šynowa šufnja: šle šwčrjo je jeho šžralo, torhaze šwčrjo je Josefa roš-torhalo.

34. A Šakub rostorže šwoju draštu a wobleče šo mčch na šwoje ledžby, a žarowaje šwojeho šyna dolhi čzaš.

Mčch (šlwo, kotrež šo w mnohich rččzach nakhadža) je drašta š hrubeje tkaniny, kotcaž wfšajše kaš mčch na čžele, a kotraž bč š powšajšom šwšajana. Wčn bč šnamjo hčrkeho žarowanja. Mje-dopomni naš našcha narodna šerbška žarowanška drašta, kajkuž šo žčnške hščeže dženža n. pšch. w Klčtnjanškej a Ššlepjanškej wo hadže wodžeja, na tutu pčnju žarowanšku draštu, kotruž šwjate pišmo našpomni?

35. A wfchitzy jeho šynojo, kotšiz wrččiwšchi šo domoj š Dothanskeje a Sichemškeje štrony, bčchu šo tež bjes dwčla dolho šombžili, jeho tola hščeže žarowazeho w mčšche nadečdžechu, a jeho dčowki šo šendžechu, šo bychu jeho trošchtowali; ale wčn šo njedaeše trošchtowacž, ale džeše: Ša je žalosčzu dele pčndu do jamy sa šwojim šynom. A jeho nan š dčžedom Šsaatom, kotruž bč tehdy hščeže živy, jeho woplakajčtaj.

Bjes dwčla mčšesche Šakub pčdla Diny hščeže druge dčowki. Njeje paš šo š nimi nčžeho wšebiteho štalo, dha šapišy jich nje-našpomnja.

Woni bčchu šrudni trošchtarjo, kotšiz wutrobu njepolčža, ale šrudobu jenož powjetšcha, — a to wšebje tuczi šynojo, kotšiz sa wfchčn tčnle čzaš ani š šmanym šwčdomjom šo njemčža š Bohu modlicž.

Njepročujče šo, šo hščeže mje trošchtowali; ja budu žarowacž, doniz njesačdu do šcheola, do tamnišcheho mčsta, hdžež šo šhadžuja dušche njeboččičškich, a doniz šo še šwojim šynom tam njesačdu.

Wo mčšče njeboččičškich w štarym testamencze jenož malo šhonimy. Šakle š Khrystuškom je šo žiwjenje a nješmjertnosčž šjewila, a š nim bu šmjercž jeho wčrjazyš š dobycžom. Teho paš nihdy njesačdušmy: doniz naš njebudže čžicha hčrka krcž, mamy šo bčdžicž š čžšnosčžemi a šwčnym nješbožom; našche bjedra šu wopašane š šchizom sa našche žive dnj. Duž budžmy špokojni w wfšnosčži a horju!

36. Ale Midiansky jeho pšchedachu do Egyptowskeje Poti-farej, Šaraonowemu komornikej a pšchidwčrškemu wfššchemu, kotruž kralowej čželnej štraži rošlasowaeše a poddanow, š šmjercži sa-šudženych, wotprawješe. Teho dla bč tež jeho dom pčdla jaštwa natwarjenty.

Tež tu šo šjewi, š kajšim wumčštwom wč šwjate pišmo powjedacž. Nosprawa wo Josefu šo tu škčzi, šo bychmy šobu šaczuli rudžazu čžemnosčž, kotraž je sa Šakubowy dom wšud lubowaneho Josefa pokryla, šrudnu njewčstosčž sa dwoje lčdžekati, hdžež je šyšne žedjenje bjes nadžije wutrobu šchčdžiweho nana rošryla a hdžež bčchu dušche jeho šelhatnyh dčžčzi putane pšchš potajeny hčch.

38. štam.

Šudowa krawna haniba š Šamaru.

Nčtko, hdžež Josef na čzaš sa nanowy dom wjazy njeje živy, šhonimy wo druhich podawčach, Šakubowy dom nastupazyh, kotrež maja wšebitu waznosčž sa potracžowanje Božeho kraleštwa. Š Šudoweho žiwjenja, kotruž bč pomčlany sa wjednika šplaha, š wulkim škutkam pomčlaneho, šhonimy jenož tčnle, sa njeho wulzy nješwalbnj podawč. Wčn pšchotuje naš š dobom na šapiš, na 46. štawje podaty. Dokelž bč Josef pšchi šmjercži Šudowych šynom hižo pšchedaty, dyrbjese šo wo tmle podawku runje tule rošpra-wječž. Mj šhonimy tu, kaš štaryh wčtzow jenož jenicže šaji-muje: jich šwčjba a šo by šo wona wulhowala po wfšchčch špla-hach; a tole šajimanje bč tak šylne, šo žona šamu šwoju hanibu jemu woprjuje. Ššwjatocžnosčž štareho wafšnja, kotrež bčchu Abrahamowi potomnizy drje hižo š Mesopotamiškeje namčeli, ma nam tčnle podawč rošjašnicž, wafšnje, šo mčšesche njeboččičž-keho mužowy bratr pšchikšušnosčž, hčbi wudowu sa mandželšku wfacž, njemčšesche-li wudowa žanyh dčžčzi. Šrni š nej plodženy šyn placžeše po wfšchčch prawach sa šyna njeboččičškeho. Ššchš šraelšti šatčn hščeže plecže šo bjes dwčla wot štaryh wčtzow wulhadžaze žadanje, šo bychu šo šwčjby po jenotliwych šplahach a jich šwčjštvo w šwčjbach šahowalo. Š šynu wčsta nan živy, šwčjba, wot njeho wulhadžaza, bčše po wčšym šmyšljenju wčn šam, a toho dla mčšesche šo jemu po mčžnosčži jeho mčsto w ludu šahowacž. Š praštaryh čzašow mčšachu ludj sa wulzy wazne, šo bychu šo nabožina, pčžiwosčž a pčne wafšnja w šplahach a na-rodach šahowale, dokelž wfšho to njebč w štarym šwčče ženje naležnosčž jenotliwego čžlowjeka, ale šwčjbow a narodow. Kaž bč šo wulke šlubjenje požohnowanja Abrahamej a jeho domej špožčilo, taš njedyrbjese šo žadny štam wot žyleho doma wotčžicž, ale kčdžy mčšesche šo pčžowacž, šo by šwoju šwčjbu wulhowal w wfšchčch šplahach. Šako pošdžišcho š Šakuboweho doma lud wučdže, šwjedže tuta pšchikšušnosčž, šo ma šo šwal š wudowje-nej šwakowej woženicž, wfšelate njelubosnosčže, a teho dla nje-dyrbjese šo šwaej tajka žčitwa wjazy njenaušowacž, ale tež tehdy je šo hščeže štalo, šo šu tajkeho šjawnje hanili.

Bčše-li tež škutk, š kotrymž je šo Šamar na šwojim pšchi-chodnym nanu wječžila, wopravdže hrošny, dha bč tola Šudowy po tutym štarym prawu hščeže hrošnišchi; pšchetož wčn je šakombžil šwjatu pšchikšušnosčž, šo by šwčjbu we wfšchčch štawach wulhowal. To wobkručzi tež Bčh š tym, šo šo Šamarje dwčjniki narodžichu, dokelž tuto njewšchčdne požohnowanje šjewi, šo štaj Šudowaj šynaj dyrbjaloj praveho šhoštanja dla wumrječž, a šo bč Šamar taš wu-šprawnjena pšchš Šudu. Wulka bolosčž pšchi porodže paš a špo-džiwne pčndženja šwčdčza wo hčch, kotruž bč šo štal š podje-čžom. Š dobom šjewi nam Šudowa wchida, šo by dale š Ša-maru wobkhadžal, šo bč jeho wobkhad š nej tež po tehdomnišchich nahladach hčšchny škutk šmčščenja kwič.

(Potracžowanje.)

Kšchščžijanowy kšchiz.

Mjad krašny, pšcha lubošna
To šchiz je Anješowj,
Tčn rjenje debi šchščžana,
Še wušnam wšebny.

Duž šchiz wfmi na šo ponižnje,
Šsej waž jčn, bratsje mčj;
Tčn na šwojej nošch wutrobje
Ša njebeški rjad šwčj.

A hdyž tež boli, čžčki je,
We wčrje twjedže štej:
Wšchat wšch, šo Bčh šchiz pčblak je
Šo radže wčtzowškej.

Ty nošnyšch jeno kčtki čzaš
Tčn jako šawdacže
Ma šchat sa tamny šbčžny kwaš
We wčžnej wčtčžinje!

Wschelake f bliska a f daloka.

— Poslednje herbiste kemschenja w Draždžanach dyrbjachu so bohužel pschi hubjenym deszczikojnym wjedrje wotmecz, so bęchu mnozy f dalokeje wokolnosce sadzewani, do Bozje służby w lubej maczernej rěczy pschińc. Czim wjetšha bęsche radość, so poslednju njedzelu słonczo mile a czopło śwęcjesche, hdyž lubi Sserbja horje cehnjechu do tchizneje zyrkwe, so bychu lube Bože słowo słyscheli w drohej herbistej rěczy, kotraž wutrobu najhlubšeho šapschimuje a šręwa. Sserbste kemschenje šapocza so po swuczenym waschnju w 1/2 12 hodž. Bohata herbsta wošada bęsche so jeschla. Spowjednych bęsche 185 a to 75 mužskich a 110 žonstich. Spowjednu wuczbu męjesche wodzer herbstich kemschenjom, knjes farar ryczer Sakub f Mješwacžidla, a předowanje knjes farar ryczer Kubiza f Butez. — Hdyž wo bohacze wobytanym a wot Boha požohnowanym kemschenju w Draždžanach pišam f radośću, naš je frudobu napjelni, so to šame wo herbstik kemschenju, kotrež je so w delnjolužiskej rěczy njedzelu Rogate w Barlinje wotdzeržalo, prajicž njemožemy. Předowanje dzeržesche knjes farar Dr. Bronisch je Zandowa. Spowjednych bęsche 52, mjes nimi 4 mužšy (!). Kemscherjom bohužel niz wjele wjazy. To so f dobrym prawom prascham, nimaja Barlinšy Sserbja šępschi džak sa to, so so jim herbste kemschenja posticzuja, so bychu šwoje wutroby na drohim Božim słowje natwarili w lubej maczernej rěczy, kotraž dyrbi tšhesčijanej drohe kublo wostacž czaš žiwjenja. Nadžijamy so, so mlodži Sserbja so nješubja w špřutowanjach wulkeho města Barlina, ale je starymi Sserbami, kotřiž žaneho herbste kemschenja njestomdža, šako duchownu zyrobu pytaja w drohej maczernej rěczy.

— Sserbšy knježa zyrkwinszy wuczerjo šu so f swjastej hromadze šwjatali. Šich wotmyšl je, na přnim męjeze naležnosce šwojeho šastojnstwa w našchich wošadach šastupowacž. A kaž je to herbsta hlowna konferenza jenohlóšnje pschipošnala, maja we wulkich wošadach wobczęne powołanje, hdyž ani šastupjerja nimaja. Šchetoz žyly tydžen w šchuli wuczič a potom njedzelu wot njedzele a f temu šwjate dny w zyrkwinskim šastojnstwe so prózowacž dyrbjecž, ničo lóšle njeje, hdyž ani w šchulstich próšduinach žaneho wodychnjenja njeje. Duž móža so woni węcze tež nadžecž, so jich próštwa w našchich herbstich wošadach, kiž so f czoplej wutrobu sa šwojich wuczerjom staraja, wotšlób namaka a so so knjesam zyrkwinskim wuczerjam polóženje w jich częškim šastojnstwe psches wobsamkjenje zyrkwinskeho pschedštejczęstwa dostanje. Knježa duchowni budža zyrkwinskemu pschedštejczęstwu dobru radu podacž, kaš so tajke šastupjenje w kóždej wošadze na najšępsche waschnje šriaduje. Šchetoz w herbstej hlownej duchownstęj konferenzy je so wo tym dokladnje rada škladowala. Šchedšyditwo teho dobreho a mužitneho šwjasta herbstich zyrkwinskich wuczerjom wobšteji f knjesa kantora Šaplerja w Budyšchinje jako pschedšynda, knjesa zyrkwinskeho wuczerja Šanczi w Borschizach jako městpschedšynda, knjesa zyrkwinskeho wuczerja Šerka jako pišmanjedzerja a knjesa zyrkwinskeho wuczerja Šalicha w Mješwacžidle jako pokladnika. Nahladny dar štaj dwaj šahorjenaj pschecželaj šwjastej we wulkej pscheczelniwosčzi a woporniwosčzi ša dobru węż wobradžilej — něhdže w tej myšli, so dalšche šobustawy šarumanje ša daloki pucž f šhadžowanjam dostanu. Našche pschecze je: dobra węż njecž dobre plody nješe.

— **Wutoru, na Jana, 24. junija je popođnju šwjedžen šwonkowneho mišionstwa we Wóšlinku. Lubi Sserbja! hotuježe so na šwjedžen šwjateho štulca mišionstwa, a Bóh luby knjes chyt jón bohacze žohnowacž.**

Stare a nowe.

Bohaty knjes, kotryž bęsche šwojce bješbóžnosce a štaženosce dla powšchitkowne snaty, pschińdže f wješnemu šararęj runje tchdom, hdyž so tón na częlne předowanje pschihotowasche. Šcho wušmęchuję praschesche so tamny: Šó, knjes šararjo, kajfi by tón tekst był, hdyž bęsche mi częlne předowanje dzeržecž měš? Šarar rasnje na to wotmolwi: „Š biblije nješmęš žaneho texta ša waš wušwolicz, pschetoz wo nju wy czaš žiwjenja ničo rodžil nješęce; drje paš f teho węruwšnacža, na kotrež šęje f najmješšha tšchęzeny a to te šłowa f druheho artikka, kotrež wšchaf bychu pola waš žyle druhu myšl měle, hacž pola teho, wo kotrymž placža: wumrjel, pohrjebany, f heli dele šupil.“

W šymje so džęczi se šněhom kulkuja. Alle czim dlęje wone šněh w ruzy džerža, czim bóle rostaje a ščoncžnje je woda. Tak

je tež f dawanjom. Šdyž hnydom njedasch, czomuž tebe wutroba wabi, pschińdže czert, wikuje f tobu a praji: „Ty tola tajki hlupy njebudžesč a tak wjele nakožisč. Š mjenje je tež došč.“ A tak so štanje, so budža f 50 hrimnow 50 nowych pjenještor abo f žyła ničo. Šč, jeno niz dołho rosmyšlicž, hdyž Boži hlób twoje šwędomnje napomina.

Šusto mőžesč šlyšecž: „Žadny Bóh njeje! Ničto jeho wohladał njeje. Ša žaneho njetrjebam. Moja wutroba je moja pomozniža, mój rosom mój duch. Biblija je bašęn, wot popow wunamakana. Šwět je šam wot so nastal.“ Šako so tajke rycze něhdy w forcznje męjachu, hšęč postany, šwój dyšiatowy czašnik wuczeže a jón towarštwu jako džiwny czašnik pokasowasche: wón praji, so je so czašnik po prawom šam ščinił, f maleho mošasneho šornješčka so rošwil, so so šam naczahuje a porjedža.“ Tón kiž bęsche předy wulke šłowo wjedł, šawola: „Čhęcze naš ša klasnow męcž?“ Tón žyly wotmolwi: Š haj, klasn šęce wy, hdyž Wy, ša šwět teho štworicžela přęecze, hdyž šebi šam czašnik mišchtra žada? — Druhi křocz šedžesche mlody wikar, kiž bęsche na šwucžowanju, w forcznje. Bęsche runje hermant. Šliško njeho šedžachu nětotši ludžo, kiž bęchu na hermantu byli. Šedny f nich šawola: „Šdže je žadny Bóh? Ššcho popowške bacže!“ Ššchi tym f boka na mlodeho duchowneho ša šušodnym šlidom hladasche. Tón postany, f njemu štupi, jemu na ramjo plazasche a praji: „Dobry pschecželo, to ničo nowe njęje, šchtož Wy prajicže. To hižom w bibliji šteji. „Šchto?“ šawola tón muž, „to mi hišęce žadny šarar prajil njeje! Šó, ša chzu wam cžitacž“, šnapšchecžiwu mlody duchomny. Ššchi tym wuczeže šwój nowy testament f psalmami a cžitasche wóšje Šš. 14, 1: „Šłupi rjeknu w šwojey wutrobje: Bóh njeje. Šoni so f ničomu njehodža a šu hrošnosč se šwojimi štkami; nimasch žaneho, kiž by dobre cžinił.“ „Wy widžicže“, wón dale powjedasche, „tajzy hlupi šu hižo w Dawitowym czašu byli, jeno so bęchu tchdom ponižišęhi. Šoni prajachu šebi to jenož w šwojey wutrobje, ale njewolachu to wóšje w forcznje.“

Ššchi pschedawanju šchłowow w Afrizy so tež mloda czorna pschęšadžowasche a šyššniwje na šwój došt cžatasche. Ššitowaf bęsche wjele pjenješ na nju šadžil. Alle šmilny knjes, kiž nimo džęsche a wo tej węży šlyšęsche, šaplaczi kupny pjenješ a f tšchepotazej holzy praji: „Ty šy šwobodna, so wotšal!“ Wona paš w šwojim njemęje to njedorosumi, domž jej wokolostejazy njępschivolaja: „Šón je tebe kupil a tebi šwobodu dal? Šona f radošču šawola a šhwata psches lud ša šwojim wušwobodžerjom, psched nim dele padnje a prošy! „Ša chzu tebi šlužicž, męš džak! šwobodna chzu tebi šlužicž, kaš dołho šym žiwa?“ — Mješšy tež ty wufupjeny wot wotrocžstwa hręcha, wot jastwa węcžneje šmjereče? Šak šjewi so twój džak? Mješchaf ty šwojemu wumožničę f nohomaj padnyč a šwoje žiwjenje jeho šlužbje pošwjećicž?

Muž dosta porucznosč, něotre testamenty a herbste wustajenja šwędomliwje pscheczitacž. To so jemu wostudži. Šón jenož f prózu šwoje myšle hromadže džeržesche. Ša dobo so węż pschemęni. Šón mjenujzy na šwoje pschęšwatanje šam šwoje mjeno w jęnym testamencze namaka. Ša dobo so wšcha liwšęč šhubi. To namakanje, so bęsche šam herba wulkeho šamóženja, jeho nahlad wo wostudženju tajšeho cžitanja pschemęni, so kóždu šadu f wulkej šedžbliwosčzu cžitasche. — Šdy bychmy šebi teho wędomni byli, so dyrbimy šami herbojo Božje hnady hęč, potom by nam biblija nowa kniha byla. Wy cžitamy ju f wutrobnym šajimanjom a njechamy žane tych šlubjenjom pschewidžecž, kotrež wo našchim herbstiwje rěczy.

Dalšche dobrowólne dary ša wbohe armenisše šyroty:

R. R. f R.	2 hr. — np.
R. R. f D.	1 hr. 50 np.

Hromadže: 3 hr. 50 np.

W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobný džak

Šólč, redaktor.

„**Bombaj Bóh**“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchęch pschędawarňach „**Serb. Nowin**“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Ša šchtwórcž lęta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla so ša 4 np. pschedawaju.

Essy-li spěwał,
Płitnje dželał,
Strowja cze
Sswójbnj statof,
A twój hwjatoł
Sradny je.

Sa staw spróznj
Najpoj móznj
Luboscz ma;
Bóh pał hwěrnj
Wšes spał měrnj
Czerstwoscz da.

Njedch ty spěwašch,
Sswěrnje dželašch
Wšchědne dny;
Džen pał hwjath,
Duschi daty,
Wotpoczj ty

S njebješ mana
Njedch czi kmana
Žiwnoscz je;
Žywa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotfchew cze!

F.

Szerbiske njedželike łopjena.

Wudawa so kóždu sobotu w Smolerjez knižiczišcežerini w Budušcinje a je tam sa shtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Kral Albert ✦.

Srudna powjescz kłinczešche pšes našch sak ki haj pšes našch žyly němiski kraj! 19. junija 1902 wjeczor w 8 hodž. je kral Albert czišche a iměrom wužnuk. Do Sibyllenorta w Schlesiskej, hdžez bē tak hušto a rad k swojemu woczerštwjenju pschěbnwał, bēšche so sažo podał, so by tam w czišcinje rjaneje stwórbny nownych mozow žebi nabył sa swoje czežke kralowske powołanje. Shtó by žebi tehdom myšlił, hdžez wón tam won jedžesche k swojemu cžel-nemu woczerštwjenju, so žo wjazny žiwny domoj ujewróczy, ale so je jeho rt wotmjelknył, jeho wóczko žo samk-nyło, so jeho cželo powjesju do města jeho kralowskeho skutkowanja. Saksta je swojeho lubowaneho, dobrocziweho, mudročiweho krajneho Wótza šhubila, našch wulki wótznj kraj swojeho po-šlednjeho wulkeho ryczerja s tamneho wulkeho cžaža 1870 a 1871, hdžez bu wón pšes jeho roshladne a mudre wójwodstwo wulki žobutwarz našcheho drohoho něm-skeho kžezorstwa. Wón bēšche hischče tón jeniczki, kiž bēšche nam wostal — a kajke bolostne želenje. Toho dla je tež žarowanie tajke powšchittowne. Pošlednje njedzele wschat bēchmy stajnje w srudnej starosczzi, dokelž wo jeho

czežkim shtorjenju kłusachmny. Ale tola czehnjesche žo pšes staroscz sažo želena nitka nadžije, hdžez sažo lékařste powjesče wo malym polěpschenju nam šjewichu. W Božej radže bēšche hinał wobf mknjene. Kunje džen po jeho 49. kwašnym dnju je wón sašchol do swojeho njebjeskeho wótzneho kraja. Wón tón hwěrnj krajny wótz, našch lubowany kral Albert wotpoczjuje wot swojeho kralowanja polneho luboscz-iweho štaranja a žanowoprowanja sa swoj jemu drohi lud pola teho nje-bjeskeho krala, kiž je jemu wěcznu křonu spožczil, wón, tón wulki wój-woda, kotryž je našch lud wjedł na bitwišchczu wot dobyčza k dobyčzu, je nětko to pošlednje bēdženje žmjerčz dobyčzerizny pschēbēdžil a sašchol k wěcz-nemu šbóžnemu mērej. Shtó džywa, so bēchu te wopokašma lubosczje a džēibracza tajke wulke, kajkež jenož pomuimj pschi minjenju njesapomni-teho kžezora Wylema I. Šsobotu wjeczor pschijwese žo jeho cželo do Draždžan. Pschi wschēch šastanišchczach Šhorjelsko-Draždžanskeje železnizy bēchu žo šastupjerjo wošadow pschi železnizy ležaznyh knjes duchowny s žyrkwinskim pschedštejczerštwom, kaž tež wojerške towar-štwia a drusy wošadni šestupali, drohemu kralej pošlednju

čezec wopofasacz. Wóndželu wječor mějesche so swjatoczne khowanje w hrodowskej zyrkwi w Draždžanach w pschitonošczi němskeho a awstriskeho křezora kaž tež mnohich fěrschtow. Njedželu popołdnu w 6 směje so we wschitkich Božich domach Sakskeje wopomnjenske kemščenje a budže so njesapomnitemu kralaj i džakom nutrne wutroby horicz k Bohu, kotryž je nam jeho wobradžik k sbožu našeho luda a kraja. Hdž dženša lubym čitarjam wobras našeho krala Alberta posćicžamy, kmy pschewědženi, so budže jim to pohladanje do droheho woblicza wutrobu želniwje hnucž, dokelž je nětko to bohate, žohnowane žiwjenje wjelelubowaneho krajneho wótza wobšamknjene. Wěscze pak budže tež našcha potriebnošć lubnych Sserbom, žiwjenški wobras kwojeho krala šebi hišće juntrócž jašnje psched woczki stajicž. A žiwjenje našeho krala Alberta je nam wopišane w lubej šerbiskej rěči w knižkach, kotrež šu so wot redaktora, „Bomhaj Bóha“ k jeho 25 lětnemu kralowštemu jubileje napisaše. Šchtóž je hišće nima, wěscze w džakownym wopomnjeczu je rad šebi žada. Wone šu dostacž pola knješa Šmolerja w Budyščinje, kaž tež w pschedawatnjach „Sserbskich Nowinow“ (po 5 np.).

Jeho wopomnjecze wostan pola naš w žohnowanju.

5. njedžela po šwj. Trojizy.

2. Tim. 3, 16.

Wschitko pišmo, psches Bože nadunjenje date, je wužitne k wuczenju, k dowjedženju, k šwarjenju, k polěpschenju w prawdošczi.

Krašny Boži dar je šwjate pišmo. Psches Bože nadunjenje je date; šwjeczi Boži ludžo šu rěčeli, nanuczeni wot šwjateho Ducha. Šsami wot šebje nješbu rěčeli, pschetož profetiske šłowo njeje jaštarštu po čłowškej woli wurěčane. Woni pak tež nješbu jenož rěčeli a pišali jako hole morwe graty Bože, kiž nimaju žaneje šamšueje wole, kaž pjero, kiž pošluchacz dyrbi w pišarjowej ruzy. Woni šu rěčeli. Wot nich njeje wšate, šchtož kóždu wot čłowškeje wošebnošće na šebi mějesche. Ale wodženi, roššwětleni, wušwjecženi šu byli wot Božeho Ducha, tak šo je Bóh šam psches nich a psches jich šłowa k nam rěčal. A to placzi wot pišmow štareho kaž tež noweho šłuba. Hdž je w čašu pschihotowanja Boži Duch psches profetow rěčal, dha je hišće jašnišcho a móžnišcho rěčal psches šwjatych japoschtolow, kotřiž šu šwjatowneho Ducha dostali, teho Ducha, kiž dyrbješche jim do wscheje wěrnosće pucz pošasacz. Teho dla šwjate pišmo žana čłowška kniha njeje, kaž druge knihi wschě, tež žana džiwna kniha, i njebeš dele padnjena, wjele bóle kniha, w kotrež Bóh tón šnjes psches čłowšekow rěči, psches čłowšekow, kotřiž šu drje njedokonjeni, njeczišćzi, bludžazy, hrěchej a šmjerczi podczišnjeni, ale wot Ducha Božeho wjedženi, roššwětleni, kprawnym šwědkam pošwjecženi.

A čemu pak je Bóh tón šnjes to činił? čeho dla je Boži Duch psches čłowšekow k nam tak rěčal? Tu mamy wotmolwjenje: wschitko pišmo, psches Bože nadunjenje date, je wužitne k wuczenju, k dowjedženju, k šwarjenju, k polěpschenju w prawdošczi. A wuczenju pschede wschěm; pschetož „wschón našch rošom i mudrošću je čzma, my kmy bludne džeczi.“ So bychmy pak po pucz k sbožnošczi kšodžili, dyrbimy jón šesnacz. A sbožnošczi naš šwjate pišmo rošwuczič chze, to je Boža šwjata a hnadna wola. Teho dla nam jeho šłowo teho psched woczki štaja, kiž naš

šbožnych čzini, teho wschedomóžneho Boha, kiž je naš po šwojej podobnošczi štworil, kiž i bohatswom šwojeje hnadny naš wobšboža, je šwojej wótzowškej ruku naš wodži. Teho žyła wótzowška lubošćepolna wutroba pak šo hagle šjewi w tym, kiž je našche čzelo a našchu krej na šo wšal a bu podobny čłowšekam a na waschnju jako čłowšek namakany, šo by naš wumohl a šbožnych čzinił.

So bychmy pak my hrěšćni čłowšekojo šo wumóz, šo bychmy šo šbožnych čzinič dawali, k temu dyrbi k rošwuczenju wo šnjesu teho šboža a wo škuttu a pucz šboža hišće pschincž, šchtož Bože šłowo pschiješe a k čzemuž je wužitne, mjenujzy: k dowjedženju. Šswjate pišmo chze naš i hrěcha dowješć, chze šchpihel byčž, w kotrymž wobliczo našeho Boha špóšnajemy, niz jenož hnadneho, ale tež šwjateho Boha, kiž dyrbi šo po šwojej prawdošczi na naš hněwacz, hdž jeho lubošć a hnadu šazpiwamy a jemu i njedžakom a i njepošluchnošću šaplaczimy. Jako šchpihel pak Bože šłowo nam pschede wschěm naš šamnych pošaze, naš šamnych je wschitkim, šchtož kmy a čzinimy, a to niz jenož našche wobliczo, niz jenož šchalt našeho šwonkowneho žiwjenja je wschěmi blašami a brachami, kotrež naš wobidžea — ně, tutón šchpihel nam hladacz dawa hacž do hlubiny wutroby, hdž špóšnajemy hrěšćnu šebicžiwosć a šwětnu lubošć, njeczišćosć a žadošćiwosć, hordošć a njelubošć. A hdž šo nastrožany wotwobroczišch a wěricž njechasch, šo je to wopravdže twoje wobliczo, twój wobras, twoje šnamjo, dha čzi Boži Duch psches šwoje šłowo, psches šwojich pošłow pschiwola: Ty šy tón muž! Šebje na twoje hubjenštwo, twoju šmjercž pošasujw našwari a rjeknje: to je hrěchow mšda! A šo by šwoje hrěchi w jich žylej wultošći špóšnal, šebje na šhryštušowu šchiz pošasujw rjeknje: ty šy to šawinowal, šchtož wón je pscheczerpil, šo by ty do šo šchol a na šwoju wutrobu dyrwišchi prajil: Božo, budž mi hrěšćnikkej hnadny!

To šame šłowo pak, kotrež k wuczenju, k dowjedženju a k šwarjenju šluži, je tež wužitne k polěpschenju w prawdošczi. Hdž je naš do procha pošhilał, dha naš tež šašo šbėha. Psches přėdowanje wo šchizowanym šhryštušu niz jenož pošlecze hrěcha pschpowjeda, ale tež hnadu teho šameho, kiž je ša naš do šmjercze šchol, šo bychmy šhubjeni njebyli, ale wěczne žiwjenje měli. Na šnjesa šesom šhryšta, jeho škutt a jeho dary pošasujw Bože šłowo wobšwědčzi: Šlaj, tutón Šbóžnik je twój Šbóžnik, jeho wumrjecze je twoje wumrjecze, jeho žiwjenje je twoje žiwjenje, jeho prawdošć je twoja prawdošć, šo by ty wot jeho hnadny pschewinjeny k jeho nohomaj padnyšchi wušnal: Mój šnježe a mój Božo! šo by ty jeho hnadny wěšty, jeho prawdošć woblecženy w nim wodacze hrěchow, wěczny trošcht a mēr dostal. A polěpschenju w prawdošczi pak budže Bože šłowo wužitne, hdž šnjes šesuš wopravdže w naš živy je, tak, šo budžemy pschewo šepšchi, pschewo šwěrnishchi tež w šeniškim powołanju, pschewo šczerpliwishchi w čzėtpjenju, pschewo pošnišchi lubošće k bratram — i jenyw šłowom: pschewo bóle podobni na šhryštuša.

A temu je šwjate pišmo wužitne, k temu šo wužiwaj a prošch Boha:

Šnježe! njedaj ženje rubicž
Twoje drohe šłowo mi,
Šchzyla wěra mi šo šhubicž,
Njech ju wono pošylni;

Szwecź mi s nim psches czemny dol,
So bych stroschnje khodzicz mohł.

Samjeń.

Puczowanie po Bożim piśmie

abo

tajke myśle nadeněžech, Boże głowo cžitajo.

Podawa śwerny cžitac „Bomhaj Böh-a“.

1. knihi Mojżasowe, 38. staw.

(Potraczowanie.)

I. 1—11. Juda, Jakubowy schwórty syn i Leju, kotryż je bo posdżišcho sa wótza tamneho rodu postajil, i kotrehoż mješesche klubjenc hymjo seshadżecz, jakoži hebi w Odollam dom, wożeni bo i Kananejskej, kotraž jemu tšjoch synow porodži, da prěnjemu, hdyž bē wotrostł, Thamaru sa mandželisku, a hdyž bē tón bjes džecz i wumrjel, da ju tež druhemu sa mandželisku. Dofelž pak tež drugi sahe wumrje, njecha wón tež tšeczeho tutej žonje, kotraž mužow tónzuje, — sa kajtuž wón Thamaru ma — woprowacz a pšczele ju se klubjenjemi sa pschichod domoj.

1. A sta bo w tym cžahu, hdyž bēchu bratšja Josef a pschedali, so Juda dele džesche wot swojich bratrow a bo wot wótzneho doma w Hebronje džeslesche, trašč dofelž Jakub stajnje a stajnje i nowa wo Josefa žarowasche, trašč dofelž jeho tyschesche, so Ruben jemu porokowasche, so je bratram na pschedacze radžil; a pschidže k Odollamskemu muzej, kotremuž rēkaju Hira, a postaji swój stan něhdže 6 hodžin k dolhemu wječzoru wot Hebrona, so mješesche Hiru sa kušoda, a dofelž wón sa swojim stotom tež po pastwiszczach khodziesche, dha bo s nim stowaršchi jako je swojim kušodom.

2. A Juda tam widžesche Kananejskeho muža džowtu, kotremuž rēkachu Suah; a wón ju hebi wša sa mandželisku.

Tutej žentwje bo tu ničzo njeporofuje, dofelž bē njemóžno, so bychu wšchitzy Jakubowi synojo po mandželste do Mesopotamskeje doščli. Tola prawo, po kotrymž mješesche hebi swal swudowjenu swatowu sa mandželisku wsacz, njewukhadžesche i Kananejskeho naroda, ale bē wošebnoscz, wot starych wótzow sathowana.

3. A hdyž wón pola njeje ležesche, podja wona a porodži syna a narjeknu jemu Ger.

4. A wona sažo podja a porodži syna; temu narjeknu wona Dnan.

5. Wona sažo porodži syna, temu narjeknu wona Sela; wón bēsche w Chesibje, jako wona teho porodži.

Chesib leži 7 hodžin k połodnju wot Odollam, a naspomni bo posdžišcho pola Josuy w fraju Judoweho splaha. Selowe narodne město bo teho dla wošebje naspomni, dofelž ju wot njeho potomnizy wukhadželi, kotřiž dyrbjachu město swojeho wukhadu snacz.

6. Hdyž bēsche Ger, Judowy prěni narodženy syn, něhdže 15 lēt stary, a hdyž bēsche Josef w Egyptowskej hižo sa knjesa powyšcheny, da jemu Juda žonu, kotrejž rēkachu Thamar, i Kananejskeho naroda.

7. A Ger, Judowy prěni narodženy syn, bē sty psched Knjesom; teho dla mori jeho Knjes, da jemu sahe wumrjecz, a jeho kmjercz šjemi bo rasnje sa Bože žudženje.

Ale, Božo, ty jich satorczisch do hlubokeje jany; cži krawwni a jebakojo njebudza swoje žiwjenje na položzu dokonjecz; ja pak spušczam bo na tebe.

Tež Jakubowi drusy synojo su bo — hinaf dnyli stari wótzojo — sahe woženili; wošebje sahe pak je Juda swojich synow woženil, najštescho teho dla, so by bo tak wušchedšchi se sažalkosczu a njepokutny i wótzneho doma, dospolnje wot njeho dželil a tak džel a žamostatnišchi byl. Dale bēchu Kananejske žony, i kotrymž stej bo wón a jeho swójba woženiloj. Hdyž tež tajke žentwje Jakubowych synow i Kananejskimi žonami runje žhle njepšchihódne njebēchu, kaž bychu sa Šsaaka a Jakuba byle; dofelž bē Šraelski dom nětko telko žamostatnoscz nabył, so by bo mohł wotdželeny wot sathdlerjow Kananejskich wobhdlerjow je swojimi wošebitosczemi sathowacz. Tola hižo podložł Judoweje žentwje, jeho žamopaschne wotdželenje i wótzneho doma, lubi malo sa pschichod a swēdczi sa to, so móže i tajseje žentwje jenož hrēch wukhadžecz. A pschichod nam tež wobkrucz, fak blisko bē sa Jakubowych synow strach, so psches mandželstwa i Kananejskimi swjate powołanje swojeho splaha jabudu a bo tepja w Kanaanowym hrochu. Grosnoscz, na tutym stawje nam šdželene, swēdcza nadoscz

sa to, so bē pschēhdenje do Egyptowskeje wuswoleneho naroda psches Josefowe pschedacze hižo pschihotowane žhle nisne, dyrbjesche-li bo wukhowacz psched schłodnym wliwom Kananejskeho rodu.

8. Tehdom džesche Juda k Dnanaj, k jeho drje jenož wob lēto mlōbschemu druhemu synaj: Vehn bo k bratrowej žonje a wšmi ju hebi, so by swojemu bratrej šymjo sbudžil.

Tole, tu prěni ras naspomnjene waschnje, so ma bo bratr i bratrowej wudowu bjes džecz i woženicz, nakhadža bo tež mjes Indiskimi, mjes Persiskimi a mjes druhimi Ašiatiskimi a Afriskanskimi narodami, a to swēdczi nam sa to, so bo njeje na wošebitu Božu kajnju složowalo, ale so je bjes dwēla i Šhaldejskej wukhadžalo. Wona ma swój podložł w nahladach tehdomnišcheho cžaha, hdyž hišcže njemējachu žane jakne spōsnacze wo wēcznym žiwjenju, hdyž bo wšchē nadžije na semske žiwjenje složowachu, hdyž mēnjachu, hdyž syn nanowe prawo nastupi, wostanje nan w synu živy.

9. A hdyž Dnan wjedžishe, so šymjo — syn, kotrehož by trašč plodžil — njebudze jeho, hdyž by bo k bratrowej žonje lehnyl, pušczi je, kaž husto tež pschi nej ležesche, na semju a staj je fak, so by swojemu bratrej, plodžiwšchi trašč i jeho wudowu syna, šymjo njedal.

10. To bo Knjesaj njepodobasche, schtož wón cžinjesch, a mori tež jeho.

To njebēsche niz jenož njelubosnoscz k njebo bratrej, stowaršchena i wohidnej nahrabnosczu sa jeho wobšedženstwom a namrēštwom, ale i dobom hroiny hrēch pscheczivo Bohu, kotryž je mandželstwo a jeho pschednjec postajil. Njemuzitnje wužiwawšchi swoje stawy je Dnan Boži wotpohlad, so by bo swójba sathowala, šanicžil.

Bo tutym Dnanje a po jeho hrēchu je bo tamna hrosnoscz, po kotrejž cžlowjel šam swoje cželo womasu a wonjecžeszi, i mjenom „onamija“ na wēcznje sathowala.

Dofelž njechasche mjeno a splah swojeho bratra na sem sathowacz, je bo šam na wēcznje sathowal, ale fak!

Se hižo njepōzcziwoscz mordaške šanicženje Božeho swjateho dara, so maja bo cžlowjetojo plodžicz na sem, hrosnoscz a hrēch pscheczivo cžlowštemu žiwjenju a pscheczivo podobisnje Božej, dha je hrēch, po Dnanu pomjenowany, hišcže wo wjele wjazy šamomordaški, mōr, kotryž bo po cžemnym wlecze a duschu a cželo mlōdžiny štaže.

11. Duž džesche Juda k swojej pschichodnej džowzy Thamarje: wostan i wudowu w twojeho nanowym domje, doniž mōj syn Sela wulki njenarosče. — Wón pak njebē hebi šhladał, so by ji tež jeho sa mandželsteke dal, ale chyšche fak jenož wotbncz, na cžož bēsche po horjeka naspomnjonym waschnju swjasany. Wšchetož wón hebi myšlesche mēnizy, po wšchednych pschiwēščach, so je Thamar schłodna žonka, kotraž swojim mužam jenož njesbože pschinješe: Šsnadž mohł wón tež wumrjecz, runjež kaž jeho bratraj. Fak ju špokojizy sa pschichod, džeslesche bo wot Thamar, a wona wotēdže do Enajima, i wotkal wona bēsche, mjes Abdullamom a Thimnathom, a wosta w nanowym domje, kaž mējachu swudowjene abo satorczene žonke sa swoju pschibšnoscz, njebēsche-li Böh jim džeczjo špožczil.

(Potraczowanie.)

Troscht nozy.

Njeskorž, wboha wutroba,
So bo njebjo pomrōczuje,
So nōz cžemna nastawa,
Šurja šymny wichor duje.

Wēr, džel rjany seshadža
Šunu w serjach rōžowatych:
Njeplacz, nōz tež njebjo ma
Pošne hwēšdow šybolatych!

K. A. Fiedler.

Wschelake i bliska a i daloka.

Š Grodžisheja. Šandžena njedžela, 22. junija, mješesche sa naschu wožadnu wošebitu waznoscz; na nej wotně bo tu swjatocznoscz kladženja šažkneho kamjenja nascheho noweho Božeho doma. Runjež bēsche wjedro jara njewēste, bēsche bo wulka licžba ludži šesčla. Popōdnju w tšjoch cžehnjesch se šwonjenjom šwonow šwjedženški cžah žyrkwinych a gmejnskich pschedšteczerjow, wožadnych wučerjow a šwjedženškich hojcz i na postajene městno. Bo wu-

spěwanju shtuczki „Budź khwalba Bohu kamemu“ dzeržesche knjes farat Mróśak fhwjedzeńsku rěč po 1. knih. Mójš. 28, 22. Prjódžy w herbskej a na to w němſkej rěči wón na praſchenje: Sčto nam tutón ſakladny kamjen' praji? nam ſ jadriwymy ſłowami roſeſtaji: 1. wón nam wobkweđža stare Bože ſlubjenje, 2. wón nam pſchwoła móžne napominanje, 3. wón naſ nuci ſ nutrnej próſtwje. Mjes wobemaj rěčomaj ſpěwachu ſchulſke dźeći pod nawjedowanjom knjeja fantora Sarjeńka rjany ſpew. Do kſchinje, kotraž bu na to do ſakladneho kamjenja ſamurjowana, je tež wjazn herbskich ſpišow položenych: nowy ſakoń, ſpěwaſke, předowanja wo prěnim artikul, pſchedženak, Eserbske Nowiny, Pomhaj Bóh, Lužiza, Eserbski hospodar a druge. Se ſchtuczku „My Bohu Wótžewi“ ſo fhwjatocznoſć ſkónczi. Bóh daj, ſo bychu ſo wſchitke pſchecza, nad ſakladnym kamjenjom wuprajene, dopjelnlke a ſo móhli bóřny fhwjedzeń poſhwjeczenja noweho Božeho doma fhwjeczic.

Wóſtlinka. Naſcha woſada fhwjeczeſche wutoru 24. junija fhwjedzeń miſionſtwa mjes pohanami. Hacz runje bě wjedro jara pſchemeniate a druhdy deſchežikoje, hacz runje nowa ſrudoba dla naſcheho njeboh' krala na wutrobny čžiſcheczeſche, dha ſo tola kraſnje wupuſchenu Boži dom w 1 hodžinje ſ herbskem femschenju a 1/2 3 ſ němſkem hacz do poſlednjeho měſtačka ſ nutrnymi femscherjemi napjelni. A herbskej Božej ſlužbe buch pſchitomni knjeja duchowni a čžeſni hoſežo ſ wojeſtim towaſtstwom ſ Žitra a wokolnoje a ſ zyrkwinym pſchodſteječerſtwom pſchewodženi. Eſwjedzeńſke předowanje mějeſche tu knjes lie. theol. farat Kencž: Ketlicžanſki, prawnuk njeboh' knjeja fararja Fuhrmanna, kiž wjele lét we Wóſtlinka ſkutkowaſche a pſched nimale 100 létami ſakladny kamjen' Wóſtlicžanſkeje zyrkwoje ſakoži. Eſwjedzeńſki předat wukadowaſche na ſakožku Mat. 3, 1.—3.: Miſionſtvo je Janowa ſlužba bjes runjecza! I. jeho nadawf: předarja hlóſ w puſczinje byč; II. jeho troſcht a žohnowanje: pucž temu knjeje pſchihotowacz. Na ſahorjene a ſahorjaze waſchnje wjedzeſche knjes duchowny nutrnu woſadu ſ duchownemu ſakožnemu kamjenjej fhwjateho miſionſtwa a napominaje žyłu woſadu, ſo ty kóždy ſobu twariſ na tutej fhwjatnižy. Eserbski měſchany chor, komponowany wot Mägeli, pěknjeny wot knjeja fararja Waltarja, pod wuſtojnym wodženjom knjeja fantora Starſki, porjeńſchi fhwjatocznoſć a ſwjeſeli poſlucharjom. Sčtuczki tuteho ſpěwa běchu tele:

Hlaj, tudy fym, Eže, kralo Jeſu khwalicž
A mjenu twojemu fhwój wopor palič.
Naſ wobhnadž, ſo čži khěrluſch ſaſpěwamy
A khwalbu damy.

Sa wſchitlich fym ty wunrjel, Jeſu miły
Sa wſchitlich ſ twojoh' rowa ſtany žiwy.
D hladaſ na tych, kiž Eže njeboſnaju
We čženym kraju.

Eczel fhwěrných dželaczerjom ſ wſchitim ludžom,
Daj fhwjojoh' Božoh' ſłowa fymjo wſchudžom.
Pſches žyly fhwět twój kſchizž a mjeno kraſne
Eſwecž, Jeſu, jaſnje!

Pſchiudž, knježe, pſchewiń fhwět a hrěcha bludy,
Njech tebi ſlužba kralojo a ludy,
So budža tvoje ſtadlo tu na fhwěcži
A tvoje dźeći!

A němſkej Božej ſlužbe bu fhwjedzeńſki čžah ſ wojeſtim towaſtstwom ſa Wóſtlink a wokolnoſć nawjedowany. Tu předowaſche knjes dwórſki předat konſistorialny radžiczel Klemm ſ Dražžan. Seho teſt bě Luk. 1, 67—79, jeho thema: Wjeſelče, ludžo, ſo w jeho mjenje, wón wulke džiwy čžini ſam. 1. Khwalče džiwy teho knjeja; 2. wěče ſlubjenjam teho knjeja; 3. Saſtupeče do ſlužby teho knjeja! To bě wulzy natwarjaze předowanje, kotrež wſchitim poſlucharjam hiſchče dołho w požohnowanym dopomijenju woſtanje. Do předowanja ſaſpěwa měſchany chor kraſnu hymnu ſ pſchewodom huſlow a byrglow, komponowanu wot G. Merka, pěknjenu wot knjeja fararja Waltarja. Witurgiju ſpěwachu na herbskim femschenju knjes farat Kubiza-Bufecžanſki a knjes farat Jakub-Mjeſwačidſki, na němſkim knjes farat Mikela-Lupjanſki a knjes farat Waltar-Wóſtlicžanſki. Ewontowny wuſpěch bě jara ſwjeſelazy, haj pſchi wobſtejnoſćach kraſiny a woſady wulkotny; fhwjedzeńſka kollektu wunjeſny 405 hriwnow. Njech Bože trajne žohnowanje wotpočuje na tutym woporje, na dariczelach, na fhwjedzeńſkimaj předarjomaj a na žylym rjanym fhwjedženju!

— Budyſte poboczne Guſtav-Abolſſke towaſtvo fhwój létuſchi fhwjedzeń w Porichizach fhwjeczi. Džen fhwjedzenja hiſchče poſtajent njeje.

— 6. njeđelu po fhwjatej Trojizy ſo kollektu ſa nowotwar zyrkwoje we Wjelecžinje hromadži. Twar Božeho doma pſches 100,000 hriwnow placži a njemóže khuda woſada, kotraž ſ wjetſcheho džela ſ dželaczerſkeho luda wobſteji, ſama ſaplacžicž. Duž tež wěče naſche herbske woſady Wjelecžanſkej woſadže, kotraž je tež herbska, ſ nahladnym darom pomhaja ſ twarej lubeho Božeho doma.

Džěſcžowe ſdychowanje.

Na lěčnym popoldnju ſo murjeſ Hanuſchka a jeho žona wurěčowaſchaj. Wobaj běſchaj dželakaj čžlowjekaj; jich dom běſche ſtajnje w dobrym rjedže. Wón paſ běſche nahly čžlowjek, kotrež by ſo malicžkoſče dla roſhorik, a wona njebeſche hiſchče nawukla mjelcžecž a ſmėrom byč. Hdyž by ſo muž roſhnėwal, by wona ſtajnje poſlednje ſłowo mēla. Pſches to by huſto doſč mēr w domje kaženy byl. Tón džen běſche woſebje ſlė bylo.

Wón praji hnėwny: „Hdyž dyrbiſch ty ſtajnje poſlednje ſłowo mēč, móžeſch to ježenam powjedacz. Mi je ſo wčžera poſticžilo, ſo dyrbju do Barlina pſchincž. A tam jutſje rano pojedu. Na njenjeſach a džěčom pobrachowacz njeđyrbi, ale ja čžu mēra mēč. Žona, kotraž nihdy huby dzeržecž njemóže, je hórſcha hacz čžert.“

ſ tym běſche durje ſapraſnyl a woteſchol. Čžiſche ſo džěcži je jſtwy fymychu.

Hanuſchka běſche čžnyl do forczmy hič a fhwój huėw pſchepicž, ale wón to čžinił njebeſche. Sa pol hodžiny ſo domoj wrěcži a džěſche do hródže ſa truwu pohladacz. Wóđla běſche khłėwčž ſa karnille, kotrež běchu najwjetſche wjeſele ſa džěcži.

Hanuſchka ſtejo woſta a móžeſche na džěcži kėđžowacz, bjes teho, ſo bychu wone jeho widžale a ſlyſchale.

Wjetſchi hólčez khorla ležeſche na ſemi a pſchihadowaſche, kaſ mjeńſcha kóſicžka Hana karnillam kópjena podawaſche.

Marſka, ſtarſcha tych hólčkow, kėđžeſche ſ kſhutnym woblicžom na drjewjanym kaſchėžu, dzeržesche karnilla na rukomaj. Wona běſche wiſcha ſrudna, kaž by wiſcho horjo fhwėta pſchewoptawała.

Wona ſkoržeſche:

„Womyſl kėbi, bratiſko, nan a macž ſo wadžitaj. Nan čže woteńč a my mamy jeho tola taſ lubo. Hacz tež ma naſ hiſchče lubo? Macž je tola tež dobra. Ach, bratiſko, ja fym tola pſchejara ſrudna!“

Eſnyly ronjachu ſo džěcžu po ližu.

Hanuſchka čžujesche ſo w najhlubſchej wutrobje trječenu. Njehańbowaſche ſo, ſo běſche kėbi na to myſlił, džěcži wopuſchecžicž, kotrež běchu jeho a jeho žonine. Kaſ mohł to junu ſamolwicž, ſo běſche ſwoje džěcžo ſ kſlyſam wabił, ſo mējachu džěcži taſti hubjeny pſchiklad na fhwojich ſtarſchich. Haj, wón běſche nahly a jeho žona čžinjeſche jemu žiwjenje čžežke, ſ tym, ſo by ſo ſtajnje wurěčowała. Tola dyrbjale džěcži pod tym čžerpicž? To njeſnje byč.

Hanuſchka wrěcži ſo do doma. Wón namaka fhwój žonu w kſlyſach, kotrež čžyſche khěſje wutrěč, jako wón ſaſtupi.

„Marja“, praji wón, „taſ njemóže dale hič. Džěcži dla ſpytaj tola mjelcžecž, hdyž ſo ja juntrócž roſhorju: Sa to tola taſ ſlė njemėnju. Hdyž paſ ty napſchecžimo rěcžiſch, potom je hórje.“

„Hdyž ty do Barlina džeſch“, wona hórko wotmowi, „potom njebudžeſch wjazn žaneho napſchecžiwjenja kſlyſchecž.“

„Marja, ja čžu jow woſtač. To derje nječžini, hdyž džěcži widža, kaſ nan a macž ſo dželitaj.“

„Čžeſch woprawdže woſtač, Handrijo?“ ſo žona pſchepkapanjena a wjeſela praſchesche. „Ach Bohu budž džak. Mė, hlej, ja ſa moju hubu hiſchče ſtejecž njemóžu, ale to čžu radſcho, hdyž tebe nahly duch ſapſchimnje, won hič. ſ čžaſom drje potom nawuknu ſmėrom byč.“

Hanuſchka domach woſta. Džěcži ſo wjeſelachu. Mēla Marſka ani na to njemyſleſche, ſo je jejne ſdychowanje to pſchemėnjenje pſchijneſlo.

To běſche čžežo ſa Hanuſchowu, hubu dzeržecž, hacz běſche kėbi myſliła, ale ſkóncžnje to tola nawukny. Čžim lėpje wona nawukny mjelcžecž, čžim bóle puſchecži tež muž fhwój nahloſč.

Marſka bu wot teho čžaſa Hanuſchowu lubuſch. Wón mējeſche to čžucže, kaž by jeho to džěcžo na prawy pucž dowjedlo.

Essy-li spěwał,
Přilnje džěłal,
Strowja cze
Eswójbnj statoř,
A twój hujatof
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoř móznj
Lubořez ma;
Bóh pak hewěrnj
Přičes spař měrnj
Ezerštwosćez da.

Nječ ty spěwałš,
Eswěrnje džěłáš
Wšchědne dny;
Džeř pak hujaty,
Duschi daty,
Wotpocěži ty

S njebeř maha
Nječ czi thmana
Žiwnosćez je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotličew cze!

F.

Szerbiske njedželske łapjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmo'lerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu přichedplatu 40 np. dostacž.

6. njedžela po huj. Trojizy.

Gal. 3, 26.

„Wy šcže wšchitzy Bože džěczi přičes wěru
w Ahrystušu Jesušu.“

Scziń, Anježe, mje kaž džěcžo smyšleneho,
Kiž Ty mje k džěsczu horje wsak by šam.

Ezim bóle rošhwětlisch, ezim wjazy šleho
We šwojej wutrobje ja wohladam.

Ja we mni tu myšl njenam'šam,
Kiž Twój duch, Wóteče, da a płodži džěcžatkam.

Philosofa š mjenom Schopenhauer něhdy w bjespokojnych
myšlach šwojeje bjestroschtneje filosofije přičes cizmowe
hařny chwatajo w ežemnosćez, kiž běsche w nim a wokolo
njeho, šo š zušym mužom šrašy, š kotrymž šo šetka. Tón
šebi myšlo, šo je šo to se šlej wolu štalo, Schopenhauera
šapšchimny, šo praščejo: ežłowjecz, šhto wy šcže? Ach,
philosofa rjeknje, hdy kyschčeze mi to prajicž móhli, dha
bych wam radny položju mojeho zylého šamoženja dacž chzyl.

Philosofija, mudrosćez šwěta, nima žaneho špokojazeho
wotmolwjenja na praščenje: šhto je ežłowjek a šhto je
ežłowjek. Eži mēnja, šo je jenož ežělo wot ežěla narodžene,
a praja: ežłowjek je, šhtož jě, tamui šašo, šo je jenož
duscha a duch. Tuczi mēnja, šo je šwobodny na šwěczi
a šo je wysche šwěta štajeny, drušy šašo, šo je šwajšany
na šwět a šo je wot šwěta.

To pak njeje jenož praščenje ša šwětnych mudrych
a ša wučěnych ludži: šhto je ežłowjek? Tež my, hdyž
widžimy a šlyšchimy, šhto ežłowjekojo ežinja a šhto šo

š nimi ežini, my, kotřiz wohladamy runje w našchim ežaku
wulkorne škutki, kotrež ežłowški rošom wuwjedze, a wulke
hluposćez, kotrež tónšom rošom přichipusćez, kotřiz šhonimy,
kajke wězy móže jene jenicžke ežłowške džěcžo wuškutkowacž
ša lěštotetti, haj ša šame lěttawšny, a šašo, kaš jedny
wofomil što a wjazy ežłowškich džěczi šaniczi — tež my
bychmy rod wotmolwjenje mēli na to praščenje: šhto je,
šhto je ežłowjek? š wotkel přichindze? k ežemu je na
šwecze? hdyž pónidze?

Alle ežłowjetej šo štanje, kaž mašemu džěsczu, kiž
šwojeju šarscheju pyta. Džěcžo šarscheju njenamafa,
hdyž šarschi džěcžo njenamafataj. Šenož Bóh Wótz,
štworiczel wšchitkich wězow, nam praji, šhto je ežłowjek,
kiž je jeho štworjenje. Wot Boha, přičes Boha a
w Bošy — to je ežłowšeho žiwjenja špocžatk a kónz. D
kajka hłubokosćez teho bohastwa, woboje teje mudrosćez a
wědomnosćez Božeje! Ašchescžijan je wuhudane hudancžko
ežłowjestwa. Bóh luby Anjes jenož w šwojim hnadnym
šlowje nam prawe wotmolwjenje dawa na praščenje:
šhto je ežłowjek? šhto je ežłowjek? Wy šcže wšchitzy
Bože džěczi! Pohleječe, kajku lubosćez je nam tón Wótz
wopokasaš, šo bychmy Bože džěczi mjenowani byli. Wón
je naš šplodžil po šwojej woli přičes šlowo wěrnosćez,
šo bychmy eži přěšchi byli jeho štworjenjow. Š temu
pak tež šlyšcha wot naščeje štrony, šo wěrimy do šesom
Ahrysta, šyna Božeho, kiž je šo ežłowjek šcžinił. Přichetož
kotrychž tón duch Boži wodži, eži šu Bože džěczi, a kaž
wjele jeho horje wsachu, tym da wón móž, šo bychy Bože
džěczi byli, kotřiz do jeho mjena wěra, kiž nješy š křwě

ani i wole teho cžela ani i wole jeneho muža, ale wot Boha su narodženi.

Bože džeczi smy. Džeczi su slabe a i dobom mózne, wo niczo so nještara ju a su tola na najlepje šastarane, niczo nimaju a wšchaf wšchitko wobšedža, hdyž pěfne, pošlušchne džeczi wostanu. A wšchitzy cžlowjekojo su džeczi se wšchitkim, šchtož wjedža a šchtož samóža, to kóždy spósnaje, kiž ma wotewrjenej woczki. Žana móž ani žana mudrosč cžlowškich džeczi niczo njesamóže pschecziwo naturškim mozam, kotrež po Božej woli a po Božej pschikafni so hibaju pať spody semje psches semjerženje pať psches wichory a njewjedra wysche semje. Ale jako Bože džeczi psches wěru wšchitko samóžeja, pschetož našcha wěra je to dohycze, kotraž je šwět pschewinyła. Cžlowške džeczi niczo nimaju, a hdy bychu runje najbohatschi byli, khudži su a khudži wostanu, wšchitke jich kubla su jim jenož dowěrene a požčene sa njewěstny cžaf tuteho semškeho žiwjenja; pschetož niczo na šwět pschinješli nješmy a je šjawne, so tež niczo i njeho wunješč njebudžemy. Ale Bože džeczi wšchitko maju w Šhrystužu Žesuju psches šwojeho šwěrneho, lubosčiweho njebieškeho Wótza, kotryž tež šam šwojeho šyna njeje pschepušchčizil, ale je jeho sa naš wšchitkich podal, kaha by wón tež njedat i nim wšchitko nam hnadnje dacž? wšchitko, haj wšchitko; pschetož smy my džeczi, dha smy tež herbojo a to herbojo Boži a šobuherbojo Šhrystužowi; nětk rěka:

psches hnadu dyrbišch šbóžnosč dostacž,
psches hnadu njebo twoje je!

Cžlowške džeczi so staraja a so próžuja, honja a běhaja sa sachodnymi wězami tuteje semje, woni cžinja šebi wjele prózy podarmo, woni šhromadžuja a njewjedža, šchto to dostanje. Ale Bože džeczi so wo niczo nještara ju, ale we wšchej nusy špominaju na to rjane šłowo: wšchitke wašche starosčje cžiščje na njeho, wón so sa waš stara, a to druge: tón Šnjes je blisko wšchitkim, kiž so k njemu wołaju, kiž so wopravdže k njemu wołaju. Pschetož woni nješmu wotročkeweho ducha dostali, so so šašo bojecž dyrbjeli, ale my smy džeczozeho ducha dostali, psches kotrehož wołamy: Abba, luby Wótče! Duž dha budž našcha prošwa:

Ty, Žesu, džeczó bě, kaž druge džeczi,
S tym dasch mi móž, so móžu džeczó byč.
Ty wujedna mje hrěšnika na šwěczi;
Daj mi nětk, kaž Ty, wašchne džěcža měcž,
So khodžu, kaž so lubi Cži,
A ducha džeczatstwa šym wšchědnje pošnišchi.
Šamjeň.

Käda-Budyšti.

Tež hwědy k njeju wodža.

Ma njebieškej módrinje hwědy šhadžeju a šahadžeju po wěcnych šakonjach, jim wot wšchomózneho štworicžela poštajenych. Šako bychu psches šwjajš najšwěnišcheje lubosčje je šobu štwaršchene byle, tam hwědna po njeju cžahaju a šhladuja šměškotajo dele na naš sachodnych cžlowjekow. Wjeswólne šložuja wone woczki a wutrobu horje ke krajej mēra a su nam tak wodžerki k wěcnej domowinje. Šlej, tam horka widžisch kóžy w pschekrašnjazym blyšchěžu, jako bychu cži prajicž chžyle, so tež ty něhdy pschekrašnjeny budžesch; tam blyšchěži so k róna — tež ty budžesch junu k rónu noščez, hdyž by šwěny byl hacž do šmjercze; knježna cži kiwa, so masch šebi njewinosč a cžitu wutrobu wobarnowacž jako najdrožschu pychu; tamle dopomnuje cže wa ha na prawdosč teho šameho, kotryž je tež sa tebe šwoje njebieša štworil. — D šhladuj k hwědžinje horje a špósnawaj w milionach blyšchěžatych cželešow wšchomóž wěcneho, kotrehož mózne wofo

nad nimi na tebe kěžbuje. Šhladuj horje k milej hwědžinje, hdyž šylly roščhwasch w nozy šwojeho horja, hdyž twoja dušcha bjes cžlowškeho a bójškeho trošcha šrudnje wofoło bludži; hlej, hwědy so cži jako pošli mēra šjewja a budža twoju wutrobu i trošchapólnymi nadžijemi napjelnujowacž. Šohladuj k hwědžinje, kotraž so nad rowami twojich šemrjetych lubych wupšchěščera, hdyž se šhstnej šrudobu na nich špominasch — njewěsch, so su tam horfach wobhdlenja, kotrež je twój Šbóžnik pschihotowal? njewěsch, so cži, kofšiz tebi w tym Šnjesu wumrjechu, i tamnych štronow na tebe dele pošladuja a cže žohnuja? Šladaj, kať tam cžehnjeja, wobraš wěcneje lubosčje! i kafej njepščiwoščju šłónzo wobkružeja, wot njeho šwětlinu dostawaja, so bychu nam cžěmnu nóz roščwětlale! Wjedž! kať masch tež ty njepšchěštajnje po Božich pucžach khodžicž, sa šwojim wuščwjećenjom honicž a, wobdaty i jašnosčju bójškeje mudrosčje, druhich šobu roščwětleč. — Šlej, kaťle móža tež hwědy k njeju wodžicž!

Šo němškim K. A. Fiedler.

Bedženje po wěcnej domišnje.

Ach, wutrobnje šej žadam
Byč w wěcnej domišnje,
Ša sa tej horzo šladam,
A nje dušcha cžehnje mje.

Drje i bohatej je krašu
Tu šemja wodžeta,
A tola w tutym cžahu,
Šchtož pytam, nješhadža.

Te rōž, kiž ja šmaju,
Šow w šwěcze njeroštu,
Te kčěja w rješchim kraju
Nad hwědnej módrinu.

Tam, hdyč mój Wótčez miły
Ma šwoju domišnu,
Tam chžu byč wěcne žiwu,
Šwój štatok wušwol!

K. A. Fiedler.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

kaťe myšle nadeńdžech, Bože šłowo cžitajo.

Šodawa šwěny cžitac „Šomhaj Šoh-a“.

I. knihi Wóššazowe, 38. staw.

(Šofracžowanje.)

II. 12—26. Šhamar špóšnawichi, so jeje pschichodny nan je šamyšlom ji šwojeho ščezeho šyna, kotrehož mēješche prawa šebi sa mandželskeho žadacž, šapowjedži, kafa sa Šudu šamym a wě i leščju šwjecž, so je wona wot njeho šamodruha a ma so, hdyž počnje šuate byč, jako mandželštwolaška palicž. Wona pať poščele Šudže tamne šti šarufowanja, kotrež je šebi žadala; wón špóšnawšchi šwój hrěch ju wuwiniuje.

12. Šdyž pať so wjele dnjom, něhđe lěto abo tež dvě, běšche minyło a Šela nětko kať šary běšche, jako jeho bratraj, jako běšchtaj so woženiloj, wumrje Šuahowa džowla, Šudowa žona. A Šuda wotžarowawšchi džěšche do Šhimnata, so by šwoje wowzy ššihal a so by tamny šwjedžen wuhotowal, kotryž so šwjecžesche, hdyž wowzy ššihasche, se šwojim paštyjom Širom i Odolle.

Šo je Šudowa žona wumrjela, so teho dla našpomni, dokelž mēješche nětko pschišlušchnosč, so i Šhamaru woženicž, njechascheli ju šwojemu šynej dacž. Šo by tule pschišlušchnosč dokonjal, k temu nusowasche jeho Šhamar i leščju.

13. Šo bě Šhamarje powjedženc: Šlej, twój pschichodny nan dže horje do Šhimnatha, šwoje wowzy ššihacž.

14. Šehdom wona wotpołoža šwoju jednoru a njepšchnu wudowinu draštu, kotruž noschěšche, a pschemeni ju i pschnej draštu a wodže so i kwicžom abo se šchlewjerjom, na kwicž podobnym, a šawali šebi i nim mješwocze, so ju njebychu šesnali a šyny so won psched Šmajinške wrota na pucž do Šimnatha, so dyrbješche Šuda dužy domoj pschi nje nimo hicž. Pschetož wona widžesche,

jo bē Sela wotrosti, a so wona jemu njebē ja mandželiku data, kaž bēšche so ji tola lubilo, a na druhého nješmēdžišche so wudacž.

Tak chzyšche so wona Sudy žameho džeržecž, so by doštala žymjo i jeho žwōjby.

So byšchtej žymjo doštaloj, stej so Lotowej džowzy i žwojemu nanej mēloj; so by doštala žymjo i wušwoleneho naroda, je so Ruth po radže žwojeje pschichodneje maczerje i Boašej mēla. Mascha powjescž stej žrjedža mjes wobemaj: Thamar a Ruth matej požadanje, so byšchtej bylej nježdelomnje sjednoczenej i ludom Božim; Lotowymaj džowkomaj pak je Thamar podobna, dokelž je so tak daloko sabludžila, so so wulkeho hrēcha njeje bojala, so by žwōj pschedmjet dozpila. Tu njebē wotpohladane na to, so by so čželne požadanje jenož khētš spofojilo, kaž so to ja našch čžak čžasto stawa; nē, wona požada, so by podjala, pak so by so tak hańbje smynyla, so nima žane džecži, pak tež so by wēšty narod pomhala sathowacž.

15. Žako ju pak Suda wuhlada, mēnjesche wōn, so je wona nječžebna žōnška; pschetož wašchnje a mēsto, hdžez bē so wona žymyla, bēšchtej žyle na to wotmērjenej, so mōžachu ju ja to mēcz; ale žwoje woblicžo bēšche pschikryla, so nježdelšche žwoju pschichodnu džowku, dokelž bēšche hižo psched wjeczorum, sesnacž.

Nječžebnych žōnškich bē mjes Kananejskimi wjele, wožebje tajkich, kotrež dachu so ja čžecž pschibohowki Astarte ijawnje wonječžecžicž a kotrež dostate myto pschibohowzy ja wopor pschijebjechu. Rosol bēšche mjes drugej swērinu Astarte požwecženy, jeho najradšcho woprowachu.

16. A džēsche i nej i pucža a džēsche: Luba, njech so i tebi požynu. Pschetož wōn njejedžišche, so bēšche wona jeho pschichodna džowka. Wona wotmolwi: Šcho dha chžesč mi dacž.

17. Wōn džēsche: Chžu čži kōšla wot stadla pōžlacž. Wona wotmolwi: Dha daj mi sataw, doniž mi jeho nježdelšesč.

18. Wōn džēsche: Šajki sataw chžesč mēcz, so bych tebi da. Wona wotmolwi: Twōj pjerščežen je žyglom a twōju šchnōru, na kotrež jōn na wutrobne nožyšch, a twōj rjenje wurēšany kij, kotryž našch w žwojej ruzy.

To bēchu wišcho tajke jawdawki, kotrež mējachu so po mōžnosčzi bōrny wumēnicž, dokelž so žadny wožebnišchi čžlowjek rady bjes nich ijawnje njepokasa.

A wōn ji to da, a wona, kaž bē to rad chžyla, wot njeho podja.

19. A wona stany i mēsta pschi pucžu a wotendže do naneheho doma, a wotpožoži kwicž se schlewjerjom, a woblecže so sažo wudowinu draštu.

20. Suda pak domoj pschihedschi pōžla na drugi džēn kōšla psches žwojeho Ddollamskeho pastyrja, kotryž wo podawku wjedžēsche, so by sataw sažo pschijebel wot tamneje žōnškeje; a wōn ju njenamaka.

21. Duž prajšesche so Enamšich ludži a džēsche: Hdže je ta žōnška, kiž wczera wonka pschi pucžu žedžēsche? Woni wotmolwichu: Tu njeje žana žōnška byla, pschetož Thamar bē pschekušchi čžak pschi pucžu žedžala, so by ju nēchtōn mohel wohladacž.

22. A wōn pschiūdže sažo i Judej a džēsche; Sa ju nježym namakal; i temu praja ludžo w mēseje, so tam žana žōnška njeje byla; šcho by potajkim chžyl čžinicž?

23. Suda džēsche: Njech to ja žwoje ma; bychmy-li pak so dale ja nej naprašowali, bychu naš ludžo wužmēchowali. Wona tola nježdelšche žaneje haniby ja nami rēczecž, so njebychmy chžyli ji wotrēczane myto dacž, pschetož ja žym kōšla pōžlacž, a ty ju nježym namakal.

24. Po tjoch mēžazach pak bu Judej powjedžene: Twōja pschichodna džowka Thamar je wot nječžebneho žiwjenja čžezka, chžejšli ty to bjes khostanja pschepušchecžicž? Suda, hlowa w žwōjby, bēšche i dobom žudnik ja wišchēch žwōjbych. Duž wjekny: Pschijewjedžče ju žem, so by byla spalena.

Po Mōjšašowym šakonju žu mandželstwolamariki a žlubjene, kotrež žlubjenemu žwēru nježym sathowale, kamjenjowali; bē čžlowjek čželny wobkhad mēl i maczerju a džowku nadobo, abo bēchu mēšchniške džowki nječžebne, žu kamjenjowane čžela hiščeže palili. Šda so pak, so žu ja čžak starych wōtzow i palenjōm khostali, a to tak, so žu ludži žiwych palili, jich do předka nješamjenjowawšchi. Tuto žurowe, wulzy bolōšne khostanje je hakle Mōjšašowym šakon wotštronil.

Tak žudžiwšchi dopomni naš fruty Suda na Davita, namrēžla i jeho šplaha; khētš a i rošhorjēnym čžuczōm žudži wōn, nje-dohladawšchi so žam žebje, jako so Davit žam žudžēsche wotmolwizy Nathanej.

Kak žnadnje wušteji so wišchēdny čžlowjek na wērnū prawdošcž! Pschecžimo druhim je fruty a žurowy, žebi žamemu pak mišy. Wutroba žama ma so pschetworicž. hewak nježdelšch se žwojimi šlutfami prawdošcž čžinicž.

25. A hdž bē wona wumjedžena i wōtzneho doma, so bychu ju na šchecžepowz dowjedli, pōžla wona i žwojemu pschichodnemu nanej a pōžlajzy jemu i pōžlami troji sataw da jemu prajicž: Wot teho muža žym ja čžezka, wot kotrehož tole je. A džēsche dale, prajšenje pschistajizy: Šnajesč tež, čžej je tōn pjerščežen a ta šchnōra a tōnle kij?

26. Suda špōšna hnydom a džēsche: Wona je prawišcha, dyžli žym ja; jeje wina je mješcha, dyžli moja; pschetož ja ju nježym, kaž by so ja mnje žluschalo, mojemu žynej Seli da, a tak žym ju žam šawjedl, so je šhrēšchila. Wōn pak da ji, dokelž bē nētko po wišchēm pravu i jeho mandželškej, do žwojeho doma pschicž. Dha wišchal wōn ju wjazy nježpōšna, so njeby i krawneje hanibu, kotraž bē i tajkim wobkhadom štowaršchena, dale wjazy pokračowal.

Šda so, so je so i tym Sudoje žiwjenje žyle pschemēnilo. Bōrny po tym šetkam žo i nim we wōtznyh domje; hdžez jeho žlowo wožebje wjele placži, a šetkawšchi so i Šosejom w Ephyptowškej je wōn wožebje šrēczniwy. Čžasto so stawa, so tajzy, kotriž maja dobry šalož psches pobožne wotčehnjēnje i wōtzneho doma we wutrobje, so psches čžezke sabludžēnja, žu-li so jich dohladali, frucže a na pschego wotwobrocža wot hrēšchnych šchecžetow.

III. 27—30. Thamar porodži po dokonjanym čžak dwōjnikow, a to pod wobštejenjemi, kotrež žu špodžiwne, po našonjenjach pak tež mōžne, so so džecžo, wo kotrymž so wopredka šdase, jako přenje njenarodži, ale druge.

27. A hdž i ščēč mēžazow po tym bē jeje hodžina dōšchla, so mējesche porodžicž, bēšchtej dwē džēsčzi w jeje žiwocže.

To bēšche widžōmne wužudjenje Bože, kotrež mējesche Thamaru wucžisčicž wot Sudojeho i pschiwērkow wulhadžazeho podhlada a Sudu dopomnicž na prawdžitu pschicžinu, čžeho dla štaj jeho žymaj tak khētš ja žobu wumrjecž dyrbjalaj. Njehladažy na jeje šhrēšchēnje je ji Bōh hiščeže pošdžišcho žymjo da, ja wobēju mužom.

28. A hdž nētk porodžēsche, pschiūdže jena ruka won; wot džēcža, kotrež so najpriedy na porod nastaji, pošaja so mēsto hlowny rucžka. Waba pak špōšnawšchi, so džecžo wopak leži, a so ma je teho dla wobrocžicž, wobwjasa rucžku čžerwjenu nicž, so by tak džecžo wojnamjenilo, kotrež je so najpriedy na porod hoto-walo, a džēsche: tōn přeni won pschiūdže.

Dokelž mējesche přeninarodženy wulke prawa, dha bē wulzy wažne, so mōžēsche pošdžišcho prawje wobžwēdcžicž, kotry i wobēju je přeni narodženy.

29. Žako pak tōn šložiwšchi so po babinyh napravach žwoju ruku sažo nuts čžehniške, pschiūdže jeho i tym wužwobodženy bratr won; a wona pschijebewšchi jeho džēsche: Čžeho dla žy twōje dla tajke pschetorhjenje rostorhnyl? Šcho žebi i mozu pucž wuprōšdnish? Sa nježym wina, so nježostanje tamōn, ale ty přeni narod. A mjenowāšche jeho Perez, rostorharja abo roššamarja.

30. Potom pschiūdže jeho bratr won, kotryž mējesche tu čžerwjenu nicž wokoło žwojeje rucžki; a wona mjenowāšche jeho Serah, iškadjenje, šchož so wožebje wo šlōncžku praji, so by jeho wōšnamjenila sa teho, kotryž je so přeni pokasa, bēšche-li so tež dyrbjal psches žwojeho bratra wotkōčžicž dacž.

Wot Perezu wulhadža i přenja Maheson, tamōn šnamjenity wjēč a ižraelški wjednik psches puščinu, dale tež Davit a šlōncžne tež našch ižōžnik Šejuš Šhryštuf žamōn. Čžeho dla, tak prajšamy so šlōncžiwšchi našch šaw i Lutherom, je Bōh a žwiaty Duch tute wobidne a njeuprajōmne wēžy da, pišacž a sathowacž, so mōže so w žyrkwi pschipowjedacž a w domach čžitacž?

Wotmolwjenje: So njeby ničto žwojeje prawdošče a mudrošče dla byl hordy a naduty, a so njeby ničto žwojich hrēchow dla šadwēlowal. Š druga pak tež teho dla, so by so nam rošjašniko, so je so Šhryštuf narodžil i tajkeho čžela, kotrež je bylo psche wišchu mēru hrēšchne, womašane a wonješchwarnjene. Šswjaty Duch je jeho chžyl do hrēcha ponuricž tak hlubofo, kaž bē jenož mōžno. Š šecža mamy tež to wopomnicž, so je Bōh Abrahāmowe žymjo pschijal a wušwolil, so pak njeje chžyl wobohich pōhanow po čžele šastorežicž, a so žu po wišchēdnyh pravu tež pōhanjo našcheho Šujesowe maczerje, bratija, wōtzojo, čžety a kotry.

To žame placži wo Rahabje a wo Moabškej Ruth, kotrež stej tež šbōžnikowej přjedownizy.

(Potracžowanje.)

Wschelake f bliska a f daloka.

— Schtwórtk méjeische so hlowna konferenza lužiskich duchownych w Budyschinje pod wodzenjom knjesa wyichscheho zyrkwinsteho radžicžela Meiera. S Draždžan běšče jako jastupjeť konfistorstwa knjes wyichschi konsistorialny radžicžel Klauß pschijel. Knjes wofrješny hejtman je Schlieben počesjezi šhromadžišnu se swojej pschitomnosjezu. Knjes wyichschi zyrkwinski radžicžel wotewri šhromadžišnu f nutrnej modlitwu a wuloži w swojej jašnej a ducha-polnej narěči 1. próstwu. Knjes wyichschi konsistorialny radžicžel Klauß postrowi šhromadžišnu w mjenje krajneho konsistorstwa. Sajinawy pschednoscht dzeržesche knjes duchowny Heber, fe kotremuž so žitwa rosmolwa pschisamkny. S wuspěwanjom shtucžki šhěrlichy so šhromadžišna wokoło 2 stónczi.

— Zendželsti kral Eduard je do frónowansteho šhwjedzenja czežko šhoril, tak so je so frónowansti šhwjedžen wotstarečič dyrbjal. Šlošny běchu šlyšecž, so drje so w tym Boža šudžaza ruka pokasuje sa to njeprawo, kotrež je so Buram činilo.

Styskanje po domje.

Steju na horach,
Mi stysčeže so tam,
A domu tam hladam,
Kať daloko mam.

Šhodžu po dole,
Mi stysčeže so tam,
Šudam tu stronu,
Šdže statok šwój mam.

W holi a w haju,
Kať rjenje tam je,
Domoj shtom kóždu
Mi pokasuje.

Mježe mje tolo,
M nježe mje czołm,
Mlyšlu šej dužny,
Šdy wrócžam so dom?

Dróhať šym wschědny,
Dom trojčtat mi je,
Woła tež f hwešdam
Dom pošledni mje?

H. Zejleť.

Budž spokojny.

Šusto so stawa, mój šhescžijano, so šwoje šnadnišče šenške šbože f wjetšchim tak někotreho šwojich šobucžlowjekow pschirunujesč. Ty špóšnawasč, woni wobšedža wjele pjenjes a kublow, a twój je lědy niski domečť abo ty wobšdlišč jeno malu štwicžku, sa kotruž masč šummu pjenjes šaplacžicž, kiž chze hake f wulkej prózu warbowana byč.

Ty widžišč, kať jim wschitko f šlužbje šteji, kať móža kóžde požadanje dozpicž a šebi žaneje potreby šapowjedžič njetrjebadža; a hdyž tež ty jeno male žadanja na žiwjenje štajesč, tvoje potrebnosče f najponižnišchim šluscheju, dha je tola tvoja wutroba husto pošna czišchczazyh štarosčow. Šhlěba dyrbišč měčž, so by móhl šebje a šwojich našyčič; drašty so tež šminyč njemóžesč, so by šwoju nahotu wodžel a so psched šymu a mjeršnjenjom wobarnowal; a tola pschilhadžejy cžazy, hdyž twója najšwěrnijšcha pilnosč a tvoja najšwědomnišcha šlutniwosč lědy došahatej, tebje f najnušnišchim šastaracž.

Ty widžišč, kať wyšoko woni w nahladže šteja, kať je wschitko hotowe jim šlužicž, a kať je f jich strony jeno šwinjenja trjeba, tyšazy rukow do škutka štajicž, jich wolu dopjelnjecž. Na tebje ničto njekedžbuje; hdyž tamni knježeržy roškasuja, masč ty ponijne prošnyč a dyrbišč šebi někotrežkulič njedostojne šahadjenje fe šobu lubicž dacž, so by jeno hněw někajšeho wyichscheho wot šebje wotwobročil.

Pschi tajkim pschirunowanju so cžasto w twojej wutrobje njespokojnosč hiba. Ty počžinasč škoržicž, wobhladujesč so jako wopusčzeny a šakomženy a wschě tvoje wobštejnosče njechadža cze tež w najmjeršchim wjazy špokojecž.

Tola ty so molišč, cžinišč njeprawje, dawasč so tu a tam wot šwonkowneho šlyšecža šlepicež a pschewažujesč na šdacze šbožownosč tamnych, kať tež šwoje šamšne, jeno namyšlene njesbože.

Šastup jeno, je-li czi móžno, do pašazow; njespokojnosče hlób tam husto cžim wotrišči wotšnyť dawa, cžim wjetšče šu rumy.

Šedžbu na wyšokich a bohattyč; tu a tam šaššuschujesč f jich wutroba, fe škodom a se židu pschifryteho, šdychowanja so žórlicž, kotrež cžim bolostnišcho šlineči, cžim pschynišče šu šwonkowne wobštejenja.

Šichetož tež tu šu blašnosče, hórkotnje šajomne. Tež tu šu šhorowate, njeporadžene a psches šmjercž šhubjene džeczi.

Abó nješty hšhčče wopomnil, kať so f cžlowjekowymi požadanjami po prawym ma? Cžim mjenje so wonc dopjelnuja abo dopjelnjecž móža, cžim mjenje so hiba; ale cžim bóle pschibjeraza je jich licžba a cžim bóle cžwilowaze jich žadanje, cžim lóžo a rucžišcho jich dozpicže šlěduje.

Šawucž so teho dla, niž na šdajomne šbože šedžbowacž, ale na brachi a njedokojanosče, kiž tež jemu pschwišuju. Šotom budžesč špokojnišči se šwojimi šamšnymi niskimi wobštejnosčemi a hšhčče na došč w tych šamnych namafacž, sa cžož šmeje tvoja dušcha Boža šhwalicž.

K. A. Fiedleť.

Tón Knjes je prawy we wschitkich šwojich pucžach.

Šedny bohatty šlótnik f Šollandšteje pucžowasche ras a méješče drohe kamjenje a škote rjecžasy a wjele pjenjes pschi šebi. Šeho pschewodžesche jedny šlužobnik, na kotrehož šwěrnosč a šwědomliwosč so špusčesče. Ale tón šlužobnik da so šawjesč wot šlyšecža šlěbora a škoda. Šať Šewa w paradisu na šafasany šchtom hladašče, so je wot njeho derje jěsč, tak hladašče tutón šlužobnik na pjenjesy a pjeršchzenje a da so wot jich šlyšecža šawjesč. „Mě-li pjenjesy“, myšlesche šebi wón, „kať šbožowny móhl potom byč!“ „Šóšcht pak porodži hřeč“, praji japošchtol Šakub. Šak bež pola tuteho šlužobnika; wón šebi přjódť wša, šwojeho knjesa škónzowacž. Šako bež ras f nim šam, šarasy jeho a cžišny jeho, hdyž bež jemu wschitko wšak, do bližscheho pschěrowa. Šichtón njeběšče tutón njeskutk widžal, hačž tón wschewodžomny, wschudžomny Šóh. Nětko pucžowasche wón se šwojim rubještwom do Šendželšteje a šašhdli so w jenyj malym městacžku tuteho wulkeho kraja. Šudy šapocža wón male pschekupštwu, pokasa so pilny a šajesche pak cžlowjekow, kotšiz měnjachu, jeho pschezo pschiběraze bohastwo ma šakóžki w jeho džělawosčzi. Šemu so tež radži, na tuto wachnje pola ludži cžesč nadobycž. Šschudžom so wo nim a wo jeho bohastwje rěčesče, a hdyž wón po někotrym cžazy wo džowku jeneje bohateje šwójby prošesche, ju jemu njesapowjedžachu. Šutón muž wjedžesche dale žyle pěkne žiwjenje, tak so měšchzenjo tuteho městacžka jeho najpřjódzy sa radneho knjesa wušwolichu a škónčnje f měšchczanosče pošběhnychu. Tež w tutym šastojštwje wjedžesche šebi wón wschitkich počesčowanje nadobycž. Šas šedžesche wón na šudnym stole, so by jeneho šlužobnika šudžil, kotryž bež šwojeho knjesa škónzowal. Šižo bež „winowaty“ wuprajene, mordať přjódť wjedženy, jenož „haj“ wyichscheho šudnika pobrachowasche, na kotrež wschitzy wotčatowachu. Šwón dolho mjelčesche, na jene dobo pscheměni so jeho napohlad, wón ššepotasche.

Šóždy wěresche, so je wot šhorosče nadpadnjeny. Šwón škoczi, cžwilowany wot šwědomnja se šwojeho šudla, šupi so pošno mordať a šawola: „Šóh je prawy šudnik! Šu štaji wón wam jeneho wjetšcheho pschěstupnika hačž tuteho přjódť, hačž runje bež ššizyči lět jeho njeskutk potajny wostal! Ša šam šym mojeho lubeho knjesa, kiž je mi wjele dobreho cžinil, na žalóšne wachnje škónzowal! Šwoja hodžina je pschilšča. Šotšbudžče mje f šmjerczi!“

— Šojosč nadšany žyłu šhromadžišnu. Šwón bu do jastwa wotwjedženy a ta wěž pschepytana a bu teho dla do teho města pošane, a jako tam wschitke jeho wušnacze a wobštorženje wobšwědcžichu, bu wón f šmjerczi wotšudženy a jemu hlowa wotčata.

Tón Knjes je prawy we wschitkich šwojich pucžach! Šdže dyrbju hieč psched twójim duchom a hdyž dyrbju ja cžeknyč psched twójim woblicžom? Byč ja špil do njebja, hlej, dha šy ty tam, poščelju ja šebi do hele, hlej, dha šy ty tež tam; wosmu-li ja šebi ššidla raššich serjow a byč bydlil pschi najdalšchim morju, dha by wschaf mje tvoja ruka tam wjedla a tvoja prawiza tam džeržala.

„Šombaj Šóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschewawarňach „Šerb. Šowin“ na wšach a w Budyschinje dostacž. Ša šchtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžišla so sa 4 np. pschewawaju.

Esy-li spěwał,
Pitnje džěłal,
Strowja cze
Eswójbny statok,
A twój šwjatok
Eradny je.

Sa staw spróznny
Napoj móznny
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnny
Piches spać měrnny
Ezerstwoeć da.

Nječ ty spěwałš,
Eswěrnje džěłáš
Wšědne dny;
Džen pat šwjaty,
Dušči daty,
Wotpoczi ty

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwnoeć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšerw cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Esmólerjez knihcizšeczerńi w Budnišinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedpłatn 40 np. dostacž.

7. njeđzela po šwj. Trojizy.

1. Tim. 6, 6-8.

355. 7.

Kak ma šwěrnny kšeseczijan semiske kubla wobhladać?

Wón wě:

1. semiske kubla šu nam wot Boha date;
2. šu nam jenož na czaš spožčene, šo bychmy je prawje nałożowali.

1. Semiske kubla šu nam wot Boha date. Bóh šo njeje njewopotasany wostajik. Wón je k nam rěčal, je nam šwoje šwjate šłowo dał, kotrež móže nasche dušche šbóžne cžinicž. A nasche Bože šłowo chze nam pokasacž, šo Bóh luby Anjes tež ša nasche cžěło šo stara. Bóh napjelni semju se šwojimi darami. Šdžež my nětł pohladamy, widžimy Božu dobrocžiwosć nad nami. Trawa na łučach, žito na polach, kóždy šchtom w šahrodže pšchizpowjeda nam Božu wulku šmilnosć. Wšhitke kubla, duchowne kaž tež šachodne, je nam tón Anjes wobradžik. „Wulki dobytł je, šchtóž bohobojašny je a doeć ma na tym, šchtóž jemu Bóh da.“ W tutych šłowach pokasuje naš šwjaty japoschtol Pawol na semiske kubla, kotrež tón Anjes nam wobradžuje. Koho dha mjenuje šwjaty Pawol tudy bohobojašneho? Teho, kiž pšches nascheho lubeho Anjesa a Šbóžnika je wuřwobodženy wot wotrocžłowskeje bojosće, kiž w šwojej wutrobje wěri do Jesom Khrysta a wě, šo pšches Khrysta hnadneho a šmilneho Boha ma, kiž stajnje š nami derje mēni, kiž pak nam tež wšhitko to

dodawa, šchtóž nam dobre je. Šchtóž k tutej džěcžazej bohobojašnosći došchol je, tón šaczuwa šo šbožowny we Bosh a nješkorzi, hdyž je wón se semiskimi kubłami mjenje žohnowany, hač druhy. A wot tajkeho bohobojašneho našch tekst praji, šo doeć ma na tym, šchtóž jemu Bóh dał je. Tajki cžłowjet wě wšhitko, šchtóž je a ma, je a ma wón pšches hnadu šwojeho Boha. Bóh tón Anjes, kiž ptaki pod njebješkami sežiwja a lilije na polu wodžewa, tón w šwojej lubosći nam wšhitko podawa, šchtóž trjebamy.

Tón Anjes je po šwojej hnadže jenemu wjazy, druhemu mjenje wobradžik. Tón tam je w bohastwoje a krašnosći žiwy, druhu ma šo š nusu a křudobu bēdžicž. A tola dyrbinny wšhitzy teho šo wuřnacž, šo tón Anjes tež nad nami wjele dobreho je wopotasal na dušči a na cžěle. Šdyž pak wjele wobšedžišch a na wjele šy postajeny, dyrbišch š wěriazej wutrobu wuřnacž, ty šebi to šam dał njejšy, ale Bóh tón Anjes je tebi křěžu a diwóř, rolu, šfót a wšcho kublo wobradžik. Tak wuřnaje šo wěřjaza wutroba; pšchetož bjes Boha my ničžo njejšmy, ani ničžo nješamozemy bjes njeho. Wón šam nam podawa prawu móž k džělu a šdžerzi ju nam; wón dawa nam strowosć. Teho škut to je, hdyž škut nascheju rukow šo poradži. Bóh tón Anjes podawa nam wšchē kubla, ale wone šu nam

2. jenož na czaš spožčene. „Pšchetož my ničžo na šwět pšchinješli njejšmy a je šjawne, šo tež ničžo š njeho wunjesć njebudžemy.“ Ešwjaty japoschtol rěczi w tutych šłowach wo semiskich kublach a rjeknje: my je njejšmy na šwět pšchinješli a njebudžemy je tež š njeho wunjesć. Ešsu nam teho dla jenož na wěšty czaš spožčene.

Pohladajmy jenož na bohateho muža w sczenju. Wón mějesche wscheho došč, hdyž na semi žiwj bēšche. Ale mōžesche wón šnawo šwoje kubla s tuteho semiškeho žiwjenja šobu wsacz? Ně, w šmjerczi dyrbesche wschitto wopušczicz. Tež ty, lubj pscheczelo, njemōžesč šwoje kubla w šmjerczi s teho šwēta šobu wsacz. A kak hušto šo štanje, šo dyrbja ludžo hižo pschi žiwjenju šwoje šamōženje druhim rukam pschewostajicz. Mj nješmny ničžo na šwēt pschinješli a teho dla tež ničžo wunjesč njebudžemy.

Tute kubla nješmny na semju pschinješli. Šhto dha šmny na šwēt pschinješli? Dušchu a čželo. Dušchu pak a čželo budžemy junu s tuteho šwēta wunjesč. Teho dla starajmy šo ša šwoju nješmjertnu dušchu, šo by w šmjerczi pola Boha do wēczneje domišny šastupila, ša našche čželo pak, šo by junu po šudnym dnju s dušchu šo šjednocžilo k wēcznemu žiwjenju. Duž dha starajče šo ša wašchu dušchu psches hnadne dary našcheho Boha. Daječe šo natwaricz s Božeho šłowa wschēdnje, hušto psches šakrament Božeho blida. To šu wēczne kubla, kiž naš wulzy jara wobohacza w tym šnjesu, našche čželo pak wuhotujmy ša wobydlenie šwjateho Ducha.

Dokelž to wēmy, čžemy šemške kubla prawje nałōžecz. Bōh je dawa a duž dha budžemy tež psched nim junu šo šamolwicz dyrbječ, kak šmny je nałōžili. Njetrejabaj tešame po wašchnju hrēšneho šwēta, ale po Božej šwjatej woli k šhwalbje a čžesči twojeho Boha a w prawej ššesčizjanškej lubošči, šhudym bratram k wužitku.

Šamjen.

Bērnik=Šlufšchanski.

Pučžowanje po Božim pišnje

abo

tajle myšle nadeždžech, Bože šłowo čžitajo.

Šodawa šwērnj čžitar „Šomhaj Bōh-a“.

(Šokracžowanje.)

1. knihi Mōjšašowe, 39. šlaw.

Šosefowa šlužba, pōzcziwosč a šastwo.

Ważne šokracžowanje w rošwivanju Božich pschedmjetow ša čžlowške šbože mējesche šo nětko štacž. Šakubowa šwōjba mējesche šo, kaž bē hižo Abrahamej psched mnohimi šletami Bōh šdželiš, še šlubjeneho kraja pschēydlicz do žujeho kraja. Dleje njebē Šakubowa wulka šwōjba mohla wostacz mjes šananejštimi, šo njeby šo pak rošpōščila a tak jenotu a šamostatnošč šhubila, pak do šwady pschischla s prējšchimi wobydlerjemi w kraju; ženje njebychu potom šfraešžy mōhli wschōn kraj ša šwōj dostacz. Ša pschihotowanje ša jich dalšche powołanje pak bē tež nušne, šo dyrbjachu šo šfraešžy k ludcj pschisporicz runje w najšdželanjšchim kraju tehdomnišcheho šwēta, s kotrymž šu štajnje w špodžiwnym šwišu wostali. Bēchu nanajbližicho s nim šwjasani a mōžachu wscho wužiwacz, šchtožšli bēšche egypšwška kultura hižo wutworila, a tola bēchu šažo kručže wot nich wotdželeni, šo njemōžachu šo s Egypčzanami šmēšhecž.

Hdyž tež je Bōh šarym wōtzam woczki wotewriš ša daloki pschichod, dha mōžachu tola šami pschi Božich wōdženjach šedma někotre krocželki do prēdka pohladacz. Woni wjedžizy, šo šbože ša wschōn šwēt ma s nich wuhadžecz, a šo je jich powołanje na semi najpowšchitkownišche, kotrež mohł šebi jenož wumyšlicž, nješbu šo mōhli domašacz, šakju wažnotu maja podawki s jich wschēdnego žiwjenja. Tak mējesche šo šlawacz, dyrbesche-li šo jich wēra šbudžicz, jich woko kručicz, jich šmyšljenje wušpytowacz s tym, šo šo jim najdalšchi a najnadobnišchi kōnz šjewi, šo njebyšhtaj ani čžlowška hrēšnosč, ani čžlowška šleposč ničžo ššastnej a mylikej, nałōžowasche-li Bōh šwoje s dolha šhladanc šredki.

Šosefej rēlachu w Egypšwškej „Šebrejški“, jako čžlowjefej s Šeberowych potomnikow, s kotrehož bēchu bliško pschi Egypšwškej tež šmaešžy wuhadželi, kotšiz wot Šufrata šem pschischedšchi mjes dleje šahydlenny mi šananejštimi jako paštyrjo po kraju čžahachu. W Egypšwškej šlužesche Šosef šnjefej, šwojemu Bohu, a Šotifar

njewidžizy, šo by Šosef Egypšwškim pschiboham šlužil, mējesche, šo Šosefowy Bōh jeho požohnuje, a Šosef je šwoje wušnacže k pravemu Bohu pschil a debil s prawdžitej šwēru a s wušwječzenej mudroščju.

Šo by pschichodne podawki mohł prawje šrosomicž, je trēbne, šo by čžaš pschewidžal, hdyž je šo wscho podalo. Šakub bēšche, hdyž je psched Šaraona pschischol, 130 šlet, Šosef pak, hdyž bu prēni ras k njemu ššastny, 30 šlet šary. Mjes tutym čžašom bēchu šo 7 bohate šeta a 2 šhudej šecz, hromadu 9 šlet minyle; tak bēšche Šosef 39 šlet šary, jako bēšche Šakub 130 šlet šary. Wōn je šo potajšim narodžil, hdyž je Šakub 91 šlet šary byl. Tehdy pak bēšche Šakub šwoje 14 šlet na šlužbje wo šahelu a Šeu dokonjal, wōn bēšche tak 77 šlet šary, jako je šo k Šabancj pschēyhdil. Mērišch tutu šarobu po tehdomnišchim, něhdže dwōjžy dlējšchim čžlowškim žiwjenju, dha bēšche wōn čžlowjek šrenich šlet. Šosefa šu bōršy po dokonjanym 17. šletom do Egypšwškeje pschedali; tak bēšche wōn 13 šlet dolho Šotifarowy wotrocžk a jatj. W šastwje pak je dlēje dyžli dwē šecz pošedžal. Šosef je tak položju dwazeštych šlet hižo pschekrocžil, hdyž je šo ššako, šchtož nam 39. šlaw powjedži.

I. 1.—6. šch. Šosef wot šmaeššich Šotifarej w Egypšwškej pschedaty, pošbēhuje šo w jeho domje wot najnižšcheje šlužby najhubjejšcheho njewōlnika psches Božu hnadu, kotryž bē s nim, doniž njebē s domownikom, s njewobmješowanym prawom wuhotowanym, w Šotifarowym domje. To je pschihotowanje ša jeho dalšche powołanje, kotrež je Bōh jemu pschidželiš.

1. Šosef bu dele do Egypšwškeje wjedžemy; a Šotifar, Egypšwški muž, Šaraonowy šomornik a nadwōrnj wyschšchi, abo poručnik kralowškeje čželneje štraže, kupi jeho wot šmaeššich, kotšiz jeho tam pschiwjedžechu.

A šnjes bēšche s Šosefom, wōdžesche jeho še šwojim Duchom, šo wōn podajzy šo s čžicha do šwojeho wōkuda s pobožnej šwēru šwoje njewōlništvo wukonja a wōn požohnowa jeho tak widžomnje s poradženjom, šo mējesche wōn wschudžom šbože, šo bēšche s čžlowjekom, kotremuž šo pschi wschj mlodoščzi wscho derje poradži, a kotryž mējesche šbože je wchēm, šchtož by šebi šaradžil. A šnjes bē s nim wot wscheho špoczatka, hdyž bēšche Šosef w domje šwojeho Egypšwškeho šnješa.

3. A jeho šnjes pytny a widžesche to tež, šo bēšche šnjes s nim, kotryž jeho žyle wōšebje wōdži; pschetož k wschitkemu, šchtož wōn čžinjesche, dha šnjes šbože psches njeho.

4. Tak wōn hnadu namata psched šwojim šnješom, šo wōn bōršy s najnižšcheje šlužby šakroczi do wyschšcheje, šo bu jeho čželny abo šomorny šlužownik. Dokelž pak šo tež w nowej šlužbje psches šwēdomliwosč a njewšchēdnju šwērnosč wušnamjenjesche, postaji wōn jeho nad šwojim domom a wschitto, šchtož mējesche, poda jemu pod jeho ruku.

W štarej Egypšwškej bēšche wašchnje, šo mējesche kōždy dom šwojeho naddomownika, kotryž mējesche wschj čželedži roššakowacz, a kotryž mējesche wschj šnješowe kubla, wōšebje wulke ratašstwo šarjadowacz. Šoješika wōšchta bē pōdla mēšniškej s wulšimi ležomnosčemi šo šastarala.

5. A wot teho čžaša, jako wōn jeho nad šwojim domom a nade wschitkim šwojim kublom postaji, požohnowa šnjes Egypčzanowy dom Šosefa dla; a bēšche šame požohnowanje šnješowe we wschitkim, šchtož wōn mējesche, domach a na polu.

6. Teho dla poda wōn wschitto po wašchnju šenich naranjšchich čžlowjekow, kotšiz. maju-li šwēdomliweho šlužownika, tutemu wschj njewobmješowane prawo špōčča a šami šo wo ničžo nještaraju, do Šosefowej rušow, šchtož wōn mējesche; a tak dolho, hacž wōn jeho mējesche, nještarasche šo wo ničžo, šhiba wo to, šchtož jēdžišche a pišesche. Š jēdžu a s pičžom šložowasche šo kručže po Egypšwškim wašchnju, šo njeda šebi ničžo wot hebrejškeho wotrocžka wobštaracz. A Šosef, hotowa podobišna šwojeje njebo maczerje, bēšche rjany wot woblicza a pēny na pohladanje.

Šerodot nam powjeda, šo njeby žadny Egypšwški nōž, widlicžki abo pičžne widlo pschi wobjedže braš, kotrež bēchu hrjekštemu abo druhemu čžlowjekej s žujeho naroda šlušchale, wōn njeby ani mjašo tajkeho čžišteho byla jēdł, kotrehož bychu s nožom hrjekškeho čžlowjeka na kručki rošrešali.

II. 7.—12. šch. Šlužiwšchi mnohe šeta s nješhablažej šwēru šwojemu šemštemu šnjefej ma Šosef hōrke wušpytowanje šwojeje šwērnj k nješšestemu šnjefej pscheczēpicž. Šotifarowa žona s njepōčžiwym lošchom, k njemu šo horjaza, šaka na Šosefa s lešnym šawjedženjom, šjewi jemu potom šajnje a štajnje s nowa, šchto

šebi wot njeho pscheje a nawali šo šfónczujne na njeho. Wón pať po šwojej bohobojošczi njeda šo powalicz.

7. Al šta šo potom, hdyž běšche Šofej Botifarej hižo 10 lět šlužil a hdyž běšche nětko něhdže 27 lět štary, šo jecho knjesowa žona šwojej woczi na Šofesa wobrocziwšči t njemu džesche: Wój ke mni!

Na Egyptowske žony je šo njepózcziwoscze dla we wschěch czašach wulzy škoržilo. Š pomjesczow štarych wěmny, šo bě Eghptowska, š najmjějšča pošdžišcho, wulzy štaženy kraj, hdyž bě wšča móžna njepózcziwoscž š knjesom, wošebje njekwěra w mandželštwje. Šerodot nam powjeda, šo je Šaron, Šesostrišowy šyn wošlepil, šo pať je šo jemu wěšchěžilo, šo móže widženje psches mandželštu šako dostacž, kotraž hišchěže njeje šwojemu mandželštemu njekwěrna byla, šo je wón jenož jemu jenicžku nadeschol a šo je šebi ju tež hnydom ša šwoju mandželštu šhladať.

Egyptowske žony nješbu wot mužow tak wotdžělene žiwe byle, kaž w druhich narašichich krajach, ale wobšhadžowachu wšchudžom š nimi. Na Egyptowskich pomnikach wuhladamy mužškich a žónške hromadže.

Luboscž Botifaroweje mandželšteje běšche ša Šofesa wo wjele štraschnišča dnžli hidženje bratrow.

Šphtowanja šu cžim štraschnišche, a cžim cžějšcho wosta-nješch š knjesom w nich, cžim nahladnišche a pschihódnišche šo cži šdadža.

8. Wón pať njechasche a džesche t njej: Šlej, mój knjes njewě, tak derje jako ja, šchtož je w jecho domje, š tajšej doměru je mi wšcho porucžil, šchtož ma, a je wšcho do mojeje ruki podať.

9. Al nima ničžo tak wulke w domje, kotrež by pschede muu postajil a mojeje njewobmjěšowanej možy šarielł, šhiba jenož tebjje, dokelž šy jecho žona. Šak mohł dha ja, ššebajzy jecho doměru, tajku wulku šfóscž cžinicž, kaž šebi wote mnje žadašch, a tak š dobom š hóršim wašchnjom pschecziwo Bohu šhrěšchicž?

Ša šwěru pschecziwo Bohu hidži Šofej mandželštwolamanje. Milosčž šejšišcho knjesowa šo hišchěže pschida, šo by kručze štal.

10. Wona pať te šłowa kóždy džej t Šofesej rěcžesche; ale wón ji njepošłuchasche, šo by blisťo pola njeje byl, šhiba šo bychu drusy pódla byli.

11. Šta šo pať mjes tym na jonym dnju, šo jeje muž njebě doma, šo Šofej do šhěže džesche po šwojim džěle; a njeběšche tam tutón ras tež žadyn cžłowjek wot domjazych w šhěži.

(Šotracžowanje.)

Židowska holza.

We wusťej mašanej hašy wošrjedž wulkeho měšta běšche psched někotrymni lětami šhuda cžesčomna židowska šwójba žiwa. Wluz mějesche male klamy, kotrychž wunoschł ša šebje a tych šwojich runje došahasche. W tajšich jednorych wobštejnoscžach ša-kežewasche jeju najmlódbiche džěcžo, lubošna holčžka š cžornymaj wócžkomaj. W šchuli wona přenja šedžesche, dokelž šo psches pilnosčž a dobre šadžerženje psched druhimi wušnamjenjesche. Wona by rad wulka, ale hišchěže radšcho by špěwala a bóršy buchhu cži wučerjo na jejny jašny hłóš kězblimi. Woni štaršchimaj radžachu, šwoju džowku pošdžišcho wuwucžicž dacž. Psches wošebje dobre wobštejnoscžje šo poradži, mlodu holzu t šławnej špěwačzy pschi-nješčž, ta ju ša krótki cžaš tak daloko pschijneše, šo móžesche w džiwadle wustupicž. Njunjež mějesche holza wulke pschipóšnacže a tež wjele pjenjes šašluzi, š kotrymž tych šwojich šwěru pod-pjerasche, šo wona tola jako šekleřka jara njeshožowna cžujesche. W jejnej wutrobje běšche žadanje po něčžim wšchšichim žiwe, šchtož wěra štaršchijšeho doma špokojicž njemóžesche. Wóži jandželjo mlodu holzu na šawjednym pucžu šwarnowachu a pscherad by šebi na druhe wašchnje šwoju šašluzbu pntala. Duž bohatty šendžel-cžan, kiž mějesche w šwojim pschekupštwje w tym měšče wobštaracž, džiwadlo wopyta a běšche tak šahorjenny wot džiwneho hłóša špě-warłki, šo cžyšche ju šesnacž. Šdyž pať widžesche, fak šo wona w šwojej njewinje wrócžo džeržesche, wón pošna, šo nima š lohkej, šwjerschnej holzu cžinicž, a jako šebi wonaj po cžašu bliže šstupišchaj, roššudži šo šendželčžan, šo š njej woženicž a ju šwojimaj džěcžomaj jako druhu macž do domu pschijwjesčž. Ale kaž šo tu ša-džewłki teje dobrej luboscži napschecziwo štajichu! Šow wěryžy šchescžijan, wošebny, bohatty muž, jenicžki šyn wššokjeje, hordeje knjenje, a tam židowska šekleřka, džowka š nišesje šwójby. Ale luboscž wjele pschewinje. Najpředny to nawoženja pschewidži, šo jecho šlubjena rošwucženje w šchescžijanškej wucžbje doštawasche a

ju t hódnemu duchownemu domjedže. Š tym šo njewjesta š dobom wot džiwadla džělesche a to cžinjesche jara rad. Šdyž běšche naj-předny š luboscžu t šwojemu pschichódnemu mandželštemu do na-božinišich hodžin šhodžila, buchhu wone jej bóršy najšlubšča po-trjebnosčž wutrobny. Šaj wona šama wupraji, šo by, wšcho jene hacž by šo se šwojim šlubjenym woženila abo niz, tola šchescžijan-ška, Šhryštušowa šlužobniža byla. Židowka wjedžesche, šchto se šwojim roššudženjom na šo wša, pschetož jejny nawoženja štejesche w horžym šedženju se šwojej nutrije lubowanej macžerju, kotraž běšche wšča rošhorjena a šrudna, hdyž powjesčž wo šynowym šlubje došta a jecho tež šhablazeho ščini. Šdže dyrbjesche nje-wjesta, hdyž šo wón wot njeje wotwobroczi, fak šo na dobo šdasche? Wona cžyšche šebi jako špěwanška wučerka šwój šhlěb šašluzicž; pschetož šako na džiwadlo hičž, pschecziwo temu špjecžowasche šo jejne šnutškowne cžucze. Štaršchijški dom pať wosta džowzy šamf-njeny; štaršchaj běšchaj pschedobrocžiwaj, šwoje šabludžene džěcžo, fak šchchaj šo mjenowalój, š hroženjom pschescžěhacž; ale jeju šlubofa šrudoba jo šnano hišchěže bóle cžijchěšesche. Al tola holza křuta wosta. Šwontownu šchłodu, kotryž mějesche Židowka šwójba, dokelž džowka ničžo wjazy njesašluzi, šaruna šendželčžan, šo nušy njemějšchaj. Duchowny, kotryž wopušchěženej holzy po šwojich mozach t bokej štejesche, mějesche šwoje wješele na pilnej, wo-prawdže pobožnej šchulerzy a móžesche ju bóršy ša šrawu pošnacž, šo by psches šchěženizu do šchescžijanšeske žrkwje šo pschijwšala. Njewjesta šwojemu w šendželškej pschewyžewemu šlubjenemu roš-šud duchowneho šdžěli a šjewi jemu, šo je wot šwojeho šłowa wotwjajany. Tola tón list jenož t temu šlužesche, jecho luboscž wobtwjerdcžicž; jemu šo poradži, hnewnu macž šjednacž, a wón šo t tej šchěženizy do ššemskeje š tym wotpošladom wróczi, hnydom po tym wěrowanju ščěšowacž dacž. Wobaj šwjataj šlutkaj mějšchaj šo š džiwanyjom na wošebite wobštejnoscžje wobaju žyle š cžicha, ale wonaj šo wěšče wot tych malo šwědkow ženje njesašomnitaj. Šnuty móžesche se šamej šlubofej hnutojcžu wo njewjesčže rěcžecž, kotraž mějesche niz jenož wutrobu šamaze rošžohnowanje se šwojej šwójbu pschětracž, ale dyrbjesche tež na žadanje šwojeho mandžel-škeho wšchěm šwojim pschijwšnym šjewicž, šo žadny šlaw ju njekmje w šendželškej wopytačž pschicž. Šajke běšche to male šarunanje, šo štaršchaj a bratšja a kotry bohate dary šwojeho pschichódnego šyna a šwaka, kotrehož běchu lědy wuhladali, doštawachu.

(Šotracžowanje.)

Šswjaty wječor šwoni.

O njech Dwoja dušcha šhoni,
Čzomu šwjaty wječor šwoni:
Šufi šwonow šnamjenja
Tebi wječor žiwjenja.

Raž džej nětko kónzej dóndže,
Tak tež š Tobu t šmjerczi póndže;
Duž dha wopomni, wutroba,
Šak by šbóžnje wobšankla!

K. A. Fiedleř.

Rak lubošne šu twoje wobydlenja, Knježe Bebaoth!

Mała šenka bě jenicžke džěcžo jara šhudeju, ale bohobojašneju štaršchaju. Šan žiwjesche šo jako džělacžer na šarje jeneje wšy pola Draždžan. Wón mějesche drje šam šwoju šhěžku, ale ničžo w njej, hacž šchtož jecho ruzy džej wote dnja šašluzeschtej. Šo pať jeno tak něfak t jědži a drašče ša njeho a ša jecho šwójbu došahasche. Ale jecho pilnej ruzy njeběšchtej jeno džělacž nawuklej, ale tež rady t modlitwje šo štkowacž. Wón modlesche šo husto a š šlubofosčže wutrobny š tymi šwojimi, pschetož wón bě boha-bojašny. Tutón dobrny nan bě šakle 30 lět štary, jako jecho Wóh na šhoroložo položil, š kotrehož wjazy njestany. Šhorosčž trajesche něšotre njedžele. Duchowny a jecho šyn wopytowaschaj jecho cžašto w jecho pošlednich dnjach, šo byšchaj jecho trošchawalój. Šemu šamemu njebě trošcht tak jara nušny, fak jecho wobohej man-dželškej; pschetož wón bě š měrom a Bohu poddaty, jecho mandžel-ška pať dyrbjesche šo wot šwojeho lubeho šastararja džělicž, a nje-běchu ani pjenjesy, ani šhlěb w domje, hacž jeno to, šchtož šobu-želniwe dušche jej darjachu. W cžašu šyššnosčže bě džowčžicžka šamneho džělacžerja, tehdy něhdže 10 lět štara, wobšimaj štaršchimaj t wulķemu trošchtej. Šdyž duchowny woteúndže, wosta džěcžo pola

nanoweho loža bedžo, spěwasche jemu kherlusche a bibliſke hrónczka, kiž bě wot duchowneho klyšchala abo w schuli nawukla.

Nan wumrje. Wudowa žarowasche wo swojeho pobožneho, pilneho muža, a plakaſche jara a wjele. Tehdy troſchtowasche holeczka pschezo maczerku, hdyž ju plakač widžeſche, i rjanymi hrónczkami i Božeho kłowa, kiž bě w schuli klyšchala, abo se ſchtucz-kami i kſcheczijskich kherluschow, na pſchiklad i kherluscha: „Čeho dla ſo dyrbjał rudzić“ tu ſchtuczku: „Na tebe, mój knježe, hladam, i luboſczu, i wutrobu tebe ſebi žadam. Daj mi tvoju ſbóžnoſč doſtač, tam ty mój, ja pak twój budu wěcznje woſtač.“ Abo wona džeſche k ſtarazej ſo maczeri: Luba maczerka, njeplataj, mój chzemoj ſo modlicz a dželacz; hdyž ja se ſchule pſchindu, chzu pilnje kłomjane klobuki pleſcz; luby Bóh naju njewopuscheži.

Tak ſańdže ſtoro lěto po nanowej ſmjerezi. Za wudowa se ſwojim jeniczkim džeſčom dzeržeſche wſchitko jara hromadu, a wobej njemějeſchej psches Bože žohnowanje žaneje nuſy. Holczatko kłodžeſche pilnje do ſchule a plecžeſche po ſchuli tež tak pilnje kłomjane klobuki; jejne jeniczke wjejele bě jena kofoch, kotruž bě ſebi ta mała khyrotka woczahnyla a i wuſbytkowanymi drjebjencz-kami pirowala. Sedyn džen, bě wožni, džeſche macz k jenemu burej do drugeje wſy, ſo by wows hrabacz pomhala, holeczka pak džeſche, kaž kóždy džen, do ſchule, a hyny ſo, hdyž dom pſchindze, psched khežu a plecžeſche kłomjane klobuki. Duž pſchindze kuſodowa dżowka, něhbže 12 lět ſtara, džečzo jara dživjeho waſhnja, a chzysche Lenku nuſowacz, i nej wokolo ſtačacz a njelaſanſtowo čericz. Me mała pobožna khyrota to njehaſche. Psches to jara roſklobjena, čyžny klyſchala kuſodowa holza to džečzo k ſemi a klecžeſche jemu na čele, ſo to wbohe džečzo wótiſje wolajſche. Jako wječor macz i džeła domoj pſchindze, ſkoržeſche jej džečzo, ſchto bě ſo jej ſtalo. Macz pak mēnjeſche, ſo drje ſo jej wulka ſchoda ſtala njeje, a lehny ſo i nej ſpacz. Naſajtra pak ſkoržeſche to džečzo jara na brjuchbolenje, njemóžeſche tež wjazy ſtanyč, a hač runje lēkar ſem pſchindze, njehubichu ſo bolosče, ale buch pschezo wjetſche. Za holeczka proſcheſche ſwoju maczerku, ſo by wſchaf po knjeſa duchowneho ſchla, ſo by tón ſo i nej modlił kaž i jejnym nanom, dofelž ma wona wumrjeć. Macz wotmolwi: „Moje lube džečzo! koho byč potom mēla? Ty ſy hiſchče mój troſcht. Ty tola wumrjeć njebudžeſch chzycz!“ To džečzo wotmolwi: „Luba maczerka, Bóh dyrbi hycz waſch troſcht, doměrcze ſo jemu. Dajeje jeno knjeſa duchowneho ke mni pſchincz.“ Macz jezini džečzu wolu; duchowny pſchindze. Wboha khyrotka mējeſche wulke wjejele nad duchownym, modleſche ſo wutrobuje a da duchownemu ſpó-ſnacž, ſo ma wulke žedjenje po njeju. Duž wopraſcha ſo macz ſaſo: „Lube džečzo, čeho dla dha chzeſch tak rad wumrjeć? ty ſy wſchaf hiſchče tak mlode.“ Džečzo wotmolwi: „W njebeſchach je tola wjele rjeiſcho, tam pſchindu k ſwojemu knjeſej Jeſuſej, a wy pſchindzečze tež junu ke mni. Tam budu i njebočiczkim nanom lubeho Boha khywalicz a tež knjeſa Jeſuſa. Njeplatajeje jeno psche mnje, luba maczerka.“

Khorosč trajeſche hač do dženjateho dnja. Duchowny a jeho ſyn wopytaſchaj w tutym čaſu huſto to ſbóžne džečzo. Haj ſawěčze, ſbóžne hižo na ložu bolosčow. Pschetož wonaj namakaſchaj to ſamo pschezo ſo modlo a ſwoju maczer w nadžiji poſchljujo a troſchtujo, pschi tym bě ſpokojne a iměrom, kaž jehnjatko.

Džen psched ſmjerezu džeſche džečzo k maczeri: „Knjeſ du- chowny je mje tak huſto wopytal a ſo se mnu modlił, a wy nimacze ničzo, ſo byſchče jemu dač móhli. Ach dačze jemu moju kofoch, hdyž budu morwa, a ja dam jeho proſhycz, ſo by i tym ſa lubo wſal.“

Na dženjaty a poſlednim dnju pſchindžeſchu kſcheczijske kuſodžiny k tej holeczy. Wona proſcheſche te ſame, ſo bychu jej kherlusch: „Kač rjenje kweči ſerniczka“, ſpěwali. Prjedy pak, hač bě kherlusch ke kónzej, to džečzo čyſche wuſny.

Ty ſbóžne džečzo, ſo by wſchaf tež moja wutroba tajta byla, kaž tvoja wutroba, tak čyſta, kwerina a bjeſ ſaſcha; ach, ſo by tež mój kónz byl, kaž twój kónz! — Haj, wo tajkich duſchach reka: „Tute ſu knježny a džeja ſa tym jehnjeczom, hdyž wono dže!“

Bože žohnowanje.

Bě bohaty bur, kotryž wjele plódnego kraja wobkedžeſche a jón i wulkej pilnoſczu a wulkej prózu wobdželowasche. Seho žně njebechu najrjeiſche, bechu jenož krenje. Wóbla njeho bydleſche

pak jedyn druhi, kiž mējeſche hubjeiſche pola, tež tak wjele džeła, kaž wón, na nje njewaži; tola žohnowasche tón knjeſ jeho wu-ſhny, ſo mējeſche wón psched druhimi najbohatsche žně. Bohaty ſo nad tym dživajo wopraſchowasche jeho, kač wón tola čyini, ſo ma wot hubjenych a pſtojtých polow tak bohaty wužitk a wón pak huſto wot ſwojich rjanych a plódných polow wuſhny lědom ſaſo doſtanje? Druhi na to wotmolwi: „Luby kuſodže, pola waſ leži jenož na tym, ſo wy waſch wuſhny njemaczečze, kaž ja jo čyinu. „Kač?“ napſchecziwi ſaſo tón přeni; „maczečze wy waſch wuſhny?“ „S mojimi klyſhojnymi modlitwami“, džeſche tón druhi. „Budzečze wy to tež čyinicz, iměječze bjeſ dwělowanja najrjeiſche žně“. Tute kłowa hodža ſo derje na wuſwolonych Božich we wſchěch ſaſtojniſtwach pocahnyč. Nělotry pobožny nan da ſwojemu džečzu jeno něſchto mało ſobu; nělotre kwerne džečzo wobdawa ſwoje pak i njepotrěbnymi wězami; my pak wěmy, ſo to male, kiž prawy wobkedži, je lepje, dylki wulke kublo bjeſbóžnych. Tamne roſmnoža ſo psches Bože žohnowanje wſchědnje a njeſe huſto w mało lětach ſtokróčne plody, pschetož je namacžany i modlitwu a klyſami krepjeny wuſhny.

Njeprawnych kublo ſhubi pak ſo w krótkim čaſu, ſo njewěmy, hdyž je woſtale, dofelž potajne poſlecze na nim wiſy. W Nowym Měſče bě jedyn duchowny, kotremuž jeho macz krótko psched ſmjerezu toleť i rjany pschedom dari, i kotryž bě wón do zuſby čahnył, ſtudował a teho dla ſebi k ſwojemu pohrjebej ſakubowe kłowa k wukładowanju wuſwoli: „Za njeſym doſtojny, knježe, wſchitkeje ſmilnoſče a ſwěroſče, kiž čyinił ſy mi, ſwojemu wotročkej.“ Kač wjele ſu wſchudze k namaſanju, kotrychž Bóh i jich wótcžiny do zuſeho kraja pscheſadži, kotryž njebechu i jich nanoweho doma ſebi ničzo ſobu wſali, hač jenož žohnowanje ſwojich khydnych ſtarſchich, a ſu kraſnje roſtli a pschibjerali.

Wſchelake i bliſka a i daloka.

ſaſki hejm je w ſańdženym tydženju ſhromadženy byl, ſo by wo dothodach naſcheho kraja muradžowal. Kač kheťje nowy knježet na trón ſtupi, ma hejm dothódný jakón ſa jeho knježenje i nowa pschiswolicz. We wótcžiniſkej luboſczy je ſo tole pschiswolenje jeno- kłópnje ſtalo a hejm je ſo ſchtwórtk ſaſo roſeſchol.

— W juniju mējeſche ſo wuſwolenje na kraju kulturnu radu. Dotalny ſaſtupjeť knjeſ ōkonomiſki radčiczel Steiger nad Budyſchintom je ſo i 444 wot 448 kłožami, potajkim nimale jeno kłópnje ſaſo i nowa wuſwolił. Naſch wokrjeſ je i tymle wu- ſwolenjom wjele ſaſlužbnemu knjeſej, kotryž ratarſke naležnoſče ſmužicze a roſkudnje ſaſtupuje, i nowa ſwoje doměrcjenje ſjewil.

— Knjeſ ſarať Bróſka w Kſchichowje ſo w bližſchim čaſu na wotpočink poda. Bóh ſpožč jemu rjany wječor po dohlim žohnowanym ſtutkowanju.

— Nowy knjeſ hamſki hejtman i Kirchbach w Budyſchinje je ſwoje ſaſtojniſtowo 1. julija naſtupil. Nadžijomuje móže dolhe lěta w naſchim wokrjeſu se žohnowanjom ſtutkowacz, ſo njeby tak kheťje pscheměnenje pschischo, kaž je to w poſlednim čaſu bylo.

— Naſch lubowaný khežor je ſwoje lětno pučžowanje do pol- nóžneje krajiny naſtupil. Bóh pschemodž jeho a daj ſo jemu ſtrowemu i nowej čerſtowoſczu ſaſo k nam wróčicž.

Daliſche dobrowólne dary ſa wbohe armeniſke khyroty:

R. N. i B. 3 hr. — np.
R. i R. 2 hr. — np.

Hromadže: 5 hr. — np.

W mjenje wobohich khyrotow praji wutrobný džač

Gólcž, redaktor.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchěch psche- dawarňach „Serb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcž lěta placzi wón 40 np., jenoſtliwe čyſtla ſo ſa 4 np. pschedawaju.

Šy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja cze
Sswójbnj statot,
A twój šwjatot
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnj
Pšes spać měrnj
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Šwěrnje džěłáš
Wšchědne dny;
Džen pak šwjaty,
Dušči daty,
Wotpoczn ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!
F.

Szerbske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmo lerjez knihiczišczereni w Budyšcinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

8. njeđzela po šwj. Trojizy.

Rom. 6, 11.

Wěcže šo šami ja tyč, šo šcže w hrěchu morwi, ale žiwi Bohu w Šhrystušu Ješu, našim Šnješu.

Wšitko, šcžož na šemi bywa a šo hiba, je šakonju nastacža a rošćenja podczišnjene. Pohladaj na mózuw šcštom, kał je tola nastal a narosł š maleho šymjenjoweho šornjatka. Žyly šcštom teži w šymjenju a ničžo šo nješczišini; ale wón dyrbi šo rošwiacž a wurošcž do šorjenjow, šcštoma a kónny. Pohladaj na muža w jeho šyluofczi, kał je wón nastal a narosł š maleho džěšcža, kotrež je šo junu wot macžerňnych rukow nošnylo a kubłalo. Žyly muž teži w džěšcžu a ničžo šo š wonka nješczišini, ale dyrbi šo wurošcž a rošwiacž w šczerpliwofczi. A šcšczišijan je tež šcštom, plodženy pšchi wódnnych rěkach šwjateje šcšczenizy, a jeho šnutškwone žiwjenje je kaž rošćlina, š Božeho šłowa narosćena, kotraž šorjenje, cžělo a kónnu dobywa. A šcšczišijan je tež džěcžo, Bože džěcžo, š bójškeho šymjenja plodžene a š młokom Božeho šłowa našcžene. Ale wón dyrbi šo wurošcž a wudokonyerž, tał dołho hacž je jow na šemi žiwy, a je šakonju rošćenja podczišnjeny kaž wšcho žiwjenje.

W cžim dha nětk wobšteji jeho nastacže a rošćenje? We wšchědny wotemrjecžu hrěcha, we wšchědny štawanju š žiwjenju. Šunje dokełž je šcšczišijan pšes wěru do Šhrystuša hrěchej wotemrjet, dha dyrbi w mozy teho tež wšchědnje wotemrěwacž, a runje dokełž je š Šhrystušom

pšes wěru štanyl, teho dla dyrbi wšchědnje w nowym žiwjenju kłodžicž.

Wšitke bójške bycže nješe jow delkach šcštal rošćenja. Tał rucže hacž pšcštanješch šo šcšczišijan cžiničž, šy pšcštal šcšczišijan bycž. Šcštom, kotrež njeošcže, wotemrjewa, a džěcžo, kotrež šo njeošwiva, šo cžini bėdnyk; šcšczišijan, kotrež wšchědnje w pokucže a wěre nješcšibjera, wotebjera, hinje a šlabnje. Šcštož šo wot kapitala žiwi, tón rucže wokhudnje, a šcštož na šwojich droždžach ležo wostawa, tón wokišali. Teho dla Luther praji: „Šcšczišijan je pšcšezo w hotowanju, nihdy w hotowofczi.“ Ale runje teho dla nješmė našche hotowanje tu delkach šastacž, nješmė wojowanje pšcšczišimo hrěcham wotpocžowacž ani rošćenje duchowneho žiwjenja šo šadžewacž. A tutaj dwaj truchaj bliško hromadu šwišujetaj: tón nowy cžłowjet jenož tał wjele ruma š wudokonyenju dobywa, hacž temu štaremu cžłowjefej šo wotwojuje, a šašo tón štary cžłowjet šo jenož tał daloko šacžerja a pšcšewinjuje, hacž tón nowy cžłowjet mozy dobywa š towaštwa š Bohom. Wšmi šebi pšcširumanje na dubownych łopjenach w šymje: kał šteja tał šuche a šwjadle a tola tał twjerdže na hałofach. Šymške wicšory duja a je šcšchašy, ale te šwjadle łopjena wostanu twjerdže. Šakle hdyž nalětnje šłoncžko pšcšikhadža a jeho horzota dubowy šcštom pšcšcžahuje, dha nastawa hibanje a žiwjenje hluboko nutškach, a šakle wubiwaze pupki wotštorštuja šwjadle łopjenka. Tał je w šcšczišijan: Šorzota Šhrystušoweje lubosće, nowe cžeridlo Duča, kotrež štary hrěch w bójškej mozy pšcšewinjuje, a kwětki a plody šwjateho Duča to šy, pšcšed kotrežniž dyrbja cžěłne škutki

Duž so durje wocziniču a fušodžina, dobra a pěkna žona, fastupi.

Wona wohlada wobras, pjerščežen, to trudne wobliczo a irošmi, so bēšche wšchitko taf pšichšlo, kaž bēchu so bojeli.

Wona imērom Haŋži ruku na ramjo položi a čzišche praji:

„Tam horfack we njebjeskim raju
 Wój najšwērniški pšeczel je;
 Za teho kwēta falschnošez snaju,
 Kiž sprawnych ludži sjebacž chze;
 Duž stajnje rjeknu pšchi šebi:
 Jesuž je pšeczel najlěpšchi.“

Dale wona ničzo njepraj, ale čzišche woteńdže. Haŋža čzujesche, so bēšche to balsam na jejnu ranu. — Haj, najlěpšchi pšeczel je w njebjeskach.

Alandželski kščiž.

Hdyž pšched woltar dwaj šlubjenaj
 Rjez djetaj šebi šbōžne „haj“ —
 Šso jandžel i wšchichich štronow bliži;
 Tón se šchlewjerjom pšchikryty
 Dar njebjeski ma we ruzy,
 Kiž Bóh šam i njebjia dele niži.

Šlej šchlewjer, tón dar frywazy,
 Šak lubošuje wón šdebjenty
 Še i rōžemi a šlijemi!
 A hdyž jón jandžel wotšbēhnje,
 Dha našche wócžto wuhladnje,
 Šo rōžach šchiz wón nježe t šemi.

Wój lubaj pola woltarja,
 Šchto mēnitaj, šo šnamjenja
 Tón šchiz, taf pšichnje šwēnzowany?
 Ach šlyšchtaj, drohaj šlubjenaj,
 Kiž w lubošči šo horitaj:
 Tón šchiz je wama j šhotowany.

D wjedžtaj, šo šchiz mandželstwa
 Wšchē waju hrēchi moricz ma;
 Wón dušchu wamaj šwjecžicz šmēje.
 Duž wšmitaj tón dar njebjeski;
 Wšchaf w radošči a tyšchnošči
 Mēr Boži wamaj i njeho kčžēje!

K. A. Fiedler.

Židowska holza.

(Škōncženje.)

Lēta bēchu šo minyle. Pšchekupž šo ženje nječajesche, šo bēšche šebi tu židowsku holzu ša žonu wšaf, pšchetož mloda žona bu šwērna, luboščiwa mandželsta a macž a ženje rosdžēla nje-čzinjesche mjes jeha a šwojimi džēcžimi. W towarštwje bēšche šebi mandželsta bōrny nahladnošč dobyla pšches šwoju pšcheczel-niwojež a čzichošč, to čzim bóle, dokelž bu jeje šempšchindženje kručže potajne džeržane, tež hdyž jejny muž šo do Nēmšteje pšchēhly, daloko wot nēhdušcheje domišny mandželsteje. Še šwojim rjanym hložom šawjēbēli šwōjbu a pšcheczelstwo. Škōžde lēto domoli mandželsti mlodej žonje štaršchich a pšchuwšnych wopntacž, kotšiz drje wjazy we wuškej hažy njebydlachu, kotšiz pak bēchu tola w jara jednorých wobštejnoščach živi, i wjetšcha drje teho dla, dokelž šo njechachu pšches njeprawe šrēdkti wobohacžicz, kaž to bohuzel wjele židow a šchescžijanow pšchecžiwu šwojemu šwēdomnju čzini. Šodžiny jašowohladanja še štaršchimaj bēchu wēšo pšchi wšchēm šwjēbelenju šrudne ša wšchēch, kōždy čzujesche, šo jich hšuboka hšubina džēli. Tež šmēdžesche mloda macž džēdej a wowžy wnucžki jenož na wobraju potašacž, a džēcžom ženje ničzo wo jich pšcheczelstwje powjedacž. A pšchi tym wšchēm lubowasche wona tych šwojich, haj šwōj žyly lud a čzēpjesche žalošnje pod jeha hrēchom. Wona pak tež wjedžesche, šo je hubjenty pšchiklad, kotryž šchescžijenjo dawachu, wulka wina štaženja Šraela. Duž hdyž bychu šo džēcži praschale, šchto šu židži čzimili, šo šo taf jara hidža, by wona šhutnje prajila: „Džakujesche šo Bohu lubemu Šnješej, šo wam šchescžijanšteju štaršchēju wo-Bradži, kotrajž wam wo tym šbōžniku powjedataj, a proščeže ša

wobohich židow, kotšiz jeha hiščeže nješnaja a ša kotrychž je wón tola tež wumrjel.“ Šotom pak by šo mloda žona t šlawērej šydnyla a še šwojim krašnym hložom rjany pšalm špēwala t trošchtej ša šwoju šranjenu wutrobu. Ššwojeju štaršchēju dušchi pak položi Bohu na wutrobu, pšchetož wona wjedžesche, šo šhutne frute džerženje štarých ludži t wērje wōtzow pšched Bohom jara wjele wjazy placži, hacž loškōšmyšlnje pšchēstupjenje t šchescžijan-štwu, pšches čžož telko židow šwoju a našchu wēru poniži. Wona šo nadžijesche, šo tych šwojich horfack šašo namaka, a dokelž bēšche jejna wutroba t njebjesam wobrocžena, tež to towaršchne žiwjenje, kotrež dyrbi štawa šwojeho mandželškeho dla šobu čziničž, jeje dušchi nješchłodži. Na wopak pobožny duch jeje doma tež na druhich škutkuje, a mužowe šamoženje jej t temu šluži, hubjentwu wobaracž. Ale čzi, kotšiz šbože mlodej žonje šawidža, njepntnu, šo ma wona pšchi wšchēm mandželškim šbožu a pšchi wšchēm macžernym wjēbēlu tola horžo bološče pšchēbēdžicz, kotrež jejny mandželšti šrošmicž ani džēlicž njemōže. Duchowny pak ju tež nješwari, šo pšchēzo hiščeže šwōj lud a tych šwojich taf lubuje, wón ju wjele bóle napomina, jich na dobroproščazej wutrobje nošyčž.

Do kwašneho wēnza.

Na šemi šo hotuja
 Š wjēkelošču kwašy,
 Alle tu šo minjeja
 Bōrny lōšchta čžakny.

Derje, šo šmy prošchēni
 Na kwaš jehnjecžowy,
 Kiž we šbōžnej wēcžnošči
 Pšchēzo budže nowy.

Šeho kwaša, šlubjenaj,
 Njesabudžtaj ženje,
 Jesuž wukupil je Šaj',
 Šslužtaj jemu rjenje.

Wšchitko šbože šandže tu
 Kucže na tym šwēcži,
 Dobre jenož wostanu
 Wērne Bože džēcži.

Šwēšdna nōž.

Šlej, šak bluke myšle nōž we wutrobach mnohich čžłowjekow, a šamo tež w twojej wutrobje, luby čžitarjo, dnyš a dnyš wubudžuje! Tu koleba žiwjenje do njemožy je štrachom a šlymi šonami, tam nješima šprōžne wócžto je šchewjatym španjom; tu hašcha nješmilnje šwētlošč t wšchēdnemu džēlu, tam pšchikrywa i mjelkom šutki šbōšnikow. Nōž draščzi jašne podobu bēšeho dnja i čžornym rubom a pjelni bojašne wutrobny še šcherjatymy myšlemi. Šoho by jejne wobliczo njedopjelnilo na jeje šotru, tu dolhu šmjertnu nōž? Derje šo praji, šo pšcheczelniža žaneho čžłowjeka njeje; tola hidžerjom ma kōždy. — Wēšče pak ma nōž tež šwoje šašlužby, kiž ji pšcheczelow dohwyaju. Šlejče wšchaf, šak šemške žiwjenje do španja koleba, šo bychu šo pohibanja njebjeskich čžēle-šow čžim jašnišcho šjemile! Šlejče, šak šemju i mērom a pošojom wobdawa, šo bychu šo myšle čžim nutnišcho t šybolazej wyš-koščzi pošbēhnyle! Šaž džēni šwoje džiwny na šemi, taf wotkrywuje nōž šwoje pod njebjesami; a blyštozeja šo jeje šwēžy prawje jašnje we wócžtomaj čžucžiweho čžłowjeka, dha šo wutroba wēšče radoščiwje i nozu špšchecželi.

Šchtož chze žyly šwēt lubowacž, dyrbi tež nad hwešdnej nozu šawyšlacž. Duž njepraj, pšchecželniwy čžitarjo, šo čzi twoje kčžēwaze žiwjenške wjēbēla šawidžu, hdyž čze nucžu, šo by šo we hwešdnej nozy ras t njebjū wobrocžil a še wšchēmi myšlemi do šamotneje dalokoščze žyšnyh čžēlešow ponuril. Njepraj tež ničtō, šo pošprōžnym džēle a witanyš šwjatofu jeha žadošč nješima, šebi t druhim štaroščam hiščeže nowu wo hwešdne njebjō čziničž, ale šo radšcho na wšchē lehnyčž, i nadžiju šo wōdžecž a derje špacž! Mōžemny wšchaf wjēbēle wušnacž, šo šu Ššerbja hižo w šastarštu lubowarjo a čžucžiwu wobkēžbomarjo hwešdneho njebjia byli, kaž to i pšchichodneho pošmenowanja nēkotrych hwešdnow widžimy. Čžzesch, luby čžitarjo, tež šwoju kēžžbliwōšč na rjenje wupyšchēny štoč štworicželowy štožicz, dha podaj šo še mnu do hwešdneje nozy,

so bych cze tak derje hacz samožu s jeje sybolatymi wobrasami sabawjał.

Njeměrnje wulka była hwěsdow, njeporjadnje po njeju wu-
hryta, so twojimaj woczomaj w jafnej nozy pschedstawuje. Lěp-
scheho rosejnawanja dla so hwěsdy wot starodawnych czařow do
wošebitnych wobrasow abo hwěsdnow srjadowane. Njesej kóždeho
hwěsdna so pať runje tak wschelakore kaž pschedmjety, po kotrychž
hwoje pomjenowanja dostachu. Wjele mjenow dopomnja na wěsty
podawł se pschirody, wjele sažo na mythologiske podobny starych
narańskich ludow. Wot wschittich hwěsdnow polnózneho njeja je
wulki mjedwjedž najspodžiwnišče; wošebje jeho bydom najjažni-
schich hwěsdow snaju Šerbjja tež pod mjenom „njejbesti wós“.
Lohzy so spósnaje, kotre s nich mjedwjedžowy žiwot a jeho wopuich,
abo kotre wósne koleša a wojo tworja. Swježesch-li pošlednej
kolešy psches rumu smuhu a podlějšich tušamu wo pjećorku
k polnozy, to smějesch na jeje kónzu hwěsdu, ke kotrejž sažo schěcž
podobnje, ale bliže jestajanych kłuscha, je to mały mjedwjedž.
Mamařana hwěška kama kewjerna abo polarna rěka. Woboj
hwěsdnje so wokoło njeje tak wobrocžatej, so so pódla ani nje-
khowatej ani nješhadžatej. S wotkal pať staj mjeno dostatej?
Stož wóczto k nimaj! Njeida so czi, jako bych u jimaj tam cželo
a koleže rostle? Hlej, tak so wopuich a pajory hibacž po-
czinaju, tak s hłowu tšchabetej! Kajki to hłóš, kiž klyschu? Njeje
kaž mjedwjedžowy, klinczi kaž cžlowjeski, tak škoržbnje, želnuwje.
Ze mi, jako chžyl so k rěczi tworicz a wo swojim šrudnym po-
deńdženju powjedacž:

Rěfaju mi wbohej wulki mjedwjedž, kotryž so něhdy w rjanej
Arkadiji mjes wami, cžlowise džeczi, swojeho žiwjenja wješelach.
Hlejče, lubošna Kalisto! wołachu wchitzy, hdyž s nanoweho
semjanskeho hroda wustupich. Najmilichu knježnu mje žyly kraj
khwalesche, a tohož ras postrowich, wobšbožich s dobom sa jeho
žive dny. Pschafleń a krošna powuščeziwšchi swoje mozy wyžo-
czistej Arsmidže pošwječich a s prokom a kłokom ju pschewodžach
na jeje hońtwach, — běch jejny statny lubusch. Něhdy so spróžna
wot dalokeho honjenja lehnich w lěžu pod kłódnym shtom, bróń
šebi položiwšchi pod póczewu hłowu. A hlej, Zeus, wječch
olympiskeho raja, so mi pschibliži w podobje mojeje bohowni a
rubi mi wješele a mēr. Se klyšowatym wóczkom jeno šebi šwěrich
k Artemidže so pschibližecž. Sako pať lubeho klyška Arkada wo-
kóschich, Here, njebjeska wječchownka a Zeusowa mandželiska ke mni
pschistupi a rošhorjena w hñewje a sawiščzi sa rjane wlošy mje
hrabnywšchi mje k semi cžibnu a do mjedwjedža pschewobroczi.
Tak bludžach pjatnacze lět po lěbach wokoło bjes nadžije, domiž
hońtwarja njesetkach. W nim spósnach swojeho klyška, kiž, o bėda,
s morjazej tšelbu sa swojej maczerju honicz počža. Zeus mje
wumóh pschekadžiwšchi mje se žaloscze semiskeho žiwjenja do njeje-
steje wyšołosče, a pschiwda mi mojeho klyška, jako maľcho mjed-
wjedža, sa klyšoda. Ale Here w swojej wječchowniči hiščče nje-
špokojna, poda so k semi a prošesche mórskheho boha Okeana, so
by namaj mucžne stawy w mórskich žolmach wukupacž wobarał.
Duž so ženje njenurimoj do kšewjazeje hłubiny morja a naju
dny so bjes ranja a wječžora.

K.

Dobra rada.

Šzy šrudny, luby pschecželo,
Dha radžu, so by modlił so;
Najtyšchnišcha ta šrudoba
Psches modlitwu so pomjenišcha.

• Šzy myšle dobrej, wješelej,
Dha radžu, so by špěwal šej;
Wšcha našcha radosč wutrobna
Psches špěwanje so powjetišcha.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Žyřkwinske prjódštewještvo w Budestežach je šańdženu
šrijedu knjesa duchowneho Domašchu sa šararja wušwolilo.

— Poboczne Gustav-Wdolfske towarštwosť sa Budyški wotřej
je na wošady prošiwu rošplalo, so bych so domjaze kolešty sa
evangelskich w rošproščenju šberale. Nječ tale proštwosť tež we wu-
trobach wošadnych žiwu woth'óš namaka. „Čžimny dobrotu na
wschittich ludžoch, najšrijedy pať na tymi, kiž naščeje wěry so.“

— Wulku radosč je po wschej Šakškej šbudžilo to psche-

čelniwe pschijecze, kotrež je deputazija evangelskeho duchownstwa
pola noweho krala, Šeho Maještosče krala Šurja namakala. Wón
na pschecželne waschne něhđe wotmolwi: „Wy móžecze doměrenje
ke mni mēcž. To nješku jenož kłowa, ale wy budžecze tež
škutki widžecž.“

— W Maľej Suborničžy so wulka briketowa šfabrika twari.
Duž njebudža so wjazy brikety s daloka do Budyškich štron wošnež
trjebacž.

— Šhěžor Wylem je na swojim pučžowanju do polnózneho
morja dotalnego pschedžudu franžowskeho ministerštwosť Waldecka-
Roušseaua na swojej kłóži pomital. Wónaj mješestaj doľho psche-
čelne rošryčenje. To tež sažo na to pokazuje, so so našch lubo-
wany šhěžor prošuje, pschecželne šwišžowanje s Franžowskej špěcho-
wacž. To je wěcže šwješelaze. Šsnano tola škónčnje Franžo-
sojo staru myšl špuščezža, so chžedža so na našchim ludu sa po-
čerpjene podleženje wječčicz. Pschetož to móža šebi tola rošpom-
ničž, so niz našch lud, ale so so wóni tu wóžnu šawočeli,
w kotrejž so podleželi, kaž bėchu to šašlužili, hdyž tule njepramu
wóžnu šapoczachu.

Rospominanju.

Šašne pschewědženje w rošomje, žunja cžoplota we wutrobje,
šylna a mudre škutkowanje w žiwjenju — to budž twoje kšče-
ščžijansťwo.

* * *

Nicžo njeje tak šachodne a nicžo tak nješachodne kaž našche
žiwjenje, pschetož wono je cžas wušžwanja sa wěčžnowičž.

* * *

Wón bėsche wulki nabožinsti jebał, psches kotrehož je šlėborom
wupšchenny šchlewjeť wššasche, kaž wón prajesche, se šobucžucžom
napschecžo cžlowjekam, dokelž njebychu jeho blyšchžaty napohlad
šnješč móhli. Šdyž pať so šchlewjeť pošbėhny, šchto bėsche widžecž?
Šyle woblicžo polne žalóšneho wuššada. Tak pschindže hřech
k cžlowjekam, ma tež woblicžo pschifryte se šlėbornym šchlewjerom
a šchepze do wucha najšlódšche kłowa kaž najrješšcha hudžba:
„Doměť so mi, ja tebje šjebacž njemóžu, ja pschijnješku tebi naj-
bohatsche wješele, hlej, tak bječarje so šybola, tak so reje tak
wješele, tak špodobne so komony a nješpócziwosč“, ale o, hdyž
so juntrócž tón šlėborny šchlewjeť pošbėhne a wuššadne woblicžo
hřecha je widžecž, potom so cžlowjek roššwětlenny wot swojeho
Boha wot njeho wotwobroczi a šawoła: „Šbėhń so wote mije,
šatanje!“ Šebr. 3, 13.

* * *

Sako Kolumbus 12. oktobra 1492 k jenej Bahamaskej kupje
pschijedže, pomjenowa tu kupu k cžesčzi Knjesowej San Salvador
(šwajaty wumóžnit), džeržesche džaknu Božu klyšbu a paštaji kšičiž.

* * *

Šdyž tón Knjes swoje žohnowanje da, budže s maľo wjele.

* * *

Šastanješch-li ty so staracž, potom šapocznje Šesuš.

* * *

Najwjazy cžlowjekow so tajzy hřěšchnizy, kotřiž so šwojich
šych škutkow nješaja, ale jenož jich ščėhšwřow so boja a jim
wucžefnyčž pýtaja.

Daliske dobrowólne dary sa wbohe armeniške šyroty:

S Porščiskeje wošady psches knjesa šararja Arřugarja.
† Š. w. K. psches jeho šawostajennyh 100 hr. — np.
Šmuty džak praji w mjenje wbohich šyrotow drohemu dobro-
cželej do wěčžnosče.

Gólcž, redaktor.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow
duchownych, ale tež we wschěch psche-
dawarňach „Šerb. Nowin“ na wšach
a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž
lěta płaczi wón 40 np., jenotliwe cžišla
so sa 4 np. pschedawaju.

Esy-li spěwał,
Pitnje dželať,
Strowja cze
Eswojbnj statoť,
A twój swjatoť
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoť móznj
Lubosť ma;
Bóh pať swěrnj
Pšes spać měrnj
Czerstwosť da.

Nječ ty spěwałš,
Eswěrnje dželaťš
Wšchědne dnj;
Džen pať swjatoť,
Duški daty,
Wotpocźu ty.

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwosť je;
Žiwa woda,
Niž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Serbske njeđzelike łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Šsmolerjez knižiczišczeeni w Budušcinje a je tam ja šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 nr. dostacź.

9. njeđzela po swj. Trojizy.

Tap. st. 9, 4.

„Saul, Saul, jšto pšchesczěhasť ty mje.“

Dwanacze mužow bě šebi našch luby Snjes sa wuczomnikow wuswolil. Czi dyrbjachu wšchitzy šwěru na wšchě jeho šłowa kěđbowacź, na njeho hladacź, šo wšchitzy po nim šwuczić a šłozicź, šo móhli posdźiicho jeho wuczbu do wšcheho šwěta rošnjeć a wšchón šwět wo tym powuczić: „Našch Jesuś je tón wěrnj šbóžnik. Wón je i njebješ šem k nam na šwět pšchischoť, šo chynł wšchěch hrěšchunych cźłowjekow wobšbožicź.“

Našch luby Šbóžnik bě kóždeho i nich i tym šłowom k šebi wołať: „Bój sa mnu!“ Woni pať běchu na jeho šłowo hnydom wšcho šwoje wopuszczili: šwojich domjazyňch, šwoje džěło, šwoju wješ abo město, a běchu sa nim šchli, wostachu pať tež šwěru pšchi nim šwoje žiwe dnj, kóždy hacź do šwojeje šbóžneje šmjercze.

Wšchitzy cžile jeho wuczomnizy běchu dotal i cžicha žiwi byli, pobožni, směrnj ludžo, kotsiž běchu šo se šwojeju rukow džěłom žiwili, jeni i ryby-łojenjom, drusy i nēcim druhim. Sa žaneho wot nich njeby ničšo pšchemóžnje czežke bylo, šo temu Snjesej pšchistowaršchicź a pšchi nim šawostacź.

Se Saulom pať, kiž posdźiicho Pawoť rělasche, šo hinascho sta. Tón bě wšchón do žyła hinaschi cźłowjek, dyžli wšchitzy drusy Snjesowi póšli.

Tónle Saul cžehnjesche něhdy po šchěrofej drošy do Damaska a mješesche wokolo šo žyłu cžrjodu šwojich

i brónjemi wobronjenych pomocnikow. Šchtóž na tehole i hordym cžołom wšchěm šwojim do přědka šahateho Saula pohlada, tón jemu se šameju woczow wuhlada, šo i njeju hněw šapajšche, kaž žiwy wohen, šo bě wón šasłobjeny cźłowjek, naduty, wšchón polny hidženja a nje-pšcheczělstwa.

Na wšchěch tajkich mješesche wón šwoje šłoby, kiž do Jesuśa wěrjachu a šwojej koleni pšched nim šhibowachu; jich chynške wón šajecź a dacź škónzowacź, duž bě šebi wot šwojich wšchšchich mješchunikow dowolnosť wuprošnył, šo šmek wšchěch tajkichle wěrjazyňch šajecź. — Jako tamneho wboheho Šchczěpana škamjenjowachu, mješesche Saul nad tymle jeho škónzowanjom šwoje žiwe wješele, a myšlesche mjelcžo wšchi šebi: Tajšile kónz dyrbjal kóždy mječ, kiž do Jesuśa wěri a jeho sa šwojeho wěrneho šbóžnika czešczi. Ša pať chzu hižo hladacź, šo wšchěch, kiž sa Jesuśom šlědža, poražu a do cžista škažu.

Šlej, tajšele mješesche wón šwoje myšle. Bóh pať a našch Šbóžnik mješesche i nim šwoje do wšchitka hinasche myšle. A jštož šebi Bóh šmyšli, to wón i wěštosczu wuwjedze. Jeho wola dyrbi šo štajuje štacź. Našch luby Šbóžnik pať bě šebi runje tuteho pšchesczěharja šwojich wěrjazyňch šhladať, šo chynšche šebi i njeho praweho wěrneho šwědka šcžinić; runje tónle cźłowjek dyrbjesche jemu pomhacź Bože kraleštwu twaricź, dyrbjesche se šahorjenym duchom přědowacź a jemu wóššicho šwědczić, dyžli něchtó druhi. Tónle cźłowjek, kiž tam i wóhnjom a i mjeczom wšchěch wěrjazyňch pšchesczěhasche, tónle jeho šasłobjeny nje-pšcheczěł dyrbjesche šo dacź wocziszczeć, škludzić, dyrbjesche

šo swuczič, jawnje i hłobom předomacž: „Jenicžki Jesuś je našch Sbožnik! tón sam jenicžki naš i hrěcha a se smjercze wumozje, naš horje k Bohu do jeho njebjewow dowjedže a nam tam swoju sbožnosć i hnadu dari.“

Lubny, hdy bychmoj mój wo wšchej tutej powjesce ženje žaneho słowca njesažlychałoj, dyrbałoj šebi wěsće prajicž: „To nihdy na swěće móžno njeje, šo móhl i tajkeho krejlačneho cžłowjeka žadny wěrnny Šhrystuśowny pošol a sahorjenny pschpowjedač jeho měra nastacž. Tajkile sažrany, kušaty wjelt na nihdy do žaneho Šhrystuśoweho štadla šobu nješluscha, tajkile sašlobjenny by sawěsće naj-nješmanišchi pošol Jesuśoweho měra a hnady byl.“ — Ty šwadž by hiščeže dalšche słowca pschistajil a rjekt: „Tajkhole nješnicžomneho cžłowjeka dyrbał Bóh šterje pschińcž sa jeho šle a bjesbóžne štutki wukhostacž, jeho i cželom a i dušchu šfajycž, dokelž jeho šle štutki k Bohu wo wječenje hacž do šameho njebjia i hłobom wolaja.“

Alle tola šezini šebi našch Bóh i tuteho Saula šwojeho Pawola, i tuteho škozjerja šwojeho šwědka, pschetož našch Bóh je dobrocžiwny. Wón ma špochi i nami šwoje dobre nam wuzitne myšle. Škohož ma hižo smjercž wšcheho w šwojej mozy, teho wón šamej smjercži wutorhnyje, a wožiwi teho, kiž bě hižo dawno wšchón šemrjetny. Takle je šo se Saulom štalo. Tón pak, kiž jeho wožiwi, bě našch Šnjes, kiž je žiwny do wěcžnosće.

Lazara je něhdy našch Šnjes i rowa wuwolał, šo tón i rowa žiwny wuidže. Tamnym wětram a móřskim žołmam je našch Šnjes pschitasał: Wjelicžče! a morjo wocžichny, wucžomnikow wutroby pak šobu i nim.

Šowle pak našch Sbožnik tuteho sašlobjeneho Saula-bjesbóžnemu cžinjenju i jenyum dobom kónž šezini, jemu i jenyum rasom jeho šlu wolu šlemi, jeho hordu myšl šrašy, šo tam Saul na šemi ležesche, kaž i Božim njewjedrom šraženny. Alle tole jeho šraženje bu sa njeho prawny šdobny špocžatk wšcheho jeho noweho žiwjenja.

Do přědka dyrbi šo cžłowjek dacž wot šwojeho Šnješa wšchón šporajycž, šo tam pošornny a šlaby psched nim leži, kaž pošeptanny cžerwik, hakle po tym budže wón šhmany, šwojemu Šnješej wšchón i wutrobu šlužicž. Pawol sam pak je to pošdžišcho dopóšnał a i wješelej wutrobu wušnał: „Mi je šo hnada a šmilnosć dostała.“ To je wón tehdy wušnał, jako bě do wšchitka dopóšnał, šo je Jesuś sawěsće wšchěch cžłowjekow wěrnny Sbožnik, kiž chze wšchěch wosbožicž, kotřiž do njeho wěrja a šo na njeho špuščežaja. Tajkim chze wón šwoje wěcžne žiwjenje špožcicž.

O tajki je tole sa naš krašny trošcht: Še móhl Pawol něhdy pschi šwojim Sbožniku a wot njeho hnadu, šbožnosć dostacž, tónle hacž dotal nješnicžomny pschescžehač, je šebi i njeho našch Šnjes tajkeho šwojeho pošohowaneho pošla šezinił, je nětko sawěruje nam wšchem wěste: Štaš žadny, kiž bě dotal šabludženny, a kiž bě i hnady wupadnył, njeje hižo wšchón šhubjenny, ale naš wšchěch džerži šebi našch Sbožnik se šwojej ruku a mozu, džerži naš se šwojej lubošču, a chze šebi i nej naš wšchěch kaž i wušdu k šebi šczahnyč, pschi šebi wukhowacž a šdžeržecž. Wšchón našch hrěch chze nam wón wodacž a jón kaž do šameho morja podnucicž.

Šhwalba budž tebi sa to data, Šnježe Jesu, ty našch luby Sbožniko a našch najlubošnišchi dušchow-pschecželo!

Šamjení.

Ujedzelske ranje.

Čichu fročel mlode ranje
Stupa i wrotow purpuršich,
Wěšit sam špi měrne španje
W žlobach něhdže hlubošich,
Šeno reki šajšumja:
Dženš je kemsch a njedžela.

„Šmwjećene budž Bože mjeno“,
Čłowjek šobu hłobuje,
Š wócžka, k njebjewobrocženoh',
Šwěcža pruhi šmwjećišche,
Reki wěcžnoh' žiwjenja
Dušchu jemu pschescžumja.

Čěš a polo, ludži prošdnej,
Wotpočnjetej w cžiščinje,
Šchžerkot, ropot i haru wóšnej,
Pucž a dróha nješhtnje,
Šenož ptacžki špěwaja:
Dženš je kemsch a njedžela.

Š šwjatnižy šo nětko mjelu
Čžrijódku w pschke kemschazej,
Šona, šuki pak jim šezelu
Šwětki i ruku wješelej,
Štacžkow hłobž jich pschewodža
Š rješchemu haleluja.

Džed a wotka po kiješchu
Šhablajo sa mlóšchimi
Čžehnjetaj tu lubu šchčezku
Šiščeže w wšchšchej radošči;
Šeju šabat bliško je
A te psalmny nješješe.

Na rěšaku mjelcži pila,
Šlužne tolo nješiščeži,
Šakowa je woněmika,
Šeuf do šošy njerēcži,
Šwony i žyršwje šakšincža:
Dženš je kemsch a njedžela.

Čžerwik hrušku pschetocžuje,
Šwěrjo njewě, šchto tu chze;
Š njebjewu pak šo towaršchuje,
Šchtož je i nješješ rodžene,
A i tej proštwu šubla šo:
Pschińdž k nam twoje kraleštwu!

† H. Zejler.

Pučžowanje po Božim pišmje

abo

šajke myšle nadendžech, Bože šlowo cžitajo.

Šodawa šwěrnny cžitac „Šomhaj Bóh-a“.

1. Iniši Šoššakowe, 40. šlaw.

(Šotracžowanje.)

6. Šdyž k nimaj rano Šosej pschińdže, šo by jimaj pošlužowal, widžesche, šo běšhtaj naštróženaj, nješernaj a štruchłaj.

7. Duž woprašcha šo šobu, šacžuwšchi jeju štyšnosć, šlužobnikow Šaraonoweju, kotrajž běšhtaj i nim w jasłwje w domje jeho šnješa, a džesche: Čžeho dla štaj wój džengka tak šrudnaj?

8. Wonaž wotmolwišhtaj: Šlamaj je šo šón džal a nětko nimamoj nikoho, šchtož by jón wuložil. Bjes dwěla štaj naju šonaj wažnaj a mataj namaj pschichod šjewicž. Šosej džesche k nimaj: Ššony wuložowacž, je-li je Bóh woprawdže špožcžil, je Bože, a k njemu mataj tež tu w jasłwje, hđžez nimataj wěšchžerjow a wuložerjow šonow pschi šebi, runje tak derje pschistup, jako wonka, tola powjestaš mi, šnana pošha mi tutón Bóh, kotremuž ja jako šwojemu Bohu šlužu, šo móhl wamaj waju šonaj wuložicž.

9. A wšchšchi Šaraonowych našiwarijow powjedži šwój šón

Josefej a džesche k njemu: Mi so džijesche, so hym widzał psched kóbu winowy pjeńt.

10. A na pjeńku tsi hałosy; a wón so selenjesche, rosczesche a fežesche a jeho kicze buchu frake:

11. A ja mējach Jaraonowy khelich w ruzy; a ja wsach jahody a rosmjeczach je do khelicha a dach khelich Jaraonej do ruki.

Arabam bē hižo sasterku sakašane, jako posdžišcho wschēm Muhamedanam, so njebychu wino pili. Jenož kicze smēdzachu rostokacž a tutu brēcžku picž. Wino same pak mējachu sa kreč čertow.

Hdyž je tele waschnje tež pschi Jaraonowym dworje knježilo, hdžež su tola Eghyptzenjo sami wopravdže wino pili, dha je to inamjo sa to, so bē tutón kral s Hyskbožez kralowskeje swójby, s Arabiseje wukhadžazeje. Na to potašuje dale, so so nam Potifar 39, 1 wošebje jako Eghyptowski čłowjek wosnamjeni, sčtož sawěsče by njetriebawšchi bylo, bychu-li tehdy domjazny kralojo w Eghyptowskeje knježili. Tuczi pak hidžizy zušych su sawěsče najwyschšche čžekne města w kralestwe jenož domjaznym spožčili. Pódla zušych pak nakhadžamy pod Hyskbožez kralowskeje swójby tež domjaznych w nahladnych sastojuštwach.

Wo Hyskbožezach pak inajemy tole: Eghyptowske kralestwo mējesche hižo 13. kralowsku swójbu (dynastiju), jako s dolheho ranja so lud do kraja nawali, kotrymž Hyskbož-pastyržny kralojo narjeknychu. Tuczi dobuchu kraj, rospšchestrjechu swoje knježstwo psches deluju a křjedžnu Eghyptowsku a nusowachu Thebajskich kralow w hornjej Eghyptowskeje, so bychu jim dawt placžili.

Hdyž bēchu tuczi něhdže 300 lēt knježili, posbže so Thebajski kral Amenofis II. pschecžimo nim a pocža jich s kraja wukłóžowacž; Thutmešej (Thutmójsašej) IV. pak je so hagle poradžilo, jich zyle wuhonicž. Tutón je bjes dwēla nowy kral, wo kotrymž 2. knih. Mój. 1, 8 rēcža. Sslušchazy do 18. kralowskeje swójby je wón wschón Pschinilski kraj wot Mubiskich mješow hacž k Nilowym wuliwam do morja pod swojim knježstwom sšednocžil.

12. Josef džesche k njemu: To je jeho wuložowanje: Tsi hałosy su tsi dny.

Licžba hałosow a w druhim konu licžba korbow wosnamjeni čžak, do kotrehož ma so wošud rošžaknicž.

13. Wo tšjoch dnjach budže Jarao twoju głowu powyschicž a tebe jako do twojeho sastojuštwu stajicž, so budžesch jemu jako khelich do ruki podawacž, jako přjedy, hdyž bēšche jeho nalimar.

14. Ale spomā na mje, hdyž so tebi derje pōndže: a wopokaž mi wschat šmilnosč, so Jaraonej spomnišch wo mni, so by mje s teje kžže wuwjedl.

To rēka Boha spytowacž, mēni Luther, hdyž to sazpwwasch a wo to njerodžisch, sčtož je Bōh pōžlal, so by tebi s nim pomhal.

15. Pšchetož ja hym s Hebrejskeho kraja sradžu kranjenu; k temu tež nješym tudy w Eghyptowskeje nicžo čžinił, so su mje tu do tuteho podsemšteho jastwa šadžili.

Josef naspomni jenož powšchitkownje, so su jeho sradžu a s nabyłnosčju wuwjedli, dokelž njecha swojich bratrow dla so jažnišcho wuprajicž. Nunje tak wobhladnawje rēcži wo swojim šajecžu, so njeby Potifarowy dom wotkřyl.

Wo naschej njewinowatošči drje móžemy rēcžecž; my pak nje dyrbimy teho dla druhich ludži, kotřž su nam seschčodžili, hanicž a na nich ludacž.

16. Wšchšchi tych pječariow wuhladažny, so bēšche wuložowanje dobre, džesche k Josefej: mi je so tež džalo, so ja nješech tsi bēle korby na swojej głowje, korby s bēlym pječzwom.

17. A w najwyschšchim korby wschelake pječzene jēdže Jaraonej; a ptaki jēdžichu s korba na mojej głowje. Dokelž je mój šón nalimarjowemu šonej podobny, wocžafuju tež sa mnje šwješelaze wuložowanje.

Sšón šložuje so zyle po Eghyptowskich naležnosčach a wajchnjach. Tam bēšche, kaž nam pomniłi a špišowarjo šwēdcža, pječštw wulžny potročžilo. Hižo tehdy pječžechu wschelake tyłanzny a „pirožki“. Mluzojo pak noschachu wschē čže na głowje, žony na ramjenjomaj. Hiščeže dženska so w Eghyptowskeje stawa, so nahrabne ptaki ludžom jēdž kranu, kotruž na ramjenjach nježu.

18. Josef wotmolwi a džesche: To je jeho wuložowanje: Tsi korby su tsi dny.

(Potracžowanje.)

S s w j a t o k .

Hdyž k šwjatosej so s žyčwje swoni,
Dha wěrjazny so modlo kloni
Pšched Bohom wjeršchnym, sččedriwym;
Se šwojim domom Boha škwali
A jemu džakny wopor pali
Na woltařniščežu domjaznym.

Wón Božu miłosč polnje čžuje,
Kiž jeho stajnje pschewodžuje
Na kōždej sččezžny žiwjenškej!
Duž přjedy, hacž so k mērej lēha,
Wón šwoje woko džaknje šbēha
Tam k wššokosčži njebšejkej.

Tež dženska k wječžoru so bliži,
Duž, knježe, Twój njech ščlit so niži;
Šdžerž drēmazyč psches šwoju mōž!
Njech jandžel Twój wscho wobarnuje,
Sčtož w twojim mjenje wotpocžuje;
Nam požohnuj tež tule nōž!

K. A. Fiedler.

Nóžny štražnik.

Wón bēšche jenož nóžny štražnik, wšchēdny nóžny štražnik w čžichej wšy. Wodnjo džēlasche w swojej šahrodže a w nožny křodžesche psches dolhu wješ. Wón bēšche hižo psches dwazecži lēt swoje pomolanje sastał a druhdy bēšche něšchto wohladał, sčtož by nōž lēpje s čžēmnyš sčšewjerjom pschikřyla. Ale stary Jan bēšche jo widžal. Tajkeho njerodneho nōžnika njeby jenož se swojej krutej ruku pschinnyl, ale tež se swojim šhutnym šłowom tak šylnje, kaž by duschowpastyr byl. Wón bēšche jenož nóžny štražnik, ale nōžni štražizy móža tež šwjate sastojuštwu sastacž a móža w Božimaj wocžomaj wulžny mužojo byč.

Šant bēšche šažo w nožy po drōšy čžahnył a bēšche k prawizny a k lēvizny k wofnam šhladował, kotřž bēchu hiščeže wobšwētlene a k tym, hdžež bēšche hižo čžma. Duž bēšche na hašny pschi pohřebniščežu wofno wohladał, kotřž wschat bēšche s wofenžny šačžinjene, ale psches ščmarķu so šłabe šwētko miłotašche. Tole šłabe šwētko bēšche nóžny štražnik tam hižo huščizšcho wohladał a bēšche pódla swoje myšle mēł, hdyž nimo doma mišchtra šanuscha džēšche. Tón mišchtr njebēšche móhl prawje do přēdka pschicž, runjež bēšche džēlamy a šprawy muž. Nětko bēšche jeho žona lēto křora lēžala a psched dwēmaj njedželomaj wumřjela. Šako so najmlōdsche džēčžo narodži, bēšche žona křorosč wobšhowala. Přjedy bēšche wjazny džēčži wumřjelo a jenož najšarschi hōłz a najmlōdsche džēčžo bēšchtej žimej. Šant so šady wofna štupi a psches ščmarķu hladašche. Duž widžesche mišchtra pschi křachlach šedžo. Wón bēšche głowu na ruzy šepřel a bēšche wschón šrudny. Pódla štejesche jeho hōłz. Tón na nana dele hladašche a jeho woblicžo čžyšche prajicž: „Ach hdy bych tola rady wjedžal!“ Šan to widžesche, štykny šebi ruzy a štupašche dale. Šodžinu posdžišcho džēšche šažo nimo teho wofna. W štwicžny so hiščeže šwēčesche a hodžinu posdžišcho pschezo hiščeže. Duž tón stary štražnik tam šažo štupi a psches ščmarķu pohlada. Šōłz tam wjazny njebēšche; wón drje bēšche do kōža šchol, ale tón nan hiščeže na tym šamnym mēstnje šedžesche. Na jeho kolenomaj lēšesche móžny šchřyl. Nōžnemu štražnikkej džēchu wschelake myšle psches głowu. Wón šwilu pschi wofnje štejo wofna. Mlutzkach muž štany, so šadwēlowany wō štwoje rošhladowašche a na štow štupi a šchřyl horkach pschi ščženje pschicžini. Šan so wschón šaštrōža — wón šebi ruzy štykny a potom sa wofno kłepašche a šawoła: „Mišchtrje, — wocžinče — křētiš wocžinče!“ Mišchtr bēšche se štola škocžil a w bližichim wofomikřenju štejesche stary pódla šadwēlowažeho muža w štwicžny. Duž mišchtr šłowa wurasy: „Wostajče mje, Šano — wofada budže so lēpje sa moje džēčži štaracž, hacž móžu to ja.“ Stary praji: „Wbohi mišchtrje; ja šym Šam hižo wjazny křocž prajil, so Šam jene pobračuje w čžēmnej nožy: Wš njemōžecže hōrje hladač k hwēšdam. Nětko čžemy šchřyl dele wsacž a jón do šaka tyknyč a mój wobej čžemoj so pollaknyč a so modlicž.“

Duž so modlišchaj — dolho — dolho a hdyž štanjšchaj, stary hiščeže wschelake s mišchtróm porēcža. Šacž je mišchtr potom w nožy špal, to ja njewēm, ale to ja wēm, so wajchtał Šan na druhi džēn po male džēčžo džēšche a jo do swojeho doma wša

a jo mišchtr njedzeli fe mišchi džěsche. Mišchtr je mi kam wšchitko fe hylsami wupowjedal — psched lětami. A wón pschistaji: Hdyž tam w domje stareju Sankez pschi ložu swojeho džěscza stejach, hdyž běsche ruzy stynkly a spěwalo:

„O Jesu, moja pata,
Mi k pschitrywanju data —
Šhrěj swoje kurjatko!“

to wěm, jo běsche mi, kaž by tón Šbóžnik swojej ruzy wysche teho džěscza wupschestrel a potom, hdyž pola mojeho hólza kam w swojim ložu ležach, hyn tež tajke něschto widžal. A ja wopřacž njemóžu, kajki šbožowny tehdy běch. Haj, haj, mišchtr praji, naškej Sankezaj itaj dawno domoj jastchoj; ale to powjedajče, kajki krašny muž je našch nóžny štražnik Jan byl.“

A to ja nětko čzinju.

L.

Měr na semi!

Wješele a hwyatocžnje klincza swony i wyšofeje wěže. W polnych akfordach sczeli swoje synki horje k njebežam jako džakowny wopor psched Boži trón, sczeli je dele k semi, klincza psches rjanu krajinu, klincza psches hory, hona, holu, sbudžuju w tyžaz wutrobach wješelosež a radojež. Dženša runje je, jako bychu rjeišcho a móžnišcho klinczale, dnyžli hdy, jako bychu swoje synki rošliwale a wuliwale do wutrobny čžucžiweho čžlowjeka; je, jako bychu se hylnym hložom šo šjednocžale i tamnym šhěrlušchom, kiž dženša na wšchěch štronach našeho wótžneho kraja wot semje k njeju šo šnoschuje, i šhěrlušchom: „Njech Bohu džakuje“, kotryž nětko tež i móžnym hložom jaspěwa tamna čžrjódka wojakow, kotraž po dolhej wójnje přeni króčž šašo i blisfeje hórki swoju lubu domišnu wuhlada. Pschětraty je škóncžnje wójnški čžas lět 1870 a 1871, pschětrata někotra krawna bitwa w zšym kraju. Nětko hwyecža ludy měr. Duž klincžče, šwony a njeječe tu radostnu powjejež k njeju a k njebežam, sczeliče ju dele k semi! Njech klincži psches hory lubeho kraja, njech klincži we wšchěch wutrobach jenož te jene šłowo: Měr, měr, wješohy měr!

Šižo je tamna čžrjódka wojakow do wšy jastupila. Kajfe je to šašowidženje! Wšchudže wješele, wšchudže radojež njes štarými a mlodymi, njes šchědžiwzami a džěčžimi! Tola njewidžišch tamle macž se hylšojnym wóčžkom, njewidžišch ju žarowazu wo hwojich hynow, wo dweju hynow, kotraž štaj tež do zšyby čžahnyšoj, šchitowacž hwoj lud a wojowacž ja wóžny kraj? Šodarmo pyta macž lubeju hynow njes tamnymi wješohými; dawno štaj hwyedžen mēra hwyecžiloj, wotpocžujetaj w zusej semi. Žadny wēnz njeseleni šo na jeju rowomaj, jenož njebo jashni a móđri šo jako krašna pycha wysche njeju a šłonzó sczeli tam rjeišcho swoje pruhi na semju. Běsche 16. žnježza lēta 1870. Dleje dwanacže hodžin bē krawna bitwa pola Mars-la-Toura trala. Čžicha nōž nětko bitwiščežo i čžmowym šawěšchkom wóžewasche. Wšchudže bē štyšne štonanje franjenych abo mrějaznych wojownikow šlyšchecž. Wšchitzy bēchu wojowali jako šhrobli rjekojó polni horliwosče ja hwoj lud a kraj. Mjes tutymi, kiž šo se šmjercžu bēdžachu, bēchtaj tež hynaj tamneje macžerje. Čžezko franjenaj ležitaj tam w zšym kraju daloko wot lubeje domišny. Wšchě šwětki, kotrež jimaj ša pschichod kčžejachu, pletu šo k šmjertnemu wēnzrej wokoło čžorneho šchizža, kiž jeju wutrobno pschi, pletu šo jimaj jako šmjertna křona na krawe, blēde woblicžo. Šrótki čžas a tamnaj bēdžerje wotpocžujetaj w šymnym rowje. —

Džiwacž šo njemóžemy, šo bē Herta, tamna macž, tak šrudna. Šenicžteho hynka nětk hšchče mējesche, lubošneho 13lētneho hólčžka. Tutón bē jeje pokoj w tajkej nusy. Psches wohladanje jeho woblicža, w kotrymž šo hšchče čžista radojež džěčžatštwu jashnesche, čžyšche šo tež šašo šwješelicž. Tak domoj šhwatajo do jštwy šastupi. Šow šedžesche mandželški pschi blidže. Dolho bēsche šo rošřecžowal se šnatymi, kotryž pschi nim šedžachu. Š dohom pak bēsche, jako by jeho hnēw pschewšal, dny i pjašču wo blido, šo wšcho ržesche. „Ša hyn najwjetšchi bur w zplej wšy!“ šahrima, „a ja wam praju, to nětko a nihdy njedowolu. Nješšym ja našchemu knjesej duchownemu, jako na šmjertnym ložu ležesche. Šlubil, šo jeho hyna, a nikohó druheho, ša duchowneho wušwolimy. Wšy wšchitzy wěče, šo šmy našchu proštwu po štaroburškim prawje a wšchny šapóšłali; a nětko tuta njedyržjala placžič? Tak wjele wam praju: Šeli nam druheho šaraja poščeli, ja nihdy wjazy fe mišchi njepšchidnu!“ — Herta, jeho mandželška, bēsche šo jemu mjelče pschibličžila a psched nim štejo ruku na jeho ramjo položil. Wón pak šo hnēwny wotwobrocžiwšchi hšchče někotre šłowa ša-

wrěšny. a štupi se jštwy. Šedma bē mēšaz šašchol a nowy šaraj pschicžahny do wšy. Ššubništwó šamo bēsche dopořasalo, šo ma tón a žadny druhi najwjetšche prawo k tamnemu šastojštwu. Š wopředka drje bēsche žyrkej hušto škoro prošdna, bōrny pak doby šebi šaraj se swojej wulkej pschecželniwosčžu luboščž žpleje wošady; mēštno tamneho bura jeno bē štajnje prošdne. Šikom tu tón swoju nusu njefkoržesche, Božeho doma, kaž šo šdasche, wjazy nje-potrjebasche. Druhdy wot hnēwa pschewšaty šurwje šantwjesche, hewal pak wjele njerěčžesche. Šerta, pschewo jara šrudna, tola mandželšteho i žplej wutrobu lubujo, wšchitku čžezju se špodžiwnej ščžerpliwosčžu nošchesche. Tak šandžechu mēšazy. Nēhdy Šerta i mandželškim pschi blidže šedžo na lubeho Šanta čžakasche. Šižo tón jastupi. Wješpološčž a džěčžaza radojež jashneschtej šo w jeho wóčžku. „Macžerka, macžerka“, pocža wón, „dženša bēsche knjes duchowny pola naš w šchuli; pschecželnje je šo naš prašchal, je naš šhwalil, je naš šwaril. Ach, macžerka, dženša bēsche dušchne! Njemóžu čži ržez, kaš šo wješeli, šo bōrny šašo pschidže. Š wutrobje je nam šchlo, hdyž i nami rēčžesche. Ššym jemu jara dobrny, našchemu knjesej šararjej!“ — Šolna hrošy pohlada Šerta se štyšnym hylšojnym wóčžkom na swojeho muža. Njemjedžesche, šo je nan jeho jenicžžy do wutrobny šamšnyl, šo je runje wón jeho lube džěčžo, kotremuž žaneho hrubeho šłowa prajicž njemóžesche! Šedma bēsche Šant derje wo šararju šarēčžal, nan se jštwy šhwatašche. Tola Šerta bēsche pytnyla, šo šo hylšy w jeho wóčžomaj šybolachu. —

(Šotracžowanje.)

Wšhelake i bliska a i daloka.

— Nowotwar Wjelecžanskeje žyrkwje šo k swojemu šonzej bliži. Šwar Božeho doma je šo jara rjenje wuwjedl a budže Wjelecžanska žyrkej jena najrjenšchich žpleje Šužizy a šo šłowo psalmišny dopjelni: Šak krašne šu tvoje wobydlenja, Šnježe Šebaoh!

— Nowy Boži dom a nowa wošada šašo we Šužizy nastanjetej. Š Bretniğu je šo 21. julija šašojšny šamješ k nowemu Božemu domej položil. Nowa wošada, kotraž bēsche hacž dotal do Šauswaldy šararowana, šmēje nēhdže 2000 dušchow.

— Nēhdy psched lētom bē Šipscžanska banka bankrott. Šona dawasche wyšoku daš. Duž bē tam wjele ludži swoje pjenješy dašo. Šona mējesche powšchitkowne domējenje, šo šamo mišionštwó a Šustaw-Šdolšste towarštwó banzy swoje pjenješy domēri. Šipscžanska banka pak bēsche šo šapletka i towarštwom w Šasselu, kotrež čžyšche i trjebanja šušchenych šłodžijnow wulke kubla wudobycž, a temu towarštwu wjele millijonow poščewasche. Tak bu šonž i njej a bankrott je hubjenštwó a šrudobu do wjele domow pschinjekš. Pschedšynda banki, kaž tež nahladowarštwó buchu tehdom wot šudništwu šajecži, dofelž njebēchu ludžom w prawym čžasju šjewili, kaš i Šipscžanskej banku šteji a šamo pschi lētlich rošprawach wērnosčž pschitrywali. Širektor Šrner došta 5 lēt šhostarnje a pschedšynda nahladowarštwu Šentšch 3 lēta jastwa, drusy wobšforženi dostachu pjenješne šhostanje. Šo bēsche nětko pošlednja šrudna hra w jednanju Šipscžanskeje banki, kotraž je psches hwoj bankrott našch žyly wótžny kraj do njemēra pschinjekša.

— Njedzeli w nowy mējesche šo i bliska Šamburga wulke nješbože. Šašy parnik se špēwnym towarštwom wot nēhdže 180 ludži bu wot wjetšcheje šódže pschjedženy a mašy parnik šo hnydom podnuri. Ša 114 ludži je žiwjenje šhubilo. Šoni šo i wješela domoj wješechu a na pucžu jich nahle šmjercž pschewšwata.

K rospominanju.

Ša praščenje šeršchty: „Šchto džeržicže Wšy wo Šesufu?“ Šnapschecžiwí roššwětleny muž: „Šchto džeržicže Wšy wo wutupjenju Šerušalema?“

„Šombaj Šób“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchěch pschedawarňjach „Ššerb. Šowin“ na wšach a w Šudyšchinje dostacž. Ša šchtwórcž lēta placži wón 40 np., jenošliwe čžiščla šo ša 4 np. pschedawaju.

Čy-li spěwat,
Pitnje dželat,
Strowja cze
Sswójbny statof,
A twój šwjatof
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoř móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Wiches spať měrnj
Čzerstwosć da.

Nječ ty spěwafch,
Sswěrnje dželatfch
Wšchědne dnj;
Džen pať šwjatfch,
Dufchi datfch,
Wotporčij ty

S njebješ mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Szerhske njedželike łopjena.

Wudawa-žo kóždy šobotu w Smolerjez knižicziščerzi w Budyšcinje a je tam ja šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

10. njedzela po šwj. Trojizy.

Lut. 13, 35.

Glejće, wasch dom budže wam pufty wostajeny. Sa-
wěšće, ja praju wam, wy mje njebudžecze widžecž, hacž
czaš pschindže, so wy prajicž budžecze: Šhwaleny budž tón,
kiž pschindže w mjenje teho Šnješa.

Hižo 860 lět prjedy teho czaša, w kotrymž ku šo
prjódštėjaze šłowa šłyschecž dale i erta našeho knješa a
šbóznika Šesom Šhryšta, bė profeta Šoseaš hrožaze wěšče-
nje na šwój lud wuprajicž mėl: „Šraelske džeczi budža
dolhi czaš bjes krala, bjes šeršchtow, bjes woporow, bjes
woltarja, bjes naramjenika a bjes šwjatnizy wostacž“
(Šof. 3, 4). A šchtož bė wón wěšchcził, šo 272 lět posdži-
šcho dopjelui, hdyž wšchaf w lěcze 588 pschiczeže babelski
kral Nebukadnezar, tempel i žylym Šerusalemom wutupi
a jeho wobhdlerjom do jaštwa w dalokaj zusbje wotwjedže.
Tola po 70 lětnym pschewywanju we njej šmėdžachu šo
tehdom czi nješbožowni po Božim dopuschczenju šašo
wróczić do domišny: šebi šašo natwaricž templ a we nim
šwjeczić šwoje woporne Bože šlužby.

Wjele czežicho bu potrechenj židowski lud psches
hroženje našeho Šbóznika: „Glejće, wasch dom budže wam
pufty wostajeny.“ Šdyž po 4 lětnym wojowanju i nim
romške hoderje we wóštku šhėzorškeho šyna Šita šo tola
šfóncznje w lěcze 70 dachu widžecž psched Šerusalemom, a
jeho borany šapoczachu štokacž pschecziwo murjam teho
woblehnjeného mēsta, dha šo tute bórny šašpnychu a šup
póhanskich wojafow da šo tež nētk hnydom psched templom

šłyschecž, haj nēkoti wot nich roshorjeni wot šašakłosće
teho jich hanjazešo židowskiého luda czišnychu nēkajke ša-
paladło do šnutškwoneje šwjatnizy a bórny štejesche ta
w plomjenjach, kotrež šašo wuhafchecž šo tež mile šmyšle-
nemu Šitej a tej pod nim štejazej czišjódže wjazy nje poradži.
Na dnju 10. augusta lēta 70 po narodže našeho Šbóznika
bė dospólnje dopjelujene hrožaze wěšchczenje jeho šłowa,
nam na dženušišchu 10. njedzeli po šw. Trojizy wot na-
šdeho bibliškeho pucznika k rospomnjenju posčiczeného. A
pufty leži dženska hišcže, potojkim 1832 lět dolho, templ
Šerusalemški. Wšchitka próza, jón šašo twaricž, je kóždy
krócž šo podarmo ualozowala, tež wot tamneho šnateho
romškeho šhėzora Šuliana wotpanjenza. Tutón bė šebi
pródkuřaf, wěšchczenje Šesufšowe knicžomne šczinić. Šswoju
wulku móž, šwoje nješmėrne šamoženje pschetrijeba pschi
wuwjedzenju šwojeho wotmyšljenja. Šemjerženje a plo-
mjenja, kotrež je šemje šapachu, rošehnachu pschezo šašo
dželaczerjom wot twarškeho mēstna, tak šo tež tehdom nje-
wosta kamjen na kamjenju. Haj, žyle hewaf tak krašne
mēsto Šerusalem tež dženska hišcže w rospadankach leži.
Našypane je se wšchelakim drobjašom, kiž je wjele metrow
wyšoki a rospóřchene do wšchěch krajow je tež dženska
hišcže jeho wobhdlerštwo a žyly židowski lud je bjes
kralow a šeršchtow a nima žaneje šamostatnosće. A hdyž
tež wón w šandženych lētdžefatkach bjes žylymi kufš wjazy
domišneho prawa dosta, pschezo dyrbi wón tola šacžuwacž,
šo je jenož wot nich czeřpjeny.

Alle je dha pať tón nješbožowny narod, dwójzy nje-
šbožowny, dokelž w šwojej wopuschczenosći nješnajše teho

ſ hłownej pſchiczi. Wyſſle a rosręczowanja, czucza a ſwędonije ſu jenoż brędk, kotreż Bóg wużiwa.

Sawęcze, to njeje ſwjeſelazy podawf, hdyż maſch nahladnemu cżlowjeſej ſchibjeńzu węcchczicz a hdyż maſch jemu hiſchcze roſjaſniecz, tak bórny a fajkeho budza jcho na ſchibjeńzu pomęcnycz. Tola Joſef, kotryż njemę wo žanej hnadze, kotraž była je ſchłodu ſa jcho ſwędonije, móže a ma ſo ſthroblicz, ſo je hiſchcze w putach ſ profetom.

20. A ſta ſo na tſeczi dzeń, ſo wobęńdže ſarao ſwój narodny dzeń; a hotowaſche wulku hoſeżinu wſchitkim ſwojim ſłużobnikam, a powyſchi, kaź bę Joſef hižo po dwojim ſmyſlenju węcchczicz, hłowu wſchſcheho ſwojich naliwarjom a hłowu wyſchſcheho ſwojich pjeſarjom mjeſ ſwojimi wotrocżkami.

21. A ſtaji wyſchſcheho ſwojich naliwarjom, kotryż bę ſo bjeſ dwęla jeno ſnadnje pſchęhręſchik, ſažo t jcho naliwanju, ſo wón ſaraonej ſhelich do ruki dawawſche.

22. Ale wyſchſcheho tych pjeſarjom, na kotrehoż bjeſ dwęla tuſaſche, ſo je chyzł jemu ſ jedom ſawdacż, da wón wobwojeńnycz, kaź bę Joſef jimaj wulożował.

23. Ale wyſchſchi kralownych naliwarjom njepomni na Joſefa, kotryż bęſche jcho tola tak należnje proſył, ſo by ſa njeho pſched kralom ręczał, ale ſaby jcho.

Tak bę ſo Joſefej poſledni ſemſki brędk minył, kotrehoż bę ſo hiſchcze dđerzał. Tola ſkóncznje roſjaſni ſo, czehoż dla męjeſche naliwar na njeho ſabycz. By jcho kral na naliwarjomu próſtwu ſ jaſtwa puſchczik, dha tola pſchi wiſchej ſwobodze njebj wjedzał, ſchto by dnrbjal ſapocżecz, dokelż by był khudy zuſomnik w kraju, a Bożi wotpohlad ſ nim njebj ſo ſtał. Tak je ſo prawje ſtało, hdyż je teź Joſefa wulzy bolilo.

Joſef męjeſche nęcko hiſchcze dwę lęcze w jaſtwje ſędżecz, doniż njebj powyſcheny. Tehdy je jcho dżęd ſaak w Hebronje wumrjel.

41. ſtaw.

Ważny podawf, kotryż je do Joſefoweho wuſhuda a do wuſhuda Joſefoweje ſwójby mózje ſapſchimnył, a kotryż bę wulzy waźny ſa wiſchę ſtawimny Bożeho kraleſtwa, bu ſwjedzeny pſcheſ dwaj ſonaj ſaraoonawj. Tu maſch najpriedy wopomnicż, kajku waźnotu męjachu ſtajnje kralowe ſony po nahladach ſtareho ſwęta. Meſtor praji pola Homera, ſpiſaczela ſ czaſa ſtareho ſwęta, wo ſgamemnowym ſonu: „By-li nam drubi ſchęjſki cżlowjeſ nęckoľe tutón ſón ſdżęlił, bychmy ſa ludanje jón męli a bychmy ſo dale wot njeho ſdalowali; nęckoľe pak je jón wuhladał tón, kotrehoż khwalimny ſa najſdobniſcheho.“ ſaraoonowy ſón pak bę teź do waźnych Eżyptowſkich ſnamjenjom ſadraſčzeny. Eżyptowſka je darjena wot ręli Nil. Hdyż ręla kóžde lęto krajinu powodźuje, dha wuſhadza ſ teho krajna plódnocż kóžde lęto ſ nowa. Praſtare ſnamjo ſa kraj a ſa wiſchu ſemju, ſ kotrymż ſo ſažo w Eżyptowſkej nabojinje jako ſ pſchibohowku ſiſ ſetkami, je kruwa. Mla pak, abo pſchiboha ſiris, ſu czeſczili pod ſnamjenjom wola. Ze-li lęto plóдне abo njepłóдне, dha ſjewi ſo to pod ſnamjenjom kruwy, kotraž ſo wumóri ſ ręli wiſcho požohnowazeje. Eżyptom kłoby ſ jeneho ſtwjelza poſaſuja na njewſchędnu plódnocż w Eżyptowſkej, kotraž je ſo dyſ a dyſ nahhadzała. Wydleſche pak tutón ſarao w Boanje abo Zaniſu w ſewjernej Eżyptowſkej, dha je horzy narańſchi męcſik, ſ Arabiſeje puſcziny węjazy, kotryż kłoby ſęmudzi a wuſuſchi, runje tak ſnamjo ſa njepłódnocż, kotruż njemóže ręla pſchewinycz, jako w přenim ſonu ſuche kruwy. Eſonaj, po liczbach a po ſnutkownej podobnoſczi jenajtaj, ſbudza w ſaraoonje myſle, ſo ſtaj wulzy waźnaj, a ſtaj tak ſ pſchiczi ſa wjeſche podawfi.

II. 1.—36. Dwę lęcze poſdżiſcho je ſo ſaraoonej dwoji waźny ſón dżal. Dokelż jón Eżyptowſzy mudri njemóža wulożicz, dha dopomni ſo wyſchſchi naliwar na Hebrejſkeho mlódzęza; ſarao poſczele po Joſefa, a tón njewuloži niż jenoż ſón, ale radzi ſaraoonej teź ſ dobrej radu, ſo by ſo ſa czaſ bohatſtwa wo khude lęta poſtarał.

1. A ſta ſo po dwęmaj lętomaj, ſa kotryż czaſ bę Bóg Joſefej hnadu wyſchſcheho ſaſtojuika w jaſtwje pſchikłik, ſo bę wón jcho ſa nahladowarja w jaſtwje poſtajił, po kotrehoż woli męjeſche ſo wiſcho ſtawacz, ſo ſo ſaraoonej, tehdomniſchemu kralej — ſirtuſenej II., tſeczemu kralej ſ Hyſbokež ſwójby — ſón dżijeſche po Bożim ſtutkowanjju, jako by ſtał na brjoſy pſchi wodže, mjenujzy na Nilowym brjoſy, kotryż bę ſa Eżyptowſku plódnocż wulzy waźny.

2. A widžeſche ſ wody wuńcz ſydom rjane tučne kruwy, kotreż ſo paſechu na trawje a ſelenym, pſchi Nilſkim brjoſy.

3. A potom widžeſche wón druhe ſydom kruwy ſ wody wuńcz; te bęchu hroſne a ſuche, a ſtupichu ſo pólđa kruwow, po paſtwje khodżazych na brjoſy pſchi wodže.

4. A te hroſne a ſuche kruwy njehodżachu po paſtwje, ale póžrjechu ſa to te ſydom rjane tučne kruwy, a woſtachu tola hroſne a ſuche jako do teho. Na to wozucżiwſchi ſpóſna ſarao, ſo bę to ſón, a ſdaſche ſo jemu waźny.

(Potracżowanie.)

Khudy muž.

Khudy a niſi ja ſym
A woſtacż dnrby — to węc;
Sa to ſym ſpokojny,
Strowy a wjeſoły;
To mój ſchaz najlubſchi je,
Tyſkazam hórje ſo dže.

Nęchtó ma na doſcz pjenjeſ,
Ze wulki, nadobny knjeſ;
Mlakó pak wjeſela
W ſwęcze wón wużiwa,
S khoroſczu dnrbi ſo bicż,
Wędny ſo ſufacz a wicż.

Dnrby teź druhdy ſo dręcż,
Hdyż mój kuſ khłęba chzu męcż:
To pak ſo wutroba
Spuſchcza pſchęz' na Boha;
Bohatu ruku Bóg ma,
Hdyż ſechze, na doſcz mi da.

A dżęlu Bóg poſtajił mje
Kaź ptaczki t lętanju je.
Schtoha mi wadzi to?
Woſmu jo ſa lubo;
Sprawnje a cžeſtnje duż chzu
Žiwicż ſo na ſwęcze tu!

Alę na ſemi!

(ſkónczenje.)

W ſtwórbje ſczele ſlónzo horze pruhi na ſemju. Hižo bęchu rżane kłoby ſrawe t žujam. Nęchtó njebę wjeſelſchi, dżyli ſank. Wſchako bę jemu nan ſlubik, ſo ſmę přeni krócż ſ brunaczkomaj bohate žito domoj woſycz. Dzeń bę pſchichol, na kotrymż męjeſche ſo jcho žadanje dopjelnicż. Wędma bęchu na Bożich njebjeſach ranſche ſerja ſeſthadżale, lędma bęchu ſo ſchere mróczele poruno purpurej ſacżerwjemile, to bęchu teź wobhdlerjo tamneho kubla ſeſtawali a ſo do dżęla hotowachu. Hižo chyzſche ſank won khwatacz, jako jcho nan na mróczałku poſaſa, kotraž ſady na njebjeſa ſtupaſche a njewjedro węcchczeſche. „Njebudžeſch drje dzeńſ žito woſycz mój, pſchindze drje wulke njewjedro“, praji bur t ſynej. ſank pak proſcheſche, ſo ſmęł ſ najmjeńſcha raſ khwatajzy won dojęcż, ſchtož nan lubemu ſynkej teź rady dowoli. S dobom ſo ſakłapa, durje ſo wotewrichu, a knjeſ ſarał jaſtupi. „Dobre ranje, dobre ranje!“ tak poſtrowi bura, „ja pſchindu w nuſy ſ próſtwicżku t wam.“ Wędma bęſche bur ſwojeho hoſcza póſnal, ſo ſ hñęwom ſacżerwjeni a krej jemu mjeſ woczi ſtupi. Eſyſna a polna bojoſcze pſchiſtupi ſerta t mandželſtemu, jako chyzła jcho ſmęrowacz a ſpokojicż. ſank jenoż polny wjeſela lubeho knjeſa ſararja witajo ſo dżiwawſche, ſo ſtarſchej dawno ſ nim njeręcžitaj. ſarał pſchęzo hiſchcze pola durjom ſtejo hladaſche na bura, kotryż hñęwny ſkóncznje lędma tola nęcotre ſłowczka wupraſny, „Mój dom, knjeſ duchowny, ženje ſa waſ njeye. Lubo by mi bylo, hdy ſ žyła njebjſchcze do naſcheje wſy pſchichol. Nęckoľe pak, — to je to jenicżke, wo cżoż waſ proſchu, — wopuſchcżcze hnydom mje a mój dom!“ „Derje, ſo nęcł wſchitko węc“, wotmolwi ſarał. „Tola, czehoż dla pſchindžech, to hiſchcze chzu wam prajicż. Wotkach ſteji mój wóſ; jene kóło je ſo mi ſlamako. Sa ſym na pučzu t mręjazemu, ſo bych jemu Bože wotkaſanje dal. Duż pſchindžech Waſ wo drubi wóſ proſycz; w druhim domje ſnano tola pomoz namaſam.

Bóh jenož daj, so njebych pojdže pschichol. Na dalishe budžeje Bohu poruczeni!" — Tuto prajiwshi sticzi blędemu Sanfej, kotremuž kaž tež Hercze hylsh we woczach stejachu, ruku a wotcndže.

Wontach bēsche rjenje. Stwórba kražnjeje ho w najrjeńskej psyche a semja blyshczesche ho psches płoncžne pruhi w slotym blyshczju. Nasdala jenož hrožesche czmowa mróczel se strajchnym njewjedrom. Wo istwje nascheho bura nawopat knježesche nētkole tyszchnoscž a trudoba a sa dalischi pschichod jenož nadžachu ho styšne wutrobny lēpscheho cžafa. Khwila sańdže a Sant khwatasche s młodymaj brunacžkomaj na polo. Gorze a palaze bēchu płoncžne pruhi, tužnota stajnje pschibērasche a czorne mróczjele walachu ho pschezo bliže. Na wschēch polach džētachu pilni žnjenžy. Róždny khwatasche, njedžiwajo horzoty a potu. S dobom bē móžny hrimot blyshczj. Wichor ho sbēha a palazy blyst hižo lēta s wulkim prastotom. Se hylnym deszczom smēschane krupy pschepaduja. Sda ho, jako dyrbjala stwórba žama rospadnyč. Blēdy kaž žnjercž stej bur w dworje a hlada a cžafa styšnje, hacž luby Sant hišczje njejdže. Hižo ho dwaj wosaj wokolo bróžnje sa-winjetaj, džēlaczerjo khwataju pod tšechu, so bychu tola nēkał hišczje strajchnemu njewjedru cžekli. S bojosčju bur widži, so tu brunacžtaj hišczje njejistaj. Pschezo hóršchi je strach, pschezo móžnišche hrimanje, pschezo wjetšche padaju krupy. Duž pschihna plakajo płužobna džowka s pola a schtrēczesche: „Sanfej staj ho konjej spłóschitkoj!" — Burej ho seznje; tolemi jemu khablatej a tšchepotatej, lēdma móže do khēže dóncž. Hertu wuhladawshi, se hyljami we woczomaj wurajny w žnjertnym styštu: „Herta, prosch ja mi je a ja naju žyna!"

Duž s dobom wješkoty, hdyž tež žyle pichemofnjeny, jaštupi Sant. Koho pak dzerži tak twjerdže sa ruku, koho cžehnje tak radoštny sa žobu do žstwy? Knješa fararja, kiž bēsche tu rano hižo pobnył. Herta njewidži s wješkološčju nikoho, dhyli hwojeho Sanka, kotrehož wutrobnje kofchi polna macžernejje lubosčje. Bur pak hišczje stejw njewē, hacž žmē tajkemu džiwkej wo prawdže wēricž. Kał móhł jemu tón muž hdy wodacž, kotrehož je tak hłuboko franik?! Kał móhł runje wón lubowaneho Sanka je žnjertneho stracha wumóž?! Hišczje njewidži a nješčajuje wón lubosčje, kotraž ho jemu s woczow fararja tak pscheczelnje napscheczjwo žwēczi. Wón žebi džiw njewē wuklascž, kiž je ho tu stał, doniž jemu farač jón njewukladže. „Wy widžicze", tak wón pocža, „so dyrbjaj ja dženkā tola skóncžnje hišczje wasch hōscž byčž. Bēsche drje mi rano hižo tak. Runje domoj jēdžech, jako njewjedro wudyri. Ssam mój stary konik pocža, jako krupy hylnje padachu, stakacž a cžetacž, tola pak jehw bōryh smērowach. Lēdma bēsche ho mi to radžiko, jako waschey brunacžej džiwkej a spłóschenaj pschihnaschtaj. Mōžach ho rucže hišczje do pucža stupicž a nastroženaj konjej idžeržecž. Ssym wšchal žam burški žyn, duž derje wēm s konjemi wobkhadžowacž!"

„Herta, žy blyschala, je žam burški žyn, dha drje tež mi starému burej cžim prjedy woda", jawoła wješkely bur a sticzi s džēczazej radoščju fararjej ruku.

Dawno žym wam wodał, luby pscheczelo, wšchitko je žapomnjene, sejnali pak žmy ho hake w tutej hodžinje." „Tak je prawje, jawyšta bur, „pschimacže moju ruku nētkole tak twjerdže kaž prjedy konjej. Mhyłtu žebi, so by nam tež stary knjes farač wodał, hdy by naž wješkolyh hromadže widžal. Herta, luba Herta a Sanko, luby žynto, radujtaj ho s nami. Hōščjiniu chžemy hotowacž, jako by žane njewjedro njepobnył; žancho žužoda, žancho bura se wžy njecham parowacž. Wēm ja tola, so je dženkā najšbožownišchi džēn mojeho žiwjenja."

Dawno je ho njebjo sažo wujajnył. S nowa žwēcza ho wjetšchi módryh horow w žehliwym purpurje. Róžde łopjeschko syboli ho psches płoncžne pruhi w kražnym blyshczju. Džēn ja-khadža a wječor ho pschibližuje. Mēščacž žwēczi s cžicha na mēralacžnu semju, pschede wšchem pak sežele mīke žwētlo do jeneho doma, w kotrymž wyštanje a wješkološčž knježi, hdyž staryschey ho žradujetaj nad lubym žynom, hdyž ho pschi hōščjiniu s nowa žwjedžēn mēra mjes fararjom a wōžadu, žwjedžēn mēra mjes pscheczlemi a žužodami žwječesche.

Wschelake s bliska a s daloka.

Njedželu jako dopomnjeńskim dnju na wutupjenje mēsta Jerusalema ho kollektā sa mižionstwo mjes židami w Sakskej hromadžuje. Džēl pschipadnje Jerusalemskemu towarštwu, kotrež ho sa evangel-

istich w žlubjenym kraju stara. Wy lubych cžitarjom prošymy wo bohaty dar sa tón štutł mižionstwa mjes židami, so by nēhdy wu-šwolent lub hwojeho Mēšiaša namakał, kotrehož je nēhdy žastor-cžil. Mižionstwo trjeba wjetšchich hēdkow, dokelž sažo dweju mižionarow wuwucžicž dawa. Towarštwu je w sańdženym lēcže 1462 hr. wjazh wudawkow hacž dofhodow mēlo. Duž položmy do Božeho kaschcža bohaty dar sa tón žwjaty štutł!

— Mēschto špodžiwne a žadne pschijnešechu Nowiny sańdženu žobotu. W mēščje Budyšchinje, kotrež ma psches 26,000 wobydlerjom, sa žyly tždžen ani jena wōžoba wumrjela njeje. To ho wēščje sa dolhi cžaf stalo njeje.

— S nowa ho cži žapalerjo, kotřiz psched nēkotrymi mēščazami naschu krajinu do njemēra stajachu, hibaja. W Salschtrowje stej ho 22. julija kublo a khēža s bróžnju wotpalilej. W tym žamym cžafju palešche ho w 10 mjeńschinow šbalenej wžy Mēhnsdorf. Sow ho tež domške a bróžnja wotpalischtej.

— Kał khētšje móže nješbože na cžłowjeka a žwōjbu pschińcž, dopokafa trudna powjesč, kotraž pschińdže s Žetowa pola Wōšporta. W nozy jahrodnik Meumann na dobo rošom šhubi. S widłami wšchitko w domje rošbi. Žonu nufowasche, so dyrbjesche hodžiny dolho paczerje spēwacž, potom džēsche na kubju schtodu cžinicž. Žona bē mjes tym cžekla. Wón dale sakhadžesche a se žekeru wokolo žebje bijesche, so žebi ničto nješwēri, jemu blisťo pschińcž. Na dobo s bróžnje wohen wudyri. Meumann, kiž bēsche wohen žapalił, pschi wōhnju tōnz wsa. Žeho cželo špalene s rospadankow wucžezechu. Žnē buchju wopor wōhnja, hdyž móžesche ho tež štót wukhowacž. Tež žužodna bróžen ho žapali a žaniczi.

— S Prastowa. Sańdženu njedželu, 27. julija, bē ja khēžtara Nowaka w Prastowje a jehw mandželstu rodž. Žschiedriches s Kanesž žadny džēn sloteho kwaša pschichol. Wšchē džēczi a wjele džēczi džēczi bēchu ho s džēla s dalscheye žurby sešchli, so bychu na šbožu lubowaneju starscheyu wutrobnje džēl brali. Ženož jena džowka, kiž bē tutón džēn wōšebje woczakowala a ho do přēdka na njón žadowala, jón wjazh žobu nješkwečesche, dokelž bu sańdženu nasymu po Božej woli, wōšom žyrotow jawostajiwshi, se žnjercžu wotwołana. — Hdyž bēchu džakowne džēczi a džēczi džēczi starscheyu se wšchelakimi, rjanymi darami wješkelił, bu žimaj tež hišczje w mjenje ewangelsko-lutheršeho krajneho konsistorstwa pschihna žerbška biblija s wutrobnymi pscheczemi dalscheho Božeho žohnowanja pschepodata. Subilaraj wopokafaschtaj žwoju džakomnosč s Bohu s bohатыm darom sa žwjate mižionstwo. Špožčž Boža miłosčž lubymaj starschimaj po wjele džēle a prōžny žiwjenja hišczje dolhi, žwētly a psches džaknu lubosčž džēczi prjēńschemy žwjatol a wječor!

— Wobydlerštwu w Sakskej po wēruwujnacžu ho nēhdy tak rosdžēli po procentach: Ewangelsko-lutheršich wobydlerjom je 94,11 procentow, romsko-katholšich 4,68, reformiršich 9,38, židowšich 0,29. Šbnył pschińdže na sekty, kotrež žu jara rostle, so bēsche jich pschi pošlednim ludlicženju 22,000 (w lēcže 1832 jenož 39).

— Sažo je ho džēn sa kōnowanje jendželšeho krala postajil, a to džēn 9. augusta, hacžrunje je kral hišczje khētro cžerpjazh. Duž móže lōhko móžno byčž, so ho kōnowanje sažo w pošlednim wofomifnjenju wotštorczi. To je, kaž by wōšebity wotšud na tynle kōnowanju ležal, nētko, hdyž chžychu Žendželcženjo s wyštanjom žobu žwječicž, so žu tu njeprawu wōjnu pscheczjwo Buram dobyli.

Dalische dobrowólne dary sa wbohe armenisťe žyroty:

R. s B.	3 hr. — np.
M. s P. (Džakny žnjowy dar)	5 " — "
Hromadže: 8 hr. — np.	

W mjenje wobohich žyrotow wutrobnny džak.

Wólcz, redaktor.

„Bombaj Bóh" njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschēch pschedawarňjach „Serb. Nowin" na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na schtwórcž lēta placzi wón 40 np., jenuťliwe cžišla ho sa 4 np. pschedawaju.

Essy-li spěwał,
Pitnje džělal,
Strowja cze
Eswójbny statok,
A twój ŝwjatok
Eradny je.

Sa staw spróznny
Napoŝ móznny
Luboscz ma;
Bóh pať ŝwěrnny
Pšches spať měrnny
Ezerŝtwošč da.

Nječ ty spěwaŝ,
Eswěrnje džělaŝ
Wŝchědne dnny;
Džeň pať ŝwjatny,
Duŝki daty,
Wotpoczni ty

S njebbeŝ mana
Nječ czi kmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotŝchew cze!
F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa ŝo kóždy ŝobotu w Smolerjež knihicziŝczěrni w Buduŝchinje a je tam ŝa ŝchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. doŝtač.

11. njeđzela po ŝwj. Trojizny.

Rom. 1, 16.

Spomni na mnje, hdyž ja ŝlyŝhecž budu to ŝwjate evangelion, hdyž přěduje ŝo twojom ludu; ŝo bych byl roŝŝwěczeny wŝchón, nječ wono we mui jeŝtkadža a tawŝnt plodom pšchinoscha.

Evangelion wo ŝhryŝtuŝku je móž Boža ł ŝbóžnoščzi,

1. hdyž pokutu czinimy.

2. hdyž wěru pokafujemy a

3. hdyž po puczju ŝwjeczenja do přědka kawatamy.

Evangelion je ŝa naŝ móž Boža ł ŝbóžnoščzi,

1. hdyž pokutu czinimy. Wny ŝmy ł pšchinarodzenja wŝchitzny khdži, ŝhubjeni hrěŝchnizny. To je wuczba ŝwjateho piŝma, to wobŝwědczi nam naŝche žiwjenje a naŝhonjenje. To je wuŝnacze naŝcheje zyrkwoje. Tuto hrěŝchne ŝkaženje, kotrež w naŝchey wutrobje bydli, mjenuje ŝwjaty Pawoł teho stareho cžlowjeka. Haj, tón stary cžlowjek je ŝkaženy pšches hrěch. Hrěch jemu pšchiwuŝuje. Hrěch je ta draŝta, kotraž jeho wobdawa. Tón stary cžlowjek ŝwoli do hrěcha, dokelž ŝebi myŝli, Bóh njeje tón ŝwjatny a prawny Bóh, kaž wón ŝo mjenuje w ŝwojim ŝlowje, a njebudže naŝ tehodla khoŝtač po tym, kaž ŝmy tudny žiwi byli. Tón stary cžlowjek ŝwoli do hrěcha, dokelž ŝebi myŝli, tón abo tamny hrěch njeje tať wulki; ale pšched Bohom je kóždy hrěch ŝatamanliwy. Hrěch ŝlubi temu staremu cžlowjekej wŝchelake ŝbože a ŝluzi jemu. Pšches hrěch ŝo ŝkaŝywoŝki dže Božemu ŝudženju napschecziwo a jemu wuńcz njebudže.

Njeje dha žana pomoz ŝa njeho? Haj, přědowanje, kotrež na hrěŝchnika ŝo wobroczi: cziň pokutu! Tón stary cžlowjek dyrbi ŝo wŝchědne wotpoločicž a to ŝo stanje pšches wutrobnu pokutu. Kať ł nami ŝteji? Je tón stary cžlowjek we naŝ hižo morwy? Nječhodzimny wjazny w hrěchach a na jich puczach? Hdyž my naŝche pomyŝlenja, ŝłowa a ŝtutki pšched Božim ŝwjatym woblicžom prawje pruhujemy, budžemy poŝnacž, ŝo mamy hiŝchcze wjele wotpoločicž, ŝhonicž, ŝo ŝmy wŝchitzny hrěŝchnizny, a nimamy teje prawdoŝcže, kotraž pšched Bohom placzi. Tón prawny pucz, po kotrymž ł temu ŝnjesej wróczo pšchindžemy, je a woŝtanje pokuta. Wŝchědne mamy pokutu czinicž, kaž w naŝchim katechiŝmuŝku reka: „ŝo tón stary Ğadam w naŝ pšches wŝchědne roŝkarže a pokutu ŝo dyrbi potepicž a wumrjecž je wŝchěmi hrěchami a ŝlymi loŝchtami.“ Wŝchědne dyrbimy ł naŝchemu ŝnjesej hič, ŝo by wón naŝ wuczisicžil wot wŝchitkich hrěchow. Pokuta je přěnja krocžel ł žiwjenju. Wona pať je tež hórke lěkarŝtwo, kotrež mamy wŝchědne trjebacž. Ğano a wjeczor cziň pokutu. Prawa pokuta ŝlyŝcha ł prawemu ŝcheczižjanŝtwu. Dyrbi pať wona prawa pokuta byč, dha mamy tež

2. wěru wopokafacž. Wěra je to najwadžniŝche w nowym cžlowjeku. We wěrze ŝlyŝchi a wobarnuje wón Bože ŝłowo, tón evangelion wo ŝhryŝtuŝku. We wěrze pohladuje wón na ŝwojeho ŝbóžnika, kiž je nam wopiŝmo woŝtajil, ŝo bychmy ŝlědžili ŝa jeho ŝtopami. We wěrze ŝapŝchija wón ŝwojeho ŝnjesa a krala, ŝo by wot njeho to nowe žiwjenje w bohatej měrze doŝtať. Wěra jenicžny ŝdžerzi teho noweho cžlowjeka w naŝ.

We swjatej křechenizy hižo budžemy i nowa narodženi, ale psches wěru a psches Bože swjate wotkasanje wostanje wón w naš žiwj. Wěra pošlyni a šdžerži noweho człowjeka mózneho w naš a pschihotuje naš ja njebyeste wobhydlenje. Wěra je teho dla k šbóžnosći nušna. Kak nětko i nami steji? Je tón nowy człowjek hižo žiwj w naš? Móžemy šo teho wušnacž, šo my w Křychtuštu nowe stworjenja šo ščinili šmy? Našcha wěra pak pschindže i předomanja Božeho šłowa. Duž chžemy Bože šłowo rad šlyšhecž a wutnyčž a w pěkněj a dobrej wutrobje ššhowacž a we wěrje pschego bóle roščž a pschiběracž na našchim šnutškwonym człowjeku. Psches wěru pschindžemy k žiwjenju. Jenó šo njebychu našchěj wěrje płody pobrachowale!

3. Šhwatajmy teho dla po pucžu šwjecženja do přědka! Tón nowy człowjek je po Bosy stworjeny we prawdosći a šwjatosći. My šmy wšchitžy Bože džěczi psches wěru do Jesom Křychtu. Šdnyž pak Bože džěczi šmy, dha mamy tež po jeho šwjatej woli našche žiwjenje wječž. Bóh je nam šwoju šwjatu wolu šjewiř we šwojim šwjatym šłowje, we šwojim šakonju a we šwojich šasnjach.

Bóh, našch Wócžez, pschindže teho dla husto k nam a pyta płody wěry pola naš, pyta lubosć k Bohu a k Božemu šwjatemu šłowu a wopraščuje šo tebe, kak štejiš k Božemu jenicžtemu narodženemu šynej Křychtuškej Jesušej? Wěriš dha, šo je tež ša tebe šwoje žiwjenje dař, šo by ty junu žiwjenje a šbóžnosć měř? Šhodžiš nětk po jeho krašnym pschikladže, to rěka; šhwataš do přědka po pucžu šwjecženja? Bóh k tebi pschikhadžu šo wopraščuje: daš šo tež ty wot šwjateho Duchu wozžicž, wot teho Božeho Duchu, kiž naš powola, šhromadži, roščwěcži, wušwjecži a pschi Jesom Křychtu šdžerži w prawej jenajškej wěrje? Šdaluješ šo wšcheho hrěšneho wašchnja a šlužič Bohu šamemu? Pytaš šbóžnosć šwojeje dušche a bližičeho šbóžnosć? Tak šhwataš do přědka po pucžu šwjecženja. Š temu chže tebe evangelion wo Křychtuštu dowješč. — Šaj, hdyž pokutu činiš psched Bohom, hdyž w prawej wěrje šwoje žiwjenje wjedžeš a šwoju wěru pschich i płodami prawdosće a tak po pucžu šwjecženja do přědka šhwataš, hlaj, dha je tón evangelion wo Křychtuštu woprawdže móž Boža k šbóžnosći.

Šnježe, daj psches šwjateho Duchu, šo bychmy tež my tajku móž nad našchimi wutrobami šacžowali!

Šamjen.

Běrnik-Šluchanski.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

šajle myšle nadeždžech, Bože šłowo čitajo.

Šodawa šwěrnny čitar „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššajowe, 41. šlaw.

(Šofracžowanje.)

Šil je Ešyptowška šłowna rěka, kotraž wšchu Ešyptowšku krajinu do dweju džělow roščžěla. Dofelž wón płódnosć po kraju wudžěla, běšche po wšchem štarym šwěcže šlawjeny; Ešyptčzenjo pak wopokasowachu jemu šamu bóštku čječž. Wutħadžazy i „módreje“ a i „běleje“ rěki šhwata psches wšchelako ššěrofu dolinu hacž k šewjernym Štiopškim mješam, pschedreje šo psches žornowzowe, jemu pucž hacžaze horny a pošćicža pošćedni wodospad pódla Šhjeny abo Ššwana. Tu šapocžnje šo jeho rěčnišchčo w Ešyptowškej. Na narašchim brjošy pschewodža jeho horny, kotrež šo nimale pschi rěžy pošbėhuja; na nawječornym brjošy pak maju Šibyške horny jenó šnadnu wyškosć, kotrež Šilowu dol křyja

psched pěškom i Šibyške puščiny. Tute horny šdaluja šo dale a bóle wot rěki, a Šilowu dol, i wopřědka nimale wuški, ššěri šo; ššončnje šu šo horny žyle šhubile a rěka džěli šo psches pěš. wot jeje žolmow namjetany, do dwojich rěčnišchčow a wulwa šo ššončnje do Ššjedžnosěškeho Šorja. Šrajina mješ woběmaj rěčnišchčomaj je wulki šširóž, kotryž je hrjěškemu pišmje Δ (D) wulžy podobny, a kotremuž šu teho dla Delta narjelli.

Šbóždolětnje wulwaju šo Šilowe žolmy psches brjohi. To ma šwoju pschicžinu w šliwch, kotrež wot meje hacž do septembra w Šthiopškej a tamnych krajinach padaju, kotrež šwoju wodu do Šiloweho rěčnišchčwa wulwaju. W drugej junijowej položy roščže woda i wješcha, a woda je potom čašto našelen abo našolčž. druhdy tež nacžerwjen a njeħodži šo k picžu. W awgusće wulwa šo rěka psches brjohi a je špocžatk awgusta najbóle narostla, šo je Šilowu dol tehdy jěšorej podobny, i kotreħož šo měšta a wšy wunurja jako kupy. Šotom špaduja wody 40—60 dnjow po najwyššchim štejišchču; šonž oktobra pak šu šo šašo do rěčnišchčwa wrěčile. Tute pomodženja, kotrež šu ludžo w nižkej Delnej Ešyptowškej hižo šastaršku psches pschěrowy a wozucžeraze naprawy a kola do wšchěch štron roščšěřili, je jenicžny podložk ša płódnosć w kraju. Šłódnosć w kraju je wurjadnje šmana, roščže-li woda do šamych 18 loħeži, došahaza, roščže-li jenóž 16 loħeži. Dofelž pak wulke wody tež bahnišchčwa, tonidla a žumpadla šawostaja, dha šu i pschicžinu ša mnohe šhorosće, wošebje ša wušad a mór.

5. Š wón šašo wušny, a jemu šo šašo džijesche: a widžesche, šo šydom klošy roščžichu i jeneho štwjelza, polne a tořte.

6. Šotom widžesche na šamym štwjelzu, šo šydom čženke a wot ranišcheho, i Šrabiške puščiny wějazeho wětra wušušchene klošy wuroščžichu po nich.

7. Š te šydom šuche klošy pošřjechu šššhadžy te šydom tořte a polne klošy, šo njebė wo nich ničšo wjazy widžecž. Tehdom wozucži Šarao a widžesche, šo bė šon.

8. Š hdyž bu rano, bė jeho duch naštróženy, šcho drje měłaj šonaj jemu šjewicž; dofelž bė tak žiwje a wšchěj prawdžitosći podobnje šo jemu wudžalo, a dofelž běščaj wobaj šonaj šebi tak podobnaj, dha špšna ša wěšte, šo maja šo tu jemu wažne podawki i pschichoda šjewicž, šo mohł wón i knježerjom w kraju wšcho po tym šřadowacž, a pošla a da šawolacž wšchitkich Ešyptowškich wěšchčerjow, wšchitkich mudrych, a powjedasche jim šwojeje šonaj; ale žadny njebė, kotryž bė jeju Šaraonej wuložicž mohł, běšche-li wuloženje tež loħe.

Šudri bėchu w Ešyptowškej tamni ludžo, kotřiž šlyšchachu i měšnikami do jeneje a teje šameje woršchty Ešyptowškeho naroda, a kotrymž tež šwjecži pišarjo abo pišmawucženi narjěnychu; woni našadžowachu šo i potajnym pišmom, i wědu wo hwěřdach a i druhimi wědomosćeni, ale tež i wěšchčenjom, i wuloženjom šonow a i kuřarštwom. Šich mějachu ša tych, kotřiž maja wjazy dnyli wšchědnu měru rořuma a wědomosće.

To je wořud šemške mudrosće, šo tam, hdyž by wažne bylo, šo by rěčžala, ma woněmicž, a to je džěl Božeho knježštwu a nade wšchem šwětom, šo rěčnikam hubu šawrje a wšmje rořum wot štarych.

9. Tehdom rjekny najwyšššchi naliwar, w šhromadžišnje mudrych tež pschitomny, k Šaraonej, a džesche: Dženša špomnju na šwój hrěch! Špomnju šo, dofelž njewěny šebi dženša šaradžicž, žiwje na tamón čžak psched dwěmaj lětomaj, hdyž šym šo nad Šaraoom pschěhrěščil.

Psches tuto měštno bu hrabja Šeepold še Štolberg († 1819) šbudženy, jako wón na šamym dnju, hdyž bu powolaný ša kraloweho naliwarja, šwoju bibliju wotewrišchi tule šchtucžku čžitasche.

10. Šdnyž bė šo mjenužy Šarao rořhnewal na šwojeju wotročkow a mje i najwyšššchim pšekarjom bė do jastwa šadžiř, do doma dworoweho wyšššcheho:

11. Tehdom šo namaj woběmaj w jenej nožy džijesche, šbždemu jeho šon, po jeho wuloženju.

12. Š běšche tam pola naju Šebrejški hólz, dworoweho wyšššcheho wotročk, kotreħož bėchu tež do jastwa šadžili, a kotreħož bėchu poštajili, šo by namaj pošlužowal, temu šmój mój šonaj powjedaloj. Š wón namaj wuloži naju šonaj, šbždemu po jeho šonje jej wukładowasche, šo bė wuloženje pschi wšchěj podobnosći w šonomaj tola žyle wšchelake.

13. Š je šo na ššecži džěř štalo, šo kaž wón namaj je jej wukładowal, tak je šo namaj šeschlo; pschetož ja šym šašo do mojeje šlužby poštajeny, a tamny je wobwěšcheny.

14. To wot wyschjehcho naliwarja wuſtjſchawſchj póbſla Jarao a ſawola Joſefa; a czi, kotſiž bėchu póbſlani, wupuſchėzichu jeho nahle ſ podſeiniſkeho jaſtwa. A wón, dofelž bė ſebi ſa czaſ žarowanja po Egyptoſkim waſchnju dał wloſny a brodu roſcž, ſo wottruha, a woblecze ſo druhu, ſwjedzėnſtu draſtu, ſo by doſtojnny ſtupil pſched krala, a pſchińdže nuts t Jaraonej do kraloſkeho hroda.

Tak je Bóh Joſefej wumóžnika ſbudžil. To rėla ſawėſcže, ſo maſch hnadneho Boha: plakaſch-li, dha ma wón ſlote ſudobje, ſo by ſylſy ſlojil.

Jarao bydleſche tehdy najſterſcho w Memfiſu — po hebrejſzy Moſ abo Moſ — tam hđžež je Nilowy dol hiſchcže wuſti, a to na nawjecžornym brjoſy.

15. A Jarao dzeſche t njemu: Mi je ſo ſón dzał, a nimam nitohu, iſchtóž by mi jón mohł mukladowacž. Wo tebi pať ſym ſlyſchal, ſo, hdyž ty ſón ſlyſchiſch, móžeſch jón na měſcže wuložicž, žadny njeje ſa tebe pſche czežki.

16. Joſef pſchecžiwu tajkemu póhanyſkemu poſhwalenju ſwojeje woſobny ſo wobarajzy a krala, kaž prjedy wobedu kraloſkeju ſlužobnikow, na jeničkeho a ženje njeſmolizeho wuložowarja poſaſajzy wotmolwi Jaraonej a dzeſche: To pſchi mni njeſteji; ale Bóh wſchal budže Jaraonej dobre wėzy pſchjowjedacž.

Tajki cžlowjeť njeje Joſef byl, ſo by ſo na ſwój roſom abo na radu a mudroſcž ſwojeje ſwobodneje wole ſpuſchcžal, ale je rėcžal wo Anjeſowym ſakonju wodnjo a w nozy a je ſo t Bohu wołal ſ horjazej wėru. Teho dla tež njeje Joſef ničzo cžinił bjeſ modlitwy t Bohu, woſebje niž tehdy, jako bu powołany, ſo by kralej ſón wuložil. Tehdy je wón bjeſ dwėla takle ſpėwal: Anježe Božo, ſym nětkole ſawołany, ſo bych kralowy ſón wuložil, ſpožcž mi hnadu a ſwjateho Duchu, ſo mohł jón prawje wuložicž. Tak dha pſchińdže wón ſ prawej wėru a njedwėluje, ſo njemohł ſón wuložicž; a tola ponižuje ſo pſched wyſchnoſcžu prajizy: Bóh budže Jaraonej dobre pſchjowjedacž, jako cžył prajicž: Seli tež ja wotmolwičž njemohł abo kralej powjedžicž njemohł, dofelž njei-ſym tajkich darow doſtojnny, dha Bóh tola druheho wuložerja na- deńdže. Tajke poczeſcžowanje Joſefowe pſchecžiwu kralej mamy derje ſpominacž, dofelž mamy ſwėtnu poliziju a wyſchnoſcž mėcž ja Boži porjad. (Luther.)

17. Jarao dzeſche t Joſefej: Mi ſo džijeſche, jako bych na brjoſy pſchi wodže ſtal.

18. A widžach ſ wody wulėcž ſydom rjane tučzne kruwy, kotrež ſo paſechu na tramje.

19. A po tych ja widžach druge ſydom ſuche, jara hroſne a hubjene kruwy wulėcž. Sa w zylim Egyptoſkim kraju njeiſym tak hubjenych widžal.

20. A te ſydom ſuche a hubjene kruwy póžrjachu te ſydom prėnje tučzne kruwy.

21. A jako bėchu je póžrjele, njebėſche na nich widžecž, ſo je bėchu póžrjele: a bėchu tak ſuche, jako prjedy. Duž wozucžich.

22. A ja ſaſo wo ſnje widžach, ſo ſydom kloſy roſcžechu ſ jeneho ſtwjelza, polne a toľte.

23. Wotom wuroſcžechu ſydom ſuche, czeńke a wot raniſkeho wėtra wuſuſchene kloſy.

24. A te ſydom czeńke kloſy póžrjachu te ſydom toľte kloſy. A ja ſym to wėſchcžerjam powjedžil, ale woni njemóža mi to wuložicž.

25. Joſef ſtejazy pſched kralom a kraloſkim dworom w cžichej majeſtoſcži wotrocžka Božeho, kotryž njeje ſam ničzo, kotryž pať wſcho ſamože pſcheſ žiweho Boha, wotmolwi Jaraonej: Wobaj Jaraoſowaj ſonaj ſtaj jenajſaj a ſpowjedžitaj ſamuwėž; pſchetož Bóh pſchjowjedacž Jaraonej, ſchtož budže cžinicž.

26. Eſydom rjane kruwy, w prėnim ſonje ſ wody ſtupaze, ſu ſydom lėta, czaſ jich wobraſej podobny. A ſydom dobre kloſy, w druhim ſonje na jenym ſtwjelzu roſcžaze, ſu tež ſydom lėta ſameho czaſa: Eſón je ſ prėnim jenajki.

(Potracžowanje.)

Bjeſbóžnemu je Bože ſlowo hroſnoſcž.

W Franzoſkej ma bibliſke towarſtvo tajkich póbſlow, kiž biblije wokoło noſcha a te ſame pſchedawaju abo tež roſdaruja; pſchetož tam je hiſchcže Bože ſlowo jara žadne. Tajzy póbli rėlaju bibliſkolporterjo. Guſto maju pſchi ſwojeje prózy, Bože ſlowo roſpſchecžeracž, wjele hanjenja, tola pať tež wjeſkeho ſhonicž.

Wola jeneho kowarja, tak powjeda jedny tych kolporterjom,

trjechich jeneho najenka. Tónſamy mi dwaj nowaj teſtamentaj wot- ſupi, cžyſny pať tajſamaj na měſcže do wohnja, a cžyſchcželſche, dofelž kowar t temu žanu wolu njepokaja, ſam kowarſki mėch a pſchjwoła mi: „kaž tute knihi, tak dyrbjeli wy ſpaleny bycž; wy hódni njeiſcže, ſo waſ ſemja noſy! Schtož ſym nětko cžinił, to t Božej cželcži cžinjy: pſchedajcže mi zylu bibliju, ſo ju runje tak ſpalu, kaž tute dwoje knihi!“ To bėchu jeho ſlowa; ja pať teho woboheho ſaſlepjeneho cžlowjeka proſchach, ſo by na muje poſlučchal; duž cžitach jemu ſ Božeho ſlowa runje tajke ſchtucžki, kiž mējachu móž, jeho wot hroſnoſcže a ſloſcže jeho myſlow a ſkutka pſche- ſwėdcžicž; a wón, njewjedziwſchj, ſchto na to prajicž, dzeſche ſwój pucž. Bóh cžył ſpožcžene mėcž, ſo by ſo tón cžlowjeť ſwojeje ſlepoſcže dohladał a ſchryſtuſowu roſkwjeczenje we ſlowje Božim pſtal. Luk. 11, 28.

Nad rjanej hwėſdžinu.

(Zda hrabina Sahn-Sahn.)

Nad rjanej hwėſdžinu junu ſo jaſni,
Nadžija žněje tam dopjelnjenje;
Schtož ſy tu wucžerpił, něhdy Bóh kraſni
S mytom tam njebjeſkim miłoſcžiwje.

Nad rjanej hwėſdžinu ſylſy wſchė ſprahnu,
Kotrež jow na ſwėcže wuronjeſche;
Eſwjata to wėſtoſcž: hđžež duſche dom cžahnu,
Luboſcž ſo ſ luboſcžu ſjenocžuje.

Nad rjanej hwėſdžinu wėcžny mėr tečėwa,
Tu jeno njemėra domiſna je;
Wutrobje twojej tež mėr ſo tam ſmėwa,
Kaſpėž jón ſemſki holt njeſamóže.

Nad rjanej hwėſdžinu jaſny ſo maja
Lubi, kiž dželil dónt na ſemi je,
Samėſchki ſpadnu, kiž pſchichod nam taja,
Duſche ſo witaju radoſcžiwje.

Nad rjanej hwėſdžinu cžėmnoſcž ſo ſhubi,
S kotrež dónt cžaſnoſcž cži pſchitrywaſche;
Na cžož ſy cžakal a ſchtož nam Bóh lubi,
Smėje najrjeńſche tam dopjelnjenje.

Nad rjanej hwėſdžinu ſmahuja palmy,
S njebjeſkim dychom naſ wolkſchewjeju;
Pſchewod pať dawaju jandželow pſalmu
A ſbóžnoſcže wėcžnemu wotpocžinku!

K. A. Fiedleř.

Bonjaza ſwėrnoſcž.

Staroſnata je žonjaza ſwėrnoſcž w měſcže Weinsbergu. Hdnyž tehdom Weinsberg, tehdom měſtacžko wot něhđže 2000 wobhdlerjom, we Württembergſkej, po dolhim pſchecžiwjenju 21. dezembra 1140 ſo kžėžorej Konradej III. na hnadu a njehnadu poddacž dyrbjelſche, cžyſche kžėžor wſchittich mužow je ſmjercžu khoſtačž, hdyž žonam ſwobodne wotcžehnjenje pſchjowoli a jim ſ dohom pſchjowoli, ſ jich drohotnoſcžow telko ſobu wſacž, hacž ſamoža na ramjenjach wot- njeſcž! Duž wſachu Weinsbergſke žony jako najdrožiči poklad ſwojich mužow, kotſiž bėchu hewal t ſmjercži wotſudženi, na ramjo a jich pſcheſ wrota donjeſechu. Wot teje ſwėrnoſcže bu kžėžor tajki hnuty, ſo měſto wobhnadži a mužam žiwjenje wotſtaji. S prawom wobdžiwamy dženka po 750 lėtach Weinsbergſtu žonjaza ſwėrnoſcž.

Tak pať by bylo, hdy bychmy wjedželi powjedacž wo nimale njeſnatej žonjazej ſwėrnoſcži w Pſalzy, kotraž je hiſchcže pſcheſ prėnju. A hdyž tež w hiſtoriſkich knihach njeſteji, je tola ſamy podawf:

W 30lėtej wójnje bėſche pſalzſki rentmiſchtr Thrun w Ger- mersheimje živy. Hdnyž bėchu ſurowi Eſpaniſzy, kiž bėchu delnju Pſalzu wurubili a tež tymaj mandželſkimaj ſle cžinili a muža pſcheſ bicže a nalecže ſchfódnego picža do ſchije tak pſchecžėhali, ſo wjazy kłodžicž njemóžeſche a bėſche bliſko ſmjercži, jeho jeho žona na khibjet wſa a twjerdže ſwjaja a jeho mil daloko do Rheimzaberna donjeſe a wot tam ſaſo džėpacž mil do Straſburga

a dofelž buchu jej tam ſchwajzarſke kupjele wuradžene, donjeſe jeho něhdže 25 mil dale do kupjel w Schwajzarſkej, hdžež jeho 11 njeđzel hladafche a kaž džěſcju jědž dawafche. Začo běſche nělaf woczerſtwil, ale hiſchcže ſtejecž njemóžefche, donjeſe jeho ſažo k druhemu lěkarjej, hdžež jemu žalba a lěkarſtvo pječa lěpje hojeſchtej. Ale dofelž ničo njepomhaſchtej, džěſche žona hiſchcže dale ſ mužom na khribjecže pſches wyſſoſe hory, hačž do Konſtanza, hdžež ſelowe kupjele wužiwaſche. Pſchezo hiſchcže ničo njepomhaſche, duž dale džěſche ſe ſwojej czežkotu na khribjecže a to 32 mil dale pſches Schwabſku k Dunawje k wójwodže, wot kotrehož ſebi žadaſche, ſturu pſchiſkluſchnoſcž dopjelnicž. Ale jom tež ničo njeběſche; wón mējeſche klóſchtr ſa jeſuitow twaricž. Duž žona ſažo muža ſrudna na khribjet wſa a pſches Augſburg do St. Gallena bēžefche, hdžež dyrhjeſche na hojenje wuſtojnny kat pomhačž, ale njemóžefche. Duž ſažo dale pſches Schwajzarſku, pſches wyſſoſe hory hačž do Baſela, hdžež muž ſapocža pomalu ſ kijom khodžicž. Skónčnje džěſche po wodže na Rheimje do Amſterdamu, hdžež khory ſkónčnje wuhojenje namaſa. Tak bēſche ſwěrna žona ſwojeho khoreho muža pēſchi pſches hory a doły 172 mil abo 344 hodžinow na khribjecže noſyla.

Njeje to wulka žonjaza ſwěrnocž?

Njebjeſke bydlo.

Ja njewēm, ſchto dyrbi to rěfacž,
Schto je mi ſ wječora. —
Pod nohu chze ſemja mi cžěfacž
A ſ wutrobna wutroba:
Ja widžu tam hwěžki ſo jaſnicž,
Kiž wječor pſchijwedže,
Ja widžu wócžto ſo kraſnicž —
A jena moja je.

Ja ſpomnju na maczerku ſturu,
Kiž mi je pojdała:
Tu deſkach maſch njemēr a haru,
Tam horſkach wjeſela:
Hdžež cžihinko hwěſdžicžki ſteja
A kóždy ſwoju ma,
Tam moje myſle pſchěz' džeja,
Tam mēr mje docžafa.

Studnicžka w Duborzy.

Něhdny bē w Esmochcžizach wulki mór a tolo wokolo. Žadny domjazy ſrědt, žane lěkarſke wuſaſanje njepomhaſche. Wóh luby knjeſ pak bēſche dawno na tón cžaſ ſ wuſtrowjazej mozu požohrowal ſtudnicžku w Duborzy.

Pſchi jěſnym pucžu, kiž ſe Esmochcžiz do mēſta wjedže, něhdže 500 kroczel wote wſy a 50 kroczel wot pucža k prawizy w kěrfach, kiž Duborka rěkaju, žórleſche ſo ſtudnicžka ſ jaſnej dobrej wodu.

Była wjeſ ležeſche khora a mrěcže bē we wſchěch domach. Schtóz pak hiſchcže ſamó k tej ſtudnicžcy po ſchtyrjoch lěſcž a ſo ſ njeje napicž, tón wotkhori.

Wotkhorjeni dyrbjachu khwatačž ſwojich ſemrjetnych khowacž w bliſtoſcži. Pſchi wjelkowſkim pucžu ſo hiſchcže dženſa to mózne pohrjebniſchcžo poſaſuje na Pjetafchcz polu pod wulkej brěhny.

Studnicžka w Duborzy bē ſ teho cžaſa wuwolana po wſchěch delanach. Se wſchěch ſtronow pſchihadžachu khori a napiwachu ſo ſtrowi. A k czežkothorym bu ta woda noſchena niž bjeſdžaf. Tež ſtrowi ſebi ſ njej ſtrowotu kručžachu. Kiž bychu do mēſta khodžili, bychu ſebi na domojpucžu karany, bleſche a khany ſa dom nacžerati.

Bēſche pak knjeſ nad Esmochcžizami, hroſny, njepopſchazy. Tón wyſche teje ſtudnicžki khěžku natwari a ju ſamtny. Ženož do hrodu dyrhjeſche ta woda po rowach bēžecž.

Alle Bože khoſtanje njewuſtofa. Kiž bē druhim njepopſchal, pſchiđže ſam do tradanja. Za woda ſaprahny.

Mały ſuchi dólčk wofnamjenja hiſchcže dženſa to mēſtno, hdžež je ſo něhdny woda wuſtrowjenja žórlika ſ kužolkom.

Ta woda wotpocžuje hluboſo w ſemi; tón hroſny knjeſ pak njeje k wotpocžintej pſchihſchol.

† D. Zmiſch.

Wóh móže pſchezo pomhačž.

K hlawnemu pucžowarjej w Afrizy, k. dr. Livingſtonej, praji jónkročž wſchón ſrudny offizěr, kiž mējeſche wot ſwojich pſchecžiw-
nikow wjele cžerpicž: „Ja ſym ſhubjenny muž!“ — Duž Living-
stone ſ khutnym ſynkom ſnapſchecžiw: „Šhubjenny muž! To nje-
dyrbjal ničo tak lóhko prajicž, kotremuž hiſchcže Wóh k bokej
ſteji!“ — Wón offizerej blufny na ſwojej ruzy poſaſa, kotrež
mējeſche wot lawoweje pazy a powjedafche: „Wjeſ cžornuchow bu-
wot ſtareho lawa ſlě domachpytana. Duž ſo roſſbudžich, ludžom
pomhačž. Ja ſ někotrymi cžornuchami lawa pytač a do njeho
těllich. Bohužel jeho kulka jenož ſrani, wón ſo na mnje wali a
mje potorzje. Cžornuchojo mje woſtajiču. Ja lawej do jeho ſo
palazeju woczow pohladach a ſačuch jeho žehliwy dyh. Po cžlow-
ſkim wobliczenju bēch ja ſhubjenny muž, kiž ničo druge woczafacž
njemóžefche khiba žaloſnu ſnjercž. Duž jedyn ſ tych cžěfazyh
cžornuchow ſo ſawjertny, kaž by na lawa tšelicž chžyl. Snydom
ſo tón na teho muža wali, ſrani jeho a drugeho, kiž chžyſche ſo
ſ hlebiju ſakitacž a potom wjele krě ſhubiwſchji ſo morny
ſwjeſny. Tak buch wukhowany a nětko wēm: ſo móžefch pod
paſorami lawa ležecž a tola njeſny ſhubjenny muž; Wóh móže tež
hiſchcže tehdom pomhačž.“

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Knjeſ Wiczežk ſ Porſchiz je ſađženny tydžen ſwoje kadi-
datne pruhowanje w Gypſku khwalobnje wobſtal.

— Eſerbſki homiletiki ſeminar ſo pónđzeli 25. auguſta w Gro-
džihcžcy pod wodženjom knjeſa ſararja Mroſafa ſhromadži. Se
ſtudentow ſo na ſwucžowanjach wobdžela: knjeſ Nēſbarſk
ſ Budyſchinka, knjeſ Kſchizjan ſ Maleje Prahi, knjeſ Kaplet ſ Budy-
ſchina a knjeſ Boiž ſe Židowa. S radoſcžu hladamy kóžde lěto
na ſkutkowanje ſeminara, kotryž je naſcha ſaſta wyſchnoſcž džiwa-
jo na potrebnocžje naſchich ſerbſkich woſadow ſałožila a podpjeruje.
Pſchetož w homiletiki ſeminarje ſo naſchi mlodži ſtudowazy na
ſwoje duchowne ſaſtojnſtvo w Eſerbach pod wuſtojnny wódženjom
ſwojeho nawjedowarja pſchihotuja.

— Njedželi 10. auguſta popoldnju w 3 hodž. jměje ſo ſwje-
džen mlodženzowych towaſtwow na Nēcžinjaniſkich naſhypach.
Tónle ſwjedžen wonka w Božej ſtwórbje lěto a wjazny pſchihil-
noſcže ſebi dobywa. Duž tež lubych Eſerbow ſažo na rjany
ſwjedžen kędžliwyh cžinimy. Wot Pomorſkeho dwórniſchcža
nimacže tam dale hačž 15 mjeſchinow.

— Pjatk 8. auguſta ſwječjeſche nowy ſaſki kral Žurij ſwój
narodny džen. Pſeni narodny džen je po wſchěm kraju wothlób
namaſal, hdž je ſo tež w tym lěcže bóle ſ cžicha ſwječžil, dofelž
ma kralowſki dwór hiſchcže žarowanje a je jenož něſchto njeđzel ſo
minylo wot ſemrjeteho krala Alberta. Kral Žurij je ſebi ſa krótki
cžaſ doměrjenje ſwojeho luda dobył. Wón je wuprajil, ſo chze
we ſwojim kraju kralowacž w myſli a duchu ſwojeho droheho
bratra krala Alberta.

K rospominanju.

Hdnyž parla tež junkročž do blóta padnje, wona tola parla
woſtanje; tak tež duſcha, kotruž je Khrjſtuſkowa krej wucžicžila a
poſwječžila.

* * *

Kaž wēſte Bože ſlubjenja ſteja, tak tež jeho hroženja.

* * *

Paduch, kotrehož je huada wot ſchibježny wumohla, nima
pſchicžimny horby byčž.

* * *

Žadny miſchtr tak dobry njeje, ſo njeby hiſchcže wufnyčž mēl.

„Pomhaj Wóh“ njeje jenož pola knjeſow
duchownych, ale tež we wſchěch pſche-
dawarňach „Eſerb. Nowin“ na wſbach
a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcž
lěta płacži wón 40 np., jenuſliwe cžibla
ſo ſa 4 np. pſchedawaju.

Essy-li spěwał,
Pilmje džěłal,
Strowja cze
Sawójbnj statol,
A twój šwjatol
Stradny je.

Sa staw spróznj
Najpoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnj
Pšhes spat měrnj
Čerštwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Sawěrnje džěłáš
Wšchědne dnj;
Džen pak šwjatj,
Duški datj,
Wotpocznj ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Šerbske njeđzelike łapjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjez knihicizšczečni w Buduščinje a je tam ja šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

12. njeđzela po šwj. Trojizj.

Šebr. 12, 5. 6.

Čzim czežšcho nam džěło pada, čzim horzyscho šebi žadamy, šo bychmy wot njeho tež něłajki wužitk abo dobytł měli. Čzerpjenja nješbu ša nikoho nicžo lohke. Čzim wjetšche je tež pola naš to žadanje, šo njebychmy je trjebali podarmo pšheczerpicž, ale šo bychmy tež wot nich prawe žohnowanje měli. Š temu je pak pšchede wšchěm nušne, šo bychmy je woprawdže jako to wobhladali, šchtož šu. Pšchetož ša tym hacž wěz wobhladujemy, šo jej tež napšhecziwo šadžeržimy. Našche šłowo nam praji:

Čhzesch-li žohnowanje mēcž wot šwójich czerpjenjom, dha njeměj ša šnadne šnješome powucženje. Ša něšchto lohke wšchaf ničtón jo tak lohko njebudže wobhladowacž. Ale w tym „šnadne“ leži tež hišcže něšchto druge: niz ša něšchto hubjene, wot czehož cžłowjek nicžo nima. A to cžinja cžłowjekojó jara rad. Šsamu wobcžežnosć czerpjenjom cžuja, jenož k šemi hladaju pod nimi, kaž jedyn, kiž ma czežke brěmjo na šwójim khibjecze. Šenož cžěmnosć šrudoby widža a nješamóža pšhes jejne cžmome mróczele žaneho šwětkla wobladacž. A tola kaž mohle woprawdže něšchto tajke šnadne bycž? Šhryštuš je je přjedy naš šhonil, jich wjele šhonja je š nami a Boža lubosć pošczele je na naš.

Šhryštuš je je přjedy naš šhonil. Še-li šchto czerpil, dha je wón czerpil. Šak wóšje my škoržimy, hdyž dyršbimy jenož ras šhwilku czerpicž. Šhryštuš je jo wobštajnje dyršbjal wot šwójeho naroda w žłobiku šem hacž do šwójaje šmjercze na kšhizju. Wcy škoržimy tak hušto:

nikomu šo tak hubjenje njeđže kaž mi, runje ja dyršbju najczežšche a najhubjenšche šhonicž. Ale Šhryštuš je wjetšche a hubjenšche pšheczerpicł hacž my. Šdže šmy hižo jako džěczi se šwójaje domišny dyršbjele cžěłacž kaž wón? Šdže šmy wot wšchitkich wopušcženj byli kaž wón? Šdy šmy tajke cžwile dyršbjele pšheczerpicž, kažž je wón w cžošu šwójeho pošlednjeho czerpjenja, w šwójej šmjerczi na šo wšak? Wcy škoržimy tak hušto, šo naš tak wjele potrjechi. Ale Šhryštuš je wšchitke czerpjenja dyršbjal na šo wšacž, kiž šu na šemi, dokelž je wšchěch cžłowjekow hrěchi na šo wšak. A kaž nješpokojni šmy, kaž škoržimy na njeprawdu, hdyž dyršbimy ras š njeprawom, bjes winy czerpicž. Ale Šhryštuš žancje winy njemějšeche. Wón bešche woprawdže to jehnjó Bože šwjate, kotremuž nje-móžesche ničtón žaneho hrěcha domjesč. Šeho je kóžde czerpjenje, kiž jeho potrjechi, bjes jeho winy potrjechilo, wšchitke šu cžłowjekojó jemu š njeprawom nacžinili. A tola njeje je Šhryštuš wotpokafal, dokelž je njeje ša šnadne měl, ale wjedžesche, šo a tajke žohnowanje w jeho czerpjenju ša njeho a ša šwět leži. Šdyž pak je wón jo nješł, čhžyli my jo ša něšchto šnadne wobhladowacž, ša něšchto, šchtož ša naš njeby žaneho wužitka měło? Wbo čhžyli měnicž: Šesufšowe czerpjenje je wěšcže šwětej žohnowanje pšchinjekło, ale wón bešche Šesufš, Bóh-cžłowjek, kažž žohnowanje pak mohło nam našche pšchinjesč? Wiz podarmo dyršbimy na Šesufša pohladacž, kiž je špocžatk a kónž našcheje wěry. Wufnyčž mamy wot njeho.

Šłaj, wšchaf ma a je tež cžłowjekow došcž tajke czerpjenje š nami měło jemu k žohnowanju. Šdyž šwjaty

japofchtol k Hebrejskim wo tym rěczi, so tajku wulku bylu fweđtow wokolo řebje mamy (12, 1), dha njeměni s tym jenož jandželow, ale cžlowjekow, kiž řu s bėdženja pšichli, řwėđtow žiweje mozy wěrn, kiž řu w mozy řwojeje wěrn cžerpjeli a wřhitke cžerpjenja pšcheminyli. A žadny wot nich njepokliwa, řchtož je jeho potrjehilo, hač řunjež bėřche jara cžěžke bylo. Spomůmy jenož na japofchtolow abo na Luthera, kiž je cžafř měl, w kotrnyž řo mējeřche cžěžko wo mēr řwojeje duřche bėdžicē, w kotrnyž řo řdajřche wopuřchčženy byčž wot zyleho řwėta. Spomůmy jenož na pobožnyh cžerpjerjow w nařchich wořadach. Dořč cžlowjekow je, kiž je řunje tař derje kaž my, powuczenje řhonilo, kiž je tařke řhonilo řebi k žohnowanju. Duž njeměmy tež my powuczenja, kiž nař potrjehja, řa řnadne. Tež nam dyrřja žohnowanje pšchinjeřč. Pšchetož

Boža lubořč pōřčžele je nam. Kohož tōn řnjes lubo ma, teho wōn powuczi; wōn řhōřta pař kōždeho, kotrehož wōn řa řyna horje wořmje. Nam wřchaf chze řo to druhy řdacž řpodřiwna lubořč byčž, kiž řchwika. A tola řřebamy jenož na cžlowřkich řarřchich myřlicē. Rađ tež woni wēřčze řenje řwoje džēczi njekhořtaju. Ale hdyž widža, řo na řich řłowa njekedžbuja, přchēř njē řo njedawaju wotdžeržecž, njepořluřchne byčž, řchřōdne wēřž cžinicž, po řtrařchnyh puřčach řhodžicē, pořhořtaju je, přchihotuja řim křōtkē cželne bolōřčze, řo bychu je přchēd wjele wjetřchim njēřbožom wobarnowali. řchto chžyl řebi myřlicē, hdyž nařch Bōh nař powuczi, kiž lubořč je, řo by wōn to jenož teho dla cžinił, řo by nam bolōřčze nacžinił. Tež k temu dyrři jeho najwryřřchja lubořč wabicž. Wēřčze by tež wōn nam wjele rađřcho jenož řbože a derjehicze wobradžil. Ale řo to řamo cžlowjekej njepomha, je hižo pola přenjeju cžlowjekow dyrřjal řhonicž. W najwryřřchim řbožu tola řwojeje wutrobje wot njeho wotwobrocžřřchtař a pořluřchajřchtař na řpytowarja. A my wřchitžy mōžemy řo přchēřo řařřo řhonicž, řo řenje řkerje na řwojeho Bōha njepořabudžemy, hačř potom, hdyž w řbožu ředžimy. By dha pař to lubořč wot nařcheho Bōha byla, hdy by tařke přchidał? Njedyrři wjele bōle wřcho mōžne řpytačž, řo by nař přchēd tym wobarnował? Bychmy řo jemu řa to we wēřčnořčzi džakowali, hdy njebudžřřche jow řenje řaneho powuczenja nam pōřklał, řo njeby řu nařche řemřřke řbože nam jow řkařyl a nam s tym do wēřčneho njēřboža a řkaženja by dał bēžecž? řchtož mi bliřko njēřteři, wo teho řo njēřtaram; hačř je řbožowny abo njēřbožowny, je mi wřcho jene. řchtož mi bliřko řteři, teho řyřtam s mozu wot řkaženja wotdžeržecž, hdyž we řwojeje řlepořčzi na moje řłowa njepořluřcha. řdyž na přchēčelne wabjenja a řłowa nařcheho Bōha njepořluřchamy, njēje řunje potom to wopořařmo jeho lubořčze, hdyž nař potom hiřchčze njepuřchčži, njerjēřnje, kaž cžlowjekōjo huřto: cžini, řchtož chzeřch, ale řo s powuczenjom řpyřta? A hdyž tařke Boža lubořč nam pōřčžele, potom dyrřja tola tež nuřne byčž. řřnawo řu to pořředne, řchtož nař hiřchčze přchēd wēřčnym njēřbožom wobarnowacž mōže. Prajčze wřchaf, kař chžyli powuczenja řa řnadne džeržecž, kiž nař trjehja, hdyž řebi prařicž dyrřimy, řo Boža lubořč je nam pōřčžele? řohnujmy tu ruřu, kiž je nam pōřčžele, potom tež řohnowanje wot nich řmējemy. řamjen.

Trawa řwjadnje, kwėřka wotpadnje, ale řłowo nařcheho Bōha wotřanje wēřčnje. (řef. 40, 8.)

ředny franřowřki řolporter řetka młodženzja na drořy. Wōn jemu jene řwojich řniřow na přchēdař pořřiczi. Tōn młodženz

wocžini řniřu, přchēhlada řu s ředžblimōřčžu a wucžēže přchi tym mjelčzo řwōj řtestament s dnyřafa, kiž bē hižo jara wjele řřebany. „Wařche řniři“, džēřche wōn, „řu te řame, kaž moje, moje wořebne, najluřbřche řniři; te řame řu njē ře řtracha řłōřčow a řubjēřřta wuwjedle, do kotrehož bēch řapadnył; řa bēch přjedy wopily, njepōřčřwry a bohahanjēř, ale nēřk, řhwaleny budž Bōh, cželčřuju a lubuju jeho řwjatu wolu a wolu jeho řyna řesom řhryřta.“ řchto dha je wam tola tute řniři dał? džēřche řolporter, „niřto“; na řajke wařchnje niřto? „To woprawdže niřto njebē, hačř Bōh řam, přchetož jako řunu nēřajři řtary řhamor wupřōřnjach, namafach tutu řniřu, kiž bē zyle řakurjena a řapřōřchena; řa chžyř rad wjedžicē, řchto w njēj řteři, a jako bēch řhwilku w njēj cžital, bē mi to cžitanje tař wařne, řo řo wot teho cžafřa řem řenje wjazy wot njēje džēřil njēřřym“. Ale njewēřčze dha, řchto je tu řniřu tam položil? woprařcha řo řolporter. „Mojeř řarřchēj“, džēřche młodženz, „kiž bēřchtař tuřamu wot wořebneho řnjesa w řariřu darmo dořtałoj.“

Přchēř iute řłowa tōn młodženz wjeřēle řwēdčjenje wo teř nadžiji wotpoloži, kotruž bēřche přchēř Božu řnadu s cžitanja bōžeho řłowa dořyl. 2. řēřra 1, 19.

Puřčowanje po Božim piřmje

abo

řajke myřle nadeđdžech, Bože řłowo cžitajo.

řodawa řwėrnny cžitar „řomhaj Bōh-a“.

1. řniři Mōjřařowe, 41. řtaw.

(řofračřowanje.)

27. řřyřom řuche a řubjene řruwy pař, kotrež po tamnyh řjanyh a tucžnyh řruwach w přemim řonje wulēřechu, řu řyřdom řēta zyle druheho, wobrařej tutyř druřich řruwow podobneho cžafřa. A řyřdom cžēřke a wuřuřchene řłōřy, kotrež w druřim řonje po tołřtyřch a polnyh řłōřach wurořčžechu a je řpōžerachu, řu řyřdom řēta drohoty.

28. To je, řhromadžu-li řřōncžnje wuloženje do jeneho řłowa, řchtož řym řaraonej přjedy prařil: řo Bōh řaraonej přchipowjeda, řchtož budže cžinicž.

29. řlej, řyřdom bohate řēta a s nimi Božeho daru nadořč, přchidnu do wřchitkeho řgyptowřřkeho řraja.

30. A po nich přchidnu řyřdom drohe řēta, řo řo budže bōřřy řabycz wřchitkeje tařteje polnořčze, kotraž je byla w řgyptowřřkej. A drohota budže džēř a bōle řrař, Boži dar s polow mjēř řyřdom bohатыmi řētami, pōžřecž.

31. řo njebudža řřōncžnje niřčo wjedžecž wo plōdnořčzi w řraju, kotraž je do teho w řraju byla, přchēd drohotu, kotraž potom přchidnēže; přchetož wona budže jara wulka.

32. řo pař je řo řaraonej řōn dwořžy džal, pořařuje, řo je wot Bōha a řo Bōh to bōřřy dořonja. řrucže je to wobřamknył a bōřřy řwjedže.

33. Nēřk řhladař řebi řarao mudreho a rořumneho muřa, kotrehož by pořtařil řa řarjadniřa řgyptowřřkeho řraja.

34. A tař cžini řarao a pořtař řařtojnřkow, řarjadniřkej poddanyh w řraju, řo bychu brali pjařy džēř wřchēch řnjow s řgyptowřřkeho řraja w řyřdom bohатыh řētach, a řo by to był řakōřřyř pořtařeny dawł řa řkala, kotryž řu luđžo dořal po řwojeje dobrej woli dawali. A řařtojnřzy njech řhromadžuja wřchelaku potrjebu, pořtařeny pjařy džēř, tyř řyřdom dořnyř řēř, kotrež přchidnu.

35. A řařtojnřzy njech nařřpřuja na řaraonowe řitne řubje řa potrjebu w mēřtach, a njech řu řhowaja.

36. řo budže potrjeba řřhowana řrajej w řyřdom drořich řētach, kotrež do řgyptowřřkeho řraja přchidnu, řo by řrař řłoda dla řōnz njewřřal.

Wėrni prořetojo Boži njewēřchčza jenož přchichodne, ale dađža tež řřēřki, řo mohle řo přchihadžaze nuřy wotřtronicž. Bōh řpořčzi řim dar řa powuczenje a napominanje, řo njebychu přchichod bjeř wuřitka přchipowjedali.

řohladařmy, doniž s řořefowymmi řtawřřnamy pořračřujemy, řchto řo dženřa w řgyptowřřkej řtawě, řo by řrařna plōdnořč přchibjerala, a řo mōhli luđžo bohатыřche řnēř domřhowacž, džřli hdy přjedy.

Nēřchto s dženřniřchēje řgyptowřřkeje.

Dwazety řēřřtořk po řbōžniřowym narōdu je řo řēřma řapocžal, a hižo řhwata přenje wulřōtne džēřo cžlowřřkeje mudrořčze a cžlowřřkeje přōžy na řōnz: řu to hōbřřke řniřřke nařřpřy w řgyptow-

fkej, kotrež fu Zendzeleženjo blisko pschi měsceje Assuan natwarili. Tele wulkotne dželo plači něhdže 100 millionow hriwnow, a tam džela 25,000 jendzelskich, italskich a domjazych dželaczerjow. Sa pošlednje měřazy je dželo derje pokročilo, so je hižo džel twarjomnych našypow dokonjany.

Wschón šwět šajimuje šo, kak tuto dželo pokročuje; wschako kóždy, kotryž Egyptowski nělak snaje, wě, so fu tute našypny sa špomoženje Egyptowskeje wulzy wažne. S našypami budža šchěroke krajiny, pokryte je žehliwym pškom, pschetworjene do plódnjeje semje. Potom njebudže niz jenož sa Egyptowski došč pschěny narosć, ale s Egyptowskeje budža mnohe europiske kraje, kotrež dženska w Amerizy kupuja, šwoju potrebu natupowacž.

„Nil je Egyptowska, a Egyptowska je Nil.“

To špónawšchi šwjedže někotrych na myšl, so bychu Assuanške našypny natwarili. Bjes Nila by Egyptowska šhubjena krajina byla, a s Nilom, kajkiž je dotal byl, je khudy kraj, čašto s hlodom čwilowany (sa Josefowe čašy kydom lět dolho). Woda, kotraž by mohla šuchu puščianu s pškom do semje pschetworicž, na kotrež mohli ludžo wob lěto tróžy domkhowacž, je dotal bjese wscheho wužitka šo wuliwala do Šsriedžnosemšeho Morja.

Našypny, kotrež šo nětkole našypuja, maja 10,000,000 t. abo 200,000,000 zentnarjow wody šahacžicž. Sa našypami nastawa kóžde lěto wulki jesor, hdžež budže šo plódna semja nahromadžicž, kotruž Nil s hornich Sudanskich stron šwuwoplokuje. S pódlanškimi našypami budža šo tute wodžišta do wschelatich pschěrowow wodžicž, so bychu kraj powodžile. Dotal nahhadžesch w Egyptowskej jenož na wuskej šmusy pschi Nilowymaj brjohomaj plódnju semju, tam hdžež fu wulke wody krajinu powodžile. Psches dotwarjomne našypny šo tuta plódna semja wo 2500 jendzelskich kóžnych mil powjetšchi, kotrež fu 1,600,000,000 hr. hódne. Sa natwarjenje ma šo něhdže 100,000,000 hr. wudacž; tele pjenjesh ma Egyptowska sa 30 lět wotplacžowacž, budže-li twar dokonjany.

Našypny, kotrež Nird a Sous w Londonje twarja, fu wulka kamjeńtna murja, na wschě 2 kilomet. dolha, kotraž šaha s praweho Niloweho brjoha na lewy. Še-li woda špadnyla, šaha murja 90 stopnjow s wody, a murja je horka 50 stopnjow tołsta. To budže s dobom móst, po kotrymž Egyptowske karawany Nil pschěndu. Našypny maja 180 špuschčadłow, kóžde 6½ stopnja šchěroke. Šlubina pschi špuschčadlach je wschelaka, někotre fu 11½ stopnja, druhe 23 stopnjow hluboke, dokelž je tež rěčnišchěžo wschelako hluboke. Šso wě, so wody na tele špuschčadla s hobrsej mozu tlóčža, na někotre se šylnosću 200 zentnarjow. A tola fu špuschčadla tak šaložene, so móže je jenicžki čłowjek wuhibacž.

Šso wě, so bē psche wschu měru čžežto, wschě pschecžiwnosće pschewinyčž, kotrež chynchu tutón wulkotny škutk čłowškeje mudrosće šadžewacž. Štajnje, hdžž Nilowe wody pschiběrachu, buchu nje-dokonjane džele našypow powodžene, a džela buchu čašto na někotre měřazy šahacžene. Čašto mějesche šo semja hluboko wuwjercžicž, doniž móžachu šo murje na frutym podložku šaložicž. Tola wschě tute pschecžiwnosće je čłowška mudrosć pschewinyla, a šawěšče je dženska bjese wscheho dwěla, so šo wulkotny škutk šbožownje dokonja.

Sako bu přeni króčž snate, so ma šo tajfele murisko natwaricž, bēchu wschitzy starožitnosćerjo a lubowarjo wuměškich dželow wulzy poštroženi a rošhorjeni bojizy šo, so budža wodžišta šlawnu šwjatnizu w Šilā s čašow stareho Egyptowskeho póhanštwā šalecž. Tute stare rošpadanki steja na kupje, s palmami wobrosćenej, w Nilu, kotraž dyrbi šo šhubicž, hdžž šo špuschčadlu w našypach šahacž, a bychu-li šo našypny tak natwarile, jako bēchu s přenja wumyšlene, potom bychu tež šwjatnizu powodžile. Tola wulka šyla nahladnych ludži, wučenyh a tajkich, kotsiž stare wuměške džela lubuja a čžescža, je pschecžiwno tajkim wotmyšljenjam wojo-wala, a tak fu šo nacžiški pscheměnil, so wostanu rošpadanki tež pschi najwjetšich wodach na šuchim stejo, hdžž šo tež kupa přeni króčž w 3000lětnych stawišnach pod wodu podnuri.

Šajimawe je tež, kak je šo wulkotny pschedmjet šapocžal a špletl. Hdžž bē šo tutón pschedmjet přeni króčž s hlowny někajšeho čłowjeka wunuril, radžachu šebi někotsi Londonszy knježa radu, a pošdžišeho woprašchachu šo Benjamina Bakera a Šohna Nirda wo jeju mēnjenju. Potom šo prashchachu, kak mohli sa to pjenjesh šwjescž; tehdom šwoli Ernest Kassel, kotryž je wóndy Zendzelskemu kralej Eduardej wulki pjenjes dał, so by šo hojerija sa khorych na šuchocžinu natwarila, pjenjesh sa našypny, w Egyptowskej psched Nilom natwarjomne. Tamni tijo bohacžkojo podachu šo do Egyptowskeje; dužy po pučžu šestajachu wumēnjenja. Běšche runje

šrijeda, hdžž do Egyptowskeje pschijēžechu, a hižo njedželu bē Egyptowske knježestwo do wumēnjenjow šwoliło. Na druhe ranje jēžeschtaj Kassel a Baker hižo šašo domoj. Tak běšche šo Egyptowskej sa šchitri dny porucžnosć dostala a pschijala, kotraž ma sa kraj nješchewidžomnu wažnotu. Šo budža tute našypny Egyptowske šamery do žyla powróčicž, je šašne a wěšte. Nětko halle budže sa ratarja móžno, po šašadach našcheho čžaža hospodaricž, hdžž fu šo dotal hišchěže najšastarske naprawy a nadoby našowale.

Šjenjesh, kotrež dželaczerjo, našypny twarjazy, dostawaju, pschijnešu kóždy tydžē wjelbludy na khribjetach wo wulkich mēchach. Psched „Assuanškim bankom“ dostanu škocžata šwoju čžežu na khribjet a nješu ju, pschewodžane wot brónjenych psches puščinu na robotne mēštna. Kamjenje sa Nilške našypny šamaja w šamych škalach, hdžež fu w šastarsku kamjenje šamali, so je šo mohlo mēsto Šilā natwaricž; s nich je šo tež „Aleopatrina jehla“, wulki kamjeńtny stolp, kotryž dženska Šhemšny brjóh w Londonje pschi, šukamal. Še šamych kamjenjow, s kotrychž fu šo psched ššitnyšazlětami žalostnje wulke pomniki na rowach Šaraonow natwarile, twari dženknišche čłowjestwo našypny, kotrež maja Egyptowskej nowy a šbožownišchi pschichod šwjescž.

(Potracžowanje.)

Čžiš pokutu!

Šlób: Šchtož Bohu wjeršchnemu šo poda.

Tak, hrěšniko, ty w runej mēri
Š tej heli napschecžiwno džesch,
Hdžž t pokucže twój Bóh čže čžeri,
Ty šwoje šbože poklijesh.
Hdžž Bóh to njebo wotewrja,
Ty t heli džesch do škaženja.

Tak wěrnó hacž je Bóh na njebju,
Ty wschědnje hušto wuprajish,
A nimash tola Boha šedžbu,
Pschi wschitkim, šchtož tu wurēcžish;
Psches škutk a šlowo wosjewish,
Šo ty do Boha njewerish.

Kak hušto prajish: duschu wěrnó,
Š tym šwoju duschu šastajish,
A wěsch, so njeje ničšo wěrnó
Wot wscheho, šchtož ty wuprajish.
Ty wotpoložish pschibahu
Tež njeprawu sa čžajnu ššdu.

D čłowjecže, šchto šwērish šebi,
Nješlyšchish Bože hrimanje?
Tón Knjes je wschudžom blisko tebi,
Njewidžish jeho blyškanje?
Hdže je sa teho šhowanka,
Kiž Bože mjeno sa šmēch ma?

Šlaj, šajke šyly Božoh' wóšša
Šsu na šemi a na njebju,
Kak wulka móž a krašnosć bóšša
Čže wobdawa a trachy tu;
To wscho, hdžž Bóh 'mu porucži,
Čže šhošta, wola t pokucži.

D hrěšniko, šo tola dopomni,
Šchto Bóh je čžinil na tebi.
Šchto wón čži šlicži, šwěru wopomni,
Šo njewostanjesh w hrěšchnej čžmi,
Tež šwojoh' šyna podawa
Twój Bóh čži tu sa Šbóžnika.

Kak wulka je ta lubosć byla,
Kiž šwoju krej je pschelala,
Šo wutrobny by rošmjekšnyla
A twjerde myšle šlamala!
D Šesu, ty naš lubujesh,
Na šchizy sa naš rukujesh.

Wschitko, schtož wy chycze, so bychu wam ludžo ciniłi, to ciniće wy jim tež.

Mat. 7, 12.

W hydromlětniej wójnje bėšche junu wojeſtkemu wyſchkej ſ mje-
nom Stojuwilej poručene, ſelenu zhyrbu ſa konje pytacz. Wón
ſo teho dla ſe ſwojimi jėdnyimi na jenu pſchipoſaſanu krajinu
poda; ale tam koło wołoło nicžo hač ſamu holiu namaka. Na-
ſdala pať tola mału kėžtu wuhlada. A tej ſo wón hnydom poda.
Bo nutſkapanju do teje ſameje wobſtarny muž ſe ſchėdžiwěj
hłowu ſ njeje wuſtupi. „Stary nano“, džeſche k njemu tón wyſchł,
„poſaſaj mi tola polo, hdyž mōhli moji ludžo ſeleneho doſeč ſa
konje naſcheho wōjſka ſobu wſacz.“ „To dyrbi ſo ſtač“, wot-
molwi ſchėdžiwz a džeſche prjedy teje cžrjōdy. Dake po kėtrej
khwilzy k rjanemu jeczmjenjej pſchidžechu. „Tudy je, ſchtož pytamy“,
ſawoła wyſchł. „Niſchėže mału khwilku ſo ſcžerpėče“, džeſche tón
ſchėdžiwz. Wozazy ſo ſpokojichu, ſa nim dale cžehnichu a na po-
ſledk k druhemu ſahonej jeczmjenja pſchidžechu. Tudy cži jėdni
ſ konjom dele ſlėhwydchi tón zhyr rjanu jeczmjenj poſhyczechu, do
walcžkow jōn ſwjaſachu, te ſame na konje ſpoſichachu a ſo ſwōj
puč wrōczichu. Wo ſaplaczenju pať, kaž wōjſke pramo je, žana
rēc njemōžeſche byč. To tež tón ſchėdžiwz derje wjedžeſche. Pſchi
wotſalenju džeſche tón wyſchł k ſtaremu wodžerjej: „Wy ſeže naſ
podarmo tať daloko wjedli; tón prėni ſahon jeczmjenja bė wjele
rjeſchi, hač tón!“ „To mōže byč“, wotmolwi ſchėdžiwz; „ale
tamny njeje mōj.“

Ste ſwėdomnje.

W dželacžerņi ſamkarja Hobrafa, kotraž bėšche w ſadnym twa-
rjenju na Aleksandrowej drōſy w Barlinje, klepaſche ſo wot ranja
hač do wječora. Wón bėšche hōdny muž a mējeſche ſ 30 ludžimi
doſeč dželacz, ſo by wſchitke ſkaſane dželō wuwjedł. W bėhu lėt
bėšche ſebi nēſchto nalutowal a wſchitzy mējachu jeho ſa ſamožiteho
muža. A na dobo bėšche kōnz ſ nim, w dželarni bu cžicho, durje
ſo ſamknychu a hdyž ſo ſažo wocziniču, ſta ſo to na pſchifaſnju
ſudniſtwa. Ssudniſti ſaſtojniť bėšche pſchichoł, grat a wſchitko
druhe cžafacz. Kak bėšche to pſchichoł? Wiſchtr bėšche twarſtkemu
jebatej do rukow padnył, bėšche ſamkarſte dželō k wjazy nowo-
twaram dželal, a dofelž twarſki knjeſ hnydom njeplacžeſche, bėšche
jemu na požczonku dal. Wón bėšche želeſo k wulkemu dželu ſebi
wobſtarał, pol lėta ſe wſchėmi ſwojimi ludžimi dželal, mſdu ſa nich
placzil a ſwoje žyle ſamoženje nutſtyknył a — žaneje mſdu ſa
dželō doſtał. Žako potom pſchecžiwō dołžnity ſkoržeſche, ſo poſaſa,
ſo nowotwarjene kėže dawno wjazy wobkėdženſtwa twarſkeho
knjeſa njebėchu, ale ſo bėšche je na ſwojeho bratra piſacz dal a
ſo prėnſchi nicžo njewobkėdžeſche, ſchtož by wboheho ſjebaneho ſa-
runacz mōhlo. Pſches 7000 tolet wón ſhubi a mējeſche hiſchėže
wyſoſke ſudniſte kōbſty placžicz. — Wón pať widžeſche njeſkicžom-
neho cžlowjeťa nimale wſchėdnje w kraſnym, wot dweju koni cžehnje-
nym woſu nimo ſwojeho doma jēcž a myſleſche ſebi, ſo ſo pſches
konje a wōs nēkał ſaruna. Wón pōpła po ſudniſteho ſaſtojniťa
a jačo wōs nimo jėdžeſche, tón wſchitko cžafache, ſebi tež wot
njeho cžakniť žadaſche, kotryž na dołhim, cžėžkoſtoťym rječazu
wiſaſche. Sa nēkotre dny pať doſta wón wot ſudniſtwa powječ, ſo
cžafane wėzy niž cžafanemu, ale jeho bratrej ſluſcheja a ſo maja
ſo teho dla won dacž. Duž dyrbjeſche ſažo placžicz, ſudniſtwa,
ſa konje. To džeſche pſches jeho mozy, wón te kōbſty placžicz
njemōžeſche a bu ſam cžafany. Wón bėšche wſchitko ſhubil. Duž
poda ſo do ſwojeje domiſny pola Harza a žiwjeſche ſo w lēcze
jačo wodžer pučowarjow, w ſymje puſchėžeſche drjowo. W ſamot-
nej kėžzy pſchi lėhu wón bydleſche. Tať ſapocža po nēcžim ſwoje
njeſbože a teho, kotryž bėšche jemu jo pſchihotował, ſabwacz.

Wjazy lėt bėšche ſo minylo. Na horzym lėtnym dnju džeſche
ſažo na ſwoje dželō, wrōczil ſo pať popoldnju ſahe dom; pſchetož
jeho dobre wōczko bėšche ſo na njebju na ſo pſchibližowaze nje-
wjedro dohladał. A bōrſy cžorne mrōczalki horje cžehnichu, ſa-
pocža ſo khlnje deſchėczicz a horu ſchumjachu wot hrimanja. Duž
ſo durje kėtſje wocziniču a muž nutſ ſkocži, blėdy a tiſchepotazy
a proſchėſche ſ tiſchepotazym hłowom wo wukhow.

Sōrke ſazpiwanje bėšche na wobličžu wodžerja pſchi wohladanju
zuſeho pōſnacž, pſchetož wón bėšche w nim teho pōſnał, kotryž bėšche
jemu nēhdy tajku hōrtu ſrudobu nacžinił. Schto cžinicž? By ſo
na ſwojim njeſchecželu wječzil? Njebn jeho won ſtorczil do
ſtrōželow ſaſhadžazeho njewjedra? Nicžo wot teho, ſprawnemu

cžlowjekej je tajke wječenje napschecžiwne, wón njecha ſe ſe ſlym
ſaplaczicz. Wjelicžo jemu ſtoł ſtaji a jemu kawaſche, ſo by ſo
ſhnył. Tōn pať bėšche jeho tež ſeſnał, wſchōn ſahanibjenny k ſemi
hladaſche a ſaſtrōženy kłowa džaka bōrbotaſche. Sdy by ſebi to
myſlił, by radſcho w njewjedrje wotlał. Roſwjeſelaze pučowa-
nje bėšche jeho jow pſchuwjedlo, njewjedro bėšche jeho pſchekhwatalo
a pſchipad bėšche tať wjedł, ſo wón pola teho wukhow pytaſche,
kotrehož bėšche do njeſboža ſtorczil. — Njewjedro dale ſaſhadžeſche
do hluboſeje nozy a na to myſlicž njebėſche, ſo by zuſy dale hičž
mohl, wón dyrbjeſche poſticženje pſchicž, ſo jow pſches nōž wotla.
Žožo ſo jemu pſchipoſaſa a wón ſo k mērej poda — ſ kaſtimi
cžuczemi dobrotu tať ſchibaſzy ſjebaneho pſchijimaſche, mōžemy ſebi
derje myſlicž. Žako na druge ranje njeſchidžē a Hobrať ſa nim
hladač džeſche, poſaſa ſo, ſo je ſo ſhubil. Sradžu, bjeſ džaka
bėšche woteſchol, jeho ſe ſwėdomnje bėšche jeho prjecž cžėriło.
Hobrať pať k ſwojej žonje rjeknu: „Wón nima žaneje wutrobny.
Wy ſmy w naſchej kħudobje ſbožowniſchi dnyli wón“, wón wo-
koſcha ſwoju žonu a džeſche ſ radoſežu do ſwojeho dželō.

Sprawny je ſbožowniſchi w ſwojej kħudobje dnyli bohaty,
kotryž je wot ſleho ſwėdomnja cžwilowany.

Krōtka bliđna modlitwa.

Do jėdžc.

Božo! pſchecželniwje
Na naſ ſpominaſch
A nam luboſcžiwje
Dary podawaſch:
Twoja wſchėdna dobrota
Njech je wot naſ kħwalena!
Ĥamiėn.

Bo jėdži.

Božo! twoja wobrada
Je naſ wofſchewila,
Twoja ruka ſchėžedriwa
Je naſ naſpėčila:
Džak cži wutrobny
Sa to prajimy!
Ĥamiėn.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

Porjedženka: Knjeſ Wiczaſ, kotryž je ſwoje kandidatne
pruhowanje wobſtał, njeje ſ Porſchiz, ale ſ Pſchicžez, kaž bėšche ſo
tydženja wopať cžicžczalo.

— Wo poſlednim ludlicženju je w Nėmſkej 56,367,177 wo-
bydlerjow. S nich 4,231,129 druhu rēcž powjeda — a to
3,086,489 pōlſku, 80,361 hollandiſku, 141,061 danſku a norwegiſku,
65,930 italiſku, 2049 ſchpaniſku, 93,032 ſerbiſku, 43,016 cžėſku,
9617 ruſku, 106,305 lithawiſku atd.

— Sendželiſki kral Eduard je ſažo tať daloko wotkhoril, ſo je
ſo ſobotu tydženja ſwjedženſzy kōnowal.

— W bliſkich dnjach italiſki kral naſcheho kėžora w Barlinje
wopyta.

— Naſch lubowany kėžor je ſo ſ ruſkim zarom w Rebalu
ſetkał. Wobkħad bėšche jara pſchecželnny. To na to poſaſuje, ſo je
ſažo pſchecželniſche ſmyſlenje mjeſ Ruſkej a Nėmſkej. To pať je
dobre rukowanje ſa ſdžerženje mēra.

— Sserbiſke powjedancžto ſ poſlednjeje wōjny, kotrež je ſo
pſched krōtkim w „Bomhaj Bōh“ woczicžczalo, je ſo na wjazore ža-
danje jačo woſebity wudawł cžicžczalo a je we wudawaſni „Sserb-
ſkich Kłowinow“ doſtač.

A rospominanju.

Kħwal Boha ſa to twoje,
Wopſchkej kōždom' to ſwoje.

Daliſche dobrowōlne dary ſa wbohe armeniſke kħroty:

A. A. žnjomy dar 5 hr. — np.

W mjenje wobohich kħrotow wutrobny džak.

Gōlcž, redaktor.

Essy-li spěwał,
Pílnje džělal,
Strowja cze
Eswójbnj statot,
A twój šwjatof
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Lubosč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšches spať měrnj
Ezerštwosč da.

*—

Njeh ty spěwaš,
Eswěrnje džělaš
Wšědne dnj;
Džen pať šwjatn,
Dušči datj,
Wotpocznj ty.

S njebješ mana
Njeh czi šmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

*—

Szerbiske njedzelske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmolerjez knižiczišczereni w Budyschinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

12. njedzela po šwj. Trojizy.

Sebr. 12, 5. 6.

Esmy dženz tndzenja šebi prajili, šo žohnowanje wot czerpjenjow šmějemy, hdyž je ša šnadne nimamy, dha chze naš to šame šlowo dženzja hišcze pšched druhim štrachom wobarnowacž, mjenujzj, šo njebychmy je ženje ša tak wulke a czežke wobhladali, šo bychmy pod nimi šawutlili: mój šyno, njeměj ša šnadne to šnješowe powuczenje a nješawutl pšched jeho šhoštanjom. Wěšcze dyrbimy drje na Bože powuczenja ledžbowacž. Bóh chze š nimi něšcto dozpicž, wone dyrbja nam bolosče nacžinicž, naš nušowacž na naše žiwjenje ledžbowacž a šwojeje njepošlušnosče pšhecziwo Bohu a kóždeho njeprawa šo wostajicž. Ale šawutlicž pod nimi tež nješmemy, dokelž šebi prajicž dyrbimy: niž Boži hněw, ale Boža lubosč je nam pošczele. Luther je we šwojim wukładowanju šchesteje proštwj: njewjedž naš do špytowanja, š polnym prawom prajit, to reka tež šobu prošycž: Bóh chzyl naš šwarnowacž, šo by naš czerť, šwět a naše czeło nješludali a nješawjedli do njewěry a šadwělowanja. Jako Pětr na morju we šwojej wěrje šawutlišcze, dha pocza šo podnucicž. Jako Judašch na Jesuškowej hnadže šadwělowašcze, dha džěšcze tam a wobwěšny šo. Šawutlena wutroba pušczi wšchu nadžiju na wumoženje, nješpyta wjazj Boha wo pomoz prošycž, nješpyta tež wjazj šama wojowacž a šebi pomhacž. Šchtóž by w czerpjenjach chzyl šawutlicž, njemohł žaneho žohnowanja wot nich mēcž.

Duž dajmy jo šebi derje do wutroby šapizacž: njewšawutl, hdyž pšchuidu, ale bježmy pšches wobštajnu šczerpli-

wosč na to bėdženje, kotrež nam je prijódkštajene. (12, 1.) Šczerpliwosč w czerpjenjach a pšchi tym wobštajne wojowanje pšhecziwo hrěchej, to pomha škóncznje kóžde czerpjenje pšchewinycž. Š kajfej wulkej šczerpliwosčju je tola šchryštuš šwoje czerpjenje nješł. Teho dla njeje šawutlik. Šczerpliwosč, kotraž wukhadza je žiweje wěry do teho Boha, kiž pomha, šacžeri šawutljenje. W tutej wěrje je tež Luther czežke czašny pšchewinyl, w kotrychž šo šdasche czišcze šam tu štejecž na šwěcze, tež jeho kurwjerch šo bojěšcze, šo jeho njebudže móž došcž šchitowacž. Dha pišajcze jemu Luther: na to njemyšlu, wot wašczeje kurwjerchowšczeje hnady šakitanje šebi žadacž. Haj, wjele bóle mam ša to, šo chzyl ja kurwjerchowšku hnadu bóle šakitacž, hacž by wona nje mohła šchitowacž. Bóh dyrbi jow šam wšchitko cžinicž bje wšcheho cžłowšteho štaranja a pšchicžinjenja. Teho dla šchtóž najwjazy wěri, tón móže tež našlěpje šchitowacž. Budžišcze Luther chzyl małowěrnj šawutlicž, wulki škutk wobnowjenja šchryštušboweje žyrťwje njebudžišcze šo ženje dokonjal. Tak wopokazmy tež my šczerpliwosč tež w najczežšich czašach, wona budže tež pola naš štrašchnemu šawutljenju wobaracž. —

A wopominmy dale: — tež to budže našchemu šawutljenju wobaracž — našcze czerpjenja nješbu hišcze najczežšcze, hacž runjež šebi my to hušto myšlimy. Šchtóž japošctoł w 4. šchtucžny k šebrejškim piša, placzi tež nam: wy hišcze nješcze šo hacž do krwe pšhecziwili na bėdženju pšhecziwo hrěchu. Špomnicze na šchryštuša, kiž tajke wšchelle wurěčowanje wot hrěšnikow pšhecziwo šebi je pšheczerpil. Špominajmy jenož na martrarjom, kiž šu

najwjetſche cżwile pſheczerpili, kotrež móže ſebi cżłowika ſurowoſć wumyſlicz, a teſz najbołoſniſchu ſmjercz, a woni ſu wobſtajni woſtali. Spominajmy jenož na wſcheltich ſchiznoſcherjow w naſchich woſadach, kiž ſu lęta dołho ſle, czeſzke khorofće njeſli abo ſu ſo dyrbjeli ſ hłodom będzicę. A dha cżyli my małowęrnni ſawutlicę, kaſz bychu naſche czerpjenja pſche wulke byle, taſ wulke, ſo je njebychmy mohli ſnjeſć?

A hdy bychu nam hiſcheće dyrbjale czeſzche pſchincę, jene woſtanje nam teſz potom hiſcheće, ſchtož je nam pomha pſchewinyć a pſched ſawutlenjom wobarnowacę móže. To je ta węſtoſć, ſo hdyž ſmy je pſchewinyli, na naſz kóna czaſa, kiž wiſchu pſchętratu prózu a wiſchitke czerpjenja bohacę ſaruna. Khręſtuſ je ſo po ſwojim czerpjenju ſydnęł k prawizy na Boži ſtol. A nam dawa naſch Bóh wjedzecz: wón khoſta paſ kóždeho, kotrehož wón ja ſyna horje woſmje. Horjewiacę dyrbimy ſo do jeho kraſnoſće, ſo pſchicę ſ njej, wuſiwacę wot njeje, hdyž do czaſa njeſawutlimy, ale w ſczerpliwoſći ſo będzili ſmy hacę do kónza. Na tutón kónz hladajmy pſchezo ſaſo, taſ huſto hacę naſcha khorboſć nam ſpadacę cze. Potom budze ta ſama ſo nam ſaſo wróćicę w nowe mozy, ſo dale njeſć a pſchewinyć móžemy. Teho dla njeſawutlimy, hdyž czerpjenja pſchińdu, njemęmy je paſ teſz ſa ſwadnekaſkež powuczenja teſz pſchińdu, a my ſmęmy to žohno, wanje wot nich, kotrež cze Bóh pſches nje nam daricę, budzemy pſches nje ſo dacę czaſnycę bliže k njemu, budzemy ſwój mę namacę w nim, hacę njebudzemy ſbože a mę namacę pola njeho.

Samjen.

Pucżowanie po Bożim piſmje

abo

tajke myſle nadeńdzech, Bože kłowo cżitajo.

Podawa ſwęrnny cżitar „Pomhaj Bóh-a“.

I. knihi Móſjaſowe, 41. ſlaw.

(Wokracżowanie.)

III. 37—46. Farao, wulzy hnuty ſpóſnawſchi, ſo je Zoſef napjelnjeny ſ Duchom Bożim, poſtaji jeho ſa ſwojeho najwiſchſcheho radzicęla, da jeho po hłownym męſće wozdżicę a pſchwoſmje jeho do Egiptowskeho naroda, a to do worichty ſa męſchnikow poſtajenej, dajzy jemu Egiptowſke mjeno woženizy jeho ſ dżowku wiſchſcheho męſchnika. Zoſef, tżicęzi lęta ſtary, naſtupi nętko ſwoje ſaſtojniſtwo.

37. Zoſefowa ręcž ſo Faraonej derje ſpodobaſche a wiſchitkim jeho wotrocęlam abo radzicęlam a dwórkim ſaſtojnikaſ pſchi roſręcżowanju ſ Zoſefom pſchitomnym.

Niz jenož, ſo męjachu wuloženje Faraonowych ſonow ſa jednore a wiſchędne, ale teſz prawe a węrne — a to teho dla cżim bóle, dokelž męjachu Egiptęzenjo kruwu ſa ſnamjo ſemje wiſcho wopłodzajeje, a dokelž bę Nil žórło wiſcheje plódnofće w jich kraju, a dokelž je pódla druhi kón teſz jaſnje wobkrućil, ſchtož je přeni jenož woſnamjenil; ale teſz pſchidatu radu, kotraž bę ſwędk hlubofeje mudroſće, ſpóſnachu hnudom ſa ſpomoznu. A tomu je traſch ſo hiſcheće pſchidala Zoſefowa woſoba, jeho ponižne, ale teſz nadobne waſchnje, ſ kotrymž ſu jeho kłowa pſchewinyćku móg doſtala.

38. Farao dzeſche k ſwojim wotrocęlam: Kłak móhli my tajkeho muža hiſcheće nęhdze druhdze namacę, w kotrymž je Duch Boži, duch njewſchędneho ſpóſnacęa a njewſchędneje mudroſće?

39. A Farao wotwobrocżiwſchi ſo wot nich a pſchiwobrocżizy ſo k Zoſefej dzeſche: dokelž je Bóh tebi to wiſchitko ſjewil, njeje žadny taſ roſumny a mudry, kaſz ty; ſjawne je, ſo ſym roſumneho a mudreho muža, ſa kotrymž mę ſo roſhladowacę po twojej radze, hižo w tebi naſchol.

40. Ty dha maſch być mój pſchidwórnik, a twojemu roſkaſowanju dyrbi wiſchitkón mój lud poſluſchny być; jenož kralow-

ſkeho ſtola cżu wiſchſchi być dęžli ty, a ſwonkowna kralowſka czeicę a pſcha ma ſo mi teſz dale wopokaſowacę.

Pſchidwórnik w naraſchich krajinach je „prawdžite ſjewjenje a ſkutkowanie ſultanowe (kralowe), kotryž ſo do cżęmnoſće ſaſhowa.“

W kraju ſ deſpotiſkim knježęstwom, hdzež je kral jenož pſches nabožne waſchnje a pſches męſchnikow w ſwojich ſkutkach wobnjesowany, njemóžemy ſo woſebje dżiwacę, ſo ſo na dobo njewólnik poſbęhnje na najwiſchſche czeſće, woſebje potom niz, hdyž maja ſa to, ſo wón khowa we ſebi nękaſke Bože powoľanje. Hiſcheće w naſchich czaſach ſtawaja ſo w naraſchich krajinach podobne węzy. Teſz wę nam Kriekſki ſpiſacęel Herodot ſ czaſow Egiptowſkeho krala Rhamſiniteka ſdželicę, ſo je kral ſwoju dżowku na murjerja woženil, dokelž, kaſz Egiptęzenjo wiſchęch ludži, taſ je wón wiſchęch Egiptęzanow pſchębahal ſ mudroicęzu.

Spodżiwniſcho, dęžli Zoſefowe powyſchenje, je, ſo Zoſef na ſwojim wyſokim ſtejiſchęzu ſaſhowa pobožnoſć, ſwędomliwoſć a miłofćiwę, lubofćiwę ſmyſljenje, kotrež je nawutnył w ſwojim hlubokim poniženju.

41. A dale dzeſche Farao k Zoſefej: Sa ſym tebe ſ tutym a wot teje hodžiny poſtajił na wiſchón Egiptowſki kraj.

42. A to prajiwſchi ſczeže ſwój pjerſchęcęł je ſwojeje ruki, do kotrehož bę kralowe mjeno ſapiſane, a tykny jón Zoſefej na jeho ruku, jemu taſ prawo porucęizy, na kralowym męſće wuſaſy ludžom wuſaſacę, a woblecę jeho bęlu židu, kaſtuž draſtu męjachu męſchnizy, a pſchija jeho taſ do męſchniſkeje worichty, abo ſtajizy jeho tola runje taſ wyſoko jało męſchnikow, a powjeſny ſloty rjećas na jeho ſchiju, ſ kaſtimž ſo wiſchizy woſebni ludžo a woſebje ſudnizy debjachu.

Herodot powjeda: „Męſchnizy tñhaja ſo kóždy tſeczi džen po wiſchém czele, ſo njeby ani njerodž ani nękaſka maſanoſć na nich byla, klužu-li Bohu. Męſchnizy paſ kłodža jenož w rubjanej draſće a w cżrijach ſ byla = kſto ſ roſtliny, ſ kotrejež ſu ſtari papjeru džęlali. Druhu draſtu njeſmędža ſebi ſeſchicę abo w dru- hich cżrijach kłodžicę.“

43. A kaſaſche, jeho na ſwojim druhim woſu woſeč, na woſu hnudom ſa nim jędžozym pſches ſwoje hłowne męſto Memfiſ, a da pſches wuwoľarjow pſched nim wuwoľacę: abref = kłoncę ſo pſched nim. Tutón na woſu je wótz naſcheho kraja. A poſtaji jeho taſ ſa knježerja na žyly Egiptowſki kraj.

Abref je koptiſke abo egiptowſke kłowo, kotrež ſu woprawdze woľali, kaſz w nowym ſakonju czaſto kłowa ſetkaſch w tej ręczi, kaſz je je Ebóžnik woprawdze ręcžal.

Woprawdze ręta: abref = padń na ſemju! abo hdyž po Hebrejſkej ręczi wuložujęch: Kłonujęce ſo! Taſ je Luther teſz najprjedy pſcheložil, doniž njeje poſdžicę kłowa wuwoſtajił; a po nim je ſo teſz kęrbſka biblija ſložowala.

Tajke ſebi Zoſef njeje w jaſtwje ani pſchal, jenož ſo by był wuſwobodženy. Dha ſapali jemu naſch Knjeſ w njebeſach na czaſ dymjaze węzy a dobre wonjenje, ale wotmolwi jemu: Ty nje- węſch, ſchto proſyſch. Sa dawam wjele wjazy, dęžli móžecę pro- być a roſumicę. Teho dla dyrbiſch hiſcheće dlęje wutracę. Sa požadam hiſcheće bóle ſa dymom runu ſmuhu k njeju ſo poſbęh- zym. — Potom paſ je ſo Zoſefej doſtalo, ſchtož do teho njeje roſumil, abo ſchtož njeby ſebi ſwažil ani ſebi nadzecz, ani wo to proſyć. (Luther.)

Chzeſch mje do puſcizny won wozdżicę,

Dha ſo na tebe ſepjeram

A ſ tobu du, ty móžeſch plódzicę,

So w ſkalach ſwoje picę mam

A ſ njebeſ jędž: Twój pucž tam póndze,

Hdzež žohnowanje ke mni dónđze,

Hdyž tebe mam, dha mam ja doſeč.

Sa węm, ty ſ nami derje męniſch

A prjedy hacę naſ kraſnych cżiniſch,

Daſch nam jow wiſchelku hubjenoſć.

44. A hdyž bęſche ſwjedęniſki czaſ po męſće dokonjany, dzeſche Farao k Zoſefej: Sa ſym Farao; a po ſwojej kralowſkej mozy ſym tebe poſtajił a ſa najwiſchſcheho w ſwojim kraleſtwje; bjeſ twojeje wole njedyrbi niſtón ani ſwoju ruku, ani ſwoju nohu poſbęhnycę we wiſchém Egiptowſkim kraju. Nętko paſ dyrbiſch teſz žyle naſch być, a dyrbiſch teho dla nowe mjeno pſchijecę.

45. A Farao mjenowaſche jeho po egiptowſkej ręczi: Zaphnath-Paneach, to je po rabbiniſkim, na hebrejſku ręcž ſo ſložowazym

wuloženju: potajneho radzicžela, wotewrjerja pschikryteho; po druhim na koptisku abo egyptowsku rěčž so složowazym wuloženju: wumóžerja šwěta abo sakhowarja žiwjenja. A so by jeho domjazeho scžinił po wschej Egyptowskej a so by jemu kruty podložk dał, wošebje napschecžo měšchniskej worschej, da jemu Farao i dobom žonu i měšchniskej worschej, mjenujzy Asnathu, Botifarowu džowku, měšchnika w Dnje. Tak wuczahny Josef, so by Egyptowski kraj wobhladał, a so by wschudže pschikasował a roskasował.

Josefowe nowe mjeno pschepaha drje Josefowy cžaš, pschetož wón njeje wumóžer šwěta, ale jenož Egyptowskeje; ale bórny budže so nam jažnišcho šjewicž, so je w Josefowych stawijnach dalsche sakhowanje, sčtož do pschichoda pokasuje.

On rěka hlónzo, a to je tamne město, koiremuž so Drjekojo narjelli Heliopolis, do dolheho ranja wot Memfisa. Tam stejesche jastarsku hlawnu, hlóncznemu pschibohej šwječžena šwjatniza, a tamnišche měšchništvo bě přenje mjese wschěmi egyptowskimi měšchništami. Tak bě Josefowa žentwa ja njeho wulka cžesčž.

46. A wón běšče tšizecži lět staru, jako wón psched Farao-nom, Egyptowskim kralom stejesche, so by jemu šonaj wuložil, psches cžož bu posdžišcho takle powyschenu. A wotendže wot Farao-na a pschecžaha wschón Egyptowski kraj.

S worschej Egyptowskeho naroda běšče přenja a najwošebnišcha měšchniska worschej; woni khodzachu i wotšihanej hlownu a w bělej platowej drašče, wobkedžbowachu wulku cžistotu a běchu i jědžu a i picžom jara kručže žiwu. Sich běchu kubla a ležomnosčje pschi šwjatnizach, a i jich dokhodow běchu žiwu. Tola jich džělo njeběšče jenicžny služba pschi šwjatnizach, ale woni šaberachu so wošebje tež i wědomosčžemi a wumjelštwom. S tutej worschej wukhadžachu hižo jastarsku kraloju, kotrymž Biblija nimale šajnje Farao narjelnje, t. j. Pi-ouro = kral, abo Pe-Ra = jastupnik hlónczneho boha (Ra = hlónzo).

Posdžišcho wukhadžachu kralojo i drugeje worschej, i wojownikow, kotraž so tworjesche i džěla i prawdžitych wuwucženyh wojakow, i džěla i mlodženzow, kotřiz mějachu štražowacž pschi kralu. Šdždy i nich dostawasche něhdže 24 kórzow role jako wojecžke wicžezne kublo. Šecža worschej běšče worschej rólnikow a pastyrjow homjadow. Wona tworjesche so wošebje i tajlich, kotřiz běchu šebi měšchnikowu a wojakowu rolu najeli. Dalsche worschej so worschej rjemješnikow (pschepuzow, wumjelzow a wschědnyh rjemješnikow), kóžnikow na Nilu, tołmacžerjow, kotřiz pódla wschědne roboty a wikowarštwo je žitom wobštarachu, a šwinjaznyh pastyrjow, kotrychž mějachu, kaž jich šfót, ja njecžištych; teho dla nješmedžichu nihdže do šwjatnizy jastupicž.

Cžezžo je na praschenuje wotmolwicž: Šak bě móžno, so je so Josef dał do worschej měšchnikow pschijecž, kotraž je pschirodu cžesčžika, hdyž bě wón tola služobnik wěrneho Boha? Tola teho so njetrejebasche bojecž, so pschindže je šwojej pschiplušnosčžu pschecžiwu Bohu do wuškosčžow, so by měl wěru do Boha šwojich wótzow šapřecž; wschako njebě Josef powołany do služby pschi pohaniskej šwjatnizy, ale jenož do politiskeho šarjadowanja w kraju, a jeho pschijecže do worschej měšchnikow je so jenož teho dla štało, so by měl kruty a doščž nahladny podložk ja šwoje powołanje. Dale mamy tež wopomnicž, so je Egyptowske nabožništvo je šwojim šymbolškim rašom, wošebje w šwojim přenšchim wutworjenju, dowolilo, so móžesche Josef Boha cžesčžicž, kaž bě prawje.

Nabožništvo Šehowowe móžesche do egyptowskich nabožnyh waschnijow šańcž, so by je wobknježilo, a so njebylo so w nich šhubilo, a to ložičho ša cžahny starých wótzow, dnyli posdžišcho, hdyž běšče išraelški narod šwjajany psches šakoi Bohi, a tak šjewja so nam tež tu cžahny starých wótzow jako wobras cžaha dopjel-njenja po cžahny šakonja wscho putazeho, hdyž ma so wscho i putow wuwjasacž, a hdyž maja so pohanjo a džěcži išraelške stowaršchicž po šwobodže.

(Potracžowanje.)

Tučel, šnamjo měra.

Ty stejšich ty tam mjes njebjom a semju, ty rjany woblufo měra! Ty mnohobarbne šnamjo šluba, dženska to šame fajkež psched lěttžazami! — Šako běšče Moah i šaschčža wumóženja wustupil a šamotny na prošdnej cžisčženej semi stejesche, běšče jeho přeni khód, so džěšche, woltač twaricž a temu šnjesej woprowacž. Tón šnjese wotmolwi jemu i tučželu, i woblufo měra, a džěšche: „Šawoju tučžel šym ja do mróčželow šajil, ta budže šnamjo teho

šluba mjese mnu a mjes semju.“ — Šladajče na jeje nastacže! Šlónza njejeske šwětko lama so w deschčžowych křepkach. Woda je tón semski element, kotryž w deschčžu na šwětko pschindže. Tak pschindže nascha hrěšchna, šemška pschiroda w šylšach pokuty na šwětko. Ale šwětko teho wěczneho hlónza prawdosčže lama so w nich, a hlej! duž šteji do wutroby wěra wujednanja kaž jažny woblufo měra na njeju. — Šladajče na jeje šestawki! Šdyž so cžiste šwětko njeja w šemškej wodže lama, wotražuje so krašnje w šednich barbach. Tak je šedmora radoščž wěrzazaje wutroby. Ale tš barby pschede wschěm wustupuja: módra a cžerwjena na wobemaj kromomaj, wo šrijedža šelena. Njeju to šwěra, lubosčž a nadžija?! A hdyž lubosčž a nadžija do jeneho džetej, njeje to mēr?! — Šladajče na jeje postaw! Woblufo měra (tučžel) šjednocža njejo a semju. A njeje wěra tón šwjaj, w kotrymž so tón šnjese i cžlowjekami: hlowa se štwami šjednocža? Ale tamny woblufo wjasa njeježa a semju, dokelž na šemi šteji a do wuškosčžje šaha, a nješšny my wěru jako „šhladowanje horje“ špóšnali, kotrež so wot padniweje wutroby i Bohu, šnjesej w njeježach, posbēhuje? Tola by woboje móžno bylo, njeby li wón šelotosčže měl? a by so wo wěrje tak wjele šhwalicž mohlo, njeby-li so wo njej prajicž mohlo, so je wona, hdyž so namaka, pschezo žyla, dokonjana, kotrež je i najwuschšcha roščenje trjeba?! — Šak rjenje njeda so pod woblufo měra do njejež hladacž! Šak njejeske wrota šteji wón tu a pscheproschuje naš. Budžež nam witane, wy rjane, šhlyšchžate njejeske wrota! Šnět šhladowjemy horje a wěrime, ale wěra wupina so kaž ty do šwjatnyh wrotow nuschhoda a junu pocžehnjemy nusch psches wěru do wěczneje domišny.

Ščtož cžini Bóh, wscho dobre je.

(Š. Stolle.)

Ščtož cžini Bóh, wscho dobre je,
Nječ wóčžko k hwěšdam pohladnje,
We šajkim krašnym porjadku
Wschě khodža w nozy po njeju.

Ščtož cžini Bóh, wscho dobre je,
Dži k rjanyh šwětkam w šahrodže,
Šak wone k njeju šhladowu
A štrawja kóždu wutrobu.

Ščtož cžini Bóh, wscho dobre je,
Ššlyšch školobikow špěwanje,
Šak nóžny špěw jich žunjošny
Cži žórli so do wutroby.

Ščtož cžini Bóh, wscho dobre je,
Še cži tež cžěmne, cžlowjecže,
Prošch wo šwětko — nóz jažni so,
Ty widžišch, so je dobre wscho.

Ščtož cžini Bóh, wscho dobre je,
To wucži žyle štworjenje;
Mášch Boha, šwětko dostanješch,
Wschó jako dobre špóšnajješch.

K. A. Fiedler.

Bóh hrosny khostacž wschitkich, kiž jeho kasuje pschestupja.

Špódžimna je powjesčž jeneho cžesčženeho měšchčžana, kiž běšče nan šhdom derje šrosčženyh šhnow, kotřiz pak běchu wschitzy němi. Štaroščž nad nješbožom šwojich džěcži běšče jemu šamjeń na jeho wutrobje a wón wopšchijecž njemóžesche, so Bóh jeho tak šurowje domaphta. Šněhdy wjedžesche nan šwojich němnyh šhnow k bliskemu pschecželej, hdyž woni jěsčž dostachu. Šnan se šobuželniwym wóčžkom na šwojich šhnow hladašche, kiž štrawi a cžerwjeno-licžkacži ša šlidom šedžachu, ale — němi běchu. Ššlyšy so jemu po lizomaj dele ronjachu, a cžezžo šdhchujw pohlada wón k njeje-šam, prajizy: „D Boho, i cžim šym ja to šašlužil?“ Štary pschecžel, kiž to wschitko widžesche, wša nana na šof, se šwěrnej wutrobu prajizy: „Ša derje widžu, so waš to rudži, so šu waschi šhwojo němi; ale ja so nad tym njedžiwam. Wěščež hišchče (wschaf waš wot mlodosčže šem šnaju), tak wy jako hólčžez ptacžta-

kam prudla stajescheže, a hdyž bēšcheže je popadnyli, jim se schije jasyti wutorhowascheže, a jim potom s bjesbōžnej wjebełosežu leczić dascheže? Wēšče hiecheže to, fak husto hyn waš warno- wal! Te ptaczi, kiž nētł se hwojim spewom Boha njejsu khwalicž mohle, hu waš wobkorziłe, a wy njebmēče ženje to bōdke bōwo „nan“ se rta hwojich hynow blyšhecž“.

Schtó je mój bližschi?

Nēhdy ho jedny předař w blisłoseži hwojeje wšy na hamot- nyh puczach wukhodžowasche. Sako ho tak wukhodžowasche, sa- blyšcha styhne stonanje. Wōn t temu mēstnu khwatasche, wot kotrehož te synki pschikhadžachu. Sako tam pschiūdže, namata khor- reho žida, kotryž by wēšče bōrsy wumrjel, hdy by ho jemu rucže pomoz njedostala. Tōn předař, hōbuželny, fchescžijanski muž, khwatasche hnydom do wšy po wōs, so by na nim khoreho do hwojeje khēže dowjesč dal. Wjele njedzel jaūdže, předy hacž khory hwoju strowosč sašo dosta. Předař s tymi hwojimi teho žida hwērnje wothlada, džeržesche jemu lēkarja, da jemu potrebnu zprobu a wobstara jeho hiecheže s pjenjesami, hdyž ho tōn žid na hwoj dompucz poda.

Sako nētł žid do bližsčeho wulkeho mēsta pschiūdže, w kotrymž wjele bohaty ch židow bydesche, powjedasche wōn hwojim wery- bratram, fak je ho tōn pobožny předař po nim horje brał. Na to či židži pjenjesy hromadžachu a temu předarjej rjany czašnit kupichu a pschikasachu jenemu fchescžijanskemu wumjelzej, so by na tutōn czašnit rjany wobras pschinjebl. Tutōn pak žadny rjenšchi wobras njewjedžishe, dylži tōn wo tamnym Samaritskim, kotryž nad hwojim bližschim hmilnosč wopokasa. Židži t temu mjelczachu a pōbłachu czašnit s wobrasom temu předarjej.

Džeczaza prošwa wo njewinosč.

Pycha rjana,
Njewinosč ty lubwana,
Pyšč mje w mojej mladosči,
Dha mam khwalbu psche wschēmi!

Parla jašna,
Moja czeš a kōna krašna,
Luba, sbōžna njewinosč,
Na tebi mam czešče dosč.

Wodž mje stajnje,
Dha mam šoža njewuprajnje;
Mōj pucz budže wješely,
Szwjaty, mērnny, dostojny.

Pycha miła,
Njewinosč ty rōža žiwa,
Pyšč mje moje žiwe dny,
Dha wēnz nošču njeswjadly.

H. Z.

Sslepn Josef.

Pytanje.

Pšched wjele lētami bēšche w južnej Afrizy w Sapedi-kraju mały wyschł žiwy, kotryž Letuchu rētasche. Kaž jich najwjazy bohaty w jeho ludu, mējesche wōn wjazy žonow a wjele džeczi; mjes nimi bēšche jene džeczo, kotrež mējesche mjeno Katedi.

Mały hōlž bēšche hwojeho nanowy lubusčł, pschetož wōn bēšche žiwe a wjebele džeczo, pschi tym pōbłuschny. Kōsy wōn hwēru pašesche, so nan žaneho hnewanja se hūšodami njemējesche fak druhy ludžo, kotrychž kōsy psches njedžbliwošč pašerjow husto schodu w jahrodach cžinichu, kotraž mējesche ho potom šarunacž.

Katedi bēšche nēhdže wōškom lēt stary, jako cžorne jētra w ludu wudyrichu. W Afrizy je tale khorošč wōšebje straschna: husto sto ludži w jenej wšy wumru. Wodarmo spytachu pōhanjo ho psches kuslarstwo psched natyhanjom wukhowacž; tež s Letuchoweje hwojby wjazy ludži wumrje a tež mały Katedi sšhori a bēšche hnjerczi blisło. Jeho cželo bēšche pōlne brjodow, kotrež tak žalōšnje hnjerdžachu, so bēšche to lēdy snjesč, kotrež pak tež tak bolachu, so mały khory wodnjo a w nožy žalosečesche. Tola hōlž jašo wotkhoru. Šētra pak bēchu jeho woczi pschimale a snicžile,

pschi tym bēšche hiecheže dolhi czaš na stawy hubjeny. Starschej bēchtaj w khorošči hwojeho maleho hyna wobžarowaloj, fak by hižom wumrjel byl; wonaj bēchtaj wjebełaj, so s žyla žiwy wosta. Sako pōhanizy pschecželjo t nimaj prajichu: „Wasch hyn je šlepy a khromy a wōn žadny cžlowjel wjazy njeje; najšepje je, so jeho moritaj,“ wonaj to njemōžeshtaj, po teile radže cžinicz. Šōlž pak bē sašo hylnišchi, so mōžesche khodžicž, ale šlepy wosta czaš hwojeho žiwjenja.

Dofelž bēšche šlepy, njemōžesche se hwojimi towaršchēmi wō- kolo skatač, wōn wosta domach a wobkhadžesche s mužemi, kotriž jeho tež hjes hōbu cžerpichu. Tak bē jeho rošom wōtrijšchi, pschetož wōn hlyšesche roščezowanja starych a pschipošluchasche tež pschi jich wukhodženjach. Wōn sešna historiju hwojeho luda, fak daloko mējachu ju ludžo hiecheže w pomjattku a wo njej powjedacž wjedžichu. Tak nastaj tež w jeho duschi pytanje a prajchenje, fak je to pschi tamnyh ludach hewal žadne. Šluboři sacžishečž na njeho cžinjesche, hdyž ho jeho bratr pschi kupanju šatepi. Wōn bēšche wschōn sa- dwēlowany, so ho s tej myšlu nošesche, šebi žiwjenje wjacž. Wōjoseč pak jeho wotdžerža, so mohli ludžo jeho wušmēšhecž a prajicž, so je blašn byl, potom pak tež lubosč t džesčju samrje- teho, kotrymž dycbjesche nētł s nanom byčž. Šluboři a dolho pak žarowasche wo lubowaneho bratra. Wōn bēšche mjes tym tež wotrošł a jeho nan bēšche jemu po waschnju luda sa nēlotre fruchi štotu žonu kupil.

Tak bēšche ho wutroba tehole pōhana psches czežte pucže, kotrež bēšche Wōh jeho wodžil, pschihotowala sa pschisacže hwojateje po- wjesče wo Božim huadnym kraleštwje a wschitkim, šchtož ewangelij hrešnikam, kiž ho t Bohu wobrocža, pschecželnje šlubi. Wōn pschiūdže czaš, hdyž wjele ludži s Sapedi-kraja na puczowanje džechu, so bychu w dalokosči pola nēmškich wikowarjow a jašyde- rjow dželo pytali. Nēlotji džechu sto mil daloko a pschiūdžechu hacž t morju. Tam wopytachu wulke pschistawne mēsto a ho domoj wrōcziwšchi mōžachu powjedacž wo wschitkich tych džiwach, kotrež bēchu tam wohladali. Wot tajkich ludži šlepy wjele noweho hlyšesche a šebi tež to, šchtož ho jemu powjedži, rošponni w hwojej nožy a hamotnosči. Tak wōn pōšdžischo powjeda, so bē jemu wažne, jako tajny ludžo powjedachu, so je cžlowjel jenož hndomdžehacž abo wōškomdžehacž lēt žiwy. Jeho starym pschecželam ho to fak bajka šda, najstarschi šebi myšlachu, so hu wēšče hižom sto lēt stari, pschetož pola cžornych hamo šeršchtojo a kralojo njewjedža, fak stari hu. Katedi pak nētł šapocža hwoje lēta licžicž. Wōn ho hnjercze bojesche.

So je hwēt mēsto hubjenstwa, mēsto pōlne boloseče a šrudoby, w kotrymž hōdno njeje žiwy byčž, to bēšche škōncžnje wušbyłt myšljenja a pytanja tehole šlepeho, dwōžy šlepeho pōhana.

(Pōtracžowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Šodžijški diafonat, kotryž ho 1. dezembra s wotešdženjom knjesa duchowneho Domaschli na šarstwo w Budestezach wuprōšni, je ho wot konšistorstwa, kiž ma kollaturu, wupišalo. Diafonat ma 3600 hr. dołhodow.

— Do Budestez pschiūdže pomozny duchowny, fak so smēje nowy šarař s dohom pomoznika. Š dołhodam pomozneho duchow- neho ho wot šarškich dołhodow džel dołhodow wotcžehnje.

— Šafski wōjnški minister s Šlaniz je wumrjel. Wōn ma wulke šašlužby wo nasche wōjšto. Wōn je ho tež w pōšlednej wōjnje wukotnje wušnamjenil. Wōšebje mamy ho jemu džako- wacž, so je ho sa duchowne šastaranje wōjakow šaral. Na jeho wabjenje štej ho wōjerškej žyrkwi w Draždžanach a Šipsku natwarilej a wōjerške duchownstwo je ho hamo sa ho šradowalo. To je wulka šašlužba njebocžicžeho, kotraž nam jeho mjeno njesapom- nite cžini.

— Na wustaježy w Žitawje mējesche ho šaūdžemu njedželu draštny cžah. Tež šerbški kwafny cžah bēšche ho wukhotowal. Šlowiny jenohłōšnje pišaja, so hu ho Šerbja wōšebje derje lubili. Š žyla ho rjanosč Žitawškeje wustaježy wukhwaluje, so je wēšče hōdno, šebi ju wobhladacž.

Dalische dobrowolne dary sa wohe armenishe šyroty:

M. M. s B. 5 hr. — np

W mjenje wobohich šyrotow wutrobny džaf.

Gōlcž, redaktor.

Šy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja cze
Šwójbnj statok,
A twój šwjatok
Šradny je.

Sa staw špróznj
Napoř móznj
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čeršiwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Šwěrnje džěłáš
Wšědne dnj;
Džeň pak šwjatj,
Duški datj,
Wotpocznj ty.

Š njebjěš mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Šeršike njeđzelike łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi w Budniščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšedplatu 40 np. dostac.

14. njeđzela po šwj. Trojizy.

1. Tim. 6, 12.

„Wojuj to dobre wojowanje teje wěry, ša pšchimú wěczne žiwjenje, na kotrež tež šy powołany.“

Njeje to wójniške wołanje, kiž won klineži š bibliškeho hrónczka, nam pošćiczeneho wot našeho lubeho pucznika na džěbnišču njeđzeli? Šak dha naš do njepokojja štaja tón luby japoschtok Pawoł, hdnž tola po prózy polnych horznych dnjach čzemy džěňša jako na njeđzelskim dnju ras wodynchnyč a wotpocznj, hdnž čzemy jón šwjeczič w cziščinje, kiž tak derje nam czińi po wšěm ščezerkocze a ropocze šandženeho tydženja!

Š čzemu tajke šbudjenje, brónjow šo pšchimacž, hdnž wšchať šmy w šlotym měrje žiwi, w kotrymž šmy š kožami na ramjenjach a še šerpami w rukach won cžahali na naše bliške pola a na nich dokonjeli to měrne džěło domkhowanja tych žnjowych Božich darow? A hdnž naš pšched mało měžazami hiščeze tyšesche, šo ša tamny burški lud w južnej Afrizy, šapleczeny do žaložneje wójny še šurowymi žendželczanami, dale traješche cžab čzežkeho bėdženja a šakitowanja, hdnž nam wutrobny šrawjachu špominawšchi na wšhitke rany, kiž buchu tamnym ratarjam na jich cžěłach, domach a polach šbite, cžim bóle šo tež nětko wješelimy, šo je nětko tež ša nich pšchišok tón cžab, w kotrymž móže šwoje mjecze š radlizam a šwoje lebiže š šerpam cžinič.

Pšchi tym wšěm pak nětko nam hižom štare pšchišłowo ša kóždy cžab praji: „Čzješ mēcž měr, dha pšchišhotuj šo š wojowanju“. Šak tuto ma pšaczišnu ša měr a wójnu wonkach w šwěče, wo tym njerēcžmy w tutym našchim nabóžnym tydženiku, wotšajiwšchi wobkėdžbowanje tajkeho napominanja politiskim wodžerjam naškeho luda. My tu wěm, šo nješmy jenož poddanjo němškeho kėžorštwja a štawy naškeho šakškeho a pruiškeho luda, ale šo mamy jako ščesčizienjo, kotryčž je Ješuš Šhryštuš šebi warbował a dobył, byčž Boži lud a w kraleštwje naškeho njebjeskeho Šnješa pod nim žiwi byčž a jemu šlužicž.

Hdnž pak tón tež rěka „měrnj šeršičta“, nječ tež je jeho kraleštwwo jene kraleštwwo měra, nječ wšchať tež wón tym šwojim pšchimoła: „Měr wam wotšaju, šwój měr wam dawam,“ my nješchindžemy do jeho kraleštwja, my džěl nješerjemj na jeho Bójškim měrje, nješmy-li prjedy w šwjatej wójnje štali, nješmy-li w horznych bitwach šo bėdžili wo wěczne šbože našchich dušchow.

Wotrocžł wšchať njeje wješchi, dnžli jeho knješ. Še pak, kaž wěm, našch Šnješ Ješuš Šhryštuš halle po czežkim bėdženju a šrawnym cžerpjenju šwoje kraleštwwo poštajil, my na žane druge wašchnje do njeho nuts pšchincž nješamóžemy.

Šly wojak, kiž njewojuje,

Hdnž wšchšchi šam do bitwy dže.

Duž dha, luby ščesčizjano, šlyšch a wobkėdžbuj napominanje jeneho, kotryčž je wot Šnješa Šhryštuša šameho byl wołany do jeho šwjateje šlužby, kotryčž móže

nam w njej być ja przedybęzera, dofelż je był wobleczony zylu brón Bożu, swoje ledźby měl wopasane i mernoścju, wobleczony je był i kabatom prawdoścje, dzerzał je schit wery a i mjeczom Ducha samescze njeje do lofta rubał, blysch a wobkedźbuj hlóš japoschtola Pawola:

Wojuj to dobre wojowanje teje wery!

Daj šebi pšchi tym poľasacž 1. njepšheczelow, pšhecziwo kotrymž mašch šo będźicž; 2. khorhoj, pod kotrejž mašch we nim štačž, a 3. twoju pšchišlušchnoścž k tajkemu wojowanju.

1. We wukładowanju 6. próstwy, kotraž šfónczi se šłowami, „šo bychmy wšchaf najpošledy dobyli a pšchewinyli“, mjenuje nam prjódzy našch Luther, šwerny Pawołowy wuczomž, tych, nad kotrymž mamy dobyć, kotrychž mamy pšchewinyć. Šsu to czert, šwět a našche częło.

Cžert je a woštanje njepšheczel Božeho kraleštwu. Šdnyž Boži Šsyn bě pšchischoł, tuto kraleštwu na semi ša- ložicž, šchtó dha tam jemu na wyškofej horje lešcziwje po- šficziwje wšchitke kraleštwu zylého šwěta a jich krašnoścž? Njebě to czert? A hdyž wón tehdom, dofelż šo Ješuš njehašche pšched nim poškilecž a k njemu šo modlicž, wot Ješuša woteńdže, wón to tola, kaž Lukáš nam w šwojim šczenju 4, 13 pišche, jenož cžinjeshche na kšwilu. A šchtó dha bě, kiž tam Judáškej do wutrobny dawashche, šo by Ješuša pšcheradził? Njebě to šašo czert, kotryž njebě šwoje na kšwilu wotštorcžene prjódkwšacže, Ješušowu wěz škašycž, ženje i woczow pušchycž? Šdnyž nětk wěich, luby pšhecželo, šo Ješuš we wutrobach cžlowjekow chze šwoje wěcžne kraleštwu twaricž, budžeshch šo džiwacž, šo runje tak wutrobny špytuje we wšchěch cžabach tež czert šašo dobyć?

Šty štary njepšheczel
By naš rad' pšchycž chžyl,
Wón jara móžny je
A ma došcž lešnošcže,
Tu pšches njoh' nihtó njeje.

Šaj, pšchi wulkej mozy nałožuje tutón šeršchta cžem- nošcže tež došcž lešnošcže. Tón šamy Luther, kiž po- mjenowanu šchtucžku wo nim je špěwał, je šlędowaze šłowa w jonym šwojich pišmow prajil: „Še-li by czert wšchudže i rohomaj, i wopušchu a i konjazej nohu šo šjewil, by wón kšudy czert woštal a mało dušchom popadnył, dofelż pať je wón mudry czert, dha šo wón pšchedraščzi do jandžela šwětka, cžehož dla jemu tež luzifer, to reka „šwětlo nošcher“ praja, rečzi i cžlowjekami pšhecželnje, kaž w paradisu, a tak wón šjeba kšude nje- našhonite dušche, šo šo dadža woblašnicž a jemu drje šame do rukow bęža.“

A šwět je cžertowy pomoznik pšchi tajkim škažerškim džęle.

Šdnyž by tebi, luby šeršiki mlodženzo, kiž ty wo- pušchycžišch šwój pobožny štaršchiski dom, dofelż šy do wojaťow wušbęhnjeny abo dofelż chžeshch šebi w zušbje šwój kšlęb pytačž, něchtón jow pšchiwolał: Šój, budž lidora, šcziń šo njepozcžiwemu, njekšmanemu cžlowjekej, ty by šo naštróžawšchi wot njeho wotwobrocžil a šawrješnył: Šbęhn šo wote mnje! Še-li pať tón šamy ma lubošne šłowa ša tebe: Cžeho dla dha tola na wječzorach tak pšchezo šam domach šydašch, měšto šo by šebi tež raš wješele popšchaf na rejach a w piwnych kšęžach, hdyž šy tola jenož juntrócž mlody a šamo w bibliji pišane šteji: „Wješel šo, mlodženzo, w šwojej mlodošcži, a njech šo twoja wutroba šraduje w twojich mlodych dnjach, a cžin,

šchtóž šo twojej wutrobje špodoša a twojimaj woczomaj šo lubi“, a ty tajkemu wabjenju napšhecziwo njestejšich, ale dašch šo wot njeho wobkušłowacž, wjedž, šo móžeshch i tym přenju krocžel šcžinicž k šwojemu škaženju, a po tutej přenjej krocželi cžinišch druhu, a předy hacž šo dohladašch, šy na šchěrokim pučžu šwětnych džęczi a wot njeho žane wróczenje njenamašch.

Šdnyž by šebi, lube šeršike holicžo, kiž se šwojim rjanym woblicžom, i kotrymž kčęjeshch kaž róža w šahrodzy, jako šlužobna měšto namašala pola wošebneho knještwu we wulkim měšcže a te šame nastupilo i tym šwěrnym prjódkwšacžom, šo chžeshch se šwojej mšdu podpjeracž kšudu macžetku w małej narodnej kšęžy, hdyž by tebi nekajki knježk pšchiwolał: „Ša tebe šcžinju šlęhancžu, ša lęto wuhotujeshch kšchcžijna“, ty by móžna w šwojej njewinje a cžestnošcži jeho wotpoľasała i tym jonym šłowom: Šbęhn šo wote mnje! Šeli pať tón šamy šapocžnje tak rečecž: Šo wašchnje njeje pola wošebnych ludži wulkeho měšta, njedželu Bože domy wopytowacž, kiž šu jenož twarjene ša kšupy lud; wašchnje wošebnych je, na njedželach w pušchnych draštach šo wukhadžowacž a šo šabawjecž. Pšchijin tola te rječzaški a pšeršchczenje, tu židu a šomot, kiž w lubošcži k tebi šym nakupil, pšchewodž mje jako towaršchka na mojich wukhadžowanjach, bóršy potom tebe šcžinju ša šwoju mandželšku, jako kajkaž šmęjeshch potom wšcheho došcž — o ja tebi praju, bóršy šy mješ wulkej licžbu wonjecžeshcžennych, šhubjennych holzow našcheho naroda, nimašch-li pšchi přenim powjedanju tajkich lešcziwych šłowow jašnej woczzi, kiž pšchewidžitej pšchekšpanošcž šelharneho šwětnego šawjedowarja, nimašch-li w pomjatku a na jašyku šchtucžku šwojich špěwarškich:

Šchtóž w lošchtach šawjercženy je,
Bješ tebe, Božo, kšodži;
Šo wšchudžom šy, wón šabudže,
Šty njepšheczel joh' wodži.
Wón i twojim šłowom žorty ma
A hani šwojoh' Šbóžnika
A twoje džęczi hidži.

A šchtó je tón tleczi njepšheczel, kotrehož mašch štajnje wobkedžbowacž, pšhecziwo kotremuž mašch wojowacž, šchtó je tón tleczi, tón najštrašchnišchi, bješ kotrehož bychu wšchitke nabbęhomanja cžerta a šwěta šo podarmo štale. Wón bydli w našch kamnych, wón je tón pšcheradnik, kiž tamnymaj dwęmaj šradžu durje natwaricž pyta, pšches kotrež wonaj šo do cžlowškeje wutrobny nuts šunjetaj. Našcheho cžęła wola je šta wot mlodošcže. Cžęło požada pšhecziwo dušchi — to je ta škóržba, kajkaž hóršcha być njemóže. Wny we šebi šamych njekšmy pšchesjene. Šeli šo šam šnajeshch, luby pšhecželo, dyrbišch wšchaf pšchi wšchēm špodobanju, kotrež mašch na Božim šakonju, i japoschtolom Pawołom prajicž: „Ša widžu drugi šakon we šwojich štawach, kotryž šo pšhecziwi šakonje w mojej myšli a jima mje pod hręchow šakon, kotryž je w mojich štawach. Ša hubjenny cžlowjek, šchtó chze mje wumóz i teho cžęta teje šmjercže?“

Pšchi tym wšchēm pať njekšub nadžiju. Njeměj šo do cžaba ša pobiteho a šhubjeneho. Šišcže je móžnota, šo, hacž runjež mašch hižo krawjaz rany šbite, wuczeknjeshch šrudnej šmjerczi pšchewinjeneho na bitwišchcžu; móžnota je, šo tuto hišcže wopušchycžišch jako dobywat. Daj šebi dha

2. poľasacž khorhoj, pod kotrejž mašch šo będźicž.

Kschiz wona je, kschiz, kiž bē tam postajeny byl na Golgacze, na kotrymž je wišal tón s černjowej kónu kónowany, wysche kotrejež bēšche napišane tamne kralowške napišmo.

Prēni kšchesczianski kšezor Konstantin Wulki mēšesche w prēnim čašbu šwojeho knježenja njepšcheczela Maksenzija, pšcheczimo kotremuž dyrbjesche na wójnu čahnyč, njekhadžišche žyłu Stalstu a jemu pšchibšuschazy džel Afriki na pšchezo šhubicž.

Prjedy hačž šo rošbudžaza bitwa bijesche, mēšesche wón na šwētlym dnju džiwne widženje. Wokoło pšchipołdnja šjemi šo jemu wysche šlónza blyšcheczazy kschiz se šwētlym nadpišmom: „W tutym šnamjenju budžesch dobywacz.“ A w nožy wošnje pšchitaja jemu Khrystuš, šo by s khorhojom šwojeho wójšta šnamjo póhanškeho pšchiboša Jupitra, šchtož bē worjoł, wotštronil a na jeho mēsto šnamjo kschiza štajil. Konstantin to čzinjesche, a hlaj — wulke bu jeho dobyče nad Maksenzijom.

Šchtož je Konstantin čzinił, to čziń tež ty, luby pšcheczelo, hdyž wišchal mašch ty w žylym šwojim čašnym žiwjenju na bitwišcheczach štačž a jeli čzesch je jako dobywar wopušcheczicž.

Wabi tebe twojeho čžela wola k wišchelakim hrēcham, mašch-li pšched šobu kschiz, na kotrymž je ša tebe junu twój Šbóžnik tón wopor najwjetscheje lubošče pšchinješl, šo by pšches šwoje čžetpjenje a wumrjecze tebe wufupit s wotrocžkowšta hrēcha, na nihdy njebudžesch móž ty dofonjecž to, k čžemuž tebe čželo čžehnje, ale duch budže w tebi šylnišchi hačž wone. A šy s tajkim prēnim dobyčžom nad šwojej hrēšchnej wolu wišchu njepšchesženoščž we šebi šam wotštronil, je nětk jene knjejštwo, to teho ducha, w tebi, wjele lóžšcho šo tebi radži to druge, to ščezje wojowanje.

Hiščezje drje pšchezo tón šwēt tebe pyta čžahnyčž na šwoju štronu, wón tebi wjele, kaž mēni, lubi, jeli by čžył s nim myšlicž, kaž wón myšli, šo wješelicž, kaž wón šo šawješelicž je šwucženy, šo špokojecž s tym, šchtož jeho špokojja.

A čžert drje tež pšched tobu hiščezje druhdy šwój ružazy hlóš šlyšchecz dawa. Tak rucze pač hačž wón wuhlada, šo šo ty kručješch s kschizžom šwojeho Šesufa, wón wonēmi a wothladuje wot wišchēch dališchich nadpadom, kaž tež tebe nětk po jeho pšchitkadže šwēt na pokoj wotštaji.

3. Šhrobloščž s loškofmyšlneho čžlowjeka je wišchal druhdy wulka. Móže pač šchto w nej mješ našchim ludom tak daloko hičž, šo praji: „Hdyž šym s frej wolu štworjeny, dha runje ja šebi njewušwolu wēčžne žiwjenje pšches Boha, dha runje je mi prawje, šo šapanu do wēčžneje šmjercze s čžertom a jeho towaršchemi,“ temu ja napschecziju: Ty šo molišch w hordoščzi a šamopašchuščzi šwojeje wutrobny. Tajku šwobodu by ty wužiwal jako čžlowjek bješ wišchēje čžesče, kiž je šwoje šlubny łamał a na šo wsate pšchibšuschuščžne njedopjelnyene wotštajił.

Kšchczeny je mješ našchim kšchesczianskim ludom tola kóždy, a šwój kšchczēniški šlub je tež wobnowil kóždy.

Šchto dha pač tež ty šy junu pšchi dupje a wolta- rju w špoczatku twojeho žiwjenja čzinił, ty blašniwy šhro- bolako, kiž s wolu a s prjódkwšaczžom šwoje šbože šazpimašch, s wolu a s prjódkwšaczžom čžzesch šhubjenty hičž? Dwójžy šy tehdom šo wotrjeknył čžertej a wišchemu jeho škutku a mašchnju, dwójžy šy šlubil, šo čžzesch šwojemu bójštemu Šnješej šlužicž a pod jeho khorhoju wojowacz.

Ty wēšch, šo je najhanibniški škutk, hdyž wojał we wójnje khorhoj, na kotruž je pšchibšahal, wopušchēzi a wot njeje čžetnje. Pšcheczēł a njepšcheczēł jeho šazpima, ša žyke šwoje žiwjenje je wón šwoju čžesčž šhubil.

Čžzesch nětk byčž na wišchē wēčžne čžakny hanibny čžlowjek, kiž je łamał šwoje šlubny, wopušchēzil šwoju khorhoj, njedopjelnyene wotštajił na šo wsate pšchibšuschuščžne, dha čziń, šchtož šy šebi w šwojej hlupej njewērje prjódkwšal.

Čžzesch pač byčž čžlowjek, kiž pola šwojich šobu- čžlowjekom w čžesčzi a pola šwojeho njebješkeho Šnješa w hnadže šteji, dha čziń, k čžemuž čže japoschtoł Šawol napomina. Wojuj to dobre wojowanje teje wērny, šapschimiń wēčžne žiwjenje, na kotrež tež šy powołany.

Wojuj prawje, hdyž ta hnada
Tebje čžehnje ša šobu,
Nječ twój duch šej horzo žada
Šrēchi hidžicž s wutrobu.

Wojuj, čžekne šu te wrota,
A njebješam pučž wufki je;
Nječ šo dušcha nješaschmata
W šwēcžje, ale k njebju džje.

Šamjeń.

Pučžowanje po Božim pišnje

abo

šajše myšle nadeńdžech, Bože šłowo čžitajo.

Podawa šwērny čžitar „Šomhaj Wóh-a“.

1. knihi Wóššazowe, 41. šlaw.

(Šofracžowanje.)

IV. 47—57. Ša čžak šydom bohattyč lēt pjelni Šosef Šaraonowe žitne lubje; ale Wóh pjelni tež jeho dom, hdyž špožēzi, šo šo jemu dwaj šynaj narodžitaj. Šotom nastupja šydom drohe lēta s nušu a čžēšuščžny šwoje knjejštwo.

47. A Ežyptowški kraj pšchinješe, kaž bē Šosef wēšch- čžil, w šydom bohattyč lētach s polnyimi rukami abo horšchēž na horšchēž plody, kaž dha je šo tež herwal w tutym kraju štało, šo je 100 kšobow s jenicžkeho šymješchta narostko.

48. A šajšojnižy, pšches Šosefa ša wišchelaše wotrjekny postajeni, nahromadžichu, šbēhajžy pjatnižy, te šydom bohate lēta wišchelašu potrebu, kotraž bēšche w Ežyptowškim kraju; a dawachu ju do mēštow. Šajše plody wokoło kóždeho mēšta na polu do mēšchczan- škich šemjanow šlyšchaznych naroščezechu, te woni do mēšta nuts dawachu, hdyž bēchu žitne bróžnje natwarjene, šo njetrjebali ludžo pošdžičho daloko po žito kšodžicž.

49. Tak nahromadži Šosef jara wulžy wjele žita, jako pēšta pšchi morju, tak šo wón pšchesta licžicž, kaž bē to pšchi špoczatku čzinił; pšchetož wone njebē wulicžomne.

Derje kóždemu, kotruž ma dobrego Šosefa w dworje šwojeje wutrobny, kotruž šnaje, kač šo pokladny nahromadža, pšchidželi hlóš po šłowu Božim.

50. A Šosefej šo dwaj šynaj narodžičhtaj, prjedy dnyli drohe lēta pšchidžezechu, kotrejuž jemu porodži Wšnath, Šotifaroweho, Dnoniškeho mēšchnikowa džowka.

51. A narjekny prēnjemu Wšanaše, to je tón, kotruž čzini, šo šabudžesch, pšchetož wón džesche, špokojny s pučžemi, po kotrychž bēšche Šnješ jeho wodžil, a woczakajžy s dowērnyim poddaczžom kónž dalschich Božich wodženjow, hačž a hdy budže trašch šašo šjedno- čženy s wótžnyim domom: Wóh je mi dał šabyčž wišchitkeho mojeho nješboža, kotrež šu ludžo na miže šwjedli, a wišchitkeho mojeho nanoweho doma, s kotrehož šu mi wuhnali.

Špodžiwne je, šo Šosef šwojemu, jeho něžnje lubowazeho a wot njeho runje tak lubowanemu nanej njeje šaše šjewil, šo je hiščezje w Ežyptowškej a šo je se šamym knješom w kraju, ale šo je dał mnohim lētam šo minyčž, a šo je tež potom hiščezje do- čžakal, doniž nješku bratšja pšchichli.

To se šwojich dotalnych njewšchēdnych wodženjow je dyrbjal špóšnacž, šo nješku jeho jeho bratšja do Ežyptowškeje pšchedali, ale

so je Bóh jeho tam pòpłak, so je Anjesowe słowo bylo, kotrež je jeho s jastwa wuwjedło, jemu dyrbejsche myšl pschincž, so Bóh wulku a spodžiwnu radu s nim swjedže. Sdyž je so nětko tak žyle čuž w móžnej ruzy Božej, dha dyrbejsche a móžesche tež lohko so roššudžicž, so njejmě do rady Božej, kotraž pokasuje na rjany a krašny kónz, se swojej ruku a se swojej wolu pschimacž, ale so ma čakacž, kač Bóh wěž, kotruž je kam po swojej radže sapletl a dotal wodžit, t kónzej domjedže.

52. Druheho šyna wón mjenowasche Esraim = dwoja plódnosć; pschetož — džesche wón — Bóh je mi dač roscž a dwójzy wopłodžicž w kraju mojeho hubjeństwa, hdžez šym 13 lět dolho telko nusy a tyšchnosće měl čzerpicž.

Tola ja njedwéluju, nětcžijcha čzesč a krašnosč stej Josefa bóle čzwilowalej, dylži jastwowa bėdnosč a hubjeństwo.

S tutych słowow šjewi so želne žedženje w Kananejskim kraju. Egyptowska woštanje, tež po jeho powyščenju, hiščeže „kraj hubjeństwa“; tež sa jeho šwójbu jenož kraj wucžeka sa čzaš nusy. Šslubjenje Bože pokasowasche do Kananejskeje.

53. Šako pač so šydom bohate lėta bėchu minyle w Egyptowskim kraju,

54. Š pocžachu šydom drohe lėta nastawacž, wo kotrychž Josef bėsche prajil. Š bėsche drohota po wšchėch wokolnych krajach, po Kananejskim, Arabškim a Šyrškim kraju, ale we wšchėm Egyptowskim kraju bė s wopředka hiščeže khlėb, dokelž bėchu tež Egyptowšy, namokwjeni psches Josefowy pschiklad, kždyž kam hromadžowali.

(Pofracžowanje.)

Šslepy Josef.

Šytanje.

(Pofracžowanje.)

W tym čzašu šlyšesche tež psches druhich ludži wo Bohu kiž je wšchitke wėzy štworil a kiž je swojeho šyna pòpłak, so by čšlowjekow wumohl. Duch je, prajachu bėli, kiž čze wšcho nowe štworicž, kiž tež junu morwých žiwých šejini ke krašnišchemu, lėpšchemu žiwjenju. Šo bėsche šlepemu džiwna powjesč, a wón šebi po tym žadasche, wo tych wėzach wjazy šlyšhecž.

Što, tajta dušcha njedyrbi so podarmo prajhecž sa wėrnosčju a šwėtkom! Šchtóž pyta, namača. Šeho nan, Šatucha, porokowasche wšchal jemu jeho myšljenje, tež čzi drusy mužojo s hłowu wijachu. Šoni myšlachu, so je podarmo, na tajke wėzy šebi myšlicž, so mamy dosč čzinicž s wješelom a se šrudobu, s džėlom a štrachotu tuteho žiwjenja.

Duž namača we hłownym měscze towaršcha, kotryž, kač wón po trosčesze a mērje šebi žadasche, to bėsche Šebuscham, muž, kiž bėsche w tych šamnych lėtach. Šnan tehole muža bėsche nahle wumrjel a kral bėsche tehole kušlarja moricž dač, dokelž po wērje tehole luda móže tajka nahla šmjercž jenož psches kušlarštwu pschincž. Šsyn so bojesche, so budža kušlarjo šmjercž swojeho towaršcha nětko na nim wjecžicž; wón njepšchindže s njemēra a bojosče. Šmodlicž t Bohu so njemóžesche, pschetož wón wjedžesche runje tak malo kač tón šlepy wo Bohu, kiž čze modlitwy šlyšhecž a wušlyšhecž. Duž tež tónle muž psches muža, kotryž so wot pucžowanja domoj wróczi, šlyšesche wo Bohu, kotrehož bėli ludžo štworicžela wšchitkich wėzow mjenowachu. Šwón šlyšesche, so čze tón Bóh čšlowjekow šbžnych čzinicž, so t njemu wuši pucž a na nim wuše durje wjedu a mlodny pòhan šebi po tym žada pucž žiwjenja, wuši pucž namačacž. Šendželčan pschindže do kraja a pòhanow kumšcht wucžesche pólwr džėlacž; wo wuškim pucžu tón muž ničžo prajicž njewė, ale wón pytažemu pòhanej praji, so njejmje njedželu džėlacž. Šo wšchitko potom Šebuscham šlepemu pschecželej šdžėli.

Šopacž nětko wobsamknyšchtaj, so čzetaj njedželu šwjecžicž a t Bohu so modlicž a Bóh jimaj tež bórny muža pòpłak, kiž bėsche wopravdže wšchal šlepy wodžer šlepnych, pschetož wón njebu ženje dobry šchescžijan, to bėsche Šadishcha, čzorny kowacž, kotryž bėsche daloko wokoło pobyl. Šebuscham pola njeho kowarštwu wufnjesche, pschi tym wuwoprašcha so pytažy muž swojeho mišchtra jenu biblišku historiju po drugej. Šón tež škladnostnje historiju Josefa w Egyptowskej powjedasche, kotraž na šlepeho wošebje šluboki šacžijecž čzinjesche. Šwón džė so tež čzujesche, kač by w jastwje byl a na myšljenju a šonjenju tež pola njeho njepobrachowasche. Šwón praji „Šdyž bėli wucžerjo pschindu, a hdžž budu potom šchecženy, potom

čhu mjeno „Josef“ mēcz, pschetož tale historija je mi wutrobu pschewšala.“

Šaj, škóncžnje na jedny džer klinešesche powjesč psches kraj: „Bėly wucžer je pola Šofotai, pola krala, pobyl.“ Šmišionar psiche: „Ša bėch kam jako přeni pòšol mēra s šonjerjom Šermanom pola krala Šofotai pobyl a bėsche pschipowjedžil, so so s druhimi mišionarami wrócžu, hdžž čze kral předowanje Božeho šłowa w šwojim kraju čzerpicž. Škral bėsche pschecželnije wotmolwil a po jeho wotpucžowanju khwatašche Šebuscham na šlepeho přóštwu t dworej a prošesche, so by so nam mišionaram dowolnosč dača w kraju so šahydlicž. Šw tym čzašu so šašo dwaj mužej s pucžowanja do kraja wróczišchtaj, kotraž bėschtaj wobaj drohu parlu džėczatštwu Božeho w zusbje namakaloj. Ššwėdčenje tuteju mužow a powucženje, kotrež wot njeju dosta, da wjazy šwėtku do dušche šlepeho padnyčž. Š krašnje bėsche, so bėsche jeho žona Šlatomo s nim jeneje myšle. Šwobaj mandželštaj so wšchėdnje hromadže modleschtaj: „Šny šmy šabludženi a w čžemnosčji. Šlle ty, Božo, pohladaj na naš, so šmy w šludže, pòščel nam šwojich wotrocžkow! Šwodaj nam našche hřechi, kotrež šmy čzini, a njepšchinješ naš do wėczneho šatamanštwu!“

Tajke móžne žedženje bėsche we wutrobach tych lubnych ludži wotucžilo, so by Josef pòdžijcho powjedal, so je šebi myšlicž, so mohle so jeho wlošty šeschdžiwicž dla njemērowaneho žedženja po šchecženizy, hdž bychu mišionarajo njepšchischli. Šwón šebi tež je swojej mandželškej rošponni, hacž njebychu kraj wupušecžili a do šušodneho města Šlabos čzahnyli, hdžž bėchu mišionarajo přenju štaziju šaložili.

(Pofracžowanje.)

Šschelake s bliska a s daloka.

— Šaždženu pòdželu šmėdžesche šerbšta deputažnja šalskeho krala Šurja w Draždžanškim kralowškim hrodže postromicž a pschecža šerbškeho luda wuprajicž. Š deputažnji šlyšchachu knježa: šaracž kanonikus Šerrmann Šotrowski, šaracž rycžer Šubiza Šufecžanski, prof. dr. Šuka s Šreiberga, rėcznik a notar Šyž w Šudyščinje, šejmštaj šapòpłanzaj Šofla Šhrojčžanski a Ššmola Špytečžanski, rycžeršubler Šchrybar nad Šalym Šicženkom a gmejnski pschėdštejer Šcholta Šufowski.

— Ššerbški homiletiški šeminar, na kotryž hižo špomnichny, je so šaždženu pòdželu w Šrodžiščezju šeschol. Šwón šteji pod wodženjom knješa šararja Šróšaka Šrodžiščezžanského. Šnašchi šerbšy studentojo so w nim pschihotuja na šwoje duchownške šastojńštwu mjes Ššerbami. Šwjele žohnowanja je hižo s tuteho šeminara wukhadžalo a Bóh čhył tež w tym lėcže přozowanja homiletiškeho šeminara žohnowacž. Ššobustawy šeminara šu w tutym lėcže: knježa študenczi: Šschizjan s Šodžija, Šššbarč s Šudyšchinka, Škapleč s Šudyščina a Šoiž je Šidowa.

— Šwot šejma pschiswolena železnica s Ššššporta do Šadwo- rja budže so po džėlach twaricž. Šnětko so přeni džėl s Ššššporta do Šarta twaricž šapocžnje. Šak šlyšchimy, budže so tónle džėl železnizy tež nětko dotwaricž. Šo budže tež jara wužitne a nusne, so měl Šart prawje bórny pschisamtnjenje t železnizy. Šschetož w Šmalej Šubornicžy twari so wulka briketowa šfabrika, w kotrejž čzedža lėtnje sa wjazy milionow hriwnow wuhla do briketow pschėdžėlacž. Duž je wulzy wazne, so měla tuta šfabrika hnydom šastanischčžo železnizy w blisłosčji, wot kotrehož mohla šwoje brikety se železnizy wotwošncž dacž. Škžijome towarštwu, kotrež tule wulku šfabriku twari, pač čze elektrisku železnizu hacž na šastanischčžo železnizy natwaricž dacž.

— Š Šabracžizach so 3. šeptembra šonferenza Šužiškich duchownych šendže.

— Ššalski kral je t wopytej našchego šhėžora pschijěl a bu s wulkim šahorženjom powitany, wošebje w hłownym měscze Šar- linje. Šschecželny wobšhad na blisłe špschecželenje wobaju krajow pokasuje a je šašo dobre rukowanje sa šdžerženje mēra.

Dalšche dobrowólne dary sa wbohe armeniske šyroty:

Š. s Š. 2 hr. 50 np

Š mjenje wobohich šyrotow wutrobny džak.

Šólčž, redaktor.

Ess-li spěwał,
Pitnje dželať,
Strowja cze
Eswójbnj statof,
A twój šwjatof
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoř móznj
Luboscź ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spać měrnj
Čzerštwoscź da.

Njedch ty spěwašch,
Eswěrnje dželaťch
Wšchědne dny;
Džeń pať šwjatj,
Duschi datj,
Wotpoczj ty.

S njebeš mana
Njedch czi kmana
Žiwnosć je;
Žima woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Serbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždy kobotu w Smolerjez knihicizšczerńi w Budnšcinje a je tam ja schtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacź.

15. njedžela po šwj. Trojizy.

Jap. št. 17, 22.

Pawoł brjedź areopaga (torhosčezja) stejo džesche: „Wy mužojo s Athena, ja widžu, so scze we wšchěch wězach jara pšchibójszy.“

Kaž wo šnje bě něhdy w Troašu šwjatj Pawoł pšched šobu mazedonskeho mužja wuhladať, kiž mějesche jemu napscheczo šwojej ruzy wupšchěstrijenej, a kiž se frudnym hłošom na njeho sawoła: „Pšchewjes šo rucze k nam šem do Mazedonskeje a pój nam na pomoz!“

Pawoł pať šebi tajke wot Boha dostate widženje dolho njerospomni, ale šebra šo s khwatom s Troaša, pšchewjesj šo po łódzi pšches morjo a pšchińdže tak do našcheje Europy, so mohł tež tudy, kaž dotal w Ašiji, šwój ewangelion, to reka: šwoju wšchěch šwješelazu powjesć wo tym pšchipowjedzicź, so je nam Bóh šam praweho Šbóžnika a wumóžerja dať: Khrystuša, šwojeho jenicžkeho šyna.

Kajradšcho wučesche Pawoł we wulkich městach, dofelž mějesche w nich wjele pošlucharjow se wšchěch róžkow. Tajzy pať móžachu po tym wšchě wot njeho předomane wučzby do dala roznjesć a druhich ja Bože kralestwo pšchidobneć.

Takle pšchińdže wón tež do wulkeho, šlawneho města Athena. Kajke wuwolane město bě tehdušchi Athen! Kajzy šyni wojerjo a rjekajo běchu w tymle Athenje špochi živi byli, kajzy mudri šakonjedawarjo, dobri rěczizy,

pěšnerjo, myšlerjo, žadni wučerjo! Šchtóž chzynsche tehdy ja hódneho cžlowjeka placicź abo něšto wošebne nawukneć, tajki poda šo wěscze na khwilu do Athena.

A nětkle bě tu tež Pawoł šem pšchischoł. Tón pať tu njechasche wot nikoho niczo nawukneć, abo pšchuwukneć, ale chzynsche tu wšchěch, šamo najwučzenišchich, powucicź.

Wón bě rodzeny žid, wučzeny tkalcz, bě s woprědka, wšchěch, kiž do Khrystuša wěrjachu, pšchescžehowal, — nětkle pať njechasche wo nikim druhim niczo wjedzecz, khiba wo šwojim lubym Šbóžniku. — So mohł wo tutym předomacź, bě šo wón do Athena podať, chzynsche tamnym ludžom wo tym Šbóžniku šwědzcicź, kiž bě šo ja wšchěch cžlowjekow hrěch a winu dať na kšchiz pšchibicź, a kiž morjenu se šwojeho rowa živy štaže.

Pawoł budžesche šebi mohł khwilu pomyšlicź: Šak šo mi w tutym wulkim měscze póndže? Šsnadž budža mje tu s mojim předomanjom wužměšhecź, so budu dnrbjecź mjelczecź, pšchede wšchěmi tamnymi wučzenymi a mudrymi mužemi?

Alle Pawoł bě njebojasliwy muž; žanu khwilku šo wón nještózi, ale štupi, šwojeho dobycza wěšty, brjedź wšchěch ludži na tamnym torhosčezju a pocza jim předomacź.

Šchtóž ma we šwojej duschi žiwu wěru, tón móže šo s nej kthrobly do přědka šwěricź a njetrjeba w žanym štrasche bycź, wšchako ma teho pšchi šebi a pódla šo, kiž wšchěch se šwojej mozu pošyni. Pawoł pať mějesche tu wěru, so chze našch Šbóžnik wšchěm wupomhacź, šamo tajkim, kiž šu najbóle štaženi a najkhubšcho padnjeni.

W Athenje bě Pawol wjele rjaneho wobhladał; krašne hrody, pyschne temple, blyščežate šwjeczata, bě blyšchal, kač na torhoščežu wuwolani rěčnizy i klětki rěčachu, a kač wczipni Athenizy na nich i měrom stejo pośluchachu.

Alle wšcha šwětna pycha a mudrosč njebě samohla Pawolowu hłowu a jeho myšle sawjerczecz, wón šebi pschi wšchēm praji: „Za hinaschi rjenšchi hród snaju, dnžli woni, maja: Jed'u twjerdy hród je našch Bóh šam!“ a wēm něščto rjenšche předomacz, dnžli woni, — něščto, ščtož cžlowjekam trajne wješele pschinješe: wěczne wješele, šbóžne žiwjenje pschi šchrstušbu Jesušu.“

Šo hašach w Athenje bě Pawol wodarwo nje- cžahał a njebě šebi tam ničžo podarmo wobhladał. Wón bě tam wobhladał, ščto móže i duchom wobdarjenu cžlowjek wšcho wutworicz a dokonjecz, bě pač tež pódla ša tym pschischol, na cžim mějachu Athenizy šwoju wulku nusu. Šich nusa a wulke hubjenstwo w tym wobštejesche, šo teho jeniczkeho wěrneho žiweho Boha tam w žylym wulkim měšče niz jeniczka dušcha nješnajesche, — tola pač bě šo jim něščto kaž šdžalo, šo mohł tu šnano tola jedyn živy Bóh bycz, duž běchu jemu něhdy w tyschnym cžachu jedyn woltač twarili a na njón napišali: Temu nješnatemu Bohu.

Š žylej hromadže bohama a bohowkow šhodžachu šo Athenizy modlicz, ale pódla běchu w hrosy, šo mohł tu hiščeže jedyn Bóh bycz, jim nješnaty, kiž mohł móžnišchi bycz, dnžli wšchitzu jich bohoyo. Duž běchu jemu tamny woltač štajili, na kotrymž woprjuo čyžchu jeho šjednacz.

Tónle jich nješnateho Bohowy woltač bě ša to wóšje rěčaty šwědč, kajzy šabludženi a šaczmiczi běchu tamni ludžo, a kajzy njewědomni pschi wšchej šwojej wuwolanej mudrosčzi, pschetož ščtož wo žanym žiwym wěrny Bohu ničžo njewě, tón je a wostanje njewědomny, na dušchi šaczmity cžlowjek; tajki ničžo wo tym njewě, ščto wón šam je a ščto tu na šwěče šechze, ša cžo tu wšchón tónle šwět je, a ščto je jón štworit.

Pawol bě tu do Athena pschischol, wšchēm do woczow dopokafacz, kajzy šašlepjeni woni běchu, a kajzy njewědomni.

Wale šloweczko pač čyžu jowle hiščeže pschistajicz: W našchim cžachu mamy tu došč wjele ludži, kiž šu něščto nawukli a došč tajkich, kiž šo na něščto šchwarnje wušteja a wjedža i hłowu a i ruku něščto hódne dokonjecz. — ale našcheho wěrneho žiweho Boha woni nješnaja, njewjedža, ščto a kajki wón pscheczimo nam je. Njeje to ša tajkich hańba? A dokelž jeho nješnaja, nješwěrja šebi i njemu pschincz.

Lubi, ščtož ma živy wodny w šebi, šhwal teho šnješa! Budž kóždy je šwojim Šbóžnikom živy, i nim šmėje Boha pschezo psched woczomaj a we wutrobje.

Božo, moja šhowanta,
Tebje moja dušcha šhwal,
Tebi moja wutroba
Wěczny džakny wopor pali.
Štajnje budž ty, Jesu rjanu,
W mojej dušchi wukhowany.
Šamjeni.

Bóh hrěšnika šmjercz nježada, ale šo by šo wobročil a živy byl.

W pschedpošlednich franžowskich wojnach stejese w jenym měšče ščžorski wojak w kwartěrje, kotrehož nan běšche w jenej wšy niz

daloko wot teho města duchowny byl. Wón šebi přjódka, šo čže tón dom, hđžež je narodženy a woczehjeny, wopytač. Šo tež wón wuwjedže. Šako šo wón pola duchowneho, kiž tam něčč bě, jako šyn přjedawšeho duchowneho běšche špóšnacž dał, wo- prašcha šo jeho duchowny, kač je i wojakam pschischol. Na to šo wón wušna, šo je jeho lohke a njerodne žiwjenje na wšchēm wina bylo. Duž jeho tón duchowny do žyrtwje wjedžese, a to naj- přjedy i dupje, a džese i njemu: „Šow, mój pscheczelo, šče wy i ruku wašcheho njebo nana šchženy a wot njeho i modlitwu a je šdychowanjom wašchemu štworiczelej a wumožnikej i jeho wěcz- nemu wobšedženstwu šwjeczemy.“ Šotom wón jeho i woltarjej wjedžese a džese dale: „Šlejcze tuto město; jow šče wy do ruki wašcheho nana trojeniczkemu Bohu wěcznu šwěrnosč a pošlušnosč šlubili a šče i jeho měšchnikej ruku i wobnowjenju šwojeho šchženišeho šluba požohnowani a wobtwjerdženi“. Na- pošledku wón i nim i jenemu rowej pschistupi a džese: „Šow pod tutej hórku šošče wašcheho pobožneho nana wotpoczuj, kotryž je wěcže w šwojim žiwjenju nětotru šylšu psche šwojeho šhubje- neho šyna pschelał a i cžichej modlitwu na šwojich šolenach wo wumožjenje jeho dušche Boha prošyl. Šacž dotal šče wy na šwojich štych puczach šhodžil. Něčč pač šebi myšlu, by tola cžach byl, do šo hič a i šwojemu Bohu a Šbóžnikej prajicz: Ša šym šhrěščil w njeju a psched tobu, budž mi hrěšchnikej hnadny a wumož moju dušchu wot wěczneho šfaženja.“ Šón wojak pocža na to na wšchých štawach šchepotacz. Šahanibjeny, pošny roščacza a želnosče a w horžych pošutnych šylšach šo do šwojeje kwartěrny wrócz. A woprwadže, i jeho pošuceže bě najwjetšchi cžach; pschetož wón bórny ššhori a ša nětotre dny wumrje. — Š kač wulka je ta paštyška šwěrnosč Jesušowa, i kotrež wón pschezo hiščeže pyta a šbóžne cžini, ščtož je šhubjene!

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

šajke myšle nadendžech, Bože šlowo cžitajo.

Šodawa šwěrnny cžitar „Šomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móšjašowe, 41. šlaw.

(Šofracžowanje.)

Šichicžina, šo Nilowe wody roštu, a šo pschithadža plódnosč do Ešgyptowskeho kraja, šu šliwki, kotrež pschindu wot Ššrjedžno- šenišeho morja. Šdnž pač Nilowe powodžjenje njenaštupi, dha je to i dobom šnamjo, šo pschimorške kraje nješbu deščezika měle, kač dha šo nam tež powjeda, šo je hlóš byl w Ešgyptowskej, kotryž je šo rošpschecžerał hacž do Šyriškeje a hacž do Šagdada w Mešopo- tamiškej.

55. Šdnž pač wšchón Ešgyptowski kraj i dalschej šuchotu tež hlóš cžerpješche, wolašche lud i Šaraonej wo šhlěš, dokelž wo jeho wulkich wopłodach wjedžese. Alle Šarao džese i wšchitkim Ešgyptanam: Džicze i Šosefej, jeho šym wam jako krajneho wóžza pschedštajil; ščtož wón wam praji, to cžincze.

Šač pošajuje tež njebjeski wóž wšchitkich i Šbóžnikej.

56. Šako pač běšche po wšchēm kraju drohota, a ludžo po Šaraonowej radže i Šosefej pschindžechu, wotewri Šosef wšchudžom w městach wšchitke žitue šubje, a pschedawašche Ešgyptanam; psche- tož drohota běšche dale a wjetšcha w kraju.

57. A je wšchitkich krajow šolo wokoło pschindžechu wo- šhdlerjo do Ešgyptowskeje žito šupowacz wot Šosefa, dokelž jich hlóš hiščeže šažo šlócžese, dnžli Ešgyptanow. Šeho dla běchu hižo přjedy ššli i Šosefej šupowacz, kač bórny šhonimy; pschetož po wšchitkich krajach běšche wulka drohota.

Ščežka je druhi kraj na šemi, hđžež je hlóš tak hušto a tak šurowje šahhadžal, kač runje w Ešgyptowskej, žadyn kraj, kotryž by wulakš tak nušnje trjebał, šajkež je Šosef pošajil, šo by lud psched hlóšom wukhował. Šoštu Nilowe žolmy bóle abo mjenje, dnžli je trěšne, dha je to hnyšom je ššhodu. Šeta 1199 je wuššofa woda bješ měru ništo stejala. Šu ščžehowašche žalofny hlóš, pschewodžany wot mnohich hrosnosčow. Šaršchi šu šwoje džeczi pješli a jedli, cžlowške mjažo bě tehdy woprwadže wšchědna jedž. Šehdy wunamafachu, kač šo cžlowške mjažo hodži wšchelašo pschi- hotowacz; wo tym rěčachu, a wšchudžom by mohł šlyšchecž wo tym rěčecž, jako wo wšchědnej wěžy. Wšchelažy běchu šebi ša šwoje wšchědne dželo wubrali, šo šhodžachu po kraju, šo bychu ludži šojili. Šajwjetšchi džel wobšdlerštwja je tehdy wumrjel. Šež šlěš- waze šeto nješ powodžjenje wulžy rošilo, a buchu jenož niške krajiny

pomozdene. A tež tute njejsu so wščitke wobšyle, dofelž njebe tu dofcž džělaczerjom a dofcž hymjenja, tež pschindže wšchelaka njerodž, kotraž hymjo stonzowa. Pschi hamym by pschi jenyh hłodže Egyptowski khalif hamón wumrjel.

42. staw.

Pucžowanje Sakubowych synow do Egyptowskeje bjes Benjamina.

Hłód scheri so nětko tež we wokolnych krajinach, a je taf w ruzy Božej brědk, so pschijedže hwojbu starych wótzow po pucžu wot nikocho njesjudanym do Egyptowskeje.

Hdyž wopomnimy, kaf je Josef se hwojimi bratrami wobšhadžal, da bórny pójnajemy, so njeje tutón pobožny hwođomlity a czucziwy człowjek na to myšlil, kaf mohł so nad bratrami wje- czicž, ale so je jenicžy chyzł wuspýtowacž, hacž so jeho bratija hiščeže kani burowi a njesprawni człowjekojo, jako bėchu w prje- dawšichy czařach. Prajenje, so so woni 10 bratija, bė nadpadne, a dyrbjesche jeho wabicž, so ja pschicžinu tajseho prajenja hłědži. Benjamina dla mōžesche se wšchēm prawom na nich tukacž, so so je sawisčju s najmlōdschim bratrom runje taf cžiwili, kaf nėhdy s nim. Dajzy skradžu jim jich pjenjesy sašo, chze s dohom nanej dar pōšlacž, a psches sacžucze bōjskeho khostanja jich k temu do- wjesčž, so bychu hwoj prjedawšchi hrėch spōsnali. Taf rosjařnju so Josefowe skutki, so njetrjebamy hēbi myšlicž, so by wón na bohobojasnosč a na lubosč sapomnil, hdyž tež njemōžemy pschi- dawł ležneho saprėcža samolwicž.

I. 1—5. Dofelž hłód hnydom w prėnim lėcže tež Kananejski kraj tyšchi, pōsčele Sakub hwojich synow bjes najmlōdscheho do Egyptowskeje.

1. Sako pak Sakub w Kananejskej pschi druhich krajnych wo- bydlerjach, kotřiz do Egyptowskeje pucžowachu, so bychu so tam s khlėbom sajtarali, widžesche, so bėsche w Egyptowskej žito na pschedań, rjekny wón k hwojim synam, kotřiz drje bėchu so dotal se samyšlom wot tuteho kraja šdalowali, kotřiz jich na jich hrėch dopominasche: Šhto so dolho roshladujecze? Žito wam njebudže kaf desčezit s mrocželow paducž.

2. Slej, ja hlyšchu, so je w Egyptowskej žito na pschedań; cžehncze tam dele a kupcze nam žito, so bychmy živi byli a hłoda njewumrjeli w tutej wulkej nusy.

3. Taf cžehnjechu džěpacžo bratija Josefowi, cži, kotřiz bėchu jeho psched 21 lėtami tam pschedali, so bychu w Egyptowskej žito kupowali.

4. Ale Benjamina, Josefoweho bratra wot kameje maczerje, njepōšla Sakub s jeho bratrami, prajizy w hwojej wutrobje a wōtije k hwojim synam: Na njeho mohlo hnadž nēkajke njesbože pschicž.

Bjes dwėla je hēbi Sakub hōrko porokowal, so je nėhdy Josefa na daloki straschny pucž do Sichema pōšlal. Tež je drje nēkal sa to mēl, so so jeho džěpacž synow wina, so je so Josef cžėmnje šhubil, hdyž tež njeje wjedžal, kajfa je jich wina. Wón snajesche jich sawisčž a bė pōsnal, kaf so Simeon a Levi k nařyl- nosčzi pschihilitaj; teho dla njecha hwojeho lubuškta, kotřiz je nětko Josefowe mēsto w jeho wutrobje nastupil, jich rukam dowėricž.

Stawimny wo Josefowym sjednanju s bratrami, kotrėž so psches 4 stawy pscheplecžene (42—45), mōžesč džělicž: 1. stawimny, kaf so bratram khostanje dostanje, kotrėž so s dohom stawimny, kaf je Josef kam se hōbu wojowal, a kaf so bratija hwojich hrėchow kal, wosnamjenjene psches Josefa a Simeona (staw 42.); 2. stawimny, kaf so bratija wuspýtowali, kaf so jich pokuta a Josefowe sjednanje siewi, wosnamjenjene psches Josefa a Benja- mina (staw 43, 1—44, 17); 3. stawimny wo wujednanju, spōsna- cžu a namakanju, wosnamjenjene psches Judu a Josefa (44, 18— 45, 16); 4. stawimny wo wjekelej powjesčzi sa Sakuba (st. 45, 17—28).

5. Taf pschindžechu Israelowi hynojo žito kupowacž s druhimi, kotřiz bėchu se kamym samyšlom s nimi tam cžahnyli; pschetož w Kanaanfim kraju bė najebacž jeho wšchėdneje plōdnosčje tež drohota.

Hdyž tu rėka: Taf pschindžechu hynojo Israelowi (niz: hynojo Sakubowi) do Egyptowskeje, dha pokasuja nař tele hłowa na Israela, na muža s wėru, kotrėhož džěczi woni bėchu, kotřiz je jich pschewodžal se hwojimi paczerjemi, a kotrėhož dla, hdyž woni kam to tež ani njewjedžachu, ani njecžujachu, pucž do zušby, bėsche-li tež s woprėdka cžėmnny a straschny, bė s požohnowanjom mytowany.

II. 6—24. Josef sejnaje hwojich bratrom hnydom, woni pak jeho njesesnaja. Tole wužije Josef, so by jich wšal do dolheje a cžėžteje šchule, hđžez jich s džěla khosta, s džěla wuspytuje. Wón jich khosta a w nich pokutu šbudžuju, dowjedžizy jich do kamych tyšchosčow, do kotrnych so woni nėhdy jeho podali, hdyž bėchu jeho popadli jako wucžušchlerja a bėchu jeho do jamy cžifnuli.

6. Ale Josef bėsche w kraju najwyschšchi sastojnik a psche- dawasche na wošebithy mēstnje, k temu sarjadowanym, žito, wšchit- kemu ludu w kraju. Sako nětk Josefowi bratija k njemu pschi- džechu, padnychu, po waschnju narańschich krajow, cžejcž jemu wo- pokasajzy, psched nim dele na semju na hwoje woblicž.

Mōžno je tež, so woni njejsu hnydom k Josefěj kamemu pschisšli, ale jenož k jeho pōšlužomnikam. Hdyž pak 10 zušych muži na dobo pschindže a chyzchu bjes dwėla jara wjele kupowacž, dha bė to nadpadne a mējesche so Josefěj siewicž.

7. A Josef widžizy hwojich bratrom, kotřiz bėchu jemu hnydom na prėnje pohladanje nadpadni byli, a pōsna jich, a džeržesche so pschecžiwu nim jako zusy, so by sadžewal, so njebychu woni jeho pōsnali, a rėcžesche wōtije s nimi, jako tón, kotřiz ma njewob- mjesowanu mōž w kraju, prajizy: Š wotkal seže pschisšli. Woni wotmolwichu: Š Kananejskeho kraja, so bychmy žito kupowali.

8. A hacž runje jich pōsna, dha wšchaf woni jeho njepōsnachu, kaf mōžesche s jich wotmolwenja na jeho praschenje widžecž.

Josef rėcžesche psches tolmaczerja se hwojimi bratrami, hđžes- sche w hinaschey drasčje a s wottruhanej hłowu, dofelž bėsche staw egyptowskeje mēschniskeje woršchty, a bė sa 21 abo 22 lėt, so nje- bėchu jeho wohladali, s mlōdženza k muzej dořalil. Wōdla teho jeho nahladne sastojnstwo, so s daloka njesacžuchu, psched kim woni steja.

Hdyž nětko burowje a frucze s nimi wobšhadžuje, haj, škōncžnje tež se hwojim nanom, da njeje hinaf mohł, a njeje hinaf hmel. Wón bėsche brėdk Boži a sastupjer Božeho dohladowanja; jemu bėsche na cžaj knježerstwo nad wažnym džělom semje spožcžene. Taf njemējesche wón jenož požohnowacž, ale tež khostacž a wu- spytowacž, po tajfim wšchē człowške cžucže sabnyšchi po bōjskim waschnju skutkowacž.

(Potracžowanje.)

Dowėrjenje na Boha.

(Mahlmann.)

Njespuschčž nadžej, wutroba,
Sunu kwėtki šchčžipasch rjane;
Twōj Wōtz, kama dobrota,
Prōstwy njepschēhlycha žane,
Na twoju wón dowėru
Dele hlada s miłosčju.

Mrofi pschihadžej, du;
Twať na miłosčž hwojoh' Boha!
Horje wjedže k wjeřelu
Wichorata cžėmna droha;
Tola Wjeřschny njedrėma,
Duž so njestřōž njewjedra!

Na štaliny kōtwizuj,
Šbėhń so k Wōtzu njebjeskemu,
Šswoje horjo wotewrij,
Wōl najhłubichu wustorž jemu;
Wón tón miłosčžiwy cže
Wōšchewja we šrudobje.

Wutrobitosčž njespuschčžej,
Wōh cži sezele pōhynjenje,
Š ruku, džiwny cžinjazej,
Njebjo sašo jařni rjenje.
Wón je kama dobrota;
Njespuschčž nadžej, wutroba!

K. A. Fiedler.

Hebr. 4, 12.

W cžajach pruskeho krala Wjedricha Wulkeho bėsche w Fran- zowskej wėstny Woltaire woczi taf mjenowaneho wucženeho a wob- džělaneho hwođa na so scžahnył. Wón so s wobšchėrnej hwođneje

mudrosčju šwjećejše a jeho pišma a rěče i wjele lóžimi myšlemi wobšyrny franzoſki a tež drubi lud i woprawdžitym horzym hlodom do šo požeraſche. Nicžo temule čłowjekej taſ wyško a taſ šwjate njebe, so jo njebudžiče k šebi do bahna šwojeje nje-čžiſtoſče potorhnyč a hrubym šmėcham podčžiſnyč pntal. Nėhdy jemu tež do myšlow pšhińdže, tón rjany pokutny jenapolštaty pšalm do tajkich lohkich šchtucžtow pšhestajicž, kiž bychu do šwjatnych bibliſkich šlowow k šmėcham wabjazy rošom položiſe. Wón ſapocža a w šwojim wuřmėwazym prózowanju hač k jėdnatej šchtucžny pšhińdže, hđžež rėka: „štwor we mni, Božo, čžiſtu wutrobu a dai mi noweho wėšteho ducha“. Nėtk dale njemőžejše; podarmo šwoje mořny napinaſche, w tutej šchtucžny žadny šmėchny boř wunamaſacž! Wón šo pšchezo ſašo i nowa na to ſkoži, ale tola njeńdžejše. Wón pocža ſa tym myřlicž, wo čož tu kralowſki špėwar Davit i rořlamanej wutrobu k Bohu šo woła, a hlej — na jene dobo helſke ſtrőzele jeho nadpadnychu a belialſke rjeſi jeho nařtrőžichu. Šeho pjero, — kotrež bėche taſ wjele bohahanjenja a njehornych šlowow k ſkaženju njewinoſče a bohabojoſče i řhrobkoſču napišalo, — jemu kaž i Božim njewjedrom wudyrjene i ruſi wupany; wón šam chžyſche čžefnyč, ale nořy jemu šwoju řlužbu ſapowje-đžiſchtej a wón do dołheje womory ſapadny. — Hač runje wón šo do šwojeje ſwucženeje ſařakloſče ſašo poda, dha by wón tola pořđžiſcho drubny šwojim pšhecželam prajił, so bješ ſnutskowneje řtyſknoſče a řšepjetanja na tamny žalořny podawř ſpomnicž nje- mőže. — O hladajče, niž kőžde ſnutskowne nařtrőženje damascžen- ſtemu blyřku w plėdnoſči šo runa a nėchtónžkuliž je šo šwojich hrėchow drje dohladał a k wulkej pokucze pšhiřchol, ale njeje w pokucze ſawořtal a je taſ na wėčne do hrėřchneho ſkaženja ſapadnył. Bőh ſwarnuj pšched tym kőždeho, kotremuž je řlepocž wot wocžow řpadnyła!

Du twoji lubi wot tebe.

(Julius Sturm.)

Du twoji lubi wot tebe,
Slož wóčžo k tamnym řtronam!
Bőh čže, so twoja žadoſč dže
Tam horje k wėčžnym honam.

A je řmjercž řymna wotwjedla
Wřchė lube duřche tebi,
Njech čžehnje rjeřiřcha wóčžina
Čže hiřchče bėle k šebi.

Ty i putnikom řy na řwėče,
Ešej pntařch domowinu,
Hač řkóncžnje řmjercž čže wupřchehnje
A čžerpjenja wřchė řhinu.

Wřchė řyřny wuronjene řu,
Čže nicžo njeřrudžuje,
A i řymi, kiž čži řemrjechu,
Čže wėčžnoſč towarřchuje.

K. A. Fiedler.

Džeržče mój řabat a bojče šo pšched mojej řwjatnižu, ja řym tón Ruješ.

Dostořny duchowny i mjenom Bagšhora w řendželſkej džėřche njeđželu do druheje wřny řėdowacž (kaž tam je, so ma jedyn duchowny we wjazny řyřkowjach Božu řlužbu džeržecž). Šeho pučž jeho nimo řhėže řhudeho řchewza wjedžejše. Šako tuteho řjemjeř- niřa džėlacž widžejše, šo wón teho řameho woprařcha, hač njecha jeho pšchewodžicž a řobu řemřchi pšhińcž. „Nimam žaneho čžařa k řkomdženju“, wotmolwi tón woprawdže řhudy muž, „přchetož ja mam i džėlom mojeju rukow řonu a džėči řežiwicž.“ Duchowny šo pola njeho wobřoni, kaſ wjele mőže ſa poldra hodžiny řařlužicž, a da jemu pomjenowany pjenješ; na čož tón muž šo i nim řemřchi poda. Šo křótkim čžařu džėřche Bagšhora ſašo nimo teje řhėže k řėdowanju; njepraji pał temu řchewzej nicžo. Řėdom bė tón duchowny nimo jeho wobřdenja, pšhibėža tón muž ſa nim. „Hđžeha čžejřch?“ řjekny k njemu duchowny, „ja myřlach, so žaneho čžařa řhubicž njemőžejřch, na řėdowanje pořlučacž; dokeř mařch řonu a džėči řežiwicž, a tebi kőžny rař ſařlacžicž, nimam pjenješ

dořčž.“ Ručže řchewz řnapřchecžimi, kotremuž bė hiřchče pšches wėdaniřche řėdowanje wutroba hnutu: „Duby, dořtořny řnježe, wy mi řenje nicžo wjazny řařlacžicž njeđyřbicž, a tola wėřče řenje žane řėdowanje wjazny řkomdžicž njecham; přchetož žadny čžař mi taſ wjele pšhińjeřł njeje, kaž tón, hđyž bėch řemřchi!

Šaſ wjele luđi šo temu řchewzej njeřunaja! řemřchi řhodžicž žaneje řhwile nimaja a tola nicžo njenadobřwaju ani njewuřbyřko- waju; a to teho dla niž, dokeř Bože řohnowanje njeřhtaja; a kaſ wjele řkomdženja řemřchihodženja a k tórnoſčam a k wjeřelam maju řhwile dořčž.

Šchtucžka i čžėlneho wotprořchenja pšhi rowje džėřča.

Šara njeřnicžomnymaj a njeřřchecžijaniřkimaj řarřchimaj we W. pola S. bėřche jeju jenicžke džėčžo wumrjelo, čžehož dla bėřchtaj řarřchey niž jenož jara řudnaj, jařo čži, kiž žaneje nadžije nimaju, ale wonaj tež w bješřořchtnej njeřpořnoſči řjawnje napřchecžiwu Božemu wodženju řrimařchaj a řwojeho bohabojařneho duchowneho wótza prořchecřchaj, so by řimaj tola prajił, čžeho dla je Bőh, je-li so wón lubořčž řama rėka, řimaj jeju jenicžke lube džėčžo wřař? Tón duchowny řimaj polubi, pšchi řkóžny wotprořchenja na tajke rėče a prařchenje wotmolwicž. To je wón i tutyimi řlowami čžinił: „Wy čžecžehi hiřchče wote mnje wjedžecž, čžeho dla je Bőh waju džėčžo k šebi wřař? Wėřčehi! Wón čže i wařcheho doma tež jenu duřchu w njebjeřach mėčž; wy řari njechacž do njebjeř a njebudžiččehi tež temu džėřču, hđyž by to waju wořtale, tam nuts dali. Eřlyřchče dale tu pšchihodne pšchirunanje: Wėřty dořny pařtyř bėřche we řwojej wowčėřni jara dořnu řizu ſa wowzy pšchihotował; wón wocžini wřota do wowčėřnje řchėrořo ale wowzy nuts nočžnychu: wón šo dołho i nimi po dworje honjeřche, ale pšched řymi wocžinjenymi wřotami šo pšchewzo ſašo ſawřócžichu; duž wón jene jehnjatko i teho řadla wřa a njeřeřche je předy nuts, a hlej, nėtk bėžachu te řare wřchitke ſa nim. — Tón dořny pařtyř je řhryřtuř — ta wocžinjena wowčėřnja řu njebjeřa — jehnjatko je waju džėčžo! Wřataj-li wój hiřchče řarřchitku wu- trobu, džitaj ſa nim! Tón Ruješ jehnjatka předy nořny, so bychu řich řari ſa nimi řhodžili.

Wřchelake i bliřka a i daloka.

— Ruješ řarař Gólcž w Rařezach šo 1. okřobra na wot- pocžinił poda, hđyž je pšches 40 lėt w Rařecžanřkej wořadže i bohonym řohnowanjom jařo duřchowařtyř řkuttował. Na jeho mėřto je šo jeho řyn řnjeř řarař Gólcž w Budyřchinku wot kolla- turſkeho řnjeřřtwa a řyřkwinřkeho přjóđřtejeřřtwa powołał. Rař- cžanřka wořada je i řym řjane řwėdčenje pšchewjenocžehi wotpoložiła.

— Pšches bliřke woteńdženje řnjeřa řarařa Gólcža w Budy- řchinku, kotryž šo nėhdže w druhej polořny okřobra do Rařez jařo řarař pšchewyřdi, šo Budyřchiniřke řariřke mėřto wupřořdni, kotrež ma 2400 řriwnow dořhodow.

— Raž řlyřchimy, řmėje šo Guřtav-Adolřiřki řwjedžen w Pořřchizach 1. okřobra. Eřerřke řėdowanje řmėje řnjeř duchowny řencž i řamjeřza.

Čři hořdže ſa řareho čžłowjeka.

Raž bu řhryřtuř i řřjomi hořdžemi na řchiz pšchibity, taſ řchizuj řwoju řku wolu i řřjomi hořdžemi: Přėni budž Boža pšchi- kařnja; drubi: řhryřtuřowa hōřka řmjercž; řecž: helřkeho wohnja wėčžna nuřa.

R rořpomianju.

Řejchlerjo maja polnu hubu, ale přořđnu ruřu.

Šchtož řmilnoſč řobu pšchijehi, tón dořčž njeře.

Njech je tež dar maluřchki, ty đyřbiřch pšchewzo džařowny byčž.

Eřwėt dawa hubjenu mřdu.

Pjenjeřny řu kaž řłona woda, čžim wjazny piješch, čžim lacžni- řchi budžejřch.

Ess-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja cze
Sswójbnj statoť,
A twój šwjatof
Gradny je.

Sa staw spróznj
Napoř móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čžerstwosć da.

Nječ ty spěwaš,
Sswěrnje džěłasť
Wšchědne dnj;
Džer pať šwjatj,
Duschi datj,
Wotpocžni ty.

S njebjěš mana
Nječ czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihciziszczerńi w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. doštać.

16. njeđzela po šwj. Trojizy.

1. Kor. 1, 30.

Ahrystuš Jesuś je nam wot Boha scžinjeny k mudrosći, k šwjeczenju a k wumozženju.

Tak pšchwoła nam luby bibliški pucznik na dženski dnju. W dalschey šchtucžy napomina šwjatj Pawoł: „Šhtož so khwali, tón so kwał teho Anješa.“ — Žně šu nimo, tak bohate, kaž sa dolhe lěta niz. Wšchitzy so wješela. Wjele jich so hordža, jako bychu woni to je šwojim wumjelstwom a se šwojej mudrosću wudołonjeli. Ně, na Božim žohnowanju je ležalo. To je nam tuto lěto tak prawje pokasało, so na Božim žohnowanju wšchitko leži.

Wón šnaje šchtundy wješelosće,
Wón wě tón prawy šbóžny czaš,
Šdnž njenamata žanej šłósće
A widži šwěrnosć pola naš,
Dha pšchindže njenadžujzy k nam
A cžini wjele dobroh' nam.

Tu najlěpšcu dobrotu pať je wón nam scžinil pšes to, so je nam šwojeho lubeho Šyna dať, so bychu wšchitzy, kiž do njeho wěrja, šhubjeni njebyli, ale wěčne žiwjenje měli. To je wjozy hódne, dnžli bohate žně w jenym lěće. To je žohnowanje, kotrež do wscheje wěčnosće traje. Teho dla praji šwjatj japošctoť, so šo my teho Anješa khwalicž dnrbimy a nicžeho hewať. Šmy-li w Ahrystušu a žiwe šobustawy na jeho cžele,

dha budže to tež pšes wšchitke radosće našeho šemšeho žiwjenja jako radoštny kherluśch kłincžecž:

My khwatimy šo teho Anješa našeho Šbóžnika; pšketož wón je nam wot Boha scžinjeny k mudrosći, k prawdosći, k šwjeczenju a k wumozženju! —

A mudrosći, k tej prawej šbožownej mudrosći. Wo mudrosć šo wšchitzy staraju w něšichim czašu, wšcho šo sa mudrosću hoi. Jedny chze druheho w njej pšetrjechicž. Ale kajka dha je tuta mudrosć, kotruž šwět pyta? Šo by jedny druheho pšchemohl. Tajka mudrosć cžini cžłowjeka hordeho, šebicžiweho, šymneho pšhecžiwu bratram. Tajka mudrosć šo husto dosć do pšchellepanosće a lešće pšchewobrocža a hlada a pyta, kať by druheho pšetrjechita a wujebala a wo to, šchtož jeho je, pšchijnješla. Kať wjele pohorška a šchody je hižo tale šwětna mudrosć mjes našim ludom nacžinila! Šóždy džer škšichimy a cžitamy, kať šamo kšchescžijenjo šo njehańbujja, wjele pohorškow a postorkow nacžinicž a pšes to šhromadne žiwjenje mjes bratrami a šotrami kaťchč. Nastawa š teho tola runje won šamiscž, nješpšchecže, hanjenje a hidženje, požadliwosć a njełubosć mjes nami. Šswěrnosć a cžichosć a měrnosć a poťojnosć šo pšchezo bóle kať. Šo tajkim tajku šwětnu mudrosć njeđrbjat šebi žadny kšchescžijan jara wyšoko wažicž. Wona nišoho šbožowneho a wjele mēnje šbóžneho nješcžini. Teho dla je Bóh po šwojej nješurjekniwej hnadže pšes Ahrystuša nam druhu a lěpšcu mudrosć pokasať a chze nať do njeje wješć. Jesuś je šwětlo šwěta. Wón je pucž, wěrnosć a žiwjenje. „Ša šym

šo na to narodzil, a šym na to ua šwět pšichšo, šo bych prawdze šwědežil. Róžny, šchtóž š prawdy je, pošlucha na mój hłóš." Ješusowa mudrosč chze tebi wěšty pucž do Božeho kraleštw, k měrej a k šbóžnosčzi pošafacž. Wón chze cze najprjedy roššwěczič, šo by ty pošnal, šchtó a šhto ty šy a šhto tebi pobrachuje. Wón či woczi wocžini, šo šo ty dohladaš, fajki šhudy, hubjeny, hrěšchny cžlowjek ty šy, a šo šebi ty šam š twojeho rošoma abo mozy pomhacž njemóžesch ani k cžafnemu šbožu ani k měrej w šwojej wutrobje ani k wěcžnemu žiwjenju. Wón šam móže tež tebe rošwuczič, šchtó twój Bóh a Wócžez je. Pšchetož ničto njeje nihdy Boha widžal, šhiba tón jenicžki narodženy Šsyn Boži, kiž we Wótza klinje je: tón je nam to šamo wupowjedał (Jan. 1, 18). To je ta prawa a jenicžka mudrosč, hdyž cžlowjek do hłubinow šwojeje wutrobny a myšle šo ponuricž rošny a šo dohlada, fak š nim šteji; a šo wón šo pošafacž dawa na wyšokosčze Božeho bycža a žiwjenja a bohatštw hnadny, kotraž nochze, šo by šchtó šhubjeny byl, a šo by wšchitkim pomhane bylo. W tutej mudrosčzi mamy my šo pšchede wšchem rošwucžowacž dacž pšches to šwjate evangelijon. Teho dla pišche šwjaty Pawol: „Ja šo njedžeržach ja teho šameho, šo bych něšcto wjedžal mješ wami, šhiba jeno Ješom Šhryšta teho šchizowaneho.“ — Šchtóž tule wucžbu prawje a pilnje wufnje a k wutrobje bjerje, tón budže pšchezo šaf to dobre šwědečenje wotpožicž: Ja šhwalu šo teho Šnješa, kiž mi wot Boha je ščinjeny k mudrosčzi! Haj, wšchitka mudrosč w poknosčzi je w tebi, Ješuso! Daj, šo ja nětk w žadoščzi tebe pytam wyšche wšcheho. Nječ šprawnosč a ponižnosč štajnje mje wodži a njeješku mudrosč do wutrobny plodži, dha pošnaju prawje tu Ješusa šam a we dušchi njeješku mudrosč tež mam. —

A prawdosčzi. Ta wucžba wo prawdosčzi pšched Bohom je jena š najčezšich a najhłubšich našcheje ewangelišo-lutheršteje žyrkweje. Šchtó je prawy pšched Bohom, to reka: tajki, šo ma Bóh šwoje dobre špodobanje nad nim, abo šo šo wón Bohu lubi? Žadny cžlowjek. „Tu njeje žadny prawy, tež niž jedny.“ My šmy wšchitzy hrěšchnizy a nimamy teje šhwalby, kotruž pšched Bohom mječ dyrbjeli. „Je-li šo prajimy, šo žaneho hrěcha nimamy, šjebamy šo šami, a prawda njeje w naš.“ Žedny jenož běšche pšched Bohom prawy: To běšche wón šam, tón Šnješ Ješus. To je Bóh šam dwójzy nad nim wobšwědežil: Pola Janoweje šchčenizy a na horje pšchekrašnjenja. Ješus pak je nam tu prawdosč dobył, kotraž pšched Bohom placži. To šo šta pšches jeho hórku šmjerež. Teho dla šo my nětk šhwalimy, šo mamy pokoj š Bohom, pšchetož ta krej Ješom Šhryšta wucžičzi naš wot wšchitkich hrěchow. W nim šmy my pšched Bohom jako tajzy, kiž žaneho hrěcha wjazny nimamy. A wón šastupuje naš pšched šwojim Wótzom. My pak móžemy prajicž a šo šamolwicž: Na mnje nješladaj, ty prawy a šwjaty Božo, ale na šwojeho lubeho Šsyna. Wón je tebe š nami wujednal. Wón je naš mēr. Dofelž ja šo jemu šamemu lutkem doměrju, dha šym a budu ja tež pšches njeho a w nim prawy pšched tobu. Ta krej a prawdosč Šhryštuša je moja drašta pšchistožna; š tej pšched Bohom ja wobštacž chzu, hdyž do njebjana nuzš počahnu. — My šhwalimy šo teho Šnješa Šhryštuša, kiž je nam wot Boha ščinjeny k prawdosčzi.

A k šwjecženju. „To dobre, šchtóž ja chzu, to ja

nječzinju, ale to šle, šchtóž ja nochzu, to ja cžinju.“ Tak šlyšchachmy na šfinatej njedželi po šwjatej Trojizy. Čehož šo Pawol tam wufnawa, to žadny mješ nami přecž njemóže. Abó šmy Božu wolu hdy dopjelni? Šmy džerželi jeho kasnje? Dolhi hnadny cžaf leži šady naš. Na fajkich pucžach je twój Šnješ cze widžal, fajke rěče š twojeho rta šlyšchal, š fajkimi myšlemi šy šo pošyl, fak šy Bože hnadne šredki, jeho šlowo, šakramenty a modlitwu wužil? Fak šy našožil twoje dary, mozy a šubla? Fak šy wobšhad šy mēl je šwojimi bratrami a šotrami? Šlej, to šu wšchitko praščenja, na kotrež my wšchewědomnemu na jene ani wotmolwicž nješamozemy. A tola: „Wy dyrbieže šwjeczi byč, fak ja šwjaty šym!“ praji tón Šnješ. Šchtó je šwjaty: šchtó wotdželeny wot hrěcha a hrěšnikow? „D Šnježe, nječhodž do šudženja se šwojimi wotročkami!“ Tak mamy wšchitzy šdychowacž. Ale tola je naš Ješus ščinil šhmanych, šo móžemy to dobre wojowanje wojowacž pšchecžimo cželej, šwětej a cžertej. Wón chze a móže a budže nam dobywanje dacž. Wón je mi prajil: „Daj šebi na mojej hnadže došč mječ; pšchetož moja mōž je w šlabym móžna. Wón je nam wot Boha ščinjeny k šwjatosčzi. A my šo k njemu wołamy: Ješu, daj dobyč! Ty šersčta žiwjenja. Šlej, fak šo cžiščez cžemnosč nětk k nam. Te helške wōjšto pšches wjele hrěščenja wala šo na naš a šchodžicž chze nam. Šatan to špnta šam pšches wulku lešnosč, šo by mje šrudžil a rubil tu šbóžnosč.“

A napošledku je Bóh nam jeho ščinil k wumoženju. A wumoženju wot wšcheho šleho na cžele a na dušchi, na šubla a na cžesčzi. A k pošlednjemu, hdyž naša šchtunda pšchindže, budže wón naš š hnadu š teho hubještwa k šebi wšacž do šwojeho njeješkeho kraleštw. „Tón Šnješ budže mje wumōž wot wšchitkeho šleho škutka a mi dopomhacž do šwojeho njeješkeho kraleštw.“ Tak trošchtuje šo šwjaty Pawol. Tak móžemy šo tež my šhwalicž; pšchetož čehož šo tón japošchtoł wješelešche, teho móžemy šo tež my nadžijecž. Na cžož tamny šlužownik teho Šnješa šwoju nadžiju štajesche, na to móžemy šo tež my špusčecž. To wumoženje Ješusowe njeplacži jenož ja tuto žiwjenje, šo bychmy mēr mēli a radošč we šwjatym Duchu, ale šo bychmy šo tež wješelili pšchichodneje krašnosčze. Našche mēšchčanške prawo je horjekach. Teho dla „pntajcže to, šchtóž je horjekach, hđez Ješus je.“ — D šbóžnosč, wěcžna šbóžnosč! Fak je to šlowo w našim šchescžijanskim žiwjenju! Fak ma wono wažnoicž ja našche wumječze a wěcžne žiwjenje! — Teho dla nječ reka pod wšchitkimi cžerpjenjami, we wšchem hubještwe, pšchi wšchej žalosčzi: „My šhwalimy šo teho Šnješa; pšchetož to je šawěšče wěrnó a jara doštojne šlowo, šo Ješus Šhryštuš je do šwěta pšichšo, hrěšnikow šbóžnych cžinicž. Ješus Šhryštuš je mi wšcho. Wutroba mi praji to. Wón je mój Bóh a mój Šnješ, kiž je luboš k mni nješl. — Došč mam na tym Šbóžniku, hdyž šo jemu doměrju. Teho rany trošchtuja. Te mje k njebjana pižaja. — Pšchi tej wěrje wostanu, hacž tu křonu doštanu. Wutroba mi praji to: Ješus Šhryštuš je mi wšcho.“

Šamjeň.

Šchtóž ma wušchi k pošluchanju, tón pošluchaj.

W Šendželškej běchu wěcži pobožni ludžo poštanpli, kotrychž předarjo cžlowške wutrobny se šwojim šlowom móžnje hnujachu.

Stary korežmat pak bēšche, kiž bē šo husto roczał, so žane tajke předomanje blyšhecž nochze. Ale dokeľž jemu wjele wo rjanym zyrkwinyim spěwanju ludži powjedachu a tořamo khwalachu, dha šo wón junu tola nanučeny sacžu, so džima dla na to rjane předomanje pošluchacz džěšche. Senož wot předomanja njechajše žaneho błowa blyšhecž, to wón s nowa se saroczenjom šalubi. Hdyž teho dla spěwacz pschestachu, dha šo wón podeprjewšchi ruzy na přědne sepjeradło šwojeho zyrkwineho měřtna šlehu a šebi wušchi s porštami twjerdže šapšchimny. Ale njebē to doľho čžinił, dha kalata mucha pschilecži a šo jemu na nōš šhny. Duž dyrbjesche ju sehmacž. Tu khwilu nětko, hdyž wón to čžinjesche, s klětki błowa šaklinežachu: „Šchtōž ma wušchi k pošluchanju, tōn pošluchaj! Tute błowa, kotrež tak žyľe na njeho džěchu, dokeľž wón s mozu njebēšche blyšhecž čžyľ, jeho duřchu šhlynje šatřhařechu; wón blyšhesche niz jeno to předomanje žyľe, ale bu tež wot njeho tak šapšchijaty, so wot teho čžajša šwoju myšľ žyľe pscheměni a druhe nowe žiwjenje wjedžesche.

Šhubjena njewinoscž, psches Jesom Khrysta pak šako pschijesena.

Njewinoscž, ty rōža rjana,
Kak šo junu blyšhecžesche!
Hdyž řcheže bēšche njesmasana,
Kak čže lubosčž koschesche,
Kiž bē čže wupřšchija,
S čžiřtej židu wobletka!

Njewinoscž, ach, tak bē jara
Křotku khwilu na semi!
Ach! kak nař to wřchitřich štara,
So nětk njeřby bjes nami!
Njewinoscž, ty najľubřha,
Wřchitřim šy šo řhubila.

Njewinoscž, čže woplakuju,
Wřchitřko ja tebje čžyľ dacž!
Šodarmo šo wupřžuju,
Tebje šařo namakacz;
We Khrystu pak psches wěru
Tebje šařo dořtanu.

Njewinoscž, duž njewohladam
Ššo tu dale po tebi,
Hdyž čže tola njenamakam
Nihdže wjazy na semi;
Khrysta jenož lubuju,
Kiž mi dawa njewinu.

Pucžowanje po Božim piřmje

abo

tajke myřke nadeńdžech, Bože błowo čžitajo.

Šodawa šwěrnny čžitaj „Šomhaj Bōh-a“.

1. knihi Mōřřagowe, 42. řtaw.

(Šokracžowanje.)

Wutroba wěrneho řchěščžijana nima šo štajnje po šwonřownych řkutřach řudžicž.

9. A Josef, wuhladažy jich tak poniřžnych a potulěnych, špomni na řony, kotrež šo jemu bēchu wo nich džale, a džěšche k nim, šputajy čžucža w šwojej wutrobje a pošasajy njedowěru Egyptčžanam řnatu a wustupowajy jako Egyptčžan, so by šwoju hru derje wufonjal: Wř řče wobhonjerjo a řče pschitřchli wobhladowacz, hđže je řkraj wotwřjenty; wasche błowa, so čžecže žito kupowacz, maja wěrnosčž jenož pschitřryčž.

Šřěni řōn bēšche šo po błowje řtal, so bēšche woprawdže řnop, kotryž nětko postany a řtejesche. Pschetož řłodow dla se řnopow, kotrež bēšche wōn nahromadžowal, bēchu bratřja k njemu pschitřchli a pod jeho řnjeřřtowo podacz. Šajaty wot čžucža, so Boža rufa tu wřcho wurjadnje wodži a řpōřnajy s druheho, hiřčesche njewufonjaneho řona, so njeřbu Bože pucže s nim a s wōřžnym domom hiřčesche ře řōnzej dōřřle, řpōřna s dobom s rořřwěřlenjom řwjateho ducha s tuteho druheho řyna řwōj nadawř, so ma jako

wjerech w řwōjbjje wot Bōha postajeny bratřow dacž řacžucž řhutnosčž Božeje prawdosčže a jich wabicz, so bychu řwōj hřech řpōřnali, doniž mohlo šo jim hnada a wodaczę dořtacž. Tak řejhra řebi wōn džiwnje s nimi, so buch wulzy poniřeni a derje wurwucženi.

Šo tajřim waschnju ma šo tež Bōh k řwojim řwjatym a wěřřajym we wupřřtowanju, a my mamy křucže řa to mēčž, so nasche njeřbože a řrudoba, řdychowanje a řkorženje, tež řama řmjercž njeje ničžo druhe, řřiba wjeřřela a řjana hra Božeje miľosčže s nami.

Tajke wobřkorženje, řaž Josefowe pschecžiwō šwojim bratřam, hody šo se řta přěnjeho řastojniřa řitřkořez řralow; pschetož woni řu šo řtajnje bořeli, so trach mogli šo jim Ařřyřřřy, tehdy wulzy mōřni, do kraja nawalicž. Teho dla řu wořebje narařřšche mjeřy wobtwjerdžili. Pschitřdžechu-li pak řuřniřy s Ařřisčeske, dha mōřachy jich žyľe lohzy řa ařřyřřřich wobhonjerjow mēčž. Šōdla teho bēchu řakubowi řhnojo po jich řhaldejřřim wulřhodže narařřřim řemitřřim řplaham podobniřchi dhyřli řananejřřy, s nimi pschitřhadžaze, na kotrychž ničto njetuřařche.

10. Woni jemu wotmolwicu: „Nē, mōj řnježe, wobhonjerjo njeřřmny; twoji wotrocžy řu pschitřchli žito kupowacz.“

11. Wř řmy wřchitřy jeneho muřa řhnojo, a to drje tola řa mōřno njeřmējěřch, so budže nan na jene dobo řelko řhnow wořprowacz, podajy jich do řtracha, so maja wřchitřy řmjercž pschecžepicz, kotraž je na wobhonjerřtowo postajena. Wēř nam po tajřim, so řmy čžekni; a my, twoji wotrocžy, njeřřmny nihdy wobhonjerjo byli, tajřu nječžesnosčž hidžimy a řmy ju řtajnje a pschezo hidžili.

12. Wōn džesche k nim: „Nē, ja wam njewěřju, ale mam řa to, so řče pschitřchli, so byřčesche wobhladali, hđže je nasch kraj wotwřjenty.“

13. Woni jemu wotmolwicu, so bychu řdžěřizy jemu řwoje řwōjřone wobřtejnoscže řobi jeho dowěru dobyli: Wř, twoji wotrocžy, řmy po prawym dwanaczō bratřja, jeneho muřa řhnojo w řananejřřim krajy, a hlej, najmłōdřchi je hiřčesche pola naschego nana; wōn njeje jemu dal s nami čžahnyčž, bořiwřchi řo, so mohlo jeho njeřbože podēčž; ale jedyn wjazy njeje, teho dla njeje mohľ s nami čžahnyčž.

14. Josef džesche k nim: „To je, řchtož řym k wam prajil, wřchalo šo nětko wujajřni, kak řnadnu wěrnoscž wř řecžicže a řak malo řym šo myřil přjedy prajiwřchi: Wř řče wobhonjerjo.“

Šrajicže řo řče dwanaczō, a nětko mi řamjelčžicže, hđže je dwanaty wōřtal; wo jednatym pak prajicže, řo je hiřčesche doma pschi nanu. Čžeho dla drje by nan teho řameho doma řřhowal, hdyž je dal wřchěm druhim čžahnyčž, a jich wřchěch je podal do řtrachotow řak dalokewo pucža?

Šo řdacžu njewěřjomne prajenje, řo řu woni wřchitřy džebaczō bratřja, jich nadpadny napohlad, řo bēchu wřchitřy džebaczō na šo podobni, druhim řananejřřim pak njepodobni, bēšche s pschicžinu řa njeho, řo řwoje mēnjenje hiřčesche křucžitřcho wořprietowajše, s dobom pak bēchu na Benjaminu řpomnili, wotzucži w nim ředženje po bratřu, a řak čžyřšche jich řmyřlenje wupřřtowacz, a řebi řařowidženje se řwojim bratřom pschitřotowacz a řwjesčž.

15. Pschi řym, pschi pošřednim njewěřjomnym mēnjěnjy wascheje řecže čžu řa was řpřtowacz; pschi řaraonowym řiwjenju, wř njedhřbicže wotřal pschitřč a s Egyptowřřeske wuicž, řřiba řo wasch młōdřchi bratř řem pschitřdže; mōřecže jeho řem řwjesčž, derje, dha čžu waschim řecžam wěricž.

Egyptčženjo řarocžichu šo na řaraonowe řiwjenje, pošdžischo řu tež řebrejřy řak čžinili, s najmjeřřcha hdyž řecžachy s řralom. Tola bole mamy tute błowa mēčž řa řiwe wobkřucženje, dhyřli řa woprawdžitu pschitřřahu.

Šřěni řchěščžijenjo, kotřiz bēchu řawěřčeske we wřchěm wulzy něřni, řo njechachu s ničřim řwoje řwědomnje wobčesžowacz, njeřřbu pak šo nihdy řapřeli, řo bychu něřchto pschi řhěřorowym řiwjenju wobkřucžili.

(Šokracžowanje.)

Šslepy Josef.

(Šokracžowanje.)

Řamalanje.

Šřōncžnje w řeptembrje řeta 1861 pschitřdžesčhtaj miřřionar Řachtigal a řa (miřřionar Merensky). Wř pschitřdžechmy na wōřach, řa kotrež bēchu wōľ řapřchěnjene. Wř mēřachmy wřchitřko

Essy-li spěwał,
Pitnje džěłat,
Strowja cze
Eswójbnj statof,
A twój kwjatoł
Eradny je.

Sa staw spróznj
Najpoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pak śwěrnj
Pšhes spat měrnj
Ežeritwosć da.

Njěch ty spěwałš,
Eswěrnje džěłáš
Wšchědne dnj;
Džěń pak kwjaty,
Dušči daty,
Wotpocžiti ty.

E njebjěš mana
Njěch czi křmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Křž Bóh poda,
Wokřchew cze!

F.

Szěrbske njedželske łopjena.

Wudawa ńo kóždu kobotu w Smolerjez knihicizkežerńi w Budyschińje a je tam ja sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 up. dostacž.

17. njedžela po kwj. Trojizy.

Plód, niz łopjena!

Lut. 13, 6.

A wón pšchindže a pytašche plódy na nim a njenamaka ničžo.

Hdyž w našch Szěrbach kwój žnjomy kwjedžen kwjeczimy, je wjetšči džěl pólnych plódom šbožownje do bróžnjow šhromadženy, a dawno šmy tež přeněčki šahrodny woptawali; drugi džěl tego, šchtož šchčedra ruka Boha, našcheho šastararja a šezwjerjo, nam kóžde lěto wobradža, dyrbi pak tehdy hišchće wonka roscž a šrawicž. Duž wobraš horkach našpomnjeneho pšchirunanja wo figowym šchtomje w tychle njedželach, hdžez je domšhowanka najbóle nimo, šaposdženy njeje. Kaž tamny cžłowjek do šwojeje winizy pšchishedšchi plódy pytašche na šwojim figowzu, tak něchtóžkuli nětk pšchistupuje, šo by šebi našchčipal korbił šłódkich winowych kiczow abo cžerwjenołicžkatych jabłukow. Hacž tež budže šwoje džěło š duchownej myšlu cžinicž? Šlej, křchescžijano, drjeto, kotrež kwój plód dawa w šwojim cžaku, ma a chze bycž tvoje šnamjo.

Druhe šchtomy šu bjes dwěla rjěšche a nahladnišche: wyšozny šroscžena kčžejaza lipa pšched durjemi tvojeje křže, šylny dub w lěku, křž šwoje hałosy šchěroko roscž pšchescžera, žypřesja na horje Šermon a žedra na Šibanonje; ale tvoje šnamjo nješbu. Eswój nadawł drje tež maju. Njěch maju wužitne drjeto podawacž, njěch šu šadžene, wokřchewjazy křłódk wotpocžowazemu pošćicžecž abo wóczłto nam šwjěkelecž se šwojeje huštej šelenej liščowej křonu, —

plódy ničtó na nich njepřta. Nawopak šo na šadowym šchtomje ničžo wjazny njepřta, hacž jeno, šo by plódnj namakany byl. W žanjm druhim nastupanjju šo š tamnymi měricž njemóže, w tutym nastupanjju šo š nich žadny š nim měricž njemóže. Eswojich plódom dla je pšhes nje wšchě a nam tak wazny, šo na njón wšchu přozu šahrodnišcheho plahowanja wazimy.

Teho dla figowz, wo kotrymž cžitamy: „A wón pšchindže a pytašche plódy na nim,“ šy ty, křchescžijano. Pšchetož našch knjes Ješus praži: „Ja šym waš wušwolil a postajil, šo byšchče wy šchli a plód pšchijněšli, a šo by wašch plód wostał.

Tón Bóh wšchěch cžłowškich džěrczi ma jich došć, na kotrychž žane plódy njepřta. To nješbu jenož pohanjo, kotrymž Bóh, kaž Pawoł w Althenje přědowášche, w šachodnych cžakach je dopušćil, šo šu po šwojich pucžach křhodžili, ale tež hacž do džěbněšcheho dnja kaž šwonkach křchescžijanšwa, tak šjedža mješ nami wšchitžy, kotřž hacž runjež š kóle abo mjenje šawinowatej njewědomnosću, dha tola „š njewědomnosću“ ničžo wo šwěta Šbožnika njerodža. Woni plódy pšchijněscž njemóža, dokelž pšchi Ješusowym šlowje wostanje: „Wjese mnje njemóžecze ničžo cžinicž.“ Šewak wšchak móže cžłowški duch, šam šebi pšchewostajeny, derje tež na wšcho rjane, wěrne, prawe, lubošne a křwalobne šloženy bycž a se šwojeho šchaza wudawacž, šchtož k wokřchewjenju, k polěpšchenju a k powšchitkemu wužitkeju šo hodži. Kažke bohate kčženje ducha namakamy n. pšch. w špišach nadobnych wucženyh Šričow štarých cžakow! Kažke něžne

kwětki wohladamy we wustojnoszczach a wëdomnoszczach tež tajkich, kiž w najwysichim bohuzel s nami psches jene njejšu! Wulka njeprawda by była, wo wschëm, shtož je człowjestwo w swojej mozy a se swojeho rosoma dozpiło abo dozpicz spytalo, budzić: Sczerb, sczerb. Bóh swarnij! Wón sam je budnik a smëje mëru, wschëch prawje budzić. Ale wo plód so jow njejedna, jenož wo krašne lišće a kćenje. Dha wschał móža tajzy, šu-li spravneje wutroby, šwoje město polnje wupjelnicz. Ty pak, kiž spëwalsch: „Sšym šaschczëpjeny do Šhrysta, kiž tež mi šwojoh' Ducha da,“ tehdy halle šwoje město šwupjelnišch, hdyž šy plódnny; a njesapomá, lëpje šawëšče a, šmëm-li prajicž, bóle š czëšči šwojeho štworiczela šprawny nješchëšcijan šwoje powołanje šastara, hacž šchëšcijan bjes plóda, kaž šóždy druhi šhtom abo šerš na šwojim blaku, hdyž šteji, wjazzy hódny je dnyžli njeplódnny šigowz we winizy.

A czemu hewał budzišche twój Bóh tebje, tu dživju hałošu, dobreho plódzil w kupjeli noweho narodzenja, cze pschëšadžil do šwojeje winizy, kotraž je jeho šwjata zyrkej a forjenje twojeho mlódeho žiwjenja š dobrej, mjehkej, czopkej šemju šchëšcijanškeho domu, šchëšcijanškeje škole, šchëšcijanškeje wošady wodzewal? Ma njeby da czi škhadžecž šlónzu šwojeje hnady, a jeho žohnowanje w šemškich a pschëde wschëm w njebješkich wëzach šo na tebje nëtk kaž roša š rašich šerow, potom kaž woplóžazy deschczil wuliwalsche. Šnano czechjesche tež nëkotry wichor nimo tebje, šo czi bë, kaž dyrbial šdychowacž: Wšhitto dže na mnje, ale ty wjedzišche tež, šo dyrbješche czi jenož š temu šluzicž, šo by šo cžim hłubje a twjerdscho šakorjenit. A šacžuwalsche-li wótry nóž njebješkeho šahrodnika ša cžaš tyšchnošče w šwojim cžele, dha mëješche tola tón trošcht, šo, šohož tón šnjes lubo ma, teho šhosta a šo, hdyž njecha lënja hałosa plódy pschinješcz, druhdy ničžo njepomha šhiba wobřëšanje a wuczíščenje. Tola došč! Šhto je trjeba wjazzy hiščeže powjedacž wo šmilnošči a šwërnošči twojeho Boha! Šchtožkuli wustojny a pilny na šwojim šhtomiku cžini, to a tyšaz krocž wjazzy je na tebi cžinit tón twój Wótz, niz dofelž by ty jeho přjedy lubował, ale dofelž tebje lubuje. A cžomu to, hacž šo mohł pschicž a plódy pytačž na tebi?

Plódy, wërne na šhtomje roščene, niz napowješchane plódy. Tón, kiž š plomjenitym wóczkom do wutroby hlada, šo njedawa šjebacž. Šodowny šhtomik se šwojej mnohej pišanej puchu přjedž naheje šymy rëczi dživnje š nam a ma wjele na šebi, ale šajki dyrbi našch plód bycz, šo by woštal, mjenujzy woštal do wëcznošče, lëpje nam šadowy šhtom wonkach pošajuje. W plóžde šnutškomne žiwjenje, bycz, hódnošč a móž na šwëtlo štupi; „Dobry šhtom njemóže šle plódy a šhniky šhtom njemóže dobre plódy pschinješcz.“ Ty šy wot Boha Wóza w mozy šwjateho Ducha psches wëru do šesom Šhrysta nowy człowjel plóženy, duž dyrbja twoje plódy bycz plódy noweho, š wyšoka czi dateho žiwjenja. Plódy wëry rëšaju abo plódy prawdošče abo plódy Ducha. A š o t r e t e šu, šawoł nam praji: „Plód Ducha je lubošcz, wješelošcz, mër, ščëřpliwošcz, lubošnošč, dobrocžiwošcz, wëra, cžichošcz, pőžëžiwošcz.“ W našchim hiežu a šhodženju, cžinjenju a woštajenju, rëczenju a myšljenju, w našchim žylym žiwjenju mamy wošajowacž, šhto šmy. Dobre hnucža a šacžucža šu hołe šopjena, njewuškadža-li š nich šokuta a wëra. Šobožne rëcže a šłowa na hubomaj šu hołe šopjena, nješšu-li škutki po tym. Šemšchšhodjenje je kaž hołe šopjena, je-li šo šo

njepřozuješch, kaž pošluchar tak tež cžinjer Božeho šłowa bycz. Šow mašch, šchëšcijano, šwoje wulke, krašne powołanje. Woštaj wjetšchim šhtomam jich rješšche lišče a šhtož hewał maju. Ty hladaš na šigowz, kiž plódy dawa. Šemu šo runacž, na tym mašch došč cžinicž, to pak tež njeidže psches móž Božu w tebi.

To je nëtk praščenje: Budže dha twój šnjes na tebi namafacž, šhtož pyta? „A njenamafa ničžo“, w pschirunanju cžitamny. Šo to njeby wo tebi pláčžilo! Ty šnajješch šakón: „Šóždy šhtom, kiž dobre plódy nješchinjesh, budže porubany a do wohenja cžišnjeny“; ty wësch tež pschifajnju wo njeplódnym šigowzu: „Šorubaj jón; šhto wón šemju šadžewa“? Džak budž Bohu, tež šarëcznik, kiž ša naš prošy, tu je. „Woštaj jón hiščeže to lëto“. Šapošledtu pak dyrbi tola Boža ščëřpliwošcz a dolhocžakanje šonz mëcz. Šëda potom njeplódnym! Šnježe, šmil šo nad nami a špožčž hnadu, šo czi we wërje plódy pschinješemny.

Šamjen.

Ranišchi špëw.

Šesu, mila šernicžka,
Wšcheho šwëta jašnota!
Šoškwëcz našchu wutrobu,
Šacžër hrëcha mrošotu.

Twój blyšcz, krašna šernicžka,
Ššlónëžnu jašnošč pschëšaha;
Twoje šwëtlo milošče
Tyšaz šlónžow nješajnje.

Twojich pruhow jašnotu
Ma, šhtož šhodži ša tobu;
Šóž ty do dnja pschemënješch,
Šbóžnu radošč wobradžësh.

Twoje hnadne blyščenje
Trošcht nam ščële w šrudobje;
Šymne hrëje wutroby,
Duja horja wichory.

Duž, o rjana šernicžka,
Woštan našcha šwëtlina;
Nješch tež šwëczijch pošanam,
Šucz jim jašnišch š nješjëmam!

K. A. Fiedleř.

Podarmo je, šo wy jëščže šwój khlëb se štaroščemi, pschetož wón dawa jón šwojim pschëčželam w španju.

Šš. 127, 3.

Šhudny muž w Čzechach, kiž žaneje šašlužby njemëješche, dyrbješche na dolhi cžaš wot doma hieč a šwoju žonu, kotraž bë jara bohabošajna, š džëščom domach woštajicž. Šo cžašu tež ta žona žaneho džëla njemëješche, doma njemëješche žaneho khlëba wjazzy a prošycž hieč šo hanibowalsche. Šižo bë jedny džëš se šwojim džëščom bjes jëžže byla a hłódnëj dyrbješčtey lehnycž hieč, a tak tež druhi džëš; to džëczšo š hłódom plafalsche a žaloščëšche wo khlëb; macž panu na šwojej kolëni a proščëšche Boha wo pomoz, a jejna wutroba bu pošna dowëry, šo budže Bóh pomhacž, ale pomoz nješchidže tež na ščëžim dnju, a macž a džëczšo džëščtey hłódnëj lehnycž, to džëczšo šo nječalsche špokojicž, ale žaloščëšche hłóda dla; macž šo š nowa š Bohu modlesche a duž bu ji w duchu šlubjene, šo budže Bóh pomhacž. W tutej nozy wudža pak šo jejnej pschëčželnizy wo tej wulkej nušy a štarošči teje macžerje a teho džëščža. Ša šama štaže do dnja, nabra khlëba jejow a muš, tak wjele hacž móžëshche šobu wšacž, a šhwatajo džëšche š tej šhudej žonje, kiž na poš hodžiny daloko wot njeje bydlesche, tam šo do šhëže nutš šlapajo šawola: „šraj mi tola, ja cže Bože dla prošchu, je temu tak? mi je šo w nozy džalo, šo wój ničžo jëščž nimatej?“

— S hnutej wutrobu, i placzitymaj woczomaj wsja wona pschijnjehene a wot Boha wobradzene dary, a s nowa bu psches to we swojej wěrje a doměrje k Bohu poschlujena, kiž drje swojich pruhuje, ale ženje njesapomina a njesafomdža.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

tajke myšle nadendžech, Bože słowo čitajo.

Podawa śwěrnny čitaj „Bomhaj Böh-a“.

I. knihi Mójsašowe, 42. staw.

(Poftracžowanje.)

16. Pósczelcže jeneho s waš, so by wascheho bratra hem pschijwedł, wy drušy pak wostańcže mjes tym tu jeczi a wostańcže mi sa rukowanje. Tak chzu ja spytacž wasche rěcže, hacž scže prawdu rěczeli abo hacž njejscže. Seli pak jeho hem njejschijwedžecže, dha scže wy, tak wěrje je Farao žiwj, wobhonjerjo a tak mam so wam podacž, sčtož je na tajke šhrěschenje postajene.

Tak daloko je Josef prěnje, sčtož so bratija něhdy na nim šhrěschili, hdyž jeho jako nanoweho wobhonjerja pschimnychu, so bychu jeho sadajili, nad nimi wošpjetowal; wón je jich sa wobhonjerjow wošnamjenil, kotrymž ma so wotprawjenje dostacž. Čžim našlynsche a njesprawnišche bē tajke winowanje, čžim bóle bē sa nich i pschicžinu, so so dopomnichu na njesprawnošcž swojeho něhduscheho winowanja.

Hišcže žlěduje druge: Kaž so jeho něhdy do jamy čžibli, a kaž je wón tam mēł njeuwprajnu štyšnosč pschecžerpicž, tak je wón jich do jastwa šadžil, hdyž mējachu něotre dny wulku štyšnosč wutracž, sčto budže dale s nimi. Tehdy šapocžnu tež šawěcže so dopomnicž, na štyšnosč swojeho bratra a na wulkošcž swojeho hrěcha.

17. Duž rošžohnowa so s nimi, to prajizy, a džeržesche jich hromadže w jastwje tši dny.

Tak móžachu woni woptacž, sčtož bychu šašlužili, a tak chžysche jich k pokucže šbudžicž. Tajka šurowosč Josefowa bratram šawěcže lěpje hojesche a bē sa wscho, sčtož je so pošdžičo štawalo, šdobnišche, hacž hdyž by jim hnydom wscho wodał, doniž njebēchu hišcže so wuju winu šacžuli.

S dobom je drje tež chžyl šadžewacž, so njebychu so bratija trasch i Ežyptčanami šeschi a šnawo psches nich špodžiwny wošud knježazeho čžłowjeka šhonili a tak na pucž pschischi, so njeje tuton čžłowjek žadyn drugi, šhiba Josef, wot nich do Ežyptowske pschedaty.

18. Na šeczi džen pak, hdyž bē so je swojimi tołmacžerjemi do jich jastwa podal, džesche wón k nim: Čžecže-li wy žiwj wostacž, so byšcže so wot podhlada, so scže wobhonjerjo, wušt wobodžili, a tak šwoje žiwjenje wuštowali, dha čžinče tak, kaž šym wam wóndano prajil: pschijwedžcže swojeho najmlódscheho bratra hem; pschetož ja so Boha boju; wy njetrebacže so ani swojeho bratra dla, ani waš dla bojecž, je-li s wami wscho w rjedže, dokelž šym bohobožny čžłowjek, a nješym s tyranom.

Sa tutymi šłowami je horjaze čžucže šhowane: ja šym wam a waschej wěrje bližiči, dnyli wy šnajecže. Šso wē, sa nich, sa bratrow wopšhija šłowo jenož šmyšł, so je won pobožny a šwědomliwy čžłowjek, kotryž nješudži jenož podhlada dla.

So by šwoje wušpřytowanje dokonjal, dyrbi Josef Benjamina se swojimi bratrami hem šwjescž. Bješe wscheho dwēla je Josefej cžežto bylo, so je wot nana tež hišcže dyrbjal tuton wopre žadacž. Tola wón ma dobru nadžiju, so so wscho poradži a k dobremu kónzej dóndže, a hladajzy na krašny kónž, šhrobli so, so so na něšto šwaži.

19. Seli so dha scže cžešni a so so wasche naležnosče w dobrym rjedže, dha pósczelcže domoj, tola niz jeneho s waš, hdyž tu drušy w jastwje wostanu, jako šym wam wóndano prajil; ale ja chzu mišy byčž s wami; wostajcže runje nawopał wascheho jeneho bratra šwajaneho w tutym waschim jastwje; wy drušy džewjecžo pak džicže a pschijwescže dom, sčtož scže našupili psche šłódb, so njebychu waschi trasch doma tradali.

20. Š pschijwedžcže, pschijwedžcže-li šašo hem, wascheho mlódscheho bratra ke mni, dha chzu waschim šłowam wěrjeć, so byšcže njeuwmrjeli; pschetož njeswolice do mojego porucžjenja, dha waš hnydom tudy šhowam a šaradžu šebi s wami, kaž ma so s wobhonjerjemi šaradžicž. Š woni tak čžinjachu, šlubiwšchi, so čžecža po jeho porucžanju so šložicž.

21. Woni pak, wobjeczi žyle wot čžucža, šotrež jich wutroby jimašche, a s tym šabwšchi, ščto je pschi nich, mjes šobu prajachu: Šawěcže, ščtož naš nētkole podendže, so našchim šłowam ništon njewēri a so naš tu tak šurowje tyšha, to je šhostanje, so šmy so na našchim bratrje pschěschili, hdyž my widžachmy tyšnosč jeho dusche, jako naš prošesche, a my njechachmy jeho wuštlyšcēž. Teho dla pschidže nētk na naš štyšnosč.

To čžinich ty, ja mjelcžu; duž pomyšliš šebi, so šym twojeho runja, tebi podobny; ale ja chzu tebi dowjescž a tebi to psched woczi štajicž (šf. 50, 21).

Tež na bratrow bēchu Bože wódženja wulzy šfufkowane, so bēchu wobjeczi wot čžucža, so Boža prawdošcž na šemi wscho šaruna.

22. Ruben jim wotmolwizy džesche: Šjeprajach ja wam, hdyž džach: Šjepšchěschěcže so na šólzu, a wy nochžyscže pošluchacž, so byšcže moje wotpošlady šrošumili a so njebyšcže so dale na bratru pschěschili, hdyž bēšcže jeho hižo do jamy čžibli? Šlej, nētk budže tež jeho šrej pyšana, jako bychmy jeho woprawdže šadajili.

Bože mudre wódženje šwjedže, hdyž je čžłowjek s šórtim pschěschěšenjom tajke abo hinašche šhostanje šašlužil, ale so jeho šminyl, so so jemu pschi nēčim druhim, hdyž je bjes winy, nētajke njesbože doštanje.

23. To šjawnje prajizy woni pak njeuwjedžachu, so by Josef jim rošumil; pschetož wón s nimi psches pschěšerja rěcžesche, a tak woni mēnjachu, so wón jich rěčž njerošumi.

24. Š wón, wobjaty wot šnutškowneho hnučža, wuštlyšchawšchi pošutne wuštacže swojich bratrow so wot nich wotwobroczi a šlakasche. Šako pak so po šhwili šašo k nim wobroczi a s nimi rěcžesche, so by šebi dał wot nich wobkručžicž, so woni do teho šwola, sčtož bē šebi wot nich žadał, wsja wón s nich jako teho, kotryž by mēł jaty w jastwje wostacž, Šimeona, a wuwjasa jeho psched jich woczomaj, jim tak hišcže šašnišcho jich něhdusche nješfutki psched woczi štajizy.

Josef je wschon hnuty, dopomnišchi so na Bože špodžiwne wódženja a na nusu swojich bratrow.

Widžišch drje, sčto šhryštusž, našch šnješ šacžuwa, hdyž wón swojich šhošta, šajka šahaza pēž wulkeje lubosče tam je?

Šimeon, kotryž bē hroinošcže w Šichemje šwjedł, bē bjes dwēla tež s nawjednikom byl, hdyž bēchu so bratija na Josefa walili.

III. 25.—28. Josef pošcžele swojich bratrow se žitom a s pjenjemi domoj. Dužy po pucžu dohlada so, jedyn s nich wotwajawšchi šwój mēch, na pjenjeh, šradžu do jeho šapoložene. Drušy so s tym tak poštróža, so šebi ani nješwaža, so bychu do swojich mēchow pošladali.

25. Š Josef, wupušcžizy druhich s jastwa, porucži swojemu domownikej, so bychu jich mēchi se žitom napjelnil a so bychu jich pjenjeh s dobom jim šašo dali, kóždemu je do jeho mēcha pošložizy, a so bychu jim jedž na pucž dali, so njeby jim trjeba bylo, hižo dužy po pucžu s mēchow so žiwicž. Š šta so tak.

Šda so, so je domownik nēšajki Ežyptowski čžłowjek byl, kotryž je psches Josefa Boha špóšnal, a kotryž je so Josefej se wschej šwěru podal, so je jemu Josef mošł po nēčim šwoje šaradženja šžčlicž.

Šiz jenož je so Josefowe čžucže špecžowalo, so by se swojimi bratrami a se swojim nanom wo šhlēb wšlowal; wón chžysche so tak tež s nanom nēšak a po nēčim šrěcžecž, a jemu poššacž, so je nēšajka jemu pschischišilena wutroba, šotraž je tu šaplecžena, a wón je so nadžal, so wscho, sčtož bē nētkole tak šaplecžene, k dobremu kónzej dóndže.

(Poftracžowanje.)

Šjewuštawaj na nadžiju roškwacž.

Wššty duchowny w Šomorškej, kiž je w lěcže 1783 wumrjel, bēšche w swojej wulkej wošadže tši lēta džēlal, ale wot swojeho šwěrneho džēla žaneho šłoda njeuwidžesche. Wón šebi myšlesche, sčtož njeuwidži, to tež tu njeje. Teho dla wón wobšamšny, tutu wošadu wopušcžicž. Šižo bēšche wón swojim wošadnym na pschichodnu nježelu šwoje pošlednje wotšalne přēdowanje pschijwedžil, dha wón na jenym tych pošlednich dnjow, šotrež chžysche nētko hišcže pašty tuteje wošady wostacž, wjecžor psches wješ

džěšche. W forcźnje běšche hara, kaž pschezo. Wón šo šam pschi šebi woprascha, hacž dha něhdže Bože wěrnoscze šjawnje doščę přėdował njeje, a hacž teho dla njeje šam wina na tym jara wulkim štaženju šwojich wošadnych džěczi? Potom pak wón do pola won pschińdže, a šhto wón tam šlušcheje a widžěšche? Šedyn hólčez ležěšche tam mješ žitom na šwojim wobliczu a šo jara horzo modlešche. Tón přėdar t njemu džěšche, šo jeho prašchešche a bóršy šhoni, šo tón hólčez njeje jenicžki modleť w jeho wulkei wošadže, ale šo šu hiščeže na šchtyrzeczi druhich t runje tajkemu duchownemu bėdženju šbudženi, šo bychu šwojich dušchow šbėžnosčę pytali, šo pak to, šchtož bė šo w nich podalo, psched druhim mjelcžo džerža. Hiščeže tón šam wječzor šo tuczi šbudženi šėndžechu a duchowneho wopytač džěchu, šo bychu jemu wobšwėdčili, kať šrudni šu, šo chze wot nich čzahnyč. Masajtra šjednocžichu šo t tutej hromadku pobožnych dušchow štari a mlodži t teju dweju tam šafarowaneju wšow a wšchitzu šwojeho šwėrneho pastyrja se šhlyami prošchachu, šo by tola hiščeže pola nich woštač chžyl. Ale kať budžišche wón tež něť šo wot nich džělicž mohł, hdyž tajkele rjane a bohate plody šwojeho džěla widžěšche a wšchitzu chžychu jeho takle radu we wošadže šdžeržecž. Wón šlubi, šo chze woštač, a mješěšche něť bóršy wješele, šo škoro žyla wješ, w kotrejž bydlešche, šo t šprawnemu šchěšcijanskemu žiwjenju wobroczi a šo mőz ewangelija tež na wobhdlerjach teju drugeju wšow šo mőzna wopokajowašche. Šedyn muž, kotrehož běšche Boža hnada mőznje šapschijala, wšchitkich šwojich domjaznych wokoło šebje šhromadži a jim wo tych škutkach powjedawšche, kotrež běšche tón šnjės na jeho dušchi čžinił. Tute pocžinki a rěcže teho muža žyłu wješ do hnucža pschijnješechu; wšchudžom w domach a na polach běšche wšcho polne nutrnoscze, modlitwy a Božęje šhwalby, a tón šbožowny duchowny mješěšche něť doščę čžinicž, hdyž t njemu pschijnžechu, šwoje hrěchi špowjedacž, šranjene šublo t njemu nošchachu abo šwoje škoržby powjedachu abo pak psched nim Boha šhwalachu ša šubla, t kotrymž běšche jich wobdaril. We tym wšchēm běšche šnjėsowa ruka a to čžiche šchumjenje jeho Duča špőšnacž. Ale niž doščę na tym, šo šo tutej wošadže tajkele wulke šbože dostawašche, to žohnowanje, kiž běšche na ludži tam pschischlo, šo tež na žuščy wupšchěščerašche. Bóršy bu šnajomne, šajke wulke pschemėnjenje bė šo w tutej wošadže podalo; duž wošebni a nižy t druhich wošadow pschilhadžachu. Woni pschijnžechu, widžachu a šhlyšchachu, a t hnutęj a pschěšwėdčenej wutrobu šašo dom džěchu. Wjele bu jich psches to žyle a na wobštajne t prawemu šchěšcijanskemu žiwjenju dowjedženyč.

Šdžęž pak šwjaty Duch šo džělawy pokajuje a t žiwjenju šbudžuje, tam šo tež njepšcheczel šbėha a šchlerjedži pschecžiwu pobožnym. Tak je pschezo a wšchudžom bylo, a tak běšche tež jow! Tež tuczi pobožni dyrbjachu wot wonka wšchelaku šchiwdu čžerpjeć, šebi šle a wopacžne powjescze lubicž dacž, kiž šo na nich wunošchowachu. Š temu tež hiščeže to pschijnžę, šo šo žyrkej, šara a džěšacž druhich šhěžow psches Bože njewjedro wotpalichu. Duchowny, kotryž runje doma njeběšche, psches tutón woheń wšchitko šhubi a ničzo nješhowa, hacž drařtu, kiž mješěšche na šebi.

Ale jeho wješele wošta njehnute w tym šnjėsju a jeho pastyrška šwėrnoscž njepšchemėnjena, t kotrejž šwojim džěcžom šlužěšche. Wšchitzu drušy, kotrychž běšche to nješbože poděšchlo, runje tak štrošchtņje čžerpjachu. Šena žona ničzo njewoplatowašche, hacž to, šo běšche šwoju lubu bibliju šhubila, a šo šašo wješelešche, hdyž druhu šlubjenu došta. Šedyn bur, kiž bu pschi tym wohnju prašchany, kať je jemu wokoło wutroby, wotmolwi: „Wőh budž šhwaleny! wón našchich pschibohow w šurje horje hieč dawa; čžim šrašnišchi budže něťko wón, tón wėrný Wőh, šo mješ nami šjewjež!“ Šedyn drugi, kotrehož šhěžka štejo wošta, t placžitymaj woczomaj t šwojim wotpalenym bratram džěšche: „Waf je Wőh jako šwoje lube džěczi šhořtal; wy nimacže žarowacž!“

Psches wšchitke hanjenja, kiž jich horjazeho šchěšcijanstwa dla na štawy tuteje wošady džěchu, buchuwoni jeno pschezo horžyšchi w šlužbje teho šnjęsa. Šjedzeli po šemschach šhospodarjo se šwojimi ludžimi w nutrnej modlitwoje domach šawořtachu. Šajmješšchich hrěchow dla bėchu wutroby šeshibowane a tež jich šwėtni wšchi dyrbjachu na tej šwėrnoscži, t kotrejž tuczi šlužachu, widžecž, šo bė drugi nowy duch do tych ludži šacžahnył. Wšchi šjawnym džěle žaneho wobšedžbowarja wjazy njetrjebachu, pschetož žyle šami wot šo wšchitko šwėrnje a po šwėdomnju čžinjachu, šchtož mješachu šwojemu šnjęřtwu čžinicž. To pschijnžę t teho, šo woni něťko niž šnjęřtwu, niž čžlowjekow dla čžinjachu, šchtož čžinicž mješachu,

ale Bože dla, w Božim mjenje!

O kať rjenje by na šemi bylo, hdy bychu wšchitzu ludžo wėrni šchěšcijenjo byli! Teho dla prošymy wšchitzu: „Wšchijnž t nam twoje šraleřtwu!“ Šchtož pak wucžicž ma, njech ma prajene; „Rano šyž šwoje šymjo a na wječzor njepšchestań je šwojej ruku; pschetož ty njewěšch, hacž to abo tamne šo radžicž budže; a hdy by šo woboje radžilo, dha by hiščeže šěpje bylo. Šswėtkoscž je šlődka a luba wěz woczomaj, na šlőnzo hladacž.“ (Přėd. Šal. 11, 6. 7.)

Wšchelake t bliska a t daloka.

— Hiščeže juntrėčž lubych čžitarjom na Gustav-Abolřski šwjedžen šedžblivnyč čžinimy, kotryž šmėje šo 1. oktobra w Borřchizach. Šserbřke šemschene šapocžņje šo popořdnju w 2 hodž. a budže přėdowacž šnjės duchowny Šencž t škamjeńža, a w 1/2 hodž. němske přėdowanje t přėdowanjom šnjęsa duchowneho dr. Šebera t Budyšchina. Šubi Šserbja, hotujcže šo w prawym čžaju na šwjedžen škutka ewangelřkeje luboscze, šo by wopytany byl.

— Provinzialne towarřtwu ša šnutřkowne miřionřtwu šmėje šrijedu 24. šeptembra šwoju šětnu šhromadžiřnu w Budyškim gymnařiju. Šhromadžiřna šapocžņje šo popořdnju w 4 hodž. Šnjės šarať rycžer šakub t šnjęřwacžidla jako mještopřchedřhda provinzialneho towarřtwu šětnu rořprawu poda. Šo potkadnižy budže rořprawowacž šnjės dwőrřki radžicžel Šachja a šmėje šo pschi tym wobšamņjenje, kať šo pjenješy na wšchelake wřřtawy šnutřkowneho miřionřtwu našcheje šuzižy rořdžěla. Ša to ščžěhuje pschednořch wo „štejřšchčžu wuměřtwu w ludowym žiwjenju“ psches šnjęsa duchowneho Šassona t Barlina. Šale šhromadžiřna njeje jenož ša duchownyč a mješččžanow, ně, wona je ša wšchitkich, kotřiž maja čžoplu wutrobu ša šwjaty škutk miřionřtwu, kotryž šo štara ša šubjentyč a šabludžentyč w našchim ludu.

— Šaleschanska wucžěřřka šonferenza mješěšche šrijedu 16. šept. šhromadžiřnu, w kotrejž mješěšche šnjės wucžer Šbert t šškowjom pschednořch wo šchłődnoscži džěcžazeho žiwjenja w ratarřtwje. Wón wobrašowašche wulku šchłodu, kotruž našche džěczi čžerpja psches njewobšladniwoščę štarřchich a wothladowarjom, pola kotrychž šo wotčahnu. Tež t teho wuroščę wulka šchłoda, šo džěczi šjawnje t doroščženyimi šhromadže džělaja a dyrbja hrojne rěcže šhlyšchecž. Štarřchi pak šu druhdy tak njerořomni, šo šwoje džěczi rano w 4 hodžinach t loža honja a šo dyrbja, přjedy hacž do šchule du, mlőcžicž abo druge džělo wobřtaracž. Šak mőže šajke džěcžo potom w šchuli šhmane byč a něšchto nawuřnyč? Šo džěczi w rařřchich hodžinach džělaja do šapocžatka šchule, mėjo šo t žyla šakajacž. Tež njęřmėle džěczi na robocže t doroščženyimi šhromadže džělacž a tež niž šjes nahladowarja byč. Wušnacž šo dyrbi, šo je šo šemule njedostatkej hižo na wšchelakich šnjęřich dworach wotpomhala, dořelž maja džěczi dobrnyč nahladowarjom. Wšchi dlějšchim rořrěčžowanju wo pschednořchtu wo tutej wažnej naležnosčži šo t dobrnym prawom wušna, šo šatořřke pořtajenja malo pomhaja, hdyž štarřchi šami šwoju ruku t wotwobrocženju tuteje wulkeje šchłody njęřkoža. Štarřchi maja psched Bohom šamolwicž, hdyž šwojim džěcžom na čžele a na dušchi šchłodowacž dawaja. Džěczi šu dar Boži a čžedža jako šajki waženy byč. Šo bychu štarřchi šebi pravje rořpomnili, šajku šchłodu našche džěczi pschi šajřim njewobšladniwym wuwuživanju t džělu čžerpja, budža šo lubym čžitarjam rořšladne naštwki w našchim „Pomhaj Wőh“ podacž, kotrež njech šjes šacžišchčža njewořtanu. To budže najšěpřchi pučž t pomozu.

Daliřche dobrowólne dary ša wobohe armeniške šhroty:

Š. Š. t Wšchitwčžiz 3 hr. — np
W mjenje wobich šhrotow wutrobný džak.

Šolcž, redaktor.

„Pomhaj Wőh“ njeje jenož pola šnjęřow duchownyč, ale tež we wšchěch pschedawarņjach „Šserb. Šowin“ na wřach a w Budyšchinje dořtač. Ša šchtwőrčž šěta placži wón 40 np., jenotliwe čžišřla šo ša 4 np. pschedawaju.

Essy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja cze
Eswójbnj statok,
A twój šwjatok
Eradny je.

Sa staw spróznj
Napoju móznj
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnj
Pšes spać měrnj
Čerstwosć da.

Njěch ty spěwał,
Eswěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak šwjatj,
Duschi datj,
Wotpoczń ty.

S njebjěš mana
Njěch czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wofšerow cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Esmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacź.

18. njeđzela po šwj. Trojizny.

Ahlěb, niz šłodźisny!

Euf. 15, 17.

Kak wjele džěłaczerjow ma mój nan, kotšiz maja khlěba dosć jěscź, a ja głodu mru!

To bě kónz slych pucźow šhubjeneho šyna w zupym kraju: „Wón požadašce šwój brjuch napjelnicź se šłodźisnami, kotrež šwinje žerjechu.“ S woprědka šwět jemu tajke czoło potasał njebě. Wabjaze a wobkusłowaze kubla, wješela a krašnosće šwěta pšched jeho žadosćiwymaj woczomaj ležachu. Ahlěb jemu njeľubjesche — teho mješche w domach dosć —, ale šłote hornj luteho wužiwanja w šwobodnosći a njewotwišnosći wot nanoweho napominanja a roškasowanja. Šly falschny šawjedniko, kak ty šjebašch! A ty, wbohi młodženzo, šo kšam wěriesche! Kiž bě ty šbožowne, bohate džěcjo a herba byl, šy nětł hubjenu wotrocźł najhórczišcheje nusy, wjele kšudšchi hacź pošledni džěłaczer twojeho nana; ani „šłodźisny jemu ničto nje-dawašche“. A kak dha běšche šwět prjedy šwoje pšchibubjenje dopjelnił? D njewuprajnje hubjeńšche šłodźisny běchu byle, kotrež běchu šo jemu prjedy pošlicźowale, hacź běchu te jemu nětł šapowjedžene. Pšichetož nětł rěkašche po czele: Ša głoda mru; tehdy pak, hdyž hubje wišaschtej na motazym kšelichu wrótneho žiwjenja w łóšchtach, dyrbesche šawutłaza duscha šdychowacź: Ša głoda mru.

Pšchirunanje wo šhubjenym šynu je šo pšchezo tak wuložilo, šo š nim nješbu jenož njeradžene džěczi mēnjene,

kiž šu cžernjowe hałošy wokolo nanoweje a macžerneje wutrobny, tež niz jenož wot semškeho šuda kšostani abo hotowi šłóštnizy abo wuczinišeni wotrocžy šwojich žadosćow; ale šendženja a pucze šhubjeneho šyna šu bóle abo mjenje šendženja žyľeho cžłowjestwa, kaž kóždeho jenotliwego cžłowjeka. Tu džě žane rošdželenje njeje, ale wšchitzy šu hrěšchnizy. A do hrěchow šwolicź njerěka to: šo wuwinyeć woli a mozy šwjateho Boha a hieć po šamowušwolennyh pucžach? A hdyž kšchescžijanške žiwjenje wjesć tak wjele je kaž pošluchacź na šłowo Wótza, cžinicź woli Wótza, jěscź wot blida Wótza, hladacź na woczi Wótza, wotpoczowacź pšchi wutrobje Wótza, š krotka, pšchewnacź w domje teho, kiž je tón prawy Wóczěz nade wšchitkimi, kotryniž džěczi rěkažu w njebjěšach a na šemi, dha pšchindu tola š wjetšcha tež tajke cžašy, hdyž šmy kaž daloko precź šacžahnyli: šwjajš džěcžazeje ľubosće je rošwjasany, głóš džěcžazeje modlitwy je šo wotmjelknył, wješele džěcžazeje wutrobny je škažene, šakoń džěcžazeje džakownosće a pošluchnosće je šabnyty. Šemja š tym, šchtož dawa a žada, je kšchescžijana tehdy jimała, šo wjažy nješpyta, šchtož je horjeľach. Ač, nětłotryžkuli šo bóle šhubjenemu šynej runa hacź šebi myšli, a našchich hrěchow dla šmy š pšchirodženja wšchitzy w runym hubjenštwje š nim.

Derje temu, kiž šo potom dohlada: Ša głoda mru. Ale je dha šdobne a prawe, prajicź, šo ničto tu njeje, kšiba šłodźisny, kiž duschu njeňasžecza ani nježiwja? Š jeneho boľa wobhladane je to šamo ľahodnišcho rěcžane, hacź šo poprawom šłuscha. „Wrótno žiwjenje“ w žadosćach cžěła je jěd ša duschu, kaž pišane šteji: „Šchtož na šwoje cžěło

byje, tón budže wot czěła sfaženje žnjecž.“ Na drugej stronje pať so to twjerda rěč sda bycz, sčtò chze ju słyschecž? Njeje semja Knjesowa a polna jeho bohatswa a dobroty? Njeje semja nam něotra rōža pschi našchim puczju, jeno so woczi wotewrimy? Njeje wulki a wažny nadawč, rolu džělacž abo mozy stwōrby do człowiskej služby sčahnyč abo potajnstwa natury a ducha wušlědžicž? Nje- kawa po džěle wschelake wofschewjenje w domjazym a towaršč- nym wobkhadže s lubymi pschecželemi? Njedyrbjalo nicžjo pod slōnzom so namafacž, sčtož mohło tu našchu mału duschu wobsožicž a dowupjelnicž? A tale duscha, kotraž je džělena wot swojeho Boha, je tež džělena wot žōrla swojeho sboža a žiwjenja a njemōže nihdže druhdže poŋny mēr, wērne wjekele a wschcho došč mēcž, khiba w sčeno- cženstwje se swojim Bohom. Sich wjele drje nicžjo wo tym słyschecž njecha. Woni pytaju a we wěstej myšli tež namafaju druge spokojenje. Ale to je sčacže. Kaž dolho budža człowiske džěczi, kiž se swojim hrěschnym hubjenstwom so bēdža a w styskach wotucženeho swědomuja so sčonile, so najwjetšche sčle je njewodata wina, a teho dla sčorža: „Ja wēm, so we mni, to je w mojim czěle njebydli nicžjo dobreho; ja hubjeny człowjek, sčtò chze mje wumōž s czěła smjercze?“ tak dolho budža tež czěle wērni swěd- kojo teho, so ani najlěpsche, najrjenšche, najwyschšche na semi njesamože hlōdnu a lacžnu duschu psched smjercžu wobarnowacž. Sčtož woprawdže potrebamy, je wu- moženje wot hrěchom, smjercze a cžertowskeje mozy, so bychmy jako džěczi živi byli we Wōtzownym domje. Sčōžni pať so cži, kiž hlōdnu a lacžnu so po prawdosčzi; pschetož woni budža nasčycženi.

Alle s wotkal khlěba bjerjemy w pusčzinje, so bychmy živi byli? Schwaleny budž Bōh, so je nam sam s njebjesč dať khlěb, lěpschi hacž tamne manna, kotrež so israelsžy wōtzojo w pusčzinje jēdli, a wschaf so wumrjeli. Khlěb je nam daty, kiž swētej dawa to žiwjenje“, niz smjercži podcžišnjene, ale wēcžne, sčōžne žiwjenje. „Ja bym khlěb žiwjenja“, wērny rt našcheho Knjesa a Sčōžnika praji; „sčtōž ke mui pschindže, tōn njebudže hlōdny, a sčtōž do mije wēri, temu so nihdy picž njeschže.“

Haj, Jesuś Khrystuś, tōn kschizowany, je khlěb, po kotrymž sčebi našcha duscha žada. Wōn nima jenož tutōn khlěb, wōn njedawa jenož tutōn khlěb, wōn sam je tōn khlěb; pschetož wōn je wujednanje sa našche hrěchi a sa- placženje našcheho dolha, wōn je smjercž našcheje smjercze a žiwjenje našcheho žiwjenja, wōn je našcha prawdosčž, našch mēr, našcha sčōžnosčž. To wjekele je krašne, tōn khlěb je njebjeski. „Sdnyž ja Tebe mam, dha mam ja došč.“

Kať dobro mōžemy so nětk mēcž, psches Jesom Khrysta wujednani s Bohom! Jenož „wsmi a jēs“, duscha. Wjedžecž, so tu khlěb je, njepomha, kaž sčhubjenemu sčynej nicžjo njeby pomhane bylo, jenož wopomnicž, so maju džěla- cžerjo w domach khlěba došč. Wōn do so džěšche, po- stany a džěšche k swojemu naněj. Ach wrōcz so, hrěsch- niko, tež ty wot swojich puczow. Wsmi a jēs s pokut- nej wutrobu. Twoja wēra pať je woboje wōczto, kotrež wohladuje wumōžnika, a rt, kiž jē jeho sa naš do smjercze date czělo, tutōn khlěb s njebjesč, a pije jeho sa naš na kschizju pschelatu krej, tole picže wēcžnosčže.

Wsmi a jēs s wērjazej wutrobu. Sčōžny je tōn, kiž takle s pokutnej a wērjazej wutrobu khlěb jē w Božim

kralestwje; tōn budže tež junu s Khrystuśom sa blidom sčedžecž w njebjeskim raju.

O Khrystcže, khlěbje žiwjenja,
Daj so mi k žohnowanju;
O krej, ty sa mnje pschelata,
Ach, budž mi k wujednanju.
Ty we mni a ja we tebi,
Hacž budžesč k tamnej krašnosčzi
Mje něhdy horje sčudžicž.

(Zionske hl. I. 191, 8.)

Samjen.

Puczowanje po Božim pišnje

abo

tafke myšle nadenđžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa swērny cžitaj „Pomhaj Bōh-a“.

I. knihi Mōjsajowe, 42. staw.

(Sčofracžowanje.)

Teho dla tež njedyrbjachu bratsja pjenješy prjedy namafacž, doniž njebychu doma abo domišnje tola tak blisko byli, so nje- mohli so wjazy do Egyptowskeje wrōczicž. So Sčub tafke sčnamjo njesrosumi, na tym je jenicžny jeho nastrojena wutroba wina, a so Benjamina bjes mērny jara lubuje; by-li wōn jašnišchej woczi mēl, slědžicž sa puczemi Božimi, a rošbudženisču wolu, so do teho podacž, dha drje by jemu nekafke cžucže sčsthadžalo, tak wscho swižuje.

26. A woni kladžechu swoje žito na swoje wōšly a cžehnjechu wotšal.

27. Jako pať bēchu hižo blisko pschi swojej domišnje, roš- wjasa jedny s nich, kotryž bēšche swōj khlěb na puczju najkšētsišcho pschetriebal, swōj mēcž, so by swojemu wōšlej pizu dať w hospodže — na mēstnje, hdžez chžychu pod nastajenym stanom nozowacž — wuhlada, swoje pjenješy, kotrež bēchu s wjercha w jeho mēšche.

28. A poštrojeny, na pjenješy so dohladajzy, džěšche k swojim bratram: Moje pjenješy so mi sažo wrōczene, hlej, tu so w mojim mēšche. To wuhladažy spadnu jim jich wutroba, a strojichu so, prajachu so a džachu jedny k druhemu: Cžeho dla je nam Bōh to cžiniť? a cžeho dla khwata hišcže dale sa nami se swojej khostazej ruku?

Woni so boja, so mōža so s teho s nowa hōrke wēzy sa nich splešč. Sdnyž by so jim tež poradžilo, wrōcziwšchi so do Eghp- towškeje so wucžicžicž s podhlada, so so woni wobhonjerjo, hdnyž Benjamina sobu pschwjedu, dha mohli jich nětkole sa paduchow mēcž, a tak dha bychu s nowa byli podacž do mozy krajneho knjesa. Pjenješy palachu jich tak w jich rukach — mōžne dopominanje na nišdu, wukhadžazej s njeprawdosčže, kotryž bēchu sčebi něhdy dali wuplacžicž wot ismaelskich pschekupzow, a so jich Josef sa sčhar- nikow mēšche, jich dopomnicž na hrube kžē, s kotrymž bēchu něhdy nana wobelhal.

Kaž pať so do tal jenož bojeli, so Bōh jim jich hrěchi sa- runa, tak sčebi tež nětkole na nicžjo druge njemyšla, ale maja to sa Bože khostanje. Tak so wulzy nabojawšchi, njehladaja ani do druhich mēchom. So maja Boha sa teho, kotryž je jim tak na- cžiniť, spōsnajemy s jich słowow: „Cžeho dla je nam Bōh to cžiniť?“

To njeje wschēdne pōsnacže Bože; pschetož tu njenadenđžech trasch człowjekow, kotryž se swojim rosumom wjedža, so je Bōh, ale ludži, kotryž žiwje pschipsnawaja, so Bōh sčutkuje a so je wōn tu s prjēnej a posčlednej pschicžinu. Tak widžimy, tak je pōsnacže swojich hrěchom Josefowych bratrow dowjedlo, so so Boha žiwje pōsnali. Doniž człowjek swoje hrěchi njepōsnaje, je wōn sam swōj pschibōh: hallo hdnyž wōn swoje hrěchi pōsnaje, sapocžnje so frute a njepschemēnjomne džělenje mjes nim, kotryž je hrěschnik, a mjes Bohom, kotryž je swjaty.

IV. 29—38. Dom pschischedschi powjedaju woni naněj, kať je so jim w Egyptowskej sčschlo, a sčto sčebi tamnišchi knjes žada. Wukšpnywšchi žito s mēchom, namafaju tež druge kupne pjenješy. Sčub žaloscži, so so jemu tak sčrudnje sčēdže a spjecžuje so, so by Benjaminej dowoliť, so by s nimi cžahnyť.

29. Jako pak t Sakubej, swojemu naney, pschińdzachu, do Kanaaniskeho kraja, powjedachu jemu wschitko, sčtož so bėsche f nimi stało, prajizy:

30. Muž, kotryž je w kraju f knjesom, rěčesche wótsje f nami, a wudawasche naš sa krajnych wobhonjerjom.

31. A my fmy jemu prajili: My fmy czešni a nješny nihdy krajowni wobhonjerjo byli;

32. Naš je dwanacze bratrow, nascheho nana fynow; jedyn njeje wjazn, a mlódschi je hišcže pola nascheho nana w Kanaan-
skim kraju,

33. A muž, kiž je f knjesom w kraju, džesche f nam: Pschi tym chzu ja pósnacž, hacž wy seže czešni: jeneho wascheho bratra wostajcže pola mje, a wšnicže žito, kotrež wy sa wasche domy po-
trjebacže a czešicže dom.

34. A pschiwjedžcže wascheho mlódscheho bratra te mni, so bych pósnal, so wy nješcže krajni wobhonjerjo, ale so seže czešni; a chzu wam tež wascheho bratra dacž, kotrehož fym dotal ja sa-
rukowanje wobchowal, a potom móžecže w Egyptowskim kraju wifowacž a kupowacž, sčtož so wam spodoba.

35. A šta so, jako woni fwoje mēchi wufypachu, dha mējesche kóždy wuslik pjenjesow w fwojim mēsche. A jako febi wobhladachu, widžachu, so bēchu to wusliki jich pjenjes, f kotrymž bēchu žito sa-
placžili. Duž so štróžichu a jich nan f nimi, dokelž bēchu nětko f nowa do mozy tamneho muža podacž, kotryž bē tak wótrje f nimi rěčal.

36. A to džesche Sakub, jich nan, f nim: Wy mje wo moje džeczi pschinješecže: Josef njeje wjazn, Simeon tudy njeje wjazn, a Benamina chzecže tež wšacž, so bych tež jeho hišcže šhubil. Wschitke njesbože na mnje dže, kotrež móže nana jenož podēcž.

37. Ruben, jenicžli f mjehkej wutrobu mjes nuni, kaž tež ludžo po jeho waschuju so f wjetšcha psches wēstu dobrocziwošcž wusnamjenja, wotmolwi swojemu naney, prajizy: Se-li so ja tebi jeho sažo nješchwjedu, dha moř mojeju fynow Hanocha a Šallu; daj jeno Benamina, wo kotrehož so tak jara strachujesč, do mojeje ruki, ja chzu jeho tebi sažo pschwjesč.

Psches jeho šłowa klinežni dopomujenje, so je chzyl něhdy Josefa wumóz a naney sažo pschwjesč; ale to je hubjenje smotana wēž, sčtož wón rěčzi, a njeje mudrje wot njeho šrēcžane, praji Luther.

Sčto by naney pomhało, by-li wón tajke šarukowanje dostał, fwojeju wnutkow šłonzowacž? a njeje so Ruben dopomnil, so njeje tehdy mohł Josefa pschi wschej dobrej woli sažo domoj pschinjesč? Tak drje šlubimy tež my, hdyž nam hrēchi psches hlōwu pschińdu, a hdyž so nabožimy psched Božim šudom, polēpschowanje a nowe žiwjenje, so by nam wodał, a nješpomyšlimy febi, kať mało móžemy to džeržecž, sčtož šlubimy. Šnada jenož samože woboje, nam nasche hrēchi wodawacž a nowych cžłowjekow f naš tworicž.

38. Ale wón džesche: Mój fynu njedyrbi f wami dele cžahnyčž, pschetož jeho bratr je wumrjel, a wón je wot džeczi mojeje lubo-
waneje Nabele jeno šam wostal; hdy by na njeho nekajke nje-
šbože pschišchlo po pucžu, po kotrymž wy póndžecže, a wschako je woprawdže tak jako bych mēł jenož nješbože mēcž se fwojimi džecžimi, byšcže wy moje šchēžiwē wlošny f wulkej žalōscžu do rowa pschinjefli.

(Šofracžowanje.)

Mlōž Božeho šłowa.

Mat. 5, 44. Rom. 12, 20.

Negriski abo cžorny kupjenty wotrocž bēsche febi psches fwoje dobre šadžerjenje dowērjenje fwojeho knjesa w polnej mērje sa-
šlužil. Něhdy trjebasche wobšedžer nowych wotrocžłow a wša jeho šobu na tajki hermanf, hdyž so f tajkimi wbohimi wifuje. Tu pschifasa jemu jeho knjes, so dyrbi najdušchnišchich šwubjeracž Wón bē wēstu licžbu nawubjerał a dohlada so hišcže na nekaj-
teho šłabeho stareho muža. „Knježe“, džesche wón, „tehole hišcže dyrbicže kupicž!“ „Čžeho dla?“ praschjesche so knjes. „D knježe, teho hišcže dyrbicže mēcž!“ džesche tón wotrocžł. Duž šwoli jeho knjes do teho a kupi tež hišcže stareho, hacž runje widžesche, so wjele wužitka f teho nješmēje. Wórny pak šchori tón stary muž pola fwojeho noweho knjesa a tón dobry cžorny hladašche jeho šwērnje, dawasche jemu dowolenu žyrobu a wopofasa jemu wschu džecžazu fedžbliwōscž, sčtož temu knjesej zuse njewosta. „Sčto mašch f tym starym mužom,“ praschjesche so knjes, „ty by tak jara wutrobnje staroscžiwny wo njeho; je wón šnadž twój nan?“

„Nē, knježe, mój nan wón njeje!“ „Albo jedyn twojich šwójbnnych?“ „To tež niz!“ „Dha šnano twój pschecžel?“ „Knježe, tež pschecžel niz!“ „Pray, sčto dha je?“ „Wón je mój nješchecžel, knježe! Tón muž je mje w mojim sažnym džecžatštwje wot mojeju star-
šcheju prjecž torhnył a do wotrocžłowštwja pschedal. A w Božim pišmje steji: „Se-li twój nješchecžel hlōdny, našycž jeho; chze-li so jemu picž, napoj jeho!“ A to ja f lubōscžu cžinju. To febi mój Šwmožnik wote mnje žada.“

Sčto je kšchescžijan.

Kšchescžijan je džecžo Bože, bratr Šchryštušow, templ šwja-
teho Duchja, herba Božeho kralestwa, jandžel se šwjatnych jandželow, knjes šwēta a bójšteje natury dželomny. Kšchescžijana cžesč je Šchryštuš w njebjesach a Šchrysta cžesč je kšchescžijan na semi. Wón je lube, dostojne džecžo Bože, kotrež f prawdošcžu Šchryštuš-
wey wobdate w šwjatej bojosčzi a šwólumey pošlušnosčzi psched fwojim Wótžom khodži; wón je jako šwēza w šwēcže a jako róža mjes cžernjemi; wón je krašne štworjenje Božeye hnady, nad kotrymž maju šwjeczi jandželjo fwoje wješele a je wschudžom pschewodžēja. Wón je džiw žyheho šwēta, cžertow bojosčž, pycha žyrfwe, žadanje njebjekow. Šeho wutroba je polna wohenja, jeho wocžzi stej polnej wody, jeho ert je polny šdychowanja a jeho ruzny stej polnej dobrnych škutkow.

Šny ty, bratsje, we wērje žiwny, dha mašch na wschitkim tajkim dohnowanju džel.

Wjecžorun spēw.

Džen so f mēru hotuje,
W bljšcžu serow wotšal šwata;
To njech dopomina mje,
So je pschišlušnosčž nětk šwjata,
Štworicžela pošbēhacž,
Šemu džak a šwalbu dacž.

Duž tu ruku wotoscham,
Kiž tež dženyš mje pschewodžesche;
Wón mój Wōcžez, miłoscž šam,
Nade mnu so pschekrašnjēsche
A mój škutk je žohnowal,
Šemu šróst a tycže dał.

Wón budž moja frycžijna
Tež hdyž nětko wotpocžuju;
Njech mi nōžny wofšchew da,
So so stromy, cžerstwy cžuju;
Wschitko, sčtož tu lubo mam,
Šeho šchitej porucžam.

Šeli jeho wola je,
Njech mje rano šbudži f nowa;
Šdyž pak wo mni wobšanknje,
So so cžēlo w rowje šhowa,
Dha njech dušchi psches Šchryšta
Boži raj so wotanka!

K. A. Fiedler.

Džak a proštwja f erta pohana.

Stary, šprawnny duchowny, kotryž bē so se šnutštowneho po-
hnuwanja do ranišcheje Šndiškeje f džiwim podal, so by jich f Božemu pósnacžu pschiwjedł, powjeda tutón podawł. Něhdy džech psched wjecžorom f jenym mojich domjaznych domoj. Dužy wu-
šlyšchachmoj f hole žalōscžazy hlōš, mój džechmoj sa tym šamym a namafachmoj pod wulkim šchtomom cžłowjeka, kiž tudy, kaž so šdasche, stary a šłaby, fwoje ššoncženje wocžatowasche. Š wo-
predka njechajche ničō f namaj rěcžecž. „Ach, praji, dženska rano, hdyž so njebjō wocžerwjenesche, stažech a so nadžijach, šwój dom bōrny namafacž; nětk pak fym so šabludžil, cžēmnošcž mje nad-
padnje, ja fym šprōžny a dyrby tudy ležo wostacž. Šowle budža hady abo torhaze šwērijata, abo moji nješchecželjo mojemu žiwjenju ššnz cžinicž. Moja wboha žona! Moje wbohe džecži!“ Namaj bēsche jeho žel, a duž jeho nucžach, so by f namaj šchol; ale wón džesche: „Ty wšchaf mje nješnajesč!“ Ša jemu wotmolwich: „Mi njeje trjeba, tebe šnacž, pój jeno šobu!“ Duž so tola f namaj do

mojeje hěty poda. Hdyž běšče něšto k wošchemjenju k žebi wjał, pšichotowach jemu lěhwo w bliskosći swojeho loža, so běšče jeno płatowa scžěna mjes namaj. Nětko so wobaj lehnychoj. Ssrjedž nozy wubudži mje schudrowanje a mi so dasche, kaž by so zusbnił s lěhwa šěhał, stróžich so a pošluchach. Dele kleczo so něhdže s tymile słowami modlesche: „O Božo, ja so tebi dźakuju, so je mi na mojim puczu twoje słónzo hwěcziło! Sa so czi dźakuju, so mje žadyn had kužnył, žane sle swěrjo nadpadnyło, žadyn nje-pšheczel setkał njeje. Sa so czi dźakuju, so je tutón dobry nje-fnaty pšichol a mje do swojeho bydla dowjedł. O Božo, hdyž tónle dobry zuby, jeho pšheczeljo abo pšichrodnj puczuja, dha dai jim tež słónzo na pucz a swarnuj jich tež pšched hadami, džiwinu a nje-pšheczelemi, a hdyž so jedyn sabludži a na puczu ležo wostanje, dha dai wšchat tež tajtemu dobremu muzej pšichincz a jeho do swojeho doma so bu wšacž.“ Tak so tónle pohan modlesche.

Sslepy Josef.

Pšheczehanje.

(Potracžowanje.)

Stónčnje pohanski kral swoje hroženja do skutka staji. W novembrje lěta 1863 šhromadžichu so wojazy hłowneho města a wokolinu, brónje blystotachu a wójnske spěwanje saklineža. 31 muži pšched so žadachu a jich wobdachu kaž wowzy, kotrež chzedža k rešanju wjesč. Woni chzuchu jich pšchepšchec, ale Martinus sawola: „Wny džě wšchitko wěsče; wny wěsče, ičtó my žmy. Wě-rjazy žmy my, kiž saprěč njebudža; my waš pošluchacz njemžemy; pšchetož my Boha pošluchamy.“ Žako so nětko pohanjso s hejemi a prutami do nich dachu, žwěrnj na kolena padžechu a so modlachu. Nješmilnje buch rosbiczi, hač so jich najwjazy s wjele ranow krawajesche a někotři bjes wědomnja na semi ležachu. Krawnje klinežachu te hwědženja, kotrež wbojny ludžo wo trošče wotpoložichu, kotryž jim Bóh w tutej czežkej hodžinje wudželi. Posdžišcho woni powjedachu: „Wny so twjerdže nascheho Šbóžnika pšchimnychmy a se wšchey mozu so modlachmy. Wny žebi myžlachmy na to słowo: Njebojče so tyč, kotřiž cžělo morja a duschu moricž njemžoža, bojče so wjele bóle teho, kiž móže cžělo a duschu stahčy do hele. Wny so dopomnichmy na knjesowe słowo: „Šchtóž mje pó-fnaje pšched cžlowjekami, teho chzu ja tež pófnacž pšched mojim njebjeskim Wótžom“, a wobras Šbóžnika nam pšched woczomaj stejesche, tak jeho wojazy trjudowachu a na kšich pšchibichu a tak krawajesche a wumrije nasche dla.

Luby žlepy běšče pšches bicže nimale bjes wědomnja; wón běšče na wobliczo padnył. Tajki tam hišče ležesche, hdyž běchu pohanjso hižo spěwajo a hwiždajo precž cžahnyli. Žeho wuj, kotryž bě jeho tež bił, pšchi nim stejesche, jeho pšchimny a jemu pšchivola: „Štań, wěrjazy žu tebe wopuschcziłi a ty žy nětko žam.“ Sslepy pak wopuschczeny njeběšče. Žeho pšheczel Martinus pšchindže, pošbėhny jeho, da jemu kij a jeho pomaku do jeho dwora wjedžesche. Ženož mało mēra czi wbojny ludžo namalachu; pšchetož prjedy hač wječor pšchindže, bu po mēsče kralowa wulafnja wuwolana: „Šchtóž pšchi kšchescžijanskej wěrje wostanje, ma město wopuschczič, hory a doły žu jemu wotewrjene, jow pak ničtó wjazy jěsč a picž njemje, ičtóž tule wěru na pšchezo njewopuschczi.“

Tak šbitych wuhachu, tež žlepy wlecžesche so, wot swojeje žony podpjerany, do horow; wona běšče swojemu muzej runa w žwěrnym pófnaczu. Podarmo běchu so pohanjso próžowali, žony khablaže cžinicž, tež wone běchu pšchi wšchěch hroženjach, žamo pšchi pukach twjerdže štale. Tak džělesche Marja tež nětko bje wšcheho morkotanja wotžud swojeho muža, swojej džěsčej, dvě holeczy wjedžesche žobu. W bliskosći mižionsteje stazije Garatas pytachu wuczel sadny škalow, woni běchu rosbiczi, woni njemějachu wukhowa pšched žmu w nozy a dyrbjachu hłodu tradacž. Džěsčej woflabnyšchkej. Žako so mała wošada rošbudži, pohanski kraj wopuschczič, dyrbjesche starsche džěcžo na mižionstej staziji wostacž. Młódsche džěcžo, kotrež běšče thore, nješesche macž, wone pak wumrije, prjedy hač bě krajowa mjesa pšchetročžena. Tak žebi Bóh hišče wošebity wopor wot lubeho žlepeho žadase. Stónčnje pak namaka Josef se swojej Marju a se starschey džoweczicžku wukhow na mižionstej staziji Wotšchabelo.

(Potracžowanje.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Wutoru 23. septembra dołonja so 25 lět, so bu knjes farar Bėrnik jako duchowny do Klufšcha sapokasany. Duž žwječesche s dobom swoj sastojski a wošadny jubilej. Duž běšče tež džakomna wošada swojemu duschwošpajstwej wažny džej naj-rjeišcho wuhotowala. Njedželu 20. septembra postrowichu jeho sastupjerjo wošady, knježa žyrkwini a schulšy pšchedstejerjo a knježa wuczerjo. Woni pšchinyšechu jako dary rjane blido a pšichowny sofa kaž tež 2 pšichowaj stolaj, a drugi stol k pišakej, knježa wuczerjo pšchepodachu rjany teppich. Knjes jubilar jich wšchitki k wječeri wokolo žebje šjednoczi a bu někotre hnutu a hlubokošacžute słowo w lubosći porěčane. Wutoru dopođnja postrowichu najprjedy jubilara knježa sastupjerjo rycžerkublow, knjes kollator Bėhmač nad Klufšchom, knjes komerziški radžicel Hermšdorž nad Kupej a knjes rycžerkubler Goldamer nad Čželchomom. Woni wobdarichu jubilara w mjenje wšchitki rycžerkublow s dvěmaj žlěbornymaj žwěczičkomaj a s drohotnym wšcholim žlěbornym nastajenjom na hošcžinske blido. Mjes tym běšče so žerbška konfe-renza šeschla. 9 sastojski bratrow běšče pšchichlo. Žnujazu narěč na knježa jubilara džeržesche pšchepšchda knjes farar rycžer Žakub-Nješwacžidłsti na šaložku žłowa biblišeho pucžnika na tón džej. Žako dar dosta knjes jubilar wotivnu taslu, kaž tež dvě rjanej knižy. Knjes jubilar so ja wšchu lubosč nanajwutrobnišcho podžatowa. Wot konsistorialneje wyschnosče běšče pšchipošnavaze a šbožopscheyaze pišmo dostał. Telegramy a šbožopscheyaze listy we wulkej licžbe dođžechu. Pšchi žwjedženstej hošcžinje so hišče wjele słowow bratrowskeje lubosče knjesej jubilaraj a jeho žwójbje wuprajichu. Sastupjer mēšchecžanskeje konferency, knjes archidiaconus Naaš pšchepoda rjany kij se žlěbornym pšchimadłom. Žyly jubilej žwědžesche wo bohatej lubosći, kotryž ma jubilar w swojej lubej wošadze pšches swoje duschwošpajstwe žwěrne škuttowanje, kaž tež wo bratrowskej lubosći, kotryž je žebi dołny mjes žwojimi sastojskimi bratrami. Wóh luby Knjes žohnuj jeho dale w jeho lubej Klufšchanskej wošadze!

— Šserbski homiletiski seminar wotně so w Grodžičežu wot 25. augusta hač do 21. septembra pod wódženjom knježa fararja Wrošaka. Na nim wobdželičichu so šchtyrjo študenczi duchownstwa: Jan Šchizan s Grodžija, Šhorla Nėšbač s Budyšchinka, Jan Kapler s Budyšchyna a Richard Wojž se Židowa. — Škóžde dopođnje so rošwucžowachmy w žerbškej rěcžinje, a to wošebje na deklinaziju wěžownikow a pšchidawnikow a na konjugaziju pšchitomnosče kēžbowachmy (Kral, žerbška rěcžiniza §§ 6—38 s wumšacžom §§ 22—25. 29. 34). Potom rtnje a pišomnje s nēmškej rěcže do žerbšchcžiny jene předowanje a dvě špowjednej rěcži pšcheložowachmy. So bychmy tež žerbšku biblišku rěč nawutli, listaj Bėrowaj a list Žudašchowy s greškeho teksta do žerbšchcžiny pšcheložowachmy a žebi bliže wobhladachmy, a potom tutón pšchelož s pšcheložkom žerbškeju ewangelskeje a katholickeje biblije pšchirunachmy. Špowođnju so w katechesy rošwucžowachmy, kšchescžijansku wěru žebi rošpominajo. Rano a wječor so se žerbškich knihow cžitajesche, a tež wšchědna šabawa bě žerbška. — So bychmy rošwucžowanje w žerbško-nēmškich škulach šejnali, ludowej šchuli w Rakojdach a w Grodžičežu wopytachmy. Tam pola knježa wuczerja Łódnego wustojnu katechesu s biblišich stawišnow, tu pola knježa kantora Šahrjeńka wustojnu katechesu s katechizma žlyšchachmy; wobemaj knjesomaj sa to wutrobnj džak prajimy. — So bychmy pak so žami w katechelowanju špytali, wšchitzy katechesu džeržachmy. Šsjo s naž tež w tudomnej nashwilnej žyrkwini předowachmy, a jedyn s naž tež jednorý pohrjeb wotně. — Sa wšchu próžu, wódženja a šastaranja žerbškeho seminara pak knjesej fararaj Wrošakej a jeho hospodliwemu domej swoj najwutrobnišchi džak prajimy. Njech žerbški seminar dale škuttuje Bohu k cžesčej a Šserbam k wužitku!

S. R

— Šsrjedu 1. oktobra je Gustav-Adolfski žwjedžen w Boršchizach. W 2 h. žerbške předowanje knježa duchowneho Žencža a w 1/4 nēmške předowanje knježa duchowneho dr. Šebera. Wubi Šserbja s wokolnosče so hišče juntrócž wutrobnje na tón žwjedžen pšchepošchaja.

— Šandžena njedžela šhromadži bohātu licžbu hnutych žerbškich kemscherjow w kšichžnej žyrkwini w Draždžanach. Špowjednu wucžbu mēšesche knjes farar rycžer Žakub a předowanje knjes farar Waltar s Wóšlinka. Špowjednych běšče 164, 66 mužškich a 98 žónškich.

Essy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Eswójbnj statot,
A twój šwjatot
Gradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Lubosć ma;
Bóh pač šwěrnj
Pšes spač měrnj
Čerštwosć da.

Njeh ty spěwałš,
Eswěrnje džělaš
Wjehdne dny;
Džen pač šwjatn,
Duschi datn,
Wotpoczn ty.

S njebješ mana
Njeh czi šmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Serbske nježelike łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišćežetni w Budušinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 up. dostacž.

19. nježela po šwj. Trojizy.

Wichizl. 23, 26.

Da j mi, mój šyno, twoju wutrobu!

Schtó tón je, kiž takle k nam rěczi?

Hlej, to je tón šnjes, wschěhomóznj stworiczel njebješow a semje, Ješus Šhrystuš, našch Šbóžnik, kiž je naš warbował a wukupil se šwojej šwjatej krowju. Kiž je našchu wutrobu stworił, kiž je ju wumohl, kiž ju šwjeczi, tón šwjatny trojeniczi Bóh a šnjes ju žada. A nima wón najwjetsche prawo, našche wutroby šebi žadacž? Wón je nam tež šwoju wutrobu wotanknył a je šwoju wutrobu najprjedy dał, kaž jeho šłowo šwědczi: „Moja wutroba k njemu steji, šo šo nad nim šmilicž dyrbi, praji tón šnjes“. Pšchetož my běchmy šo wot Boha šabludžili a w hrěchach šhubjeni; nam hrožesche Boži hněw, jeho khostanje, kiž trjedicž dyrbi wschitkich pšhecziwnych, wschitkich, kotšiz šu jeho kašnje pšhestupili.

Alle nětk je wot naš poklecze prjecž wsate pšes teho, kiž je našche hrěchi na šo wšal a naš š Bohom wujednał. Nětk je nam hnada wěsta pšes krej a prawdosć Šhrysta.

Schtó naš nětko cžeri?

Ta lubosć Šhrystušowa. Móžesž šo k tutej lubosći pšheczišćecž? A šhto tuta lubosć žada? Twoju wutrobu.

Šawoł drje (Romsf. 12, 1) kšesćijanam pšiwola, šo bychy šwoje cželo Bohu podali ša žiwy, šwjatny a Bohu špodobny wopor. A my dyrbimy Boha kšwalicž

na našchim cžele a na našchim duchu, kotrejž stej Božej. Winojczy šmy, jemu šlužicž we wěrnej prawdosći a šwjatosći šwoje žiwe dny.

Alle šchtóž wutrobu temu šnjesej dawa, tón tež wschitko jemu dawa, a wschitko w nim budže tež šlušecž temu šnjesej, jenož šo wutroba jemu šłuzi. Njeh je jenož wutroba wot lubosće Šhrystušoweje pšchewinjena a pšes ducha lubosće nowa stworenja, tak šo šo modli: Štwor we mni, Božo, cžistu wutrobu! dha tež budže nětk cžinicž po Božej woli a budže pošlušna.

Kak nješrbjala šo žyle jemu podacž?

Je pač wutroba jemu podata, dha tež budže nětko wschitko jemu do jeho šłuzby date. Twojej woczi hladatej nětk štajnje na teho šnjesa, twojej wušchi kěžbujetej na hlóš dobrego paštrja, twojej ruzy cžinitej, šštož šo jemu špodoba, twojej nošy kšodžitej po puczu jeho pšchikasnjom. Schto by hišće pobrachowało na šłuzbje teho šnjesa, hdyž wutroba jemu šlušna? „Šdyž ju ta lubosć šhreje, dha wona cžesczi cze.“ Wutroba, kiž teho šnjesa lubuje, džerzi wschitke kašnje, šłuzi jemu w lubosći k bratram, wopokaže šo šmilna a pšhecželna, lubosćiwa a dobrocziwa.

Schtó by ji cžezko bylo? Schto by nješchewinyła?

Schtó by nješnježla?

Šdyž japoschtoljo w lubosći a šwěrnosći Ješuskej šłuzachu, hdyž wschitke cžerpjenje šwólniwje šnješechu, hdyž šameje šmjercze šo njebojachu, hdyž w prawej bratrowskej lubosći kšodžachu, šhto je jich pošlyniło a cžeriko? To bě lubosć, kiž jich cžerjesche. Šich wutroba horjesche šo š lubosću k temu šnjesej, jich wutroba šlušesche žyle

temu Knjesej a na ničžo druge njehladachu, hačž na to, so bychu šo temu Knjesej spodobali. A ženje hinaš bylo njeje, hačž so wutroby, kiž bëchu Jesušej žyle šo podale a jemu šluščachu, tež jemu šlužachu.

Alle je tež twoja wutroba jemu podata?

Ty dyrbišch jeho lubowacž s žylej šwojej dušchu, s žylej šwojej wutrobu, s žylej šwojej myšlu. Wón nochze, so by položja wutroby šwëtej šluščala, druga paš jemu. Wón tež žada, so by s ničžim drugim šwoju wutrobu njenahčičil hačž jenož s jeho lubošču.

Hdyž tebe hordoščž cžehnje a wabi, dha ty tola jemu nješlužišch. Hdyž khodžišch w šwëtnjej lubošči, dha Boža luboščž w tebi njewostanje. Hdyž ty šwojeho bratra nje-lubujesh, kaš možesh ty Boha lubowacž? Hdyž hrëchi twoju wutrobu wupušča, dha ty Jesuša nje-lubujesh, ale šchizujesh jeho s nowa.

O šlyšch hlož wëčžneje lubošče, kiž tebi praji: „Daj mi twoju wutrobu, ty šyno, ty džowka, ty mužo, ty žona! Njesh tež pola tebe reša: „Druhemu šo nješlubju, wutrobu njewotamknu. Šchindž ty šam do wutroby, ty mój luby Jesuš šy. Njesh tón Knješ podarmo njeprošy, nje-komdž šo, ale šywataj š njemu. Njesh je tež do twojeje wutroby wulata ta luboščž Boža w Šhrystušy psches šwjateho Duchu š žiwjenju a š šbžžoščži.

Šamjen.

Žiwa nadžija.

Bóh žiwy je, wón njewumrje,
Bóh je mój trošcht a žiwjenje;
Njesh wšchitko šandže na šwëčži,
Ta nadžija mje šwječeli:
B ó h ž i w y j e.

Bóh žiwy je, šchto rudžu šo?
We tebi, ty mój Jesušo,
Še nam ta hnada šhadžala,
Kiž mëra šhlnoščž podawa:
B ó h ž i w y j e.

Hdyž šo cži štyščeže po troščeži,
A wšchelka šbščž cže rošrudži,
Dha praj ty, moja wutroba:
„Nje trošchtuje ta nadžija:
B ó h ž i w y j e.“

Njesh tež wón druhdy šchwika mje,
Wšchaf wëm, šo jeho khostanje
Nam šluži š našchom' lëpšchemu
A pošhlni tu nadžiju:
B ó h ž i w y j e.

Bóh žiwy je a šnaje wšcho,
Wón šlyšchi mje a stara šo,
Kaš by wón s nušy pomhaj mi,
Wón moju proštwu wušlyšchi:
B ó h ž i w y j e.

Hdyž do šchizy mje položy,
A wutroba šo naštróži
Šched teje šmjercže hórkošču,
Dha hnydom ja taš šanjëšu:
B ó h ž i w y j e.

Mój Wótcže, staraj dale šo,
Ša šwoje šlabe džëčžatko.
Ša wšchón šo tebi dowërju;
Ša mam tu wješlu nadžiju:
B ó h ž i w y j e.

Pučžowanje po Božim pišnje

abo

lažle myšle nadëndžech, Bože šlowo cžitajo.

Podawa šwërný cžitar „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihi Móššakowe, 43. staw.

(Šofracžowanje.)

43. staw.

Sakubowi šynojo pučžuja s Benjaminom do Ešgyptowškeje.

I, 1—14. Dofelž drohota njepšchestanje, je Sakub nufowaný, šo šwojich šynow s nowa do Ešgyptowškeje poščeje. Šuda paš šdželi nanaj, šo nješmëdža bješ Benjaminu pschincž. Dofelž šo nan hiščeže dale pschecžiwu temu šepjera, wošmje Šuda rukowanje ša Benjaminu. Duž dha šwoli Sakub, abo wjele bóle Šrael do teho, šastara šwojich pučžowarjow s darani a dwójimi šupnyimi pjenješami a poščeje jich na pučž s požohnowanjom podajžy šo do Božeje wole.

1. Wulka drohota paš bëšche w kraju, cžim dlëje, cžim hórje, dofelž bë po přënim šhudym lëcže hnydom šo druge nawalilo.

2. A šta šo pschi wšchej šlutniwošči — pschetož cžlowjek narašchich krajinow šnaje, kaš može šo w nušy tež s šhudej jëdžu špokojicž — šo bëchu žito bóršy šjedli, kotrež bëchu s Ešgyptowškeje pschinješli; duž rjeknu jich nan š nim: džicže šašo a nakupče nam nëšchto š jëdži, šo wë, šo budže to pschëzo mašo ša našche wulke hospodarštwu.

Šda šo, šo šu jenož Sakubowi šwóšbni žito dostawali, wotrocžy paš šu šo dyrbjeli s forješchami, šelami a mloškom žiwicž.

3. Tehdy jemu Šuda wotmolwi, kotryž mëješche hiščeže najwjažy nahladnošče pschi nanje, hdyž bëchu jeho Šimeon, Šewi a tež Šuben wulžy jara šranili, prajžy: Tón muž šo jara wulžy šarjekny a je nam pschibahat, prajžy: Wšy njedyrbicže mojeho woblicža wohladacž, njebudže-li wašy bratr s wami.

4. Še-li šo chžesh našcheho bratra s nami poščlacž, dha chžemy dele cžahnyčž a tebi jëdž nakupicž.

5. Še-li šo paš jeho njepoščelesh, dha njepocžehnjemy dele; pschetož tón muž je š nam prajil: Wšy njedyrbicže mojeho woblicža wohladacž, šhida šo budže wašy bratr s wami.

6. Šrael, rošhorjenny w šwojej dušchi, džëshche: Čžeho dla šče mi taš šlë ščžinili, šo šče temu mužej powjedžili, šo macže hiščeže jeneho bratra? Njeshyščeže mohli to radšcho šamjelcžecž?

7. Woni wotmolwichu: Tón muž šo taš šwëru a tola taš pschpadnje woprašchowašche ša nami a ša našchim pschecželštwom, a džëshche: Še hiščeže wašy nan žiwy? Macže wy hiščeže jeneho bratra? Ša to jemu wotmolwichmy po wšchej prawdže, kaš wón šo naš prašchëche, ničeho šleho šo njebojžy. Kaš šmy my mohli wjedžecž a jenož nëšat s daloka šacžucž, šo budže prajicž: Šschiwjedžëže wašcheho bratra šem dele!

Drje njeje šo Šosef runje ša nanom a ša bratrom naprašchowaš, ale winowajžy jich, šo šu wobhonjerjo, bë jich taš do wuštoščow šahnat, šo njewjedžachu šebi hinaš radžicž, hačž šo jemu wšcho jich šwóšbu nastupaze šdžëlichu. Tola mëšče je wón šhoniwšchi wo namu a bratru šo taš prašchal.

8. Ša to džëshche Šuda nëtko šašo jenicžki, kotryž šo šlowa šmozowa, š Šraelej, šwojemu nanaj: Wšščel teho hólza šo mnu, šo štanwšchi pocžehnjemy, a budžemy živi a njewumrjemy, ani my, ani ty, ani našche džëčžatka.

9. Ša chžu rukowacž ša njeho, s mojeje rufi dyrbišch jeho žadacž. Še-li šo ja tebi jeho šašo njepšchiwjedu a žiwëho, cžerstweho a cžileho psched twojej wocži njepostaju, dha budu ja moje žiwe dny we wini a šchtož mi napožišch, chžu cžëpicž jako khostanje.

Šuda je nëhdy radžil, šo bychu Šosefa pschedali; teho dla je wón nëtkole, hdyž je šwëdomje w Sakubowch šynach wotucžilo, taš šrëčžniwy, podobnje jako pošdžišcho psched Šosefom. Šubenome porucženje paš njemëješche žaneho rošuma, a wošta teho dla bjëje wšcheho šacžiščeža.

10. Šchetož hdy bychmy twojeho dotalnego špjecžowanja dla njewocžakowali, bychmy drje hižo dwóžy šašo pschischli, nëtko paš je nuša nanajwjetšcha; njeshadžerž naš teho dla dlëje.

11. Tehdom džëshche Šrael š nim, jich nan, wojowawšchi wšpjet s Bohom a cžlowjekami a podajžy šo nëtko do Božeje wole

ſ uowa dobywſchi: Se-li ſo taſ dyrbi bycz, dha czinje to, a najece najlępschich, we wukraju khwalenych a wazenyh plodow nashcho kraja do waschich męchow a pſchinjeſce temu muzej dary, ſo by wam byl pſchihileny, něſhto baſama a něſhto mjedu a forjenje a maru a datlow a mandlow.

Sakub je ſo roſbudzil, ſo by Benjamina doma wobthowal, Bóh paſ njeſtozuje ſo po tym, t czemuž je jeho wotrocžk ſo roſbudzil, ale dze ſwój runy pucz ſ Sakubowym domom. Słód krjduje czežto wſchón kraj, a Joſef, Boži jaſtupnik na jemi, kotremuž je ſpožczene, ſo by ſwój dom wodzil, ma runje taſ krute, ſo nje-nathilaze ſmyſljenje; pódla hórkeho hloda ſteji njeſchemenjomne ſłowo: „Wy njedyrbieže mojego woblicza wohladacz, khiba ſo budže waſch bratr ſ wami.“ Na tutej ſtale ma ſo Sakubowe roſbudzenie roſraſacz; wón dyrbi ſo ſtónczuje tulecz. Se to poſlednje czežte wuſpytowanie ſa ſwjateho patriarchu, a my ſpóſnajemy tež tu wuſpytowaneho wojownika Božeho: niž ſ morlotazym a ſo ſpječowazym duchom poda ſo wón do ſwojeho wóhuda, ale hdyž je wſcho ſpječowanie podarmo, dha ſo wón ſhraba, rjazuje wſcho ſ dobrej wobhladniwoſczu a poruczi wſcho Bohu wſchedomóznemu.

Tu ſhonimy, ſ kajtimi plodami ſo hižo najſtarſchi Pałáſtinski kraj wuſnamjenjeſche, a ſchto je pſches wikowarſtvo karawanow do kuſodnych krajow, woſebje do Egyptowſkeje pſchedawal. Tſi tutych plodow ſu ſo hižo mjeſ tamnymi naſpomniſe, kotrež ſu ſmaeſly do Egyptowſkeje domožowali.

Najpriedy mjenuje ſo „zori“ abo baſam, kotryž je ſtary ſwět ſa plód ſnał, kotryž móžeſche jenož ſ Pałáſtinkje ſo wuwožowacz. Ludžo doſtawachu jón wot kerta ſ mjenom „zakkum“. „Baſam je ſchtom, niž runje wulki; taſ rucze hacž hałoſa nabubni, hdyž ſo je zeleſom ſrani, naſtróža ſo žily, ale ſ wótrym kamjenjom abo ſ czrjopom ſo ſaczeſkijna wotewri, a czežazu bręczku na-ložuja lékarjo“, powjeda Romiſki ſpiſaczel Tazituſ. Al Pliniuſ druhi romiſki ſpiſaczel piſa: „Rhežor Beſpaſian je jako přeni měſtej Romej tutón kerk poſaſal. Wón nam nětko ſluži a placzi nam dań ſ jeho ludom. Wón je winowemu pjeńkej bóle podobny dylki myrcze; pſches wotložki ſo roſmnoži a roſſchéri ſo na hórach jako winowy pjeńk, hdyž bjeſ kolika ſteji. Zopjena ſu najbóle na ruku podobne, a kerk je ſtajnje ſeleny. Židža ſu pſcheczivo njemu ſakhadželi, a ſamo wo jenički ſchtomik je ſo wojowalo. Nětkole hadža jón wyſchnoſcz a tutych kerkow njeje ženje wjazny bylo a wone njeſku wyſchſche byle, dylki nětko. Bręczka, kotraž ſ rany je ſchleńzu, ſ kamjenjom abo ſ koſczu reſnjeneje czeče, reka opobaſamum, a wonja wubjernje rjenje; ale jenož žitke ſylſuja kapki, a ſ wołmu hromadžuja je ludžo do bólcžkow ſ roha.“

Dale naſpomni ſo „d' baſch“ abo męd. Tole njeje po ſdaczu męd wot pčolow, dokełž to njeby ani drohotny dar byl, ani njebe w Egyptowſkej žadny, ale ſhuſczena bręczka ſ winowych kirkow, kajkuž hiſchče ſa naſche czaſy ſ hebronſkich ſtron po někotrych ſtach wjelbludſkich czežow ſo do Egyptowſkeje, na winje khudſcheje, wuwožuja. Dženſa narjenuje ſo tutemu mjedu „dibſ“.

Botom je mjenowane „n'koth“, někaſka družina gumnija wot roſtliny tragakanth abo koſolowych dorncželow; ſu to niſke roſtliny na Libanowſkich horach. Woſebje trjebaſche ſo tutón gummi ſa kurjenje a pſchi hojenju.

Mara, hebrejſky „lot“, je derje wonjaza, njeſka a tučna naſeleń žiwiza na hałojach žiſtowych róžow, kotraž ſo rano ſahe koſam do brody pſchilępi. Málóžowala je ſo mara ſa hojazny brędk pſchi ſwonkownych a ſnutſkownych khoroſczach.

„Botraim“ — mandle — ſu plody je ſchto, kotryž je terebintam podobny; tute plody ſu podobhojte, worjeſchki ſ wótrymi kromami, něhdže taſ wulke, kaž naſche worjeſchki. Sorno tutych worječow be ſa ſtare czaſy wulzy lubowane, a ludžo na-ložowachu je ſa brędk, hdyž be jędojty hat człowjeka rubnył.

Mandle ſtóncznje bechu w Pałáſtinje doma.

Hdyž je Sakub tute dary Joſejej póſlał, je nan ſyna czeſczil a je ſo pſched nim klonil, kaž be ſón prajil.

12. Wſmicže tež druge pjenjeſy ſobu, ſo móžeče jemu nowe žito ſaplačicz; pjenjeſy paſ, kotrež ſu ſ wječha na naſchich męchach položene byle, pſchinjeſce tež ſažo ſobu; ſnadž je ſo ſamjenje ſtało, a bjeſ dwęla budže ſo tamnemu muzej ſpodobacz, hdyž póſnaje, ſo ſeje ſprawni a ſo njechacže ſo ſe ſamjenjom wobohaczicz.

13. Wſmicže tež waſcheho bratra, najdróžſche, ſchtož wam ſobu dam, ſtańče a dżicže ſažo t temu muzej.

14. Ale wſchedomózný Bóh daſ wam ſmilnoſcz pſched tym mužom, ſo wam wón puſchczi waſcheho drugeho bratra, Simeona,

a Benjamina. Za paſ ſym mjeſ tym bjeſ dżeczzi, jako wurubjeny, njejedžizy, hacž je hdy ſažo wohladam. Mó — mam-li dha bycz bjeſ dżeczzi, dha njech je! Podam ſo do Božeje wole.

(Poſtracžowanie.)

Bohahanjer.

„S čím chzeče mje wy pſchewědczicz, ſo je Bóh, hdyž wam do woczow praju, ſo žadny Bóh njeje“, taſ wopraſcha ſo něhdny někaſki bohahanjer biſkopa Worowſkeho. Tón ſamý ſebi to dołho njeoſmyſli, ale džeſche: „Sa njewěm, hacž dyrbi ſebi teho dla haſle wulku prózu dawacz; njech wam Bože piſmo na to wotmolwi, wſchaf je tam w nim hižo hewał wo waſ rěcz.“ „Womni? — Kaſ je to tola móžno“, ſo hanjer wopraſcha, a biſkop wotmolwi: „Haj, haj, wo waſ, a to w 53. pſalmje a tam w 1. ſchtuczzy“, wotewri bibliju a cžitacše: Słupi rjeknu w ſwojej wutrobje: Bóh njeje.

Tež dopokaſmo k ſłowam Gal. 6, 7.

W jara ſuchim léče 1842 bech ſ jonym pſcheczelmom w ſchleſynſkej kupjeli ſlinſburku. Tudy pſchewwachmy pola wuja mojego towaſcha, kiž beſche kował. K temu pſchihadžowachu woſebje wjele burſkich ludži ſ rólnym gratom, a mjeſ nimi beſche wjele duſchnych ludži. Sedny khětro wobſtarný muž pocza nam juntrócž powjedacz wo někaſkim wuſmėwzu, kotryž beſche pſched krótkim ſaſluženu mſdu ſwojeje ſamopaſchmoſče doſtał. Mjenujzy, w korežmje bechu ſebi ludžo wo horjazej ſuchocže powjedali a nětoſi ſjawnje wuſnawali, ſo je to prut Božeje ruki, naſcheho nje-džaka dla. Sedny ſ pſchitomnych beſche paſ poczał njehorne žorty ſ Božim wodženjom cžinicž a be prajil: „Haj, hdy by Bóh žaneje wody wjazny mē, dha by nam hižo deicheža póſlał; w mojim hacže mam hiſchče wody doſcz, jutſje chzu ſ konjomaj do njeho ſabnacž a ju pſchemėricž!“ Kaž bechu jemu to roſpomniczi mužoj po-hroſyli a wěſchčili, taſ beſche ſo jemu tež ſeſchlo; wón be ſjel wodu mēricž, ale hlubokoſcz teje ſameje njeje niſkomu powjedzil, dokełž ſo tam tepi.

Dobra rada.

Sedny ſchleńczęriſki towaſch, ewangeliſkeje wěry człowjet w katholiſkim měcže, pocza wo ſwoju ſbóžnoſcz ſtarocžiny bycz. So by ſwój njepokoj wotbył a t wěſtoſczi Božeje hnady pſchihchol, ſpytowaſche wón wſchelake, ale podarmo. Napoſledku ſo wón nadžijeſche, w katholiſkej zyrkwi a pola katholiſkeho duchowneho tón pytany rjany dar namaſacz. Al hdyže tón wěcziſcho namaſam, ſebi wón myſleſche, hacž w Romje, tutym přenim měcže ſchecſčijan-ſtwa? Wón wobſamkny, hnydom do Roma hič. Tam bu wón t jeneho kardinala ſpowjednemu wótzej poſaſany; na teho ſo wón wobroczi a jemu ſwój njeměr a ſwoju potajnu žadoſcz wuſna a cžežož dla beſche pſchihchol. ſjemi. Ale tón ſpowjedny wótz jemu měſto wſchitkeho dołheho wotmolwjenja praji: „Mój ſyno, dži ſažo dom do ſwojeho wótzneho kraja, cžitaj Jana Arndtowe wěrne ſchecſčijanſtvo, cžitaj jo ſwěrnje a ſ modlitwu, dha budže pſches Božu hnadu twoja wutrobna žadoſcz ſpokojena“. Wón to cžinjjeſche a namaſa nětko mēr ju ſwoju duſchu.

Kak budže człowjek prawý pſched Bohom, ſbóžny a ſwjaty?

Sedny nan mějeſche wjele dżeczzi, tute bechu wſchě do czečeje a ſmjertneje khoroſče ſapadnyle. To rudžeſche nana, pſchetož wón mějeſche ſwoje dżeczzi wulzy jara lubo a žadaſche wutrobaje jich wuſtrowjenje. Teho dla pſchiwjedže wón t nim jara pſchecz-neho a mudreho lékarja ſ tutymi ſłowami: „Hlejče, tu wjedu wam lékarja, jemu ſo dowěrcže, a poſlučajče žyle; ſchtož wón wam praji, do cžinje, dha budžeče wotkhoricž. Bechu paſ mjeſ tutymi dżeczimi lohko ſmyſlne a khroble, te mēnjachu, ſo móža bjeſ lékar-ſkeje pomozny wotkhoricž, ſazpichu nanowu próſtwu a nočzychu žanu lékarſku pomoz wužiwać, ale wotwobrocžichu ſo ſe ſwojej wutrobu wot njeho. Nan to widžiwſchi njemějeſche žaneho ſpodo-

banja nad nimi, dofelž jemu njewěrjachu a šo lěkarjej njedowěrlichu; a tak semrjachu tute džěczi jene po druhim na tutu khorosęz psches jich samšnu winu. Druhe džěczi pak šo podachu a dowěrlichu zyle tutemu lěkarjej, bėchu šwojeho nana wješele, wotkhorichu a buch u strome psches nanowu lubosęz a lěkaršku pomoz.

Tutón nan je našch Bóh: khorosęz džěczi šmy my hrěšnižy: lěkar je našch Knjes a Šbóžnik: do njeho wěrlic, šo jemu dowěrlic, čini prawych psched Bohom (tajkich, fajkich) chze našch Bóh męcž Jan. 6, 40.) psches to, šo činimy po woli Wótza, dostawamy jeho dobre spodobanje — tuto wobšedžecž je šbóžnosęz a psches lěkaršku pomoz wotkhorintg, budžemy stromi t. j. wušwjeczeni.

Sapowjedžene tsi próstw.

Šedyn šlužobny štejesche pola šwojeho knjesa jara derje, tak šo wón, jako tamny šlužobny šthori, šam t njemu pschidže, šo woprascha, hacž jemu hdže šcho pobrachuje, a jemu polubi, šo dyrbi dostacž, šchož šebi požada. Šaj, wotmolwi šlužobny, by temu tak bylo, dha chyzł šo rady špokojicž. Knjes wobkruczi, šo nochze jemu niczo šapowjedžicž, šo dyrbi jeno khoroble požadacž. Na to prošesche šlužobny wo trojate: 1) šo chyzł jemu jeho knjes tola pomhacž, šo njeby wumrjel. Knjes pak šamolwi šo a džesche: „to nještej w mojej mozy“. Na to džesche šlužobny: 2) „njemóžesch to, dha wumozž mje jeno jenicžku hodžinu dolho wot mojeje bolosęze, šo bych kuff wotpocznyč mohl“. Knjes wotmolwi, šo tež to njesamože. „Nó hdžž tež to doštacž njemóžu“, praji šlužobny, „dha wobštaraj mi tola 3) po mojej šnjerczi jeno jenu nóž dobru hospodu.“ Knjes džesche, „to šu wscho wězy, kiž nješteja w mojej, ale w Božej mozy“. Duž poča šlužobny plakacž a rjetny: „to je, šchož mje tak wulzy jara šrudzi, šo šym tajsemu knjesej šlužil, kiž mi jenicžku hodžinu wotpoczinka a niz jenu jenicžku nóž dobru hospodu dacž njesamože, a šo šo nješym štaral wo teho Knjesa, pola kotrehož bych węcžnje živy byčž mohl“. A wobroczi šo t tym, kiž bėchu jeho wobštapili, š tutym šlowami: „Lubi, dajęze šebi radžicž, budžęze psches moju šchodu mudri a šlužęze temu Knjesej, kiž móže waš w pošlednjej nušy wotšchewicž a š kónu węcžneho žiwjenja wobdaricž.“

Wschelčisny.

I. Šako šhěžor Šosef II. tječzi džęń julija 1787 w Lukienburku wulki zyrkwinski šwjedžęń wopyta, njčbyže šo wón na krašny trón, kotryž bėchu jemu psched woltarjom natwarili, ale šo šwjedža mješ ludom pošlakny š tymi šlowami: „Wostajęze to, psched tym najwšchšchim Knjesom šmy wšchitzy šwojeho runja.

II. Šunu pschidže jena macž ke nuni a mi powjedasche, šo je jejny šynk, hdžž dyrbiesche ji „Wótęze našch“ špewacž, pschi pjatej próstwje š hłošom šaplakal, a šo njeje dal šmėrowacž, doniž njeje wušnył. Ša ji wotmolwicz: „Wašch hólčęz je pjecza je šwojej šotšicžku husto w njejednocęze a ju šamo bje. W pošlednjej nabožinskej hodžinje šym mješ druhim tež na to pschichol, šo Bóh luby Knjes tym njewodawa, kotšiz šwojemu bližšchemu š wutroby njewodawaju. Š teho šu waschewo šynkowe šylšy. Derje jemu, šo šu pschidžle. Mješch nakasany po Božich pučzach khdžzi.“

III. Małe džěcžatko, kiž bė šwojeho wučerja 3. Mójš. 19, 32. „Psched šchėdžiwěj hłowu dyrbišch poštanęz a šarych čęšęciz“ wukladowacž šlyšchalo, džęšche tón šamy džęń psched wječorom, šwoju macžer ša ruku wjedžo, po haky domoj. Njenadžujzy to džěcžo ji šawola: „Tu je jedyn! tu je jedyn!“ Macž šo nastroža a džesche: „Šchtoha?“ — „Šedyn šchėdžiwz“, wotmolwi džěcžo mjelcžo. Šižo džęšacž krocželow prijedy teho šchėdžiwza ščęze šebi džěcžo šwój klobucžk a postrowi jeho š čęšęčenjom. — Š tak krašna rola je džěcžaza wutroba! Teho dla nješkomdž tola žadyn nan, žana macž, žadyn wučer šwėru wopomnicž, šcho je jim Bóh w džěcžatkach dowėril a tak maja do jich wutrobom šymjo Božeho šłowa pilnje roššymacž, šo mohli junu na tamnym wulkim dnju, hdžž šwoje šnopy pschinjėku, na nich pošakacž: tutón mój nan, a tuta moja macž je mje na węcžny pučž derje pošakala.

Wschelake š bliska a š daloka.

— Š Katez. Nowy knjes šarar Šólčž š Budyšchinka šo njedželu 26. oktobra psches knjesa wšchšcheho zyrkwineho radžicžela Meiera šapokaja.

Š Poršiz. Budyške pobocžne Šustav-Šdolšste towarštw šwjecžesche šandženu šrijedu šwój lėtušchi šwjedžęń w Poršiškim Božim domje. Wošada bėšche na njón wšcho derje pschihotowala, psched zyrkwju a w Božim domje, wošebje na woltarju, wšcho hacž nanajrješšcho wudebika, a Bóh luby Knjes bėšche rjane wjedro wobradžil. Šopoldnju w 2 hodž. šo šerbšte kemščenje šapocža. Duchowni, kotrychž bė šo 15, mješ nini tež k. wšchšchi zyrkwinski radžicžel Meier š Budyšchina, na šwjedžęń š bliska a š daloka šeschlo, šo w šwjedžęńškim čahu wot šobustawom Poršiškeho zyrkwineho prijóšstejerštw pschewodženi do Božeho doma podachu, kotryž hižo š nutrnymi kemšcherjami napjelnjeny namafachu. Ššwjedžęńški předar na šerbškim bė knjes šarar Šencž š Kamjėnza, šyn njeho Šalowskeho duchowneho. Na pošložku epistole na šwj. Michala wón wuložowasche, kotre je wojowanje Šustav-Šdolšsteho towarštw, kotre šu jeho brónje a fajfe je jeho dobyęze. Š napjatej nutrnosęzu wošada na jadriwe, w čištej šerbškej rēczi pschednjėšene přėdowanje šedžbowasche, kotrež móžnje ša šwjate a nušne škuttowanje Šustav-Šdolšsteho towarštw šahorjesche. Na němškim kemščenju, kiž šo 3/4 hodž. šapocža a na kotrymž bė tež wjele pošlucharjom, knjes šarar dr. Šeber š Budyšchina jako šwjedžęńški předar na pošložku Šana ščž. 1, 15—17 wo tym rēcjesche, šo Šustav-Šdolšste towarštw špochi k Šhryštuškej šhladuje, a pschi tym wuložowasche: Šhryštušowe praschenje na naš, našche wotmolwjenje ša njeho a jeho nadawš ša naš. Tež jeho přėdowanje bėšche hłóbš, kiž pošlucharjam š mozu do wutroby klinčesche. Šorjėšchena bė Woža šlužba tak derje na šerbškim, kaž na němškim kemščenju psches wušpėwanje jara derje pschednojšcheneje a wěšęze š wulkej prózu wušnjeneje motetty Poršiškeho mješchaneho zyrkwinskeho khorosę, kiž k. šantor Šancžka nawjeduje. Woltarju Božu šlužbu mėjachu po rjadu k. šararjo Šichžan š Šodžija, Matek š Warta, Šabler š Budyšchina a Šėrnif š Šlufšcha. Ša šwjedžęńštu šollektu šo na šerbškim 135,24 hr., na němškim 127,12 hr., pošajkim wšcho hromadže 261 hr. 36 np. nawda. Šdnyž k temu wošmješch, šo je šo psched kótkim psches domjazu šollektu w Poršiškej wošadže ša Šustav-Šdolšste towarštw 161 hr. 40 np. našberalo, dha je špodžiwanjom widžijch, šo je Poršiška, tola niz runje wulka wošada w bėhu pošlednich dnjow ša Šustav-Šdolšste towarštw 422 hr. 62 np. ša wopor pschijnjėšla. Ššwjedžęń je šo pošajkim we wšchēm hacž nanajrješšcho pošradžil. Ša to mamy šo zylej Poršiškej wošadže, kiž, hacž runje šwjedžęń do nušneho čžaka padny, šo tola džęla wšda, jejnemu zyrkwinskemu prijóšstejerštwu, wošebje pak štarosęžiwemu prózowanju k. wošadžineho šararja Šrygarja a jeho žyłemu hospodliwemu domej džakowacž. Bóh pak pschijporjey w zylej wošadže lubosęz ša škuttowanje Šustav-Šdolšsteho towarštw, kiž duchownej nušy wėrybratrow w rošpřoščenju wotpomhacž pyta!

K rospominanju.

Luther nėhdže w šwojich pišmach praji, šcho tuto žiwjenje njeje a šcho je.

Tuto žiwjenje njeje nabožnosęz, ale roščenje w nabožnosęzi; niz štrowosęz, ale wuštrowjenje; niz hęcže, ale bywanje a pschibjėranje; niz wotpoczink, ale prózowanje. My hišchęze čzi nješšmy, ale my budžemy; to našche hišchęze njeje ščinjene ani dokonjane, ale je w džęle a we wuškuttowanju; tu hišchęze njeje kónž, ale pučž; tu hišchęze šo wšcho nježehli a njebljšchęzi, ale šo čžišęzi a wujajnjuje.

„Šombaj Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchčch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacž. Na šchtwórcž lėta placzi wón 40 np., jenoštlive čžiščla šo ša 4 np. pschedawaju.

Ess-li spěwał,
Pilmje džělat,
Strowja cze
Sswójbnny statof,
A twój hwjatoť
Sradny je.

Sa staw spróznny
Napoř móžny
Lubosć ma;
Bóh pať hwěrnny
Pšes spať měrnny
Čzerstwosć da.

Nječ ty spěwałch,
Sswěrnje džělatch
Wšchědne dny;
Džeň pať hwjaty,
Duschi daty,
Wotpocziť ty.

S njebjěš mana
Nječ czi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Szerbiske njeđzelske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Ssmolerjez knihiczišczerńi w Budynchinje a je tam ja šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

20. njeđzela po šwj. Trojizny.

1. Theř. 5, 16.

„Budžće kóždy czař wjeřeli!“

Tak pišče hwjaty Pawol Theřaloniskim kšchesczijanam. Žiwi kšchesczijenjo to běchu, kotrymž bě wo to czińicž, so bychu šnješej Jesušež žiwi byli a jemu šlužili.

Zapowštol pišče: „Wny džakujemy so Bohu pšchězny sa wař wšchitkich, a wopominny wař bjes pšchěstacža w našchj modlitwje. Tež spominamy na wařch škutk we wěry, a na wařche džěło w lubosći, a na wařchu ščěrpliwosć w nadžiji, kotraž je našch šnješ Jesuř Khrystuř, pšched Bohom a našchim Wótzom. A wy šče po našch czińili a po tym šnješu, a šče to šłowo horje wšali we wšchj pšchecziwnosći i wjeřelosću w hwjatym Duchu, tak so šče wy šnamjo byli wšchitkim wěrnym w Mazedonškej a w Acharškej.“

Woni na to kěđžbowachu, so bychu so temu šnješej špodobali. Jesuř Khrystuř bě jim wšcho. Zapowštol teho dla wjedžesche, so budže k jeho šłowam pšchistajicž šłowcža: w tym šnješu, kaž to Fil. 4, 4. cziťamy. Haj, jich wjeřele běšche wjeřele w tym šnješu, pšchěš kotrehož běchu požohnowani se wšchitkim duchownym žohnowanjom w njebjěškich wězach a kublach.

Wjeřele w tym šnješu pať, to je: w jeho blisćosći, w jeho towarštwje móža wšchitzy kšchesczijenjo měcz. Njeđyrbjeli so wjeřelicž w tym šnješu jeho hnadny, jeho lubosće, jeho žohnowanja, jeho žiwjenja, jeho šbóžnosće?

To šłonzjo, kiž mje šhreje, je Jesuř Khrystuř šam, šdnyž wón so na mnje šměje, dha mam, šchtož požadam.

Nimamy w nim teho šwěrneho šbóžnika, kiž je naš pšchinjeř na prawu mješju, k Wótznemu domej? Teho praweho wyschšeho mješnika, kiž je nam k lěpšchemu do našhwjeczšeho šašchol pšchěš šwoju krej, so by naš k Bohom wujednal? Teho dobrego paštyrja, kiž naš prawje wjedže? Njespěwamy a nješwalimy: Tón šnješ je mój paštyr, na niczim nusu nješměju. Wón paře mje na šelenej luzy a wjedže mje k czerštwj wodže. Wón wotšchewi moju duschu, a wjedže mje po dole, njeboju so žaneho nješboža; pšchetož ty šy pšchi mni, twój prut a twój kij trošchtujetaj mje.

Njeđyrbjal kšchesczijan kšwalicž: Ša so šraduju a šym wjeřelny w tebi. Šuščizšcho takle a podobnje w hwjatym piřmje cziťasch. Kať njeđyrbjal so wjeřelicž teho šnješa, kiž naš kóždy czař žohnuje?

Kóždy czař! dawa nam šmilny, hnadny Bóh a Wótz wšchelku radošć, wšchelke žohnowanje na šwěcže, wjeřel so a džakuj so: Wšchitkón dobry a wšchitkón dokonjany dar wukhad: a wot njeho. Šdžež so wobroczišch a hđžež hladašch, wšchudžom móžesch a đyrbišch jeho dobrotu pošnacž a đyrbišch kšwalicž: šnježe, ja nješšym dostojny wšchitkeje twojeje šmilnosće, kotruž mi, twojemu wotrocžkej, šy wopokasať.

A twoje mjeno je w njebjěšach napiřane, ty šy šam jeho w žiwjenju a šmjerczi, a mašch žiwu nadžiju we wěry do Jesuřa. Wšchitke wězy pať đyrbja tym, kiž

Boha lubuja, ł lepschemu bluzicz. Wschitko je wasche; pschetoz wy seze Ahrystuſowi, Ahrystuſ pak je Bozi.

Budźce kóždy czaſ wjeſeli! — Praschesch ko hiſchce: Kac je to móžno? Kóždy czaſ? — Ale tež tehdy, hdyž mi je, jako bychy žolmy srudoby a žaloscze mój dom, dom sboza powalile? Hdyž njesboze, thoroſcz a hubjenoſcz mje tyſcha? — Bóh wè, kac wjele tebe wobczěžuje. Ty wohladujesch hubjenstwo a žaloscze, wono steji w twojimaj rukomaj: khudzi porucza ko tebi, ty by pomoznik ſyrotow. — Njech je domjazn ſichiz, kiž cze czishezi, — wón kasa: Wschitku staroscze czisheze na njeho; pschetoz wón ko ja was stara. Njech je czerpjenje wſhelke, kotrez njescz dnybisch: Tyschnoscze pschinjeke iczerpliwoscze, iczerpliwoscze pschinjeke ſhonjenje, ſhonjenje pschinjeke nadziyu; nadziya pak njesahanibi. Hdyž ſdychujesch: Kac dolho? wón cze troſchtuje: Doſcz maſch na mojej huadze; pschetoz moja mój je w ſlabnych mózna.

Esu-li twoje hrèchi, twoje pschestupjenja, kiž twoju wutrobu wobczěžuja a njemèr czinja, — ł njemu dzi, kiž je prajil: Bójce ſem te mni wſchitzu, kiž wy ſpróznì a wobczěženi ſeze, ja chzu was wofschewicz. Proſch jeho wo pomoz, wón twoju próſtwu ſlyſchi, da ſwètlo ja tu nóz. Se-li ſo naſcha wutroba naſ jatama, dha je Bóh wjetſchi dnžli naſcha wutroba.

Schto móze naſ wotdzèlicz wot luboscze Bozeje, kiž w Ahrystuſu Jeſuſu je?

Budźce kóždy czaſ wjeſeli! To pak reka tež: Njech je a woſtanje wascha radoſcz w tym Knjeſu wascha ſylnoſcz!

Niz jenož ſa krótko wofomifjenje, ale ſa wasche zyle žiwjenje a tež junu ſa wasche wumrjecze. W tym powo-
lanju, kotrez Bóh nam dal je, w towarſtwje ł druhimi, pschi dzèle, w naſchim domje, nad naſchimi wutrobami — chzemu dzèlacz, ł wjeſelosczeu czinicz, ſchtož ſebi tón Knjes žada a w ſwèrnosczi a lubosczi khodzicz.

Hdyž profeta Elias w puſczinje proſchesch: Wono je doſcz, dha wſmi nètk moju duſchu, Knjeze, — hlaj, duž pschiudze jandzel a poſylni jeho ł jedzu, a dzeshche: Stan a jèſ; pschetoz ty maſch dalofi pucz psched ſobu. A wón ſtany, jedziſche a piješche, a dzeshche psches mój teje ſameje jedze ſchtyrzyczi dnjow a ſchtyrzyczi nozow kac ł horje Goreb. Wny mamy tež jedz, kotraz woſtanje do wèczneho žiwjenja. A w mozy tuteje jedze mózemy nowu mój doſtac, ſo bëžimy a njewuſtawamy, ſo khodzimy a nje-
woſlabnjemy.

Schtož pak do Jeſuſa wèri, budze žimy, kac runje wumrje. A ſchtož je žimy a wèri do njeho, tón nihdy njebudze wumrjecz. Wón ſandze psches ſmjercz ł ſwojeho Knjeſa wjeſelosczi. Wumoženi teho Knjeſa budza ſa by pschiucz, a budza pschiucz ł Zionej ł wyſtanjom, a wèczne wjeſele budze na jich hlówje.

Budźce kóždy czaſ wjeſeli!

Samjen.

Knjeze njekhoſtaj mje we ſwojim huèwje.

(Pſalm 6, 2.)

Njedaloko Magdeburka bydlesche knjes ł Bomsdorf na ſwojim kuble. Najwjetſchi dzèl ſwojeho ſamoženja nalozi wón na czisheze-
nje ſcheshczijanski, pobožnych knihow, kotrez na ſwojim pucz-
wanju mjes ludzi roſdawa. Sunu pschiudze wón ł jeny pschecz-
lom do bohateje wſhy njedaloko Halberſtadta, hdzež dživje žiwjenje knjezesche. W nowonatwarjenym hoſczenzu bëchu wjeſele reje. Knjes ł Bomsdorf ſtupi do khèze, da ſebi nèſchto ł wofschewjenju porjedzicz a wopraſcha ko hoſczenzarja: kac je domolene, rejam

pschihladowacz? To budze nam wulka czech, wotmolwi hoſczenzar!
Na to dzeshche pobožny muž, ł wulkemu džiwej ſwojeho pscheczela,
na rejwanſlu lubju; ſmèrom woczafujo tam ſtejesche, kac ſapo-
czana reja te kónzej njebè; na to wón ł herzam pschistupiwſchi ko
wopraſcha: kac ſmè ſebi ſa ſwoje pjenjesh piſkacz dacz, ſchtož
ſechze? „Ach haj!“ wotmolwichu woni. Duž da jim dwaj nòrtaj,
ſo bychy jemu hlób khèrluſcha piſtali:

Njeschtraſuj mje ſurowje,

Schonuj, Božo ſylny,

Njeplacz mi po ſaſlužbje,

Ale budz mi ſmilny;

Ze tón hrèch

Mi byl ſmèch,

Njech twój huèw ko minje,

Pches Ahrysta wſchón ſhije!

Wón ſam pak ko ſlakny pschede wſchitkimi dele a ſpèwasche
je ſylnym hlóſkom tutón pokutny khèrluſch kac do kónza. Nèkoti
to wutracz njemózachy a czechnychu; druſy ko jedyn po druhim
ł nim ſlaknychu. Jako bë khèrluſch wuſpèwany, ſtany wón a dzer-
žeshche ł pschitomnym rècz, kotraz jich hluboko pohnu. To pak bë
ſpoczatk wubudženja wſhy, na kotrymž je poſdzischo 176 duſchow
dzèl bralo. Lubny ſcheshczijanski bratſje, maſch ty a ja tež tajku
khrobloſcz. wofchredž ſwètnje hary wo Bozej prawdoſczì a ſmil-
noſczì ſwèdèzicz? Niz jenož na klèty, ale tež wo tych, kiž ſu
niže klètki, placzi ſłowo Knjesowe pola profety Heſekielu 3, 18.

Puczowanie po Bozim piſmje

abo

ſajte myſle nadenžech, Boze ſłowo czitajo.

Podawa ſwèrnny czitar „Pomhaj Bóh-a“.

1. Kniji Mójſajowe, 43. ſlaw.

(Pofraczowanie.)

II. 15—34. Hdyž bratſja do Egiptowſkeje pschiudzechu, po-
wita jich Joſef pscheczelniwje. Pches domownika doſtanje ko jim
pscheproſchenje ł Joſefej na wobjed. Na czaſ khoſtanja ſlèduje
nètko hodžina wofschewjenja, doniž njepschiudze wuſpytowanie.
Tola ſawodži Joſef tuto hižo ł tym, ſo wón Benjaminu pschi wo-
bjedze woſebje wuſnamjeni a ſwèru kèdžbuje, kac druſy na to
hladaju.

15. Tehdom wſachu czi mužojo dar, wot nana poſtajemy, a
dwoje pjenjesh ſobu a Benjaminu; a ſtanychu a dzèchu do Egiptow-
ſkeje, a ſtupichu psched Joſefa.

16. A jako jich Joſef widžeshche w cziudze, kotraz bëſche ko
psched nim ſhromadžila, a Benjaminu ł nini, dzeshche wón wſchón
ſpokojny, ſo je ko jemu dotal wſcho poradžilo, ł ſaſtojnikej ſwo-
jeho doma: Wjedž tutych mužow dom, a reſaj, a pschihotuj, psche-
tož woni budza pschipoſdnju ſo mnu wobjedowacz.

Hdyž Joſef Benjaminu wuhlada, dnybješche pschipoſnacž, ſo ſu
bratſja wèrnoscž rèczeli, a ſo njeshu ko je ſamym huèwom, kac
na njeho, tež na Benjaminu ſamèrili. Wón nètko tež ſnaje, kac
czechko je nanej a bratram bylo, ſo ſu Benjaminu do Egiptowſkeje
pschijwedli; teho dla je pènje, ł cžemuž ko roſbudzi, ſo chze ko
pscheczelniwje ł nini ſetkacz.

Tak pòcžele Bóh tež nam, poſhoſtawſchi naſ najprjedy, czaſ
wofschewjenja psched jeho woblicžom, doniž naſ njedowjedze do no-
wnych ſpytowanjom; hewak bychmy wuſtali psched jeho khoſtazej
ruk, by-li naſ ſtajnje chzyl ſchwikacz.

17. A tón muž to ſezini, kac bëſche jemu Joſef pschifaſal, a
wjedžeshche tych mužow do Joſefoweho doma.

18. Woni pak ko bojachu, hdyž buch do Joſefoweho doma
wjedzeni, dofelž po prèniſchim powitanju, hdyž bëchu ł nim w Egipt-
towſkej wot wſcheho ſpoczatka tak ſurowje rèczeli, ko njemózachy
do noweho waschnja namafacz, a dzachu teho dla mjes ſobu: Wny
ſmy ſem nuts wjedzeni pjenjes dla, kotrez ſmy w naſchich mèchach
prjedy ſažo namafali, ſo by na naſ ſwalil tu, hdzež ma naſ zyle
w ſwojej mozy, ſchto ſmy cžinili, mjenujzy ſo ſmy jemu pjenjesh
kradnyli, a ſo by naſ wotbudžil a ko ſe ſwojimi ludžimi na naſ
walil, ſo by naſ wſal ſa ſwojich wotrocžow, a naſche wòſly.
Woni ko teho cžim bóle bojachu, dofelž wſchitzu druſy, kotſiž bëchu
pschijſchli žito kupowacz, druhdze ſwoje naležnoſczje ſjadowachu.

Njebly-li bylo ſwèdomje, dha njemèla hela ani wohuja, ani
žaneje cžwile. Tute dživje ſwèrjo pak ſažehli a ſylni ſmjercz a
helu a bróni wſcho ſtworjenje pscheczimo nam. Pschetoz wſcho je

rozhněwane a trudne, saškale, žalofne a je pschecziwo nam, niz teho dla, so hmy stworjenje, kotrež je tola dobre a nam ani nje-hrošy ani njeschodži, ale to je našcha wina, so hmy nastročeni a psched stworjenjom Božim čžekamy, — praji Luther.

Paduchow pschedachu w Egyptowskej do njewólnikow, nje-móžachu-li kradnjene kublo saplaczicž.

19. Teho dla, so njebhchu jich mohli paduchstwa dla wob-istoržicž, pschistupichu k Josefowemu jastojniku a rěczachu s nim psched kžeznymi durjemi, prjedy hacž do pomoleczenych pašlow, kaž mējachu, sańdžechu.

20. A džachu: Mój knježe, posłuchaj tola najprjedy wofomif na naš; my hmy prjedy hižo ras s našeho kraja do Egyptowskeje pschischi, jědž kupowacž.

21. A hdyž do hospody pschischediči našche mēchi rošwiasachmy — s najmjeńšcha jedyn s nich — hlej, tu bēšche polna waha pjenes, kaž so tež pošdžišcho wupokasa, hdyž čzi drusy doma hwoje mēchi wužypachu, jeneho kžedeho s wjercha w jeho mēšche; teho dla hmy my je sažo hōbu pschinješli.

22. Esmy tež druge pjenjesy hōbu pschinješli, so bychmy hēbi jědž nakupili; my pak njewēm, ičto je nam našche pjenjesy sažo do našchich mēchow tyknul.

23. Wōn pak, snaty s wēzu a s wotpohladanjami hwojeho knjesa, džesche: Budžče dobreje myšle, njebojče so. Wasch Wōh a wascheho nanowh Wōh je wam poklad dał do waschich mēchow, wšmicže namafane pjenjesy, jako poklad wot wascheho Boha wam wobradžem, a njemējče jtarosče, kał so do waschich mēchow pschischi. Za hmy wasche pjenjesy dostał, so mi njejče nicžo winojčzi. A so by jich žyle spokožil, wuwjedže Simeona s jastwa k nim.

24. A wjedžišche jich nětko wšchēch jědnacžoch do Josefoweho doma, da jim jako prēnje snamjo hospodliwosče wodu, so bychu hēbi hwoje nohi smyli. Potom pak woteńdže, so by jich wōšlam jěsč dał.

25. Woni pak pschihotowachu dary, hacž Josef pschipołdnju pschińdže. Pschetož woni bēchu wot domownika shonili, prjedy hacž bē wotechōł a jich tu hāmnych wostajil, so budža w Josefowym hrodže wobjedowacž.

26. Hdyž nětk Josef dom pschińdže, pschinjebēchu jemu do smutšlownych rumnosčow w domje, hdyž bē so Josef podal, dary, kotrež mējachu w hwojej ruzy a poklafnychu so psched nim dele k semi.

27. Wōn pak jich lubosnje postrowjo džesche: Wjedžesche so waschemu nanaj hiščeže derje, temu staremu, wo kotrymž seže mi powjedali? Se wōn hiščeže žiwy?

28. Woni žyle po jeho praščenju wotmolwichu: Tvojemu wotročkej, našchemu nanaj so hiščeže derje wjedže, a wōn je hiščeže žiwy. A to prajizy, pohilichu so wospjet, mjenujz na mēšče a sa hwojeho nana, kotrehož bēchu Josefoweho wotročka mjenowali. A padžechu psched nim na kolena, kaž hižo psches dary, drugi hōn dokonjajz.

29. A wōn posbēhny hwojej woczi, so by hēbi s nich teho shladał, po kotrymž bē hēbi najbōle žadał, a wuhladajz hwojeho bratra Benjaminu, hwojeje maczerje hyna, džesche: Se tōn wasch najmlōdšchi bratr, wo kotrymž seže mi powjedali? A hdyž bēchu to pschipołnajz so poklonili, džesche dale: Wōh budž tebi hnadny, mój hyno!

Benjamin mēšesche tehdy, hdyž woni do Egyptowskeje čžehni-ču, hižo 10 hynow, drje s wjazorymi žonami, a dokelž bēšche jenož 7 lēt mlōdšchi dnyli Josef, bēšche nětko 32 lēt stary. Tak ma Josefowe hlowo bōle hnadnu pschihilnosč wyžofeho knjesa wōsnamjenicž, niz pak Benjaminowu mlodojčž. Tež nješju tute hlowa požohowaze hlowa, ale wšchēdny pschecželniwy postrow po waschnju narańšeho kraja.

30. A Josef khwatasche, pschetož jeho wutroba so horjesche, hdyž bēšche to k hwojemu bratrej prajil, so njemōžesche hylsam dale wjazy wobaracž, a pytasche hēbi mēstacžko, hdyž by nje-widžany poplakał, a džesche do hwojeje komory a poplaka tam.

31. A hdyž bēšche hwoje woblicžo smyl, so njebhchu pōsnali, kał je jeho tajke settanje hnuło, wuńdže wōn sažo, a jžeržowajz so džesche: Nalladžče hhlēb na blido!

32. A dokelž bēšche wōn prēni kralowski hlužobnik a staw najwōšebnišesche mēšnišesche woršhty, dha krywachu sa njeho wōšebite blido, a sa jeho bratrow tež wōšebje, a sa Egyptowskich, kotriž s nim wobjedowachu, dokelž bēchu jeho pschidwōrni ludžo, tež wōšebite blido. Pschetož Egyptowizy nješmēdžachu po postajenym krunym waschnju s žusymi ludžimi hhlēb jěsč, najmjenje pak s hē-

brejškim; pschetož to je hrošnosč po jich nabožnych nahladach, dokelž hēbrejšy swērjata rēsaja a jědža, kotrež mējachu Egyptow-izy sa hujate: kruny, ryby a dr.

Herodot nam powjeda: Pschibōh Šis je wōsnamjenjeny s krunjazyh maj rohōmaj; a teho dla čžesči kōždy Egyptowski kruny bōle dnyli wowzy. Teho dla tež njeby nihdy Egyptowski čžlowjek hrijeskeho čžlowjeka na hubu koschil, abo by nōž hrijeskeho čžlowjeka hdy trjebał, abo widlicžki, abo nopach, tež njebudže nihdy mjažo wot čžisteje kruny woptacž, kotruž so s hrijeskim nožom rošrēsali.

Potom powjeda nam dale, kał woni wōly a wšchōn stōt starosčiwje pohrjebaja a hdyž je jich mjažo shnile, hame kosče na wōšebitym mēšče khowaju. We wšchēm tym sjewi so nam hlepa Egyptowka hlužba, kotruž pschirodže wopokasachu. Woni bēchu žiweho Boha wopuschčžili a čžesčachu wēste swērjata jako žime sjewjenja, jako pschirodne mozy, kotrež bēchu so do swērjazeho čžela podate. Josef mōžesche so pschi wšchelakim wobdžēlicž, dokelž bē to tola jenož nēšcho swōtkowne bjese wšesche wažnoty. Tola budžemy pošdžišcho spōsnacž, kał straschne je sa Israelskich byto, so so dyrbjeli mjes Egyptowskimi živi byčž.

(Pofracžowanje.)

Schto masch sa hwoju pobožnosčž?

Wojak Sandrik bi wo wumōženje hwojeje dusche styšknivy a pschińdže k pōsnacžu hwojeho sboža w khrystu. Ale nětko mējachu jeho towaršchojo hwoje žorty s nim a jeho žalofnje čžwilowachu. To pak jeho njemolesche. Tež jeho wyschł, pola kotrehož sa poslužobnika hlužesche, jeho wužmēšchowasche a so jeho junu woprascha: „Pray mi tola, čžlowjecže, ičto dha masch sa hwoju pobožnosčž?“ „Mój knježe“ — wotmolwi Sandrik — „prjedy hacž hmy so wobrocžil, bēch wšchēdnje pjany; nětk hmy strosbny; prjedy hmy waschu hlužbu sakōmdžil; nětk čžinju po hwojej pschihlužnosčzi.“ Tōn wyschł so hańbowasche a wot-mjelfny.

Hlej, pobožnosč njeje prōšny, mōrny poklad; tu a tam we wēčnosčzi nješe krašnu dań. Wērišch to?

Khērlusch sa njedželnicžu, kiž s džēsčžom ke mschi dže.

Sa s njedžel hmy nětk wustupila,
Mje ke mschi woła wutroba,
Sa wjeršchnemu bēch polubila,
Kiž nowe žiwjenje mi da,
So, b'dželi podacž pomoz mi,
Chzu jeho hwojeczicž w wutrobi.

Sa pschińdu nětk, mój kralo mōzny,
A khwalu, stworicželo čže,
Twój hchiz mje wobdawasche wōtžny,
Hdyž styšna bolosčž tyschesche.
Ty hmy mje, knježe, poslynil
A moju nusu polōžil.

Duž chzu ja, knježe, posbēhowacž
Čže wēčnje s džaknej wutrobu;
Ty b'džech mje dale wobarnowacž
A mōž dacž mojom' džēcžatku,
So, dokelž čzi je hlužbene,
Tež tvoje wēčnje wostanje.

Daj jemu ročž na tvojej hnadži
A pschibwacž na mudrosčzi,
Twój Duch, kiž k wēčnosčzi mi radži,
Wōdž jo we wēčnej lubosčzi,
A jeho pucže sakhōmaj,
Hacž junur widži Boži raj.

Haj, ty hmy Wōčez wšchitkich džēczi
A twój hmy wšchitkich lubo ma;
Budž ty mój wōdžer tu na hwojeczzi,
So, hdyž džēń sboža sašwita,
Se hwojim džēsčžom k tebi du,
Psches khrysta sbožnosčž dostanu.

Rak mamy ludźom dobrotu cżinicź!

Zyrkwiny pschedyda we wulim měsce pschypópla junu měschnikej tsi sta schěbnakow sa khudnych wořady i tutym listom: „Sa hym šhonil, so we waschey wořadze wjele khudnych hlóď czeřpi; wšmi teho dla, luby bratsje, tute tsi sta schěbnakow a wudžel je khudym. Pschi tym wudželenju ledžbuj wořebje na tych, kiž so hanibuja prořnyč khodžicź, a niz tať jara na tych, kiž so jenož wot prořceřstwa žiwja, pschi tutym skutku swojeje lubošče na žane zyrkwine rosdželenje wěry njedžiwaj, ale potrjebliwemu dawaj, njech je naju wěry abo niz.“

Wo bylsach pokuty.

S o r z u w u t r o b u, m o k r e j w o c z i. Sa widžu, so plakašch na swoje hrěchi. Krasne bylsy, kotrež je Jesuř kam je swojimi bylsami swjećil. Wěče je Jesuřowa lubošč twoju wutrobu sahorila. Polož lóď na klónczko, wón rostaje: polož wóř do wohnja, wón so roseschreje; daj Jesuřej swoju wutrobu, dha rosběhnje, a woczi stejitej polnej wody. Jesuř pohlada na Pětra, a Pětr plakašche žalořnje. Kaž deschczik, kiž cžišche w małych kaplach pada, wjazy žohnowanja pschinjeby, hač tón, kiž so pschi njewjedre bylnje lije: tať tež maja bylsy wjazy žohnowanja, kotrež Jesuřowa lubošč po kaplach k bėdženju pschinjebe, hač te, kotrež jakoń se swojim strachom k lecžu pschinjebe.

Tamne wostanu, a dđerža wutrobu we štajnej pofucze: tute šaprahnu, tať rucze hač jakoń pschestanje hrinacz. Cžichi pofrjepjazy deschczik traje dlěje, hač na jene dobo lijaty. Tute pschińdžeja tež druhdy se šapalleje wutroby, kotraž tež pojdžicho kať kamjeń wostanje; tamne pať pschińdžeja i wutroby, kotruž je Jesuř psches swoju lubošč mjektu scžinil. Pokutne bylsy dyrbja bylsy lubošče byč, hewať njemóža so Bohu spodobacz. Woplakam jenož šchodu, a niz hrěch kamy: dha padaja moje bylsy na jemju a nimaja wužitka; njewoplakuju pať tu žalořč, kotraž je so mi psches Bože khostanje štało, ale tu, kotruž hym Bohu psches hrěschenje nacžinil, dha padaja bylsy do Božeho kłina a budža mi k šaplacženju w njebju pschypšane. Marczin Luther praji: Lute šamjedne hejchlerštwu je, hdyž rořkacze šbudžicź pytamy, jenož psches pohladanje na hrěch a jeho šchodu; my dyrbinym najprjedy Šhryštuřa i jeho ranami widžecź a i tych kamych jeho lubošč k nam špóřnacź, a potom našchu njedžakownošč wopomnicź a i wutrobnej, prawej lubošču ke Šhryštuřej a i njelubošču k nam swój hrěch woplakowacz. — Sa njecham plakač, dokelž mje Bóh khosta, wschať hym jo šařlužił, šrudžiwšchi Wótza, kiž mi tať wjele dobrego wopokafuje po czele a duřhi; a Jesuřa, kiž je moje dla tať wjele czeřpił, a mje se swojej křwu tať droho wukupil; teho swjateho Ducha, kotruž moju wutroba w tyřchnoščach trořchtuje, a mi šwědcenje Božeho džeczatstwa dawa. Sa wěm, tajke moje bylsy budžeja so Bohu spodobacz.

Sslepy Josef.

(Pofracžowanje.)

Na wukhowanzy.

Na tutej wukhowanzy so w běhu lět nimale 2000 Cžornych šhromadži, kotřiž do šnjesa Jesuřa wěryachu a chychu w jeho šlowje rořwucženi byč. Hdyž tež pohanjto tutych ludži wuřměřchowachu a jim wscho njesbože popřchachu a wěřchachu, hdyž tež pohanzu wyschtojo hrožachu, so budža swoje wóřsto wupóřlacź a wobydlerjow w khowantach moricź, šnjes pať dđeržesche w huadze swoju ruku jako pschikryče wysche štadleschka, kiž so jemu dowěri. Šichesčijanska wjeř rořčesche a tež Josef bėšche měřtno dostał, hdžež móžesche swoju hětu twaricź. Šeho pscheczelo jemu pschi džele pomhachu a wón mějesche šařo khowanku, hdžež bėšche psched nóžnej šymu, psched horzotu a deschczikom wobarnowany. Twarjenje bėšche kulojte a mějesche kóncžkojtu tjechu, kiž bėšche se šuschenej trawu křyta. Wjeřelaj, so móžetaj nětko w měře Bohu šlužicź, bėschtaj mandželštaj hromadze žiwaj. Wonaj dželaschtaj i motyku swoje polo; pschetož tamni ludžo njeworaja, ale wschitko i motyku dželaja. W šahrodach stejesche majš rjany. Woni mějachu zřobny dosč. Sslepy šebi hiřčeže na druge waschnje khlěb šařluži. Wón bėšche so wot mlodořče w korbyplecženju wuwucžowal a wjele korbow naplecze, kotrež so derje pschedawachu. Šzamo lohke cžrije plecčesche. Wón so sa rořwivanje wukhowanki najbóle šajimowasche. Pschi tym bėšche jeho duřha w Božim

šlowje žiwa a bėšche jim wjele i pschikladom. Šusto, hdyž by wón dželal, by jeho džowcžicžka pschi nim šedžala a jemu i noweho testamenta cžitala. W zyrkwi bėšche štajnje na swojim měřtnje namakacz a tať bėšche šebi bohate šnajomřtwu swjateho piřma nadobyl.

(Štónčenje.)

Rak mamy dawacz?

Na jenej kupje wječorneje Šndiškeje bė so khetra cžrjóda Megrow šhromadžila, so bychu dla podpjeranja někajške dobree wězy radu škladowali. Pschede wschěm bė to trojake wobšamknjenje

1. kóždy wot naš něščto da;

2. wschitzy damy po tym šamoženju, kotrež je nam Bóh podal;

3. wschitzy chžemy radži dacź.

Na to so jedyn sa blido šyže, so by kóždeho mjeno a dar napřkal. Wschitzy nětk pschistupichu. Šedyn mjes nimi bė jara bohaty. Tón pať jara šnadny dar šapoloži. „Wšmicze šebi swoje pjenjeř wróčzo“, džesche piřmawjedžer, „wasch dar drje je po přenim wobšamknjenju niz pať po druhim“. Bohaczł wsa swój pjenjeř a wschón rořšlobjeny štupi na swoje měřtno. Tať stejo widžesche, kať wschitzy wjazy hač bė cžinil, škladowachu. Wohańbjeny šařo k blidej pschistupiwšchi wulki šloty se šlowami na blido cžřny: „Se wam to nětko dosč?“ „Ně“, wotwolwi piřmawjedžer, „po přenim a druhim wobšamknjenju by drje to šchło, niz pať po třeczim“. Wschón njemdry wsa bohaty muž swój šloty precź, džesche swoje pucze a njechasche wo ničim wjedžecź, doniž psches to wscho, šchtož tam wohlada, hnuty třeczri raš k blidej njepschistupi. Nětk wón i pscheczelnym woblicžom piřmawjedžerjej polnu horřtku šloty pschepoda, kiž so jemu taťle podžakowa: „Tať je prawje, nětk šče wschě tsi wobšamknjenja dopjelnil. — Kať cžinimy my i tymi darami, kotrež my škladujemy?“

Themistokles šebi prawje šawjedže.

Themistokles, šlawny grichiški wóřškowodžer, bu wot swojich šamřanč njedžakownych krajanow pschescžehany a napořledk šahnaty; so by pať šebi žiwjenje wukhowal, cžetny wón k swojemu najhóřšchemu njepscheczelej Admete, ke kralej Molosserřich. Šako tam pschińdže, njebě kral doma a kralowa da jemu tu radu, so jenož dyrbi kraloweho najmlódscheho šynka na ruzy wsacz a psched kralom, hdyž pschińdže, na kolena padnyč, dha hnadu namafa. Themistokles cžinjesche po tutej rudze, a hdyž hněwny kral nuts štupi, wja wón najmlódsche džeczso na ruzy a rjekny: Najmilosčziwiřhi kuježe a kralo! ach, wascheho mlodeho šynka dla wšmicze mje do swojeho šakitanja pscheczivo mojim njedžakownym krajanam! — A hlej! kralowa wutroba so pschi tajkim napohladze pscheměni.

Luby cžitarjo, namaj so wobemaj tať dže. Šly njepscheczěl je móž nad namaj dobył, wot teho cžařa kem, hač šmój njepscheczelej Božej. Šadam je i Paradiřa wustorcženy a mój tež do teho wěčneho šařo njepschinđzemoj, hdyž šamaj na swoju ruku k njebjeskemu wótzej pschińdžemoj. Chžemoj dele padnyč a rjeknyč: Ničzo, haj ničzo mje i Bohom njesjedna a k njemu mje njedowjedže, hač jenož ty, mój šredniko, šesom Šhryřčeže, se swojci drohej křwu! Tať jenož so hodži. A duž chžemoj so dđeržecź tych šlowow: „Bóh je teho, kiž wo žanym hrěchu njewjedžesche, sa naš k hrěchey ščžinil, so bychmy byli w nim ta prawdořč, kiž psched Bohom placži.“

K rořpominanju.

Kať twjerdže Bože šlubjenja steja, tať twjerdže steja tež teho hroženja.

„Bombaj Bóh“ njeje jenož pola křesow duchownych, ale tež we wschěch pschecdawarňjach „Šerb. Nowin“ na wsach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwórcź lěta placži wón 40 np., jenořliwe cžiřka so sa 4 np. pschedawaju.

Šny-li spēwał,
Pitnje dželat,
Stromja cze
Sswójbny statok,
A twój šwjatok
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Lubosć ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšches spať měrnj
Čzerstwosć da.

Njech ty spēwałš,
Sswěrnje dželatš
Wšchědne dny;
Džeń pať šwjatš,
Duški daty,
Wotpocźń ty.

S njebieš mana
Njech czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchem cze!

F.

Szerbiske njedželike łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Ssmolerjez knihcizishežerńi w Budynschinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacź.

21. njedzela po šwj. Trojizny.

Čej. 6, 10 - 17.

Duchowne wojowanje kšhesćizijana.

Wo tym šo je šwjaty japoschtok Pawol w tymle šwojim lišeje na Česiskich hacź dotal wošebje wulkosć a krašnosć kšhesćizijanskeho powołanja a š teho wukhadžaze pšchisłušchnosće rofestajal, šda šo, jako by jemu napošledku hišcěje naležaza wěz byla, kšutnje na to pokašowacź, šo š tym wottykńenj kónz hižom dozputy njeje. Teho dla napomina wón nětko k kšhesćizijanskemu wojowanju, a šložuje woczi kšhesćizijanow najprjedy na wulkosć a móz jich njepšhecželow, a pokašuje jim potom šwjate brónje, š kotrymž móza a dyrbja kóždy czaš dobywacź.

„Wojuj dobre wojowanje wěry; šapšchimú wěcźne žiwjenje, na kotrež tež šy powołany a šy pošnal dobre pošnacze pšched wjele šwědkami“ (1. Tim. 6, 12). Tak woła šwjaty japoschtok Pawol kšhesćizijana pšchezo š nowa k wojowanju. A wón je tež prawy muž k temu. Šdyž jeho kšhesćizijanske wumjelstwo na móznj mjecź šo šepjerezeho pšchedstaja, dha to bjes wotpohlada njeje. Pšchetož wón na žane wašnje k tajkim njepšluschesche, kotšiz drubich k wojowanju wołaju, šami pať čzedža š njestrašneho měšta pšchihladowacź. Wot teho dnja šem, hdžež jeho tón šnješ na drošy do Damaskona pšchewiny a k šemi czišny, hacź do škónčzenja šwojeho žiwjenja je wón wutrobity a njepšpróznivy wojowac ša šwojeho Boha byl a šmėdžishe bjes šamokšwalby wušnacź: „Ša šym šo

dobre bėdženje bėdžil, ja šym wěru džeržal; na to je mi wotpołożena kóna prawdosće“ (2. Tim. 4, 7. 8.).

Tola je to š žyła nušne, šo wojujemy? Nješšmy jako kšhesćizijenjo Boži lud, wot Jejuša šhrystuša warbowany a dobyty, pod kotrymž šmy nětko w kraleštwje mēra žiwi a kotremuž jako šwojemu mērnemu šerscěje we wěrye šlužimy? Wšchak wón šwojim pšchiwola: „Mēr wam woštaju, šwój mēr wam dawam“. A tola do jeho kraleštwja njepšchidžemy a na jeho Bóškim mērje džel njebjerjemy, jeli nješšmy prjedy w šwjatej wójnje štali a w horznych bitwach šo bėdžili wo wěcźne šbože šwojich dušchow. Šswoje kraleštwjo je našch šnješ Jejuš šhrystuš po czežkim bėdženju a hórkim czerpjenju šałożil, teho dla njemóžemy tež my hinať hacź pšches horze wojowanje wěry do njeho šańcź.

Našchu prawych- a šbóžnyčezinjazu wěru pať čzedža nam móžni a štrašni njepšhecželjo rubieč a naš š tym wo našchich dušchow šbóžnosć pšchinyšcź. Teho dla mamy jim w twjerdej wěrye napschecziwo štač a š nimi hacź do krmě wojowacź.

Prěni tyhle njepšhecželšow je cžert še wšchěmi wot Boha wotpadńenymi šlymi duchami, kotrychž japoschtok „šerschtow, móznjch a knježich šwěta“ mjenuje a kotšiz w šwětnej cžemnosći knježa. Wón je š nimi jako Boži pšchecziwnik njepšhecžel Božeho kraleštwja a wšchěch wěrjazych, kotrychž čze k štemu šawješcź a do štaženja štorcizč. Pšchi šwojich nabbėhanjach naložuje wón porno wulkej mozy tež došcź lešnosće a pyta, kaž Pawol praji, še žehliwymi šchipami špytowanja w naš plomjenja hřeča šahoricź.

Pucžowanie po Bożim piśmie

abo

tajle myśle nadeněžech, Bože słowo čitajo.

Podawa šwěrný čítar „Bombaj Böh-a“.

1. kniha Mojšáškowe, 43. staw.

(Božtracžowanje.)

33. A sadžichu jich jemu napšhecžiwu, so móžesche jich wschit-
kich widžecž a wobkedžbowacž, kač budža so sadžeržowacž, a to po
jich starobje, přenjeho narodženeho po jeho přenim narodže, a
mlódscheho po jeho mlódošči.

34. Teho so woni mjes šobu džiwachu, so tu w zušym
kraju jich šwójbne naležnosče tak derje šnajachu; tola njemóžachu
so domašacž, kač wscho šwišuje, ale mějachu Josefa sa čłowjeka,
kotrehož wyschšche, jim nješnate mozy wodža.

Bjes dwěla bě wscho njewočafane a nješpósnajomne, šchtož
Josefowych bratrow tu w jeho blisfosčži poděndže, tajke, so jich
myšle i widžomneho šwěta wotwjedže a k Bohu domjedže. Křiw
widžomneho šwěta, kotryž čłowjeka wobjimuje, so jim w Josefo-
wej blisfosčži roštorhnje, a woni čuju, so šu do mozy podacž, i
kotraž nad nimi šlětuje. A šawěšče je temu tak, kač Luther praji:
Böh šehraje šebi i nami tak jako Josef se šwojimi bratrami; psche-
tož Josef je wodženje šwojich bratrow do šwojeje ruki wšal, a
se šwojeje mozu a šahowanej mudrosčžu wodži a čehnje jich wón
tak, so mašch so w tutej šawišnje štajnje dopomnicž na Bože
wodženje, kotrež se šwojeje wschewomozu a wschewomědomosčžu, ko-
trež wschě wězy w minyfosčži a pschichodže wobjimatej, njemóžnemu a
šlepemu čłowjetej šacžucž da, šchto čłowjek je, a špósnacž, so Böh
něhdže daloko psched čłowjekom šhowany, tola knježi a wodži.

A noschachu jim jedž wot jeho blida, so bychu jich wušna-
mjenili psched pschitomnyimi Ešgyptowskimi; ale Benjaminej noscha-
chu, so bychu jeho hiščeže bóle wušnamjenili, pječ křecž wjazy,
džžli druhim bratram. Pódlu je Josef šawěšče křuce na nich
hladal, hacž budža so teho dla hněwacž, kač běchu so něhdy jeho
pišaneje šufnje dla hněwali. Tola wón njemóžesche nicžo špósnacž,
šchtož by jemu wo tym šwědcžilo. A woni pijachu, a napichu so
i nim do wole.

Stari nješedžachu wschitzy i jeneje šchtlě, ale kóždemu štaji so
wošebita šchlicžka, kač to hospodač porucžesche. Se šchlow, kotrež
na Josefowych blidže štejachu, šafasche wón, so by so Benjaminej
pječ křecž telko i nich nastajilo.

To nimasch runje w šlym šmyšlu wuložicž. Šrajičž ma so
jenož, so šu so w wješelým towarštwje i Josefom šawješelili.
Dofelž běchu jich i čješču a pschecželniwje witali, dha běchu tež
bórsy wschý starosčž a tyšchnosčž šabyli. A jim běšche decje, hdyž
šedžachu ša blidom pola Josefa na hospodže. Wón pak běšche
wschón radoščiwny, wuhladažy šwojich najšubšchich hoščow, kotrychž
běšche jemu Böh wobradžil, a wón šhwalesche Bože špodžiwne
wodženja, kotrychž křaknosčž i jich wješelých mješwocžow so jemu
šmješesche.

44. staw.

Josef šwojich bratrow jara tyšchi.

I. 1—13. Josef, so by šwojich bratrow wušpytował, hacž je
jich křuta wutroba bjes wscheho čučža šlemjena, i kotrežž šu
něhdy nanej hóřku šrudobu nacžinili, a hacž by jim podobny škutč,
kač šu něhdy i nim škucžili, nětko njemóžny byl, pschifasa, so by
so jeho picžne šudobje šradžu Benjaminej do měcha položilo.
Hdyž pak běchu bratřja psched měšto, póščeje šwojeho domownika,
so by ša nimi honizy teho šašo pschiwjedł, pola kotrehož by picžne
šudobje namašal. Wón čže špósnacž, hacž bratřja Benjaminu
wopuščežiwšchi šami domoj pocžahnu, abo hacž budža i čželom a
žiwjenjom ša nanoweho lubuščka šastupicž.

1. A Josef, poštanyschý wot wobjeda, so by naležnosče šra-
dował, kotrychž dla běchu bratřja k njemu pschichli, pschifasa šasto-
nikěj šwojeho doma, kotryž měšesche jeho doměru, prajižy: Mašypaj
mužam žito do měchow, šelkož móža woni wješčž; a polož kóždemu,
runje kač pošledni raš, jeho pjenješy šašo do jeho měcha horka
na šwječh.

2. A moje šlěborne picžne šudobje, i kotrehož šym dženska
pschi wobjedže pič, polož na šwječh do měcha najmlódscheho bratra
a jeho pjenješy ša žito. A Josefowy domownik ščini, kač běšche
jemu Josef pschifasał.

Mješ tym šu so bratřja šawěšče wješeli wo tak blyščežazy
powitanju rošřecžowali, a kač čžychu to tež nanej wušwalicž, domoj
pschichedšchi.

Se Anjes šwojich je šwojeje šlódkosčžu wošebje wušchewil-
dha maja so i wješcha tež šašo wušpytował, so by so kóždy
šucžil w jich wutrobje šwěru pschehladač, kač bychu mohli šmyšleni
byčž pschecžiwu nješeschemu Wótzej a bratram w tyšchnosčžach.

3. Mašajtra, hdyž bě šwětko, pušchčichu woni mužow i jich
wóšplami i Memšija, tehdomnišcheho křalowskeho měšta, hdyžž tež
Josef bydlešche.

4. Šako pak i měšta wučahnywschi hiščeže nješechu daloko
pschichli, džesche Josef k šastojnikěj šwojeho doma: štaň a čžet ša
tymu mužemi; a hdyž jich doščehnjesh, rjekł k nim: Čžeho dla šče
wy šle ša dobre šaplacžili? Š čješču a hošpodliwje šmy waš
wčera witali, a i paduchštwom šče nam šarunali! Šajke nješah-
bite, mojeho knješa wulzy bolaze paduchštwu šče škucžili.

5. Mješ to, šchtož šče křadnuli, i čžehož mój knjes piče a
i čžimž wón wěščeži? Wy šče šle čžinili a hrošny škutč škucžili.

Šastojnik ma šhwatač, so nješychu so bratřja předy na šu-
dobje dohladali, so nješychu jeho wotpošlady, wrócžiwšchi so po
šwojeje woli, jemu šfahli.

Stari špišacželjo šdželujš nam, so šu Ešgyptenjo se šudobjom
wěščežili. Šo tym, kač šlónčžne pruhi na wodže abo na winje
w šudobju šfakachu a hrajachu, abo šajke šnamjenja so na šudobju
pošajachu, hdyž bychu šamješchi, abo šloto a šlěboro do wina abo
do wodny čžiknjene, čžychu Ešgyptenjo wěšče šnamjenja ša pschichod
špósnacž.

Dofelž pak maja tute šłowa, kačž tež te w 15. škucžžy wěšty
wješelny raš, dha njemóžesh i wěštosčžu roššudžicž, hacž je so tež
Josef šajkim pschiwětkam pschichli. Ša kóždy pad pak šdžela nam
tute šłowa, na kač šrašchym podložku je Josef štal, a pošdžišcho
wschitzy Šraelsžy, kač šrašchne žóřlo je Ešgyptowska byla ša
pschiwětki.

Josef pak je tu špomnjene Ešgyptowske pschiwětki wužil, niz
jenož, so by šudobje wušnamjenil ša šwoje šwječžatko, na kotrymž
šu so bratřja pschehřehli, ale tež, so by wušnamjenil, čžeho dla
šu je šrašch křadnyli: woni šu šrašch wčera, hdyž je jich po jich
šarobje dał šehdacž, špósnali, šajka šuššarška mój w šudobju ščži,
a nětko šu pučž wuššedžili, so šu tute šudobje doštali.

6. A jich doščahnywschi, rěčšesche wón i nimi šajke šłowa.

7. Woni, psches šajki poroč wulzy poštróženi, jemu wotmol-
wichu: Čžeho dla rěčži mój knjes šajke šłowa? Böh to nješaj,
so bychu twoji wotročžy šchto šajke čžinili; ša to šmy my psche-
šprawni, a šakle wčera šmy šwoju šprawnosčž je škutkom do-
pošajali.

8. Šlej, pjenješy, kotrež šmy wrócžiwšchi so i přenjeho šwo-
jeho pučžowanja i Ešgyptowskeje, namašali šwječha w šwojich
měchach, šmy po šwojeje woli šašo pschinjeshli tebi i Šananejškeho
kraja, hdyžž běchmy tola derje wušhowani, so nješychčeže mohli ša
nami šlědžicž. A kač bychmy my mohli i tak šprawnym šmyšle-
njom, šajkež je so tu šjewilo, křadnyčž i doma twojeho knješa
šlěboro abo šloto?

9. Mě! Wěmy, so šmy čžiščži, so móžemy dacž šwoje měchi
pschehladač. Šola kotrehož budže to, mjenužy po šdacžu křad-
njene šudobje namašane, mješ twojimi wotročžkami, tón nješch wu-
mrje; pódlu čžemny tež my šobu čžerpicž, hdyž budžemy wotročžy
šwojeho knješa.

10. Wón džesche: Šaj, nješch tak je, kač šče rěčželi, čžemny wězy
pschehladač, a šchtož budže i winu, nješch so šašluženeho šhoštanja
nješminje; tola nješdžibi so wam wjazy štacž, šhiba telko, kač je
prawe. Šola kotrehož budže namašane, tón nješch je mój wotročžč;
wy drušy pak budžecže bjes winy.

11. A šacžujžy, so šu šjes winy, a njewočafujžy, šchto mohlo
so štacž, šhwatachu woni, so kóždy šwój měch i wóšla šbchnywschi
na šemju štaji; a kóždy rošwajša šwój měch, na pschehladowanje
so pschihotujžy.

12. A wón, pschepytajžy měchi, šapocža pola najštaršcheho, so
so nješy pscheradžil, dofelž tola hižo wjedžesche, hdyž budže šudobje
namašacž, a pschesta pola najmlódscheho. A namaša šudobje pola
najmlódscheho: w Benjaminowym měšche.

Bratřja špuščežaja so na šwoju šprawnosčž; teho dla, šako
by jich Bože njewjedro porašylo a do hele šastwěčilo, hdyž so
wukopa, so ma jedyn i nich tola tele šudobje. Šak šu woni wob-
raš a šnamjo ša wschěch šamoprawnych a šajlich, kotřž čžedža byčž
šwječži je šwojich škutkow, kotřž so se šašakšosčžu špuščežaja na
šwoje šašlužby. Woni nješbudža mój štacž psched šudom Božim,
ale budža wohaňbjeni, budže-li šjewjena jich nješprawda.

13. Tehdom postrženi a satrascheni rostoržechu woni swoje drafty, kaž běšche nan tehdy činił, hdyž běchu jemu Josefowu pišamu hufnju pōžlali — niž jenož, so maja něhdusche bratrowe twychnosće pscheczerpicz, ale tež Satubowe strōžele, jemu psches nich nahotowane, maja na hebi kamych shonicz, so by so jim sa- runanje dostalo po wschej prawdže; a sawjasawšchi hebi swōj mēch, položi kōždy swoje brēmjo na swojeho wōžla a wrōczichu so sašo do mēsta, so bychu wscho s Josefom dojednali.

Bychu-li woni hiščeže tamni byli, kaž běchu byli psched 22 lětami, dha bychu so bōrny se wschēm wujednali, a s hrosnym wješelom Benjamina wostajiwšchi w domownikowej mozy bychu schli swoje pucze. Psched nanom pak bychu měli sprawne swē- domnje, prajizy: „Slej, tak je tōn činił, kotrehož by stajnje bóle lubował dnžli naš. Grosne paduchstwo skucziwšchi je naš wo- hańbil a wchōn twōj dom!“

Kak wažene pak bu Josefowe wuspytowanje, kak hōrki by mohł wukhōd ja Satuba bycz, bychu-li bratšja Benjamina wo- puszcziwšchi bjes njeho domoj čahnyli, njeby-li Bōh wscho k lep- šchemu swjedł, to je nimale jašne. To drje je tež bylo, schtož je Josefa pohnuło, so je spytowanje, s kotrehož by bratšja s khwalbu wuschli, nětkole stōnczil, dawšchi so jim spōšnacž. Grosomicz drje tež mōžemy, bychu-li bratšja Josefey Benjamina wostajiwšchi, domoj khwatali, so by Josef swojeho bratra w Egyptowskej posbēhnył, potom pak tež nana do Egyptowskeje sawoal.

Alle bratšja by nětkole zyle pschetworjeni, wopravdže sbudzeni. W nowym hōrkim spytowanju, kotrež jich podeńdže, spōšnaju runje, dokelž nješju to skucziłi, čehož dla jich winuja, bud Boži; a dokelž nětkole Benjamina tōnle bud jich dla sobu podeńdže, a Bože njewjedro so runje nad jeho hłowu, nad hłowu njewinowa- teho, wuhrimo, dha njechadža jeho nihdy na nihdy wopuszczicž, ale chzedža prošecž, so by byl puszczeny, a bychu-li šami woni wschitzy sa njeho bycz měli njewōlnizy.

(Wofracžowanje.)

Wón budže jehnjata do swojegu rukow hromadžicž a je na swojim klinje pascz.

Sešaja 40, 11.

Jako biskop Heber w małym wōžku lěta 1726 wot Calcutty do Madrasa čehnjese, běšche na kōdži khorowata žona s džěščom sobu, kotrež pak bōrny wumrje. Biskop pschewywasche s wjetšcha w stwicžny srudneje maczerje, trošchtowasche ju a modlesche so s njej. Dokelž pak so wona njemōžesche spokojicž, powjedasche ji wón tajkele pschirunanje, kotrež bē tež jemu něhdy k trošchtej klu- žilo: „Sedyn wōwczet wobžarowasche šmjercž jeneho džěščza, a stōržesche wošebje teho dla žalōbnje, so je jemu šmjercž runje to najlubsche wšala. Ma jene dobo stejesche zusbnił, dostojny na po- hladanje, psched nim, a kiwasche jeho, s nim na polo hič. To bē w nozy, žane klowczko njebu rēcžane, doniž k šadlej wōwzow nje- pschindžeschtaj, hdyž zusbnił takle pocža rēcžecž: Sdy byščeže hebi s tuteho šadla jehnjatow jene wubracž šmēli, byščeže hebi wěšče najlěpsche a najrjeńšche wšali. Kak mōžecze teho dla morkotacž, so šym hebi ja, tōn dobry paštyr wōwzow, wot tych, kotrež wy sa mnje wocžnjecze, to šame wubral, kotrež bē sa moje šadlo we wěščnosći najpschitōjnije? Ma to šhubi so zusbnił, a nanowa wutroba čujušesche so bohacze trošchtowana.“

Hdyž je wasch schaz, tam budže tež wascha wutroba.

Lukasch 12, 34.

Jako Potsdamski předar Hendrich Schubert junu se swojim kralom Bjedrichom Wylemom I. pschi bliđže ředžesche, pschistupi keller a prošesche wo dowolnosć kellowanju. Někotš pschi bliđže bēchu sa dowolenje, drušy pschecžiwu temu. Ma to wobroczi so kral na předarja a džesche: „Schuberto! schtoha wy k temu prajicze?“ Tōn wotmolwi: „Ja runje na to myšlu, hdy bych w tej kelli wumrjel a psched Božim trōnom prašchany byl. Schuberto, s wotkel pschindžesch? hač bych ja s wješeloscžu prajicž mohł: S kelli!“ Duž džesche kral: „Nē, w kelli so mi tež wumrjecž njecha; wotpōkažče tych ludži.“

Schto samoža maczerne bylšy?

W horzym kraju, k polnju wot naš, w Afrizy, bē w šastarškim čašu, psched nětotrymi stami lětami, pobožna macž, Monika ji rekachu, bē s wudowu, a mēšesche jenicžkeho šyna, Sawšchtyna s njenom. Tōnle mlōdženž šapadny pak do wrōtneho žiwjenja, runje kaž šhubjeny šyn w bibliji, a jeho wutroba bu pschi tym šacžemnjena a jeho pucž blašny, a šdasche hebi něšcho wulke w swojej wrōtnosći. Šeho macž pak srudnje na njeho plakasche a žalōščesche, so jeje schēdžiwu wlošny se žalōšču do rowa pschi- nješe a wobroczi so w tajkej nudy k temu šnješej s wjele próst- wami a šylšami, teho runja pytasche tež radu a pomož pola bo- božnych ludži, a pschindže k jenemu biskopej, prošesche jeho a džesche k njemu: „Rēcž wschaf s mojim šynom, hač mohł jeho wot jeho bludneho pucža sašo na prawy pucž pschiwjesč.“

Alle biskop ji wotmolwi a džesche: niž tak, twōj šyn je nětk naduty a na swoju nowu mudrosć so hordži, wón budže swojej wuschy psched mojej rēcžu šatylowacž; daj jemu hič, njepšestān pak teho šnješa prošecž, tōn jeho wobroczi a sašo pschiwjedže w swojim čašu. S tym pak so njemōžesche maczerne wutroba spokojicž, ale wona hiščeže biskopa junu prošesche, a tleczi ras prošesche s wjele šylšami a džesche: „šnježe, wušlyšch moju próstwu a rēcž s mojim šynom!“

Wot tajkeje maczerneje lubosče bu biskop jara hnuty a džesche k njej: „Dži trošchtu domoj, pschetož mōžno njeje, so mohł twōj šyn, tak se šylšami namacžany, šhubjeny bycz.“ A macž wuschewichu tajke šłowa a wrōczi so trošchtu domoj.

Šta pak so po wjele dnjach, kaž bē wēřka a prošyla bjes pschestacža, tak so mōžesche wot swojeho šyna s wješeloscžu prajicž: „Tutōn mōj šyn bē morwy a je sašo wōžiwil, wón bē šhubjeny a je sašo namatany!“

A tutōn Sawšchtyn (Augustin) je potom byl s najwōšebnišchim šlužomnikom zyleje kšesčesčanskeje zyrkwe w swojim čašu. Wón so narodži jako šyn khudeju šarscheju w Tagaszi, małym mēšacžku w Afrizy a wumrje jako biskop kšesčesčanskeje zyrkwe we wulkim mēšcže Šipowi.

Wschelake s bliska a s daloka.

Sšrjedu tydženja mēšesche řerbšta předarška konferenza swoje našymste šhadžowanje. Nimale wschitzy šastōjnizy bratšja bēchu so dopōdnja w 10 hodž. we winowej kiczi šeschli. Našch luby pschedšyda, knjes šarať rycetř Satub, s nutrnej modlitwu našche šhadžowanje wotewri. S radoscžu so na to špomni, so lětša tšjo řerbšny duchowni psches Bože žohnowanje swōj 25lětny šastōjnški jubilej šwjecža. Šašta zyrkwinška galerija so dale wudawa a tež nadžijomnje našcha Šužiza so bōrny čiščeczi. Bōle šwješelaze pak je, so mamy wotpohlad, šawišny našchich řerbšlich wōšadow w řerb- škej rēczi wudacž psches našche knihowne towarštwu. Dokelž knjes duchowny Domascha džiwajo na swoje wobšchēne šastōjnštwu jako šarať w Budeštezach řoburedaktorštwu „Mišionškeho Šōžla“ šłōži, je pschecželniwje knjes duchowny Mikela na so wōšmje. Sa psched- šydu luth. knih. towarštwu so knjes šarať Šōlcž s Budyšchinka wuwoli. Sdyž je knjes šarať Satub wschitke čžęnosće towarštwu s wulkej woporniwoscžu wuhladkowawšchi a wschitko nanajlěpje ša- rjadowawšchi dla wulkeho džēla wot pschedšydstwa wrōcžo šupil, šluscha jemu nutry njepomnity džak našcheho towarštwu. Šswjedžen šwonkowneho mišionštwu položi so po dlějšchim wu- radžowanju do Šrodžiščecža, hdyž so w bližšich tydženjach nowy Boži dom dotwari a čže šwonkowne mišionštwu w pschichodnym lēcže jako hoščza pschecželniwje witacž. Wo wschelakich šnutškw- nych naležnosćach našchich řerbšlich wōšadow a jich duchowneho žiwjenja so roščēžowawšchi rošēndžechmy so po bratrowškim hromadžebycžu w nowym pschekšwēdcženju, tajke bohate žohnowanje mamy w šaškim bratrowškim šjenocženju.

šnješ duchowny Nowy s Šłōtow je so šańdženu njedželu jako pomozny duchowny w Budeštezach psches knješa wuschšescheho zyrkwi- neho radžicžela Meiera ordinirowal a šwjedženizy šapokasal.

Njedželu 19. oktobra šwjeczi ewangelišto-lutherški Boži kšchcž swōj přēni šwjedžen w Budyšchinje. Popōdnju w 5 hodž. budže kemschenje w Mariņej Marcžinej zyrkwi, na kotrymž budže šuper- intendent šhežor s Kadeberga přēdowacž. We wječornej šhroma- džijnje w „Bēšym konju“, so w 1/2 8 hodž. šapocžazej, budžetaj jnješaj duchownaj Šroža je Šory a Šchaarschmidt s Duga rēcžecž.

Esny-li spěwał,
Pilnje džěłat,
Strowja cze
Eswójbnj statot,
A twój šwjatot
Eradny je.

Sa staw spróznj
Naposj móznj
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnj
Pšes spać měrnj
Čeršnosć da.

Nječ ty spěwałš,
Eswěrnje džěłáš
Wšědne dnj;
Džen pak šwjatj,
Duški datj,
Wotpocznj ty.

S njebjek mana
Nječ czi šmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Niž Bóh poda,
Wofšew cze!

F.

Serbske njedželske łopjena.

Wudawa so kóždy šobotu w Smolerjez knihicizšczerńi w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pšedpłatu 40 np. dostacž.

22. njedžela po šwj. Trojizny

a reformazijski šwjedžen.

„Nóž je so minyła; džen pak je so pšchiblizil, dha wotpołożmy teho dla skutki cžemnosće a woblecžmy so brónje šwětła.“

„Wny seže šwětlo šwěta. Město, kiž na horje leži, njemóže potajene być.“ Tak pšchiwola Anjes Jezus šwojej ewangelskej zyrkeji, kotruž je wón šam šałožil na semi. Wny wěšće, so ta šama, po tym, so bě dyrbjala pšes lěštotetki w cžemnosći bamžiškich bludow ležecž, bu wobnowjena a šašo na šwětlo pščinješena pšes reformaziju.

Šak je so štało, to šebi najlěpje š krotka pšedštajimj, hdyž na tamne tši městna špomnimj, w kotrychž je Boža wěčna zyrkeja šašo na šjawne pšchishła, hdyž je so dopjelniło te šlubjenje: „To Bože město bu na tšoje džělene.“

Wittenberg bě šapocžatk. Tam Wittenbergški šylobik w 95 praschenjach, 31. oktobra 1517, duchownym wodžerjam luda do šwědomnja spěwałšc: „Womyšlišch šebi, so Boži dar pšes pjenješj móže dostaty być?“ Wormš bě dalewjedjenje, 18. haprleje 1521, jako šwědk Boži dr. Marčijn Luther pšed šhěžorom a jeho móžnym džěšc: „Njebudu-li pšes šwědcženja šwjateho pišma pšewinjentj, njemóžu a nochzu wróczo wšacž.“ Augšburg bě došonjenje, 25. jun. 1530, pšchpowjedanje, pšchepodacž, wobšwědcenje „augšburgšeho ewangelskeho

wěruwšnacž.“ „Wofšednja truba do šudneho dnja“ bě šatrubiła a jeje šynki šjewichu:

„Wny mamj móžnišc profeczišc šłowo, a wny na tym derje cžinicze, so na njo šedžbujeće, jako na šwězu, kotraž so w cžemnym šucze šwěczi, hacž by so džen šašwital a jutrna hwěšda šhadžala we wašchich wutrobach.“

2. Pětr. 1, 19.

Jako Boži šyn Jezus šhryštus šałoži šwoju zyrkeju na semi, dha je wón to cžinil pšes šwoje šłowo. Wón nječasche niczo wo tym wjedžecž, so by so to štało, hacž pola šwětnych knježerjom: š mjecžom, ně, wón praji Pětrej: „Dyki šwój mjecž na šwoje městno, pšchetož šchtož mjecž wosmje, tón dyrbi pšes mjecž kónž wšacž.“

A jako tón lubj drohi šwědk Boži, dr. Luther, pšchidže, kiž měješc po Božej woli š temu pomhacž, so by zyrkeja Anjesowa šašo na šwět pšchishła, dha wón tež niczo wo tym wjedžecž nječasche, so by so to pšes gwałt štało, ně: „To šłowo dyrbi jo cžinicž! To šłowo dyrbi jo cžinicž!“ bě jeho rěcž.

Ewangelsko-lutherška zyrkeja je zyrkeja teho šłowa.

Ewangelsko-lutherška zyrkeja, to je tvoja nješahinita krašnosć, so šy ty zyrkeja šwětkeho Božeho šłowa!

1. Šak so to pošajuje wonkach na šwěcže?

2. Šak dyrbi so to pošajacž nutšach we wutrobach? Anježe, w tym pšchekrašni so tvoja hnada! —

Kak je wonhladało wonkach na śwěće krótko do reformazije? Czëmne a czmowe! To je ƚo hižo hušto prajilo, ale dyrbi ƚo pschezo s nowa prajicz, so by Boža dobrotu pōsnata wošala, mjenujzy to Bože ƚowo, kotrež tutej czëmnošczi je prajilo: budž ƚwětło!

Duchowna czëmnošcź ležesche na ludu, dofelž bē jemu ƚwjata biblija ƚapowjedžena. Psches reformaziju bu biblija ludu do ruki data, a jeje Bože ƚowo do wutrobny ƚadžene jako ƚwětło, „kiz ƚo ƚwēczi w czëmny m kucze“. Czëmnošcź ležesche na dżeczoch, jim ƚo žana wuczba nje-dosta, žana powjescz wot pscheczela wschěch fromnych dżeczzi. Nētł pschińdže jim jašna powjescz, so je Jezuš wo nich prajil: Dajcze jim te mni pschińcz! Czëmnošcź bē, so ƚo duchowna wuczba we wschěch Božich domach sta w zusej ƚaczanskej rēczi. — Psches reformaziju ƚwēcžesche ƚo ƚwětło do tuteje czëmnošcze a je spodžiwanjom ƚłyschachu wschitzy ƚhwalicz te wulke štutki Bože, kōždy w ƚwojej macžernej rēczi.

A potom dale! Pohladajcze, lube dżeczzi, do ƚwojeho ƚatechizma štronu 160, a wy, lubi staršchi, teho runja. Tam namafacze ƚapišane wschitke ƚaczimowaze ƚłudne ƚamžiske wuczby, a wschudžom je pschistajene ƚowo Božeho pišma, kiz czëmnošcź wotštroni a ƚo ƚwēczi jako ƚwětło w czëmny m kucze, dofelž je ƚo po nim reformaziske wobnowjenje zyrkwje štało.

A to lube ƚwětło Bože ƚowo je tež wschudžom ƚwětło do krajow a ludow pschijesłlo, hdžež ƚmędžishe našcha ewangelška zyrkej pschińcz. Teho dla tež wot wodžerjow ƚatholškeje zyrkwje te wotšamkjenje jich štatow wot našchich, so njebychu ƚo tamni dohladali, so to wschitko pola naš jednore a šprawne a wērne, s jeny m ƚłowom ƚ w ē t l e je! — Šinať tež njemōžemy rošymicz tu ƚašlepjenoscz, s kotrež mōžachu nēhdy ƚwětło s krajow won honicz, dobrych, ƚwērnych, mudrych, dželawnych poddanow, ewangelškich s Franzowškeje, se Salzburga, s Tyrolškeje a druhdže. — A šhto dyrbinym ƚudžicz wo tamnych czëmny m kucach, wo Czēškej a Morawškej a druhich, hdžež bu na mordarškich puczach czëmnošcź ƚmjerče pōšłana na městna žiwjenja a s rēkami krmē wuhašujene ƚwětło ewangelija?

Alle hlaj, njehiba ƚo tam s nowa? — Šwětło nje-dawa ƚo do jaštna ƚadžicz, ani ƚwětło pruhi w mēchach wotnješč! Šwětło ƚo wschudžom pschebēdži; Bože ƚowo štajnje dobudže! W najnowšchim cžasfu ƚo w tamnych krajach s wyšłanjom dopomnjeja na ƚwětło a špēwaju: „Wy mamy mōžnišche profecziške ƚowo a wy na tym derje czinicze, so na njo ƚedžbujecze jako na ƚwēzu, kotraž ƚo w czëmny m kucze ƚwēczi.“ — D cžitajcze ƚwēru, šhtož wo tym našche „Rēcžaze šopjena“ Gustav-Adolšškeho towarštna powjedaju, a pomhajcze, ƚaž kōždy pomhač wē a mōže, a wošebje se špēwanjom a s ƚhwalenjom. Pohladaj na nješahinitu krasnoscz Božeho ƚowa, kiz s czëmny m rowow dawa žiwej ewangelškej zyrkwi horjestanycz.

Pschi tym derje wēmy, so tajki štutł pschestworjenja czëmnošcze do ƚwětła, ma ƚo štač w kōždej jednotliwej wutrobje. Šako bu ƚchescžijanška zyrkej ranishich krajow žyle ƚwētna, dha bu tež kōžicho wot Turkow powalena. A hdby bychu ƚo w tamnych nēhdy ewangelškich krajach a ludach do žyla žane dušche ša ƚwětłom wērnošcze ƚo prashaze nješthowale, njeby ani t nētšischemu ani t pschichodnemu dobyczu pschischłlo!

Šako psches Jesom Šhrysta ƚwětło do ƚwēta pschińdže, dha bē wono najprjedy jutrna hwēšda we wutrobje Marijnej a japoschtolow a w Šawolej a we wutrobach pobožny m tamneho cžasfa. Šako psches reformaziju ƚwětło s nowa do ƚwēta pschińdže, dha šthadžesche najprjedy jako jutrna hwēšda w Lutherowej a w Melanchthonowej wutrobje a we wutrobach ƚafškich kurwjerchow a pobožny m městow a wschěch wotrocžkow Božich tamneho cžasfa.

Luba ewangelška zyrkej w tym šjewi ƚo, so mašč ty powołanje ša žyłu šemju a budžesch na kōnzu dnjom nad žylej šemju kuježicz, dofelž ty w ewangelškich wutrobach ƚwojich ƚwětło mašč, mōž s wyšoka, kotraž ženje nje-mōže wuhašujecz, ani wotebjeracz. Ewangelška wutroba, šhto to je? Niz wērno: wutroba, w kotrež ewangelion je mōž dostało a tōn šujes Jezuš šchtalt!

D Boža krasnoscz wēcžneho ƚwětła šthadžeje we wschěch ewangelškich wutrobach, so by ƚo wschudžom džen šašwital a jutrna hwēšda šthadžala w našchich wutrobach. Našč Boži dom našch Zoar; našche njedžele pacžerje našchich dnjom; Bože ƚowo a Bože wotšasanje našche mana a woda žiwjenja; našche ƚhērłusche špēwy puczowanja na wješelnym dompucz; to ƚlubjenje woadčža hrēchow psches hnadu našche kulo — a našch šujes Jezuš: to jene a to wscho, ta jutrna hwēšda, kotraž mi pschijowjeda, so bliški je tōn dolhi džen bjes kōnza.

Tak je w kōždej ewangelškej wutrobje ƚwětło Božeho ƚowa; tak ty, hdžež pschińdžesch, se ƚwojim žiwjenjom ƚwēdcžich a mašč w šebi ƚwēdka ƚ w o j e j e šbōžnoscz: Jesom Šhrysta. Šamjen. Šakub.

Wschitka cžłowjecžna krasnoscz je jako trawna kwětka.

(1. Šētra 1, 24.)

Wēcže by Ty s wjetšchej rošładnosczu živy był, wjele lēpje ƚlacziwoscz wschelafich wēzow roššudžal a s horžyšchim naleženjom ƚo wo ƚwoju wēcžnu šbōžnoscz štaral, hdby šebi s kōždym dnjom prajil: Wschitko šemšte je šachodne!

Šunjež Šzi na šhonjenjach a dopomnječach, Šze na šachodnoscz wschěch wēzow ƚedžbliweho cžinjazy m, drje ženje nje-pobra-čuje, dha je tola tež wērno, so nētčžišchi našymški cžas Šzi mōžnje předuje: Wschitko je šachodne!

Widžisch-li nētłole, tak ƚo šchtomym ƚwoju draštu pomalu ƚlējaju a tak jim s kōždym dnjom pschezo wjazy šopjenow wotpaduje; pytnješch-li, tak ƚo šeminy šeleny šchat, Tvoje wōčžo tak šchewjazy, dale bōle šhubjuje; wuhladašč-li, tak wscha pschirodžina pycha hladajo hinje a tak ƚo šemja do šchēreje barby wodžewa, — dha je Šzi to wscho rēcžaze šnamjo šachodnoscz wschitkich wēzow, šachodnoscz Tvojeho šamžneho žiwjenja.

To, na cžož w žiwjenja hōłku hušto njemyšlišch, Šzi nētł našyma tak wōšje pschijowla, so dyrbišch s najmješšcha druhdy na jejny hłōš ƚedžbowacz.

Šslušesch-li šnano t tajkim, kotšiz ƚo s nadžiju dolheho žiwjenja nošcha, kotšiz na ƚwoju štrowoscz, na ƚwoje mozy twarja, kotšiz šebi myšla, so to pschezo tak wostanje, so jich žane nješbože, žane horjo njetrežchi: dha pohladaj nētłle w cžasfu našym do Božeje pschirody. Tak ƚaž je ta we wotemrjecžu, budža tež Tvoje mozy wotebjeracz, tak ƚo po cžasfu tež Tvojich šmyšłow wōtrošč šhubi, cžerštwoscz Šze wopuschczi a šamo tvoje žiwjenje pschestanje, ƚaž šopjeno se šchoma wotpaduje, kotrež wēžera hišchcže twjerdže wišasche.

Šslušesch-li t tym, kotšiz ƚo na ƚwoju rjanoscz hordža, kotšiz nēkotre lube ranje se ƚwojim pschjenjom pschecžinja: dha pohladaj na šwiadowaze liščje, kiz tu hewal tak rjane wišasche a kotrež jow nētł sešhnjene a na pol pschetlate t Tvojimaj nohomaj leži. Woprawdže, tōnle pohlad Tvoju hordoscz porašy a Tēbje nawabi, bōle ša tej pychu šteječ, kotruž Šzi pobožnoscz dawa a kotraž tež potom nješandže, hdby ƚo cželowa rjanoscz minje.

pósczele. Sako mišionar knihi wsa a chyzsche staw cžitacz, pro-
scheche, so bych jastał, so chze sam cžitacz, a praji zply staw i słowu.
Drubdy, hdyž jemu mišionar něšto wukładowasche, proscheche
wón, jemu dny a dny khwile wostajicz, so mohł „klychane“ na-
pišacz. Wón potom něotre mjenšchiny myšlo ředžeche a řebi
řłowa spomjatkowa. Duž bęsche tež khyman, řłabschim stawam
wořady i napominanjom a wuczbu řłuzicz. Wón bęsche tež k temu
powołany, dokelž bęsche ř tych „starichich“. Mjes ludźimi, kotrychž
k řwjatej řchčenizy pschihotowachu, bęchu něotři stari, řłabi,
tupi ludžo. Woni řo wokolo njeho řhromadžichu a wón ř nimi
wospjetowasche a jich pokylni. Tež řhornych a mřejaznych wón
řwěru wopytowasche a ř nimi řo modleche. Řkōđu njedželu
wjeczor pak řo pscheczelo w jeho domje řhromadžichu, wopomi-
nachu řhromadže řwjate piřmo a modlachu řo řhromadže.

Tež pola bęlych kolonistow bęsche wón cžęščeny a lubowany.
Nęhdy reformirtski duchowny na staziju pschińdže a dokelž męjachu
reformirtske wořady tamneho kraja na tym postorka, so w řyřtwi
Boža martra na woltarju stejeche, řo zuř předař lubeho řlepeho
woprašča, cžeho dla je tajki řchiz w jich řyřtwi. Wón ponižuje
wotmolwi: „Wly cžorni řmy njewędomni, hdyž njebychmy řenje taj-
keho wobrasa wohladali, potom njebychmy řebi myřlicž mohli, kař
je naš řnjęs řa naš cžęřpil. Wly řmy tež řabyczimi. Wly bęli
řebi řuano pschezo na to myřlicže, kař wjele je tōn řnjęs řa
wař cžinił. Wly to husto řabudžemy. Duž je řenje, so naš Boža
martra na woltarju pschezo na lubořč najsheho řbōžnika dopo-
mina, my na nju hladamy, hdyž ře mřchi pschińdžemy, a myřlimy
řebi na řnjęsowęřwumřęče.“ Tōn hōšč řo pračheche: „Scho
pak byščęze wy cžinili, hdy bychy njerosumni ludžo myřlili, tōn
wobras je Bōh, a řo k njemu modlili?“ Tōn řlepy wotmolwi:
„řotom bychmy ř nim cžinili, kař řiskia ř koporowym hadom,
jako pschibōřtowo ř nim cžęřjachu, my bychmy wobras rostokli a
proch rořkypali. (2. Kral. 18, 4.)

Tak wukhadžeche řwětlo wot teho řlepeho, w kotrehož wu-
trobje bęsche Boža hnada řwětlu řhadžęč dala. Wón wosta
řwěrnym řchęščęřjan hacž do řwojeho řbōžneho řkōncženja. Wón
męjeche nahlu řmjercž, Boža ruczka jeho řaja. řeho řwěrna man-
dželřka bōřy řa nim džeche. Wobaj wotpoczujetaj na pohřeb-
niščęzu w Botřchabelo. Wonaj řamaj pak řejitaj psched řhrōnom
jehnęčza, wobleczenaj bęlu drařtu, a nořha palmy pschewinjerjow
w ruzy. řchetož my węčęze wěrimy, řo je řo na řlepym řoseřu
a jeho řari to řłowo dopjelnilo: „řim řo wjazy nješčęřy jęšč
ani picž; tež njebudže na nich padnyč řłōnzo, ani řana hęza.
řchetož to jehnjo, řiz je řřjedža řtola, budže jich pašč a psche-
wodžęč k řiwym řōřłam wody a Bōh budže wutřęč wřhitke řyly
ř jich woczow.“ řj. řan. 7, 16. 17.

Wřhelake ř bliska a ř daloka.

ř Kalez. řandženu wutoru, 21. oktobra, bę řa řatečzanřtu
wořadu dolho řadany a tydženje dolho pschihotowany džen pschi-
řhol, kotryž řo nowy řarař, řnjęs řan řōlcž, dotal řarař w řudy-
řhinku, jow řwjedžęřřy pschijedže. Wutrobne wjeřele wořadnych
nad jeho pschithadom bę řamy řłōncžny blyščęč na woblicžo
řarym a młodym řkřłalo, hacž runje męjeche wjedro mjenje
pscheczelnym wurař. Wone pak njemōžeche řadžewacz, řo řo
w pschipołdnřschim cžaku domy prōřdnjachu a řo drōhi ř ludźimi
pjelnjachu. řōla ř kwětłami řebi wupřschiwřchi tudomne řōlo-
jęřdne towarřtowo nowemu řnjęřej řarařej do řłuffcha napřchęčo
jędžeche. řu tež řnjęsa řarařa a jeho řnjęni mandželřtu řobu-
řtawaj řipčzanřkeho předařřkeho towarřtwa (kotremuž tež řnjęs
řōlcž pschibřłuscha), řnjęřaj stud. theol. Uhlmann a řapleř
w towarřtowym mjenje powitařčaj. ře řpęřchnej řęřbu cžah do
bliřcheje řyřtwiřkeje wřy řłinala pschijedže. řu cžřjōda
řchwarňych řęřdnych pod nawjedowanjom řnjęsa řeleřniřkeho řassistentu
řieřřera ř řyřlym řyřtwiřnym pschedřejicžęřřtwwm řatečzanřkeje
wořady řnjęsa řarařa woczafowasche. řschęřydowy namęřnitř
řyřtwiřneho pschedřejicžęřřtwa řnjęs řenda jeho a jeho mandželřtu
ř řłuboko řaczutymi řłowami witařche, a na to řęřba dale k nowej
domiřnje hacž k přęřnej wřy řatečzanřkeje wořady džeche. řu
w řęřřchęřach bę řo wulkotny cžah řęřtupał, kotryž ř nęhdže 600
řchulřich džečři ř wuczęřjemi, dorosčęneje młodžiny, wohnjowęje
wobory, wojęřřkeho a turnařřkeho towarřtwa, řerbřřkeho towarřtwa
„řipy“, řchęřęčzanřkeho wojęřřkeho towarřtwa wobřtejeche. řdyž
bę gmejňski pschedřejicžęř řjella řnjęsa řarařa řōlcža w mjenje

řatečzanřkeje gmejny powital, řnjęs řyřtwiřski wuczęř řjella
nadžiju a pschęče wupraji, řo budže nowy řnjęs řarař řhromadže
ře řwojey mandželřkeje řatečzanřki řarřki dom řōřlo řohnowanja
cžinič. řa to řnjęs řarař řōlcž wotmolwi, řo budže w duchu
lubořče w řwojey nowej wořadže řtuffowacz a řo cžyřla jemu
nowa wořada tu řamu lubořč a to řame domęřjenje wopofajacz,
kař wořada, wot kotrejež je řo ř cžęčkej wutrobu dželit. ře
řyřtwami řudžby řudyřkeje regimentskeje řapaly cžah psches wořad-
nej wřy řęřřchęřy a řowu řjęř cžęňjeche, kotrejež bęřchtej
cžęřne wrota ře řerbřřkim a nęřřkim napřřmowom postajilej. řatečny
bęchu řo pōđla teho ř řhorhojemim wupřschile. řara řobry řaczęřčęč
cžiniřche, řo kollatorřka řnjęni řługowa, kotraž bę tež na lubořčiwę
waschņje řnjęsa řarařa a řnjęni mandželřtu je řwojim řapřchahom
pschijęřčę dala, ře řwojey řwōřbu do cžaha řastupi, hdyž tōn
psches řnjęři dwōř cžęňjeche, řo by řnjęsa řarařa řōlcža na řaru
pschewodžala. řa wobřchęřnym řarřkim dwōřje řři mjes
nęřřřini napřřmami řo wuřnamjaze řerbřřke napřřma, wot jeneho
řobuřtawu „řipy“ řjenje napřřane: „řitajčęze wutrobņje!“, „řōžo
nutřřhōđ pozohnui!“ a „řęřu, přjedy dži mi tu na řemi!“ řnjęsa
řarařa witařtu. Dokelž řarřki dwōř njemohł wulku ludowu řyřu
wopřchijęč, řo řapofařanje na torhōřchęzu řta. řo bę lubořny
napohlad! řōlo wokolo řnjęsa řarařa bę řo řwjedžęřřki cžah a
řyřla wořada řęřtupała, a řromu tuteho řōla řęřđni a řōlojęřđni
wobrubjachu, mjes tym řo bęřchtaj řo do řřjedža řuřōdnaj
duchowňaj, řnjęs řarař řatub ř řjęřwaczřđla a řnjęs řarař
řyřtorę ř řłinala, řtupiloj. řōřłedniřchi jako řastawar řarřtwa
řa cžah wafanzu řo na řnjęsa řarařa ře řłowami pscheczelnęho
powitanja wobrocži, na to pofařjo, kař je řa jenotliwego cžłowjeřa
pōřbęhowaze, hdyž řo do domu řastupiwřchi wutrobņje powita, kař
hřchęče řwjeřelniřcho řa duchownęho, hdyž je jeho nowa wořada
na řa řwjeřelaze a wutrobne waschņje ře řłowom a řtuffom
witala, kař je to řatečzanřka wořada tōđn džen cžinił. řnjęs
řarař řatub męjeche řerbřřku řęčž na řalořku řłowow: Bōh řohnui
řwōj nutřřhōđ! řřchitzu cžahowi wobdželņizy, wón řęčęřche,
řōžde džečžo, dorosčęna młodžina, wřchę towarřtwa ře řwojimi
řhorhōwjemim, řęřđni, řōlojęřđni, woni řu wřchitzu pschijřchi, řo bychy
přajili: Bōh řohnui řwōj nutřřhōđ! řak tež lubi pschiwuřni,
džečři a řarřchęj noweho řarařa pschęja. řnjęřej řarařej řyřtorę
řnjęs řarař řōlcž wotmolwi: řak je řo wón dženřa wot řwojeje
lubeje wořady je řaczuczom dželit: ř domiřnje! a kař je tole
řaczucže bōlořč dželęnja pōłōžilo a wutrobu pōřbęhnyło. řřchaf
řo wón řam wręči, hdyž je jeho řolebta řtala, a hdyž je mjes
lubymim pschęčęlemi wotrořł. ř pschęčzu řnjęsa řarařa řatuba
řnjęs řarař řōlcž teho runja w řerbřřkej řęčři pschijřtaji, řo cžyřł
Bōh jemu řpōžęřicž, řo by ře řohnowanjom řa řwoju nowu
wořadu byl. řa řōnzu džowka řnjęne řługowęje a řři řōlcžři
řatečzanřkeje řhule řjane řwětłowe dary ř wotpōwjedazej naręčzu
pschepodachu. řwjedžen na torhōřchęzu řo ř řhęřłuchom: „řhwalčę
řoh' řnjęsa“ řapoczę a řo ř řhęřłuchom: „řjęch řohu džafuje“
řkōncži. ře wjeczōrnnych řodžinach řwjedžęřřka wjeczęř mňoholicžne
błidowe towarřtowo řjenocži, pschi cžimž řnjęsa řarařa řōlcža a jeho
řnjęni mandželřtu ř pschijřttami ř dželę řhutneho, ř dželę wjeřeleho
wopřchijęčza řławjachu.

řenelon jako dwōřski řaplan.

řako bęsche wuwolany řenelon hřchęče dwōřski řaplan řran-
zowřkeho řrala řudwiga řIV., njenamaka jenu njedželu řral řkoro
niřohu ře mřchi, hacž řębję řameho a duchownęho, hdyž bęřche
ř řemřchithōđženjom řwojeho dwōřřkeho řuda řewar řōla řpōřojom.
„řcho to řęřa?“ woprašča řo řral. „řa řym rořřchęřicž řal“,
wotmolwi řenelon, řo wascha řřajęřōščę dženřa ře mřchi nje-
pschijedže, řo byščęče řōla wohladali, řchto dotal pschijedže řohu
řłuzicz, a řchto řralej řo řpōřobacz.“

Daliřke dobrowōłne dary řa wōbę armeniřke řyřoty.

ř Butęčzanřkeje wořady psches řnjęsa řarařa řubizu:

ř. ř ř.	10 hr.
ř. ř ř.	10 "
ř. ř ř.	3 "

řhromadže 23 hr.

ř mjenje wōbřich řyřotow wutrobņy džaf.

řōlcž, ředaktor.

Esy-li spěwał,
Pitnje dželał,
Strowja cze
Eswójbnj statoł,
A twój śwjatoł
Gradny je.

Sa staw spróznj
Napoł móznj
Lubosć ma;
Bóh pał śwěrnj
Pšches spał měrnj
Czerstwosć da.

Njech ty spěwałš,
Eswěrnje dželaš
Pšchědne dnj;
Džeń pał śwjaty,
Dušci daty,
Wotpocznj ty.

S njebieš mana
Njech czi kmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wolšchew cze!

F.

Szerbiske njedželike łopjena.

Wudawa ńo kóždy ńobotu w Esmolerjez kniħiczišchczerńi w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

23. njedzela po śwj. Trojizy.

„Jako ja mały kusł nimo nich pšchińdžech,
dha namakach ja teho, kotrehož moja dušcha
lubuje. Ja džeržu jeho a nohzu jeho pušchczić.“
(Wyšoki kherlusch III, 4.)

Tak rěczi njewješta w lubosći k swojemu nawoženju.
Wšchitko pał je wěšczenje na khrystuša a jeho zyrkej:
wón ńam je tón nawoženja a jeho njewješta je jeho
zyrkej, je kóždy dušcha. W swojej lubosći k nawoženju
je njewješta tak sbożowna. Tak dha ńo praschamy:

Schto czińi nań prawje sbożownych?
a wotmolwmy:

1. hdyž prajicž móžemy: ja namakach, kotrehož moja
dušcha lubuje, a

2. hdyž wusławamy: ja nohzu jeho wjazy pušchczić.

1. Něschto šhubicž, moji lubi, naczińi bolosć, něschto
namakacž pał wjeńelosć. Njesawoła žónska w sczenju
ńwoje ńuńodnizy, prajizy: „Wjeńelcze ńo se mnu, pšchetož
ja ńym ńwój trosch namakala, kotryž běch šhubiła?“
Njepołoži pastryč šhubjenu wowzu, hdyž je ju namakal,
na ńwojej ramjeni i wjeńelosću? Haj, kaž na semi, tak
ńo tež w njebiešach nad namakanjom wjeńelja, wšchaf
našch Ebożnik wupraji: „Wjeńelosć budže pšched Bożimi
jandželemi nad jenym hrěšnikom, kiž pokutu czińi.“

Nětko wopomń, tak wjele dobrego je tebi twój luby
Bóh czań twojeho žiwjenja wobradził. Njeje luba maczeń
ńo ja tebe prózowala wo dnjo a w nozy a śwěrnj nan
cze napominał k wšchemu prawemu? Dale strowosć,

kažke rjane kubło, a fromny muž, fromna žona, fromne
džeczi a ńo móžech tych ńwojich sežiwicž! Woprawdže,
schtož je takje něschto namakal, tón ma pšchicžiny došć,
wutrobnje wusnacž: „Nježe, ja nješym dostojny wšchitkeje
ńmilnosće a ńwěrnosće, kotruž mi ńy wopokasał.“

Alle hdyž tež wšchitko to mamy, najšepšche nam tola
hišcze pobrachuje. Pšchetož našche žiwjenje ńo minje,
strowosć ńo šhubi, pjenjesy a kubla njemóžemy ńobu wšacž,
a hdy bychmy to tež mohli, dha tola tam we wěcžnosći
niczo njepłacža. Nan a maczeń nań wopuscža a džeczi
nam mrěja. Haj, to wšchitko nam pšchi wumrjeczu niczo
njepomha a nam njemóže žaneho wodacža ani měra pšchi-
njeć; to wšchitko nań njemóže sbożnych czińicž. To
samóže jeno Ješuš khrystuš, pšchetož „njeje w žanym
druhim sbożnosć; tež njeje žane druge mjeno pod
njebjom date tym cžłowjekam, w kotrymž my móhli sbożni
być;“ wón ńam „je tón pucž, ta wěrnosć a to žiwjenje,
nicšto njepšchińdže k Wótzei khibe pšches njeho.“ Těho dla
ńy halle prawje sbożowny, hdyž ńy jeho namakal.

Ty ńy pał jeho namakal, hdyž kaž wulka hrěšnikiza
pšched nim ležišch a i zlonikom na ńwoju wutrobu dnrišch
a rjekujesch: „Nježe, budž mi hrěšnikiej hnadny!“
hdyž i Domaschom wusławesch: „Mój Nježe a mój
Božo!“ Dha cze k swojej wutrobje cžehnje a praji:
„Budž troschtny, ja ńym cze wumohl, tebi ńu twoje
hrěchi wodate“. A nětko ńo sbożownosć žórli do twojeje
wutrobny, pšchetož ty mašch hnadu Božu a měr i Bohom a
pokoj ńwědomnja we wodaczu ńwojich hrěchow. Nětko
mašch tež Bože spodobanje pšches jeho ńyna, na kotrymž

spodobanje ma, a móžesch wšchědnuje pšchincz a bracz
hnadu wo hnadu a trošcht a móz a šylnoscz a radošč.
Eszy Boži lubuscht, kiž ma šwój sbóžny pšchichod wěšty.

Eszy dha hižo tak šbožowny, dokelž prajicz móžesch:
„Ja namakach, kotrehož moja duscha lubuje?“ Dha šnadž
tež wěsch, hdy je šo to štało a i džakom na tu šchtundu
myšlišch. Wěšche to šnano w nušy a hubjenštwje, hdžež
šy šo šwojeho Šbóžnika mozował, abo pšchi šhoroložu
šwojeho džěščja abo pšchi rowach šwojich lubnych, abo hdyž
šy nastročeny pšches šłowo Bože se rta duchowneho abo
šwěrneho pšcheczela šwój hrěch pšnuł a Boži hněw nad
hrěchom. Šsnano je pať luboscz k Jesušeji i lětami
narostła w twojej wutrobje kaž šchtomiť w šahrodze, hdžež
šy štaršchisťe napominanje w pěknej wutrobje wobšhował,
šo pšches šchulške rošwucžowanja we wěrye pošyluil a
pšches wopytowanje Božeho doma a čžitanje lubeje biblije
džen a bóle natwaril, šo bē modlitwa wo wěru twój
wšchědny šhlěb. Ale njech temu je kaž je, najwažnišche
tola woštanje, šo Jesuša lubuješch. Mašch ty jeho lubo?
Eszy ty jeho namakal? D hdyž niz, dha wopomni tola,
kaški šhudny, hubjeny, nješbožowny čžłowjek šy a pytať jeho
hišchěže, tať dolho hacž je namakacz. Nowe žyrkwine
lěto šo bóršy šašo šapocznyje, šnano twoje pošlednje tu
na šemi, njech čži budže lěto twojeho šboža, hdžež tež
i nami wyštasch: „Ja namakach, kotrehož moja duscha lubuje.“

2. Ale čžesch-li šbožowny woštacž, dyrbišch tež šlubicz:
„Ja nochžu jeho wjazy pušchězić.“

Luboscz k Šhryštušeji je drohe šubło, wo kotrymž
rěka: „Džerž, šchtož ty mašch, šo by ničtō njewšať twoju
krónu.“ Wopomni jenož, kať by šo čžert wjěšeliť, hdy by
čže šašo w šwojich šyčžach popadnył; kaťke wyštanje by
to bylo pola šwěta, hdy móhli prajicz: „Teho my šašo
mamy“; kaťke wjěšele twojeho čžela, hdy by šašo i knješom
bylo.

Teho dla, čžesch šwoju šbožownoscz wobšhowacz,
mašch wšcho čžinicž, šo by teho džeržal, kotrehož twoja
duscha lubuje.

Modl šo tať šwěru, pšchetož kōžda modlitwa je kaž
ruka, kotraž Šbóžnika šapšchimnje a twjerdže džerži. Čžim
wjazy modlitwow, čžim wjazy rukow, kotrež jeho twjerdže
džerža. Potom pať čžitaj tež Bože šłowo a šlyšch jo
radny, pšchetož kaž hušto Bože šłowo šlyšchisťch, wón i tobu
rěčzi. A hdyž jeho šłowo pšchowošmjesch, ty Jesuša do
šwojeje wutrobny pšchowošmjesch. Wón roščže potom a
w tebi šchtalt dobudže a šo wonkach tebe šjewi w šłowach
a škuffach. Wón tež potom njepšchidawa, šo do lěnjosczje
a šechernosczje šapadnjesch, ale čže štajnje wobudža, honicž
ša šwjecženjom, bjes kotrehož njebudže ničtō Bože woblicžo
wohladacz, a jeho wušnacž pšched čžłowjekami i žylym
twojim žiwjenjom.

Mašch-li šwěrnoscz w tym wšchěm, „dha budže čž
date, šo doščž šmješch“. Nješabudž, šchtož je tōn Šnjes
prajil: „Šchtōž njebudže se šwjatym Duchom a i wohenjom
ššchěženy, tōn dyrbi šo palicz we wěčžnym wohnju“. Eszy-li
pať pšches šwjateho Ducha šo horžaza a šwěčžaza
šwěza, mašch šam na šebi wobšwědcženje, šo je Jesuš
wopravdže w tebi a ty w nim.

D džerž jeho! Džerž jeho twjerdže, potom šy
šbožowny čžłowjek a kōždy džěn twojeho žiwjenja budže
rjany lubošny džěn a hdyž k wječoru šo pšchibližuje a
pšchidže šmjertna nōz, wón čži šwěčži, šo šo dom
namakajsch.

Eszyfora.

Měšchčanske prawo.

(Spitta.)

Fil. 3, 20.

Měšchčanske my prawo šwoje
Mamy horkach w njebjěbach;
Kaž do wótznoh' doma twoje
Myšle šložišch w njewjedrach,
Kaž tam noha pošhwatuje,
Šdžež je duscha domjaza:
Tať tež w njebjěbach šo čžuje
Šižom w šwěčže wutroba.

Teho wušwoli šej žadoscz,
Kiž nam šwoju luboscz da,
Duscha ma wšchaf jeno radošč,
Šdnyž ma šwojoh' Jesuša.
Šbóžna jeno je, ma jeho,
Pšchi nim pošoj hlada šej,
Bycz čže woštajiwšchi wšcheho,
Tam, hdžež šteji žadoscz jej.

Šhryšta luboscz k njebju čžehnje
Kaž magnet mi wutrobu;
W modlitwje šo čžuju rjenje
Pošbėnjeny nad šemju.
W žiwjenju šo ššhadžujemy
Kaž we jeho šwjatoščži,
Něčžimy a škuffujemy,
Šo šwět njedorošymy.

Njech naš pšchězo ludžo hanja,
Tōn, kiž našchu luboscz ma,
Wucži žohnowacz, kiž šranja,
Lubowacz tež hanjerja.
Kiž je šo tu ša naš pošal,
Njebjo šlubil nam ša dom,
Čže, šo by šo jemu dodať
Š njebjěskim tež žiwjenjom.

Mohli w njebjěbach my šhodžicz,
Š wutrobu tam horkach bycz,
Šdnyž nam mohlo šemške šłodžicz,
Njemohli my wodacz čžyčž?
Mohli hidžicz hidženeho,
Placzicz jeno lubemu?
Njemohli my kōždžiczkeho
Břemjo njesch rad' i lubosczu?

Ach, kaž hušto šurowimny,
Njemžemy wšchaf horkach bycz;
Šawimny a šawidžimny,
Njemžemy pšchi Šnjesu bycz.
Luboscz lubom' podobneho
Čžini naš, duž žadajimny,
Šo do šnamjenja wšchaf jeho
Pšchekrašnjeni budžemy.

Daj, šo njebych, Šesu šwěrnny,
Wot tebe šo šdalowať,
Šo bych twój, kaž w njebju, měrnny
Šižom tu wšchōn šawoštal.
Njedaj, šo mi rošprōšchenje
Šemšku čžini wutrobu,
Hacž mam junu wumōženje
W njebju i twojej šbóžnosczu.

Šichel. Š. Břōšta.

Pšched žyrkwiny mi durjemi.

Wěšche njedžela a ludžo džěchu ke mšchi, pšchetož runje bē šo
šawonilo. Žyrwi i napscheczja bē forczma a pšched nej šedžěšche
někaťki žyšy pohoncž, kiž šwoju trubku kurjo se šazpicžom na ludži
hladašche, kiž ke mšchi šhwatachu.

Duž pschindže tež po puczu nahladny muž je spěwariskimi pod pažu, džěšche nimo pohoneča a pohladny pschipadnje na njeho, tež pohoneč hladasche na njeho s wěstym kmejtotanjom: „Šy ty tež tajti hlupenz, so so do zyrkwyje hynjesech“?

Muž to kmejtotanje derje srosumi, ale wón njebu hnewny; fasta a so woprascha: Pscheczelto, njechajch sobu do předomanja?

„Ně“, sabórcža tamny a so wotwobrocziwšchi wuduny trubkowu fur psches ramjo.

Muž so njeda samylicz ale džěšche: Pscheczelto, ty by wěšče šle dny poměl. Ze hiščeže twoja macz žiwa?

Bohonz satorhnyeny temu mužej do woczow hlada a mjelczi.

Hdy by twoja macz tu byla, rěczi wón dale, ta by jara frudna byla.

Dale wón nicžo njeprazi a džěšche ke mšchi.

Bohonz pak hladasche prosče psched so a sapadowasche do hlubšich myšlow.

Potom so wón šhrabny; trubka jemu wupadže, wón pomalu psches hažu stupasche a stónčnje stejesche w Božim domje.

We wutrobje stwjerdnjeneho człowjeka je so něšto stalo. Što? Njeshudasch jo?

Seničke słowo „macz“ je jeho wutrobu pschewjalo.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

čajte myšle nadeněžech, Bože słowo czitajo.

Podawa šwěrnj czitar „Bomhaj Bóh-a“.

1. knihi Mójšajowe, 43. staw.

(Pokrəcəwanje.)

20. A my wotmolwichmy mojemu knjesej: My mamy stareho nana a — pschirunamy-li jeho s nami — jeneho młodzenza, w jeho starobje płodzeneho; a jeho bratr, kotrehož je něhdy se wschej lubosczu lubowal, je psched 22 lětami wumrjel, a wón je po jeho kmjerczi lutki šam wostal wot šwojeje maczerje, kotruž je našch nan wošebje lubo měl, a nan jeho teho dla tak lubuje, jako njeměl hewal žanych džěczi nimo njeho.

21. A ty rjekny k twojim wotrocžkam: Pschirwjedžče jeho šem dele ke mni, ja chzu jemu hnadu wopokasacz.

22. My pak wotmolwichmy mojemu knjesej: Tón młodzenz njemóže wot šwojeho nana pschiciz; a hdy by wón psches něčajti pschipad wot njeho pschischol, by wón wumrjel.

23. Na to prajesche ty k šwojim wotrocžkam: Ze-li so wasch najmłódschi bratr šem njepschindže s wami, njedyrbicze wy wjazy moje woblicžo wohladacz.

24. Duž czehnichmy my horje k twojemu wotrocžkej, mojemu nanej, a powjedachmy jemu mojego knjesa słowo.

25. A hdyž běchmy žito šjedli, kotrež běchmy s Egyptowskeje pschinješli, džěšche našch nan: Čžehičze tam šažo a nakupče nam něšto žita.

25. My pak wotmolwichmy: My njemóžemy czahnyč, šhiba so budže našch najmłódschi bratr s nami; budžesch-li jeho s nami póšlacz, dha chzemmy my dele czahnyč; pschetož my njebudžemy teho muža woblicžo wohladacz, je-li so našch najmłódschi bratr s nami njebudže.

27. Na to je twój wotrocžk, mój nan, k nam prajil: Wy wěšče, so je moja žona Rahela mi dweju šynow porodžila.

28. Sedny woteńdže wote mnje, wo kotrymž je prajene, so je roštorhany; a ja njejšym jeho wjazy widžal.

29. A wošmjecze-li wy teho tež wote mnje, a pschindže na njeho něšto šle, dha pschinješecze moje šchědžiwu wlošy se žaloscžu do rowa.

30. Hdy bych ja nětko domoj pschischol k twojemu wotrocžkej, mojemu nanej, a tón młodzenz njebyl s nami, pschetož nanowa duscha wišy na młodzenzowej duschi,

31. Dha so štanje, hdyž budže wón widžecz, so hólz sobu njeje, so wón wumrje; tak bychmy my, twoji wotrocžzy, šchědžiwu wlošy twojeho wotrocžka, našcheho nana, se žaloscžu do rowa pschinješli.

32. Čajku žaloscž pak móžu ja najmjenje wohladacz. Pschetož ja, twój wotrocžk, šym rukowal ša teho hólza pola mojego nana, prajizy: Ze-li so ja tebi jeho šažo njepschirwjedu, dha chzu moje žiwu dny wina byč.

33. Teho dla njech tu ja nětko woštanu ša teho hólza, wotrocžk mojego knjesa; a puschež hólza, so by se šwojimi bratrami horje czahnył.

34. Pschetož kaž móžu ja horje czahnyč k mojemu nanej, hdy by tón hólz so mnu njebyl? Ša bych dyrbjal žaloscž widžecz, kotraž by pschischla na mojego nana.

S tutymi rjanymi, žiwymi Žudowymi słowami wujasni šu, kaž šu so šmylenja Šosefowych bratrow mješ tym minyle; pschetož šwěrna šwědomliwošč a džěcžaza luboscz k nanej žiwje s nich rěcžitej. Čole bē, ščtož bēšche Šosef chzyl póšnacž; teho dla šaštupi s tutymi słowami, w kotrychž stej štyšnoscz a šadwělowanje bratrow najdale pokrocžiloj s dobom šawróčzenje w šawisnach.

Čaž njeje Žuda tu w nuy Benjaminu wopuschczil, tak njeje pošdžišcho Benjaminowy šplah Žudowy šplah w najhóršim čažu wopuschczil, hdyž bēchu jón wschitke šplahi wopuschczile.

Nětko šu so Šosefowi šynojo šažo pokajali jako šynojo šwjateho Wótza. S nich blyščeži so nadobne a šprawne šmyšlenje, po kotrymž je so pošdžišcho wschemu Šisraelštemu narodej Šeschurun = šprawny narjeklo; jich džiwje a našylne waschne bu poražene, pokuta do nich płodžena, a tak šaložk a podložk ša jich wěčnje s be šapoložene.

Šisrael, něhdy k Šobóžnikej wobrocženy, budže tež šwjate šymjo

45. staw.

Šosef da so póšnacž.

III. 1—15. Psches Žudowu rěč wschón hnuty — pschetož wona je jemu něžnu luboscz k staremu nanej a woporniwu šwěrnoscz k jenicžkemu hiščeže žiwemu Rahelinemu šynej wujasniła — njemóže so Šosef dale tajicz. Teho domjazy ludžo maja woteńcz a hórko płakajo da so Šosef bratram špóšnacž. Tutych pak póšnacze: „Ša šym Šosef, wasch bratr, kotrehož šče do Egyptowskeje pschedali“, tak porašy, so njemóža Šosefej ani słowčka wotmolwicž. Čakle potom, hdyž bē jim Šosef tróizy wobkručil, so je to, s čzimž šu jeho něhdy šschimžili, Bože wodžeanje bylo, so by so bratram derje šeschlo, a hdyž bē jich wschitkich wokošchal, rošwježe so jim powjas, jich jashk putazy, so šamóža so s nim rošrěčowacz.

1. Tehdom, hdyž Žuda se šwojeje wutrobny, s lubosczu a se frudobu, s bolosczu a pokutu pschepjelnjeneje, tak hnuzaje šlowa rěčesche, a hdyž drje pschi pošlednich šlowach šylly jeho hólš podubnychu, njemóžesche so Šosef dale šdžeržecz a šwoje czuczja dale hiščeže putacz pschede wschitkimi tymi, kotřiž wokoło njeho stejachu. A wón šawola: Njech wschitzy wote mnje wuńdu! A tak žadny człowjek pschi nim njewošta, hdyž so Šosef, kaž nětko hnydom šhonimy, da šwojim bratram špóšnacž.

Ša njedwěluju — praji Luther — so je Šosef pschi Žudowych šlowach a proštwje šschepjetal, a s tym je so jemu wutroba šmyšczila; pschetož ščždžicžke šlowo, wot Žudy prajene, je jemu wutrobu hnuło psches wulku šwěru a luboscz, kotruž je k šwojim bratram měl. Čak je so Žuda wo Šosefowu wutrobu dypal.

Mudrosčzi, s kotrež je dotal šwoju wutrobu wobknežil, so by po Božich šchczěžkach šchol se šwojimi bratrami, njemóžesch so do džiwacz. Čola ša njeho by najhóršcha czwila byla, hdy by je šwojej po šdacžu krutej wutrobu chzyl pokrəcəwacz, haj to bēšche jemu dale njemóžne, dokelž so jemu czuczja se wschej mozu nawalichu.

Póšnacze s bratrami bēšche podawš, něžny a šwjaty, so mješesche Šosef ša to, bychu-li zusy pschihladowali, by so póšnacze s nimi wotšwjecžilo, nimo teho by so wo ščščzi, kotruž bēchu bratšja jemu něhdy škuczili, hnydom po wschēm mješče a kraju powjedalo.

2. A wón s wulkim hólšom płakasche a šdychowasche, so by šwoju šputanu wutrobu woložil, a wón płakasche s tajkim hólšom, so Egyptowszy, runje wuschedschi, a wot nich pošdžišcho Šarawnowa čželedž abo Šarawnowi pschidwórní ludžo wo tym šlyšchachu.

3. A šhrabawšchi so šažo džěšche Šosef k šwojim bratram: Ša šym Šosef. Ze hiščeže mój nan žiwny? A jeho bratšja njemóžachu jemu ani na jeho wušnacze, ani na tuto praschenje wotmolwicž, tak so woni štróžichu psched jeho woblicžom a njemóžachu jemu ani do mješwocža pohladacz.

Psches naprašchowanje ša nanom chzysche jim šdželicž, ščto je jemu najwážnišche a jeho wutrobu nětko najbóle jima, hdyž je nětko šažo jich bratr.

Čole je wulzy rjany pschiklad, — praji Luther — kaž so Bóh k nam ma. Wón šchwika naš hnadnje a po wótzowskej lubosczzi, a ščónčnje šastawšchi se šchwikanjom šjewi so nam prajizy:

Sa hym twój Bóh, kotryž ma tebje lubo a pscheczelniwje s tobu wobkhadza; ja hym s tobu mēnil po wutrobnej a pscheczelniwjei lubosćzi. Tak ho sažo dusche posbēhnu, so móža ho sažo spokojeć s Božej hnadu a pscheczelniwosćju. A to je pokoj Božich džěczi w tutym žiwjenju. Ale tak wulke budže jich wješele na tamnym dnju, hdyž budže ho hym Boži sjewicž, prajizy: Slej, ja hym twój Sbožnik a wumóžnik, na kotrehož sy ho hrěšič, so ho njeprašam sa hwojej zyrkwi a wošadu a na njeju njehladam, jako njebych byl Bóh a njestarał ho wo waš. Slej, tu hym! Teho dla pak hym tebje poschwikał, so by twój hrěch wurjedženy a wumjedženy byl, a so by mje spósnal sa hwojeho Boha a Sbožnika. Sšto budže, pschińdže-li našch Knjes a Sbožnik Jesuž Khrystuž, kotryž je naš w tutym žiwjenju wschelato spytował, a swoli, so hym čzwilowani, schwikani a nimale stónzowani! Kat wulke wješele budže, hdyž budže ho tak nahle a njeabzy pscheměnicž, hdyž hym prjedy sa to mēli a čzuli, so je najhrošnišči tyran, kotryž je naš wschěch chyzł na jedyn wokomit jahubicž. Tehdy budže prajicž: Sa hym Josef, ja hym wašch Sbožnik.

Alle tež hinał ma ho tuto snamjo stacz, hdyž budže ho Jesuž Židam, hwojim bratram, kotryž sy jeho sazpjeli, dacž spósnacž.

4. Wón pak džěsche k hwojim bratram s pscheczelniwym, wutrobu dobywazym hłokom: Stupeče wschal kem ke mni! A woni se semje postawišchi pschistupichu k njemu, wostachu pak dale bojasliwi a stysni daloto wot njeho stejo. A wón džěsche: Sa hym jawěseče Josef, wašch bratr, tón, kotrehož seče wy do Egyptowsteje pschedali.

5. A nětko njestarače ho dale wjazy wo to, sštož je ho stalo, a njeboče ho, so bych ja teho dla ho hněwał, so seče mje kem pschedali; pschetož ja mam we wschěm tym sa to: wašcheho žiwjenja dla je mje Bóh prjedy waš kem póbłal.

Josef je jim tak wobšwědčič, so spósnawa we hwojich wošudach ruku Božeho dohladowanja, so wón sabudže, kat bēchu woni póbłal wobdželeni, a so je jemu tak lohko, so jim jich sčosć njesaruna. Bratřja sy drje posdžischo tež čzuli, so njeje jich hrěch s tym sanicženy; ale s lubosćju njechajche Josef jim jich sčosć pschilicžicž.

(Pofracžowanje.)

Sranjeny wojak.

Młody wojak bu na bitwiščežu smjertnje sranjeny. Se stynjenymaj rukomaj ležesche wón, ho modlo, na semi a čzalasche se směrny podčizkjenjom do Božej wole na blisku smjercž. Wójwoda Ferdinand Brunschwigski na lonju ředžo jeho wuhlada, kat we hwojej krwi mērny ležesche a rěčesche pscheczelniwje s nim. „Sa hym bórny dokonjal,“ džěsche mrějazy s wješełym woblicžom, „ja wumru wješeły na sažlužbu hwojeho wumóžnika Jesom Khrysta.“ A s tym wón hwoju duschu wudycha.

Boži řud.

Něchtón s Trsteje bē řebi řhětro wulke samoženje sažlužič, ale psches pscheczinjena a jebanja hwojeho njeporadženeho řyna wón posdžischo zyle wolkudži. Žona jemu wumrje, jeho strowota řhiny, a k dospolnjenju hwojich čzerpjenjom wón tež widženje řhubi. Řhudy, řlepny, wopuschčeny a bjes pscheczela namafa stónčnje pschebytł w řhudowni w Franklinje.

Sdyž w tutej wukhowanzy bydlesche, pschińdže jeho řyn na hwojim pucžowanju psches město Franklin. Jemu bu pomjedžene, so jeho nan w řhudowni pschebhwa a řebi řada, jeho hiščeče ras wohladacž. Alle řynej ho njechajche k hwojemu naney, řiz bē tak wjele sa njeho čzinił. — Sšto ho řta? Tón řamy džěń, hdyž chyzsche do Gettyřsburka na něřajkim wosu wotjěcž, pschekhwata jeho pschi tamnej řhudowni řalofne njewjedro. Prjedy čzopły wón řraščnje řymu namrē; to najmnjenje padže jemu na woczi a wón wořlepi. W hwojim wulkim hubjenstweje wosta wón tójhdy w Gettyřsburku, tak dolho hacž jeho pjenjesy dořahachu; potom póbłachu tež jeho do Franklinsteje řhudownje. Džěń prjedy bē jeho nan wumrjel, na dnju řynoweho pschihada bu čžělo řhowane. To ložo, w kotrymž bē njebocžicžiči ležal, stejesche prošdne; duž tam řyna položichu, řiz tež bórny sa hwojim, na řtamanu wutrobu semrjetym nanom psched Boži řud džěsche.

Młodliš řo we wěrje?

Sunu našmu džěsche wječor posdže řhuda holza psches holu w řthlandže a widžesche řo na jene dobo wobdata wot pjeć wjellow. Wulzy nastrožena samkny w řrašche řwojej woczi, padny na řwojej koleni a modlesche řo wo wumóženje. Wona řo modlesche, modlesche řo mērny dale a wschitka bojosć wopuschčiči jejnu wutrobu. Sažo woczi sažo wotewri, njebē wo wjellach ničo wjazy widžecž. Wone bēchu do wřby wuběžale, rostorhachu tam wulkeho řša, kotrehož bēchu ludžo k řwojemu sařhowanju na nje řchězowali, a řezrachu jeho.

W stysnosćzi wołach řo k temu Knjesej: a tón Knjes wubřšcha mje a trořchtowajche mje.

Džěscza jandžel.

W małym měřtku ředžesche lubosne hólczatko we wotewrjenym woknu jeneje řtwy, kotraž bē po řhych řthodach. Macž bē hacž do řuri řtupila a džěczatko hrajesche směrny. Na hacž pak, psched řurje řtupi, prošerčka a pohlada k woknam řorje, so by widžala, kat wjele wobndlerjom něhdže w tej řhězi bydli, duž widži, so džěczatko s horneho wokna wuleczi a k semi pada. W tym řamym wokomiku wupschestrje řchóřzuch a hižo leži to džěcžo řtrowe a čzěrřtwe w jeje rukomaj, a wulke wješele a wulku radošč řaczuwa wutroba maczerje, hdyž hwojeho řynka řtroweho s ruki prošerčki dořta.

Řunje w prawym wokomiknjenju póbłal Bóh jandžela w prošerřkim řchalcže, — o čzłowjecže, njesapomń řenje, so tež najnižšč husto najbóle je wuřwoleny grat, pomozny řředk w Božej ruzy. i

Wschelake s bliska a s daloka.

— Knjes kandidat Mróřak s řrodžiščeča je hwoje theologiske pruhowanje psched konsistorřtwom řhwalobnje wobřtal a w bliřřchim čzafu jako řarať w Budyřhinku řastupi.

— Pschichodnu njedželu řo nowa řchula we řasu řwjatocžnje pořwjeczi.

K rozpominanju.

Žyrkej Khryřtuřowa wuczi zlonikowe řmyřlenje.

Došč je wjazy hacž pschewjele.

Dalije dobrowólne dary řa wbohe armeniske řyroty.

S Buleczanssteje wořady psches řnjeřa řararja Řubizu:

R. s B.	2 hr.	—	np.
B. s B.	—	50	„
S. s M.	1	—	„
W. s B.	1	—	„
M. s M.	4	—	„
R. s B.	2	—	„
D. s Wj.	3	—	„
P. s Wj.	3	—	„
P. s B.	3	—	„
T. s P.	1	—	„
W. se Ž.	6	—	„

řromadže 26 hr. 50 np.

W mjenje wobohich řyrotow wutrobny džak.

Gólcž, ředaktor.

„Řombaj Bóh“ njeje jenož pola řnjefow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňjach „Serb. Nowin“ na wřach a w Budyřchinje dořtacž. Na řchtwóřcž řěta řlaczi wón 40 np., jenotliwe čziřla řo řa 4 np. pschedawaju.

Šy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Stromja cze
Šwójbnj statot,
A twój šwjatot
Šradny je.

Ša staw špróznj
Napoј móznj
Dubošć ma;
Bóh pał šwěrnj
Pšes špał měrnj
Čzeršwosć da.

Njech ty spěwašch,
Šwěrnje džělašch
Wšědne dny;
Džer pał šwjaty,
Dušchi daty,
Wotpoczń ty.

Š njebješ mana
Njech czi šmana
Žiwnošć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšerw cze!

F.

Šerške njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knižničisčječni w Budyščinje a je tam ja šchwórtlětnu pšedplatu 40 np. došćaz.

24. njedžela po šwj. Trojizj.

Galat. 6, 7—9.

„Šchtož cžłowjeł šyje, to budže wón tež žnjecž!“

Luby cžitarjo! Tvoja najwjetšcha starošć w tutym žiwjenju ma być, šo mohł junu tež šobu žnjecž bjes pšesćaz. Wšě tvoje myšle, prózowanja a modlitwy dyrbjja šo na tónle twój wotšknjeny kónž šłowacž. Tola jeli chzešć jón w šwojim cžasu dozpicž, dha mašch šo pšchede wščem wo prawy wušyw staracž, pšchetož šchtož cžłowjeł šyje, to budže wón tež žnjecž! Šchtož na šwoje cžělo šyje, budže wot cžěla škaženje žnjecž; šchtož pał na ducha šyje, budže wot ducha wěczne žiwjenje žnjecž.

Šdžež šo wo wušywanju rěczi, dyrbimy tež na šymjo a na rolu myšlicž. Pohladajmy po našchim tekšće najprjedy na hubjene šymjo a na hubjenu rolu!

Ššymjo, kotrež ty, luby cžitarjo, na šemi roššywašch, šu tvoje myšle, tvoje požadanja, tvoje modlitwy, tvoje šłowa, tvoje škutki. Jeli šo wšcho tvoje požadanje jow delkach na šemi wostawa, šdžež šo wono jeno wjereczi wokolo pjenes a wobšedženstwa, wokolo cžesće pšched šwětom, wokolo wješela a lóšhta, š jenyj šłowom, wokolo šemšeho cžělneho derjehicža, dha je to hubjene šymjo. Wšchitke loškomyšlne, njecžiste, šelharne, ludarške a hanjerške šłowa šu hubjene šymjo, šymjo cžetnjow a wóštom. Wšě škutki, kiž nješju š Boha a š Božej cžesći cžinjene, šu hubjene šymjo.

A šchto je nětko ta hubjena rola, na kotruž wšchitko tajtele šymjo wušywašch? To je tvoje cžělo. Ty mašch w šebi džěleneho cžłowjeka: cžłowjeka Božeho a cžłowjeka šwětneho abo cžělneho. Šdnyž šo ty š myšlemi šamo-prawdošće, hordošće, wjecženja helcžich a nad wobrašami šwojeho hrěšneho lóšhta wješelišch, dha pada tvoje šymjo na cžělo, kotrež ma nad tym šwoje špodobanje. Cžělo šo w tebi šmėje pšchi poradženej ži, pšchi njepóž-cžiwym žorcže, pšchi wótrym a njelubošćiwym šudženju bližšeho. Twój cžělny cžłowjeł wyšta, šdnyž šy šwoju šlu radu wuwjedł a šdnyž je šo czi twój hrěch poradžil. Š teho wěšch, šo šy na cžělo šyl; pšchetož kóžde pšch-hrěščenje je wušyw na šame tvoje cžělo.

Kóždy tajki wušyw pał je tež wušměščenje Bože. Ty šy Bože džěcžo, ale na šwět a cžělo powěšchsch šwoju wutrobu. Š tym wušměšchujesch šwoje njebješte šempšindženje a cžerisch tež šmėch se šwojim Wóžom w njebježach. Tola njemol šo, Bóh šo njeda ša šmėch mēcž! Šchtož šyješch, to žněješch. Twój hrěch šo na-pošledku pšchecžimo tebi šamemu wobroczi. Š cžimž šy hrěšchil, š tym šy šhostany. Tola ša matym šudom, kotryž šo hižo w šlych ščěhwkach hrěcha pokajuje, šroczi móznje Boži wulki šud! Tvoja wutroba bje pšchezo šłabšcho po hnadže a ty wumrješch, přjedy hacž šy š wobrocženju pšchischol. Te žně šu tu, a tón šenjes cze žněje, kajšehož tebe namaka. Ty šy štwjelzo š hluchim šłošom; wón nima ničžo w tebi, ničžo ša šwoju bróžen. Te žně šu tu, a ty dyrbišch žnjecž. Ty šy na šwoje cžělo wušywał, nětk budžešch wot cžěla škaženje žnjecž.

Tebi bęchu bohate žně pschidželene a sřhowane; ale ty řy řo je řachodnym lóřhtom řpokojil, a nětko žněješ řa to węcžne řatamanřtvo. Mój řřheřćijano, tajki tola njednrbn twój kónž być? Duž wobrocžmy řo ř wopřřanju drugeho řiwjenja!

Šwjaty japořhtol Pawol piřche dale: „Šhtóž pař na ducha řyje, budže wot ducha žnjecž węcžne řiwjenje. Njednajež nam pař pschi nařchim dobrym ćzinjenju wuřtać, pschetož w řwójim ćzařu budžemy tež žnjecž bješ pscheřtać. Kotrej je nětko wuřnyw ř węcžnemu řiwjenju? Dobre dyrbimy ćzinicž a to najprjedn nutřřak w nař. Dobře ćziniř, hdyž jako lube džecžo Bože jeho řłowu wěrřř a řo wot jeho hnady ćzahnyć dawajř; hdyž mař řwoje wjeřele nad tym řnjeřom a řo nad jeho řłowom a nad jeho węcžnej radu twojeje řbóžnořće řradujeř; hdyž řo wřřědnje w ćzichej ponižnořći jemu podawajř a wopruijajř; hdyž w horzej, wěrřajej modlitwje řwoju wutrobu pschěd nim wřřědnje wuřnypujajř; hdyž Božemu řłowu w twojim domje bydlicž dawajř a tule jedž duřche tež druhim pořřicžujajř; hdyž řwojemu bratrej, řiž je řo wot něřajřeho pada pschěřhwatać dař, řařo horje pomhař ř ćzichim duchom; hdyž řćerřliwje ćerřpiř a řwój napořoženy řřhiž nořnyř ř ćřeřći Božej; hdyž wřřitko, řřtož ćziniř je řłowami a je řřtkami, w mjenje řeřom řhryřta ćziniř; hdyž na to myřliř, řřtož wěrne, řřtož ćřekne, řřtož prawe, řřtož póžćiwe, řřtož lubořne, řřtož řhwalobne je. To wřřitko je řřheřćijanowy wuřnyw.

Šhtóž je ř Boha, to řo tež ř Bohu wróći. Boža wutroba a Boža rada je to polo, do kotrehož řwoje řnyjeřřka wuřnywař. To je najřřařniřřa a najplódnijřřa rola, řiž řo jeno namafacž hodži. Wjeřele je hižom pschi řyćž. Džecžo Bože řo řraduje wřřitkeho řwojeho řiwjenja. W řwójim ćzařu pař jemu ř jeho wuřnywow řřařne plódy řeřřhadžeju; pschetož Bóh jim tyće a řrořćenje dawa. Duž njewuřřawaj a řćerřliwje ćzajaj. Myřl řebi na žně. Twój Bóh ćže žnjecž. Ty dyrbiř polny kłóř być. Ty pař dyrbiř tež žnjecž. Šhtóž řy wěrř, řřtož řy řo modliř, řřtož řy dobreho ćziniř, to wřřitko je tebi twój Bóh w njebjeřřak řřhowař. O to budža žně, hdyž pořředni řróć polne wodacž wřřitkiř řwojich hřěchom dořřanjemy; hdyž řwoju řřaru womařanu drařtu na węcžnje wotpořožimy; hdyž žyř řnamjo Bože řařo řařřchimnjemy; hdyž žyř měr Boži nařche duřche napjelni; hdyž teho řnjeřa wohladamy, řařřiž je; hdyž budže řbóžnořć wřřitkiř řbóžnyř tež nam data! A to budža žně bješ pschěřřtać a!

Duž wuřwol řebi, luby ćzitarjo, hacž ćžeřř na ćřělo řyćž a řřaženje žnjecž, abo hacž ćžeřř na ducha řyćž a węcžne řiwjenje žnjecž. Boh ćzi pomhaj a rořřwęcž ćže je řwójim řwjatym Duchom, řo prawje a twjerdže wuřwolijř.

Šamjen.

Dasch řo dujej bješ modlitwy pominyć?

Pschekupž řähnel w Annabergu da pschi pschiblijowanju řnyjeřće hiřćež je junu wřřitkim řwójim džecžom ř řnyjeřřnemu řóžej pschicž a džeřche ř nim: Junu w řwojich mlódnich řěřach ćzinjach pschekupřke pućžowanje. Mój wóř dyrbjeřře řhwiřćićřku řtejo wotřtać, ćřehož dla ja do žyřkwe, w kotrejž bě runje Boža řkuzřba, řařřupich. Duchowny řećžeřře runje wo řbóžnořći a řohnowanju modlitwy, a wospjetowařře wjazž řróć řłowa: Džeř bješ modlitwy je džeř bješ řohnowanja! Wot teho ćzařa řem mi tute řłowa wjazž ř wutroby njepřřidžechu. Šřřjedž próžy a řřařořćow řwojeho pořřđijřřeho řiwjenja řny řhoniř, řo jenož ř modlitwy prawy řnutřřkowny měr a wjeřeloeř, wutrobitořć a

móž, řohnowanje a tyće na nařche řłowa a řřtki wuřřhadža. Modlitwa njedawa pař jenož prawu móž a wutrobitořć w řiwjenju, ale tež we wumrjećž. Pschetož Bóh, ř kotremuž mój duch něřk pónđže, je mi pschěř modlitwu hižo dawno luby blifřořnaty pschěćel, kotrehož woblicžo řny wřřědnje w řřaboeřći ćřěla pyřař a nětko řo řřjedža mješ boloeřćemi řnyjeřće wulžy wjeřelu, řo něřk řřonežnje tute lube, řař huřto pyřtane woblicžo bóřřy w duchu namafam a wohladam. Něřkole, hdyž ja na pschězo ř tuteho řwěřa a wot wař, mój lubi, pónđu, njewěm wam ničžo řřařniřřeho řawořřajicž, hacž napominanje ř modlenju, pschetož ř modlitwu a w modlitwje macže wřřitko, řřtož móžecž řebi řa ćzař a węcžnořć droheho řadacž! — Mój Božo a mój řnježe, ty řy mje přjedn lubowař, a ja řny ćže tež we wřřitkiř řwojich řřaboeřćach a hřěřach lubowař. Daj mi hiřćež je junu, přjedn hacž wot tudy pónđu, wot wřřitkiř řwojich a w řiř mjenje te řłowa prařicž: „řa a mój dom ćžemy temu řnjeřej řkuzřicž!“ Daj ty jo hiřćež na pořřednim řřoneženju moju modlitwu być, řo by řřłóđke mjeno řeřřowoe a jeho Bóřřka móž ženje ř wutrobow a wot hubow mořich džecž a džecžidžecž řo njedaliř! Daj ty w tutym domje pořřěnjene ružy a wutroby w modlitwje ř tebi wřřědnje a pschězo, a erřy ř pschipowjedanju twojeje ćřeřće. Potom budžeř ty Bóh mořich a woni budža twój lud!

Boła teho řnjeřa je pomoz a twoje póžohnowanje na twojim ludu! řř. 3, 6.

Ćwař na Boha!

Ćwař, o moja duřcha,
Ćwař na Boha!
Wěra jemu řkuzřa,
Pomoz řa wřřěř ma.
Budž bješ řřařa,
Řanje řeřřhadža;
řo řnyje ćže wita
Řřařnořć nalěćza.
Hdyž wřřor duje,
Řřhiž nařřawa,
Dha ćže wobarnuje
Móž řnjeřowa.

Ćwař, o moja duřcha,
Ćwař na Boha!
Wěra jemu řkuzřa,
Pomoz řa wřřěř ma.
Šwět rořřwalćže,
Š nami Wjeřřřny je;
Wjeřřa dnžli Bóh řnjeř
Řuřa njebudže.
O węcžna řwěra,
Šřřit we nuřy,
řomhaj, hdyž je wěra,
Ty řwěny řy!

F.

Pućžowanje po Božim piřmjje

abo

řařře myřřle nadenđžech, Bože řłowo ćzitařo.

řodawa řwěny ćzitař „řomhaj Bóh-a“.

1. řniři Mójřřařowe, 45. řřaw.

(řotracžowanje.)

6. Pschetož dwe řećže halle řtej, řo je drohota byla w řřaju; a je hiřćež je pjeć řěř, w kotrejž řo njebudže woracž ani žnjecž. Š dotalneje nuřy móžecž řpóřnacž, řo by bješ Božeje wóřebiteje pomozu po wami bylo; wny byřćež wřřitžy dyrbjeli hłoda wumrjeć.

7. Alle Bóh je řpóžćiwřři, řo řće mje pschědali, pomoz pschěhotowař; řwolizy do teho je mje přjedn wař řem póřřal, řo by wař wuřřowař na řemi w powřřitkownej a njepřřeřřawazej nuřy, hdyž budža druřy řahubicž; ale wařře řiwjenje je wumohl pschěř wulře wumóženje; žyř wóřebicže je wřřo řařřadowař, hładajž na wař, dořelž řće wny jeho wuřwoleny narod na řemi, kotrejž ćhnyřře žyř wóřebicže wuřřowař.

8. Pſchetož taſ je jaſne, wy mje njeſſeže hem póbſlali, ale Bóh, kotryž je mje Faraonej ſa wótza, ſa wótzowſteho radžiczerja poſtajił, a ſa knjeſa nad wſchitkim Egyptowſkim krajom.

Eſwjate ſtawisny ſjewja w Joſefowych ſtawisnach wſchitku ſwoju doſtojnoſež; tu pſchi ſaſowidženju pał žněja ſwoju najwjetſchu ſlawu. Wſcho je pſchiroda, wſcho duch, wſcho wumjelſtwo, tute tſi ſu tu jene, a kóžde ſłowo je, jako byle wukupane w ſylſach ſobužarowanja, w kwi luboſeže a we winu wjeſeloſeže. Podložk tuteje kraſneje ſtawisny je kraſnoſež Khrystuſowa, kotraž po wſchých ſtronach ſwoju njebeſtu ſwětloſež nad njej wulwa. Pſchetož taž je Juda Joſefa, taž je židowſti lud Jeſuſa pohanam po-
dal, a tež ſtawisna tutej bratrowſkej pſcheradže ſnapschecza ſtejaza wuńdže něhdy, ſo budža ſo čłowjeſojo konicž pſched hłubokoſežu Božeje mudroſeže a Božeho póbſnačza.

Pſcherada ſakubowych ſynow, k njeju wolaža, njeje ničzo druge, khiba rada a ſkutk Boži, ſo byſchtej bylej wukhowaſtej Egyptowſki a Iſraelski dom. Taž je ſo Iſrael pſchehrěſchil na kwi praweho a ſwjateho wotrocžka Božeho, kotryž njebe wuſchol i zuſby, ale i doma Iſraelskeho, a runje to je rada Boža byla, doniž je ſwět ſałožil, a teho dla je byla ſe ſbožom ſa wſchón ſwět. Taž je ſaſalka njewěra Iſraelska byla i durjemi, pſches kotrež je wjeſela powjeſež wo Eſbóžniku wuſchla k pohanam. Kaž pał je pſcheradženj Joſef najprjedy byl i knjeſom nad Egyptowſku, a taž je jako tajki Egyptowſku wukhował pſched ſahubjenjom, hdyž nan hižo mēnjelche, ſo je ſyn njebo, a hdyž bratija kłodžachu w poſlecžu hrěcha, taž je tež Khrystuſ kſchizowany byl i woprědka i kralom mjeſ pohanami, hdyž jeho bratija pod putami jeho kwi, kotraž ſo k njeju wolaſche, ſe ſadwelowazej wutrobu dale w čēmnoſeži bludža. Hdyž pał čzaſ ſeńdže, ſo je wón wſchých pohanow domjedł do kraleſtwa wumoženja wot ſmjereže, potom budže ſo póbſnač dacz ſwojim bratram, hdyž nihtón zuſny njebudže pſchi nich, potom budže wſcha Egyptowſka ſhonicž, ſo je knjeſ Egyptowſki ſyn a bratr Iſraelski.

9. Dha khwataježe a čehńeže horje k mojemu naney, dawno ſa wami ſe žedžiwowežu ſo roſhladowazemu, ſo njeby ſo dale dlěje wo Benjaminu a wo waſ ſtrachowal, a pſchinjeſeže jemu pódla wjeſelu powjeſež, prajizy: Taž da tebi Joſef, twój ſyn, powjedžicž: Bóh je mje ſa knjeſa po wſchej Egyptowſkej poſtajił, a da tebe proſež: Pſchińdž ke mni dele a njeſomdž ſo.

10. Ty dyrbiſch w kraju Goſenje pſchewjacz, a bliſto pſchi mni byčž, ty a twoje džečzi, a twojich džečzi džečzi, twój drobny a wulki ſbót, a wſchitko, ſchtož maſch.

11. Sa čzu cze tam ſežiwicž, pſchetož budža hiſcheže pječž drohe lěta; ſo by ſnadž njeſahinyl, ty a twój dom, a wſchitko, ſchtož maſch.

Wnył, ſo mohla ſo jeho ſwójba do Egyptowſkeje pſchewjelicž, beſche ſo Joſefej i pſchiběrazej drohotu bližila, a Goſenſki kraj dyrbejeche bórſy ſa najpſchibódnijſchi póbſnačž; tola wón je tu bóle rěčal i proſežicž, wot Boha roſſwětleneho ducha, hačž jenož po čłowſkej mudroſeži a po čłowſkim wulicženju. Seho rada be wopravdže Boža rada, jeho puče bechu Bože puče, hdyž hewał wo čłowſkich ſaměrach, tež hdyž ſu nanajlepje wumyſlene, Jeſaiasowe ſłowo: Pſchetož moje myſle njeſu waſche myſle, a waſche puče njeſu moje puče. Ale keltož njebeſa ſu wyſchſche dnyli ſemja, taž ſu tež moje puče wyſchſche dnyli waſche puče, a moje myſle dnyli waſche myſle.

12. Čžeho dla pał ſeže pſchewo hiſcheže taž poſtroženi, ſo nje-
móžeže ſebi i tym, ſchtož praju, ſaradžicž? Slej, waſche woczi widža a mojeho bratra Benjaminowej woczi widžitej, ſo ja ſam i wami rěčzu we waſchej rěčzi a niž wjazy pſches tołmaczerja, duž dha wěreže ſwojim woczam, wone waſ njeſiebaja; a Benjaminowemu ſwědčenju nan tež ſawěſeže mēri.

13. Powjeſeže dha mojemu naney wſchitku moju čžeſč w Egyptowſkej, a wſchitko, ſchtož ſeže widželi; khwataježe a pſchińdžeže hem dele i mojim nanom; pſchetož ja wulzy žedžu, ſo bych jeho wohladał.

14. A wón poſtanywſchi ſe ſwojeho tróna, i kotrehož beſche dotal i nimi rěčal, a pany ſwojemu bratrej Benjaminowej wokolo ſchije plałajzy; a Benjamin tež plałaſche na jeho ſchiji.

15. A wokoſcha potom wſchitkich po rjedže a plałaſche nad nimi, jich wokoſchizy. A potom, hdyž beſche bratrow pſches taž njemylaze dopoſkaſma wodaſeže luboſeže bratrow ſmėrował a jich ſkhiblił, rěčachu woni i nim.

A ſchto ſu drje i nim rěčeli? Wjeſe wſcheho dwěla ſu jemu wuſnali, ſo je jich ſbóčž, Joſefej a naney ſkucžena, jich dotal putała,

a taž je jim nětkole derje, ſo ſu tajke puta wotbyli. Kadži ſu tyſchnoſež pſchecžerpili, kotruž je jim nahotował, a i pučemi, po kotrychž je jich wodžil, ſu ſpotojom.

Tam b'dže mi ſchadžecž ſwětlo jaſne,
So potajnoſeže póbſnaju,
A mjenuju to ſwjate, kraſne,
Schtož k wuſlědženju njebe tu
Tam mój duch i džaſom ſpomina
Na wſchitke dživne podacža.

IV. 16—28. Tež Faraon ſhoni wo tym, ſchtož be ſo w Joſefowym hrodže podalo. Wón ſo wulzy ſa to ſajimuje, ſo Joſefa namołwja, ſo by nan a wſcha jeho ſwójba ſo pſchewjelicž do Egyptowſkeje, a póbſeže jemu woſny, ſa to potrebne. Joſefowi bratija wróčza ſo nětko do Kanaana; i woprědka njewěri ſakub jich rěčam; tola wuhladažy woſny, je wo wěrnocžzi pſchewjelicženy; i dobom hori ſo jeho žedženje, ſo by ſyna, kotrehož je ſtajnje ſa moweho mēł, wohladał.

16. A jako rěčž (abo powjeſež) be klyſchana w Faraonowym domje, ſo bechu Joſefowi bratija pſchihchli, lubjeſche ſo Faraonej derje, a jeho dowěra k Joſefej be čim dlěje čim bóle do ſameje luboſeže a pſchecželnoſeže pokročila; a dokelž ſo tamna rěčž Faraonej ſpodobaſche, dha ſpodobaſche ſo we ſo tež wſchitkim jeho wotrocžkam a pſchidwórnym ludžom. Tola bechu tež woni ſami Joſefej pſchihchleni, pſchetož ſchto by byl, kotryž njeby jeho lubował?

(Pobracžowanſe.)

Pobłuchaſch na dobroproſchenje Khrysta?

Bohaty italski ſemjan njebeſche ženje žane nabožinjſke roſwucžowanja wužiwał a njeſnajelche njeno Khrysta, Eſbóžnika ſwěta. Wulka ſkupocžž, kotrež wotrocžk beſche, be kóždeho i hidženjom pſchecžiwu njemu napjelnila. Junu ſo nětkajemu proſcherzej poradži, hačž k jeho hrodej pſchińčž, pſched kotrymž wón runje něſchto wolkewjaze wužiwaſche. Jako kudeho wuhlada, pſchikafa hnydom, jeho wotehnačž, tón pał proſchejeche „Khrysta dla“ wo kuſk khlěba. Na tutu proſtawu poruči hnydom bohaty muž, k wulkemu ſpodžiwaniu ſwojich ſlužobnikow, ſo by ſo kłodemu žyła pokruta dała. Tamne ſłowa, „Khrysta dla“, njepſchińdžeču jemu wjazy i myſlow, byrnjež njewjedžeſche, ſchto čzedža prajicž. Taž tež njeſta wón w ſwojim ſwětnym čzinjenju. Junu beſche jenemu druhemu ſemjanej wulku njeprawdu ſežinil. Tón jeho nadpadže, wutorže jemu brónje a čzyſche jeho ſkónzowacz. Duž wón ſam ſawoła: „Khrysta dla pſchepuſchež mje!“ Hnydom ſo ruka wróčzo ſežeže, kotraž čzyſche jeho ſakłóčž, a hłuboka khtnoſež wotecžeri hnew a njemdroſež roſlobjeneho pſchecžiwnika. Se ſwjatocžnym hložom rjekny wón po khwili: „Khrysta dla ſym tebe pſchepuſchežil! Jenož tuto mjeno móžeſche tebe wumóž.“ — Tuto ſkutkowanje tamneju ſłowow napjelni ſemjana i wulkim ſpodžiwaniem, a wabjeſche jeho, ſa tym ſo wobhonjowacz, ſchto w nich leži; ale wón njewjedžeſche, hdyž a taž ſebi wo nich ſwětlo nadobyež. Sene pučžowanje wjedžeſche jeho do lutherſkeho kraja, tu namaka wón ſa wſchelake praſchenja ſwojeho ſuutſkowneho bohate powučežowanje. Semu bu podate ſwjate piſmo, kotrež jeho k polnemu póbſnačžu Khrystuſa pſchinjeſny. Wón bu ponižny, horliwy wučžobnik Jeſom Khrysta.

Pučžowanje na horu Sinai.

Sinai je ſa kóždeho čłowjeka ſe ſwjatym wodžecžom pokrity. Židža a kſchecženje wſchých čzaſow ſu ju čžeſčili jako horu Božeho ſatonja, a pódla pučžowanja do kraja Kanaana njepſcheje ſebi čłowjek ničzo horzyscho, khiba ſo by horu džeſacz kaſnjom Božich wohladał.

Wſchědny pučž po morju hačž do El-Tor pſchi Arabſkim ſalimje a wot tam dwaj abo tſi dny pučža po kraju hačž do Sinaiſkeho kłóſchtra njemóžachmy naſtupicž, dokelž w tamniſchich pſchimóſkich ſtronach mór knježeſche. Wějachmy ſo po dalſchich a bóle napinazym pučžu tam podacž, a dyrbjachmy ſo hižo pſchi ſa-
krodu do Suezſkeho kanala na wjelbludowy ſhribjet ſynnež. Po-
połdnju poſdže naſtajichmy ſo na pučž. Prěnje ſaſtaniſchežo po-
dwěmaj hodžinomaj pučža kwaſche nam w Aiun Musa w Móbja-
ſowych žbřlach. Wěſche to wubjernje rjany wobras, tute žbřla,
nětkore ſta ſchtomow, ſelene a čerſtwe, wſchelakich družinow, wy-

koje datlowe palmy, tamariski a akazije wogrijedz pusciziny. Hdzez be mestno trochu kryte, tam fmy fastali. Kolo wokolo nascheho rjaneho a doscz wulkeho stana, do kotrehoz bechmy nasche bremjenja i zyrobu sestajeli, bechu febi Beduinojo fwoje lehwmo postajili. Nektore wohnje bechu sapalene, podla lezachu wjelbludzaze fedla, mechi i pizy, tez nektore wjelbludy, kotrez zerichu. A wohnjam jeshydachu fo beduinojo. Besche to rjany napohlad! Saknje a wyhazy hapachu plomjenja, daloko rosscherjachu fwetkosc a sczen. Besche to kuskariski wobras wogrijedz czemneje nozy. Podla bedzachu fynojo i pusciziny i hlodnobraunymi barbami, kotrez fo i wohnjowym fwetlom jafnjachu, wofebje hdyz jafne, husto doscz zyle bele drafty jich kryjachu. Woni febi bapniczki bajachu abo fo tez mjes fobu wadzachu. Nektro postanje „schah“, so by wje czorne modlitwy wuspewal. Njenje klinezi jeho hluboki hlbf do czischiny. Wofebita modlitwa powyschi tez jeje saczischcz: hacz fo won wola i Allahowemu mjenu, pak fleczo, pak stejo, pak safo i czolom fo semje dotkajo, hacz won dzewjecz a dzewjeczdzekacz mjena fwojeho Boha, kofde nektore ras, fhwali so klinezi, jato by nekajki spew i hlomy pschednoschowal, stajnje saczujelch, so je to dzeczaza a prawdzita poboznosc. My fhyschimy, so fo modli:

„Schwalicz ma fo Allah, knjes wschitkich stworjenjom,
Wbn fmili fo nade wschitkimi,
Wbn wobjimuje wschitkich,
Wbn pschifhadzuje na fudny dzen!
Modlimy fo i tebi a wolamy fo wo pomoz i tebi;
Wjedz naf po prawych scheczach,
Fo scheczach tajkich, kajtez fo tebi spodobaju,
Kotrez njesbudza twoj hnem,
Tola niz po scheczach tajkich, kotrez fhodza w bludze!“

Zortnime recze reczachu fo wospjet pschi wjeczornym pohedzenju; kaz je fo mi sdalo, wufhadzachu tajke wot Beduinskich holzow; bechu to wjefeli, dzatowni pacholjo; i nimi mejachmy nektorzukuli zort a wjefele, a dyf a dyf dosta fo jim sa pomoz poprjaz abo nekajki pjenjes. Besche hara a wolaaza ras pschewulka, kasachmy jim mer, a hnydom wonemichu wschitzny. Mjes tutej Beduinskej czrydbu a pschi jich wjelbludach wufnychmy posdzischo — w prjedawschich czafach bychmy to sa fon meli — a wuspachmy fo pod holym, i Bozimi hwesdami pokrytym, spodzimuje jafnym juznym njebjom runje taf derje, kaz hewal na zysym meitnje.

Wschichodne dny pschinjefechu nam jenoż malo fajimaweho: je wschedneje pusciziny posbezachu fo jenoż poredko pestowe horki, halke i daloka widzachmy wyschische hory.

S wjetscha fmy wschednje 11 hodzinow na wjelbludowym fhribjecze fedzeli; horzota be czasto tyfchna, jechanje pak njebe napinaze. Wjelblud zyle stajnje stupa, ty drje fo pschi jeho pschestupowanju fobu kolebasch, tola so by podla trasch fchoril, kaz na morju, hdyz wetr je zolmami lodz na morju koleba, to fo njeje stalo. Wjelbludy stawaju a lehaju fo zyle pomalu, hdyz Beduin liczi: jedyn, dwaj, tsi po fwojich syntach. Nasche stoczata — njebechu to tamne lohke a speschne jeshdne wjelbludy, ale, dokelz dyrbjachmy jim i dzela naschu puczowanfsku nadobu na fhribjety fklascz, mejachmy wjelbludy sa pschenoschowanja — bechu fedlowane je fedlom, kotrez be predku a jady powyschschene wyschische dyzli dlou. Tu bechu plashcze a wodzeczza, bremjenja i nadobu a fame nasche matrazh pschipašane. Horjeka fedzachmy zyle derje, bjes stracha; hacz dele na semju be nehdze dwaj metraj; to pak be derje, taf njezczujachmy horzotu, kotraz i pschehreteje semje hapasche. Taf mozesch fedzecz, kaz fo czi spodoba; fedzisch kaz kofdy jeshdny na konju, abo kaz zonska hdyz jecha pak na prawej, pak na lewej stronje i nohomaj, pak mozesch jenu nohu wjelbludej na schiju polozicz.

Peschki dzechu podla fwojich stoczatow Beduinojo, nimale stajnje spewajo bjese wscheho wotmenjenja, kaz fo do stajnje jenajfeje pusciziny hodzi. Beduinojo bechu rjenje froschzeni ludzo brenjeje wulkoscze, i wjetscha starschi dyzli 30 let, starschi dyzli 50 let besche jenoż jich schah. Westu starobu njemofza tebi ani holzy fdzelicz. Maczorn brune mjeswoczza fu drje nimale stajnje i brodu wenzowane. Glowa je zyle wottfihana jenoż jeniczla ludzerawka nima fo wottfihacz, dokelz budze po jich werje sa nju Muhamed fwojich wuczobnikow w paradisu postobacz. Beduinska drafta je zyle jednora. Woni fhodza jenoż w rubjanej koschli, kotraz je i dolstym kozanym pazom wokolo bjedrow spašana, w scherym tarbuschu, kotruz czapku nektosi tez „fes“ mjenuja, a i poduschow pod nohomaj; do paža maja patrony, wulki noz abo mjecz a trubku stylanu;

podla teho maja hschcze pschipašany tobatowy mesch a nektosi te fhelbu, i dzela nowoczafnu, i dzela fastarfu. Eso we, jich duchowna wobdarjenosc njeje pschewulka, hdyz recza, dha powjedaju jenoż wo fwojej safszubje na puczowanjach, wo fwojich wjelbludach, wo fwojich pastwach a wo podobnych weczach; so jedyn i nich podla arabskeje recze tez hrjefsku abo, kaz moj wjednik, tez neschto i Stalschcziny frosumi, je wulzy murjadny pad, a pschi tym maja tola fwoje žive dny wobfhad i mnichami, hrjefsku recz reczazy. (Potraczowanje.)

Wschelake i bliska a i daloka.

S Kalez. Njedzelu, 26. okt., je nascheho noweho knjesa fararja Jana Golecza knjes wyschichi zyrkwiny radziczel Meier rano we 8 hodzinach na nemskim kemschenu, a na to knjes farar Esyfora-Minafalski, kotryz je tu duchowne jastojnstwo w czafu njewobhadzenja fastawal, w ferbstej Bozej fluzbje fwjedzenjszy do noweho jastojnstwa sapokasal. Knjesa fararja do kofdeje Bozeje fluzbny knjes wyschichi zyrkwiny radziczel a zyrkwini pschedstejiczerjo dowjedzechu, a won mejesche na nemskim, kaz tez na ferbstim kemschenu jara rjane nastupne predowanje. Wofadni bechu sa tonle fwjedzenjski dzen zyrkej na najrjenjscho i wenzami wupyschili. Nektore i nich mejachu ferbste napisna, kaz na pschiklad wenz na woltarju: „Bojczte fe mni wschitzny, fcz seze sprozni a wobczezeni, ja chzu waf wofschewicz.“ Na kletzy be napisno widzecz: „Knjeze, fdzerz nam Twoje fwjate flowo!“ Wysche knjesa fararja wipasche wenz i napisnom: „Ton Knjes požohnuj tebe i Ziona!“ a dale „Boze flowo je prawa wuczba.“ Tele napisna be safo jedyn fobustaw ferbsteho towarstwa „Lipy“ jara rjenje napisat. Boh luby Knjes pak chyz dacz, so bychu fo wsche te flowa, kotrez fu fo reczale, nad nowym knjesom fararjom a wofadu dopjelnike.

S Kalez. Nasch wjefesafszubny a po zylej Kalezanskej wofadze lubowanj dotalny farar em. Golecz, kotryz je fo po 41 letnym fwernym a zohnowanym jastojnstim skutkowanju na wotpoczint podal, je niz jenoż wot pruskeho, ale nektro tez hschcze wot jastkeho knjezerstwa dzaf a pschipofnacze dostal. Sandzenu njedzelu je knjes wyschichi zyrkwinski radziczel Meier knjesej fararje em. Goleczej w pschitomnoscz i jeha fhyna, nascheho netczischeho knjesa fararja Golecza mlodscheho, knjesa fararja Esyfora-Minafalskeho a zyrkwinskeho prjodstejerstwa ryczerfski fchizj Albrechtskeho rjada na fwjatozne waschne pschepodol. Boh chyz spozczicz, so by nasch prjedawschy knjes farar tole wyhoke wufnamjenjenje hschcze dolhe leta w fwojej netczischej strowoscz i a czerstwoscz i nofhl!

— Nowonatwarjenu Wjelezanski Bozi dom fo pschichodnu pondzelu pohweczzi. Pohweczenje smeye knjes superintendent Schezor i Kadeberga a predowanje wofadni farar knjes dr. Kencz. Wofada fo na pohweczenje hotuje. Nowy Bozi dom budze jedyn i najrjenjschich Bozich domow nascheje ferbsteje Luzizy.

— W Hodziju smeye fo njedzelu a sa tydzen pruhu predowanje teju knjesow, kotrejuz je konsistorstwo jato kollaturstwo zyrkwinskemu pschedstejiczestwu poruczilo.

— Serbsta protyka wot knjesa fararja Schizana wustojnje spisana, je safo wuschla a pola knjesa Smolerja a we wschich pschedawajnjach „Serbskich Nowin“ dostacz. Lubi Serbja! kupczte febi ferbfsku protyku, do ferbsteho doma flujcha ferbsta protyka.

— W blizschim czafu wundze bibliski pucznik na leto 1903, kotryz je knjes farar Matel-Suczijnanski sestajal. Esobustawy knihowneho towarstwa dostanu jon darmo, ale tez drusy moza febi jon, fcz flowo fwjateho pigma na kofdy dzen posticzuje, pola knjesow duchownych sa 10 np. kupicz.

— Knjes fejmski sapoflanz Smola je, kaz i wobzarowanjom fhyschimy, fwoje pofplanstwo slozil.

— Kral Jurij Salski je w sandzenym tydzenju w Lipsku fwój preni kralowski wopyt czinil. Wbn be wot Lipschanskeho wobhdlestwa najkrafnischo powitanj. To je fweczenje, kajtu wulku luboscz je febi kral Jurij w krotkim czafu fwojeho kralowanja hizo dohly.

A rospominanju.

Szriedz bohastwa a fhudoby je najlepsche žiwjenje.

Čy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Čswójbnj statof,
A twój šwjatof
Čradny je.

Ča staw spróznj
Naposj móznj
Lubosč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čzerstwowšč da.

Nječ ty spěwałš,
Čswěrnje džělatš
Wšchědne dnj;
Džěť pať šwjatš,
Dušči datš,
Wotpocžň ty.

Č njebješ mana
Nječ čji kmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wofšchěw čje!

F.

Szerbiske njedželiske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Čsmolerjez knižničisčezěrnj w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostać.

25. njedžela po šwj. Trojizy.

Jer. 2, 13.

Nasyma tu je, nasche dnj se płóncznym šwětkom wotbjeraju, wětry šurowje a šyluischo duja, šwjadnjene łopjena padaju se šchtomow, přenje nózne mjeršnjenje šo pokasuje, syma je pšched durjemi. Ale ratať je šwoje bróšdnj čzahnył a šymješčko na šwojim polu wuškwał, šo by to šame po dołhim šymškim spanju s nowym nalětom nowe horjestacze wohladało.

To je to stare pšchirunanje wo čłowškej šmjerczi a horjestaczu.

Ale jenož poľne šornjatko, kotrež mozy žiwjenja w šebi ma, škhađža. A tať tež jenož čłowjek, kiž mozy žiwjenja w šebi ma, kiž je duch wot Božeho Ducha, k wěcznej wješćosčzi pošťanje. Wo žiwjenje w duchu mamy šo staracž. Wšched lěttšozami je teho dla hižo pobožny spěwał 90. pšalma prajił: „Šnježe Božo, ty dašć ludžom wumrjeć a rjeknjesh: Wšchindžče šašo, wy čłowške džěczi; nasche žiwjenje šo rucze minje, jako bychmy wrecž lecžili.“ Wón wuťnje pať s tuteje kničomnosčze šemškeho žiwjenja tež tu proštwu: „Wucž naš wopomnicž, šo wumrjeć durbimj, šo bychmy mudri bñli!“ Ščhesčžijanski zyrkej ma teho dla do šmjertneje njedžele kóžde lěto pokutny džěť, šo by wšchitkich wot žiweho Boha džělenych runje w tajkim šhutnym čašbu napominała: Wrocžče šo k Bohu, k žórku wšcheho žiwjenja; stajče wafche myšle, kiž jenož na šachodne, na šemške džēja, šašo na njebješke!

W Šakškej ma šo teho dla na tutym pokutnym dnju to płowo prošety Jerem, 2, 13 rospominacž: „Mój lud čžini dwojaki hrěch: mje, to žiwe žórlo, wopusčezji, a wurubje šebi studnje; studnje, kiž šu džěrawe a wody njedžerža.“

Čžemy to płowo zyle rošymicž, mamy špominacž na wobštejnoscze šlubjeneho kraja. Na žórlach tutón horaty kraj runje jara bohaty njeje. Žórka šo tehodla po žylym kraju jara wyšozny waža; wone šu šnamjo Božeho žohnowanja, kotrež bohacze šo žórli na twój wušwoleny lud. Šdžezkuliz jedyn k žórku pšchindže, nječ to je k Šalomonškim hatam w Šerušalemje, nječ to je k druhim žórlam šřjedž w kraju, wšchudžom tam je w tutym w lěcže zyle šuchim, wušthnjnym kraju šelene, čzerštwe žiwjenje. Čšamo potom, hdyž horze južne wětry wšcho druhe we wokolnosčzi šu spalike, hiščeze pšchi žórlach šelene luťi wohladašć. Šajke wofšchewjenje ša podróžnika, kiž na šapróščenym pučzu w njejnješliwej horzocze je pučžował, hdyž jeho wofo wodu a šelenu luťu wohlada, hdyž jeho wucho płódky šynť bėžazeje rěki šlyšči. Ach, něť drje rošymimj, čžohodla Šřraelita ša najwjetšche wofšchewjenje dušche žane lěpšche šnamjo nješnaje hacž žiwu wodu! Šak wjele tajkich pšchirunanjow tehodla w bibliji! Čžze pšalmišta šwoje žedženje po Bošy wuprajicž, dha rjeknje: „Jako jeleň jachli po šymnej wodži, tať šdychuje moja dušča, Božo, k tebi!“ (Pš. 42, 2). Čžze prajicž, kať drohotny Bóh jemu je, dha rjeknje: „Pola tebe je to žiwe žórlo.“ Pš. (36, 10.) Čžze prošeta měr bohabojašnych wopišacž, dha praji: „D hdy by ty na moje kašnje ledžbował, dha by twój měr był kať wodomu rěka!“ (Šes. 48, 18). A dobreho paštryja

woni łu jeho pschedali ła wjelbludaka (hólza, kotryž ma wjelbludy i fšchudžom honicž), wón je jich domoj póbłal i wofami a konjemi.

24. Tak puscheži wón łuwojich bratrow, ła czebnichu domoj. A dokelž łuwojesche, ła mohli łuwo trach duzy po puczu wadziej, sčto je bóle abo mjenje i winu, ła łuwo Josefa něhdy pschedali, sčtož dyrbjachu naney nětkole tola wuśnacž, napomina jich, prajizy k nim: Njewadžeže łuwo po puczu, wošebje njehrěščeže łuwo pschejara na Simeona, kotryž je něhdy i pschiczinu byl, ła sčže mje pschedali, a kotryž je ła to hižo dolho došč w khlódže pošedžal, ale měježe łuwo wschitzy ła winowatych.

25. Tak czebnichu woni horje i Egyptowškeje a pschindžechu do Kanaanšeho kraja k łuwojemu naney Jakubej.

26. A pschipopjedachu jemu i wješelosčzu hnydom tele łuwo prajizy: Josef je hiščeže žiwj a je i knjesom we wschěm Egyptowškim kraju. Ale jeho wutroba šebi wjele hinaf myšlesche, ła wosta pschi wschej wješelej powjesczi prosta a hymna, ła jim njewěrjesche.

27. Duž wupowjedachu jemu woni wschitke łuwo, kotrež běšche Josef k nim rěčal, i kotrychž móžesche Jakub potom łuwojeho šyna spóšnacž. A jako wón wošy widžesche, kotrež běšche jemu Josef póbłal, ła by łuwo na nich wješ, a i teho spóšna, ła je jeho šyn saměježe i knjesom, nad Egyptowškej rošlasowazym, wožimi Jakubowj, jich nanowj duch, prjedy wot tjšchnosčow a starosčow wotemrjetj.

28. A jako Israel, dobyčež nad wschěm horjom a njewuprajomnej šrudobu poštanjšchi, džesche wón: Ša mam došč, ła je mój šyn Josef hiščeže žiwj; i tym šym moje pošlednje a najrješšesche dozpił; chzu tam hič, ła bych jeho wohladał, prjedy džžli wuru; pschetož nětko wěm, ła łuwo mi moje dny pschilicžene, dokelž njewěm, sčto bych dale chžyl na tutym šwěče.

Kaž hluboko tež dušche, Boha pytaže, pschi pošutnym wojoowanju w cžemnosčzi a šrudobje šedža a šhubjene žiwjenje poruno jenicžkemu džěježu woplakuj, tak wyšoko pošbėhje a šwjekeli łuwo Bože žiwjenje, prjedy w nich pošdušchene, haj, nimale šadušchene šažo w nich, hdyž nješjeski Josef duch wěry jako špěšny wos do wutrobj poščeze, ła móža k łuwojemu Šbóžnikowej šlětowacž.

46. šlaw.

Jakub poda łuwo do Egyptowškeje k łuwojemu šhney Josefey.

Štejimy nětkole na prošy noweho wotdželenja w šlawišnach Božeho kraleštw. Hižo wot 37. šlawy šem bė wscho na to šaměrjene, ła by łuwo Jakub je łuwojim domom do Egyptowškeje pošdal. Šdasche łuwo, ła budže łuwo tam štare Bože šlubjenje pošnuricž, ła budže łuwo tam Israel w pošanski narodže šatepicž; teho dla bė nušne, ła łuwo šwóšbnemu wótzey nowe pošhlnjaze šjewjenje došta, ła by tam wuczahnył. Bėchu-li Israelszy dlėje w Kanaanje wostali, dha bychu łuwo i Kanaanjškimi šmėšcheli, abo bychu dyrbjeli łuwo łuwojeho naroda wšdacž. Šenož poš wošebitosčzemi, kajskež łuwo w Egyptowškej nashadželi, móžachu šhromadny narod wostacž. Š wopředla poštonjeni mėjachu došč krajiny, ła móžachu łuwo roššchėricž. Šódla poš bėchu krajnemu šahyhlenemu narodej poš nabóžništwje wohidny lud, dokelž bėchu paštrjo; ale tola bėchu džělomni Egyptowškeho bohatsšwa a Egyptowškeje šdžělanosčze. Tu bėšche tež mēštnosč, hdyž łuwo šesnachu i narodom, kotryž bė mješe wschěmy pošhanami šlawjenny łuwojeho nabóžništwja dla i hlubokimi myšlemi, a kotryž mēšesche šastaršku dalofo a šchėrofo wliw. Tu mēšesche łuwo wótry rošdžěl wutworicž mješ šjewjenjom Božim, kotrež bė łuwo narodej doštalo, a mješ šmyšljenjom wschěch pošbožnych mješ Israelskim narodom. Tak bė lud Boži rasnje a na pschezo džěleny wot wschitšich, kotsiž łuwo modlachu k pschirodže a jeje mozam. Teho dla wosnamjeni łuwo wustup i Kanaanja se šwjatocžnym wopporom Jakubowym a i hnadnym šjewjenjom Božim. Šbóh šlubi niz jenož šwój šchit ša wukhód, ale tež ša wóčzenje do kraja Kanaanja. To je pošlednje šlawo i Božeho erta, kotrež šlawišny štarjch wótzow našpomnja.

(Šotracžowanje.)

Čujesč šmilnosč i wbohimi njeroswucženyimi židami?

Bohaty žid wopuščeži se šwojej žonu a se šwojim jenicžkim džěščom, i lubošnej džowku, a se šwojimi wulkimi bohatsšwami mēšto London, ła by pošla delnich brjohow rėki Ohio w poš-

nóžnej Amerizy rješšesche mēštno byhlenja namakal. Duzy bėšche jemu jeho mandželška wurjela a teho dla pschuwobroczi wón nětk šwoju žylu luboščž šwojej džowzy, ła kotrežež rošwucžowanje a šdžělanosčž bėšche wjele pjenjes našožil. Tuta džowka rěčesche i dokonjanosčzu wjazy rěčom, a jejna mudrosčž a zunje woschnje jimachu kóždeho, kiž ju wohlada. Šeje nan, kiž twjerdže k wěrye šwojich wótzow džeržesche, bėšche ju kručze w jejnych wustawšach rošwucžowacž dal. Dolho njetrajesche, a džowka na šmjercž šhori. Šeje nan bėšche njewurjekniwje šrudny, bėšche žyle bjestroschtny, pschetož jeho wěra dawasche jemu jenož šlabu nadžiju, ła ju junu šažo wohlada. Duž šawola mřejaza džowka wulzy šrudženeho nana k šebi a praji se šwojej pošlednjeje mozu: „Mój nano, lubujesč ty mje?“ — „Ty wěšch, ła šy mi dróžiča hacž žylj šwět!“ wotmolwi nan. „Ale nano, lubujesč mje woprawdže?“ prashesche łuwo džowka i nowa. „Čeho dla cžinišch mi tutu bolosčž, nješšym tebi wopofasal, ła cže lubuju?“ škoržesche nan. „Ale naj-lubšchi nano, je dha woprawdže wěro, ła mje lubujesč?“ wospjětowasche džowka. Nan pschəd wulkej rošrudženosčzu nětko wjazy wotmolwicž njemóžesche, ale džowka džesche: „Ša wěm, ty šy mje pschezo lubowal, ty bėšche najšpšchi nan a ja tebe wutrobnje lubuju; chžesč mi jeno proštwu dopjelnicž?“ — „O moja džowka“, wotmolwi nan, „žadaj, sčtož chžesč; a hdy by pošledni pjenježč mojego šamóženja pláčžilo, wono dyrbi łuwo cži dopjelnicž!“ — „Ach, mój nano! ja cže prošču, njerěčž ženje wjazy pschecžiwu Šesušej Nazarenškemu!“ Špodžiwonje šapowjedži naney, něšchto wotmolwicž. „Ša wěm jeno malo wo Šesušu“, džesche džowka, „pschetož ja njebuch ničžo wo nim wucžena; ale ja wěm, ła je wón Šbóžnik k wumóženju mojeje dušche, ła tajšeho šym jeho špóšnała wot teho cžaša šem, hdyž šhorich. Ša wěry, ła mje wón šbóžnu ščžini, byrnjež jeho prjedy ženje nješšym lubowala. Ša cžuju, ła k njemu du, a pschězny pošla njeho wostanu! A nětko, mój nano, nješapowjedž mi moju proštwu, wobštaraj šebi te knihi, kiž wo Šesušu Šhryštušu rěča; ja łuwo modlu, ła by ty jeho špóšnal, a jemu tu luboščž ššicžil, kiž hacž dotal mi ššicžesche!“ — Dale rěčecž njemóžesche, wona bėšche łuwo pschēs mēru napinała. Šeje šlawo bėchu łuwo pschēs nanowu tak hižo wot bolosčže roštorhanu wutrobu pschėdrėle; wón dyrbjesche won i teje jštwy dwojakeho cžerpjenja. Prjedy hacž bėšche łuwo šažo duchownje šebrał, ła móžesche łuwo šažo k šwojej mřejazej džowzy wóčžicž, bėšche jejny duch k Bohu domoj šchol. — Šrėnje, sčtož nan, poš tym, ła bėšche šwoje pošlednje šemške wješele šemi pschepođal, cžinjesche, bė to, ła šebi nowy štestament kupi, łuwo w nim wobšonjowasche a rošwucžowanj wot ducha i wyškosčže, bóršy rošpokasjanje ššesčžijansšeho duchowneho pytašche. Šbóršy bu tež wón štowaršchenny k cžichim a pošžžnym šlėdžerjam ša šwojim něhdy tak jara wot njeho šazpšthym Šbóžnikom. — A tež poš woni, je-li šo njewostanu w njewěrje, budža šažo šaschčžepjeni: pschetož Šbóh móže jich derje šažo šaschčžepicž. Romš. 11, 23.

Pucžowanje na horu Sinai.

(Šotracžowanje.)

Na ššecži džėn wuhladamy Šinaiške horj, mješ nimi horu Djebel Šerbál, jašnišcho. Našch pucž winje łuwo k wječžoru, mješ Šaraonowej horu i bajkami wopomnjenej a mješ špodžiwnej horu Djebel Šajibe wuhladamy morjo. Šora Djebel Šajibe ššicži nam špodžiwny napohlad bješe wscheho runjecza; wona je natwarjena je šchtworjch wschelatich woršchtow: najšpóšnišcha je žolta jako šame šłoto, druha je cžėrwjena, ššecža cžorna kaž šmola a šchtwórta jašnje žolta. Ša nětkre mješšchiny šmy pschi morju, tam, hdyž je łuwo Meneštah tepil, hdyž ša Šraelskimi honjesche. Šwukupawšchi łuwo w Čėrwjennym morju, bėchmy ščžerštwjeni ša dalschi pucž.

A nětko halle pschindžemy do woprawdže hórškeje krajiny na Šinaiškej poškupje; jėchamy poš wschelatich došč, poš šchėrošich a wuššich, poš tajšich, w kotrychž wjele, poš druhich, w kotrychž mjenje roščesche; cžašto leža tam wulke, wot škalj wotšamane šamjenje pschi pucžu; nahle hórške brjohi, doł mješowaze, šy špodžiwne štworjene; hórške wješchi šy žyle kóncžojte, wot nich wjedu wschelake šchšalbšny a šwėłanzj dele do doła. Čžašto nješpóšnajesč, tak je móžno, ła doł dale wjedže; halle kótko pschəd mēštnom, hdyž łuwo doł šawinje, wuhladasč wukhod. Šaj, kóž doła „Wadi Šudra“ dyrbjesche halle cžłowška ruša łuwo poš dalschi pucž pošštaracž. Tu šy pschēs škalj wuški kšód wurubali, ła dyrbjachmy i wjelbludow šalėšč a pošchi dale hič, wjelbludy poš pschindžechu

sa nami. Wot horjeka móžachmy ho rjenje roshladowacz a hiscže ras pohladacz do rozryteho doła Budra. Dolho njetrajese, so bęchmy w dole Marara a pschi horje se kamym mjenom, hdžež fu podkopti hižo se satarsteho czaša snate. Hižo Faraonojo fu ho tu s pokladami se semje wobohaczili; džeło pak mējachu jim křstnižy a političny jeczi wobstaracz. Bjes dwěla bęchu tež Josefowi bratija sem pschischli, bęchu-li wopravdže wobhonjerjo byli. Hiscže dženka lamaja tu s hory türkisy, pižane, drohe kamjenje. Nam pak njebě móžno, tajke na wopomnjecze žebi žobu wsacz. Beduinojo, kotřiz nětko w podkoptach dželaju, pschiindu, so bęchu naschich postrowili. Woni dadža žebi ruzny, položa prawe stronje hromadu a koscha tróžy do powětra, prajizy wospjet: Salamak = mēr budž s tobu! Sefaiak = fak žo tebi wjedže? Druhdy pak fu pschecza wo wjele bohatsche na žłowach. Potom žhischich: budž mi witany, budž dwójžy witany, budž požohnowany! mēr budž s tobu! twój džen budž sbožowny! twój pschithad swjedž nam sbožo! twoja nóz budž jako mloko!

Popoldnju pschindžechmy do doła Mokatteb, do „doła se sapišami“; je to spodžiwne mjeno, kaž mohł žebi myšlicž; žwoje wuloženje pak dostanje mjeno s tym, so tu snate pišmiki wuhladašch, kotrymž je žo „sinaiske napišy“ narjekło; fu to napišy w nabatejskej, hrjekskej a koptiskej rěczy do skalow sarubane. Sa stawisny semitskich rěczow fu tute napišy wulžy wažne, po wopschijeczu pak nimaju žaneje wažnoty. Se to jenož dolha kolbaža mjenom, strowjenjom a požohnowanjom sa druhich pucžowarjom, kotřiz po žamym pucžu pschindu.

Tu wustupi móžna hora psched naschimi woczemi, hora Serbál. Pschindžesch-li bliže, ju jašnišcho wuhladašch, roskwětanu a žharbojtu; jenož s jeneje strony móžesch s wulkim napinanjom žwojich mozow na nju dóńcz abo lěpje lěcz, ale žhroble niž bjes wjednika; se žednimi kónzami posběhuje žo k njeju; stajnje je pokryta se spodžiwny, mōdrojty dymom.

Šacz je to hora, hdžež je Mōjsaž jakož Boži dostal, wo tym žo wuczeni hiscže wadža; wujednacž drje budža žo s czežka hdy; to tež našchu wěru njemyli. Bajtow mašch jich nadošcz w tajkim kraju, hdžež žo s žyła wjele baje, a w tutych dolinach nathadžešch cžašto bajti, kotrež žo šložuja na podawki a powjescze se stareho sakonja. Najwjetšchu hórku studžen w Mōn-Musa je, kaž žebi Beduinojo tudy baja, Mōjsaž pijomnu sežinił, czižnywšchi do njeje hałošy; w dole Žirán pokasuje žo wulki kamjeń, s kotrehož je Mōjsaž wodu wurasyl; w Žiránu je po bajtach žo bitwa s Amalefskimi bila; tež pokasuja tebi Beduinojo hórku, na kotrejž je žo Mōjsaž s wupšchestrjenymaj rukomaj modlił.

Hižo pjecz hodžin jechamy po dole Žirán; na dobo, hdyž žo šady hory wuwinjemy, leži, kaž se semje wukusłana, psched nami rjana šahroda s mōdnymi, selenymi štomami wschelakich družinow — oasa Žirán.

Tu wuhladašch najrjenšche palmy a tarfa-kefki, s kotrychž žo hiscže dženka manna, po arabiskej rěczy mán, šbēra; tu namakajsch tež czerstwu, bēžazu wodu, kotruž w rěcznišchczach do wschěch dželow tuteje kražneje šahrody se žórlow, dale horjeka se semje žo žórlazych, wodža; tu žhja tež žito, kotrež hižo — bēšche kónž meje — žyčechu. Stabla kosow žhodža po selenych pastwischczach, wobhdlenja sa Beduinow, s palmowych štomow natwarjene a s palmynymi kopjenami kryte, steja na wschěch kónzach tuteje šahrody w dalekej pušczinje. Tsi šchwórcž hodžiny móžesch tak pod palmami a tarfa-kefkami jechacz w najplōdniszej krajinje. Wschón tutón kraj je žwōbstwo kłóschtra na Sinaju; semja je Beduinam pschenajata. Se satarsteho czaša je žo tu bohate žiwjenje hibało, stawisnarjo naspomnja hižo w druhim lěstotku p. Šhr. Šharan; město bē něhdy žame biskopske žyđlo. Šchesežanzny žyđlerjo fu žo tu šahe ša-žyđlili, hiscže dženka pokasuja žo žyrtwine rospadanki a rospadane domy. Žako žo „islam“ šchērsesche, fu tež tu ščóncžnje popledni šchesežanzny žamotnižy wušli.

Tamle wustupi rěczka s hušcziny tarfa-kefkow a šchēri žo k małemu jěsorej; tu čžemy žo wuwotpočowacz. Beduinojo pschindu se žwojim schechom, so bęchu naš powitali, woni posticža nam žhofej bjes žokora, my jim jich pschistožnoscz žarunamy s někotrymi šchalkami našcheho žłōdkeho žhofeja. Woni pokasuja nam manna, datle, pjenješy a druge wěžy; ale woni žadaja žebi wýšofe placzisny, a my mamy czaša došcz cžakacz. To je wěšte, so žwoje placzisny bōrny poniža.

(Pofracžowanje.)

Bedžisch po nowym žiwjenju?

Žona jeneho čžornocha džešche: Žane wjetšche sbože na sem njesnaju, žhiba hdyž žwiate Bože wotkasanje wužiwam; pschetož kaž hušto tutu wýšofu dobrotu dostawam, w žebi nowe žiwjenje šaczuwam. S hdy by tuta myšł we wschěch była, kotřiz žo k šnješowemu blidej pschibližuja. Ale bohuzel, se šrudobu hušto widžisch, fak někotryžkuliž wažnoscz žwiateho wotkasanja žyłe njespōjnawa! Šdyž na pschiklad špowjedny wótz špowjednu rěcz džerži, dha žo něchtōžkuli, tak rucze hacž žo něšcto šady njeho pohibnje, wčžipny wohlada, so by tola na měscze wjedžał, šchto pak pschindže.

Wschelake s bliska a s daloka.

Ważny žwjedžen mějesche šandženu pōndželu Wjelecžanska wožada, požwjeczenje žwojeho noweho Božeho doma. 8. julija šandženeho lěta je žo šaložny kamjeń položil a nětko je žyrtkej s Božej pomozu dotwarjena, so je jena najrjenšchich žyłeje Łužizny. Macziš k twarej je wuměšny wudželal šnješ architekt Žeifig s Lipska. Stara wěža je stejo wostala. Nowy Boži dom ma podšemske tepjenje. 3 rjane pižane wofna pscha woltařnišchczo a pokasuja Šhrystuža jako krola (k njeju-špicze), jako profetu (w Bethaniji) a wyschšeho mēšchnika (w Gethsemane). Woltařny wobras pokasuje teho šnješa s tymaj wučžomnikomaj w Šmaužu, jako wón žhlēb lamasche a wonaj jeho pōšnaschtaž. W žyrtwi je 1100 žyđlow a je twar tak wuměšny natwarjeny, so je we wulkim rumje kōžde žłowo hacž do najdalscheho rōžka šrosymicž. Šražne nowe byrgle maja 35 registrow a dostawaju wěšik psches elektrizitatu. Žyła žyrtkej žo s elektriskim žwětłom wobžwěczy. Elektriska mōž pschindže s šabricki šnješa Šūnlicha. Požwjecženška žwjatocžnoscz mějesche žo tak: Šlano w 9 hodž. hibašche žo dolhi žwjedženški cžah, wobstejazy s towarštwow, młodosczje na šarški dwór, hdžež žwjedženšny hojcz do njeho šastupichu. Psches rjane cžekne wrota džešche do žyrtwje. Bjes hošczemi bēšche wysche 16 duchownych, kotřiz žwiate žudobje nješechu, šnješ tajny radžiczel Meusel s Draždžan jako šastupjeť kražneho konsistorštwu, k. hamtski hetman s Škirchbach s Budyščina, k. šchulski radžiczel Šchūža s Budyščina a architekt Žeifig s Lipska. Šichi žyrtwinych durjuch žo klucz pschepoda a potom cžah šastupi do hiscže prošdnego Božeho doma, kiz bēšche sa krotki cžah pschepjelnjeny. Šnješ superintendent Šhēzor požwjeczi nowy Boži dom na šaložku Šjem. Žana 21, 1—3: 1. jako hētū Božu; 2. jako mēštno k trošchtej, 3. jako žórlō noweho žiwjenja. Žo požwjeczenju šnješ tajny radžiczel Meusel wožadu w mjenje kražneho konsistorštwu postrowi a wupraji šbožopšchecža wýšofeje žyrtwinšteje wyschnosczje, a nětko šaklincžachu šynki nowych byrglow. Wofadny farat, šnješ dr. Šencž, wuloži w žwojim předowanju wo Ššalm 138, 2. 3, fak žyrbi Boži dom mēšto modlenja bycz; pschetož jow čžze a žyrbi wožada 1. Wofu žo džakowacz sa jeho dobrocžiwoscz a žwěrnoscz; 2. k Wofu žo wōlacž, so by našchey dušchi mōž dał. Žo předowanju pschepoda šnješ superintendent Šhēzor dwēmaj šašlužbnymaj dolholētymaj žobustawomaj žyrtwinškeho prjōđštejerštwu, mžnawobžedžerzej Šychtarzej w Wjelecžinje a gmejnskemu pschedštejerzej Šrenzej w Šorsymju po porucžnosczzi kražneho konsistorštwu pschipošnawaze pižma. Tež k šerbškej Božej šlužbje, kotraž žo 1/2 12 šapoczja, žwjedženški cžah hošczy do Božeho doma wjedžesche. Šnješ farat Šchizjan s Hodžija předowasche wo tekczje 2. Mōš. 20, 24 a wukładowasche, fak žyrbi žyrtkej bycz 1. wopomnjecze mjena teho šnješa; 2. žórlō Božeho žohnowanja. Woltařnu Božu šlužbu mējachu šnježa šup. Šhēzor, primarius Wjazka s Budyščina, farat Šubiza s Bufež a farat Šakub s Mješwaczidla. Wobej Božej šlužbje bēšchtej porjenšchenej psches kražne špěwanje. Šichi wobēmaj Božimaj šlužbomaj bēšche w žyrtwi 2840 ludži pschitomnych. Šjany žwjedžen je žo najrjenšcho poradžil. Wōh luby šnješ pak daj rjanemu Božemu domej, kotryž bu jemu k cžesczi a wožadže k žohnowanju natwarjeny, štajnje pod jeho pschikřyczom štejecz a sa wjele narodow žórlō natwarjenja a žohnowanja bycz!

Dalšche dobrowólne dary sa wbože armeniske žyrtwy.

Š Kateczanskeje wožady

N. N. 1 hr. 50 np.

W mjenje wobohich žyrtow wutrobny džak.

Šólcz, redaktor.

Sy-li spěwał,
Bilnje džěłal,
Strowja cze
Sswójbny statot,
A twój śwjatoł
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoju móznj
Lubosć ma;
Bóh pał śwěrnj
Pšes spał měrnj
Čzerstwosć da.

Nječ ty spěwałš,
Sswěrnje džěłáš
Šchwědne dnj;
Džen pał śwjaty,
Duschi dath,
Wotpoczń ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Szerbiske njedželiske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišcežerńi w Budušcinje a je tam ja šchwórtlětnu pšedplatu 40 np. dostacž.

Sswjedžen semrjetnyh.

2. Kor. 5, 1—10.

Šhto šliczi nam naša kšesćizianška wěra
ja naše wumrjeće?

Na tole wažne praschenje chze nam to horjetach
pišane słowo Bože polne, směrowaze, wošbožaze wotmol-
wjenje dacž. Wołnu wěstosć teho, šhtož ja naše
wumrjeće wjedžecž a po našim wumrjeću doczořacž
mamy, šliczi nam naša kšesćizianška wěra a jenicžy
našha wěra! Njewěrjazy šwět wšchaf to přeje a ma
kšesćizianow jako šonacžkow, kotřiz to ja wěste a wažne
maja, šhtož cžłowjek widžecž a šlyšecž a š rukomaj
mařacž njemóže. A khablažy dwělowať by rady wěstosć
ja žiwjenje a wumrjeće měł, ale wot wěstika cžłowškich
njewobštajnyh myšlow a wucžbow cžerjenu a wabjenu je
kaž khablaža ščina, a kaž móřika žolma wot wětra honjena
a mjetana. Ale wěrjazy kšesćizian w šbóžnej wěstosći
šwojeje wěry spěwa, špominajo na šwoje a šwojich lubnych
wumrjeće: Šak šbóžny šym, hdyž wotpoczuju, mój Jesu,
w twojej lubosći! Wón nješe w rukomaj a we wutrobje
Bože pišmo, tónle njebeški list šwojeho Wótza ja
cžłowške džěczi, w kotrymž namaka šwětlo na šwojim
pučzu, tež na pučzu wumrjećza, w kotrymž Bóh Wótz
šwoju lubosć a dobrotu tym, kotřiz jeho šo boja a jeho
lubuja, tyšazkrócžnje šawěšćuje a šašgluje. Š kajkim
šyglom? Ša krej a prawdosć Šhryštusa je tón cžerwjenu
šygel, je moja drašta dostojna; š tej pšed Bohom ja
wobštacž chzu, hdyž do njebjia nuts počahnu. Šbóžnyh-

cžinjazu wěstosć ja žiwjenje a wumrjeće mamy we wěry
do Jesom Šhryšta. Šeho pšchichod do cžěla, jeho słowo,
jeho křodjenje, jeho cžerpjenje, wumrjeće, horjetacze a
š njebyšćicze — wšchitko, wšchitko twoje dla, šo by
wjedžal, š wotkal šy a hdyž pónđeš, hdyž je twój wóžny
kraj a dom a šak dyrbišch šwojeho powołanja dostojny
křodžicž, šo by junu w Šhryštuku wumrjel a š nim wšcho
herbowal. Še-li šo wušnajesh: Ša šałožu šo žyle na
Šhryšta drohu krej, dha móžesh tež wěšće a wješele
spěwacž: Šam, w tamnym rjanym měšće mój džěl a
herbstwo je. Š Božemu pišmu pał a š Jesuřowemu
šłowu pšchindže šwědcjenje šwjateho Ducha w naš, kiž
naš do wšcheje wěrnosće a wěstosće wodži. Njewěrjazy
šwět škorži: Ša šym žiwy a njewěm, š cžemu; ja wumru
a njewěm, hdy; ja počahnu přecž a njewěm, hdyž, —
šak šrudne je moje wumrjeće. Wěrjazy kšesćizian je
wěšty a rjetnje: Ša derje wěm, komu a š cžemu šym
žiwy, ja derje wěm, hdy wumru, mjenujzy hdyž je
Šnjeřowy cžaš a Boža ščtunda; ja derje wěm, hdyž
pónđu: dom š mojemu Šnjeřej a š mojim dořonjanym
lubym, — šak šbóžne je moje wumrjeće! Šaj, se
šwjatym šawołom prajimy we wěry: Ša wěm, šo po
tutym šachodnym cžěle pšchekraňjane cžělo, po drašće
hubjenstwa draštu Šhryštusoweje prawdosće a kraňnosće
dořtanu, ja wěm, šo wumrjeće budže moje dořycze.
Šalleluja!

Šbóžnu wěstosć mamy w našej kšesćizianškej
wěry ja wumrjeće a šbóžny trošcht. Wot hłubokého
žedženja, wobčežnosće, tyšnosće a šmjertnyh štróželow

rěči swjaty Pawol. To je wón wschitko a husto faczował pschi wumrjeczu lubnych sobupodróżnikow, sobudželaczerjow, sobuwojowarjow a spominajo na swoje wumrjecze. A tola piša: my smy dobreje nadžije, my smy stroschtui. Zórko wscheho troschta w žedženju a w tysznosći je a wostanje jemu wěra do teho Anjesa. S nim je psches wěru tak nutrnje sjenoczeny we wješelu a srudobje, w žiwjenju a wumrjeczu, so stroschtuje wě, so wschitke wězy wěrjazym k lěpschemu služicž dyrbya. Tutón Boži troscht jeho tak pošylujuje, so wschitko chze, sčtož jeho Anjes chze, so Boža wola je tež jeho wola. Zyle wěšće, Pawol je najwjetšchi Boži wotročžt mjes Božimi mužemi noweho santonja a knadž žyheho Božeho pišma, wón je wjazy dželak, hacž wschitzy druhy Jesuŝowi wuczomnizy. Chzešch ty sčonicž, cžeho dla? Teho dla, dofelž je we wěrje sjednocžil najhorzysche žedženje, dom pschincž a pola Khrystuŝa byčž, a najwjetšchu semisku swěru w Anjesowym džele, dofelž běsche se swojej džaknej horjazej lubosčzu sa Jesuŝa hižo w njebjesach a dofelž w tutej lubosčzi wschitke swoje mozy trjebasche, kóždu sčladnosčž nałożowasche, kóždu sčtundu wufupowasche, druhe wutrobny swojemu Anjesej dobyčž. Glieserowe stajne žedženje: Pusčezče mje, so bych ja k mojemu Anjesej czahnył, a tamne: Ja dyrbyu dželacž, sa Jesuŝa dželacž, dóniž je džej — to je Pawolowe žohnowane žiwjenje a jeho sbóžne wumrjecze!

Szwjeden semrjetnych! Dopomnjecze na naschich lubnych morwuch, spominanje na nasche wumrjecze! O, tak wjele Božeho troschta trjebamy, spominajo na hórke dželenje, na wutrobny, kotrež na semi wjazy nasche nješju, na wócžka, do kotrychž wjazy hladacž njemóžemy, na ruki, požohnowane swěrne ruki, nětko smne w smjertnym spanju! Šak wjele hnadneho troschta trjebamy, spominajo na nasche wumrjecze, spominajo na stare sańdžene zyrkwine lěto — a na naschu nješwěru, na nasche sčakomdženja, na nasche hrěchi! Sčto sčiczi nam troscht? Sčto směruje rozrudženu wutrobu a tyszne swědomnje? Zórko wscheho troschta pytaj tam, hdžež tež je jón tón namakał, kiž je bolostnje sčychował: Ja hubjeny człowjek, sčto chze mje wumóz wot czěla teje smjercze, a kiž je stroschtuje spěwał: Khrystuŝ je moje žiwjenje a wumrjecze je moje dobyčze! Pytaj jón tam, hdžež na Taborje wěczneho pschekrašnenja twój wumóžnik cze troschtuje: Ja smy živy a wy budžezče tež živi, hdžež je we wěcznym swětle naschich lubnych wěrjazych, kotřiž su w nim wužnyli, sčromadžil a hdžež chze po malej křwilzy we wěcznych wobudlenjach sbóžne wěczne sašowidženje tym swojim wobradžicž. Njedžela semrjetnych! Sčto nam předuja lube rowy a hórki sańdženeho lěta, sańdženyh lět? Tele křicze a pomniki, tele wězzy a róže, tuczi žarowazy a jich kulisy, sčto nam a druhim praja? Hlób žarowanja a plakanja, hlób sawostajenyh, wosnyroczenych a wopušczenyh křisčimny; ale jašnišcho a móžnišcho spěwa hlób Božeho troschta, kaž sčkowroncžt nad nalětnymi polemi: Ja wěm, so mój wumóžnik živy je, ja wěm, so moji lubi doma su, so moje wumrjecze mje wjedže dom! Halleluja!

Se słowami napominanja skónczi so nascha epistola a s tym naš dopomina, so dyrbi nam nascha křesčizjanska wěra sčiczič stajne swjate napominanje w Anjesowej službje. Sa tym stejimny, so bychmy so jemu spodobali. Wy džeczi Bože w zusbje, prózujecze so, so bysčezče swojemu Wótčej a Anjesej, swojemu drohemu křesčizjan-

skemu mjenu, swojej wěcznej domišnje cžescž činili. Wy dželaczerjo Jesuŝowi, swjatoł so bliži, dželajecze; pschetož Anjes je psched wrotami. Wy wojowarjo a bėdžerjo, wostancze swěrni hacž do kónza, dobyčze je wasche, swěrny chze nasch Anjes kónu žiwjenja dacž. Bórny knadž dyrbymy so wschitzy, bjes wumfacža, sčewicž psched sudnym stolom Khrystuŝowym. Šral a proschec, bohaty a křudy, mudry a njewuczenny, wyšoki a niški, swjaty a hrěschnik, wschitzy, wschitzy dyrbya so sčewicž. A wschitko budže sčawne a jašne a nicžo njewostanje njesnate a potajene! Budžmy mudri, wachujmy, pschihotujmy so na swoje wumrjecze, na sbóžne wumrjecze!

O swjata sbóžna wěra! Džak a křwalba tebi, Abba, luby Wótčze, cžescž a modlenje tebi, Jesuŝo, ty pschewinjerjo smjercze, a wěczne džakowanje tebi, swjaty Ducho, so stejw we wěrje! Pomhaj mi, Anježe, so by džej a lěpje mi byla moja wěra sbóžna wěstosčž, sbóžny troscht a swjata mōž w twojej službje a dopjelni hnadnje moju wěrjazu proštwu: Mój Božo, daj psches Khrysta krej, so w smjerczi so mnu derje stej! Šamjen.

W. we W.

Na holczynny row.

Wichor róžu roslama,
Róžu w czichim hajku;
Wichipóžla Bóh jandžela,
Měcz chze kwětku tajlu.

Před' hacž róža sčezě tu,
Wichor ju žnó sčemi;
Hrěch so dótknecž nješmē ju,
Duž ju Bóh wja semi.

Wótčze, ky ju pschekadžil
Do Edenja šebi,
Szy ju wulzy wobhnadžil,
Duž nětk křezje tebi.

Mje tež pschekadž s hubjenstwa
Do sčahrody swojej;
Daj mi křódke wonjenja
A wěcznej cžesczi twojej.

S. Bróška.

Pucžowanje po Božim pišmje

abo

šajle myšle nadendžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa swěrny cžitar „Pomhaj Bóh-a“.

1. Inži Mójšakowe, 46. staw.

(Pofracžowanje.)

I. 1—7. Šrael sčastanje na pucžu do Egyptowskeje w Bersabje, so by Bohu swojich wótzow rěczny wopor woprował. Bóh sčewi so jemu w nōžnym widženju, a Šakub cžehnje dale.

1. Šrael wupucžujzy s Hebrona, hdžež běsche, wrócziwšchi so s Mesopotamskeje, dotal bydlil, cžehnišche do Egyptowskeje se wsčem, sčtož mějesche. A pschischedšchi do Bersaby, do tamneje městnosčze na južnych krajnych mjesach, kotraž bē swjecžena psches mnohe wopomnjecža s Abrahamoweho, Šaakoweho a jeho žiwjenja, woprowasche wón rěczny wopor Bohu, swojeho wótza Šaaka.

Runy pucž s Hebrona do Bersaby, něhdže 5 mil dolhi, wjedze psches nahle štalne hórki, bjeje wobkřadneje drohi sa wosny. Teho dla dyrbyesche Šakub dale k ranju czahnyčž, so by do dołow pschischoł.

Runjež je Šakub w Šosefowym spodžiwnyh wodženju jašnje Božu ruku wohladał a w Šosefowym pscheproschenju pokil s njebjesčich wyšokosčžow spóšnał, dha tola jeho wutrobu, hdžž wuńdže s kraja Božich křubjenjow, křutne myšle jimachu, a wón žadasche sa Božej spotojnoščzu pschi tutej křezeli, dofelž bēchu přjedawšche

tajke pospyty Abrahamowe a Izaakowe je schodu byle, a dokelz be Boh to tez sakasal. Tola czaſ, kotryz be ho minyl, hdyz be Abraham do kraja pschiczahnyl, je 215 let (2283—2098 po stw. sweta). Wuswoleny narod je tak dolho doscz w flubjennym kraju pschebnywal, je tu doscz nashonil, so je lubocz k domisnje nabyt, kotraz be jemu sa dalschi czaſ trebna, a kotruz njemobzesche jemu nechton wjazn jahubicz.

2. A Boh dzesche k njemu w nozy po woporu wo fnye: Sakubje! Sakubje! Won wotmolwi: Glej, tu fym ja!

3. A won dzesche: Sa fym Boh, Boh twojeho wotza; njeboj so do Egnptowskeje dele czahnycz, to je po mojej woli, pschetoz tam chzu ja tebe a w tebi fwoj wuswoleny narod, kotryz je netko wulka fwojba wurost, wulki lud sczinicz.

Dyrbjachu potomizy starych wotzow nehdy pschihodni bycz sa Boze wotpohladn, sa porjady, kotrez chyzsche Boh psches Mobjasa mjes nimi salozicz, dha njebmiedzichu so 1. do malych fyliczkow rosschczepicz, ale dyrbjachu jednu shromadny narod wostacz, a to narod wot drubich wotdzeleny a w febi shromadny. To pak njebe mozno w Kanaanje. Kraj be hizo wobfnydleny wot mnohich Kananejskich narodow a liczba Kananejskich stajnje pschibnywasche. Wy liczba Israelskich runje tak pschibnyla, dha bychu pak do swady pschihchli i dotalnymi krajnymi wobnydlerjemi, hdzez bychu bjes dwela podlezi; tez njemjachu ani pravo na fwojej stronje; pak bychu so psches mandzelstwa i nimi smescheli, a tak bychu sa stali kami narod bycz, kaz fu jim tez Sichemszn poruczili. Skoncze nje pak by so tez mohlo stacz, so bychu so male fyliczki do fubodnych krajow rosschchili.

Woni dyrbjachu i 2. do wobstejnoscow pschincz, hdzez mejachu jenoz fnyadny wobfhad i pohanskimi narodami. Sacz dotal besche Boh psches sjewjenja se starymi wotzami reczal, a woni bechu sjewjenja lubje rud pschijeli. Wot netka mejesche konz i tutymi sjewjenjemi Bozimi na dljishi czaſ. Wuzyte dobre fymjo mejesche netko czaſ, so by sefhadzalo. Israelszy shonichu wo Bohu jenoz psches powjescze, woni sefnachu jeho jako Boha, kotryz je so Abrahamej, Izaakej a Jakubej sjewil. Tute posnacze a czesczowanje Boha pak njebe hischcze tak kruzce jakorjenjene, so njeby so shubilo, hdzez bu wshedna czlowiska pschihilnoscz k hrachej a pschibostwu hischcze mozny nastork dostala wot wonka, kaz by so to samjescze w Kanaanje stalo, hdzez wobnydlerjo zuznych stajnje pscheczelnje witachu, stajnje so na to samerichu, so bychu so i nimi sjednoczili a stowatschili, dokelz so nabozniszy wot zuznych njesdalowachu. A tola safo wukhadzesche i teho, so njemjachu woni hischcze zanych meshnikow, a dokelz stajnje, kaz tez posdzischo hischcze, na to hladachu, i czeho maja wuzitt.

Woni dyrbjachu k 3. so i krajom sefnacz, kotryz mozesche sa nich bycz i pschikladom w idzelanosczzi, w kralowskim sarjadowanju, we wumjestsuje a jakonjach. Sa starych wotzow be pastnyste ziwjenje najshmansche. Wot njebo mejachu woni, dokelz bechu bohaczi, wulki wuzitt, a schtoz by bylo se schodu sa czlowjeka i tajkim ziwjenjom, to jim njeschodzesche. Dokelz pschi tajkim smyhlenju wshedne a proste smyhlenje wobfhowachu, dha tez bechu pschihileni sa Boze sjewjenja, sa sjewjenja, kotrez bechu tez kame wshedne a jednore, so njebe hischcze trjeba, so bychu byle nehdze sapizane. Tak njebe trjeba, so bychu stari wotzojo w piſmje a piſanju idzelani byli. Tak pak so njemjesche i zylm narodom. Pastnyste ziwjenje sa zylm narod je slajnje i hrubosczu a i dziwimi waschnjemi stowatschene. Teho dla so tez dzenska hischcze misionarajo mjes pastnyfimi ludami prazuja, so bychu tych, kotfz fu Bozemu flowu pschihileni, safnidli a sa rolnistwo dobyli.

Boh chyzsche mjes Israelskim narodom psches postajene a sarjadowane Boze fluzby na wshittlich skutkowacz, chyzsche psches wobscherny a teho dla sapizany satoſ do wshcho narodneho ziwjenja wliw dostacz. Tola tajke sarjadowane naboznistwo a wutworjene jakonje fu jenoz sa lud mozne, kotryz je safnidleny, kotryz ma kruzce sarjadowanu kraj, a kotryz i najmjeischa po neczim wumjestsawa a wedomoscze snaje. Teho dla je Mobjas posdzischo Israelski kraj na rolnistwo salozil, kotrez ma naspomnjene i dzela sa pschedmjet, i dzela swjedze. (Potraczowanje.)

Spominaj na fmyercz.

Wucz naſ wopomnicz, so my wumjecz dyrbinj, so bychmy mudri byli. Ps. 90, 13.

By-li so na semi lotterija hrafa, i kotrezez by so wuczahnyl kozdu sekundu wulki dobytt se sto tykaz tolerjemi, po tajkim tajkich

dobytkow w kozdej hodzinje fti tykaz a 6 stow, a kozdy dzen 86 tykaz a 4 sta, a w kozdym lecze 31 millionow 556 tykaz a 170, dha by kozdy westy byl, so tez tajki dobytt na njebo pschindze, a we westy nadziji tajkeho dobyttka by won na tajku lotteriju spominal wodnjo a w nozy a do njeje hadzal; haj, hischcze wesczichi tajkeho dobyttka mohl woczafacz, hdyz je pschi tej lotteriji wuczajene: zadny, fcz je wulki dobytt wuczahnyl, njebm w njej hracz a do njeje hadzecz.

A tajka lotterija hraje so wopravdze na semi, pschetoz fmyercz wotwala kozdu sekundu jeneho czlowjeka i tuteho sweta, a to bjes pschestacza wodnjo a w nozy, leto wot leta. Teho dla, o czlowjecze, wopomni, twoj dobytt i tymi sto tykaz tolerjemi je tebi tez wotpolozeny, fmyercz czi jon wuczehnje; ale hdy? To tebi njeje prajene, pschihotuj pak so k temu, so so njeby strozil, hdyz fmyercz i tym dobytkom pschindze.

Puczowanje na horu Sinai.

(Potraczowanje.)

S tuteje kraſneje wazy dowjedze naſ pucz do druheho dofa, kotryz je kulojty jako kotoſ a kolowokolo i wyhotini skalami wobmjesowany. Tak je mozno, so je tu nehdy jesor byl, i kotrehoz stej woda a plodnoscz wukhadzalej. Psched sornowzowymi skalami wuhladaſch horki se jemje, nehdze 30 metrow wysoke.

Wozmy dzen skoncznje blizachmy so Sinaiskemu flschtrej. Nakhly pucz dowjedze naſ po kamjenjach horje na horu, netko poczina schczeka wulka bycz, dyrbinj i wjelbludom dele salicz. Krocizmy psched wjelbludami psches kraſny skalojty dol; wulke kamjeniska leza wo dole, nahle posbennu so skaly po wobemaj bokomaj nehdze 250 metrow wysoke. W fymje, hdyz Boh ras tutej horojtej krajine deschcz spozczzi, wala torhaza reka fwoje zolmy po tutej schkalbijnje dale. Naschu drohu fu mnischa i flschtra i wulfini prozami natwarili; czaſto mejachmy i jeneho kamjenja na drugi skoczicz; pomalu, pschi kozdej kroczeli pucz pytajo a spytajo, hacz tez kamjen kruzce lezi, fladowachu naſ wjelbludy. Dale horjeta scheri so dol, lozo a spschunicho pschindzemny dale, a rostliny so posafuja. So rjanym puczowanju pschindzechmy do runiny „er Raha“. Netkole wuhladaſch tez nahe hory, kotrez fluschjeja k najmoznischim Sinaiskich hor. Wozebje nadpaduje czi hora „ras es Saffaf“, kotraz so sady wunuri. So jenej powjesczzi je tuton horki hobr i mnohimi schkalbijnami a kwefanzami, na kotryz moze czlowjek jenoz i czezka doncz abo lepje dolicz, hora, hdzez je Boh Mobjasfej fwoj satoſ sjewil, a w runinje „er Raha“ fu Israelszy fwoje leho postajene meli.

Hodzinu pojechawſchi wuhladaſchmy preni ras sinaiski flschtr. Wozrjedz wulkich jahrodow je twjerdzijnje podobny. Tez w pobocznych dolach widzimy plody czlowisteho dzela roscz; tola do predka wjedze naſ nasch pucz. Arabſke pohrebniſchczo i arabſkimi kamjenitnymi pomnikami wuhladamy i boka pschi pucz. „Salem alekum — mer budz i wami!“ prajizy, dzjeja Beduinojo nimo.

Besche fti schtworcz na dzewjecz hodzin, hdyz do swonkowneho flschtrſkeho dwora sastupichmy. Nasche naſ fem poruczaze piſma donjeſechu flschtrſkemu pschedstejiczerej; mnich-hospodar porjedzesche nam wshelakore wshchemjenja; wshitzny mnischa witachu naſ i wulkej pscheczelnimosczu. Tak dha postajichmy w hornjej flschtrſkej jahrodze nasch stan a podachmy so na fti mefazy pod schlit fwi. Rhaty.

Wschitte powjedauczka njemozu tu naspomnicz, kotrez Arabojo a Grjekojo wo nastaczu tuteho flschtra baja, njemozu tu sapizacz. Wschje maja jeniczki samyfl: flschtr ma so i nimi wenzowacz i wozebitej fwjatosczu. Nasch fedzbowacz na swiz i Mobjasom, a i druha se fwjatej Rhatu Aleksandrinskej; wobaj wenzujetaj flschtr se fwjatosczu, tak kraſnej, jako njeje so zanemu druhemu flschtrej dostalo.

Wo legendze wo fwjatej Rhače Aleksandrinskej jenoz netkore floweczka: Wona runa so nimale wshem druhim legendam wo czetpjerjach. So powjesczach je tuta pobožna scheschanzka nadpadla psches fwoju mudroscz a rjanoscz khezorej Maksimianej, kotryz besche l. 300 do Aleksandrije pschihchol; tola fwojeje wery dla mejesche Rhata czetpjecz a borsy fu jej flowu woczeli. Sandzeljo donjeſechu jeje czelo na horu Sinai. Flschtr khowa jeje czelo w drohotnych kaschczach. Tuton njewuprajomny powostant a powjescze wo Mobjasu, kotrez fu na tute mesto swajane, wujajnja nam wulku nahladnoscz, kotraz so w hrjefko-katholſkim

fchesczanstwie stawa. Nihdže tak njeje khwalba tuteho kłóschtra bóle rośschěrjena, khiba w Ruskej. Drje žane léto ƒo njeminje, ƒo njebychu Ruszy putnizy do Sinaitſkeho kłóschtra pſchichli. S wjeſſcha pſchińdu pėſchi, wyſchnoſcź podpjera jich wſchudžom na dalokim, wulzy napinazym pucźu. Wopntawſchi Khacžiny kłóschtr na Sinajiu, Jerufalem a rėku Jordan, ƒu najhoržyſche žedženja a najrjeńſche pſchecźa ƒwojeho žiwjenja ſpokojili.

Šhto pať ſnajemy wo naſtaczju tuteho kłóschtra? Wo wjeſcźach, kotrež ƒu nam w ſtawisnach ſakhowane, njeje kłóschtr do ſchesteho létſtotka naſtať; najſterſcho je khėzor Juſtinian kłóschtr ſaložit, ale niź jako kłóschtr, ale jako twjerdžijnju; poſdžijſcho ƒu ƒo tu Faranſzy ƒamotnizy wukhowali a ſchit namakali, hdyž jich rubježne arabſke ſplahi nadpadowachu. S tym bu kłóschtr ſaloženj. W dolinje, kotraž je naſtala pſches kłóschtrſtu horu — djebel Monija — a pſches roſkwėkane brjohi Młóſſaſoweje hory, leži kłóschtr 1528 m nad morjom. Wuhladaſch-li kłóschtr, mėniſch, ƒo je wón nėkaſta twjerdžijna, a jaſnje mőžech ſpóſnacź, ƒo ƒu Ĥrjekojo tute krute murje natwarili a je ſ brónjemi, kotrež ƒo ſ ruku mjetachu, ſakitali, ale tež, ƒo ƒu ƒo Arabojo tu na czaſ ſ naſhypami wobdali. Šo je tu mohamedanſka moſcheja (ƒwjatniza) ſ fchesczanſkej žyrkwju, fchiz ſ polmėbazom ſjednocženj, dopomina naſ hiſchcźe dženža na ſańdženoſcź ſ hórſkimi wójnami.

Pſches niſte, kručze ſ toľſtymi železnymi deſkami pobite durje dóńdžemy do kłóschtrſkeho dwora. Tutón pať njeje jaťo w romſko-katholſkich kłóschtrach, n. pſch. w kłóschtrje Marijneje Ĥwėdy, wulki a ſ rjanymi ſahrodami pſchenty, ale pſches pódlańſte twarjenja a pſches žyrkej woſrjedź dwora a pſches pſchitwarjenu moſcheju je dwór ſatwarjenu ſ mnogimi kucžikami.

Bjes Božeho doma, kotryž je ſ ruſkimi pjenjeſami pſched krótkim wobnowjenu, ƒu wſchė twarjenja ſtare a dodžeržane, moſcheja ƒo teho dla hižo wjazy ſa mohamedanſke Bože ƒtužby njenaložuje. Wobudlenja ſa mnichow a putnikow nadeńdžejch po přėnim poſthodže; wone ƒu mólczke a cźmowe a niź pſche cźiſte. Do dwora je pſchi přėnim poſthodže kolo wokolo khóđ jako wutwart, na kotryž mőžech ſ kőždeje ſtwicźki wuſtupicź. Ženož pſches tute durje pſchikhadža ƒwėtloſcź bėleho dnja do mnichoweje komorki.

Dóńdžmy nėtko do žyrkwje! Kraſnje je žyrkej ſ nutſka wupſchena, hdyž tam tež niźo woſebje ſajimaweho njenamakafch. Šcžemy ƒu ſ wobraſami ƒwjatnych pokręte — wſchaf ƒo ƒwjatnych nadoſcź w žyrkwinych legendach nadeńdže; je jich telko, ƒo na kőždy džen wob léto nėkoti pſchińdu — a ſe ƒwėžami a ſawėſchtami debjene; ſ wjeſſcha dele wiſa nimale ſto ƒlėbornych lampow. Woſebje ſajimawy je wobraſ w apſiſhnym kole; po waſchnju moſaikownych wobraſow ſhotowany pokaže nam Šbóžnikowe pſchekraſnjenje a dawa žyrkwj mjeno: Žyrkej Šbóžnikoweho pſchekraſnjenja. Tute dźėlo, wukhadžaze nėhdže je ƒedmeho abo woſmeho létſtotka, je bohate na poſtawach a ſymbolach. Woſebje wuſbėnjetej ƒo dwė woſobje na ſtołym podkőžku, kotrež ſtej po jonym wuložowanju Juſtinian ſe ƒwojej mandželſkej, ſ khėzorku Theodoru; po druhim Młóſſaſ a ƒwjata Khata, po tſecžim Šbóžnik a Marja. Na woltańniſchcźu ſtejitaj ƒlėbornaj kaſchcźej, w kotrymajž je kłóschtrowa ſchitowarka khowana, darjenymaj wot khėzorki Katharinj II. a wot dźakownych putnikow ſ Ruskej. Š žyrkwje wuńdžech pſches pſchedſtmu do maleje, cźėmneje komorki ſe ſcžėnami ſe ƒameho marmora a ſe ſchpundowanjom, poľkadženym ſ mnogimi wuſchowanjami. Tule komorku maja mnifcha ſa najſwjecźiſche w ƒwojim kłóschtrje; je to „kapalka žėhliweho kėrka“. Šaſtupicź ƒmėſch pať halle potom, hdyž ƒy ƒebi pſchi durjach cźrije wuſul, ƒo by był po ƒlowje poſľuſchny Božej kaſni, nėhdy Młóſſaſej datej: „Njeſtupaj ƒem; wuſuj ƒwoje cźrije ſe ƒwojeju nohom; pſchetož mėſtno, na kotrymž ſtejiſch, je ƒwjata ſemja.“ (2. Młóſſ. 3, 5.)

(Pókracžowanje.)

Šhtóž pſchewinje, tón budže woblecženy ſ bėlej draſtu a ja njebudu jeho mjeno wumasacź ſ knihow žiwjenja.

Ĥjew. Jana 3, 5.

Wo wėrowanju mlodeju mandželſkeju mėjeſche duchowny jeju mjeno do žyrkwinych knihow ſapiſacź, a jaťo to cžinjſche, wobroczi ƒo k nawoženju a džeſche k njemu: Ĥlej, Michale, twoje mjeno je hižo junu do tutnych knihow ſapiſane. Ĥaj, knježe, wotmolwi wón,

po mojej fchcžėnizy. Dženža budže tu twoje mjeno k druhemu ſapiſane, a wóť ſtaj wėcze tu waźnu kroczel, kotruž ſtaj dženža cžinikaj, ƒwėru wopomnikaj. Ĥaj, knježe! Derje, ale nėtk wopomń, ƒo budže twoje mjeno ſaže abo poſdžijſcho k tſecžemu do tutnych knihow ſapiſane, mjenujzy po twojej ƒmjerczi. To wſmi ƒebi k wutrobje a wobſtaraj ƒwóť dom, ƒo cze ƒuano ƒmjercź njeby pſchekhwatala jaťo paduch w nozy. Tón mlody muž, kotremuž bu ƒlowo teho ſbudženja prajene, ſtarafche ƒo wot nėtk ƒwėru wo ƒwojeje duſche ſbože, pytaſche mėr Boži a namaka pucź žiwjenja. Wón proſchėſche a pytaſche ſ wutrobu, ƒo by jeho mjeno tež horkach w njebjeſach ſapiſane bylo do knihow žiwjenja.

Ach, ſapiſch moje mjeno
Do knihow žiwjenja;
Šwjež moju duſchu jeno
Do rjanoh' brėmjefcha;
Šdžež ſelenja ƒo prawi
A ttu tam pſched tobu,
Dha moja duſcha ſjewi,
Šo pomhaſch ſ luboſcžu.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Bibliſti pucžnik na léto 1903 je wuſchol. Wón je rjenje ſeſtajenu wot knjeſa ſararja Mateka-Ĥucžinjjanſkeho. Knjeſ ſarar rycer Ĥakub jaťo pſchedſyda knihowneho towarſtwa je roſpravu podal. Tať dže luby bibliſti pucžnik jaťo won do lubyh Šerbow, ƒo by witany hoſcź w naſchich ƒerbfkich domach był. A wy, luby Šerbja, witajcze jón jaťo do waſ, wón wam rjane hróncźko ſ Božeho ƒlowa podawa na kőždy džen léta k woſchewjenju a k troſchtowanju waſchich duſchow. Šsobuſtawy lutherſkeho knihowneho towarſtwa jón darmo doſtanu, ale tež druſy mőža ƒebi jón kupicź pola ƒwojeho knjeſa duchowneho, dokelž kőždy knjeſ duchowny licžbu pucžnikow pſchipoſľanych doſtanje, ƒo mohł je w ƒwojej woſadže roſpſchedac.

— Nowowuſwoleny knjeſ ſarar ſa Budyſchinkſtu woſadu, knjeſ Młóſſaſ ſ Ĥrodžijſchcźa, ƒo njeđzėlu 3. adventa do ƒwojeho noweho ſaſtojńſtwa ſapokaže.

— 2. njeđzėlu adventa je jaťo ƒerbfke kėmjchenje w fchiznej žyrkwj w Drađžanach. Lubi Šerbja cžyli tym ƒwojim w Drađžanach a wotolnoſczi w prawym czažu piſacź, ƒo bychu ƒo na kėmjchenje w lubej macžėrnej rėczi hotowali.

— Š Ĥhiny pſchezo jaťo ƒlychimy, ƒo ƒo tam natykaže khoroſcze huſto poľajuja a jara khėtije roſſchěrja. To pať tež žadny dživ njeje, hdyž wopominamy, tať maľo Ĥhineſojo na cžijoſcź dđerža. Ĥdy bychu Ĥhineſojo jeno poľ tať wjele pjenjeſ ſa parjadne wucžijcženje ƒwojich žaľoſnje maſanych mėſtow naložili, taž woni ſtym ducham wopruga, potom njebychu tať wot kholery a mora domachpntani byli, taž je to nėtko. We Wencžawje, hdyž je kholera w tym lėcže woſebje wjele woporow ƒebi žadaťa, je lud tyſazy dollarow ſa natwarjenjo wulleje dſchunki (cžolma) ſ papjery nawdali. Nowinať powjeda, ƒo je tón hoľuſpokuſ, kotryž ƒu tam cžinili, jedyn najdžiwniſchich wobraſow był, kaťkiž je hdy w ƒwojim žiwjenju wohladať. Tyſazy ludži ƒo wječor w templu ſhromadžichu, hdyž papjerjane kholera-pſchibóhi ſtejachu. Wone buchu pod tſėlenjom do papjerjaneje dſchunki nježene. Pſchewodžazy ludžo, kotřiž pſchezo wóťje wolachu a tať khėtije taž mőžno bėžachu, njeſechu wſchitzu pať latańnju, pať ƒmolizu. Taťo bėchu pſchibohojjo na dſchunku ƒadžene, nėkoti woſebje njebojaſliwi mužojo pódla wróczjo wotſtachu, ƒo bychu dſchunku ſapalili a do morja ſtorcžili. Druha hromada pať hnydom ƒwoje latańnje a ƒmolizu wuhaſny a ſ druhimi wrotami do mėſta wróczjo khwatajche. Š tym ƒebi myſlachu, ƒo kholera-pſchibohow ſjebaja, je-li ƒo ƒo tola ſ dſchunku njeſpala a bychu nėtko ſpytati, pucź do mėſta wróczjo namakacź. Młudroſcź duchow Ĥhineſojo wyboľo njewaza, pſchetož ta wėra, ƒo mőža ƒo loľko ſjebacź, je pomſchittowna. Najdžiwniſche pať je, ƒo je tola jaťo wyſchichich duchow cžecžja. Šo ſtej na pſchecžiwnej myſli, ſa tym Ĥhineſojo njeſchijńdu.

Ĥ roſpominanju.

Raž wėſte Bože ƒlubjenja ſteja, tať tež jeho hroženja.

Sny-li spěwał,
Pitnje dželat,
Strowja cze
Sswójbny statot,
A twój swjatoł
Sradny je.

Sa staw spróznny
Napoј móznny
Lubosć ma;
Bóh pał swěrnny
Pšches spał měrnny
Čzerstwosć da.

Nječ ty spěwaš,
Sswěrnje dželaš
Wšchědne dnny;
Džen pał swjaty,
Duschi daty,
Wotpocził ty.

S njebješ mana
Nječ či kmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchew cze!

F.

Szerbske njeđzelske łopjena.

Wudawa so kóždu kobotu w Ssmo lerjez knižiczišczečni w Budyschinje a je tam ja schtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

1. njeđzela adventa.

Rom. 13, 11, 12.

„A tak, dokelž wěmy tón czaš, so hodžina tu je, so bychmy se spanja stawali (pšchetož nasche sbože nětč bliže je, hacž hdyž my wěrychmy); nóz je so minyła, džen pał je so pšchibližił.“

Sdyž dyrbesche so israelski lud w pušczinje rano sběhnyč, so by dale czahnył do Kanaana, potom běsche waschnje, so so na trunach sapiska a pšches zyke lěhwo klinežachu synki plěbornych trunow a wołachu: „Horje i lěhwa! Stańcze k nowemu wojowanju! Sběhńcze so do Kanaana! — Synki su tak rjez se plěbornych trunow, kotrež lud noweho pluba pšchi prosy noweho zyrkwineho lěta postrowja a kaž wubudžaze plowo na nasche wutrobny klineža. Albo schto je druhe hacž tajke wubudženje — to plowo sczenja: Slaj, twój kral pšchindže k tebi, a hišcze móznishe napominanje epistole: Hodžina tu je, so bychmy se spanja stawali. Tež nasche adventske kherlushe nam tajke myšle do wutrobny njebeja. Hodžina tu je, so bychmy se spanja stawali, napomina japoschtol, pšchetož 1. je rańšchi czaš, niz jenož w zyrkwinyh lěcze, kotrehož přenje hodžiny my swjecziimy, ale tež na swěcze. Nóz je so minyła, džen pał je so pšchibližił. Wot teho czaša, so nóz nad Bethlehemom do styšnosće pastyrjow, do jastwa ludow, do czěmnosće pohanstwa, do wšcheje mrokoły žiwjenja a wumrjecza człowstich džěczi i njebješ dele wupraji: Budž swětlo, plowo sczeni so czělo — wot teho

czaša ma japoschtol móz czěmnosće na semi sa slemjenu; scžen nozu so shubjuje, hižo ranje wšchudže swita a džen teho Anjesa pšchezo bliže pšchindže: džen krašnosće! A runje teho dla tež ty, wošada teho Anjesa, so roškwěł a budž swětlo! To placzi tym jasparnym w kšchesczianstwie, kotsiž najsterje hišcze njejedža, kał wjele je biło w Božim kralestwoje. To wšchak tež placzi tym hižo wubudženym. Na wotuczenje dyrbi stawanje pšchincž. Ty móžesh wotuczeny kšchesczian bycz — a tola hišcze wjele k prawemu kšchesczianstwu křodzenju pobrachuje. A wšchak spytowanje je wulke, kuf dale drěmacž. Wotucž, kiž ty spisch a stawaj wot morwch, dha budže kšchystuš tebe roškwělicž. Hodžina tu je, so bychmy se spanja stawali, pšchetož

2. je czaš wojowanja. Wubudžaze plowa japoschtola je i dobom napominanje k wojowanju. Wotpołožmy skutki teje czěmnosće a woblecžmy so brónje teho swětla! My mamy wojowacž pšchecziwo skutkam czěmnosće. Albo njewidžimy, kał žadosćiwosć, wobžranstwo a wopilstwo w našchim czašu pšchibjeraja? Njedopomina khorosć nje-pózcziwosće na najhórsche czašy pohanstwa? Njerostorha so našch lud pšches rostoru a sawisć? Duž je nušnje wojowacž pšchecziwo ducham sběžka a rostoru, pšchecziwo žadosćiwosći, pšchecziwo njewěje. Wojowacž so dyrbi w plowje a pišnje, w předowanju a w nowinach? My pšchujemy sbože a wuspěch tym rycerškim mužam, kotsiž pšchecziwo czěmnosći na wójnu wuczahnu a my chzemy podpjeracž tajke towarstwa, kotrež wojuja pšchecziwo wopilstwu a nje-pózcziwosće; wopruiemy swoje šmilne dary sa

wustawy snutkowneho misjonstwa! Pšchede wšchem pať je nušne, so šami wojujemy ſ brónjemi šwětla, so bychmy wobarnowani byli pšched ſchipami šleho, so bychmy wojowali ſ mjeczom šłowa Božeho, kotrež je mózne, powalicž hrody čžemnošće. Sawěrnje — šhwile njeje spacž: Běda tym, kiž ſpja, kotrychž njepšchedzel pšchedhwata, prjedy hacž ſu ſestawali a šo ſ brónju Božej wobronili. Šodžina tu je, so bychmy ſe ſpanja ſtawali, pšchetož

3. je adventški čžaš. Šak powitam ja tebe? Tak ſpěwa wošada w adventškim čžašu. Šak mamy jeho powitacž? Kaž wotročžy, kiž na teho Anješa čžakaja, niz ſpizy, ale wotučženi, niz lěni a ſpróžni, ale hotowi k džělu, hotowi k wšchemu dobremu ſkutkeju. Šaž wojazy, kotřiž na šwojeho krala čžakaja, kiž pšchindže šwoje wójšto wobhladacž, w rjanej wojerškej draščže, krašni wohladacž w ranškim šwětke, niz jako pšchewinjeni, ale na wojowanje hotowi w mjenje teho Anješa. Šak mamy jeho powitacž? Šaž njewješta šwojeho nawoženja, rjenje wupyščena ſ tej pnyhu, kotraž šo jemu lubi, woblecženu tu draštu, kotruž je wot njeho doštala. Njewješčijnšku draštu adventškeje wošady mjenuje nam šhěrlušch: Za krej a prawdoščž Šhryštuša je moja drašta pšchistožna. Tak wupyščena ſ purpurom jeho krowě, je židu jeho njewinoščže, ſ pieršchčženjom wěry a ſ křonu hnady je wona pšchihotowana, šwojeho Anješa powitacž, hdyž wón pšchindže w šwojej krašnoščži, hdyž jašny, wěčžny džěň ſešhadža, wo kotrymž reka:

Nóž je šo minyła; džěň pak je šo pšchibližil.

Šamjen.

Sswjaty advent.

Zion ſtaň, šo roškwětluj,
Dwój kral pšchindže ſ njebješ dele,
Pucž tom' Anješej pšchihotuj,
Kotrehož tón Wótž k nam ſežele;
Wón šej našču wutrobu
Žada k šwojom' bydlenju.

Zion, Bože šydešchto,
Š luboščžu joh' powitajmy,
Šom', kiž nětk k nam bliži šo,
Šofijana ſašpěwajmy;
Wón našč luby Šbóžnik je,
Našče dušče wumóž čže.

Šlej, po radže wótžowškej
W wěčžnoščži bě wobšankujene,
Šo pšches Božoh' šyna krej
Čžłowštwo bylo wumóžene,
Tak, hdyž čžaš šo dopjelni,
Šsyn šo na šwět narodži.

Šsyn, tón polny luboščže
Pšchindže k nam tu ſ njebješ dele,
Šrwawnu šmjercž tu čžeršješče,
Šo by wón naš wumohl ſ hele;
Tak pšches jeho šmjercž a krej
Ššlušchamy nětk Šešubej.

Tak je Bóh šwět lubował,
Wošebje te čžłowške džěčži,
A je šyna pšchipošklał,
Šo by wumohl na tym šwěčži
Š hnady hrěšchnych čžłowjekow,
Šotom jašo k Wótžej ſchol.

Tak dha pšchindž, našč Šbóžniko,
My čže horžo powitamy,

A čži — twoje štablešchto —
Šofijana ſašpěwamy;
Pšchindž a we naš narodž šo,
Ty našč luby Šbóžniko.

Pucžowanje po Božim pišnje

abo

šajte myšle nadeněžech, Bože šłowo čžitajo.

Šodawa šwěrnny čžitar „Šomhaj Bóh-a“.

1. Inhi Wóšjašowe, 46. šlaw.

(Šofracžowanje.)

4. Šižo Abrahamej bě šo šjewižo, so šmėje jeho narod něhdy w Ešgyptowškej pšchewywačž, so by byl tam hórko tyšchemy, so pak budže Bóh šam jón wumóž. To běšče nušny podložk, tak čžyšče Bóh ſ nim wobkhadžecž: bješ šchiza žane žedženja, jenož w pušnym kraju je dušcha lačna po Bošu, hdyž njecžujješch, so wumóženje trjebašch, dha šo njepodžakujješch ja wumóženje. Boži pucž ja ludy a ja jenotliweho čžłowjeka, kotrychž čže ſe šwěta k šebi čžahnyčž, je štajnje tón, so jim w šwěče tyšchnoščž a šrudobu nahotuje, so šwět pšchecžimo nim bróni.

Wulki a móžny lud dyrbješče tak hižo byčž, pod kotrymž měješče Šraelski lud ja narod ſ mnohimi dušchemi wuroščž, lud, pšched kotrymž měješče šo wšcha čžłowška móžnoščž, so by mohł šo ſ nim měriečž, minyčž, móžny lud tež teho dla, so byšchtej Boža krašnoščž a móž šo ſ wumóženja čžim rjenšcho blyšchčžiloj. Tele wumóženje měješče byčž ja wšchón pšchichod podobišna Božeje luboščže k šwojemu narodu, jeho wšchedomožy, jeho prawdoščži w dobyčžu nad šwětom, měješče byčž šjewjenje wšchěch pšchidnišchich šudženjom, kotrež maja šwětej šo doštacž, doniž njepšchindže pošlednje wulke šudjenje. Šak by to bylo hinał móžno, šhiba šo šo w šwěče ſe wšchej šwojej možu jim wšcha šwětna móž nahopjena šjewješče?

5. Tež ſ tym měješče kraleštwo, w kotrymž dyrbješče šraelski narod pšchewywačž, ja ras šwěta šo hodžecž, so šo w nim šwětna hrěšchnoščž, špjecžowanje pšchecžimo wěrnemu Bohu, njewuštawaza šašakloščž a wrótna dowěra do teho, šchtož njeje Bóh, do šwětnych nych mozow a do pšchibohow šjewi. Bješ teho njemohla šo Boža prawdoščž doščž rošjašnicž, a teho dla tež niz jeho wšchedomóž a luboščž. Narod, kotryž je wotpadnywšchi wot Boha, hagle na přeni šchodžent postupil, kotryž je hiščeže wšchelake šbytki Božeho špšnačža šahował, by pšchi přenim nadběhu šhablał.

Wšcho to njeje tehdy drje w žanym kraju tak šjednocžene bylo kaž w Ešgyptowškim.

Tam bě ſ 1. kraja nadoščž, so móžješče niz jenož tehdomnišchich Abrahamowych potomnikow, ale tež wulki lud hošpodowacž, kotryž měješče po Božim šjewjenju ſ nich wuroščž. Hiščeže džěška bydli pšchidnišch wobydlerjow tuteho požohnowaneho kraja, kotřiž šo ſ ratařštwom žiwja, druhi narod w Ešgyptowškej, beduinšy Arabojo. Tucž pašu na paštwiščezach bliško pšchi puščžinje, džělaja pak pšchidnišch wobydlerjow tuteho požohnowaneho kraja, kotřiž šo ſ ratařštwom žiwja, druhi narod w Ešgyptowškej, beduinšy Arabojo. Tucž pašu na paštwiščezach bliško pšchi puščžinje, džělaja pak pšchidnišch wobydlerjow tuteho požohnowaneho kraja, kotřiž šo ſ ratařštwom žiwja, druhi narod w Ešgyptowškej, beduinšy Arabojo. Tucž pašu na paštwiščezach bliško pšchi puščžinje, džělaja pak pšchidnišch wobydlerjow tuteho požohnowaneho kraja, kotřiž šo ſ ratařštwom žiwja, druhi narod w Ešgyptowškej, beduinšy Arabojo.

W Ešgyptowškej bě ſ 2. štrach, so mohli šo Šraelszy ſ pohanamami šměšchecž, abo so mohli jich na pohanstwo a pšchibóšštwo wabicž, wo wjele mjenšchi. Šdyž tež je šo narodna Ešgyptowška šamotnoščž hagle wjele pošdžišcho došpołnje wutworila, dha tola bě po wšchem hižo ſešhadžala: hižo šu paštrjo Ešgyptčanam hrošnoščž, a Šoše, woženiwšchi šo ſ džowku nahladneho měšchnika, ma šo wot šwojeho wohanbjazeho wukhoda wucžiščicž. Mjese wšchěmi narodami stareho čžaša njeje žadny zušych tak hidžil, kaž Ešgyptowški; Ešgyptčženjo šu šłowo „čžłowjek“ jenož ja šwojich rodakow naložowali; hižo na najštaršchich wobrašach móžesch widžecž, tak šo zušbnizy wužměchujja, wošebje paštrjžy ludžo, a wospjet je wobrašowane, tak šu tajlich šurowje křudowali. Runjež je šo Šraelskim w Ešgyptowškej takle ſešchlo, a runjež běchu Šraelszy Ešgyptčanam po tych jich nabožinštwje wobidny lud, dha pšchihilachu šo tola Šraelszy k jich pšchiboham. Tak móžesch jašnje špšnacž, hdyž bychu došchli, bychu pod milišchim ludom k narodej

rosrostli, na psch. mjes Kananejskim. Wschako tež hnydom w pu-
sczinje mišnychu, hdžež jich Moabszy a Midžanzy pscheprosnychu,
so bychu s nimi pschibójske wopory wobjedowali.

Egyptowsta bě s 3. mjes wschitkimi tehdomnišchimi krajemi tón,
w kotrymž běšče sdželanosež najdale postupowala, hdžež bě wu-
mjelstwo najbóle wutworjene, a hdžež mějachu najmudrišče sakonje.
Wšcho, sčtož so nam w přenich Wójsažowych knihach powjedži,
šwědeži nam wo bohatym kčžejatym a derje sarjadowanym krale-
stwje. Kralestwo bě na ratarstwo založene, nakhadžamy wutwo-
rjene měšnistwo, wulki kralowski dwór s mnohimi pschidwórnymi
ludžimi, kralowske jastwo, mnohe a druhe wuplody wumjelstwa atd.
Sraelszy pak mějachu se wscheho teho wjele wuzitka. S woprědka
drje so dale pastyrjo wostali, kajzy běchu byli; hdnyž pak jich licžba
pschibywaše, běchu nusowani, so so tež s ratarstwom a wumjel-
stwom saběraču. So je dospólnje wopak, hdnyž měnišch, so běchu
woni duzy s Egyptowsteje jenož pastyrski lud, to spósnajesch s teho,
so so w twarjenych domach břjedža mjes Epytčanami, rolu džela-
žymi, bydlili, so so wumjelzy mjes nimi byli, kotsiž so mohli
šwjatnižu Božu se wschém wumjelškim džělom postajicž a skote
čželo sshotowacž, so móžachu mnohy mjes nami pižacž, so bě móžno,
wschě jjawne žiwjenje napišame knihi založicž a hišcže wjele
druheho. Lud je jako dospólnje hinaschi s Egyptowsteje wuschol.

4. Egyptowsta bě tehdy najmóžnišče kralestwo na semi, šnano
jenicžke, kotrež mějesche stajnje brónjene wójsko. So bě tajke trěbne,
pósnajesch s krajneho položjenja. Přódny kraj je wobrubjeny se
šrudnymi puščzinami; džimi wobydlerjo w puščzinach pak hladachu
stajnje s požadazym wokom na tajki paradis a špytowachu, kak
mohli šwoje šrudne žiwjenje polěpschicž.

5. Faraona njebě tehdy na wschej semi nadeschol, křiba
w Egyptowstej. A tola bě Farao, kotrehož móžesche Wóh postajicž,
so by šwoju prawdosčž a wschedomóz wopokasač, trěbny.

4. A Wóh džesche: Sa chzu s tobu dale do Egyptowsteje
čžahnyčž, so moje šlubjenja tam so njebudu minyčž, hdnyž budža
moje šjewjenja tež nětk 215 lět mjelcžecž, a chzu w twojich potom-
nikach tež tebe jašo šem horje pschiwjesčž, do kraja, s kotrehož
nětkole wuidžesch. A Josef budže šwojej ruzy na twojej woczy
položicž; jemu móžesch porucžicž, so bychu twoje koscže šobu do
šlubjeneho kraja pschinješli, hdnyž tu tež po šwojej wošobje wjazy
njepšchidžesch.

Tež tu nadešdžemy šašo, kak je Šakub žyle jene se šwojimi
potomnikami, so Wóh jemu šlubi, so chze jeho šašo domjesčž do
Kanaanskeho kraja, runjež jemu hnydom po tym šmjercž w Eyp-
towstej wěschcži. Šak je pschedmjet žiwjenja we wěre do šłowa
Božeho, hdnyž so jenotliwemu nashonjenja a podawki po šwojej
wošobje žyle minu psched žohnowanjom, kotrež so jeho narodej, a
psches tón wschém narodam na semi dostanje!

5. Pošhljenty psches tute šłowa Bože postany Šakub s Wer-
šabny; a Šraelske džěcži nješechu Šakuba, šwojeho nana, a šwoje
džěcžatka, a šwoje žony na wosach, kotrež běšče Farao póšlal, so
bychu so s nimi wješli.

6. A wsachu šwój šłót a šwoje kublo, kiž běchu w Kanaan-
škim kraju dobyli, a pschidžechu tak do Egyptowsteje, Šakub a
wschitko jeho šymjo s nim.

7. Šeho džěcži — jednacžo šynojo — a jeho džěcžidžěcži
s nim, jeho džowki — Dina —, a jeho šynow džowki a pschi-
chodne džowki, a wschitke šwoje šymjo, tež wotrocžtow a šlužobne
džowki se wschěch tutych wschelakich hospodarštwom pschiwjedže wón
šobu do Egyptowsteje.

Na pomniku na rowje w Beni-Hassan nadešdžemy wobras
tajkeho šacžaha do Egyptowstej. Wón njepokasa runje podawki
s najscheje šlawišny, ale tola móže nam wschelake wušwětkicž. Zusb-
nizy do Egyptowsteje šapucžowajzy, nad kotrymž stej w hiroglifach
čžiklo 37, nješu šwoje kublo na wóšlach, dvě džěcži do korbow
položenej, stej wóšlej na šhribjet šwjajanej, pódla du hólz a
4 žónske. Psched čžahom krocžitaj dwaj mužštaj s darami na
rukomaj wjedzenaj wot Egyptowšeho čžłowjeka. Druhi Egyptow-
ški čžłowjek je rošprawu wo nich, napišal a poda ju čžłowjekej
na stole šedžazemu, kotryž je najwšchšchi krajny šastojnik. Šódla
teho wuhladašch wo břjedž čžaha a ša nim hišcže někotrych broda-
tych mužškich. Broda je šnamjo zušych njesdželaných narodow.

II. 8—27. Dofelž so nětko Šraelski dom šwojemu postaje-
nju bliži, so ma so w zušym kraju s jenotliweje šwójbny pod šwój-
bnym nanom nětko rošwicž do naroda, džěleneho do mnohich
šwójbom, šplahow a rodow, poda so nam najpřjedny pschěhlad, so
bychmy šhonili, kak wulka je tuta šwójba nětko. Tola džělene do

12 šplahow poda so nam hižo jako hotowe, hacž runjež so s džěla
hakle w Egyptowstej stawa.

8. To so Šraelskich džěcži mjena, kotrež so do Egyptowsteje
pschischli: Šakub a jeho šynojo so wulki šchtom, hižo do dwanacže
móžnych halošow džěleny, kotryž mějesche so nětkole dale do wsche-
lakich šplahow a šwójbom šchčžepicž. Přeni narodženy Šakubowy
šyn Ruben.

W šamym šmyšle, jako na 35, 26 řěka, so je Šakub šwojich
12 šynow s Mesopotamišče pschiwjedł, hdnyž je so tola Benjamin
hakle w Kanaanskej narodžil, řěka tu, so je wschě tute dušche, po
licžbje 70, do Egyptowsteje pschiwjedł. Šakubowy palášinski dom
bě šaloženy, hdnyž je so Šakub do Kanaanskeje wrócžil, a tak bě
tež egyptowski dom Šakubowy šaloženy, hdnyž je pschischol do
Egyptowsteje.

S Rubenom šapocža so rjad halošow; po nim pschidnu drusy
Lejini šynojo, potom šynojo Lejineje džowki Šilpy; jich ščžehuja
Rahelini šynojo a šłoncžnje Rahelineje džowki Šilpy.

(Pošracžowanje.)

Šhwal teho Šnješa!

Šnješej šararjej **G. A. Krügarjej** w Šorschizach t 2. dez. 1902
pošwjećene.

Šhwal šwojoh' Šnješa a wěčžneho krala, o dušcha!
Šhwal jeho s harju a s šhěrlušchom; to so čži šłuscha.
S lubošnej hru
Šaspěmaj džakomnosčž wschu;
Šhwal teho Šnješa, o dušcha!

Šhwal teho Šnješa, kiž s mozu a s krašnojčžu knježi.
Šłaj, twoja šchčžezka a šbože we ruzy jom' leži.
Duž dha wón šam
Dyrbi čže wjesčž tu a tam;
Šbóžnje s nim žiwjenje běži.

Šhwal teho Šnješa, kiž špodžiwuje je pschihotowal
Čžělo a dušchu, kaž Wótz šwoje džěcžo, čže ššhowal!
Njeje twój Wótz
Ššwěru čže pakl džěti a nóz,
Pod šwojej šchidle čže wolač?

Šhwal teho Šnješa a Šnješowe požohnowanje;
S nowa wón tebe je wobhnadžil kóždžicžke ranje:
Njesapomni to!
Ššam twój Šnješ šamóže wscho,
Šaplacž jom' lubošče danje!

Šhwal teho Šnješa, sčtož we mni je, šhwal jeho mjeno,
Wschitko, sčtož wodnych ma, wysłajo jeho šhwal jeno.
Ššłoncžko je čži,
Šewak šy w nozy a čžmi;
Šamjen! Šhwal Šnješowe mjeno!

Šo šnatym šhěrlušchu Šoachima Šeandera

Šan Šalkač.

Pucžowanje na hornu Sinai.

(Pošracžowanje.)

Šenož psches wusku šchkalšijnu dobywa so šwětko běleho dnja,
jenož junu ša lěto — tak powjedaju mnišcha — namaka šłoncžna
pruha pucž do kapalki žehliweho řěka. Šapalka je bjese wscheje
pychi; jenicžki woltač stej w njej, pokrnty se šłěbornym, wumjelšy
wudželanym wěkom. Tola Boža mšcha so tu ženje njecžita.

Psched šłóšchtróm, w hornjej šahrodže, je nowa natwarjena,
běla wobarbjena pohřjebniška šapalka. Špodžiwuje so čži ššdawa,
šastupišch-li do njeje: tam so mnišche koscže šworschtowane jako
šnopny w bróžni, kaž to tež podobnje w Šeapolitanskich šatakombach
(pohřjebnišcžach) wuhladašch. Šoscže kóždeho šłóšchtrškeho psched-
štejčžerja so do wošebitych měšchtow šhromadžene a na ščžěnu po-
wješnjene. Ššchi durjach šedži žyly koscžowž šwjateho Šchčžěpana,

kotryž je dolhe lěta s kłóschtrskim wrótnikom był. Ruska pobožnosć je tutemu kósczowzej židžanu kufnju wobžela a židžanu čapku stajila. S wošebitym počesćowanjom pokajaja mnicha zušym kósczowzaj dweju stareju hamotnikow, kotraž staj kwoje žiwe dny s rječajom hromadu skowanaj byłaj; jeju kósczowzaj staj hiščeže dženka se želešom swjasanaj.

Hiščeže jenu kapalku chzu tu hnydom naspomnicž: pol pucza na džebel Musa je mala kapalka natwarjena, kapalka kwojateje Marje. Wona je nastala psches šlédowazy podawł, kaž nam bajka šdželi.

Něhdy čwilowasche njerodž mnichow po wšchem kłóschtrje taf jara, so jim skóncznje wscha khroblošč spadowasche, a so kó rošbudžichu, so chzedža šym hoščom s pucza hieč. Šdyž na džebel Musa wuczežechu, šjemi šo jim kwojata knježna a šlubi jim, so chze jich wušwobodžieč wot jich čwile. Spokojeni wróčichu šo pobožni bratsija, a hlej, njerodž běšche šo šhubila. Šo bychu šwój džak sa tajku pomoz wopokajali, natwarichu jich wumožeržy tam, hdyž běšche šo jim šjewila, kapalku. Puczowarjo, kotřiz šu w kłóschtrje na uož wostali, šu čašto pschecze wuprajili, so mohł šo šamon džiw tež dženska hiščeže štač.

Jako psched něhdyže 60 lětami professor Tischendorff Sinaiski kłóschtr wopyta, je wón w korbje se starej papjeru něotre kopjena wuhladał, kotrež po pišnikach se šchwórtého lětšotka wuhadžachu. Šdyž dale šlédžesche, poradži šo jemu, najwjetšchi džel tutych kopjenow wušlédžieč. Běšche to namafanka, kotraž je nam jedyn s najstaršich bibliškich rukopišow šahowala. Š tutych čašom mějachu wučeni sa to, šo šu w kłóschtrškej knihowni, wšchemu šwétej šdalenej, hiščeže wulke poklady šaryte: šawěšče namafaschtej dwě jendželškej knjeni šyriske knihi, pschehladowajžy rukopiš noweho šatonja, kotryž ma šo šnano do drugeho lětšotka poklady. Nětko pak, hdyž je wulka knihownja šjadowana a šapišana, šnajemy, šajke poklady tam šu, a s tym je šo nam wscha nadžija minyła, šo mohł šo tam hiščeže nětajki wažny rukopiš namafacž. Šunje pišane a wudebjene rukopišy s džewjateho a džefateho lětšotka, s deskami s wopravdže wumjelskim dželom, šu wopravdže wobhladanja hódne rjanosče. Tola mnichow štražuja psched zušymi nětkole kručze šwoje kubla, kotrymž je šo w šjedawšich čašach někotry šwjast, tež tamón hižo naspomnjeny rukopiš Božeho šłowa, sa šnadnu šaplata abo tež s murěčzu, šo nješmédža šajke wěžy w puščinje ležecž, kradnył. Šnihownik běšche tehdy, hdyž tam pschupuczowachmy, mlody mnich, kotryž wjele wo šwojim powolanju njerosumjesche, ale tola s nami luboščiwje wobkhadžowasche a nam wscho šdželi a pokajowasche. Psches šdželanosć pak tež wón šwojich towaršchow jenož malo pschekahasche.

Še Sinaiskimi mnichami je čzi to džiwna wěž. Šrjekšy mnicha, šaf rjenje je tež jich powolanje wumyšlene, njemóža šo po duchownej šdželanosći na žane waschnje s nawjeczornymi romštimi mnichami měricž; Sinaiski kłóschtr pak je se šwojimi mnichami w tutym nastupanju jedyn s najšnadnišich. Š džela je kłóschtr wuhowanka sa šajkich, kotřiz chzedža šwětnemu šudnikej čelnyč, s džela je šhostárnja sa wschelakich njewitaných měšnikow, — šaf mějesche Šerusalemški aržybiskop Šhotius, něotre dny s patriarchom w Šerusalemje pobnyšchi, šydom lět bjese šwojeje wole na Sinajju pschebnywacž, dokelž njebě prawošlawnej žyrlwi witany —, s džela wušwola někotři tu šwój pschebnył, šo bychu šwoje pjenješy lutowali. Šo njemóžesč pschi šaf šworšchtowaných ludžoch wědomostnu šdželanosć wocžatowacž, to drje hnydom špóšnajesč. Špodžiwne šo tež nam šedawa, šo prawošlawna žyrlwi domola, šo móžesč jenož na čaš mnichowštwó pschijecž; je šebi čłowjek dosč na hromadžil — na Sinajju doslawaju mnicha měšacžnje 5 šriwnow, wyschšchi šastojnižy tež poměrnje wjazy, a pódla darmuotne žiwjenje, — je šo jemu pódla hiščeže poradžilo, nětajki rukopiš „namafacž“, šaf šo rjenje praji, dha wróči šo šajki čłowjek šaf šo do šwojeje domišny a š swojemu šjedawšchemu powolanju, pscheda potom šwoju namafanku po móžnosći droho a špomina na šwoje mnichowštwó s radosčju. Šošlédnje dny, hdyž w kłóschtrje pschebnywachmy, dohladachu šo mnicha, šo jene kopjeno se šlawneho šyriskeho rukopiša pobrachuje, kotryž bě nam knihownik pokajal. Šawěšče, hnydom na naš tukachu, šo šmy kopjeno kradnyłi; woni nam wschě nasche wacžoki a šaschčiki pschepnytachu, tola wscho šo darmo; šym pschekwědcženy, šo maja naš tež dženska hiščeže šu paduchow. Ša mnichow pak, kotřiz wschědnje do knihownje khodža, ničto njetufa.

Š Bädekerownych pucžowanškich knihach je šapišane: „Mjašo jěčž a wino pičž je mnicham šafasane!“ Tola po šdaczu placža tute šłowa jenož w kłóschtršich murjach, niž pak psched nimi, jenož někotři bratsija njedža ani mjašo a njepija ani wino. Šich najwjazy pak khodžesche čašto do delnjeje kłóschtrškej šahrody, wopječzechu šebi tam pschi žiwym wohnju jelenja a šjedzechu jeho a šawjekelichu šo pschi palenzu, s datlow paleneho. Šajke wješele bě to sa naš, hdyž wješele hłoby pschi šajkim pičžu wušlyšchachmy!

(Šofracžowanje.)

Móžesč wješle wumrjecž?

Šedyn mór na šupje St. Croix běšche šebi hódž do nohi šastupil, a dokelž to pschi šapocžatku šedžbu njemějesche, pschidwa šo jemu šymny woheń. Šdyž čzujesche, šo šo jeho kónž pschibližuje, prošesche, šo by jeho jedyn mišionar wopytal. „Ša šym teho dla šaf požadał, waš wuhladacž“, prajesche š njemu, „šo bych šam prajil, šo š swojemu lubemu šnješej pódnu, ale to se wschitkej wješeloscžu, pschetož wón je mi wschitke moje hrěchi wodał, šaf šo wěm: wón je mój a ja šym jeho.“

Mjes tym, šo mišionar s nim rěčesche a jemu to njeshablaže šhladowanje na Šesuja, teho šapocžerja a došonjerja nascheje wěry, porucžesche, nadpadnychu khoreho widliščesča a wón šhubi tež rěč. Šaf derje šacž běšche jemu móžno, wopokajowasche wón šwój džak sa wschitke šłowa lubošče a napominanja a wumrje.

„Šbóžni šu čzi mormi, kotřiz we tym šnješu wumru wot nětku. Šaj šon Duch praji, šo woni wotpocžuja wot šwojeho džela; jich šutki pak šu ša nimi!“

Wschelake s blisa a s daloa.

— Šnješ duchowny Domasčka jako diaconus Šodžišteje wofšady njedželu šwoje wotkhadne šredowanje džerži, šo by šarške měštno w Budestezach nastupil. Ša jeho měšto šupi šnješ duchowny Voigt w Šetlizach. Šdy šo wón do Šodžija pschepnył, hiščeže šnate njeje, dokelž je šo wušwolenje šafle šamny tyženi mělo. Š tym šo diaconatštwó w Šetlizach wupróšni.

— Dwaj šerbškej wučerjej šaj lětka pruhowanje wólbošhmanosče šhwalobnje wobštaloj. Šonaj šaj šnješ Albert w Šuczšnje a šnješ Wiedewach w Šlufšchu.

— Šnowy Boži dom w Šrodžiščesču je šotwarjeny a šo w bliškim čašu s nowa pokwječzi.

— Šanonowy kral Šrupp w Šissenje je wumrjel. Šowjesčž je teho dla šaf šajka wažna w našim wótznyš kraju šo rošnješla, dokelž běšche wón wobšedžer najwjetšich šabritow w našim žylyš wótznyš kraju. Šola njeho dželasche najwjazy dželacžerjow. Š šapreleji tuteho lěta běšche jich 46,000. Šwón běšche tež najbohatschi. Ššamo Šotschild šo s nim runacž njemóžesche. Šrupp, šaf šjenowany šanonowy kral, je hižo, šacž šnješ běšche šaf bohacž se šwětnymi kublami žohnowany, s 48 lětami wumrjecž dnyrbjal. Něhdyže 40,000 šanonow je šo w jeho šabritach dželalo. Šyle šabriti šu něhdyže 300 millijonow šriwnow winojte. 15 millijonow mějesche wón lětnje došhodow a pschi tym běšche wón jara jednorje živy. Šo wufasanju šnateho šefarja Šchweningera běšche šamo hłodny. Šni najmješšchi jeho dželacžerjow by s šaf malo jědžu, šaf wón, špokojom był. Šo tym šo by wino abo pivo pil, ani rěče njeběšche. Šwón mějesche jara wjele s šhorosčju šo bědžieč. Šwón dnyrbjesche wschědnje wotkach drjemo rubacž a to tež šwědomliwje čzinjesche, dokelž jemu to derje čzinjesche. Ša nim widžimy, šaf čłowjekš pschitke šemške kubla pomhaja, hdyž štrowoščž nima. Šrupp běšche wot šwojich dželacžerjow lubowany, dokelž jim wjele dobroty čzinjesche. Šdyž šo powjesčž wo jeho šmjercži rošnješke, móžesche dželacžerjow je šylšami we wocžomaj s šabriti wuštipicž widžecž. Šwulotny běšche jeho pohrjeb. Ššamo šhěžor, njebocžiečteho pschecžel, jeho š rowu pschewodžesche.

— Ššškom šynow pola wošatow — něšto šadne — ma wudowa, kotraž w Šohenrodže pola Šelicža byłi. Ššškom šratrow ša šo psched něšto čašom hromadže w šwojich uniformach šofografowacž a wobraš šhěžorej póbšachu. Špsched šrotkim šo šofografija s žiwilneho šabneta s pišmom wróči, w kotrymž šo macžeri šdželi, šo je šebi šhěžor wobraš wobhladał, šo macžeri, š jeje duščnym šynam šbože pschese a šo s došom čššny šar wot 300 šr. jej pschepokaze.

Essy-li spěwał,
Pitnje džělat,
Strowja cze
Sswójbnj statof,
A twój šwjatof
Sradny je.

Sa staw spróznj
Napoј móznj
Lubošč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšhes spať měrnj
Čzerstwosč da.

Nječ ty spěwaš,
Sswěrnje džělaš
Wšchědne dnj;
Džen pať šwjatj,
Dušči daj,
Wotpocžj ty.

S njebeš mana
Nječ czi kmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Szerbiske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budnschinje a je tam ja šchwórtłětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Njedžela drugeho adventa.

(Prědowanje pralata dr. theol. Haubera, generalneho
superintendenta w Ulmje. Pšcheložil K. A. F.)

O Šbóžniko, cze czařamy,
Advent twój lubujemy;
My wěmy, šo ty š kralom šy,
Eso twoji mjenujemy.
Šhtóž we wěrije
Čže pšchijał je,
Tón napscheczo czi hlada,
Wšchať š tobu šhadža hnada. Hamjeń.

Mateja 25, 31—46.

Hlej, twój kral pšchindze k tebi š czičej myšlu! —
Tak reka w šczenju přěnjeho adventa. Šo tón šamy
Anješ, kotrehož pšchihad k nam je š tak derjeczinjazny a
wubudžazny šłowami pošnamjenjeny, junu tež hinať
pšchindze, mjenujzj jako šudniť, kotryž ludy pšched šo
šhromadži a rošriša, a pošczele jenyh do wěczneje cziwile
a powoła druhich k herbowanju kralestwa do wěczneho
žiwjenja, to šo nam dženska přjódť džerzi. W šczenju dž
wyšoka šhutnosč hnadže po boku, a pódla teho: „Tak je
Bóh tón šwět lubowať,“ je w pišmje cziťacž: „Njemolcže
šo, Bóh šo njeda ša šměch mēcz; pšchetož šhtož cziłowjeť
šnje, to budže wón tež žnjecž.“ Duž njedžerž šebi niz
jeno bójške šmilenje přjódť a kať wono k tebi pšchihadža,
tebje trošchtowacž, ale špominaj pšcheczo šobu na pšchindženje
šuda k tebi, na twój pšchethód do wěcznosčje a twoje
šjewjenje pšched Šhryštukowym štolom, šo njewuštanjesh

w štaranju wo šwoju šbóžnosč. Špominaj na pšchichod
a na kónž!

Kať šlě je, šo we wězach czařneho žiwjenja šaliczič,
hdyž šebi pšchichod wumolujesh, kiž šo we woprawdžitoščzi
njedopjelni abo je nawopacžny, hdyž maš po tajkim tajku
šamosnylnosč š tym bolosnym šhonjenjom wotpocuzič, šo
šy šo šjebať. A tola hodži šo tudy šchłoda czašto šašo
šarunacž. Ty drje šo štrožiš, ty šo šhwiľu rudžiš, ale
štóněžne šo šhrabaš a jo pšchewinjesh; podobnje kaž
cziłowjeť, kotremuž rola abo plódnj šhtom junkrócž nicžo
njewunješe, wutrobu njeshubja, ale šnje, šadža a ryje šašo
a štaja nadžiju na bližšche žně. Ale kať potom, hdyž we
wěcznosčzi pobrachuje? hdyž tam pšchindžemy, hdyž šo nicžo
wjazy pšcheměnicž, nicžo narunacž njehodži a hdyž šo
jenicžke a pošlednje žně džerža wo tym, šhtož šmy pšchi
cziľnym žiwjenju wušywali a džěłali? Šeli-šo šmy šo
š nadžiju na šwoju šbóžnosč šalicžili, dža je potom pšche-
pošdže a njeda šo štomdžene š nicžim šarunacž. O moja
dušča, bjeť šo na šedžbu, šo šebi pšhes šamosnylnosč
tudy štrachi wotkryteho šjebanja tam njepšchicžehnjesh! Kať
pošhilena je cziłowšta wutroba, šo nad pšchichodom mylicž
a wšchudže po móžnosčzi dobre pšchedsnamy ša to pšchi-
jimacž. Ale w pišmje njenamaka tale našča šlabosč
žaneje žiwnosčje: pšchetož pišmo rēczi š wulfej šhutnosčzu
a jašnosčzu wo tym, šhtož w tamnym žiwjenju na naš
czať, a je njemóžne, šo do šona někaťjeje wopacžneje
wěštosčje šolebacž, šlyšchimy-li jejne šłowa, hdyž praji:
„Cziłowjeť je poštajene junu wumrjecž, potom pať šudže-
nje.“ (Šebr. 9, 27.) „Šhtož cziłowjeť šnje, to budže

wón tež žnjecž; shtož na swoje čželo řnje, tón budže wot čžela sfaženje žnjecž; shtož pař na ducha řnje, tón budže wot ducha žnjecž wčžne žiwjenje." (Gal. 6, 8.) „Bóh budže kóždemu dacž po jeho skutkach, mjenujzy řhwalbu a čžescž a njesachodnosč tym, kotsiž řčezřpliwje w dobrých skutkach steja řa wčžnym žiwjenjom; — třschnosč a čžěřnosč na wřhč duřche třch čžlowjekow, kotsiž řle čžinja." (Rom. 2.) řdnyž teho dla čžlowjek do wčžnosčje přchindže a namaka tam hinař hacž běřche woczakowař a widži řwoju nadžiřu řahanibjenu, dha njeřmč piřmo wobřtoržowacž, řo jeho warnowařo njeje, ale jeno řebi řamemu dyrbi winu dawacž, řo njeje jeho wčrnosčzi wčrik. Tež nařche džensniřche řčenje řeczi jařnje a wurasņje wo přchichodže w druhim žiwjenju. Bóh daj, řo bychmy to tež prawje řrosņmili a ř wutrobje wřali, řchtož řo nam tudy přchedřtaja

wo přchichodnym řudže.

řswčt junu řtupicž pónđže,
řdnyž řudny džčn ř nam dónđže,
řso přched řtol řhryřtuřa;
řam potom řhonia ludny,
řchto kóždy běřche tudny!
řam pruhu wobřtacž kóždy ma.

ř Anježe! řpožč mi řnadu,
řo twój řud řebi řladu
řu řtajnje do myřle;
řjech na to jeno řladam,
řo kóždy čžas řej řadam,
řo řhodžu tebi řpodobnje! řamjeř.

I. ř nařcheho řčjenja wuřnjemy najpriódzy, řo řud přchindže, přched kotryž dyrbja řo wřchitzy čžlowjekowo řtupicž. řemu řadny jenicžki wuřč njemóže, niřto řo přched nim njeřotaji. řřchi tym tař njeřpónđže, řaž drje to w tutym řwčze dže, řo řo temu abo tamnemu řlóstniřej radži, řo řhořtanjja řwčtneho řudniřa řminņč a wón nje-wotřryty a njeřhořtany woteđđže, abo řo je něřto w čžicho-řczi pobožny a bohabojařny a pořny dobrých řkutkow, řwčt pař to njeřwidži a jeho njeřřwali, ale wón wotřawa nje-póřnaty a potajeny hacž do řwojeho řkónčjenja. řřchetož tař řo něřchtožkuli na řemi w dobrym a řřym řtawa, řchtož řo wot čžlowjekow njeřobředžbuje a řařřužene myto abo řhořtanje njeřnamaka. řswčt tež řaneho čžas řa nima, na to džiwacž, přchetož wón ma druge wčzy wobředžbowacž, kotrež řo řemu wjele wažniřche byčž řdadža; řtaraju řo tola ludžo čžasřto bóle wo to, řajku je drugi drařtu wobře-čeny, hacž řchto je wón do čžlowjeka, a řladaju bóle na to, řo bychu na nim něřchto ř wuřmčřchenju namařali, něřajku-žkuli wuřebitořč abo řlabořč, džřli na to, řchtož je na nim woprawdžite a byčžiwje, njeř je to w dobrym abo řřym. řřch, řař řuřto dyrbimy řo dla teho pōřhořtacž, řo řmy ře řwojim řudženjom nad čžlowjekami na řwonkow- nosč řkóženi, a řař řyle hinař budže junu řlincžecž w pōřlednim řudže, hacž řo něřtle řeczenie a řudjenje mjeř nami tam a řem řolmi. řež to, řchtož řřawne mčnjenje mjenujeřch, a přched čžimž řo džeczi čžas ř strachuja a řlonjeju řaž přched řudniřkim wuřřudom, njeje na řane wařņnje přchezo tež pruhuwdžeržaze a twjerde, ale błudži jara řuřto a řo přchemčnja, řaž wčtrome řhorřowčřki na řřchach řwoje nařtajeņje po wčřřku přche- mčnjenja; řomuž je teho dla wo to čžinicž, řo by derje wobřtař ře řwojim čžinjenjom a myřřenjom, tón dyrbi wjele řřerje na čžiche mčnjenje třch řamnych pōřřuchacž, kotsiž řo Bōha boja a jeho lubuja, a na wobřtajne mčnje-ņje řnjesa w jeho řlowje, přchetož to řo junu na řudnym

řdny jako wčrne řřawne mčnjenje wupōřaze, přched kotrymž wřchón řwčt wončmi a kotrež we wčžnosčzi prawo wob-řhowa.

řřchitzy čžlowjekowo dyrbja řo přched přchichodny řud řtupicž. řudny wuřn pōřnawacž tu prařřen, řiž budže tebi a kóždemu woprawdže palata prařřen, a wuřn to, ř čžimž mařch řewar w tutym čžasřu čžinicž, řa řchpatne džeržecž napřchecžiwje prařřenju: řař řo mi pónđže, řdnyž budu řobu řhromadžený přched čžlowřkim řřnom a přched řtolom jeho řrařnosčze řtacž? řjesabudž řenje tutón přchichodny řud, tař řaž wón tebe wčřze njeřabudže ani njeřřchčndže. ř daj řebi řa třeřřt byčž, řlada-ři řwčt řle na tebe, mjeř tym řo čži twoje řwčdomņje prawo dawa a ty to řwčdčjenje w řmřřřkownym mařch, řo w Bōřich pucžach řhodžiřch, přchetož džčn řřewjenja přchindže, řiž potajene na řwčtlo přchijeře; njeřoj řo tež přched řroženjom njeřpawnych, ani njeřawidžej řudakam, kotsiž ř nawobřičom dobrego řwoju řlōřč řakřwaju, a kotrymž řo pōřadžuje, řo řu wot ludži widženi a řhwaleni. ř na- řtřōženju řo řim tamny džčn řřewi, řdžez ma řo řwčtlo a mřokota, řhwalba a řorjo, čžescž a třřchnota ř prawdo- řčžiwjeje ruři nad čžlowjeřtwom wuřřwacž. řřchetož řud nade wřchčmi čžlowjekami přchindže.

II. ř druhemu nam řčjenje praři, řchto budže řudniř, mjenujzy čžlowřki řyn řesuř řhryřtuř. řón řamy po tajřim, řiž nam řa čžasř tuteho řiwjenja jako wumōžniř a wujednař blisřo řtupa, přched teho budžemy junu jako přched řwojeho řudniřa řtupicž dyrbječž. ř tuchle myřřlach řeži wuřebity třeřřt řa wřchčř řpřtowanņch a wo řwoju řbōž- nosč řtarosčřiwnych. řřchetož tař řu woni wčřczi, řo řo řaneho tajřeho řudniřa boječž nimaju, řiž ma na tamanjju wjeřele; řich řbōžniř je řich řudniř, po tajřim tón řamy, kotryž je do řwčta přchilřol a řo čžlowjek řčžiniř a čžer- pjenje a řmjerčž na řo wřař ř nařchemu wujednanju. řež to je třeřřt, řo budže čžlowřki řyn nařch řudniř, po tajřim čžlowjek, řiž niřčo nadčžlowjecžne wot nař njeřada, a řiž móže čžerpjenje mččž ř nařchej řlabořčzu, přchetož wón je řpřtany we wřchitřim runje jako my. řwobřladujeřch tola přchi řařtejenju čžlowřřeho řudniřřwa to jako řukowanje řa řdobny wuřřud, řo řo něřto wot řwojeho runjecža řudži. řesuř řhryřtuř nařch řudniř, je řo tež nam runy řčžiniř, duž nimamy řwōj wuřřud ře rta zuřřniřa, ně, my mamy řōn ře rta bratra docžakacž. řeho řmčmy řo třeřřtowacž.

řle tař wčřcze hacž je tola třeřřt řa wřchitře řřrawne duřche, řiž řu nad řwojim dōntom w druhim řwčze řřřř- niwe, tař wčřcze maju tež čži řami čžezřke řamolwjenje na- přchecžiwje tajřemu řudniřej, řiž řu jeho jako řbōžniřa a wumōžniřa řařřiwali a jeho řnadu a wčrnosčž do řady řtajeli. řōh je nam tař čžlowřzy blisřo přchilřol w řhry- řtuřu, řo řaneho řamolwjenja nimamy, řeli wot njeho řdaleny wotřanjeny; nam je řo najjařniřche rořwuczenie dořtařo wo nařchej přchilřřřchnosčzi a nařchim přchichodže, řo řo njemōžemy ř njewčdomosčzu wurčecžecž přched tym řamym, kotryž bč nařch wuřčer a budže ř nařchim řudniř- kom, ale tón řamy wotrocžř, řiž řwojeho řnjesa wolu řnaje a njeje řo přchihotowař, njeje tež čžiniř po jeho woli, tón budže jara řchwifany. řola tudny njeřřtaj niž jeno wotrocžř a řnjez řebi napřchecžiwje, jako wjele bóle dobro- čžel a wobřnadžený, dawacžer a wobdarjeny, a teho dla njebudže najmjeřřche na něřduřřim řhořtanjju njeřpōřutnyřch to řřluboře řahanibjenje, řiž dyrbjeřche řudniřej napřchecžiwje řačžuwacž, kotrehož miřosčžiwje dary a dobroty řu řa čžasř

tuteho žiwjenja sazpiwali a njemužitnje wužiwali. Kač pu-
kota wutroba w snutskownym nje poradženeho džěscza, hdyž
dyrbi wono psched nanom stejecz, kiz je jemu jeno lubosc
a dobrotu wopokasowal! Kač chyzł so tón psched hanibu a
roščacjom do semje pschepadnycz, kotremuž so skóncznje
ale pscheposdže moczi nad tym wotewritej, so je swojeho
dobrocžela skichowdžil! Tajteho kudnika mamy doczafacz,
psched kotrehož woblicjom dyrbja so wschitzu nje dżafowni
saczěrwjenicz, kotrehož bratrowskeho kmilenja pač so wschitzu
pokutni nadžecz kmědža, pschetož cžłowski syn budže našch
kudnik.

(Pschichodnje skónczenje.)

Pučowanje po Božim pišnje

abo

lajle myšle nadeždžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa swěrnny cžitar „Bomhaj Bóh-a“.

1. knihi Mojsašowe, 46. staw.

(Potracžowanje.)

9. Rubenowi synojo: Hanoch, Pallu, Hezron a Charmi.

Prěnjaj běchtaj hižo narodzenaj, druhaj staj so hačle w Egnp-
towskej narodžilaj.

10. Simeonowe džěczi: Semuel, Jamin, Dhad, Sachin, Zohar
a Saul, syn wot Kanaansteje žony.

Dokelž so tu wošebita Kanaansta žona Simeonowa naspomni,
sda so, so je wona pódla Sudoweje žony jeniczka byla i tuteho
naroda, so pač so druhy Sakubowi synojo měli žony i pschecžel-
stwa w Mesopotamiskej, traž tež i Smaelowych a Returinych po-
tomnikow.

11. Leviowe džěczi: Gerson, Rahath a Merari.

12. Sudowe džěczi: Ger, Dnan, Sela — wot Sushneje
džowki — Perez a Serah — wot Thamarj. Ale Ger a Dnan
běchtaj wumrjeloj w Kanaanstkim kraju; teho dla so tež na kónzu
so nje licza. Perezowe džěczi pač běchu: Hezron a Hamul, kotraž
mataj so ja tamneju liczicz, runjež staj so hačle w Egnptowskej
narodžilaj.

13. Šascharowe džěczi: Thola, Jua, Sob a Simron.

Hdyž so tele mjena i mjenami 4. knih. Mojs. 26, 5 atd. nje-
runaju, dha so to i džěla jenož wschelake twórby sameho mjena,
i džěla wschelake mjena sameje wošobny.

Sob reka n. psch. posdžišcho w swjatyh pišnje „Saschub“,
Sob pač reka po arabstej rěczy „tajki, kotryž so wróczy“. Trajch
je Sob reka wo mjenje arabsteje maczerje, a jeho mjeno je so po-
sdišcho do hebrejskeje rěczy pscheložilo.

14. Sebulonowe džěczi: Sered, Elon a Sahleel.

15. To so Lejini synojo, kotrychž je wona Sakubej porodžila
w Mesopotamiskej, a Dinu, jeho džowku. Wschittich tnych synow
a džowkow je tsi a tšizyczi dušchow, 6 synow, 23 wnukow, 2 pra-
wnukow, 1 džowka; pódla hišcže Sakub sam, dokelž kłuscha so bu
do prěnjeho rjadu.

So sdačzu je Dina w domje hospodarila, hdyž bē macz wu-
mrjela. Pódla njeje naspomni so jenož hišcže Serah jako Saku-
bowa džowka. Najškejšcho njeje wón žanyh druhich džowkow mēl,
a to by nam dopokajalo wošebite wodženje Božeje mudrosče.
Pschetož žónste stawy i wustwoleneje swójby woženiwšchi so
i Kanaanstkim wustupichu i tym i towarštwa i Bohom a ihubichu
tač swoje šdalene stejnišcžo i swětej. Hdyž pač mužste stawy
so i Kanaanstkim holzami woženichu, dha pschidžělichu tač swoje
žony Božemu žohnowanju, Šraelskemu splahaj spožčenemu. Teho
dla je Bóh wodžil, so je so nětkole jenož malo holzow Šraelskim
narodžilo, doniž njebē so posdžišcho krejne pschecželstwo tač roš-
množilo, so bē hješ wscheho stracha móžno, so so Šraelszy i hol-
zami i Šraelskeho splaha ženjachu.

16. Gadowe džěczi so: Ziphion, Haggai, Suni, Ezbon, Cri,
Urodi a Arel.

17. Ašerowe džěczi so: Semna, Jesua, Jesui, Bria a Serah,
iich potra. Ale Briowe džěczi so Heber a Malchiel.

18. To so Silpine džěczi, kotruž Laban da Leji, swojey
džowzy; a wona porodži Sakubej tute šchěpnacze džěczi, dweju
synow, jědnacze wnukow, jenu wnucžku a dweju prawnukow.

19. Rahelinaj, Sakuboweje wošebje lubowaneje žony, synaj
staj: Josef a Benjamin.

20. A Josefey běchtaj w Egnptowskim kraju narodzenaj Ma-
naše a Šraim, kotrejuž jemu porodži Anath, Bothiferowa, Dn-
škeho mēšnikowa džowka.

21. Benjaminowe džěczi, i wjetscha tež hačle w Egnptowskej
narodzene, so: Bela, Becher, Šsel, Gera, Naaman, Šhi, Roš,
Mupim, Šupim a Ard.

So 4. knih. Mojs. 26, 38—40 běchtaj Naaman a Ard Belo-
we džěczi, potajkim Benjaminowaj wnukaj, a njebēchtaj jeho synaj.

Wonaj licžitaj so tu so bu i jeho synam, dokelž staj wošeb-
bitaj splahaj jakožilaj. Tam pač nješku Becher, Gera a Roš na-
špomnjeni, knano, dokelž so tuczi Benjaminowi synojo hješ džěczi
wumrjeli, abo dokelž bē iich potomnikow tač malo, so njemóžachu
šamostatne splahi jakožicz. To šame placzi tež wo Simeonowym
synu Dhadze a wo Ašerowym synu Jesuje.

Š teho špóšnjajemy, so njecha našch šapiš jenož Sakubowych
synow a wnukow šapišacz, kotřiz bēchu narodženi, jako je so psche-
šydlił do Egnptowskeje, ale pódla synow, kotřiz so jakožili Šrael-
ste splahi, wschěch wnukow a prawnukow, kotřiz so jakožili pod-
splahi, a kotřiz maja tač pocžah na dalšche rošmnoženje Šrael-
skeho naroda.

22. To so Raheline džěczi, kotrež so Sakubej porodžene,
wschittich hromadže 14 dušchow, dwejoch synow, 10 wnukow a
dwejoch prawnukow.

23. Danowe džěczi so Šusim.

24. Naštališowe džěczi so: Šahzeel, Šuni, Šezer a Šillem.

25. To so Bilhine džěczi, kotrež Laban swojey džowzy Ra-
heli da, a porodži Sakubej šydom dušchow, dweju synow a pječž
wnukow.

26. Wschittich dušchow, kotrež i Sakubom do Egnptowskeje
pschidžechu, kotrež so i jeho a jeho synow hjedrow pschidžle abo
hišcže pschidž mējachu (pódla žonow jeho synow) je hromadže
hješ njeho a Josefa a teho synow šchěcz a šchěcz džěšacz
dušchow.

27. A Josefowaj synaj, kotraž bēchtaj so jemu w Egnptow-
skej narodžilaj, bēchtaj dwe dušchi: tač so wschittich dušchow Saku-
boweho doma, kotrež do Egnptowskeje pschidžechu, abo tam hižo
bēchu, bēche i nim šydomdžěšacz dušchow.

Hačle i Sakubowym pschidžadom do Egnptowskeje bu kraj
Josefowa a jeho synow domišna; hač dotal bēchu woni i Šebrej-
skeho kraja a šradžu franjeni.

Hdyž Šap. štutki, 7, 14 wo pječž a šydomdžěšacz dušchach
rěczy, dha ma to swoju pschicžinu w hrjěškim pscheložku štareho
šatonja, kotruž tu tule licžbu naložuje, dokelž tež Manasšoweho
syna Machira a jeho wnuka Šileada a dweju synow a jeneho
wnuka Šraimowych so bu liczi.

Licžba šydomdžěšacz pač ma šymbolstki raš. Licžba
šydom je šnamjo šwajška, i kotrymž bē Sakubowy dom i Anje-
šom šwajšany, licžba džěšacz pač wošnamjeni dospołnosčž. Nětko
pač je 70 = 7 10; to wošnamjeni, so je Sakubowy dom i Bohom
šwajšany, nětko wěštu dospołnosčž dokročil, dozpiwšchi pošnu licžbu.

(Potracžowanje.)

Pučowanje na horu Sinai.

(Potracžowanje.)

Mješ mnichami bēchu nam nětko wulzy pschidžileni: naj-
prějšchi tošty warjer, turkowski poddan hrjěškeho wukhada i šupy
šrety, kotremuž, dokelž čašto na drjenje čerpsjesche, pošnljaze
picža a lékaštwa dawachmy; wón bē ja to wulzy džafowny, hdyž
pokladu i kudinje swojeho kłóštra kradny hješ wscheho šwědomja,
so by nam tač swoju luboscž wopokasal. Niž proška šhmanšchi
bēche šahrodnik. Ša šchleščku palenza, kotruž dachmy jemu
wschědnje porjedžicz, je naš je wschelakimi rostlinami i jědži
i kłóštrškeje šahrody šastarał. Ša to šmy so jemu wulzy džako-
wali, dokelž so so i tym nam na witane waschne našche wobjedny
a wječzerje pscheměnjale. Hdyž dyrbi so cžłowjek pječž a šydom-
džěšacz dnjom jenož i konšervami (i jědžemi i blachowych tyšow)
žiwicz, dha je to tola trochu šurowe. Tač pač so njemóžachmy
na našche hospodowanje hóršchicz, našch „dragoman“, kotruž bē
i dohom i našchim warjerjom, je štajnje derje rošumil, tač so
i našchich i domišny šem pschidžěnych jědžow, i rajša, mloka,

mjaša, kotrež bē nēkat se žilami pscheroščene, šada a drugeho, se wšcheho w blachowych tyjach sawrjeneho, šlōdny wobjed pschihotuje. Woprawdže šwjedžeński džen paš bēšche ja naš, pōšlachu nam Beduinojo dyš a dyš nēšcto czerstweho jelenšeho mjaša; woni ja pjenjesh rad na hoitwu khodžachu. Woni wšchitzy derje tšeleja, porēdko šo stanje, šo samērniwšchi šo i wutšelom mišnu, i wjetšcha trjehja šwērini i kulku do wutroby. Wustojnje a šhētšje rošumja po škalach lašnež, a woczi maja, šo na dalokofče, hōžez wšchēdnej woczi hiščeže ničzo nješpōšnawatej, hižo žyle kručze widža a rošdžela. Š wjetšcha pschijnežu jelenje a kuliki (= Schnepfen) i hoitwu. Nēhdy wjeczor paš pschindže mlōdy pachol hordy domoj i hoitwu na hōrške kosoly. Wubšlōdžiwšchi šylneho pantera (džiwje, torhaze šwērisko, lawej podobne), kotryž bēšche hižo šchtyri po pastwje khōdžaze wjelbludny škōzowal, bēšche na njeho šakal a jehō tež šatšeliš, hdyž bēšche šo pschi wōdže napil. Lubje radny bych šebi rjanu kožu na wopomnjecze šobu wšal, tola klōschtrskemu šchošarjej šo tež po njej chžyšche, a taš dha mēšesche šo Europejški cžlowjek špokojicž. Do nabožinstwa Beduinow pohladacž, bē nam ša cžap našeho Sinaišeho pscheyntka špožčene. Mōžachmy mjenujzy pschi wulkim šwjedženju pschitomni byč, kotryž woni blisko pschi klōschtrje šwjeczachu. Na wōtrym rjapje wōšrjedž runiny „er Naha“ a klōschtrškim dole nathadžesh hōrku, kōnomanu se šchtyrihranitej murju; je to pohrjebniščežo Harunowe = Aronowe, kotrehož Beduinojo ša šwojeho šwjateho cžesčza. Tu bē šo šyla mužow, žonow a lubošnych, malych polnahich džeczi šelchla. Ša škalu bēchu tu stany postajene, i wjetšcha tajke se šakhodom, jenož tajke ša žōnške bēchu žyle sawrjene. Nastajichmy šo popōdnuju i našchim arabškim šklōžobnikom, šo bychmy na tutōn lubošny wobras pohladali, a taš mōžachmy žiwje špōšnacž, kaš šu nēhdy Šraelszy duzy po pucžu do šlubjenedho krajja w stanach živi byli. Najwjetšchi štan, wōšrjedža štejazy, bēšche našch pscheczel, štary šchech i Širānškeje oaly postajil. Tu dyrbjachmy šastupicž. Wšchitzy tuczi šrōštni mužojo w šwojich najlēpišchich draštach a bohacze pscheni, šo bē wjēšele, na nich hladacž, i jich mlōdnymi a mōž šdychowazyymi mješwocžemi, i kotrychž jašnej, i wjetšcha mudrej woczi šhladowašchej, i trubkami w ruzy postanywšchi wotmolwicu pscheczeluimje na našch postrow: Neharkum said = Wašch džēn budž šbožowny! Wōšebje štary šchech bē šama lubošč; budžichmy šo dale hiščeže i nim šetkali, bychmy šawēščeže jehō dyrbjeli košchicž. Naš pscheprošychu, šo bychmy pschi nich wōštali; a tajke pscheproščenje nješmēdžichmy jim šapowjedžicž. Woni šhwatachu, šo bychu pschne wuščimawje na šemju položili. Na nje šwžechmy šo po arabškim wašchnju, položiwšchi nošy na šchiz. Šo dolhim rjedže přēti wot naš šedžachu abo klecžachu Beduinojo, hnydom pschi mni šchech. Šchtož mōžachmy šo i nim rošrēcžowacž, bē jara šnadne; nēkotre arabške šłowa wšchal šnajachmy, druge pscheloži našch šklōžobnik. Mješ tym palachu psched štanom w pōnowi khōfej, roštolčachu jōn a warjachu jōn bješ žokora we wōdže. Přenje šchalš porjedžachu nam, a wone nam derje šelōdžachu. Na runym pucžu delka w dole bēhachu potom Beduinojo nami š cžesčzi na pschemoh. Na lohlich jēšdnym wjelbludach, kotrež bēchu i powjašami a bantami popowješchane, jēchachu Beduinojo kručze w šedlach šedžo, abo, šchtož je šo mi hiščeže lēpje špodobašo, trochu na boš wišajo, po dole, šami, abo po dwu abo po tšoch. Šich cžorny kwicž šmahuje we wētšiku; šwērjata honja, šchtož mōža, po pucžu, na kōžde šłowcžko, a kōžde pohibnjene jich jēšdneho šedžbujo. Tu mōžesche šrošumicž, kaš šu mohli Arabojo daloke krajiny dohycž: wōjšta i tajšimi jēšdnymi, mužštwā, kotšiz mōža šo wot maleje pokruty šhlēba a nēšcto wōdy wšchēdne šejwicz, kotšiz drje šu nēhdy i hlebiju runje taš derje nješpschecžela trjehili, jako džēnša i ššēlbu tšeleja, šanatišzy šahorjeni ša šwoju wēru wojujo, kotraž jim šahubjenje wšchēch wušnarawjow zuseje wēry, abo i najmjēššcha tola dohycze jich krajow a wobrocjenje š Allāhej kručze a nješpschemēnjomnje kaša, tajzy bēchu šastaršzy nješpschewinjomni nješpschecželjo. (Šotracžowanje.)

Wšhelake i bliska a i daloka.

2. dezembra šwjeczēsche knješ šaraš Arygat w Poršchizach šwōj 25. lētny šastojniški jubilej. Žyla wōšada šwjeczēsche tōn džēn se šwojim droho-lubowanym dušchompastyrjom. Šako přēni wuczerjo knjēša jubilara postrowichu a knješ wucžer Tempel pschepoda i wutrobnymi šłowami wulku postawu „žohnowazeho Šhryštuša

wot Šhorwaldšena“. W 10 hodž. pschindžechu knješ šollator rycžer-kubler Zimmermann a žyřkwinške pschedštejčesčstwo, wjedžene wot knjēša škonomiškeho radžicžela Wittaga nad Štratežami. Knješ šollator wupraji šwoje šbožopšchecža a knješ škonomiški radžicžel Wittag šo knjēšej jubilaraj podžakowa ša wulku šwērnošč a lubošč. Šako dar wobradži jemu wōšada krašny harmonium. Mlōdošč poda, šo by tež Boži dom wopomnjecze na tōn krašny džēn mēl, cžorne woblecjenje nažwōtar, šo by štajna pycha šwjatnišzy bylo, a do draškomory Božu martru a šlecžensku šlawku š jeje dostojnemu wuhotowanju. Šacž runje wjedro nješojēsche, bēchu šastojnišzy bratišja w bohatej licžbje pschischli, šwojeho lubowaneho bratra jubilara postrowicž. Pschedšchodstwo konferenzy bēšche polnje šastupjene. Knješ pschedšchoda, šaraš rycžer Šakub, mēšesche wutrobuhnujazy rēcž, kotraž wšchitke wutroby najšlubšcho jimašche. Knješ šaraš Matek pschepoda dar konferenzy — Dāchšelowo wukładowanje biblije. Knješ jubilar šo džakowašche, ponišnje šhladujo š lubemu Bohu w nješbēšach, kiž je jemu po šwojej hnadže tōnle džēn wobradžil. Knješ primarius Wjaška pschepoda w mjenje mēšchcžanškeje konferenzy rjane knihi i wutrobnymi šłowami. Pschi šwjedžeński hōščinje wurēcžachu šo wutrobne šłowa lubošče lubemu jubilaraj. Wjeczor pschijneže šwobodna wohnjowa wobora, wōjerške towarštwō a špēwanške towarštwō jubilaraj šwoje postrowjenje. Bōh žohnuj lubowaneho jubilara mišoščiwje se šwojej hnadu w jehō dušchompastyrštwōje nad šwojej wōšadu do dalokeho pschichoda.

— Šošwjecjenje noweho Božeho doma w Šrodžišchcžu šmēje šo wutoru 9. dezembra. Šošwjecjenje šmēje knješ wšchšchi žyřkwinški radžicžel Meiera šapocžuje šo wone dopōdnuja w 9 hodž. Knješ šaraš Mrošak, kotryž i dohom na tym dnju šwōj 25 lētny wōšadny dušchompastyrški jubilej šwjeczi, šmēje na wobemaj kemschomaj šwjedžeńskiške přēdowanje. Na šerbskim kemschenju šmēje knješ šaraš Matek-Bartški powitanšku rēcž. Šserbske kemschenje šapocžuje šo dop. w 11 hodž. Šašo rjanu lubu Boži dom je nam nastal a šwēdčzi nam wot wutrobneho žedženja našeho luda: Kaš lubošne šu tvoje wobydlenja, Knježe Zebaoth!

— Šserbske kemschenje, kaš hižo pišachmy, šmēje šo njedželu w Draždžanach. Wōdžer šerbskich kemschenjow, knješ šaraš Šakub, šmēje špowjednu rēcž a knješ šaraš Bērnik i Klukšcha přēdowanje.

A rošpominanju.

Šožčžowanje a šajimanje cžini štarošč; šbožowny je tōn, kiž šo wobojeho mudrje šminycž wē.

Šwobodnošč je wulka šuknja bješ rukawow, přēdka šadka a šhornarja.

Šchtož šwēt po krašnej šwonkownošczi šbudži, mōhl na šwojej šhudej malicžkōščzi hušto šadwēlowacž.

Pschecželštwō i cžesčženym mužom je kwētkowy wēnz, kiž woboje škōnje pschi.

Dališche dobrowōlne dary ša wōbohe armeniške šyroty.

Psches knjēša šararja Mrošaka-Šrodžišchcžanškeho:	
M. N. i Wōšporka	3 hr.
M. N. i Kōrtniž	2 "
M. N. i Šrodžišchcža	1 "

šromadže 6 hr.

W mjenje wōbohich šyrotow wutrobnu džak.

Šōlcž, redaktor.

„Šombaj Bōh“ njeje jenož pola knješow dušchownych, ale tež we wšchēch pschēdawarňjach „Šserb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje doštacž. Na šchtwōrcž lēta placži wōn 40 np., jenošliwe cžiščla šo ša 4 np. pschedawaju.

Esy-li spěwał,
Přilnje džělat,
Strowja
Sswójbnj statof,
A twój šwjatof
Sradny je.

Sa staw spróznj
Najpoj móznj
Lubosć ma;
Bóh pak šwěrnj
Přičes spať měrnj
Čerštwosć da.

Njeh ty spěwałš,
Sswěrnje džělaš
Wšchědne dnj;
Džen pak šwjatj,
Dušči datj,
Wotpocžij ty.

S njebjěš mana
Njeh čij šmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Njž Bóh poda,
Wotřičew čje!

F.

Serbske njedželske łopjena.

Wudawa šo kóždy šobotu w Smolerjez knihcizisćerjni w Budyschinje a je tam ja šchwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Wo pschichodnym budže.

(Přědowanje přalata dr. theol. Haubera, generalneho
superintendenta w Ulmje. Wscheložil K. A F.)

(Skóncženje.)

III. Wospjet nam seženje naspomnja, w czejej pschitomnosći a w czejim pschewodžerštwje šo tutón budnik šjewi, wón mjenujzj pschidže „w šwojej krašnosći a wschitzj šwjeczi jandželjo s nim“. Wschetož wyschšche duchowštwosć pschezo šobu džěl bjerje na cžinjenju a wostajenju kaž tež podedženju cžlowjekow. Njemobkrucža nam Ješuš wo mólcžkich džěcžoch, šo jich jandželjo štajnje woblicžo jeho Wótza w njebjěšach widža? a njerěczi wón wo wješelosći, kotruž jandželjo w njebjju maju, hdnž hrěšnik pokutu cžini? Kaž nětko cžile wyschšchi duchoj najšche bywanje a rolcženje, našche žiwjenške rošwibanje na šemi se šwojim džělbracžom pschewodžuja, tak dyrbja woni junu tež šwědkoj bycž wo pošlednim rošrišanju, wot kotrehož wotwišuje, hacž my jako jich bratsja do šbóžneho kralestwa Božeho pódžemy, abo hacž se wschěmi wotpadnjenyjmi jandželemi do cžwile šapadnjemy.

Šlej wschaf, kažkich pschecželow ty w njewidomnym šwěcže mašch: bratrowski splah we wyschšchim rjedže, nětkle hižo šwjafany psches duchowne šwjafki s Božej šwójbu na šemi, junu pak s njeju do jeneho šbóžneho towarštwosća štwiwschi. Staraj šo wo to, šo mohl jim tamny džěn bjes šacžerwjenja do woblicža pohladacž, a njecžij ničžo, pschi cžimž šwjeczi jandželjo njekmědža šwědžj bycž. Sa dobre šnamjo płaczi, móže-li nětkó šprawnemu cžlowjekej do woczow hladacž. Šchtož pak to

nješamóže, kaž tón junu psched jandželemi šwojej woczij šemi šlozi! Tebo dla štwšchimj jeneho pobožneho pšbnjerja w šwojim šhěrlišchu wo jandželah spěwacž a šo modlicž, šchtož drje šměmy ša nim spěwacž:

Čij cžinja twoju wolu,
Njeh ja tež do nej' šwolu,
Esym s nimi pózcžiwj;
D njedaj mi bycž w brudže,
Njeh wostawam ja wschudže,
Tak cžistym ducham podobny!

Sawěšče, to je wjele wažnišche a dawa žyle hinaschu nadžiju ša žiwjenje a wumrjecže, šmēm-li šwjatych jandželow jako šwojich pschecželow wobhladowacž, hacž hdnž pola tych něšcho płaczu, kotřiz šu w lohkomyšlnych towarštwach přeni a wulke šłowo wjedu pola šwly pod wrotami. Wschetož cžile wschitzj njebudža mi pomozni na šudnym dnju. D kaž budža šo štruchle potajecž, kiž šu nětkle rjekoj se rtom; kaž budža našad štwpacž dyrbjecž, kotřiz šu nětkle wschudže přeni, hdnž płaczi, lohkomyšlne šchibalsćwa wuwjedowacž a šamopaschništwosć cžericž. Džen šjewjenja jim jich pschiswojenu dostojnosć wotdžernje a na nich ničžo šbntkne njewostaji, hacž šchtož woprawdže šu; ty pak, kiž šu šo jim pschisamnyl a šu ša nimi běhal, šchto budža cžij potom twoje lohkomyšlne towaršchništwosća pomhacž? Wone šo do wschěch wětrow rošpřoscha a tebje šameho wostaja; ale běšche-li ty jandželow towaršchnišć a šu-li šwój pucž bjes poroka šhodžil, potom niž jeno wopuschčženy štwjecž njebudžesč na tamnym dnju, ale

wšchitzy Boži pscheczjeljo a Boži služobnizy budža twoji pscheczjeljo a tebi k pomozny. Wopomńče to, wy młodzenzojo, a sđalujče so pscheczjelstwa s tymi, kotřiž wotpadnjemych jandželow pucže khodža, hačž runje tež kwět jich blawi a so psched nimi strachuje; wostańče radicho w samocže a w kłódku, hačž so so na jebatym kwětle hrějecže, a wy staršchi, wobarnujče swojich synow a swoje džowki psched tajtim wobkhadom, nječerpče, so so mjes tajke towarstwa mješheju, psched kotrychž rěčemi a skutkami jandželjo nasad twochaju! Jeno to rěka derje khodžene, hdyž mamy na swojim semskim puczowanju čistych duchow sa pschewodžerjow a so teho dla nadžecž směmy, so s nimi junu do njebjeskeje domowiny dońdžemy.

IV. Dale nam Snjes w našchim sčzenju wukladuje, po tajkim sakonju budže budžene. Skutki lubosče so, sa kotrymž chze so cžlowiski syn praschecž, hdyž so k budej sjewi, a to wošebje skutki lubosče, na najhubjenichimi činjene. Pschetož derje je wěra, psches kotruž cžlowjek poskicženu hnadu Božu sapschimnje, tola niz morwa wěra, ale žiwa, kotraž psches lubosč je dželawa. Teho dla tež Jesuž hubnej wěrje, Snježe Snježe prajenju, njebjeske kralestwo njeľubi, ale hdyž we wěrje wolu njebjeskeho Wótza činijch. Wola njebjeskeho Wótza pak, kiž je tak kwět lubowal, so je swojeho jenicžkeho narodženeho syna dal, a wola Ssyna, kotryž naš hačž do smjercže lubowasche, dže na to, so dyrbinny, wot tuteje bójskeje lubosče šhrězi, Boha sašo a Bože a Khrystuša dla bratrow lubowacž a to se skutkom a psches cžinki smilnosče wopokasowacž. Pschi tym wodži Snjes našchu pschišluschnosč wošebje na njenahladnych a nisch, po tajkim na tajkich, kotřiž njesamóža, našchu lubosč mytowacž, křiba s jonym „Bóh saplacž!“; pschetož činimny-li jeno tajkim dobrotu, kiž nam sašo dobrotu wopokasuja, dha mamy swoje myto prjecž. Wopomńče pak pschi tym, kač je nam s nadawkom, lubosč wopokasowacž, sa našche žiwjenje dosč činicž date; pschetož lubosč wopokasowacž a dobrotu činicž, komu wot naš k temu hdy sskladnosč pobrahuje? Sawěrnje, nekotryžkuli njeby so k tajkim wězam cžisčezal, kotrež jeho nicžo nještaraju a k čemuž wón žaneho powołanja nima, hdy by jeno swoju wschědnu pschišluschnosč a swoje powołanje w tym spósnacž chzyl, so by bóžiku kaseň lubosče dopjelnil. Wjele njetřebneho paranja w kwěče a njewužitneho skutkowanja pola cžlowjekow s teho wukhadža, so woni to nišne a wužitne nochzedža, ale sa tym honja, sčtož je jim sapowjedžene a k čemuž njejsu powołani, a tola s tym wschěm ništo psched Bohom njewobšteji, ale jeno s tym, sčtož je wón w lubosči a se swojeje pschišluschnosče činil.

To je tak prawje s wutrobny tnyh, kiž budža junu na ľewizy stejecž, rěčane, so chzedža so s tym samolwječž: my žaneje sskladnosče k dobremu w swojim žiwjenju nje-mějachmy, a so na wobstejnošče sunu, sčtož je pobrač na jich smyšlenju. Woni je njewidža, te wschědne nawaby dopjelnenja pschišluschnosčow, dokelž se swojimaj woczomaj na kniczomnych wězach wišaju, kotrychž je jich wutroba polna, tak so w njej žadny rum wjazny k dobremu sbytkny njeje. Se wschěch stronow sem nam Boži porst kiwa a nam našche džěnske džělo pschipočasuje, ale — my sbebi druhe džělo činimny, hačž sčtož nam wón činicž kasa, duž nam čaš pobrahuje sa Bohu spodobne skutki, a hlej, kač s tobu a twojim žiwjenjom pomalu s hory dele dže: najprjedy nimašch žaneho čaša, bóřny tež žaneho ľóšhta

wjazny k dobremu a naposledku pobrahuje czi smyšl, kiž na sskladnosč k dobremu kěžbuje a Bože wotpohladanje, rošny. Tak wjadnje cžlowjek wot wonka nuts, a sčto sčoncžnje wysche wostanje, hačž snutškowna wotemrjetosč, kucha trawa, hotowa k spalenu!

Hdyž pak sbebi hižo s tym sud pschicžehnjesch, njejsy-li dobre činil, k čemuž mješsche sskladnosč a pschišluschnosč, kač wjele bóle hačle, sy-li město teho sčle činil! Wny dyrbinny swoje žiwjenje wupjelnicž se skutkami prawdosče a lubosče; kač pak, hdyž so wono město nich wupjelnja je skutkami njeprawdosče, našynnosče, s křiwdu-činjenjom a potkoczowanjom bratrow, se swarjenjom a hanjenjom, s pschekřiwjenjom a s postork-dawanjom! Pobrač dobroho hižo wo sčóžnosč pschinješe, kač hačle dyrbi pscheměra sčeho njesčóžneho činicž! Budže to hluboše sahanibjenje, hdyž je potom kniha, do kotrejež je žiwjenje cžlowjeka sapisane, wotewřena, a w njej nicžo nješteji, sčtož by křwalby hódne bylo. Ale kač wulke nastroženje, steji-li kóžda strona popisana se skutkami ľóškomyšlnosče, njeprawdy, ľóšče! D so by to ništo wot naš na ľóžke njewsal! Nam džě je tak jasne prajene, sčto je dobre a sčto Snjes wot naš žada. Sakon, po kotrymž budžemy junu budženi, je nam nadrobne psched woczsi stajeny; dajče sbebi nam jon do swojeje wutroby sapisacž, ale pschi tym tež to njesabycž, kač Snjes tnyh na pramizy pošnamja, mjenujzy niz jeno jako tajkich, kotřiž dobre činjachu w smilnej bratrowskej lubosči, ale s dobom jako tajkich, kotřiž sbebi na swoje dobre skutki nicžo njewjedža, je tež na porstach sem njelicža, kač to samopravi činja, ale du swoj pucž w ponižno-džecžazej njepojatosči a čakaju w cžichim dopjelnjowanju swojeje pschišluschnosče na tón džěň, hdyž wošo, kotrež do potajneho hlada, a rot, kiž wěrnje a prawje rěči, wójewi, sčto je na kóždym a křiku placžiwosč ma jeho činjenje. Sawěsče, našche skutki du sa nami, sy-li w Bosy činjene, a nikomu njeje trjeba, je samoručnje napisowacž; njewołane wone jeho pschewodža a njewostanje nicžo potajene wote wscheho, sčtož je pruhuwudžeržaze a wohnojokrate na sudnym dnju.

V. A nětko do sud w pschichodnym budže a jeho wukonjenju. „Bójče sem, wy požohnowani mojeho Wótza, herbujče to kralestwo, kotrež wam pschihotowane je wot spoczatka kwěta!“ Tak budže kral prajicž k tym swojim na swojej prawizy; ale k tym na swojej ľewizy wón rjeknje: „Džicže prjecž wote mnje, wy saklecži, do wěčneho wohenja, kotryž pschihotowany je cžertej a jeho jandželam! — A w o n i pónžža do wěčnej cžwile; czi prawi pak do wěčného žiwjenja.“ To rěka: kóždy na to město, hdyž křusch, hdyž jeho duchowni pschiwusni sy a hdyž to samo placži, sčtož je wón w tymle žiwjenju lubowal a činil. Tak je prawje a hinač njemožnje; pschetož dobrny abo sly — kóždeho cžehnje na jeho město, do jeho prašamneje domilny se snutškownej mozu, po bójskim sakonju. Kotre kłowo sbebi junu křuschecž pschewemny na wulkim sudnym dnju, to žana prascheň njeje. Tola kotre kłowo junu křuschecž so nadžecž směmy, sa tym, lubowani, dajče nam pilnje myšlicž a starosčiwje so pasč psched kóždej kamosmylnosču, tak so bychmy psched tym sčonjenjom wobarnowani byli, so smy so kami sbebal.

Witosčiwny a smilny Bóh pak, kiž nochze, so by sčto sšubjeny byl, ale chze, so by wschitkim ľužom pomhane bylo, pomhaj nam psches Jesom Khrysta, tuto semske žiwjenje wjesč w stajnym pohlado-

wanju na sapłacowazu węczość a w śwedomniwym pschihotowanju na to, so bychmy hódni byli, kralestwo jeho kraśnosće herbować. Tak so psched pomysłenjom na smjercz a kud njeśtróžimy, ale swojemu kralej a kudnikaj, hdyž wón nětko pschińdže w swojej kraśnosći, i wješelom napschecziwo pńdžemy a i tej nadžiju, so naš jeho ruka tam polaže, hdyž je žiwjenje a wješeloscze dośc a luta rjanoscze po jeho prawizy węcžnje.

Samjeń.

Hodow bliskoscze.

Hodow bliskoscze — kajka radośc!
 Hodow bliskoscze wobsoža.
 Ty mi dženka spomniš na dośc
 Na czaš mojom' džeczatstwa,
 Kiž kaž hón je mi so minyl —
 Njebjeski hón sbožowny,
 Kiž mje wodžesche dny hodow
 Pod shtomit tón jedliny.

Bože džecz mi jón spožeci,
 Wono mi jón wupyschi.
 Komuž so na Božej semi
 Tajka radośc wosjewi,
 Tón njech nětko wupyschuje
 Kraśny shtomit hodowny
 A i nim mólczkich swjebeluje
 Sa hodowne rjane dny.

Tak so bychy luboscze twoju
 S dzatomnosczu spónale,
 Wuprajike radośc swoju
 Sa tón dar tej' luboscze.
 Tute słowa se rta džecz
 Esu kaž balsam njebjeski,
 Kotryž twoju staroscze w śwěczi
 Wschitku tebi sahoji.

Tak, mój kchesczjano, wschudže
 Esy psches luboscze sbožowny,
 Shto pak Bóh czi daricze budže,
 Na lubosczi bohaty?
 Wón czi swojom' hyna sezele,
 S nim džel hnady węcžuje,
 A węcžnom' žiwjenju cze wjedže
 A cze sbožnom' cžinicze chže.

Slej, tu widžiš Božu radu,
 Kiž psches wschitke schazy dže,
 Duž ipomń tež na jeho hnady,
 Pschipošnjaj ju wutrobnje.
 W njebjeskach wschě skórzby sańdu,
 Tam ta węcžna luboscze je,
 Tam ju jeho śwěrní nańdu:
 Bóh je wóczež luboscze!

Pucžowanie po Božim pišnje

abo

lajle myšle nadeněžech, Bože słowo cžitajo.

Podawa śwěrnny cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

I. knihi Mójsašowe, 46. staw.

(Potracžowanie.)

III. sht. 28—47, 12. Pschichedschi na Egyptowske mjesty pójcele Saub Judu doprěda, so by šebi dał wot Josefa Gosen-
 ski kraj pokasacze. Hdyž bě do njeho jacžahnyl, pschińdže Josef, so
 by jeho postrowil a so by so pschi nim wuplakal. Potom po-
 wuczi swojich bratrow, tak měli i Jaraonom rěczecze, a pschedstaji
 jemu pjeczoch swojich bratrow a swojeho stareho nana, a sastara,
 hdyž je kral jim Gosenki kraj pschiswolil, swojich w poslednich
 drohich lětach.

28. A Saub stejizy po něhdže 40—50 mil pucža na Egyptow-
 skich mjesach, pójla Judu prjedy so k Josefej, so by wón jemu
 pokasal město w Gosenje, hdyž mohl so Saub po Josefowym
 pscheproschenju sašydlicze. A hdyž běšche tón porucžnoscz doštal a
 hospodu pschihotował, pschińdžechu Israelske džecz do Gosen-
 skeho kraja.

29. Duž sapschahnu Josef swój wós a cžehnišche i kralowskeho
 města Memfis nělotre mile do krotkeho wječora ležazeho, horje
 swojemu nanej Israelej napschecziwo do Gosensteje. A wuhladajzy
 jeho, pany jemu wokoło schije a plakasche dołho na jeho schiji po
 22 lětnym dželenju, wschón hnuty psches džiwne wodženje Bože.

30. A Israel džesche k Josefej: Sa chzu nětk rady wumrjecze,
 dofelž hym twoje woblicze widžal, so by hišcže živy.

Njeprašam so wo wschě bohatstwa Egyptowske, haj wscheho
 śwěta. By-li ty byl tež najšhudschi a najbėdnischi, njebny mi tola
 niczo tak witane bylo, khiba so twoje woblicze wuhladam: nětko
 chzu rady a wješelny wumrjecze — tak praji Luther.

Saubowe słowa: Sa chzu nětk rady wumrjecze, polaža nam,
 so bě wótzam stareho šluba „šheol“ abo podsejniški śwět jenož
 tak dołho strašna strona, kaž dołho so bojachu, so maju tam
 sańcž, doniž njesižu wohladali bohatstwo smėrowazyh snamjenjom
 hnady a luboscze Božeje. Běchu-li pak to wohladali, potom wu-
 mrjechu radži, lehnychu so k spanju abo sańdžechu k swojim
 wótzam. Tak je wješele na smjercz w starym šlubje podacze
 na nadžiju.

31. Josef pak, dofelž drje bě Egyptowski kral Josefowych
 ludži powšchitkownje do swojeho kraja pscheprosyl, dofelž pak nje-
 bě hišcže žane město postajil, so bychy so sašydliczi, džesche
 k swojim bratram a k nanowemu domej: Sa chzu, doniž so tu
 sašydlicze, šebi kralowsku domolnoscz wuprošycze, a teho dla horje
 dojecz a Jaraonej powjedžicze a k njemu rjez: Moji bratsja a
 mojeho nanowy dom je ke mni pschischol i Kanaanskeho kraja,
 kaž by poruczil.

32. A woni šu pastyrjo, pschetož woni šu ludžo, kiž škota
 hladaju, a uimaju druheho powołanja; swój drobnny a wulki škót,
 a wschitko, shtož woni maju, šu šobu pschiwjedli, so bychy tu
 dlějšchi czaš w kraju wostali. Duž dha mēla so kmana strona
 sa nich šhladacz, so mohl so sašydlicze.

33. A tak, hdyž waš Jarao budže sawolacz, so by waš sesnal,
 a hdyž budže so waš praschecze: Shto je wascha žiwnoscz?

34. Dha wotmolwěče po prawdže a wěrnosczi: Wny, twoji
 wotrocžny, hmy ludžo, kotsiž so je škotom žiwimny, wot nascheje
 mlodoścje hač šem, my a naschi wótzojo; a to teho dla, so mohl
 bydlicze w Gosenkim kraju, so by so tež Jarao rošbudzil, sa
 Gosenki kraj. To pak wón sawěsče cžini, hdyž my jemu kručze
 šdželicze, so seže pastyrjo. Pschetož wschitzy, kotsiž škót pašu, šu
 Egyptčanam po jich nabožnistwje hrosnoscz. Těho dla dyrbi kral
 na to hladacz, so by waš tam sašydlicze, hdyž so i jeho ludom po
 móžnoscz porědko šetkacze, so njebhycze jim byli i hnėwom.
 Tajki kraj pak je Gosenki kraj, a wschato móžecze jeho myšle na
 tón kraj dowjescz, proscho, so by waš tam sašydlicze.

Drje mějachu Egyptčzenjo wošebitu woschitku sa kruwarjow a
 druhu sa tajkich, kotsiž šwinje pašechu, tež chzyšche Jarao někotrych
 i Israelowych šynow nad swój škót postajicze. Ale pastyrške ludy
 Egyptčzenjo hidžachu, dofelž bě štajnje cžežko, tajkich pschemóz,
 a cžežko, jich w pošluschnosczi sašowacz. Wošebitu pschicžinu tajkeho
 hidženja pak šnajemy hižo i 43. stawa.

Josefowa rada, bratram data, šjenocža woboje, šprawnoscz a
 mudroszcz. Těho bratsja maja šjawnje swojeho powołanja so wu-
 šnacze, haj Josef je jim sa to i dobrym pschikladom, kaž hnydom
 šhonimny, runjež-li šu pastyrjo po jeho słowach Egyptčanam hro-
 šnoscz, to rěka „njeczista woschta“. Woni pak dyrbja psches tajke
 šjawne wušnacze šeniški wužitk dozpicze, so šo jim Gosenki kraj sa
 pastyrške žiwjenje wošebje pschihódny dostanje, a i dobom tež na-
 božny wužitk, so w Egyptowskej bydla a tola sašowani wostanu,
 so njebnychu so šmėšcheli i Egyptčanami. Josef, tótón prašary
 politiški cžlowjek, je tak hižo wěrnoscze jasnje sapschijal, so je špraw-
 noscz a šjawne prajenje do woczow i dobom najwjetšcha mudroszcz.

(Potracžowanie.)

Pucžowanie na horu Sinai.

(Potracžowanie.)

Na drugi džen hakle bě postajeny šwjedžen. Woni šhroma-
 džichy so pschi narańšchej kłóštrškej muri, najprjedy žónske w dołhim

czahu, wschitke psychene i najrzejšchimi rubjeszczemi, se schuórami i paczerjom a i naruczniakami, i zyle pschikrytymi mjeswoczemi, so móžachu jenož i woczomaj won hladacz. Na hłowu mējachu rubjeszczo wodžete, kotrež bě nad czołom i wlošami wobwite, so nēlajti roh nasta. Se to spodzjwna, njerjana drašta.

So so hwojedženšy wješelachu, wošnamjenichu psches džiwne synki, dolhe, se schije wuhhadžaze, i jich janykom pschetworjene. So šdaczu bě to ja nich wošebita radošč, so móžachu duzy nimo naš atlekanž hrjechtacz. Potom pschindžechu mužojo a džeczi i wjelbludami; wot žonow šdalení bēchu so we wšelafich skupinach blisko pschi kłóschtrifich wrotach sešydali.

Tež čerwjene khorchowje i arabšimi napišmami a selenym wobrubom mējachu šobu. Kłóschtr, kotryž někotry krocž wob tydžen Djabeliye, t. j. tamny Beduinski splah, kotryž puczowarjom a putnikow do kłóschtra pschewodža a wschē pokladny a wschu zyrodu šem šnošy, i khlēbom šastara, dawasche tež na džebnišchim šwje-dženškim dnju wschitkim, mužam, žonam a džecžom, nadošč jēdže. We wulkich mēščach mjetachu khlēby i kłóschtrifeho twarjenja dele, a delefach wudželešchtaj dwaj Arabaj, kotrajž štaj wošebje wot kłóschtra pschistajenaj, khlēb šwojim towaršcham pschi šwjedženju, kotšiz tu šmērom a w dobrym rjedže šedžachu. Šdyž bě kōždy šwój dar dostal, wotēdže cžah. Wcy džechmy ja nimi; někotši mnischa bēchu so nam pschidali. Šedma bēchmy i wuskeho kłóschtrifeho doła wuschli, hdyž bě cžah se wschej šwojej wulkosczu ja rjanosczu widžecz. Nětko hadle móžešche wschē tute rjane, šróšne, brune postawy šebi tak prawje wobhladacz a jich pišane drašty, rjane bēle blyšeczachu so mjes pišanyimi rubjeszczemi a čornej žónškej draštu. To bēšche wotmēnjenje w mnohich barbách. Džeczi bēhachu po cžahu do předka a do šady, žyła kopiza mužow jēch-asche na wjelbludach do wschēch kōžow a wróczi so šašo. Na južnym brjohu na Maronowej horje na khlwiku šastachu; wšelazy šalēschu na štaty a šestupachu so na wšelafich wótrých štalach. Žony so cžapnychu, mužojo so roščezowachu, wschitzy bēchu wješeli a šmējachu so. Na dobo nasta wolanza: Džijmy a šarēšajmy wjelbludy! Šodachmy so wokoło hory dale a šestupachmy so škōncžnje psched mēštnojcz, hdyž bēchu štany postajene, žyle pschi brjohy Maronoweje hory. Tu bēchu dwē hromadže i kamjenjom natwarili, druhu nēhdže pošta krocželow dale dnyžli přenju, a pschi kōždej hromadže arabški šchiz ja woltať postajili.

Nětko mēješche so nabožny džel džebnišcheho šwjedženja postajicz. Mužojo šestupachu so kolo wokoło přenijeje hromady kamjenjom, mēšchnit štupi do šwjedža. Lubny čitarjo! by-li ty ras rejwazeho abo wujazeho derwišcha wuhladal, dha by mohł šrosu-micz, tak je so tutón cžlowjek nětkole wuprajil mēnizy, so šmēje tak wobkhad i Bohom. Wschē štawczki šatorhajzy, ruzy a hłowu štajnje njemērnje hibajzy, njerosumliwe synki wolažzy — tajki šam so wjazzy nješnaje. Nětko bychu jeho ša wowrótnjeneho mēli. Nětko šarēčzi: Allahaj poruczí šarēšomny šbót a rošpowjeda Bedu-inam, tak mēli dale čžinicž. Wjelbludžazu krej dnybja dacž wuštudnycz, doniž ju wuzija, ploty pschi šahrodach dnybja i nej pomasacz, so šwjedže Bože žohnowanje. Mjes tym wušpēwaju mužojo krotke modlitwy, žony šu so šady nich na šemju cžapnyše. Wone škutfowachu pschi tutym nabožnym škutfu i džiwnej wolažzy.

Tak šmy wuhladali woporny arabški šwjedžen. Šem, so islam (arabška wēra) nješnaje w šwojej wuczbye, jako wschē nabožništwu na wyschšchim šthodženku štejaze, rēczne wopory, psches kotrež mohł šebi Boha a wschitkich šwjatnych pschikhlicz. Tež islam šnaje jenož nabožne šlužby i čžeczi Božej abo šwjatnych, kotrehož prošyšch wo žohnowanje, tež wo žohnowanje ša šbót, kotryž so tutón džej šarēže i jēdži ša wošadu. Škōncžnje pak šu tola tajke šwjedženje ša tajke njejdželane šplahi woporne šwjedženje.

Žiwje dopomnichmy so šašo na Šraelski narod. Dže bēchu jemu profetojo, wošebje Amos a Micha, Bože šajnje a Božu wolu pschipowjedali: „Šichetož, hdyž mi runje šapalne a jēdžne wopory woprujecže, nimam ja žane špodobanje nad nimi; nochzu tež na wasche tuczne džatowne wopory pohladacz“ (Amos 5, 22); ale lud njemōžešche so tola i tutym waschnjom roščohnowacz. Nješbu trašch tež Šraelske džeczi wuczahnyšchi i Ešgyptowščeje a bludžizy w puščiznje a w Kananeškim kraju čžasto runje jako tuczí Bedu-inojo šwoje lēhwo postajiwšchi woprowali a powobjedowali?

Mēšchnit bē škōncžil. Nětko šta so pschihotowanje i šarēšanju. Pschi jenotliwosczach pak nješam so šakombžicz. Mērnje, jako mēl so jemu něchtó na šhribjet sešydacz, lehnje so wjelblud na šemju; khlēš wuwjasachu jemu předkownej nošy; i hłowojzu džer-

žachu jemu nětko mužojo hłowu na lēwizu: Mēšchnit rēšnje a našchijina žyła bē roščēšnjenja, so krej na woltařny šchiz šyšny. Šiščeže ras rēšnje mēšchnit hnydom pod nopom, hdyž je přenja šchijina kōšč, šwērjo bēšche morwe, so so ani wjazzy nješibny.

(Škōncženje pschichodnje.)

Wšelake i bliska a i daloka.

Š Budyšchinka. Še žadneje pschesjenošcy bēšche našche žyř-winske přjōdšteještwu po woli wošadnych knjesa kandidatu duchowništwa Mrōšaka i Šrodžiščeža ša našcheho noweho duchowneho wu-šwoliko. Šandženu šwjedzu šmy jeho nětko i wulkim wješelom i nam witali. Šacz runje nēčžičke šymne wjedro runje jara won njewabi, bēšche tola mohł rjez žyła wošada na nohomaj, so by šwojemu nowemu pastyřej čžecžaze powitanje pschihotowala. Šacz dale Šchiwcziz jemu žyřwine a škulške pschedšteječerstwo, škulške džeczi, wošadžina mladžina a Budyšchinskje šobustawy Šorschiskeho wojerškeho towarštwu a wjele wošadnych napscheczō čžehnjechu. Blisko wošadžinych mjesow po wušpēšanju khlēluschča: „Šhwalba budž wjeřšchnemu“ mēštopšchedšyda žyřwineho pschedšteječerstwa, knjes Donat i Šchiwcziz, noweho knjesa šararja pod rjanymy, wot Šchiwczanow štajenymy čžestnymy wrotami i napiš-mom: „Bōh žohnuj wasch nutšhōd“ i wutrobnyimi šłowami po-wita, so jemu džakujō, so je powoľanje žyřwineho pschedšteječerstwa tak pscheczelnje pschijal, i došom jemu pschejo, so by jeho džēlo we wošadže dolhe a žohnowane bylo. W mjenje žyřje wošady a šchule witašche jeho k. žyřw. wučer Petrif, na to pokasujō, tak šu wošadni wschē mozy napinali, so bychu šwojemu nowemu šararjej hižo přeni džej pokasali, so jemu wutrobny polne lubošče a dowērenja napscheczōwo nješbu. Šnjes šarar i hnyšymi šłowami wotmolwi, so čže so přozowacz, so mohł wschitku wopokasjanu čžecž a lubošč se šwērnym škutfowanjom w šwojim nowym ša-štojnštwu šarumacz.

Na to wróczi so cžah. Ššwjedž Šchiwcziz čžehnjēšche psches druhe čžestne wrota i napišmom: „Budžče wutrobne powitanje“. Šdyž wōn i Šchiwcziz wuštupi, štrōwjachu šwony přeni krocž šwojeho noweho šararja. Na šarškim dworje, psched kotrymž bēchu Budyšchincženjo rjane čžēšne wrota se šerškim a nēšškim po-witanjom štajili, wulka šyła luda, mjes nimi tež knjes ratarški radžiczel Šteiger a jeho knjeni mandželška a knjes šarar Šrygar-Šorschiski, na šwjedženški cžah cžakachu. Šnjes ratarški radžiczel Šteiger witašche jako šastupjer kolaturštwu knjesa šararja, šwoje wješele wuprajiwšchi, so je wošada tak w jenej myšli wážny škutf nowowōlby duchowneho došonjala; wōn wupraji dale, so je do-breje nadžije, so so wošada ženje kacž nješbudže, so je i knjesej Mrōšakej i tajkim dowērenjom napscheczōwo pschischla. Šnjes šarar w šwojim wotmolwenju wo to prošesche, so by runy šwjaš dowērenja a lubošče, kaž wōn knještwu a gmejnu hromadže džerzi, tež nastal mjes knještwom a šarškim domom. Šustla Nowak i Budyšchinka a Šustla Šenigež i Šchiwcziz pschepodašchtej knjesej šararjej i pēšnymaj hrončkomaj šeršku bibliju a šerške špēwarške jako dar mladžiny. Šdyž bēšche hiščeže knjes Šrul jeho w mjenje škulškeho přjōdšteječerstwa powital, postrowi jeho knjes šarar Šrygar jako došalny šastupjer šarškeho mēštna a jako jeho pschichodny najbližšchi šužod, wschē šwoje pscheczō wo-pschijejo do štareho šerškeho šłowa: „Daj Bōh šbože!“ Š wušpēwanjom khlēluschča: „Nješch Bohu džakujē“, so šwjatōčnoscz škōncži. Šnjes šarar šastupi přeni krocž do šwojeho noweho doma, kiž bēšche hōdnje wuhotowaný a rjenje wudēbjeny. Škulškim džecžom a mladžinye žakty hōd a čžoply khlōšy šymu se štawow wuhnachu. Wječor šjenoczi so wjele wošadnych i knjesom kolatorom a i knjesom šararjom i šwjedženškej hoščiznje w Nowak-kež hoščēžny, mjes tym so so mladžina i rejemi šabawješche. Pschichodnu njedželu — da-li Bōh — knjes Mrōšak psches knjesa wyschšcheho žyřwinškeho radžiczela šwječz šmu doštanje, a so do šwojeho šastojnštwu šapokaze. Bōh luby Šnjes žohnuj našcheho noweho knjesa šararja!

Š Šrodžiščeža. Šandženu wutoru 9. dezembra bu našch nowy Boži dom i wulkej šwjatōčnosczu pošwječeny. Š došom šwječesche našch šarar k. Mrōšak 25 lēšny jubilej šwojeho škutfowanja w našchej wošadže. Wližšchu rošprawu wo šwjedženju pschijnešemy ša tydžen.

Šy-li spěwał,
Bilnje džěłal,
Strowja cze
Šswójbny statoł,
A twój šwjatoł
Šradny je.

Ša staw špróžny
Napoł móžny
Lubošč ma;
Bóh pał šwěrnny
Bšes špał měrnny
Čzerštwosč da.

Nječ ty špěwałš,
Šswěrnje džěłáš
Wšchědne dny;
Džěń pał šwjatny,
Dušči datny,
Wotpocžń ty.

Š njebjěš mana
Nječ čzi šmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšchěw cze!

F.

Šerbske njeđželske kópjěna.

Wudawo šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knižicziščezěni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

† Adventske hłošny.

Kwječzoru běšče šo pšchibližilo a džěń šo na-
kšilił. Žadny jandžel šo wjazy nješjewi, žadny
profeta wjazy njerěčesche. Ženož bluke šwětlo bójškeho
póšnacza šo hišcže blyškotasche, njeprawdosč bě dobyła
a plomjo lubosče bě šaduschene. Šromada a bohastwo
šemškich kubłow běšchtej to njebjěšte žyłe štomdžicž a šapom-
nicž dalej. Ale jako tał wašchnje čzaša knježesche, dha
šesłhadža wěčnosť se šwojej jašnosčzu. Šsłowo wótza
pšchindže, Bóh póšla šwojeho jenicžkeho narodženeho šyna.
Šžłowče, špodžiwaj šo nad tutej nješkončnej lubosčzu a
šraduj šo wyškosče, na kotruž šy pošběnjennj! —

Š sabludžennym pšchindže pucz, š njewědomnym wě-
nosč, š šlepym šwětlo, š mormym žiwjenje. Wón šam
pšchindže, twój Bóh a šnješ, kiž je cze šezinił, šo by
šwój lud š ruki šmjercže wutorhnył, helške šwjastki roš-
torhał a pšchistup š wěčnej šbóžnosčzi wotewrił. Š hdy
by prawje rošpomnił, kaške knještvo je jemu date, dha by
wrota wutrobny šchěroko woczinił, šo by krala czešcže pšchi-
jał. Šola hlaj, wón njecha niz jenož jako žušobnik pola
tebjě šastupicž; wón čže š tebi pšchincž a bydlenje pola
tebjě měčž, pšchetož wot wěčnosťže šem je wón cze lubo-
wak. Šbožo tej dušči, kotraž š lubosčiwym požadanjom
teho š šebi prošny, kotrehož žane druge štworjenje doštojnje
pšchijecž njemóže! —

Wješel šo a wyštaj, wěražza dušcha, pšchetož twój
kral pšchindže. Wón je twój štworicžel a wumóžnik, dołho
čžakany, horzo požadanj. Šam šu njebjěša, š wotkał šem

pšchindže, tu šwět, do kotrehož šastupi. Šlaj, šolo wokoło
njebo šu jandželjo a aržyjandželjo, pšched nim profetojo,
wšchi nim japošchtoljo, ša nim njelečjomna čžrjoda šwjatnyh.
Š tał wulki je tón, pšched kotrymž šo móžnarštwa šhibuja,
kotremuž šu wšchitke mozy a knježerstwa njebjěšow poddane!
Ale hlaj, čžicheje myšle a ponižny, šhudy a niški pšchindže
tón, kiž budže šemju šudžicž w prawdosčzi. Šbóžnej
dušownej woczzi, kotrež štej w šwětke wěry šwětlo wěč-
neje wěrnosče wuhladaš!

Wopomnjenje k rócžnemu čžakej hodow.

Čžecž budž Bohu we wyškosčzi, měr na šemi a
čžłowjekam dobre špodobanje! Šač je junu šlincžal
w čžichej nozy na Bethlehemškich honach tónle wyšoki
šhěrlušch pšches ert njebjěškich šylow, a nješmė na šemi
pšchestarž, doniž wěražze dušche šwojeho wumóženja we
Šhryštuszu šo wješelja. Šžak budž trojenicžkemu Bohu,
šo tež my šmy wulki tu šhwalbu špěwacž, kotruž junu
jandželjo paštrjow šu wuczili! Šač by nam bylo a tač
š nami štało, njebynchmy-li žane hody mēli? Šdy bychy
našchi wótzojo ničžo nješlyšcheli wot teho, šchtož je šo
junu w Bethlehemje štało? abo šdy bychmy wušamšneni
wotšali wot šwjateje radosče, kotraž šo w tutych šwjatnyh
dnjach pšches žyłe šchescžijanštvo pichelima? Šlaj, tač by
š nami štało, kač pišane šteji: čžemnosť pšchikrywa šemju
a mrošota ludži. Šač by nam bylo, kač tym je, kiž po
čžamje šhodža a šedža w ščženu šmjercže, nad kotrymž

krafnoscž Anjesa hiščeže njeje sšhadžala: woni wěrnoscž nimaja a jeje šwětlo jich njeswjekele; woni žaneho trošhta nimaja w tyšchnoscži žiwjenja a štyštnoscži hórkeje šmjerce; mēra nimaja we wutrobje a žaneje nadžije, kiž ryhele rowa wotewrja a jutrnju hwěšdu wěčného žiwjenja w paradisu pokáže. O kaš hubjenje a štyštnje dyrbjalo nam byčž! — Abo š nami by taš stašo, kaž š tym ludom šteji, wo kotrymž dženša hiščeže płacži šłowo, prajene pšches profetu Šesajasa: Woš šnaje šwojeho knjesa a wošol žłob šwojeho knjesa, ale Šsrael njesnaje, a mój lud njesrošny, a tón wbohi lud čžaka a ľaka š kóždym lětom, hacž dha tola šlubjenny njecha pščinčž, a je šo š šwojemu škaženju daš jebacž, šlepíč a šawješčž wot rubježnikow, jebakow a šalšchnych profetow; ale pščežo hiščeže njeje špóšnal praweho pomoznika, w kotrymž šu wšhitke šlubjenja Bože haj a hamjen; hlaj, kaž šabludžene a rošpłóšchene wowzy byčhny byli, kiž žaneho pastyrja nimaju; kaž šawutleni, kiž žaneho trošhtarja, kaž hubjeni a šhubjeni, kiž žaneho šmilnika nimaja. Taš by nam byšo, a taš by š nami stašo; o kaš dyrbjeli škilicž a žaloscžicž! —

Abo hdy by šo njespšhecželam ššhiza Šhryštušoweho a šazpěwarjam ewangelija radžilo, kotšiz šo w našchim čžaku šu šhromadžili pšhecžiwu šwjatemu džěšču Božemu a hěštu radu wumyšľili, šłowo Bože š wutrobow wuforjenicž pšches šhroble šapřecže a wušmėwanje š hľadkimi šłowami hadoweje ľešče a šetħarneje mudrosče — kaš by pola naš wonhladašo?

Ale Bohu budž džak! hiščeže šwjecžimny rócžny čžakš hodow, hľadamy š wěrijazny wotom horje na njebješte šwětlo, kotrehož jašnosčž je šo junu na Bethlehemsškich honach šjewila w šwjatej nožy; nam pšchipowjeda šo šłowo: ššhadžala je šbóžna hnada Boža; nam šlineži hłóš: wam je šo dženska Šbóžnik narodžil, kotryž je Šhryštuš tón Anjes w Dawitowym měšče, a my wyškamny: džěčžo je nam šo narodžilo, šny je nam daty! — A š tym je nam pšchisčlo dopjelnjenje wulšich šlubjenjow, kiž wot lěštotetka š druhemu, wot naroda š narodej du: „Trošhtujče, trošhtujče mój lud, praji Bóh, řecžče š Jerusalemom pšhecželnje; tón Anjes precž wošnje šawěščš, š kotrymž šu wšhitzy ludžo šawěšcheni, a pšchitryče, š kotrymž šu wšhitzy pohanjo pšchitryčzi; tón Anjes šetreje wšhitke šnyšy jich woblicža a precž wošnje hanibu šwojeho luda we wšchěch krajach; w tym čžaku budža prajicž: Hlaj, to je naš Bóh, na kotrehož čžakamy, wón budže nam pomhacž; to je tón Anjes, na kotrehož šo špusčžamy. Těhdy budžetej šlepnych woczí wotewrjenej a hľadich wulšich šlyšchazej; wumóženi Anjesa š wyškanjom š Zionej pščinđu, a wěčne wjekele budže nad jich hłowu; wjekele a radoščž jich šapšchimnje, a žaloscž a šdychowanje budžetej čžekacž.

Nad tym šo wjekele w tym Anjesu, mój ššhecžijano, šbóžna hnada Boža, kiž ššhadžala je, budž žóřlo a šalóžš twojeje radoščče; a jeli šebi požadašch, w šwojim žiwjenju tajki džěň měčž, na kotryž mohł čžakš šwojeho žiwjenja š polnej radoščču a š žnyšm špokojenjom wutrobny hľadacž a na njón špominacž š wjekešym špodobanjom, džěň, wot kotrehož wšcho šbože a žohnowanje na twoju dušchu a twojeje dušche luboscž pščinđuže, dha njech je čži to džěň naroda twojeho Šbóžnika; pšchetož šawěrnje, na tutym dnju je šo tebi a twojemu domej šbože doštašo; Šhryštuš je tu, twój wumóžnik, twój šbóžnik, twój pomoznik, twój

trošhtar, twój wujednat, twój šřědnik, twój pašnyč šhwaleny budž ty, Šesom Šhryščeže, ty čžiche jehnio Bože, ty šwjate džěčžo mēra, mój měrnny šřěšhta! Twój šwjaty narod budž špocžatk mojego šboža, twoja luboscž wušwjecž moju luboscž!

Na Boži džěň.

Wyštaj, šyla wušwolena,
Šwojoh' Anjesa pošbėhuj!
Šraduj šo, ty wobšbožena,
Džatnje pšched nim pošlakuj.

Wěšch dha, kajki džěň čži šwita,
Kajke ranje šššhadža?
Šbóžnje žnyš šwět čže wita,
Narodny dnjo Šbóžnika!

Šbóžnje dženska tebe šhwalu
Twoji šwěrnny, Ššřědniko;
W wutrobach čži hnucži pala
Šoržy džak, o Šesušo!

Kajke šbože ša wšchě ludy
Šamna nóz je pšchinješla,
Šdžež ty šwicžicž hřěchi, šludy,
Štupil šy do čžłowjestwa.

W hřěchach, šłóčzi ponurjeni
Ludy štrašchnje dřemaja,
Šněwu, šudu šapaneni
Nóz jich kryje, čžěmnoščž, čžma.

Hlaj, duž š hnady hwěšda jašna
Na njebješach šššhadža;
Ludam š šbožu šwětłoscž krajna
Šrašchnu čžěmnoščž rošehna:

Šhryštuš bu nam narodženny,
Šeho šwětlo šašwita!
Šo by šwět byl wumóženny,
Šemja š njebjom šjednana!

Kajka radoščč! Wješle šlineži
Hłóš tam wyšchšchi, jandžěššči:
Čžěščž budž Bohu w wyškowščži
Měř a šbože na šemi!

Wyštaj, šyla wušwolena,
Šandželam tež štowaršch šo!
Šhwal a čžěščž joh' wobšbožena,
Wěčžnje jemu džakuj šo!

Mila Šmišchowa †.

Štawišny rekruty š ľěta 1813.

(Šo franžowštim piša —č—.)

I.

Ščtož njeje šam krafnoscž šhěžora Napoleona w ľětach 1810, 1811 a 1812 wobhladaš, njemóže šebi nihdy wumyšľicž, kajku móž móže jenotliwy čžłowjek dozpicž.

Hdyž wón po kraju jěšdžěšche, wostajichu ludžo na žnjach wšhitko štejo a ľežo, šo bychu jemu napsšhecžo šchli. Wšchithwatachu wóškom, džěšacž mil daloko. Žony, džěčzi, šchědžiwzy š pošbėhnjenymaj rukomaj na dróhu šhwatachu, wolažny: „Ššława šhěžorej! šława šhěžorej!“ Čžěščžachu jeho štoro jako Boha; šdasche šo nam, šo wón šwětej žiwjenje dawa, a šo bješ njeho šwět rošpadnje. Šenož něšotš štari demotratojo wijachu š hłowu, ale hdyž šebi dowolichu pšchi šchlešžy wina pšchšpomnicž, šo móže tež šhěžor padnyčž, mějachu jich ša šludnych.

Běch tehdy 19 lět stary a běch hižo wot lěta 1804 hem pola česćehódného stareho čašnikarja Melchiora Gouldena w Břalzburgu we wučbje. Dofelž trochu kłazach, běšče moja macž postajila, so mam lohke rjemješlništvo wuknyč. Kujes Goulden mje jara lubowasche. Bydlachmoj pschi franzowskich wrotach, napscheczimo „Čerwjenu wolej“.

Tam pak mohli wy wjerchow, póbřanzow a generalow wobladač, kiž na konjoch a we wosach, w krasnych trebatnych draštach, kožuchach a brónjach nimo čahnychu! Widžachmy njelicžomne woň s zyrobu, s pólvrom; njelicžomne črjódny wojakow, jědnych a pěschkow. Wo dnjo a w nozy hrimachu kanony psches wrota. Kajtka čaš! Kajtka žiwjenje a hibanje!

Korčmarš Georges bu sa pjecz abo schěšč lět bohatty muž. Makupi šebi lufi, šahrody, winizy, kěže, měješče pjenjes došč a nadosč, pschetož wšchitzy tuczi ludžo, kiž s Němskeje, se Schwizy, s Ruskeje a Bólskeje pschindžechu, šwoje pjenjesh rošbrojichu — běchu to wšchitzy semjenjo, kiž njelutowachu.

Wot ranja hacž do wječora a husto tež šrijedž nozy běšče w hoščenzu s „Čerwjenu wolej“ šjawna hoščina. Psches wofna widžachmoj dolhe, s běłymi rubami křte blida, kiž běchu napjelujene s rybami, s džiwinu a s wubjernymi jědžemi. Hoščo šedžachu jedyn pschi druhim. Na dworje hoščenza šlyšachmoj jenož rjehotanje konjow, wołanje pohoncžow, křichotanje šlužobnych hołzow. Ach, tajke dobre čašy hoščenz s „Čerwjenu wolej“ nihdy wjazy njewohlada!

Widžachmoj tam ludži s našeho města šastupicž, kotrychž šnajachmoj jako hišče po šuche drjewo do lěša křodžachu abo konjazy hnoj na dróhy šberachu. Woni buchu w běhu wjele wójnow — jedyn mjes tyžazami — wyschzy, generalojo.

Tež mój mištr, stary Melchior, se šwojeje čornej židžanej mězu položi druhdy šwój grat na wofno, so by s hoščenzej hladač, wošebje hdyž pohoncžowo wótšje juščachu, wójšewjejo pschitřad noweho wošebneho hošča. Potom bu wón kěžbliwy a druhdy šlyšach jeho šawolačž: „Šlaj wšchaf! To džě je šyn tšchikřijerja Šakuba, stareje płowazeje žony Marje!“ Temu je šo šbože rojilo... Wyschf a baron kěžorowy! Čžeho dla pak pola šwojeho stareho nana njestupi, ale do hoščenza?

Šdyž pak widžesche jich na dróhu wustupicž a wšchitřich štarich šnatych powitacž, potom pscheměni šo jeho woblicžo. Wutř šebi se šwojim wulkim šmuhatym šchantkom šylšy a šchepťasche: „Kuf budže šo wboha stara Šana wješelicž! Ala bonheur, to šebi lubicž dam, tón šo njehordži! Tón je šchwarny muž. Šenož šo jeho bóršy kulka njetrjechi!“

Štoro w kóždym měřazu špěwasche šo w šřkřwjach Tedeum, (Čže Božo křwalimy), pschetož šašy běchmy něhdže doňli, a kanony psched kšarmami wuššeliču, jedyn a dwazhčzi křócž, šo nam wutrobny w čželach ržachu. Ale žalošny běšče šlědowazy tydžěi, wošebje wbohe stare žónki čžachy na list. A hdyž přeni list pschindže, wjedžesche to hnydom žyle městacžko: — „ta a ta je wot Šakuba abo Šana list došćala!“ — a wšchitzy s njej běžachu, šo ju woprašecž, hacž w nim něščto wo druhich šnatych štejesche. Wo šmjertnych wušwědčenzach njecham s žyla rěčecž. Na tute čžatašćtaj štarškej s horžymi šylšami, pschetož te s rědka došćatašćtaj, druhdy hagle po dolhim, dolhim čžakanju a husto s žyla niz. A wbohej štarškej trošćtowasćtej šo s myšlemi: — „Šsnano je našch hólz jaty... Šdyž hagle budže měr, šo wěšče wróczi... Šelko je jich šašy pschischlo, kotrychž šmējachu sa morwyh!“ — Ale na měr čžachmy podarmo, běšče to wójna bjes kónza. Šobrachowasche nam Franžowšam pschego něščto, pak w Ruskej abo w Šchpanškej abo něhdžekřuliz — kěžor běšče štajnje njepokojny.

Šdyž nimo naš wojazy čžehuču, kiž šwój wulki mantl psches ramjenja, tornistr na křhibjecže, tšělbu na ramjenju abo w ruzy, prošćni a blócžani špěšćnje šćupachu, woprašča šo mje druhdy mištr Goulden pomyšlazny:

„Šraj wšchaf, Šosefo, šelko wojakow šmój wot lěta 1804 hem nimo čžahnyč widžatoj?“

„D mištrje, to njewěm, s najmjěšćha šchćyri abo pjecz štow tyžaz.“

„Šaj... s najmjěšćha“, wón wotmolwi. A šelko šy jich widžal šašy pschincž?“

Nětko rošumich, šchto čžyšče wón rjez a prajach jemu:

„Šsnano šo psches Wlohucž abo na drugej dróhy wrócza... Šinaf to móžno njeje.“

Alle wón wijesche s hłowu, prajizy:

„Ně, mój šyno, čži, kotrychž nješšy šo wróczič widžal, šu padnyli, runje kaž hišče a što a wjazy tyžaz s wěšćošču padnu, hdyž Bóh tón Kujes šo nad nami njemili, pschetož kěžor lubuje wójnu. Šo by šwojim bratřam křony wobšćaral, je wón hižo wjazy křwě pschelač, hacž našča wulka revoluzija, kiž je ludžom jich čžlowške prawa wudobřila.“

Dachmoj šo šašy do džěla, ale myšle křjesa Gouldena načiniču mi jara wulku šćarocž.

Kłazach trochu s lěwej nohu, ale šelko jich do wojakow wšachu, hacž runjež mējachu hišče wjetšchi brach.

Na to dnyřjach myšlicž, a šćarach šo jara. To šćasche šo mi šćasćne, niz jenož, dofelž wójnu njelubowach, ale wjele bóle, dofelž čžyř šo se šwojeje čžetku s Bourges woženicž. Šaju hromadže wulubłachu a nihdže njemohł wješšescheje, rješšescheje holeczi namafacž. Mějješče žolte wlošy a módrej wócžzy, čžerwjene, rózojte licžka a šubiczi běle kaž mloto. Běšče nimale 18 lět. Ša šam běch džewjatnacže, a čžeta Marhata šćasche šo mi jara špokojna bječ, hdyž mje kóždu njedželu rano powita, šo bych pola njeje šnědal a wobjedowal.

Šo wobjedže džěch s Šhatřžinku do šahrody. Šědžechmoj te šame jabłko a tu šam u křušćwu a běchmoj najšbožowniščaj čžlowjekaj na žylm šwěcže.

Šenož ja šmědžach Šhatřžinku se mšchi a na nyschpor pschewodžecž a na křmušćhi křodžesche wona pschego šo mnu a wotpokasa kóždeho drugeho hólza, kiž čžyřšče s njej rejwacž. Škóždy wjedžesche, šo čžyřšćmoj něhdny šo woženicž. Šdyž pak mje njeshože potřechi, šo dnyřju do wojakow, potom Wožemje žěntwa! Ššchejach šebi, hišče što křócž křromišćhi bječ, hacž běch — pschetož tehdy běchu najpředy nježenjenzow do wojakow wšali, potom mandžšćkich bjes džěczi, a šćoncžnje tyř s jeny m džěščžom, a ja šebi teho dla prajach: — „Šsu dha křromi mužojo něščto lěpšćhi hacž hošpodarjo? Šćupacž njemóžšć, ale njemóža Šebje do jědnych wšacž?“ — Teho šo bojach a teho dla běch šrudny.

Moja šrudoba pak roščesche wošebje w lěcže 1812 w špocžatku wójny pschecžimo Ruskej. Wot špocžatka maleho rózka hacž do kónza meje widžachmy jedyn polk po druhim psches měšćo čžahnyč: dragunarijow, kěrašćerow, karabinierow, hulalow, hušarow wšchitřich barbaw, artilleriju, woň s muniziju, woň sa křorých, pschego wjazy a wjazy jako njeshćoncžna šćumjazna rěka.

Špomnju hišče, šo bu tutón čžah wot grenaděrow nawjedowany, kotřiz mējachu wulke woň šobu, do kotrychž běchu šylne woň šapschěnjene. Woň šastupichu konje, šo bychu pošdžišćho jako žyřoba ša mužšćwa šlužili, hdyž bychu wšćě šćladny šjedžene byle. — „Kajtka dobra myšf!“ džesche kóždy. Šdyž wojazy njemóža woň wjazy šěžiwicž, potom woň wojakow šěžiwja.“ — Ale Bohužel, čži, kiž to rěčachy, njewjedžachu, šo móža woň wobdžěi jenož šydom abo wóšom mil daloko běžecž a šo ša wóšom dnjom pučžowanja s najmjěšćha jedyn žyl džěi s wotpocžowanju trjebaja. Teho dla tute wbohe šćocžata šćoro žaneho pódřowa wjazy njemējachu, šlěny jim s mule běžachu, woczi jim s hłowu wšćupajšćtej, šćija w ramjenjomaj težesche a běchu jenož hišče kšćč a kšža. Ššći tydženje dolho widžachmy čžrjódny tutych šćocžatow, žyle rošćlotnych wot bajonetow, psches měšćo hñacž. Mjajšo běšče jara tunje, pschetož jara wjele tutych wołow dnyřjachu šakłócž. Alle ničćo njerodžesche njestrome mjajšo.

Šošdžišćho widžachmy jenož hišče wulke morjo hłebijow, teřakow, nahłownikow nimo čžahnyč s Franžowskich wrotow nuts a s Němskich šašy won.

(Šotracžowanje.)

Pucžowanje na horu Sinai.

(Šćoncženje.)

Džěczi toľkach šo se šudobjemi, s wjetšćha se šćarymi blachowymi kššerwowymi tyščami, šem, šo bychu šebi něščto křwě našćojili; šćaršćhi pomasachu s njej šwoje džěczi, šo by šo jim tak žohnowanje špocžilo. Šnydom, hdyž bě se šamej špodžiwnej wšćojnoščju druge šwěrjo šaršćane, šapocžachu woporomaj s nožemi, wótrými kaž jěd, kšžu drěč a jej rošćřowacž. Ššćromadna křutna modlitwa šćonczi šwjedžěi.

Tak po tajkim šwječžachu Beduinojo šwřateho Marona. Žylu nóz hišče wostachu hromadu, wupichu čžasto hornečf křoseja, jědžachu wjelbludžaze mjajšo, pschi žiwym wohnju wopjecžene, křřjachu šwoju trubku a rošćřowachu šo, abo, šchtož je pschedmjet

jich rosrěčowanja, woni licžachu mjes kóbu, sčtož wopor placzi. Tři wjelbludy — běchu psched krótkim hišcže tšecžeho sarěsali — mējachu saplaczič, kóždy wjelblud placžesche sto frankow — kwoju žonu kupi bebi Beduin sa wóškomdžefacž frankow! — Kóždy jenotliwy mējesche, kaž je kó nam prajilo, džefacž piastrom = 2 hriwnje saplaczič.

Stónčnje běchmy kwoje džělo w knihownje dokonjeli, džěń bě postajeny, hdyž chychmy kó na dompuč nastajicž. Duž dha dóndžechmy popoldnju posdže hišcže ras na Djebel Músa, so bychmy tutym horam w Božemje prajili, w Božemje drje na wěczne cžakny. Běchmy bebi najprjedy nimale lohki, Bohu žel pak njedotwarjeny jchěroki puč wustwolili, kotryž je Abbas pašcha psched nimale sto létami dal natwaricž. Hatle wot Eliášoweje kapalki pschindžechmy na nahly puč k tamnej horje, hdyž je, kaž je kó nam samostajilo, Mójsaš tasli k Božimi džefacž kasnjemi dostał. W cžichim mějje stejitej tu horjela hrjelika kapalka a arabika modleńja. Srijetojo a Arabojo cžesčja kwojateho Mójsaša. Na runej moscheyinej tšesche, kotraž wěže nima, ležachmy dobru khwilu. Čzerstwy wěstik dujesche. Gladachmy, kať kó kłóncžto Bože njebieskemu woblukej bližesche, kať kó stónčnje sa horami sšhoma; krańna krańna bějche kólo wokólo nať, daloko móžachmy hladacž do horow na sinajstej polkupje, wute a rostwěfane kmuhi sbechachu kó k wyšoko ležanej runiny. Najkrańnišcha sčasche kó nam hora Djebel Katerin, wot nať jenož psches dol džělena, je kwojimi kónzami; wona je najwyšchcha je Sinajskich hór. Khotna a horda bě tu postajena k dziwimi sčkalbijnami, so k tuteje stronje na jeje wjetšich ani njejalěšich. Dokelž kó jeje staly k kłódnego kamjenja, dha ma žyla hora nětajki khotny ras, k kotremuž kó hluboke skalobijny derje hodža. Ženož porědko wuhladašch dol, kotrež kó mjesowane wot tutych móžnych skalowych scženow se fornowa, kať blište kó jenotliwe rjady horow. Ženicžki dol na narańšchim Djebel Músynym brjošy móžachmy žyly pschewidžecž. Hdyž bějche kó potom kłóncžto sšhowale — Bohu žel njemějachmy džěńka krańne wječorne pobarbjenje, dokelž bě powětr mhlowoity — dha njetrajese dolho, doniž sa wyšokimi arabikimi horami na tamnej stronje Atabsteho mórskeho salowa mēšacž sšhadžese — runje bě stary mēšacž — k woprědka bějche cžerwjeny jako krej, cžim bóle pak kó njebieša k nóznej cžemnotu pokrjchu, cžim bóle kó mēšacž postkoczi, doniž njebē stónčnje běly jako kłěboro. Ženož pomakku postupowasche na njebieski wobluč, ale móžnišcho wuliwasche kwoje prubi na semju. Kať krańny a jańny mēšacž kómy tu wuhladałi, hory na mēšacžku móžachmy žyly jańne a derje spóšnacž. Wschudžom cžichota, pokoj a mēr. Stónčnje pak dychachmy kó tola na dompuč dopomnicž. S woprědka bě puč jara wobcžěžny a njebē sa nať bjes stracha; skalachmy k kamjenja na drubi kamjeń, k wjetšcha kó k rukomaj sa skalu džeržo, by-li kó kamjeń pod nami sapočal hibacž. Hišcže na wokomik wustupichmy na wótru skalu, so bychmy dele pohladali do žalostneje hlubiny nableje skalneje scženy Djebel Músynej. Bějche to hlubina a nahločž, so kó cži pócžnje wjerčecž we hłowje.

Wobkúšlowaze rjane bějche nětcole pošwětenje: jańne mēšacžne kswětko wuliwasche kó na hórste scženy, mjes nimi žolmjesche kó kswětko morjo, derje a jańne móžese wšcho spóšnacž. Kať dha běchmy krańnosč tuteje krańneje stwórbny Božej poškledni ras wuhladałi a křěbali. S najkrańnišchimi wopomnjecžemi kómy kó wrócžili do domišny.

Nasajtra rano kómy mnicham w Božemje prajili. Dolho hladachu sa nami: hdy drje sažo pschindu pučowarjo do nascheje kšamotnosče? Nam pak sšytsasche kó po domišnje, bóršy běchmy w Suezu a w Kairo. Hišcže sastachmy krótki cžak w Zarigradže a sažo wuhladačmy kužijte hory a lubu křěbiku domišny.

Advent.

Mój Žesuf, moje kswětko, sšhadža,
Joh' widžu hižo nasdala;
Sčto hrěcha cžemne nozy wadža,
Hdyž kswětko ranje sšhadža?

Ač haj, mój Žesuf je na pučzu
Wón cžehnje pschězy bliže k nam,
Duž njech kó k cžakom k njemu swucžu
A k lubosčzu joh' powitam.

Sa wutrobu cži podam nětko,
Ač cžehń nuts do njej', Žesufko,
A wurjedž we njej hrěschne wšchitko
A scžin kěj cžiste póbšlacžko.

Sa chzu cže we njej hospodowacž,
Budž ty mi lubny, kswětny hósčž;
Mje budžese sa to požohnowacž,
Hdyž tebe mam, dha mam ja dosčž.

Sač runje kó ty jara khotny,
Dha kó mi tola bohastwo;
Sa nježadam kěj wjazny tudny,
Sač jeno twoje pschecželstwo.

Hdyž junu k teho kswěta póndu,
Mje sa ruku dom powjedžesech.
Kať kó tobu psches row k mērej dóńdu,
Kíž wěrjazym tam sšhotujesech.

Godny.

Haleluja, Khrystuť tu je,
Wón narodži w hródži kó w Betlehemje;
Tych jandželow kyla
Nět kwekele spěwa,
So paštyrjo na polu wušlyšcha to,
Khrystuťka Knješa nět kwekela kó;
Haleluja, Khrystuť tu je.

Haleluja, Bohu budž cžesčž,
Tych cžłowjekow nusu chže Khrystuť kšam njesčž;
Mēr knježi na semi
Sa cžłowjekow rjeni,
Njech spodoba cžłowjekam wšchitko kó to,
Khrystuťka Knješa njech wjekele kó;
Haleluja, Bohu budž cžesčž.

Haleluja, Šbóžnik tu je,
Wšchěch cžłowjekow kšmjerčži wón wutorhnyčž chže;
So k kšmjerčži kšam poda,
Wšchě hrěchi nam woda,
Wón na kšchizu cžerpicž chže sa wšchitkich tam,
S Bohom nať wujednacž jenicžny kšam;
Haleluja, Šbóžnik tu je.

Haleluja, Šbóžnik tu je,
Tu šbóžnosčž nam w njeby wón sšhotowacž chže,
So junu my dóščli,
Hdyž psches kšmjerčž kšmy wuschli,
Dom do njeby, k wěcznym tym wjekelelam tam,
Kíž sšhotuje Wumóžnik jenicžny nam;
Haleluja, Šbóžnik tu je. Ernst Helaf.

Wschelake k bliska a k daloka.

S **Budyšchinka.** 3. adventa našch nowy dušchowpaštyr, knjes Mróšak k Hrodžiččesča, psches knjesa wyschicheho žyrtwineho radžičžela Meiera duchownu kšwecžisnu dosta. K pomozny pschi waznym skutku běschtaj knjes farat Krügar-Porschiski a knjes farat Mróšak-Hrodžiččesčaniski, nan nascheho noweho fararja. Knjes wyschichi žyrtwinski radžičel mējese hnujazu, wutrobu jimazu poškwečeništu rečž wo kłowje: „Čžesčž budž Bohu we wyšokosčži, mēr na semi a cžłowjekam dobre spodobanje“. Knjes kollator, škonomiški radžičel Steiger pschepoda wofaziju k tym pschecžom, so by skutkowanje noweho dušchowpaštyrja w jeho přenjej wošadže bohacže žohnowane bylo. Žyrtwinski khor pod wodženjom knjesa kantora Petrika rjanu ariju wuspěwa a knjes farat Mróšak džeržese kwojej nowej wošadže kwoje nastupne předowanje na sałožku 2. Kor. 5, 20, 21. W 11 hodž. sapočža kó křěbiske kemschenje a nan nascheho fararja, knjes farat Mróšak-Hrodžiččesčaniski, kwojeho kšyna k wutrobnymi kłowami wošadže pschedstaji. Wóh žohnuj bohacže jeho skutkowanje w naschej wošadže.

Wutoru je kó knjes duchowny Voigt k Ketliž do Hódžija pschekndlič a kó jako diakonus Hódžisšeje wošady njeđželu 4. adventa sapokasa.

Čy-li spěwał,
Pitnje dželať,
Strowja cze
Čswójbnj statoť,
A twój šwjatoť
Gradny je.

Ča staw spróznj
Napoť móznj
Lubosč ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšes spať měrnj
Čzerstwosč da.

Nječ ty spěwaš,
Čswěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeň pať šwjaty,
Dušči daty,
Wotpocžň ty.

Č njebeš mana
Nječ czi tmana
Žiwnosč je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wotšew cze!

F.

Serbske njedželske kopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Čsmolerjez knihicziščezěni w Budyščinje a je tam ša šchwórtlětnu pšchedplatu 40 nr. dostacž.

Njedžela po hodžoch a lěta kónz.

Wójsaš. 32, 26.

„Ča cze njewopusčezju, khiba šo mje požohnuješ.“

Lěpšeho dara ša wukhod se stareho a ša nutschod do noweho lěta, do kotrehož ša něotre dny šastupimj, nješnaju, hacž nihdy njewustawazu modlitwu Jakubowu: „Čnježe, ja cze njepusčezju, khiba šo mje požohnuješ.“ Wona ma móz, naš prawje mudrych cžinicž k šbóžnemu wumrjecžu a kóždemu dnjej, kóždemu lětej a škóncžnje našchemu žytemu žiwjenju šbóžny kónz špožezčez: „Ča šym Boha wot woblicza k woblicžu widžal a moja dušča je wumožena!“ Čštož tak wumrje, šbóžnje wumrje.

Jakub štejesche, jako šo tak modlesche, runje kaž mj w tutych dnjach, pšči wážnym wotdželenju žiwjenja. Čady njeho ležesche zušba, wotročkowski dom, pšched nim kraj jeho wótzow, kraj jeho a jeho luda pšchichoda a Bóh běšche jemu šam š nowa šlubjenje dať: „Ča šym š tobu a čžu cze šwarnowacž, hdžez ty pocžehnjesh; a čžu tebe šašo pšchijesh do teho kraja. Pšchetož ja nochžu tebe wopusčezčez, hacž ja wšchitko šym cžiniť, šchtož šym tebi rěčal.“ Ale šchto dha nětko hiščeže pobrachowasche, hdžž běšche Bóh se šwojim šlubjenjom: „Čaj“ a Jakub se šwojej wěru: „Čamjeň“ prajiť? hdžž čžaf pruhowanja šady njeho a kraj šlubjenja wšchod nim ležesche? Čsaw běšche jemu hiščeže š njepšchězelo. Črunje rošhorjeny bratr se 400 mužemi šo domoj wróčazemu Jakubej napscheczimo cžehnje. — Ale kať móže šo

Jakub Čsawa bojecž, hdžž je wysche njeho wutroba lubowazeho Boha, kotrňž běšche runje twjerdu wutrobu Labana šmiehečzil a na kotrehož hladajo mohł prajicž: „Se šwojim Bohom šamóžu ja wulke štutki cžinicž, se šwojim Bohom šamóžu pšches murje štakacž! Ale jow runje teži.

Čahadlo hlubje leži: niz Čsawowy hněw, ale Jakubowe šle šwědomnje jeho bojasneho cžini. Žiwy Bóh je jemu napscheczimo šupil a je jemu, dokelž čžyšche nětko do šlubjeneho kraja šancž, ruku na wutrobu položil a k njemu prajiť: Čžafaj, cžeho dla šy pšcheczimo šwojemu bratrej nješprawy, nješprawy tež pšcheczimo šwojemu naney byl? Čžeho dla šy jeju š lešnosčžu šjebať, hdžž dyrbjesche wěricž a cžakacž, — cžeho dla šy na tajše waschnje žohnowanje šlubjenja na šo cžahnyť, kotrež dyrbjesche po prawym pucžu herbowacž? Čžeho dla šy mi prjedy cžiniť? Ča cžlowjekach šo šhrěšcho šy ty tola na Bohu šamym šhrěščil a měšto teho šo by wodacže pntal, šy hrěch nětko hižo na wšchě dwazyczi lět na šwědomnju wokoło nošnyť. Štej šměrom a ščžin najprjedy račnowanje se šwjatym Bohom! Č Čsawowy hrěch by wšchal šo pšchewinyť a nješł, ale šchto pšchewinje, šchto nješe Boži hněw? Čeho dla šo Jakub boji, šwojeho bratra šetkacž. Čchto by cžiniť? Čo, šchtož wopravdže cžini — šo pšched šwojim Bohom dele padnje, jemu wšchu škóscž wušnaje a w šprawnej potucže praji: „Čaj, Čnježe, ty mašch prawo, hdžž mje mojeje šebicžnosče a nješprawnosče dla šbijesh; nad tobu šamym šym hrěščil, ale ja prošču: Čchtož šym cžiniť, to pšchicryj! Čy šy tež še mni wo hnadže rěčal a šy šwěrnj w šwojich

šlubjenjach; teho šo ja džeržu a cze njepuščežu, khiba šo mje požohnuješch! — A Jakub je šo tak i Bohom bėdžil w tamnej šwjatej nozy a dobył. Kozlamany šam w šwojej nozy, i wuwinjnym bjedrom, ale i wodacžom hrėcha a i mėrom w šwėdomnju wón i nőzneho bėdženja wuńdže a mőže nėtko štraschny a bjes bojofče tež cžlowjekam napšhecžiwu štipicž, pšchetož hdyž je Bóh ša njeho, šchtó mőže pšhecžiwu njemu bycž? —

Lubi bratsja a šotry, tež my wobšamknjemy w tych dnjach wotdžěl šwojeho podrožništwa a cžehnjemy w nowym lėcže do kraja, kotryž hiščeže cžėmny pšched nami leži, kotryž pač je pšches Bože šlubjenje roššwėtleny. Šhodžmy jako podrožnižy w nim a pytajmy w njebjėšach, w kraju šlubjenja, šwoje mėščežanške prawo. To pač je njemőžna wėž, hdyž dyrbi našche šwėdomnje hiščeže kaž pola Jakuba starych njewodatych hrėchow dla šwój napominazy a šchtrašowazy hlóš posbėhnyčž; i bojašnej wutrobu bychmy potom našchej łódžicžy bjes wodženja na njemėrnym morju wokolo honicž dali. Wobcžežuje-li tebe je stareho lėta hiščeže nėkajka šłóčž abo mašch-li hiščeže staru, njewobrocženu wutrobu, wošmjješch-li nješlamanu wolu je stareho lėta do noweho, potom ša šobu cžehnješch špinadło, kotrež šadžėwa, šo mohł wješėly do přėdka krocžicž a kotrež twoju, po Bocy šebi žadazu wutrobu k semi cžehnje. Teho dla cžemy wšchitžy hromadže, přjedy hacž pošledni džen lėta k kónzej dže, šo pruhowacž a pšchepytacž, kač i našchej šebicžnosčžu a šamowolu, i našchim hnėwom a šawiježu, i našchej njepšhecželniwosčžu a nješčerpliwosčžu, i našchej nješprawnosčžu a njeľubosnosčžu šteji. Šsmy my w šańdženym lėcže pšchibywali na šnutškowym cžlowjeku a niž jenož na wėcžnosčži, ale tež njebjėkam bliže pšchijšli? Šsmy pokrəcəwoli w pošnacžu teho šnješa? Šsmy šo cžiječe hrėcha wšdali, šo bėšche nam hrėch napšhecžiwny a nješšmy wjazy je žanej nitku našcheje wutroby na nėkajkej hrėšchnej pšchihilnosčži wišali? A teho dla šhibujmy šo pšched tym šnješom a prošchmy: Wodaj mi moje hrėchi, šo bych wucžiježeny był! Šchtož šym hrėščil, to pšchitryj! ale džeržmy tež jeho twjerdže ša jeho šlubjenje a prajmy: Ša cze njepuščežu, khiba šo mje požohnuješch. Šnježe, ja žaneje krocžele do noweho lėta njecžinju, doniž wėšče njewėm a wot tebe šwėdcženje nimam, šo mi žadny njewodaty hrėch wjazy na šwėdomnju njeleži, ale šo šym wšchón wot tebe wucžiježeny. Ša cze njepuščežu, doniž mje ty njepožohnuješch a ja šašo pošnje k tebi prajicž njemőžu: Abba, luby Wótcže! — Šlaj, hdyž ty tak se šwojim Bohom šańdženofče dla wotrachnuješch, potom njemőžješch štraschnje do pšchichoda hladacž a hicž, njetrjebašch šo kač Jakub cžlowjekow bojecž, pšchetož hdyž šo Bohu špodobamy, wón tež cžini, šo šu tež našchi njepšhecželjo i nami špokojom.

Njeprošč pač teho šnješa jenož wo wodacže hrėchow twojeho šańdženeho žiwjenja, prošch jeho tež wo cžistu wutrobu a noweho, wėšteho ducha, šo by w nowym lėcže nowy cžlowjek był. Šwėr šo do teho bėdženja, tež hdy by pšchi tym bjedro šo tebi wuwinylo; wostaj šwoju cžėlnu mőž šady šo, daj šebi šwoju wolu šlamacž, džerž pač jeho tež ša jeho wėcžnu šwėrnosčž, na kotryž je šo tež ša tebe šwjasał, wupšchestrėj jemu napšhecžo ruzy šwojeje wėry a praj: Ša cze njepuščežu, khiba šo mje požohnuješch a mi dašch cžistu wutrobu a wėšteho ducha, šo by stare šašchło a wšchitko šo nowe šcžiniło! —

W Jakubowym žiwjenju hiščeže cžėmne hodžiny pšchidžechu. Ale hacž runje pšches nėkotru hłubinu džėšche,

wón tola hacž do šwojeho škónčženja štrošchtny we wėrje a w towarštwje je šwojim Bohom wošta; pšchetož pola šniela bėšche jemu škónčžko šhadžalo. Šak wjele bóle mőžemy my, kotřiz my pod hodownym šchtomom štejmy, kotrymž je šesuf jako jašne škónčžko šhadžal, to našhonicž, — hdyž my šo modlimy kač Jakub: Šdžež je šesuf šhrystuf i šnješom, tam je džen a krašnišcho! Šdyž tež hłuboka šrudoba našchu wutrobu cžiječži, my mőžemy we wėrje šo bėdžo horje hladacž k temu, kotryž naš khostajo a wucžiječo šrudobu šcžele, šo by šam šwój wobraš w naš pšchekrašnil. Ščim dale šchješčijan pšchidže, cžim cžežo šo jemu šupa. Nėkotra nadžija šo šnicži, nėkotre žadanje šo njedopjelni, ale jenož šo bychmy šacžuli, šo šmy tudy žuibnižy a podrožnižy a šo mamy šwój wóžny kraj horkach. — Čžežo pač hiščeže hacž tajka šrudoba je ta šnješč, hdyž cže šo džėcžu Božemu šedacž, kač by Bóh šwoje woblicžo wot njeho wotwobrocžil, jo žyle šastorcžil. Ale tež w tajkim cžėžkim špytowanju tón šnješ myšle hnėwa nima, ale ľubofče a mėra a dušcha šmė a dyrbi i ššafom prajicž: Dha wostanu ja štajnje pšchi tebi! a i Jakubom: Ša cze njepuščežu, khiba šo mje požohnuješch! A kohož wón žohnuje, tón wostanje žohnowany wėcžnje.

Tak cžemy štare lėto wobšamknycž, šo by nam wone hnadne lėto było. Tón šnješ pomhaj nam, bjes njeho my ničžo nješamőžemy.

Šamjeń.

K wobšamknjenju lėta.

Hdyž nėtko šašo dokonjamy
To jene lėto Božej' dobroty,
Dha hiščeže na šad pohladamy
A tebe, luby Božo šhwalimy,
Šo twoja hnađa, šmilnosčž, dobrotu
Še naš tak hnadnje we nim wodžila.

Hdyž šy nam tež w tutym lėcži,
Šswój prut tak kač nan džėcžom pošalał,
Dha nješšy ty naš, šwoje džėcži,
Tón krocž wšchal tola hiščeže pošhostał,
Šacž runje šmy šnadž wjetšchi hrėšchnižy,
Šacž tamny lud, kiž bu tak khostany.

Tym, kotrychž horjo pač, o Božo!
A nješbože w tym lėcže biło je,
Nječ nowo lėto nowo šbožo
A twoje žohnowanje pšchiješe;
Nječ ša tu nusu, šchiz a nješbože
We nowym lėcže maju wješele.

Šaj žohnuj, Božo, wysche wšcheho
Šam našchoh' krala a joh' žyly dom,
Ač šdžerž nam hiščeže dolho jeho,
A wobarnuj joh' pšched wšchėm nješbožom,
Nječ ša wšcho cžežke, kiž joh' tyschėšche,
Nėtk jemu kčėje šbože, wješele.

Kiž na klinje tu šedža w šbožu,
Tym šdžerž, o luby Božo, ponižnosčž;
Kiž leža pač na šhoroložu,
Tym daj w jich nusu trošcht a šcžerpliwosčž,
Daj jim tu rjanu wėštu nadžiju,
Šo ľėpje budže junu we njeby.

Duž cžėhń nėtk, cžėhń we Božim mjeni
Ty štare lėto, pošne dobroty,
My bóršy šašo šwješeleni

To nowe léto i Bohom witamy:
A Bóh tón luby Anješ daj, so by so
Nam wschitko we nim derje radžilo.

Pučžowanje po Božim pišnje

abo

tažle myžle nadeńdžech, Bože słowo czitajo.

Podawa śwěrnj czitar „Bomhaj Bóh-a“.

1. kniha Móšajowe, 47. staw.

(Pokrəcəwanje.)

Sakub bydli w kraju Gosen. Drohota pschibjera
w Egyptowskej.

1. Duž pschidže Josef, kaž bě žebi shladał, a powjedzi Faraonej a džesche: Mój nan a moji bratsja, jich drobny a wulki stót, a wschitko, sčtož woni maju, su i Kanaansteho kraja pschischli; a hlej, woni su w Gosenstkim kraju woczakajzjy dalschi rostaš, hdže bychu žméli so po twojej woli sažydliež.

2. A wón wsja, dofelž chyzsiche kral jeho ludži wohladacž, dofelž pač bě jich pschewjele, so mohł jich wschittich pschedstajicž, pjecz žwojich mlódschich bratrow, pschetož to bě w Egyptowskej najbóle lubowana a najsnacžijcha licžba, a wón postaji jich psched Faraona.

So bě Egyptčanam licžba 5 wožebje witana, wujajni so nam i tym, so snajachu Egyptčanjo 5 planetow, kaž dha woni tež czizžlo 5 i hwěsdu wošnamjenichu.

3. Duž džesche Farao k jeho bratram: Sčto je wascha žiwnošč. Woni wotmolwichu Faraonej: Twoji wotrocžzjy stót pašu, my a našchi wótzojo.

4. A džachu dale k Faraonej: Mjy žmy pschischli, so bychmy pola waž pschewjali w kraju, a tu něsčto czaža bydlili jako zusbizy; pschetož twoji wotrocžzjy nimaju pastwu sa žwój stót, pschetož tač jara wulka drohota je w Kanaanstkim kraju; a teho dla njech wschaf bydla twoji wotrocžzjy w Gosenstkim kraju.

Gosen je narańšcha namjesna krajina Egyptowskeje. Wona mjesowasche na narańschich mjesach i puščiznu Betrejskeje Arabije, na nawjecžornych i Nilom a na połodnišchich i městom Dnom abo Hiliopolisom. Krajina bě i džela stępa, kotraž so jenož sa pastwisčęza hodžesche, i džela plódna krajina i rolu, kotraž dostawasche wlohu i Nilowych powodženjow. Hjščęze džęnka je tale krajina w Egyptowskej najbóle wažna. Słowne město w kraju běsche Raemes abo Heroopolis, město rjetow; potom rčlasche tež žyła strona Raemes, a pschi tutym měščę, hdžež běchu kralowske kubla, su so Israelske džęczi i woprędka sažydlili, doniž nejžbu so po wschēm kraju rospšęstrijeli, a so tež i Egyptčanami setkowali.

5. A Farao wotpschlawski tamnych pjeczoch bratrow džesche k Josefej: Mój nan a twoji bratsja su k tebi pschischli, a twoje dla chzu jim rad po woli byčž a chzu spožęcizčž, so bychu pola naž bydlili.

6. Egyptowski kraj, kaž žym hižo prajil, je tebi wotewriję, njech w najlępschim kraju bydla, njech bydla, kaž su prošli, w Gosenstkim kraju. A jeli so widžisč, so su mjes nini wustojni mužojo, kotřiz so na žwoju węz wustęja, dha postaj jich sa pastwrijow na mój stót, kotřiz w Gosenstkim kraju na pastwu khodži.

7. Josef tež pschijedžesche nuts žwojeho nana Sakuba, žnano někotre dny posdžischo, hdžž běsche so wot wobčęžęneho dalokęho pučęza swuwotpučęzowal, a postaji jeho psched Faraona, tuteho muža se žlubjenęho kraja, kotřiz stejęsche na Egyptowskej jako rospadanki i druheho, nětko minjenęho czaža. A Sakub křona pornjo křoni — stota na Faraonowę, schędžitwa žlębornych wlořow na Sakubowę hłowje požohnowa saštupizjy Faraona dopomnizjy so na žwoje powolanje, so ma byčž se žohnowanjom sa wschę nju narody.

8. Farao pač, kaž so křždy čłowjek rady starych ludži prascha, kač stari su, so by jich tač wabil, něsčto wo žwojim žiwjepowjedacž, woprascha so Sakuba: Kač stary žy?

9. Sakub džesche k Faraonej: Čaž mojęho będženja je sto a třizęczi lę; křótki a slj je čaž mojęho žiwjenja, a njedokahnje do czaža mojih wótzow.

Mohł-li wo wjele čęstwischi a čizischi byčž, pschirunam žwoju starobu Abrahamowę a Saakowę; tola na mnje je so telko žrudoby a staročęzow nawalilo, so žym so do czaža sestarił. Sakub rčži wo žwojim žiwjenju jako wo minjenym czažu;

to so nam wujajni i jeho radoščę, so je hižo na žmjercž pschihotowanjy.

Wón pač je hjščęze męł lubošny žwjatof po žwojim žiwjenju i będnosčęmi a starosčęmi. Ale jeho hęžlo bę: Sa sahydu, sčtož je sahy mje, a samęru so na to, sčtož je pschęde mnu!

10. A Sakub požohnowa Faraona prajizjy jemu „Božęmje“ a wotęndže wot njeho.

11. Ale Josef dostawski wot krala njewobmjesowanu mōž, da žwojemu nanej a žwojim bratram wobhđlenje; a da jim, so by jich sažydlil, a so bychu so tač wot pastwrijęho žiwjenja, po kotřymž stajnje po kraju se žwojimi stadłami khodžachu, wotwobročili, kubla w Egyptowskim kraju na najlępschim měščę w tutym kraju, w kraju Raemes, jako Farao bęsche pschifasal.

Tudy sapočnję so dol „Wady Tumila“, kotřiz so woprędka wot wječęora k ranju wupschęščęra, potom pač winje so k křótkemu ranju a skōncžnje k połodnju, hdžež wuńdže do žewjerneho kōnza Čęrwjenęho morja. Tu bę saštarsku rččnisčęzo wurhte, pschęs kotřęž so Nilowe wodny tež do Čęrwjenęho morja wuliwachu. Hdžež na nawjecžornym kōnzu do doła sańdžęsch, bęsche saštarske město Pithom (2. kn. Móšj. 1, 11.); džęnka rčfa tole město Abassieh. 4 abo 5 mil dale k ranju bę město Raemes, tam hdžež je džęnka město Abu Keisheid natwarjene. Wobęj měščzi bęschęj namjesnej twjerdžijnje pschi Arabstich mjesach, kotřęjuž su posdžischo Israelske džęczi męli pomhacž twaricž. To bęsche južny džęł Gosensteho kraja, kotřiz je so po hłownym měščę tež mjenowal „kraj Raemes“. S tutych strow dōńdžęchu posdžischo Israelszjy sa dwaj dnjej k Čęrwjenęmu morju.

Plódnosč tutęho kraja, něčęzischęho kraja Scharficha ma žwoju pschicžinu w naspomnjenym wurnym rččnisčęzju a w pōdłansstich mjenstich rččnisčęzjach, kotřęž su wschelako pschęs krajinu wurhte. Semja žama posbęhuje so jenož jara malo pschęs Nilowe wodny po wschędnej wšpōkōščzi; teho dla bę mōžno, kraj i malej prózu powodžicž.

Pschęthod wot pastwrijęho žiwjenja k sažyđenęmu žiwjenju je sa ludy stajnje čęžki byl. Ssnano žy tež w posłędnim čizblę „Serb. Nowin.“ čital, kač su so pastwrijy Burjęcza se žrijędžęje Asije na daloki pučž k Russemu zarej nastajili, so by jim tež dale spožęzil, so žmęli po pastwrijim waschnju živi byčž. W Egyptowskej pač bę tajki pschęthod wulzy lohki, dofelž bę tam rōlnistwo sa lud bjeje wschęje prózy. Hdžž bę čłowjek žymjo na rolu žmjetal, mōžęsche sa někotry czaž so k žnijam hotowacž.

12. A Josef wobstara žwojeho nana runje telko lę, jako bę wón jeho něhdy saštarał, a žwojich bratrow a wschōn nanowj dom i khlębom, křždeho sa tym, kaž wjele męjesche džęczi.

Staršchimaj mašch runje dobrotu wopokasacž, wučzi žwjaty Pawol Timotheja. Tač čžini Josef, bratrow pač saruna sle i dobrim, a tač je tym, kotřiz chyzchu jeho něhdy sahubicž, so by w jamje hlōdy wumrjel, žiwjenje wuthowal.

IV. 13—26. Po Israelowym sažyđenju w Egyptowskej stawa so wulke pschēmęnjenje w Egyptowskej pschęs Josefa. So bychmy to prawje srosumili, njękmęmy nahladny našchęho czaža do stareho czaža saščęžępicž. W Egyptowskej bę wot saštarska žem kral wušwjęčęna wořoba, wón bę widžomny Dstrijowj (Egyptowski pschibōh) saštupječ, a bę žam męschnik. Dofelž bę kral, męjesche wjele ležomnosčęzow po wschęj Egyptowskej, a wschę nižsche wōrschty w kraju bęchu wot njeho wotwrišne. Pōdla kralowsstich ležomnosčęzow męjachu woni tež hjščęze wjele druheho kraja. Tež męschnizjy bęchu wobžędžęrjo wulstich ležomnosčęzow, dostawachu pač pōdla hjščęze wot krala potřębu sa žwoje žiwjenje. Josef pač je dozpil, so je kral wschu semju w kraju sa žwoje žwōstwo dostal; jenož męschnizjy wobthowachu žwoju ležomnosčęž tež dale. Tač su so w kraju nimo męschnikow wschitzjy wobžędžęrjo ležomnosčęzow shubili, a křždžicžki, kotřiz rolu džęlasche, žujęsche a žnějęsche, bę nětko jenož kralowj najeńł. Semja bę so jim sa pjaty džęł wunoschka wotnajała. S druha je Josef najeńłam sašasal po jich woli bydlicž, hdžež bychu chžyli, ale je jim pschifasal, w městach bydlicž, a potom je jim po wschēm kraju, kaž so sda, semju pschimęril. Tačte rosmęrjenje a pschimęrjenje kraja je so po sašchōwanej bajzj pschęs krala Sesostriřa stalo. Wo tym piša sapišowat Herodot: „Praya, so je Sesostriř wschōn kraj Egyptčanam pschidžęłil. Dajęze křždemu sčtyrřikōžkaty křuch pola. Wot teho placžachu dawki, dofelž bę pschifasal, so ma křždy lętnje žwōj dawł placžicž; a bęsche-li rčfa křuch pola spōžrjela, dha pschidžęchu tam męřęrjo, so bychu wumęrili, telko ma so hjščęze dawka dawacž.“ Tola Herodotowe czažy su wo wjele pōsđnišchę byžli Sakubowe,

a hiščeže tehdy, njemějšche Egyptowsta žanych wobšedžerjow abo fublerjow pódla kralow, měšchnikow a džěla wojerškeje woršchtu, kotraž bě najšeršeho halle po někajšej wójnje semju dostala. Egypt-čenjo saczuwachu a pschipósnawachu Josefowe sprawné waschnje jako dobrotu. W kraju, hdžež móžesč wot wuřynteho kórza lohko tšizyczi kórzow wumłóczič, njetłóczi dawč, žadali šo tež šamón pjaty džěl wšchěch žnjow. Bjes dwěla je š Josefowej prózu Egyptowsta počala derje sarjadowane kralestwo byč, na kotrež šu ša dolhe čašy zusy se špodžiwanjom hladali.

Tute prawa, kotrež Šraela žyle nejimachu, wupowjedaja šo nam w pschichodnych šchtučkach tak nadrobne, dokelž šu šo pódžišcho mjes Šraelom podobne prawa jich najwšchšeho krala, Boha nastupaze, pschijale. Wón je jim Kanaanški kraj dač a pschiměri, woni wšchizy běchu jeho wotročžy, toho dla mějachu woni jemu dwoji džěšatč dawacž, jedyn dawasche Bóh měšchnikam a lewitam ša wšchědnu potrebu — runje kaž Farao Egyptowškim měšchnikam — druhu šjědžichu Šraelšy na šwjatych dnjach pschi woparnych hoščinach, kotrež šo lewitam, wudowam, šyrotam a šhudym dawachu.

(Pokracožowanje.)

Stawišny rekruty š lěta 1813.

(Po franžowškim piša —é—)

(Pokracožowanje.)

Na šahim ranju 10. meje 1812 škóncžnje kanony pschitšhad knježerja tuteho žyłego wójška wosjewichu. Spach hiščeže, jako šo přeni króč wutšeli a šchleňzy mojego wotna šašchžercžachu kaž bubon. Nimala w šamšnym wofomiku wotewri knjes Goulden, še šwězu w ruzy, moje durje a džěšche:

„Štaň . . . , wón tu je!“

Wotewričmoj wofno. W čzmowej nozy wuhladachmoj nimalje što dragunarjom, wot kotrychž někotši šakle nošchachu, špěšchne psches franžowške wrota pschijěchacž. Šaklowy čah po dróy šhwatašche a še wšchěch wofnow šhšchachmy nješšóncžne wolanje: Šklawa šhěžorej! šklawa šhěžorej!“

Wobhladach šebi runje wós, jako jedyn kón do šolika šjěcha, še kotrymž rěšnik Mały šwoje wofy pschiwjasasche, a padny. Šako morwa pjeršchž wrjěšny šo dragunar na šemju, jeho nahłownik kulešche šo do pschěrowa a w šamšnym wofomiku šuny šo š wofa hlowa, šo by pohladala, šchto je šo štalo, tołšta, blěda, šchěroka hlowa š wlošami na čzole — — to běšche Napoleon. Wón běšche. ruku šběhnył, jako čhył prišu wšacž a džěšche někotre šłowa. Wšchš, kiž pschi wofu jěchasche, šo šhilešche, jemu wotmolwičž Wón wša šwoju prišu a šo šašo do wofa ščahny, mjes tym šo šo wolanje powjěšchšche a kanony šrimachu.

To běšche wšchitko, šchtož wohladač.

Štary čašnikar džěšche še mni:

„Šsy jeho wohladač?“

„Šaj, knjes Gouldeno.“

„Derje“, wón wotmolwi. „Tuton muž ma wšchitke našche žiwjenja w šwojej ruzy. Džakujmy šo Bohu, šo wón njeje njem- dry, hewač by šwět žalošne wězy wohladač, kaž w čašach štarych tyranow a Turkow“

Šdasche šo mi žyle do myšlow ponurjenty byč. Po mješt- šchinje wón pschisšpomni:

Ty móžesč nětko šašy šo do loža lehnycž. Runje šti wotbi“.

Wón wróči šo do šwojeje štwy a ja džěch do loža. Po wulkej harje šdasche šo mi wofkach wulki měr byč a hacž do šwitanja myšlach nješšestawajzy na šhěžora. Tež na dragunarja špomnich a bych rady wjedžal, hacž je na šwoje rany wumrjel. Mašajtra šhonicšmoj, šo běchu jeho do hojernje dowješli a šo budže š wěštoščju wotšhoricž.

Wot teho čaša šem hacž do kónž septembra špěwasche šo hušto „Tedeum“ w žyrkwjach a kóždy ras šo jedyn a dwazhyczi króč š kanonami wutšeli. To štwasche šo š wjetšcha rano a knjes Goulden šawola potom hnydom:

„Šej, Šosejo! šašy je bitwa dobyta! Šjecž džěšacž tyšaz morwých, pjecž a dwazhyczi šhorhowsjom, što kanonow! Wšchitko šo radži . . . Wěž šo čžini . . . — Šriebamy jenož hiščeže jón- króč rekrutow wušběhnyčž, kiž bychju ša morwých do rjadow štupili.“

Š dobom durje woczini a widžach jeho žyle hněwneho, žyle plěchateho, w šochlatych rukawach a š nahej šchju šo w pónowi wumhycž.

„Měnicže, knjes Gouldeno, šo budža tež šhromych do wojakow wšacž?“ šo bošajšnje woprašchach.

„Ně wšchaj, ně“, džěšche wón dobročžiwje, njeboj šo, moje džěčžo. Ty šawěšče njemohl nihdy jako wojak šlužicž. To budžemy hižo wobštaracž. Džělaj jenož prawje a nječžin šebi hewač žaneje štarošče.

Wón widžěšche mój njeměr, a to jeho bolešche. Nješšym ša čaš šwojeho žiwjenja lěpšcheho čžlowjeka šesnal. Wšobžišcho šo pschewobleka, šo by čašniki we měšče, pola knjesa šomandanty, pola knjesa měšchžanošty a druhich nahladnych wofobow nacžahowal. Ša woftach doma. Po šemjchach šo hacłe knjes Goulden wróčěšche. Wušlěka šo šwoju šchěrofu brunu šuknju, položi šwoju periku šady do šapšy, ščahny šebi šwoju židžanu mēzu psches wušchi a džěšche:

„Wšišto je we Wilnje — abo tež w Šsmolenšku — šym to runje pola knjesa šomandanty šhšchaj. Bóh dač, šo hiščeže šon króčž dobudžemy a šo šo ššóncžnje mēr čžini . . . čžim přjedy, čžim lěpje, pschetož wójna je něšchto žalošne.“

Špomnich hiščeže na to, šo šo po mērie šelko wojakow wjazy njetrjeba a šo móžu šo potom še šwojeje šhatržinku wo- ženicž. Šóždy móže šebi myšlicž, š šajšej nutrnoščju šo ša šhěžora modlach.

II.

Na dnju 15. septembra dostachmy powjěšč wo našchim wulkim dobyčju nad Moškwu. Žyly šwět šo wjěšchšche, a wo- šasche: „Nětko doštanjemy mēr! — Nětko je wójna ššóncžena!“ . . .

Šeno někotši šchibazy prajachu, šo šbywa nam jenož hiščeže Čhineššku dobyčž. Wšchězo namaka šo tajki nješlech, kiž druhich mērnych ludži šchtrěje a čžwiluje.

Ša tyžženi šhonicšmy, šo šmy do Moškwy, do najwjetšcheho a najbohatscheho města žyčje Rušškeje šacžahnyli. Šóždy na to myšlešche, šajš bohatštwu tam namakamy a šo budža šo bóršy dawki ponižecž. Bóršy pač šo powjedasche, šo šu Ruššoj šwoje měšto špalili, a šo ma šo wójško do Šółškeje wróčicž, jeli šo nochze hlodu wumrjecž. W hoščenzach, w šorcžmach, na wifach, wšchudžom šo wo tym rěčěšche a njemóžachu šo nihdže šeščž bjes prašchenja: „Ně . . . haj, haj . . . wěž je šchpatna — to je šapocžatč šrudneho šóžza.“

Ludžo běchu pohlušcheni, a psched póstowym domom čžafachy džěni wote dnja burja po štach wot ranja hacž do wječžora, ale lištow nješčšche dostacž. Ale ja šo wo tutón lud nještarach, psche- tož mējach krašnu myšlicžku, kiž mi wšchitko w najrjěššchich barbach pokajowasche.

Dyrbičže mjenujzy šhonicž, šo mējšche moja šhatržinka 18. dezembra šwój narodny džěni, a šo hižo 5 mēšazow dolho ša nju rjany dar šhowach. Mjes čžafnikami, kiž we wofnje knjesa Gouldena wšachy, běšche tež mały šlěborny čžafnik, rjenje wu- hotowany, šo šo šwěčžěšche jako hwěšda. Na nim běšchaj šlubje- naj ryšowanaj, kiž šebi něšchto wušaschaj, pschetož mladny pachol poššicžšche holzy wulke róžowe wonješchto, mjes tym, šo wona ruku wupšchestrje a na šemju hladašche.

Šako čžafnik přeni króčž wuhladach, běch šebi prajit: „Šon šebi njedasch wotkupicž — šon ma šhatržinžny byč. A dyrbjal tež wšchědne hacž do pol nozy džělacž, ty dyrbiš jón mēčž.“ Po šednich mjenujzy šmēdžach ša šebje na šwoje šlicžbowanje džělacž. Mējachmoj štare čžafniki rjedžicž a porjedžecž. To běšche špore džělo a hdyž běch šajš džělo dokonjal, mje Gouldenez nan derje pláčššche. Ale mały čžafnik pláčššche pjecž a ššizyczi fran- kow. Móžesč šebi po tajkim myšlicž, šelko hodžin dyrbjach džělacž, přjedy hacž šebi jón dobuch. Ššym drje wěšty, hdy by knjes Goulden wjedžal, šo čžahny jón mēčž, wón by mi jón darit, ale ja nječchach žadny pjenježt pláčžšny darjenty mēčž, bych to ša hašbu mēł. Prajach šebi: „Dyrbiš šebi jón šapláčžicž.“ Šenož bojach šo, šo by jón něčhtó druhi přjedy kupit, teho dla běch jón na šof položił, Gouldenez nanaj prajizy, šo ša njón šupza wēm.

R rozpominanju.

Lěpje jene žive šłowo hacž tyšaz morwých.

Šošom njewobčžěži nihdy a tež nihdže nješšchšobžži.